

CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR IN DE NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

S.	BETEEKENT:	<i>Staatsblad.</i>
Sc.	„	<i>Staatscourant.</i>
B.	„	<i>Bijvoegsel op het Staatsblad.</i>
C. V.	„	<i>Chronologische Verzameling.</i>
W. v. 'T R.	„	<i>Weekblad van het Recht.</i>

LUTTENBERG'S
CHRONOLOGISCHE VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

Openbaar Bestuur in de Nederlanden

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813

VOORTGEZET DOOR

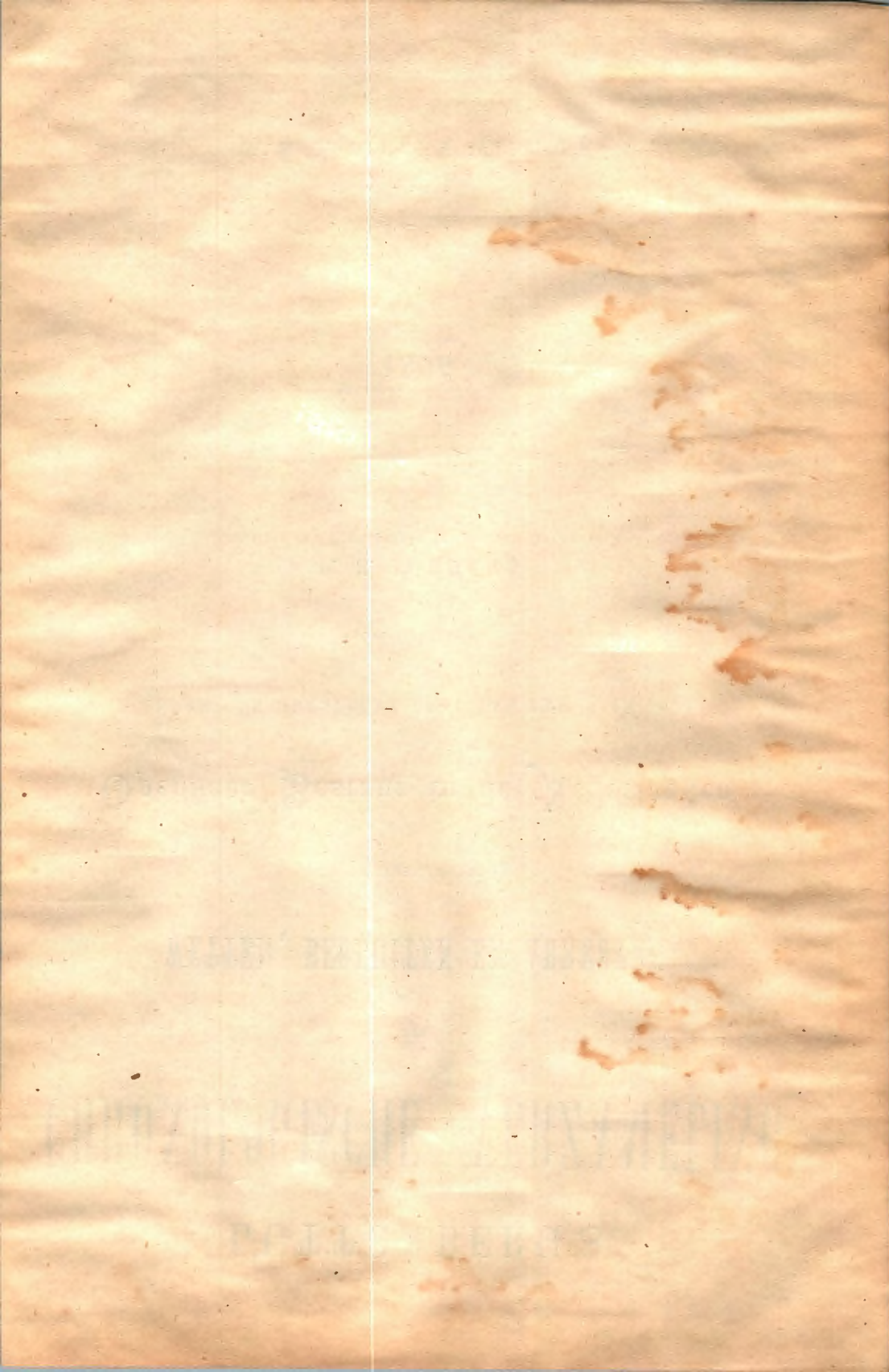
P. H. JORDENS

Commies ter Provinciale griffie van Overijssel.

1896

ZWOLLE

W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

2 Januari 1896. BESLUIT, houdende bepalingen ter uitvoering van de wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236). S. 1.

IN NAAM VAN HARE MAJESTEIT WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

WIJ EMMA, KONINGIN-WEDUWE, REGENTES VAN HET KONINKRIJK.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, dd. 31 December 1895, n°. 103, afdeeling Generale Thesaurie;

Gezien de artt. 1, 2, 9b en 10 der wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De rechthebbenden op:

a. inschrijvingen in het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, en

b. schuldbekentenissen ten laste van den Staat, uitgegeven krachtens de wetten van 9 Mei 1886 (*Staatsblad* n°. 102) en van 28 December 1891 (*Staatsblad* n°. 230), worden gedurende een termijn van elf dagen, aanvangende met 8 Januari 1896 en eindigende den 18den Januari 1896, in de gelegenheid gesteld om te verklaren, of zij verlangen, dat de hun toebehoorende of onder hun beheer zijnde drie en een half ten honderd rentegevende inschulden, op door Ons nader te bepalen tijdstippen zullen worden afgelost.

2. De verklaring, bedoeld in art. 1, geschiedt door inlevering aan het kantoor van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amster-

dam of aan een der kantoren van de Betaalmeesters in de hoofdplaatsen der provinciën en te Rotterdam, van behoorlijk ingevulde en onderteekende formulieren in duplo, welke van den 7den Januari 1896 af, aan die kantoren kosteloos verkrijgbaar zijn.

Die kantoren zijn daartoe op elken werkdag van den bij artikel 1 bepaalden termijn, van des voormiddags negen tot des namiddags drie ure geopend.

Bij de verklaring worden overgelegd:

a. voor zooverre daarbij aflossing verlangd wordt door beheerders, bezitters of bestuurders in het 1ste lid van artikel 10 der wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236) bedoeld, de bewijzen dat de onderteekenaars daartoe overeenkomstig het 2de lid van dat artikel bevoegd zijn, en voor zooverre daarbij aflossing verlangd wordt van met vruchtgebruik bezwaarde inschrijvingen en schuldbekentenissen, de bewijzen dat aan de vereischten van het 3de lid van genoemd artikel 10 voldaan is;

b. voor zooverre daarbij de aflossing verlangd wordt van schuldbekentenissen aan toonder, die schuldbekentenissen met bijvoeging van eene lijst in duplo, waarop de nummers dier stukken naar volgorde vermeld zijn.

De schuldbekentenissen worden door den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam gestempeld. Voor zoover de stempeling niet terstond bij de inlevering kan geschieden, wordt van de overneming der stukken een bewijs afge-

geven, vermeldende de soort, het bedrag en het aantal der stukken.

Deze stukken worden binnen vier dagen ná de dagteekening van het bewijs van overneming en tegen intrekking daarvan, aan den inleveraar door voornoemden Agent of, desverlangd, door tusschenkomst van den Betaalmeester bij wien zij zijn ingeleverd, teruggegeven.

Formulieren voor die lijsten zijn van den 7den Januari 1896 af aan de bovengenoemde kantoren kosteloos verkrijgbaar.

Verklaringen, waarbij de gevorderde stukken niet zijn overgelegd, worden, behoudens het bepaalde bij artikel 3, als niet ingeleverd beschouwd.

3. De Minister van Financiën is bevoegd, aan hen, die binnen den bij artikel 1 van dit besluit bepaalden termijn het verlangen tot aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende inschulden, als in artikel 2, letter *a*, van dit besluit bedoeld, hebben te kennen gegeven, maar om redenen, welke ter beoordeeling van den Minister staan, verhinderd werden de bij artikel 2, letter *a*, bedoelde bewijzen nevens de verklaring tot aflossing over te leggen, een naderen termijn van ten hoogste zes weken na den bij artikel 1 van dit besluit bepaalden termijn toe te staan, binnen welken zij de bedoelde bewijzen zullen hebben over te leggen. Na het verstrijken van dien termijn zullen zij, die in het hier onderstelde geval verkeerden en de gevorderde bewijzen niet overgelegd hebben, geacht worden de aflossing niet te hebben verlangd.

4. Houders van certificaten, uitgegeven door een administratiekantoor der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, kunnen de verklaring, dat zij de aflossing verlangen van de op de certificaten vermelde kapitalen drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, binnen den bij artikel 1 bepaalden termijn rechtstreeks indienen bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, mits daarbij overleggende de certificaten, waarvoor aflossing verlangd wordt, met bijvoeging van eene lijst in duplo waarop de nummers dier stukken naar volgorde vermeld zijn. Indien de certificaten door verschillende administratiekantoren zijn uitgegeven, zal voor ieder dier kantoren eene afzonderlijke lijst moeten ingediend worden. Deze lijsten, welke van den 7den Januari 1896 af bij het genoemde Agentschap kosteloos verkrijgbaar zijn, moeten voorzien zijn van eene aan den voet daarvan gestelde

verklaring, ten blijke dat het administratiekantoor kennis draagt van het verlangen tot afschrijving van het bedrag der daarin genoemde certificaten van het hoofd van rekening van dat kantoor.

De certificaten worden door den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam op gelijke wijze als voor de schuldbekentenissen aan toonder is bepaald, gestempeld en aan de houders teruggegeven.

5. Het genot der rente ad drie en een half ten honderd 's jaars over de in art. 1 der wet van den 30sten December 1895 (*Staatsblad* n°. 236) genoemde Nationale Schuld, waarvan de verwisseling, ingevolge het tweede lid van art. 2 dier wet geacht wordt verkozen te zijn, eindigt met den 29sten Februari 1896.

Het rentegenot ad drie ten honderd 's jaars van de in het eerste lid bedoelde Nationale Schuld vangt aan op 1 Maart 1896.

6. De rente van 1 October 1895 tot ultimo Februari 1896 van de kapitalen, ingeschreven in het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, welke, ingevolge art. 5 van dit besluit, van 1 Maart 1896 af eene rente zullen dragen van drie ten honderd 's jaars, zal, van 16 Maart 1896 af op de gewone wijze worden betaalbaar gesteld.

De coupons, vervallende 1 April 1896 van de drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, welke ingevolge artikel 5 van dit besluit, van 1 Maart 1896 af eene rente zullen dragen van drie ten honderd 's jaars, zullen van 1 Maart 1896 af betaalbaar zijn bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam, en wel de coupons van de schuldbekentenissen ad *f* 12000 met *f* 175, ad *f* 6000 met *f* 87.50, ad *f* 1000 met *f* 14.58, ad *f* 500 met *f* 7.29 en ad *f* 100 met *f* 1.46.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal geplaatst worden.

's Gravenhage, den 2den Januari 1896.

(get.)

E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 4 Jan. 1896.)

3 Januari 1896. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wetten van den 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62) en van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 4.

3 Januari 1896. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door J. R. NELES en P. J. COOVELS, te *Helmond*, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, dd. 21 September 1894, G, n°. 71, waarbij aan het gemeentebestuur van *Helmond* vergunning is verleend tót nitbreiding der gemeente-gasfabriek aldaar. S. 3.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door J. R. NELES en P. J. COOVELS te *Helmond*, tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, dd. 21 September 1894, G, n°. 71, waarbij aan het gemeentebestuur van *Helmond* vergunning is verleend tót uitbreiding der gemeente-gasfabriek aldaar;

Den Raad van State (afdeeling voor de geschillen van bestuur) gehoord, advies van den 11 September. 1895, n°. 156;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 28 December 1895, n°. 162, afdeeling Arbeid en Fabriekswezen;

Overwegende, dat het gemeentebestuur van *Helmond* bij adres van 6 Augustus 1894 aan Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, onder mededeeling dat het voornemens is, de bestaande gasfabriek, tót oprichting waarvan op het perceel kadastraal bekend gemeente *Helmond*, sectie B, n°. 1101, bij Koninklijk besluit van 15 Mei 1862, n°. 44, vergunning was verleend, uit te breiden en een aantal met name genoemde toestellen te plaatsen en te vervangen door soortgelijke van grooteren omvang of afmeting, onder overlegging van de door de wet gevorderde stukken, eene nieuwe vergunning heeft gevraagd;

dat tegen dit verzoek bij Gedeputeerde Staten bezwaren zijn ingebracht door P. J. COOVELS, J. R. NELES en 22 anderen, inwoners van de gemeente *Helmond* of eigenaars van perceelen grenzende aan het terrein der gasfabriek die aanvoerden dat dezelfde aanvraag reeds op 9 Mei 1894 gedaan en door Gedeputeerde Staten op 27 Juli daaraanvolgende afgewezen was, en dat de vergunning tot het plaatsen van den door het gemeentebestuur in zijn adres genoemden stoomketel reeds bij Koninklijk besluit van 19 Maart 1894 n°. 19, „als eindbeslissing” was geweigerd; voorts dat alle thans bestaande toestellen op de gasfabriek onder de werking der tegenwoordige wet zijn vergroot, uitgebreid, verplaatst of nieuw

gesticht en in werking gesteld — behalve een exhauster — zonder de vereischte vergunning, zoodat thans met recht gezegd kan worden, dat de gasfabriek in strijd met de wet bestaat;

dat openhooping van nog meer toestellen op het kleine, thans binnen de kom der gemeente gelegen, terrein der gasfabriek groot gevaar oplevert niet alleen voor de klagers maar voor de stad *Helmond* in het algemeen, daar ontploffingen in gasfabrieken dikwijls voorkomen en in deze fabriek niet de noodige voorzichtigheid ter voorkoming van brand wordt betracht;

dat bovendien door den walm en de lucht van de fabriek een aanzienlijk stads gedeelte wordt verpest, de gezondheid der inwoners wordt bedreigd en de eigendommen in hunne waarde zullen verminderen, en dat thans het oogenblik is aangebroken om hen van gevaar, schade en hinder te ontlasten door de fabriek buiten de kom der gemeente te verplaatsen;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 21 September 1894, G, n°. 71, de gevraagde vergunning hebben verleend, na te hebben overwogen, dat bij Koninklijk besluit van 15 Mei 1862, n°. 44, aan het gemeentebestuur vergunning is verleend tot het oprichten van eene gasfabriek op het bovengenoemd terrein;

dat de bezwaren in hoofdzaak zijn gericht tegen het bestaan der fabriek, als zijnde gelegen in een bebouwd gedeelte der gemeente;

dat echter deze bezwaren buiten beschouwing kunnen worden gelaten vermits de fabriek, opgericht krachtens de bij bovengenoemd Koninklijk besluit verleende vergunning, moet geacht worden wettig te bestaan;

dat wat betreft de bezwaren tegen de voorgenomen uitbreiding der fabriek en het daardoor ontstaan van gevaar mag worden verwezen naar eene door het gemeentebestuur medegedeelde verklaring van deskundigen, die de fabriek en de daaraan te geven uitbreiding in loco hebben onderzocht en uit welke verklaring blijkt, dat de inrichting zooals die thans is geprojecteerd, alle gedachte van gevaar of hinder uitsluit en de veiligheid der fabriek beter is gewaarborgd dan in vele andere bestaande gasfabrieken; dat de bewering als zouden na de invoering der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) verschillende uitbreidingen aan de fabriek zijn gegeven zonder daartoe verkregene vergunning door niets is gestaafd noch bewezen;

dat J. R. NELES en P. J. COOVELS tegen dit

besluit bij ons in beroep zijn gekomen en daarbij — onder herhaling der vroeger door hen aangevoerde formeele bezwaren — hebben aangevoerd dat uit het feit dat de fabriek in 1862 wettig is opgericht, niet mag worden afgeleid, dat zij nu in 1892 ook nog wettig bestaat; dat zulks juist wegens de sedert 1875 aangebrachte uitbreidingen en wijzigingen niet het geval is; dat een verslag van deskundigen, door eene der partijen gekozen, uit den aard der zaak geene voldoende waarborgen van betrouwbaarheid aanbiedt en meer waarde te hechten is aan dat van den Hoofdingenieur van den Provinciaal Waterstaat;

dat Gedeputeerde Staten door van het gemeentebestuur van *Helmond* op te vragen de gemeenterekeningen, de rekeningen der gasfabriek, de verslagen over den toestand dier fabriek, de primitieve bestekken, de bestekken van wijzigingen der gasfabriek enz., tot de zekerheid hadden kunnen komen, dat er werkelijk na de invoering der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) verschillende uitbreidingen aan de fabriek zijn gegeven, terwijl door afschrift te vragen der voor die uitbreidingen noodige vergunningen of door de registers dier vergunningen door henzelfde verleend, te raadplegen, zij al spoedig de stellige overtuiging zouden hebben verkregen, dat die uitbreidingen steeds zijn geschied, zonder de vereischte vergunning;

Op welke gronden appellanten Ons verzoeken het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* dd. 21 September 1894, G, n°. 71, te vernietigen;

Overwegende, dat in de eerste plaats behoort te worden nagegaan of het verzoek, zooals het door het gemeentebestuur is gedaan, beschouwd moet worden als eene aanvraag tot eene nieuwe vergunning ingevolge art. 14 der bovengenoemde wet, dan wel als een verzoek tot oprichting eener inrichting, overeenkomstig art. 1 dier wet; dat het gemeentebestuur van *Helmond* in zijne aanvraag eene omschrijving gevende van de gasfabriek, zooals die na de voorgenomen uitbreiding zal bestaan en alle toestellen, die daartoe zullen behooren, opnoemende en beschrijvende, geacht moet worden een verzoek te hebben gedaan tot vergunning om eene inrichting op te richten, vermits bij het verlenen eener vergunning tot uitbreiding eener bestaande inrichting, ook blijkens het in de Tweede Kamer bij de mondelinge behandeling der wet voorgevallene, slechts kan

worden gelet op de bezwaren, die door de uitbreiding zullen ontstaan, zoodat een verzoek om eene bestaande inrichting te mogen uitbreiden geen andere dan de nieuw te stellen toestellen behoeft of behoort te omvatten en evenmin rekening heeft te houden met de inrichting der geheele fabriek, zooals die na het verlenen der vergunning zal worden tot stand gebracht;

dat het gemeentebestuur, door te vermelden hoe de gasfabriek na de voorgenomen uitbreiding zal zijn ingericht zonder dat het mogelijk is uit de omschrijving op te maken waarin de uitbreiding van de inrichting zal bestaan, en door zoodoende de gelegenheid te onthouden om bezwaren in te brengen uitsluitend tegen hetgeen aan de nu bestaande fabriek zal worden toegevoegd en slechts die te openen om tegen de geheele inrichting bezwaren in te brengen en om ook met het oog op de reeds gestelde toestellen voorwaarden aan de vergunning te verbinden, geacht moet worden eene vergunning te hebben aangevraagd, bedoeld bij art. 1 der bovengenoemde wet;

dat deze opvatting van het door het gemeentebestuur gedaan verzoek steun vindt in het feit, dat op de zitting der twee wethouders van *Helmond* op 5 September 1894 tot het aanhooren van bezwaren tegen de aanvraag om vergunning door de appellanten bezwaren zijn ingebracht tegen de toekomstige inrichting der geheele fabriek, vermits ook de ligging en de inrichting der bestaande fabriek, de walm en de lucht daarvan, die een aanzienlijk stads gedeelte verpest, de eigendommen in de buurt doet dalen in waarde, de gezondheid der bewoners benadeeld, werden besproken, zonder dat van de zijde van het gemeentebestuur een poging is gedaan om tegen den omvang der ingebrachte bezwaren op te komen;

dat derhalve de vraag, of de fabriek, nadat zij krachtens Koninklijk besluit van 15 Mei 1862, n°. 44, was opgericht, na het in werking treden der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) uitbreiding heeft ondergaan, zonder dat de daartoe vereischte vergunning was aangevraagd en verkregen, buiten onderzoek kan blijven;

dat door de appellanten in de eerste plaats is beweerd en door hunnen gemachtigde nader is betoogd, dat Gedeputeerde Staten geene beslissing hadden mogen nemen, omdat op hetzelfde verzoek reeds eene beslissing genomen was;

dat deze bewering echter ongegrond is, daar Gedeputeerde Staten bij hun besluit van 27 Juli 1894 op eene aanvraag van het gemeentebestuur alleen

afwijzend hebben beschikt op grond van eene onvolledigheid in de plattegrondteekening;

dat evenmin gegrond is der appellanten bewering, dat op de aanvraag in geschil geene beschikking had mogen genomen worden, omdat tot de onderdeelen der gasfabriek, zooals zij na de voorgenomen uitbreiding zal zijn ingericht, een stoomketel behoort, tot welks oprichting Gedeputeerde Staten in der tijd vergunning hadden verleend bij een besluit, hetwelk door Ons vernietigd is, daar het daarbij een verzoek gold van eene geheel andere strekking dan hetgeen 6 Augustus 1894 door het gemeentebestuur is ingediend;

dat alnu te beslissen is of de bezwaren, tegen de oprichting der gasfabriek te *Helmond* ingebracht, van zoodanig gewicht zijn, dat uit dien hoofde de vergunning niet kan worden verleend;

dat uit een nader ingesteld deskundig onderzoek is gebleken, dat, vermits de gasproductie regelmatig zal kunnen plaats hebben in de fabriek, voor welke vergunning wordt gevraagd, zeer weinig van hinderlijke of schadelijke dampen in de omgeving der fabriek zal zijn te bespeuren, dat verder de door appellanten aangevoerde bezwaren voor een deel zeer overdreven en voor een ander deel ongegrond worden geacht, en eindelijk, dat aan de bezwaren, voor zoover die juist zijn, door het stellen van voorwaarden is te gemoet te komen;

dat derhalve de gevraagde vergunning voorwaardelijk behoort te worden verleend;

dat Gedeputeerde Staten in hun besluit van 21 September 1894, G, n°. 71, de door het gemeentebestuur van *Helmond* gevraagde vergunning hebben beschouwd als eene vergunning tot uitbreiding der gemeente-gasfabriek en die vergunning ook aldus hebben genoemd, zoodat het verleenen der gevraagde vergunning niet anders kan worden beschouwd dan als het verleenen eener vergunning tot uitbreiding van eene bestaande inrichting;

dat derhalve het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten behoort te worden vernietigd;

Gezien de wet van den 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 21 September 1894, G, n°. 71, waarbij aan het gemeentebestuur van *Helmond* de gevraagde vergunning wordt verleend aan dat gemeentebestuur vergunning te verleenen tot oprichting eener

gasfabriek overeenkomstig de aan dit besluit gehechte teekening en beschrijving (1) en op voorwaarde dat:

1°. het stnk muur dat achter den bestaanden gashouder staat, worde opgetrokken tot 3 M. en worde verlengd aan de eene zijde tot aan den openbaren weg, aan de andere zijde achter de fitterswerkplaats en den ontworpen gashouder om, ten minste tot aan den hoek der steenkolenloods;

2°. aan de zuidzijde langs de gedempte haven op 10 M. afstand van den muur der gebouwen op een steenen fundament van 50 cM. hoogte uit den beganen grond worde opgericht een hek van ijzeren spijlen ter hoogte van 1.5 M. met twee ingangen, één voor de kolenloods, één voor de stokerij, welk hek moet aansluiten aan de zuidzijde van den sub 1°. genoemden muur;

3°. in het bestaande verzinkt ijzeren dak van de kolenloods zes kokers van verzinkt ijzer ter wijfde van ten minste 20 dM². in doorsnede worden aangebracht, welke kokers — 1.5 M. boven dat dak uitstekende en gelijkmatig over de oppervlakte van het dak verdeeld, doch zóó dat ten minste twee dier kokers in het hoogste gedeelte van het dak aangebracht worden — moeten voorzien zijn van zoogenaamde Münchener ventilatoren;

4°. op het gebouw voor de ijzeraarde-regeneratie bestemd twee zinken ventilatiekokers worden aangebracht, 3 M. boven de nok van het dak reikende, ter wijfde van 20 dM². in doornede en eveneens van Münchener ventilatoren voorzien;

5°. zoo vaak de inhoud van den zuiverings-toestel met kalk ververscht wordt, de verzadigde kalk niet op het terrein worde opgeslagen, maar naar elders vervoerd;

6°. de bakken, waarin verdund ammoniakwater boven in het zuiverhuis wordt opgeslagen met sluitende deksels worden gesloten en in die deksels een afvoerbuis tot boven het dak worde geplaatst;

7°. op het terrein der fabriek geen ammoniakwater of teer zal worden gedistilleerd, noch andere werkzaamheden of proefnemingen zullen worden verricht, welke niet tot de gasfabricatie behooren en vrees voor brandgevaar kunnen opwekken;

met bepaling dat de inrichting zal moeten zijn voltooid en in werking gebracht binnen één jaar na de dagteekening van dit besluit.

(1) Deze teekening en beschrijving wordt hierna niet opgenomen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst, met het rapport van den voornoemden Minister in de *Staatscourant* openbaar gemaakt en aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, in afschrift medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 3den Januari 1896,

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

(Uitgeg. 9 Febr. 1896.)

6 Januari 1896. BESLUIT, tot intrekking van het Koninklijk besluit van 20 Maart 1895 (*Staatsblad* n°. 33), houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 26 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 129), waarbij aan A. J. CAMPBELL vergunning is verleend tot oprichting van een krankzinnigengesticht te *Haarlem* aan de Nieuwe Gracht. S. 4.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 Januari 1896, n°. 25, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van A. J. CAMPBELL, te *Haarlem*, om intrekking van de haar verleende vergunning tot oprichting van een krankzinnigengesticht te *Haarlem*;

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij artikel 10, sub 46°, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan:

In te trekken het Koninklijk besluit van 20 Maart 1895 (*Staatsblad* n°. 33), houdende wijziging van het Koninklijk besluit van 26 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 129), waarbij aan A. J. CAMPBELL vergunning is verleend tot oprichting van een krankzinnigengesticht te *Haarlem* aan de Nieuwe Gracht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 6den Januari 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 11 Jan. 1896.)

6 Januari 1896. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende ontheffing van den militiedienst (art. 127 alinea 1, der wet op de nationale militie).

Bij het model n°. 23 litt. I, vastgesteld bij art. 70 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46), wordt opgaaf gevraagd van de dagtekening van het Koninklijk besluit tot toelating van eene kerkelijke gemeente als in dat model bedoeld.

Ten aanzien van onderscheidene kerkelijke gemeenten kan die opgaaf evenwel niet geschieden, omdat zij, ook blijkens het Koninklijk besluit van 1 October 1868 (*Staatsblad* n°. 135) eene Koninklijke toelating niet behoeften en deze ook niet verkregen hebben.

Voor laatstbedoelden kunnen in het bewijsstuk worden opgegeven datum, afdeling en nummer van den brief van het hoofd van het bij de zaak betrokken Ministerieel Departement, waaruit blijkt, dat te haren aanzien voldaan is aan art. 1, tweede lid der wet van den 10 September 1853 (*Staatsblad* n°. 102).

Ik heb de eer U H.E.G. uit te noodigen, hiervan mededeeling te doen aan belanghebbenden, ingeval het onderzoek van de stukken, welke overeenkomstig art. 72 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46) aan U worden ingezonden, daartoe aanleiding geeft.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

7 Januari 1896. BESLUIT, houdende handhaving van een in beroep van eene beschikking van burgemeester en wethouders der gemeente Zutphen, genomen besluit van Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland, waarbij verlof wordt verleend tot den aanleg eener bijzondere begraafplaats te Zutphen.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ E M M A, ENZ.

Beschikkende enz.;

Overwegende, dat het Roomsch-Katholiek kerkbestuur te Zutphen aan burgemeester en wethouders aldaar heeft verzocht de vergunning, eene bijzondere begraafplaats te mogen oprichten op het perceel, kad. bekend gem. Zutphen, sectie B, n°. 706;

dat burgemeester en wethouders dit verzoek hebben toegestaan en de gevraagde vergunning hebben verleend, mits de afsluiting, bedoeld in

art. 18 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) worde gesteld op ten minste 50 meter afstand van de grens der aanliggende eigendommen;

dat het kerkbestuur van dit besluit is gekomen in hooger beroep bij Gedeputeerde Staten, beverende dat het in vorm eene verleening, inderdaad echter eene weigering van de gevraagde vergunning was, daar het perceel hoogstens 75 meter breed is en dus hoegenaamd geen plaats overblijft om ook maar één lijk te begraven; en dat verder burgemeester en wethouders alleen hebben te onderzoeken of de plaats aan de eischen der wet beantwoordt;

dat Gedeputeerde Staten daarop bij resolutie van 10 September 1895 appellanten ontvankelijk in hun hooger beroep hebben geoordeeld, omdat het besluit van burgemeester en wethouders inderdaad eene weigering is, dewijl de mogelijkheid niet bestaat op een terrein dat slechts 75 meter breed is eene afsluiting te stellen op ten minste 50 meter afstand van de aangrenzende eigendommen, en verder uit de overweging, dat, daar het verlof tot het aanleggen van eene begraafplaats ten behoeve der leden eener kerkelijke gemeente aan het bestuur dier gemeente alleen kan worden geweigerd, wanneer de aangewezen plaats niet aan de voorschriften der wet voldoet, en hier geen sprake is dat dit geheel vrij gelegen terrein daaraan niet zoude voldoen, het gevraagde verlof hebben verleend;

dat burgemeester en wethouders van de gemeente Zutphen tegen dit besluit bij Ons in hooger beroep zijn gekomen, aanvoerende dat, daar zij de vergunning niet hadden geweigerd, het Kerkbestuur niet bevoegd was om van het besluit in hooger beroep te komen; en verder, dat de aan hun besluit gevoegde voorwaarde op de wet gegrond is en wel op art. 16 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65).

Overwegende, dat de voorwaarde door burgemeester en wethouders der gemeente Zutphen aan hunne vergunning tot oprichting eener bijzondere begraafplaats verbonden, ook naar hunne eigene verklaring in de akte van hooger beroep vervat, in dit geval onmogelijk is na te komen en de verleende vergunning daardoor feitelijk eene weigering van de gevraagde vergunning was;

dat alzoo het Roomsch-Katholiek Parochiaal kerkbestuur bevoegd was van die beschikking bij Gedeputeerde Staten van Gelderland in hooger beroep te komen;

dat Gedeputeerde Staten verder met juistheid

hebben geoordeeld, dat niet gebleken is, dat de aangewezen plaats niet aan de eischen der wet zou voldoen en dat derhalve het gevraagde verlof moest worden verleend;

dat burgemeester en wethouders nu wel aanvoeren, dat de gestelde voorwaarde om de afsluiting der begraafplaats te stellen op 50 M. afstand van de grens der aanliggende eigendommen zou gegrond zijn in de wet, doch eene dergelijke bepaling niet in art. 16 der wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65) wordt gevonden;

dat het wel nit sanitaire redenen in dat art. verboden is gebouwen op te richten binnen een afstand van 50 M. van een begraafplaats, doch het zeker met de wet in strijd is, dat verbod om te keeren, en het begraven van lijken feitelijk te verbieden op een afstand van minder dan 50 M. van de grens der aangelande eigendommen, ook wanneer daarop geene woningen staan;

dat het ook niet op deze wet is gegrond te trachten door eenige voorwaarden nadeel te keeren, dat bijzondere personen of aangelande eigendommen zouden kunnen lijden door deze bepaling, in het belang der volksgezondheid voorgeschreven;

dat alzoo Gedeputeerde Staten van Gelderland terecht het gevraagde verlof hebben verleend;

Gezien de wet van 10 April 1869 (*Staatsblad* n°. 65);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te handhaven het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, dd. 10 Sept. 1895, n°. 90, waarvan appel, en het daartegen ingesteld hooger beroep te verklaren ongegrond.

15 Januari 1896. BESLUIT, tot nadere wijziging van het bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 106) vastgesteld bijzonder reglement van politie voor de *Drentsche Hoofdvaart* en het *Veenhuizerkanaal* (*Norger- en Kolonievaart*). S. 5.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 18 November 1895, litt. E, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord, advies van 31 December 1895, n°. 1 *b*);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister van 11 Januari 1896, n°. 120, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

In het bijzonder reglement van politie voor de *Drentsche Hoofdvaart* en het *Veenhuizerkanaal* (*Norger- en Kolonievaart*), vastgesteld bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 106), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 4 Januari 1894 (*Staatsblad* n°. 3) de navolgende wijzigingen te brengen.

Art. 1, 2°. *b*, wordt gelezen als volgt:

de *Kolonievaart*, van en met de *Koloniesluis* tot de *Haulerwijkstervaart*, met hare zijkanalen en wijken voor zoover deze met de daarin of daarover liggende kunstwerken in beheer zijn bij het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Art. 2, wordt gelezen als volgt:

De grootste geoorloofde afmetingen der vaartuigen zijn:

diepgang: op de *Drentsche Hoofdvaart* voor vaartuigen met een breedte van ten hoogste 4.85 M., gemeten over de koppen der zwaarden en met inbegrip van de lading, 1.41 M.; voor bredere vaartuigen of voor vaartuigen met bredere lading, 1.25 M., terwijl op het gedeelte van dit kanaal tusschen de Veenebrug en den steiger der bij die brug geplaatste bergloods de diepgang 1.60 M. kan bedragen;

op de overige kanalen voor alle vaartuigen 1.25 M.;

breedte: met inbegrip van de lading 0.10 M. minder dan de breedte der door te varen sluisen en bruggen;

lengte: naar gelang der schutkolken.

Art. 6 wordt gelezen als volgt:

Het maximum van snelheid, waarmede stoomvaartuigen met een diepgang van ten hoogste 1.25 M. zich mogen bewegen, bedraagt per minuut:

op de *Hoofdvaart* 100 M.,

op het *Veenhuizerkanaal* 80 M., en

voor stoomvaartuigen, welke in sleepdienst zijn, op beide kanalen 80 M.

Stoomvaartuigen met meer dan 1.25 M. diepgang mogen zich op deze kanalen niet door eigen kracht voortbewegen.

Het is verboden de overige in art. 1 genoemde kanalen met stoomvaartuigen te bevaren.

De Minister kan van dit verbod tijdelijk ontheffing verlenen.

Tusschen de artikelen 11 en 12 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt:

Art. 11 a. Waar wijken of andere vaarten aan de kanalen aansluiten en bevonden wordt

dat langs die wijken of vaarten water uit de kanalen wordt afgeleid tot schade van de belangen van de scheepvaart, kunnen door den Minister aan den eigenaar dier wijken of vaarten zoodanige voorwaarden worden opgelegd als strekken om de wateronttrekking te beperken.

Het is verboden in strijd met die voorwaarden te handelen.

In art. 12, litt. *a* wordt in plaats van „art. 5 en art. 11” gelezen „art. 5, art. 11 en art. 11 a, 2de lid.”

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 15den Januari 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

VAN DER SLEYDEN.

(Uitgeg. 21 Jan. 1896.)

15 Januari 1896. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent den uitvoer van suikerhoudende eetwaren en dranken. S. 6.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 13 Januari 1896, n°. 22, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de Koninklijke besluiten van 30 December 1881 (*Staatsblad* n°. 260) en 19 October 1894 (*Staatsblad* n°. 163), houdende bepalingen omtrent het verleenen van teruggaaf van accijns voor suiker, gebezigd voor de bereiding van eetwaren en dranken, die naar het buitenland worden uitgevoerd;

Hebben besloten en besluiten:

Krachtens art. 14 van het Koninklijk besluit van 30 December 1881 (*Staatsblad* n°. 260) de bepalingen van dat besluit, gewijzigd bij art. 1 van het Koninklijk besluit van 19 October 1894 (*Staatsblad* n°. 163), mede toepasselijk te verklaren op beschuithonig, die niet donkerder van kleur is dan het daarvoor door den Minister van Financiën vast te stellen standmonster.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 15den Januari 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 25 Jan. 1896.)

16 Januari 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende gerechtelijke statistiek.

Met 1 Januari jl. is voor de samenstelling der gerechtelijke statistiek het telkaartenstelsel ingevoerd. Van elke onherroepelijk geworden veroordeeling wordt eene telkaart ingevuld. De invulling geschiedt door den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht of het rechtscollège, waardoor de veroordeeling is gezeven.

De wijze van invulling geeft eenige moeilijkheid ten aanzien van de veroordeelingen, bij verstek gewezen, wanneer de veroordeelde vrijwillig de opgelegde boete betaalt.

Bij het arrest van den Hoogen Raad dd. 11 Maart jl. (W. v. 't R. n°. 6641) toeh is beslist, dat betaling van bij vonnis opgelegde boete, al heeft zij tengevolge van aanmaning plaats, den nitersten termijn, bij art. 266 Strafv. bepaald, om tegen een bij verstek gewezen vonnis verzet te doen, niet doet ingaan, zoodat, zoolang na de betaling geen verzet gedaan wordt — en daarvoor bestaat in de meeste gevallen geene reden — het verstekvonnis niet onherroepelijk wordt.

Voor de gerechtelijke statistiek dient echter een verstekvonnis, nadat de boete is betaald, te worden geacht onherroepelijk te zijn geworden, en behoort daarvan dus eene telkaart te worden opgemaakt.

Ten einde daartoe in staat te zijn, zullen de gemeenteontvangers aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het rechtscollège of het kantongerecht, dat het vonnis wees, behooren kennis te geven van de te zijnen kantore gedane betalingen van boeten door veroordeelden bij verstek. De opgaven zouden aan de betrokken ambtenaren van het Openbaar Ministerie maandelijks behooren te worden toegezonden.

Ik roep te dien einde Uwer Excellentie's tusschenkomst in, opdat de bedoelde ontvangers in bovenvermelden zin worden aangeschreven. (1)

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

(1) Voor zooveel Overijssel betreft zijn de burgemeesters door den Commissaris der Koningin in die provincie, namens den Minister van Binnenlandsche Zaken nitgenoodigd om, van ten kantore van den gemeenteontvanger gedane betalingen van boeten door bij verstek veroordeelden, maandelijks eene opgave te verstrekken aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het rechtscollège of het kantongerecht, dat het vonnis wees.

17 Januari 1896. BESLUIT, bepallende de plaatsing in het *Staatsblad* der op 16 Mei 1895 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Duitschland gesloten overeenkomst betreffende de verbetering en het onderhoud van de *Beneden-Niers* en het *Geldernsche Nierskanaal* S. 7.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 16 Mei 1895 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Pruisen gesloten overeenkomst betreffende de verbetering en het onderhoud van de *Beneden-Niers* en van het *Geldernsche Nierskanaal*, van welke overeenkomst een afdruk aan dit besluit gehecht blijft en daarvan een afscheidelijk deel uitmaakt;

Gezien de wet van 2 December 1895 (*Staatsblad* n°. 195);

Gelet dat genoemde overeenkomst door Ons, namens de Koningin, den 30sten December 1895 is bekrachtigd, alsmede dat de akte, houdende die bekrachtiging den 13den Januari d. a. v. te 's Gravenhage is uitgewisseld tegen de akte van gelijke strekking van Zijne Majesteit den Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 14den Januari 1896, n°. 347;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde overeenkomst (1) te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde overeenkomst vervat. 's Gravenhage, den 17den Januari 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Buitenlandsche Zaken, (get.) J. RÖELL.
(Uitgeg. 1 Febr. 1896.)

20 Januari 1896. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het Koninklijk besluit van den 1sten Jnni 1886 (*Staatsblad* n°. 109), houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente *Muiden*, waar eene bewaarplaats van buskruit kan worden opgericht en in werking gebracht, dat terrein tevens wordt aangevezen voor eene bewaarplaats voor rookzwak buskruit en voor met nat schietkatoen gelatineerde nitro-glycerine. S. 8.

(1) Zie deze overeenkomst, opgenomen in de wet van 2 December 1895, S. 193.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Oorlog van 25 November 1895, I^a. J, afdeling Arbeid en Fabriekswezen en van 27 November 1895, IVde afdeling, n°. 49;

Gelet op art. 24 derde lid van de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) tot regeling van het toezicht op het oprichten van inrichtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken en op het Koninklijk besluit van den 1sten Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 109) houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente *Muiden*, waar eene bewaarplaats van buskruit kan worden opgericht en in werking gebracht;

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 December 1895, n°. 7);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers van 9 Januari 1896, I^a. K, afdeling Arbeid en Fabriekswezen en van 16 Januari 1896, IVde afdeling, n°. 45.

Hebben goedgevonden en verstaan:

In het Koninklijk besluit van den 1sten Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 109), houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente *Muiden*, waar eene bewaarplaats van buskruit kan worden opgericht en in werking gebracht, worden de woorden „eene bewaarplaats van buskruit, kan worden opgericht en in werking gebracht” vervangen door: „eene bewaarplaats voor gewoon buskruit, voor rookzwak buskruit en voor met nat schietkatoen gegelatineerde nitro-glycerine kan worden opgericht en in werking gebracht.”

De voornoemde Ministers zijn belast met de nitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

's Gravenhage, den 20sten Januari 1896.

(get.) EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.
(*Uitgeg.* 29 Jan. 1896.)

20 Januari 1896. WET, houdende bepalingen omtrent het in werking treden van de wet op het faillissement en de surséance van betaling, de wijziging van bestaande wetten in verband daarmede en den overgang van de oude wetgeving tot de nieuwe. S. 9.

Bijl. Hand. 2e Kamer 1893/94, n°. 102, 1—2; 1894 n°. 54, 1—4; 1894/95 n°. 22, 1—6.

Hand. id. 1895/96, *bladz.* 60, 61.

Hand. 1e Kamer 1895/96, *bladz.* 20, 35, 51, 162.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 240 van de wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 140) op het faillissement en de surséance van betaling, gewijzigd bij de wet van 6 September 1895 (*Staatsblad* n°. 155), het tijdstip van het in werking treden dier wet bij de wet moet worden bepaald, terwijl het tevens noodzakelijk is overeenstemming te brengen tusschen de bestaande wetten en de nieuwe wet, en den overgang van de oude tot de nieuwe wetgeving betreffende het faillissement en de surséance van betaling te regelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 140) op het faillissement en de surséance van betaling, gewijzigd bij de wet van 6 September 1895 (*Staatsblad* n°. 155), treedt in werking op den 1sten September 1896.

2. Op het in artikel 1 vermelde tijdstip zijn afgeschaft: de artikelen 1515; 1820 en 1880, 2°. van het Burgerlijk Wetboek; de artikelen 198, 205 en 285 benevens het derde boek van het Wetboek van Koophandel; het tweede lid van artikel 705, en de artikelen 707, 709 tot en met 720 benevens de zevende titel van het derde boek van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering; artikel 441 van het Wetboek van Strafrecht en artikel 17 van de wet van 17 November 1876 (*Staatsblad* n°. 227) tot regeling der coöperatieve vereenigingen.

3. De artikelen 1877 en 1881, eerste lid, van het Burgerlijk Wetboek worden gelezen:

„Artikel 1877. Niettemin kan door ieder schuldeischer de nietigheid worden ingeroepen van alle door den schuldenaar onverplicht verrigte handelingen, hoe ook genaamd, waardoor de schuldeischers zijn benadeeld, mits bewezen worde, dat bij het verrigten der handeling zoolwel de schuldenaar als degene met wien of te wiens behoefte hij handelde, de wetenschap bezat, dat daarvan benadeeling van de schuldeischers het gevolg zoude zijn.

Regten, door derden te goeder trouw verkregen op de goederen, die het voorwerp waren van de nietige handeling, worden geëerbiedigd.

Om de nietigheid van door den schuldenaar gedane handelingen om niet in te roepen, kan de schuldeischer volstaan met aan te toonen, dat de schuldenaar op het oogenblik der handeling wist, dat hij daardoor zijne schuldeischers benadeelde, onverschillig of de begiftigde die wetenschap al dan niet deelde."

„Artikel 1881, eerste lid. Indien verscheidene personen zich tot borgen hebben gesteld van denzelfden schuldenaar en ter zake van dezelfde schuld, heeft de borg die de schuld heeft voldaan, in het geval bij n°. 1 van het vorige artikel voorzien, als ook wanneer de schuldenaar is verklaard in staat van faillissement, zijn verhaal op de overige borgen, ieder voor zijn aandeel."

In het eerste lid van artikel 1490 van gemeld Wetboek vervallen de woorden: „(daaronder begrepen die waarvan bij artikel 1377 wordt gehandeld)".

In het tweede lid van gemeld artikel wordt achter de woorden: „ontbinding des huwelijks;" ingevoegd eene nieuwe alinea luidende:

„Ingeval van nietigheid, waarvan in artikel 1377 wordt gehandeld, van den dag der ontdekking, dat de voor de nietigheid vereischte wetenschap bestond;"

4. In het Wetboek van Koophandel wordt in het eerste lid van artikel 84 in plaats van „854, 855 en 856 van het Wetboek van Koophandel", gelezen: „57, 58 en 59 van de wet op het faillissement en de surséance van betaling";

en in het eerste lid van artikel 199 de aanvang daarvan: „Wanneer echter de houder, hetzij" vervangen door: „Wanneer de houder van eenen geprotesteerden wisselbrief, hetzij".

5. Het Wetboek van Burgerlijke Rechtsverordering ondergaat de volgende wijzigingen:

In artikel 126 wordt het dertiende lid gelezen als volgt:

„In zaken van faillissement of van kennelijk onvermogen, voor de regtbank die den schuldenaar in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen heeft verklaard, en wier uitspraak tevens rechtsgevolgen heeft; indien de faillietverklaring door eenen hooger regter is uitgesproken, voor de regtbank uit wier leden de regter-commissaris is benoemd."

Van artikel 505 wordt het vijfde lid gelezen:

„De door artikel 671 van het Burgerlijk Wetboek gevorderde overschrijving van vroeger opgemaakte akten of de inschrijving van vroeger verleende hypotheeken, na den dag der overschrijving

van het proces-verbaal der inbeslagneming, kan aan de regten van den inbeslagnemer geen nadeel toebrengen".

Van artikel 566 wordt het laatste lid gelezen:

„Vroeger afgegeven pand- of verband-brieven kunnen na den dag der overschrijving niet meer worden ingeschreven".

Van artikel 585 wordt het eerste lid, 1°. gelezen:

„1°. Wegens stellionaat, hetwelk bestaat:

wanneer men een onroerend goed, van hetwelk men weet de eigenaar niet te zijn, verkooft of door onderzetting verbindt;

wanneer men met onderzetting bezwaarde goederen als vrij aanbiedt, of mindere onderzettingen opgeeft dan die met welke die goederen bezwaard zijn."

In artikel 596, 3°, vervallen de woorden: „den vrijwillige of geregtelijken"; in het opschrift van den derden titel van het derde boek de woorden: „en de vormen van dien"; en in artikel 708, eerste lid, de woorden: „hetzij vrijwillig, hetzij geregtelijk".

In artikel 706 wordt de aanvang daarvan:

„De vrijwillige boedelafstand is die, welke de schuldeischers vrijwillig aannemen en die geen ander gevolg heeft" vervangen door: „Boedelafstand behoeft de vrijwillige aanneming van de schuldeischers. Hij heeft geen ander gevolg".

6. Het Wetboek van Strafrecht ondergaat de volgende wijzigingen:

In artikel 194 worden de woorden: „of als bestuurder of commissaris eener in staat van faillissement verklaarde naamlooze vennootschap of coöperatieve vereeniging," vervangen door: „of als echtgenoot van een gefailleerde, met wien hij in gemeenschap van goederen is gehuwd, of als bestuurder of commissaris eener in staat van faillissement verklaarde vennootschap, maatschappij, vereeniging of stichting,".

In gemeld artikel vervallen de woorden: „of ze overeenkomstig de wet te beëdigigen,".

In artikel 344, 1°. en 2°. vervallen de woorden „van een koopman".

In gemeld artikel worden de woorden: „eenig goed aan den boedel onttrekt, in het laatste geval indien het faillissement of de boedelafstand is gevolgd," vervangen door: „indien het faillissement of de boedelafstand is gevolgd, eenig goed aan den boedel onttrekt, of betaling aanneemt hetzij van eene niet opeisbare schuld hetzij van eene opeisbare schuld, in het laatste geval wetende dat het faillissement van den schulde-

naar reeds was aangevraagd of ten gevolge van overleg met den schuldenaar;”.

In artikel 345 wordt het slot van het tweede lid gelezen: „gefalleerde vennootschap, maatschappij, vereniging of stichting, die zoodanige overeenkomst sluit.”

In artikel 346 wordt achter: „koopman te zijn,” ingelascht: „in staat van faillissement is verklaard, of”.

In gemeld artikel wordt achter: „vervreemd, hetzij” ingelascht: „ter gelegenheid van zijn kenlijk onvermogen, boedelafstand of faillissement, of op een tijdstip waarop hij wist dat het een of het ander niet kon worden voorkomen.”.

In artikel 442 wordt de aanvang van 2°. gelezen:

„2°. de bestuurder of commissaris eener vennootschap, maatschappij, vereniging of stichting welke” enz.

7. Op aangiften, verzoeken of requisitoiren tot faillietverklaring ten tijde van het in werking treden der nieuwe wetgeving aanhangig, en op de faillissementen, waarin op dat tijdstip door de curators nog niet overeenkomstig artikel 849 of artikel 885 van het Wetboek van Koophandel rekening en verantwoording is afgelegd, is bij uitsluiting de oude wetgeving van toepassing, met uitzondering van de artikelen 850, 887 en 892—898 van het Wetboek van Koophandel.

Het faillissement eindigt zoodra het vonnis, waarbij de homologatie van een akkoord is verleend, in kracht van gewijsde is gegaan of de curators overeenkomstig artikel 885 van het Wetboek van Koophandel zijn ontslagen.

In het laatste geval her krijgen de schuldeischers voor hunne vorderingen, in zooverre deze onvoldaan zijn gebleven, hunne rechten van executie op de goederen van den schuldenaar.

Nadat het faillissement is geëindigd, kan de schuldenaar, overeenkomstig de artikelen 206—212 van de wet op het faillissement en de surséance van betaling verzoek tot rehabilitatie doen. Van het vonnis, waarbij de rehabilitatie wordt toegestaan, geschiedt geene aanteekening in het in artikel 19 dier wet bedoelde register. Te dien aanzien blijft artikel 899 van het Wetboek van Koophandel van toepassing.

8. Een faillissement, waarin vóór den dag van het in werking treden der nieuwe wetgeving de curators overeenkomstig artikel 885 van het Wetboek van Koophandel zijn ontslagen, neemt, indien het na dit ontslag niet is geëindigd door

rehabilitatie van den schuldenaar, met het in werking treden der nieuwe wetgeving een einde.

Indien het geval voorzien bij artikel 886 van het Wetboek van Koophandel zich na het in werking treden der nieuwe wetgeving voordoet, is deze bepaling op de in het vorige lid bedoelde faillissementen van toepassing.

De schuldeischers her krijgen voor hunne vorderingen, in zooverre deze onvoldaan zijn gebleven, hunne rechten van executie op de goederen van den schuldenaar.

Door den schuldenaar kan, overeenkomstig de artikelen 206—212 van de wet op het faillissement en de surséance van betaling verzoek tot rehabilitatie worden gedaan. Van het vonnis, waarbij de rehabilitatie wordt toegestaan, geschiedt geene aanteekening in het in artikel 19 dier wet bedoelde register. Te dien aanzien blijft artikel 899 van het Wetboek van Koophandel van toepassing.

Het bepaalde in het vorige lid is ook van toepassing op den schuldenaar, wiens faillissement vóór den dag van het in werking treden der nieuwe wetgeving door de homologatie van een akkoord is geëindigd maar die vóór dien dag niet is gerehabiliteerd. Mocht een verzoekschrift tot rehabilitatie reeds zijn ingediend, dan wordt dit overeenkomstig de oude wetgeving behandeld en afgedaan.

9. Op vorderingen tot verklaring in staat van kenlijk onvermogen ten tijde van het in werking treden der nieuwe wetgeving aanhangig en op die gevallen van verklaard kenlijk onvermogen, waarin op dat tijdstip door de curators nog niet overeenkomstig artikel 849 of artikel 885 van het Wetboek van Koophandel rekening en verantwoording is afgelegd, is bij uitsluiting de oude wetgeving van toepassing met uitzondering van artikel 899 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering.

Het kenlijk onvermogen eindigt zoodra het vonnis, waarbij de homologatie van een akkoord is verleend, in kracht van gewijsde is gegaan of de curators overeenkomstig artikel 885 van het Wetboek van Koophandel zijn ontslagen.

In het laatste geval her krijgen de schuldeischers voor hunne vorderingen, in zooverre deze onvoldaan zijn gebleven, hunne rechten van executie op de goederen van den schuldenaar.

Nadat het kenlijk onvermogen is geëindigd, kan de schuldenaar, overeenkomstig de artikelen 206—212 van de wet op het faillissement en

de surséance van betaling verzoek tot rehabilitatie doen. Van het vonnis, waarbij de rehabilitatie wordt toegestaan, geschiedt geene aantekening in het in artikel 19 dier wet bedoelde register.

10. Verklaard kenlijk onvermogen, waarin vóór den dag van het in werking treden der nieuwe wetgeving de curators overeenkomstig artikel 885 van het Wetboek van Koophandel zijn ontslagen, neemt, indien het na dit ontslag niet is opgeheven overeenkomstig artikel 899 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, met het in werking treden der nieuwe wetgeving een einde.

Indien het geval voorzien bij artikel 886 van het Wetboek van Koophandel zich na het in werking treden der nieuwe wetgeving voordoet, is deze bepaling op het verklaard kenlijk onvermogen in het vorige lid bedoeld van toepassing.

De schuldeischers herkrijgen voor hunne vorderingen, in zoverre deze onvoldaan zijn gebleven, hunne rechten van executie op de goederen van den schuldenaar.

Door den schuldenaar kan, overeenkomstig de artikelen 206—212 van de wet op het faillissement en de surséance van betaling, verzoek tot rehabilitatie worden gedaan. Van het vonnis, waarbij de rehabilitatie wordt toegestaan, geschiedt geene aantekening in het in artikel 19 dier wet bedoelde register.

11. Van een akkoord, gehomologeerd onder de oude wetgeving, kan de ontbinding worden gevorderd overeenkomstig de nieuwe. De artikelen 165—167 der wet op het faillissement en de surséance van betaling zijn alsdan toepasselijk.

Indien het akkoord is gesloten in een boedel die in staat van kenlijk onvermogen is verklaard, wordt door den rechter in het vonnis, waarbij de ontbinding van het akkoord wordt nitgesproken, heropening van den staat van kenlijk onvermogen bevolen.

Op het heropende faillissement of kenlijk onvermogen is de nieuwe wetgeving van toepassing.

12. Indien een verzoekschrift om tot boedelafstand te worden toegelaten, is ingediend vóór het in werking treden der nieuwe wetgeving, is de oude wetgeving daarop van toepassing.

13. Indien een verzoekschrift, als bedoeld in de artikelen 902 en 903 van het Wetboek van Koophandel, vóór het in werking treden der nieuwe wetgeving aan de rechtbank is ingediend, is de oude wetgeving daarop van toepassing.

1896.

14. De wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 140) op het faillissement en de surséance van betaling, gewijzigd bij de wet van 6 September 1895 (*Staatsblad* n°. 155), kan worden aangehaald onder den titel van „Faillissementswet”, en deze wet onder den titel van „Wet ter invoering van de Faillissementswet”.

15. Deze wet treedt in werking op den 1sten September 1896.

Lasten en bevelen, enz

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Januari 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.
(*Uitgeg.* 23 Jan. 1896.)

20 Januari 1896. WET, tot wijziging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1895. S. 10.

Bij deze wet wordt na toevoeging van een nieuw artikel, het totaal der 5^e Afd. van dit hoofdstuk nader vastgesteld op f 611,605 en het eindcijfer op f 5,391,562.

20 Januari 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de vraag of een ambtenaar, tegen wien verzet werd gepleegd, werkzaam was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, moet getoetst worden aan de wet en de algemeene voorschriften, krachtens de wet gegeven; dat die vereischte wettelijke grondslag ook dan aanwezig is wanneer op grond van wettelijke bepalingen, in haar onderling verband beschouwd, moet worden aangenomen, dat de wet de bevoegdheid tot de ambtsverrichting, waartegen het verzet wordt gericht, erkent zonder haar uitdrukkelijk te verlenen; dat uit het verband der hier in aanmerking komende bepalingen volgt, dat de bode bij den schuttersraad bevoegd is den door den schuttersraad veroordeelden schutter te arresteeren tot het doen ondergaan van het dezen overeenkomstig art. 11 der schutterijwet opgelegde provooarrest en dat bij gebreke van een voorschrift, waarbij ter uitvoering van voormeld artikel de bepaalde medewerking van den raad gevorderd wordt, burgemeester en wethouders volgens den regel van het eerste lid van art. 126 der gemeentewet zijn het tot die uitvoering bevoegd gezag.

De Hooge Raad enz. ,

Gelet op de middelen van cassatie, namens den req. voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending door verkeerde toepassing van de artt. 180 van het Strafwetboek, 70 en 71 van de schutterijwet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17), in verband met de artt. 1 en 2 van de wet van 16 Dec. 1886 (*Staatsblad* n°. 213) en art. 157 der Grondwet, doordien het hof ten onrechte beslist, dat de bode van den schuttersraad bevoegd is iemand te arresteren tot het ondergaan van provoostarrest, terwijl deze bevoegdheid hem bij geen enkel wettelijk voorschrift is gegeven, en doordien het hof, waar feitelijk vaststaat dat het bevel tot arrestatie is gericht tot de beide boden van den schuttersraad ten onrechte heeft beslist, dat ook één der boden tot die arrestatie is bevoegd;

II. Schending door verkeerde toepassing van de artt. 180 van het Strafwetboek, 1 en 126 der gemeentewet, in verband met art. 71 der schutterijwet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17) en 157 der Grondwet, doordien het hof ten onrechte aanneemt, dat met de woorden „plaatselijk bestuur” in art. 71 der schutterijwet is bedoeld het college van burgemeester en wethouders, in plaats van den geheelen raad;

Overwegende dat de req. is gedagvaard ter zake dat hij te Amsterdam, den 16 Maart 1895, zich op of nabij den Nieuwe Zijds Voorburgwal, met geweld verzet heeft tegen den bode van den schuttersraad: J. J. v. D., die beklagde in die qualiteit — welke beklagde bekend was — ter executie van een provoostarrest, onder goedkeuring van het plaatselijk bestuur van Amsterdam opgelegd, door hem te ondergaan wegens niet-tijdige betaling van hem als schutter bij de Amsterdamsche schutterij opgelegde boete, had aangehouden om hem in arrest te stellen en naar de daarvoor bestemde plaats over te brengen, en zulks door ter verjdeling dier arrestatie en overbrenging, genoemden beambte te slaan en zich met geweld uit zijne handen los te rukken;

O. dat deze feiten — met uitzondering van het, niet als zelfstandig misdrijf, maar als een der middelen om de arrestatie te verjdelen, telastgelegde „slaan” — bij het beklagde arrest bewezen zijn verklaard;

O. dat het hof ten aanzien van de strafbaarheid van deze feiten heeft geoordeeld, dat volgens de wet op de schutterijen, van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17) en de daarop steunende Konink-

lijke besluiten, de bode van den schuttersraad is te beschouwen als ambtenaar, bevoegd tot uitvoering van een bevel tot provoostarrest;

dat deze beslissing bij het eerste middel wordt bestreden, op grond dat deze bevoegdheid den bode bij geen enkel wettelijk voorschrift is toegekend;

O. daaromtrent, dat bij de toelichting van het middel te recht is vooropgesteld, dat de vraag, of een ambtenaar, tegen wien verzet werd gepleegd, werkzaam was in de rechtmatige uitoefening zijner bediening, getoetst moet worden aan de wet en de algemeene voorschriften, krachtens de wet gegeven;

dat hieruit echter niet volgt, dat elke ambtsverrichting, om beschermd te worden door art. 180 Strafrecht, steun moet vinden in een stellig voorschrift, waarbij de bevoegdheid tot die handeling nitdrukkelijk wordt verleend;

dat toch de vereischte wettelijke grondslag ook dan aanwezig is, wanneer op grond van wettelijke bepalingen, in haar onderling verband beschouwd, moet worden aangenomen, dat de wet de bevoegdheid erkent;

O. dat dit laatste hier het geval is;

dat toch, gelijk dit meer uitvoerig in het bestreden arrest is uiteengezet, de wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17), de rechtspraak ter zake van overtredingen door schutters als zoodanig begaan, heeft opgedragen — behoudens hooger beroep op Gedeputeerde Staten in de gevallen bij art. 65 dier wet voorzien — aan den schuttersraad of den commandant, terwijl de auditeur belast is met de vervolging, alsmede, ook volgens de wet van 16 December 1886 (*Staatsblad* n°. 213), met de ten uitvoerlegging van de vonnissen; dat voorts, blijkens de Koninklijke besluiten van 25 Mei 1829 (*Staatsblad* n°. 38) en van 27 December 1835 (*Staatsblad* n°. 40), ter uitvoering van de wet genomen, de bode van den schuttersraad is aangewezen tot het uitvoeren van de bevelen van den raad en van den auditeur;

dat in laatstgenoemd besluit, de kosten, die de bode vorderen kan o. a. wegens executie „der geslagen vonnissen of gedane bekeuringen”, als wettige gerechtskosten worden erkend; dat bij art. 70 der eerstgenoemde wet, aan den bode de uitvoering van bevelen tot medebrenging van onwillige getuigen en bij art. 71 het doen van aanmaningen is opgedragen, uit al hetwelk het hof te recht heeft afgeleid, dat, al moge dit niet met name worden vermeld, ook de uitvoe-

ring van een bevel tot provoost-arrest, als niet bij uitzondering aan een ander opgedragen, tot de functiën van den bode behoort;

O. dat derhalve het eerste gedeelte van dit middel niet tot cassatie kan leiden, en dat dit evenmin het geval is met het tweede gedeelte, omdat het hof het bevel tot executie, waarin de beide boden worden genoemd, in dien zin heeft nitgelegd — en daardoor feitelijk heeft beslist — dat daarin van een *gezamenlijk* optreden geen sprake is;

O. ten aanzien van het tweede middel:

dat daarbij wordt gesteld, dat door het hof zou zijn aangenomen, dat met de woorden „plaatselijk bestuur” in art. 71 der schutterijwet is bedoeld het college van burgemeester en wethouders;

dat echter zoodanige beslissing in het bestreden arrest niet voorkomt, doch dat 's hofs oordeel, dat de in genoemd artikel bedoelde goedkeuring behoort tot den werkring van burgemeester en wethouders, hierop berust, dat, waar tot uitvoering van eenige wet door het gemeentebestuur moet worden medegewerkt, dit thans, volgens art. 126 der gemeentewet, door burgemeester en wethouders geschiedt;

O. dat bij de mondelinge toelichting van het middel is betwist, dat hier van verplichte medewerking sprake zou zijn, daar toch de goedkeuring zowel verleend als geweigerd kan worden, en uit de geschiedenis der wet zou blijken, dat het doel der bepaling was om aan het plaatselijk bestuur eenigen invloed op de uitvoering van het provoost-arrest te verzekeren;

O. dat het aangehaalde art. 71 der schutterijwet voor de toepassing van het daar gegeven dwangmiddel van provoost-arrest de goedkeuring vordert van het plaatselijk bestuur, en dat derhalve in dit opzicht de wet niet kan worden uitgevoerd dan met medewerking van dat bestuur;

dat hier dus het geval aanwezig is van art. 126 der gemeentewet, volgens welks eerste lid, wanneer, ter uitvoering van eene wet, door het gemeentebestuur moet worden medegewerkt, dit geschiedt door burgemeester en wethouders;

dat de vraag, of burgemeester en wethouders de hier bedoelde goedkeuring hadden kunnen weigeren, ligt buiten de zaak, nu vaststaat dat de goedkeuring is verleend, terwijl bij gebreke van een voorschrift der wet, waarbij de bepaalde medewerking van den raad, gelijk het tweede lid van het artikel op het oog heeft, wordt ge-

vorderd, burgemeester en wethouders te recht als het bij het eerste lid daartoe aangewezen gezag zijn beschouwd;

dat mitsdien ook het tweede middel is onaan- nemelijk;

Gezien art. 370 Strafvordering;

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt den requirant in de daarop gevallen kosten.

20 Januari 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het in verband met den zin der uitdrukking „openbare verordeningen” in art. 625 van het Burgerlijk Wetboek, den gemeenteraad niet vrijstaat bij wijze van bijzondere regeling voor een concreet geval het eigendomsrecht te beperken en uit dien hoofde art. 1, 1ste en 2de lid, der verordening op het bouwen en sloopen in de gemeente Arnhem verbindende kracht mist.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, namens de requiranten voorgesteld bij pleidooi:

Schending of verkeerde toepassing van de artt. 135, 161, 166, 167 en 168 der gemeentewet, 1, 12 en 50 der verordening op het bouwen en sloopen in de gemeente Arnhem van 26 Juni 1886 en de artt. 625 en 679 B. W.:

a. omdat art. 1 der verordening rechtsgeeldig is geacht, waarbij de raad zich heeft voorbehouden voor elk voorkomend geval bij wijze van vergunning, die niet overeenkomstig de artt. 166 en volgende der gemeentewet wordt vastgesteld en afgekondigd, nadere voorwaarden te stellen, waarvoor in de verordening zelve geen regelen zijn gesteld, — en zulks te meer *in casu*, waar, volgens art. 1, eene vergunning van den raad noodig zou zijn geweest, omdat dit geval niet bij de verordening was geregeld;

b. omdat, voorzover art. 1 ook het stellen van eenige afsluiting zonder vergunning verbiedt en dus aan burgemeester en wethouders of den raad de bevoegdheid wordt gegeven niet enkel om (al of niet volgens regelen bij de verordening gesteld) voorwaarden voor het plaatsen der afsluiting te stellen, maar ook om de vergunning te weigeren, het wettig recht van iederen eigenaar om zijn erf af te sluiten, wordt verkort;

Overwegende dat de requiranten hebben terechtstaan en te hinnen laste als bewezen is aangenomen, dat zij als leden van het Bestuur van het

St. Elizabethsgasthuis te Arnhem, te zamen en in vereeniging, in den loop van het jaar 1894, na den 1en Febr. van dat jaar, in gemelde gemeente aan den openbaren weg, den Zwarteweg, aldaar, langs het terrein van bedoeld gasthuis, eene afsluiting bestaande uit palen, onderling verbonden door middel van ijzerdraden, hebben gemaakt of doen maken, terwijl daartoe eene voorafgaande schriftelijke vergunning niet was verleend door den raad of door burgemeester en wethouders van voormelde gemeente;

O. dat, blijkens het beklagde vonnis, de requiranten de toepasselijkheid van art. 1 op het bouwen en sloopen in de gemeente Arnhem, vastgesteld in de openbare vergaderingen van den Raad dier gemeente van 26 Juli 1889, 19 Juli 1890 en 2 Mei 1891, op het hui ten laste gelegde en door hen erkende feit hebben bestreden op grond dat bij al. 26 van dat artikel de raad zich heeft voorbehouden de bevoegdheid, voor elk voorkomend geval nadere voorwaarden te stellen, terwijl noch de omvang noch de inhoud dier voorwaarden rechtstreeks of middellijk voortspruiten uit eenige bepaling dier verordening, en dat daardoor eene ongeoorloofde delegatie van macht door den wetgevenden raad op den besluitenden raad heeft plaats gehad;

O. dat de rechtbank deze verdediging zonder opgave van redenen heeft verworpen, zich bepalende tot het uitspreken van haar oordeel, dat bedoeld voorschrift niet is in strijd met art. 625 B. W. in verband met art. 135 dergemeentewet, noch met eenig ander wetsartikel, en dat tegen deze beslissing onderdeel *a* van het middel van cassatie is gericht;

O. daaromtrent, dat de 2 eerste leden van art. 1 van genoemde verordening aldus luiden: „Het is verboden” een gebouw, een muur of eene andere afsluiting te stellen, te herbouwen, te veranderen of te sloopen, zonder of in afwijking van eene voorafgaande schriftelijke vergunning;

„Deze vergunning wordt verleend:

„*a.* door burgemeester en wethouders in de gevallen, bij deze verordening geregeld;

„*b.* door den Raad, indien burgemeester en wethouders het noodig oordeelen, dat bijzondere voorwaarden in het belang der openbare orde, veiligheid of gezondheid aan de vergunning worden verbonden”;

O. dat het al of niet gegronde van gemeld eerste onderdeel van het middel van cassatie

enkel daarvan afhangt, of die bepalingen beantwoorden aan hetgeen art. 625 B. W. verstaat onder „openbare verordeningen daargesteld door zoodanige macht, die daartoe volgens de Grondwet de bevoegdheid heeft”;

O. dat het woord „verordening”, nader bepaald door het bijvoegelijk naamwoord „openbare” voorschriften te kennen geeft, bestemd om algemeen te werken en in toekomstige gevallen te voorzien, en de bedoeling des wetgevers om juist dit begrip uit te drukken, even duidelijk blijkt uit den Franschen tekst van het met art. 625 B. W. gelijkkluidend art. 670 van het B. W. van 1830, waarin de zoo even aangehaalde zinsnede wordt weergegeven, met de woorden: „*réglements émanés des autorités auxquelles la loi fondamentale accorde le pouvoir d'en faire*”;

O. dat het derhalve een gemeenteraad niet kan vrijstaan, bij wijze van bijzondere regeling, naar de inzichten van het oogenblik passend geoordeeld voor het bepaalde geval, dat zich voordoet, het eigendomsrecht te beperken;

O. nu, dat de raad der gemeente Arnhem, zich bij de onder letter *b* van het tweede lid van art. 1 der toegepaste verordening voorkomende bepaling, zoodanige macht tot eigendomsbeperking heeft toegekend, vermits die bepaling strekt om, wanneer burgemeester en wethouders het noodig oordeelen, de bevoegdheid van den eigenaar om te bouwen enz. te laten afhangen van door den gemeenteraad, zonder vasten regel, alsdan te stellen voorwaarden, en dat bijgevolg onderdeel *a* van het middel van cassatie is gegrond;

O. ten aanzien van de vraag, of, nu in het gegeven geval aan de requiranten niet is ten laste gelegd, dat zij zouden hebben gehandeld in strijd met eene, krachtens de bepaling in geschil, door den raad werkelijk gegeven beschikking, het gemis aan bindende kracht dier bepaling de vernietiging van het bestreden vonnis behoort ten gevolge te hebben, — dat die vraag bevestigend moet worden beantwoord:

O. toch, dat de rechter in hooger beroep, blijkens de in de qualificatie gebrachte wijziging, van zijn standpunt volkomen te recht rekening heeft gehouden met het ontbreken der beide vergunningen, die, naar de bedoeling der verordening, alternatief vereischt worden;

dat dit alternatief er toe moet voeren, om de bepalingen, waarin het wordt uitgedrukt, in verband met het eerste lid van het artikel als ééne onsplitbare wilsverklaring des wetgevers aan te

merken, en dat uit dien hoofde aan de hierboven aangehaalde 2 eerste leden van dat artikel, in hun geheel, verbindende kracht moet worden ontzegd;

O. dat wegens de gegrondheid van het eerste onderdeel van het middel van cassatie, de onder letter *b* van dat middel gevoerde bewering buiten beschouwing kan blijven;

Vernietigt het bestreden vonnis in deze zaak door de arondissements-rechtbank te Utrecht op 18 Juli 1895 in hooger beroep gewezen;

En rechtdoende ten principale uit kracht van art. 105 R. O.;

Gezien art. 370 Strafvordering;

Vernietigt mede het vonnis door den kanton-rechter te Arnhem op 23 Febr. 1895 in deze zaak gewezen;

Verklaart het bewezen feit niet strafbaar;

Ontslaat de requiranten van alle rechtsvervolging te dier zake;

De kosten te dragen door den Staat.

20 Januari 1896. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende zeemilitie.

Bij deze missive wordt medegedeeld dat de circulaire van 's Ministers departement van den 19 Februari 1886, n°. 221 M. afd. M. S. met de daarmede in verband staande latere aanschrijvingen, wordt ingetrokken.

22 Januari 1896. BESLUIT, houdende bepalingen nopens de aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende Nationale schuld. S. 11. IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 20sten Januari 1896, n°. 100, (Generale Thesaurie);

Gezien artt. 1, 2 en 96 der wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236), zoomede het Koninklijk besluit van 2 Januari 1896 (*Staatsblad* n°. 1);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het tijdstip van de aflosbaarheid van de in artikel 1 der wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236) genoemde drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, waarvan de aflossing overeenkomstig de bepalingen van het Koninklijk besluit van 2 Januari 1896 (*Staatsblad* n°. 1) is aangevraagd, wordt bepaald op 1 Maart 1896.

2. De in artikel 1 bedoelde kapitalen, welke zijn ingeschreven in het Grootboek der 3½ ten honderd rentegevende Nationale Schuld, worden van de daartoe betrekkelijke hoofden van rekening afgeschreven. Van elke afschrijving wordt opgemaakt een bewijs, hetwelk van 1 Maart 1896 af bij de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld in ontvangst kan genomen worden. Het bewijs van afschrijving, door de daarop rechthebbenden voor voldaan geteekend, wordt vervolgens ingeleverd bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te *Amsterdam* en aldaar ingetrokken tegen uitbetaling van het in het bewijs vermelde nominaal bedrag der afgeloste inschrijving en van de rente daarover ad drie en een half ten honderd 's jaars, berekend van den 1sten October 1895 tot en met den 29sten Februari 1896.

Houders van certificaten, uitgegeven door een administratiekantoor der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, waarvan de aflossing verlangd is, ontvangen het voor hen bestemde bewijs van afschrijving op vertoon en tegen inlevering der ingevolge artikel 4 van het Koninklijk besluit van 2 Januari 1896 (*Staatsblad* n°. 1) voor aflossing afgestempelde certificaten met de daarbij behoorende nog niet vervallen coupons en het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons.

3. De hiervoor in artikel 1 bedoelde en overeenkomstig artikel 2 van het Koninklijk besluit van 2 Januari 1896 (*Staatsblad* n°. 1) gestempelde schuldbekentenissen aan toonder, kunnen van den 1sten Maart 1896 af ter aflossing worden aangeboden aan den Agent van het Ministerie van Financiën te *Amsterdam*. De schuldbekentenissen moeten voorzien zijn van de coupons per 1 October 1896 en volgende, alsmede van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons.

Aan de houders zal tegen voldaan teekening der stukken worden uitbetaald het daarin genoemde nominaal bedrag.

4. De op 1 April 1896 vervallende coupons der in artikel 3 bedoelde schuldbekentenissen aan toonder zullen van 1 Maart 1896 af betaalbaar zijn, en wel:

de coupons van schuldbekentenissen:

à f 12,000	met f 175.—
„ 6,000	87.50
„ 1,000	14.58 ⁵
„ 500	7.29
„ 100	1.46

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal geplaatst worden.

's Gravenhage, den 22sten Januari 1896.

(get.)

EMMA,

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg. 24 Jan. 1896.*)

31 Januari 1896. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende art. 134 der wet op de nationale militia.

Ten aanzien van miliciens-verlofgangers door wie de bepaling der tweede zinsnede van artikel 134 der militiewet niet was nageleefd, bleek bij herhaling, dat tot die overtreding aanleiding was gegeven, doordat de burgemeester aan wien de verlofganger, overeenkomstig de eerste zinsnede van genoemd wetsartikel, zijn voornemen om zich in eene andere gemeente te gaan vestigen kwam kenbaar maken, dan wel de gemeente-secretaris of een ander ambtenaar ter secretarie, op zich nam het zakboekje van dien verlofganger naar diens nieuwe woonplaats op te zenden. Door de afgifte van zijn zakboekje onder vorenvermelde omstandigheden, geraakt de verlofganger allicht in den waan, dat het verdere vanzelf in orde komt, en hem met betrekking tot het voor gezien doen teekenen van zijn verlofpas in de nieuwe woonplaats niets meer te doen staat.

In elk geval geeft bedoelde opzending van het zakboekje aanleiding tot zorgeloosheid van de zijde van den verlofganger, ten opzichte van het in acht nemen van den wettelijken termijn binnen welken hij zich bij den burgemeester van de nieuwe woonplaats moet aanmelden.

Het komt mij daarom noodig voor, dat de burgemeesters en de op hunne secretariën werkzame ambtenaren zich voortaan onthouden van het opzenden van zakboekjes van miliciens-verlofgangers die de gemeente metterwoon verlaten.

Wellicht is zoodanige opzending soms een gevolg van de omstandigheid, dat de burgemeester op den tijd dat een verlofganger komt kennis geven van zijn vertrek naar eene andere gemeente, niet altijd tegenwoordig is, en dan den verlofpas niet dadelijk voor vertrek kan afteekenen. Hierbij dient echter in het oog te worden gehouden dat de wet die *afteekening voor vertrek* niet voorschrijft. Is deze formaliteit voor eene goede

administratie wenschelijk, dan bestaat er althans geen *wettelijk* bezwaar tegen om bij afwezigheid van den burgemeester die *afteekening voor vertrek* te doen geschieden door den secretaris of een ander ambtenaar ter secretarie aanwezig.

Ik heb de eer U HoogEdelGestrenge te verzoeken, wel Uwe tusschenkomst te willen verleenen, opdat den burgemeesters in de provincie onder Uw beheer in den zin van het vorenstaande worde geschreven.

De Minister van Oorlog,

(get.)

SCHNEIDER.

4 Februari 1896. WET, houdende regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Weduwen en Weezen van Burgerlijke Ambtenaren, over het jaar 1896. S. 12. Bij art. 1 dezer wet worden de uitgaven vastgesteld als volgt:

Art. I. Traktement van den directeur en van de ambtenaren en boden, toelage van den concierge, benevens schrijffloonen aan tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen	18,450
Art. II. Bureel- en lokaalbehoeften, benevens drukwerk	3,700
Art. III. Toelagen en presentiegelden voor commissarissen	1,000
Art. IV. Reis- en verblijfkosten van commissarissen, van den directeur en van de ambtenaren	800
Art. V. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van de leden van den Pensioeraad	2,200
Art. VI. Onderhoud, assurantiepremie en bewakingskosten door de gemeente-brandweer van het gebouw waarin de bureelen zijn gevestigd, alsmede onderhoud van den stal, het koetshuis en van den tuin achter dat gebouw	730
Art. VII. Pensioenen	680,000
Art. VIII. Aankoop van inschrijvingen op de Grootboeken van de Nationale Schuld	945,470
Art. IX. Restitutie van ingehouden kortingen, bedoeld bij de 5de alinea van artikel 17 der wet van den 9 Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 79), gewijzigd bij de wet van 30 September 1893 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 145)	2,000
Transporteere	1,654,350

Per transport . . . f 1,654,350

Art. X. Kosten van het opmaken
der eerste wetenschappelijke balans
en alle daarmede in verband staande
uitgaven 6,000

Art. XI. Onvoorziene uitgaven 3,000

f 1,663,350

Bij artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot
dekking aangewezen.

4 Februari 1896. WET, tot vaststelling der be-
grooting van het Fonds voortspruitende uit
de kooprijzen van domeinen voor het dienst-
jaar 1896. S. 13.

Bij art. 1 wordt de begrooting der uitgaven
vastgesteld op f 326,000, te weten:

Onderart. 1 op f 8,000. — Onderart. 2
op f 307,000. — Onderart. 3 op f 6,000. —
Onderart. 4 op f 5,000.

Bij art. 2 worden tot dekking der uitgaven,
in het vorig artikel vermeld, aangewezen:

5 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het *tweede* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het
dienstjaar 1896. S. 14.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar
1896, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin*, vastgesteld zooals
hierna verkort volgt:

1 ^e Afd. : De Staten-Generaal	f	353,635.—
2 ^e „ De Raad van State	„	103,110.—
3 ^e „ De Algemeene Rekenkamer	„	117,350.—
4 ^e „ De Kanselarij der Nederlandsche Orden	„	20,100.—
5 ^e „ Het Kabinet der Koningin	„	33,215.—
6 ^e „ Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën, toelagen en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	„	40,223.—
7 ^e „ Onvoorziene uitgaven	„	5,000.—
	f	672,633.—

5 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het *derde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het
dienstjaar 1896. S. 15.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar
1896, betreffende het *Departement van Buitenlandsche Zaken*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd. : Kosten van het Departement	f	84,880.—
2 ^e „ Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	„	680,600.—
3 ^e „ Verschillende uitgaven	„	21,300.—
4 ^e „ Pensioenen, wachtgeld en toelagen	„	37,100.—
5 ^e „ Onvoorziene uitgaven	„	10,000.—
	f	833,880.—

5 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het *vierde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het
dienstjaar 1896. S. 16.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar
1896, betreffende het *Departement van Justitie*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1°. de gelden van het *Fonds voortspruitende uit de kooprijzen van domeinen*, op 31 December 1895 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1896 te doene ontvangsten voor genoemd Fonds.

4 Februari 1896. BESLUIT, houdende vrijstelling van briefport.

Bij dit besluit is vrijstelling van briefport verleend voor de briefwisseling over dienstzaken, van den directeur van 's Rijks magazijn van geneesmiddelen met de gemeentebesturen, de voorzitters van de militieraden, den geneesheer-directeur van het Rijkskrankzinnigengesticht te *Medemblik*, de directeurs of cijfers van de gevangenissen, benevens met de geneeskundigen bij die inrichtingen, bij de Rijkswerkinrichtingen en bij de Rijksopvoedingsgestichten alsmede met den commandant van het Koninklijk Koloniaal Militair Invalidenhuis op *Bronbeek*.

1 ^e Afd. :	Kosten van het Departement	f	149,751.—
2 ^e „	Kosten van de rechterlijke macht	„	1,675,601.—
3 ^e „	Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditiën in de militaire arrondissementen	„	53,500.—
4 ^e „	Gerechtskosten	„	347,500.—
5 ^e „	Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij	„	611,525.—
6 ^e „	Kosten der gevangenen en Rijksopvoedingsgestichten	„	1,023,954.—
7 ^e „	Gebouwen, daaronder niet begrepen de Rijkswerkinrichtingen	„	444,021.—
8 ^e „	Kosten der Rijkswerkinrichtingen	„	717,916.—
9 ^e „	Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën enz.	„	269,136.—
10 ^e „	Verschiedene uitgaven	„	24,500.—
11 ^e „	Onvoorziene uitgaven	„	50,000.—
		f	5,867,404.—

6 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1896. S. 17.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begroting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896, betreffende het Departement van Binnenlandsche Zaken, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd. :	Kosten van het Departement. Art. 1—4	f	163,227.—
2 ^e „	a. Kosten van het bestuur der provinciën:		
Art. 5—8.	Noordbrabant	f	73,100.—
„ 9—12.	Gelderland	„	70,030.—
„ 13—16.	Zuidholland	„	78,565.—
„ 17—21.	Noordholland	„	77,565.—
„ 22—25.	Zeeland	„	88,300.—
„ 26—29.	Utrecht	„	53,160.—
„ 30—33.	Friesland	„	69,330.—
„ 34—37.	Overijssel	„	107,307.—
„ 38—41.	Groningen	„	61,625.—
„ 42—45.	Drenthe	„	47,900.—
„ 46—49.	Limburg	„	59,620.—
b.	Armwezen. Art. 50—52	„	219,300.—
c.	Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur		
Art. 53—59.	„	273,650.—
		„	1,279,452.—
3 ^e Afd. :	Nationale militie en schutterijen. Art. 60—62	„	65,250.—
4 ^e „	Medische politie. Art. 63—85	„	811,526.—
5 ^e „	Onderwijs.		

Hooger onderwijs.

Art. 86—89.	Rijks-universiteit te Leiden	f	815,441.—
„ 90—92.	Rijks-universiteit te Utrecht	„	475,571.—
„ 93—95.	Rijks-universiteit te Groningen	„	412,099.—

Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger onderwijs.

Art. 96. Uitgaven voor den dienst der Rijks-universiteiten niet begrepen in de artt. 86 tot en met 95, van zoodanigen aard, als, volgens beslissing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot en met het jaar 1878 gekwet en zijn uit de opgeheven fondsen, bedoeld bij art. 113 der wet van 28 April 1876 (Staatsblad n°. 102)

500.—

Transporteere . . . f 1,703,611.— f 2,319,455.—

Per transport . . . f 1,703,611.— f 2,319,455.—

<i>Art.</i> 97. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd Kerkgenootschap vanwege dat genootschap	34,541.25
<i>Art.</i> 98. Kweekscholen der godgeleerdheid van de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen	10,000.—
<i>Art.</i> 99. Seminariën voor het Roomsche-Katholiek kerkgenootschap	13,580.—
<i>Art.</i> 100. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerd en godsdienstonderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen	19,600.—
<i>Art.</i> 101. Kosten der gouden erepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijks-universiteiten	1,000.—
<i>Art.</i> 102. Beurzen voor studeerenden aan instellingen voor hooger onderwijs	14,400.—
<i>Art.</i> 103. Beurs ter begeving van den heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen der gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt	390.—
<i>Art.</i> 104. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia	3,500.—
„ 105. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia	900.—
<i>Art.</i> 106. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en pro-gymnasia	235,000.—
<i>Art.</i> 107. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommiteerden en der commissie, bedoeld in artt. 11 en 12 der wet van 28 April 1876 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 102). „	9,800.—

Middelbaar onderwijs.

<i>Art.</i> 108. Jaarwedden van drie inspecteurs van het middelbaar onderwijs	10,500.—
<i>Art.</i> 109. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs	2,400.—
<i>Art.</i> 110. Jaarwedden, toelagen en belooningen der hoogleeraren, leeraren, beambten en bedienden bij de Polytechnische School	142,975.—
<i>Art.</i> 111. Aanbouw en onderhoud van gebouwen, aankoop van terrein, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, kleeding der bedienden, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijffloonen en verdere uitgaven ten behoeve der Polytechnische School	86,878.—
<i>Art.</i> 112. Jaarwedden, verloftraktamenten, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijks-hoogere burgerscholen	423,730.—
<i>Art.</i> 113. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, boeken en leermiddelen ten behoeve van onvermogenende leerlingen, lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijffloonen, en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks-hoogere burgerscholen	76,000.—

 Transporteere . . . f 2,788,805.25 f 2,319,455.—

	Per transport . . . f	2,788,805.25 f	2,319,455.—
<i>Art.</i> 114. Jaarwedden, toelagen en belooningen der leeraren, beambten en bedienden bij de Rijkslandbouwschool	»		68,567.—
<i>Art.</i> 115. Kosten en subsidien voor stichting, uitbreiding, aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, onderhoud en aankoop van menbelen, vuur en licht, aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, reis- en verblijfkosten; personeele hulp en schrijfloonen, administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslandbouwschool	»		62,939.—
<i>Art.</i> 116. Subsidien en toelagen voor inrichtingen van middelbaar onderwijs	»		287,750.—
<i>Art.</i> 117. Subsidien aan scholen voor ambachtsonderwijs	»		95,725.—
„ 118. Subsidien ten behoeve van het onderwijs in land- en tuinbouw, en houtteelt, voor landbouw- en zavelconsulenten en toelagen voor het opleiden van landbouw- en tuinbouwonderwijzers	»		45,250.—
<i>Art.</i> 119. Kosten, voortvloeiende uit de oprichting en instandhouding van winterscholen	»		20,150.—
<i>Art.</i> 120. Jaarwedden van tien landbouwleeraren en van een tuinbouwleeraar	»		25,000.—
<i>Art.</i> 121. Reis-, verblijf- en bureelkosten der landbouw- en tuinbouwleeraren, benevens kosten van werktuigen en platen	»		10,175.—
<i>Art.</i> 122. Jaarwedden, toelagen en belooningen van de directeuren en overige ambtenaren en bedienden aan de Rijkslandbouwproefstations	»		32,150.—
<i>Art.</i> 123. Aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, aankoop van grond en gebouwen, vuur en licht, werktuigen, gereedschappen, bureel- en lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijfloonen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslandbouwproefstations, zoome de kosten voortvloeiende uit wetenschappelijke proefnemingen in het belang van den landbouw; kosten van toezicht op den aanleg en de exploitatie van proefvelden; reis-, verblijf- en bureelkosten van de leden der commissie van toezicht op de Rijkslandbouwproefstations	»		42,451.—
<i>Art.</i> 124. Bijdragen in de kosten van aanleg en exploitatie van proefvelden en daarmede in verband staande uitgaven	»		14,500.—
<i>Art.</i> 125. Subsidie aan het Phytopathologisch Laboratorium „WILLIE COMMELIN-SCHOLTEN” te Amsterdam	»		500.—
<i>Art.</i> 126. Subsidien aan scholen voor zeevaartkundig onderwijs	»		35,550.—
„ 127. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissien tot het afnemen der eindexamens voor de hogere burgerscholen, de landbouwscholen en de Polytechnische School, benevens verdere kosten van die examens	»		39,000.—
<i>Art.</i> 128. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissien tot het examineeren van hen die eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 65, of eene akte van bekwaamheid voor het handteekenen, vermeld in art. 65bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), wenschen te ontvangen, en verdere kosten van die examens	»		47,000.—
	Transporteere . . . f	3,565,512.25 f	2,319,455.—

Per transport . . . f 3,565,512.25 f 2,319,455.—

Lager onderwijs.

<i>Art.</i> 129. Jaarwedden van drie inspecteurs voor het lager onderwijs	10,500.—
<i>Art.</i> 130. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs.	2,400.—
<i>Art.</i> 131. Jaarwedden van de districts-schoolopzieners	62,500.—
„ 132. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners	18,500.—
<i>Art.</i> 133. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de arrondissements-schoolopzieners of abonnement deswege	56,000.—
<i>Art.</i> 134. Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie bij art. 67 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen . . .	100.—
<i>Art.</i> 135. Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen tot opleiding van onderwijzers en bij de daaraan verbonden leerscholen.	187,145.—
<i>Art.</i> 136. Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweekelingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen	146,400.—
<i>Art.</i> 137. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoefden; personeele hulp en schrijffloonen; het gebruik maken van bad- en zweminrichtingen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen.	46,580.—
<i>Art.</i> 138. Kosten, voortvloeiende uit de oprichting en instandhouding eener Rijkskweekschool tot opleiding van onderwijzeressen „	25,000.—
<i>Art.</i> 139. Subsidien voor kweekscholen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen	125,000 —
<i>Art.</i> 140. Rijksnormaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen en kosten van opleiding voor het afleggen van het examen ter verkrijging der akte van bekwaamheid voor de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek	500,000.—
<i>Art.</i> 141. Bijdrage aan normaallessen en aan hoofden van scholen voor door hen opgeleide personen, die de akte, bedoeld in art. 56 onder a der wet op het lager onderwijs, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), hebben verkregen	141,400.—
<i>Art.</i> 142. Kosten van opleiding voor het afleggen van het examen ter verkrijging der akte van bekwaamheid tot het geven van lager onderwijs in landbouwkunde	1,200.—
<i>Art.</i> 143. Subsidien en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners ten gevolge van art. 22 van het Koninklijk besluit van 31 December 1891 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 254).	8,000.—
<i>Art.</i> 144. Jaarwedden van onderwijzers bij de Rijks-lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder . .	11,800.—
<i>Art.</i> 145. Onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoefden; buitengewoon opzicht; personeele hulp; schrijffloonen en verdere uitgaven voor de	

 Transporteere . . . f 4,908,037.25 f 2,319,455.—

	Per transport f	4,908,037.25 f	2,319,455.—
Rijks-lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder.			4,420.—
<i>Art.</i> 146. Subsiidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaarwedden van onderwijzers en onderwijzereassen bij de lagere scholen			72,800.—
<i>Art.</i> 147. Bijdrage en vergoeding door het Rijk aan de gemeenten in de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), in verband met art. 5 der wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)			3,450,000.—
<i>Art.</i> 148. Vergoeding door het Rijk aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs over 1894, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals dat artikel is gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123), in verband met art. 5 der wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)			18,000.—
<i>Art.</i> 149. Tijdelijk subsidie aan de gemeenten, door de uitgaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard (art. 49 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)			500,000.—
<i>Art.</i> 150. Bijdragen door het Rijk in de jaarwedden van onderwijzers aan bijzondere scholen, ten gevolge van art. 54 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals dat is gewijzigd bij de wet van 13 September 1895 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 159)			985,000.—
<i>Art.</i> 151. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen die eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 56 onder <i>a</i> en <i>b</i> of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken of voor de vrije en orde-oefeningen der gymnastiek, vermeld in art. 65 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens			95,000.—
<i>Art.</i> 152. Kosten van onderzoek naar de grondlagen, waarop aan wednwen en weezen van openbare lagere onderwijzers pensioen zonde kunnen worden verleend en van de daarmede in verband staande werkzaamheden			2,300.—
<i>Art.</i> 153. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs; gratificatiën; hulp- en aanmoedigingsmiddelen.			25,500.—
<i>Art.</i> 154. Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs.			1,000.—
<i>Art.</i> 155. Jaarwedden en verdere belooningen van den bouwkundige en van de opzichters, belast met het toezicht op de gebouwen voor onderwijs en van het personeel bij het bureau van den bouwkundige			27,300.—
<i>Art.</i> 156. Reis- en verblijfkosten van de in het vorig artikel bedoelde ambteuren, huishoudelijke en verdere uitgaven betreffende het aan hen opgedragen toezicht			8,000.—
			„ 10,097,857.25
6 ^e Afd.: Kunsten en wetenschappen. <i>Art.</i> 157—191			„ 718,341.—

Transporteere f 18,135,153.25

	Per transport	f 13,135,153.25
7 ^e Afd.:	Nederlandsche Staatscourant, Handelingen van de Staten-Generaal en Staatsblad. <i>Art.</i> 192—195	78,668.—
8 ^e „	Pensioenen, toelagen, gratificatiën en wachtgeld. <i>Art.</i> 196—202.	598,655.—
9 ^e „	Onvoorziene behoeften. <i>Art.</i> 203	40,000.—
		<hr/> f 13,852,476.25

6 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 18.

Bij deze wet wordt het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896, betreffende het *Departement van Marine*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.:	Kosten der administratie	f 387,632.50
2 ^e „	Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen.	6,500,115.—
3 ^e „	Personeel der zeemacht	5,042,315.50
4 ^e „	Loodswezen, betoning, bebakening, verlichting en hydrographie	2,016,816.40
5 ^e „	Pensioenen, onderstanden, wachtgeld. enz.	1,756,917.—
6 ^e „	Onvoorziene uitgaven.	60,000.—
		<hr/> f 15,763,796.40

7 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 19.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk B der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896, betreffende het *Departement van Financiën*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.:	Kosten van het Departement	f 316,915.—
2 ^e „	Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam.	97,925.—
3 ^e „	Kosten van 's Rijks schatkist	97,552.—
4 ^e „	Kosten van het Muntwezen.	90,050.—
5 ^e „	Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken.	4,747,280.—
6 ^e „	Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheeken en het kadaster, de vermogensbelasting, de Staatsloterij, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veeren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche Stroomen.	2,001,848.—
7 ^e „	Kosten der Eerediensten.	1,969,362.08 ^s
8 ^e „	Kosten van den Pensioenraad, pensioenen enz.	1,449,539.—
9 ^e „	Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgeld, onderstanden, gratificatiën en toelagen	8,606,289.20
10 ^e „	Onvoorziene uitgaven.	36,000.—
		<hr/> f 19,412,760.28 ^s

7 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het elfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 20.

Bij deze wet wordt het XIde Hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896, betreffende de *Onvoorziene Uitgaven*, vastgesteld tot een bedrag van f 50,000.—.

7 Februari 1896. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1896. S. 21.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMIMA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 193), houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst van 1896, bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangevozen bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1896 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bureel- en lokaalbehoefden, aankoop van instrumenten kaarten en verdere benodigdheden f 65,000

Art. 2. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aankleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betreffende koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie*;

1°. Verbeteren van inundatiemiddelen in de geheele linie;

2°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie. _____ „ 46,000

Art. 3. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de Stelling van *den Helder*:

1°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele Stelling.

2°. Verbeteren van de bomvrije kazerne in bastion Westoever;

3°. Maken van eene gedekte opstelling voor de afstandsmeting op het fort Kijkduin;

4°. Verbeteren van de stormvrijheid van het fort Kijkduin. _____ „ 115,000

Art. 4. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de Stelling van *Amsterdam*:

1°. Onteigening van gronden en uitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de Stelling;

2°. Maken van aardwerken, zandophoogingen, metsel- en betonwerken, enz. voor verschillende werken in de Stelling;

3°. Vergraven en inrichten van zandophoogingen tot verdedigbare aardwerken;

4°. Ophoogen en maken van wegen en inunnatiekaden en maken van bruggen en steigers;

5°. Maken van batterijen aan de Zuiderzezijde;

6°. Inrichten en verbeteren van inunnatiemiddelen;

7°. Maken van loodsen, munitie- en buskruitmagazijnen;

8°. Aanleg van beplantingen;

9°. Maken van blindeeringen, aanschaffen van rails, enz.;

10°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de geheele Stelling, waaronder de levering van inrichtingen voor de optische seingemeenschap. _____ „ 505,000

Transporteere f 731,000

Per transport . . . f 731,000

Art. 5. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de Stelling van 't Hollandsch Diep en het Volkerak:

Verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de positiën van Willemstad en Ooltgensplaat.

6,000

Art. 6. Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de Stelling van de monden der Maas en het Haringvliet:

Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de Stelling.

6,000

Art. 7. Telegraphische en telephonische verbinding van verdedigingswerken en posten

75,000

Art. 8. Materieel der genie voor het in staat van verdediging brengen der werken in verschillende Stellingen

22,000

Art. 9. Doen van opmetingen, waterpassingen, grondboringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar, ingevolge de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikels geene gelden zijn uitgetrokken.

2,000

Art. 10. Onvoorziene uitgaven.

45,000

Totaal. f 887,000

2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:

a. de som van *zevenhonderd zeven en negentig duizend gulden*, beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvang en uitgaaf wegens de begrooting ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel voor den dienst van 1895;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1896 uit den aanleg der vestingwerken kunnen voortvloeien.

3. Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der *artikelen* 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 van artikel 1 dezer wet ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van het tweede lid van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit *artikel* 10 van hetzelfde artikel 1 worden aangevuld.

4. Op *artikel* 10 van artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1896 behorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van genoemd artikel 1.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den Februari 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

(Uitgeg. 8 Febr. 1896.)

7 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 22.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.: Kosten van het Departement f 156,750.—

Transporteere f 156,750.—

		Per transport	f 156,750.—
2°	Afd.:	Traktementen en toelagen, mitsgaders schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstpaaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van den grooten staf, den generalen staf, de intendance en de provinciale en plaatselijke staven	» 247,600.—
3°	»	Traktementen, toelagen en schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstpaaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van de staven der verschillende wapens en van de officieren der wapenkorpsen, daaronder begrepen daggelden aan militaire wachters	» 3,229,015.—
4°	»	Soldijen en verdere kosten van de verschillende staven, diensten en wapenkorpsen, in de 2de, 3de en 5de afdelingen vermeld, met uitzondering van de kosten, in die afdelingen en in de 9de en 12de afdelingen omschreven, doch met inbegrip van de kosten van instructeurs beneden den rang van officier bij de schutterijen en vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel en van vrijwilligers voor het reservekader	» 6,405,778.—
5°	»	Geneeskundige dienst	» 913,862.—
6°	»	Studie en onderwijs	» 382,658.—
7°	»	Artillerie-inrichtingen, materieel der artillerie, draagbare wapenen en pyrotechnie, alsmede praktische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie, een en ander met inbegrip van al wat de Koninklijke Militaire Academie en het wapen der marechaussee betreft	» 956,000.—
8°	»	Materieel der genie en kazerneering, met hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren, een en ander echter met uitzondering van al wat de Koninklijke Militaire Academie, de Cadettenschool, den Hoofdcursus te Kampen, de Normaal-schietschool en het wapen der marechaussee betreft	» 795,315.—
9°	»	Kosten van de militaire bakkerijen, van de magazijnen van levensmiddelen en van de militaire slachterijen	» 2,580,254.—
10°	»	Kosten der centrale magazijnen van militaire kleeding en uitrusting, en der garnizoens-magazijnen van kleeding en uitrusting, benevens van vernieuwing en wijziging van ledergoed en paardetuig en van vernieuwing en onderhoud van kampements-effecten en van nachtleger	» 423,645.—
11°	»	Militaire verkenningen en Topographische inrichting	» 68,000.—
12°	»	Verplaatsing van personen en goederen	» 287,200.—
13°	»	Verschiedene uitgaven	» 83,900.—
14°	»	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten, toelagen en wachtgelden	» 2,318,854.—
15°	»	Onvoorziene uitgaven	» 50,000.—
16°	»	Wapen der marechaussee	» 711,654.—
17°	»	Buitengewone uitgaven	» 929,250.—
18°	»	Aanschaffing van nieuwe draagbare vuurwapenen	» 2,399,600.—
19°	»	Voltooiing van het vestingstelsel	» 797,000.—
			f 23,736,335.—

7 Februari 1896. **ARREST** van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat onder de betalingen bedoeld in n°. 9 van het tarief gevoegd bij de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80) alleen zijn begrepen zoodanige betalingen, die desnoods in rechte zouden gevorderd kunnen worden door hem van wien de leges geheven worden en dat leges krachtens gemelde bepaling derhalve niet verschuldigd zijn ter zake van door den Staat betaalde schadeloosstelling wegens onteigening van grond en huur van mede onteigend goed.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van de artt. 1 en 2 der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80) j°. n°. 9 van het bij die wet gevoegd tarief, 151 der grondwet, 37, 47, 56, 71, 72, 74 en 75 der wet van 28 Ang. 1851 (*Staatsblad* n°. 125), 1440, 1441 en 1442 B. W., omdat de rechtbank geen leges verschuldigd acht over de betaling der bij vonnis bepaalde onteigeningsschadeloosstelling, wjl de onteigende partij deswege geen pretentie ten laste van den Staat hebben zoude;

O. daaromtrent:

dat uit het bestreden vonnis blijkt dat voor schadeloosstelling wegens onteigening van eenige perceelsgedeelten land onder Assendelft, en wegens huur van mede onteigend, aan een ander toebehoorend goed, ingevolge begroting bij vonnissen van de arrondissements-rechtbank te Haarlem, door den eischer aan den verweerder moest betaald worden *f* 27923.96^s en *f* 961.27, waarvoor hem 2 assignatiën zijn uitgereikt;

dat bij de uitreiking dier assignatiën de eischer, op grond der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), van den verweerder heeft gevorderd $\frac{1}{4}$ procent van voormelde bedragen aan leges, of *f* 72.21, waarvan de betaling door den verweerder is geweigerd, en dat de assignatiën niet-temin zijn afgegeven; opdat de eischer zonder

oponthoud in het bezit van den onteigenden grond zou kunnen treden;

O. dat de deswege door den eischer ingestelde vordering tot betaling van voormeld bedrag van *f* 72.21, zoo in eersten aanleg als in hooger beroep, is afgewezen, hoofdzakelijk op grond dat bij de betaling der schadeloosstelling in deze geen sprake was van voldoening eener pretensie ten laste van den Staat, en dat tegen deze beslissing het voorgestelde middel is gericht;

O. dienaangaande, dat volgens n°. 9 van het tarief gevoegd bij de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80) in verband met de artt. 1 en 2 dier wet, de zoogenaamde kanselarijleges o. a. geheven worden „voor betalingen van jaarwedden, dagvelden, aangenomen werken en leverantiën en alle andere pretentiën ten laste van den lande”;

dat zoowel het woord „pretentiën” zelf, als de daaraan voorafgaande uitdrukkingen duidelijk aantoonen, dat de heffing van leges alleen geschiedt ter zake van zoodanige betalingen, die desnoods in rechte zouden gevorderd kunnen worden door hem van wien de leges geheven worden;

O. dat dit vorderingsrecht ten deze aan den verweerder tegenover den Staat niet toekomt, omdat de onteigende partij wel bevoegd is om van haar recht tot onteigening gebruik te maken, maar daartoe door den onteigende niet kan verplicht worden;

dat hieruit volgt, dat, wanneer, de onteigende partij van hare bevoegdheid gebruik wil maken en, om tot de inbezitneming van het onteigende goed te kunnen geraken, vooraf de schadeloosstelling betaalt, ook die betaling niet is eene handeling waartoe zij door eenig rechtsmiddel gedwongen zou kunnen worden, maar eene vrijwillige daad, waartoe de onteigende haar niet kan noodzaken;

O. dat derhalve terecht is geoordeeld, dat de verweerder geene pretentie had ten laste van den lande, en dat dus geen leges verschuldigd waren, zoodat het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie en veroordeelt den eischer in de kosten daarop gevallen.

8 Februari 1896. **WET**, tot vaststelling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1896. S. 23.

Bij deze wet wordt het IXde hoofdstuk der begroting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896, betreffende het *Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1896.

1 ^o Afd.: Kosten van het Departement. Art. 1—4	f	139,000.—
2 ^o „ Waterstaat.		
<i>A. Algemeene Zaken.</i>		
Art. 5. Reiskosten en vacatiegelden van commissiën, benevens uitschotten daarvoor	f	2,000.—
Art. 6. Exploten en proceskosten	„	1,000.—
„ 7. Druk- en bindwerk	„	25,000.—
„ 8. Telegraphische berichten	„	6,000.—
„ 9. Opnemingen en peilingen, niet betrekking hebbende op in uitvoering zijnde werken; aankoop, herstel en berging van instrumenten	„	4,000.—
Art. 10. Herstel van winter- en stormschade	„	60,000.—
<i>B. Waterstaat.</i>		
Art. 11. Jaarwedden van het korps ingenieurs	„	175,534.—
„ 12. Jaarwedden van het korps opzichters, alsmede jaarwedden en toelagen van de adjunct-opzichters	„	195,640.—
Art. 13. Reis-, bureel- en verplaatsingskosten; aankoop van boeken en kaarten ten behoeve van het korps ingenieurs en opzichters en het verder personeel van den Waterstaat en den inspecteur voor de Rijnvaart	„	112,000.—
Art. 14. Bezoldiging en toelagen van het personeel in de bureelen der ambtenaren van den waterstaat	„	93,000.—
Art. 15. Jaarwedden, toelagen, reiskosten en verdere uitgaven voor havenmeesters en de overige waterstaatsbeambten	„	340,000.—
Art. 16. Bezoldiging enz. van de machinisten en stokers bij de verschillende stoomwerktuigen	„	42,000.—
Art. 17. Bezoldiging van het personeel en den concierge voor den algemeenen dienst van den waterstaat	„	24,500.—
Art. 18. Waarneming van winddruk en waterhoogten, enz. met inbegrip van materieel	„	17,500.—
Art. 19. Waterstaatskaart	„	3,000.—
„ 20. Rivierkaarten	„	12,000.—
„ 21. Onderzoek naar den waterstaatkundigen toestand des lands	„	17,000.—
Art. 22. Verspreiding van het herziene Amsterdamsche peil	„	3,000.—
„ 23. Onderhoud enz. der verkenmerken van het herziene Amsterdamsche peil en van de nauwkeurigheidswaterpassing	„	250.—
Art. 24. Buitengewone correspondentie bij ijsgang en hoog opperwater.	„	5,000.—
Art. 25. IJsopruiming	„	15,000.—
„ 26. Toelage aan den inspecteur voor de Rijnvaart.	„	500.—
„ 27. Toelage aan den ontvanger der directe belastingen enz. te Lobith voor de saamenstelling der statistieke gegevens voor de Rijnvaart	„	600.—
Art. 28. Meten en ijken van Rijschepen	„	1,800.—
„ 29. Belooning der commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht	„	5,000.—
Art. 30. Verbetering der rivieren de Rijn en de Lek	„	281,500.—
„ 31. Verbetering van de rivier de Waal	„	274,500.—
„ 32. Verbetering van de rivier de IJssel	„	93,600.—
Transporteere	f	1,810,924.— f
		139,000.—

	Per transport	f 1,810,924.—	f 139,000.—
Art. 33.	Verbetering van de rivier de Merwede en van de Killen	352,000.—	
„ 34.	Verbetering van de Dordtsche waterwegen	45,700.—	
„ 35.	Verbetering, onderhoud en herstel van het Hollandsch Diep en het Haringvliet	92,500.—	
Art. 36.	Verbetering, onderhoud en herstel van de rivier de Maas in Limburg, Noordbrabant en Gelderland	320,900.—	
Art. 37.	Verleggen van de uitmonding der rivier de Maas, ingevolge de wet van 26 Januari 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4).	1,237,000.—	
Art. 38—41.	Bezoldiging, bureel- en lokaalbehoefden, reis- kosten, alsmede kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen enz. ten behoeve van het werk genoemd sub art. 37.	44,150.—	
Art. 42.	Bouw van eene brug te Heusden	160,000.—	
„ 43.	Onderhoud enz. van de werken voor het verleggen der Maasmonding en der werken en vaargeul op de Donge	90,496.—	
Art. 44.	Onderhoud enz. van de Nieuwe Maas, het Scheur en aan den Hoek van Holland; verbetering van de Nieuwe Maas beneden de Oostpunt van Rozenburg	503,200.—	
Art. 45.	Verbetering, ingevolge de wet van 24 Januari 1863 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4) van den Rotterdamschen Waterweg	300,000.—	
Art. 46.	Onderhoud enz. der werken van den Hollandschen IJssel, met de verdieping van de rivier beneden Gouda	15,000.—	
Art. 47.	Verbetering van de Linge	5,500.—	
„ 48.	Onderhoud enz. van het Zwarte Water	4,400.—	
„ 49.	Onderhoud enz. van het Zwolsche Diep	25,000.—	
„ 50.	Onderhoud enz. Binnen- en Buiten-Aa in Groningen.	3,700.—	
„ 51.	Onderhoud enz. der drie overlaten in den Waaldijk boven Dalem en in het Wijdschild, van de groote inondatie- of hulpsluis in den Waaldijk te Dalem, de sluisen, heulen en dui- kers te Gorinchem	6,500.—	
Art. 52.	Onderhoud enz. der duikersluis in den Krommen Rijn te Wijk bij Duurstede	130.—	
Art. 53.	Onderhoud enz. van de peilschalen te Elburg, Nijkerk en Durgerdam	650.—	
Art. 54.	Onderhoud, herstel en verbetering der zee- en oever- werken, helm- en stroobepplantingen; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen; van de havens te Hellevoetsluis en Goedereede, benevens daarmede in verband staande uitgaven in Zuidholland	45,000.—	
Art. 55.	Id. in Noordholland, alsmede van de havens te Vlieland, Urk en Marken	203,000.—	
Art. 56.	Id. in Zeeland, alsmede van de havens te Veere, Vlissingen en de binnenreede van Brouwershaven.	43,500.—	
Art. 57.	Id. in Friesland	29,500.—	
„ 58.	Id. in Overijssel	24,000.—	
„ 59.	Uitkeering aan het bestuur der bedijking langs Dronthen betreffende het beheer en onderhoud der Groote of Geldersche sluis.	12,000.—	
Art. 60.	Onderhoud enz. der zee- en oeverwerken, helm- en stroobepplantingen; verbetering en vernieuwing van peilschalen in Groningen	9,400.—	
	Transporteere	f 5,884,150.—	f 139,000.—

	Per transport . . . f	5,884,150.— f	139,000.—
Art. 61. Verbetering van de Slenk, zijde het buitendijksch vaarwater tusschen Zoutkamp en het Dokkumerdiep.	„	7,000.—	
Art. 62. Bijdrage in het tekort der uitgaven voor zeeooring en oevervoorziening van de calamiteuse polders in de provincie Zeeland, volgens de wet van 19 Juli 1870 (<i>Staatsblad</i> n°. 119). „	„	200,000.—	
Art. 63. Wegruimen en bergen van wrakken en hunne ladingen. „	„	30,000.—	
„ 64. Onderhoud, herstel en verbetering der havens en hare toegangen, daaronder begrepen de rivierwerken bij de havens te Moerdijk en Willemstad; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen en daarmede in verband staande uitgaven in Noordbrabant.	„	19,500.—	
Art. 65. Id. in Noordholland, daaronder begrepen het Krabbergat.	„	61,887.—	
Art. 66. Id. in Zeeland, daaronder begrepen de aanleg- en losplaats bij de Isabella-sluis en het posthaventje te Gorishoek . „	„	21,000.—	
Art. 67. Id. in Friesland	„	47,500.—	
„ 68. Id. in Overijssel	„	3,200.—	
„ 69. Onderhoud enz. van het Merwedekanaal met het Zederikkanaal	„	168,000.—	
Art. 70. Onderhoud enz. van de Zuid-Willemsvaart	„	163,500.—	
„ 71. Aanleg, onderhoud en bediening van telegraphische verbindingen, meubilair en verder materieel	„	2,225.—	
Art. 72. Onderhoud enz. van de gekanaliseerde Dieze	„	9,000.—	
„ 73. Onderhoud enz. van het kanaal van Apeldoorn naar den IJssel.	„	24,000.—	
Art. 74. Onderhoud enz. van het kanaal door Voorue.	„	33,000.—	
„ 75. Onderhoud enz. van sluisen en bruggen op den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam	„	8,000.—	
Art. 76. Onderhoud enz. van het Noordhollandsch kanaal . „	„	133,300.—	
„ 77. Onderhoud enz. van het kanaal van Amsterdam naar de Noordzee	„	480,000.—	
Art. 78. Vervanging van het stoomgemaal te Schellingwoude, met uitbreiding van het stoomvermogen.	„	23,350.—	
Art. 79. Verbetering van het vaarwater buiten den afsluitdijk bij Schellingwoude.	„	65,000.—	
Art. 80. Uitbreiding der haven- en sluiswerken te IJmuiden, ingevolge de wet van 31 Mei 1887 (<i>Staatsblad</i> n°. 98)	„	360,000.—	
Art. 81. Onderhoud enz. van het Tienhovensche kanaal	„	500.—	
„ 82. Onderhoud enz. van de vaart tusschen Amsterdam en Vreeswijk.	„	8,000.—	
Art. 83. Onderhoud enz. van het jaagpad langs het Spaarne. „	„	600.—	
„ 84. Onderhoud enz. van het kanaal van Ter Neuzen . „	„	123,000.—	
„ 85. Onderhoud enz. van het kanaal van Sluis naar Brugge. „	„	1,800.—	
„ 86. Onderhoud enz. van het kanaal door Zuid-Beveland. „	„	72,000.—	
„ 87. Onderhoud enz. van het kanaal door Walcheren. . „	„	130,000.—	
„ 88. Onderhoud enz. van de kanalen van Dokkum naar Gerben-Allesverlaat en Kollum, de Kiestrazijl, de Burgwerderbrug en de brug in de Leepte, het oostelijk kanaalboord van de Munnikezijlsterrijt, het Wijd der Linde.	„	18,000.—	

Transporteere . . . f 7,597,512.— f 139,000.—

Per transport . . . f 7,597,512.— f 139,000.—

<i>Art.</i> 89. Onderhoud en werking der stoomwerktuigen van het Noord-Willemskanaal	13,000.—
<i>Art.</i> 90. Onderhoud enz. van het kanaal het Meppelerdiep	10,800.—
„ 91. Onderhoud enz. van de Willemsvaart in Overijssel	12,300.—
„ 92. Onderhoud enz. van het Veenhuizerkanaal	6,500.—
„ 93. Onderhoud enz. der Drentsche Hoofd- en Beilervaarten	20,500.—
„ 94. Onderhoud enz. van het Noorderkanaal of de Noordervaart in Limburg en het zijkanaal naar de Maas in de richting tusschen Neer en Kessel	14,000.—
<i>Art.</i> 95—105. Onderhoud, herstel en verbetering van wegen en bruggen en daarbij behoorende werken, beplantingen, benevens daarmede in verband staande uitgaven in de verschillende provinciën	737,500.—
<i>Art.</i> 106. Onderhoud enz. van veren en schipbruggen	55,200.—
„ 107. Subsiidiën voor onderwerpen waarvoor reeds bij de laatstvoorgaande begrooting bijdragen zijn toegestaan	257,609.88
<i>Art.</i> 108. Bijdrage aan de gemeenten Dreischor en Nieuwerkerk in de kosten van aanleg van een grintweg ter verbinding van Schouwen en Duiveland	3,475.—
<i>Art.</i> 109. Bijdrage aan de gemeente Zaamslag in de kosten van aanleg van een havendam aan de los- en laadplaats van den Kleinen Huissenspolder en van het middiepen der ligplaats en het vergrooten der losplaats aldaar	3,700.—
<i>Art.</i> 110. Bijdrage aan het waterschap Radewijk en Baalder, in de kosten van verbetering van de Radewijkerbeek	2,500.—
<i>Art.</i> 111. Bijdrage aan de gemeente Haarlem in de kosten van een nieuwe scheepvaartsluis te Spaarndam	60,000.—
<i>Art.</i> 112. Bijdrage aan het waterschap de 30 gemeenschappelijke polders op Texel, in de kosten van verbetering van den weg van den Burg naar de Waal op het eiland Texel	2,800.—
<i>Art.</i> 112 <i>bis</i> . Bijdrage in de kosten van vernieuwing der hofbrug te Alphen	10,600.—
<i>Art.</i> 112 <i>ter</i> . Bijdrage in de kosten van den bouw van eene brug over de Wildt onder Herwen in Aerdt	2,200.—
<i>Art.</i> 112 <i>quater</i> . Bijdrage in de kosten der verbetering van zijtakken van de Vlootbeek	1,100.—
<i>Art.</i> 112 <i>quinquies</i> . Bijdrage in de kosten van aanleg van een straatweg van Havelte naar Ruinerwold	5,633.80
<i>Art.</i> 113. Nieuwe subsiidiën	2,000.—

C. Landsgebouwen.

<i>Art.</i> 114. Jaarwedden van de beide Rijksbouwmeesters, alsmede jaarwedden en toelagen van het verder vaste personeel, belast met het toezicht op de landsgebouwen en op de bij de Departementen van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën in gebruik zijnde gebouwen	36,760.—
<i>Art.</i> 115. Toelagen van het vaste personeel voor het houden van toezicht bij de uitvoering van bouwwerken	2,000.—
<i>Art.</i> 116. Reis-, bureel- en verplaatsingskosten van het personeel der landsgebouwen	8,450.—

 Transporteere . . . f 8,865,940.68 f 139,000.—

	Per transport	f 8,865,940.68	f 189,000.—
<i>Art.</i> 117.	Onderhoud, lasten, herstel en verbetering van de landsgebouwen en terreinen te 's Gravenhage	66,000.—	
<i>Art.</i> 118.	Brandweer en brandweertelegraaf; duinwater voor de fontein op het Binnenhof; verlichting van het Binnenhof; telephoon-abonnement voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.	2,900.—	
<i>Art.</i> 119.	Huur, inrichting en bewaking van lokalen tijdelijk in gebruik	11,600.—	
<i>Art.</i> 119 <i>bis.</i>	Verbouwing van het Departement van Marine	18,000.—	
	D. Spoorwegen.		
<i>Art.</i> 120 en 121.	Jaarwedden, benevens reis- en verplaatsingskosten van den Raad en het verder personeel voor het toezicht op de spoorwegdiensten	108,550.—	
<i>Art.</i> 122.	Materieel en arbeidsloon voor dit toezicht	11,100.—	
" 123 en 124.	Jaarwedden, benevens reiskosten van den Rijkscommissaris en van den adjunct-Rijkscommissaris bij de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en bij de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij	3,400.—	
<i>Art.</i> 125.	Bijdrage aan de Internationale Commissie voor spoorwegcongressen.	100.22 ^s	
<i>Art.</i> 126.	Bijdrage van Nederland in de kosten van het internationaal bureel te Bern voor spoorwegvervoer	800.—	
<i>Art.</i> 127.	Tegemoetkoming aan den aannemer van den stoombootveerdienst tussehen Enkhuizen en Stavoren	65,000.—	
<i>Art.</i> 128.	Vernieuwen van den kaaimuur langs de spoorweghaven te Feijenoord	200,000.—	
<i>Art.</i> 129.	Brug over den <i>IJssel</i> bij <i>Westervoort</i>	650,000.—	
" 130.	Locomotiefloods op het station <i>Vlissingen</i> (Haven).	35,600.—	
" 131.	Uitbreiding van het station 's <i>Hertogenbosch</i> , met inbegrip van eene nieuwe en hoogere <i>Diezebrug</i>	215,000.—	
<i>Art.</i> 132.	Idem van het station <i>Groningen</i>	20,000.—	
" 133.	Idem van het station <i>Hengelo</i>	100,000.—	
" 134.	Wijziging van het goederenstation te <i>Nijmegen</i>	59,000.—	
" 135.	Herstelling van de westelijke viaduct te <i>Amsterdam</i>	50,000.—	
" 136.	Goederenstation van den Hollandschen IJzeren Spoorweg in de <i>Stadsrijetlanden</i> te <i>Amsterdam</i>	80,000.—	
<i>Art.</i> 137.	Station van den Staatsspoorweg van <i>Amersfoort</i> naar <i>Nijmegen</i> , te <i>Amersfoort</i>	100,000.—	
<i>Art.</i> 138.	Tot den dienst van 1893 behorende vordering van de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, wegens vergoeding voor uitbreiding van hare werkplaatsen te <i>Haarlem</i> , ten behoeve van den spoorweg <i>Schiedam—Hoek van Holland</i>	33,353.05	
<i>Art.</i> 139.	Uitgaven, voortvloeiende uit art. 10, sub 1 ^o , 2 ^o , 3 ^o en 5 ^o , der overeenkomsten van 21 Januari 1890, goedgekeurd bij de wet van 22 Juli 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 134)	40,000.—	
<i>Art.</i> 140.	Uitgaven, voortvloeiende uit art. 20, al. 7, der overeenkomsten van 21 Januari 1890, goedgekeurd bij de wet van 22 Juli 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 134)	55,000.—	
<i>Art.</i> 141.	Renten over het jaar 1896 aan <i>België</i> uit te keeren, van de kosten van werken tot uitbreiding van het		

Transporteere f 10,791,343.95^s f 189,000.—

Per transport	f 10,791,343.95 ^s	f 139,000.—
station <i>Esschen</i> , ingevolge regeling met de Belgische Regeering getroffen, tot uitvoering van art. 17 der, voor zooveel noodig, bij de wet van 22 April 1880 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 63) bekrachtigde overeenkomst van 31 October 1879		4,800.—
Art. 142. Subsidiën voor den aanleg van stoomtramwegen van Blokzijl naar Zwolle, van Schagen naar Wognum, en van Veghel over Eindhoven naar de Belgische grens		200,000.—
		<hr/> 10,996,143.95 ^s

3^e Afd.: Handel en Nijverheid.A. *Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.*

Art. 143. Jaarwedden en toelagen van het personeel	f	23,600.—
„ 144. Reiskosten, waarnemingen elders dan te Utrecht; gebouwen, verder materieel en arbeidsloon		25,000.—

B. *Zeevisscherijen.*

Art. 145. Jaarwedden van den secretaris van het College voor de zeevisscherijen, van den wetenschappelijken adviseur en de keurmeesters. Maandgelden van onderzochters		7,600.—
Art. 146. Bureel- en lokaalbehoefden en reiskosten		3,400.—
„ 147. Verdere uitgaven voor het politietoezicht		4,020.—
„ 148. Onderzoek en navorschingen ten behoeve van de visscherijen. Bevordering van den zalmrijkdom der rivieren		9,000.—
Art. 149. Uitgaven in het buitenland ter bevordering van den zalmrijkdom der rivieren		6,000.—

C. *IJkwezen.*

Art. 150. Jaarwedden en toelagen van het personeel		83,000.—
„ 151. Bureel-, reis-, verplaatsings- en examenkosten		16,000.—
„ 152. Gebouwen, werktuigen, verder materieel en arbeidsloon		15,800.—

D. *Mijnwezen.*

Art. 153. Jaarwedden van den ingenieur en van den adjunct-ingenieur		3,500.—
Art. 154. Opnemingskosten. Reiskosten van den ingenieur en van den adjunct-ingenieur		800.—

E. *Landbouw.*

Art. 155. Subsidie aan het Nederlandsch landbouw-comité		12,000.—
„ 156. Toezicht op wijngaarden, boomkwekerijen, tuinen en broeikassen, volgens art. 1. van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 248).		1,000.—
Art. 157. Onderzoek van boter, ingevolge de wet van 23 Juni 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 82).		2,500.—
Art. 151. Onderzoek omtrent bevoeiing van terreinen ten behoeve van den landbouw		1,000.—
Art. 159. Voorbereiding van de samenstelling van eene nieuwe geologische kaart en van eene hoogtekaart van Nederland		500.—
Art. 160. Verslagen, berichten, verordeningen en advertentiën betreffende den landbouw		2,500.—
Art. 161. Subsidiën, toelagen en verdere uitgaven in het belang van den landbouw		2 000.—

 Transporteere f 218,720.— f 11,135,143.95^s

Per transport . . . f 218,720.— f 11,135,143.95*

F. *Verskillende uitgaven.*

<i>Art.</i> 162. Raad van tucht; bureel- en lokaalbehoefden, schade- loosstelling van getnigen, van den secretaris en den bode, vaca- tiegeld en reiskosten	2,000.—
<i>Art.</i> 163. Examens ter verkrijging van diploma's als stuurman en als machinist aan boord van koopvaardij-schepen	12,500.—
<i>Art.</i> 164. Toezicht op den doortocht en het vervoer van land- verhuizers, alsmede belooing aan de secretarissen van de daartoe aangestelde commissiën	6,300.—
<i>Art.</i> 165. Subsidie aan de Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbroukelingen	7,500.—
<i>Art.</i> 166. Ondersteuning van personen, die schipbroukelingen hebben gered of getracht te redden, alsmede van hunne nagelaten betrekkingen	1,000.—
<i>Art.</i> 167. Onderhoud van de reddingkaap op „Onrust” en van de gebouwtjes voor schipbroukelingen op Vlieland en Terschelling (Boschplaat). Verlichting en toezicht.	350.—
<i>Art.</i> 168. Telegraphische verbindingen voor de kustwacht, vergoeding voor buitengewone diensten van telegraafpersoneel, als- mede reiskosten	3,600.—
<i>Art.</i> 169. Gebouw voor strandvonderij op Terschelling.	200.—
„ 170. Verslagen, berichten, verordeningen en advertentiën betreffende nijverheid, handel en zeevaart	3,000.—
<i>Art.</i> 171. Jaarwedden, reis- en verplaatsingskosten, alsmede onderscheidingsteekenen van den commandant en van de beambten van het korps geleiders tot het vervoer van ontplofbare stoffen	6,000.—
<i>Art.</i> 172. Subsi diën, toelagen en verdere uitgaven in het be- lang van handel, scheepvaart en uijverheid.	1,000.—
<i>Art.</i> 173. Subsidie aan de vereeniging „Het Buitenland”	5,000.—
„ 174. Bijdrage van Nederland in de kosten der Internatio- nale vereeniging tot uitgave van douanetarieven	2,050.—
	„ 269,220.—
4° Afd.: Arbeid en Fabriekswezen.	
A. Stoomwezen. <i>Art.</i> 175—177. f	53,550.—
B. Toezicht, bedoeld bij de Arbeidswet. <i>Art.</i> 178—179. „	56,500.—
C. Verskillende uitgaven. <i>Art.</i> 180—183. „	16,000.—
	„ 126,050.—
5° Afd.: Posten.	
A. en B. Postdienst. <i>Art.</i> 184—197. f	5,870,090.—
C. Telegraafdienst. <i>Art.</i> 198—206. „	1,786,290.—
D. Vereenigde post- en telegraafdienst. <i>Art.</i> 207—211. „	1,601,650.—
E. Vereenigde posten voor B, C en D. <i>Art.</i> 212—214. „	8,000.—
F. Rijkspostspaarbank. <i>Art.</i> 215—220. „	334,310.—
	„ 9,600,340.—
6° „ Pensioenen, wachtgeld en gratificatiën enz. <i>Art.</i> 221—226. „	393,528.—
7° „ Onvoorziene uitgaven. <i>Art.</i> 227. „	60,000.—
	f 21,584,281.95*

8 Februari 1896. WET, tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1896. S. 24.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1896, voor zooveel de uitgaven betreft, definitief vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afdeeling: Gouvernements-secretarie Koloniale Staten en algemeene dienst	f	154,174.—
2 ^e " Justitie en Politie	"	375,618.40
3 ^e " Schutterij te Paramaribo	"	7,250.—
4 ^e " Administratie van Financiën	"	191,551.05
5 ^e " Immigratie en kolonistatie	"	93,466.—
6 ^e " Erediensten, onderwijs, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst	"	415,509.74
7 ^e " Bouwdepartement	"	209,577.93*
8 ^e " Koloniale vaartuigen, betonning, bebakening en seinwezen	"	369,677.70
9 ^e " Pensioenen, wachtgeld, onderstanden en toelagen	"	203,689.26*
10 ^e " Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—
	f	2,070,514.09

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

- A. Directe en indirecte belastingen.
- B. Inkomsten van onderscheiden aard.
- C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen.

8 Februari 1896. WET, tot vaststelling van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 25.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1896, betreffende het Departement van Koloniën, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.: Kosten van het Departement	f	224,840.—
2 ^e " Uitgaven ten behoeve van de kolonie <i>Suriname</i>	"	802,094.11
3 ^e " Uitgaven ten behoeve van de kolonie <i>Curaçao</i>	"	259,409.—
4 ^e " Pensioenen en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea en van hunne nagelaten betrekkingen	"	18,617.—
5 ^e " Pensioenen, wachtgeld en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	"	23,771.—
6 ^e " Onvoorziene uitgaven	"	40,000.—
	f	1,368,731.11

11 Februari 1896. BESLUIT, tot wijziging van het Reglement voor de Cadettenschool. S. 26.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog en van Koloniën, van 18 December 1895, IIde Afd., n°. 43, en van 24 December 1895, Litt. C, n°. 14;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Januari 1896, n°. 19);

Gezien het nader rapport van voornoemde

Ministers van 3 Februari 1896, IIde Afd., n°. 36, en van 8 Februari 1896, Litt. C, n°. 24; Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het Reglement voor de Cadettenschool, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 5 April 1893 (*Staatsblad* n°. 58) wordt gewijzigd als volgt:

1°. De eerste volzin van het tweede lid van artikel 1 wordt gelezen:

„Volgens bij Koninklijk besluit in overeenstemming met dit reglement vast te stellen be-

palingen, kan voorts aan jongelieden, die aan de bij art. 15 der wet gestelde eischen voldoen, worden vergund in *Nederlandsch-Indië* het toelatingsexamen voor de Cadettenschool af te leggen, doch alleen voor den dienst in *Nederlandsch-Indië*."

2. De eerste volzin van het derde lid van artikel 1 wordt gelezen:

"Voor zooveel de plaatsen voor den dienst in *Nederlandsch-Indië*, die, respectievelijk voor aspiranten hier te lande of in *Nederlandsch-Indië* zijn opengesteld, niet worden vervuld, kunnen deze worden ingenomen door jongelieden, die in *Nederlandsch-Indië* of hier te lande aan het examen hebben voldaan en voor dien dienst geschikt zijn bevonden."

3°. In artikel 3 wordt tusschen de woorden „jaarlijks” en „door” ingelascht:

„, in verband met het gestelde bij art. 68 van dit Reglement."

4°. Het tweede lid van artikel 6 wordt gelezen:

"Het overgangsexamen heeft in de maand Juli plaats."

5°. Aan artikel 6 wordt het volgende als laatste lid toegevoegd:

"De overgang naar het tweede studiejaar wordt gerekend in te gaan op den datum, bedoeld bij art. 5, eerste lid."

6°. Het tweede lid van artikel 9 wordt gelezen:

"Hij zendt aan genoemden inspecteur:

1°. alle van hem, directeur, uitgaande voorstellen, aanvragen, rapporten, verzoeken en voordrachten — óók die, waaromtrent de beslissing niet tot diens bevoegdheid behoort — tenzij omtrent de toezending van enkele dier bescheiden uitdrukkelijk andere bevelen worden gegeven;

2°. de door den Minister van Oorlog aan te wijzen periodieke stukken."

7°. In het gestelde onder *c*, van artikel 21, vervallen de woorden:

„, zoodat hij verplicht zou zijn de Cadettenschool te verlaten."

8°. Aan artikel 39 wordt het volgende als laatste lid toegevoegd:

"De straffen bedoeld onder *c* en *d* worden, telkens voor niet langer dan één maand, toegepast, die van arrest in de politiekamer en in de provoost voor niet langer dan acht dagen."

9°. Het gestelde bij artikel 62, onder *a*, wordt gelezen:

„*a*. aan cadetten het verlof op de dagen bedoeld onder 2°. en 3°, niet wordt verleend,

tenzij een daartoe strekkend verzoek door ouders of voogden schriftelijk aan den directeur is ingediend en dat, om voor het onder 2°. bedoelde verlof in aanmerking te komen, de cadetten zich gunstig door studie en gedrag moeten onderscheiden."

10°. Aan artikel 66 wordt het volgende als laatste lid toegevoegd:

"Wat den voorzitter en de leden betreft, kan zich ook de keuze vestigen, respectievelijk op een hoofdofficier en op officieren, die gepensionneerd zijn of zich op non-activiteit bevinden."

11°. Het eerste lid van artikel 68 wordt gelezen:

"Hij die tot het afleggen van het examen wordt toegelaten, wordt door of vanwege den Minister van Oorlog opgeroepen, om zich op een bepaald tijdstip en op eene bepaalde plaats aan te melden, tot het ondergaan van het geneeskundig onderzoek en tot het afleggen van het schriftelijk gedeelte van het examen."

12°. Tusschen het laatste en voorlaatste lid van artikel 68, wordt als voorlaatste lid ingelascht:

"Op overeenkomstige wijze wordt gehandeld ten aanzien van hen, die in den nitslag van eerstbedoeld onderzoek aanleiding vinden een anderen dienst aan te vragen, dan oorspronkelijk door hen was geschied."

13°. Artikel 73 wordt gelezen:

"Art. 73. De examen-commissie wordt, voor het afnemen van het examen, door den voorzitter verdeeld in sub-commissiën, ieder uit ten minste twee leden bestaande, voor elk der onderscheidene vakken, ten einde het daarin gemaakte schriftelijk werk na te zien en te beoordeelen en, wat het te houden mondeling gedeelte van het examen betreft, als examinerator op te treden, dan wel bij dat gedeelte tegenwoordig te zijn."

14°. Het laatste lid van artikel 75 wordt gelezen:

"Bij het instellen van het mondeling onderzoek wordt op overeenkomstige wijze gehandeld."

15°. Artikel 76 wordt gelezen:

"Art. 76. Het gemiddelde van de beoordeelingscijfers, overeenkomstig het bepaalde bij art. 75 toegekend voor de onderscheidene schriftelijke antwoorden in eenig vak, wordt tot één decimaal nauwkeurig berekend en met 10 vermenigvuldigd.

Ten opzichte van de in dat vak gegeven mondelinge antwoorden wordt op overeenkomstige wijze te werk gegaan, met dien verstande, dat het toegekende cijfer den algemeenen indruk, door

een aspirant bij dit gedeelte van het examen gemaakt, teruggeeft.

Vervolgens wordt van de beide aldus verkregen gemiddelden opnieuw het gemiddelde genomen, het daarbij gevonden getal is het eindeijfer voor bedoeld vak."

Art. 2. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Mei 1896.

De Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

's Gravenhage, den 11den Februari 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

De Minister van Koloniën, " BERGSM A.

(*Uitgeg.* 24 Febr. 1896.)

13 Februari 1896. BESLUIT, houdende bepalingen nopens het tijdstip en de wijze van den overgang van het thans bestaande Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld in een Grootboek van drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 27.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ,
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 11 Februari 1896, n°. 50, Generale Thesaurie;

Gezien de artikelen 8 en 9a der wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236) en de Koninklijke besluiten van 2 Januari 1896 (*Staatsblad* n°. 1) en 22 Januari 1896 (*Staatsblad* n°. 11);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het tijdstip, waarop het thans bestaande Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld overgaat in een Grootboek van drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld, wordt bepaald op 1 Maart 1896.

In elk deel van het nieuwe Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld wordt zoodanige aanteekening gesteld, dat van den overgang duidelijk blijkt.

2. De kapitalen ingeschreven in het thans bestaande Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld, worden zoodra mogelijk kosteloos overgeschreven in het nieuwe Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld.

Te dien einde worden de hoofden van rekening, in het in het eerste lid bedoelde Grootboek

voorkomende, letterlijk, doch onder een nieuw nummer, overgeschreven in volgedelen, die, te rekenen van 1 Maart 1896, deel zullen uitmaken van het nieuwe Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld.

Aan hen, van wie blijkt, dat zij houders zijn van meer dan ééne inschrijving in het nieuwe Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld, zal van 1 Maart tot 9 Augustus 1896 gelegenheid worden gegeven de verschillende inschrijvingen kosteloos te doen overschrijven op één hoofd van rekening. Van de verbanden, die op één of meer der bijeen te voegen inschrijvingen mochten rusten, zal op het hoofd van rekening, waaronder de inschrijvingen bijeengevoegd worden, op de gewone wijze worden aanteekening gehouden.

3. Aan de houders der krachtens artikel 2 van dit besluit in het nieuwe Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld overgeschreven kapitalen of aan hunne gemachtigden voor de rente-ontvangst, zal, op aanvraag, kosteloos opgaaf worden gedaan van letter, deel en nummer, waarin en waaronder de nieuwe inschrijving is opgenomen.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal geplaatst worden.

's Gravenhage, den 13den Februari 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 16 Febr. 1896.)

14 Februari 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal, fungerend directeuren van politie te 's Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden, betreffende het verlenen van vergunning tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart of de vischerij aan zeemiliciens-verlofgangers.

De Minister van Marine heeft in verband met de bij de wet van 20 April 1895 (*Staatsblad* n°. 72) ingestelde herhalingsoefeningen voor de manschappen der zeemilitie, ter vervanging van eene circulaire van zijn departement aan Heeren Commissarissen der Koningin in de provinciën, dd. 28 Mei 1863, n°. 40, en van alle daaruit voortgevloeide bepalingen, aan genoemde Commissarissen eene circulaire gericht, waarbij nieuwe voorschriften zijn vastgesteld betreffende het verlenen van vergunningen tot uitoefening van de buitenlandsche

zeevaart en de visscherij, bedoeld in art. 156 der wet betrekkelijk de nationale militie en waarbij o. a. is bepaald:

1°. „Het verleenen van vergunningen tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart of de visscherij aan zeemiliciens-verlofgangers, ook voor verschillende reizen achtereens in eene bepaalde richting, kan, met inachtneming van het hieronder omschrevene, in gewone tijden geschieden door de Commissarissen der Koningin, uitgezonderd in de gevallen, waarbij die vergunningen worden gevraagd voor reizen op schepen onder vreemde vlag, of met het doel om binnen 's Rijks overzeesche bezittingen of van uit die bezittingen op vreemde landen, de scheepvaart uit te oefenen.”

„In zoodanige gevallen, die met vestiging buitenlands gelijk staan, verblijft de beslissing op de gedane verzoeken aan den Minister van Marine.”

Het komt dezen niet wenschelijk voor in den vervolge de vergunning aan een bepaald schip te binden, aangezien wel eens gebleken is, dat dit voor den belanghebbende een beletsel kan zijn om aan te monstereen: dan bijv. wanneer voor de reis, waarvoor vergunning werd verleend, onverwacht een andere bodem wordt aangewezen.

Wél verdient het aanbeveling om de bestemming van het schip, zoo die bekend is, door den betrokken milicien te doen opgeven.

2°. „De vergunningen tot uitoefening van buitenlandsche zeevaart en visscherij mogen slechts worden verleend onder voorwaarde, dat de belanghebbenden zich na terugkomst van iedere reis terstond aanmelden bij den burgemeester hunner woonplaats.”

Ik heb de eer U W.E.G. te verzoeken het vorenstaande ter kennis te brengen van de ambtenaren in Uw ressort, belast met de monstering van scheepsvolk, tot welk einde een voldoende aantal exemplaren dezer circulaire hiernevens gaat.

De Minister van Justitie,

(get.) VAN DER KAAJ.

17 Februari 1896. BESLUIT, tot wijziging van het bedrag der uit te geven muntbiljetten van f 10 en f 50. S. 28.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 98) houdende nieuwe bepalingen nopens de uitgifte van muntbiljetten:

Gelet op art. I van het Koninklijk besluit van 12 September 1885 (*Staatsblad* n°. 182), alsmede

op het Koninklijk besluit van 12 November 1858 (*Staatsblad* n°. 192);

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 14 Februari 1896, n°. 92, Generale Thesaurie;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

Het aantal uitgegeven muntbiljetten, bij Koninklijk besluit van den 12den November 1885 (*Staatsblad* n°. 192) bepaald op een miljoen voor die van tien gulden en op eenhonderd duizend voor die van vijftig gulden, zal door intrekking van twintig duizend muntbiljetten van vijftig gulden en uitgifte, in de plaats hiervan, van eenhonderd duizend muntbiljetten van tien gulden, worden gebracht:

dat der muntbiljetten van tien gulden, op een miljoen eenhonderd duizend, vertegenwoordigende een kapitaal van elf miljoen gulden.

dat der muntbiljetten van vijftig gulden op tachtig duizend, vertegenwoordigende een kapitaal van vier miljoen gulden.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 17den Februari 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 28 Febr. 1896.)

17 Februari 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden houdende o. a. beslissing dat aan de niet-naleving van art. 178 der gemeentewet niet het gevolg is verbonden, dat de politieverordening, sedert welke inwerkingtreding vijf jaren zijn verlopen, van rechtswege heeft opgehouden te gelden; dat eene bepaling in eene plaatselijke verordening, die den burgemeester de bevoegdheid geeft om wat die zelfde verordening voorschrijft ten aanzien van den sluitingstijd der daarin vermelde localiteiten, hetzij in het algemeen, hetzij voor enkele dier localiteiten, te wijzigen en daaraan alle zoodanige voorwaarden te verbinden als hij dienstig acht is in strijd met de artt. 134 en 135 der gemeentewet; en dat het gevolg van dit onwettig voorbehoud is dat de bepaling, waarvan zij een deel uitmaakt, in haar geheel verbindende kracht mist.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op de middelen van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie:

I. Schending, door niet toepassing van art. 161 in verband met de artt. 211, 221 en 253 Strafvordering, dewijl uit het bestreden vonnis niet voldoende blijkt, dat al de bij voornoemd art. 161 verplicht voorgeschreven vragen aan de getuigen zijn gedaan en hoe ze door hen zijn beantwoord;

II. Schending door niet of door verkeerde toepassing van de artt. 391, 392, 393, 394 en 395 in verband met de artt. 211, 216, 221 en 253 Strafvordering, daar in het bestreden vonnis wel overwogen wordt, dat het aan beklagde(n) ten laste gelegde feit wettig en overtuigend is bewezen, maar niet blijkt, uit welke (bij nitsluiting van andere) voorgeschreven bewijsmiddelen dit bewijs is geput;

III. Schending, door niet toepassing van art. 178 der gemeentewet in verband met art. 216, 2° lid Strafvordering, omdat de toegepaste politieverordening van 18 Juni 1888 heeft opgehouden van kracht te zijn;

IV. Schending, door niet toepassing van de artt. 134, 135 en 179a der gemeentewet in verband met art. 216, 2° lid Strafvordering, omdat het toegepaste art. 139 van genoemde verordening aan den burgemeester eene bevoegdheid toekent, die volgens de wet alleen aan den raad toekomt en derhalve verbindende kracht mist;

V. Schending, door niet toepassing van art. 139 van dezelfde verordening in verband met art. 216 1° lid, Strafvordering, omdat, nu de burgemeester van de bedoelde bevoegdheid had gebruik gemaakt ten behoeve van het bovenlocaal der inrichting, de gegeven vergunning ook gelden moest voor de overige localen en dus ten onrechte is beslist, dat voor deze de vergunning om later open te blijven, niet was verleend;

VI. Schending, door niet toepassing van de artt. 1, 143, 211 en 221 Strafvordering in verband met art. 1 Strafrecht en art. 139 van de Zwolsche politieverordening:

a. door beklagde te veroordeelen, zonder dat bij de dagvaarding is ten laste gelegd en bij het vonnis bewezen is verklaard, dat hij niet is lid van het gezin van de weduwe F. F. V. te Zwolle, of dat zijn tegenwoordigheid daar niet volstrekt noodzakelijk of onvermijdelijk was, en

b. door hem schuldig te verklaren aan het „zich te zamen en in vereeniging op verboden tijd bevinden in eene localiteit, waar gelagen

worden gezet te Zwolle”, welk feit, in vereeniging gepleegd en bewezen verklaard, noch bij art. 139 van de Zwolsche politieverordening, noch bij eenige andere wet of Wettige verordening strafbaar is gesteld;

Overwagende dat de req. met 2 mede-beklagden, tegen wie, als niet op de dagvaarding verschenen, verstek is verleend, heeft terechtstaan ter zake, dat zij zich den 3 November 1895, des nachts omstreeks ruim kwartier vóór 1 uur, zijnde verboden tijdstip, te zamen en in vereeniging alsnog hebben bevonden als bezoekers in de benedenlocaliteit-gelagkamer van het koffiehuis der weduwe F. F. V. te Zwolle;

O. dat de kantonrechter dit feit bewezen heeft verklaard en geoordeeld, dat daardoor overtreden was art. 139 der Algemeene verordening van politie der gemeente Zwolle van 18 Juni 1888; dat dit artikel aldus luidt:

„Het is aan koffiehuishouders, bierhuishouders, tappers, kroeghouders en andere verkoopers van sterken drank in het klein verboden, des avonds na 11 uur tot des morgens 6 uur in de localiteiten, waarin gelagen worden gezet, andere personen te hebben dan leden van hun gezin en degenen, wier tegenwoordigheid daar volstrekt noodzakelijk of onvermijdelijk is; het is mede aan andere personen dan de laatstbedoelde verboden zich tusschen genoemde uren in die localiteiten te bevinden.

„Deze uursbepaling kan, hetzij in het algemeen, hetzij voor enkele van voormelde localiteiten, door den burgemeester worden gewijzigd; de daarbij door hem te stellen voorwaarden moeten worden nageleefd”;

O. dat, blijkens het vonnis, ter terechtzitting is voorgelezen eene door den burgemeester van Zwolle afgegeven verklaring van den volgenden inhoud: „De burgemeester van Zwolle verklaart op zijn ambtseed, dat door hem het sluitingsuur van het koffiehuis der weduwe F. F. V. aan het Groote Kerkplein te Zwolle is vastgesteld voor het benedenlocaal — de gelagkamer — op des nachts 12½ uur, en dat aan haar tot wederopzeggens toe vergunning is verleend om het bovenlocaal van haar gezegd koffiehuis voor het gesloten gezelschap „de Athletische Club” te Zwolle des nachts van Zaterdag op Zondag hoogstens 2 uur later open te houden dan het bepaalde sluitingsuur voor voormeld benedenlocaal.

Zwolle, 11 November 1895.

De burgemeester voornoemd.

(was geteekend) „van Nahujs”.

O. ten aanzien van het eerste middel van cassatie, dat, blijkens het proces-verbaal der terechtzitting, ieder der 2 gehoorde getuigen, alvorens zijne verklaring af te leggen, opgave heeft gedaan van al hetgeen volgens art. 161, 1^e lid, in verband met art. 253 Strafvordering, aan den getuige door den kantonrechter moet worden gevraagd; dat die opgaven kenlijk het antwoord waren op de vragen, daartoe door den kantonrechter gedaan, en dat dit bevestigd wordt door het vonnis, waarin wordt vermeld, dat de getuigen den eed hebben afgelegd „na het beantwoorden der bij de wet voorgeschreven vragen“; dat in ieder geval op niet-nakoming van hetgeen het 1^e lid van art. 161 voorschrijft de straf van nietigheid niet is gesteld;

dat dit middel derhalve niet tot cassatie kan leiden;

O. ten aanzien van het tweede middel, dat in het bestreden vonnis wordt vermeld: 1°. wat de beamten, die het ten laste gelegde feit hebben waargenomen, in hun daarvan opgemaakt proces-verbaal hebben gerelateerd; 2°. welke de inhoud is van de hierboven aangehaalde verklaring van den burgemeester van Zwolle; 3°. wat de relatanten, als getuigen, ter terechtzitting gehoord, hebben verklaard; 4°. wat door den gemachtigde van den requirant aan de erkenning van het ten laste gelegde feit tot verdediging is toegevoegd;

O. dat na dit een en ander de beslissing, dat het ten laste gelegde feit wettig en overtuigend is bewezen, niet anders kan worden opgevat dan in dien zin, dat het bewijs door bovengenoemde bewijsmiddelen is verkregen, en de wet niet vordert, dat door den rechter worde opgegeven welk der gebezigde bewijsmiddelen voor elk bestanddeel van het strafbare feit heeft gediend;

dat het middel derhalve is ongegrond;

O. dat zoowel bij het derde als bij het vierde middel de verbindende kracht van de toegepaste verbods- en strafbepaling is betwist;

bij het derde middel, op grond dat de verordening meer dan 5 jaren geleden van kracht is geworden zonder dat voldaan is aan het voorschrift van art. 178 der gemeentewet, en bij het vierde middel op grond dat art. 139 van de verordening in zijn 2^e lid eene ongeoorloofde delegatie van macht bevat;

O. dat werkelijk niet blijkt, dat de gemeenteraad te Zwolle in de 5 jaren nadat de toegepaste politieverordening in werking is getreden, ten gevolge eener algemeene herziening heeft verklaard,

dat deze verordening nog gold, doch dat de wet hieraan niet het gevolg heeft verbonden, dat de verordening dientengevolge van rechtswege heeft opgehouden te bestaan;

dat het derde middel alzoo geen steun vindt in de wet;

dat daarentegen het vierde middel is gegrond;

O. toch, dat het 2^e lid van het hierboven tekstueel aangehaald art. 139 der verordening aan den burgemeester de bevoegdheid geeft om, met wijziging van hetgeen het 1^e lid omtrent den sluitingstijd van de daar vermelde localiteiten bepaalt, hetzij in het algemeen, hetzij voor enkele der localiteiten en — daar het artikel dienaangaande geen beperking inhoudt — zoowel voor een bepaalden als voor onbepaalden tijd, een anderen sluitingstijd vast te stellen en daaraan alle zoodanige voorwaarden te verbinden als hij dienstig acht;

dat deze bevoegdheid niet is eene zoodanige, die de burgemeester reeds zou ontleenen aan de hem bij art. 188 der gemeentewet opgedragen politie over herbergen, tapperijen en alle voor het publiek openstaande gebouwen en samenkomsten, onder welke politie alleen kan worden verstaan de handhaving der openbare orde overeenkomstig de bestaande verordeningen, terwijl hier aan den burgemeester, in strijd met de artt. 134 en 135 dier wet, in werkelijkheid een deel van de aan den raad toekomstige regeling wordt overgedragen;

dat het 2^e lid van art. 139 der toegepaste politieverordening dus verbindende kracht mist, en dat hiervan het gevolg is, dat, nu het 1^e lid niet dan onder het voorbehoud van de bij het 2^e lid toegekende bevoegdheid is vastgesteld, ook aan het eerste lid zoodanige kracht moet worden onttrokken;

O. dat vermits uit dezen hoofde het vonnis moet worden vernietigd, het vijfde en het zesde middel niet behoeven te worden onderzocht;

dat deze vernietiging, ingevolge art. 374 Strafvordering ook moet gelden voor de mede-veroordeelden, die niet in cassatie zijn gekomen;

Vernietigt het vonnis van den kantonrechter te Zwolle den 28 November 1895 in deze zaak gewezen;

Rechtdoende ingevolge art. 105 R. O. en gezien art. 370 Strafvordering;

Verklaart het door den kantonrechter bewezen verklaarde feit niet strafbaar;

Ontslaat den requirant te dier zake van alle rechtsvervolging;

Verstaat dat deze uitspraak ook zal gelden ten aanzien van de 2 mede-beklaagden, die niet in cassatie zijn gekomen;

de kosten van het geding te dragen door den Staat.

19 Februari 1896. BESLUIT, tot instelling van strafregisters. S. 29.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is strafregisters in te stellen;

Op de voordracht van den Minister van Justitie dd. 14 Februari 1896, n°. 159, 2de afdeeling A;

Hebben goedgevonden en verstaan:

TITEL I.

Van de inrichting van de strafregisters en van de strafbladen.

Art. 1. Er worden strafregisters gehouden, van alle onherroepelijk geworden veroordeelingen:

1°. wegens gemeene en militaire misdrijven;

2°. wegens overtredingen van de artikelen 432 en 433 van het Wetboek van Strafrecht;

3°. tot plaatsing in eene rijkswerkinrichting krachtens het 4de lid van artikel 453 van het Wetboek van Strafrecht.

2. De strafregisters worden gehouden:

1°. aan de griffie van elke arrondissementsrechtbank;

2°. aan het Departement van Justitie.

3. In het strafregister aan de griffie van de arrondissementsrechtbank worden opgenomen alle veroordeelingen in art. 1 bedoeld, ten aanzien van personen, wier *geboorteplaats* binnen het rechtsgebied der rechtbank is gelegen.

In het strafregister aan het Departement van Justitie worden opgenomen, alle veroordeelingen, in art. 1 bedoeld ten aanzien van personen wier *geboorteplaats* buiten het Rijk in Europa is gelegen of onbekend is.

4. De strafregisters in artikel 2 n°. 1 bedoeld worden bewaard op de griffiën van de arrondissementsrechtbanken op een voor het publiek niet toegankelijke plaats.

Het beheer daarover wordt gevoerd door den griffier der arrondissementsrechtbank, onder toezicht van den procureur-generaal bij het gerechtshof en den officier van justitie.

Beheer en toezicht worden gehouden naar de

voorschriften door den Minister van Justitie te geven.

5. Het strafregister in art. 2 n°. 2 bedoeld, wordt bewaard aan het Departement van Justitie op eene voor het publiek niet toegankelijke plaats en staat onder toezicht van het hoofd van dit Departement die een ambtenaar met het beheer belast.

6. De strafregisters zijn samengesteld uit strafbladen.

Op het strafblad wordt vermeld:

1°. De naam van den veroordeelde, zijn voornamen en bijnamen of valsche namen, indien hij die voert;

2°. de namen zijner ouders;

3°. dag en jaar zijner geboorte;

4°. zijne geboorteplaats;

5°. zijn burgerlijke staat (gehuwd, ongetrouwd, weduwnaar of weduwe);

6°. zijn beroep;

7°. de rechter, die het onherroepelijk geworden vonnis heeft gewezen;

8°. de dagteekening van de veroordeeling;

9°. de qualificatie van het feit, waarvoor is veroordeeld, met aanhaling van de betreffende artikelen van de strafwet;

10°. de straf of de straffen, waartoe is veroordeeld;

11°. de rechtbank, binnen welker rechtsgebied de geboorteplaats van den veroordeelde is gelegen, ter aanduiding van de plaats, waar het strafblad in het strafregister moet worden geplaatst, of in geval van het tweede lid van art. 3, de aanduiding, dat het strafblad moet worden geplaatst in het strafregister aan het Departement van Justitie.

7. De strafbladen worden naar de bij dit besluit gevoegde modellen ingericht, en wel die voor mannen (wit) naar model A, die voor vrouwen (blauw) naar model B.

8. Behoudens hetgeen bij artikel 9 is bepaald, wordt het strafblad ingevuld en ondertekend door den griffier bij het rechtscollege of het kantongerecht waardoor, de onherroepelijk geworden veroordeeling is gewezen.

Indien de geboorteplaats van den veroordeelde gelegen is binnen het arrondissement der rechtbank, waardoor de onherroepelijk geworden veroordeeling is gewezen, wordt het strafblad door den griffier in het strafregister aan de griffie dezer rechtbank opgenomen.

Indien de geboorteplaats van den veroordeelde

gelegen is binnen een ander arrondissement, of indien de onherroepelijk geworden veroordeeling door den Hoogen Raad, een gerechtshof, een kantonrechter of het Hoog Militair Gerechtshof is geweest, zendt de in het 1ste lid van dit artikel bedoelde griffier het ingevulde en onder teekende strafblad, door tusschenkomst van den ambtenaar in de voorschriften, bedoeld in art. 14, aan te wijzen, aan den griffier der rechtbank, binnen welker rechtsgebied de geboorteplaats van den veroordeelde is gelegen.

Indien blijkt dat de geboorteplaats van den veroordeelde buiten het grondgebied van het Rijk in Europa is gelegen, of zijne geboorteplaats onbekend is, wordt het ingevulde strafblad door den in het vorige lid bedoelden ambtenaar aan het Departement van Justitie toegezonden.

Op het strafblad wordt in dat geval vermeld: *geboren buiten het Rijk in Europa; of- geboorteplaats onbekend.*

9. Indien de onherroepelijk geworden veroordeeling is geweest door een krijgsraad voor de Landmacht, wordt het strafblad ingevuld en ondertekend door den auditeur-militair; indien zij is geweest door een krijgsraad voor de Zee-macht *binnengaats*, wordt het ingevuld en ondertekend door den fiscaal, en indien zij is geweest door een krijgsraad voor de Zeemacht *buitengaats*, geschieden de invulling en ondertekening door den griffier van het Hoog Militair Gerechtshof.

Elk strafblad wordt door den ambtenaar, in de voorschriften, bedoeld in art. 14, aan te wijzen, toegezonden aan den griffier der rechtbank, binnen welker rechtsgebied de geboorteplaats van den veroordeelde is gelegen.

Indien blijkt dat de geboorteplaats van den veroordeelde buiten het Rijk in Europa is gelegen, of zijne geboorteplaats onbekend is, wordt met het strafblad gehandeld als in het 4de en 5de lid van artikel 8 is voorgeschreven.

10. Behoudens hetgeen bij het volgend lid van dit artikel is bepaald, worden de strafbladen door de griffiers of auditeurs-militair verzonden binnen 14 dagen nadat de veroordeeling onherroepelijk is geworden.

De strafbladen, bevattende veroordeelingen door een krijgsraad voor de Zeemacht *buitengaats*, worden verzonden binnen 14 dagen nadat de onherroepelijk geworden veroordeeling ingevolge art. 201 van de rechtspleging bij de Zeemacht aan het Hoog Militair Gerechtshof is toegezonden.

De strafbladen worden aan de griffiën of aan het Departement van Justitie zoo spoedig mogelijk na de ontvangst in het strafregister opgenomen.

De invulling, de verzending en de opneming in de strafregisters geschieden met inachtneming van de voorschriften in artikel 14 bedoeld.

11. De strafbladen worden naar lexicographische orde van den naam van den veroordeelde in doozen geplaatst.

12. Ten aanzien van gehuwde vrouwen of weduwen, komt voor de lexicographische rangschikking in het vorig artikel bedoeld, alleen de familienaam der vrouw in aanmerking.

13. Strafbladen op denzelfden persoon betrekking hebbende, worden te zamen in een om-slag, waarop de naam van den veroordeelde is vermeld, in het strafregister bewaard.

Strafbladen, betrekking hebbende op veroordeelden, die den leeftijd van tachtig jaren hebben bereikt en wier laatste veroordeeling sedert vijf jaren onherroepelijk is, worden uit het strafregister verwijderd.

14. De Minister van Justitie geeft nadere voorschriften ten aanzien van de invulling en verzending der strafbladen, ten aanzien van hunne opneming in- en verwijdering uit de strafregisters, alsmede ten aanzien van de inrichting van de strafregisters.

TITEL II.

Van de uittreksels uit de strafregisters.

15. De uittreksels uit de strafregisters bevatten:

- 1°. den naam, de voornamen en de bijnamen of valsche namen van den veroordeelde;
- 2°. de namen zijner ouders;
- 3°. jaar en dag zijner geboorte;
- 4°. zijne geboorteplaats;
- 5°. zijn beroep;
- 6°. de dagteekening zijner veroordeeling of veroordeelingen, naar chronologische volgorde;
- 7°. de aanwijzing van den rechter, door wien het vonnis of de vonnissen zijn geweest;
- 8°. de qualificatie van het feit of de feiten, waarvoor is veroordeeld, met aanhaling van de betrekkelijke artikelen der strafwet;
- 9°. de straf of straffen waartoe is veroordeeld;
- 10°. aanmerkingen.

16. De Minister van Justitie bepaalt aan welke Nederlandsche ambtenaren ten dienste der Justitie op hun verzoek ten aanzien van bepaalde

personen kosteloos nittreksels uit de strafregisters worden afgegeven.

Aan buitenlandsche ambtenaren, wordt geen uittreksel uit de strafregisters afgegeven dan ten dienste der Justitie en na bekomen machtiging van den Minister van Justitie.

Behalve aan de in dit artikel bedoelde ambtenaren, wordt aan niemand nittreksels uit de strafregisters afgegeven.

17. Het verzoek wordt gericht aan- en de uittreksels worden afgegeven door den ambtenaar met het beheer van het strafregister belast.

Het uittreksel wordt ingevuld overeenkomstig het formulier, waarvan het model (C) bij dit Besluit is gevoegd, en door den ambtenaar door wien het wordt afgegeven ondertee kend.

18. Indien in het strafregister een of meer strafbladen ten aanzien van den aangeduiden veroordeelde aanwezig zijn, wordt door den met het beheer belasten ambtenaar, daarvan in den vorm bij art. 17 voorgeschreven, een uittreksel opgemaakt.

19. Indien in het strafregister ten aanzien van den aangeduiden persoon geen strafblad aanwezig is, worden op het formulier zijn naam, voor naam en geboorteplaats, voor zoover bekend, door den in artikel 17 bedoelden ambtenaar vermeld.

Dwars over het formulier wordt met groote letters geschreven: „onbekend”, tenzij blijkt dat de geboorteplaats van den aangeduiden persoon is gelegen buiten het rechtsgebied van de rechtbank, aan de griffie waarvan het strafregister wordt bewaard.

In dat geval wordt dwars over het formulier geschreven: „niet geboren binnen het ressort der rechtbank te . . .”.

Het overeenkomstig de vorenstaande bepalingen ingevuld formulier, wordt door den ambtenaar met het beheer van het strafregister belast, ondertee kend.

20. De uittreksels, alsmede de overeenkomstig de voorschriften van art. 19 ingevulde formulieren, worden in gesloten omslag, zoo spoedig mogelijk, door den met het beheer van het betrokken strafregister belasten ambtenaar, toegezonden aan den ambtenaar door wien het verzoek om het uittreksel is gedaan.

TITEL III.

Slotbepalingen.

21. De procureurs-generaal bij de gerechts-hoven doen jaarlijks vóór 1 Maart aan den Mi-

nister van Justitie, in den door dezen voor te schrijven vorm, verslag omtrent den toestand en de werking van de strafregisters in hnn ressort, gedurende het verloop en jaar.

Deze verslagen en een verslag van den toestand en de werking van het strafregister aan het Departement van Justitie worden jaarlijks geheel of gedeeltelijk in de gerechtelijke statistiek opgenomen.

22. Van alle onherroepelijk geworden veroordeelingen, ter zake van een der feiten in artikel 1, 1°. bedoeld, welke na de invoering van het Wetboek van Strafrecht en vóór het in werking treden van dit Besluit zijn geweest, worden zoo volledig mogelijk strafbladen samengesteld.

De samenstelling dezer strafbladen geschiedt, behoudens het bepaalde in het 3de en 4de lid van dit artikel, door den griffier van het rechtscollege, waardoor de onherroepelijk geworden veroordeelingen zijn geweest.

Indien de onherroepelijk geworden veroordeelingen, in het 1ste lid van dit artikel bedoeld, zijn geweest door den krijgsgaad voor de Landmacht, worden de strafbladen samengesteld door den auditeur-militair.

Indien de onherroepelijk geworden veroordeelingen, in het 1ste lid van dit artikel bedoeld, zijn geweest door den krijgsgaad voor de Zee-macht, worden de strafbladen samengesteld door den Griffier bij het Hoog Militair Gerechtshof.

Het bedrag der schadeloosstelling, aan de griffiers en auditeurs-militair voor het opmaken van de in dit artikel bedoelde strafbladen toe te kennen, wordt door den Minister van Justitie geregeld.

23. De samenstelling van de in het voorgaand artikel bedoelde strafbladen geschiedt met inachtneming van de voorschriften der artikelen 6 en 7.

Zij worden met inachtneming van de voorschriften van het 2de, 3de en 4de lid van artikel 8, van het 2de en 3de lid van artikel 9 en van het 3de en 4de lid van artikel 10 in de strafregisters opgenomen.

De Minister van Justitie bepaalt, binnen welk tijdsverloop het in dit en in het vorige lid bedoelde voorschrift moet zijn uitgevoerd.

24. Behoudens het gebruik ten dienste der Justitie, zijn de ambtenaren, bedoeld in artikel 16, alsmede de ambtenaren van het openbaar ministerie, de griffiers en de ambtenaar, bedoeld aan het slot van art. 5, tot geheimhouding van den inhoud der strafbladen verplicht.

25. Dit Besluit treedt in werking op 1 April 1896.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit bealnit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 19den Februari 1896.

(get.)

E M M A.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

(Uitgeg. 3 Maart 1896).

Geboortejahr.

MODEL A.
Strafblad voor het strafregister.

aan { de griffie van de arrondissementsrechtbank te het Departement van Justitie.

Familienaam (in groote letters) voornamen, bijnamen, valsche namen.

Namen der Ouders.

Jaar en dag der geboorte.

Geboorteplaats.
(Provincie.)

Burgerlijke staat.

Beroep.

De rechter die de veroordeeling heeft uitgesproken.

Dagteekening van de veroordeeling.

Qualificatie met aanhaling van de artikelen der strafwet.

Straf waartoe is veroordeeld.

Opgemaakt door

den Griffier

den Auditeur Militair

den Fiscaal

te

Gezien

de Officier van Justitie

de Procureur-Generaal

de Advocaat-Fiscaal

te

Behoort bij Koninklijk Besluit van den 19 Februari 1896, n°. 30 (*Staatsblad* n°. 29).

Mij bekend,

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

MODEL B.

Strafblad voor het strafregister.

aan { de griffie van de arrondissementsrechtbank te het Departement van Justitie.

Geboortejahr.

Familienaam (in groote letters) voornamen, bijnamen, valsche namen.

Namen der Ouders.

Jaar en dag der geboorte.

Geboorteplaats.
(Provincie.)

Burgerlijke staat.

Beroep.

De rechter die de veroordeeling heeft uitgesproken.

Dagteekening van de veroordeeling.

Qualificatie, met aanhaling van de artikelen der strafwet.

Straf waartoe is veroordeeld.

Opgemaakt door

den Griffier bij _____

te

Gezien

de Officier van Justitie

de Procureur-Generaal

bij _____

te

Behoort bij Koninklijk besluit van den 19 Februari 1896, n°. 30 (*Staatsblad* n°. 29).

Mij bekend,

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

MODEL C.

Uittreksel uit het strafregister.

Aan
te

Naam.					
Voornamen (bijnamen, valsche namen).					
Namen der ouders.					
Jaar en dag der geboorte.					
Geboorteplaats.					
Beroep.					
Num-mer.	Datum van het vonnis.	Rechter die heeft veroordeeld.	Qualificatie.	Straffen.	Aanmerkingen.

De Griffier van de Arrondissements-Rechtbank
te

Behoort bij Koninklijk Besluit van den 19 Februari 1896, n°. 30 (*Staatsblad* n°. 29).

Mij bekend,

De Min. van Justitie, (*get.*) VAN DER KAAJ.

21 Februari 1896. BESLUIT, houdende beslissing dat een raadsbesluit om gelden uit te leenen de goedkeuring van Gedeputeerde Staten niet behoeft.

Zie echter de missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 13 Augustus 1877.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIR EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Beugen, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, dd. 5 November 1895 G. n°. 47, waarbij goedkeuring is onthouden aan het besluit van dien raad van 26 October te voren tot het beleggen eener som van f 1300 op hypotheek.

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 5 Februari 1896, n°. 140.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 Februari 1896, n°. 769, afdeling B. B.

Overwegende dat de raad der gemeente Beugen op 26 October 1895 heeft besloten aan Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant machtiging te vragen tot het uitleenen eener som van f 1300, aan M. V. te Sambeek tegen eene jaarlijksche rente van 3½ pct., en zulks onder eerste hypothecair verband van de aan genoemde V. toebehoorende, te S. gelegen onroerende goederen, Kadastraal bekend, Sectie B, nummer 310, 346, 399, 338, 1163, 347, 337 en Sectie A, nummer 1576, te zamen groot 2 Hectaren, 97 aren 48 centiaren en geschat op eene waarde van f 2000;

dat Gedeputeerde Staten bij hun besluit van 5 November 1895 G. n°. 47, 2° afd., 3° bur., gelet op artikel 194c der gemeentewet, aan het raadsbesluit hunne goedkeuring hebben onthouden, daarbij in hoofdzaak overwegende, dat het belang der gemeente op den duur meer gebaat zal worden door voor de beschikbare som van f 1300 inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Werkelijke schuld aan te koop, dan door haar bij een particulier onder hypothecair verband te leggen, waardoor wel meer rente gekweekt, maar minder zekerheid voor het kapitaal verkregen wordt.

dat de gemeenteraad hierop bij Ons voorziening heeft gevraagd, en, na te hebben betoogd, dat hij bij zijn besluit van 26 October 1895 de belangen der gemeente heeft behartigd, Ons heeft verzocht, met vernietiging van het besluit van

Gedeputeerde Staten, het voornoemde raadsbesluit alsnog goed te keuren;

Overwegende dat bij art. 144 der Grondwet (in zoover overeenkomende met art. 140 der Grondwet van 1848) aan den raad wordt overgelaten de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente.

dat door art. 146 der Grondwet (in zoover overeenkomende met art. 141 der Grondwet van 1848) op die algemeene bepaling deze uitzondering wordt gemaakt, dat de besluiten der gemeentebesturen, rakende zoodanige beschikking over gemeente-eigendommen of zoodanige burgerlijke rechtshandelingen als de wet aanwijst, aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten zijn onderworpen;

dat in art. 194 der gemeentewet met name is aangewezen welke beschikkingen over gemeenteeigendom en andere burgerlijke rechtshandelingen deze goedkeuring behoeven.

dat in die aanwijzing, welke als uitzondering is strictissimae interpretationis, niet zijn opgenomen besluiten van gemeentebesturen tot het ter leen verstrekken van gelden, zij het al dan niet onder waarborg voor terugbetaling, zooals die eener hypothecaire inschrijving;

dat toch littera *a* van art. 194, met het aangaan van geldleeningen, kennelijk alleen bedoelt, besluiten tot het in leen opnemen van geld ten laste der gemeente, en littera *c*, waarop Gedeputeerde Staten, in het door appellanten bestreden besluit, zich beroepen, en sprekende van het *koop* van vorderingen waar het omschrijvingen geldt van burgerlijke rechtshandelingen, daarin niet begrepen, noch daaronder bedoeld kan hebben het uitleenen van geld, omdat de overeenkomst van koop en verkoop en die van verbruikleen in het burgerlijk recht geheel van elkander verschillen.

dat mitsdien het besluit van den raad der gemeente Beugen, om geld ter leen te verstrekken aan M. V. te S. de goedkeuring van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant niet behoeft.

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsbl.* n°. 85).

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met vernietiging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant de dato 5 November 1895 G. n°. 47, te beslissen dat het besluit van den raad der gemeente Beugen de dato 26 October 1895, tot het uitleenen van geld aan M. V. te S. de goedkeuring van Gedeputeerde Staten niet behoeft.

De Minister enz.

21 Februari 1896. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het in art. 2 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76) bedoeld letterteeken enz. voor vaartuigen, bestemd voor de zeevisscherijen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

Gelet op de artt. 2, 3, 4 en 5 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevisscherijen, luidende:

„(Art. 2.) Alle schepen, schuiten of booten, in Nederland tehuis behoorende en die tijdelijk of voortdurend de zeevisscherij, van welken aard ook, hetzij buiten of in de zeegaten, hetzij in de Zuiderzee, uitoefenen, moeten het letterteeken voeren van de gemeente, waar zij tehuis behooren, en het nummer waaronder het vaartuig in het bij art. 4 bedoelde register is ingeschreven.

„(Art. 3.) Het letterteeken in het vorig artikel bedoeld, wordt voor elke betrokken gemeente in het bijzonder, op voordragt van het in art. 11 vermelde collegie, door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid bepaald en in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

„(Art. 4.) De burgemeesters der gemeenten waar de vaartuigen tehuis behooren, zorgen voor het aanleggen en geregeld bijhouden van een register, waarin die vaartuigen onder een doorlopend nummer worden ingeschreven, met vermelding van den naam van het vaartuig en van den eigenaar.

„(Art. 5.) Het letterteeken van de gemeente en het nummer, in het vorig artikel bedoeld, worden gesteld ter wederzijde van den hoeg en ter wederzijde van het grootste zeil, dat het vaartuig voert, in kleur en afmetingen, als, op voordragt van voormeld collegie, door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid wordt bepaald en in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

„De gezagvoerder is verplicht te zorgen, dat, zoolang het schip zich op zee bevindt, het letterteeken of het nummer niet wordt bedekt of onkenbaar gemaakt.”

Herzien de beschikking van 26 Juli 1894 n°. 161, afdeling Handel en Nijverheid (1ste onderafdeling);

Gezien de berichten van het College voor de zeevisscherijen;

Heeft goedgevonden te bepalen:

1°. Het in art. 2 der wet bedoelde letterteeken is voor de verschillende gemeenten achtereenvolgens bepaald als volgt:

Alkmaar	A.L.K.	Het Bild	H.B.
Ameland	A.L.	Hindeloopen	H.I.
Amsterdam	A.M.	Hoedekenskerke	H.O.E.
Andijk	A.K.	Hoek	H.O.K.
Arnhem	A.R.M.	Hontenisse	H.O.N.
Avenhorn	A.V.	Hoofdplaat	H.P.
Bergen-op-Zoom	B.Z.	Hoogeveen	H.O.
Berkhout	B.K.H.	Hoogvliet	H.V.L.
Biervliet	B.I.E.	Hoogwoud	H.W.
Blankenham	B.L.	Hoorn	H.N.
Blokkzijl	B.L.O.	Huizen	H.Z.
Borssele	B.O.R.	IJpendam	I.L.
Boschkapelle	B.K.	Kampen	K.P.
Bovenkarspel	B.C.	Katwijk	K.W.
Breskens	B.R.	Kerkwerf	K.E.
Brielle	B.I.	Klundert	K.L.
Broek in Waterland	B.I.W.	Kolhorn (Barsingerhorn)	K.H.
Brouwershaven	B.H.	Koog aan de Zaan	K.O.
Brunisse	B.R.U.	Koudekerke	K.K.
Bunschoten	B.U.	Krabbendijke	K.B.
Clinge	C.L.N.	Kruiningen	K.N.
Colijnsplaat	C.P.	Kuinre	K.U.
Deventer	D.V.	Landsmeer	L.M.
Doornspijk	D.S.	Leeuwarden	L.W.
Dordrecht	D.D.	Lemsterland	L.E.
Dreischor	D.R.E.	Leens	L.S.
Eenrum	E.E.	Loppersum	L.P.
Egmond aan Zee	E.G.	Maasland	M.L.
Elburg	E.B.	Maassluis	M.A.
Ellewontsdijk	E.W.D.	Marken	M.K.
Enkhuizen	E.H.	Medemblik	M.E.
Finsterwolde	F.L.	Meppel	M.P.
Franeker	F.R.	Middelburg	M.G.
Gaasterland	G.H.	Middelharnis	M.D.
Gasselte	G.S.	Monnickendam	M.O.
Geertruidenberg	G.G.	Muiden	M.U.
Genemuiden	G.M.	Ter Neuzen	N.Z.
Goedereede	G.O.	Nieuwendam	N.I.
Goos	G.O.E.	Nieuw Beijerland	N.B.
Grafhorst	G.T.	Nieuwe Niedorp	N.D.
Grauw	G.R.A.	Nieuw-Vossemeer	N.V.
's Gravendeel	G.D.	Noordwijk	N.W.
Groningen	G.R.O.	Nijkerk	N.K.
Haamstede	H.S.	Oostdongeradeel	O.L.
Harderwijk	H.K.	Oosthuizen	O.H.
Hardinxveld	H.D.	Oostzaan	O.Z.
Harlingen	H.A.	Ouddorp	O.D.
Hasselt	H.A.S.	Oud-Vossemeer	O.V.
Heenvliet	H.T.	Pernis	P.R.
Helder	H.D.	Philippine	P.I.
Hellevoetsluis	H.V.	Poortvliet	P.V.
Hemelumer Oldephaert en Noordwolde	H.L.	Putten	P.U.

Ransdorp	R.D.
Rotterdam	R.O.
de Rijk	R.P.
Rilland	R.L.
Sas van Gent	S.V.G.
Schellinkhout	S.H.
Scheveningen ('s Gravenhage)	S.C.H.
Schiedam	S.D.M.
Sint-Annaland	S.A.L.
Sint-Philipsland	P.S.
Smallingerland	S.M.A.
Smilde	S.M.I.
Sneek	S.N.E.
Spaarndam	S.P.
Stavenisse	S.V.
Stavoren	S.T.
Stellendam	S.L.
Stoppeldijk	S.T.O.
Terschelling	T.S.
Texel	T.X.
Tholen	T.H.
Tietjerksteradeel	T.D.
Urk	U.K.
Usquert	U.Q.
Utingeradeel	U.D.
Veen	V.
Veere	V.E.
Vlaardingen	V.L.
Vlieland	V.L.L.
Vlissingen	V.L.I.
Volendam (Edam)	V.D.
Vollenhoven	V.N.
Wemeldinge	W.M.D.
Wervershoof	W.F.
Westdongeradeel	W.L.
Wieringen	W.R.
Wieringerwaard	W.R.W.
Wildervauk	W.V.
Willemstad	W.M.
Wilsum	W.U.
Woensdrecht	W.O.E.
Wolfaartsdijk	W.F.D.
Wonseradeel	W.O.N.
Workum	W.K.
Wijdenes	W.D.N.
Wijmbritseradeel	W.B.
Yerseke	Y.E.
IJmuiden (Velzen)	IJ.M.
IJsselmuiden	IJ.S.
Zaandam	Z.A.
Zandvoort	Z.V.
Zierikzee	Z.Z.

Zontelande	Z.O.
Zoutkamp (Ulrum)	Z.K.
Zuidwolde	Z.D.
Zwaluwe	Z.L.
Zwartewaal	Z.W.
Zwartsluis	Z.S.

2°. Het letterteeken en nommer van het schip worden gesteld ter wederzijde van den boeg 8 à 10 centimeter onder het potdeksel, of, laat de kleine inhoud van het schip geen genoegzame ruimte, onder het potdeksel over, zooveel hooger als zal blijken noodig te zijn.

De letterteekens en nummers, geschilderd in witte olieverf op een zwarten grond, hebben voor schepen van vijftien ton en meer eene hoogte van 45 en eene dikte van 6 centimeter, voor schepen van minder dan vijftien ton eene hoogte van 25 en eene dikte van 4 centimeter.

Dezelfde letterteekens en nummers moeten evenzeer in olieverf geschilderd worden aan weerszijden van het grootzeil van het vaartuig, onmiddellijk boven den hoogsten rifband, en op zoodanige wijze dat zij zeer zichtbaar zijn; zij worden op witte zeilen in *zwarte* verf geschilderd, op zwarte zeilen in *witte* verf en op zeilen eener tusschenliggende tint in *witte* of *zwarte* verf, naar gelang de burgemeester der gemeente waar het vaartuig tehuis behoort, zulks het meest doeltreffend zal oordeelen.

De letters en nummers op de zeilen voorkomende zijn één derde langer en één derde dikker dan de letters en nummers van den boeg.

's Gravenhage, 21 Februari 1896.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal,

(get.)

DE BOSCH KEMPER.

22 Februari 1896. BESLUIT, omtrent opslag van goederen in fictief entrepot. S. 30.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, dd. 29 Januari 1896, n°. 68 (Invoerrechten en Accijnzen);

Gezien artikel 92 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38);

Gelet op artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), de wetten van 30 December 1882 (*Staatsblad* n°. 253), 31 December 1884 (*Staatsblad* n°. 259), 25 December

1887 (*Staatsblad* n°. 221), 31 December 1890 (*Staatsblad* n°. 195) en 29 December 1893 (*Staatsblad* n°. 248);

Den Raad van State gehoord (advies van den 11 Februari 1896, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Financiën van den 19den Februari 1896, n°. 12 (Invoerrechten en Accijnzen);

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

Voor fictieve entrepots, geëxploiteerd wordende door eene gemeente, kan de Minister van Financiën ontheffing verleenen van de verplichting tot het stellen van den borgtocht, gevorderd volgens art. 92 l. c. der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38.)

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 22sten Februari 1896.

(get.)

EMM A.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(*Uitgeg.* 29 Febr. 1896.)

22 Februari 1896. BESLUIT, betreffende de verwisseling van drie ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, uitgegeven krachtens de wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236) tegen inschrijving op het Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 31.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMM A, ENZ.

Gezien het bepaalde bij artikel 8 der wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236);

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 20 Februari 1896, n°. 74, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De krachtens de wet van den 30sten December 1895 (*Staatsblad* n°. 236) uitgegeven drie ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, waarvoor verwisseling tegen inschrijving op het Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld wordt verlangd, kunnen tot dat einde, zoolang zij niet zijn uitgeloot of aflosbaar gesteld, vergezeld van alle daarbij behoorende onverschenen coupons en van het bewijs tot bekoming van nieuwe coupons op alle werkdagen van des voormiddags tien tot des namiddags

twee uur, worden ingeleverd bij het agentschap van het Ministerie van Financiën te *Amsterdam*.

Zij worden vermeld op daarnevens te voegen, behoorlijk ingevulde en door den inleveraar onderteekende nommerlijsten, waarvan de formulieren tegen betaling van vijf cents per stuk bij genoemd agentschap verkrijgbaar zijn.

Indien de Agent van het Ministerie van Financiën aanleiding vindt, om niet dadelijk bij de overneming der schuldbekentenissen tot de afgifte van het bij art. 2, letter *a* van dit besluit bedoelde bewijs over te gaan, geeft hij voor de ingeleverde stukken een bewijs van overneming af; aan den voet van dit bewijs wordt gesteld eene door den ambtenaar, belast met de bewaring der gelden en geldswaarden bij het agentschap te onderteekenen verklaring, luidende: „Voor overneming, van eene nominale waarde van *f* aan schuldbekentenissen.” Het door den Agent en door evengenoemden ambtenaar onderteekende bewijs van overneming kan, van den derden werkdag na dien der afgifte af, worden verwisseld tegen een bewijs als bedoeld in artikel 2, letter *a* van dit besluit.

2. Voor het bedrag van elke ingeleverde, in orde bevonden partij schuldbekentenissen worden door den Agent voornoemd aan de inleveraar afgegeven:

a. een gedagteekend bewijs, aan den voet waarvan eene door den in artikel 1, laatste lid, van dit besluit bedoelden ambtenaar te onderteekenen verklaring wordt gesteld, luidende: „Voor overneming van eene nominale waarde van *f* aan schuldbekentenissen.”

Het door den Agent en door evenbedoelden ambtenaar onderteekende bewijs geeft recht op eene inschrijving tot gelijk nominaal bedrag als dat der overgenomen schuldbekentenissen, in het Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld, met ingang van rente als volgt:

indien de afgifte geschiedt van 8 Februari tot en met 7 Augustus op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand Maart;

en indien de afgifte geschiedt van 8 Augustus tot en met 7 Februari op den tusschen die beide dagen vallenden eersten dag der maand September;

b. een door den inleveraar in te vullen en te onderteekenen formulier van verklaring tot het bekomen der verlangde inschrijving met duplicaat daarvan.

Voor de snb *b* bedoelde formulieren wordt vijf cents per exemplaar betaald.

3. Wanneer de afgifte der in het voorgaande artikel onder litt. *a* en *b* vermelde stukken geschiedt tusschen den 9den en den laatsten Februari of tusschen den 9den en den laatsten Augustus, wordt de respectievelijk op 1° Maart of op 1° September daaraanvolgende verschijnende coupon van de ter overschrijving aangeboden schuldbekentenissen aan den inleveraar teruggegeven.

4. De kapitalen waarvoor de bij letter *a* van art. 2 bedoelde bewijzen zijn afgegeven, worden door de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld ambtshalve in het Grootboek ingeschreven onder een hoofd van rekening, luidende:

„Schuldbekentenissen (Schuld, voortspruitende uit de verwisseling van krachtens de wet van den 30sten December 1895, Staatsblad n°. 236, uitgegeven”).

De dagteekening van dit besluit en het nummer, waaronder het in het *Staatsblad* is geplaatst, worden mede in dat hoofd van rekening uitgedrukt.

5. De bij art. 2 bedoelde bewijzen worden, vergezeld van de daarbij behorende formulieren, nadat deze behoorlijk zijn ingevuld en onderteekend, ingeleverd bij de Directie van de Grootboeken der Nationale Schuld, om daarvoor op den voet der bepalingen, vastgesteld bij het Vorstelijk besluit van den 8sten December 1814 (*Staatsblad* n°. 111), door afschrijving van het hoofd van rekening, vermeld bij art. 4, de verlangde inschrijving te bekomen.

6. Indien tengevolge van vertraagde inlevering der bij art. 2 vermelde stukken, of door onjuiste of onvolledige invulling en onderteekening van het bij dat artikel bedoelde formulier, de verlangde inschrijving eerst kan geschieden met lateren ingang van rente dan in de afgegeven bewijzen is uitgedrukt, kan door den Minister van Financiën machtiging worden gegeven tot uitbetaling der verschuldigd gebleven renten, voor zoover deze niet zijn verjaard.

7. Door den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam wordt dagelijks aan de Algemeene Rekenkamer opgave gedaan van de volgens dit besluit overgenomen schuldbekentenissen en daarvoor afgegeven bewijzen, recht gevende op inschrijving.

De overgenomen schuldbekentenissen worden, dadelijk na afgifte der bij het voorgaande lid bedoelde bewijzen, bij het genoemde agentschap voorzien van een kenteeken, dat zij van onwaarde zijn, om alzoo later bij de Algemeene Rekenkamer te worden overgebracht.

8. Zoolang de gelegenheid tot inwisseling van de drie en een half ten honderd rentegevende schuldbekentenissen tegen drie ten honderd rentegevende schuldbekentenissen niet is opengesteld, kunnen de eerstgenoemde schuldbekentenissen, welke van 1 Maart 1896 af drie ten honderd rente dragen op dezelfde wijze als hiervoren is bepaald, tot verwisseling tegen inschrijving op het Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld bij het genoemde agentschap worden ingeleverd.

Worden aan hen, aan wie de Minister van Financiën, uit kracht der aan hem bij artikel 4, 1ste lid der wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236), verleende bevoegdheid, drie ten honderd rentegevende schuldbekentenissen heeft verkocht, vóór de nitreiking der definitieve schuldbekentenissen, voorloopige stukken afgegeven, dan kunnen ook deze, zoolang de gelegenheid tot inwisseling daarvan tegen definitieve schuldbekentenissen niet is opengesteld, op dezelfde wijze als hiervoren is bepaald, tot verwisseling tegen inschrijvingen op het hiervoren genoemde Grootboek bij het agentschap worden ingeleverd.

9. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Maart 1896.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 22sten Februari 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 26 Febr. 1896.)

22 Februari 1896. BESLUIT, tot invoering van anthropometrische signalement-kaarten. S. 32.
IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende dat het wenschelijk is, ter vaststelling van de identiteit van sommige veroordeelden en verdachten, anthropometrische signalement-kaarten in te voeren volgens het stelsel „BERTILLON”;

Op de voordracht van den Minister van Justitie dd. 14 Februari 1896, 2de afdeling A, n°. 165;
Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Van het opmaken, verzenden, verzamelen en beheeren der signalement-kaarten.

Art. 1. Er worden anthropometrische signalement-kaarten opgemaakt:

A. van alle onherroepelijk veroordeelden tot eene gevangenisstraf van zes maanden of langer wegens eenig gemeen of militair misdrijf, of tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting krachtens art. 434 of het vierde lid van art. 453 van het Wetboek van Strafrecht, die den leeftijd van 23 jaren bereikt hebben;

B. van alle aangehouden of gevangen genomen verdachten van eenig misdrijf of eene der in de artt. 432 en 433 van het Wetboek van Strafrecht omschreven overtredingen, ter vaststelling van wier identiteit het opmaken van een signalement-kaart in het belang der Justitie wenschelijk is te achten.

Signalement-kaarten van de onder B bedoelde personen worden niet opgemaakt dan op last van de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, den Advocaat-Fiskaal voor de Zee- en Landmacht, de officieren van Justitie, de auditeurs-militair of de fiscalen bij de zeekrijgsraden binnengaats.

2. Overeenkomstig de voorschriften daartoe door den Minister van Justitie te geven, worden de signalement-kaarten opgemaakt in de strafgevangenis, in de huizen van bewaring door den Minister van Justitie aan te wijzen, in de Rijkswerkinrichtingen en in de bureelen van politie der gemeenten *Amsterdam, Rotterdam* en *'s Gravenhage*.

3. Overeenkomstig de voorschriften daartoe door den Minister van Justitie te geven, worden de signalement-kaarten verzonden aan den griffier bij de arrondissements-rechtbank binnen welker rechtsgebied de geboorteplaats van den veroordeelde of den verdachte is gelegen, aan den griffier bij de arrondissements-rechtbank binnen welker rechtsgebied de strafgevangenis, het huis van bewaring, de rijkswerkinrichting of het bureel van politie is gelegen, waar de signalement-kaart werd opgemaakt, en aan het Centraal-Depôt aan het Departement van Justitie.

4. De verzamelingen der signalement-kaarten op de griffiën der arrondissements-rechtbanken worden aldaar op eene voor het publiek niet toegankelijke plaats bewaard.

Het beheer daarover wordt gehouden door de griffiers der arrondissements-rechtbanken, onder toezicht van de procureurs-generaal bij de gerechtshoven en de officieren van justitie.

Beheer en toezicht worden gehouden naar de voorschriften door den Minister van Justitie te geven.

5. Het Centraal-Depôt wordt ingericht over-

eenkomstig de voorschriften van den Minister van Justitie.

Het strekt alleen om inlichtingen te geven of aldaar een signalement-kaart van een bepaald persoon aanwezig is. In dat geval wordt door het Depôt daarvan aan den aanvragenden ambtenaar mededeeling gedaan met vermelding van de griffie der rechtbank, waar de kaart wordt bewaard.

Het Centraal-Depôt wordt gehouden aan het Departement van Justitie op een voor het publiek niet toegankelijke plaats en staat onder toezicht van den Minister van Justitie en onder beheer van een door hem aan te wijzen ambtenaar.

6. De wijze waarop de aan het Centraal-Depôt en de aan de griffiën aanwezige verzamelingen signalement-kaarten ter vaststelling van de identiteit van personen kunnen worden geraadpleegd, zoome de wijze waarop deze kaarten bij latere hermeting der veroordeelden of verdachten moeten worden gecontroleerd en aangevuld, wordt door den Minister van Justitie vastgesteld.

7. Signalement-kaarten mogen alleen worden toegezonden aan ambtenaren, wien uittreksels uit de strafregisters kunnen worden afgegeven.

§ 2. Slotbepalingen.

8. Jaarlijks voor 1 Maart doen de procureurs-generaal bij de gerechtshoven aan den Minister van Justitie, in den door hem vast te stellen vorm, verslag omtrent den toestand en de werking van de verzamelingen signalement-kaarten in hnn ressort gedurende het afgelopen jaar.

9. Dit besluit treedt in werking op 1 Mei 1896.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 22sten Februari 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Justitie,

(get.)

VAN DER KAAAT.

(Uitgeg. 4 Maart 1896.)

26 Februari 1896. BESLUIT, tot schorsing van de besluiten van den raad der gemeente *Nieuwer-Amstel* van 7 Februari 1896, waarbij vergunning is verleend voor den aanleg van een tramweg en voor het leggen, hebben en houden van leidingen voor electriche stroomingen. S. 33.

Geschorst tot 1 Juli 1896.

2 Maart 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat, waar vaststaat dat met een zegen is gevischt, terwijl een andere zegen is gebezigd om de visch den doortocht te beletten, de verbodsbepaling van art. 25^e der wet tot regeling der jacht en visscherij van toepassing is; dat in deze verbodsbepaling de woorden „de visch” geenszins beteekenen de gansche hoeveelheid visch, die, bij ontstentenis van het net, ter plaatse waar het te water is gebracht zou hebben kunnen doorzwemmen.

De Hooge Raad enz.

Gelet op de middelen van cassatie, namens de requiranten voorgesteld bij pleidooi:

I. Schending en verkeerde toepassing van art. 25 der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) tot regeling der jacht en visscherij:

a. omdat, waar vaststaat dat het door den tweeden requirant gebezigd net aangewend werd tot dadelijk visschen en dit net blijkens de verklaringen der getuigen en deskundigen, de rijksveldwachters van B. en R., in onmiddellijk verband tot de soort der uitgeoefende visscherij werd gebezigd, bij vonnis *a quo* ten onrechte is aangenomen, dat het door den tweeden requirant gebezigd net in den zin van gemeld wetsartikel als keurnet is te beschouwen;

b. omdat, in strijd met de letter en de bedoeling van gemeld wetsartikel, bij vonnis *a quo* is aangenomen dat onder het „beletten van den doortocht van de visch” niet moet worden verstaan dat alle doortocht aan de visch volkomen afgesloten zij, doch slechts zoodanige „belemmering” van den doortocht worde daargesteld, dat eene grootere vischmassa binnen de afgesloten ruimte wordt gehouden dan het geval zou zijn geweest indien niet op die wijze en in die mate door een net het voortzwemmen van de visch ware belemmerd;

II. Schending, door niet toepassing, van art. 216 Strafvordering, omdat het aan de requiranten bij introductieve dagvaarding ten laste gelegde niet bij eenig wetsartikel is strafbaar gesteld, en requiranten mitsdien van rechtsvervolgving hadden behooren te worden ontalagen;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis als bewezen is aangenomen het aan de requiranten bij dagvaarding ten laste gelegde feit, dat zij op daarbij vermelden tijd en plaats in het vischwater, genaamd de Vlist, welk vischwater met ander in verbinding staat, te zamen en in ver-

eeniging hebben gevischt met een zegen die zij aldaar te water brachten, terwijl zij op eenigen afstand een andere zegen dwars door dat vischwater van wal tot wal hadden liggen, ten einde op deze wijze de visch den doortocht te beletten, en welke zegen zij dan ook tot keering van visch gebruikten;

O. wat betreft het eerste onderdeel van het eerste middel, dat art. 25 aanhef en letter *e* der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) waarvan de toepasselijkheid op het bewezen feit wordt betwist, behalve de daaraan toegevoegde, voor deze zaak van geen belang zijnde uitzondering, gelijkloidend is met art. 26 aanhef en letter *e* der wet van 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 47); dat deze laatste verbodsbepaling is overgenomen uit het Koninklijk besluit van 27 Juli 1835 (*Staatsblad* n°. 23), hetgeen uitdrukkelijk is gezegd in de Memorie van Toelichting van het wetsontwerp, waaruit de wet van 6 Maart 1852 is ontstaan en bij de beraadslagingen over dat wetsontwerp door den Minister is bevestigd in deze bewoordingen: „dat hier niets anders is opgenomen dan hetgeen tot dusverre ingevolge het besluit van 27 Juli 1835 gold”;

O. dat dit besluit verbiedt „het gebruik van alle keurnetten, daaronder begrepen de vischnetten niet tot dadelijk visschen, overeenkomstig den aard, der soort van visscherij, maar tot keering van visch wordende aangewend, mitsgaders alle andere hoegenaamde werktuigen, geschikt om op rivieren of in gemeenschappelijke wateringen, beken, togten of slooten, den doortocht van visch te beletten”;

O. dat alzoo bij dit besluit (en dientengevolge ook bij art. 25 aanhef en letter *e* der wet van 13 Juni 1857) is vrijgelaten het gebruik van vischnetten „tot dadelijk visschen, overeenkomstig den aard, der soort van visscherij aangewend”, ook dan wanneer door zoodanig visschen de doortocht van visch wordt belet;

O. dat derhalve, wanneer door het gebruik van de dwars door het vischwater van wal tot wal liggende zegen, de doortocht van visch werd belet (waarover bij het tweede onderdeel van het middel), tot het toegelaten zijn van die handeling vooreerst noodig was dat met die zegen dadelijk werd gevischt;

O. dat ter ondersteuning van het middel dan ook is beweerd, dat dit dadelijk visschen met die zegen vaststaat;

dat dit evenwel is onjuist;

dat toch de kantonrechter heeft aangenomen, dat de 1e, 3e en 4e requirant te zamen hebben gevischt met een zegen die zij te water brachten, welke zegen door den 3en en 4en requirant, terwijl de 1e requirant in eene schouw vooruitvoer, werd voortgetrokken in de richting van een tweede zegen, die op een afstand van omstreeks 70 à 80 meter van de eerste zegen, dwars door de Vlist, van kant tot kant was uitgezet; dat de tweede requirant was geposteerd bij die tweede zegen, welke door de 4 requiranten in vereeniging is gebezigd om de visch den doortocht te beletten;

dat de Rechtbank, zich hiermede vereenigende, bovendien heeft aangenomen, dat ook de tweede requirant met de eerste zegen heeft gevischt;

dat, volgens deze beslissingen, vaststaat, dat de 4 requiranten hebben gevischt met de eerste zegen, en dat zij de tweede zegen hebben gebezigd om de visch den doortocht te beletten, maar geenszins om daarmede te visschen;

O. dat overigens bij de beraadslagingen in de Staten-Generaal omtrent het wetsontwerp, waaruit de wet van 6 Maart 1852 is ontstaan, zonder eenige tegenspraak, tot aanbeveling van het verbod om keernetten te gebruiken is gewezen op het door dat verbod te keeren „misbruik” van het visschen met de zegen, waarbij men keernetten in het water zet, en dat derhalve bij het vaststellen der toegepaste verbodsbepaling bepaaldelijk aan eene handeling als ten deze heeft plaats gevonden, is gedacht;

O. dat het tweede onderdeel van het eerste middel is gericht tegen de navolgende overweging van het bestreden vonnis: „dat in den zin der wet de bedoeling van het „beletten van den doortocht aan de visch” niet deze is, dat alle doortocht volkomen afgesloten zij, doch dat daarvoor voldoende is dat door het van wal tot wal dwars door het water spannen van een net, gelijk *in casu* is geschied, zoodanig beletsel aan den doortocht van de visch wordt gesteld, dat een veel grootere massa visch binnen de afgesloten ruimte wordt gehouden dan het geval zou zijn geweest, indien niet op die wijze en in die mate door een net het voortzwemmen van de visch ware belet”;

O. daaromtrent, dat in de uitdrukking: „de visch den doortocht beletten”, welke in art. 25 letter *e* der wet van 13 Juni 1857 wordt aange troffen, de woorden „de visch” taalkundig geenszins de gansche hoeveelheid visch behoeven aan te duiden, die, bij ontstentenis van het net,

ter plaatse waar het te water is gebracht, zou hebben kunnen doorzwemmen;

O. dat mitsdien het eerste middel in zijne beide onderdeelen is ongegrond;

O. dat de ongegrondheid van het tweede middel, waarvoor geene andere gronden dan de reeds behandelde zijn aangevoerd, nit het vorenstaande volgt;

O. ambtshalve, dat bij het bevestigde vonnis is verbeurd verklaard de zegen, die als verboden vischtuig werd gebezigd, en de vernieling bevelen van het net, indien het wordt uitgeleverd;

O. dat mitsdien de rechtbank, zoowel ten aanzien der verbeurdverklaring als van het bevel tot vernieling, onder verboden vischtuig heeft verstaan niet alleen het vischtuig waarvan het gebruik onder geen omstandigheden is toegelaten, maar ook het overigens geoorloofde vischtuig, waarvan een bepaald bij de wet of de verordeningen, bedoeld in de artt. 9 en 10 der wet van 13 Juni 1857, verboden gebruik is gemaakt;

O. dat die beslissing geen steun vindt in de gelijkkluidende bewoordingen, waarin de artt. 45 en 47 der wet het verboden vischtuig omschrijven, en dat ook niet blijkt dat de uitgebreide strekking, welke de rechtbank aan deze voorschriften toekent, is bedoeld;

dat veeleer het tegendeel is aan te nemen;

O. toch, dat, indien ook onder verboden vischtuig zou begrepen zijn het geoorloofde vischtuig, waarvan een verboden gebruik is gemaakt, het bepaalde onder letter *b* van art. 45 als reeds in het voorgaande vervat, overbodig zou zijn;

dat voorts de vernieling, welke naar art. 47 moet bevelen worden van het in art. 45 letter *a* bedoeld verboden vischtuig, alleen kan geacht worden te zijn bevelen om ter bescherming van de visscherij het verder gebruik van het vischtuig te voorkomen, met welke bedoeling het bevel tot vernieling van zoodanige vischtuigen, waarvan slechts het gebruik op eene bepaalde wijze is ongeoorloofd, niet zou zijn overeen te brengen;

O. dat bijgevolg de kantonrechter en, door het bevestigen van diens vonnis, de rechtbank de voormelde artt. 45 en 47 verkeerd hebben toegepast en daardoor geschonden;

Gezien art. 370 Strafvordering;

Vernietigt het vonnis van de arrondissementsrechtbank te Rotterdam van 10 December 1895, alsmede het vonnis van den kantonrechter te Schoonhoven van 11 October 1895, voor zoover

bij deze vonnissen de zegen is verbeurd verklaard en de vernietiging daarvan is bevolen;

Verwerpt overigens het beroep; de kosten daarop gevallen te dragen door den Staat.

11 *Maart* 1896. BESLUIT, houdende bepalingen omtrent vrijstelling van invoerrecht voor aether sulfuricus, benoodigd bij de vervaardiging van glansgoud, bestemd tot het versieren van porcelein en aardewerk. S. 35.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 20sten Februari 1896, n°. 81, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de wet van 11 December 1893 (*Staatsblad* n°. 175), houdende bepalingen omtrent vrijstelling van belasting voor buitenlandsche goederen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 3den Maart 1896, n°. 6);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Financiën van den 9den Maart 1896, n°. 52, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Aether sulfuricus, benoodigd bij de vervaardiging van glansgoud, bestemd tot het versieren van porcelein en aardewerk, wordt onder de volgende bepalingen vrijgesteld van het invoerrecht.

2. Hij, die de vrijstelling verlangt, richt zich daartoe tot den Minister van Financiën, met opgaaf van de gemeente, waar de glansgoudfabriek is gelegen, de kadastrale sectie en het nummer der fabriek en de hoeveelheid aether sulfuricus welke jaarlijks noodig geacht wordt.

De Minister bepaalt de hoeveelheid, welke per jaar met vrijstelling kan worden ingeslagen, alsmede het minimum voor elken inslag.

3. Bij den invoer van aether sulfuricus, waarvoor de vrijstelling wordt verlangd, wordt van dat verlangen melding gemaakt in de aangifte, voorgeschreven bij art. 120 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38).

Op die aangifte wordt, nadat voor het invoerrecht zekerheid is gesteld, een volgbrief afgegeven, waarin ook bedoeld verlangen vermeld wordt.

Het vervoer der vloeistof naar de fabriek geschiedt onder verzegeling.

4. De inslag in de fabriek heeft plaats onder toezicht van ambtenaren der invoerrechten en accijnzen, in wier tegenwoordigheid de vloeistof

dadelijk wordt vermengd met 1 kilogram zwavelbalsem op elke 10 kilogram aether sulfuricus.

De ambtenaren stellen op den volgbrief eene verklaring nopens de ingeslagen hoeveelheid en de vermenging.

De voor de vermenging benoodigde zwavelbalsem wordt door den vrijdomgenietende verstrekt.

5. De vermengde stof mag tot geen ander doel worden gebezigd dan tot de vervaardiging van glansgoud en mag niet uit de fabriek worden uitgeslagen.

In de fabriek mag geen distilleertoestel aanwezig zijn.

6. De ontvanger, onder wiens kantoor de fabriek gelegen is, houdt van den met vrijstelling ingeslagen aether sulfuricus met den fabrikant eene rekening.

Wanneer meer is ingeslagen dan de hoeveelheid, waarvoor over het loopend jaar vrijstelling kan worden genoten, wordt voor dat meerdere de volgbrief niet gezuiverd en het invoerrecht op de gestelde zekerheid verhaald.

7. De vrijdomgenietende levert bij het einde van het jaar ten kantore van den ontvanger eene schriftelijke en onderteekende opgaaf in van de hoeveelheid met vrijstelling van invoerrecht ingeslagen aether sulfuricus, die bij den afloop van dat tijdvak nog onverbruikt voorhanden is.

Deze hoeveelheid wordt als eerste inslag in het volgende jaar beschouwd en als zoodanig op de in art. 6 bedoelde rekening gebracht.

Zoolang de voormelde opgaaf niet is gedaan, wordt geen nieuwe inslag toegelaten.

8. De ambtenaren zijn bevoegd, met machtiging van den ontvanger, binnen acht dagen na afloop van het jaar, de voorhanden aether sulfuricus in de fabriek op te nemen, onverschillig of de bij het voorgaand artikel voorgeschreven opgaaf al dan niet reeds is ingeleverd.

9. De Minister van Financiën kan bij gebleken misbruik of poging daartoe, alsmede bij niet nakoming van de bepalingen van dit besluit den fabrikant verderen vrijen invoer van aether sulfuricus ontzeggen.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 11den Maart 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 19 Maart 1896.)

12 *Maart* 1896. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wetten van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62) en van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 36.

13 *Maart* 1896. BESLUIT, tot aanvulling van het Koninklijk besluit van 27 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 166), regelende de vervolging van en het verhaal op ambtenaren in *Nederlandsch-Indië*, die den Lande schade hebben toegebracht. S. 34.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Koloniën van 5 Februari 1896, litt. A² n°. 37;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Maart 1896, n°. 12);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 9 Maart 1896, litt. A² n°. 59;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Tusschen de artikelen 5 en 6 van het Koninklijk besluit van 27 Augustus 1880, n°. 19 (*Indisch Staatsblad* n°. 198) regelende de vervolging van en het verhaal op ambtenaren, die den Lande schade hebben toegebracht, wordt ingevoegd:

Art. 5a. Nadat de opgelegde vergoeding betaald is, gaan, tot het bedrag daarvan, van rechtswege op den ambtenaar, van wien zij ingevorderd is, zijne erfgenamen of rechtverkrijgenden, de rechtsvorderingen over, welke het land tengevolge van het plichtverzuim, hetwelk tot het opleggen van vergoeding heeft geleid, tegen derden heeft verkregen dan wel, doordien verzuimd is iets in te vorderen, heeft behouden.

Door den Gouverneur-Generaal worden aan den belanghebbende op zijn verzoek de bewijsstukken verstrekt, welke hij noodig heeft om zijn recht tegen derden geldig te maken.

De Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* van het Koninkrijk der *Nederlanden* en in dat van *Nederlandsch-Indië* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 13den Maart 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Koloniën,

(get.)

BERGSM A.

(*Uitgeg.* 23 Maart 1896.)

13 *Maart* 1896. BESLUIT, houdende aanwijzing van heerbanen en vestiging van een kantoor van in-, uit- en doorvoer te *Neder-Canne* (gemeente *Oud-Vroenhoven*). S. 37.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 11 Maart 1896, n°. 34, Invoerrechten en Accijnzen en Personeel;

Gezien de artt. 37, 38, 42, 44, 63, 64, 66 en 75 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), art. 97 der wet van den 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127), art. 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92) en de artt. 1, 43 en 53 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij dat van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53);

Gelet op de Koninklijke besluiten van den 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 23), 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 23), 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161), 19 December 1871 (*Staatsblad* n°. 130) en op de artt. 4 en 5 van het Koninklijk besluit van 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47);

Mede gelet op art. 8 van het Koninklijk besluit van 20 Mei 1869, n°. 29, laatstelijk gewijzigd bij dat van 3 November 1887, n°. 29;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De spoorweg (tramweg) loopende van de Belgische grens bij het dorp *Canne* naar *Maastricht* wordt aangewezen als heerbaan voor den invoer van goederen met spoor (tram-) wagens.

2. De weg loopende van *Canne* langs grenspaal n°. 68 naar het in art. 3 vermeld kantoor wordt aangewezen als heerbaan voor den invoer van dagelijksche behoeften der grensbewoners volgens het tweede lid van art. 38 der voormelde Algemeene Wet.

3. Te *Neder-Canne* (gemeente *Oud-Vroenhoven*) wordt gevestigd een kantoor:

a. voor de inkleuring van goederen, die langs den spoorweg (tramweg) *Glons-Maastricht* worden ingevoerd overeenkomstig het voormeld gewijzigd Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 en voor de lossing van goederen met vracht- of volgluist volgens de artt. 4 en 5 van het voormeld Koninklijk besluit van 15 April 1872;

b. voor den nitvoer langs genoemden spoorweg van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd, bier en wijn), ook met afschrijving of teruggaaf van den accijnzen;

c. voor den doorvoer langs dien spoorweg.

Voormeld kantoor wordt mede aangewezen als geriefkantoor op den voet van art. 38 der meergenoemde Algemeene Wet.

4. Het in art. 3 bedoeld kantoor wordt aangewezen voor waarneming door een kommissie-ontvanger der 2de categorie.

5. Dit besluit treedt in werking op 15 April 1896.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 13den Maart 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 20 Maart 1896.)

13 Maart 1896. BESLUIT, waarbij, met vernietiging van de hem betreffende uitspraken van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* en van den militieraad, alsnog vrijstelling van militiedienst wegens broederdienst wordt verleend aan den loting A. C. VAN DER HORST uit *Haarlem*. S. 38.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door ALBERTUS CORNELIS VAN DER HORST te *Haarlem*, loteling voor de lichting der nationale militie van 1896, tegen eene uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Noordholland*, dd. 8 Januari 1896, n°. 1, waarbij zijne door den militieraad uitgesproken aanwijzing tot den dienst bij de militie is gehandhaafd;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 26 Februari 1896, n°. 20);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 10 Maart 1896, n°. 411 M, afdeling Militie en Schutterijen;

Overwegende, dat ALBERTUS CORNELIS VAN DER HORST voornoemd de jongste is uit een gezin van vier broeders, waarvan de oudste meer dan vijf jaren als loteling bij de militie heeft gediend, de tweede van militiedienst is vrijgesteld wegens broederdienst, en de derde, geboren op 25 Mei 1869, zich reeds op 10 September 1884, alzoo vóór het volbrengen van zijn 16de levensjaar, tot vrijwilligen krijgsveld heeft verbonden als tamboer voor den tijd van acht jaren, bij vonnis van den krijgsraad in het vierde militaire arrondissement van 6 Augustus 1885 tot drie

maanden militaire detentie, en vervolgens bij vonnis van voorschreven krijgsraad van 4 Februari 1889 tot twee maanden militaire detentie veroordeeld is en deze straffen opvolgend ondergaan heeft, en daarna, op 19 September 1890, met een briefje van ontslag uit den dienst is weggezonden;

dat niettegenstaande de appellant op grond van dezen dienst van twee zijner broeders aanspraak op vrijstelling heeft gemaakt, de militieraad hem tot den dienst heeft aangewezen en deze nitspraak door Gedeputeerde Staten van *Noordholland* is gehandhaafd;

dat appellant Ons verzoekt, de uitspraak van Gedeputeerde Staten te vernietigen en hem als nog vrijstelling van den dienst te verleenen op grond van art. 48, in verband met art. 50, 2°, der wet betreffende de Nationale Militie;

Overwegende, dat bij de berekening van den diensttijd des derden broeders volgens art. 51, 1°, van vermelde wet niet in aanmerking kan komen de tijd vóór het voleindigen van zijn zestiende levensjaar;

dat zoowel de militieraad als Gedeputeerde Staten, behalve evenbedoelden diensttijd, op grond van art. 15 der wet van 14 November 1879 (*Staatsblad* n°. 191), gewijzigd bij art. 9 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), van den tijd verlopen tusschen 25 Mei 1885, tijdstip waarop die broeder het zeventiende levensjaar intrad, en 19 September 1890, dag waarop deze met een briefje van ontslag uit den dienst is weggezonden, hebben afgetrokken de vijf maanden, welke hij in dat tijdvak in militaire detentie heeft doorgebracht;

dat dit evenwel ten onrechte geschiedde, aangezien de bepaling van art. 15 der wet van 1879, zooals dit artikel volgens art. 9 der wet van 1886 gelezen moet worden, namelijk dat, wanneer een militair tot eene der daar vermelde straffen veroordeeld is geweest, de tijd zijner opsluiting, ook der preventieve, en die in de klasse van militairen, aan eene gestrengere krijgsveld onderworpen, doorgebracht, niet als diensttijd worden medegerekend, geenszins medebrengt, dat, waar het de toepassing van de wet betreffende de Nationale Militie geldt, de veroordeelde geacht zou moeten worden, gedurende zijne opsluiting of zijn verblijf in de klasse van militairen, aan eene gestrengere krijgsveld onderworpen, niet „in dienst” te zijn of niet „gediend” te hebben, maar alleen ten gevolge heeft, dat de

duur van de verplichting tot dienst, uit overeenkomst of uit de wet voortvloeiende, voor hem verlengd wordt met den tijd, gedurende welken hij eene der bedoelde straffen ondergaan of in de klasse van militairen, aan eene gestrengere krijgstucht onderworpen, doorgebracht heeft;

dat alzoo, behalve des appellants oudste broeder, ook diens derde broeder gedurende den bij art. 50, 2°. der wet betrekkelijk de Nationale Militie gevorderden tijd van vijf jaren in een lageren rang dan dien van officier, de laatste als vrijwilliger bij het leger hier te lande, gediend heeft, en appellant, de jongste uit een gezin van vier broeders, mitadien recht heeft op vrijstelling op grond van art. 48 dier wet;

Gezien de aangehaalde wetten:

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noordholland, van 8 Januari 1896, n°. 1, voor zooveel daarbij gehandhaafd is de uitspraak, door den militieraad in het tweede militiedistrict dier provincie omtrent appellant gedaan, en van laatstvermelde uitspraak, appellant alsnog vrijstelling van den dienst bij de militie te verleen wegens broederdienst.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in den hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 13den Maart 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 22 Maart 1896.)

20 Maart 1896. WET, tot verandering van de grens tusschen de gemeente *Amsterdam* eenerzijds en de gemeenten *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* anderzijds. S. 39.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON.

WIJ EMMA, KON. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is een deel van ieder der gemeenten *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* daarvan af te scheiden en bij de gemeente *Amsterdam* te voegen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Bij de gemeente *Amsterdam* worden gevoegd:

1°. Het gedeelte der gemeente *Sloten*, gelegen beoosten de volgende lijn, aanvangende bij het punt, alwaar de grens tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie C, n°. 1936 en 2027, de grens der gemeente *Amsterdam* snijdt — welke grens van *Amsterdam* gelegen is langs het westelijk boord der Kost-verloren Wetering —;

volgt de lijn de grens tusschen laatstgenoemde perceelen tot waar zij ontmoet de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie C, n°. 1872, 1487, 2312 en 2313, zijnde het midden der sloot gelegen langs de westzijde der asch- en vuilnisbelt;

volgt die scheiding en die tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie C, n°. 2018 en 1487 tot den Haarlemmerweg; steekt den Haarlemmerweg en de Haarlemmer-trekvaart over;

volgt de scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie B, n°. 1181 en 1182 (aan de oostzijde) en n°. 1049 en 1113 (aan de westzijde) en kruist den spoorweg volgens eene lijn in het verlengde van laatstgenoemde scheiding;

volgt in westelijke richting de noordzijde der sloot behoorende tot het perceel, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie B, n°. 1113;

gaat verder langs het midden van het perceel, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie B, n°. 1117, noordwaarts op tot aan het midden der scheiding tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie B, n°. 1164 en 1165, volgt deze scheiding en verder die tusschen de perceelen, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie B, n°. 1163, 1162 en 1161 (aan de westzijde) en 1165 en 1166 (aan de oostzijde) tot aan den Spaarndammerdijk;

kruist den Spaarndammerdijk;

volgt de westzijde der perceelen, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie B, n°. 759 en 758 en verder de noordwestelijke grens van laatstgenoemd perceel n°. 758;

om eindelijk den polderweg, kadastraal bekend gemeente *Sloten*, sectie B, n°. 760, te kruisen en de grens van *Amsterdam* te bereiken.

2°. Het gedeelte der gemeente *Diemen*, gelegen bewesten de lijn, aanvangende bij het snijpunt van de noordelijke en noord-oostelijke grens der gemeente *Watergraafsmeer*, op ongeveer

250 M. ten oosten van het noordelijk uiteinde der Kruislaan en eindigende bij *Immetjeshorn* in het snijpunt van de zuidelijke en oostelijke grenzen aldaar van *Amsterdam*.

3°. De twee volgende gedeelten der gemeente *Nieuwer-Amstel*:

a. het gedeelte, gelegen beoosten het westelijk boord van den *Amstel*, uitmakende de geheele sectie U van die gemeente;

b. het gedeelte, gelegen bewesten den *Amstel*, uitmakende de geheele sectiën R, S, T en C van die gemeente en het gedeelte van sectie F dier gemeente, gelegen benoorden de volgende lijn:

van het punt, gelegen in het midden der *Boerenwetering*, in het verlengde der grens tusschen de perceelen kadastraal bekend n°. 169 en 162, langs dat verlengde;

verder langs de grens tusschen de genoemde perceelen n°. 169 en 162, en

eindelijk door het midden der sloot, kadastraal bekend n°. 162, en langs de zuidzijde van perceel, kadastraal bekend n°. 643, tot het midden der sloot langs de oostzijde van den *Amstel*-veenschen weg.

2. Het grondgebied dat aan de gemeente *Amsterdam* wordt toegevoegd, gaat met 1 Mei 1896 tot die gemeente over.

3. De op voornoemd grondgebied gelegen, aan de gemeente *Nieuwer-Amstel* toebehoorende gebouwde en ongebouwde eigendommen, alsmede de waterleiding, een en ander met alle daartoe behoorende zaken, ook in andere gemeenten gaan over aan de gemeente *Amsterdam*.

Desgelijks gaat aan de gemeente *Amsterdam* over een kapitaal groot nominaal f 18,000, rentende 3 pCt., ingeschreven op het Grootboek der Nationale Schuld, ten name van de gemeente *Nieuwer-Amstel*, voor het fonds voortspruitende, uit de opbrengst van den verkoop van bouwterrein aan den verbindingsweg.

Daarentegen worden met 1°. Mei 1896 door de gemeente *Amsterdam* van de gemeente *Nieuwer-Amstel* overgenomen de navolgende ten haren laste loopende schulden, uit leening voortgesproten:

eene leening, oorspronkelijk groot f 381,000, rentende 4 pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	f 305,000
eene leening, oorspronkelijk groot f 822,000, rentende 4 pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	732,000
eene leening, oorspronkelijk groot	

f 255,000, rentende 3½ pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	f 230,000
eene leening, oorspronkelijk groot f 45,000, rentende 4 pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	37,500
eene leening, oorspronkelijk groot f 245,000, rentende 4 pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	227,000
eene leening, oorspronkelijk groot f 126,350, rentende 3½ pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	123,350
eene leening, oorspronkelijk groot f 24,000, samengesteld uit twee leeningen, respectievelijk groot f 11,000 en f 13,000, rentende 3 pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	24,000
eene leening, oorspronkelijk groot f 76,000, rentende 3½ pCt., met 1 Mei 1896 per resto groot.	76,000

Totaal f 1,754,850

Indien op 1 Mei 1896 aan den bouw eener school voor lager onderwijs met onderwijzerswoning in de Stads- en Godshuispolder, na aftrek van de Rijksbijdrage, door de gemeente *Nieuwer-Amstel* minder dan f 63,506.03 uit de opbrengst der laatstgenoemde leening is besteed, wordt eene som, gelijkstaande met het verschil tusschen f 63,506.03 en het bestede bedrag door de gemeente *Nieuwer-Amstel* aan de gemeente *Amsterdam* uitgekeerd.

Bij verschil over het bedrag der krachtens het vorige lid verschuldigde uitkeering beslissen Gedeputeerde Staten van Noordholland.

De kosten van verpleging van krankzinnigen in gestichten, voor zoover zij tijdens de opneming daarin woonplaats hadden in het grondgebied dat van de gemeente *Nieuwer-Amstel* naar de gemeente *Amsterdam* overgaat, komen van 1 Mei 1896 af voor rekening van laatstgemelde gemeente.

Het bedrag, waarop de gemeente *Amsterdam* krachtens art. 5, 3° lid, der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) aanspraak heeft, wordt verhoogd met de som der Rijksbijdrage in de jaarwedden van onderwijzers, verbonden aan de scholen, gelegen op het grondgebied dat aan de gemeente *Amsterdam* wordt toegevoegd, verschuldigd over het dienstjaar 1895.

4. Door de gemeente *Amsterdam* wordt aan de gemeente *Diemen* uitgekeerd eene schadeloosstelling van f 37,500.

5. Het onderwijzend personeel verbonden aan

de op voornoemd grondgebied gelegen openbare scholen, gaat over in dienst der gemeente *Amsterdam* alsof het zijne aanstelling van het bestuur dier gemeente ontvangen had.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de ambtenaren der gemeente *Nieuwer-Amstel*, wier werkkring naar het oordeel van Gedeputeerde Staten niet geacht kan worden zich uitsluitend of in hoofdzaak tot het aan deze gemeente blijvende grondgebied te bepalen.

De ambtenaren bedoeld in de vorige alinea, die door het bestuur der gemeente *Amsterdam* niet in actieven dienst kunnen worden gebruikt in eene betrekking, die, naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, dezelfde of soortgelijke is als tot dusverre door hen bekleed werd, ontvangen een wachtgeld op den voet der te *Amsterdam* bestaande verordening op het verlenen van wachtgeld aan gemeente-ambtenaren, vastgesteld bij raadsbesluit van 24 Mei 1893 (*Gemeenteblad* 1893, n°. 36).

6. De gemeente *Amsterdam* is gehonden, indien dit door de eigenaars of gebruikers wordt verlangd, alle verplichtingen van de gemeente *Nieuwer-Amstel* als eigenares van de waterleiding na te komen ten aanzien van die perceelen of perceelsgedeelten die op 1 Februari 1895 daaraan waren aangesloten.

7. Alle kadastrale en andere stukken, uitsluitend betrekking hebbende op het overgaande grondgebied en op hetgeen volgens art. 3 aan de gemeente *Amsterdam* overgaat, worden aan haar nitgekeerd. Het bestuur dezer gemeente heeft ten allen tijde het recht kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeenten *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* en daaruit afschriften en nittreksels te vorderen tegen vergoeding van kosten.

8. De gemeente-opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1896 worden op het grondgebied, dat van *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* naar *Amsterdam* overgaat, ten behoeve dier gemeenten geheven. Van de zuivere opbrengst dier opcenten worden $\frac{9}{11}$ gedeelten nitgekeerd aan de gemeente *Amsterdam*.

9. De som bedoeld in art. 1 der wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169) wordt voor de gemeenten *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* verminderd over 1896 met $\frac{1}{5}$ en over de volgende jaren met $\frac{1}{5}$ gedeelten van de onzuivere opbrengst der hoofdsom en Rijks-opcenten van de personeele belasting, gemiddeld over de be-
1896.

lastingjaren 1882/3, 1883/4 en 1884/5 op het van die drie laatstgenoemde gemeenten naar de gemeente *Amsterdam* overgaand grondgebied geheven.

De som die krachtens gemelde wet aan de gemeente *Amsterdam* toekomt, wordt met die bedragen vermeerderd.

10. De ingezetenen gevestigd op het grondgebied dat tot de gemeente *Amsterdam* overgaat, worden voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad van 1 Mei 1896 af als ingezetenen der gemeente *Amsterdam* beschonwd.

Voor zoover deze personen geplaatst zijn op de te *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* opge-
maakte kiezerslijsten tot het kiezen van leden van den gemeenteraad, worden zij op 31 Maart 1896 door de besturen dier gemeenten van die lijsten geschrapt. Die besturen zenden tevens op gemelden dag uittreksels der kiezerslijsten, voor zooveel zij de bedoelde personen betreffen, aan het bestuur der gemeente *Amsterdam*, hetwelk die personen, voor zoover zij overeenkomstig het bepaalde bij art. 1 der kieswet voor het kiesrecht in die gemeente in aanmerking kunnen komen, zoo spoedig mogelijk na 1 Mei 1896 plaatst op de kiezerslijsten tot het kiezen van leden van den gemeenteraad.

De burgemeester van *Amsterdam* doet een uittreksel der aldus aangevulde kiezerslijsten, voor zooveel zij bedoelde personen betreffen, aanplakken en op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nederleggen en zorgt dat van dit een en ander openbare kennisgeving geschiedt.

Op gelijke wijze als omschreven in het tweede en derde lid, wordt behandeld met de personen die geplaatst zijn op de kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de Provinciale Staten, met dien verstande, dat de schrapping ten hunnen aanzien plaats vindt op 1 Mei 1896.

Met den dag der kennisgeving worden de aangevulde lijsten van kracht, behoudens de wijzigingen daarin ten gevolge van rechterlijke uitspraken of bij herziening te brengen.

11. Op hen die voor de lichte der nationale militie van 1896 in de gemeenten *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* zijn ingeschreven en gevestigd zijn op het grondgebied dat van die gemeenten naar de gemeente *Amsterdam* overgaat, is artikel 23 der wet betrekkelijk de nationale militie toepasselijk. Voor de toepassing dier wet en de te

harer uitvoering gegeven voorschriften blijven zij mitadien beschouwd worden als militieplichtigen van eerstgenoemde gemeenten.

Zij die in de gemeenten *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* voor de lichte der nationale militie van 1897 zijn ingeschreven, en zij die aldaar voorkomen in het register, bedoeld in artikel 135 van voormelde wet, worden, voor zoover zij gevestigd zijn op het grondgebied dat van die gemeenten naar de gemeente *Amsterdam* overgaat, op het register van laatstgenoemde gemeente overgeschreven.

Op hen die tot de schutterij van de gemeente *Sloten*, *Diemen* en *Nieuwer-Amstel* behooren, en gevestigd zijn op het grondgebied dat van die gemeenten naar de gemeente *Amsterdam* overgaat, is artikel 27, eerste lid, der wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17) toepasselijk, met dien verstande, dat de daarbij voorgeschreven kennisgeving door hen niet wordt gedaan.

12. De notarissen ter standplaats *Nieuwer-Amstel* wier woonplaats, kantoor en verblijf bij het in werking treden dezer wet gevestigd zijn in het gedeelte der gemeente *Nieuwer-Amstel* dat tot de gemeente *Amsterdam* overgaat, mogen hunne woonplaats, kantoor en verblijf gevestigd blijven houden in het bij de gemeente *Amsterdam* gevoegd gebied.

13. De raad der gemeente *Nieuwer-Amstel* is op 1 Mei 1896 ontbonden.

Gedeputeerde Staten van *Noordholland* bepalen den dag waarop de keuze der leden van den nieuwen raad van *Nieuwer-Amstel* zal plaats hebben en den dag waarop, zoo noodig, eene herstemming zal worden gehouden. Deze bepaling geschiedt zoodanig, dat de keuze plaats heeft in de maand April en de eerste vergadering van den nieuwen raad gehouden wordt op 1 Mei 1896.

Het eerste derde gedeelte van den nieuwen raad van *Nieuwer-Amstel* en de eerste helft der wethouders treden af op den eersten Dinsdag van September 1897.

14. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Laaten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Maart 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zakên,

(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 26 Maart 1896.)

20 Maart 1896. WET, tot verandering van de grens tusschen de gemeente *Utrecht* eenerzijds en de gemeenten *de Bilt*, *Jutphaas* en *Oudenrijn* anderzijds. S. 40.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, de grens tusschen de gemeente *Utrecht* eenerzijds en de gemeenten *de Bilt*, *Jutphaas* en *Oudenrijn* anderzijds te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. De grens tusschen de gemeenten *Utrecht* en de *Bilt* wordt gewijzigd als volgt:

van den hoek, waar de Ridderschapsvaart bij den Minstream de grens tusschen de gemeenten *Maartensdijk* en *de Bilt* snijdt, volgt de grens in zuidelijke en zuidoostelijke richting het oostelijke boord van den Minstream, vervolgens het oostelijke boord van de gracht om het fort Vossegat en daarna weder het oostelijke boord van den Minstream tot het midden van den Krommen Rijn, aansluitende aan de grens der gemeente *Houten*.

2. De grens tusschen de gemeenten *Utrecht* en *Jutphaas* wordt gewijzigd als volgt:

van het punt, waar de grens der gemeenten *Utrecht* (kadastraal gemeente *Tolsteeg*) en *Jutphaas*, aan de noordzijde van den Hoog Ravenschen dijk, het oostelijk boord van den Vaartschen Rijn bereikt, volgt de grens in zuidelijke richting dit boord tot de scheiding der perceelen, kadastraal gemeente *Jutphaas*, sectie B, n°. 532 en 375, snijdt van daar in westelijke richting het Merwedekanaal tot aan het westelijke boord en volgt in noordelijke en noordwestelijke richting het westelijke boord van dit kanaal tot aan de grens der gemeente *Oudenrijn*.

3. De grens tusschen de gemeenten *Utrecht* en *Oudenrijn* wordt gewijzigd als volgt:

van het punt in het westelijk boord van het Merwedekanaal, waar de grens der gemeente *Utrecht* die der gemeente *Oudenrijn* ontmoet, volgt de grens in noordwestelijke richting het westelijk boord van dit kanaal tot het noordelijk hoofd der damsluis in den westelijken kanaaldijk, gaat van daar in zuidelijke richting door het midden van den Leidschen Rijn en sluit bij „Oog in Al” aan de bestaande grens.

4. De overgang van grondgebied, in de vorige artikelen omschreven, heeft plaats op 1 Juli 1896.

5. De kadastrale en andere stukken, uitsluitend betreffende de perceelen, in den overgang van

grondgebied begrepen, worden uitgekeerd aan de gemeente, tot welker grondgebied zij overgaan.

De besturen der gemeenten hebben ten allen tijde het recht, kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeenten, van welke een deel tot haar grondgebied is overgegaan, en daaruit afschriften of uittreksels te vorderen tegen vergoeding der kosten.

6. De gemeente-opcenten op de personeele belasting over het dienstjaar 1896/97 worden op het grondgebied, dat van *de Bilt* naar *Utrecht* overgaat, ten behoeve van de gemeente *de Bilt* geheven.

Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt 5/6 gedeelte uitgekeerd aan de gemeente *Utrecht*.

De opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1896 worden op het grondgebied, dat van *de Bilt* naar *Utrecht* overgaat, geheven ten behoeve der gemeente *de Bilt*.

Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt de helft uitgekeerd aan de gemeente *Utrecht*.

7. De gemeente-opcenten op de personeele belasting over het dienstjaar 1896/97 worden op het grondgebied, dat van *Utrecht* naar *Jutphaas* overgaat, ten behoeve van de gemeente *Utrecht* geheven.

Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt 5/6 gedeelte uitgekeerd aan de gemeente *Jutphaas*.

De opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1896 worden op het grondgebied, dat van *Jutphaas* naar *Utrecht* overgaat, ten behoeve der gemeente *Jutphaas* geheven.

Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt de helft uitgekeerd aan de gemeente *Utrecht*.

De opcenten op de grondbelasting over het dienstjaar 1896 worden op het grondgebied, dat van *Utrecht* naar *Jutphaas* overgaat, geheven ten behoeve der gemeente *Utrecht*.

Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt de helft uitgekeerd aan de gemeente *Jutphaas*.

8. De som, bedoeld in art. 1 der wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169), wordt over 1896 vermeerderd, voor zooveel de gemeente *Utrecht* betreft, met f 281.28; verminderd, voor zooveel betreft de gemeente *de Bilt* met f 65.73 en voor zooveel betreft de gemeente *Jutphaas* met f 215.55, en over de volgende jaren voor *Utrecht* vermeerderd met f 562.55 en voor de andere gemeenten verminderd respectievelijk met f 131.46 en f 431.09.

9. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied, dat van de gemeenten *de Bilt*, *Jutphaas*

en *Oudenrijn* naar de gemeente *Utrecht* en van de gemeente *Utrecht* naar de gemeenten *Jutphaas* en *Oudenrijn* overgaat, worden voor het opmaken der kiezerslijsten en voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad van 1 Juli 1896 af beschouwd als ingezetenen der gemeente, tot welker grondgebied zij overgaan.

10. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied, dat van de gemeenten *de Bilt*, *Jutphaas* en *Oudenrijn* naar de gemeente *Utrecht* en van de gemeente *Utrecht* naar de gemeenten *Jutphaas* en *Oudenrijn* overgaat, die geplaatst zijn op de kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad, worden op 1 Juli 1896 door de besturen dier gemeenten van die lijsten geschrapt.

Die besturen zenden binnen eene week na voormelden dag uittreksels der kiezerslijsten, voor zoover die de bedoelde personen betreffen, aan het bestuur der gemeente, tot welker grondgebied zij overgaan, hetwelk deze personen zoo spoedig mogelijk plaatst op de kiezerslijsten.

De burgemeesters der gemeenten, tot welker grondgebied deze personen overgaan, doen een uittreksel der aldus aangevulde kiezerslijsten, voor zooveel zij de bedoelde personen betreffen, aanplakken en ter secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nederleggen en zorgen, dat van dit een en ander openbare kennisgeving geschiedt.

Met den dag dezer kennisgeving zijn en blijven deze aanvullingslijsten van kracht, behoudens de wijzigingen, daarin ten gevolge van rechterlijke uitspraken of bij herziening te brengen.

11. Op hen, die voor de lichte der Nationale Militie van 1896 zijn ingeschreven en gevestigd zijn op het grondgebied, dat van de gemeenten *de Bilt*, *Jutphaas* en *Oudenrijn* naar de gemeente *Utrecht* en van de gemeente *Utrecht* naar de gemeenten *Jutphaas* en *Oudenrijn* overgaat, is artikel 23 der wet betreffende de Nationale Militie van toepassing. Voor de toepassing dier wet en der te harer nitvoering gegeven voorschriften blijven zij mitsdien beschonwd worden als militieplichtigen van de gemeente, waar zij waren ingeschreven.

Zij, die in de gemeenten *de Bilt*, *Jutphaas*, *Oudenrijn* en *Utrecht* voor de lichte der Nationale Militie van 1897 zijn ingeschreven, en zij, die daar voorkomen in het register, bedoeld in art. 135 van voormelde wet, worden, voor zoover zij gevestigd zijn op het overgaande grondgebied,

op de registers der gemeente, tot welker grondgebied zij overgaan, overgeschreven.

Op hen, die tot de schutterij van de gemeenten *de Bilt*, *Jutphaas*, *Oudenrijn* en *Utrecht* behooren, en op hen, die aldaar op de ingevolge de wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17) op te maken schuttersrol voor 1896 gebracht zullen worden en aan wie de kennisgeving, voorgescreven bij art. 14, laatste lid, dier wet, zal zijn gedaan, is, voor zoover zij gevestigd zijn op het overgaande grondgebied, art. 27, eerste lid, van evenvermelde wet toepasselijk, met dien verstande, dat de daarbij voorgeschreven kennisgeving door hen niet wordt gedaan.

12. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Maart 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN HOUTEN.

(*Uitg.* 9 April 1896.)

20 Maart 1896. WET, tot bekrachtiging eener wijziging van eene provinciale heffing in *Zeeland*. S. 41.

Bij deze wet wordt de vereischte bekrachtiging verleend aan de nadere wijziging van de bij de wet van 26 Januari 1889 (*Staatsblad* n°. 17) bekrachtigde regeling der heffing van tolrecht ten behoeve der provincie *Zeeland*, voor het gebruik van bij die provincie in onderhoud zijnde wegen.

20 Maart 1896. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Groningen*. S. 42.

Bij deze wet wordt de heffing bekrachtigd ten behoeve van de provincie *Groningen* van een recht voor het afdraaien van de *Brildraaibrug*, gelegen over het *Hoendiep* in de gemeente *Zuidhorn*.

20 Maart 1896. WET, tot toekening van rentelooze voorschotten uit 's Rijks schatkist ten behoeve van den aanleg van stoomtramwegen van *Rotterdam* naar de *Hoeksche Waard* en van *Oldenzaal* naar *Denekamp* en van *Oldenzaal* naar de *Pruissische grens* in de richting van *Gronau*. S. 43.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den aanleg te bevorderen van

stoomtramwegen van *Rotterdam* naar de *Hoeksche Waard* en van *Oldenzaal* naar *Denekamp* en van *Oldenzaal* naar de *Pruissische grens* in de richting van *Gronau*;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Uit 's Rijks schatkist worden rentelooze voorschotten beschikbaar gesteld, tot een bedrag van een derde der aanlegkosten, ten behoeve van den aanleg van stoomtramwegen van:

1°. *Rotterdam* naar de *Hoeksche Waard*, tot een maximum van f 266,667.—

2°. *Oldenzaal* naar *Denekamp* en *Oldenzaal* naar de *Pruissische grens* in de richting van *Gronau*, te zamen tot een maximum van 94,000.—

2. De in art. 1 genoemde rentelooze voorschotten worden onder door Ons of krachtens Onze machtiging te stellen voorwaarden toegekend aan de concessionarissen voor den aanleg van de aldaar genoemde stoomtramwegen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Maart 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEIDEN.

(*Uitg.* 26 Maart 1896.)

20 Maart 1896. WET, tot goedkenning van het contract met de Naamlooze Venootschap „de Koninklijke West-Indische maildienst”, wegens het uitvoeren van eene vaart van *Amsterdam* naar *Paramaribo* en *Curaçao* en terug. S. 44.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ingevolge de slotlinea van art. 26 der wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87), het door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met de Naamlooze Venootschap „de Koninklijke West-Indische maildienst”, onder dagteekening van 26/30 Augustus 1895 gesloten contract wegens het uitvoeren van eene vaart van *Amsterdam* naar *Paramaribo* en *Curaçao* en terug, bij de wet behoort te worden goedgekeurd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het in afschrift bij deze wet gevoegde contract, den 26/30 Augustus 1895, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, met de Naamlooze Venootschap „de Koninklijke West-Indische maildienst” aangegaan, wordt goedgekeurd.

2. Het contract, bij art. 1 vermeld, wordt gratis geregistreerd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Maart 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEYDEN.

(Uitgeg. 26 Maart 1896.)

A F S C H R I F T.

Tusschen den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, handelende namens den Staat der Nederlanden, (in dit contract verder „de Staat” genoemd), contractant ter eenre, en de Naamlooze Vennootschap „de Koninklijke West-Indische maildienst”, vertegenwoordigd door de heeren GEORGE AUGUST BARON TINDAL en CASPAR WILLEM REINHARD SCHOLTEN JR. te Amsterdam (in dit contract verder „de Vennootschap” genoemd), ter andere zijde, is, behoudens bekrachtiging door de wet, overeengekomen als volgt:

Art. 1. De Vennootschap verbindt zich, om met stoomschepen onder Nederlandsche vlag eenmaal in de drie weken eene vaart te doen uitvoeren van Amsterdam naar Paramaribo en Curaçao en van Curaçao naar Paramaribo en Amsterdam, en daarmede de brievenmalen en de voorwerpen der pakketpost over te brengen, welke, tot dat einde, door of namens de postadministratie van Nederland, van Suriname, van Curaçao of van andere landen te Amsterdam, Paramaribo, Curaçao of in eenige andere havens, welke, door de stoomschepen zal worden aangedaan, zullen worden afgegeven.

2. De Vennootschap zal, voor het uitvoeren van den in artikel 1 omschreven dienst, kunnen bezigen de thans bij haar in gebruik of voor haar in aanbouw zijnde stoomschepen.

Wanneer een of meer der vorenbedoelde stoomschepen verloren gaan of voor goed dan wel tijdelijk buiten dienst moeten worden gesteld, en met de overblijvende stoomschepen niet meer in eene geregelde uitvoering van den dienst kan worden voorzien, zal, tenzij de onmogelijkheid daarvan ten genoegen van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid wordt aangetoond, de Vennootschap tijdelijk zoo vele andere stoomschepen in de vaart brengen als tot verzekering van den dienst zullen noodig zijn.

In dat geval zullen daartoe stoomschepen onder vreemde vlag mogen worden gebezigd, doch alléén wanneer, ten genoegen van den Minister van

Waterstaat, Handel en Nijverheid, is aangetoond, dat de Vennootschap geene voor haren dienst geschikte onder Nederlandsche vlag varende stoomschepen heeft kunnen verkrijgen.

In ieder geval zal alsdan, zoo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen twaalf maanden, door den aanbouw of aankoop van nieuwe schepen, of door aankoop van reeds in de vaart zijnde schepen, het laatste alléén bij uitzondering en behoudens goedkeuring van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, voor goed in de aanvulling harer vloot moeten worden voorzien.

Nieuwe stoomschepen, die ter vervanging van de in de 1ste alinea bedoelde schepen of om andere redenen voor goed in de vaart worden gebracht, moeten, overeenkomstig de daartoe door den voornoemden Minister goed te keuren plannen, in Nederland gebouwd worden.

De verplichting om schepen in Nederland te doen bouwen geldt slechts voor zoover de bouw op Nederlandsche werven van schepen, welke aan de eischen van den dienst der Vennootschap in verband met de bepalingen van dit contract, beantwoorden, alsmede hunne goede en tijdige aflevering, even goed als op buitenlandsche werven verzekerd zijn en voor die schepen geen hoogere prijs te besteden is, dan bij gunstig bekende buitenlandsche werven.

Indien de Vennootschap handelt in strijd met het bepaalde bij de twee vorige alinea's, verbeurt zij eene boete van f 15,000 voor elke overtreding.

Verschillen over de uitlegging en de toepassing van de drie vorige alinea's worden in het hoogste ressort beslist door drie scheidslieden, door partijen te benoemen, die als goede mannen naar billijkheid oordeelen.

Is omtrent hunne benoeming binnen zes weken nadat door een der partijen eene beslissing door scheidslieden schriftelijk is verlangd, geene overeenstemming tusschen partijen verkregen, dan worden de scheidslieden, op verzoek van de meest gereede partij, benoemd door den kantonrechter in het eerste kanton te Amsterdam.

3. De stoomschepen zullen uit Amsterdam vertrekken des Donderdags om de drie weken.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is bevoegd een anderen dag van afvaart vast te stellen, mits daarvan drie maanden te voren aan de Vennootschap kennis gevende.

Het vertrek uit Amsterdam zal in den regel niet vroeger plaats vinden dan ten 10 ure 's morgens (Amsterdamsche tijd).

Van een voorgenomen vertrek vóór 10 ure 's morgens zal door of vanwege den Gezagvoerder van het stoomschip, ten minste 24 uur te voren, worden kennis gegeven aan den directeur van het postkantoor te Amsterdam.

Uit Curaçao naar Paramaribo en uit Paramaribo naar Amsterdam vertrekken de stoomschepen zoo na mogelijk met tusschenpoozen van drie weken, volgens een vooraf vast te stellen en openbaar te maken vaarplan.

De Vennootschap is intusschen bevoegd het tijdstip van vertrek hoogstens twee dagen vroeger of twee dagen later te doen plaats hebben dan op het vaarplan is aangeduid.

De dag en het tijdstip van vertrek uit Paramaribo en Curaçao zullen minstens tweemaal 24 uren te voren door den agent der Vennootschap aldaar aan den Directeur van het postkantoor in de haven van vertrek worden opgegeven.

4. Op de reis van Amsterdam naar Paramaribo zal, zonder toestemming van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, geen haven mogen worden aangedaan.

Wanneer met toestemming van den genoemden Minister op die reis eene haven wordt bezocht, en het Hoofdbestuur der Posterijen in Nederland aldaar eene brievenmaal of voorwerpen der pakketpost wenschte te doen inschepen, zal, in onderling overleg, het uiterste tijdstip worden vastgesteld, waarop die aan boord te nemen post aldaar moet zijn aangekomen.

Bij te late aankomst van de post in die haven, zal het stoomschip zoo noodig vier en twintig uren wachten, tegen eene vergoeding, berekend naar f 15 per uur.

Op de reis van Paramaribo naar Amsterdam zal mogen worden aangelegd in de haven van Håvre en in zoodanige andere haven als nader tusschen partijen mocht worden overeengekomen.

Zoo dit door het Hoofdbestuur der Posterijen wordt verlangd, zullen alsdan alle brievenmalen en de voorwerpen der pakketpost, of een gedeelte daarvan, te Håvre of in eene andere haven, waar wordt aangelegd, moeten worden ontscheept.

Indien brievenmalen of voorwerpen der pakketpost voor Nederland in eene andere haven dan die van Håvre te ontschepen zijn, zal, in onderling overleg, zonder vermeerdering van den bij art. 5 hierna vastgestelden duur voor de reis van Paramaribo tot Amsterdam, mede worden overeengekomen omtrent den reisduur van Paramaribo tot die haven en van die haven tot Amsterdam.

5. De reizen moeten, behoudens gevallen van overmacht, worden afgelegd als volgt:

van Amsterdam naar Paramaribo in negentien etmalen; van Paramaribo naar Curaçao in vijftien etmalen, met inbegrip van de los- en ligdagen te Paramaribo, na aankomst uit Amsterdam;

van Curaçao naar Paramaribo, tot aan het tijdstip van vertrek naar Håvre in vijftien etmalen;

van Paramaribo naar Håvre in negentien etmalen en van Håvre naar Amsterdam in vier etmalen, met begrip van de los- en ligdagen te Håvre, na aankomst uit Paramaribo.

6. Bij aankomst ter plaatse van bestemming of in eenige andere haven onderweg, waar de post te ontschepen is, zal de post het allereerst ontscheept en naar het postkantoor overgebracht worden, overeenkomstig de voorschriften, die daarentrent door het Hoofdbestuur der Posterijen in Nederland zullen gegeven worden.

In geval van aankomst des nachts geschiedt de overbrenging den volgenden morgen zoo vroegtijdig mogelijk.

Omtrent het aan boord nemen van de post te Amsterdam of in eenige andere haven, zal de Vennootschap zich mede gedragen naar de daarentrent door het genoemde Hoofdbestuur te geven voorschriften.

7. Indien ten gevolge van averij of andere omstandigheden de stoomschepen onderweg eene haven moeten binnenloopen of in eene haven langer moeten verblijven dan anders het geval zou zijn geweest, en daardoor een oponthoud van drie of meer dagen kan ontstaan, zal de Vennootschap verplicht zijn, de post met de eerstvertrekkende gelegenheid, die zich in die haven aanbiedt, naar hare bestemming te verzenden.

De kosten dezer verzending komen ten laste van den Staat, tenzij het oponthoud door de schuld of nalatigheid van de Vennootschap of van personen voor wie zij aansprakelijk is, veroorzaakt zij.

8. De brievenmalen en de met aangifte van waarde verzonden voorwerpen der pakketpost worden aan boord der stoomschepen geborgen in eene afzonderlijke, daartoe bepaaldelijk ingerichte bewaarplaats, waar zij zooveel mogelijk tegen beschadiging door water, brand of dergelijke ongevallen en tegen ontvreemding gevrijwaard zijn.

Die bewaarplaats moet van eenegoed verzekerde sluiting voorzien zijn.

De gewone voorwerpen der pakketpost kunnen,

voor zoover in de vorenbedoelde bewaarplaats geene ruimte meer is, op eene veilige plaats bij de vrachtgoederen worden geborgen.

9. Ingeval van schipbreuk of eenig ander ongeval, wordt tot redding van de post al het mogelijke aangewend.

De Vennootschap verbindt zich om de Gezagsvoerders der stoomschepen daaromtrent van bepaalde voorschriften te voorzien en hun de zorg voor die redding zeer bijzonder aan te bevelen.

10. De Vennootschap geniet voor het ten uitvoer leggen van den in deze overeenkomst omschreven dienst eene betaling van f 1400 voor elke over den geheelen afstand volbrachte reis van Amsterdam naar Paramaribo en Curaçao of van Curaçao naar Paramaribo en Amsterdam.

Indien echter door de voorwerpen der pakketpost, op de vaart tusschen twee havens, meer ruimte dan 2 M³. wordt ingenomen, zal voor die meerdere ruimte betaling geschieden, berekend tegen f 40 per M³.

De Vennootschap heeft te allen tijde het recht haren driewekelijkschen dienst uit te breiden tot een dienst tweemaal 's maands of eenmaal om de veertien dagen op in overleg met het Hoofdbestuur der Posterijen in Nederland vast te stellen dagen.

Gedurende den duur dezer overeenkomst zal echter in dat geval de Vennootschap voor elke reis slechts betaling genieten naar evenredigheid van f 47,600 per kalenderjaar voor respectievelijk 48 of 52 reizen in een jaar; doch zullen overigens alle bepalingen dezer overeenkomst van toepassing zijn.

Wegens eene reis die, om welke redenen ook, niet is uitgevoerd, of slechts ten deele is volbracht, wordt door de vennootschap geene betaling genoten, onverminderd de toepassing van boeten in het eerstgenoemde geval, ingevolge art. 16 a.

11. De betaling van hetgeen ingevolge dit contract aan de Vennootschap verschuldigd is, geschiedt driemaandelijks vanwege den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, op declaratiën door de Vennootschap aan dien Minister in te dienen.

12. Het vervoer der kisten, valiezen of zakken, die voor de verzending van de post dienen of gediend hebben, en ledig door het eene Bestuur der Posterijen aan het andere worden teruggezonden, geschiedt kosteloos.

13. Het vervoer door de Vennootschap of

door de bemanning der stoomschepen van brieven, anders dan op last van het Hoofdbestuur der Posterijen in Nederland, is uitdrukkelijk verboden.

Onverminderd de toepassing van de wettelijke bepalingen op het verboden brievenvervoer, zal, bijaldien het genoemde Hoofdbestuur dit verlangt, de Vennootschap verplicht wezen, personen die in haren dienst zijn, te ontslaan, indien zij zich aan zoodanig verboden vervoer hebben schuldig gemaakt.

14. De Vennootschap zal dezen dienst, zonder uitdrukkelijke toestemming van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, niet aan derden mogen overdragen.

Overeenkomsten waarbij wordt bedoeld, om verplichtingen op grond van dit contract op de Vennootschap rustende, aan derden over te dragen, behoeven mede, alvorens uitvoering te erlangen, de goedkeuring van den genoemden Minister.

15. Het is aan de Vennootschap uitdrukkelijk verboden om zonder toestemming van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, wegens het vervoer van de post door middel van hare stoomschepen, met vreemde postbesturen overeenkomsten aan te gaan, of zich, anders dan volgens opdracht van het Hoofdbestuur der Posterijen in Nederland, met postvervoer te belasten.

Voor elke reis, waarop, in strijd met het vorenstaande, zoodanig verboden vervoer plaats heeft, verbeent de Vennootschap alle aanspraak op betaling, onverminderd de bevoegdheid van den Staat, om dit contract onmiddellijk te verbreken, zonder tot eenige verdere betaling of eenige schadeloosstelling gehouden te zijn.

16. Zonder praecjudice van de vordering, welke, bij het niet nakomen door de Vennootschap van de op haar rustende verplichtingen, overigens op grond van dit contract of van eenige wet tegen de Vennootschap zou kunnen worden ingesteld, zullen, behoudens overmacht, in de nagemelde gevallen de volgende boeten verschuldigd zijn:

a. eene boete van f 200 voor elken dag waarop het stoomschip later dan den vastgestelden vertrekdag uit Amsterdam vertrekt, met dien verstande, dat, wanneer tien dagen na den bedoelden vertrekdag de reis nog niet ondernomen is, eene boete van f 2000 voor de vertraagde of niet ondernomen reis, zonder verdere korting, zal verschuldigd zijn;

b. eene boete van f 50 voor elken dag dat een stoomschip vroeger of later uit Paramaribo of

Curaçao vertrekt, dan bij art. 3, 4de alinea, is toegestaan;

c. eene boete van *f* 5 per uur voor de eerste zes uren;

eene boete van *f* 10 per uur voor de tweede zes uren;

eene boete van *f* 15 per uur voor de volgende twaalf uren, welke de vaart van Amsterdam naar Paramaribo of van Paramaribo naar Håvre of naar eenige andere haven op de reis naar Amsterdam langer heeft geduurd dan daarvoor is vastgesteld; en

voorts van *f* 15 voor elk uur te late aankomst boven een etmaal;

d. eene boete van *f* 5 per uur voor de eerste twaalf uren;

eene boete van *f* 10 per uur voor de tweede twaalf uren, dat de reis van Paramaribo naar Curaçao, van Curaçao naar Paramaribo of van Håvre of van eenige andere haven naar Amsterdam op de reis van Paramaribo naar Amsterdam langer heeft geduurd dan daarvoor is vastgesteld; en

voorts *f* 10 voor elk uur te late aankomst boven een etmaal;

e. eene boete van *f* 10 tot *f* 250 bij onvolgende zorg voor de post aan boord der stoomschepen, of door de bemanning bij het in- en ontschepen en het vervoeren van de post, indien ten gevolge daarvan eenig voorwerp beschadigd wordt of in het ongereede geraakt, en zulks onverminderd de verplichting der Vennootschap tot betaling van de schadeloosstellingen, welke de postbesturen, wie het aangaat, aan de afzenders of de geadresseerden der brieven of andere stukken zullen hebben te vergoeden;

f. eene boete van *f* 10 tot *f* 250 voor elke verzuimde, vertraagde of verkeerde afgifte van eenig voorwerp der post.

Het bedrag der sub e en f bedoelde boeten wordt telkenmale, binnen de aangegeven grenzen, bepaald door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Het gezamenlijk bedrag der boeten zal, behalve wanneer de boete het gevolg is van te laat vertrek of het niet ondernemen der reis, als hiervoren sub a bedoeld, voor elke reis niet meer kunnen beloopt dan het bedrag der vergoeding per reis.

Voor de toepassing van dit artikel zal averij aan machines, ketels, schroeven enz., al is die niet aan zeeëvenementen toe te schrijven, ook als

overmacht worden beschouwd, wanneer redelijker wijze is aan te nemen, dat zij niet door betere voorzorgen had kunnen worden voorkomen.

17. Het tegenwoordig contract, in de plaats tredende van het contract tusschen den Staat en de Vennootschap van 14/19 Februari 1833, zooals dit werd verlengd onder dagteekening van $\frac{27 \text{ Maart}}{7 \text{ April}}$ 1894 en 25/26 Maart 1895, wordt gesloten voor vijf jaren.

Na goedkeuring bij de wet, zal het in werking treden op den eersten der maand volgende op die, waarin de wet is afgekondigd.

De reizen vóór het in de vorige alinea bepaalde tijdstip aangevangen en ná dat tijdstip volbracht, zoome de die vóór het einde van den vijfjarigen termijn aangevangen en na afloop daarvan volbracht, vallen mede onder de bepalingen van dit contract.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is bevoegd dit contract te allen tijde aan de Vennootschap op te zeggen, bijaldien deze in de nakoming van de voorwaarden en bepalingen daarvan mocht te kort schieten, behoudens alle eventueele rechten van den Staat op vergoeding van schade en interest en onverminderd de verplichting der Vennootschap tot betaling van de beloopten boeten.

De Vennootschap wordt geacht te kort te schieten, indien zij, na herhaalde aanmaning en beboeting, in gebreke blijft, de voorwaarden van dit contract behoorlijk te vervullen, in dier voege, dat de nauwkenrige en regelmatige uitvoering van den dienst niet verzekerd is.

18. De Vennootschap neemt voor hare rekening de kosten van zegel en leges van dit contract, zoome de kosten van denzelfden aard, op de betalingstukken vallende.

Aldus overeengekomen, in dubbel opgemaakt en ondertekend te $\frac{\text{Amsterdam}}{\text{'s Gravenhage}}$, den $\frac{26}{30}$ Augustus 1895.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEYDEN.

De Naamloose Vennootschap „Koninklijke West-Indische maildienst”,

(get.) G. A. TINDAL.

” C. W. R. SCHOLTEN JR.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) DE BOSCH KEMPER.

20 Maart 1896. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van niet in uitgaaf aangenomen pensioenen. S. 45.

20 Maart 1896. WET, houdende goedkeuring van eene koloniale verordening tot het aangaan van eene geldleening voor productieve werken in de kolonie *Suriname*. S. 46.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is aan de koloniale verordening van 9 November 1894 tot het aangaan van eene geldleening voor productieve werken, ten laste van de kolonie *Suriname*, de in artikel 151 der wet van 31 Mei 1865 (*Staatsblad* n°. 55) bedoelde goedkeuring te verleenen en te bepalen dat de rente en aflossing dier leening door den Staat worden gewaarborgd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Wordt goedgekeurd de op den 9den November 1894 door den Gouverneur van *Suriname* vastgestelde en bij deze wet in afschrift gevoegde koloniale verordening tot het aangaan van eene geldleening voor productieve werken in de kolonie *Suriname*.

2. De Staat waarborgt de betaling van de rente en de aflossing der schuldbekentenissen van de in artikel 1 bedoelde geldleening.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Maart 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) BERGSM A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 28 Maart 1896.)

VERORDENING tot het aangaan van eene geldleening voor productieve werken.

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR VAN SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat ter uitbreiding en verbetering van het binnenlandsch verkeer en ter bevordering van den landbouw het wenschelijk is:

1°. de gemeenschap te water tusschen de *Suriname*- en *Saramaccarivieren* te verbeteren en door afsluiting van de *Dominé-kreek* en van de *Wanica* door schut- en afwateringsluizen het op loozing en in cultivatie brengen van de langs

de *Dominé-kreek*, het *Saramaccakanaal* en de *Wanica* gelegen gronden mogelijk te maken;

2°. door het inpolderen en op loozing brengen van gronden ten noorden en ten noordwesten van *Paramaribo*, het in cultivatie brengen dier gronden te bevorderen,

en gelden op te nemen, waaruit die werken en andere productieve werken kunnen worden bekostigd;

Heeft, den Raad van Bestuur gehoord, na verkregen goedkeuring der Koloniale Staten, vastgesteld onderstaande verordening.

Art. 1. Voor rekening van de kolonie worden:

1°. de *Dominé-kreek*, het *Saramaccakanaal* en de *Wanica* gekanaliseerd en op de vereischte diepte gebracht, met afsluiting van de *Dominé-kreek* en van de *Wanica* door schut- en afwateringsluizen;

2°. de *Sommeldijksche kreek* verdiept en verbreed, een afwateringssluis aangebracht aan de monding dier kreek en een terrein van ongeveer 2600 H.A. ten noorden en ten noordwesten van *Paramaribo* ingepolderd en op loozing gebracht, met gelegenheid tot afwatering op de *Sommeldijksche kreek*.

2. Tot uitvoering van deze werken en van later bij koloniale verordening aan te wijzen productieve werken, wordt eene geldleening aangegaan ten laste van de kolonie *Suriname* ten bedrage van drie miljoen gulden, rentende drie ten honderd in het jaar.

De voorwaarden der uitgifte, voor zooveel zij niet bij deze verordening zijn geregeld, worden door den Gouverneur vastgesteld.

3. De leening wordt verdeeld in dertig serieën van honderd duizend gulden.

Naar gelang der behoefte worden door den Gouverneur schuldbekentenissen te gelde gemaakt, doch tot het maximumbedrag voor elk jaar op de koloniale huishoudelijke begrooting aangewezen.

De ophrengst der bij deze verordening bedoelde geldleening mag alleen worden gebruikt voor de werken genoemd in art. 1 dezer verordening of voor de productieve werken, later bij koloniale verordening aan te wijzen.

Tot uitvoering der werken in art. 1 sub 2 genoemd zal niet mogen worden overgegaan, zoolang niet eene verordening tot stand is gekomen waarbij of een waterschap opgericht en de betaling der polderlasten geregeld is, of de bevoegdheid tot een en ander aan den Gouverneur is verleend.

4. Jaarlijks, te beginnen met het jaar volgende op dat waarin met de nitgifte eener serie is aangevangen, wordt in de tweede helft van de maand October te *Paramaribo* eene uitloting gehouden van schuldbekeutenissen van elke uitgegeven serie tot het bedrag van vijftien honderd gulden voor elke nitgegevene en nog niet afgeloste serie, vermeerderd met zoo na mogelijk het bedrag der door de verplichte aflossingen vrijgevallen rente.

Jaarlijks wordt op de koloniale huishoudelijke begrooting het voor rente en aflossing benooidigd bedrag voor elke serie afzonderlijk aangewezen.

5. Het plan van aflossing wordt op de schuldbekeutenissen afgedrukt.

Tot vroegere of meerdere aflossing dan het plan aanwijst, blijft het koloniaal bestuur ten alle tijde bevoegd. Van het voornemen tot zoodanige aflossing wordt ten minste drie maanden te voren openbare aankondiging gedaan.

De aflossing geschiedt te *Paramaribo* en te *Amsterdam*.

6. Indien de kolonie een gedeelte van de schuldbekeutenissen eener serie inkoop, blijven de nummers dier stukken deelen in de lotingen, welke tot aflossing dier serie worden gehouden.

7. De renten der schuldbekeutenissen loopen niet verder dan tot den dag der aflosbaarstelling.

Het recht tot opvordering van het kapitaal der aflosbaar gestelde stukken vervalt tien jaren na den dag van aflosbaarstelling.

8. Het reglement voor de uitloting wordt bij besluit van den Gouverneur vastgesteld.

De uitgelote schuldbekeutenissen worden op den laatsten December volgende op de nitloting aflosbaar gesteld honderd voor honderd.

De ingetrokken schuldbekeutenissen worden onmiddellijk na de intrekking van een onuitwischbaar vernietigingsteeken voorzien.

9. De schuldbekeutenissen zijn aan toonder.

De renten daarvan zijn betaalbaar te *Paramaribo* en te *Amsterdam* op halfjarige coupons, verschijnende 30 Juni en 31 December.

10. Alle stukken, deze geldleening betreffende, zijn vrij van koloniaal zegelrecht.

11. Jaarlijks wordt bij de aanbieding der koloniale huishoudelijke begrooting aan de Koloniale Staten verslag gedaan van alle uitgaven en ontvangsten welke krachtens deze verordening gedurende het afgelopen dienstjaar mochten hebben plaats gevonden.

12. Deze verordening treedt in werking gelijktijdig met de wet waarbij zij wordt goedgekeurd. Gegeven te *Paramaribo*, den 9den November 1894.

(get.) T. A. J. VAN ASCH VAN WIJCK.

Voor eensluidend afschrift,

De Gouvernements-Secretaris, (get.) TONCKENS.

Voor eensluidend afschrift,

De Secr.-Generaal bij het Departement van Koloniën,

(get.) A. E. ELIAS.

20 Maart 1896. WET, tot verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1896. S. 47.

20 Maart 1896. WET, tot verhooging van het tiende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 48.

21 Maart 1896. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening ten behoeve van een spoorweg van *Rotterdam* naar *Zuid-Beijerland* met zijtak naar *Oud-Beijerland*. S. 49.

21 Maart 1896. WET, houdende instelling van eenen Militairen Pensioenraad. S. 50.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten;

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het is gebleken, dat de wetgeving, betreffende de pensioenen en onderstanden voor de zee-macht, de landmacht, de marine-reserve, den loodsdiens voor zeeschepen en de mindere geëmployeerden op daggeld werkzaam bij de inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht, aanvulling vereischt door de instelling van een Pensioenraad;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Er bestaat een Pensioenraad voor het personeel van de zee-macht, de landmacht, de marine-reserve, den loodsdiens voor zeeschepen, de mindere geëmployeerden op daggeld werkzaam bij de inrichtingen van 's Rijks zee- en landmacht en voor de weduwen en weezen van dit personeel. Hij draagt den naam Militaire Pensioenraad.

De Raad is samengesteld uit zeven leden. Lid, tevens voorzitter, is de voorzitter van den Pensioenraad voor de Burgerlijke Ambtenaren. De overige leden worden door Ons benoemd en ont-slagen. Twee hunner worden gekozen uit de leden van den Pensioenraad voor de Burgerlijke Ambtenaren, twee uit de gepensioneerde officieren

der zeemacht boven der rang van luitenant ter zee der 2de klasse, twee uit de gepensioneerde officieren van de landmacht boven den rang van eersten luitenant.

De secretaris van den Pensioenraad voor de Burgerlijke Ambtenaren is tevens secretaris van den Militairen Pensioenraad.

In geval van vacature onder de militaire leden, doet de Raad Ons eene aanbevelingslijst van ten minste twee personen toekomen.

De Raad kan geen wetlige zitting houden, wanneer niet tenminste vier leden tegenwoordig zijn.

De voorzitter heeft, bij staking van stemmen, eene beslissende stem.

Bij ontstentenis of verhinderd van den voorzitter, wordt het voorzitterschap waargenomen door het oudste lid in rang van benoeming en, in geval van gelijktijdige benoeming, door het oudste lid in jaren van de gelijktijdig benoemden. De verplichtingen van den secretaris worden geregeld bij eene door den Raad vast te stellen instructie.

Aan den voorzitter en de leden wordt ter zake van hunne bemoeiingen eene som van *tweeduizend zeshonderd gulden* per jaar toegelegd, waarvan door den voorzitter *driehonderd gulden* en door elk der leden *eeenhonderd vijftig gulden* als vaste toelage wordt genoten.

Na afloop van elk half jaar wordt de helft van het overschietend bedrag tusschen den voorzitter en de leden verdeeld naar gelang van het getal der vergaderingen door ieder hunner in dien tijd bijgewoond.

2. In de gevallen, waarin op grond van de wetten betreffende de pensioenen en onderstanden van het personeel in artikel 1 genoemd en van de weduwen en weezen van dat personeel eene aanvraag tot het verlenen of verhoogen van pensioen of onderstand wordt ingediend, onderzoekt de Raad de aanvraag en brengt, binnen veertien dagen, nadat zij te zijner kennis is gekomen, advies uit omtrent het daaraan te geven gevolg.

Blijkt het den Raad onmogelijk binnen voormelden termijn advies uit te brengen, dan geeft hij daarvan bij gemotiveerd schrijven, vóór het verstrijken van dien termijn, kennis aan den betrokken Minister.

3. In de gevallen, waarin volgens de bepalingen der in artikel 2 bedoelde wetten het verlenen van pensioen of onderstand geschiedt zonder aanvraag van den belanghebbende, wordt alvorens het daarvoor noodige voorstel aan Ons wordt in-

gediend, omtrent het bedrag van het toe te kennen pensioen of den toe te kennen onderstand, door den betrokken Minister het advies ingewonnen van den Militairen Pensioenraad, die dit uitbrengt binnen veertien dagen na ontvangst van de uitnoodiging daartoe.

De bepaling van de slotalinea van artikel 2 is ook hier van toepassing.

4. Bij de kennisgeving van de door Ons genomen beslissing op eene aanvraag tot toekenning of verhooging van een pensioen of onderstand op grond van de wetten in artikel 2 bedoeld of van een pensioen of onderstand, door Ons op de wijze, in artikel 3 bedoeld, verleend, wordt tevens mededeeling gedaan van het advies van den Militairen Pensioenraad aan den belanghebbende.

Indien door deze met die beslissing of met het bedrag van het verleende pensioen of den verleenden onderstand geen genoegen wordt genomen, is hij bevoegd, binnen drie maanden, nadat die beslissing of die verlening te zijner kennis is gebracht, te verzoeken, dat omtrent de bezwaren het gevoelen worde ingewonnen van de afdeling van den Raad van State, bedoeld bij het 2de lid van art. 13 der wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129).

Wanneer, ingevolge het bepaalde bij dit artikel, het gevoelen van de afdeling van den Raad van State, bedoeld bij het 2de lid van art. 13 der wet van 21 December 1861 (*Staatsblad* n°. 129), wordt ingewonnen, wordt de zaak behandeld op de wijze, vastgesteld voor de behandeling van geschillen van bestuur.

5. Door de bepalingen van artikel 4 komen te vervallen de bepalingen van art. 32 der wet van 18 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 109), van art. 34 der wet van 18 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 144) en van art. 45 der wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 104).

6. Onverminderd het bepaalde in art. 63 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), worden pensioenen en onderstanden, die ingevolge de bepalingen der in art. 2 bedoelde wetten en met inachtneming van de in deze wet gestelde regelen zijn toegekend, door de Algemeene Rekenkamer verevend tot de bedragen, waarop zij zijn verleend, tenzij ingevolge bijzondere wettelijke bepalingen een lager bedrag behoort te worden betaald of de betaling achterwege moet blijven.

7. De Militaire Pensioenraad is bevoegd van de Departementen van Algemeen Bestuur de vereischte inlichtingen te vragen en doet aan de

Departementen van Marine en van Oorlog de voorstellen, die hij in het belang eener goede regeling van het militaire pensioenwezen noodig of nuttig acht.

Hij geeft inagelijks de gevraagde inlichtingen aan de Departementen van Algemeen Bestuur.

8. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 21sten Maart 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Oorlog,

(get.)

SCHNEIDER.

De Minister van Marine,

(get.)

VAN DER WIJCK.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 31 Maart. 1896.)

21 Maart 1896. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Joseph Cohen. S. 51.

Carl von Eelking. S. 52.

Mathias Joseph Trebels. S. 53.

Carl Theodor Anton Wilmer. S. 54.

Adolph Hermann Albert Elling. S. 55.

Joseph Eisen. S. 56.

Johannes Albertus Boelkes. S. 57.

Heinrich Benedict Holtel. S. 58.

23 Maart 1896. BESLUIT, tot onteigening van gronden in de gemeente *Spaarndam*, welke bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van een weg langs den binnenteen van den Westelijken dijk van den *Zuid-Spaarndammerpolder*. S. 59.

23 Maart 1896. BESLUIT, tot onteigening van gronden in de gemeente *Assendelft*, welke bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van een weg van nabij den *Steenen Paal* aan den *Assendelftschen dijk* tot den dorpsweg van *Assendelft*. S. 60.

23 Maart 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat een verbod in eene plaatselijke verordening om zonder verlof van den burgemeester gedrukte stukken op of langs de wegen te venten mist verbindende kracht, als in strijd met art. 7 der Grondwet.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending en verkeerde toepassing van art. 9 principio en al. 2 (lees nummer 2) van de algemeene politieverordening der gemeente Krimpen aan den IJssel van 26 Maart 1892 in verband met art. 7 der Grondwet en schending van art. 221 Strafvordering;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis wettig en overtuigend is bewezen verklaard het den req. bij dagvaarding ten laste gelegde feit: „dat hij den 25 Oct. 1895, des namiddags omstreeks ten 2 uur, op den openbaren weg onder de gemeente Krimpen aan den IJssel, zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester dier gemeente liedjes heeft gevent;”

O. dat het te dier zake door den kantonrechter uitgesproken ontslag van rechtsvervolging berust op de volgende gronden:

„dat bij art. 9 principio en n°. 2 van de algemeene politieverordening der gemeente Krimpen aan den IJssel van 26 Maart 1892 is bepaald: Het is verboden zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester langs of op de wegen liedjes te venten;

„dat art. 7 der Grondwet luidt: Niemand heeft voorafgaand verlof noodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet;

„dat uit voormeld grondwetsartikel volgt: 1°. dat de Grondwet geen preventieve maatregelen, maar slechts repressieve maatregelen toelaat ten aanzien van de openbaarmaking van gedrukte stukken, en 2°. dat die repressieve maatregelen alleen vastgesteld kunnen worden bij de wet;

„dat dus de gemeentebesturen in het algemeen onbevoegd zijn om ten aanzien van de openbaarmaking — en daaronder moet worden begrepen liedjes langs of op de wegen venten — bepalingen vast te stellen en speciaal om te dien aanzien preventieve maatregelen te nemen, gelijk bij art. 9 principio en n°. 2 voormeld zijn, genomen;

„dat deze bepaling van gemeld artikel dus, als in strijd met art. 7 der Grondwet, bindende kracht mist;

„dat hoewel het motief van de verbodsbepaling, blijkens de plaatsing er van in het hoofdstuk van de openbare orde en veiligheid, is het bevorderen van de openbare orde en veiligheid,

dit motief geen invloed kan uitoefenen op de bindende kracht der bepaling; dat het toch aankomt op den materieelen inhoud der bepaling; „dat bij geen ander wettelijk voorschrift het bewezen verklaarde feit is verboden;”

O. dat tegen het op deze gronden berustende ontslag van rechtsvervolging is gericht het ter ondersteuning van het beroep in cassatie aangevoerde middel, waarbij onder meer wordt beweerd schending van art. 221 Strafvordering: „daar het vonnis niet inhoudt de beslissing des kantonrechtters naar aanleiding van de dagvaarding, en niet met redenen is omkleed, daar de dagvaarding alleen spreekt van het venten van liedjes en niet van het venten van gedrukte stukken; terwijl uit het vonnis niet blijkt, dat is onderzocht of deze liedjes door de drukpers geopenbaarde gedachten of gevoelens bevatten, zelfs niet of zij iets met de drukpers uitstaande hadden gehad;”

dat deze stelling, vermits zij den vorm betreft, in de eerste plaats moet worden onderzocht;

O. daaromtrent, dat uit de hierboven aangehaalde overwegingen betreffende de qualificatie in verband met de daaraan in het vonnis voorgegaande omtrent het bewijs van het feit mag worden afgeleid, dat de door den geref. gevente liedjes waren gedrukt;

dat echter de rechter niet gehouden was omtrent dit punt eene bepaalde met redenen omkleede feitelijke beslissing te geven, vermits de dagvaarding sprak van „liedjes” zonder meer, en ook art. 9 n°. 2 der algemeene politieverordening van Krimpen aan den IJssel geen onderscheid maakt tusschen gedrukte en geschreven liedjes;

dat alzoo art. 211 (in verband met de artt. 221, 223 en 253) Strafvordering bij het vonnis niet is geschonden;

O. dat de schending en verkeerde toepassing der overige bij het middel aangehaalde artikelen wordt beweerd hoofdzakelijk op grond:

dat art. 9 n°. 2 voorkomt in het tweede hoofdstuk der voormelde verordening, regelende de openbare orde en veiligheid in de gemeente en daarin het venten van liedjes wordt gelijkgesteld met het maken van muziek en het vertoonen van kunsten, en het voorschrift alzoo een eenvoudigen politie maatregel bedoelt, evenals het laatste nummer van hetzelfde artikel, waar het venten van waren, van welken aard ook, zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester is strafbaar gesteld;

dat art. 7 van de Grondwet spreekt van „openbaren” en niet van „verspreiden;” dat nu wel een volstrekt verbod van verspreiden een indirect verbod van openbaren bevat, maar een verbod van verspreiden om geld of om een aalmoes (venten) zeer zeker niet als zoodanig kan worden beschouwd, daar dit verbod het openbaren door het verspreiden om niet onaangetast laat;

dat derhalve het verbod in eene algemeene politieverordening om zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester liedjes te venten, van welk verbod de beteekenis niet ligt in de liedjes, maar in het venten, geenszins in strijd met art. 7 der Grondwet kan worden geacht;

O. daaromtrent, dat de strafwetgevende bevoegdheid der gemeenteraden uit kracht van art. 144, 2° lid, der Grondwet in het algemeen toegekend bij art. 135 in verband met art. 161 der gemeentewet, eene noodwendige beperking vindt in de bijzondere voorschriften der Grondwet, die bij alle strafwetten en strafverordeningen in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid vastgesteld, moeten worden in acht genomen;

dat derhalve de vraag, of het bij het bestreden vonnis nitgesproken ontslag van rechtsvervolging al dan niet is gerechtvaardigd, afhankelijk is van het antwoord, te geven op deze andere vraag: of art. 9, aanhef in verband met n°. 2, der algemeene politieverordening van Krimpen aan den IJssel, in zoover het verbiedt het langs of op de wegen venten van liedjes zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester, is overeen te brengen met art. 7 der Grondwet;

O. dat deze laatste vraag door den kantonrechter te recht in ontkennenden zin is beantwoord op grond dat art. 7 voormeld geen preventieve maatregelen toelaat ten aanzien van de openbaarmaking van gedrukte stukken, waaruit volgt, dat een zonder eenige onderscheiding in eene gemeentelijke politieverordening geschreven verbod om zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester langs of op de wegen liedjes te venten, bindende kracht mist;

O. dat deze uitlegging der hier in aanmerking komende grondwetsbepaling, voortvloeiende uit de woorden waarin zij is vervat, steun vindt in hare geschiedenis;

dat toch art. 7 der geldende Grondwet, tekstueel overeenstemmende met art. 8 der berziene Grondwet van 1848 — welk laatste artikel,

naar luid der memorie van toelichting, den inhoud van art. 227 der Grondwet van 1815 (art. 225 na de herziening van 1840) „verkort” teruggeeft — bepaalt, dat niemand voorafgaand verlot noodig heeft om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet;

dat dus ook nu nog geldt het reeds in de Staatsregeling van 1798 gehuldigde en in de oorspronkelijke Grondwet van 1815 eveneens erkende beginsel, dat — terwijl allen die mede-werken tot de openbaarmaking van gedrukte geschriften of deze openbaarmaking bevorderen, voor den inhoud dier geschriften verantwoordelijk zijn volgens door de strafwet en de burgerlijke wet te stellen regels — de openbaarmaking zelve niet door preventieve maatregelen mag worden belet;

dat daardoor niet alleen wordt uitgesloten de censuur, noodig ter verkrijging van het verlot om een tot openbaarmaking bestemd geschrift te drukken of te doen drukken, maar evenzeer het „voorafgaand verlot” van het openbaar gezag om een gedrukt geschrift, en bijgevolg wat daarin gedrukt is, door het te verspreiden, openlijk ten toon te stellen of aan te slaan of wel door eenig ander middel, openbaar te maken;

O. dat door den req. ter verdediging van het door hem voorgestelde middel van cassatie te vergeefs wordt aangevoerd, dat de bepaling van art. 9 n°. 2 der algemeene politieverordening van Krimpen aan den IJssel omtrent het venten van liedjes, om de door hem opgegeven, hierboven vermelde redenen, alleen een eenvoudigen maatregel van politie bedoelt;

dat het toch, gelijk bij het bestreden vonnis te recht is aangenomen, bij de toetsing van het verbod der plaatselijke verordening aan art. 7 der Grondwet aankomt op den inhoud, niet op het motief van dat verbod;

dat voorts, terwijl het grondwettelijk voorschrift de bevoegdheid van den gemeentelijken wetgever om de verspreiding van gedrukte geschriften op den openbaren weg te onderwerpen aan voorschriften in het belang der openbare orde, bepaaldelijk ter beveiliging van het openbaar verkeer, onaangetast laat, de Grondwet niet toelaat het verspreiden, waartoe behoort het venten van gedrukte geschriften in het openbaar, onvoorwaardelijk te verbieden of wel afhankelijk te stellen van een voorafgaand verlot der overheid;

O. eindelijk, dat het middel van cassatie ook niet wordt goedge maakt door de bewering, dat een verbod om „te venten” niet kan worden beschouwd als een volstrekt verbod van verspreiden, daar eerstgemeld verbod het openbaren door „het verspreiden om niet” onaangetast laat;

dat toch waar de Grondwet in algemeene termen verbiedt de openbaarmaking van gedachten of gevoelens door de drukpers afhankelijk te stellen van een voorafgaand verlot, dat verbod geldt voor alle middelen van openbaarmaking zoowel op den openbaren weg als op alle andere plaatsen;

dat dan ook, nam men het tegendeel in strijd met de duidelijke en algemeene woorden der Grondwet aan, niets gemakkelijker zoude vallen dan het grondwettelijk voorschrift door verschillende bepalingen in Rijkswetten en gemeentelijke verordeningen, ieder op zich zelf beperkt tot een of meer daarbij aangewezen middelen van openbaarmaking, geheel te vrijdelen;

O. mitsdien, dat het middel van cassatie niet is gegrond;

Gezien art. 370 Strafvordering.

Verwerpt het beroep; de kosten, daarop gevallen, te dragen door den Staat.

31 Maart 1896. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente *Groenlo* van 9 Maart 1896, waarbij is bepaald, dat de inwoners van de buurtschap genaamd *Zwolle*, onder *Groenlo*, vrijdom van tol zullen genieten op de wegen naar *Eibergen* en *Zwiltbroek*, uitsluitend voor het brengen van koren naar de molens in *Groenlo* en voor het halen van brood van de bakkers aldaar. S. 61.

Gechorst tot 1 Juli 1896.

1 April 1896. BESLUIT, tot vaststelling van een bijzonder reglement van Politie voor het Afsluitingskanaal, de Houthaven en Maritieme binnenhaven, behoorende tot 's Rijks werf te *Willemsoord*. S. 62.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op voordracht van de Ministers van Marine en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 19 December 1895, bureau B, n°. 35; en van 27 December 1895, n°. 164, afdeling Waterstaat; Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Gelet op artikel 1 van het Algemeen Reglement van Politie voor rivieren, kanalen, havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk Besluit van 28 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 169);

Den Raad van State gehoord (advies van den 25 Februari 1896, n°. 22);

Gelet op het nader Rapport van de Ministers van Marine en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 23 Maart 1896, bureau B, n°. 42 en van 28 Maart 1896, n°. 136, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

vast te stellen het navolgend bijzonder reglement van politie voor het Afsluitingskanaal, de Houthaven en Maritieme-binnenhaven, behoorende tot 's Rijks werf te *Willemsoord*.

Art. 1. Onder het Afsluitingskanaal wordt verstaan het water, dat loopt van de NO. hoek van 's Rijks werf te *Willemsoord* langs de Noord- en Westzijde van die werf tot een lijn, gelegen in het verlengde van de Zuidzijde van die werf.

Onder de Houthaven en Maritieme binnenhaven wordt verstaan het water gelegen langs de Zuidzijde van die werf, tusschen evenbedeelde lijn, de brug over de Koopvaarders binnenhaven en de Marine-schutsluis.

2. In dit reglement wordt verstaan:

onder Directeur en Commandant der Marine, de Directeur en Commandant der Marine te *Willemsoord* of degene, die hem als Directeur vervangt;

onder Hoofd van het Vak van Uitrusting de zeeofficier die deze betrekking aan 's Rijks werf te *Willemsoord* vervult, of die hem vervangt;

onder Hoofdingenieur der Marine de eerstaanwezende ingenieur der Marine te *Willemsoord* of die hem vervangt;

onder officier van Politie, de zeeofficier die deze betrekking aan 's Rijks werf te *Willemsoord* vervult of die hem vervangt;

onder Kanaalbeamten, de opzichter van Politie, de sasmeester, de portiers en de sluis knechten bij 's Rijks werf te *Willemsoord*.

3. Dit reglement wordt kosteloos verkrijgbaar gesteld bij den opzichter van Politie en den sasmeester bij 's Rijks werf te *Willemsoord* en bij de Maritieme Directiën te *Willemsoord*, *Amsterdam* en *Hellevoetsluis*.

4. Het kanaal en de haven mogen worden bevaren door:

a. Rijksvaartuigen;

b. particuliere vaartuigen, welke goederen op

's Rijks werf moeten brengen of halen, of welke lading bestemd is voor 's Rijks werken;

c. particuliere vaartuigen aan welke zulks door den Directeur en Commandant of namens dezen is veroorloofd.

De vaartuigen onder b genoemd moeten voorzien zijn van een passeerbiljet, ondertekend door een daartoe, volgens de verordeningen voor 's Rijks werven bevoegde autoriteit; die onder c genoemd van een passeerbiljet ondertekend door den Officier van Politie.

5. De grootste geoorloofde diepgang der vaartuigen is voor het Afsluitingskanaal 2.3 M.; voor de Hout- en Maritieme binnenhaven bewesten het verlengde van het westelijk boord van het dokkanaal 3.3 M. en beoosten die lijn 5.3 M.

6. Het is aan de schippers van particuliere vaartuigen verboden, deze buiten den gewonen werktijd op 's Rijks werf aan den binnenoever van het Afsluitingskanaal of aan de werfzijde van de Houthaven en Maritieme binnenhaven te leggen, tenzij met vergunning van den Directeur en Commandant der Marine, in welk geval zij verplicht zijn op hunne kosten een wacht aan boord te nemen, die op hunne aanvraag door het bureau der werfpolitie daarvoor beschikbaar gesteld wordt.

Het naast elkander vastgemeerd liggen van particuliere vaartuigen is verboden.

7. Het is verboden het kanaal en de haven buiten den gewonen werktijd op 's Rijks werf of des nachts te bevaren, tenzij met vergunning van den Directeur en Commandant der Marine.

8. De juiste plaats voor doorvaring van de bruggen en van de sluis wordt des nachts door witte lichten aangegeven.

9. De maximum snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen bedraagt per minuut 100 M.

10. Van alle schadevaringen, zoowel aan het kanaal of zijne werken als aan schepen, moet onverwijld door den schipper van het vaartuig worden kennis gegeven aan een der Kanaalbeamten.

11. De grootste geoorloofde lengte der vloten bedraagt voor het Kanaal 25 M., voor de haven 50 M., de grootste geoorloofde breedte 7.5 M.

De vloten mogen met geen grootere snelheid vervoerd worden dan van 75 M. per minuut.

12. Zonder vergunning van een der Kanaalbeamten mogen vaartuigen niet worden getrokken.

Het jagen (trekken met paarden) van vaartuigen is verboden.

13. Het is aan schippers van particuliere stoomvaartuigen verboden om vaartuigen of vlotten te sleepen, tenzij, voor zooveel de Hout- en Maritieme haven betreft, met vergunning van den Directeur en Commandant der Marine.

Tegelijk mag niet meer dan één vaartuig geleept worden.

14. Geadmitteerde loodsen bestaan voor het kanaal en de haven niet.

Verlangt een schipper een gids aan boord te hebben om het kanaal en de haven te bevaren, dan kan hij zich daartoe bij het bureau der Werfpolitie vervoegen.

De haven mag met zeeschepen, grooter dan 200 M³. bruto inhoud, niet anders bevaren worden dan in tegenwoordigheid van een daartoe door den Directeur en Commandant der Marine bevoegd verklaard persoon.

15. De schippers zijn verplicht de bevelen op te volgen van den gids of den persoon, in wiens tegenwoordigheid het varen geschiedt, en die de te verrichten manoeuvres leidt; hunne verantwoordelijkheid als schipper wordt daardoor echten niet opgeheven.

16. De gids of de persoon in het vorige artikel bedoeld moet, aan boord dienstdoende, steeds voorzien zijn van een exemplaar van het Algemeen Reglement van Politie voor rivieren, kanalen, enz. en van dit Reglement, benevens van het „Reglement ter voorkoming van aanvaring of aandrijving op openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan.”

Hij is verplicht om wanneer een vaartuig schade heeft gevangen, daarvan ten spoedigste kennis te geven aan het Hoofd van het Vak van Uitrusting en den Officier van Politie en zoo het schade heeft toegebracht aan de werken van het kanaal of de haven, tevens aan den Hoofdingenieur der Marine.

17. Artikel 53 van het Algemeen Reglement wordt voor dit kanaal en deze haven gelezen als volgt:

De schipper, die het kanaal of de haven wil verlaten geeft hiervan kennis aan het bureau der Werfpolitie; zoo noodig bepaalt de Officier van Politie de orde waarin de vaartuigen of vlotten moeten verhalen.

Bij het in- en nitvaren van de Marine-schutsluis wordt die orde door den Samsmeester bepaald.

18. Met uitbreiding van artikel 84 van het Algemeen Reglement wordt voor dit kanaal en deze haven bepaald, dat het verboden is:

1°. langs het kanaal of de haven met inbegrip van de daarbij behoorende gronden voorwerpen op te hangen of neêr te leggen tenzij met vergunning van den Officier van Politie;

2°. over de loopbrug aan de Noordzijde van het kanaal te rijden;

3°. met troepen over de bruggen te marcheeren anders dan uit den pas.

19. Artikel 85 van het Algemeen Reglement wordt voor dit kanaal en deze haven gelezen als volgt:

Het is verboden met paarden en voertuigen over de tot den buitenoever van het kanaal behoorende gronden te rijden voor zoover dit niet in verband staat met aan het kanaal of de haven te verrichten werkzaamheden.

20. Hij, die bij het visschen van een vaartuig gebruik maakt, mag dat vaartuig des nachts niet aan den buitenoever van het kanaal of de haven laten liggen.

21. Met afwijking van het Algemeen Reglement wordt voor dit kanaal en deze haven bepaald, dat de functiën in de artikelen 54 en 83 van dat Reglement opgedragen aan den Minister, worden uitgeoefend door den Minister van Marine; die in de artikelen 23, 83, 85, 86 en 90 opgedragen aan den Commissaris der Koningin, door den Directeur en Commandant der Marine; die in de artikelen 9, 10, 11, 24, 25, 26, 27, 30, 33, 34, 45, 46, 48, 49, 52, 54, 63, 64, 67, 69, 78, 84, 89 en 90 opgedragen aan den Hoofdingenieur, Ingenieur, Ambtenaar van den Waterstaat of Havenmeester, door den Officier van Politie; die in de artikelen 7, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 39, 40, 43, 45, 46, 48, 49, 52, 63, 64, 67, 68, 70, 78, 84, 86 en 90 opgedragen aan een Ambtenaar van den Waterstaat, Kanaalbeambte, Sluismeester, of sluis- of brugwachter, door een kanaalbeambte.

22. Artikel 88 van het Algemeen Reglement wordt voor dit kanaal en deze haven gelezen als volgt:

Met de handhaving van het Algemeen Reglement en van dit bijzonder Reglement zijn belast het Hoofd van het Vak van Uitrusting, de Hoofdingenieur der Marine, de Officier van Politie en de Kanaalbeambten en op de gronden, behoorende tot den buitenoever van het Kanaal en de haven bovendien de ambtenaren en beambten der Rijks- en gemeente-politie.

De ambtenaren en beambten in het eerste lid

bedoeld zijn bevoegd tot de handelingen in artikel 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

De door hen opgemaakte processen-verbaal worden gezonden aan den daarbij betrokken Ambtenaar van het Openbaar Ministerie en in afschrift aan den Officier van Politie medegedeeld.

23. Overtreding van de bepalingen van dit Reglement wordt voor zoover daarentegen niet bij de wet of het Algemeen Reglement is voorzien gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste 30 dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden* de overtreding van artikel 7, 14, 3de lid en artikel 15;

b. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden* de overtreding van artikel 4, 2de lid, 6 en 13;

c. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig gulden* de overtreding van artikel 10;

d. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden* de overtreding van artikel 18, 1°;

e. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden* de overtreding van artikel 17, 18, 2°, artikel 19 en 20;

f. met geldboete van ten hoogste *tien gulden* de overtreding van artikel 12;

Met het in werking treden van dit reglement vervalt het Koninklijk besluit van 27 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 23).

De Ministers van Marine en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 1sten April 1896.

(get.) EMMA.

De Minister van Marine,

(get.) VAN DER WIJCK.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEJDEN.

(*Uitgeg.* 9 April 1896.)

2 April 1896. BESLUIT, tot regeling van den werkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der arbeidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren. S. 63.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 6 Fe-

bruari 1896, Litt. D, afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Gezien § 3 en de artt. 18, 19 en 20 der arbeidswet;

Den Raad van State gehoord (advies van 17 Maart 1896, n°. 11);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 30 Maart 1896, n°. 184, afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Tot regeling van den werkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der arbeidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren, de volgende bepalingen vast te stellen, welke huone instructie zullen uitnaken:

Art. 1. De bij art. 12 der arbeidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren dragen den titel van inspecteur of adjunct-inspecteur van den arbeid.

2. Voor het toezicht op de uitvoering van de arbeidswet wordt het Rijk verdeeld in zes arbeidsinspectiën, waarvan de 1ste omvat de provinciën *Limburg* en *Noordbrabant*; de 2de de provincie *Zeeland* en dat gedeelte der provincie *Zuidholland*, dat gelegen is bezuiden den rechter oever van de *Lek*, de *Nieuwe Maas*, het *Scheur*, en den *Nieuwen Waterweg*, benevens de gemeente *Rotterdam*; de 3de de provincie *Utrecht* en dat gedeelte der provincie *Zuidholland*, dat gelegen is benoorden den rechter oever van de *Lek*, de *Nieuwe Maas*, het *Scheur* en den *Nieuwen Waterweg*, met uitzondering van de gemeente *Rotterdam*; de 4de de provincie *Noordholland* benevens het niet tot eenige provincie behoorende watergebied des Rijks; de 5de de provinciën *Gelderland* en *Overijssel*; de 6de de provinciën *Drenthe*, *Friesland* en *Groningen*.

3. Het toezicht wordt in iedere arbeidsinspectie uitgeoefend door eenen inspecteur, onder wiens bevelen een of meer adjunct-inspecteurs werkzaam kunnen worden gesteld.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid wijst elken inspecteur en adjunct-inspecteur de arbeidsinspectie aan, waarin hij bevoegd zal zijn, benevens eene standplaats binnen die inspectie. Van deze aanwijzingen doet de Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

4. Alvorens hun ambt te aanvaarden leggen de inspecteurs en de adjunct-inspecteurs in handen van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte af van ijverig,

nauwgezet en onpartijdig de plichten te zullen nakomen, welke hun ambt medebrengt.

5. De inspecteurs en adjunct-inspecteurs bekleeden geen ander ambt of andere bediening zonder Onze toestemming en nemen middellijk noch onmiddellijk deel aan bedrijven of ondernemingen van fabrieks- of ambachtsnijverheid.

6. Om zich gedurende langer dan twee dagen buiten hunne arbeidsinspectie te begeven, behoeven de inspecteurs verlof of opdracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die voor den tijd van ziekte, verlof, afwezigheid of ontstentenis eenen der andere inspecteurs kan aanwijzen als ook in die arbeidsinspectie bevoegd. Van die aanwijzing doet de Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

7. De adjunct-inspecteurs behoeven, om zich voor niet langer dan vier dagen buiten de arbeidsinspectie, waarin zij werkzaam zijn gesteld, te begeven, verlof of opdracht van den inspecteur. Verlof voor langeren termijn wordt door tusschenkomst van den inspecteur verleend door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die voor den tijd van ziekte, verlof, afwezigheid of ontstentenis eenen der andere adjunct-inspecteurs kan aanwijzen, als ook in die arbeidsinspectie bevoegd. Van die aanwijzing doet de Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

8. Bij de uitoefening van hun ambt zijn de inspecteurs en de adjunct-inspecteurs steeds voorzien van eene huu door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid af te geven legitimatiekaart.

9. De inspecteurs en adjunct-inspecteurs volgen de bevelen op hun door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid gegeven.

10. De inspecteurs houden toezicht op de verrichtingen der onder hunne bevelen staande adjunct-inspecteurs.

11. De inspecteurs zijn belast met het toezicht op de uitvoering van de arbeidswet en van de naar aanleiding van die wet uitgevaardigde Koninklijke besluiten en ministerieele voorschriften. Zij bezoeken daartoe de plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen.

12. De adjunct-inspecteurs staan den inspecteur bij in het vervullen van zijne taak en worden door hem meer in het bijzonder belast met het bezoeken der plaatsen die aan hun toezicht zijn onderworpen en met het opsporen van over-

tredingen van de in art. 11 bedoelde wet en Koninklijke besluiten. Zij volgen de bevelen op van den inspecteur en geven hem zoowel mondeling als schriftelijk de door hem verlangde inlichtingen.

13. De inspecteurs trachten zooveel mogelijk overeenstemming te bevorderen tusschen de eischen der wetgeving en de belangen van alle bij den arbeid betrokken personen.

In geval van twijfel omtrent de juiste betekenis van eenige bepaling, voorkomende in eene wet, in een Koninklijk besluit of in een ministerieel voorschrift, vragen zij het oordeel van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

14. De inspecteurs onthouden zich van het geven van algemeene voorschriften bij wijze van reglementen, instructiën of circulaires.

15. De inspecteurs en de adjunct-inspecteurs houden aanteekening van de door hen bezochte plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen, en van hunne bevinding aldaar.

16. De inspecteurs zenden aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid op door dezen aan te geven tijdstippen afschriften van de kennisgevingen en van de rapporten van burgemeesters, die bij hen ingevolge art. 15 der arbeidswet inkomen en een verslag omtrent het nader onderzoek, hetwelk door hen mocht zijn ingesteld.

17. De inspecteurs dienen den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid desgevraagd van bericht en advies en kunnen hem voorstellen doen.

Zij dienen desgevraagd den Commissaris der Koningin en den burgemeester van advies in zake door deze ambtenaren ingevolge de arbeidswet te verleenen vergunningen.

18. Ter bevordering van eene gelijkvormige toepassing der arbeidswet treden de inspecteurs met elkander in overleg. Zij kunnen tot dat doel vergaderingen houden, waarin als voorzitter en secretaris optreden door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen inspecteurs. De secretaris zendt binnen acht dagen een uittreksel van het in de vergadering verhandelde aan den Minister.

Tot hetzelfde doel komen de inspecteurs eens in de drie maanden of zooveel meer als de Minister noodig oordeelt, daartoe door dezen opgeroepen, aan diens Departement bijeen tot het houden eener bespreking met den Minister of met een of meer door hem aangewezen ambtenaren.

19. Wordt den inspecteur of adjunct-inspecteur de toegang geweigerd tot de plaatsen, die aan

hun toezicht zijn onderworpen, dan roepen zij de hulp in van den burgemeester der gemeente of van eenen anderen ter plaatse bevoegden hulp-officier van justitie.

20. De inspecteurs en de adjunct-inspecteurs zenden de door hen ter zake van overtredingen opgemaakte processen-verbaal aan den bevoegden ambtenaar van het Openbaar Ministerie, terwijl de inspecteurs gelijktijdig een uittreksel van het door hen opgemaakte proces-verbaal doen toekomen aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid; de adjunct-inspecteurs aan den inspecteur. Deze laatste zendt het uittreksel van het door den adjunct-inspecteur opgemaakte proces-verbaal aan den Minister.

21. Het Koninklijk besluit van den 21sten Februari 1890 (*Staatsblad* n°. 27) tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) bedoelde inspecteurs wordt ingetrokken.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 2den April 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

(Uitgeg. 11 April 1896.)

4 April 1896. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement van politie op het ankeren op de rivieren bij *Dordrecht*. S. 64.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 Januari 1896, n°. 128, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van den 11 Februari 1896, n°. 19);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister van 1 April 1896, n°. 119, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van het Koninklijk besluit van 6 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 98) vast te stellen het navolgend Reglement van politie op het ankeren op de rivieren bij *Dordrecht*.

Art. 1. Dit reglement is van toepassing op de rivieren de *Beneden-Merwede* beneden de kerk te *Papendrecht*, de *Oude Maas* tot het *Mallegat*, met uitzondering van het riviervak, zich uitstrekkende van 250 M. boven tot 250 M. beneden de spoorwegbrug te *Dordrecht*, het *Mallegat* en de *Dordtsche Kil*.

2. Het is den schippers van vaartuigen of andere drijvende voorwerpen verboden daarmede binten de zeven hieronder beschreven ankerplaatsen voor auker te komen of te liggen, tenzij met schriftelijke vergunning van den arrondissements-ingenieur:

1°. van het verlengde der dwarskrib bij de kerk te *Papendrecht* tot het verlengde der dwarskrib aan de sleepelling te *Papendrecht*, langs den noordelijken oever, over de halve breedte der rivier of tot 100 M. uit de koppen der dwarskribben;

2°. langs den noordelijken oever in eene driehoekige ruimte binnen de grenslijnen, getrokken:

aan de oostzijde van den zuidwestelijken hoek van het woonhuis bij den trasmolen nabij de veerstoep te *Papendrecht*, op den noordoostelijken hoek van de woning van den directeur der gasfabriek te *Dordrecht*,

aan de zuidzijde door de zwarte ankerbaken, aan weerszijden van den mond van de *Noord*;

3°. langs den zuidelijken oever in eene driehoekige ruimte, rivierwaarts begrensd door de lijn der witte ankerbaken op het gors de *Staat* en westwaarts door het verlengde der lijn, getrokken van den dukdalf aan de punt van de *Staat* op den benedenhoek van de houtloods boven den mond der *Rietdijkshaven*;

4°. voor de Merwedekade binnen de grenslijnen, getrokken:

aan de oostzijde van den noordoostelijken hoek der woning van den directeur der gasfabriek te *Dordrecht* op den zuidwestelijken hoek van het woonhuis bij den trasmolen, nabij de veerstoep te *Papendrecht*,

aan de noordzijde door de witte ankerbaken op het gors de *Staat*,

aan de westzijde door de hoekpuntpalen 336 en 333,

aan de zuidzijde op 50 M. afstand van en evenwijdig aan den kaaimuur;

5°. langs den linkerover beneden den mond der *Wollewevershaven*, begrensd:

aan de noordzijde door de lijn, die den hoek van het *Damiatenbolwerk* vereenigt met hoekpuntpaal 339,

aan de noordwestzijde door de lijn, getrokken op ongeveer 100 M. uit en evenwijdig aan de rechter normaal-oeverlijn van de *Oude Maas* en aangegeven door den lichtopstand op den kop van den dam aan de westzijde van den mond van de *Noord* en het witte ankerbaken op het Slobbengors.

aan de zuidwestzijde door de lijn, nit hoekpunt-paal 340 loodrecht op de richting van den kaaimuur getrokken;

6°. lange de oevers van het *Mallegat* en van de *Dordtsche Kil* boven de *Wacht* tot 25 M. uit elk dier oevers;

7°. langs den rechteroever van de *Dordtsche Kil* beneden de *Wacht* tot 100 M. nit den linker-oever dezer rivier.

De snijpunten der grenslijnen van elke der vijf eerstgenoemde ankerplaatsen worden, zooveel mogelijk, aangegeven door groen geverfde boeien of door baken op den wal.

De ankerplaatsen zijn op de aangehechte kaart aangeduid. (1)

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is bevoegd om na overleg met het gemeentebestuur van *Dordrecht* voor een tijdvak van ten hoogste drie maanden wijziging in de aangewezen ankerplaatsen te brengen. Hiervan geschiedt mededeeling in de *Staatscourant*.

3. Het is den schippers van vaartuigen of andere drijvende voorwerpen verboden op de in art. 2 beschreven ankerplaatsen zoodanig voor anker te liggen dat eenig deel dier vaartuigen of voorwerpen buiten de grenzen der ankerplaatsen valt.

4. Het is den schippers van vaartuigen, geladen met buskruit, andere ontplofbare stoffen, petroleum, benzine (naphtha) of terpentijnolie, verboden daarmede te ankeren op de ankerplaatsen, in art. 2 genoemd.

5. De schippers en schepelingen zijn verplicht de bevelen te gehoorzamen, die hun door de ambtenaren, in art. 7 genoemd, worden gegeven ten aanzien van het leggen en verhalen hunner vaartuigen, in verband met het daaromtrent bepaalde in dit reglement.

6. Dit reglement wordt algemeen verkrijgbaar gesteld.

Elke schipper, die van de in art. 2 genoemde ankerplaatsen gebruik maakt, moet van een exemplaar van dit reglement voorzien zijn en dit,

(1) Deze kaart wordt hierna niet opgenomen, als zijnde van plaatselijken aard.

desgevorderd, vertoonen aan de ambtenaren, genoemd in art. 7.

7. De handhaving van dit reglement is opgedragen aan de ambtenaren van den Waterstaat en de Rijksbakenmeesters, aan de ambtenaren en beambten der Rijks- en gemeentepolitie, aan de havenmeesters der gemeente *Dordrecht*, aan de commissarissen der overzetveren van *Papendrecht* en *Zwijndrecht* op *Dordrecht* v. v., aan de schippers der stoomvaartuigen, varende in die veren, en aan de Rijksambtenaren, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met eenig toezicht of beheer over het geheel of over eenig gedeelte belast.

De ambtenaren en beambten, in het eerste lid bedoeld, zijn bevoegd tot de handelingen in art. 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven, en de ambtenaren van den waterstaat, de Rijksbakenmeesters, de havenmeesters, de commissarissen der overzetveren en de Rijksambtenaren, in het slot van het eerste lid bedoeld, zijn bevoegd tot de handelingen, in art. 3 der genoemde wet omschreven.

De opgemaakte processen-verbaal worden gezonden aan de betrokken ambtenaren van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht en in afschrift aan den betrokken hoofdingenieur van den waterstaat medegedeeld.

8. Overtreding van dit reglement wordt, voor zooveel daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden* de overtreding van artt. 2, 3, 4 en 5;

b. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden* de overtreding van art. 6, tweede lid.

9. Dit reglement verstaat onder schippers hen die op het vaartuig of over eenig ander drijvend voorwerp het gezag uitoefenen, of met de leiding belast zijn;

onder ambtenaren van den Waterstaat, de inspecteurs, hoofdingenieurs, ingenieurs, aspirant-ingenieurs en opzichters van den Rijkswaterstaat.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 4den April 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

(Uitgeg. 28 April 1896.)

9 April 1896. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent toekenning van vrijdom van invoerrecht voor natrium acetaat en calcium acetaat. S. 65.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 21 Maart 1896, n°. 115, Invoerrechten en Accijnzen;

Herzien het Koninklijk besluit van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 64), houdende toekenning van vrijdom van invoerrecht voor natrium acetaat en calcium acetaat;

Den Raad van State gehoord (advies van den 31 Maart 1896, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister van 7 April 1896, n°. 42, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

In het tweede lid van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 64), wordt in plaats van „losplaatsen” gelezen „plaatsen”.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den April 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,
SPRENGER VAN EYK.

(get.)
(*Uitgeg.* 18 April 1896.)

10 April 1896. BESLUIT, houdende intrekking van het Koninklijk besluit van 11 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 40) en nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 14 Februari 1890 (*Staatsblad* n°. 25), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te *Franeker*. S. 66.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 April 1896, n°. 968, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van Bestuurders van het krankzinnigengesticht te *Franeker* om in bedoelde inrichting 30 mannen meer te mogen opnemen dan het maximum der verpleegden, bepaald bij het Ko-

ninklijk besluit van 14 Februari 1890 (*Staatsblad* n°. 25), gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 11 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 40);

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij artikel 10, sub 46°., van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 11 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 40), te bepalen, dat artikel 1 van het Koninklijk besluit van 14 Februari 1890 (*Staatsblad* n°. 25), tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te *Franeker*, wordt gelezen als volgt:

„In het krankzinnigengesticht te *Franeker* mogen niet meer dan 160 mannen en 170 vrouwen verpleegd worden.”

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 10den April 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(*Uitgeg.* 15 April 1896.)

10 April 1896. BESLUIT, houdende aanwijzing van den spoorweg van de Pruisische grens, nabij *Kerkrade*, naar *Sittard* als heerbaan en vestiging van een kantoor van in-, uit- en doorvoer in de gemeente *Kerkrade*. S. 67.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 8 April 1896, n°. 90, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de artt. 37, 38, 42, 63, 64, 66 en 75 der Algemeene Wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), art. 97 der wet van den 20 Juni 1862 (*Staatsblad* n°. 62), art. 35 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 127), art. 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92) en de artt. 1, 43 en 53 van het Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij dat van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 53);

Gelet op de Koninklijke besluiten van den 12 Juni 1839 (*Staatsblad* n°. 23), 20 April 1863 (*Staatsblad* n°. 23), 15 September 1870 (*Staatsblad* n°. 161), 19 December 1871 (*Staatsblad* n°. 130) en op de artt. 4 en 5 van het Koninklijk besluit van 15 April 1872 (*Staatsblad* n°. 47);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De spoorweg van de Pruisische grens, nabij *Kerkrade*, over *Heerlen* naar *Sittard* wordt aangewezen als heerbaan voor den invoer van goederen met spoorwagens.

2. In de gemeente *Kerkrade* wordt gevestigd een kantoor:

a. voor de inkleding van goederen, die langs den in art. 1 genoemden spoorweg worden ingevoerd overeenkomstig het voormeld gewijzigd Koninklijk besluit van 26 Maart 1872 en voor de lossing van goederen met vracht- of volglift volgens de artt. 4 en 5 van het voormeld Koninklijk besluit van 15 April 1872;

b. voor den uitvoer langs denzelfden spoorweg van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd, wijn en bier), ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

c. voor den doorvoer langs dien spoorweg.

3. Dit besluit treedt in werking op 1 Mei 1896.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 10den April 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 16 April 1896.)

15 April 1896. WET, houdende nadere wijziging van de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), tot regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie, aangevuld bij de wet van 1 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 123) en gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64). S. 68.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1894/95, n°. 202, 1—3; 1895/96, n°. 28, 1.

Hand. id. 1895/96, *bladz.* 975.

Hand. 1° Kamer 1895/96, *bladz.* 331, 362, 369.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), tot regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie, aangevuld bij de wet van 1 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 123) en gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), nader te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het tweede lid van artikel 24 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) wordt gelezen als volgt:

„Alvorens tot onteigening ter afmaking over te gaan, benoemt de burgemeester een deskundige om het vee te waardeeren, waarbij moet worden in acht genomen, dat voor verdacht vee de volle waarde, voor vee, door eene besmettelijke ziekte aangetast, ten minste de helft en ten hoogste het volle bedrag der waarde, die het in gezonden toestand zou hebben, wordt berekend, met dien verstande, dat in den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 34, voor elke besmettelijke ziekte, waarbij afmaking plaats heeft, de maatstaf bepaald wordt, naar welken het bedrag voor vee, door die ziekte aangetast, wordt berekend.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 25 April 1896.)

15 April 1896. WET, houdende regeling van het toezicht op het gebruik van stoomtoestellen. S. 69.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1894/95, n°. 179, 1—5; 1895/96, n°. 14, 1—7.

Hand. id. 1895/96, *bladz.* 932—936.

Hand. 1° Kamer 1895/96, *bladz.* 316, 358, 373—376.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat de wijziging en aanvulling, welke de wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97) regelende het toezicht op het gebruik van stoomtoestellen behoeft, het raadzaam maken, haar door eene nieuwe wet te doen vervangen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

§ 1. Algemeene bepalingen.

Art. 1. Onder stoomtoestel wordt in deze wet verstaan een stoomketel en elk ander, bij algemeene maatregel van bestuur aan te wijzen toestel, verbonden met een stoomketel en bestemd om onder eene grootere drukking dan die van den dampkring te werken.

Een stoomketel is een toestel, ingericht om uit eenige vloeistof stoom voort te brengen.

2. Onder toebehooren van een stoomtoestel worden in deze wet verstaan alle toestellen strekkende om het veilig gebruik van het stoomtoestel te verzekeren.

3. Onder gebruiker van een stoomtoestel wordt in deze wet verstaan :

a. bij nitsluitend huishoudelijk gebruik het hoofd van het gezin of het hoofd of de bestuurder van de inrichting, waarin het toestel wordt gebruikt;

b. in alle andere gevallen het hoofd of de bestuurder van het bedrijf, de onderneming of de inrichting, waarin het toestel wordt gebruikt.

§ 2. *Van vergunning tot het in werking brengen van stoomtoestellen.*

4. Het is verboden een stoomtoestel in werking te brengen zonder daartoe eene door of namens den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid nitgereikte akte van vergunning te hebben.

5. De akte van vergunning wordt verleend, wanneer het van Regeeringswege te houden onderzoek en de beproeving van het stoomtoestel, alsmede het onderzoek van zijn toebehooren, nitkomsten hebben opgeleverd die voldoen aan de eischen door en krachtens den in artikel 6 bedoelden algemeenen maatregel van bestuur te stellen.

6. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald :

a. welke opgaven de aanvraag tot het verkrijgen eener akte van vergunning moet bevatten, en wat daarbij moet worden overgelegd, alsmede de opgaven en voorwaarden, welke de akte moet vermelden;

b. aan welke eischen het stoomtoestel en zijn toebehooren moet voldoen, de wijze van het onderzoek en van de beproeving en de regelen daarbij in acht te nemen.

De algemeene maatregel van bestuur wijst de gevallen aan, waarin de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid geheel, gedeeltelijk of voorwaardelijk vrijstelling van de daarin vervatte voorschriften kan geven.

7. Door Ons worden benoemd de ambtenaren belast met het toezicht op en het onderzoek en de beproeving van stoomtoestellen, alsmede de leden der commissie, aan welke, in de gevallen bij deze wet aangewezen, handelingen en uitspraken van gemelde ambtenaren ter beoordeling worden onderworpen.

8. Deze commissie bestaat uit vijf leden, van

welke één, door Ons aan te wijzen, het voorzitterschap bekleedt.

De leden treden, volgens een door Ons vast te stellen rooster, om de vijf jaren af, maar zijn opnieuw benoembaar.

9. De leden der commissie, alsmede de ambtenaren in artikel 7 bedoeld, leggen bij de aanvaarding hunner bediening, eerstgenoemden in handen van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, laatstgenoemden in handen van Onzen Commissaris in de provincie, waar zij krachtens hnnne aanstelling verblijf houden, den eed of de belofte af, dat zij de plichten hunner bediening getrouw zullen vervullen.

10. Hij die de aanvraag om vergunning tot gebruik van het stoomtoestel heeft gedaan stelt ter beschikking van den ambtenaar met het onderzoek en de beproeving belast, zoowel de werktuigen als de werktuigen, die voor het onderzoek en de beproeving noodig zijn.

Hij zelf alsmede een of twee door hem aan te wijzen personen, zijn bevoegd bij het onderzoek en de beproeving tegenwoordig te zijn.

11. De nadeelige gevolgen eener beproeving zijn voor rekening van hem die deze heeft verzocht, ten ware zij niet met het noodige beleid is bestuurd. In het laatste geval wordt de schade nit 's Rijks schatkist vergoed.

12. Is de ambtenaar, ten gevolge van het onderzoek of van de beproeving van oordeel, dat de vergunning geweigerd moet worden, dan deelt hij zijn aan den Minister in te zenden verslag te gelijk in afschrift aan hem die de vergunning heeft verzocht, mede. Deze kan daartegen binnen veertien dagen zijne bezwaren bij den Minister indienen. Geschiedt dit, dan stelt de Minister de zaak in handen van de in artikel 7 bedoelde commissie, die een of meer leden tot het doen van een nieuw onderzoek of beproeving aanwijst.

Hij die de vergunning heeft verzocht draagt de kosten van dit onderzoek of deze beproeving, zoo de commissie in haar verslag aan den Minister, hetwelk den verzoeker in afschrift medegedeeld wordt, de ingediende bezwaren ongegrond verklaart.

Deze kosten worden berekend naar een door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen tarief.

Op het onderzoek en de beproeving door de commissie zijn de artikelen 10 en 11 dezer wet van toepassing.

13. Elke beschikking op aanvragen om vergunning of herhaling van onderzoek, wordt den

belanghebbende binnen den kortsten tijd schriftelijk en kosteloos medegedeeld.

14. Wanneer door den gebruiker van een stoomtoestel aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid schriftelijk het verlangen wordt te kennen gegeven, dat een met den stoomketel verbonden toestel, dat bestemd is om onder eene grootere drukking dan die van den dampkring te werken en niet valt onder den algemeenen maatregel van bestuur, bedoeld in artikel 1, door een der in artikel 7 vermelde ambtenaren onderzocht of beproefd worde, geeft de Minister daartoe last.

De kosten van dit onderzoek of van deze beproeving, te berekenen naar een door gemelden Minister vast te stellen tarief, worden door den verzoeker gedragen.

§ 3. *Van het toezicht op de stoomtoestellen.*

15. Alle in gebruik zijnde stoomtoestellen met toebehooren blijven aan een voortdurend toezicht van Regeeringswege onderworpen.

Het wordt uitgeoefend door de ambtenaren bedoeld in artikel 7, naar regelen vast te stellen bij algemeenen maatregel van bestuur.

16. De in artikel 7 bedoelde ambtenaren hebben te allen tijde vrijen toegang tot de plaatsen waar de stoomtoestellen en toebehooren zich bevinden.

Wordt hun de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien, desnoods met inroeping van den sterken arm.

Zijn de stoomtoestellen of hun toebehooren enkel door eene woning toegankelijk, dan treden die ambtenaren tegen den wil van den bewoner niet binnen, dan op vertoon van eenen schriftelijken bijzonderen last van den burgemeester of van den kantonrechter. Van dit binnentreden wordt door hen proces-verbaal opgemaakt en binnen tweemaal vier en twintig uren aan den genen, in wiens woning is binnentreden, in afschrift medegedeeld.

17. De gebruiker van het stoomtoestel en zij, die het bedienen, zijn verplicht aan de in artikel 7 bedoelde ambtenaren de verlangde inlichtingen te geven omtrent zaken en feiten, de naleving van deze wet betreffende.

18. De in artikel 7 bedoelde ambtenaren zijn op de wijze, in de gevallen en onder de waarborgen bij den algemeenen maatregel van bestuur, in artikel 15 bedoeld, te omschrijven, bevoegd de stoomtoestellen opnieuw te onderzoeken en te beproeven.

De nadeelige gevolgen eener beproeving zijn voor rekening van den gebruiker van het stoomtoestel, ten ware zij niet met het noodige beleid is bestuurd. In het laatste geval wordt de schade uit 's Rijks schatkist vergoed.

19. De gebruiker van het stoomtoestel stelt ter beschikking van den ambtenaar met het onderzoek en de beproeving belast, zoowel de werklieden als de werktuigen, die voor het onderzoek en de beproeving noodig zijn. Hij zelf alsmede een of twee door hem aan te wijzen personen, zijn bevoegd bij het onderzoek en de beproeving tegenwoordig te zijn.

20. Indien de gebruiker van een stoomtoestel in strijd met de meening hem door den dienstdoenden ambtenaar te kennen gegeven, vermeent, dat er geen voldoende reden bestaat, hetzij voor eene buitentijds in te stellen beproeving of onderzoek, bij welke het stoomtoestel buiten werking moet worden gesteld, hetzij voor een door dezen gelasten maatregel om het in een voor onderzoek of beproeving geschikt toestand te brengen, geeft hij van zijne bezwaren schriftelijk kennis aan dien ambtenaar.

Deze zendt het bezwaarschrift onmiddellijk aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die de zaak stelt in handen van de in artikel 7 vermelde commissie.

De commissie wijst daarop drie harer leden aan ten einde de zaak plaatselijk te onderzoeken.

Verklaart de commissie in haar aan den Minister in te dienen verslag, hetwelk den belanghebbende in afschrift wordt medegedeeld, de bezwaren ongegrond, dan gelast de Minister, dat tot de handeling, waartegen bezwaar was gemaakt, zal worden overgegaan.

In dit geval draagt de gebruiker van het stoomtoestel de kosten van het door de commissie ingestelde plaatselijk onderzoek, berekend naar het in artikel 12 bedoelde tarief.

21. Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald:

a. aan welke verplichtingen moet worden voldaan:

1°. door den gebruiker, in geval van herstelling en ten aanzien van het onderhoud van een stoomtoestel en zijn toebehooren, alsmede ten aanzien van de inrichting van het ruim in hetwelk de ketels van stoomvaartuigen geplaatst zijn;

2°. door den gebruiker en door hem, die tijdens de werking van het toestel, dit bedient, zoowel waaneer het stoomtoestel en zijn toebe-

hooren in werking, als wanneer zij buiten werking zijn;

δ. wat door den gebruiker van een stoomtoestel moet worden gedaan, om het toezicht mogelijk of gemakkelijk te maken, of te dien einde door de in artikel 7 bedoelde ambtenaren kan worden gelast;

c. in welke gevallen de akte van vergunning kan ingetrokken worden.

Tevens worden daarbij de gevallen aangegeven, waarin de Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van het bij den algemeenen maatregel van bestuur, in dit artikel bedoeld, voorgeschreven geheel, gedeeltelijk of voorwaardelijk vrijstelling kan verleen.

22. Indien de ambtenaar bij het onderzoek van een stoomtoestel met toebehooren bevindt:

1°. dat deze niet beantwoorden aan de eischen, bedoeld in artikel 6, sub δ;

2°. dat de verplichtingen, bedoeld in artikel 21, sub a of δ, niet zijn in acht genomen — in beide gevallen voor zooveel niet van een of ander dezer eischen of verplichtingen vrijstelling is verleend;

3°. dat niet is voldaan aan de voorwaarden waaronder de vergunning is verkregen;

zoo maakt hij daarvan proces-verbaal op, hetwelk hij onverwijld aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie zendt.

Kan het verdere gebruik van het stoomtoestel dadelijk gevaar opleveren, zoo brengt hij zulks ter kennis van den burgemeester, die door verzegeling op de door den ambtenaar aan te geven wijze zorgt, dat het stoomtoestel onmiddellijk buiten dienst gesteld worde.

Na de verzegeling wordt door den ambtenaar een nader onderzoek of nadere beproeving ingesteld, tenzij de gebruiker bij den Minister tegen de gedane verzegeling opkomt. In dat geval draagt de Minister een nieuw onderzoek of beproeving op aan de in artikel 7 vermelde commissie, die daartoe drie harer leden aanwijst. De kosten van dit onderzoek of deze beproeving, berekend naar het in artikel 12 bedoelde tarief, zijn ten laste van den gebruiker van het toestel, indien de commissie het oordeel van den ambtenaar bevestigt.

Blijkt uit het nader onderzoek of de beproeving, dat het stoomtoestel met toebehooren geen gevaar heeft opgeleverd, of in geval van herstelling uit een daarna ingesteld onderzoek of eene beproeving, dat het gevaar is geweken, of wordt

bij niet-herstelling de akte ingetrokken, zoo geeft de dienstdoende ambtenaar hiervan kennis aan den burgemeester, die alsdan voor zooveel noodig voor de ontzegeling zorg draagt.

De artikelen 18, 2de lid en 19 zijn van toepassing op het onderzoek of de beproeving door de commissie ingesteld.

23. Indien de ambtenaar bevindt dat een stoomtoestel met toebehooren in werking is, zonder dat hem op zijne vordering de in artikel 4 bedoelde akte van vergunning wordt getoond, zoo geeft hij daarvan kennis aan den burgemeester, die door verzegeling op de door den ambtenaar aan te geven wijze zorgt, dat het stoomtoestel onmiddellijk buiten dienst gesteld worde.

Na de verzegeling wordt door den ambtenaar een onderzoek en beproeving ingesteld, tenzij de gebruiker schriftelijk aan dien ambtenaar kennis geeft, dat daartegen bij hem bezwaar bestaat op grond, dat voor het in werking brengen van zijn toestel geene akte van vergunning wordt vereischt.

De ambtenaar zendt het bezwaarschrift onmiddellijk aan den Minister, die de zaak stelt in handen van de in artikel 7 vermelde commissie.

De commissie wijst daarop drie harer leden aan tot het doen van een plaatselijk onderzoek.

Verklaart de commissie in haar aan den Minister in te dienen verslag, hetwelk den belanghebbende in afschrift wordt medegedeeld, de bezwaren ongegrond, dan gelast de Minister, dat tot de handeling, waartegen bezwaar was gemaakt, zal worden overgegaan tenzij de gebruiker schriftelijk verklaart geen onderzoek en beproeving te wenschen.

Wanneer de bezwaren ongegrond zijn verklaard, draagt de gebruiker de kosten van het onderzoek door de commissie naar het in artikel 12 bedoelde tarief en heeft geene ontzegeling plaats.

Verklaart de commissie in haar verslag de bezwaren gegrond, dan gelast de Minister, dat tot ontzegeling zal worden overgegaan.

De door eene beproeving toegebrachte schade wordt uit 's Rijks schatkist vergoed, wanneer die beproeving niet met het noodige beleid is bestuurd.

24. Van elk ongeval bij het gebruik van een stoomtoestel geeft de gebruiker binnen vier en twintig uren kennis aan den burgemeester der gemeente, waarin zich het stoomtoestel bevindt. In geval van ontploffing zorgt hij, dat tot de komst van den burgemeester of van den door dezen aangewezen persoon, ter plaatse waar het ongeval is voorgevallen alles in onveranderden

toestand blijve, tenzij daaruit gevaar zou kunnen ontstaan.

Heeft een ongeval plaats gehad aan boord van een stoomvaartuig, in zee of in een binnenwater, zoo geschiedt de kennisgeving in het eerste geval aan den burgemeester van de eerste Nederlandsche havenplaats waar het vaartuig binnenloopt, en in het tweede geval aan den burgemeester der gemeente waarin het vaartuig het eerst stilstaakt.

25. Na een ongeval brengt de burgemeester, onverschillig of hij de mededeeling ontvange hebbe dan niet, het gebeurde zoo spoedig mogelijk ter kennis van den ambtenaar belast met het toezicht in de gemeente.

Door dezen wordt ten spoedigste een onderzoek ter plaatse ingesteld.

Het onderzoek heeft voornamelijk ten doel te bepalen, of de gebruiker van het stoomtoestel of zij die het toestel bedienen, zich aan verzuim, nalatigheid of niet inachtneming der verordeningen omtrent het gebruik van stoomtoestellen hebben schuldig gemaakt.

26. Van dit onderzoek wordt door den ambtenaar op zijn ambtseel proces-verbaal in tweevoud opgemaakt, bevattende zoo mogelijk eene duidelijke en bepaalde verklaring omtrent de oorzaak van het ongeval.

Een exemplaar van het proces-verbaal wordt onmiddellijk aan den bevoegden ambtenaar van het opebaar ministerie gezonden. Afschrift van het proces-verbaal is voor iederen belanghebbende bij den ambtenaar van het stoomwezen tegen betaling der kosten verkrijgbaar.

27. De burgemeester zorgt, dat zoolang het onderzoek van den ambtenaar niet is afgelopen, ter plaatse waar de ontploffing is voorgevallen, alles, tenzij hij oordeele dat daaruit gevaar kunne rijzen, in onveranderden toestand blijve.

28. De burgerrechtelijke verantwoordelijkheid voor een ongeval, veroorzaakt door een stoomtoestel en waardoor schade is toegebracht aan personen of goederen, rust:

a. zoo het stoomtoestel dient voor een bedrijf of eene onderneming, op hem voor wiens rekening het bedrijf of de onderneming uitgeoefend wordt;

b. zoo het stoomtoestel dient uitsluitend tot huishoudelijk gebruik, op het hoofd van het gezin of op het hoofd van het bestuur der inrichting, waarin het toestel werd gebruikt;

c. zoo het stoomtoestel tot wetenschappelijke onderzoekingen dient, op hem door wien de onderzoekingen verricht worden;

d. zoo het stoomtoestel onder het beheer staat van een Departement van algemeen bestuur, op den Staat; van een provinciaal bestuur, op de provincie; van een gemeentebestuur, op de gemeente; van een waterschapsbestuur, op het waterschap.

§ 4. Strafbepalingen.

29. De gebruiker van een stoomtoestel wordt gestraft:

a. met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, zoo hij dat stoomtoestel in werking heeft, zonder aan den bevoegden ambtenaar op diens vordering het schriftelijk bewijs der in artikel 4 bedoelde vergunning te toonen; indien de overtreding enkel bestaat in het niet op de eerste vordering vertoonen van de reeds verkregen akte, wordt eene geldboete opgelegd van ten hoogste drie gulden;

b. met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, zoo hij in strijd handelt met de in de akte vermelde voorwaarden;

c. met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, zoo hij niet nakomt eene der verplichtingen hem bij artikel 24 opgelegd.

30. Met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden wordt gestraft:

a. de gebruiker van een stoomtoestel waarvoor eene akte van vergunning uitgereikt is en hetwelk of welks toebehooren niet beantwoordt aan een der eischen bedoeld in artikel 6, sub b, en bepaald bij een ingevolge den aanhef van dat artikel uitgevaardigden algemeenen maatregel van bestuur;

b. hij die niet in acht neemt eene der verplichtingen bedoeld in artikel 21, sub a, en hem opgelegd bij een ingevolge den aanhef van dat artikel uitgevaardigden algemeenen maatregel van bestuur.

Met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste honderd gulden, wordt gestraft de gebruiker van een stoomtoestel, die niet in acht neemt eene der verplichtingen, bedoeld in artikel 21, sub b, en hem opgelegd bij een ingevolge den aanhef van dat artikel uitgevaardigden algemeenen maatregel van bestuur;

Met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden wordt gestraft de overtreding van artikel 17.

31. Indien tijdens het plegen van eene overtreding van deze wet of van een ingevolge deze

wet nitgevaardigden algemeenen maatregel van bestuur nog geen twee jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige, wegens eene dezer overtredingen, onherroepelijk is geworden, kunnen de straffen worden verduubeld.

32. De in artikel 7 bedoelde ambtenaren en leden der commissie zijn verplicht tot geheimhouding van hetgeen hun in plaatsen, waar zij krachtens deze wet binnentreden, omtrent het daar uitgeoefend wordend bedrijf is bekend geworden, voor zoover het niet in strijd is met de bepalingen van deze of van eene andere wet.

Hij, die opzettelijk de bij het vorige lid opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden met of zonder ontzetting van het recht om ambten of bepaalde ambten te bekleeden.

Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

Geen vervolging heeft plaats dan op klachte van hem, die het bestuur uitoefent of het hoofd is van het bedrijf of de onderneming.

33. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen, behalve de feiten, strafbaar gesteld bij het tweede en derde lid van artikel 32, die als misdrijven worden beschouwd.

§ 5. *Uitzonderingen en overgangsbepalingen.*

34. Deze wet is niet van toepassing op de locomotieven van spoorwegen, waarvan het gebruik geregeld blijft door de wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67) en artikel 1 der wet van 28 October 1889 (*Staatsblad* n°. 146) en de krachtens die wetten uitgevaardigde verordeningen.

Deze wet is mede niet van toepassing op oorlogsschepen.

35. Met uitzondering van de artikelen 24, 25, 26, 27, 28 en 29 c is deze wet niet van toepassing op:

a. uitsluitend tot huishoudelijk gebruik dienende stoomtoestellen, waarvan de inhoud, vermenigvuldigd met de drukking die de stoom tegen de wanden uitoefent, niet overschrijdt eene grens, door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur aan te geven;

b. stoomtoestellen uitsluitend dienende tot wetenschappelijke onderzoekingen;

c. stoomtoestellen onder het beheer van een der Departementen van algemeen bestuur gesteld;

d. stoomtoestellen van vreemde stoomvaartuigen, indien de gebruikers bewijzen, dat voldaan is aan de bepalingen omtrent het stoomwezen, van kracht in het land waar de stoomvaartuigen te huis behooren en dat zij minder dan zes achtereenvolgende maanden uitsluitend in *Nederland* zijn gebruikt;

e. vervoerbare stoomtoestellen, welke aan in het buitenland gevestigde eigenaren behooren en minder dan drie achtereenvolgende maanden uitsluitend in *Nederland* in gebruik zijn, indien de gebruikers binnen tweemaal vier en twintig uren na aankomst van het stoomtoestel hier te lande bewijzen dat voldaan is aan de bepalingen omtrent het stoomwezen, van kracht in het land waarin de eigenaren gevestigd zijn.

36. Gebruikers van stoomketels, die op het tijdstip van het in werking treden dezer wet in het bezit zijn van akten van vergunning, blijven de bevoegdheid behouden om hunne ketels, krachtens de hun verleende akten en onder de daarin vermelde voorwaarden te gebruiken. Deze bevoegdheid houdt op, zoodra bij vernieuwing van eenig deel van den ketel of zijn toebehooren dit niet in overeenstemming wordt gebracht met de krachtens deze wet uitgevaardigde voorschriften.

Aan gebruikers van stoomtoestellen, andere dan stoomketels, die op het bovenvermelde tijdstip reeds in gebruik genomen zijn, wordt eene akte van vergunning verleend voor het onveranderd gebruik hunner toestellen, tenzij bij onderzoek blijkt dat het verder gebruik direct gevaar oplevert.

De bevoegdheid om deze akte te gebruiken houdt op, zoodra bij vernieuwing van eenig deel van het toestel of van zijn toebehooren, dit niet in overeenstemming wordt gebracht met de krachtens deze wet uitgevaardigde voorschriften.

37. De wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97) wordt ingetrokken.

38. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Stoomwet”.

39. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEIDEN.

(*Uitgeg.* 24 April 1896.)

15 April 1896. WET, houdende regeling betrekkelijk de gerechtskosten in strafzaken. S. 70. *Bijl. Hand. 2° Kamer 1894/95, n°. 192, 1—3; 1895/96, n°. 23, 1—3.*

Hand. id. 1895/96, bladz. 1026—1030.

Hand. 1° Kamer 1895/96, bladz. 317, 331, 343, 349.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat het wenschelijk is wijziging te brengen in de regeling betrekkelijk de gerechtskosten in strafzaken, waarvan de gewone rechter kennis neemt;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In art. 214 van het Wetboek van Strafvordering worden het tweede, derde, vierde, vijfde en zesde lid vervangen door de volgende bepaling:

„De kosten blijven, behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald, voor rekening van den Staat”.

2. Het eerste lid van art. 215 van het Wetboek van Strafvordering wordt gelezen:

„In de gevallen waarin de veroordeelde in de kosten wordt verwezen, wordt die veroordeeling uitvoerbaar verklaard ook bij lijfswang, waarvan de langste duur door de regtbank wordt bepaald”.

3. Het laatste lid van art. 234 van het Wetboek van Strafvordering wordt gelezen:

„Bij gebreke hiervan wordt, wanneer de beklagde bij zijne verschijning ter terechtzitting van het gerechtshof daartoe verzoek doet, de zaak voor eenen bepaalden tijd uitgesteld”.

4. Art. 249 van het Wetboek van Strafvordering vervalt.

5. Art. 251, n°. 6, van het Wetboek van Strafvordering vervalt.

6. In art. 254 van het Wetboek van Strafvordering vervallen de woorden „met de reeds gemaakte kosten”.

7. Het vierde lid van artikel 266 van het Wetboek van Strafvordering vervalt.

8. Art. 370 van het Wetboek van Strafvordering wordt gelezen:

„De kosten van het beroep in cassatie blijven, behoudens de uitzonderingen bij de wet bepaald, voor rekening van den Staat.

Kosten, door of ten behoeve van den beklagde gemaakt, zijn niet onder de gerechtskosten begrepen.”

9. In art. 74 van het Wetboek van Strafrecht vervallen de woorden „en van de kosten indien er reeds vervolging heeft plaats gehad.”

10. Letter *a* van art. 1 der wet van 18 April 1874

(*Staatsblad* n°. 66), gewijzigd door de wetten van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 141) en van 28 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 131) wordt gelezen:

„de gerechtskosten in strafzaken, hieronder begrepen die wegens overtredingen waarvan de burgerlijke regter kennis neemt;”

11. In het laatste lid van art. 209 der wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) vervallen de woorden: „mitsgaders de kosten op de aanhaling gevallen”.

In art. 215 van evengoemde wet vervallen de woorden: „en der gevallen kosten”.

In art. 218, 2de lid, vervallen de woorden: „ontslag worden verleend voor de kosten, en”.

In art. 225, zooals dat gewijzigd is bij art. 11 der wet van 22 Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 67) en art. 7 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), vervallen de woorden: „en de gemaakte gerechtskosten”.

In de artt. 85, 219 en 222 worden onder kosten of onkosten verstaan de werkelijk gemaakte kosten bij de inventarisatie, alsmede de kosten voor transport, bewaring en onderhoud der in beslag genomen goederen.

12. In art. 100, 2de lid, der wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 178), zooals dat gewijzigd is bij art. 1, 5°, der wet van 31 December 1887 (*Staatsblad* n°. 265), worden de woorden: „afstand van de in beslag genomen voorwerpen, welke verbeurdverklaring gevorderd wordt en voldoening der gemaakte kosten” vervangen door: „en afstand van de in beslag genomen voorwerpen welke verbeurdverklaring gevorderd wordt”.

In art. 101, laatste lid, der evengoemde wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 178), zooals dat gewijzigd is bij art. 7 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), vervallen de woorden: „en de gerechtskosten”.

13. In art. 50 der wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) vervallen de woorden: „en tot toewijzing der gevallene kosten, buiten die voor de schattingen en tellingen”.

14. In art. 17, laatste lid, van de wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), zooals dat gewijzigd is bij art. 7 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), vervallen de woorden: „en de gemaakte gerechtskosten”.

15. De processen-verbaal, dagvaardingen, acten van transactie, exploten en alle verdere stukken van vervolging in strafzaken, rakende 's Rijks

belastingen, zijn vrij van de formaliteit van registratie en van het recht van zegel.

In art. 238 der wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38) vervallen de woorden: „of de registratie wil laten voorafgaan” en „na den dag der registratie”.

In art. 93 der wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 178) vervallen de woorden: „na den dag der registratie”.

In art. 94 der evengenoemde wet vervallen de woorden: „of wel wanneer de registratie niet binnen den gestelden termijn is geschied”.

In art. 46, § 1, der wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) vervallen de woorden: „na de registratie”.

16. In art. 9 der wet van 10 September 1853 (*Staatsblad* n°. 102) vervallen de slotwoorden: „en veroordeeld in de kosten”.

17. Het recht van den Staat tot verhaal van de in strafzaken, waarvan de gewone rechter kennis neemt, aangewende gerechtskosten, in welke veroordeelden zijn verwezen, doch welke volgens deze wet voor rekening van den Staat zouden zijn, en die op het tijdstip van het in werking treden dezer wet nog niet zijn voldaan, vervalt.

De op het tijdstip van het in werking treden dezer wet daartoe reeds aangevangen vervolging wordt gestaakt.

18. Aan de tegenwoordige griffiers wordt, zolang zij bij hetzelfde rechtscollege of kanton-gerecht in dat ambt werkzaam blijven, eene vaste jaarlijksche toelage verleend ter vergoeding van de vermindering hunner belooningen, bedoeld bij art. 30, letter *c*, der wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 66), die van deze regeling betrekkelijk de gerechtskosten in strafzaken het gevolg zal zijn.

Die toelage wordt door Ons bepaald op het gemiddeld jaarlijksch bedrag dier vermindering, berekend over de laatste drie jaren, voorafgaande aan het jaar, waarin deze wet in werking treedt.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1896.

(get.)

E M M A.

De Minister van Justitie,

(get.)

VAN DER KAAJ.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 12 Mei 1896.)

15 April 1896. WET, houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 152, 2de lid, der Grondwet. S. 71.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1895/96, n°. 8, 1—4.

Hand. id. 1895/96, bladz. 1017—1021.

Hand. 1° Kamer 1895/96, bladz. 317, 343, 362, 369—373.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doet te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat volgens artikel 152, 2de lid, der Grondwet, het gebruik van eigendom tot het voorbereiden en het stellen van militaire inundatiën, wanneer dit wegens oorlog of oorlogsgevaar wordt gevorderd, bij de wet moet worden geregeld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Wanneer, in geval van oorlog of oorlogsgevaar, militaire inundatiën moeten worden voorbereid of gesteld, kan zulks niet dan op last of krachtens machtiging van den Minister van Oorlog geschieden.

2. Wanneer, tot het voorbereiden of het stellen van militaire inundatiën ten gevolge van den last of krachtens de machtiging in artikel 1 bedoeld, het gebruik van eigendom wordt gevorderd, al dan niet gepaard gaande met wijziging, tijdelijke of voortdurende onbruikbaarmaking of vernietiging van dat eigendom, kan, op last van de hoogste militaire overheid ter plaatse aanwezig, onmiddellijk tot dat gebruik worden overgegaan.

Deze zorgt onverwijld voor openbare bekendmaking ter plaatse.

3. Te rekenen van het tijdstip der in het vorige artikel bedoelde opeubare bekendmaking zijn de beheerders van waterstaatswerken, gelegen binnen het te inundeeren gebied of welke in betrekking staan met het voorbereiden of het stellen van militaire inundatiën, verplicht de bevelen na te komen, welke hun, in verband met het voorbereiden of het stellen van de inundatiën, met betrekking tot hun beheer worden gegeven door de hoogste militaire overheid ter plaatse aanwezig, en zijn evengemelde beheerders alsmede de eigenaren en gebruikers van binnen dat gebied gelegen eigendommen verplicht aan genoemde militaire overheid, desverlangd, de voor het voorbereiden of stellen der inundatiën noodige inlichtingen te verstrekken.

4. Zoodra het gebruik, bedoeld in artikel 2, niet meer noodig is, wordt het gebruikte eigendom door of vanwege den Minister van Oorlog weder geheel ter beschikking van de rechthebbenden

gesteld. De wederbeschikbaarstelling wordt door genoemden Minister ter algemeene kennis gebracht.

De Minister van Oorlog is bevoegd, voor rekening van den Staat, het gebruikte eigendom terug te brengen in den toestand, waarin het zich vóór de ingebruikneming bevond.

5. Wanneer door het voorbereiden of het stellen van de militaire inundatiën in de vorige artikelen bedoeld, eigendommen worden beschadigd of aan de vrije beschikking van rechthebbenden of huurders onttrokken, wordt aan hen, op hunne aanvraag, de schade, welke daardoor mocht zijn geleden, vergoed, voor zoover die schade als het onmiddellijke en dadelijke gevolg van het voorbereiden of het stellen der inundatiën moet worden beschouwd, en voor zoover daarin niet door toepassing van het bepaalde in het tweede lid van artikel 4, is of wordt voorzien.

De hierbedoelde aanvraag moet aan den Minister van Oorlog worden ingediend binnen eene maand na de dagteekening van de in het vorige artikel bedoelde kennisgeving.

Door de hoogste militaire overheid ter plaatse aanwezig kan, bijaldien zulks wordt verlangd, op de schadevergoeding voorschot worden verstrekt.

6. Binnen twee maanden nadat de in artikel 5 vermelde aanvraag bij het Departement van Oorlog is ontvangen, biedt de Minister van Oorlog aan den belanghebbende eene bepaalde som gelds aan ter vergoeding der geleden schade. Is binnen den gestelden termijn geen aanbod door den belanghebbende ontvangen, of acht hij de aangeboden schadevergoeding niet voldoende, dan kan hij het geschil op de gewone wijze bij dagvaarding bij den burgerlijken rechter aanbrengen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 15den April 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.
(Uitgeg. 24 April 1896.)

16 April 1896. WET tot regeling der Personeele belasting. S. 72.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1894/95, n°. 180, 1—9; 1895/96, n°. 15, 1—46.

Hand. id. 1895/96, blad. 187—317, 320—338, 340—360, 369—407, 854—919, 922—942, 1001.

Hand. 1° Kamer 1895/96, blad. 331—341, 344—358, 376—397.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de bepalingen omtrent de belasting op het personeel door eene nieuwe regeling te vervangen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

HOOFDSTUK I.

GRONDSLAGEN DER BELASTING.

Art. 1. Onder den naam van „personeele belasting” wordt eene directe belasting geheven naar de volgende grondslagen:

- 1°. huurwaarde,
- 2°. haardsteden,
- 3°. mobilair,
- 4°. dienstboden,
- 5°. paarden,
- 6°. rijwielen.

HOOFDSTUK II.

BELASTING NAAR DE EERSTE DRIE GRONDSLAGEN.

2. § 1. De belasting naar den eersten, tweeden en derden grondslag wordt geheven wegens het gebruiken van hier te lande gelegen gebouwen en gedeelten van gebouwen met hunne aanhoorigheden.

Onder aanhoorigheden worden verstaan gebouwen, erven en tot gemak, uitspanning of vermaak dienende gronden, bij een gebouw of gedeelte van een gebouw behoorende en daarmede in gebruik.

Buiten aanmerking blijven de gronden, die uitsluitend voor de uitoefening van een beroep of bedrijf worden gebezigd, alsmede de voor het publiek toegankelijke gronden van buitenplaatsen; een en ander voor zoover zij geen aanhoorigheid zijn van eene sociëteit, logement, koffiehuis of andere inrichting tot het gebruiken van spijzen of dranken tegen betaling.

§ 2. Waar in deze wet gesproken wordt van perceelen, worden daarmede bedoeld zoowel gebouwen als afzonderlijk in gebruik zijnde gedeelten van gebouwen, beide met hunne gebouwde aanhoorigheden.

3. Perceelen, die geheel of gedeeltelijk zijn gemeubeld, worden beschouwd als in gebruik te zijn, behoudens de toepassing van artt. 63, § 2, en 65, § 2.

4. § 1. Geene belasting naar den eersten, tweeden en derden grondslag wordt geheven wegens het gebruik van perceelen en gedeelten van perceelen uitsluitend:

a. tot openbaren eeredienst;

b. voor den dienst van het Rijk of andere publiekrechtelijke lichamen;

c. als inrichting van onderwijs of tot opleiding voor een ambt, beroep of bedrijf; als kostschool;

d. als inrichting van weldadigheid of tot geneezing of verpleging van zieken of gebrekkigen, als inrichting tot algemeen nut door zedelijke lichamen, vereenigingen in het bezit van rechts-persoonlijkheid of stichtingen, mits niet gebezigd voor uitvoeringen, voorstellingen of bijeenkomsten, waarbij aan het publiek tegen betaling van meer dan 20 cent per persoon toegang wordt verleend, een en ander voor zoover daarbij geen winst wordt beoogd of gemaakt anders dan ten bate der inrichting;

e. tot fabriek of werkplaats, lokalen tot uitstalling niet daarouder begrepen; tot stalling van runderen of ander vee, behalve paarden; tot stalling van paarden, bergplaats of broeikas voor de uitoefening van een beroep of bedrijf.

Het gebruik, vallende onder a, b, c of e, is echter alleen dan niet belastbaar, wanneer het perceel of gedeelte van een perceel kennelijk daarvoor is ingericht. Indien de stallen en bergplaatsen bestemd zijn voor een beroep of bedrijf, blijven zij ook dan onbelast, als zij tevens dienen voor paarden in gemengd gebruik en voor rijtuigen.

§ 2. Van de inrichtingen, bedoeld onder § 1 d, worden door de directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, ieder in zijn dienstkring, lijsten opgemaakt en zooveel noodig aangevuld en gewijzigd.

Besturen van inrichtingen, welke niet op die lijsten voorkomen of daarvan zijn afgevoerd, kunnen, wanneer hun verzoek om plaatsing of herplaatsing is afgewezen, bij Ons in beroep komen.

Door Ons wordt beslist, den Raad van State gehoord.

Bij algemeenen maatregel van bestuur worden geregeld de wijze, waarop de lijsten en hare aanvullingen en wijzigingen worden bekend gemaakt, de wijze waarop, en de termijn binnen welke het beroep kan worden ingesteld, zoodat de herziening van den aanslag ten gevolge van de plaatsing of herplaatsing op de lijsten.

§ 3. De bepalingen van § 1 gelden niet voor de gedeelten dienende tot woning van bestuurders, leeraren, beambten en bedienden.

5. § 1. Voor de heffing der belasting naar de eerste drie grondslagen worden de gemeenten van het Rijk verdeeld in negen klassen, volgens de bij deze wet gevoegde tabel.

§ 2. De grenzen tusschen de in verschillende klassen vallende gedeelten van gemeenten worden, Gedeputeerde Staten gehoord, door Ons bepaald en, wanneer verandering van omstandigheden daartoe aanleiding geeft, gewijzigd.

Van deze besluiten wordt mededeeling gedaan in de *Staatscourant*, met bijvoeging van de adviezen van Gedeputeerde Staten, voor zoover bij de besluiten van die adviezen is afgeweken.

6. § 1. Het bedrag der belasting naar den eersten, tweeden en derden grondslag wegens het gebruik van perceelen, waarvan de belastbare huurwaarde het zeventvoud van de som, bepaald bij art. 12, niet te boven gaat, wordt verminderd in verband met het getal eigen of aangehuwde kinderen, kleinkinderen en pupillen van den belastingplichtige, die met hem het perceel bewonen, ongehuwd zijn en op den eersten Jannari van het belastingjaar den volen ouderdom van twintig jaar nog niet hebben bereikt.

Zij, die tijdelijk elders verblijven tot het verkrijgen van onderwijs, worden als inwonend beschouwd.

§ 2. De vermindering wordt niet toegepast op de belasting wegens het gebruik van de afzonderlijke perceelen, bedoeld in art. 33.

7. De vermindering volgens het vorig artikel is wegens elk der kinderen, kleinkinderen of pupillen:

a. twaalf ten honderd, wanneer de belastbare huurwaarde bedraagt in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e	klasse, niet meer dan f	250
2 ^e	" " " "	225
3 ^e	" " " "	200
4 ^e	" " " "	175
5 ^e	" " " "	150
6 ^e	" " " "	125
7 ^e	" " " "	100
8 ^e	" " " "	75
9 ^e	" " " "	50;

b. tien ten honderd, wanneer de belastbare huurwaarde bedraagt in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, meer dan f250 en niet meer dan f375.—	
2 ^e " " " 225 " " " "	337.50
3 ^e " " " 200 " " " "	300.—
4 ^e " " " 175 " " " "	262.50
5 ^e " " " 150 " " " "	225.—
6 ^e " " " 125 " " " "	187.50
7 ^e " " " 100 " " " "	150.—
8 ^e " " " 75 " " " "	112.50
9 ^e " " " 50 " " " "	75.— ;

c. acht ten honderd, wanneer de belastbare huurwaarde bedraagt in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, meer dan f375.— en niet meer dan f500	
2 ^e " " " 337.50 " " " "	450
3 ^e " " " 300.— " " " "	400
4 ^e " " " 262.50 " " " "	350
5 ^e " " " 225.— " " " "	300
6 ^e " " " 187.50 " " " "	250
7 ^e " " " 150.— " " " "	200
8 ^e " " " 112.50 " " " "	150
9 ^e " " " 75.— " " " "	100 ;

d. zes ten honderd, wanneer de belastbare huurwaarde bedraagt in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, meer dan f500 en niet meer dan f625.—	
2 ^e " " " 450 " " " "	562.50
3 ^e " " " 400 " " " "	500.—
4 ^e " " " 350 " " " "	437.50
5 ^e " " " 300 " " " "	375.—
6 ^e " " " 250 " " " "	312.50
7 ^e " " " 200 " " " "	250.—
8 ^e " " " 150 " " " "	187.50
9 ^e " " " 100 " " " "	125.— ;

e. vier ten honderd, wanneer de belastbare huurwaarde bedraagt in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, meer dan f625.— en niet meer dan f750	
2 ^e " " " 562.50 " " " "	675
3 ^e " " " 500.— " " " "	600
4 ^e " " " 437.50 " " " "	525
5 ^e " " " 375.— " " " "	450
6 ^e " " " 312.50 " " " "	375
7 ^e " " " 250.— " " " "	300
8 ^e " " " 187.50 " " " "	225
9 ^e " " " 125.— " " " "	150 ;

f. twee ten honderd, wanneer de belastbare huurwaarde bedraagt in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, meer dan f750 en niet meer dan f875.—	
2 ^e " " " 675 " " " "	787.50
3 ^e " " " 600 " " " "	700.—

4 ^e klasse, meer dan f525 en niet meer dan f612.50	
5 ^e " " " 450 " " " "	525.—
6 ^e " " " 375 " " " "	437.50
7 ^e " " " 300 " " " "	350.—
8 ^e " " " 225 " " " "	262.50
9 ^e " " " 150 " " " "	175.—

A. Huurwaarde.

8. De belasting wordt berekend naar de huurwaarde van ieder perceel met de ongebonwde aanhoorigheden.

9. § 1. Voor gehuurde perceelen wordt de huurwaarde gesteld op het bedrag van den jaarlijkschen huurprijs volgens de overeenkomst, die in werking is bij het begin van het tijdvak, waarover de belasting wordt geheven.

§ 2. Onder huurprijs wordt verstaan het bedrag aan geld, dat voor het gebruik moet worden betaald, of de geldswaarde van hetgeen in anderen vorm daarvoor moet worden geleverd, verhoogd met het bedrag of de geldswaarde van hetgeen ten gevolge van beding ten laste van den huurder is, doch zonder dat beding ten laste van den verhuurder zou zijn, en verminderd met het bedrag of de geldswaarde van hetgeen ten gevolge van beding ten laste van den verhuurder is, doch zonder dat beding ten laste van den huurder zou zijn.

§ 3. Weekhuur wordt tot jaarhuur herleid door vermenigvuldiging met 50.

Als weekhuur wordt alleen aangemerkt de huur, die wekelijks moet worden betaald volgens eene overeenkomst, welke met de week eindigt.

§ 4. De bepaling van § 1 is niet van toepassing:

a. indien de huurprijs niet onder normale omstandigheden is bedongen;

b. indien een gedeelte van het perceel valt onder art. 4, § 1;

c. indien onder het gehuurde zijn begrepen ongebonwde aanhoorigheden, die volgens art. 2, § 1, voor de belasting buiten aanmerking blijven;

d. indien eene landbouwerswoning of ander perceel voor één prijs is gehuurd te zamen met andere onroerende goederen dan de ongebonwde aanhoorigheden.

10. § 1. De huurwaarde van niet gehuurde perceelen en van perceelen, vallende onder art. 9, § 4, wordt bepaald door vergelijking met onder normale omstandigheden gehuurde perceelen van dezelfde of meest nabijkomende soort in dezelfde of eene naburige gelijksoortige gemeente.

§ 2. Wanneer de aard van een perceel eene vergelijking volgens § 1 niet toelaat, wordt de huurwaarde gesteld op zes ten honderd, berekend over de verkoopwaarde of, indien deze niet is te bepalen, over eene som, door vergelijking afgeleid uit de verkoopwaarde van andere perceelen van dezelfde of meest nabijkomende soort in dezelfde of eene naburige gelijksoortige gemeente.

§ 3. Bij vergelijking volgens dit artikel wordt, onder meer, gelet op stand of ligging.

11. § 1. De belastbare huurwaarde van een perceel, krachtens zijn ambt of zijne betrekking bewoond door iemand, in dienst van een publiek-rechtelijk lichaam of van eene kerk of kerk-genootschap, wordt niet hooger gesteld dan twaalf ten honderd van de jaarlijksche inkomsten, aan dat ambt of die betrekking verbonden.

Genot van vrije woning wordt niet onder de inkomsten begrepen. Daarentegen worden zij verminderd met de som, die voor het gebruik van het perceel moet worden betaald.

De belastbare huurwaarde daalt echter niet beneden een derde van het bedrag, waarop zij volgens art. 10 zou worden bepaald.

De bepalingen van deze paragraaf zijn ook van toepassing op ambtswoningen van onderwijzers, niet vallende onder het eerste lid.

§ 2. De huurwaarde van perceelen en gedeelten van perceelen, uitsluitend dienende tot uitoefening van het bedrijf van logementhouder, wordt slechts voor de helft als belastbare huurwaarde aangemerkt.

Hieronder vallen alleen inrichtingen, waar doorgaans voor reizigers gelegenheid is tot logies per nacht.

De huurwaarde van perceelen en gedeelten van perceelen, nitsluitend dienende tot winkel of lokaal tot uitstalling, wordt slechts voor een derde als belastbare huurwaarde aangemerkt.

12. De belasting naar den eersten grondslag wordt niet geheven, wanneer de belastbare huurwaarde van het perceel in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, niet meer bedraagt dan f	125.—
2 ^e " " " " " "	112.50
3 ^e " " " " " "	100.—
4 ^e " " " " " "	87.50
5 ^e " " " " " "	75.—
6 ^e " " " " " "	62.50
7 ^e " " " " " "	50.—
8 ^e " " " " " "	37.50
9 ^e " " " " " "	25.—

1896.

13. § 1. De belastbare huurwaarde van elk perceel wordt voor de berekening der belasting verminderd in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, met.	f 110.—
2 ^e " " " " " "	97.50
3 ^e " " " " " "	85.—
4 ^e " " " " " "	72.50
5 ^e " " " " " "	60.—
6 ^e " " " " " "	47.50
7 ^e " " " " " "	35.—
8 ^e " " " " " "	22.50
9 ^e " " " " " "	10.—

§ 2. De belasting bedraagt jaarlijks acht ten honderd van de belastbare huurwaarde, verminderd volgens § 1.

B. Haardsteden.

14. De belasting wordt berekend naar het getal haardsteden van ieder perceel met meer dan ééne haardstede.

Voor elk vertrek, dat in het belastingjaar op één of meer dagen vóór 1 April of na 31 October wordt verwarmd, wordt ééne haardstede gerekend.

De gangen, portalen en trappen van een perceel worden te zamen voor één vertrek gerekend.

Als verwarmd wordt beschouwd het vertrek, waar zich een haard of andere vaste stookplaats, eene kachel of ander stooktoestel of een warmte-leider bevindt, wanneer een en ander kan worden in gebruik genomen zonder dat enig metsel- of pleisterwerk geheel of gedeeltelijk wordt verwijderd of beschadigd.

Indien een stooktoestel is geplaatst in de afscheiding tusschen verschillende vertrekken, wordt elk dier vertrekken als verwarmd beschouwd.

Toestellen, die gebruikt worden zonder afvoer in een schoorsteen of in de open lucht, blijven buiten aanmerking.

15. De belasting naar den tweeden grondslag wordt niet geheven, wanneer de belastbare huurwaarde van het perceel in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, niet meer bedraagt dan f	200
2 ^e " " " " " "	180
3 ^e " " " " " "	160
4 ^e " " " " " "	140
5 ^e " " " " " "	120
6 ^e " " " " " "	100
7 ^e " " " " " "	80
8 ^e " " " " " "	60
9 ^e " " " " " "	40.

7

16. § 1. De belasting bedraagt jaarlijks:

voor twee haardsteden	f 1
„ drie „	3
„ vier „	6
„ vijf „	10
„ zes „	15
„ zeven „	21
„ acht „	28
„ negen „	36

benevens f 8 voor iedere haardstede boven negen.

§ 2. Met afwijking van de vorige paragraaf bedraagt de belasting wegens de haardsteden van perceelen en gedeelten van perceelen, uitsluitend dienende tot uitoefening van het bedrijf van logementhouder of tot openbare badinrichting, met meer dan drie haardsteden jaarlijks f 1 voor iedere haardstede.

C. Mobilair.

17. § 1. De belasting wordt berekend naar de waarde:

a. der stoffeering van ieder perceel, onverschillig wiens eigendom zij is;

b. der rijtuigen en pleiziervaartuigen van den belastingplichtige, onverschillig waar zij zich bevinden, voor zoover niet uitsluitend gebezigd voor de uitoefening van zijn beroep of bedrijf.

De waarde van rijtuigen wordt gevoegd bij die der stoffeering van het perceel, waar zij zich doorgaans bevinden of, indien dat perceel niet bij den belastingplichtige in gebruik is, bij die der stoffeering van het perceel, waar hij doorgaans verblijft houdt.

De waarde van pleiziervaartuigen wordt gevoegd bij die der stoffeering van het perceel, waar de belastingplichtige doorgaans verblijft houdt.

§ 2. Door stoffeering wordt verstaan al hetgeen volgens art. 573 van het Burgerlijk Wetboek daartoe behoort, met uitzondering van schilderen, doch met inbegrip van piano's, biljarten en dergelijke voorwerpen, die, om te worden gebruikt, gewoonlijk niet verplaatst worden.

Door waarde wordt verstaan de som, die gerekend wordt te kunnen worden bedongen bij verkoop onder normale omstandigheden ter plaatse daartoe geschikt.

§ 3. De waarde van de stoffeering der perceelen en gedeelten van perceelen, bedoeld in art. 11, § 2, komt slechts voor de helft in aanmerking.

18. De belasting naar de waarde der stoffeering

wordt niet geheven, wanneer de belastbare huurwaarde van het perceel in gemeenten of gedeelten van gemeenten, behoorende tot de:

1 ^e klasse, niet meer bedraagt dan	f 200
2 ^e „ „ „ „ „ „	180
3 ^e „ „ „ „ „ „	160
4 ^e „ „ „ „ „ „	140
5 ^e „ „ „ „ „ „	120
6 ^e „ „ „ „ „ „	100
7 ^e „ „ „ „ „ „	80
8 ^e „ „ „ „ „ „	60
9 ^e „ „ „ „ „ „	40.

19. De belasting bedraagt jaarlijks, wanneer de waarde van het mobilair is:

f 140 of meer, doch minder dan f 200	f 0.60
200 „ „ „ „ „ 300	1.50
300 „ „ „ „ „ 400	3.—
400 „ „ „ „ „ 500	4.50
500 „ „ „ „ „ 600	6.—
600 „ „ „ „ „ 700	7.50
700 „ „ „ „ „ 800	9.—
800 „ „ „ „ „ 1,000	10.50
1,000 „ „ „ „ „ 1,200	13.50
1,200 „ „ „ „ „ 1,400	16.50
1,400 „ „ „ „ „ 1,700	19.50
1,700 „ „ „ „ „ 2,000	24.—
2,000 „ „ „ „ „ 2,300	28.50
2,300 „ „ „ „ „ 2,700	33.—
2,700 „ „ „ „ „ 3,100	39.—
3,100 „ „ „ „ „ 3,500	45.—
3,500 „ „ „ „ „ 4,000	51.—
4,000 „ „ „ „ „ 4,500	58.50
4,500 „ „ „ „ „ 5,000	66.—

Is de waarde f 5000 of meer, dan bedraagt de belasting f 73.50, benevens f 15 voor elke geheele som van f 1000, waarmede zij het bedrag van f 5000 te boven gaat.

HOOFDSTUK III.

BELASTING NAAR DEN VIERDEN GRONDSLAG.

20. § 1. De belasting naar den grondslag dienstboden wordt geheven wegens het in dienst hebben, hier te lande, van personen, gebezigd tot persoonlijke of huiselijke diensten, bedienden in sociëteiten daaronder begrepen.

§ 2. Staldienst en tuindienst behooien niet tot de persoonlijke en huiselijke diensten.

§ 3. Gouverneurs en gouvernantes, belast met het bestuur en het onderwijs van kinderen, juffrouwen van gezelschap, secretarissen en rent-

meesters blijven buiten aanmerking, al verrichten zij ook enkele bijkomende persoonlijke of huise-lijke diensten.

21. § 1. Geene belasting wordt gegeven wegens het honden van :

a. bakers en zogende minnen ; ziekenverplegers en ziekenverpleegsters, die buiten het huis, waar zij dienst doen, hnnne woning aanhouden ;

b. dienstboden in inrichtingen, vallende onder c en d van art. 4, § 1, voor zoover zij geene andere diensten verrichten dan rechtstreeks ten behoeve der inrichting ;

c. militaire oppassers door officieren in werke-lijken dienst ;

d. dienstboden, die doorgaans door meer dan één afzonderlijk wonenden persoon of gezin als zoodanig worden gebezigd en niet inwonen bij hem, te wiens behoeve of ten behoeve van wiens gezin zij diensten verrichten ;

e. personen, die doorgaans niet meer dan drie dagen 's weeks in dienst zijn, en niet inwonen bij hem, te wiens behoeve of ten behoeve van wiens gezin zij diensten verrichten ;

f. personen, die geen andere persoonlijke of huiselijke diensten verrichten dan het besturen van paarden voor rijtuigen, waarvan het bovenstuk niet door veerkrachtige of rekbare voorwerpen middellijk of onmiddellijk met de as of de assen is verbonden ;

g. eene eenige vrouwelijke dienstbode door iemand, die geen anderen dienstbode houdt en drie of meer eigen of aangehuwde kinderen, kleinkinderen of pupillen bij zich heeft inwonen, die ongehuwd zijn en op den eersten Januari van het belastingjaar den vollen onderdom van twintig jaar nog niet hebben bereikt ;

h. eene eenige vrouwelijke dienstbode door een weduwnaar of iemand, wiens echtgenoot wegens ziekte elders wordt verpleegd, een en ander voor zoover hij geen anderen dienstbode houdt ;

i. dienstboden, die den persoon, bij wien zij in dienst zijn, in den eersten, tweeden of derden graad van bloedverwantschap of zwagerschap bestaan ;

j. vrouwelijke dienstboden, die op den eersten Januari van het belastingjaar den vollen onderdom van achttien jaar nog niet hebben bereikt en dienstboden, die op dat tijdstip den vollen onderdom van vijf en zestig jaar hebben bereikt.

§ 2. Voor de toepassing der bepaling van § 1, g of h, worden dienstboden, vallende onder eene andere letter van die paragraaf, niet medegerekend.

22. De belasting wordt berekend naar het geheele aantal dienstboden, onverschilli waar zij worden gehouden.

23. De belasting bedraagt jaarlijks :

a. voor elke vrouwelijke dienstbode, die op den eersten Januari van het belastingjaar den vollen onderdom van een en twintig jaar nog niet heeft bereikt, f 4 ;

b. wegens alle overige dienstboden :

voor één dienstbode	f 6
„ twee dienstboden	17
„ drie „	33
„ vier „	54
„ vijf „	80
„ zes „	111
„ zeven „	147
„ acht „	188
„ negen „	234
„ tien „	285

benevens f 50 voor ieder dienstbode boven tien ;

voor elken mannelijken dienstbode f 12 boven de voormelde bedragen.

24. § 1. Met afwijking van het vorig artikel bedraagt de belasting jaarlijks :

a. voor elken koetsier van praktizeerende ge-nees-, heel- en verloskundigen en veeartsen f 15 ;

b. wegens personen, die doorgaans en hoofd-zakelijk werkzaam zijn in het beroep of bedrijf van den belastingplichtige of ten behoeve van eene inrichting, als bedoeld in art. 4, § 1, c en d, waaraan de belastingplichtige als inwonend bestuurder, leeraar of beampte is verbonden :

voor ieder dienstbode f 3.— ;

c. wegens huisbewaarders of huisbewaarsters, bij afwezigheid van het gezin eene woning be-warende, onverschillig of zij ook bij voorbijgaande aanwezigheid van leden des gezins, enkele malen andere persoonlijke of huiselijke diensten ver-richten :

voor elken huisbewaarder of huisbewaarster f 10, met dien verstande dat, wanneer de bewaring van een huis aan gehuwde lieden is toevertrouwd, dit recht slechts ééns ver-schuldigd zal zijn ;

d. voor elken jager, nitsluitend voor de jacht dienende, f 18.

§ 2. Indien verschillende personen, vallende onder § 1, b, mannelijke en vrouwelijke ieder afzonderlijk, uitsluitend bij afwisseling tot persoon-lijke of huiselijke diensten worden gebezigd, wordt de belasting als voor één dienstbode berekend.

HOOFDSTUK IV.

BELASTING NAAR DEN VIJFDEN GRONDSLAG.

25. De belasting wordt gegeven wegens het houden, hier te lande, van:

a. paarden, niet uitsluitend gebezigd voor de nitoeffening van een beroep of bedrijf;

b. paarden, gebezigd voor de uitoeffening der bedrijven van rijtuigverhuurder, ondernemer van personenvervoer, verhuurder van rijpaarden, manegehouder en paardenkooper.

26. Wie krachtens overeenkomst de beschikking heeft over één of meer paarden van een ander, wordt te dier zake geacht een gelijk aantal paarden te houden, ook al worden niet steeds dezelfde verstrekt; ten ware de overeenkomst, met inbegrip van verlenging ter keuze van eene der partijen, blijkt over korter tijdvak dan een en twintig dagen te loopen.

Eene overeenkomst, in werking tredende binnen acht dagen na het eindigen eener andere overeenkomst, wordt als verlenging van laatstbedoelde beschouwd.

27. Geene belasting wordt gegeven wegens het houden van:

a. dienstvaarden door officieren, welke die paarden uitsluitend onder den zadel bezigen;

b. paarden, uitsluitend gebezigd voor rijtuigen als bedoeld in art. 21 § 1, f, of tot het trekken van vaartuigen;

c. paarden, wier laatste melktand nog niet is vervangen door een snijtand;

d. hengsten als dekhengsten.

28. De belasting wordt berekend naar het geheele aantal paarden, onverschillig waar zij worden gehouden.

29. De belasting bedraagt jaarlijks:

voor één paard	f 25
„ twee paarden	60
„ drie „	105

benevens f 50 voor ieder paard boven drie.

30. § 1. Met afwijking van het vorig artikel bedraagt de belasting jaarlijks:

a. wegens de paarden van praktizeerende genees-, heel- en verloskundigen en veeartsen:

voor elk paard f 10;

b. wegens de paarden in gemengd gebruik:

voor elk paard f 6;

c. wegens de paarden, uitsluitend of hoofdzakelijk gebezigd voor de uitoeffening van het bedrijf van rijtuigverhuurder, ondernemer van

personenvervoer, verhuurder van rijpaarden of manegehouder en niet vallende onder art. 26:

voor elk paard f 10;

d. wegens de paarden van paardenkoopers, die niet tevens een bedrijf, genoemd onder c, nitoeffenen:

voor elk tiental paarden, gedeelten van een tiental voor een tiental gerekend f 10.

§ 2. Onder paarden in gemengd gebruik worden verstaan paarden, die doorgaans en hoofdzakelijk worden gebezigd voor de uitoeffening van een beroep of bedrijf van den belastingplichtige, niet vermeld onder b van art. 25.

Indien verschillende dier paarden uitsluitend bij afwisseling tot andere doeleinden worden gebezigd, wordt de belasting als voor één paard herekend.

HOOFDSTUK V.

BELASTING NAAR DEN ZESDEN GRONDSLAG.

31. De belasting naar den zesden grondslag wordt nader bij de wet geregeld.

HOOFDSTUK VI.

BELASTINGPLICHTIGHEID.

32. § 1. De verschillende gedeelten van een gebouw met zijne aanhoorigheden, in gebruik bij leden van hetzelfde gezin, worden te zamen aangemerkt als één perceel, in gebruik bij het hoofd van het gezin.

Het hoofd van het gezin wordt geacht ook de rijtuigen, pleiziervaartuigen, dienstvaarden en paarden van de leden van zijn gezin te houden.

§ 2. Als leden van één gezin worden beschouwd bloed- en aanverwanten in de rechte linie en in den tweeden graad der zijddlinie, verblijf houdende in gedeelten van één gebouw, die inwendig gemeenschap met elkaar hebben.

Ook worden als leden van één gezin beschouwd alle andere personen, die één of meer woonvertrekken in gemeenschappelijk gebruik hebben.

§ 3. Zoo noodig beslist de inspecteur der directe belastingen welk lid van het gezin als het hoofd wordt aangemerkt.

33. § 1. Indien een perceel door den hoofdbewoner gedeeltelijk aan een of meer andere personen, niet behoorende tot zijn gezin of zijne dienstvaarden, ten gebruike wordt afgestaan met inbegrip van daarin aanwezige meubelen, wordt het aldus afgestane, behoudens voor de

toepassing van art. 18, beschouwd als een afzonderlijk perceel, in gebruik bij den hoofdbe-woner.

Deze bepaling is ook van toepassing op de gedeelten, die gewoonlijk op de bedoelde wijze worden verhuurd, doch tijdelijk geheel of ten deele onverhuurd en onbewoond zijn.

§ 2. Mede wordt als een afzonderlijk perceel aangemerkt het gedeelte van een perceel, vallende onder art. 11, § 2.

§ 3. Wanneer een perceel alleen door een huisbewaarder wordt bewoond en geen andere meubelen bevat dan voor het gebruik van hem en zijn gezin, wordt het door hem bewoonde gedeelte aangemerkt als een afzonderlijk perceel, in gebruik bij den eigenaar of huurder.

34. Niet belastingplichtig zijn:

a. Gezanten en andere vertegenwoordigers of diplomatieke ambtenaren van vreemde mogendheden, die naar de regelen van het volkenrecht of krachtens verdragsbepalingen op vrijdom van persoonlijke lasten aanspraak hebben. Deze vrijstelling kan onder voorwaarde van wederkeerigheid worden uitgestrekt tot consuls of consulaire ambtenaren van vreemde mogendheden, mits zij vreemdelingen zijn en hier te lande geen bedrijf of beroep uitoefenen;

b. buitenslands wonenden, voor zoover zij niet langer dan drie achtereenvolgende maanden hier te lande een perceel in gebruik hebben of dienstboden of paarden houden.

HOOFDSTUK VII.

BELASTINGJAAR.

35. Het belastingjaar begint met 1 Januari en eindigt met 31 December.

36. Wie op 15 Januari belastingplichtig is, wordt volgens den toestand op dien datum over het geheele jaar aangeslagen.

37. Wie belastingplichtig wordt na 15 Januari, wordt aangeslagen naar den toestand bij den aanvang zijner belastingplichtigheid over zooveel twaalfde gedeelten van het jaar als er nog niet geheel verstreken maanden overblijven.

Bij verhooging van belasting naar den grondslag dienstboden of paarden geschiedt de aanslag des wege op dezelfde wijze.

38. Voor zooveel de eerste drie grondslagen betreft, heeft aanvang van belastingplichtigheid na 15 Januari plaats telkens wanneer een perceel in gebruik wordt genomen.

Deze bepaling is niet van toepassing, indien iemand een perceel in gebruik neemt binnen zes weken nadat hij op af na 15 Januari een ander of hetzelfde perceel in den zin van art. 63, § 1, heeft verlaten.

39. Verhooging van belasting heeft plaats bij verandering van den toestand naar den grondslag haardsteden, dienstboden of paarden.

Aanslag wegens verhooging van belasting heeft niet plaats, wanneer de verandering op of na 15 December intreedt.

HOOFDSTUK VIII.

A A N G I F T E.

40. Door of vanwege den ontvanger der directe belastingen kunnen aan hen, die belastingplichtig worden geacht, beschrijvingsbiljetten worden uitgereikt, bestemd tot het doen van aangifte.

Zij worden steeds uitgereikt aan hen, die geacht worden op 15 Januari belastingplichtig te zijn naar den vierden of den vijfden grondslag.

In het biljet wordt gevraagd:

- I. aanwijzing van in gebruik zijnde perceelen; of deze al dan niet gehuurd zijn; zoo ja, opgaaf van den huurprijs bedoeld in art. 9;
- II. opgaaf van het getal haardsteden, berekend volgens de bepalingen van art. 14;
- III. opgaaf van het getal dienstboden, mannelijke en vrouwelijke ieder afzonderlijk;
- IV. opgaaf van het getal paarden;
- V. opgaaf der inwonende personen buiten de leden van het gezin en de dienstboden;
- VI. opgaaf van het beroep of bedrijf.

In het biljet kan worden opgegeven:

- I. dat, en om welke reden, een huurprijs niet of niet voor het volle bedrag in aanmerking behoort te komen;
- II. dat, en om welke reden, de belasting naar de grondslagen huurwaarde, haardsteden en mobilair tot een lager bedrag dan gewoonlijk of voor een gedeelte van een perceel afzonderlijk moet worden berekend;
- III. dat, en om welke reden, de belasting voor het opgegeven getal dienstboden of paarden, geheel of ten deele, tot een lager bedrag dan volgens het tarief van art. 23 of art. 29 moet worden berekend;
- IV. het getal personen, dat volgens art. 6

voor vermindering der belasting in aanmerking komt;

V. het tijdvak, waarover de belasting moet worden berekend, indien dit niet is het geheele jaar.

Het formulier voor het biljet wordt vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

41. Hij, wien een biljet is uitgereikt, moet de daarin gestelde vragen duidelijk, stellig en zonder voorbehoud naar waarheid beantwoorden en het antwoord onderteekenen.

Voor coöperatieve en andere vereenigingen, stichtingen, vennootschappen en onderlinge verzekeringmaatschappijen wordt het biljet uitgereikt aan en het antwoord onderteekend door een der bestuurders of beheerende vennoten.

42. Voor zoover de biljetten niet reeds vroeger zijn teruggehaald, moeten zij uiterlijk op den twintigsten dag na dien der uitreiking, welke daarop wordt aangeteekend, worden ingeleverd ten kantore van den ontvanger der directe belastingen, tot wiens dienstkring de plaats van uitreiking behoort.

De termijn van inlevering kan door den ontvanger worden verlengd.

Bij de terughaling of de inlevering wordt op verzoek een ontvangbewijs afgegeven.

43. Indien iemand verklaart niet te kunnen schrijven, geschiedt de invulling van het biljet op zijn verlangen en met vermelding der reden door den ontvanger of diens gemachtigde, met de terughaling belast, die daarna na voorlezing namens den aangever in tegenwoordigheid van een getuige onderteekent. De getuige teekent mede.

44. Wie op 15 Januari belastingplichtig is naar den vierden of den vijfden grondslag en geen beschrijvingsbiljet heeft ontvangen, moet niettemin vóór 1 Februari aangifte doen.

Deze termijn kan door den ontvanger worden verlengd.

45. Hij, die na 15 Januari naar den vierden of den vijfden grondslag belastingplichtig wordt of wiens belasting naar een dier grondslagen volgens art. 39 wordt verhoogd, moet binnen veertien dagen aangifte doen.

Deze termijn kan door den ontvanger worden verlengd.

46. Voordat het getal haardsteden van een perceel wordt gebracht boven het door den gebruiker voor het loopend belastingjaar aangegeven getal, moet hij eene nadere aangifte doen.

47. De aangiften volgens artt. 44, 45 en 46 worden gedaan door inlevering van een beschrijvingsbiljet ten kantore van den ontvanger der directe belastingen, tot wiens dienstkring de gemeente behoort, waar ingevolge art. 48 de aanslag geschiedt.

De bepalingen van artt. 41, 42, 3de lid, en 43 zijn ook in dit geval van toepassing.

Beschrijvingsbiljetten zijn kosteloos verkrijgbaar bij de ontvangers der directe belastingen en op de secretarieën der gemeenten.

HOOFDSTUK IX.

AANSLAG.

48. De aanslag geschiedt:

1°. naar den eersten, tweeden en derden grondslag in de gemeente, waar het perceel is gelegen;
2°. naar den vierden en den vijfden grondslag in de gemeente, waar de belastingplichtige zijn domicilie heeft of, indien hij buitenslands woont, in de gemeente, waar de dienstboden of paarden worden gehouden.

Bezwaren betreffende de gemeente van aanslag kunnen door iederen belanghebbende bij Ons worden ingebracht uiterlijk binnen drie maanden na afloop van het belastingjaar.

Door Ons wordt beslist, den Raad van State gehoord.

49. § 1. De aanslag wordt in elke gemeente vastgesteld door den inspecteur der directe belastingen en het college van zeters.

De vaststelling kan geschieden bij gebreke of met afwijking van de aangifte.

§ 2. Den belastingplichtige kunnen inlichtingen worden gevraagd door den inspecteur, door het college van zeters of door één of meer der leden, daartoe door het college aangewezen.

50. § 1. Tot vaststelling der huurwaarde worden de noodige opnemingen gedaan door een ambtenaar, aangewezen door den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en een lid van het college van zeters, door het college aangewezen.

In plaats van een zijner leden kan het college van zeters een ander persoon aanwijzen.

§ 2. Ter beoordeeling van de waarde van het mobiliair geschiedt zoo noodig opnemings door deskundigen, welke de inspecteur en het college van zeters daartoe aanwijzen.

51. De vastgestelde aanslag naar den tweeden, vierden of vijfden grondslag kan, ook zonder dat

eene aangifte volgens art. 45 of art. 46 is gedaan, worden verhoofd.

52. Bij verschil van meening tusschen den inspecteur en het college van zeters betreffende de vaststelling van een aanslag of eene aanwijzing volgens art. 50 wordt de zaak onderworpen aan de beslissing van den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, tot wiens directie de gemeente behoort.

Op gelijke wijze wordt gehandeld, wanneer in het geval, bedoeld bij het slot van art. 14 der wet van 5 April 1870 (*Staatsblad* n°. 63), dergelijk verschil van meening ontstaat tusschen den inspecteur en den burgemeester.

53. § 1. Aan de leden der colleges van zeters of andere personen, bedoeld in § 1 van art. 50, kan voor de opnemingen van gebouwen door Ons ten laste van het Rijk eene vergoeding worden toegelegd.

§ 2. De deskundigen, bedoeld bij § 2 van gemeld artikel, genieten ten laste van het Rijk belooning voor hunne werkzaamheden en vergoeding voor reis- en verblijfkosten, door Ons te regelen.

54. De inspecteur kan door den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen worden gemachtigd om zich voor de werkzaamheden met de colleges van zeters door een ander ambtenaar te doen vervangen.

55. § 1. De aanslagen worden ten kohiere gebracht.

§ 2. De aanslagbiljetten worden uiterlijk binnen veertien dagen na de afkondiging van het kohier uitgereikt.

HOOFDSTUK X.

BEZWAARSCHRIFTEN.

56. § 1. Hij, die bezwaar heeft tegen een hem opgelegden aanslag, kan zelf of door een gemachtigde binnen zes weken na de afkondiging van het kohier een bezwaarschrift indienen bij den directeur der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens directie de aanslag is vastgesteld.

§ 2. Indien hij, die een bezwaarschrift heeft ingediend, of zijn gemachtigde het verlangen daartoe heeft te kennen gegeven, wordt hij gehoord door den directeur of een door dezen aangewezen ambtenaar.

§ 3. De directeur doet uitspraak na het college van zeters, dat tot den aanslag heeft medegewerkt, te hebben gehoord.

De uitspraak is met redenen omkleed.

Afschrift wordt aan den aangeslagene gezonden, aanteekend per post of tegen gedagteekend ontvangstbewijs.

57. § 1. Hij, die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den directeur op zijn bezwaarschrift, kan binnen dertig dagen, nadat het afschrift hem is toegezonden, zelf of door een gemachtigde in beroep komen bij den raad, ingesteld krachtens het volgend artikel.

Als datum van toezending geldt die der aantekening per post of die van het ontvangstbewijs.

§ 2. Het beroep geschiedt door indiening van een met redenen omkleed bezwaarschrift bij den voorzitter van den raad. Een afschrift der uitspraak van den directeur wordt daarbij overgelegd.

58. In elke provincie of in elk gedeelte eener provincie, door Ons aan te wijzen, wordt voor de uitspraak op de bezwaarschriften, bedoeld bij het vorig artikel, een raad van beroep ingesteld, welks standplaats door Ons wordt aangewezen.

De raad bestaat uit drie leden, van wie één wordt benoemd door Gedeputeerde Staten der provincie, één door de arrondissements-rechtbank, tot wier rechtsgebied de standplaats van den raad behoort, en één door den Minister van Financiën.

Op dezelfde wijze wordt voor ieder lid ten minste één plaatsvervanger benoemd en bij ontslag of overlijden in eene vacature voorzien.

Om de twee jaren treden één der leden en zijne plaatsvervangers af, volgens rooster door den raad op te maken.

De aftredenden zijn herbenoembaar. Zoowel genoemde colleges als de Minister kunnen ieder een door hen benoemd lid of plaatsvervanger ook tusschentijds bij een met redenen omkleed besluit ontslaan.

De voorzitter van den raad en zijn plaatsvervanger worden door Ons benoemd en ontslagen. Zij hebben alleen raadgevende stem.

Rijksambtenaren, ressorteerende onder het Departement van Financiën, zijn niet tot voorzitter, lid of plaatsvervanger benoembaar.

De raad kiest uit zijn midden een secretaris, vergadert op plaats en tijd, door den voorzitter te bepalen, en beslist bij meerderheid van stemmen. Zijn meer dan twee verschillende gevoelens nitgebracht, dan beslist de voorzitter welk dier gevoelens zal worden gevolgd.

Op verzoek van den raad kan de Minister van Financiën een ambtenaar aanwijzen om den secretaris bij te staan.

59. De voorzitter en de leden van den raad en hunne plaatsvervangers leggen, alvorens hunne betrekking te aanvaarden, ten overstaan van Onzen Commissaris in de provincie den volgenden eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof, dat ik als voorzitter (lid), (plaatsvervangend voorzitter), (plaatsvervangend lid) van den raad van beroep voor de personeele belasting overeenkomstig de bepalingen der wet met nauwgezetheid en onpartijdigheid en volgens mijn geweten zal handelen.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig! (Dat beloof ik!)”

Van deze handeling wordt proces-verbaal opge maakt.

Wegens het afleggen van den eed of belofte en het opmaken van het proces-verbaal zijn geen kosten verschuldigd.

60. § 1. Elk bezwaarschrift wordt door den voorzitter van den raad terstond na ontvangst aan den directeur ter beoordeeling gezonden.

§ 2. Alvorens uitspraak te doen stelt de raad den belanghebbende of diens gemachtigde, die het verlangen daartoe heeft te kennen gegeven, in de gelegenheid zijne bezwaren mondeling toe te lichten.

Te dien einde wordt hij door den voorzitter schriftelijk opgeroepen ten minste vijf dagen vóór de vergadering. Gelijkzeitig doet de voorzitter van de oproeping en van dag en nur der vergadering mededeeling aan den directenr. Deze kan zich in de vergadering laten vertegenwoordigen ter mondelinge behandeling der zaak.

§ 3. De behandeling der zaak wordt zoo noodig verdaagd.

§ 4. De raad kan deskundigen raadplegen omtrent de bepaling van huurwaarde en waarde van mobilair.

61. De uitspraak van den raad is met redenen omkleed.

Zij wordt door den voorzitter en den secretaris ondertekend.

Afschrift wordt gezonden aan den directeur, die voor zooveel noodig voor de uitvoering zorgt, en aan den belanghebbende.

62. § 1. Aan den voorzitter en de leden van den raad en hunne plaatsvervangers wordt door Ons, behalve vergoeding van reis- en verblijf-kosten, vacatiegeld en aan den secretaris bovendien vergoeding voor bureankosten toegekend.

§ 2. Aan de deskundigen, die den raad hebben voorgelicht, wordt door den voorzitter vergoe-

ding toegekend volgens de artt. 61, 63 en 66 van het tarief van justitiekosten en salarissen in burgerlijke zaken, met dien verstande, dat zijne beoordeeling in de plaats treedt van die van den rechter.

§ 3. De aan de deskundigen toegekende vergoeding en de kosten van huur, verwarming, verlichting en schoonhouden van het lokaal, waarin de raad vergadert, en van bediening komen ten laste van het Rijk.

HOOFDSTUK XI.

ONTHEFFINGEN.

63. § 1. Aan den gebruiker van een perceel, die dit verlaat zonder eenige roerende goederen daarin achter te laten en niet binnen zes weken daarna een ander of hetzelfde perceel in gebruik neemt, wordt op zijne aangifte ontheffing verleend van zijn aanslag naar de eerste drie grondslagen over de maanden van het jaar, die tijdens het verlaten van het perceel nog niet zijn ingetreden.

§ 2. Indien eene woning, al is zij gedurende het geheele jaar gemeubeld geweest, niet meer dan tien dagen is bewoond, wordt aan den belastingplichtige op zijne aangifte teruggeaf verleend van de belasting naar de eerste drie grondslagen.

Deze bepaling blijft van toepassing wanneer het perceel door een huisbewaarder is bewoond. De te verleen teruggeaf wordt dan echter verminderd met het bedrag der belasting, waarvoor de belanghebbende zou zijn aangeslagen in het geval, vermeld in art. 33, § 3.

§ 3. Aan den belastingplichtige, die één of meer dienstdoden of paarden, waarvoor hij is of zal worden aangeslagen, afschaft of niet langer tot belastbare doeleinden bezigt, wordt, voor zoover hij geen andere daarvoor in de plaats neemt of tot belastbare doeleinden gebruikt, op zijne aangifte geheel of gedeeltelijke ontheffing verleend van zijn aanslag naar den vierden of den vijfden grondslag over de maanden van het jaar, die tijdens het indienen der aangifte nog niet zijn ingetreden.

§ 4. De aangiften volgens dit artikel moeten worden ingediend bij den directeur der directe belastingen, in voerrechten en accijnzen, in wiens directie de aanslag is vastgesteld: de aangiften volgens § 1 uiterlijk binnen zes weken na het verlaten van het perceel, die volgens § 2 uiter-

lijk binnen zes weken na afloop van het belastingjaar, die volgens § 3 nadat de afschaffing heeft plaats gehad of het belastbaar gebruik is geëindigd.

§ 5. De directeur doet uitspraak na het college van zeters, dat tot den aanslag heeft medegewerkt, te hebben gehoord en zendt afschrift daarvan aan hem, die de aangifte heeft gedaan, aange teekend per post of tegen gedagteekend ontvangbewijs.

De uitspraak op eene aangifte volgens § 3 kan tot na afloop van het jaar worden uitgesteld.

64. Hij, die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den directeur op zijne aangifte, krachtens het vorig artikel ingediend, kan binnen dertig dagen, nadat het afschrift hem is toegezonden, bij Ons in beroep komen.

Als datum van toezending geldt die der aantekening per post of die van het ontvangbewijs.

Door Ons wordt beslist, den Raad van State gehoord.

65. § 1. Aan den gebruiker van een perceel, die dit verlaat zonder eenige roerende goederen daarin achter te laten en binnen zes weken daarna een perceel in gebruik neemt, waarvan de belastbare huurwaarde lager is dan die van het verlaten perceel, kan, wanneer het verschil meer bedraagt dan een vierde van laatstgemelde huurwaarde, op zijn verzoekschrift geheele of gedeeltelijke ontheffing van zijn aanslag naar de eerste drie grondslagen worden verleend over de maanden van het jaar, die tijdens het verlaten van het perceel nog niet zijn ingetreden.

§ 2. Wanneer afzonderlijke perceelen, als bedoeld in art. 33, § 1, gedurende ééne of meer maanden van het jaar geheel of ten deele onverhuurd en onbewoond zijn gebleven, kan aan den hoofdbewoner op zijn verzoekschrift over die maanden geheele of gedeeltelijke ontheffing worden verleend van den aanslag naar de eerste drie grondslagen.

§ 3. Aan den belastingschuldige, die door ziekte, gebrek aan werk, het ontvallen van den kostwinner of andere dergelijke omstandigheden tijdelijk buiten staat is geraakt anders dan met buitengewoon bezwaar de belasting of de volle belasting te betalen, kan op zijn verzoek geheele of gedeeltelijke ontheffing van zijn aanslag worden verleend over het geheele jaar of een gedeelte daarvan.

§ 4. De verzoekschriften volgens dit artikel moeten worden ingediend bij den directeur der

directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, in wiens directie de aanslag is vastgesteld: die volgens § 1 niterlijk binnen zes weken na het verlaten van het perceel, die volgens § 2 uiterlijk binnen zes weken na afloop van het belastingjaar.

§ 5. De directeur doet uitspraak na het college van zeters, dat tot den aanslag heeft medegewerkt, te hebben gehoord. Indien het tot de beoordeeling der zaak noodig is, wint de directeur ook het advies van andere colleges van zeters in. Hij zendt afschrift van de uitspraak, aange teekend per post of tegen gedagteekend ontvangbewijs, aan hem, die het verzoek heeft gedaan.

66. Hij, die bezwaar heeft tegen de uitspraak van den directeur op zijn verzoekschrift, krachtens het vorig artikel ingediend, kan binnen dertig dagen, nadat het afschrift hem is toegezonden, in beroep komen bij den Minister van Financiën.

Als datum van toezending geldt die der aantekening per post of die van het ontvangbewijs.

67. Wij behouden Ons voor in bijzondere gevallen vanwege dwaling of onwillig verzuim kwijtschelding of vermindering van den aanslag te verleenen.

HOOFDSTUK XII.

BIJZONDERE BEPALINGEN.

68. Ieder erfgenaam, de executeur-testamentair of de bewindvoerder over de nalatenschap is bevoegd bezwaarschriften, aangiften volgens art. 63 en verzoekschriften in te dienen omtrent den aanslag van een overledene, alsof hij zelf de aanslagene ware.

69. De gemeentebesturen zijn gehouden aan de ambtenaren der directe belastingen op hun verzoek kosteloos inlichtingen te doen verstrekken nit de bevolkingsregisters en zoo noodig nit de registers van den burgerlijken stand.

70. § 1. Voor de opnemingen volgens art. 50 hebben de daarmede belaste personen toegang tot alle gedeelten van het perceel en van de ongebouwde aanhoorigheden van het perceel, waar de opneming moet worden gedaan.

§ 2. Gedurende de eerste twee maanden van het jaar hebben de ambtenaren der directe belastingen tot het opnemen der paarden toegang tot alle stallen.

§ 3. Gedurende de maanden Februari, Maart, November en December hebben de ambtenaren der directe belastingen, mits voorzien van eene

lastgeving van hunnen inspecteur, die zij desgevorderd moeten vertoonen, tot het opnemen van het getal haardsteden toegang tot alle gedeelten van elk perceel.

§ 4. Toegang volgens dit artikel kan, behalve op Zondagen en algemeen erkende Christelijke feestdagen, dagelijks worden geëischt van voormiddags acht uur tot zonsondergang.

De gebruikers der perceelen en stallen zijn verplicht, desgevraagd, de aanwijzingen te geven, die voor het verrichten der opnemings noodig zijn.

Wordt de toegang belet of geweigerd, dan verschaffen de volgens dit artikel tot den toegang bevoegde personen zich dien, desnoods met behulp van den sterken arm, na bekomen machtiging van het hoofd van het gemeentebestuur of van den kantonrechter, die daarbij een persoon aanwijst om hen te vergezellen. Zij maken alsdan van het gebeurde proces-verbaal op, dat binnen vier en twintig uren aan den gebruiker van het gebouw of ongebonwd eigendom in afschrift wordt betekend.

71. De stukken krachtens deze wet op te maken en nit te vaardigen, quitantiën van betaalde belasting, zoomede de processtukken, daaronder begrepen vonnissen en afschriften van vonnissen, betreffende de toepassing van deze wet, zijn vrij van zegel en worden, voor zoover aan de formaliteit van registratie onderworpen, kosteloos geregistreerd.

HOOFDSTUK XIII.

BEPALINGEN VAN STRAFRECHTELIJKEN AARD.

72. § 1. Hij, die volgens artt. 41 tot en met 47 tot aangifte gehouden zijne verplichting niet of niet volleding nakomt of eene onjuiste opgave doet, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Indien het verschil tusschen de belasting, volgens eene onvolledige of onjuiste aangifte en volgens den werkelijken toestand in hoofdsom en opercenten over het geheele jaar berekend, meer dan twintig gulden bedraagt, wordt het maximum der geldboete verhoogd tot vijfmaal dat verschil.

Bedraagt de belasting die volgens eene aangifte, bedoeld in art. 45 of art. 46 zou moeten worden betaald, in hoofdsom en opercenten over het geheele jaar berekend, meer dan twintig gulden, dan wordt voor het verzuim der aangifte voormeld maximum verhoogd tot vijfmaal het aldus berekend bedrag.

§ 2. Met eene geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden wordt gestraft het weigeren of beletten van toegang aan personen, die volgens art. 70 tot dien toegang bevoegd zijn.

Gelijke straf wordt opgelegd wegens overtreding van § 4, tweede lid, van gemeld artikel.

73. De feiten, strafbaar volgens deze wet, worden beschonwd als overtredingen.

74. Met het opsporen van overtredingen dezer wet zijn, behalve de in art. 8 n°. 1°. tot en 4°. en 6°., van het Wetboek van Strafvordering aangewezen personen, belast de ambtenaren der directe belastingen.

Zij maken van hunne bevinding proces-verbaal op, dat den bekeurde wordt betekend op de wijze voorgeschreven bij art. 144 van het Wetboek van Strafvordering.

75. De feiten, strafbaar volgens de bepalingen dezer wet, worden vanwege den Minister van Financiën vervolgd op de wijze bedoeld bij art. 141, 2°., van het Wetboek van Strafvordering.

76. Wanneer is aan te nemen, dat bij den bekenrde geen opzet tot ontduiking van belasting heeft bestaan, kan hij, mits vóór de dagvaarding, door of vanwege den Minister van Financiën tot transactie worden toegelaten.

77. Wanneer eene bekeuring wegens overtreding van art. 72, § 1, bij transactie is afgedaan, wanneer eene veroordeeling te dier zake onherroepelijk is geworden of daaraan door den veroordeelde vrijwillig is voldaan of wanneer het recht tot strafvordering krachtens art. 74 van het Wetboek van Strafrecht is vervallen, wordt de belasting, waarvoor de bekeurde of veroordeelde alsnog moet worden aangeslagen, voor zooveel betreft den vierden of vijfden grondslag, berekend over het geheele jaar.

HOOFDSTUK XIV.

OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN.

78. Art. 8, vierde lid, der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 22), gewijzigd door die van den 15 Juli 1869 (*Staatsblad* n°. 133) en 2 October 1893 (*Staatsblad* n°. 149), wordt vervangen door:

„De aanslagen naar tijdsgelang zijn invorderbaar in zooveel gelijke termijnen als er, na de maand, waarin het kohier is afgekondigd, nog maanden van het belastingjaar overblijven. Op den laatsten dag van elke dier maanden vervalt een termijn. Is het kohier later dan in de voor-

laatste maand van het belastingjaar afgekondigd, dan is de aanslag dadelijk in zijn geheel invorderbaar."

Art. 9, 2°, dier wet wordt vervangen door:
2°, voor zooveel de personeele belasting betreft, wanneer blijkt, dat de belastingschuldige het Rijk met der woon wil verlaten met wegvoering der menbelen."

79. Deze wet treedt in werking op een door de wet nader te bepalen dag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 16den April 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 24 April 1896.)

TABEL van verdeling der gemeenten in klassen, bedoeld in art. 5 der wet.

Provincie Noordbrabant.

4° Klasse: 's Hertogenbosch.

6° Klasse: Bergen op Zoom (*stad*). Breda. Helmond (*kom en onmiddellijke omgeving*). Tilburg (*behalve Berkdijk en 't Laar, Reit en Reitsche hoeve, Hasselt, Stokhasselt, Heikant, Groesvind en Rausbrake*). Waalwijk.

7° Klasse: Besoijen. Boxmeer. Bortel. Cuyk en St. Agatha (*dorp*). Eindhoven. Geertruidenberg (*kom*). Ginneken en Bavel (*kom Ginneken*). Grave. 's Hertogenbosch (*Orthen*). Heusden. Mierlo (*'t Hout*). Oosterhout (*kom*). Oss. Oudenbosch (*kom*). Princenhage (*Duitenhuis en buiten Waterpoort*). Ravenstein. Roosendaal en Nispen (*kom van Roosendaal*). Rosmalen (*Hintham*). Teteringen (*Terheydensche hoek, Zandberg en Teteringsche dijk*). Tilburg (*overig deel*). Vught. De Werken en Sleuwijk (*kom*). Werkendam (*kom*). Woudrichem (*kom*).

8° Klasse: Alunkerk. Baardwijk. Beers. Berghem. Bergen op Zoom (*overig deel*). Berlicum. Bengen en Rijkevoort. Cromvoirt. Dinteloord en Prinsland. Dongen (*kom*). Drongelen, Hangoort, Gansoijen en Doeveren. Drunen. Den Dungen. Dussen, Munster en Muilkerk. Engelen. Esch. Etten en Leur (*kom Etten en kom Leur*). Fijnaart en Heiningen. Geldrop. Gemert (*kom*). Gestel en Blaarthem (*het deel grenzende aan Eindhoven*). Goirle (*kom*). Halsteren. Haps. Helmond (*overig deel*). Helvoirt. Herpt. Hooge-

en Lage-Zwaluwe. Klundert. Linden. Lith. Loon op Zand. Maashees en Overloon. Meeuwen, Hill en Babyloniënbroek. St. Michiels gestel. Mill en St. Hubert. Nieuwkuik. Nieuw Vossemeer. Oeffelt. Oirschot (*kom*). Oisterwijk (*kom*). Ossendrecht. Oudenbosch (*overig deel*). Princenhage (*overig deel*). Roosendaal en Nispen (*overig deel*). Sprang. Standaardbuiten. Steenberg en Kruisland. Stratum (*het deel grenzende aan Eindhoven*). Strijp (*het deel grenzende aan Eindhoven*). Terheyden. Tongelre (*het deel grenzende aan Eindhoven*). Valkenswaard. Veghel (*kom*) en Middegaal. Vierlingsbeek. Vlijmen. Wanroy. Willemstad. Woensdrecht. Woensel (*het deel grenzende aan Eindhoven*). Wonw. Zevenbergen. Zundert (*kom*).

9° Klasse: Aalst. Aarle-Rixtel. Alem, Marem en Kessel. Alphen en Riel. Andel (Op- en Neer-). Asten. Baarle-Nassau. Bakel en Milheeze. Beek en Donk. Bergeijk. Berkel. Best. Bladel en Netersel. Boekel. Bokhoven. Borkel en Schaft. Budel. Capelle. Chaam. Cuyk en St. Agatha (*overig deel*). Deurne en Liesel. Deursen en Dennenburg. Dieden, Demen en Langel. Diessen. Dinther. Dommelen. Dongen (*overig deel*). Duizel en Steensel. Eersel. Empel en Meerwijk. Erp. Escharen. Etten en Leur (*overig deel*). Gaâsel. Geertruidenberg (*overig deel*). Geffen. Gemert (*overig deel*). Gestel en Blaarthem (*overig deel*). Giessen. Gilze en Reijen. Ginneken en Bavel (*overig deel*). Goirle (*overig deel*). 's Gravenmoer. Haaren. Hedikhuizen. Heesbeen, Eethen en Genderen. Heesch. Heeswijk. Heeze. Herpen. Hilvarenbeek. Hoeven. Hoogeloon, Hapert en Casteren. Hooge- en Lage-Mierde. Huibergen. Huisseling en Neerloon. Leende. Liempde. Lierop. Lieshout. Lithoijen. Luyksgestel. Maarheeze. Made en Drimmelen. Megen, Haren en Macharen. Mierlo (*overig deel*). Moergestel. Nistelrode. Nuland. Nunen, Gerwen en Nederwetten. St. Oedenrode. Oerle. Oijen en Teeffelen. Oirschot (*overig deel*). Oisterwijk (*overig deel*). Oost- en Middelbeers). Oosterhout (*overig deel*). Oploo, St. Anthonis en Ledeacker. Oud- en Nieuw-Gestel. Oudheusden. Putte. Raamsdonk. Reek. Reusel. Riethoven. Rosmalen (*overig deel*). Rucphen en Varenseinde. Rijsbergen. Rijswijk. Sambek. Schayk. Schijndel. Soerendonk, Sterkeel en Gassel. Someren. Son en Breugel. Stiphout. Stratum (*overig deel*). Strijp (*overig deel*). Teteringen (*dorp*). Tongelre (*overig*

deel). Uden. Udenhout. Veen. Veghel (*overig deel*). Veldhoven en Mereveldhoven. Velp. Vessem, Wintelre en Knegsel. Vlierden. Vrijhoeve Capelle. Waalre. Waspik. De Werken en Sleunwijk (*overig deel*). Werkendam (*overig deel*). Westerhoven. Woensel (*overig deel*). Woudrichem (*overig deel*). Wijk en Aalburg. Zeeland. Zeelst. Zesgchuchten. Zundert (*overig deel*).

Provincie Gelderland.

- 3^e Klasse: Arnhem.
 4^e Klasse: Arnhem (*buitenwijken*).
 5^e Klasse: Nijmegen (*stad*).
 6^e Klasse: Culemborg. Nijmegen (*Hatert en Hees rondom Nijmegen*). Renkum (*Oosterbeek*). Rheden (*Velp*). Tiel. Ubbergen (*Beek*). Wageningen (*stad*). Zutphen.
 7^e Klasse: Apeldoorn (*kom van de hoofdafdeeling Apeldoorn*). Brummen (*kom*). Buurmalsen (*dorpen Buurmalsen en Tricht*). Doesburg. Doetinchem (*stad*). Ede (*kom*). Geldermalsen (*kom*). Harderwijk (*stad*). Herwen en Aerdt (*Tolkamer*). Nijmegen (*overig deel*). Renkum (*dorp*). Rheden (*Steeg, Dieren en Ellekom*). Vuren en Dalem (*Dalem*). Zaltbommel. Zevenaar (*stad*).
 8^e Klasse: Ammerzoden. Arnhem (*Schaarsbergen*). Barneveld (*kom*). Beesd. Bemmelen. Beuningen. Bensichem. Brakel. Brummen (*overig deel*). Buren. Buurmalsen (*overig deel*). Deil. Didam (*kom*). Dodewaard. Doorwerdt. Driel (*kom Kerk-Driel*). Druten (*kom*). Duiven. Echteld. Ede (*Rennekom, Veenedaal en Lunteren*). Elburg. Elst. Ermelo (*dorpen Ermelo en Nunspeet*). Ewijk. Geldermalsen (*overig deel*). Gent. Groesbeek (*kom*). Hattem (*stad*). Hedel. Hemmen. Herwen en Aerdt (*Lobith*). Heteren. Huissen. Hummelo (*de dorpen Hummelo en Laag-Keppel*). Hurwenen. IJzendoorn. Kesteren. Lienden. Lochem (*kom*). Maurik. Millingen (*kom*). Nijkerk. Pannerden. Renkum (*overig deel*). Rheden (*Spankeren*). Rossum. Rozendaal. Valburg. Voorst. Vorden (*kom*). Vuren en Dalem (*Vuren*). Wadenhoijen. Wageningen (*overig deel*). Wamel (*kom*). Warnsveld (*kom*). Westervoort (*kom*). Wijchen (*kom*). Winterswijk (*dorp*). Wisch (*Terborg*). Zoelen.
 9^e Klasse: Aalten. Angerlo. Apeldoorn (*overig deel*). Appelteren. Balgooy. Barneveld (*overig deel*). Batenburg. Bergh. Bergbaren. Borculo.

Didam (*overig deel*). Dinxperlo. Doetinchem (*Stad*) (*Schependom*). Doetinchem (*Ambt*). Doornspijk. Dreumel. Driel (*overig deel*). Druten (*overig deel*). Ede (*overig deel*). Eibergen. Epe. Ermelo (*overig deel*). Est en Opijnen. Gameren. Gendingen. Gorsel. Groenlo. Groesheek (*overig deel*). Haafden. Harderwijk (*overig deel*). Hattem (*overig deel*). Heerde. Heerewaarden. Hengelo. Herwen en Aerdt (*overig deel*). Herwijnen. Heumen. Hoevelaken. Horssen. Hummelo (*overig deel*). Kerkwijk. Laren. Lichtenvoorde. Lochem (*overig deel*). Millingen (*overig deel*). Nederhemert. Neele. Oldebroek. Ophemert. Overasselt. Poederoijen. Putten. Rheden (*Laag-Soeren*). Ruurlo. Scherpenzeel. Steenderen. Ubbergen (*overig deel*). Varik. Vorden (*overig deel*). Waardenburg. Wamel (*overig deel*). Warnsveld (*overig deel*). Wehl. Westervoort (*overig deel*). Wijchen (*overig deel*). Winterswijk (*overig deel*). Wisch (*overig deel*). Zelhem. Zevenaar (*overig deel*). Zuilichem.

Provincie Zuidholland.

- 1^e Klasse: Rotterdam (*behalve Kralingsche Veer en Charlois*).
 2^e Klasse: 's Gravenhage.
 3^e Klasse: Hillegersberg (*Zwaanshals*). Rotterdam (*Kralingsche Veer en Charlois*).
 4^e Klasse: Delft. Dordrecht. Gouda. Hof van Delft (*stadsgedeelte*). Leiden. Leiderdorp (*stadsgedeelte*). Oegstgeest (*stadsgedeelte*). Schiedam. Vrijenban (*stadsgedeelte*). Zoeterwoude (*stadsgedeelte*).
 5^e Klasse: Capelle aan den IJssel. Gorinchem. Loosduinen. Maassluis. Rijswijk. Vlaardingenvoorburg.
 6^e Klasse: 's Gravenzande. Hellevoetsluis. Hillegersberg (*overig deel*). IJsselmonde. Krimpen a/d IJssel. Nieuwerkerk a/d. IJssel. Overschie. Ridderkerk. Schoonhoven. Vlaardingervoorburg. Zwijndrecht (*kom en Meerdervoort*).
 7^e Klasse: Aarlanderveen. Alblasterdam. Alkemade. Alphen. Ammerstol. Arkel. Beijerland (Ond). Bergschenhoek. Bodegraven. Boskoop. Brielle. Dubbeldam. Gouderak. Haastrecht. Hardinxveld. Hazerswoude. Helvoet (Nieuw). Hillegersberg (*Ter Bregge*). Hillegom. Hof van Delft (*overig deel*). Hoogblokland. Katwijk. Kethel. Koudekerk. Krimpen a/d Lek. Leiderdorp (*overig deel*). Leerdam. Lekkerkerk. Lek-

kerland (Nieuw). Lier (de). Lisse. Maasland. Middelharnis (*kom*). Monster. Moordrecht. Naaldwijk. Noordwijk. Noordwijkerhout. Oegstgeest (*overig deel*). Ouderkerk a/d IJssel. Oude-water. Oudshoorn. Papendrecht. Pernis. Rijnsburg. Rozenburg. Sassenheim. Schiebroek. Schipluiden. Sliedrecht. Sommelsdijk (*kom*). Stompwijk (*Leidschendam*). Valkenburg. Veur. Voorhout. Voorschoten. Vrijenban (*overig deel*). Warmond. Wassenaar. Wateringen. Woerden. Zoeterwoude (*overig deel*). Zwammerdam. Zwijndrecht (*overig deel*).

8° Klasse: Aar (Ter). Abbenbroek. Alblas (Oud). Ameide. Asperen. Barendrecht. Barwoutswaarder. Beijerland (Nieuw). Beijerland (Zuid). Benthuizen. Bergambacht. Berkel en Rodenrijs. Berkenwoude. Bleiswijk. Bleskensgraaf. Bommel (Den). Brandwijk. Dirksland. Everdingen. Geervliet. Giessendam. Giessen-Nieuwkerk. Goedereede. Goudriaan. Goudswaard. 's Gravendeel. Groot-Ammers. Hagestein. Heenvliet. Heerjansdam. Hei- en Boeicop. Heinenoord. Hekelingen. Hekendorp. Hendrik-Ido-Ambacht. Herkingen. Heukelom. Hoogvliet. Hoornaar. Kedichem. Klaaswaal. Langerak. Lange Ruige Weide. Leerbroek. Leimuiden. Lexmond. Maasdam. Meerkerk. Melissant. Middelharnis (*overig deel*). Mijnsheerenland. Moercapele. Molenaarsgraaf. Nieuwenhoorn. Nieuwkoop. Nieuwland. Nieuwpoort. Nieuwveen. Noordeloos. Nootdorp. Numansdorp. Ooltgensplaat. Oostvoorne. Ottoland. Ouddorp. Oudenhorn. Papekop. Peursum. Piershil. Pijnacker. Portugaal. Puttershoek. Reeuwijk. Rhoon. Rietveld. Rijsaterwoude. Rockanje. Schelluinen. Schoonrewoerd. Sommelsdijk (*overig deel*). Spijkenisse. Stad aan 't Haringvliet. Stellendam. Stolwijk. Stompwijk (*overig deel*). Streefkerk. Strijen. Tienhoven. Tonge (Nieuwe). Tonge (Oude). Vianen. Vierpolders. Vliet. Waarder. Waddinxveen. Westmaas. Wijngaarden. Woubrugge. Zegwaard. Zevenhoven. Zevenhuizen. Zoetermeer. Zuidland. Zwartewaal.

Provincie Noordholland.

1° Klasse: Amsterdam. Nieuwer-Amstel (*stads-gedeelte*).

3° Klasse: Haarlem. Haarlemmerliede en Spaarnwoude (*in de onmiddellijke omgeving van Haarlem*). Heemstede (*Mees ter Lottelaan*). Nieuwer-Amstel (*Wijk H*). Ouder-Amstel (*Omval*). Slo-

ten (*Sloterdijk, Baarsjes en IJpolder*). Watergraafsmeer.

4° Klasse: Weesp.

5° Klasse: Alkmaar. Velsen (*IJmuiden*). Zaandam.

6° Klasse: Beverwijk. Bloemendaal (*Bloemendaal en Overveen*). Bussum. Diemen. Haarlemmerliede en Spaarnwoude (*Halfweg*). Helder (*Helder en Nieuwediep*). Hilversum. Hoorn. Koog a/d Zaan. Muiden. Purmerend. Sloten (*Sloten en Osdorp*). Velsen (*Jan Gijsenvaart*). Wormerveer. Zaandijk.

7° Klasse: Aalsmeer. Beemster. Bennebroek. Bloemendaal (*Vogelenzang*). Broek op Langendijk. Buiksloot. Edam. Enkhuizen. Haarlemmerliede en Spaarnwoude (*overig deel*). Haarlemmermeer. Heemstede (*overig deel*). Huizen. IJpendam. Krommenie. Landsmeer. Medemblik. Monnikendam. Naarden. Nieuwendam. Nieuwer-Amstel (*overig deel*). Noord Scharwoude. Oosthuizen. Oostzaan. Oudkarspel. Ouder-Amstel (*overig deel*). Ransdorp. Schoten. Spaarnadam. Uitgeest. Uithoorn. Velsen (*overig deel*). Weesperkarspel. Westzaan. Wijdewormer. Wijk aan Zee en Duin. Wormer. Zaudvoort. Zuid-Scharwoude.

8° Klasse: Abbekerk. Akersloot. Andijk. Ankeveen. Anna Paulowna. Assendelft. Avenhorn. Barsingerhorn. Beets. Bergen. Berkhout. Blaricum. Blokker. Bovenkarspel. Broek in Waterland. Callantsoog. Castricum. Egmond aan Zee. Egmond binnen. Graf. 's Graveland. Grootebroek. Harenkarspel. Heemskerk. Heer Hugowaard. Heiloo. Helder (*overig deel*). Hensbroek. Hoogkarspel. Hoogwoud. Jisp. Katwoude. Koe-dijk. Kortenhoef. Kwadijk. Laren. Limmen. St. Maarten. Marken. Middelle. Midwoud. Nederhorst den Berg. Nibbixwoud. Nieuwe Niedorp. Obdam. Opmeer. Opperdoes. Oterleek. Oudendijk. Oude-Niedorp. Ondorp. St. Pancras. Petten. Rijk. Schagen. Schellinkhout. Schermerhorn. Schoorl. Spanbroek. Sijbecarspel. Terschelling. Texel. Twisk. Urk. Ursein. Venhuizen. Vlieland. Warder. Warmenhuizen. Wervershoof. Westwoud. Wieringen. Wieringerwaard. Wijdenes. Winkel. Wognum. Zijpe. Zuid- en Noord-Schermer. Zwaag.

Provincie Zeeland.

4° Klasse: Vlissingen.

5° Klasse: Middelburg.

6° Klasse: Koudekerke (*'t Zand*). Oost- en West-Souburg.

- 7^e Klasse: Goes. Yerseke. St. Laurens (*Brigdamme*). Neuzen (*kom*). Zierikzee.
- 8^e Klasse: Aagtekerke. St. Annaland. Arne-
muiden. Axel (*kom*). Baarland. Biggekerke.
Borssele. Brouwershaven. Bruinisse. Burgh.
Colijnsplaat. Domburg. Dreischor. Driewegen.
Duivendijke. Elkerzee. Ellemeet. Ellewoutsdijk.
's Gravenpolder. Grijskerke. Haamstede. 's Heer
Abtskerke. 's Heer Arendskerke. 's Heerenhoek.
Heinkenszand. Hoedekenskerke. Hulst. Kapelle.
Kats. Kattendijke. Kerkwerve. Kloetinge. Kort-
genbe. Koudekerke (*overig deel*). Krabbendijke.
Kruiningen. St. Laurens (*dorp*). St. Maartens-
dijk. Meliskerke. Nieuwerkerk. Nienw en St.
Joosland. Nisse. Noordgouwe. Noordwelle.
Oosterland. Oostkapelle. Oudelande. Ond-Vos-
semeer. Ouwerkerk. Ovezande. St. Philipsland.
Poortvliet. Renesse. Rilland-Bath. Ritthem.
Sas van Gent. Scherpenisse. Schore. Seroos-
kerke (*Schouwen*). Serooskerke (*Walcheren*).
Stavenisse. Tholen. Veere. Vrouwenpolder.
Waarde. Wemeldinge. Westkapelle. Wissekerke.
Wolphaartsdijk. Zonnemaire. Zoutelande.
- 9^e Klasse: Aardenburg. Axel (*overig deel*). Bier-
vliet. Boschkapelle. Breskens. Cadzand. Clinge.
Eede. Graanw. Groede. Hengstdijk. Hoek.
Hontenisse. Hoofdplaat. IJzendijke. St. Jans-
steen. Koewacht. St. Kruis. Neuzen (*overig
deel*). Nieuwvliet. Oostburg. Ossensisse. Over-
slag. Philippine. Retranchement. Schoondijke.
Sluis. Stoppeldijk. Waterlandkerkje. Westdorpe.
Zaamslag. Zuiddorpe. Zuidzande.

Provincie Utrecht.

- 3^e Klasse: Utrecht.
- 4^e Klasse: De Bildt (*Vossegat*). Jutphaas (*tus-
schen Merwedekanaal en Vaartschen Rijn*).
- 5^e Klasse: Amersfoort (*stad*).
- 6^e Klasse: Baarn (*kom*). De Bildt (*kom*). Soest
(*Soestdijk, Langeind, Middelwijk en de Kerke-
buren*). Zeist (*kom*).
- 7^e Klasse: Abcoude Baambrugge. Abcoude Proost-
dij. Breukelen-Nijenrode. Breukelen St. Pieters
(*Vechtzijde*). Driebergen. Harmelen. Jut-
phaas (*overig deel*). Loenen. Maarssen. Maars-
seveen (*Nieuw*). Nigtevecht. Oudenrijn (*de
Meern*). Rhenen (*stad*). Rijsenburg. Veenendaal
(*dorp*). Veldhuizen (*de Meern*). Vleuten (*de
Meern*). Vreeland. Vreeswijk. Wijk bij Duur-
stede. Willige Langerak (*nabij Schoonhoven*).
- 8^e Klasse: Achttienhoven. Amerongen. Amers-

- foort (*overig deel*). Baarn (*overig deel*). Ben-
schop. Breukelen St. Pieters (*Breukelerveen*).
Bunnik. Bunschoten. Cothen. Doorn. Eemnes.
Haarzuilens. Hoenkoop. Hoogland. Houten.
IJsselstein. Jaarsveld. Kamerik. Kockengen.
Laag Nieuwkoop. Langbroek. Leersum. Leus-
den. Linschoten. Loenersloot. Loosdrecht. Lop-
pik. Maarn. Maarsseveen (*Oud*). Maartensdijk.
Mijdrecht. Montfoort. Odijk. Oudenrijn (*overig
deel*). Polsbroek. Renswoude. Rhenen (*overig
deel*). Ruwiel. Schalkwijk. Snelrewaard. Stou-
tenburg. Tienhoven. Tull en 't Waal. Veenen-
daal (*overig deel*). Veldhuizen (*overig deel*).
Vinkeveen. Vleuten (*overig deel*). Werkhoven.
Westbroek. Willeskop. Willige Langerak (*overig
deel*). Wilnis. Wouderberg. Zegveld. Zuilen.
- 9^e Klasse: De Bildt (*overig deel*). Soest (*overig
deel*). Zeist (*overig deel*).

Provincie Friesland.

- 5^e Klasse: Leeuwarden.
- 6^e Klasse: Bolsward. Franeker (*behalve Vijf- en
Zevenhuizen en Uitburen*). Harlingen. Leeuwar-
deradeel (*Huisum, Schrans en verlengde Schrans*).
Sneek.
- 7^e Klasse: Aengwierden (*Heerenveen*). 't Bildt.
Haskerland (*Nijehaske tot en met de Schans
en de Joure*). Lemsterland (*de Lemmer*). Schoter-
land (*Heerenveen*). Utingeradeel (*Akkrum*).
- 8^e Klasse: Achtkarspelen. Aengwierden (*overig
deel*). Baarderadeel. Barradeel. Dantumadeel.
Dokkum. Doniawerstal. Ferwerderadeel. Fra-
neker (*Vijf- en Zevenhuizen en Uitburen*). Fra-
nekeradeel. Gaasterland. Haskerland (*overig
deel*). Hemelum-Oldephaert. Hennaarderadeel.
Hindeloopen. Idaarderadeel. IJlst. Kollumer-
land. Leeuwarderadeel (*overig deel*). Lemster-
land (*overig deel*). Menaldumadeel. Oostdonge-
radeel. Opsterland. Rauwerderhem. Schoter-
land (*overig deel*). Sloten. Smallingerland. Stavoren.
Tietjerksteradeel. Utingeradeel (*overig deel*).
Westdongeradeel. Weststellingwerf (*Wolvega*).
Wijmbritseradeel. Wonseradeel. Workum.
- 9e Klasse: Ameland. Ooststellingwerf. Schier-
monnikoog. Weststellingwerf (*overig deel*).

Provincie Overijssel.

- 3e Klasse: Zwolle.
- 5e Klasse: Deventer. Enschedé. Kampen (*stad*).
- 6e Klasse: Hengelo (*kom en naaste omgeving*).

- 7e Klasse: Almelo (Ambt) (*bij de stad*). Almelo (Stad). Borne (*kom en naaste omgeving*). IJsselmuiden (*kom*). Lonneker (*bij Enschedé alsmede Glanerbrugge*). Losser (*nabij Oldenzaal*). Oldenzaal. Steenwijk.
- 8e Klasse: Avereest. Blokzijl. Dalfsen. Delden (Stad). Diepenveen. Genemuiden. Goor. Grafhorst. Hasselt. IJsselmuiden (*overig deel*). Kampen (*overig deel*). Kamperveen. Markelo (*karspel Goor*). Oldemarkt. Olst. Raalte. Rijssen. Steenwijkerwold. Vollenhove (Stad). Vollenhove (Ambt). Wijhe (*behalve Marle*). Wilsum. Zalk en Veecaten. Zwartsluis. Zwollerkerkspel.
- 9^e Klasse: Almelo (Ambt) (*overig deel*). Bathmen. Blankenham. Borne (*overig deel*). Delden (Ambt). Denekamp. Diepenheim. Giethoorn. Gramsbergen. Haaksbergen. Ham (den). Hardenberg (Ambt). Hardenberg (Stad). Heino. Hellendoorn. Hengelo (*overig deel*). Holten. Kuinre. Lonneker (*overig deel*). Losser (*overig deel*). Markelo (*overig deel*). Nieuwleusen. Ommen (Ambt). Ommen (Stad). Ootmarsum. Staphorst. Tubbergen. Vriezenveen. Wanneperveen. Weerselo. Wierden. Wijhe (Marle).

Provincie Groningen.

- 3^e Klasse: Groningen.
- 4^e Klasse: Haren (*Helpman*).
- 7^e Klasse: Appingedam (*Appingedam, het Bolwerk en Solwerd*). Delfzijl (*Delfzijl en Farmsum*). Haren (*dorp*). Hoogezand. Nieuwe-Schans. Onstwedde (*Stadskanaal*). Onde-Pekela. Sappemeer. Slochteren (*Foxham*). Veendam. Wildervank. Winschoten. Zuidbroek.
- 8^e Klasse: Adorp. Aduard. Appingedam (*Opvierda, Marssum, Jukwerd en Tjamsweer*). Baflo. Bedum. Beerta. Bellingwolde. Bierum. Delfzijl (*Weiwerd, Heveskes, Oterdum, Meedhuizen en Uitvierda*). Eenrum. Ezinge. Finsterwolde. Grijpskerk. Grootegast. Haren (*overig deel*). Hoogkerk. Kantens. Kloosterburen. Leek. Leens. Loppersum. Marum. Meeden. Middelse. Midwolda. Muntendam. Nieuwe-Pekela. Nieuwolda. Noordbroek. Noorddijk. Oldehove. Oldekerk. Onstwedde (*overig deel*). Scheemda. Slochteren (*overig deel*). Stedum. Ten Boer. Termunten. Uithuizen. Uithuizermeeden. Uirum. Usquert. Vlagtwedde. Warffum. Wedde. Winsum. 't Zandt. Zuidhorn.

Provincie Drenthe.

- 7^e Klasse: Assen. Borger (*Nieuw Buinen*). Meppel.
- 8^e Klasse: Anlo (*Annerveen, Spijkerboor, Beexterveen, Annerveensch-Kanaal en Beexterveensch-Kanaal*). Borger (*veengedeelte*). Coevorden (*kom*). Emmen (*Nieuw Amsterdam*). Gasselte (*Gasselterboerveen, Gasselter-boerveenschmond, Gasselternijveen en Gasselter-nijveenschmond*). Gieten (*Gieterveen, Bonnerveen en Baveveld*). Hoogeveen (*kom*). Nijeveen. Odoorn (*veengedeelte*). Roden (*Nietap*). Ruinerwold. de Wijk.
- 9^e Klasse: Anlo (*overig deel*). Beilen. Borger (*overig deel*). Coevorden (*overig deel*). Dalen. Diever. Dwingelo. Eelde. Emmen (*overig deel*). Gasselte (*overig deel*). Gieten (*overig deel*). Havelte. Hoogeveen (*overig deel*). Norg. Odoorn (*overig deel*). Oosterhesselen. Peize. Roden (*overig deel*). Rolde. Ruinen. Schoonebeek. Sleen. Smilde. Vledder. Vries. Westerbork. Zuidlaren. Zuidwolde. Zweelo.

Provincie Limburg.

- 6^e Klasse: Heer (*bij Maastricht*). Maastricht. Meerssen (*Sectie C*). Roermond (*kom*). Venlo (*Stad met het stads gedeelte van den Bantwin*).
- 7^e Klasse: Amby. Berg en Terblijt (*Plenkert*). Gennep. Gronsveld (*Heugem*). Heer (*overig deel*). Heerlen (*kom*). Kerkrade (*Kerkrade en Holz*). Maasbree (*kom van Blerik*). Meerssen (*Sectiën B en D*). Ond-Vroenhoven. St. Pieter. Vaals (*kom*). Valkenburg.
- 8^e Klasse: Beek (*dorp*). Bemelen. Berg en Terblijt (*overig deel*). Bergen. Bocholtz. Borg-haren. Bunde. Echt (*kom*). Eygelshoven. Eijsden. St. Geertruid. Gronsveld (*overig deel*). Gulpen (*kom*). Heerlen (*overig deel*). Horn. Horst (*kom*). Honthem. Hulsberg. Itteren. Kerkrade (*overig deel*). Klimmen. Maasniel. Meerssen (*Sectie A*). Mesch. Mheer. Mook. Nieuwenhagen. Ottersum. Oud Valkenburg. Rijkholt. Roermond (*overig deel*). Schaesberg. Schin op Geulle. Sijpeveld. Sittard (*kom*). Swalmen (*kom*). Tegelen. Ubach over Worms. Vaals (*overig deel*). Venlo (*overig deel*). Venray (*dorp*). Voerendaal. Weert (*kom*). Wijlre. Wittem.
- 9^e Klasse: Amstenrade. Arcen en Velden. Baexem. Beegden. Beek (*overig deel*). Beesel. Belfeld. Bingelrade. Born. Broekhuizen. Broek Sittard. Brunssum. Buggenum. Cadier en Keer. Echt

(overig deel). Elsloo. Geleen. Geulle. Grathem. Grevimbicht. Grubbenvorst. Gulpen (overig deel). Haelen. Heel en Panheel. Heijthuisen. Helden. Herten. Hoensbroek. Horst (overig deel). Hunsel. Ittervoort. Jabeek. Kessel. Limbricht. Linne. Maasbracht. Maasbree (overig deel). Margraten. Meerlo. Meijel. Melick en Herkenbosch. Merkelbeek. Montfort. Munstergeleen. Nederweert. Neer. Neeritter. Nieuwstadt. Noorbeek. Nunhem. Nuth. Obbicht en Papenhoven. St. Odiliënberg. Ohé en Laak. Oirsbeek. Posterholt. Roggel. Roosteren. Schimmert. Schinnen. Schinveld. Sevenum. Sittard (overig deel). Slenaken. Spaubeek. Stein. Stevensweert. Stamproij. Susteren. Swalmen (overig deel). Thorn. Ulestraten. Urmond. Venray (overig deel). Vlodrop. Wanssum. Weert (overig deel). Wessem. Wijndrade.

21 April 1896. BESLUIT, houdende bepalingen nopens het doen van waarnemingen aan den mond van het Noordzeekanaal, het leveren van berichten daaromtrent en het doen van waarschuwingen. S. 73.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Marine van 27 Januari 1896, n°. 217 T., Posterijen en Telegraphie en van 31 Januari 1896, bureau G, n°. 2;

Gelet op de artikelen 11 en 13 der wet van 7 Maart 1852 (Staatsblad n°. 48);

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Maart 1896, n°. 13);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers van 4 April 1896, n°. 894 T., Posterijen en Telegraphie, en van 13 April 1896, bureau G, n°. 60;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Onder intrekking van het Koninklijk besluit van 29 Juni 1883 (Staatsblad n°. 119), betrekkelijk het doen van waarnemingen aan den mond van het Noordzeekanaal en het daaromtrent leveren van berichten en doen van waarschuwingen door Rijkstelegraafkantoren, met ingang van 1 Mei 1896 te bepalen, hetgeen volgt:

1. Het waarnemen van windrichting, waterstand en getij, van nadering, binnenkomst en vertrek van schepen enz. te *IJmuiden* wordt opgedragen aan het personeel van den *Kustwacht dienst*

aldaar, met last om den uitslag van deze waarnemingen onmiddellijk per telefoon over te brengen naar het Rijkstelegraafkantoor te Amsterdam;

2. Het Rijkstelegraafkantoor te *Amsterdam* wordt belast met het leveren van berichten en het doen van waarschuwingen aan belanghebbenden, met dien verstande, dat waarschuwingen voor belanghebbenden te *IJmuiden* gedurende den tijd, dat het telegraafkantoor aldaar gesloten is, door het personeel van den *Kustwacht dienst* zullen moeten worden bezorgd;

3. De levering van de sub 2 vermelde berichten geschiedt tegen betaling van 0,5 gl. per bericht met een inhoud van niet meer dan tien woorden. Voor elk tiental woorden of gedeelte daarvan boven de eerste tien woorden is 0,25 gl. verschuldigd.

Opgaven nopens de vertrekkende en binnenkomende schepen, dagelijks en op gezette tijden verlangd, worden ook verstrekt tegen een zoodanigen vasten prijs per jaar, als door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid voor elken belanghebbende, met het oog zoo op het aantal en den omvang der verlangde opgaven als op den bovenvermeldten prijs per bericht zal worden bepaald.

Waarschuwing langs anderen dan telegraphischen weg, aan belanghebbenden te *IJmuiden*, nopens alle in het gezicht komende schepen, geschiedt tegen betaling, door iederen belanghebbende, berekend tegen f 100 's jaars.

Voor het aan belanghebbenden overbrengen van een door een schip in zee gedaan verzoek om uitzending van eene sleepboot, ten einde in de haven te *IJmuiden* te worden gesleept, of wel om een geneesheer aan boord te ontbieden, is door den gezagvoerder van het schip f 1 verschuldigd.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 21sten April 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

De Minister van Marine,
(get.) VAN DER WIJCK.

(Uitgeg. 26 April 1896.)

27 April 1896. BESLUIT, houdende aanwijzing van de ambtenaren en beambten belast met de handhaving van de politiebepalingen der Herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37) en van de op die akte gegronde politiereglementen. S. 74.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 17 Februari 1896, lit. I, afdeling Waterstaat, en van Buitenlandsche Zaken van 17 Februari 1896, afdeling II, n°. 1833;

Gelet op het besluit van de Centrale Commissie voor de Rijnvaart, genomen te *Mannheim* in hare gewone zitting van 18 September 1895;

Gezien de artt. 1 en 46 der Herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zoover noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Den Raad van State gehoord (advies van 24 Maart 1896, n°. 8);

Gelet op de nadere voordracht van de voornoemde Ministers van 16 April 1896, n°. 113, afdeling Waterstaat, en van 25 daaraanvolgende, 2de afdeling, n°. 4359;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Eenig artikel.

Met de handhaving van de politiebepalingen der Herziene akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37) en van de op die akte gegronde politiereglementen zijn belast:

de ambtenaren en beambten der Rijks- en Gemeentepolitie, de ambtenaren van den Waterstaat, de inspecteur van de Rijnvaart in het vierde district, de ambtenaren van de invoerrechten, die, belast met het toezicht op de visscherij en de kanaalbeambten.

In bovenstaande aanwijzing worden verstaan: onder *ambtenaren van den Waterstaat*: de inspecteurs, hoofd-ingenieurs, ingenieurs, aspirant-ingenieurs, opzichters en adjunct-opzichters van den Rijkswaterstaat, zoomede de Rijks-bakenmeesters:

onder *kanaalbeambten*: de havenmeesters, sluis- en hulpsluismeesters, sluis- en hulpsluis-, brug-, pont-, kanaal- en dijkwachters, sluis- en brugknechten in dienst van het Rijk.

1896.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en te gelijkertijd in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Amsterdam, den 27sten April 1896.

(get.) EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

De Min. van Buitenlandsche Zaken, (get.) J. RÖELL.
(Uitgeg. 10 Mei 1896.)

27 April 1896. BESLUIT, tot wijziging der Instructie voor den administrateur van het kroondomein. S. 75.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën dd. 18 April 1896, n°. 2, Domeinen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het artikel 14bis dat bij Koninklijk besluit van 7 Januari 1885 (*Staatsblad* n°. 2) aan de bij het besluit van 17 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 61) vastgestelde Instructie voor den administrateur van het kroondomein is toegevoegd, wordt gelezen als volgt:

Art. 14bis. „De bij het vorig artikel bedoelde teekening voor „Gezien” wordt ook vereischt op de bewijzen van de afschrijvingen, die tengevolge van de toepassing der wet van 31 December 1884 (*Staatsblad* n°. 261) of krachtens de bij eenige andere wet gegeven machtiging, gedaan worden op het ten name van het kroondomein op het Grootboek ingeschreven kapitaal”.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Amsterdam, den 27sten April 1896.

(get.) EMMA.

De Minister van Financiën,
(get.) SPEENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 4 Mei 1896.)

28 April 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven betreffende de invulling der telkaarten voor de gerechtelijke statistiek.

Het is mij gebleken, dat bij sommigen een misverstand heerscht ten aanzien van de middelen,

waardoor het openbaar ministerie zich in staat moet stellen tot invulling op de telkaarten voor de gerechtelijke statistiek van het kerkgenootschap, waartoe de veroordeelde behoort.

De bedoeling is geenszins, dat de president der strafzitting eene desbetreffende vraag zal richten tot den beklagde; die magistraat blijft trouwens geheel vreemd aan de invulling van de telkaarten. Doch evenmin heeft het openbaar ministerie eene zoodanige vraag op de zitting te stellen. Daar alleen van veroordeelden, niet van verdachten of beklagden telkaarten worden opgemaakt, komt de vraag naar het kerkgenootschap eerst te pas na de veroordeeling, zoodat ook de met het opsporen van strafbare feiten belaste ambtenaren, zich ten aanzien van een verdachte hebben te onthouden van eene ondervraging naar diens kerkgenootschap en in hun proces-verbaal daarvan geen melding hebben te maken, evenmin als van de omstandigheid of hij een wettig of een natuurlijk kind is, wat mede op de telkaart moet worden opgegeven.

Na de veroordeeling bestaat voor den ambtenaar van het openbaar ministerie voldoende gelegenheid zich te vergewissen van het kerkgenootschap, waartoe de veroordeelde behoort. Van allen die voorloopig in verzekerde bewaring zijn geweest, is het kerkgenootschap uit den aard der zaak te vernemen bij het bestuur van het huis van bewaring waarin zij zijn opgenomen geweest, of bij dat van de gevangenis waarin zij vervolgens hun straf ondergaan.

Ten aanzien van hen, die op vrije voeten bleven en wier kerkgenootschap niet van elders aan het openbaar ministerie mocht bekend zijn, kunnen na de veroordeeling omtrent dit punt zoowel als omtrent andere omstandigheden waarvan de wetenschap voor de invulling der telkaarten noodig is, hetzij van de veroordeelden zelve, hetzij langs anderen weg inlichtingen worden verkregen.

Met zeldzame uitzonderingen is van ieder het kerkgenootschap in het bevolkings-register van de eene of andere gemeente vermeld.

Ik heb de eer U W.E.G. te verzoeken het vorenstaande onder de aandacht te brengen van de officieren van justitie en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten in Uw ressort, met opdracht voor de inachtneming der daarbij gegeven wenken te zorgen.

De Minister van Justitie,
(get.) VAN DER KAAY.

4 Mei 1896. BESLUIT, tot vaststelling van een Algemeen Reglement voor de Kamers van Koophandel en Fabrieken. S. 76.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is, de ordeningen betreffende de Kamers van Koophandel en Fabrieken te herzien;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 16 Januari 1896, L^a. V, afdeling Handel en Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Maart 1896, n°. 10);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister van 24 April 1896, n°. 146, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van de Koninklijke besluiten van 9 November 1851 (*Staatsblad* n°. 142), 16 Februari 1854 (*Staatsblad* n°. 13), 11 Augustus 1859 (*Staatsblad* n°. 80), 12 Juli 1873 (*Staatsblad* n°. 108), en 10 Augustus 1894 (*Staatsblad* n°. 142), vast te stellen het navolgend Algemeen Reglement voor de Kamers van Koophandel en Fabrieken.

Art. 1. In elke gemeente, waar dit door den gemeenteraad in het belang van handel en nijverheid wenschelijk wordt geacht, kan door Ons eene Kamer van Koophandel en Fabrieken worden gevestigd, bestaande uit een voor elke Kamer door Ons te bepalen aantal leden, volgens de hierna gestelde bepalingen te kiezen door de kiesgerechtigde handelaren en nijverers.

Art. 2. De bestemming dezer Kamers is:

A. aan het algemeen bestuur en aan de provinciale en gemeentebesturen binnen welker gebied zij gevestigd zijn, hetzij op daartoe haar te kennen gegeven verlangens, hetzij uit zich zelve, inlichtingen te geven, adviezen uit te brengen, of voorstellen te doen over onderwerpen van handel en nijverheid.

B. aan hen, die bij handel en nijverheid betrokken zijn, zoodanige mededeelingen te doen, als de gezegde besturen zullen verlangen, of als zij zelve in het belang van die takken van bedrijf nuttig zullen achten.

Art. 3. De Kamers kunnen zich, voor zooveel dit noodig is om aan hare bestemming te voldoen, met elkander, gelijk ook met andere colleges of personen, in betrekking stellen.

Art. 4. 1. Om tot lid eener Kamer te kunnen worden gekozen, moet men zijn mannelijk Neder-

lander, niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over zijne goederen hebben verloren, noch van de verkiesbaarheid ontzet zijn, den onderdom bereikt hebben voor het lidmaatschap van den Gemeenteraad vereischt en bestuurder of medebestuurder zijn of geweest zijn van een bedrijf van handel of nijverheid in de gemeente waar de Kamer is gevestigd.

2. Wanneer een lid een der vereischten voor de verkiesbaarheid verliest, houdt hij op lid te zijn.

Art. 5. 1. De leden der Kamers worden gekozen voor vier jaren.

2. Om de twee jaren treedt op den eersten Januari de helft der leden van elke Kamer af, volgens een daarvan door de Kamer te maken rooster.

3. De aftredenden zijn dadelijk weder verkiesbaar.

4. Wie, ter vervulling eener buiten den bij den rooster bepaalden tijd opengevallen plaats, tot lid van de Kamer is gekozen, treedt af op het tijdstip, waarop degen, in wiens plaats hij is gekozen, moest aftreden.

Art. 6. Om kiezer van leden eener Kamer te zijn, moet men:

A. kiezer zijn van leden van den Raad der gemeente, waar de Kamer is gevestigd;

B. aldaar bestuurder of medebestuurder zijn en gedurende ten minste twaalf achtereenvolgende maanden zijn geweest, van een bedrijf van handel of nijverheid.

Art. 7. 1. Vóór 15 Juli van het jaar waarin de bij art. 10, 1ste lid, bedoelde verkiezing plaats heeft, wordt door Burgemeester en Wethouders der gemeente, waar eene Kamer is gevestigd eene voorloopige lijst van kiesgerechtigden voor die Kamer opgemaakt.

2. Op die lijst worden gebracht de namen van:

A. hen, die op de laatst vastgestelde lijst van kiezers voor de Kamer voorkomen en voldoen aan de eischen in art. 6 gesteld;

B. hen, die van hunne aanspraak om op die lijst te worden geplaatst schriftelijk hebben doen blijken.

De burgemeester noodigt daartoe hen, die niet op de laatstvastgestelde kiezerslijst voorkomen, maar aanspraak kunnen maken om op de kiezerslijst te worden geplaatst, nit, daarvan vóór 1 Juli aangifte te doen. Het model dezer aangifte wordt door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgesteld. (1)

3. Bij de oprichting van eene nieuwe Kamer worden voor de eerste maal op de kiezerslijst gebracht zij, die van hunne aanspraak daarop hebben doen blijken. Belanghebbenden worden uitgenoodigd, op de in het tweede lid van dit artikel omschreven wijze, binnen een door Ons, bij het besluit waarbij de Kamer wordt gevestigd, te bepalen termijn daartoe aangifte te doen.

Art. 8. 1. Vóór 20 Juli zenden Burgemeester en Wethouders de in het eerste lid van art. 7 bedoelde lijst aan de Kamer, onder uitnoodiging om vóór 20 Augustus van advies te dienen, welke van de daarop genoemde personen geacht moeten worden aan het vereichte, in art. 6, sub B, gesteld, te voldoen.

2. Met inachtneming van dit advies wordt de lijst door Burgemeester en Wethouders vóór 1 September definitief opgemaakt.

Art. 9. 1. De in het tweede lid van art. 8 genoemde lijst, of ingeval van oprichting van eene nieuwe Kamer de lijst bedoeld in art. 7, derde lid, wordt gedurende acht dagen voor een ieder ter inzage nedergelegd, welke termijn, voor zooveel eerstgenoemde lijst betreft, den 1sten September ingaat.

2. Van die nederlegging geschiedt openbare kennisgeving.

3. Bezwaren tegen die lijst, hetzij die den klager, hetzij die andere personen betreffen, kunnen gedurende acht dagen, te rekenen van den dag der kennisgeving, bij den Gemeenteraad worden ingebracht.

Deze beslist binnen drie weken over de ingebrachte bezwaren en brengt die beslissing ter kennis van de belanghebbenden.

4. Deze kunnen gedurende acht dagen, te rekenen van den dag, waarop hun deze beslissing is medegedeeld, bij de Gedeputeerde Staten in hooger beroep komen.

5. De Gedeputeerde Staten beslissen binnen drie weken en brengen die beslissing ter kennis van de belanghebbenden.

6. Op of vóór 15 November wordt de lijst, met inachtneming van de beslissingen door den Gemeenteraad en de Gedeputeerde Staten genomen, door Burgemeester en Wethouders gesloten.

7. De gesloten lijsten blijven tot de volgende tweejaarlijksche herziening van kracht.

Art. 10. 1. De gewone verkiezing van leden van eene Kamer heeft plaats om de twee jaren in de maand November.

(1) De vaststelling is geschied bij besluit van 16 Mei 1896.

2. Alsdan wordt voorzien in de vervulling der plaatsen van de leden, die op den eersten Januari daaraanvolgende aan de beurt van aftreding zijn.

3. De verkiezing ter vervulling der plaatsen, die door ontslag, overlijden, of door eene andere oorzaak openvallen, geschiedt binnen zes maanden na dat openvallen.

4. De dag der verkiezing, de plaats waar en de tijd gedurende welken de stembriefjes kunnen worden ingeleverd, wordt eene maand te voren door Burgemeester en Wethouders bekend gemaakt.

5. Waar dit, met het oog op de uitgestrektheid der gemeente, waar eene Kamer is gevestigd, door den Gemeenteraad wenschelijk wordt geacht, kan die gemeente ter inlevering van de stembriefjes in afdelingen worden verdeeld. In elke afdeling zal alsdan een stembureau zijn.

6. Eene plaatselijke verordening, aan de Gedeputeerde Staten mede te deelen, stelt die verdeling vast en bepaalt tevens waar het hoofdstembureau zal gevestigd zijn.

7. Wanneer eene gemeente in afdelingen is verdeeld, geschiedt de verkiezing in alle afdelingen op denzelfden dag.

Art. 11. 1. De stemming geschiedt bij ongeteekende briefjes, waartoe met het zegel der gemeente gewaarmerkte stembriefjes ten minste acht dagen voor den dag der verkiezing door den burgemeester aan de kiesgerechtigden worden toegezonden.

2. Den kiezer, die zijn stembriefje verloren of er geen ontvangen heeft, wordt gelegenheid verschafft, om er aan het stembureau een te bekomen.

3. De burgemeester zorgt voor eene geschikte zaal voor het inleveren der stembriefjes.

4. De burgemeester is voorzitter van het stembureau.

5. Is in eene gemeente meer dan één stembureau aanwezig, dan wordt het voorzitterschap van het hoofdstembureau bekleed door den burgemeester, dat van elk der overige door een lid van den Gemeenteraad, door dezen te benoemen.

6. Het stembureau bestaat behalve uit den, in een der vorige zinsneden aangewezen, voorzitter van dat bureau, uit twee leden van den gemeenteraad, door dezen te benoemen.

7. In de gemeenten, welke overeenkomstig het bepaalde bij art. 10, vijfde lid, in afdelingen zijn verdeeld, kan de Gemeenteraad buiten zijn midden, telkens voor twaalf maanden, kiesge-

rechtigden voor de Kamer tot leden van een stembureau benoemen.

8. Het voorgaande lid is niet toepasselijk op het hoofdstembureau.

9. De stembureaux kunnen zich door den secretaris der gemeente of door beambten der secretarie doen bijstaan.

10. De in het zesde lid van dit artikel bedoelde leden van het stembureau zijn stemopnemers; beiden teekenen de namen op van elken kiezer, die een stembriefje inlevert, en onderteekenen met den voorzitter de aldus door hen gehouden lijsten.

11. Bij elk stembureau is een exemplaar der laatst gesloten lijst van kiesgerechtigden aanwezig.

Art. 12. 1. Zoodra de ter inlevering van stembriefjes bepaalde tijd is verstreken, wordt dit door den voorzitter van het stembureau aangekondigd; alsdan worden geen stembriefjes meer aangenomen dan alleen van de kiezers, die zich op dat oogenblik in de zaal bevinden.

2. Het openen der stembriefjes geschiedt dadelijk na afloop der verkiezing.

3. Is eene gemeente in afdelingen verdeeld, dan worden, zoodra de tijd tot inlevering van stembriefjes verstreken is, de stembussen der onderstembureaux, behoorlijk verzegeld en verzegeld van de in art. 11, tiende lid, bedoelde lijsten, naar het hoofdstembureau overgebracht en aldaar geopend.

4. Van den uitslag der stemming wordt een proces-verbaal opgemaakt, hetwelk door den voorzitter en de stemopnemers van het stembureau, waar de opening der stembriefjes plaats heeft gehad, wordt onderteekend.

5. Bij eene eerste stemming wordt men gekozen met volstrekte meerderheid van stemmen.

6. Bij herstemming, noodig wanneer die meerderheid bij de eerste stemming niet is verkregen, wordt men gekozen met de meeste stemmen.

7. Indien bij eene herstemming de stemmen staken, is de oudste in jaren gekozen.

8. Ingeval van gelijken ouderdom beslist het lot.

9. Wanneer bij de eerste stemming niet voor al de te vervullen plaatsen eene volstrekte meerderheid is verkregen, wordt dadelijk door het stembureau waar de opening der stembriefjes plaats heeft, eene lijst opgemaakt, tweemaal zoo veel namen bevattende als er nog plaatsen te vervullen zijn.

10. Op die lijst worden gebragt zij, die bij

de eerste stemming de meeste stemmen op zich hebben vereenigd, en niet gekozen zijn.

11. Komt ten gevolge van een gelijk aantal verkregen stemmen, een grooter aantal personen, dan in het negende lid van dit artikel bedoeld, voor plaatsing op de lijst in aanmerking, dan worden deze allen daarop geplaatst.

12. Deze lijst wordt bij de oproeping voor de herstemming aan de kiezers bekend gemaakt.

13. De stemming over de op de lijst vermelde personen wordt door Burgemeester en Wethouders binnen eene week na de eerste stemming uitgeschreven.

Art. 13. 1. Het stembureau, waar de opening der stembriefjes plaats heeft, beslist over alle geschillen, die omtrent de geldigheid der ingeleverde briefjes mochten rijzen.

2. Van onwaarde zijn briefjes, welke niet zijn gewaarmerkt volgens het bepaalde bij art. 11, eerste lid, welke ondertekend zijn, welke niet duidelijk een persoon aanwijzen, of waarbij of waaraan andere stembriefjes zijn ingesloten of vastgehecht.

Art. 14. 1. Het stembureau, waar de opening der briefjes is geschied, zendt ten spoedigste aan den gekozene een door den voorzitter en een der stemopnemers geteekend afschrift van het in art. 12, vierde lid, bedoeld proces-verbaal.

2. Het zendt hem, is hij bij herstemming gekozen, afschrift zoowel van het proces-verbaal der eerste stemming als van dat der herstemming.

3. Dit afschrift of deze afschriften strekken den gekozene tot geloofsbrief.

4. De gekozene geeft bij het bekomen van het afschrift of der afschriften een bewijs van ontvangst daarvoor af en geeft binnen acht dagen na de dagteekening van dat bewijs, kennis aan het stembureau of hij zich de keuze laat welgevallen.

5. Hij wordt, laat hij dien tijd zonder kennisgeving voorbijgaan, geacht zich de keuze niet te laten welgevallen.

6. Wanneer een gekozene zich de keuze niet laat welgevallen, geeft het in het 4de lid van dit artikel bedoelde stembureau daarvan onmiddellijk kennis aan Burgemeester en Wethouders, die binnen eene week eene nieuwe verkiezing uitschrijven met inachtneming van den termijn in art. 10, 4de lid, bepaald.

Art. 15. 1. Elke Kamer onderzoekt de geloofsbriefen der gekozen leden en geeft van elke genomen beslissing kennis aan Burgemeester en Wethouders en aan den gekozene.

2. Gedurende acht dagen, te rekenen van den dag waarop de Kamer heeft beslist, staat het vrij aan een niet-toegelatene, zoomede aan elk lid der Kamer, tegen deze beslissing bezwaren in te brengen bij den Gemeenteraad.

3. De Gemeenteraad beslist binnen drie weken omtrent die ingebrachte bezwaren en brengt die beslissing ter kennis van de Kamer en van den gekozene, tegen wiens toelating bezwaren zijn gerezen.

4. Hij, die in het ongelijk gesteld is, kan binnen acht dagen nadat de Gemeenteraad zijne beslissing heeft medegedeeld, daarvan in hooger beroep komen bij de Gedeputeerde Staten der provincie, die in hoogste ressort binnen drie weken beslissen.

Art. 16. 1. De leden der Kamers kunnen te allen tijde hun ontslag nemen.

2. Het bericht daarvan wordt door hen ingezonden aan de Kamer.

3. De Kamer geeft van het ontslag kennis aan Burgemeester en Wethouders.

Art. 17. Elke Kamer kiest jaarlijks uit haar midden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter.

Art. 18. 1. Elke Kamer benoemt een secretaris.

2. Uit haar midden benoemd, houdt hij op lid te zijn.

3. De secretaris wordt benoemd voor den tijd van vier jaren, maar is telkens weder benoembaar.

4. Bij de beraadslagingen van de Kamer heeft de secretaris eene raadgevende stem.

Art. 19. 1. Aan elke Kamer wordt door den Gemeenteraad, uit de kas der gemeente, waar zij is gevestigd, eene jaarlijks te bepalen som toegelegd, ter bestrijding van noodzakelijke kosten en van de bezoldiging van den secretaris en verdere beamtenden.

2. De leden genieten geene bezoldiging.

Art. 20. Jaarlijks vóór 1 April wordt door elke Kamer rekening en verantwoording over het afgelopen jaar aan den Gemeenteraad ingezonden.

Art. 21. 1. Elke Kamer stelt haar reglement van orde vast. Dat reglement en de later daarin te brengen aanvullingen of wijzigingen behoeven, alvorens van kracht te zijn, de goedkeuring van den Gemeenteraad.

2. Bij weigering van den Gemeenteraad kan de Kamer de goedkeuring van de Gedeputeerde Staten en, indien ook deze haar weigeren, Onze goedkeuring vragen.

Art. 22. 1. Wanneer het door de Raden van eenige gemeenten, waar geen Kamer gevestigd is, in het belang van handel en nijverheid wenschelijk wordt geacht, of wanneer bestaande Kamers, na bekomen goedkeuring van de Raden der Gemeenten, waarin zij gevestigd zijn, zich tot eene gemeenschappelijke Kamer wenschen te vereenigen, zoo kan door Ons, in het laatste geval, met intrekking van de Koninklijke besluiten, waarbij die Kamers afzonderlijk zijn in het leven geroepen, in die gemeenten eene gemeenschappelijke Kamer worden gevestigd, met aanwijzing der gemeente, waar die Kamer hare zittingen houdt.

2. Het getal leden in en voor elke gemeente te kiezen door de kiesgerechtigden, die ten opzichte van die gemeente voldoen aan het bepaalde bij art. 6, wordt door Ons, Gedeputeerde Staten gehoord, bepaald.

3. De voor elke gemeente te kiezen leden moeten ten opzichte dier gemeente voldoen aan den laatsten der bij art. 4, 1ste lid, gestelde eischen.

4. De bepalingen der artt. 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 en 14 zijn in elke dier gemeenten bij het houden van verkiezingen van toepassing.

5. Waar in art. 15 en 16 gesproken wordt van „Burgemeester en Wethouders” of van „Gemeenteraad” wordt in het geval van dit artikel daarmede bedoeld het college van Burgemeester en Wethouders of de Raad der gemeente waarvoor het lid gekozen is of zitting heeft.

6. De Raden der gemeenten, waar eene gemeenschappelijke Kamer is gevestigd, regelen onderling de jaarlijks door elke gemeente aan de Kamer, overeenkomstig het bepaalde bij art. 19, toe te kennen som, onder goedkeuring van de Gedeputeerde Staten.

7. De rekening en verantwoording der Kamer wordt ingezonden aan de Raden der gemeenten waar de Kamer gevestigd is.

8. Het door de Kamer vast te stellen reglement van orde behoeft, alvorens van kracht te zijn, de goedkeuring van de Gedeputeerde Staten der provincie, binnen welker gebied de Kamer gevestigd is.

9. Bij weigering door de Gedeputeerde Staten kan de Kamer Onze goedkeuring vragen.

Overgangsbepaling.

Art. 23. 1. Met afwijking van het bepaalde bij art. 7 worden vóór 15 Juli 1896 in al de gemeenten, waar Kamers gevestigd zijn, nieuwe lijsten van kiesgerechtigden opgemaakt.

2. Daarbij worden voor de toepassing van art. 7, tweede lid, de lijsten van kiesgerechtigden van kracht bij het in werking treden van dit besluit, aangemerkt als de in dat artikel bedoelde laatst vastgestelde lijsten.

3. Aan de verkiezingen ingevolge art. 10, derde lid, te houden vóór 1 November 1896, worden ten grondslag gelegd de lijsten van kiesgerechtigden van kracht bij het in werking treden van dit besluit.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Faulensee-Bad, den 4den Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEYDEN.

(Uitg. 12 Mei 1896.)

8 Mei 1896. BESLUIT, tot aanvulling en nadere wijziging van het bij Koninklijk besluit van 15 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 45) gewijzigde Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), strekkende tot uitvoering van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) tot instelling eener Rijkspostspaarbank, gewijzigd en aangevuld bij de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135). S. 77.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op de artikelen 4 en 6 van de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135), tot wijziging en aanvulling van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot instelling eener Rijkspostspaarbank, alsmede op artikel 22 van laatst-gemelde wet;

Gelet op het gezamenlijk rapport van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën dd. ^{21 Januari 1896, no. 182 E.} 24 Januari 1896, no. 69 G. Th. respectievelijk afdeling Posterijen en Telegraphie en afdeling Generale Thesaurie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10den Maart 1896, n°. 11);

Gelet op het nader gezamenlijk rapport van de voormelde Ministers van ^{29 April 1896, no. 1129 E.} 4 Mei 1896, no. 86 G. Th. respectievelijk afdeling Posterijen en Telegraphie en afdeling Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 15 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 45), aan te vullen en te wijzigen als volgt:

Art. 1. Artikel 4 van het voormelde besluit wordt gelezen als volgt:

Door den directeur kan een duplicaat worden afgegeven van een boekje:

1°. dat ontvreemd, verloren of in het onge-reede geraakt is;

2°. dat zich bevindt in handen van een ander dan den inlegger, tenzij de houder van het boekje zijne op de wet gegronde aanspraak daarop kan bewijzen. De houder wordt daartoe bij aange-teekenden brief nitgenoodigd; voldoet hij hieraan niet binnen vier weken, dan kan na verloop van vijf weken, nadat de aange-teekende brief is nit-gereikt, de inontvangstneming van den brief is geweigerd of deze door de postadministratie als onbestelbaar is verklaard, een duplicaatboekje worden afgegeven.

Een duplicaat wordt door den inlegger of door hem, die krachtens de bepalingen der wet be-voegd is op het betrekkelijk boekje terugbetaling te vorderen, aangevraagd aan den directeur.

De handteekening onder de aanvraag behoort door den burgemeester der gemeente, waar de aanvrager woont, gelegaliseerd te worden.

Kan de aanvrager niet schrijven, dan wordt deze omstandigheid door den burgemeester nit-drukkelijk op de aanvraag vermeld.

Het duplicaat wordt, behoudens bijzondere ge-vallen, ter beoordeeling van den directeur, eerst afgegeven na verloop van acht weken na den dag van ontvangst van de aanvraag en wordt rechtstreeks aan den inlegger toegezonden.

De directeur geeft van elk afgegeven duplicaat kennis aan het postkantoor, in artikel 11 bedoeld.

Voor een duplicaatboekje wordt 25 cent in rekening gebracht, tenzij er, naar het oordeel van den directeur, gronden aanwezig zijn om het kosteloos af te geven.

Een boekje, waarvan een duplicaat is afge-given, wordt bij eventueele aanbieding door den postbeambte ingehouden en aan den directeur op-gezonden. Van die inhouding wordt, desverlangd, eene schriftelijke verklaring aan den houder af-gegeven.

2. Artikel 7 van het voormelde besluit wordt gelezen als volgt:

Hij, die eene inlage doet ten name van een

ander, kan, indien zulks op een nieuw boekje geschiedt, daarbij bepalen, dat de inlegger geene terugbetaling zal kunnen bekomen van het tegoed of van een gedeelte van het tegoed op het boekje, waarop de inlage is geschied, vóór een aan te duiden tijdstip. Is door de bepaling van dit tijdstip eene voorwaarde gesteld, welker vervul-ling afhankelijk is van hem, die haar gesteld heeft, dan vervalt zij bij diens overlijden; is het tijdstip afhankelijk van eenige gebeurtenis of omstandigheid, dan moet tevens de dag worden bepaald, waarop de voorwaarde, indien zij alsdan niet vervuld is, vervalt. Indien deze voorschrif-ten niet of niet volledig zijn opgevolgd, wordt de voorwaarde als niet gesteld beschouwd.

Tenzij daaromtrent het tegendeel is bepaald, door hem, die, met gebruikmaking van de hier-boven geregelde bevoegdheid, ten name van een ander heeft ingelegd, kan de inlegger, vóór dat het in het vorige lid bedoelde tijdstip is aan-gebroken, zijn tegoed of een gedeelte daarvan niet aanwenden tot het doen aankopen van in-schrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of certificaten aan toonder van inschrijvingen in een Grootboek.

3. Artikel 10 van voormeld Koninklijk besluit wordt gelezen als volgt:

Inlagen van f 1 kunnen, volgens de regelen, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen, mede geschieden door middel van spaarbankzegels, vast te hechten op formulieren, welke kosteloos verkrijgbaar worden gesteld.

Voor dit doel worden spaarbankzegels verkrijg-baar gesteld van één en van vijf cent.

4. In het eerste lid van artikel 15 van het voormelde besluit vervallen de woorden: „en gehuwde vrouwen“.

5. Achter artikel 19 van het voormelde besluit wordt opgenomen:

IIIbis. AANKOOP VAN INSCHRIJVINGEN OP NAAM IN EEN GROOTBOEK VAN DE NATIONALE SCHULD, RENTEGEVENDE OBLIGATIËN TEN LASTE VAN DEN STAAT OF CERTIFICATEN AAN TOONDER VAN INSCHRIJVING IN EEN GROOTBOEK.

Art. 19bis. De inlegger die gebruik wenscht te maken van de bevoegdheid, hem toegekend bij artikel 8*bis* der wet tot aankoop, door tusschen-komst der Rijkspostspaarbank, van inschrijvingen

op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek, moet daartoe een aanvraag, volgens model, in tegenwoordigheid van den postbeambte onderteekenen. Deze doet de aanvraag aan den directeur toekomen.

Het bewijs van afschrijving, de gekochte obligatiën of certificaten worden — laatstgenoemde obligatiën en certificaten aangeteekend, met aangifte der geldswaarde — toegezonden aan den directeur van het postkantoor, onder welks ressort de inlegger woont, en ter beschikking van laatstgenoemden gesteld tegen ontvangstbewijs, volgens model, en tegen afschrijving in het spaarbankboekje van het gezamenlijk, wegens den aankoop verschuldigde bedrag, daaronder begrepen het commissieloon en de verdere kosten, in het volgend artikel bedoeld.

Kan de inlegger niet schrijven, dan onderteekent hij de aanvraag en het ontvangstbewijs, in dit artikel bedoeld, op dezelfde wijze als bij artikel 13, 1ste lid, is vermeld.

Art. 19ter. Voor den aankoop van inschrijvingen in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat, of certificaten van inschrijvingen in een Grootboek, als bedoeld zijn bij artikel 19bis, wordt aan den inlegger, te wiens behoefte de aankoop geschiedt, behalve de koopprijs en de loopende rente van den laatsten verschijndag tot aan den dag van aankoop, als commissieloon in rekening gebracht een achtste percent van het nominaal kapitaal der aangekochte inschrijvingen, obligatiën of certificaten, alsmede, indien het betreft den aankoop van obligatiën of certificaten bovenbedoeld, het bij artikel 11 der Wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87) vastgesteld recht voor aangeteekende brieven met aangegeven waarde.

Machtiging aan de directie der Rijkspostspaarbank tot ontvangst der rente van een kapitaal, ingevolge aankoop door hare tusschenkomst, in een Grootboek van de Nationale Schuld op eenig hoofd van rekening ingeschreven, wordt verleend bij eene procuratie, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorend formulier A.

Op grond van zoodanige machtiging wordt de rente aan de directie van de Rijkspostspaarbank op hare quitantie uitbetaald, zonder dat van den procuratiegever de inachtneming van eenige verdere formaliteit wordt gevorderd.

De in het voorgaande lid bedoelde procuratiën worden op het bureau van verificatie bij de directie der Grootboeken gratis geregistreerd en zijn niet aan jaarlijksche viseering onderworpen. Voor elk half jaar rente door de directie van de Rijkspostspaarbank ingevolge zoodanige procuratie ontvangens, levert zij bij de directie der Grootboeken een door haar onderteekend saldo-biljet in, dat voor haar bij de directie der Grootboeken kosteloos verkrijgbaar is en dat is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende formulier B.

Voor zooveel de door de directie van de Rijkspostspaarbank ingeleverde saldo-biljetten in orde zijn bevonden, worden aan haar, binnen acht dagen na elken rente-verschijndag, tegelijkertijd en bij één bureau van rentebetaling uitbetaald (voor zooveel posten boven f 100 betreft, in quitantiën op de Nederlandsche Bank) de alsdan verschenen renten van alle, door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank aangekochte inschrijvingen, waarvan, krachtens procuratiën, als in het tweede lid bedoeld, de renten door de directie van de Rijkspostspaarbank worden geïnd.

De nadere voorschriften, voor de uitvoering van deze bepaling noodig, geeft de Minister van Financiën.

Ingeval eene aan de directie van de Rijkspostspaarbank bij eene procuratie als in het tweede lid bedoeld, verleende machtiging tot ontvangst van rente door herroeping of om andere reden ophoudt van kracht te zijn, heeft bij de directie der Grootboeken het royement der procuratie of de viseering der akte van herroeping, voor zooveel die noodig is, kosteloos plaats.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Hoofden van de andere Departementen van Algemeen Bestuur, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Faulensee-Bad, den 8sten Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEJDEN.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 12 Mei 1896.)

FORMULIER A.

PROCURATIE

tot ontvangst van renten van kapitalen, ingeschreven in een der Grootboeken van de Nationale Schuld en, ingevolge art. 8bis van de bij de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135) gewijzigde en aangevulde wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), ten behoeve van de thans rechthebbende, aangekocht door tusschenkomst van de Rijkspostspaarbank.

De ondergeteekende (a)
 van beroep (b), wonende
 zonder beroep, ten deze handelende
 te
 (c);

van wege de directie der Rijkspostspaarbank ontvangen hebbende de mededeeling, dat door haar, ingevolge verzoek van de(n) ondergeteekende, ter beurze te Amsterdam is aangekocht een in het Grootboek der percents Nationale Schuld ingeschreven kapitaal, groot (d) gulden (e), welk kapitaal thans in dat Grootboek is overgeschreven ten name van (f); verklaart bij deze genoemde directie te machtigen, om op den voet als is aangegeven in het laatste lid van art. 8bis der in hoofde dezes vermelde wet tot instelling eener Rijkspostspaarbank, uit ^{hem} _{haren} (b) naam en voor ^{haar} (b) te ontvangen de verschenen en verder te verschijnen renten van het bovengenoemde kapitaal en van de kapitalen, welke later, ingevolge aankoop door tusschenkomst van de Rijkspostspaarbank, op hetzelfde hierboven omschreven hoofd van rekening in het Grootboek der percents Nationale Schuld zullen worden ingeschreven, daarvoor quitantie te geven en voorts alles te verrichten, wat ten voorschreven einde vereischt mocht worden, met belofte van goedkeuring onder verband als naar rechten.

Gedaan te, den
 (g)

De ondergeteekende (h)
 (i) te verklaart, dat de bovenstaande handteekening in zijne tegenwoordigheid is gesteld door (a) aan ^{wien} _{wie} hij heeft herinnerd de bepaling van voormeld artikel 8bis, dat de renten van een

kapitaal, ingevolge aankoop door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank, in een Grootboek der Nationale Schuld op eenig hoofd van rekening ingeschreven, door de directie der Rijkspostspaarbank alleen mogen worden ingevorderd, indien en zolang op hetzelfde hoofd van rekening geen op andere wijze verkregen kapitaal is ingeschreven.

., den
 (k)

Vertoond en Geregistreerd bij de Grootboeken der Nationale Schuld

Letter N°.
 den 18

Verificateur.

(a) Voornamen en familienaam voluit in te vullen.

(b) Door te halen wat niet van toepassing is.

(c) Hier in te vullen, of de procuratiegever handelt voor zichzelf, dan wel als wettelijke vertegenwoordiger, b.v. als voogd van een minderjarige te wiens name een kapitaal is ingeschreven, als curator enz.

(d) Het nominaal bedrag in schrijffletters in te vullen.

(e) Dat bedrag in cijfers in te vullen.

(f) Letterlijk in te vullen de inschrijving, zooals die in het Grootboek bekend staat.

(g) Handteekening van den procuratiegever.

(h) Beginletter van de voornamen en familienaam — dezen voluit — in te vullen.

(i) Betrekking van den onderteekenaar bij den dienst der Posterijen.

(k) Handteekening van den postambtenaar.

FORMULIER B.

SALDO-BILJET

tot ontvangst van renten op het
 Grootboek der . . . pCt. Nationale Schuld,
 voor rekeningen,
 welke door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank zijn ingeschreven.

De ondergeteekende directie der Rijkspostspaarbank, als bij procuratie, in dato gemachtigd door

en als zoodanig bevoegd tot de ontvangst der Renten van de rekening in het Grootboek der . . . pCt. Nationale Schuld, op lett.: . . . deel . . . N°. . . ten name van: (a)
 verklaart, dat het saldo der gezegde Rekening bij de sluiting van het Grootboek op den Tien- den 18 . . . , bedroeg een kapitaal van *f* waarvan het halfjaar Renten, verschenen op den Eersten 18 . . . , bedraagt eene som van (b)

 AMSTERDAM, den 18 . . .

Gezien bij het Bureau van Rentebetaling en akkoord bevonden met het geliquideerde Rente-register.

Behoort bij Koninklijk besluit van 8 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 77).

Ons bekend:

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
 (get.) VAN DER SLEIDEN.

De Minister van Financiën,
 (get.) SPRENGER VAN EYK.

(a) Letterlijk in te vullen de inschrijving zoals die in het Grootboek bekend staat.

(b) In Letters.

13 Mei 1896. BESLUIT, houdende nadere wijziging van het bij de Koninklijke besluiten van 4 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 86), 22 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 119), 28 Juli 1894 (*Staatsblad* n°. 140) en 26 April 1895 (*Staatsblad* n°. 77) gewijzigde Koninklijk besluit van 27 April 1877 (*Staatsblad* n°. 87), waarbij de in de artikelen 84, 88 en 92 der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102) bedoelde examens en promotiën zijn vastgesteld. S. 78.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
 WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 April 1896, n°. 2024/3, afdeling Onderwijs;

Gezien de Koninklijke besluiten van 27 April 1877 (*Staatsblad* n°. 87), 4 Juni 1878 (*Staatsblad* n°. 86), 22 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 119), 28 Juli 1894 (*Staatsblad* n°. 140) en 26 April 1895 (*Staatsblad* n°. 77);

Gezien de adviezen van ieder der Senaten der Rijks-Universiteiten;

Den Raad van State gehoord, advies van 28 April 1896, n°. 20;

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister van 8 Mei 1896, n°. 2690, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:
 Art. 1. Artikel 2, § 3 van het Koninklijk besluit van 27 April 1877 (*Staatsblad* n°. 87), wordt gelezen als volgt:

Examens ter verkrijging van het doctoraat:

- a. in de geneeskunde;
- b. in de heilkunde;
- c. in de verloskunde.

Om tot het candidaats-examen in de geneeskunde te worden toegelaten, wordt vereischt het bewijs van een voor de faculteit der wis- en natuurkunde, aan een der Nederlandsche Universiteiten, met gunstig gevolg afgelegd examen in:

- a. de natuurkunde;
- b. de scheikunde;
- c. de plantkunde;
- d. de dierkunde.

Het *candidaats-examen*, voor de drie doctoraten hetzelfde, omvat:

- a. de ontleedkunde;
- b. de physiologie en weefselleer;
- c. de algemeene ziektekunde;
- d. de pharmacognosie.

Het *doctoraal-examen* in de *geneeskunde* omvat:

- a. de ziektekundige ontleedkunde;
- b. de pharmacodynamie;
- c. de bijzondere pathologie en therapie;
- d. de gezondheidsleer;
- e. de theoretische heilkunde;
- f. de theoretische verloskunde.

Het *doctoraal-examen* in de *heilkunde* omvat:

- a. de heilkunde, theoretisch en practisch;
- b. de operatieve heilkunde.

Om tot dit examen te worden toegelaten, wordt het bewijs gevorderd, dat het doctoraal-examen in de geneeskunde met gunstig gevolg is afgelegd.

Het *doctoraal-examen* in de *verloskunde* omvat:
 a. de verloskunde en de leer der vrouwenziekten, theoretisch en practisch;

- b. de operatieve verloskunde.

Om tot dit examen te worden toegelaten, wordt het bewijs gevorderd, dat het doctoraal-examen in de geneeskunde met gunstig gevolg is afgelegd.

2. Artikel 6 van het Koninklijk besluit van

27 April 1877 (*Staatsblad* n°. 87) wordt gelezen als volgt:

De duur der examens wordt bepaald:

- 1°. in de faculteit der *godgeleerdheid*: voor alle examens op één uur;
- 2°. in de faculteit der *rechtsgeleerdheid*: voor het *candidaats-examen* op 1½ uur; voor het *doctoraal-examen* op 2 uren;
- 3°. in de faculteit der *geneeskunde*: voor het *candidaats-examen* op 3 uren; waarvan: één uur voor de anatomische en mikroskopisch-anatomische demonstratie; één uur voor de ontleedkunde, physiologie en weefselleer; één uur voor de algemeene ziektekunde en pharmakognosie; voor het *doctoraal-examen*:
 - a. in de *geneeskunde* op 3½ uur, waarvan: één uur voor de ziektekundige ontleedkunde met demonstratie; één uur voor de bijzondere pathologie, therapie en pharmakodynamie; één uur voor de theoretische heel- en verloskunde; één half uur voor de gezondheidsleer;
 - b. in de *heelkunde* op 3 uren, waarvan: twee uren voor de heelkunde (theoretisch en practisch); één uur voor de operatieve heelkunde;
 - c. in de *verloskunde* op 3 uren, waarvan: twee uren voor de verloskunde en de leer der vrouwenziekten (theoretisch en practisch); één uur voor de operatieve verloskunde;
- 4°. in de faculteit der *wis- en natuurkunde*: voor de mondelinge examens op minstens één uur; *
- 5°. in de faculteit der *letteren en wijsbegeerte*: voor alle examens op hoogstens twee uren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Faulensee-Bad, den 13den Mei 1896.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 22 Mei 1896.)

13 Mei 1896. BESLUIT, tot vernietiging van art. 60 der algemeene politieverordening der gemeente *Herkingen*. S. 79.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 April 1896, n°. 1826, afd. Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van art. 60 der algemeene politieverordening der gemeente *Herkingen*;

Overwegende, dat genoemd artikel luidt:

„Paarden, runderen of andere dieren mogen niet loopen in weiden of op landen, wanneer de eigenaar dier dieren daartoe niet gerechtigd is. De eigenaar der dieren is bij niet nakoming dezer bepaling strafbaar;”

dat het onderwerp van dit artikel geregeld is bij de artt. 458, 459 en 461 van het Wetboek van Strafrecht, en derhalve moet geacht worden te zijn van algemeen Rijksbelang;

dat art. 150 der Gemeentewet voorschrijft, dat de plaatselijke verordeningen niet mogen treden in hetgeen van algemeen Rijksbelang is;

dat dus voormeld art. 60 der politieverordening van *Herkingen* in strijd is met art. 150 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 April 1896, n°. 15);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 8 Mei 1896, n°. 2108, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan, art. 60 der algemeene politieverordening van de gemeente *Herkingen* te vernietigen wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Faulensee-Bad, den 13den Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 20 Mei 1896.)

13 Mei 1896. BESLUIT, tot vernietiging van artikel 58 van de algemeene politieverordening der gemeente *Melissant*. S. 80.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 April 1896, n°. 1826, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van artikel 58 der algemeene politieverordening der gemeente *Melissant*;

Overwegende, dat genoemd artikel luidt:

„Paarden, runderen of andere dieren mogen niet loopen in weiden of op landen of erven, wanneer de eigenaar dier dieren daartoe niet gerechtigd is.

De eigenaar der dieren is bij niet nakoming dezer bepaling strafbaar;”

dat het onderwerp van dit artikel geregeld is bij de artikelen 458, 459 en 461 van het Wetboek van Strafrecht, en derhalve moet geacht worden te zijn van algemeen Rijksbelang;

dat artikel 150 der Gemeentewet voorschrijft, dat plaatselijke verordeningen niet mogen treden in hetgeen van algemeen Rijksbelang is;

dat dus voormeld artikel 58 der politieverordening van *Melissant* in strijd is met artikel 150 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 April 1896, n°. 15);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 8 Mei 1896, n°. 2108, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artikel 153 der Gemeentewet;

Hebben goedgevonden en verstaan, artikel 58 der algemeene politieverordening van de gemeente *Melissant* te vernietigen wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Faulensee-Bad, den 13den Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 20 Mei 1896.)

13 Mei 1896. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1894 (*Staatsblad* n°. 146) ter uitvoering van art. 1 der wet, houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire rechtsmacht (*Staatsbladen* 1887 n°. 138 en 1888 n°. 204). S. 81.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ E M M A, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie, d.d. 4 April 1896, n°. 3769, en van den 8sten April 1896, n°. 138, 1ste Afd.;

Overwegende, dat het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1894 (*Staatsblad* n°. 146) wijziging en aanvulling behoeft;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten April 1896, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van de Ministers voornoemd van den 4den Mei 1896, n°. 4320, en den 7den Mei 1896, n°. 126, 1ste Afd.;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Enig artikel.

Het Koninklijk besluit van 29 Augustus 1894 (*Staatsblad* n°. 146) wordt gewijzigd en aangevuld als volgt:

a. in de artt. 3 en 4 wordt onder nummer 1 bij het ressort van *Athene* toegevoegd: de *nomarchie Cycladen*, terwijl nummer 4 dier artikelen vervalt;

b. aan het ressort van *Salonika*, vermeld in art. 2 nummer 1, art. 3 nummer 14 en art. 4 nummer 6, worden toegevoegd de vilayets *Janina* en *Skodra*;

c. uit het ressort van *Smyrna*, vermeld in art. 2 nummer 5, art. 3 nummer 19 en art. 4 nummer 11, vervallen *Ili* en *Kozan*, terwijl daarin „*Konian*” wordt gelezen: „*Konia*”;

d. in art. 3 nummer 46 en in art. 4 nummer 38 worden de woorden „*Quilimane* (ressort het stroomgebied van den *Zambesi*)” vervangen door „*Lorenzo Marquez* (ressort de *Portugeesche overzeesche provincie Mozambique*)”;

e. in art. 3 nummer 47 en in art. 4 nummer 39 wordt in plaats van „*Elmina*” gelezen: „*Cape Coast Castle*”;

f. in art. 3 nummer 48 wordt in plaats van „*Banana*” gelezen: „*Cabinda*”;

g. in art. 4 nummer 42 wordt achter de woorden „met uitzondering van de Staten” ingelascht: „en territorien”.

De Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hen betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Faulensee-Bad, den 13den Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. RÖELL.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

(Uitgeg. 26 Mei 1896.)

16 Mei 1896. BESLUIT, houdende wijziging van de afmetingen van pakketten in het verkeer met het buitenland. S. 82.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op artikel 9 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70), tot inrichting van eenen dienst ter verzending met de post van pakketten, het gewicht van 5 kilogrammen niet te boven gaande;

Gelet op het verdrag van *Weenen* van 4 Juli 1891, wegens de uitwisseling van pakketten met de post;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 Mei 1896, n°. 1248 Mh., Postertijen en Telegraphie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. Artikel 4a van het Koninklijk besluit van 9 Juni 1882 (*Staatsblad* n°. 135), houdende bepalingen ter uitvoering van artikel 9 der bovengenoemde wet van 21 Juni 1881, wordt gewijzigd als volgt:

a. pakketten waarvan een der vlakken eene grootere afmeting heeft dan 60 centimeters, en pakketten uit Nederland over zee te verzenden, waarvan de inhoud 20 kubieke decimeters te boven gaat.

Nochtans worden, in het verkeer met die landen, welke postadministratie zich daartoe bereid heeft verklaard, pakketten, welke langs een der vlakken eene afmeting van meer dan 60 centimeters, doch ten hoogste 100 centimeters hebben, ter verzending over land toegelaten, indien de afmeting van elk der overige vlakken niet meer dan 60 centimeters bedraagt.

2. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Juni 1896.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 16den Mei 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, VAN DER SLEIDEN.

(get.)

(*Uitgeg.* 30 Mei 1896.)

16 Mei 1896. BESLUIT, houdende wijziging van de afmetingen en vaststelling van het recht voor expressebestelling van pakketten in het binnenlandsch verkeer. S. 83.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op de artikelen 6 en 10 der wet van

21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70) tot inrichting van eenen dienst ter verzending met de post van pakketten, het gewicht van 5 Kilogrammen niet te boven gaande;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 Mei 1896, n°. 1248 Mh., Postertijen en Telegraphie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen hetgeen volgt:

Art. 1. Artikel 2a van het Koninklijk besluit van 15 Januari 1882 (*Staatsblad* n°. 14), tot uitvoering der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70), tot inrichting van den dienst der pakketpost, wordt gewijzigd als volgt:

a. pakketten, waarvan de inhoud 25 kubieke decimeters te boven gaat of een der vlakken eene grootere afmeting dan 100 centimeters heeft.

2. Voor de expressebestelling van pakketten is hetzelfde recht verschuldigd en gelden dezelfde bepalingen als voor de expressebestelling van brieven of andere stukken.

3. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Juni 1896.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 16den Mei 1896.

(get.)

* EMMA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, VAN DER SLEIDEN.

(get.)

(*Uitgeg.* 30 Mei 1896.)

16 Mei 1896. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135) tot wijziging en aanvulling der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), tot instelling eener Rijkspostspaarbank, in werking treedt. S. 84.

Bepaald op 1 Juni 1896.

16 Mei 1896. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, tot vaststelling van het model voor de aangifte tot plaatsing op de kiezerslijst voor eene kamer van koophandel en fabrieken.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op art. 7 van het Koninklijk besluit van 4 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 76), tot vaststelling van een Algemeen Reglement voor de kamers van koophandel en fabrieken;

Heeft goedgevonden :
te bepalen :

voor de aangifte van hen, die krachtens art. 7, tweede lid, sub B, van het Koninklijk besluit van 4 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 76), aanspraak meenen te kunnen maken om geplaatst te worden op de kiezerslijst voor eene kamer van koophandel en fabrieken, wordt vastgesteld het model bij deze beschikking gevoegd.

's Gravenhage, den 16den Mei 1896.

De Minister voornoemd,
(get.) VAN DER SLEYDEN.

MODEL.

GEMEENTE

AANGIFTE bedoeld in art. 7 van het Koninklijk besluit van 4 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 76), tot vaststelling van een Algemeen Reglement voor de kamers van koophandel en fabrieken.

De ondergeteekende (1) wonende te (2) kiezer voor leden van den raad der gemeente verklaart dat hij aldaar ^{bestuurder} _{mede-bestuurder} is en gedurende ten minste twaalf achtereenvolgende maanden is geweest van (3) welk bedrijf wordt uitgeoefend ^{in het perceel} _{voor welk bedrijf wordt kantoor gehouden} (4) binnen deze gemeente.

Mitsdien verzoekt hij geplaatst te worden op de kiezerslijst voor de kamer van koophandel en fabrieken gevestigd in deze gemeente.

Te den

(Onderteekening.)

- (1) Naam en voornaam.
- (2) Wijk, nummer, buurt, straat, enz.
- (3) Hier duidelijk invullen den aard van het bedrijf en den naam waaronder het wordt uitgeoefend, naam der firma of vennootschap.
- (4) Wijk, nummer, buurt, straat, enz.

18 Mei 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 164* der algemeene politieverordening van Amsterdam niet verder reikt dan om in bijzondere gevallen ontheffing te verleenen van een naar de bedoeling des gemeentewetgevers niet onvoorwaardelijk verbod omtrent den sluitingstijd van koffiehuizen enz.,

en dat de burgemeester, de in dat artikel bedoelde vergunning verleeneende, een daal van nitvoering der gemeentelijke verordening verricht, die met het oog op het eerste lid van art. 188 der gemeentewet aan den burgemeester alleen kan worden opgedragen.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie:

Schending door verkeerde toepassing van de artt. 134, 135, 179a j^o. art. 70 der gemeentewet, voor zooveel noodig in verband met art. 69 der grondwet en art. 216 Strafvordering, doordien de artt. 164 en 164* der Amsterdamsche politie-verordening aan den burgemeester eene bevoegdheid geven, die behoort tot de taak van den Raad en doordien, al ware dispensatie van plaatselijke verordeningen toegelaten, die bevoegdheid in ieder geval slechts aan burgemeester en wethouders, niet aan den burgemeester alleen zou toekomen;

Overwegende, dat bij het bestreden vonnis beezen is verklaard, dat de requirant — en hij uitsluitend — in den zin van art. 161 der algemeene politie-verordening voor Amsterdam, in perceel 194 der Warmoesstraat een koffie- of bierhuis hield en aldaar op de dagen en uren, genoemd in 38 bij het vonnis vermelde processen-verbaal, en alzoo tusschen 12 en 4 uur des voormiddags, andere bezoekers heeft gehad en ontvangen dan die bedoeld zijn bij art. 165, 2de lid, van die politie-verordening, en zulks zonder daarvoor toestemming van den burgemeester van Amsterdam verkregen te hebben;

O. dat, terwijl art. 161 van genoemde verordening aan hen, die onder andere „koffiehuizen” en „bierhuizen” overnemen, oprichten, verplaatsen of die ophouden eene zoodanige affaire uit te oefenen, eene bij het artikel nader omschreven verplichting tot kennisgeving aan de politie oplegt, en het 2de lid van art. 165 van de bij artt. 164 en 164* bedoelde bezoekers, behalve de leden des huisgezins van den houder van het huis, nog eenige andere personen uitzondert, het 1ste lid van art. 164 en art. 164* aldus luiden:

Artikel 164. „De houders van de in de artt. 161 en 162 genoemde huizen zijn verplicht te zorgen, dat de daarin voor het publiek toegankelijke lokalen, welke niet uitsluitend voor logement of slaapstede zijn bestemd, te middernacht of op zoodanig later uur als hun door den burgemeester schriftelijk is toegestaan, gesloten en door de bezoekers ontruimd zijn.”

Artikel 164*, „Het is aan den houder van eene in de art. 161 of 162 bedoelde lokaliteit verboden, zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester, andere bezoekers dan die in het 2de lid van art. 165 zijn genoemd, te ontvangen of te helpen:

a. gedurende den tijd tusschen het voor de sluiting bepaalde uur en 6 uur des morgens, in de maanden April tot en met September, of 7 uur des morgens in de overige maanden, wanneer vergunning tot verkoop van sterken drank in die lokaliteit is verleend;

b. gedurende den tijd tusschen het voor de sluiting bepaalde uur en 4 uur des morgens, in de maanden April tot en met September, of 5 uur des morgens, in de overige maanden, wanneer geen vergunning tot verkoop van sterken drank in die lokaliteit is verleend”;

O. dat tot stand van het middel van cassatie in de eerste plaats is aangevoerd, dat, zoo de toegepaste artikelen van den burgemeester al niet uitdrukkelijk de bevoegdheid geven om de daarin vervatte, door den gemeenteraad gemaakte, regeling te wijzigen, die artikelen, in hunne werking beschouwd, geen bevoegdheid toch metterdaad in zich sluiten;

O. dat deze bepaling reeds daarom niet kan opgaan, omdat de burgemeester op grond van de bedoelde voorschriften niet bij machte zou zijn het sluitingsuur vóór middernacht te stellen, noch een later tijdstip voor de heropening te bepalen dan de verordening zelve — naar gelang van het jaargetijde en de omstandigheid of er al of niet vergunning tot het verkoopen van sterken drank is verleend onderscheidenlijk — in bijzonderheden vaststelt;

dat er dus aan eene bevoegdheid des burgemeesters om de besloten tijd naar goedvinden te wijzigen niet te denken valt, en de werkelijk gegeven bevoegdheid evenmin zou kunnen worden aangewend, om de regeling ten opzichte van dien tijd, zooals zij door de artt. 164 en volgende der Amsterdamsche politie-verordening wordt gevormd, op eenig punt voortdurend of tijdelijk buiten werking te stellen;

dat zij niet verder reikt dan om in *bijzondere* gevallen ontheffing te verlenen van een naar de bedoeling des gemeentewetgevers niet onvoorwaardelijk te hebben afgevaardigd verbod;

dat hetgeen met het oog op zoodanige gevallen aan een burgemeester wordt overgelaten, in aard

en beteekenis verschilt van hetgeen onder het begrip van wetgeving valt;

en dat bijgevolg de eerste stelling van het middel van cassatie is ongegrond;

O. omtrent de verder daarbij gevoerde beweringen, dat, zooals ook reeds uit het voorafgaande volgt, wanneer een burgemeester krachtens nitdrukkelijk voorschrift eener plaatselijke verordening aan een ingezetene toelaat anders te handelen dan het bij de verordening als regel gestelde gebod of verbod vordert, hij niets anders en niets meer doet dan aan het voorschrift, dat hem tot vrijstelling van het gebod of verbod machtigt, uitvoering geven;

O. dat dientengevolge de vraag te beantwoorden valt, of de gemeenteraad van Amsterdam de opdracht die het hier geldt, niettegenstaande art. 179a der gemeentewet, aan den burgemeester alleen heeft kunnen doen;

O. te dien aanzien, dat de artikelen der Amsterdamsche politieverordening, die hier in aanmerking komen, strekken tot regeling van onderwerpen, tot het gebied van het 1° lid van art. 188 der gemeentewet behoorende;

dat deze bepaling, ook blijkens hare geschiedenis, meebrengt, dat, zoo er krachtens art. 135 de gemeentewet gemaakte verordeningen omtrent die onderwerpen bestaan, de burgemeester meer *bijzonder* tot handhaving daarvan geroepen is;

dat die roeping eene zelfstandige uitvoeringsmacht onderstelt;

dat daarop mitsdien door den gemeenteraad — zonder dat hij in strijd kwam met art. 179a in verband met art. 70 der gemeentewet — de bij het middel van cassatie bedoelde bevoegdheid tot het geven van schriftelijke vergunning, zooals die bij de artt. 164 en 164* der algemeene politie-verordening voor Amsterdam aan den burgemeester dier gemeente wordt toegekend, is kunnen worden gegrond;

en dat alzoo ook het tweede gedeelte van het middel van cassatie is onaannemelijk;

Gezien art. 370 Strafvordering;

Verwerpt het beroep;

Veroordeelt den requirant in de kosten daarop gevallen.

21 Mei 1896. BESLUIT, betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen. S. 85.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 30sten April 1896, n°. 13, Directe Belastingen;

Herzien het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), zooals dit is gewijzigd bij Koninklijk besluit van 22 April 1895 (*Staatsblad* n°. 73);

Den Raad van State gehoord (advies van den 12 Mei 1896, n°. 13);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister d.d. 16 Mei 1896, n°. 61, Directe Belastingen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De staat, behoorende bij het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), zooals die is gewijzigd bij art. 1 van het Koninklijk besluit van 22 April 1895 (*Staatsblad* n°. 73), wordt nader gewijzigd als volgt:

A. Hetgeen voorkomt onder het opschrift „*Provinciale Inspectie Leeuwarden*,” wordt vervangen door hetgeen voorkomt op de bijlage van dit besluit.

B. In hetgeen in voormelden staat voorkomt onder het opschrift „*Provinciale Inspectie's Hertogenbosch*” vervalt de gemeente *Zeeland* bij de standplaats *Ravestein* en wordt die gemeente gevoegd bij de gemeenten vermeld achter de standplaats *Helmond*.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagtekening waarop het in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* is geplaatst.

De voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 21sten Mei 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(*Uitgeg.* 4 Juni 1896.)

B I J L A G E.

STANDPLAATSEN DER COMMISSIËN VAN AANSLAG.
Leeuwarden.

GEMEENTEN OF GEDEELTEN VAN GEMEENTEN,
TOT ELKE COMMISSIE BEHOORENDE.

Leeuwarderadeel, Baarderadeel, Hennaar-
radeel, Idaarderadeel, Rauwerderhem.

Franeker.

Franeker, Franekeradeel, Barradeel, 't Bildt,
Menaldumadeel.

Dokkum.

Dokkum, Oostdongeradeel, Westdongeradeel,
Ameland, Schiermonnikoog.

Rinsumageest.

Ferwerderadeel, Dantumadeel, Kollumerland.

Sneek.

Sneek, Wijmbritseradeel, IJlst.

Bolsward.

Bolsward, Wonseradeel, Workum.

Balk.

Gaasterland, Sloten, Hemelumer-Oldephaert,
Hindeloopen, Stavoren, Lemsterland.

Heerenveen.

Schoterland, Aengwirden, Weststellingwerf.

Joure.

Haskerland, Doniawerstal, Utingeradeel.

Bergum.

Achtkarspelen, Tietjerksteradeel.

Gorredijk.

Opsterland, Ooststellingwerf, Smalingerland.

Behoort bij Koninklijk besluit van den 21sten
Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 85).

Mij bekend,

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

22 Mei 1896. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 13 Mei 1896, n°. 38, waarbij aan den Raad der gemeente *Oldebroek* machtiging is verleend tot terugbetaling aan P. VERSTEEG J.B. te *Hattem*, van een vierde gedeelte van zijn vergunningsrecht over 1895/96. S. 86.

Geschort tot 15 Juli 1896.

22 Mei 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven betreffende het tijdstip waarop strafvonnissen ten uitvoer kunnen worden gelegd.

Het is mij gebleken dat verschil van meening heerscht omtrent de vraag, wanneer een strafvonnis, waartegen geen hooger beroep is ingesteld, kan worden ten uitvoer gelegd. Terwijl toch sommigen van oordeel zijn, dat met de executie niet kan worden aangevangen alvorens de termijn van veertien dagen, in artikel 229 van het Wetboek van Strafvordering voor het

instellen van hooger beroep bepaald, geheel is verstreken, alzo niet eerder dan op den vijftienden dag na de uitspraak, of, in het geval bedoeld in het 2de lid van artikel 224, na de voorlezing van het vonnis, achten anderen het oogenblik voor de tennitvoerlegging reeds gekomen op den tiertienden dag, zoodra het officieele sluitingsuurt der griffie heeft geslagen, aangezien ingevolge artikel 230 van het Wetboek van Strafvordering het hooger beroep moet worden ingesteld door eene verklaring af te leggen ter griffie en met de sluiting van dezen op den laatsten appèldag feitelijk de gelegenheid om deze verklaring af te leggen vervalt.

Het tot nog toe bestaande verschil in de toepassing der wet, al naarmate de eene of andere opvatting door het hoofd van het parket wordt gehuldigd, mag niet worden bestendigd. Er moet eene keuze worden gedaan, en mij komt de eerst vermeldde opvatting voor den meesten steun te vinden in de wet, die van *dagen* en niet van *uren* spreekt. Ten aanzien van de laatste geldt het bezwaarschrift, dat, zoo zij werd aangenomen, het einde van den termijn, voor het instellen van hooger beroep voorgeschreven, zoude worden bepaald niet alleen door de wet, maar wat den laatsten appèldag betreft door de rechtscolleges, die volgens artikel 68 van het Reglement n°. 1, (vastgesteld bij Koninklijk besluit van 14 September 1888, n°. 36), de nren vaststellen waarop de griffier verplicht is elken werkdag de griffie open te houden en in die bevoegdheid door geene andere bepalingen worden beperkt, dan dat het getal uren ten minste zes moet bedragen en de griffie op die zittingdagen ten minste één uur vóór den aanvang der terechtzitting moet geopend zijn. Dit kan niet worden aangenomen. Evenals de termijn van beroep van civiele vonnissen eerst geacht wordt te zijn verstreken wanneer de laatste dag van den in artikel 339 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering bepaalden termijn is geëindigd, al kan feitelijk op dien laatsten dag de deurwaarder zijn exploitatie in artikel 15 van hetzelfde Wetboek bepaald uren, zoo behoort ook voor het hooger beroep van strafvonnissen niet bij te rekenen te worden gerekend; met andere woorden, de griffie heeft de belanghebbende niet de gelegenheid om van zijn recht op appèl gebruik te maken, daarin kan geen voldoende grond gelegen zijn om, in strijd met de woorden der wet, met de executie van een

vonnis aan te vangen, alvorens de termijn van veertien *dagen* geheel is verstreken.

Daarenboven is wel de griffier niet verplicht de griffie langer open te houden dan gedurende de door het college te bepalen uren, maar wanneer hij ook buiten die uren de in artikel 230 gevorderde verklaring ontvangt, hetzij ter griffie, hetzij in de gevangenis, indien de beklagde zich in verzekerde bewaring bevindt, dan bestaat er geen grond om die verklaring, mits binnen de veertien dagen na de uitspraak of de voorlezing van het vonnis afgelegd, als niet gedaan te beschouwen.

Op deze gronden behoort alzoo te worden aangenomen, dat met de ten uitvoerlegging van strafvonnissen niet kan worden aangevangen voor het einde van den veertienden dag na de uitspraak, of, in het 2de lid van artikel 224 bedoelde geval, na de voorlezing van het vonnis.

Ik heb de eer U W.E.G. te verzoeken het bovenstaande ter kennis te brengen van de ambtenaren van het openbaar ministerie in Uw resort, enz.

De Minister van Justitie,
(get.) VAN DER KAAY.

23 Mei 1896. BESLUIT, ter bekendmaking van den tekst der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) tot instelling eener Rijkspostspaarbank, en van het Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), zooals die is aangevuld en gewijzigd respectievelijk door de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135) en door de Koninklijke besluiten van 15 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 45) en 8 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 77). S. 87.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op het gemeenschappelijk rapport van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën van ^{13 Mei 1896, no. 1259 E.} _{15 Mei 1896, no. 14}, respectievelijk afdeling Posterijen en Telegraphie en afdeling Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen: dat de volledige tekst van de wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) en van het Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), zooals die luidt na de daarin gebrachte wijzigingen en aanvullingen, respectievelijk bij de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135) en bij de Koninklijke besluiten van 15 Mei 1883 (*Staats-*

blad n°. 45) en 8 Mei 1896 (Staatsblad n°. 77) in het Staatsblad zal worden opgenomen.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 23sten Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEYDEN.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 4 Juni 1896.)

TEKST DER WET van 25 Mei 1880 (Staatsblad n°. 88), zooals die luidt na de daarin gebrachte wijzigingen en aanvullingen bij de wet van 20 Juli 1895 (Staatsblad n°. 135).

Art. 1. Van Rijksweg wordt eene postspaarbank ingericht. Zij is gevestigd te Amsterdam.

Die instelling draagt den naam van Rijkspostspaarbank.

2. Het beheer der Rijkspostspaarbank is opgedragen aan eenen bezoldigden directeur.

De directeur en de aan hem ondergeschikte beambten worden door Ons benoemd en ontslagen.

De directeur is verantwoordelijk aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en uitsluitend rekenplichtig aan den bij art. 3 vermelden raad.

3. Op den toestand en het beheer der Rijkspostspaarbank wordt toezicht uitgeoefend door eenen raad.

De raad van toezicht bestaat uit minstens vijf, doch hoogstens zeven leden, die door Ons worden benoemd en ontslagen. Uit de leden wordt door Ons een voorzitter aangewezen. Na verloop van drie jaren na het in werking treden dezer wet treedt ieder jaar een der leden af, volgens daarvan op te maken rooster.

De aftredende is eerst na verloop van één jaar weder benoembaar. Aan den voorzitter en aan de leden van den raad van toezicht worden door Ons presentiegelden toegelegd, en aan het lid dat de betrekking van secretaris vervult, bovendien eene vergoeding wegens bureelkosten.

4. Tot regeling der werkzaamheden van den raad van toezicht worden door Ons, den raad gehoord, de noodige voorschriften gegeven.

De Instructiën van den directeur en van de

verdere beambten worden door Ons, den raad gehoord, vastgesteld.

5. Inlagen in en terugbetalingen uit de Rijkspostspaarbank kunnen op den voet en de wijze, bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur te bepalen, geschieden op al de postkantoren, alsmede op de hulpkantoren der posterijen, die daartoe door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid worden aangewezen.

6. Alle inlagen en terugbetalingen worden door de postbeambten ingeschreven in een spaarbankboekje ten name van den inlegger.

Zij worden met de handteekening van den beambte en met den afdruck van zijn kantoorstempel gewaarmerkt.

Als inlegger wordt naar deze wet beschouwd degeen te wiens name de inlage geschiedt.

Hij die eene inlage doet ten name van een ander, kan daarbij zoodanige voorwaarden stellen, als door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur zullen worden toegelaten, zoo ter zake van de geheele of gedeeltelijke terugbetaling van hetgeen een inlegger op het spaarbankboekje, waarop de inlage geschiedt, te goed heeft, als omtrent den aankoop, voor dat tegoed of een gedeelte daarvan, van inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, van rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of van certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek, een en ander als bedoeld bij art. 8bis.

7. Inlagen van minder dan 25 cents zijn niet toegelaten.

8. Voor hetgeen boven f 1200 ten name van één inlegger in de boeken der Rijkspostspaarbank is ingeschreven, wordt geene rente toegekend.

Voor vereenigingen, stichtingen en fondsen van maatschappelijk of godsdienstig belang of tot onderling hulpbetoon wordt het in het eerste lid van dit artikel genoemde bedrag tot f 2400 verhoogd. Bij twijfel omtrent den aard der vereenigingen, stichtingen en fondsen beslist de raad van toezicht.

8bis. Inleggers in de Rijkspostspaarbank kunnen, door hare tusschenkomst, doen aankopen inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat, of certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek.

Van deze bevoegdheid kan alleen gebruik worden gemaakt door inleggers, wier tegoed bij de Rijkspostspaarbank, op het tijdstip der aanvraag

om aankoop, in het oordeel van den directeur der Rijkspostspaarbank, voldoende is tot dekking van den aankoop van de Rijkspostspaarbank van de in de inschrijvingen, obligatiën alsmede van na te noemen commissie- en verdere kosten, en welk tegoed bovendien gedurende drie maanden, aan even-gemeld tijdstip onmiddellijk voorafgaande, ten minste drie-vierde heeft beloopt van het nominaal bedrag der ver- angde inschrijvingen, obligatiën of certificaten.

Bij algemeen maatregel van bestuur wordt bepaald, hoe- veel de Rijkspostspaarbank aan in- leggers die van de in het voorgaande lid bedoelde bevoegdheid ge- bruik maken, wegens commissie- loon en verdere kosten in rekening brengt.

Het gezamen- lijk bedrag van den koopprijs, het commissie- loon en de verdere kosten wordt, onder de dagte- kening waarop de aankoop heeft plaats gehad, afgeschreven op het spaarbank- boekje van den belanghebbende, tegen uitreiking aan hem van het bewijs van inschrijving of van de gekochte obligatiën of certificaten, welke nit- rekening voor terugbetaling geldt.

De rente van het kapitaal, dat, in gevolge aankoop door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank, op een Grootboek van de Nationale Schuld op eenig hoofd van rekening is ingeschreven, wordt, — mits op hetzelfde hoofd van rekening geen op andere wijze verkregen kapitaal is ingeschreven, — door de directie der spaarbank, zoodra mogelijk ingevorderd, in liën de inlegger haar daartoe schriftelijk gemachtigd heeft. Het formulier dezer machtigingen wordt vastgesteld bij algemeen maatregel van bestuur. Het bedrag van de door de directie der Rijkspostspaarbank geïnde rente wordt in zijn geheel op het spaarbankboekje ten name van den inlegger als een gewone inlage bijgeschreven.

9. Minderjarigen kunnen, zonder de tusschen- komst van hun vader of voogd, spaarbank- boekjes bekomen en daarop inlagen doen. Op hetgeen op spaarbankboekjes ten name van minder- jarigen is verschuldigd, is het in art. 366 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde vruchtgenot niet van toepassing.

Zij kunnen eveneens terugbetaling vorderen van het verschuldigde op die boekjes, tenzij de vader of voogd er zich tegen verzet. De terug- betaling kan niet gevorderd worden door den vader of voogd, doch indien de minderjarige den leeftijd van 12 jaren heeft bereikt, alleen na verkiezing door den kantonrechter,

te verleenen in de gevallen en op de wijze bepaald in art. 451 van het Burgerlijk Wetboek.

Gehuwde vrouwen kunnen, zonder bijstand van hare echtgenooten, spaarbankboekjes te haren name bekomen en daarop inlagen doen. Met afwijking van het bepaalde bij de artt. 160 en 179 van het Burgerlijk Wetboek, geschiedt aan haar, met uitsluiting van hare echtgenooten, terugbetaling van hetgeen op een spaarbankboekje te haren name verschuldigd is.

Behoudens het bepaalde bij het slot van het tweede lid van dit artikel mogen op spaarbank- boekjes verschuldigde gelden alleen aan den in- legger of aan dengene die daartoe door dezen is gemachtigd, worden terugbetaald.

Indien echter een inlegger het beheer over zijne goederen heeft verloren, is uitsluitend de wettelijke verlegwoordiger gerechtigd terug- betaling te vorderen. Deze behoeft daartoe geen rechterlijke machtiging, tenzij in het geval bedoeld in art. 103 der wet van 30 September 1893 (*Staatsblad* n°. 140).

10. De spaarbankboekjes worden kosteloos verstrekt.

Door Ons wordt, bij algemeen maatregel van bestuur, bepaald in welke gevallen en onder welke voorwaarden een duplicaat-boekje kan worden afgegeven.

Voor een duplicaat-boekje kan 25 cent in rekening worden gebracht.

11. De Staat waarborgt zonder enig voorbehoud aan de inleggers de terugbetaalde hunner inlagen en de betaling der aan hen in gevolge deze wet ver- schuldigde renten.

12. Aan de inleggers wordt eene jaarlijksche rente nitgekeerd van 2,64 ten honderd van hunne inlagen.

Door Ons kan echter, bij algemeen maat- regel van bestuur, een andere rentevoet worden vastgesteld, mits niet hooger dan de in het voorgaand lid genoemde.

De gewijzigde rentevoet wordt toegepast met den eersten dag van de tweede maand, volgende op die waarin het besluit tot wijziging af- gekondigd is, en geldt zoowel voor alle op dat tijdstip aanwezige rentegevende bedragen, als voor die, welke later rentegevend worden.

Tijdens de werking van een besluit, als bedoeld bij art. 14, 2de lid, zal geen besluit tot renteverlaging kunnen worden genomen; mocht na de afkondiging van een besluit tot rente- verlaging, doch voor het verschijnen van het in

het voorgaande lid bepaalde tijdstip, een besluit in werking treden als bedoeld bij art. 14, 2de lid, dan vervalt hierdoor van rechtswege het besluit tot renteverlaging.

Bij de vaststelling van het rentebedrag worden gedeelten van een cent verwaarloosd.

De rente begint te loopen: voor inlagen van den 1sten tot den 15den der maand met den 16den derzelfde maand, en voor inlagen van den 16den tot en met den laatsten der maand met den eersten der volgende maand.

De rente, die den 31sten December van elk jaar verschuldigd is, wordt door den directeur van de Rijkspostspaarbank door bijschrijving in het boekje van den inlegger aan zijn tegoed toegevoegd en als zoodanig met den eersten dag van het nieuwe jaar rentegevend.

Voor onderdeelen van een gulden wordt geene rente vergoed.

Voor de renteberekening wordt iedere maand op dertig dagen gesteld.

13. Voor teruggevraagde gelden is geene verdere rente verschuldigd:

1°. van die, welke van den 1sten tot den 15den der maand worden terugbetaald, dan tot den 1sten derzelfde maand;

2°. van die, welke van den 16den tot den laatsten der maand worden terugbetaald, dan tot den 16den derzelfde maand.

14. Aan elke wettig gedane opvraag van op spaarbankboekjes verschuldigde gelden, wordt uiterlijk binnen 14 dagen, te rekenen van den dag der opvraag, gevolg gegeven.

In buitengewone omstandigheden kan die termijn door Ons, op voorstel van Onze Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën, den raad van toezicht gehoord, tot hoogstens zes maanden worden verlengd. De daartoe te nemen beschikking wordt, vóór dat zij in werking treedt, in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst en aan de kantoren der posterijen angeplakt.

15. De Nederlandsche Bank is de kassier der Rijkspostspaarbank en belast met de bewaring van alle eigendommen der spaarbank en van de door haar in pand genomen waarden.

Het voor de Rijkspostspaarbank voordeelig slot van de voor hare rekening door de ambtenaren der posterijen gedane ontvangsten en betalingen wordt, op daartoe door de betrokken Ministers te bepalen tijdstippen, te haren behoeve door den Minister van Financiën bij de Nederlandsche Bank gestort.

De voor de Rijkspostspaarbank nadeelige sloten dier ontvangsten en betalingen worden op last van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid door haren directeur in aanwijzingen op de Nederlandsche Bank aan 's Rijks schatkist terugbetaald.

16. De beschikbare gelden der Rijkspostspaarbank worden belegd voor een gedeelte:

a. in Nationale Schuld;

b. in schuldbrieven ten laste van Nederlandsche provinciën, gemeenten of waterschappen;

c. in schuldbrieven, door den Staat, Nederlandsche provinciën, gemeenten of waterschappen rechtstreeks en onvoorwaardelijk voor rente en aflossing gewaarborgd;

d. in schuldbrieven van overeenkomstig de Nederlandsche wet opgerichte, uitsluitend in Nederland werkende hypotheekbanken of maatschappijen voor grond-, gemeente- of poldercrediet;

e. in schuldbrieven van volgens de Nederlandsche wet opgerichte maatschappijen, die spoorwegen in Nederland of in de Nederlandsche koloniën in eigendom hebben of exploiteeren;

f. in schuldbrieven, welke door maatschappijen, als sub e bedoeld, rechtstreeks en onvoorwaardelijk voor rente en aflossing zijn gewaarborgd; voor een ander gedeelte, hetwelk in geen geval de helft van het te beleggen kapitaal zal mogen te boven gaan, in beleening op onderpand voor drie maanden of op korteren termijn, van fondsen die als zoodanig door de Nederlandsche Bank worden toegelaten.

De lijst der fondsen die voor belegging in aanmerking komen, wordt in de maand Januari van ieder jaar door den raad van toezicht vastgesteld en onderworpen aan de goedkeuring van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Financiën. Deze lijst wordt, zoo noodig, in den loop van het jaar door den raad van toezicht, onder goedkeuring der genoemde Ministers, herzien.

De beleggingen, zoome de tegeldemaking van inschrijvingen en effecten, geschieden in overleg met en onder goedkeuring van den raad van toezicht.

17. Uit de overschotten op de renten der belegde gelden worden al de kosten der Rijkspostspaarbank bestreden, en van het overschietende wordt een reservefonds aangelegd, waarvan de gelden op dezelfde wijze worden belegd als ten aanzien van de ingelegde gelden der Rijkspostspaarbank is voorgescreven.

Vaste goederen, aangekocht ten dienste van de directie, worden, nadat de daarvoor bestede som in 's Rijks schatkist is teruggestort, geacht tot het reservefonds te behoren.

Aan het reservefonds worden mede toegevoegd de gelden, die van de Rijkspostspaarbank berusten ten name van eenen inlegger, die dertig jaar heeft laten verlopen zonder eenige inlage gedaan of betaling van kapitaal of rente gevorderd te hebben.

Het reservefonds blijft het eigendom van den Staat.

18. Het reservefonds is bestemd om daaruit, bij ongenoegzaamheid van de andere bezittingen der Rijkspostspaarbank, de terugbetalingen aan inleggers te bestrijden.

Indien het in uitgeput en de Staat, krachtens den bij art. 1 dezer wet verleenden waarborg, voorschotten aan de Rijkspostspaarbank heeft gedaan, worden die later weder voor dat fonds zonder kunnen worden afgezonderd, in de eerste plaats tot terugbetaling van die voorschotten aangewend.

19. Alle kosten van de Rijkspostspaarbank worden op het hoofdstuk der Staatsbegroting betreffende het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid gebracht en de teruggave der kosten onder de middelen tot dekking der Staatsuitgaven opgenomen.

20. Vrijdom van briefport wordt toegekend voor de verzending van alle brieven en verdere stukken, die de dienst der Rijkspostspaarbank betreffen.

Als vergoeding voor dien vrijdom, wordt uit de overschotten bedoeld bij het eerste lid van art. 17, tien cents per jaar en per inlegger aan 's Rijks schatkist teruggekeerd.

Die vergoeding wordt onder de opbrengst der posterijen verantwoord.

Alle akten en stukken noodig voor den inleg van gelden in de terugbetaling daarvan door de Rijkspostspaarbank, daaronder begrepen de rechterlijke machtigingen, bedoeld in art. 9 en de daarvoor benodigde stukken, worden kosteloos uitgereikt en zijn vrij van zegel- en registratierechten, mits intussentijd melding worde gemaakt van die bestemming, bedoeld in het laatste lid van artikel 8bis, zijn vrij van zegel en van de formaliteit der registratie.

21. Maandelijks wordt een staat van de in de Rijkspostspaarbank ingebrachte en daaruit terug-

betaalde gelden in de *Nederlandsche Staatscourant* openbaar gemaakt.

Omtrent den staat der inrichting en van hare werkzaamheden in elk afgelopen jaar wordt door onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid telken jare aan Ons een uitvoerig verslag uitgebracht, dat aan de Staten-Generaal wordt medegedeeld en in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

22. Wij behouden Ons voor, spaarbankzegels in gebruik te stellen.

Het bepaalde bij art. 9 der wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* n°. 15), zooals het is gewijzigd bij de wetten van 5 Juli 1855 (*Staatsblad* n°. 61) en 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138), is mede op de spaarbankzegels van toepassing.

23. In werking treding.

Behoort bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 87).

Ons bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

De Minister van Financiën,
(get.) SPRENGER VAN EYK.

TEKST van het Koninklijk besluit van 10 Januari 1881 (*Staatsblad* n°. 2), zooals dit luidt na de daarin gebrachte wijzigingen en aanvullingen bij de Koninklijke besluiten van 15 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 45) en 8 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 77).

I. ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. In dit besluit zijn te verstaan:

- 1°. onder kantoren: de postkantoren en die hulpkantoren der posterijen, welke voor den dienst der Rijkspostspaarbank zijn aangewezen;
- 2°. onder inleggers: de personen, te wier behoeve, hetzij door henzelfen, hetzij door anderen, de inlage geschiedt;
- 3°. onder directeur: de directeur der Rijkspostspaarbank.

2. De kantoren zijn dagelijks, des Zondags niet uitgezonderd, op de door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen uren open voor den dienst der Rijkspostspaarbank. Die uren worden aan de buitenzijde van het kantoor aangekondigd.

3. Het model van het spaarbankboekje wordt door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgesteld.

Elk spaarbankboekje is van een daarop gedrukt nummer voorzien.

4. Door den directeur kan een duplicaat worden afgegeven van een boekje:

1°. dat ontvreemd, verloren of in het onge-reede geraakt is;

2°. dat zich bevindt in handen van een ander dan den inlegger, tenzij de houder van het boekje zijne op de wet, gegronde aanspraak daarop kan bewijzen. De houder wordt daartoe bij aange-teekenden brief uitgenoodigd; voldoet hij hieraan niet binnen vier weken, dan kan na verloop van vijf weken, naót de aangeteekende brief is uit-gereikt, de inontvangstneming van den brief is geweigerd of deze door de postadministratie als onbestelbaar is verklaard, een duplicaatboekje worden afgegeven.

Een duplicaat wordt door den inlegger of door hem, die krachtens de bepalingen der wet be-voegd is op het betrekkelijk boekje terugbetaling te vorderen, aangevraagd aan den directeur.

De handtekening onder de aanvraag behoort door den burgemeester der gemeente, waar de aanvrager woont, gelegaliseerd te worden.

Kan de aanvrager niet schrijven, dan wordt deze omstandigheid door den burgemeester uit-drukkelijk op de aanvraag vermeld.

Het duplicaat wordt, behoudens bijzondere ge-vallen, ter beoordeeling van den directeur, eerst afgegeven na verloop van acht weken na den dag van ontvangst van de aanvraag en wordt rechtstreeks aan den inlegger toegezonden.

De directeur geeft van elk afgegeven duplicaat kennis aan het postkantoor, in artikel 11 bedoeld.

Voor een duplicaatboekje wordt 25 cent in rekening gebracht, tenzij er, naar het oordeel van den directeur, gronden aanwezig zijn om het kosteloos af te geven.

Een boekje, waarvan een duplicaat is afge-geven, wordt bij eventuele aanbieding door den postbeambte ingehouden en aan den directeur op-gezonden. Van die inhouding wordt, desverlangd, eene schriftelijke verklaring aan den houder af-gegeven.

5. Spaarbankboekjes, die naar het gevoelen der postbeambten of van den directeur, om de eene of andere reden niet meer kunnen dienen, worden kosteloos vervangen door nieuwe boekjes, tegen intrekking der oude.

II. INLAGEN.

6. Wie inlegger in de Rijkspostspaarbank

wenscht te worden, heeft eene verklaring te on-derteekenen, dat hij zich onderwerpt aan de be-palingen der wet van 25 Mei 1880 (*Staats-blad* n°. 88) en aan die, welke ter uitvoering dier wet zijn of nader zullen worden vastgesteld.

Voorts worden in die verklaring, de naam, de woonplaats, de betrekking of het beroep, de dag en de plaats van geboorte van den inlegger vermeld.

Die opgaven worden door den postbeambte ingeschreven in een daarvoor bestemd register, waarin de inlegger zijne handtekening stelt.

Kan hij niet schrijven, dan wordt dit door den postbeambte onder de verklaring en in het register nitdrukkelijk vermeld.

Vennootschappen, verenigingen en zedelijke lichamen worden niet als inleggers toegelaten, voordat, ter beoordeeling van den directeur, ge-bleken is, dat zij, die zich tot dat einde aan-melden, daarvoor de vereischte bevoegdheid bezitten.

7. Hij, die eene inlage doet ten name van een ander, kan, indien zulks op een nieuw boekje geschiedt, daarbij bepalen, dat de inlegger geene terugbetaling zal kunnen bekomen van het tegoed of van een gedeelte van het tegoed op het boekje, waarop de inlage is geschied, vóór een aan te duiden tijdstip. Is door de bepaling van dit tijdstip eene voorwaarde gesteld, welke vervul-ling afhankelijk is van hem, die haar gesteld heeft, dan vervalt zij bij diens overlijden; is het tijdstip afhankelijk van eenige gebeurtenis of omstandigheid, dan moet tevens de dag worden bepaald, waarop de voorwaarde, indien zij alsdan niet vervuld is, vervalt. Indien deze voorschri-ften niet of niet volledig zijn opgevolgd, wordt de voorwaarde als niet gesteld beschouwd.

Tenzij daaromtrent het tegendeel is bepaald, door hem, die, met gebruikmaking van de hier-boven geregelde bevoegdheid, ten name van een ander heeft ingelegd, kan de inlegger, vóór dat het in het vorige lid bedoelde tijdstip is aan-gebroken, zijn tegoed of een gedeelte daarvan niet aanwenden tot het doen aankopen van in-schrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of certificaten aan toonder van inschrijvingen in een Grootboek.

8. Na elke inlage van f 25 of hooger ont-vangt de inlegger van den directeur eene kennis-geving, dat het bedrag te zijnen name bij de Rijkspostspaarbank is ingeschreven.

Ontvangt hij die kennisgeving niet binnen veertien dagen, dan doet hij daarvan schriftelijk en rechtstreeks mededeeling aan den directeur.

9. Bij ontvangst der kennisgeving in het vorige artikel bedoeld, verzekert de inlegger zich, dat de inschrijving in zijn spaarbankboekje daarmede overeenstemt.

Is dit niet het geval, dan wendt hij zich schriftelijk en rechtstreeks tot den directeur, die, na onderzoek, onmiddellijk de noodige maatregelen neemt, om het bestaande verschil op te heffen.

10. Inlagen van f 1 kunnen, volgens de regelen, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen, mede geschieden door middel van spaarbankzegels, vast te hechten op formulieren, welke kosteloos verkrijgbaar worden gesteld.

Voor dit doel worden spaarbankzegels verkrijgbaar gesteld van één en van vijf cent.

III. TERUGBETALINGEN.

11. Terugbetalingen tot een bedrag van ten hoogste f 25, mogen niet meer dan eenmaal in de zeven dagen aan denzelfden inlegger en niet uitmakende het saldo van rekening van den inlegger, geschieden tegen quitantie volgens model rechtstreeks door of van wege het postkantoor waar het spaarbankboekje is uitgegeven, of dat, bij verandering van woonplaats van den inlegger, op diens verzoek nader daarvoor is aangewezen.

Die aanvrijning geschiedt door den directeur, die van het verzoek mededeeling ontvangt van het betrokken kantoor.

12. Ter bevestiging eener terugbetaling, die niet ingevolgd is bepaald bij het laatst voorgegaan artikel rechtstreeks kan geschieden, onderteekent de inlegger een aanvraag volgens model in tegenwoordigheid van den postbeambte.

Die aanvraag wordt door het kantoor aan den directeur gezonden, die, indien het tegoed van den inlegger zulk toelaat, en overigens zich niets tegen de terugbetaling verzet, eene order van betaling ten name van den inlegger rechtstreeks aan dezen toezendt.

De order van betaling wordt tegen voldaanteekening uitbetaald door het daarvoor aangewezen kantoor.

Zij is vier weken geldig; na het verstrijken van dien termijn is zij nietig en kan terugbetaling alleen verkregen worden door eene nieuwe aanvraag in den gewonen vorm.

13. Inleggers, die niet kunnen schrijven, onderteekenen de quitantie, bedoeld in art. 11, de aanvragen om terugbetaling en de orders van betaling, bedoeld in art. 12 met een kruis of eenig ander handmerk. Hieronder wordt eene verklaring gesteld, waaruit blijkt, dat het handmerk van den inlegger is. De verklaring wordt door twee ten postkantore bekende getuigen onderteekend.

Indien een inlegger, ter bekoning eener terugbetaling, niet persoonlijk ten kantore verschijnt, moet de persoon, die hem vervangt, kunnen schrijven en eene notariële of onderhandsche, algemeene of bijzondere volmacht overleggen.

14. In de gevallen, vermeld in art. 7 van dit besluit, geschiedt geene terugbetaling dan indien, ter beoordeeling van den directeur, gebleken is, dat over het ingelegde mag worden beschikt.

15. Het bij art. 9 der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) bedoelde verzet tegen terugbetalingen aan minderjarigen wordt door hen, die daartoe bevoegd zijn, schriftelijk gedaan bij den directeur.

De ontvangst van die kennisgeving wordt door dezen aan den belanghebbende bericht.

16. Zijn de inleggers vennootschappen, vereenigingen of zedelijke lichamen, dan mag de terugbetaling alleen plaats hebben aan, en moet de voldaanteekening voor de terugbetaling geschieden door hen, wier bevoegdheid gebleken is, op de wijze als in het vierde lid van artikel 6 is bepaald.

17. Op het boekje of op een order van betaling ten name van een overledene wordt geene terugbetaling gedaan, tenzij, ter beoordeeling van den directeur, gebleken is, dat die uitbetaling door de rechthebbenden wordt gevraagd.

18. De directeur geeft aan het in artikel 11 bedoelde kantoor kennis, dat tot eene nadere mededeeling zijnerzijds op een spaarbankboekje geene terugbetalingen mogen geschieden:

1°. indien bij hem eene mededeeling is ingekomen, dat een inlegger zijn boekje mist, met de mogelijkheid dat het in verkeerde handen is geraakt;

2°. indien bij hem verzet is gedaan, ingevolgd art. 9 der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88);

3°. indien dit om eenige andere reden noodig is.

19. De postbeambten verzekeren zich, zooveel mogelijk, van de identiteit van hen, die zich om terugbetaling aanmelden.

Zij zijn verplicht, ingeval van twijfel aan die identiteit of bij het bestaan van eenig vermoeden van vervalsching, geen terugbetalingen te doen, vóór dat de bij hen in het een of ander opzicht gerezen bezwaren zijn opgelost.

IIIbis. AANKOOP VAN INSCHRIJVINGEN OP NAAM IN EEN GROOTBOEK VAN DE NATIONALE SCHULD, RENTEGEVENDÉ OBLIGATIËN TEN LASTE VAN DEN STAAT OF CERTIFICATEN AAN TOONDER VAN INSCHRIJVING IN EEN GROOTBOEK.

19bis. De inlegger die gebruik wenschte te maken van de bevoegdheid, hem toegekend bij artikel *8bis* der wet tot aankoop, door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank, van inschrijvingen op naam in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat of certificaten aan toonder van inschrijving in een Grootboek, moet daartoe een aanvraag, volgens model, in tegenwoordigheid van den postbeampte onderteekenen. Deze doet de aanvraag aan den directeur toekomen.

Het bewijs van afschrijving, de gekochte obligatiën of certificaten worden — laatstgenoemde obligatiën en certificaten aangeteekend, met aangifte der geldswaarde — toegezonden aan den directeur van het postkantoor, onder welks ressort de inlegger woont, en ter beschikking van laatstgenoemden gesteld tegen ontvangstbewijs, volgens model, en tegen afschrijving in het spaarboekje van het gezamenlijk, wegens den aankoop verschuldigde bedrag, daaronder begrepen het commissieloon en de verdere kosten, in het volgend artikel bedoeld.

Kan de inlegger niet schrijven, dan onderteekent hij de aanvraag en het ontvangstbewijs, in dit artikel bedoeld, op dezelfde wijze als bij artikel 13, 1ste lid, is vermeld.

19ter. Voor den aankoop van inschrijvingen in een Grootboek van de Nationale Schuld, rentegevende obligatiën ten laste van den Staat, of certificaten van inschrijvingen in een Grootboek, als bedoeld zijn bij artikel *19bis*, wordt aan den inlegger, te wiens behoefde de aankoop geschiedt, behalve de kooprijzen en de loopende rente van den laatsten verschijndag tot aan den dag van aankoop, als commissieloon in rekening gebracht een achtste percent van het nominaal kapitaal der aangekochte inschrijvingen, obligatiën of certificaten, alsmede, indien het betreft den aankoop van obligatiën of certificaten

bovenbedoeld, het bij artikel 11 der Wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 87) vastgestelde recht voor aangeteekende brieven met aangegeven waarde.

Machtiging aan de directie der Rijkspostspaarbank tot ontvangst der rente van een kapitaal, ingevolge aankoop door hare tusschenkomst, in een Grootboek van de Nationale Schuld op eenig hoofd van rekening ingeschreven, wordt verleend bij eene procuratie, ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorend formulier A.

Op grond van zoodanige machtiging wordt de rente aan de directie van de Rijkspostspaarbank op hare quitantie nitbetaald, zonder dat van den procuratiegever de inachtneming van eenige verdere formaliteit wordt gevorderd.

De in het voorgaande lid bedoelde procuratiën worden op het bureau van verificatie bij de directie der Grootboeken gratis geregistreerd en zijn niet aan jaarlijksche viseering onderworpen. Voor elk half jaar rente door de directie van de Rijkspostspaarbank ingevolge zoodanige procuratie te ontvangen, levert zij bij de directie der Grootboeken een door haar onderteekend saldo-biljet in, dat voor haar bij de directie der Grootboeken kosteloos verkrijgbaar is en dat is ingericht overeenkomstig het bij dit besluit behoorende formulier B.

Voor zooveel de door de directie van de Rijkspostspaarbank ingeleverde saldo-biljetten in orde zijn bevonden, worden aan haar, binnen acht dagen na elken rente-verschijndag, tegelijkertijd en bij één bureau van rentebetaling uitbetaald (voor zooveel posten boven *f* 100 betreft, in quitantiën op de Nederlandsche Bank) de alsdan verschenen renten van alle, door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank aangekochte inschrijvingen, waarvan, krachtens procuratiën, als in het tweede lid bedoeld, de renten door de directie van de Rijkspostspaarbank worden geïnd.

De nadere voorschriften, voor de uitvoering van deze bepaling noodig, geeft de Minister van Financiën.

Ingeval eene aan de directie der Rijkspostspaarbank bij eene procuratie als in het tweede lid bedoeld, verleende machtiging tot ontvangst van rente door herroeping of om andere reden ophoudt van kracht te zijn, heeft bij de directie der Grootboeken het roeyment der procuratie of de viseering der akte van herroeping, voor zooveel die noodig is, kosteloos plaats.

IV. RENTE.

20. Behoudens het geval, in het volgende artikel vermeld, wordt de verschenen rente door of namens den directeur ingeschreven in het spaarbankboekje, dat daartoe door den inlegger jaarlijks, op de wijze door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen, aan den directeur moet worden toegezonden in de maand, waarin de eerste inlage geschiedde.

21. Wordt aan den inlegger het geheele bedrag van zijn tegoed terugbetaald, dan wordt daarbij tevens verrekend de rente over het verstreken gedeelte van het lopende jaar. Voor die verrekening wordt als dag van terugbetaling aangenomen de dag volgende op dien, waarop de order van betaling aan den belanghebbende wordt toegezonden.

V. SLOTBEPALINGEN.

22. De ambtenaren, die met de uitvoering der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88) worden belast, onthouden zich aan personen, vreemd aan de administratie, enige inlichting te verstrekken omtrent de inleggers, of hun tegoed, behoudens de gevallen bij de wet of bij wettelijke verordening voorzien.

23. Postbeamten, die door handelingen, in strijd met de bepalingen der wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), met de voorschriften van dit besluit of met hunne instructie, aan den Staat geldelijke schade berokkenen, kunnen door Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid voor de gevolgen aansprakelijk worden gesteld.

24. In werking treding.

FORMULIER A.

PROCURATIE

tot ontvangst van renten van kapitalen, ingeschreven in een der Grootboeken van de Nationale Schuld en, ingevolge art. 8bis van de bij de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 135) geïnjicte en aangevulde wet van 25 Mei 1880 (*Staatsblad* n°. 88), ten behoeve van de thans recht hebbende, aangekocht door tussenkomst van de Rijkspostspaarbank.

De ondergeteelnde (a)
 van beroep (b), wonende
 zonder beroep
 te, ten deze handelende
 (c) ;

van wege de directie der Rijkspostspaarbank ontvangen hebbende de mededeeling, dat door haar, ingevolge verzoek van de(n) ondergeteekende, ter beurze te Amsterdam is aangekocht een in het Grootboek der percents Nationale Schuld ingeschreven kapitaal, groot (d) guldens (e), welk kapitaal thans in dat Grootboek is overgeschreven ten name van (f) ; verklaart bij deze genoemde directie te machtigen, om op den voet als is aangegeven in het laatste lid van art. 8bis der in hoofde dezes vermelde wet tot instelling eener Rijkspostspaarbank, uit zijnen (b) naam en voor hem (b) te ontvangen haren (b) naam en voor haar (b) te ontvangen de verschenen en verder te verschijnen renten van het bovengenoemde kapitaal en van de kapitalen, welke later, ingevolge aankoop door tussenkomst van de Rijkspostspaarbank, op hetzelfde hierboven omschreven hoofd van rekening in het Grootboek der percents Nationale Schuld zullen worden ingeschreven, daarvoor quitantie te geven en voorts alles te verrichten, wat ten voorschreven einde vereischt mocht worden, met belofte van goedkeuring onder verband als naar rechten.

Gedaan te, den
 (g)

De ondergeteekende (h)
 (i) te verklaart, dat de bovenstaande handteekening in zijne tegenwoordigheid is gesteld door (a)
 aan ^{wien} wie hij heeft herinnerd de bepaling van voormeld artikel 8bis, dat de renten van een

- (a) Voornamen en familienaam voluit in te vullen.
- (b) Door te halen wat niet van toepassing is.
- (c) Hier in te vullen, of de procuratiegever handelt voor zichzelf, dan wel als wettelijke vertegenwoordiger, b.v. als voogd van een minderjarige te wiens name een kapitaal is ingeschreven, als curator enz.
- (d) Het nominaal bedrag in schrijffletters in te vullen.
- (e) Dat bedrag in cijfers in te vullen.
- (f) Letterlijk in te vullen de inschrijving, zoodals die in het Grootboek bekend staat.
- (g) Handteekening van den procuratiegever.
- (h) Beginletter van de voornamen en familienaam — dezen voluit — in te vullen.
- (i) Betrekking van den ondertekenaar bij den dienst der Posterijen.
- (k) Handteekening van den postambtenaar.

kapitaal, ingevolge aankoop door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank, in een Grootboek der Nationale Schuld op enig hoofd van rekening ingeschreven, door de directie der Rijkspostspaarbank alleen mogen worden ingevorderd, indien en zolang op hetzelfde hoofd van rekening geen op andere wijze verkregen kapitaal is ingeschreven.

....., den
(k)

Vertoond en Geregistreerd bij de Grootboeken der Nationale Schuld

Letter N^o
den 18

Verificateur.

FORMULIER B.

GROOTBOEK DER NATIONALE SCHULD.

SALDO-BILJET

tot ontvangst van renten op het

Grootboek der . . . pCt. Nationale Schuld,

voor rekeningen,

welke door tusschenkomst der Rijkspostspaarbank zijn ingeschreven.

De ondergeteekende directie der Rijkspostspaarbank, als bij procuratie, in dato gemachtigd door en als zoodanig bevoegd tot de ontvangst der Renten van de rekening in het Grootboek der . . . pCt. Nationale Schuld, oplett.: . . . deel . . . N^o. . . ten name van: (a) verklaart, dat het saldo der gezegde Rekening bij de sluiting van het Grootboek op den Tien den 18 . . . , bedroeg een kapitaal van f waarvan het halfjaar Renten, verschenen op den Eersten 18 . . . , bedraagt eene som van (b)

AMSTERDAM, den 18 . . .

Gezien bij het Bureau van Rentebetaling en

(a) Letterlijk in te vullen de inschrijving zoodanig die in het Grootboek bekend staat.

(b) In letters.

akkoord bevonden met het geliquideerde Rente-register.

Behoort bij Koninklijk besluit van 23 Mei 1896 (*Startsblad* n°. 87).

Ons bekend:

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.

28 Mei 1896. WET, tot wijziging van art. 71 der wet van 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39) en van art. 39 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85). S. 88.

Rijl. Hand. 2^e Kamer 1894/95, n°. 219, 1—4; 1895/96, n°. 44, 1—2.

Hand. id. 1895/96, *bladz.* 1021—1026.

Hand. 1^e Kamer, 1895/96, *bladz.* 342, 359, 365—369.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eene wijziging te brengen in art. 71 der wet van 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39), regelende de samenstelling en de macht van de Provinciale Staten en in art. 39 der wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85), regelende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid der gemeentebesturen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Artikel 71 der wet van 6 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 39) wordt gelezen als volgt:

Bij het aannemen van de hunner betrekking wordt door de leden der Staten, in de vergadering, in handen van den voorzitter, de volgende eed of belofte afgelegd:

„Ik zweer (beloef) trouw aan de Grondwet en aan de wetten des Rijks.

„Zoo waarlijk helpe mij God almachtig!”

(„Dat beloef ik!”)

Zij worden hiertoe niet toegelaten, dan na, mede in de vergadering en in handen van den voorzitter, den volgenden eed (verklaring en belofte) van zuivering te hebben afgelegd:

„Ik zweer (verklaar), dat ik, om tot lid der Provinciale Staten te worden benoemd, directelijk of indirectelijk, aan geen persoon, onder wat naam of voorwendsel ook, enige giften of gaven beloofd of gegeven heb.

„Ik zweer (beloef), dat ik om iets hoegenaamd in deze betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken aannemen zal, directelijk of indirectelijk.

„Zoo waarlijk helpe mij God almachtig!”

(„Dat verklaar en beloef ik!”)

2. Artikel 39 der wet van 29 Juni 1851 (Staatsblad n°. 85) wordt gelezen als volgt:

Bij het aanvaan en hunner betrekking wordt door de leden van den Raad, in de vergadering, in handen van den voorzitter, de volgende eed of belofte afgelegd

„Ik zweer (beloef) trouw aan de Grondwet en aan de wetten des Rijks, en dat ik de belangen der gemeente met al mijn vermogen zal voorstaan en bevorderen.

„Zoo waarlijk hepe mij God almachtig!“

(„Dat belooft ik“)

Zij worden hieroe niet toegelaten, dan na mede in de vergadering en in handen van den voorzitter, den volgende eed (verklaring en belofte) van zuivering te hebben afgelegd:

„Ik zweer (verklar), dat ik, om tot lid van den Raad te worden benoemd, directelijk of indirectelijk, aan geen persoon, onder wat naam of voorwendsel ook, eenige giften of gaven beloofd of gegeven heb.

„Ik zweer (beloef), dat ik om iets hoegenaamd te doen of te laten, van niemand hoegenaamd eenige beloften of geschenken aannemen zal, directelijk of indirectelijk.

„Zoo waarlijk hepe mij God almachtig!“

(„Dat verklaar ik belooft ik!“)

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 28sten Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Binnel. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.
(Uitgeg. 9 Juni 1896.)

29 Mei 1896. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het Staatsblad van de op 5 Juli 1894 te Lissabon afgeteekende verklaring met bijlagen A en B en het daarbij behoorend Protocol, tot regeling der handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Portugal, alsmede de tusschen de wederzijdsche Regeeringen gewisselde nota's van 9 Februari 1895 betreffende de samenstelling van arbitrage-commissiën, bij voorkomende geschillen tusschen evengevoemde Staten in zake de overeenkomst van 10 Juni 1893 en de verklaring van 1 Juli daaraanvolgende omtrent de wederzijdsche koloniale betrekkingen in den Archipel van Timor en Solor. S. 89.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ E M M A, enz.

Gezien de op 1 Juli 1894 te Lissabon geteekende verklaring met bijlagen A en B en bijbehoorend Protocol tot voorloopige regeling der

handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Portugal, alsmede de tusschen de wederzijdsche Regeeringen gewisselde nota's van 9 Februari 1895 betreffende de samenstelling van arbitrage-commissiën, bij voorkomende geschillen tusschen evengevoemde Staten in zake de overeenkomst van 10 Juni 1893 en de verklaring van 1 Juli daaraanvolgende omtrent de wederzijdsche koloniale betrekkingen in den Archipel van Timor en Solor;
Gelet op de wet van 20 April 1895 (Staatsblad n°. 69);

Overwegende, dat genoemde verklaring met de bijlagen en het protocol, alsmede voorzgede nota's door ons namens de Koningin zijn bekrachtigd, alsmede dat de uitwisseling der akten van bekrachtiging den 22sten Mei 1896 te 's Gravenhage heeft plaats gehad en daarbij tevens is overeengekomen om den dag van inwerkingtreding te bepalen op 8 Juni 1896;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van 28 Mei 1896, n°. 5599, A. S.; Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde verklaring met de bijlagen en het protocol, alsmede van voorzgede nota's, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het Staatsblad.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde akten vervat.
Soestdijk, den 28sten Mei 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Buitenlandsche Zaken, (get.) J. RÖELL.
(Uitgeg. 6 Juni 1896.)

VERTALING.

VERKLARING.

In afwachting van het sluiten eener op bredere grondslagen gevestigde handels- en scheepvaart-overeenkomst tusschen Nederland en Portugal, zijn de Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en de Regeering van Zijne Majesteit den Koning van Portugal en der Algarven overeengekomen nopens de volgende verklaring;

Art. I. De voortbrengselen van den grond en de nijverheid van Nederland, vermeld in het hiernevensgaand tarief (Bijlage A) zullen bij rechtstreekschen invoer in Portugal en op de eilanden Madeira, Porto-Santo en de Azoren de bij gezegd tarief vastgestelde rechten betalen, alle additioneele rechten daaronder begrepen.

II. De voortbrengselen van den grond en de nijverheid van Nederland, aangewezen door de hiernevens gevoegde tabel (Bijlage B), zullen bij rechtstreekschen invoer in Portugal en op de eilanden Madeira, Porto-Santo en de Azoren aldaar aan geen andere of hoogere rechten, hoe ook genaamd, onderworpen zijn dat de gelijksoortige voortbrengselen van eene andere vreemde natie.

III. De voortbrengselen van den grond en de nijverheid van Portugal, de eilanden Madeira, Porto-Santo en de Azoren zullen bij rechtstreekschen invoer in Nederland aan geen andere of hoogere rechten, hoe ook genaamd, onderworpen zijn dan de gelijksoortige voortbrengselen van eene andere vreemde natie.

IV. Wat betreft den indirecten invoer, den doorvoer, den uitvoer, den wederuitvoer en de scheepvaart, waarborgen de beide Regeeringen elkander wederkeering de behandeling der meest begunstigde vreemde natie.

V. Voor het geval dat de Portugeesche Regeering in algemeene bewoordingen aan eene derde Mogendheid de behandeling der meest begunstigde natie in zake van handel mocht toestaan, zal die behandeling door het enkele feit en zonder ander beding op Nederland toepasselijk zijn.

VI. Op de voorrechten welke Portugal heeft toegestaan of zal toestaan aan Spanje en aan Brazilië, zal Nederland niet, ingevolge de tegenwoordige Verklaring, aanspraak kunnen maken, met dien verstande echter dat, indien Portugal eenigen anderen Staat laat deelen in de gunsten welke het aan Spanje of aan Brazilië mocht hebben toegestaan, Nederland dezelfde gunsten zal genieten.

VII. Alle twistvragen of alle geschillen omtrent de uitlegging of de uitvoering van de tegenwoordige verklaring en eveneens elke andere twistvraag, welke zich tusschen de beide landen mocht voordoen, mits die noch hunne onafhankelijkheid, noch hunne autonomie raakt, zullen — indien zij niet in der minne beslecht kunnen worden — aan het oordeel van twee scheidslieden worden onderworpen, waarvan ieder der beide Regeeringen er één zal benoemen.

In geval van verschil van gevoelen tusschen de beide scheidslieden, zullen deze in gemeen overleg een derden aanwijzen, die zal beslissen.

VIII. Deze Verklaring zal in werking blijven gedurende een jaar na de uitwisseling der akten van bekrachtiging en vervolgens van kracht blijven tot na afloop van een jaar, te rekenen van den

dag, op welken eener der beide Regeeringen haar zal hebben opgezegd.

Portugal behoudt zich de bevoegdheid voor deze Verklaring op te zeggen en haar drie maanden daarna buiten werking te doen treden, indien de tegenwoordige grens van de alcoholsterkte der in Nederland ingevoerde wijnen ten nadeele der Portugeesche wijnen wordt verlaagd of indien die wijnen er door hoogere gemeente- of andere verbruiksrechten worden getroffen dan wijnen van gelijken aard, inlandsche dan wel van andere herkomst, tenzij dat de Portugeesche Regeering in eene dergelijke verlaging of differentieele behandeling vanwege eene derde Regeering mocht hebben bewilligd, zonder de handelsovereenkomst, welke haar met dat land mocht verbinden, op te zeggen.

Nederland maakt hetzelfde voorbehoud voor het geval, dat de Portugeesche Regeering den handel of de scheepvaart van Nederland in de Portugeesche koloniën op eenen minder gunstigen voet mocht behandelen dan die van een derde land.

De Verklaring zal binnen een zoo kort mogelijk tijdsverloop aan de goedkeuring der wetgevende macht van beide landen worden onderworpen en de uitwisseling der akten van bekrachtiging zal zoodra mogelijk te 's Gravenhage plaats hebben.

Ter oorkonde waarvan de gevolmachtigden, daartoe behoorlijk gemachtigd, de tegenwoordige Verklaring geteekend en van hunne zegels voorzien hebben.

Gedaan in dubbel te Lissabon, den vijfden Juli 1894.

(get.) (L.S.) CAREL VAN HEECKEREN.

„ „ ERNESTO RODOLPHO HINTZE RIBEIRO.

Bijlage A.

Voortbrengselen van den grond en de nijverheid van Nederland, die, behalve dat zij de behandeling der meest begunstigde vreemde natie zullen genieten, bij invoer in Portugal en op de eilanden Madeira, Porto-Santo en de Azoren geen andere of hoogere rechten zullen betalen dan de navolgende verlaagde of vastgelegde rechten, alle additioneele rechten daaronder begrepen:

Artikelen.	Per kilogr. Reis.
Ex-273. Damastvormig geweven jutestoffen	1000
275. Paklinnen en grove weefsels van jute	150

276. Paklinnen en grove weefsels van vlas of van jute, vermengd met vlas of hennep	180
Ex-288. Weefsels van jute, niet nader aangeduid, ongebleekt of gebleekt	650
Ex-291. Zakken van paklinnen of van grof juteweefsel	225
339. Suiker gefineerd volgens Portugeesche methode en suiker boven type 20 van den Hollandschen standaard	145
340. Suiker niet nader aangeduid	120
367. Kaas	200
477. Bewerkt tinnen	200
Ex-477. Tinnen capsules voor flesschen	160
Ex-577. Pijpen van aardbe of van krijt, niet versierd of ingelegd met andere stoffen	80
590. Kaarsen van elke soort voor verlichting, met uitzondering van kaarsen houdende paraffine	90

Gedaan in dubbel te Lissabon, den vijfden Juli 1894.

(get.) CAREL VAN HEECKEREN.
" ERNEST RODOLPHO HINTZE RIBEIRO.

Bijlage B.

De voortbrengselen begrepen in de volgende artikelen van het tegenwoordig Portugeesch tarief van invoerrechten (wet van 10 Mei 1892 en besluit van den 17den Juni 1892) kunnen bij rechtstreekschen invoer uit Nederland in Portugal op de eilanden Madeira, Porto-Santo en de Azoren aan geen andere of hogere rechten worden onderworpen, dan de gelijksoortige voortbrengselen afkomstig uit of vervaardigd in een ander land.

Nummers der artikelen:	
3, 4, 5, 7, 8, 9, 11 en 12;	
14 en de volgende nummers tot en met n ^o .	24;
26 " " " " " " " " " " " "	38;
40 " " " " " " " " " " " "	48;
50;	
53 en de volgende nummers tot en met n ^o .	56;
58 " " " " " " " " " " " "	86;
88, 91, 94, 95 en 96;	
100 en de volgende nummers tot en met n ^o .	118;
121 " " " " " " " " " " " "	125;
127 " " " " " " " " " " " "	176;
179 " " " " " " " " " " " "	348;
350 en 351;	

354 en de volgende nummers tot en met n ^o .	367;
369 " " " " " " " " " " " "	429;
431 " " " " " " " " " " " "	434;
436, 437, 438, 440, 441 en 442;	
444 en de volgende nummers tot en met n ^o .	489;
491;	
493 en de volgende nummers tot en met n ^o .	517;
519 " " " " " " " " " " " "	558;
563, 564 en 565;	
567 en de volgende nummers tot en met n ^o .	587 en 590, 591 en 592.

Gedaan in dubbel te Lissabon, den vijfden Juli 1894.

(get.) CAREL VAN HEECKEREN.
" ERNEST RODOLPHO HINTZE RIBEIRO.

PROTOCOL.

Op het oogenblik dat tot de onderteekening der heden tusschen Nederland en Portugal gesloten Verklaring zou worden overgegaan, hebben de ondergeteekende gevolmachtigden het volgend protocol opgesteld:

a. De woorden „voortbrengselen van den grond en de nijverheid”, voorkomende in de artikelen I, II en III, moeten in dien zin worden opgevat dat zij niet alleen toepasselijk zijn op de voortbrengselen van het moederland, maar eveneens op de voortbrengselen der respectieve koloniën, uit het moederland uitgevoerd.

b. De bepalingen van art. IV zijn niet toepasselijk op de gunsten met betrekking tot de scheepvaart, vervat in de tractaten van Portugal met de Zuid-Afrikaansche Republiek en met den Oranje-Vrijstaat.

c. De beide Regeeringen, zich algeheele vrijheid van handelen voorbehoudende ten aanzien van de latere regeling hunner koloniale betrekkingen (buiten hetgeen vastgesteld is ten opzichte van hnnne bezittingen in den Archipel van Timor en Solor) komen echter van nu af overeen, om noch de handelsvestigingen van een der beide landen, die reeds in de koloniën van het andere land gevestigd zijn, noch de scheepvaartondernemingen van een der beide landen, welke reeds in verbinding zijn met de koloniën van het andere land, in een minder gunstigen toestand te plaatsen dan die van een derde land.

d. Het tegenwoordig Protocol, hetwelk te gelijk met de bovenvermelde Verklaring zal worden bekrachtigd, zal geacht worden daarmede één ge-

heel te vormen en dezelfde kracht, waarde en duur hebben.

Gedaan in dubbel te Lissabon, den vijfden Juli 1894.

(get.) (L.S.) CAREL VAN HEECKEREN.

„ ERNESTO RODOLPHO HINTZE RIBEIRO.

Lissabon, 9 Februari 1895.

Mijnheer de Minister,

Bij de opnem~~ing~~ van het beginsel der arbitrage in onze beide laatste Conventiën van 10 Juni 1893 en van 5 Juli 1894, hebben wij ten aanzien van de samenstelling der commissiën van arbitrage twee verschillende regels aangenomen.

Hoewel de bepalingen van onze handelsverklaring van 5 Juli ll. niet afwijken van de beginselen der Conventie van 10 Juni 1893 noch van die der verklaring van 1 Juli 1893, te Lissabon gesloten ter regeling van de koloniale betrekkingen onzer beide landen in den archipel van Timor en Solor, zoo stelt de Koninklijke Regeering niettemin voor te bepalen dat voortaan elke commissie van arbiters, welke tijdens den duur der handelsconventie van 5 Juli ll. en krachtens de bepalingen van de Conventie van 10 Juni 1893 of van de verklaring van 1 Juli 1893 bovenvermeld ingesteld zouden moeten worden, samengesteld zal worden uit twee arbiters, welke in geval van verschil van gevoelen in gemeen overleg een derden zullen aanwijzen, die zal beslissen.

Het is echter wel verstaan dat de voorschriften van artikel 7 der bovenaangehaalde Conventie van 10 Juni 1893, welke meer in het bijzonder betrekking hebben op de samenstelling der commissie van arbiters, wederom ten volle in werking zullen treden, zoodra de handelsverklaring van 5 Juli ll. zal ophouden van kracht te zijn.

Terwijl ik Uwe Excellentie verzoek mij wel te willen berichten of de Regeering van Zijne Zeer Getrouwe Majesteit zich met dit voorstel verenigt, maak ik van deze gelegenheid gebruik Uwer Excellentie de vernieuwde verzekering mijner hoogachting aan te bieden.

(get.) CAREL VAN HEECKEREN.

Aan Zijne Excellentie
den Heer CARLOS LOBO D'AVILA,
Minister van Buitenlandsche Zaken van
Zijne Zeer Getrouwe Majesteit enz. enz. enz.
Lissabon.

Lissabon, 9 Februari 1895.

Mijnheer de Minister,

Door eene nota gedagteekend van heden heeft U mij wel willen voorleggen een voorstel van Uwe Regeering met betrekking tot de samenstelling der arbitrage-commissie ingevolge de laatste conventie tusschen Portugal en Nederland gesloten.

Hoewel de bepalingen van onze handelsverklaring van 5 Juli ll. niet afwijken van de beginselen der Conventie van 10 Juni 1893, noch van die der verklaring van 1 Juli 1893, te Lissabon gesloten ter regeling van de koloniale betrekkingen onzer beide landen in den Archipel van Timor en Solor, stemt de Regeering van Zijne Zeer Getrouwe Majesteit niettemin er in toe te bepalen dat voortaan elke commissie van arbiters, welke tijdens den duur der handelsconventie van 5 Juli ll. en krachtens de bepalingen van de Conventie van 10 Juni 1893 of de verklaring van 1 Juli 1893 bovenvermeld ingesteld zoude moeten worden, samengesteld zal worden uit twee arbiters, welke in geval van verschil van gevoelen in gemeen overleg een derden zullen aanwijzen, die zal beslissen.

Het is echter wel verstaan dat de voorschriften van artikel 7 der bovenaangehaalde Conventie van 10 Juni 1893, welke in het bijzonder betrekking hebben op de samenstelling der commissie van arbiters, wederom ten volle in werking zullen treden, zoodra de handelsverklaring van 5 Juli ll. zal ophouden van kracht te zijn.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik U de vernieuwde verzekering mijner hoogachting aan te bieden.

(get.) LOBO D'AVILA.

Aan den Heer

Baron VAN HEECKEREN VAN KELL.
enz. enz.

29 Mei 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing, dat private personen enkel aan het publiek recht niet alleen geen rechtsgrond kunnen ontleenen om een gemeentebestuur tot de zorg voor de veiligheid van een publiek vaarwater te noodzaken, maar evenmin om wegens nalatigheid in die zorg tegen dat bestuur eene actie tot schadevergoeding in te stellen, zoodat de gemeente niet gehouden is tot schadevergoeding wegens verzuim van de aan Burgemeester en Wethouders in art. 179½ der gemeentewet opgedragen zorg.

De Hooge Raad, enz.;
Partijen gehoord;
Gezien de stukken;

O. dat in deze zaak als middel van cassatie is voorgesteld: schetzing en verkeerde toepassing van de artt. 1401 en 1402 B. W., 179 der wet van 29 Juni 1841 (Staatsblad n°. 85), omdat het Hof op grond van art. 1402 B. W. de gemeente schadeplichtig acht wegens het niet nakomen eener publiekrechtelijke verplichting;

O. dat in deze zaak staat, dat de verweerder in cassatie, als oorspronkelijke eischer, van den burgemeester der gemeente Leeuwarden, als die gemeente in recht vertegenwoordigende, vergoeding heeft gevorderd van de door hem geleden schade, veroorzaakt door de door hem geleden ontevaarwater de Potmarge bevarende, is gestopt tegen een destijds onder water staanden paal, waardoor het schip is lek geworden en gezonken, en zulks op grond dat de gemeente nalatig is geweest in de zorg voor de bruikbaarheid, veiligheid en veiligheid van genoemd vaarwater, met welke zorg het bestuur krachtens art. 179½ der gemeentewet is belast;

dat voorts de oorspronkelijke eischer niet heeft weersproken de verweering des gedaagden, dat die paal behoorde tot de walbeschoeiing van een der belendende eigenschappen, maar nitdrukkelijk heeft verklaard, dat de gemeente niet als eigenares van vaarwater of van walbeschoeiing, maar ingevolge genoemd art. 179½ der gemeentewet en art. 1402 B. W. tot de bedoelde zorg verplicht is;

en dat de rechtbank deze vordering niet-ontvankelijk heeft verklaard, onder andere op grond dat het nalaten om voor publiekrechtelijke zorg voor de veiligheid van het vaarwater de ingestelde actie tot schadevergoeding niet geeft;

O. dat dit vonnis bij het bestreden arrest is vernietigd, waarbij in hoofdzaak is overwogen, dat er wel is wegens geen burgerlijke actie openstaat, strekkende tot om eenig publiekrechtelijk lichaam door den burgerlijken rechter te dwingen tot het nakomen van zijne publiekrechtelijke verplichting om te zorgen voor het onderhoud en de veiligheid van zaken, die hem jure publico toebehooren en voor den publieken dienst bestemd zijn, en dat in zoo verre geen rechtsband bestaat tusschen het publiekrechtelijk lichaam en de bijzondere personen: „doch dat dit niet ten gevolge heeft, dat de publiekrechtelijke oorsprong dier verplichting — al moge de behoorlijke vervulling daarvan overigens publiekrechtelijk ver-

zekerd zijn, zoo als *in casu* het geval is — de betrokken staatsrechtelijke lichamen zoude ontheffen van hunne aansprakelijkheid tot vergoeding der schade, door verzuim of nalatigheid in die verplichting aan bijzondere personen veroorzaakt; dat toch art. 1402 B. W. in ruimen zin gesteld is en een ieder waarborgt tegen elke schade door eens anders nalatigheid geleden, en de vordering tot vergoeding dier schade voor een ieder en tegen een ieder openstaat, ook tegen een staatsrechtelijk lichaam, ook al moge de nalatigheid, waardoor de schade werd geleden, bestaan hebben in het niet nakomen eener verplichting, die in het publiek recht haren oorsprong heeft”;

O. dat hiertegen het middel van cassatie is gericht;

O. hieromtrent, dat de vordering, zooals is gebleken, uitsluitend is gegrond op de bepaling van art. 179½ der gemeentewet, zonder dat daarbij overigens eenige rechtsgrond is aangevoerd, krachtens welke de gemeente als zedelijk lichaam evenals elk privaat persoon, voor hare daden of nalatigheden ingevolge de artt. 1401 en 1402 B. W. voor door derden geleden schade burgerrechtelijk aansprakelijk zou kunnen zijn;

dat mitsdien deze vordering haren rechtsgrond zuiver en alleen vindt in het publiek recht, krachtens hetwelk de gemeente door hare regeeringsorganen optreedt als overheid, uitoefenende het openbaar gezag, waarvoor zij, als zoodanig, niet privaatrechtelijk verantwoordelijk is en krachtens welk recht tusschen haar en private personen geen civiele rechtsband ontstaat;

O. dat hieruit volgt, dat private personen enkel aan het publiek recht niet alleen geen rechtsgrond kunnen ontleenen, om een gemeentebestuur tot de zorg voor de veiligheid van een publiek vaarwater te noodzaken, maar evenmin om wegens nalatigheid in die zorg tegen dat bestuur eene actie tot schadevergoeding in te stellen;

O. dat alzoo, daar in deze van geene nalatigheid in eenigerlei burgerlijkrechtelijke verplichting is gebleken, ten onrechte bij het bestreden arrest de bepalingen der artt. 1401 en 1402 B. W. toepasselijk zijn verklaard, zoodat dit arrest behoort te worden vernietigd, en het daarbij vernietigde vonnis moet worden bevestigd;

Vernietigt het bestreden arrest;

Bevestigt het daarbij in hooger beroep vernietigde vonnis van de arrondissements-rechtbank te

Leenwarden, den 18 Januari 1894 in deze zaak
gewezen;

Veroordeelt den verweerder in de kosten zoowel in hooger beroep als in cassatie gevallen.

1 Juni 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 179 $\frac{1}{2}$ der gemeentewet zich uitstrekt tot alles wat de Fransche noemen *voirie*, maar is daartoe niet beperkt, blijkens de woorden „vrijheid en veiligheid”, waarop inbreuk kan worden gemaakt door eene versperring van den openbaren weg of eene belemmering van het verkeer daarop, waaruit volgt, dat waar het geldt eene openbare straat in eene gemeente, het „bevoegd gezag”, bedoeld in art. 427, n°. 6 Strafrecht, geen ander is dan burgemeester en wethouders en uit art. 36 der verordening op de straatpolitie te Utrecht niet mag worden afgeleid, dat het bedoeld gezag in die gemeente is de hoofdcommissaris van politie.

De Hooge Raad enz.;

Gehoord het verslag van den raadsheer VAN
MEERBEKE;

Gehoord den advocaat-generaal GREGORY, in zijne conclusie, strekkende tot verwerping van het ingestelde beroep, met veroordeeling van den requirant in de kosten;

Overwegende, dat noch bij de aanteekening van het beroep, noch naderhand door of van wege den requirant eenige gronden voor dat beroep zijn aangevoerd;

O. ambtshalve, dat den requirant bij dagvaarding was ten laste gelegd, dat hij op den 26 Februari 1896, des namiddags ten 3 $\frac{1}{2}$ uur, zonder verlof van den hoofdcommissaris van politie twee handwagens zoodanig had geplaatst op den openbaren weg, Zadelstraat te Utrecht, dat het verkeer daarop werd belemmerd;

dat dit feit, bij het bestreden vonnis ten laste van den requirant als bewezen aangenomen, door den kantonrechter is gequalificeerd gelijk is vermeld in het hoofd van dit arrest;

dat bij dat vonnis is verworpen des beklagden verdediging: „dat het hem ten laste gelegde feit niet strafbaar is, omdat de hoofdcommissaris van politie niet het gezag is, bevoegd om verlof te verleenen, maar burgemeester en wethouders”, op grond: „dat bij de verordening op de straatpolitie te Utrecht dd. 1 October 1891 (art. 36 $\frac{1}{2}$) is bepaald, dat het zonder schriftelijke vergun-

ning van den hoofdcommissaris van politie verboden is met een kruiwagen of ander voorwerp op niet aangewezen plaatsen eene standplaats op den openbaren weg in te nemen, zoodat die ambtenaar volgens de verordening bevoegd is het bij art. 427, 6°. Strafrecht bedoelde verlof te verleenen”;

O. daaromtrent, dat den requirant niet was ten laste gelegd eenig feit, vallende onder het verbod van art. 36 der voormelde verordening, om, zonder schriftelijke vergunning van den hoofdcommissaris van politie, met een tafel, kraam, kruiwagen of ander voorwerp op niet aangewezen plaatsen eene standplaats op den openbaren weg of op stoepen in te nemen;

dat de requirant dan ook schuldig is verklaard niet aan overtreding van dat verbod der gemeentelijke verordening, maar aan overtreding van art. 427 n°. 6 Strafrecht, verbiedende „zonder verlof van het bevoegd gezag” eenigen openbaren land- of waterweg te versperren of het verkeer daarop te belemmeren;

O. dat een bestanddeel dezer overtreding is, dat de in het artikel bedoelde versperring of belemmering plaats heeft „zonder verlof van het bevoegd gezag”;

dat ten deze, waar het volgens de aanklacht en het bewezen verklaarde feit gold eene belemmering van het verkeer op de openbare straat te Utrecht, het bevoegd gezag, zonder welks verlof die belemmering alleen strafbaar was nit kracht van art. 427 van voormeld Wetboek, geen ander was dan burgemeester en wethouders van Utrecht;

dat toch ingevolge art. 179 der gemeentewet, aanhef en letter *h*, tot het dagelijksch bestuur der gemeente, aan burgemeester en wethouders opgedragen, behoort, „de zorg, zoover van hen afhangt: voor de instandhouding, bruikbaarheid, vrijheid en veiligheid der publieke wegen, bruggen, veren, wateren, vaarten, straten, plantsoenen, pleinen en andere plaatsen, tot gemeene dienst van allen bestemd”;

O. dat de geschiedenis dezer bepaling in overeenstemming met haar inhoud geen twijfel overlaat, dat de daarin bedoelde zorg zich uitstrekt tot „alles, wat de Franschen *voirie* noemen”, maar dat zij daartoe niet is beperkt blijkens de woorden „vrijheid en veiligheid”, waarop inbreuk kan worden gemaakt door eene versperring van den openbaren weg of eene belemmering van het verkeer daarop;

O. mitsdien, is het feit, ten laste van den requirant bewezen verklaard, niet valt onder het bereik van art. 27 Strafrecht, terwijl daarop ook bij geen ander wet of wettelijke verordening straf is gesteld, zodat het bestreden vonnis geen schending doet verkeerde toepassing van dat artikel, aanhef en afvordering moet worden vernietigd;

Vernietigt het vonnis door den kantonrechter te Utrecht den 27 Maart 1896 in deze zaak geweest;

Uit kracht van art. 105 R. O. rechtdoende ten principale ten aanzien van het bij voormeld vonnis bewezen verklaarde feit;

Verklaart dat feitelijke niet strafbaar;

Ontslaat den requirant van alle rechtsvervolging te dier zake.

1 Juni 1896. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de getuigschriften model n°. 14, bedoeld bij art. 31 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (Staatsblad n°. 46).

Bij de laatste linea der circulaire van mijn departement van 5 Februari 1875, n°. 42, 4^e afd. M. werd er aan herinleid, dat door de burgemeesters binnen hetzelfde jaar aan denzelfden persoon geen tweede of nader getuigschrift model n°. 14, voorgeschreven bij art. 31 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (Staatsblad n°. 46), mag worden afgegeven dan op vertoon en tegen intrekking van het reeds vroeger uitgereikte, en dat, zoo op dit laatste een stempel of aanteekening voorkomt, waaruit van eene vroegere afwijzing blijkt, van die omstandigheid door den burgemeester duidelijk melding moet worden gemaakt op het nieuwe getuigschrift.

Volgens den brief van mijn departement van 29 Maart 1876, n°. 24, 4^e afd. M., werd met de woorden „binnen hetzelfde jaar”, in vermelde circulaire, niet bedoeld een tijdvak van twaalf maanden, maar het jaar, waarin reeds een getuigschrift model n°. 14 is uitgereikt.

Nu echter de tweede zitting van den militieraad den tweeden Maandag in Jannari wordt geopend, en mitsdien de getuigschriften als hier bedoeld reeds in December van het jaar te voren kunnen worden voorgaagd, om, met inachtneming van den tijd van één maand, waarvan in de circulaire van 1875 gesproken wordt, in de eerst-

volgende tweede zitting van den militieraad te worden aangeboden, kan de bij den brief van 1876 gegeven verklaring der woorden „binnen hetzelfde jaar” niet blijven gelden, maar wensch ik deze in dien zin te hebben verstaan, dat daarmede een tijdvak van twaalf maanden wordt aangewezen.

Ik heb de eer U.H.E.G. te verzoeken, het bovenstaande ter kennis te brengen van de burgemeesters der gemeenten in Uwe provincie.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.
(get.) VAN HOUTEN.

2 Juni 1896. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende bevolkingsregisters.

Door Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken is mijne aandacht er op gevestigd, dat, wanneer miliciens, onder de wapenen zijnde, bij de staande armee overgaan, en deze dus, ingevolge het Koninklijk besluit van 27 Juli 1887 (Staatsblad n°. 142), worden ingeschreven in het afzonderlijk register, hetwelk op het bureau van den plaatselijke- of garnizoenscommandant wordt aangehouden, daarvan niet altijd mededeeling geschiedt aan het bestuur der gemeente, waar die miliciens, vóór hunne inlijving als zoodanig, waren ingeschreven.

Hiervan is het gevolg, dat het voorkomt, dat die miliciens in de bevolkingsregisters van twee gemeenten ingeschreven staan.

Ter voorkoming van deze onregelmatigheid, heb ik de eer, U te herinneren aan de bepalingen van de artikelen 6 en 7 van voormeld Koninklijk besluit, volgens welke, bij iedere aanvraag tot indiensttreding bij de landmacht, door hem die de aanvraag doet, eene bevolkingskaart moet worden overgelegd, en door de autoriteit, met het houden van het register belast, binnen drie dagen na de inschrijving, de overgelegde of eene nieuwe kaart moet worden toegezonden aan het bestuur der gemeente, waar de aangenomene vermoedelijk nog is ingeschreven of het laatst ingeschreven was.

De Minister van Oorlog,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) KRAMER.

6 Juni 1896. BESLUIT, tot aanvulling van artikel 14 van het Consulair Reglement van 27 Juni 1874 (Staatsblad n°. 74). S. 90.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 22 April 1896, n°. 2640;

Den Raad van State gehoord (advies van den 26sten Mei 1896, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van den Minister voornoemd van den 3den Juni 1896, n°. 5867;

Hebben goedgevonden en verstaan, aan artikel 14 van het Consulaire Reglement van 27 Juni 1874 (*Staatsblad* n°. 74) het volgende toe te voegen:

„Onze Minister van Buitenlandsche Zaken is bevoegd afwijking toe te staan van de in het eerste lid van dit artikel voorgeschreven tusschenkomst van het Departement van Buitenlandsche Zaken.”

De Minister van Buitenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk zal worden geplaatst in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

Soestdijk, den 6den Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. RÖELL.

(*Uitgeg.* 27 Juni 1896.)

8 Juni 1896. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 15 Mei 1885, n°. 7, houdende vergunning aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders in *Nederland*, gevestigd te *Utrecht*, tot oprichting van een krankzinnigengesticht op het landgoed „*Veldwijk*”, gemeente *Ermelo*, alsmede bepaling van het maximum van het aantal verpleegden en het minimum van het getal geneeskundigen. S. 91.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Juni 1896, n°. 1772, afdeling Medische Politie;

Gelet op de artikelen 7 en 8 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij artikel 10, sub 46°. der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Overwegende, dat bij Koninklijk besluit van 15 Mei 1885, n°. 7, aan het Bestuur der Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders in *Nederland*, gevestigd te *Utrecht*, vergunning is verleend tot oprichting

van een krankzinnigengesticht op het landgoed „*Veldwijk*”, gemeente *Ermelo*, met bepaling, dat het maximum van het getal verpleegden 200 en het minimum van het getal geneeskundigen aan het gesticht te verbinden één inwonend geneesheer zou zijn en dat zonder des Konings vergunning geene belangrijke veranderingen in het gesticht mochten gemaakt worden, maar dat, wanneer bij den bouw of later kleinere wijzigingen van het plan doeltreffend geacht werden, daartoe door den Minister van Binnenlandsche Zaken machtiging kon worden verleend;

dat dit gesticht voltooid en in gebruik genomen is, en voorts zoodanig is uitgebreid, dat daarin een grooter aantal krankzinnigen kan worden verpleegd;

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging van het Koninklijk besluit van 15 Mei 1885, n°. 7, te bepalen:

Art. 1. In het krankzinnigengesticht „*Veldwijk*”, gemeente *Ermelo*, bestaande uit 8 paviljoenen voor mannen en 11 paviljoenen voor vrouwen benevens dienstgebouwen, observatiekwartieren en een ziekenpaviljoen, mogen niet meer dan 353 krankzinnigen, 159 mannen en 194 vrouwen, verpleegd worden.

2. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van verse lucht in de, voor de verpleegden bestemde, dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste drie geneeskundigen, die gevestigd moeten zijn in woningen op het terrein van het krankzinnigengesticht en buiten het gesticht geene geneeskundige praktijk mogen uitoefenen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 8sten Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN HOUTEN.

(*Uitgeg.* 18 Juni 1896.)

8 Juni 1896. Besluit, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wetten van 4 April 1870 (Staatsblad n. 62) en van 5 December 1881 (Staatsblad n. 185). S. 92.

11 Juni 1896. Besluit, houdende vaststelling van Reglementen van Politie voor 's Rijks Marinehavens. S. 93.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Marine van den 1sten Febrnari 1896, Bureau B, n. 35;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (Staatsblad n. 69);

Overwegende dat het noodig is politiebepalingen vast te stellen tot bescherming van 's Rijks Marinehavens en daartoe behoevende werken, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik daarvan;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 April 1896, n. 13);

Gelet op het rapport van voornoemden Minister van den 8sten Juni 1896, Bureau B, n. 57;

Hebben goedgevonden en verstaan: vast te stellen de Reglementen van Politie voor 's Rijks Marinehavens, zooals die zijn gesteld in Bijlage I, II en III van dit besluit.

De Minister van Marine is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad zal worden geplaatst en aan den Raad van State mededeeld.

Soestdijk, den 1den Juni 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Marine, (get.) VANDER WILCK.

(Uitgeg. 16 Juni 1896.)

BIJLAGE I.

ALGEMEEN REGLEMENT VAN POLITIE voor 's Rijks Marinehavens.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Dit reglement is toepasselijk op 's Rijks Marinehavens: „het Nieuwediep” en op 's Rijks Marinehavens te Hellevoetsluis.

De grenzen der havens, de gronden en de kunstwerken, die gerekend worden er toe te be-

hooren, worden in de plaatselijke reglementen aangegeven.

2. In dit reglement wordt, evenals in de plaatselijke reglementen, verstaan onder Minister: de Minister met de nitvoering van dit besluit belast;

onder *Directeur en Commandant der Marine*: de Directeur en Commandant der Marine ter plaatse, of degene die hem, bij afwezigheid of ziekte, als Commandant der Marine vervangt;

onder *Hoofdingenieur en Ingenieur der Marina*: de Hoofdingenieur en Ingenieur geplaatst bij 's Rijks werf ter plaatse, of zij die hen vervangen;

onder *Hoofdingenieur van den Waterstaat*: de Hoofdingenieur van den Waterstaat, binnen wiens ressort de haven gelegen is, of degene die hem vervangt;

onder *Ambtenaren van den Waterstaat*: de Ambtenaren van den Waterstaat ter plaatse, of zij die hen vervangen;

onder *Havenmeester*: de Zee-officier, die deze betrekking ter plaatse bekleedt, of die hem als zoodanig vervangt;

onder *Havenbeambten*: de adjunct-havenmeester en de havenwachters ter plaatse;

onder *Sasmeester en Stuisknechts*: de personen die deze betrekkingen bij 's Rijks Marinewerf bekleeden;

onder *Schipper*: ieder gezagvoerder van een vaartuij of vlot, of die dezen vervangt;

onder *zeilvaartuij*: elk vaartuij onder zeil en niet onder stoom;

onder *stoomvaartuij*: elk stoomvaartuij al of niet zeilvoerende;

onder *dag*: de tijd tusschen op- en ondergang der zon;

onder *nacht*: de tijd tusschen onder- en opgang der zon.

3. Dit reglement wordt, evenals de plaatselijke reglementen, in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en tegen betaling verkrijgbaar gesteld ten kantore van de Havenmeesters der Marine te Willemsoord en Hellevoetsluis en bij de Directie der Marine te Amsterdam. Oorlogs- en andere Rijksvaartuigen ontvangen op aanvraag de exemplaren gratis.

Aan vreemde oorlogsvaartuigen worden ze door de zorg van den Havenmeester, eveneens gratis, toegezonden.

Elke schipper, die een der in art. 1 genoemde

havens bevaart, moet voorzien zijn van een exemplaar van dit reglement en van het plaatselijk reglement der haven waarvan men gebruik maakt, benevens van de bepalingen tot voorkoming van aanvaring op de openbare wateren in het Rijk.

Hij moet deze, des gevorderd, aan de ambtenaren en beambten in art. 39 bedoeld, vertoonen.

Bepalingen betreffende het gebruik maken der havens.

4. Het komen op-, het vertrek uit- en het bevaren van de havens, kan ten allen tijde aan een of meer vaartuigen door of op last van den Directeur en Commandant der Marine tijdelijk worden verboden, hebbende deze autoriteit tevens de bevoegdheid de toegangen te sluiten, wanneer hem dit om redenen van militair belang noodig voorkomt. Bestaat het voornemen van deze bevoegdheid anger dan vier achtereenvolgende uren gebruik te maken, dan geschiedt hiervan tijdig openbare afkondiging.

De Havenmeester is bevoegd tot de in de eerste alinea vermelde handelingen, wanneer dit door hem tot het voorkomen van averij wenschelijk wordt geacht.

De seinen, die het sluiten der haven kenbaar maken, worden in de plaatselijke reglementen aangegeven.

5. De plaatselijke reglementen bepalen het maximum der snelheid waarmede stoomvaartuigen zich mogen bewegen.

In het belang der scheepvaart of der werken kan deze snelheid door den Directeur en Commandant der Marine tijdelijk worden beperkt.

Het is verboden met grooter snelheid te varen dan volgens het eerste en tweede lid van dit artikel is toegelaten, tenzij krachtens schriftelijke vergunning van den Directeur en Commandant der Marine.

Is de voorgeschreven snelheid onvoldoende voor de veilige besturing van het vaartuig, dan zal van eene sleepboot of andere hulpmiddelen moeten worden gebruik gemaakt.

6. De schippers van binnenkomende vaartuigen zijn verplicht, zoo spoedig mogelijk de jaag- en kluihfouten te doen invoeren en de raas te doen toppen.

Vertrekkende vaartuigen mogen de jaag- en kluihfouten uitgevoerd hebben. De schippers blijven echter aansprakelijk voor alle schade, die hierdoor mocht worden toegebracht.

7. Bij het binnenkomen, vertrekken en verhalen, alsook op Zon- en algemeen erkende Christelijke en nationale feestdagen, moeten de vaartuigen hunne natievlag voeren. Vaartuigen, die vóór zonsopkomst binnenvallen, voeren met den dag tot aan het middagnur eveneens de vlag hunner natie.

Voor visschersvaartuigen is het voeren der natievlag niet verplichtend.

De Nederlandsche gespleten wimpel mag alleen worden gevoerd door oorlogs- en andere hiertoe gerechtigde vaartuigen.

8. De Directeur en Commandant der Marine bepaalt de ligplaatsen der oorlogsschepen en andere Rijksvaartuigen.

Ook voor oorlogsschepen van andere natien worden door deze autoriteit de ligplaatsen vastgesteld.

Een en ander wordt ter kennis gebracht van den Havenmeester, die de noodige maatregelen neemt, opdat de aangewezen ligplaatsen ruim gehouden of gemaakt worden.

9. De Havenmeester bepaalt de ligplaatsen der particuliere vaartuigen.

Hij verandert die zoo noodig.

10. Oorlogsschepen en andere Rijksvaartuigen mogen niet zonder voorkennis van den Havenmeester van ligplaats veranderen.

Particuliere vaartuigen mogen dit niet doen zonder toestemming van den Havenmeester aan den schipper.

11. De schippers van ledige en slechts gedeeltelijk geladen of geloste vaartuigen moeten, wanneer de Havenmeester dit beveelt, hunne bramraas afnemen, hunne bramstengen en ook de marsstengen strijken.

12. De schippers van naast elkander liggende vaartuigen zijn verplicht, door toppen en brassen der raas, averijen aan de tuigen te voorkomen.

Het buitenste vaartuig zal onvoorwaardelijk de onder- en marsra's getopt of laugscheeps gehaald moeten hebben.

13. Wanneer vaartuigen naast elkander liggen, zijn de schippers der buitenste vaartuigen verplicht de ruimte te maken, die noodig is om te kunnen verballen of om lichters te kunnen gebruiken.

De schippers der binnenste vaartuigen moeten, over deze, aan de bemanningen der buitenwaarts gemeerde bodems, vrije passage naar en van den wal veroorloven.

Het laden en lossen over andere vaartuigen mag niet geschieden.

14. De schippers van vaartuigen, die naast en buiten andere vaartuigen liggen, zijn verplicht, door het uitbrengen van trossen of werpankers op het diep, het zetten van stutten, of het aanwenden van andere hulpmiddelen, zorg te dragen, dat schade aan de lichters, bestemd tot lossing of lading der binnenwaarts gelegen vaartuigen, voorkomen wordt.

15. Wanneer de haven dichtgevroren is, zorgt de Havenmeester dat de vaartuigen, die in de haven willen komen, op kosten van de schippers worden ingeijst.

De onkosten worden, in evenredigheid van den bruto-inhoud van elk vaartuig, over de gezamenlijke vaartuigen verdeeld, strekkende hierbij hnn meetbrief als maatstaf.

16. De schipper die met een lek vaartuig in de haven komt, of met een vaartuig in de haven zijnde een lek verkrijgt, is verplicht hiervan onverwijld den Havenmeester kennis te doen dragen, opdat zoo noodig intijds eene ligplaats, waar het niet geheel kan zinken, worde aangewezen, of andere maatregelen om het zinken te voorkomen, ten koste van den schipper, kunnen worden voorkomen.

17. De schipper van een gezonken vaartuig is verplicht den Havenmeester dadelijk van dit ongeval te doen verwittigen.

18. Tot op het oogenblik dat van Overheidswege, krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151), tot opruiming wordt overgegaan, blijven belanghebbenden bevoegd het gezonken vaartuig te lichten.

19. Indien van een vaartuig een voorwerp verloren raakt, hetwelk door drijven of te zinken hinder of gevaar voor de vaart kan doen ontstaan, is de schipper verplicht hiermede den Havenmeester zoo spoedig mogelijk in kennis te stellen.

Op de plaats waar zulk een voorwerp gezonken is, moet door den schipper terstond een boei worden gelegd.

De schipper is verplicht, na bekomen bevel van den Havenmeester, het gezonken voorwerp dadelijk te doen opvisschen.

De schippers moeten zorgen, dat de vlotten, lichters, sloepen, balken enz. bij hunne vaartuigen in gebruik, of daartoe behoorende, immer behoorlijk zijn vastgemaakt.

20. De schipper van een met hout geladen vaartuig mag de hontlading niet doen lossen, noch daarvan vlotten doen samenstellen, dan na

bekomen vergunning van den Havenmeester, die daarbij tevens eene geschikte plaats voor de lossing aanwijst.

21. Het is aan particulieren verboden zonder vergunning van den Havenmeester in de haven te dreggen. Oorlogsvaartuigen moeten hiervan — zoo mogelijk te voren — kennisgeven aan den Havenmeester.

Indien blinde ankers, kettingen, touwen, of andere voorwerpen, bij het dreggen of bij het lichten van ankers worden opgehaald, moet hiervan den Havenmeester worden kennis gegeven, opdat het bergloon kan worden genoten, ingevolge de bepalingen van Titel VII, 2de boek van het Wetboek van Koophandel en het Koninklijk besluit van 23 Augustus 1852 (*Staatsblad* n°. 141).

22. Het is verboden aan boord van de vaartuigen te schieten, buskruit of andere ontplofbare stoffen te doen ontbrauden of ontploffen, of vuurwerk af te steken.

De plaatselijke reglementen bepalen de gevallen waarin vrijstelling dezer bepalingen aan oorlogschepen wordt gegeven.

23. Na het slaan van de taptoe en vóór het slaan der reveille aan boord van het ter plaatse aanwezige Wachtschip, mag aan boord der vaartuigen de klok niet geluid of geklept worden, tenzij als middel tot het vragen van hulp bij brand of ander onheil.

24. Het is verboden zand, grind, steenen, steenkolen, of andere vaste stoffen, in de haven te laten vallen of te werpen.

25. In verband met het bepaalde in het vorige artikel, zijn de schippers verplicht bij het lossen en laden van ballast, grind, steenkolen, graan en soortgelijke zaken, een zeil of kleed te doen vastmaken, van het scheepsboord op den wal, of van het boord van het eene vaartuig op het boord van het andere.

26. Bij het meeren zijn de schippers verplicht de meerpalen, wanneer deze niet van ijzeren schenen zijn voorzien, behoorlijk tegen schavieeling door de meerkettingen te beveiligen.

27. Het is verboden:

1°. het gebruik der haven te belemmeren of te beletten, tenzij men daartoe bevoegd is;

2°. zonder toestemming van den Havenmeester aan de vloedpalen te meeren, te verhalen, of zoogenaamd te tornen, moettende voor deze werkzaamheden de daarvoor bestemde meerpalen, ducd'alven, haaljzers of ringen gebezigd worden;

3°. met haken of andere scherpe werktuigen in de plankieren of andere werken te steken;

4°. zonder vergunning van den Havenmeester op de kaden of plankieren iets neer te leggen of op te hangen, dat niet behoort tot geloste of in te nemen lading;

5°. vuilnis, roet, asch of sintels op de kaden of plankieren te werpen;

6°. over de plankieren met handkarren of wagens te rijden;

7°. zich met een vaartuig of vlot te vestigen tot het drijven van handel, het houden van herberg, het verleen van huisvesting of het houden van vast verblijf;

8°. een vaartuig in de haven te sloopen;

9°. van den dijk of van de oevers der haven te schieten.

28. De schippers zijn verplicht voor de reinheid der plankieren of kaden, waarlangs hunne vaartuigen zijn gemeerd, zorg te dragen.

De buitenste meerkettingen of trossen van een vaartuig bepalen de grenzen, waar binnen deze bepaling voor ieder vaartuig van toepassing is.

29. Aan boord van elk vaartuig moeten steeds, ter beoordeeling van den Havenmeester, de noodige manschappen en hulpmiddelen aanwezig zijn, om belemmering der scheepvaart en schadevaring te voorkomen.

30. De schippers zijn verplicht ten allen tijde, zoowel des daags als des nachts, behoorlijk wacht aan dek te doen houden.

31. De schippers en de eigenaars van vaartuigen, waarvan de bemanning wordt afgedankt, zijn verplicht den Havenmeester van het afdanken te voren kennis te geven en tevens te zorgen, dat een behoorlijke wacht, ter beoordeeling van den Havenmeester, aan boord blijve.

Bepalingen betreffende besmettelijke ziekten.

32. In de haven liggende vaartuigen, waarop zich eene besmettelijke ziekte vertoont, moeten, wanneer de Directeur en Commandant der Marine dit noodig oordeelt, dadelijk naar de reede vertrekken, of eene aan te wijzen ligplaats innemen.

De daartoe door die autoriteit of namens deze, gegeven last, moet onverwijld door den schipper worden uitgevoerd. De aangewezen ligplaats mag alleen worden verlaten om uit de haven te gaan, overigens niet zonder toestemming van den Directeur en Commandant der Marine.

Bepalingen betreffende het aan boord hebben, lossen, innemen en het vervoer van buskruit en andere ontplofbare stoffen.

33. Onverminderd de verplichting tot naleving van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), zijn de schippers van particuliere vaartuigen gehouden, om dadelijk bij aankomst in de haven den Havenmeester opgave te doen van de hoeveelheid buskruit en andere ontplofbare stoffen, die zij aan boord hebben, onverschillig of die stoffen voor eigen gebruik dan wel voor den handel bestemd zijn. Op de eerste aanzegging van den Havenmeester moeten de schippers die stoffen afgeven, ten einde deze onder militair geleide in een Rijksmagazijn te kunnen laten berghen.

De teruggave geschiedt na ingediend verzoek bij den Havenmeester, vóór het vertrek uit de haven. Voor het van boord halen, opbergen en weder aan boord terugbrengen, is door den schipper de vastgestelde vergoeding verschuldigd.

Ingeval de ontscheping niet wordt bevolen zijn de schippers verplicht de bijzondere maatregelen van voorzorg, die hun door den Havenmeester worden bevolen, uit te voeren.

Alleen de Directeur en Commandant der Marine is bevoegd, bevelen uit te vaardigen, omtrent de al of niet inscheping en het aan boord houden van buskruit en andere ontplofbare stoffen op oorlogsvaartuigen; hij doet hiermede den Havenmeester in kennis stellen.

Laatstgenoemde gelast het inacht nemen van de noodige voorzichtigheidsmaatregelen aan boord der vaartuigen, waarlangs het vervoer geschiedt.

Particuliere vaartuigen mogen niet dan na gekomen vergunning van den Havenmeester, in de haven buskruit en andere ontplofbare stoffen, laden of lossen.

De Schipper is alsdan gehouden:

a. zijn vaartuig op den bepaalden tijd naar de plaats te verhalen, die voor het inladen is aangewezen;

b. twee havenwachters aan boord toe te laten, die verplicht zijn alle onvoorzichtigheid te keeren en te waken, dat onvoorwaardelijk alle vuur en licht aan boord van het vaartuig is uitgedoofd;

c. het laden onverpoost en slechts tusschen zonsop- en ondergang te doen plaats hebben en dadelijk nadat het inladen is beëindigd, de haven te verlaten.

Voor de sub b genoemde diensten wordt de vergoeding door den Havenmeester bepaald.

Bepalingen tot voorkoming en tot beteugeling van brand.

34. Het is verboden aan boord van de vaartuigen licht ontvlambare, of bij ontvlaming fel brandende stoffen, als: pek, teer, hars, olie en talk te smelten, te warmen of te koken.

De aanwijzing van een geschikte plaats hiertoe, aan den wal, geschiedt op verzoek van den Schipper door den Havenmeester.

Nimmer mag aan boord van een schip kalk worden gebluscht.

35. Aan boord der vaartuigen moeten alle lichten in goed gesloten lantaarns zijn geplaatst. Het loopen of werken met ongedekte lichten is verboden.

36. Zonder vergunning van den Havenmeester mag aan boord der vaartuigen tusschen 9 uur 's avonds en 5 uur 's morgens, geen vuur, en tusschen middernacht en 5 uur 's morgens, niet meer dan één licht branden, welk licht in een goed besloten lantaarn moet zijn geplaatst.

Dit verbod geldt niet voor dichte kachels in kajuiten of salons, die tot middernacht mogen aanblijven, noch ook voor electrisch licht en de lichten in de machinekamers en voor de vuren van de stoomketels.

Bij noodzakelijke werkzaamheden, o. a. bij het des nachts gereed maken der lijnen of zoogenaamd „azen" aan boord van visschersvaartuigen, is het gebruik van licht in goed gesloten lantaarns geoorloofd.

Na beëindiging van het werk moeten de lichten worden gebluscht.

Bij de vuren en lichten die, met toestemming van den Havenmeester, tusschen 9 uur 's avonds en 5 uur 's morgens branden, moet een wacht zijn geplaatst.

37. Indien vaartuigen zijn ingevroren, moet elke schipper zorgen dat bij zijn vaartuig een bijt van minstens één meter in het vierkant worde gehakt en opengehouden.

38. De schipper op wiens vaartuig brand ontstaat, moet terstond de klok doen luiden of kleppen en, bij gemis van eene klok, door roepen of op andere wijze beproeven de aandacht te trekken.

Hij laat door een man, die aanhoudend *brand* roept, hiervan bericht aan het Havenkantoor geven. Hij waakt voor de goede orde aan boord en stelt alles in het werk om den brand te stuiten.

De schippers wier vaartuigen ver genoeg van de plaats van den brand verwijderd liggen, zoo

dat de bemanningen niet dadelijk voor de veiligheid dier vaartuigen behoeven werkzaam te zijn, zijn ter beoordeeling en op verzoek van den Havenmeester of van de havenbeambten, verplicht, met alle beschikbare manschappen hulp te verleenen. Zij zenden die manschappen naar de plaats van den brand om, onder leiding van den Havenmeester of de havenbeambten, die diensten te verleenen, welke van hen gevorderd zullen worden.

Bepalingen tot handhaving van dit en de plaatselijke reglementen.

39. Met de handhaving van dit en de plaatselijke reglementen zijn belast:

De Directeur en Commandant der Marine, de Havenmeesters en de havenbeambten, en voor zoverre dit betreft de kunstwerken die onder 's Rijks Marinewerven ressorteeren en in de plaatselijke reglementen met name genoemd zijn, ook de Hoofdingenieurs en Ingenieurs der Marine, de sasmeesters en sluis knechts bij die werven in functie.

Zij zijn bevoegd tot de handelingen omschreven in artikel 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

De door hen opgemaakte processen-verbaal moeten, voor zoverre zij niet zijn opgemaakt op den eed bij den aanvang hunner bediening gedaan, binnen 48 uren voor den Kantonrechter, binnen wiens rechtsgebied de overtreding plaats heeft gehad, worden beëdigd.

Die processen-verbaal worden vervolgens door tusschenkomst van den Directeur en Commandant der Marine, aan den betrokken Ambtenaar van het Openbaar Ministerie gezonden.

40. De Directeuren en Commandanten der Marine en de Havenmeesters zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in artikel 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

41. De schippers zijn verantwoordelijk bij overtreding van hetgeen, hetzij in dit, hetzij in het plaatselijk reglement aan de vaartuigen, waarover zij het bevel voeren, is verboden of verplichtend gesteld. Zij zijn gehouden te gehoorzamen aan alle bevelen, hun door den Havenmeester en de havenbeambten gegeven in het belang van de vaart, van de werken, of van de goede orde en veiligheid in de haven.

42. Van de bevelen van den Havenmeester en de havenbeambten is, ouverminderd, de verplichting om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger

beroep op den Directeur en Commandant der Marine.

43. Van alle schade toegebracht aan de havens, aan hetgeen er toe behoort, of tot bescherming der havenwerken is aangebracht, wordt door den Havenmeester proces-verbaal opgemaakt.

Dit proces-verbaal houdt in:

de staat waarin het beschadigde vóór het ongeval verkeerde, de omstandigheden waaronder de beschadiging plaats vond, de vermoedelijke kosten van herstelling, de persoon die tot de vergoeding gehouden wordt geacht, en het geldelijk bedrag dat deze, volgens taxatie, is verschuldigd, moettende deze taxatie door een deskundige geschieden.

Tot vaststelling van dit bedrag wordt acht geslagen op den toestand waarin de werken verkeerden, vóór dat de schade werd toegebracht. Dit proces-verbaal wordt, door tusschenkomst van den Directeur en Commandant der Marine, aan den Minister van Marine gezonden en een afschrift aan den Hoofdingenieur der Marine of Hoofdingenieur van den Waterstaat medegedeeld, al naarmate de schadevering betrekking heeft op werken, die onder het Departement van Marine of onder dat van Waterstaat ressorteeren.

Ook de schipper ontvangt zoo mogelijk een afschrift.

Van de door den Havenmeester opgemaakte raming der verschuldigde schadevergoeding is, overeenkomstig artikel 4 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) hooger beroep op den Directeur en Commandant der Marine.

44. Hetgeen in het vorig artikel werd voorgeschreven is mede toepasselijk ter bepaling van het bedrag der kosten, wegens de maatregelen door de in artikel 40 genoemde ambtenaren genomen, krachtens artikel 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

45. De krachtens de artikelen 15—16 van dit reglement voor rekening van den schipper gemaakte kosten, zoomede de op grond van artikel 33 van dit reglement verschuldigde vergoedingen, moeten door den schipper, vóór het verlaten der haven, aan de daartoe in de plaatselijke reglementen aangewezen ambtenaren worden betaald.

Bij gebreke van betaling of borgstelling wordt hiervan door den ambtenaar aan wien de betaling moet geschieden, proces-verbaal opgemaakt en dit, met de daartoe behoorende bescheiden, door tusschenkomst van den Havenmeester aan

den Directeur en Commandant der Marine gezonden, opdat deze voor het verhaal in rechte kunnen zorgdragen, hebbende de Havenmeester ook in dit geval de bevoegdheid, omschreven in de laatste alinea van artikel 4 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69).

46. Voor elke betaling wordt den schipper eene quitantie afgegeven.

Strafbepalingen.

47. Overtreding van de bepalingen van dit algemeen reglement van politie wordt, voor zoverre daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, de overtreding van artikel 5, derde lid, 27 sub 1, 32, 33, eerste en zesde lid, en de overtreding van het verbod, uitgevaardigd krachtens artikel 4;

b. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van artikel 10, 2de zinsnede, en 38;

c. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van artikel 7, 27 sub 7 en sub 8, 29, 30, 31 en 41;

d. met geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden, de overtreding van artikel 16 en 17;

e. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden, de overtreding van artikel 6 eerste lid, 11, 12, 13, 14, 19, 21, 24, 26, 27 sub 2 en 3, 34, 35 en 36;

f. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden, de overtreding van artikel 3, 4de lid, 20, 22, 23, 25, 27 sub 4, 5, 6 en 9, 28 en 37.

Slotbepalingen.

48. Het bepaalde in de artikelen 6, 7, 1ste lid, 23, 29 en 36 van dit reglement is niet van toepassing op oorlogsvaartuigen.

49. Met het in werking treden van dit reglement vervallen alle vroegere reglementen, die op 's Rijks Marine-havens van toepassing waren, uitgezonderd de artikelen 12 en 14—18 van het voorloopig plaatselijk reglement voor de marine-haven te Hellevoetsluis, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 24 September 1886 (*Staatsblad* n°. 168), betreffende de heffing van haven- en sluisgeld in die marine-haven.

Behoort bij Koninklijk besluit van 11 Juni 1896 (*Staatsblad* n°. 93).

Mij bekend,

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WILCK.

BIJLAGE II.

PLAATSELJK REGLEMENT VAN POLITIE
voor 's Rijks Marine-haven „het Nieuwediep”.

Art. 1. Onder 's Rijks Marine-haven „het Nieuwediep” wordt verstaan, het vaarwater tusschen den steenen leidam en den havendijk, van af het Noordelijkste niteinde van Wierhoofd en het fort op de Harssens tot aan de Zuid-Oostelijkste punt van den steenen leidam en het fort Oost-oever.

Tot de haven worden gerekend te behooren:

de steenen leidam, de plankieren, steigers, duc d'alven en palen, de lichttoestellen voor het veilig binnenkomen en bevaren, de voorhaven van de groote zeedoksluis met de daarover liggende ijzeren draaibrug, de voorhaven van de maritieme schutsluis met daarover liggende wipbrug, al hetgeen aanwezig is tot behandeling en verlichting van beide bruggen, en verder het door den weg over den havendijk begrensde buitentalud van dien dijk.

2. De schippers mogen met hunne vaartuigen, de geankerde hieronder begrepen, niet in den mond — of in het vaarwater — der haven blijven liggen, tenzij onvoorziene omstandigheden dit noodig maken.

In elk ander geval moeten de vaartuigen dadelijk doorvaren naar de koopvaardersluis of de voor hen bepaalde ligplaats innemen.

3. Het verbod bedoeld bij artikel 4 van het algemeen reglement tot het komen op-, het vertrek uit-, of het bevaren van de haven, zoomede het gesloten zijn van den toegang tot deze, zal worden kenbaar gemaakt:

Overdag: door het toonen van een blauwe vlag op het Wierhoofd en bij het havenkantoor; des nachts: door het toonen van een groene lantaarn op de zelfde plaatsen.

Bij het neerhalen dier seinen, moeten de vaartuigen, die op de haven willen komen of daaruit wenschen te vertrekken, de door den Havenmeester, zoo noodig, aangegeven volgorde in acht nemen.

4. De maximum-snelheid waarmede stoomvaartuigen zich in de haven mogen bewegen, bedraagt 200 meter in de minuut.

5. De schippers van verhalende of drijvende vaartuigen mogen, met hunne trossen, het vaarwater niet versperren en zijn dus verplicht den loef wal te houden. Zij mogen alleen bij nood-

zakelijkheid gebruik maken van trossen op den lijwal die, wanneer vaartuigen moeten passeeren, losgegooid moeten worden. De zeilen, die bij het verhalen geen dienst kunnen doen, moeten vooraf zijn vastgemaakt.

6. De schippers zijn verplicht hunne vaartuigen zooveel mogelijk van den wal en in diep water te houden, waartoe sparren op den wal gezet moeten worden. De afhouders van wege het Rijk, die op de kaden zijn neergelegd, mogen ter bestemder plaatse, kosteloos, worden gebruikt.

De schippers moeten zorg dragen dat deze afhouders, na gemaakt gebruik, dadelijk worden schoongemaakt en bij de stoelen, waartoe zij behooren, neergelegd.

Op die plaatsen, waar geen afhouders van het Rijk beschikbaar zijn of gebruikt kunnen worden, moeten de schippers daarin door eigen middelen voorzien.

Vaartuigen, die niet rechtstreeks aan de kade liggen, of hunne ligplaats aan den steenen leidam hebben, moeten door een op het diep uitgebracht anker verzekerd worden.

7. Nederlandsche oorlogsschepen mogen over den Zuidwal saluut- en exercitieschoten doen.

8. Vaartuigen die, volgens de wettelijke bepalingen tot voorziening tegen besmettelijke ziekten of tot wering van besmetting door uit zee aankomende schepen, aan een gezondheids-onderzoek of aan ontsmetting onderworpen moeten worden, mogen in de maanden April tot en met September niet in de haven worden toegelaten.

In de overige maanden kan het hun geoorloofd worden op de haven te komen; zij moeten dan echter tot het *Nieuwewerk* doorloopen en aldaar, onder het toezicht van een door den Directeur en Commandant der Marine te bestemmen oorlogsvaartuig, verblijven, totdat door het bevoegd gezag gemeenschap met den wal en met andere vaartuigen wordt toegestaan.

9. Vaartuigen, wier lading geheel of gedeeltelijk bestaat uit buskruit of andere ontplofbare stoffen, of wel uit petroleum, naphtha, of andere licht ontvlambare stoffen, waaronder ongebluschte kalk gerekend wordt te behooren, mogen niet in de haven komen zonder voorafgaande vergunning van den Havenmeester.

Na bekomen vergunning moeten de vaartuigen die geheel of gedeeltelijk zijn geladen met buskruit of andere ontplofbare stoffen, indien de lossing niet dadelijk kan plaats hebben, achter in de haven, op de door den Havenmeester aan-

gegeven ligplaats ankeren. Vaartuigen die geheel of gedeeltelijk zijn geladen met petrolenm, naphtha of andere licht ontvlambare stoffen, waaronder ongebluschte kalk gerekend wordt te behooren, mogen *niet* in de haven lossen dan met schriftelijke vergunning van den Havenmeester.

Bedraagt hun diepgang 48 decimeters of minder, dan moeten ze dadelijk schutten. Bij meerderen diepgang *kan* een gedeelte der lading in de haven worden gelost, doch rusten dan daarbij op den schipper gelijke verplichtingen als in het algemeen reglement voor de inlading van buskruit en andere ontplofbare stoffen zijn vastgesteld.

10. Buskruit of andere ontplofbare of licht ontvlambare stoffen, mogen niet door of in de haven worden vervoerd, noch ook in of uit eenig vaartuig worden geladen of gelost, zonder vergunning van den Havenmeester.

Gedurende het vervoer, laden of lossen moeten, zoowel de schippers der vaartuigen, waarmede het vervoer plaats heeft, of waarin of waaruit wordt geladen of gelost, als de schippers der overige in de haven liggende vaartuigen, een ieder voor zooveel hem betreft, de bijzondere maatregelen van voorzorg in acht nemen; die hun door of van wege den Havenmeester worden bevolen. Gedurende het vervoer, laden of lossen, zal door de zorg van den Havenmeester aan het havenkantoor *een roode vlag als waarschuwingsein* worden getoond. Zoolang die vlag niet is geheeschen, mag het vervoer, laden of lossen, niet aanvangen.

11. Vlotten van grootere lengte dan 100 meter, van grootere breedte dan 7,5 meter, van meerderen diepgang dan 2 meter, mogen in de haven niet worden toegelaten, noch samengesteld.

De samenstelling der vlotten moet voorts zoodanig zijn, dat zij in vakken van ten hoogste 50 meter kunnen worden gesplitst.

12. Het is verboden:

1°. tenzij daartoe de bevoegdheid te bezitten of die bevoegdheid van of van wege den Directeur en Commandant der Marine te hebben bekomen, de voorhaven van de groote zeedoksluis, of de voorhaven der Marine-schutsluis, te bevaaren, of voor aanlegplaats te gebruiken;

2°. aan particuliere vaartuigen, de aanlegplaatsen in te nemen die, door zichtbare aanduiding, uitsluitend voor oorlogssloepen en andere Rijksvaartuigen zijn bestemd;

3°. de werktuigen, tot proefnemingen bestemd,

als: telegraaf- of telefoonpalen, telegraaf- of telefoondraden, observatieposten enz. te beschadigen;

4°. over bruggen te loopen of te rijden voor zij geheel gesloten of vastgezet zijn;

5°. over de bruggen anders dan stapvoets te rijden;

6°. aan troepen, over de bruggen anders dan uit den pas te marcheeren;

7°. de voor eene brug geplaatste afsluiting zonder vergunning van den sasmeeester of de sluis knechts te openen;

8°. over eene brug eene vracht te vervoeren die, naar het oordeel van den sasmeeester of de sluis knechts, de brug aan beschadiging blootstelt;

9°. zich op eenig werk te begeven, waartoe de toegang op eene voor ieder blijkbare wijze verboden is;

10°. tenzij door den sasmeeester of de sluis knechts te zijn aangezocht, bruggen te wippen, te draaien, te openen of te sluiten.

13. De betaling der gelden, bedoeld in artikel 46 van het algemeen reglement, moet geschieden aan den Ontvanger der kanaalgelden te Nieuwediep, waartoe diens kantoor, behalve op Zon- en algemeen erkende Christelijke feestdagen, dagelijks geopend zal zijn, gedurende de maanden:

	voorm.	nam.
Januari	van 9 ure tot	4 ure;
Febrari	" 8½ " "	4½ "
Maart en April . . .	" 8 " "	5 "
Mei en Juni	" 6 " "	7 "
Juli en Augustus }	" 6 " "	7 "
September en October	" 7 " "	5 "
November	" 8½ " "	4½ "
December	" 9 " "	4 "

14. Overtreding der bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het algemeen reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, de overtreding van artikel 8, 9 en 10 eerste, tweede en vierde lid;

b. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van artikel 2 en 3 laatste lid;

c. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van artikel 5;

d. met geldboete van ten hoogste vijfen zeventig gulden, de overtreding van artikel 12 sub 1 en 7;

e. met geldboete van ten hoogste vijfzig gulden, de overtreding van artikel 6, artikel 12 sub 10;

f. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden, de overtreding van artikel 11, 12 sub 2, 3, 4, 5, 6 en 8.

Behoort bij Koninklijk besluit van 11 Juni 1896 (Staatsblad n°. 93).

Mij bekend,
De Minister van Marine,
(get.) VAN DER WIJCK.

BIJLAGE III.

PLAATSELIJK REGLEMENT VAN POLITIE voor 's Rijks Marine-haven te Hellevoetsluis.

Art. 1. Onder 's Rijks Marine-haven te Hellevoetsluis wordt verstaan het vaarwater, tusschen den afsluitboom van het natte dok van 's Rijks werf en de koppen of zeeëinden der havenhoofden.

Tot de haven worden gerekend te behooren: de afsluitboom, het remmingwerk aan het begin van het natte dok, de zeedoksluis met de ebe- en vloeddeuren, de havenmuren met de wrijfhouten en schoren tegen de kaaimuren, de houten havenhoofden, de ijzeren draaibrug en de duc d'alven.

2. Het aandoen der Marine-haven is verboden, wanneer des daags eene roode vlag of des nachts een rood licht op een der havenhoofden is geplaatst.

De koopvaardijvaartuigen mogen de Marine-haven van Hellevoetsluis niet binnenloopen zonder voorafgaande toestemming van den Directeur en Commandant der Marine aldaar.

3. Binnenkomende zeilvaartuigen moeten de zeilen strijken bij het binneneinde der houten havenhoofden.

De maximum-snelheid, waarmede stoomvaartuigen zich in de haven mogen bewegen, bedraagt 120 M. per minuut.

Onverminderd het bepaalde in artikel 6 van het Algemeen politie-reglement zullen de vaartuigen, zoodra zij tusschen de hoofden liggen, de ankers zoodanig op den boeg moeten leggen, of die binnen boord nemen, dat de handen niet buiten boord steken, en dus niet aan eenig havenwerk prijs kunnen krijgen.

4. Niemand mag met zijn vaartuig in of vóór den mond der haven blijven liggen en de doorvaart stoppen, ten ware hij daartoe door getij, storm, ijs of andere onvoorziene omstandigheden, volstrekt verplicht zij, tot bewaring van vaartuig en lading.

In elk ander geval is de schipper gehouden, zonder verwijl aan den wal te korten, en zoodanige ligplaats te nemen, als door den Havenmeester zal worden aangewezen.

5. De vaartuigen moeten worden gemeerd aan de ter weerszijden van de haven zich bevindende meerpalen en ringen. Zij mogen niet meren, of hunne trossen, touwen of kettingen vastmaken aan de paalwerken, gordingen, barrière-stijlen, noch aan de havenhoofden, ingeval deze worden hersteld; evenmin aan vlotten, heien, bokken, losse palen enz., die bij de herstelling bebezigt worden.

De eenmaal gemeerd liggende vaartuigen mogen door niemand, dan op last van den schipper of van den Havenmeester, weder worden losgemaakt.

De schipper is verplicht zorg te dragen: voor een behoorlijke behandeling der trossen, in verband met het verval;

om nimmer met zijn vaartuig onmiddellijk tegen de kade aan te liggen;

en verder, om zooveel daaruit verwijderd te blijven, dat droog vallen voorkomen wordt, waartoe hij gebruik behoort te maken van uithouders of, zoo noodig, van een vlot.

6. Niemand vermag de vrije doorvaart der haven te versperren of te belemmeren, op welke wijze dan ook.

Het wordt niettemin vrijgelaten, om bij harden wind, tot het van den lijwal vrijhouden der vaartuigen, trossen of lijnen aan de overzijde der haven te brengen, doch is de schipper verplicht iemand aan boord te laten, ten einde bij het binnenkomen van andere vaartuigen die trossen, lijnen enz. los te gooien.

7. De trossen, touwen of kettingen, waarmede de vaartuigen aan de in de beide vorige artikelen bedoelde paalwerken enz. zijn vastgemaakt, moeten, op de eerste aanzegging van den Havenmeester of van zijnentwege, worden losgemaakt en ingehaald.

Bij verzuim of weigering, zal de Havenmeester die door 's Rijks werklieden doen kappen of losmaken, onverminderd de door den nalatige of onwillige, wegens overtreding van deze bepaling, te beloopte straf.

8. Vaartuigen die, komende van plaatsen, door besmettelijke ziekte bezocht, of uit havens, daarvan verdacht gehouden, aan quarantaine moeten onderworpen worden, mogen de Marine-haven van Hellevoetsluis niet aandoen.

9. Een vaartuig, welks lading geheel of

gedeeltelijk bestaat uit buskruit of andere ontplofbare stoffen of wel uit petroleum, naphtha of andere licht ontvlambare stoffen, waaronder ongebluschte kalk wordt gerekend te behooren, mag niet in de haven komen, zonder voorafgaande vergunning van den Havenmeester, van wien de schipper alsdan de noodige orders daaromtrent ontvangt.

10. Buskruit of andere ontplofbare of licht ontvlambare stoffen, mogen niet in de haven worden geladen of gelost, zonder voorafgaande vergunning van den Havenmeester.

Gedurende het laden of lossen moeten zoowel de schipper van het betrokken als die der overige in de haven liggende vaartuigen stipt de bijzondere maatregelen van voorzorg in acht nemen, hun door of vanwege den Havenmeester bevolen, en zal op het Westerhavenhoofd de roode vlag geplaatst worden, ten teeken dat geen vaartuigen op de haven mogen komen.

Zoolang die vlag niet is geheschen, mag het laden of lossen niet aanvangen.

11. De vaartuigen mogen niet worden gelegd ter zijde van andere vaartuigen, dan in het geval er geen ruimte meer is tegen den wal, of dat zulke vaartuigen hunne ladingen geheel of gedeeltelijk aan elkander moeten overgeven, of indien andere redenen, ter beoordeeling van den Havenmeester, zulks mochten vereischen.

Willen zij, nadat het overladen is afgeloopen of de bedoelde redenen opgehouden hebben te bestaan, in de haven blijven, dan moeten zij weder van elkander verhalen naar de plaats, welke hen door den Havenmeester zal worden aangewezen.

12. Het is verboden:

1°. om aan te leggen of zich vast te meren aan de trap gelegen voor het gebouw der Marine-Directie;

2°. zich op het terrein der sluis te begeven of daarop goederen te bergen of op de hekken te hangen, tenzij daartoe bevoegd te zijn of vergunning te hebben van of vanwege den Havenmeester;

3°. over de draaibrug te loopen of te rijden, vóór zij geheel gesloten of vastgezet is, of de ijzeren hekken te openen, tenzij met vergunning van het sluispersoneel.

13. Wanneer hij door het havenpersoneel gewaarschuwd wordt van spuien, is de schipper gehouden zijn vaartuig zoolanig te meren, dat er door het spuien geene schade aan eigen of

andere vaartuigen of wel aan de havenwerken kan worden veroorzaakt.

Een uur vóór het spuien wordt op het Westerhavenhoofd een roode vlag geplaatst en aan den vlaggestok van het Loodswezen een blauwe vlag, waarin met witte letters het woord „Spuien” geheschen, ten teeken dat geen vaartuigen op de haven mogen komen.

14. De betaling der gelden, bedoeld in artikel 46 van het Algemeen Reglement, moet geschieden, ten kantore van den havenmeester op 's Rijks Marinewerf, dat, behalve op Zon- en algemeen erkende Christelijke feestdagen, dagelijks geopend zal zijn van 9 uur voormiddags tot 4 uur namiddags, behalve van 15 November tot 15 Februari, als wanneer de kantooruren te 9 u. 30 m. voormiddags aanvangen.

15. Overtreding der bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet of bij het Algemeen Reglement is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, de overtreding van artikel 2 eerste lid, 3 tweede lid, 4 eerste lid, 6 eerste lid, 8, 9 en 10;

b. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, de overtreding van artikel 2 tweede lid, 3 eerste lid en 4 tweede lid;

c. met geldboete van ten hoogste honderd gulden, de overtreding van artikel 6 tweede lid en 7;

d. met geldboete van ten hoogste vijftig gulden, de overtreding van artikel 3 laatste lid, 5 eerste en tweede lid en 11;

e. met geldboete van ten hoogste vijf en twintig gulden, de overtreding van artikel 5 laatste lid en 12.

Behoort bij Koninklijk besluit van 11 Juni 1896 (Staatsblad n°. 93).

Mij bekend,

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WIJCK.

11 Juni 1896. BESLUIT, houdende intrekking van het Koninklijk-besluit van 13 Mei 1896 (Staatsblad n°. 85) en nadere wijziging van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (Staatsblad n°. 43), waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te Utrecht, vergunning is verleend, op het landgoed 's Heeren Loo te Ermelo een gesticht voor idioten op te richten. S. 94.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandse Zaken van 8 Juni 1896, n°. 1898, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van het Bestuur van de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, om in het gesticht voor idioten op het landgoed 's *Heeren Loo* te *Ermelo* 6 mannen meer te mogen opnemen dan het maximum der verpleegden, bepaald bij het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 43), gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 13 Mei 1895 (*Staatsblad* n°. 85);

Gelet op de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij artikel 10, sub 46°., van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 13 Mei 1895 (*Staatsblad* n°. 85), te bepalen, dat artikel 2 van het Koninklijk besluit van 13 Februari 1892 (*Staatsblad* n°. 43), waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te *Utrecht*, vergunning is verleend, op het landgoed 's *Heeren Loo* te *Ermelo* een gesticht voor idioten op te richten, wordt gelezen als volgt:

„In het gesticht, bestaande uit een hoofdgebouw benevens vier paviljoenen en de noodige dienstgebouwen, mogen niet meer dan 132 idioten, 82 mannen en 50 vrouwen, verpleegd worden.”

De Minister van Binnenlandse Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 11den Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.
(Uitgeg. 18 Juni 1896.)

12 Juni 1896. BESLUIT, betreffende collegiën van zettters voor 's Rijk's directe belastingen. S. 95.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 21sten Mei 1896, n°. 54, Directe Belastingen;

Herzien het Koninklijk besluit van 8 Maart 1894 (*Staatsblad* n°. 43), zooals dit is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 22 April 1895 (*Staatsblad* n°. 74);

Den Raad van State gehoord (advies van 2 Juni 1896, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister dd. 9 Juni 1896, n°. 42, Directe Belastingen;

Hebben besloten en besniten:

Art. 1. De eerste zinsnede van art. 2 van het Koninklijk besluit van 8 Maart 1894 (*Staatsblad* n°. 43), zooals die is gewijzigd bij art. 1 van het Koninklijk besluit van 22 April 1895 (*Staatsblad* n°. 74), wordt vervangen door het volgende:

Voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten worden in de genoemde gemeenten collegiën van zettters ingesteld, bestaande uit den voorzitter en vier leden, te weten:

een collegie van zettters voor elk der zeven kantoren te *Amsterdam*;

een collegie van zettters ~~gezamenlijk~~ voor de eerste en vierde afdeling, een voor de tweede afdeling en een voor de derde afdeling, allen te *Rotterdam*;

een collegie van zettters voor elke der twee afdelingen te 's *Gravenhage*.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening, waarop het in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* is geplaatst.

De voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 12den Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 20 Juni 1896.)

15 Juni 1896. BESLUIT, tot vaststelling van een Reglement van politie voor de visschershaven te *IJmuiden*. S. 96.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 29 April 1896, L^a. G., afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 39) tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijk's Waterstaatswerken;

Den Raad van State gehoord (advies van den 2 Juni 1896, n°. 16);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 11 Juni 1896, L^a. K., afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het navolgende Reglement van politie voor de vissershaven te *IJmuiden*.

Art. 1. In de haven worden alleen toegelaten vissersvaartuigen met hunne slepers, zoomede vaartuigen welke moeten laden of lossen ten dienste der visscherij of van den vischhandel.

De grootste geoorloofde diepgang der vaartuigen is 4 M.

Het is verboden in de haven te komen met andere of meer diepgaande vaartuigen dan in het eerste lid genoemd.

2. Het hebben en houden liggen van vischkaren, bunbooten of andere bergplaatsen voor levende visch, zonder dat de Hoofdingenieur daarvoor onder daaromtrent te stellen voorwaarden vergunning heeft verleid, is verboden.

3. Het is verboden de haven aan te doen, wanneer aan de oostzijde van den havenmond des daags eene roode vlag of roode bolvormige mand, of des nachts een rood licht is geplaatst.

4. Bij het binnenkomen van den havenmond moet de vaart door het afsluiten van stoom of het innemen van zeilen worden verminderd en zoodanig geregeld, dat het vaartuig bestuurbaar blijft naar de aangewezen ligplaats, zonder hinder voor de gemeerd liggende vaartuigen.

De kluiverhouten moeten ingevoerd zijn en ankers en haken moeten binnen boord liggen.

5. De schipper moet zijn vaartuig de ligplaats doen innemen, welke door of van wege den havenmeester wordt aangewezen en die zoo dikwijls hij dit noodig oordeelt, door hem kan worden veranderd. Als algemeene regel geldt daaromtrent het volgende: Aan den kaaimuur mogen alleen vaartuigen liggen om te lossen. Zoodra zij hunne lading gelost hebben moeten zij verhaald worden naar de loopbrug. Innemen van ijs en proviand — doch alleen tijdens het lossen — wordt niet als laden beschouwd. Aan den laadsteiger mogen alleen vaartuigen liggen om te laden. Zoodra zij geladen zijn, moeten zij verhalen naar de loopbrug.

Vaartuigen, welke gemeerd liggen in de richting van de aslijn der haven, moeten met het voorschip naar den havenmond gekeerd zijn.

6. De schipper, zijn vaartuig verlatende, moet zich door een geschikt persoon doen vervangen, die voor de naleving der voorschriften van dit reglement in de plaats van den schipper treedt.

7. De schipper moet gedoogen, dat een ander vaartuig ter zijde van het zijne komt en daar-

over gemeenschap met den wal hebbe, mits niet om te lossen of te laden.

8. De schipper moet de noodige maatregelen nemen, dat bij kentering van het getijde, zijn vaartuig niet tegen een ander vaartuig of tegen de werken kan aanzwaaien, en in het bijzonder acht geven op het vieren of stijfhalen der meertouwen in verband met het getijde.

9. Behoudens overmacht, ter beoordeeling van de havenbeambten, is het verboden in de haven te ankeren of katankers te plaatsen, terwijl een geendiend hebbend anker terstond moet worden gelicht.

10. Het is verboden in de haven kantgezette zeilen te hebben.

11. Het is verboden te lossen of te laden op andere dan de daartoe bestemde of door of van wege den havenmeester aangewezen plaatsen.

12. Het is verboden op de los- of laadplaatsen andere voorwerpen of goederen neder te leggen dan welke zijn gelost of moeten worden ingescheept of goederen te laten liggen na verloop van den door of van wege den havenmeester voor de inlading of wegvoering bepaalden termijn.

13. Het is verboden enig voorwerp op de loopbrug of op de boorden der haven te brengen of te lossen.

14. Het is verboden langs de berghouten aan de stootklossen of voor aan de zwaarden van de vaartuigen uitstekende ijzers of punten te hebben.

15. Het is verboden in de haven, met inbegrip van de daartoe behorende gronden of inrichtingen vischafval of andere vaste stoffen te werpen of te laten vallen.

16. Het is verboden zonder vergunning van den Minister in de haven vaartuigen te sloopen.

17. Het is verboden zonder vergunning van den havenmeester aan boord van eenig vaartuig licht ontvlambare of bij ontvlaming fel brandende stoffen te smelten, te koken of te warmen; te schieten, buskruit te ontbranden, of eenig vuurwerk af te steken.

18. De schipper op wiens vaartuig brand is ontstaan, moet terstond de klok doen luiden of een daarmede overeenkomstig geluid doen hooren en het vaartuig uit de nabijheid van andere vaartuigen verhalen.

19. Des nachts mag aan boord van een vaartuig geen klok worden geluid, tenzij ingeval van brand of enig ander onheil.

20. Drijvende of opgevischte voorwerpen, waarvan de eigenaar onbekend is, moeten door den vinder aan den havenmeester worden afgegeven.

21. De schipper die de haven wil verlaten,

moet hiervan kennis geven aan den havenmeester of die hem vervangt, die zoo noodig de orde bepaalt, waarin de vaartuigen moeten verhalen.

22. Ieder is bevoegd zijn visch af te slaan of te doen afslaan, met inachtneming van de daarentrent bestaande voorschriften.

Het is verboden vischafslag te houden op eene andere dan de door of van wege den havenmeester in de vischhal aan te wijzen plaats.

Voor zoover voor het gebruik van de vischhal nadere voorschriften noodig zijn, worden zij door den Minister vastgesteld. (1) Het is verboden in strijd met deze voorschriften te handelen.

23. Het is verboden zonder vergunning van den Minister in, op, onder of over de haven en de tot de haven behorende gronden of inrichtingen eenig werk uit te voeren.

24. Met de handhaving van dit reglement zijn belast:

de ambtenaren en beamtten der Rijks- en Gemeente Politie, de ambtenaren van den Waterstaat, die van het Loodswezen, die van de ambulante recherche te water, die belast met het toezicht op de visscherij en de havenbeamtten.

De ambtenaren en beamtten in het eerste lid bedoeld, zijn bevoegd tot de handelingen, in art. 6 der wet van 28 Febrnari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

De door hen opgemaakte processen-verbaal worden gezonden aan den ambtenaar van het openbaar Ministerie en in afschrift aan den Hoofdingenieur medegedeeld.

25. De ambtenaren van den Waterstaat en de havenmeester zijn bevoegd tot de handelingen in art. 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

26. De schipper moet de bevelen opvolgen, welke hem door of van wege den havenmeester in het belang van het gebruik der haven of van dat der werken worden gegeven.

Van de bevelen, in het eerste lid genoemd, is, onverminderd de verplichting om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger beroep op den Commissaris der Koningin.

27. Van alle schade, welke aan de werken wordt toegebracht, wordt door den ambtenaar van den Waterstaat of den havenbeambte, die zulks bemerkt of verneemt proces-verbaal opgemaakt.

Dit proces-verbaal houdt in: den staat waarin

(1) Deze voorschriften zijn vastgesteld bij besluit van 20 Juni 1896.

het beschadigde zich vóór het ongeval bevond, de omstandigheden, waaronder de beschadiging heeft plaats gevonden, de vermoedelijke kosten der herstelling, den persoon, die tot de vergoeding gehonden wordt geacht er het bedrag, dat door dezen is verschuldigd.

Tot vaststelling van dit bedrag wordt acht gelagen op den toestand, waarin de werken zich vóór dat de schade was toegebracht, bevonden.

Dit proces-verbaal wordt door tusschenkomst van den Ingenieur, ingezonden aan den Hoofdingenieur en zoo mogelijk, in afschrift aan den schipper medegedeeld.

Van de beslissing van den in het eerste lid bedoelden ambtenaar of beambte is, overeenkomstig art. 4 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69), beroep op den Hoofdingenieur.

28. In dit reglement wordt verstaan:

onder schipper: ieder gezagvoerder of die dezen vervangt;

onder dag: de tijd tusschen op- en ondergang der zon;

onder nacht: de tijd tusschen onder- en opgang der zon;

onder Minister: de Minister met de uitvoering van dit besluit belast;

onder Commissaris der Koningin: de Commissaris der Koningin in de provincie *Noordholland*;

onder Hoofdingenieur: de Hoofdingenieur met het beheer van de haven en van de daartoe behorende werken belast;

onder ambtenaren van den Waterstaat:

de Inspecteurs, Hoofdingenieurs, Ingenieurs, Aspirant-Ingénieurs en Opzichters van den Rijks Waterstaat;

onder havenbeamtten: de havenmeester, onderhavenmeester en havenknechten.

29. Elke schipper, die van de haven gebruik maakt, moet van een exemplaar van dit reglement voorzien zijn.

Hij moet dit desgevorderd aan de ambtenaren en beamtten in artikel 24 bedoeld vertoonen.

Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en algemeen verkrijgbaar gesteld.

30. Overtreding van de bepalingen van dit reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geldboete van ten hoogste *driehonderd gulden*, de overtreding van de artikelen 1 tweede lid, 2 en 3;

b. met hechtenis van ten hoogste dertig dagen

of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig gulden*, de overtreding van de artikelen 4 tweede lid, 5 eerste lid, 14, 17 en 23.

c. met geldboete van ten hoogste *honderd gulden*, de overtreding van de artikelen 5 tweede lid, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 15 en 26 eerste lid;

d. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig gulden*, de overtreding van de artikelen 13 en 16;

e. met geldboete van ten hoogste *vijftig gulden*, de overtreding van de artikelen 4 eerste lid, en 20, en van art. 22 tweede en derde lid;

f. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig gulden*, de overtreding van de artikelen 12, 18, 19, 21 en 29 tweede lid.

31. De Minister is gemachtigd afwijking toe te staan of te bevelen van de bepalingen der artikelen: 1, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 17, 19, 20, 22 en 23, 2de van dit reglement.

32. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening, waarop het in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* is geplaatst.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden. Soestdijk, den 15den Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

(Uitgeg. 24 Juni 1896.)

17 Juni 1896. BESLUIT, houdende voorschriften ter uitvoering van artikel 19 der Faillissementswet. S. 97.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Justitie van den 22sten April 1896, n°. 127, 1° afdeling;

Gelet op art. 19 der Faillissementswet; Den Raad van State gehoord (advies van den 19 Mei 1896, n°. 12);

Gezien het nader rapport van den Minister van Justitie van den 11 Juni 1896, n°. 134, 1° afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het register bedoeld in artikel 19 der Faillissementswet wordt ingericht volgens het bij dit besluit behorende model.

Alle inschrijvingen in het register worden door den griffier onderteeekend.

2. Het register wordt kosteloos van wege het Rijk verstrekt.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State. Soestdijk, den 17den Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.
(Uitgeg. 27 Juni 1896.)

MODEL.

REGISTER bedoeld in art. 19 der Faillissementswet.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
Jaar en volgnummer gedurende den loop van elk jaar.	Dag van de rechterlijke uitspraak, houdende faillietverklaring.	Rechtscollegge dat de faillietverklaring heeft uitgesproken.	Naam, woonplaats of kantoor en beroep van den gereleveerde en, in geval eene vennootschap onder eene firma is failliet verklaard, van elk der hoofdelijk voor het geheel verbonden vennooten.	Naam van den rechter-commissaris.	Naam en woonplaats of kantoor van den curator. (a)	Naam, beroep en woonplaats of kantoor van ieder lid der voorloopige commissie uit de schuldeischers.	Naam, beroep en woonplaats of kantoor van ieder lid der definitieve commissie uit de schuldeischers.	Dag van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak, houdende opheffing van de faillietverklaring ten gevolge van verzet, hooger beroep of cassatie.	Dag van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak, waarbij de homologatie van een akkoord is toegestaan.	Summiere inhoud van het akkoord.	Dag van de rechterlijke uitspraak, houdende ontbinding van het akkoord.	Naam van den rechter-commissaris; naam, woonplaats of kantoor van den curator; naam, beroep en woonplaats of kantoor van ieder lid der commissie uit de schuldeischers in het heropend faillissement. (a)	Dag van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak, waarbij de ontbinding van het akkoord is vernietigd.	Bedrag van de uitdeeling bij vereffening.	Dag van de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke uitspraak, houdende opheffing van het faillissement naar aanleiding van artikel 16 der Faillissementswet.	Dag van het vonnis waarbij rehabilitatie is toegestaan.	Opmerkingen.	Jaar en volgnummer gedurende den loop van elk jaar.

(a) In deze kolom ook te vermelden den naam enz. van ieder der ingevolge art. 73 der Faillissementswet toegevoerde medecurators, en zoo de bij het vonnis van faillietverklaring benoemde curator is ontslagen, den naam enz. van den hem vervanvenden curator, een en ander met opgave van de dagteekening der beschikking.

Behoort bij Koninklijk besluit van 17 Juni 1896
(*Staatsblad* n°. 97).

Mij bekend,

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

20 Juni 1896. **BESLUIT** van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van een reglement voor het gebruik van de vischhal op de vissershaven te IJmuiden, in verband met het Koninklijk besluit van 15 Juni 1896 (*Staatsblad* n°. 96).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

Gelet op art. 22 van het bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1896 (*Staatsblad* n°. 96) vastgesteld reglement van politie voor de vissershaven te IJmuiden;

Heeft goedgevonden:

vast te stellen het hiernavolgend reglement voor het gebruik van de vischhal op de vissershaven te IJmuiden.

Art. 1. De vischhal is opengesteld dagelijks, uitgezonderd op Zon- of algemeen erkende Christelijke feestdagen, gedurende het tijdvak van 1 Maart tot en met 31 October ten vijf, en gedurende den overigen tijd des jaars ten zeven uur voormiddags.

De hal moet zijn ontruimd uiterlijk ten acht uur des avonds, doch op Donderdag en Zaterdag uiterlijk ten elf uur des avonds.

De havenmeester kan vergunning geven dat de hal op een vroeger of tot een later uur worde opengesteld.

Gedurende de door den havenmeester vast te stellen schafttijden wordt geen afslag gehouden.

2. Ieder, die vischafslag wenscht te houden of te doen houden, is verplicht zich daartoe aan te melden ten kantore van den havenmeester, die een nummer verstrekt. De afslagen worden gehouden naar de volgorde der nummers.

Voor de schepen echter die des avonds of des nachts, na sluiting van de hal binnenkomen, worden des morgens bij openstelling van de hal de beurten van afslag bepaald bij loting, ten overstaan van den havenmeester of zijn plaatsvervanger.

3. De plaats van afslag wordt voor ieder, op vertoon van zijn nummer, bepaald in de hal door of vanwege den havenmeester.

4. Ieder, die, wanneer zijn beurt om afslag te houden gekomen is, daarvoor niet gereed is, wordt voorbijgegaan en niet weer tot afslag toegelaten, alvorens hem opnieuw een nummer is uitgereikt en eene afslagplaats is aangewezen.

5. De gekochte visch moet na den afslag door de koopers onmiddellijk van de afslagplaats verwijderd worden.

1896.

6. Ieder, die vischafslag houdt, is verplicht dagelijks aan den havenmeester opgave te doen van soort, hoeveelheid en opbrengst van de door hem afgeslagen visch.

7. Het verpakken van visch in de vischhal kan door of vanwege den havenmeester worden vergund onder daaromtrent door hem te stellen regelen.

8. Het is verboden wagens of sleden in de vischhal te brengen of te laten staan zonder vergunning van den havenmeester.

Die voorwerpen kunnen door of vanwege den havenmeester uit de hal worden verwijderd.

9. Ieder, die de bepalingen van dit reglement of de bevelen door af vanwege den havenmeester gegeven niet opvolgt, of die in de vischhal de orde verstoort, kan door den havenmeester vandaar worden verwijderd.

10. Dit Reglement wordt in de vischhal op eene voor ieder zichtbare plaats opgehangen.

's Gravenhage, den 20sten Juni 1896.

De Minister voornoemd,

(get.) VAN DER SLEIDEN.

22 Juni 1896. **BESLUIT**, betreffende den in- en doorvoer van eenhoevige dieren en van vleesch, van die dieren afkomstig. S. 98.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het, wegens het voorkomen van besmettelijke veenziekten onder de eenhoevige dieren in het bnitenland, noodzakelijk is, maatregelen te nemen ten aanzien van den in- en doorvoer van eenhoevige dieren en van vleesch, van die dieren afkomstig;

Gezien artikel 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181), tot regeling van het veeartsenijkundig Staatstoezicht en de veeartsenijkundige politie, aangevuld bij de wet van 1 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 128) en gewijzigd bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68);

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën van ^{27 Mei 1896, no. 1779, afdeling} _{29 Mei 1896, no. 96, afdeling}

Medische Politie,

Invoerrechten en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van 16 Juni 1896, n°. 10);

Gelet op het nader gemeenschappelijk rapport

van de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën van ^{19 Juni 1896, no. 2076, afdeling} ~~20 Juni 1896, no. 94, afdeling~~ Medische Politie; Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De in- en doorvoer van eenhoevige dieren en van vleesch, van die dieren afkomstig, is verboden uit landen of streken, door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën aan te wijzen.

2. De aanwijzingen worden door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht; intrekking of verandering der aanwijzingen geschiedt op gelijke wijze.

3. De aanwijzingen kunnen tevens voorschriften behelzen omtrent uitzonderingen, welke op het uitgevaardigde verbod zullen worden toegelaten.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 22sten Juni 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 3 Juli 1896.)

25 Juni 1896. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 99.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog en van Koloniën, dd. 4 Mei 1896, IIde Afd., n°. 28 en van 7 Mei 1896, Litt. C, n°. 33;

Overwegende dat het wenschelijk is in het technologisch onderwijs der officieren, die bij de Hoogere Krijgsschool de studien voor den intendancedienst volgen, verbetering te brengen en tevens het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool in andere opzichten te herzien;

Den Raad van State gehoord (advies van 9 Juni 1896, n°. 15);

Gezien het nader rapport van voornoemde Ministers van 17 Juni 1896, IIde Afd., n°. 41 en van 22 Juni 1896, Litt C., n°. 27;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het Reglement voor de Hoogere Krijgsschool, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170) en gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 8 April 1893 (*Staatsblad* n°. 65), wordt nader gewijzigd als volgt:

1°. In artikel 3, worden, in het 3de lid, de woorden „31 Januari” door „ult°. Februari” en, in het laatste lid, de woorden „30 Juni” door „31 Maart” en het woord „Juli” door „April” vervangen.

2°. De drie laatste woorden van het laatste lid van art. 22 vervallen.

3°. Aan het gestelde in het derde lid van art. 44 wordt toegevoegd:

„, tenzij dit ten aanzien van enkelen hunner, om bijzondere redenen, ter beoordeeling van den Minister van Oorlog, onnoodig mocht worden geacht.”

4°. Art. 46 wordt gelezen:

„Art. 46. De officieren, die de studien voor den intendancedienst volgen, worden ten behoeve van bijzondere studien en oefeningen met het onderwijs verband houdende, gedetacheerd:

a. bij de Rijkslandbouwschool te *Wageningen*, in het tweede studiejaar, van 1 Maart tot en met 30 Juni d. a. v. en in het derdestudiejaar, van 1 September tot en met 31 October d. a. v.;

b. bij de Nederlandsche school voor Nijverheid en Handel te *Enschede*, in het derde studiejaar, van 1 April tot en met 30 Juni d. a. v.;

c. bij het Centraal Magazijn van militaire kleeding en uitrusting te *Amsterdam*, in het derde studiejaar, van 16 Juli tot en met 31 Augustus d. a. v.;

De regeling van het onderwijs aan de Rijkslandbouwschool te *Wageningen*, alsmede die van het onderwijs aan de Nederlandsche school voor Nijverheid en Handel te *Enschede* worden vastgesteld door de Ministers van Oorlog en van Koloniën, eerstbedoelde regeling in overleg met den Minister van Binnenlandsche Zaken en laatstvermelde na gehouden overleg met laatstgenoemden Minister en met het bestuur der gemeente *Enschede*.

In het derde studiejaar worden voorts in de eerste helft van Juli enkele vestingwerken en inrichtingen voor verpleging, alsmede eenige magazijnen en fabrieken bezocht.”

5°. Art. 47 wordt gelezen:

„Art. 47. Na afsloop der detachering bij het Centraal Magazijn van Militaire kleeding en uit-

rusting te *Amsterdam*, bedoeld bij art. 46, onder *c*, zendt de directeur van dat magazijn een beoordeelend rapport omtrent de geschiktheid van elk der gedetacheerd geweest zijnde officieren, in het keuren van grondstoffen en van verschillende artikelen van militaire kleeding en nitrusting, door tusschenkomst van den Hoofdentendant, aan den Inspecteur van het Militair Onderwijs."

2. Dit besluit wordt voor het eerst toegepast op het leerjaar aanvangende in 1896, met dien verstande evenwel, dat de Minister van Oorlog gemachtigd is, gedurende de leerjaren 1896—1897 en 1897—1898, zoodanige wijziging te brengen in de bij de artt. 3 en 46 bedoelde tijdperken, als door den overgangstoestand zal worden geeischt.

De Ministers van Oorlog en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegedeeld.

Soestdijk, den 25sten Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

De Minister van Koloniën, (get.) BERGSM A.

(*Uitgeg.* 7 Juli 1896.)

26 Juni 1896. BESLUIT tot aanwijzing van de gemeente *Velzen* als losplaats van ruw zout. S. 100.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 23sten Juni 1896, n°. 120, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 5 der wet van 27 September 1892 (*Staatsblad* n°. 227);

Gelet op het Koninklijk besluit van 8 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 49);

Hebben goedgevonden en verstaan, met ingang van 15 Juli e. k. de gemeente *Velzen* aan te wijzen als losplaats van langs het *Noordzeekanaal* ingevoerd ruw zout.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 26sten Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 5 Juli 1896.)

26 Juni 1896. BESLUIT, bepallende de plaatsing in het *Staatsblad* van de den 9den November 1895 te 's *Gravenhage* tusschen *Nederland* en de *Zuid-Afrikaansche Republiek* gesloten overeenkomst tot regeling der wederzijdsche uitlevering van misdadigers. S. 101.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 9 November 1895 te 's *Gravenhage* tusschen *Nederland* en de *Zuid-Afrikaansche Republiek* gesloten overeenkomst tot regeling der wederzijdsche uitlevering van misdadigers;

Overwegende dat genoemde overeenkomst door Ons, namens de Koningin den 13den Maart 1896 is bekrachtigd, alsmede dat de akte, houdende die bekrachtiging den 19den Juni daaraanvolgende te 's *Gravenhage* is nitgewisseld tegen de akte van gelijke strekking van Zijn Hoog Edele den President der *Zuid-Afrikaansche Republiek*;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 23sten Juni 1896, n°. 6736; Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde overeenkomst te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde overeenkomst vervat.

Soestdijk, den 26sten Juni 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) J. RÖELL.

(*Uitgeg.* 3 Juli 1896.)

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoogstderzelver naam Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk en Zijn Hoog Edele de Staats-President der *Zuid-Afrikaansche Republiek* overeengekomen zijnde een nieuw verdrag te sluiten betreffende de uitlevering van misdadigers, hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk der Nederlanden:

jonkheer Mr. JOAN RÖELL, Minister van Buitenlandsche Zaken, en den heer Mr. WILLEM VAN DER KAAY, Minister van Justitie;

en Zijn Hoog Edele de Staats-President der *Zuid-Afrikaansche Republiek*:

den heer RUDOLF ABRAHAM IDUARD SNETHLAGE, Consul-Generaal der *Zuid-Afrikaansche Republiek* in *Nederland*;

die, na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de volgende artikelen zijn overeengekomen:

Art. 1. De Regeering der Nederlanden en de Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek verbinden zich, volgens de voorschriften bij de volgende artikelen vastgesteld, met uitzondering hunner onderdanen, wederkeerig aan elkander nit te leveren de personen verdacht, beklaagd, beschuldigd of veroordeeld ter zake van één of meer der feiten hieronder vermeld en begaan buiten het grondgebied der Partij, aan wie de uitlevering wordt gevraagd, te weten:

1°. aanslag tegen het leven van den Koning, van de regeerende Koningin, van den Regent of van den President der Republiek;

2°. doodslag of moord, kinderdoodslag of kindermoord, ondermoord, vergiftiging;

3°. het opzettelijk veroorzaken van de afdriving der vrucht van eene vrouw door haar zelve of door anderen;

4°. mishandeling, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

5°. verkrachting of een ander misdrijf tegen de zeden, voor zoover de wetten van het land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

6°. dubbel huwelijk;

7°. oplichting, wegvoering, verberging, wegmaking of onderschuiving van een kind;

8°. het namaken of vervalschen van muntspeciën of muntpapier of het opzettelijk in omloop brengen van valsche of vervalschte muntspeciën of muntpapier, beide voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

9°. valscheheid in zegels of merken, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

10°. valscheheid in geschriften of bankpapier en het met opzet gebruik maken daarvan, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

11°. meened, valsche getuigenis, omkoopning van getuigen;

12°. omkoopning van ambtenaren, knevelarij, verduistering door ambtenaren, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

13°. opzettelijke brandstichting, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

14°. opzettelijke en wederrechtelijke vernieling van een gebouw of getimmerte, dat geheel of gedeeltelijk aan een ander toebehoort, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

15°. openlijk geweld met vereenigde krachten tegen personen of goederen, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

16°. het wederrechtelijk en opzettelijk doen zinken of doen stranden, vernielen of onbruikbaar maken van een vaartuig, voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan;

17°. muiterij en verzet van passagiers tegen den schipper en van mindere schepelingen tegen hun meerdere in rang;

18°. het opzettelijk doen ontstaan van gevaar voor een spoorstroom;

19°. diefstal, verduistering;

20°. oplichting;

21°. misbruik van een handteekening in blanco;

22°. bedriegelijke bankbreuk (bedriegelijke insolventie), voor zoover de wetten van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt, op dien grond uitlevering toestaan.

Onder de voorgaande qualificatiën zijn begrepen de poging en de medeplichtigheid, voor zoover zij strafbaar gesteld zijn bij de wetgeving van het Land, waaraan de uitlevering gevraagd wordt.

2. De vraag of een feit valt onder de benamingen van artikel 1 wordt beslist naar de wetgeving van het Land, waaraan de uitlevering wordt gevraagd.

3. Geene uitlevering wordt toegestaan, ingeval het feit in een derden Staat is gepleegd en de Regeering van dien Staat de uitlevering aanvraagt.

4. Geen uitlevering wordt toegestaan, zoolang de aangevraagde vervolgd wordt in het Land, waaraan de aanvraag om uitlevering is gericht, ter zake van het feit, aanleiding hebbende gegeven tot de aanvraag om uitlevering, of ingeval hij reeds veroordeeld, van rechtsvervolging ontslagen of vrijgesproken was bij terechtstelling ter zake van dat feit, door den bevoegden rechter van een der beide Landen.

5. Geen uitlevering wordt toegestaan indien de vervolging of de straf vóór de aanhouding van den persoon verjaard is, naar de wetten van het

Land, waaraan de uitlevering wordt gevraagd, of, zoo er nog geen aanhouding heeft plaats gehad, hetzij voor de oproeping om door de Rechtbank te worden gehoord, hetzij voor de uitreiking van een lastbrief.

6. Geene uitlevering wordt toegestaan dan onder voorwaarde dat de uitgeleverde persoon niet zal mogen worden vervolgd of gestraft, noch aan een derden Staat uitgeleverd ter zake van een feit niet genoemd in artikel 1 van dit verdrag en vóór de uitlevering gepleegd, tenzij hem een termijn van één maand is verleend om het Land te verlaten.

Hij zal evenmin worden vervolgd of gestraft ter zake van eenig strafbaar feit in het tegenwoordig verdrag genoemd en vóór de uitlevering gepleegd, maar waarvoor de uitlevering niet heeft plaats gehad, zonder de toestemming der Regeering die den uitgeleverde heeft overgegeven, en die, indien zij zulks wenschelijk acht, de overlegging zal kunnen vorderen van een der bescheiden, in artikel 10 van het tegenwoordig verdrag vermeld. De toestemming dier Regeering zal insgelijks worden vereischt om de uitlevering van den beklagde aan een derden Staat toe te staan. Intuschen zal de toestemming niet noodig zijn, wanneer de beklagde nit eigen beweging zal hebben verzocht terecht te staan of zijn straf te ondergaan, of wanneer hij, binnen den bovengenoemden termijn het grondgebied van den Staat, waaraan hij is uitgeleverd, niet zal hebben verlaten.

7. Indien de persoon, wiens uitlevering gevraagd is, vervolgd wordt of straf ondergaat wegens een ander feit dan dat, hetwelk aanleiding heeft gegeven tot de aanvraag om uitlevering, zoo kan zijne uitlevering niet worden toegestaan, dan na afloop van de vervolging in het Land, waaraan de uitlevering is gevraagd en, ingeval van veroordeeling, dan nadat hij zijn straf zal hebben ondergaan of gratie hebben bekomen, behoudens het bepaalde bij artikel 14.

8. De bepalingen van het tegenwoordig verdrag zijn niet toepasselijk op staatkundige misdrijven.

Hij die ter zake van een der in artikel 1 genoemde gemeene feiten is uitgeleverd, kan derhalve in geen geval worden vervolgd of gestraft in den Staat; waaraan de uitlevering is toegestaan, ter zake van een staatkundig misdrijf door hem gepleegd vóór zijne uitlevering, noch van eenig feit met zoodanig staatkundig misdrijf samenhangende, tenzij hij de vrijheid hebbe gehad het Land weder te verlaten, gedurende eene maand,

nadat de tegen hem ingestelde vervolging zal zijn afgelopen, en hij, ingeval van veroordeeling, de hem opgelegde straf zal hebben ondergaan of hem daarvan gratie zal zijn verleend.

9. De uitlevering zal worden aangevraagd langs diplomatieken weg in Nederland aan en door den Minister van Buitenlandsche Zaken; in de Zuid-Afrikaansche Republiek aan en door den Staats-Secretaris.

10. Geen uitlevering zal worden toegestaan, dan onder overlegging in het oorspronkelijk of in gewaarmerkt afschrift hetzij van een vonnis van veroordeeling, hetzij een vonnis van in staat van beschuldigingstelling of van rechtsingang met bevel van gevangenneming, hetzij van een lastbrief tot gevangenneming, afgegeven in de vormen, voorgeschreven door de wetgeving van het Land, dat de aanvraag doet, mits die lastbrief vergezeld zij van getuigenverklaringen (afgelegd hetzij in tegenwoordigheid hetzij in afwezigheid van den verdachte), nit welke getuigenverklaringen en de bovengenoemde vonnissen de Staat, waaraan de uitlevering wordt gevraagd, moet kunnen beoordeelen of het feit, waarvan sprake is, een geval daarstelt in het tegenwoordig verdrag voorzien.

Onder gewaarmerkte afschriften worden verstaan de afschriften van alle bovengenoemde stukken, als zoodanig gewaarmerkt door een ambtenaar tot die waarmerking bevoegd volgens de wetgeving van het aanvragende Land.

De neergelegde stukken zullen, zooveel mogelijk, vergezeld gaan van het signalement van den persoon wiens uitlevering wordt aangevraagd.

11. Geen uitlevering zal plaats hebben tenzij de overgelegde getuigenverklaringen, voor zoover die door het vorig artikel gevorderd worden, voldoende, naar de wetgeving van den aangevraagden Staat, doen blijken van het misdrijf.

12. De op en bij den opgeëischte in beslag genomen goederen zullen worden overgegeven aan den opeischenden Staat, indien de bevoegde macht van den Staat, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, de overgave daarvan heeft bevolen.

13. In afwachting van de aanvragen, om uitlevering langs den in artikel 9 vermelden weg, zal de persoon, wiens uitlevering volgens het tegenwoordige verdrag kan gevraagd worden, voorloopig kunnen worden aangehouden op last van de bevoegde magistraten:

in Nederland op de aanvraag van iederen publieken aanklager van de Zuid-Afrikaansche Republiek;

in de Zuid-Afrikaansche Republiek op de aanvraag van iederen officier van justitie of van elken rechter van instructie (rechter-commissaris).

Deze aanvragen worden langs diplomatieken weg overgebracht.

De voorloopige aanhouding, is onderworpen aan de vormen en de regels voorgeschreven door de wetgeving van den Staat, waarin zij wordt toegepast.

Indien de aanvraag tot uitlevering met de daarbij behorende bescheiden niet binnen drie maanden, na de dagteekening van het bevel van voorloopige aanhouding, is gevolgd, zal de persoon, die voorloopig is aangehouden, onmiddellijk in vrijheid worden gesteld, ten ware hij uit anderen hoofde in hechtenis behoorde te blijven.

14. Wanneer in eene strafzaak de terechtstelling of de confrontatie van misdadigers, die zich in den anderen Staat in voorloopige hechtenis bevinden of straf ondergaan, ten opzichte van welken Staat zij vreemdelingen zijn, of hunne persoonlijke verschijning als getuigen, of wel de mededeeling van overtuigingsstukken of van bescheiden, die zich in handen bevinden van autoriteiten van het andere Land, nuttig of noodig zal worden geoordeeld, zal de daartoe strekkende aanvraag geschieden op den voet van artikel 9 van dit verdrag en zal daaraan gevolg gegeven worden, tenzij er bijzondere redenen mochten bestaan, die er zich tegen verzetten, en onder verplichting tot terugzending van de misdadigers onmiddellijk na den afloop van de terechtstelling, de confrontatie of het getuigenverhoor, en van de stukken.

15. De doorvoer over het grondgebied van een der Contracteerende Partijen, van een, door eene derde Mogendheid aan de andere Partij uitgeleverden persoon, die niet behoort tot het Land, door hetwelk de doorvoer plaats heeft, zal worden toegestaan, indien het Land van doorvoer een uitleveringsverdrag met deze derde Mogendheid heeft, op het eenvoudig vertoon, hetzij van het oorspronkelijke, hetzij van een gewaarmerkt afschrift van een der stukken, vermeld in artikel 10 van het tegenwoordig verdrag, mits het feit, waarop de uitlevering gegrond is, in dit verdrag vermeld zij en niet valle onder de bepalingen, waarbij in dit verdrag de uitlevering is uitgesloten en onder de voorwaarden, die dit verdrag in sommige gevallen stelt, en mits de doorvoer geschiede met medewerking van beamtben van het Land, dat den doorvoer over zijn grondgebied heeft toegestaan.

De kosten van doorvoer zullen komen voor rekening van den Staat, die de uitlevering heeft aangevraagd.

16. De wederzijdsche Regeeringen doen over en weder afstand van alle aanvraag om terugbetaling van de kosten van onderhoud, van vervoer en andere, die binnen de grenzen van haar wederzijdsch grondgebied zouden kunnen voortvloeien uit de uitlevering van personen en uit het vervoer en de terugzending van tijdelijk uitgeleverden, mitsgaders uit de toezending en terugzending der overtuigingsstukken of der bescheiden.

De uit te leveren persoon zal gebracht worden naar de haven, bij onderling overleg tusschen de beide Regeeringen aan te wijzen, en op kosten van den opeischenden Staat worden ingescheept.

17. Het tegenwoordig verdrag, dat niet toepasselijk is op de Koloniën, zal in werking treden drie maanden na de uitwisseling der akten van bekrachtiging.

Het zal van kracht blijven tot zes maanden na verklaring in tegenovergestelden zin door eene der beide Regeeringen gedaan.

Het zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging er van zullen zoodra mogelijk worden uitgewisseld.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden het tegenwoordig verdrag hebben ondertekend en van hun zegel voorzien.

In dubbel opgemaakt te 's Gravenhage, den 9den November 1895.

(L. S.) (get.) J. RÖELL.

„ „ VAN DER KAAJ.

„ „ R. A. I. SNETHLAGE.

29 Juni 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de bepalingen der arbeidswet ook gelden ten aanzien van de echtgenooten van den werkgever, die buiten eenig dienstcontract hem vrijwillig behulpzaam is in de uitoefening van zijn bedrijf.

De Hooge Raad enz.;

Gezien eene verklaring van den griffier bij het kantongerecht te Schagen, dat tegen voormeld vonnis geen hooger beroep of cassatie is aangezet;

Gelet op het middel van cassatie, luidende:

Schending door verkeerde toepassing van de artt. 7, 11 en 17 der Arbeidswet in verband met de artt. 211, 214, 215, 221 en 253 Strafverordening;

Overwegende dat de beklagde heeft terechtge- staan ter zake van op 19 Mei 1895, des voor- middags omstreeks 10½ uur, te Anna Paulowna, in eene kaasfabriek N. R., huisvrouw van A. W., arbeid te hebben doen verrichten, bestaande in de kaas in zettters of koppen gereed te maken, zonder dat hij als hoofd of bestuurder van voor- noemd bedrijf, waarin en waarvoor toen door voormelde vrouw voorzegde arbeid werd verricht, er voor gezorgd had, dat in die fabriek op eene plaats waar arbeid wordt verricht, op eene zicht- bare wijze was opgehangen eene door hem onder- teekende, door of van wege den burgemeester gewaarmerkte lijst, vermeldende den naam en voornaam van die vrouw, den aanvang, en het einde van haar werktijd, de werkuren en het etmaal bestemd tot wekelijkchen rustdag; welke telastlegging bij het bestreden vonnis als be- wezen is aangenomen; terwijl het bewezene is gequalificeerd zooals in het hoofd van dit arrest is vermeld;

O. dat het tegen deze qualificatie gerichte middel berust op de stelling, dat de wet op het oog heeft al die personen, die aan den werkgever ondergeschikt in zijne werkplaats of fabriek arbeid verrichten, m. a. w. die personen, waarbij een zeker dienstcontract moet geacht worden aan- wezig te zijn, maar niet de echtgenoot, die tot den werkgever in eene geheel andere verhouding staat en die hem vrijwillig behulpzaam is in de uitoefening van het bedrijf;

O. daaromtrent dat de wet van 19 Sept. 1874 (*Sibl.* n°. 130), welke door art. 26 der Arbeids- wet is afgeschaft, strafbaar stelde het *in dienst nemen of in dienst hebben* van kinderen in of bij eene onderneming; dat deze uitdrukkingen niet zijn overgenomen in de Arbeidswet, omdat volgens de toelichting dier wet door de Regeering deze woorden tot zeer uiteenlopende opvattingen aanleiding gaven en den bewijlast voor het O. M. zeer moeilijk maakten, tengevolge waarvan vele feiten straffeloos bleven in strijd met de bedoeling van den wetgever, en dat zij, om hieraan een einde te maken, zijn vervangen door de uitdrukking „een kind *arbeid doen verrichten*“;

O. nu, dat hetzij men een vrouw, hetzij men een kind arbeid doet verrichten, deze laatste woorden in beide gevallen hetzelfde begrip te kennen geven, zoodat wanneer, gelijk uit het voorgaande volgt, ten aanzien van een kind voor de strafbaarheid van hem die het te werk stelt, geen dienstcontract wordt gevorderd, zoodanig

contract ook niet wordt vereischt, wanneer het geldt den arbeid eener vrouw; hetgeen ook in overeenstemming is met de volgende verklaring, door de Regeering bij de behandeling der wet afgelegd; „het beginsel van deze wet is, te trachten tegen te gaan *ieder* overmatigen arbeid van jeng- dige personen en vrouwen, waar ook, zoowel in fabrieken als in werkplaatsen, groot of klein“;

O. verder, dat de vrijstelling, welke in het tweede lid van art. 23 wordt verleend van de verplichting van art. 11, wanneer het geldt arbeid, verricht in of voor een bedrijf in de eigen woning van het hoofd daarvan, die het aldaar zonder hulp van anderen dan zijn echtgenoot uitoefent, — niet te pas zou kunnen komen, wanneer de wet, zooals bij het middel wordt beweerd, bij het tegengaan van overmatigen arbeid van vrouwen, niet ten aanzien der echtgenooten van den werk- gever van toepassing is;

O. voorts, dat ten deze volgens de feitelijke beslissing vaststaat, dat de vrouw niet was hoofd of bestuurderes van het bedrijf, en dat zij op last van den beklagde in de fabriek aan den arbeid is geweest; dat al moge worden aange- nomen, dat zij niettemin den arbeid vrijwillig verrichtte, deze omstandigheid de strafbaarheid van den beklagde niet wegneemt, omdat het volgens de wet niet de vraag is, of de vrouw verplicht was, aan den last van haren man te vol- doen, maar enkel of zij, die niet was hoofd van het bedrijf, door het hoofd is aan het werk gesteld;

O. dat mitsdien het middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

1 Juli 1896. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Rijswijk*, tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*:

1°. dd. 18 Juli 1895 G n°. 41 tot in- trekking van hun besluit van 5 Januari 1882 G n°. 59 voor zooveel daarbij goedkeuring is verleend aan het besluit van dien Raad, dd. 22 December 1881, tot bepaling der jaarwedde van den onderwijzer van bijstand op f 400 en

2°. dd. 9 Januari 1896 G n°. 78, waarbij goedkeuring is verleend aan het besluit van den Commissaris der Koningin dd. 30 December 1895 A n°. 5, tot vaststelling der jaarwedde van een onderwijzer of onder- wijzeres tot bijstand van het hoofd der open- bare school te *Rijswijk* op f 550. S. 102.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Raad der gemeente *Rijswijk* tegen de besluiten van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*:

1°. dd. 18 Juli 1895, G, n°. 41, 2de afd., tot intrekking van hun besluit van 5 Januari 1882, G n°. 59, 2de afd., voor zooveel daarbij goedkeuring is verleend aan het besluit van dien Raad dd. 22 December 1881, tot bepaling der jaarwedde van den onderwijzer van bijstand op f 400, en

2°. dd. 9 Januari 1896 G, n°. 73, 2de afd., waarbij goedkeuring is verleend aan het besluit van den Commissaris der Koningin in *Noordbrabant* dd. 30 December 1895, A; n°. 5, 2de afd., tot vaststelling der jaarwedde van een onderwijzer of onderwijzeres tot bijstand van het hoofd der openbare school te *Rijswijk* op f 550;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 27 Mei 1896, n°. 40);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Juni 1896, n°. 3432, afdeling Onderwijs;

Overwegende: dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* bij besluit van 18 Juli 1895 de door hen bij besluit van 5 Januari 1882 aan het besluit van den Raad der gemeente *Rijswijk*, dd. 22 December 1881 tot vaststelling van de jaarwedde van den onderwijzer van bijstand op f 400 verleende goedkeuring hebben ingetrokken;

dat genoemde gemeenteraad daarna heeft geweigerd, die jaarwedde nader te regelen en ook Burgemeester en Wethouders te dien aanzien geene nadere voorziening te dier zake hebben willen treffen;

dat daarop de Commissaris der Koningin in *Noordbrabant* bij besluit van 30 December 1895, met toepassing van art. 127 van de gemeentewet, de jaarwedde van een onderwijzer of onderwijzeres tot bijstand van het hoofd der openbare lagere school in de gemeente *Rijswijk* op f 550 heeft vastgesteld, uit overweging, dat — nu Gedeputeerde Staten de door hen in 1882 verleende goedkeuring van de regeling der jaarwedde van den onderwijzer van bijstand in genoemde school hadden ingetrokken en noch door den gemeenteraad, noch door Burgemeester en Wethouders behoorlijk zorg was gedragen voor de hun opgedragen uitvoering der bepaling van

de wet op het lager onderwijs, — in strijd met art. 24 dier wet een onderwijzer van bijstand in de openbare school te *Rijswijk* ontbrak, nadat oproepingen van sollicitanten tegen een salaris van f 400 's jaars zonder gevolg zijn gebleven;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* bij besluit van 9 Januari 1896 met verwijzing naar art. 26 van de wet tot regeling van het lager onderwijs en de artt. 126 en 127 van de gemeentewet voormeld besluit van den Commissaris der Koningin hebben goedgekeurd;

dat de Raad der gemeente *Rijswijk* zich bij een op 30 Januari 1896 bij het Kabinet der Koningin ingekomen adres tot Ons heeft gewend met het verzoek zoowel voormeld besluit van Gedeputeerde Staten van 18 Juli 1895, als dat van 9 Januari 1896 te vernietigen en, zoo daartoe geene termen bestaan, laatstbedoeld besluit in dien zin te verbeteren, dat de jaarwedde van bovenbedoelden onderwijzer of onderwijzeres op f 400 blijve vastgesteld, daarbij aanvoerende, dat sedert 1882 de plaats van onderwijzer aan de openbare school te *Rijswijk*, niettegenstaande herhaalde oproeping van sollicitanten onvervuld is gebleven; dat de Raad van oordeel, dat niet de lage jaarwedde, maar alleen onvoldoend onderwijzend personeel de oorzaak hiervan is, geweigerd heeft gevolg te geven aan de uitnodiging van Gedeputeerde Staten om die jaarwedde te verhoogen; dat de Raad volgens de wettelijke voorschriften de jaarwedde des onderwijzers heeft vastgesteld en de goedkeuring van Gedeputeerde Staten daarop heeft verkregen, welke eenmaal verleende goedkeuring niet teruggenomen kan worden; dat er ten deze geen plaats is voor toepassing van art. 126, 2de lid, der gemeentewet, daar dit wettelijk voorschrift niet het geval betreft, dat Gedeputeerde Staten van oordeel zijn, dat een wettig tot stand gekomen besluit niet meer voldoet aan de behoeften van den tijd, maar dat aangenomen zelfs, dat Gedeputeerde Staten tot bovenbedoelde intrekking hunner goedkeuring bevoegd waren, dan toch art. 126, 2de lid, der gemeentewet niet in zich sluit de onbestaanbaarheid van het besluit van 1881; dat bovendien het door den Commissaris der Koningin bepaald bedrag van de jaarwedde des onderwijzers te hoog is gesteld, omdat, blijkens het officieel verslag over het onderwijs 1893/1894 nog op meer dan 500 plaatsen, waarvan meer dan 200 in *Limburg* en 70 in *Noordbrabant* aan onderwijzers eene bezoldiging is toegekend van minder dan f 500,

en dat de gemeente *Rijswijk*, wier bevolking minder dan 516 zielen bedraagt, reeds zwaar gedrukt wordt door de kosten voor lager onderwijs ten bedrage van f 1436 bij een begrootingscijfer van f 4000;

Overwegende dat appellant, voor zooveel zijn beroep gericht is tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* dd. 18 Juli 1895, niet in acht heeft genomen den termijn bedoeld bij art. 14, 2de lid der wet op het lager onderwijs, zoodat hij in dat gedeelte van zijn beroep niet ontvankelijk zal moeten verklaard worden; dat voormeld besluit, behoudens eventueele vernietiging wegens strijd met de wet of het algemeen belang, waartoe geene termen bestaan, onaanstaafbaar is geworden, enmitsdien een door Gedeputeerde Staten goedgekeurd raadsbesluit tot regeling der jaarwedde van een onderwijzer van bijstand aan de openbare lagere school te *Rijswijk* ontbrak;

Overwegende, dat en de gemeenteraad en Burmeester en Wethouders van *Rijswijk* daarna hebben geweigerd om behoorlijk voor de, van hen bij art. 126 van de gemeentewet gevorderde medewerking ter uitvoering van de wet op het lager onderwijs zorg te dragen;

dat de Commissaris der Koningin in *Noordbrabant* in casu terecht art. 127 der gemeentewet heeft toegepast;

Overwegende, dat het in de gegeven omstandigheden niet te verwachten is, dat voor eene jaarwedde beneden f 550 aan de openbare lagere school te *Rijswijk* een geschikte onderwijzer of onderwijzeres te verkrijgen is;

datmitsdien die jaarwedde door den Commissaris der Koningin bij besluit van 30 December 1895, A, n°. 5, 2de afd., op goede gronden is vastgesteld op f 550 en Gedeputeerde Staten voornoemd aan dat besluit terecht hnnne goedkeuring hebben verleend;

Gezien de betreffende artikelen van de gemeentewet en de wet op het lager onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. appellant in zijn beroep tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 18 Juli 1895, G, n°. 41, 2de afd., tot intrekking van hun besluit van 5 Januari 1882, G, n°. 59, 2de afd., voor zooveel daarbij goedkeuring verleend is aan het besluit van den gemeenteraad van *Rijswijk* van 22 December 1881 ter bepaling van de jaarwedde van den onderwijzer van bijstand op f 400, niet-ontvankelijk te verklaren;

2°. met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* van 9 Januari 1896, G, n°. 73, 2de afd., het daartegen ingesteld beroep te verklaren ongegrond enmitsdien de jaarwedde van een onderwijzer of onderwijzeres tot bijstand van het hoofd der openbare school te *Rijswijk* vast te stellen op f 550.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 1sten Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 12 Juli 1896.)

7 Juli 1896. WET, houdende wijzigingen int het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. S. 103.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1892/93, n°. 190, 1—4; 1894, n°. 15; 1894/95, n°. 16, 1—13.

Hand. id. 1894/95, bladz. 1123—1144, 1147—1166, 1171—1181, 1191—1192.

Hand. 1° Kamer 1894/95, bladz. 287—297, 300, 301; 1895/96, bladz. 9—17, 23—35, 109—162.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige wijzigingen te brengen in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz. Art. 1. Artikel 4 n°. 7 en 8 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering worden gelezen als volgt:

„7°. Ten aanzien van hen, die geene bekende woonplaats in het koninkrijk hebben, ter plaatse van hun werkelijk verblijf.

„Indien deze plaats niet bekend is, gelijk mede in geval in regten worden opgeroepen houders van aandeelen in geldleeningen of maatschappijen, welke niet op naam staan, en waarvan de eigenaars uit dien hoofde onbekend zijn, zal het exploit worden aangeplakt aan de hoofd-deur van de gehoorzaal des regters, voor wien de vordering bragt wordt of aanhangig is, en zal een tweede afschrift moeten worden over-

gegeven aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij dat regterlijk collegie, die het oorspronkelijke met „gezien” zal teekenen.

„Daarenboven moet het gedaan exploit worden aangekondigd in een der dagbladen van de plaats, waar de Regtbank zitting houdt, of, bij gebreke daarvan, van eene naburige plaats.

„Gelijkelyk zal worden gehandeld ten aanzien van naamlooze vennootschappen, bestaande of ontbonden, bij gebreke van gemeenschappelyk kantoor, bestuurder of vereffenaar, of wanneer de bestuurder of vereffenaar geen bekende woonplaats en geen bekend werkelijc verblijf binnen het koningrijk heeft.

„Indien het exploit niet een te voeren of aanhangig regtsgeding betreft, moet het worden aangeplakt aan de hoofddeur van de gehoorzaal der Regtbank, binnen wier ressort de verzoeker zijne woonplaats heeft, het tweede afschrift aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij die Rechtbank worden overgegeven en de aankondiging in een der dagbladen van die woonplaats of, bij gebreke daarvan, van eene naburige plaats, geschieden.”

„8°. Ten aanzien van hen, die in de koloniën van den Staat of buiten 's lands wonen, voor zooverre zij binnen het koningrijk geen bekend verblijf hebben, aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het regterlijk collegie, voor hetwelk de vordering moet gebragt worden of aanhangig is, en die het oorspronkelijke met „gezien” zal teekenen, en het afschrift van het exploit, ten behoeve der eerstgemelden aan het departement der koloniën, en van laatstgemelden aan dat van buitenlandsche zaken zal toezenden.

„Indien het exploit niet een te voeren of aanhangig regtsgeding betreft, zal het gedaan worden aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Regtbank, binnen wier ressort de verzoeker zijne woonplaats heeft, welke ambtenaar daarmede zal handelen als in het eerste lid is omschreven.

„Indien in het geval van het tweede en het vierde lid van n°. 7 en in dat van het eerste lid van n°. 8, hierboven voorzien, de zaak voor den Kantonregter moet dienen of dient, zal het tweede afschrift van het exploit worden overgegeven aan den persoon of de woonplaats van het hoofd van het plaatselijc bestuur of van dengeen, die hem vervangt, welke hetzelfde, ten einde als bij de voorzeide nummers is vermeld, moet doen toekomen aan den Officier bij de

Arrondissements-Regtbank, binnen welker regtsgebied het Kantongeregts gevestigd is.”

Aan artikel 4 wordt toegevoegd:

„9°. ten aanzien van de getrouwde, niet van tafel en bed gescheiden vrouw, wat betreft de dagvaardingen en alle andere exploiten, die haar ten verzoeke van haren echtgenoot worden uitgebragt, aan haar in persoon of aan haar werkelijc verblijf, en, wanneer dit is ter woonplaats van haren echtgenoot, alsdan aan haar in persoon, of, zoo de deurwaarder haar aldaar niet vindt, aan het hoofd van het plaatselijc bestuur van die woonplaats, of aan dengene, die hem vervangt, in voege als in artikel 2 van dit wetboek is voorgeschreven, terwijl bovendien in dat geval het exploit zal moeten worden aangekondigd in een dagblad der woonplaats van den man, of bij gebreke daarvan, van eene naburige plaats en een afschrift van die aankondiging zal moeten worden aangeplakt aan de buitenzijde der hoofddeur van het door hen bewoonde huis.

„Deze aankondiging zal alleen bevatten de dagteekening van het exploit, de aanwijzing van den persoon ten wiens verzoeke, en van de persoon aan wie het exploit is gedaan, de vermelding van den deurwaarder, die het gedaan heeft en van den persoon aan wien afschrift van het exploit gelaten is; voorts, indien de aankondiging eene dagvaarding betreft, de aanwijzing van den regter voor wien, en van dag en uur der teregtzitting, tegen welke gedagvaard is, en indien de aankondiging de beteekening van eene regterlijke nitspraak of beschikking betreft, de aanwijzing van den regter door wien, en van den dag waarop die nitspraak gewezen of die beschikking genomen is.

„Het aangeplakte afschrift der aankondiging zal op het verzoek van de vrouw door den deurwaarder onmiddellijc moeten verwijderd worden.

„Indien de vrouw haar werkelijc verblijf niet heeft ter woonplaats van den man en de deurwaarder aan dat werkelijc verblijf niemand aantreft, zal artikel 2 moeten worden toegepast.

„Indien de vrouw geen bekend verblijf binnen het koningrijk heeft, zal het exploit moeten geschieden op de wijze, bij n°. 7 van dit artikel omschreven.”

2. Artikel 7 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De gewone termijn van dagvaarding is voor hen, die in het koningrijk wonen of hun verblijf

houden: voor den Kantonregter van ten minste vijf dagen en voor de regterlijke collegiën van ten minste acht dagen.

„In spoedeisende zaken kan de Kantonregter op mondeling verzoek des eischers vergunnen, den termijn van dagvaarding te verkorten, in welk geval de vergunning aan het hoofd van het exploit gesteld en hiermede gelijktijdig geregistreerd wordt.

„Evenzeer kan de president van het regterlijk collegie in spoedeisende zaken op mondeling of schriftelijk verzoek des eischers den termijn van dagvaarding verkorten; in het eerste geval wordt gehandeld, zooals hierboven ten aanzien van den Kantonregter is bepaald, terwijl in het laatste geval de president zijn beschikking op het request plaatst.”

3. In artikel 15 van genoemd wetboek worden de woorden: „in de maanden”, enz. tot en met „zes uren des morgens” vervangen door de woorden: „vóór zeven uren des morgens”.

4. Aan artikel 19 van genoemd wetboek wordt toegevoegd een vierde lid, luidende:

„Indien geen minnelijke schikking tot stand komt, bepaalt de regter den dag, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.”

5. Het eerste lid van artikel 52 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De voorloopige tenuitvoerlegging der vonnissen niettegenstaande hooger beroep of verzet zal bevolen worden:

1°. indien de uitspraak berust op een authentieke titel;

2°. indien zij berust op een onderhandsch geschrift, hetwelk erkend is door dengene, tegen wien men zich daarop beroept, of hetwelk regtens voor erkend wordt gehouden, welke erkenning mede aangenomen wordt, in geval regt wordt gedaan bij verstek;

3°. indien er is een voorafgegane veroordeeling bij een vonnis, hetwelk voor geen verzet of hooger beroep vatbaar is.”

6. In artikel 53 van genoemd wetboek worden in 7°. achter het woord: „levensonderhoud” toegevoegd de woorden: „en in het algemeen voldoening eener bepaalde geldsom.”

7. Artikel 66 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De vonnissen en bevelschriften, in artikel 46 bedoeld, behoeven niet betekend te worden, tenzij dit ingevolge de bepalingen van het tweede boek van dit wetboek tot verhaal van geldelijke

verplichtingen, welke de wederpartij krachtens dezelve te vervullen heeft, noodig mogt zijn.”

8. Artikel 67 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

9. Artikel 68 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Indien de verweerder vermeent gronden te hebben, om iemand in vrijwaring op te roepen en hij die oproeping niet heeft gedaan vóór den dag, waarop de zaak heeft moeten dienen, zal hij zijne daartoe strekkende, met redenen omkleede conclusie vóór alle weren moeten nemen op den dag, voor het voordragen der verwering bepaald.

„In die conclusie zal het, met afwijking van het bepaalde in het tweede lid van artikel 141, geoorloofd zijn de exceptie van onbevoegdheid op te nemen, en zal deze, zoo dit niet geschied is, voor gedekt gehouden worden, tenzij de regter onbevoegd is uit hoofde van het onderwerp des geschils.

„Indien de eischer vermeent gronden te hebben om iemand in vrijwaring op te roepen, zal hij het verzoek daartoe bij met redenen omkleede conclusie moeten doen ten dage bepaald voor het dienen van repliek.

„Indien het verzoek toegewezen wordt, zal de regter eenen voldoende termijn verleen, naarmate van den afstand van des waarborgs woonplaats en den dag bepalen, waarop zoowel de oorspronkelijke zaak, als die in vrijwaring weder ter rolle zal worden opgeroepen.

„Het vonnis, waarbij de dagvaarding in vrijwaring is toegestaan, zal aan den waarborg niet behoeven betekend te worden. De dagvaarding zal den inhoud van hetzelfde moeten behelzen, en daarbij zal moeten worden overgegeven kopij der stukken, welke aan of door den eischer in vrijwaring betekend zijn.

„Indien het verzoek afgewezen wordt, bepaalt de regter bij die beslissing den dag, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.”

10. In het eerste lid van artikel 70 van genoemd wetboek worden de woorden: „den eischer” vervangen door de woorden: „zijn oorspronkelijke wederpartij.”

In het tweede lid van dat artikel worden de woorden: „de oorspronkelijke eischer” vervangen door de woorden: „de wederpartij van den geaarborgde.”

De laatste zinsnede van artikel 73 wordt gelezen als volgt:

„is dit het geval niet, dan wordt de hoofdzaak,

wanneer de oorspronkelijke eischer of verweerder dit vordert, afzonderlijk beslist”.

11. Aan het eerste lid van artikel 82 van genoemd wetboek wordt toegevoegd:

„in geval van echtscheiding of scheiding van tafel en bed, nadat het aan den gedaagde betee-kend is en openbaar gemaakt op de wijze, bij artikel 828 van dit wetboek voorgeschreven, en zoowel negentig dagen na de beteekening, als dertig dagen na de laatste aankondiging, bedoeld in artikel 811 3°, zijn verlopen”.

12. Artikel 83 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Het exploit van verzet zal summierlijk be- helzen de middelen van de partij, en dagvaarding aan den persoon of ter gekozen woonplaats van den oorspronkelijke eischer.

„De oorspronkelijke eischer heeft de bevoegd- heid om, overeenkomstig artikel 136 van dit wet- boek, tegen een vroegeren dan den in het exploit van verzet uitgedrukten regtsdag op te roepen.”

13. Achter artikel 89 van genoemd wetboek word gevoegd een nieuw artikel, luidende:

„Art. 89a. De gedaagde, tegen wien verstek verleend is, heeft, zoolang ten profijte daarvan het vonnis nog niet gewezen is, de bevoegdheid om ten dienenden dage alsnog in regten te ver- schijnen, waardoor de gevolgen van het tegen hem verleend verstek vervallen, behalve ten aan- zien van de daardoor veroorzaakte kosten, waarop artikel 89 van dit wetboek toepasselijk is.”

14. Artikel 93 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

Van het eerste lid van artikel 94 wordt de aanhef gelezen: „Indien de gedaagde op de dag- vaarding verschijnt en de nietigheid van het exploit inroept, kan”, enz.

In het tweede lid van dit artikel vervallen de woorden: „of aan den gedaagde tot zijne ver- dediging uitstel verleenem.”

15. Het laatste lid van artikel 103 van ge- noemd wetboek vervalt.

Artikel 104 wordt gelezen als volgt:

„Het tegenbewijs staat van regtswege vrij. Dit verhoor wordt gehouden op de plaats, den dag en het uur, bij het vonnis of dadelijk na afloop van het verhoor der voor het bewijs gehoorde getuigen te bepalen.

„Indien een der partijen verlenging van de in dit of het vorig artikel bedoelde termijnen verzoekt, zal dit incident dadelijk, zonder eenige voorziening daartegen, beslist worden.”

Artikel 106 wordt gelezen als volgt:

„De namen en woonplaatsen der getuigen worden ten minste drie dagen vóór het verhoor aan de wederpartij beteekend.

„Daarbij zal, indien het vonnis, hetwelk het getuigenverhoor beveelt, niet uitgesproken is in tegenwoordigheid van de partij, afschrift van het vonnis worden overgegeven, zoo dit niet reeds vroeger is geschied.

„Indien partijen bij de uitspraak van het vonnis tegenwoordig zijn, zal van die tegenwoordigheid op het audientieblad worden melding gemaakt.”

Tusschen de artikelen 108 en 109 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende als volgt:

„Art. 108a. Indien een getuige, behoorlijk opgeroepen, niet verschijnt, of indien dezelve weigert te antwoorden, of ook indien een ge- tuige is gewraakt geworden, kan de belanghebbende partij aan den regter eenen naderen termijn ver- zoeken.”

16. Aan artikel 119 van genoemd wetboek worden toegevoegd als derde, vierde en vijfde lid:

„Indien de getuigen buiten 's lands wonen, kan de regter aan een door hem aan te wijzen autoriteit van het land hunner woonplaats ver- zoeken het verhoor te houden, of dat verhoor opdragen aan den Nederlandschen consularen ambtenaar, tot wiens ressort de woonplaats dier getuigen behoort.

„De regter zal dan tevens den termijn be- palen, die in acht genomen moet worden bij het beteekenen aan de wederpartij van dag, uur en plaats, waarop dit verhoor zal gehouden worden en mede den dag vaststellen, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.

„Het proces-verbaal van dit getuigen-verhoor heeft gelijke kracht als dat van den Nederland- schen regter.”

17. In het derde lid van artikel 133 van ge- noemd wetboek worden de woorden: „tot en met” vervangen door de woorden: „tot aan”.

18. De artikelen 135 tot en met 151 van ge- noemd wetboek worden vervangen door de volgende artikelen:

Art. 135. De procureur van den eischer doet de zaak op de rol inschrijven niet later dan daags vóór den in de dagvaarding uitgedrukten of overeen- komstig het volgend artikel vervroegden regtsdag.

„Indien hij in zaken, waarin de dagvaarding op korte termijnen gedaan is, dientengevolge niet in staat is aan dit voorschrift te voldoen, doet hij de zaak zoo spoedig mogelijk inschrijven.

„Art. 136. De verweerder kan den termijn, waarop hij gedagvaard is, verkorten door bij een aan den procureur des eischers beteekende akte, tevens inhoudende procureurstelling, dezen tegen een vroegeren dan den in de dagvaarding opgegeven regtsdag op te roepen.

„Die oproeping moet op straffe van nietigheid geschieden op een termijn van ten minste vijf dagen vóór den in die akte uitgedrukten dag.

„Zijn er medegedaagden, dan moet de oproeping, voor zooveel zij niet mede van hen uitgaat, bij deurwaarders-exploit ook aan hen gedaan worden, met inachtneming van zoodanigen termijn tusschen dat exploit en den vervroegden dag van verschijning, als waarop ieder hunner, als gedaagde, volgens de wet zou kunnen aanspraak maken.

„Wordt door meer dan één gedaagde, niet gezamenlijk optredende, van het regt van anticipatie gebruik gemaakt, dan geldt, met inachtneming van het tweede en het derde lid van dit artikel, de oproeping tegen den vroegsten regtsdag.

„Art. 137. Behoudens het geval in het vorig artikel bedoeld, verklaart de procureur, die voor den verweerder optreedt, dit bij de oproeping der zaak ter terechtzitting.

„Van deze verklaring geschiedt aantekening in het audientieblad.

„De verweerder wordt geacht zijne woonplaats te hebben gekozen bij dien procureur.

„Art. 138. Tegen den verweerder, voor wien zich geen procureur stelt, wordt verstek verleend en verder gehandeld, zooals in de zesde afdeling van den eersten titel is bepaald.

„Art. 139. Indien de in artikel 135 van dit wetboek bedoelde inschrijving niet heeft plaats gehad, is de procureur van den verweerder bevoegd, onder overlegging van de dagvaarding en van de oproeping bij anticipatie, zoo die geschied is, de zaak ter terechtzitting op de rol te doen inschrijven.

„Tegen den niet-verschenen eischer wordt verstek verleend en verder gehandeld, zooals in de zesde afdeling van den eersten titel is bepaald, tenzij ingeval van anticipatie de voorschriften van artikel 136 niet zijn in acht genomen.

„Art. 140. Ten dienenden dage of op eenen naderen te bepalen dag wordt door den procureur des eischers zijne met redenen omkleede conclusie van eisch voorgedragen en bij afschrift aan den procureur des verwerders gelijktijdig ter terechtzitting overgegeven.

„Art. 141. Daarna draagt tenzelfden dage of

op eenen naderen te bepalen dag de procureur van den verweerder zijne verwerping voor, bij met redenen omkleede conclusie, waarvan hij een afschrift aan den procureur des eischers gelijktijdig ter terechtzitting overgeeft.

„Hij is gehouden alle exceptiën en zijn antwoord ten principale tegelijk voor te dragen, op straffe van verval der niet voorgedragene exceptiën, en, indien niet ten principale geantwoord is, van het regt om zulks te doen.

„Echter zullen erfenamen, weduwen en vrouwen, hetzij nit den echt, hetzij van tafel en bed of van goederen gescheiden, die in termen van beraad zijn, hunne verwerping tot een beroep daarop kunnen bepalen.

„Art. 142. Nadat de conclusie van antwoord ter terechtzitting is voorgedragen, wordt aan den procureur van den eischer op zijn verlangen gelegenheid gegeven tot het nemen eener conclusie van repliek, welke de procureur van den verweerder des verkiezende kan beantwoorden met eene conclusie van dupliek.

„De regter kan op eenparig verzoek van partijen het nemen van nog meer conclusiën toestaan.

„Art. 143. De termijnen voor het nemen der conclusiën worden door den regter bepaald in overeenstemming met hetgeen de partijen verlangen. In geval van verschil tusschen partijen beslist de regter, daarbij ook lettende op den tijd, welken de belanghebbende partij mogt aantoonen te behoeven, ten einde zich de noodige bewijsstukken te verschaffen.

„Art. 144. Na het wisselen der conclusiën worden partijen toegelaten tot de pleidooijen of wordt daarvoor een nadere dag bepaald, tenzij partijen op de stukken regt verlangen.

„De regter is bevoegd bij de pleidooijen aan de partijen of hare praktizijns ophelderingen te vragen omtrent den inhoud van hunne schriftelijke of mondelinge voordragten.

„Art. 145. Indien de eisch overeenkomstig het tweede lid van artikel 7 van dit wetboek is ingesteld op korten termijn, wordt ten dienenden dage door den procureur des eischers de met redenen omkleede conclusie van eisch voorgedragen en gelijktijdig ter terechtzitting afschrift daarvan aan dien des gedaagden overgegeven.

„Deze draagt terstond en met gelijke overgifte van afschrift zijne verwerping voor, bij met redenen omkleede conclusie van antwoord, en partijen worden des verlangd daarna dadelijk tot de pleidooijen toegelaten.

„De regter kan tot het nemen der conclusiën of tot de pleidooijen, op verzoek van eene der partijen in haar belang of ook ambtshalve, eenig uitstel bevelen.

„Art. 146. Partijen kunnen hunnen gestelden procureur niet herroepen zonder tevens een anderen te stellen; zoolang zulks niet geschied is, blijft het rechtsgeding voortgaan op naam des eerst-gestelden.

„Art. 147. De partij, die zich bij conclusie op eenig stuk beroept, is verplicht daarvan, tegelijk met het afschrift harer conclusie, afschrift te geven, tenzij zulks reeds bij de dagvaarding geschied is, of de procureur der wederpartij verklaart geen afschrift te verlangen. Bovendien is zij verplicht, indien de wederpartij bij akte van procureur tot procureur verklaart inzage te verlangen van het stuk zelf, dit hetzij ter griffie neder te leggen, hetzij tegen receptis aan den procureur der wederpartij over te geven.

„Indien eene partij, nadat de dag voor het houden der pleidooijen bepaald is, nog eenig stuk in het geding wenschte te brengen, geschiedt dit door mededeeling van afschrift aan den procureur der wederpartij met gelijktijdige nederlegging van het stuk ter griffie, of overgifte daarvan tegen receptis.

„Indien ten aanzien van eenig stuk aan eenig voorschrift van dit artikel niet is voldaan, of zóó laat, dat de wederpartij dientengevolge buiten staat is, daarop voldoende te antwoorden, zal zij alleen bij de pleidooijen zich op die omstandigheid kunnen beroepen. De regter zal alsdan zoodanig stuk terzijde kunnen leggen en daarmede bij zijne beslissing geen rekening behoeven te houden.

„De stukken zullen ongezegeld en ongeregistreerd ter griffie nedergelegd kunnen worden.

„Art. 148. De stukken moeten worden teruggegeven binnen acht dagen na dagteekening van het receptis of van de kennisgeving aan de wederpartij, dat de stukken ter griffie zijn nedergelegd.

„Art. 149. Indien de stukken niet zijn teruggegeven binnen dien termijn, zal de gebreke bij een bevelschrift van den president daartoe worden genoodzaakt, zelfs bij lijfswang, onverminderd vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn”.

19. Het opschrift der derde afdeling van den derden titel van het eerste boek van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Van voorloopige verzoeken en van de exceptie van onbevoegdheid.”

Artikel 155 wordt ingetrokken.

In artikel 157 vervallen de woorden: „overeenkomstig artikel 155 hierboven.”

20. Artikel 156 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Ingeval de regter onbevoegd mogt zijn uit hoofde van het onderwerp des geschils, is hij, ook al is de exceptie van onbevoegdheid niet voorgesteld, ambtshalve gehouden zich onbevoegd te verklaren.”

21. In artikel 158 van genoemd wetboek wordt de laatste zinsnede gelezen als volgt:

„Dit moet geschieden bij met redenen omkleede conclusie vóór alle weren, op den dag voor het voordragen der verwerping bepaald.

„Die verwijzing kan ook door den eischer gevorderd worden, maar alleen bij de conclusie van eisch.”

22. Artikel 159 wordt gelezen als volgt:

„Ingeval voor denzelfden regter tusschen dezelfde personen en over hetzelfde onderwerp te gelijk zaken aanhangig zijn, of voor denzelfden regter verknochte zaken aanhangig zijn, kan daarvan de voeging worden gevraagd.

„Indien dit gevorderd wordt door den gedaagde, is daarop toepasselijk het voorlaatste lid van het vorig artikel.

„Die voeging kan ook door den eischer gevorderd worden, maar alleen bij de conclusie van eisch.”

23. De artikelen 160 en 161 van genoemd wetboek worden ingetrokken.

24. Artikel 163 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

In artikel 167 wordt gelezen in plaats van „artikel 150” „artikel 140”.

25. In het derde lid van artikel 190 van genoemd wetboek wordt gevoegd tusschen „229” en „235”, „232”.

26. In artikel 192 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „tevens met beteekening van het proces-verbaal van onderzoek”.

27. In het eerste lid van artikel 200 van genoemd wetboek worden de eerste acht woorden vervangen door de woorden: „Het getnigenverhoor wordt” en gelezen in plaats van de woorden: „artikel 119 en 121” de woorden: „het eerste en het tweede lid van artikel 119 en bij artikel 121, en met dien verstande, dat de in artikel 106 bedoelde overgifte van afschrift van het vonnis zal geschieden, ook al is de procureur der wederpartij bij het uitspreken van het vonnis tegenwoordig geweest.”

Het vierde lid van artikel 200 wordt gelezen als volgt:

„In de gevallen, bedoeld in het tweede en het derde lid van dit artikel, is het bepaalde bij het vierde lid van artikel 119 toepasselijk en wordt van het verhoor altijd proces-verbaal opgemaakt. Niettemin vervalt het voorschrift betreffende de in artikel 119 bedoelde beteekening, indien het verhoor ten huize van den getuige plaats heeft.”

28. Artikel 202 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Na afloop van het getuigenverhoor, of indien dit achterwege blijft, bepaalt de regter den dag, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgevoerd.”

29. Artikel 203 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Behoudens het bepaalde bij het derde lid van artikel 119 en bij het tweede en derde lid van artikel 200, en voor zooveel ontslag, overlijden, ziekte van langdurigen aard of eene andere dergelijke oorzaak het niet noodzakelijk maakt, zullen regters, die het getuigenverhoor niet hebben bijgewoond, niet mogen medewerken tot de uitspraak over de zaak, waarin dat verhoor gehouden is.

„Van de afwijking van dezen regel en de oorzaak daarvan wordt in de uitspraak melding gemaakt. De noodzakelijkheid der afwijking wordt uitsluitend door het collegie, dat haar toepast, beoordeeld, zonder dat daartegen eenige voorziening openstaat.”

30. De artikelen 204 tot en met 218 van genoemd wetboek worden ingetrokken.

31. Het opschrift der zevende afdeling van den derden titel van het eerste boek van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Van geregtelijke plaatsopneming en bezigtiging”.

Na het eerste lid van artikel 219 wordt ingevoegd:

„Op gelijke wijze en met gelijk doeleinde kan bij vonnis bevolen worden eene bezigtiging van roerende zaken, die niet of bezwaarlijk ter terechtzitting kunnen worden overgebracht.”

Het tweede en het derde lid van artikel 219 worden vervangen door de volgende bepaling:

„Het vonnis bepaalt den tijd der plaatsopneming of den tijd en de plaats der bezigtiging, den termijn, binnen welken het in artikel 220 bedoelde proces-verbaal ter griffie moet zijn nedergelegd, en de terechtzitting, waarin partijen zullen worden toegelaten om voort te procederen”.

32. De laatste zinsnede van artikel 220 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

In artikel 221 worden in het eerste lid na het woord: „opneming” en in het tweede lid na het woord: „plaatsopneming” ingelascht de woorden: „of bezigtiging.”

33. In het tweede lid van artikel 223 van genoemd wetboek worden de woorden: „drie dagen na de beteekening” vervangen door de woorden: „acht dagen na de uitspraak”.

34. In het derde lid van artikel 224 van genoemd wetboek worden de woorden: „het vonnis aan de benoemde deskundigen doen beteekenen, met oproeping om den eed af te leggen” vervangen door de woorden: „de deskundigen oproepen om den eed af te leggen bij een exploit, dat de regterlijke opdracht inhoudt.”

35. In het derde lid van artikel 225 van genoemd wetboek wordt de laatste zinsnede gelezen als volgt:

„De deskundige wordt, zoo hij verschijnt, gehoord; de regter doet uitspraak zonder hooger beroep”.

36. In het tweede lid van artikel 226 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „op de wijze” enz. tot en met het woord: „voorgescreven”.

37. Artikel 228 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De regter bepaalt bij eene in het proces-verbaal der eedsaflegging op te nemen beslissing, na verhoor der deskundigen en der partijen, voor zooverre deze tegenwoordig zijn, de plaats, den dag en het uur, waar en wanneer de deskundigen tot het onderzoek zullen overgaan, den termijn binnen welken zij huu schriftelijk berigt ter griffie zullen inleveren en de terechtzitting bestemd tot de voortzetting der zaak.

„Wanneer op dien dag het berigt van deskundigen nog niet mogt zijn ingekomen, zal de regter op verzoek van partijen of eene van haar een naderen dag tot de voortzetting der zaak kunnen bepalen.”

38. In het eerste lid van artikel 232 van genoemd wetboek worden de woorden: „binnen den termijn door den regter te bepalen” vervangen door de woorden: „binnen den volgens artikel 228 van dit wetboek bepaalden termijn.”

39. Het tweede lid van artikel 233 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De regter doet uitspraak, de verschenen deskundigen gehoord, zonder voorafgaande conclusiën”.

40. Artikel 234 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

41. Artikel 237 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Partijen mogen bij incidentele conclusie verzoeken om elkander op ter zake dienende en niet tot iets anders betrekkelijke vraagpunten te doen hooren. De conclusie zal de feiten en vraagpunten inhouden.

„Indien eene partij, nadat de dag voor het houden der pleidooijen reeds bepaald is, zoodanig verhoor nog wenscht te vragen, zal zij daartoe aan den regter een verzoekschrift moeten inleveren, de feiten en vraagpunten inhoudende, en dit aan de wederpartij doen beteekenen. De behandeling van dit verzoek zal alsdan, zonder nadere conclusie van de verzoekende partij, geschieden tegelijk met die pleidooijen, als wanneer de wederpartij gerechtigd zal zijn op dat verzoek mondeling en ook bij conclusie te antwoorden.

„Indien de wederpartij in een der gevallen, bij het eerste of tweede lid van dit artikel bedoeld, de gestelde feiten erkent, zal het verhoor vervallen.”

Artikel 238 wordt gelezen als volgt:

„De regter zal naauwkeurig onderzoeken of de vraagpunten tot het geschil betrekkelijk zijn; hij zal de zoodanigen, die hij als strikvragen beschouwt, ter zijde stellen, of het verhoor der partij, zoo daartoe termen zijn, geheel van de hand wijzen.

„De regter zal dit laatste evenzeer kunnen doen, indien in het geval in het tweede lid van artikel 237 omschreven, het verzoek zoo laat is geschied, dat de wederpartij buiten staat is, zich daarover nit te laten.”

42. In artikel 239 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „of voor eenen regter-commissaris, daartoe aangewezen.”

Artikel 241 wordt gelezen als volgt:

„De partij zal in persoon, zonder eenig geschreven opstel te mogen voorlezen, antwoorden op de vragen, welke aan hem door den regter luidens het vonnis of ook ambtshalve zullen worden gedaan.

„De partij, die het verhoor heeft verzocht, kan daarbij tegenwoordig zijn evenals de procureurs en advocaten van beide partijen.

„Door de verzoekende partij of hare praktijzins zullen door tusschenkomst van den voorzitter, uitsluitend over het onderwerp in de vraag genoemd, naar aanleiding van de gegeven antwoor-

den vragen mogen worden gedaan; in geval van verzet der wederpartij kan de regter weigeren de vraag te doen, zonder dat daartegen eenige voorziening is toegelaten.”

43. In het eerste lid van artikel 242 van genoemd wetboek worden de woorden: „beteekende feiten en” vervangen door de woorden: „bij vonnis gestelde.”

In artikel 243 vervallen de woorden: „den regter-commissaris.”

44. In artikel 245 van genoemd wetboek vervalt het woord: „gedaagde” en vervallen de woorden: „zonder nieuwe dagvaarding.”

45. Artikel 247 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Incidentele vorderingen worden ten dienenden dage ter audientie gedaan bij gemotiveerde conclusiën.

„Op die tusschengeschillen zijn de bepalingen der artikelen 141, 143, 144 en 147 tot en met 149 van dit wetboek toepasselijk.

„De regter kan op eenparig verzoek van partijen het nemen van conclusiën van repliek en van dupliek toestaan.”

46. Achter het eerste lid van artikel 249 van genoemd wetboek wordt gevoegd een zinsnede, luidende:

„Voor zooveel de zaak het toelaat, zal de regter bij de beslissing op het incident tevens den dag bepalen, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.”

Het tweede lid van artikel 251, het tweede lid van artikel 252 en artikel 260 worden ingetrokken.

47. Artikel 272 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Indien eene der partijen ontkent, dat de voor haar opgetreden procureur van haar daartoe opdracht gekregen heeft, zijn de bepalingen dezer afdeling toepasselijk.”

48. In artikel 285 van genoemd wetboek worden de woorden: „aan den regter verzoeken” vervangen door het woord: „vorderen.”

49. Artikel 286 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Dit incident wordt aangebragt bij conclusie ter terechtzitting ten dienenden dage vóór of op dien, waarop de laatste conclusie in het aanhangig regtsgeding wordt genomen.

„In zaken van schriftelijke behandeling wordt het incident aangebragt bij aan beide partijen beteekende akte met exploit van oproeping om ter terechtzitting te verschijnen.”

50. Artikel 287 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De conclusie, waarbij tevens procureur moet worden gesteld, houdt de opgave in van den voornaam, den naam en de woonplaats van den gene, door wien de vordering geschiedt, en van de gronden, waarop zij berust, alles op straffe van nietigheid. Hij wordt geacht bij den gestelden procureur woonplaats te hebben gekozen, ten ware in de conclusie eene andere keuze mogt zijn uitgedrukt.”

51. Artikel 288 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Wanneer de regter, het incident beslissende, partijen beveelt voort te procederen, bepaalt hij bij hetzelfde vonnis den dag, waarop zij gehouden zullen zijn tot dat einde ter terechtzitting te verschijnen.”

52. In artikel 294 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „Het wordt summierlijk behandeld en afgedaan”.

53. In het eerste lid van artikel 295 van genoemd wetboek worden de woorden: na het beteekenen der uitspraak” vervangen door de woorden: „na de uitspraak”; in het derde lid vervallen de woorden: „der beteekening”; het vierde lid wordt ingetrokken.

54. Artikel 299 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

55. In artikel 300 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „ook summier”.

56. In artikel 302 van genoemd wetboek worden de woorden: „kan de president op een daartoe ingediend verzoekschrift” vervangen door de woorden: „kan de kantonregter of de president van het regterlijk collegie, op verzoek des eischers, overeenkomstig artikel 7”.

57. In artikel 303 van genoemd wetboek wordt het woord: „Hij” vervangen door de woorden: „De president”.

In artikel 305 worden de woorden: „wegens verduistering van des schuldenaars roerende goederen” vervangen door de woorden: „voor verduistering van des schuldenaars roerende of onroerende goederen”.

58. Artikel 317 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Indien er verdeeling bij averij-grosse moet plaats hebben, zullen deskundigen, ten verzoeken van eene der partijen door de Arrondissements-Regtbank worden benoemd, ten ware partijen het omtrent de keuze zijn eens geworden.”

1896.

59. Artikel 326 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

60. Artikel 337 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Van vonnissen, waarbij eene provisie wordt toegestaan of geweigerd, kan hooger beroep worden ingesteld voordat het eindvonnis geslagen is.

„Hetzelfde kan plaats vinden ten aanzien van incidentele en interlocutoire vonnissen, tenzij de regter daarbij verklaard hebbe, dat het hooger beroep daarvan niet dan tegelijk met het eindvonnis zal kunnen worden ingesteld.”

Artikel 338 wordt ingetrokken.

61. In het eerste lid van artikel 339 van genoemd wetboek worden de woorden: „beteekening van het vonnis, hetzij aan den persoon, hetzij aan deszelfs woonplaats” vervangen door de woorden: „uitspraak van het vonnis”.

Het tweede lid van artikel 339 wordt gelezen als volgt:

„De gedaagde in hooger beroep kan echter van zijne zijde incidenteel beroep instellen, zelfs na verloop van dezen termijn en na berusting in het vonnis. Het incidenteel beroep wordt, op straffe van verval, ingesteld bij de conclusie van antwoord.”

62. Artikel 340 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

63. Artikel 341 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Bij overlijden van de in het ongelijk gestelde partij gedurende den loop van den termijn voor het hooger beroep, kan het beroep door hare erfgenamen of regtverkrigenden nog worden ingesteld binnen drie maanden na het overlijden, of, zoo zij van het regt van beraad gebruik maken, binnen eene maand na afloop van den daarvoor gestelden termijn.”

64. Artikel 344 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

65. In het tweede lid van artikel 345 van genoemd wetboek wordt tweemaal het woord: „drie” vervangen door het woord: „twee”.

66. Artikel 346 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

67. Artikel 347 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„In hooger beroep zal worden geprocedeerd op de wijze, als voor den eersten aanleg is voorgeschreven, met dit onderscheid alleen, dat slechts eene conclusie van eisch en eene conclusie van antwoord ter rolle worden genomen.

„Niettemin zal ingeval van incidenteel beroep of indien door den verweerder eene exceptie tegen het principaal beroep wordt aangevoerd, den appelland, op zijn verlangen, een termijn verleend worden om het incidenteel beroep of de voorgestelde exceptie bij conclusie te beantwoorden.”

In het tweede lid van artikel 348 worden de woorden: „De oorspronkelijke verweerder” enz. tot en met de woorden: „en niet in het geding ter eerster instantie zijn gedekt” vervangen door de woorden: „De oorspronkelijke verweerder kan echter nieuwe wesen van regten, eene verdediging ten principale opleverende, inbrengen, tenzij dezelve in het geding ter eerster instantie zijn gedekt, waaronder niet begrepen is het geval, dat het regt om ten principale te antwoorden ingevolge artikel 141 vervallen is.”

68. In artikel 349 van genoemd wetboek worden de woorden: „gedaan worden bij conclusien” enz. tot en met het woord: „beteekend” vervangen door de woorden: „gedaan worden bij met redenen omkleede conclusien”.

69. In artikel 351 van genoemd wetboek worden de woorden: „summerlijk en bij eene eenvoudige akte” vervangen door de woorden: „alsnog bij eene conclusie”.

70. In artikel 353 van genoemd wetboek worden gelezen achter het woord: „betrekkelijk” de woorden: „de inschrijving ter rolle”, achter het woord: „procureurstelling” de woorden: „de anticipatie” en achter de woorden: „de geregelijke plaatsopneming”, de woorden: „en bezigtiging”.

Aan artikel 353 worden als tweede, derde, vierde, vijfde en zesde lid toegevoegd:

„Niettemin zijn de artikelen 152 en 153 niet anders van toepassing dan behoudens de navolgende bepalingen:

„De oorspronkelijke gedaagde, eischer wordende in hooger beroep, is niet gehouden tot de in die artikelen bedoelde zekerheidstelling.

„De gedaagde in hooger beroep is daartoe evenmin gehouden, zelfs niet bij het instellen van incidenteel beroep.

„De in eersten aanleg gestelde zekerheid blijft ook verbonden voor de kosten van hooger beroep.

„De zekerheidstelling wordt gevorderd vóór alle wesen van regten”.

In artikel 357 worden de woorden: „Wanneer een vonnis bekrachtigd wordt, waarbij de regter van eersten aanleg eeniglijk zich bevoegd heeft

verklaard” vervangen door de woorden: „Wanneer in het geval van het tweede lid van artikel 68 een vonnis bekrachtigd wordt, waarbij de regter van eersten aanleg zich bevoegd heeft verklaard”.

71. Artikel 365 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De termijn van dagvaarding kan niet worden vervroegd en het geding zal gevoerd worden als in eersten aanleg.”

72. In artikel 372 van genoemd wetboek worden de woorden: „den eischer” vervangen door de woorden: „de verschenen partij”.

73. In artikel 382 van genoemd wetboek worden in 1°. gevoegd achter het woord: „gepleegd” de woorden: „of een opgelegde eed door den strafregter is verklaard valschelijk te zijn afgelegd, tenzij het geldt den beslissenden eed in artikel 1966, 1°. Burgerlijk Wetboek bedoeld”.

74. In het eerste lid van artikel 385 van genoemd wetboek worden de woorden: „aan den persoon of te zijner woonplaats zal zijn beteekend” vervangen door de woorden: „is uitgesproken of, zoo dit bij verstek gewezen is, van den dag, waarop het niet meer vatbaar is voor verzet”.

Het tweede lid van artikel 385 wordt gelezen als volgt:

„Deze termijn gaat in het geval van artikel 383 eerst in op den dag der meerderjarigheid”.

75. In artikel 388 van genoemd wetboek worden de woorden: „den dag der beteekening” vervangen door de woorden: „de uitspraak” en gevoegd achter het woord: „vonnis” de woorden: „of, zoo dit bij verstek gewezen is, van den dag, waarop het niet meer vatbaar is voor verzet”.

76. In het eerste lid van artikel 398 van genoemd wetboek worden de woorden: „aan den persoon of te zijner woonplaats zal zijn beteekend op straffe van verval” vervangen door de woorden: „is uitgesproken”.

In het derde lid van artikel 411 worden de woorden: „artikel 159, tweede lid” vervangen door de woorden: „artikel 141, derde lid.”

In het laatste lid van artikel 415 vervalt het woord „andere”.

In het eerste lid van artikel 417 en in het tweede lid van artikel 418 wordt in plaats van „407” gelezen: „406.”

In het tweede lid van artikel 428 wordt in plaats van „het eerste lid van artikel 337” gelezen: „het tweede lid van artikel 337”.

77. Het eerste lid van artikel 438 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

78. In het tweede lid van artikel 456 van genoemd wetboek vervalt het woord: „summierlijk”.

79. Artikel 484 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De staat wordt door den regter-commissaris ter griffie nedergelegd en van dat nederleggen binnen acht dagen daarna door hem, die de rangregeling vervolgt, aan de overige in artikel 481 bedoelde partijen bij exploit van eenen deurwaarder kennis gegeven met vermelding van dag en uur, waarop alle partijen zich bij den regter-commissaris zullen kunnen vervoegen tot het voorstellen hunner wederspraak”.

80. Artikel 486 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„In geval van tegenspraak zal de regter-commissaris degenen, die zich bezwaard achten, zonder andere aanmaning, naar de terechtzitting, welke hij bepalen zal, verwijzen.”

81. Het eerste lid van artikel 487 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Het beroep kan onmiddellijk geschieden en moet worden ingesteld binnen veertien dagen na de uitspraak van het vonnis.”

82. In artikel 488 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „Dit beroep wordt summierlijk behandeld, en expeditie van”.

83. In het eerste lid van artikel 498 van genoemd wetboek worden achter de woorden: „authentieke huurcedullen” gevoegd de woorden: „of onderhandsche huurcedullen, die eene zekere dagteekening bekomen hebben vóór de inbeslagneming”.

84. In het eerste lid van artikel 502 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „den persoon of aan de woonplaats van”.

Aan artikel 502 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

„Indien bij het beteekenen van het vonnis of van de akte tevens het voorgeschrevene bevel is gedaan, wordt geen afzonderlijk bevel vereischt”.

85. In artikel 503 van genoemd wetboek wordt gelezen in plaats van het woord: „dertig” het woord „twee”.

86. In het vierde lid van artikel 505 van genoemd wetboek wordt de eerste zinsmede gelezen als volgt:

„Te rekenen van den dag dier overschrijving, zal de partij, tegen welke het beslag gedaan is, de in beslag genomen onroerende goederen niet mogen vervreemden, hypothekeeren of verhuren; overeenkomsten, in strijd met dat verbod aange-

gaan, kunnen tegen den inbeslagneemer niet worden ingeroepen”.

87. In artikel 507 van genoemd wetboek worden de woorden: „zij kunnen ook doen in beslag nemen” enz., tot en met het woord: „verschenen zijn” vervangen door de woorden: „de nog niet betaalde huur- en pachtpenningen zijn van regtswege in het beslag begrepen, en worden, na de aanzegging bij deurwaardersexploit aan den huurder of pachter, betaald aan den schuldeischer.”

Aan artikel 508 worden toegevoegd de woorden: „en daarvan aantekening doen houden ter griffie der Regtbank, waaronder het beslag is gelegd”.

88. In het derde lid van artikel 513 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „en summierlijk worden behandeld”.

89. In artikel 514 van genoemd wetboek wordt het woord „twintig” vervangen door het woord: „veertig”.

Het derde lid van artikel 516 wordt gelezen als volgt:

„De executant zal de veilconditiën ter griffie nederleggen ten minste dertig dagen vóór den verkoop.”

90. Artikel 519 van genoemd wetboek wordt ingetrokken.

91. Artikel 520 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Alle geschillen over de veilconditiën moeten binnen acht dagen, nadat deze ter griffie zijn nedergelegd, aanhangig worden gemaakt tegen de eerstvolgende terechtzitting na den dag van het exploit met inachtneming van den wettelijken termijn, op straffe van verval”.

92. In het eerste lid van artikel 521 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „tweede aanplakking der biljetten, zoo die heeft plaats gehad of anderszins na de eerste”; terwijl het tweede lid wordt ingetrokken.

In het eerste lid van artikel 522 vervallen de woorden: „tweede aanplakking, zoo die heeft plaats gehad, of anderszins na de eerste”.

In het tweede lid van artikel 529 vervallen de woorden: „van het gehuurde”.

In artikel 530 worden gevoegd na het woord: „volgende” de woorden: „of, indien de verkoop op de wijze als bij artikel 537*a* is voorgeschreven heeft plaats gehad, de artikelen 537*d* en volgende”.

93. In het eerste lid van artikel 533 van genoemd wetboek worden ingevoegd achter het

woord: „artikelen” de woorden: „of bij de artikelen 537*d* en volgende” en worden de woorden: „welke tot den verkoop en de toewijzing is bepaald” vervangen door de woorden: „welke tot de toewijzing is bepaald.”

Het tweede lid van dit artikel wordt gelezen als volgt:

„Het hooger beroep tegen het te wijzen vonnis moet worden ingesteld, binnen acht dagen na den dag der uitspraak, tegen de eerstvolgende teregtzitting na den dag van het exploit met inachtneming van den wettelijken termijn.”

In het eerste lid van artikel 536 vervalt het woord „geregeltelijke.”

94. Achter artikel 537 van genoemd wetboek worden gevoegd tien nieuwe artikelen, luidende:

„Art. 537*a*. Met afwijking van het bepaalde in de artikelen 522 en 523 van dit wetboek kan ten verzoeken der eerstgereede partij of van iederen ingeschreven schuldeischer, de Regtbank bevelen, dat de verkoop niet ter teregtzitting, maar ten overstaan van een door haar aan te wijzen notaris zal geschieden, en zal alsdan de veiling moeten plaats hebben op de wijze, als bij artikel 1255 van het Burgerlijk Wetboek is voorgeschreven, met uitzondering alleen, dat de tegenwoordigheid van den Kantonregter niet vereischt wordt.

„Art. 537*b*. Dit verzoek zal niet vroeger dan twintig dagen na de overschrijving van het proces-verbaal van beslag kunnen worden ingediend, tenzij vóór dien tijd de hypothecaire schuldeischer, die het beding van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek gemaakt heeft, schriftelijk mogt hebben verklaard, van zijn regt geen gebruik te willen maken, of de eerst ingeschreven hypotheek genomen zij tot zekerheid van een der verbindtenissen, bedoeld in artikel 1259 van het Burgerlijk Wetboek.

„De verzoekende partij zal gehouden zijn van de indiening van het verzoek kennis te geven aan de wederpartij en de overige beslagleggers, die door den regter kunnen worden gehoord.

„Tegen de beslissing op het verzoek is geen voorziening toegelaten.

„Art. 537*c*. In geval het verzoek wordt toegestaan blijven de bepalingen van deze afdeling, met uitzondering van de artikelen 514 tot en met 519, 521 tot en met 524, 526 tot en met 528 en het eerste lid van artikel 529 van dit wetboek, van toepassing, en zullen de eventueel reeds vóór de indiening van het verzoek gemaakte kosten van aanplakking en bekendmaking

der geregeltelijke verkooping en die van de bekendmaking van het vervallen dier verkooping door de verzoekende partij moeten worden gedragen en betaald.

„Het verzoek zal niet worden ingewilligd voordat die kosten, tot een door den voorzitter begroot bedrag, ter griffie zijn gedeponeed.

„Art. 537*d*. De notaris over de verkooping staande zal binnen veertien dagen, nadat hem van de door den regter gedane aanwijzing is kennis gegeven, ter griffie van de Regtbank waaronder het beslag gelegd is, een authentiek afschrift der veilconditiën nederleggen.

„Hij zal daarbij overleggen een door den bewaarder der hypotheken afgegeven staat van alle de bestaande inschrijvingen op de in beslag genomen goederen, op het tijdstip der overschrijving van het beslag, of een door dezen afgegeven getuigschrift, dat op die goederen geene hypothecaire inschrijvingen bestaan.

„Art. 537*e*. Bij de veilconditiën zullen de kosten, met uitzondering van die in artikel 537*c* genoemd, gebragt worden voor rekening van den koper.

„Art. 537*f*. De betaling der kooppenningen zal moeten geschieden ter griffie van de Regtbank, waaronder het beslag is gelegd.

„Art. 537*g*. Op geschillen over de veilconditiën is artikel 520 toepasselijk.

„Art. 537*h*. De verkooping zal niet kunnen geschieden dan na verloop van dertig dagen, nadat de veilconditiën ter griffie zijn nedergelegd en de verkooping minstens veertien dagen te voren door aanplakking volgens plaatselijk gebruik en door aankondiging in een dagblad der gemeente, binnen welke de verkooping zal geschieden, en bij ontstentenis van zoodanig dagblad in dat eener nabnrigte gemeente, zal zijn bekend gemaakt.

„In die bekendmaking zal moeten worden vermeld, dat de verkooping krachtens regterlijk bevel geschiedt.

„Art. 537*i*. De eigendom der toegewezen goederen gaat over op den koper door de overschrijving van een afschrift of uittreksel van het proces-verbaal van toewijzing, welk afschrift of uittreksel echter aan hem niet zal worden afgegeven dan op vertoon van het door den griffier geteekend bewijs, dat de kooppenningen door hem zijn voldaan of ingevolge de bepalingen van artikel 1257, 3de lid en artikel 1260 van het Burgerlijk Wetboek, onder hem zijn verbleven.

„Art. 537*j*. Indien door den achtervolgenden

verkoop en de toewijzing van meerdere onroerende goederen in dezelfde beslagnameing vervat, de prijs van het vercochte toereikende is om den executant en de opposanten, met de kosten, te voldoen, is de notaris, over den verkoop staande, gehouden met den verkoop der overige goederen niet voort te gaan, tenzij de schuldenaar verklare dien voortgang te verlangen."

95. In het tweede lid van artikel 539 van genoemd wetboek worden de woorden: „te zijner woonplaats, bij de aangeslagene bekendmakingen gekozen” vervangen door de woorden: „aan de bij het proces-verbaal van inbeslagnameing gekozen woonplaats”.

96. In artikel 542 van genoemd wetboek vervalt het woord: „summierlijk” en worden de woorden: „sedert de beteekening van hetzelfde aan den persoon of aan zijne woonplaats” vervangen door de woorden: „na de uitspraak.”

97. Artikel 551 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Indien de schuldeischers en de partij, tegen welke het beslag gedaan is, zich niet hebben verstaan over de verdeling der kooppenningen of van het in artikel 510 bedoelde overschot, zal de meest gereede schuldeischer, of de kooper, of de partij, tegen welke het beslag gedaan is, de benoeming van eenen regter-commissaris kunnen verzoeken, voor wien tot regeling van den voorrang zal overgegaan worden.”

In artikel 552 wordt het laatste woord: „schuldeischer” vervangen door het woord: „verzoeker”.

In artikel 553 en in het eerste lid van artikel 567 worden achter het woord: „inschrijvingen” ingevoegd de woorden: „en der overgeschreven beslagen.”

Aan artikel 557 wordt een tweede lid toegevoegd, luidende als volgt:

„Tot de bevoorregte kosten behooren het salaris en de verschotten van de procureurs, die bij het beslagleggen en bij de rangregeling voor partijen zijn opgetreden”.

Het vierde lid van artikel 558 wordt ingetrokken.

98. In artikel 559 van genoemd wetboek worden de woorden: „veertien dagen na de beteekening van het arrest in beroep of in cassatie” vervangen door de woorden: „veertien dagen na de beteekening van het gewezen arrest aan den griffier.”

99. Aan artikel 572 van genoemd wetboek wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

„De bepalingen van de artikelen 537a tot en

met *j* van dit wetboek zijn ook hier van toepassing.”

100. In artikel 577 van genoemd wetboek worden de woorden: „hetzij op korte termijnen, hetzij als eene summiere zaak” vervangen door de woorden: „indien hij zulks verlangt op korten termijn”.

101. In het derde lid van artikel 611 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „de zaak zal summierlijk worden uitgewezen, en”.

102. In artikel 614 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „en summierlijk worden uitgewezen” enz. tot en met het woord: „zijn”.

103. In artikel 618 van genoemd wetboek worden de woorden: „en dezelve summierlijk bij een enkele akte voort te zetten” vervangen door de woorden: „in den bij het vorig artikel bepaalden vorm”.

104. In het eerste lid van artikel 650 van genoemd wetboek wordt het woord: „beteekening” vervangen door de woorden: „nederlegging ter griffie” en vervallen de woorden: „aan den persoon of te zijner woonplaats.”

105. Artikel 721 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„Ieder, die regt heeft tot revindicatie of reclame van roerend goed, kan dit in beslag nemen.”

In plaats van het tweede lid van artikel 726 worden aan het eerste lid van dat artikel toegevoegd twee leden, luidende:

„De dagvaarding, waarbij de eisch is ingesteld, zal, indien deze niet is gericht tegen hem, bij wien de goederen in beslag zijn genomen, binnen acht dagen nadat zij is gedaan, aan laatstgenoemde worden beteekend.

„Indien de eisch tot van-waardeverklaring niet is ingesteld en de dagvaarding, in het geval in het vorig lid bedoeld, niet is beteekend binnen de daarvoor gestelde termijnen, vervalt het beslag van rechtswege.”

In artikel 727 worden de woorden: „dat zijn schuldenaar heeft aangevangen met het verduisteren van zijne roerende goederen” vervangen door de woorden: „dat er gegronde vrees bestaat voor verduistering door den schuldenaar van diens roerende of onroerende goederen”.

Het tweede lid van artikel 736 wordt gelezen als volgt:

„Niet vereffende vorderingen en de kosten waarin de schuldenaar zal kunnen worden veroordeeld, worden door den regter voorloopig begroot”.

Het tweede lid van artikel 738 wordt gelezen als volgt:

„De bovengemelde termijn zal met acht dagen worden verlengd, wanneer de schuldenaar niet woont binnen het rechtsgebied van het gerechtshof, waarbinnen de schuldeischer woont.”

Aan artikel 738 wordt als derde lid toegevoegd:

„De arrestant is daarenboven verplicht, mede op straffe van nietigheid van het arrest, afschrift van de dagvaarding tot van waardeverklaring aan den derden gearresteerde te beteekenen binnen acht dagen, nadat die dagvaarding is nitgebracht.”

106. In artikel 745 van genoemd wetboek worden de woorden: „zal dit geschil summierlijk worden behandeld, en hij zal” vervangen door de woorden: „zal hij”.

107. Het eerste lid van artikel 750 van genoemd wetboek wordt ingetrokken en de aanvang van het tweede lid van dit artikel gelezen als volgt:

„Indien bij betwisting der verklaring de derde gearresteerde in het ongelijk gesteld wordt, zal” enz.

108. Achter artikel 757 van genoemd wetboek worden gevoegd vier nieuwe artikelen, luidende:

„Art. 757a. Het beslag in deze afdeling vermeld kan door den schuldeischer, met krachte van authentieke of onderhandsche bescheiden, ook gelegd worden onder zich zelve.

„Echter zal het beslag krachtens onderhandsche bescheiden niet kunnen worden gelegd, dan na op het daartoe ingeleverd verzoekschrift verkregen verlof van den president der Regtbank van het Arrondissement, waarin de beslaglegger woont.

„Het arrest zal kunnen worden opgeheven tegen behoorlijke borgstelling of betaling van het bedrag der som, voor welke hetzelfde gedaan is.

„Art. 757b. Het arrest wordt gelegd bij een exploit gedaan aan dengene, ten wiens laste het arrest gelegd wordt.

„Dit exploit moet bevatten de omschrijving van de bescheiden en, indien het onderhandsche bescheiden zijn, bovendien de vermelding van 's regters verlof, voorts eene nauwkeurige vermelding van de goederen of schuldvorderingen waarop, en van de som waarvoor de inbeslag-neming gedaan wordt.

„Niet vereffende vorderingen en de kosten, waarin de gearresteerde zal kunnen worden veroordeeld, worden door den regter voorloopig begroot.

„Het exploit moet wijders inhouden dagvaar-

ding voor de Regtbank van het Arrondissement, waarin de gearresteerde woont, tot van-waarde-verklaring van het arrest en tot aanwijzing van hetgeen daaronder valt. Deze Regtbank zal ook kennis nemen van den eisch tot opheffing van het arrest.

„De artikelen 739, 756 en 757 zijn ook op dit arrest van toepassing.

„Art. 757c. De regter zal over de geheele bij de dagvaarding gedane vordering bij één vonnis uitspraak doen, tenzij hij mogt bevinden, dat een deel daarvan vroeger dan het andere kan worden afgedaan, in welk geval zulks zal mogen geschieden.

„Indien de vordering geheel of gedeeltelijk wordt toegewezen, zal de arrestant bevoegd zijn op datgene wat volgens het vonnis onder het arrest valt, het hem verschuldigde te verhalen overeenkomstig de bepalingen der artikelen 751, 752 en 753 van dit wetboek.

„Art. 757d. Indien echter, voordat een vonnis gewezen is, krachtens hetwelk verhaal kan plaats hebben, meerdere inbeslagnemingen door andere schuldeischers onder den arrestant zijn gedaan, zal dat vonnis ten aanzien van allen gelden, en zullen overigens de artikelen 754 en 755 van dit wetboek toepasselijk zijn, met dien verstande dat aan deze schuldeischers het in artikel 755 bedoelde recht toekomt, indien zij beweren, dat meer dan waarop de arrestant beslag heeft gelegd, onder hem berust of door hem verschuldigd is.

„Evenzoo zal, indien voordat het beslag van artikel 757a gelegd is, onder den in dat artikel bedoelden schuldeischer door andere schuldeischers beslag is gelegd, het bepaalde in de artikelen 754 en 755 ook aan eerstgenoemden schuldeischer ten goede komen.”

109. Aan artikel 763 van genoemd wetboek wordt toegevoegd een derde lid, luidende:

„Het beslag vervalt van rechtswege, indien de eisch tot van-waardeverklaring niet is ingesteld binnen acht dagen, nadat het is gelegd.”

Aan artikel 770 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Hetzelfde geldt ten aanzien van de inbeslag-neming, indien zij onder derden is gedaan, wanneer de dagvaarding tot van-waardeverklaring niet binnen acht dagen, nadat zij is uitgebragt, is beteekend aan dengene, bij wien de goederen in beslag genomen zijn.”

110. Aan den vierden titel van het derde boek

van genoemd wetboek wordt toegevoegd eene zesde afdeling, luidende:

„ZESDE AFDEELING.

„Van het beslag op onroerend goed.

„Art. 770a. In de gevallen, voorzien bij de artikelen 303, 304, 305, 727 en 764 van dit wetboek, kan ook verlof verleend worden om beslag te leggen op een of meer bepaald aan te wijzen onroerende goederen van den schuldenaar.

„Op dit beslag zijn van toepassing de bepalingen van de laatste zinsnede van artikel 727 en de artikelen 728, 729, 731, 732, 733 en 734 van dit wetboek.

„Art. 770b. Het beslag wordt gelegd in den vorm en met de gevolgen in de artikelen 504, 505 en 506 van dit wetboek vermeld, met deze uitzondering, dat de deurwaarder zich niet op het in beslag te nemen onroerend goed behoeft te begeven en dat in plaats van den titel, in artikel 504, 2°. genoemd, het verlof moet worden vermeld, uit kracht waarvan de inbeslagneming geschiedt.

„Bovendien moet in het proces-verbaal van inbeslagneming op straffe van nietigheid worden aangewezen de regter, voor wien de vordering tot van-waardeverklaring zal worden ingesteld.

„Art. 770c. De arrestant is verplicht om binnen veertien dagen, nadat dit beslag is gelegd, de door hem ingestelde vordering tot van-waardeverklaring tegen vertoon der dagvaarding te doen aantekenen ter griffie van het in het proces-verbaal van beslag genoemd registerlijk collegie in een tot dat doel te houden register.

„Art. 770d. Zoodra na van-waardeverklaring van het beslag overgegaan wordt tot uitvoering van het vonnis, wordt dat beslag als een executoriaal beslag aangemerkt en geschiedt de verkoop overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van den derden titel van het tweede boek van dit wetboek.

„De termijn van artikel 508 gaat in op den dag, waarop het vonnis van van-waardeverklaring wordt beteekend.

„Art. 770e. Onverminderd het bepaalde in artikel 732 van dit wetboek is de arrestant, die het gelegd beslag niet binnen den daartoe gestelden termijn door eene vordering tot van-waardeverklaring vervolgt, verplicht, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interessen, zoo daartoe gronden zijn, de overschrijving in

de openbare registers te doen doorhalen, binnen acht dagen, nadat de termijn voor het instellen der vordering tot van-waardeverklaring is verstreken.

„Art. 770f. Indien de arrestant niet voldaan heeft aan het voorschrift van het vorig artikel, wordt de overschrijving van het proces-verbaal van inbeslagneming in de openbare registers doorgehaald uit kracht van eene verklaring van den griffier van het overeenkomstig het tweede lid van artikel 770b, in het proces-verbaal van beslag aangewezen registerlijk collegie, vermeldende, dat binnen den in het vorig artikel vermelden termijn bij hem geen aantekening is geschied van het instellen der vordering tot van-waardeverklaring.

„De doorhaling der overschrijving in de openbare registers zal evenzeer geschieden:

„1°. uit kracht van de toestemming tot doorhaling der overschrijving van hem, ten wiens verzoeken zij is geschied, blijkende in voege als bepaald in artikel 1240 Burgerlijk Wetboek;

„2°. uit kracht van het vonnis, houdende last tot opheffing van het beslag.

„Buiten de toestemming der belanghebbenden wordt de overschrijving niet doorgehaald dan met inachtneming der bepaling van artikel 432 van dit wetboek met deze wijziging, dat de termijn van acht dagen na de beteekening van het vonnis vervangen wordt door dien van ééne maand na de uitspraak.

„3°. uit kracht van eene verklaring van den griffier, vermeldende, dat van de instantie is afstand gedaan of dat dezelve is vervallen.

„Indien de zaak naar een ander registerlijk collegie verwezen is, moet de hier bedoelde verklaring, met vermelding van het vonnis der verwijzing, worden afgegeven door den griffier van het collegie, waar de zaak ten gevolge der verwijzing behandeld is.

„Art. 770g. De akte, waarbij tot de doorhaling wordt gemagtigd of een authentiek afschrift van zoodanige akte, alsmede de verklaringen, in het vorig artikel vermeld, blijven onder den hypotheekbewaarder berusten.

„Een authentiek uittreksel van het vonnis houdende last tot opheffing van het beslag wordt hem ter hand gesteld.”

111. In het eerste lid van artikel 775 van genoemd wetboek worden gevoegd achter het woord: „medegedeeld” de woorden: „Deze beteekening zal binnen een termijn, door den

regter-commissaris bij het doen der rekening vaat te stellen, moeten geschieden."

Aan het artikel wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

"Ingeval binnen voorzegen termijn de beteekening niet heeft plaats gehad, zijn op den rekenpligtige van toepassing het derde en het vierde lid van artikel 772 van dit wetboek."

112. In artikel 796 van genoemd wetboek wordt het woord: „summierlijk” vervangen door de woorden: „als eene gewone vordering behandeld."

113. In artikel 803 van genoemd wetboek worden de woorden: „kan het hooger beroep alleen binnen veertien dagen na de beteekening van dat vonnis worden ingesteld” vervangen door de woorden: „kan onmiddellijk het hooger beroep geschieden en moet het worden ingesteld binnen veertien dagen na de uitspraak”.

114. Aan artikel 806 van genoemd wetboek wordt toegevoegd een derde lid, luidende:

„Van den uitslag dezer verschijning wordt een proces-verbaal opgemaakt."

115. Artikel 808 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De maatregelen, welke de vrouw naar aanleiding van artikel 245 van het Burgerlijk Wetboek mag in het werk stellen, zijn de verzegeeling, boedelbeschrijving en waardering van goederen, conservatoir beslag op de roerende goederen van de gemeenschap of van de vrouw, en conservatoir beslag op de onroerende goederen der gemeenschap, overeenkomstig de bepalingen van de tien volgende artikelen."

Achter artikel 808 worden gevoegd tien nieuwe artikelen, luidende:

„Art. 808a. Het verlof om een of meer dezer maatregelen te nemen zal aan den president der Regtbank kunnen worden gevraagd bij of na het indienen van het verzoekschrift in artikel 805 bedoeld.

„De president kan alvorens die bewilliging te verleenen, indien hij dit noodig oordeelt, den man oproepen.

„Art. 808b. Op het beslag op de roerende goederen van de gemeenschap of van de vrouw zijn toepasselijk de tweede zinsnede van het eerste lid en het derde lid van artikel 440, de artikelen 443, 444, 447, 448, het eerste lid van artikel 450, de artikelen 452, 453, 454 en 733 van dit wetboek.

„Tot bewaarders van het goed zullen niet mogen

worden aangesteld de arrestante, noch de kinderen of kleinkinderen der beide echtgenooten of van een huuner, tenzij met uitdrukkelijke toestemming van den gearresteerde.

„Art. 808c. Onder het beslag zullen niet begrepen worden de roerende goederen, welke door den gearresteerde worden aangetoond, niet tot de gemeenschap of niet aan de vrouw te behooren, alles behoudens ieders regt, waarover hetzij krachtens artikel 808d, hetzij bij de toepassing van het laatste lid van artikel 808e, de beslissing des regters kan worden ingeroepen.

„Art. 808d. Die eigenaar beweert te zijn der in beslag genomen goederen of van een gedeelte daarvan, kan tegen de inbeslagneming opkomen op de wijze in artikel 456 bedoeld.

„Art. 808e. Het vonnis houdende afwijzing van den eisch tot scheiding beveelt tevens de opheffing van het beslag.

„Bij toewijzing der scheiding houdt het beslag op door de werkelijke verdeling der goederen van de gemeenschap of door de afgifte aan de vrouw van hare goederen.

„Art. 808f. Op het beslag op de onroerende goederen van de gemeenschap is het bepaalde bij het eerste lid van artikel 770b toepasselijk.

„Art. 808g. De overschrijving van het beslag op de onroerende goederen wordt in de openbare registers doorgehaald:

„1°. uit kracht van de toestemming der vrouw tot doorhaling van de overschrijving, blijkende in voege als bepaald in artikel 1240 van het Burgerlijk Wetboek.

„2°. uit kracht van het vonnis houdende afwijzing van den eisch tot scheiding of last tot opheffing van het beslag. Buiten de toestemming der belanghebbenden wordt de overschrijving niet doorgehaald dan met inachtneming der bepaling van artikel 432 van dit wetboek met deze wijziging, dat de termijn van acht dagen na de beteekening van het vonnis vervangen wordt door dien van ééne maand na de uitspraak.

„3°. uit kracht van eene verklaring van den griffier bij het regterlijk collegie, waar de eisch tot scheiding laatstelijk aanhangig was, dat van de instantie is afstand gedaan of dat dezelve is vervallen.

„4°. ambtshalve door den hypotheekbewaarder bij de overschrijving van de akte van scheiding der huwelijksgemeenschap of een uittreksel daarvan.

„Artikel 770g van dit wetboek is ook hier van toepassing.

„Art. 808*k*. Opheffing van het beslag op de roerende of onroerende goederen, hetzij geheel, of ten deele, wordt tegen voldoende zekerheidsstelling op verzoek van den man bevolen door den regter, voor wien de eisch tot scheiding ahangig is.

„Magtiging tot vervreemding of bezwaring van de in beslag genomen goederen kan door denzelfden regter worden verleend, onder zoodanige voorwaarden, als door hem noodig zullen worden geacht om te voorkomen, dat de belangen der vrouw daardoor worden benadeeld.

„In beide gevallen wordt de vrouw vooraf gehoord of moet blijken, dat zij tot dat einde behoerlijk is opgeroepen.

„Art. 808*i*. Het beslag op de roerende of onroerende goederen verhindert niet de inbeslagneming en uitwinning daarvan door derden wegens schulden vóór de inbeslagneming aangegaan.

„Het overschot van de opbrengst eener door derden vervolgd uitwinning wordt ten behoeve van de belanghebbenden geconsigneerd.

„Art. 808*j*. Het beslag op de roerende of onroerende goederen laat ongedeerd het aan den man toekomend genot der inkomsten, onverminderd zijne verplichtingen tegenover zijne vrouw krachtens de wet of huwelijksche voorwaarden.”

116. Aan artikel 820 van genoemd wetboek wordt toegevoegd een derde lid, luidende:

„Deze beschikkingen behouden gedurende het rechtsgeding hare kracht, totdat de regter omtrent het onderwerp dier beschikkingen mogt hebben uitspraak gedaan.”

117. In artikel 824 van genoemd wetboek worden achter het woord: „Wetboek” gevoegd de woorden: „en die tot wijziging of opheffing der residuale beschikkingen bedoeld bij artikel 820 van dit wetboek”, en de woorden: „zullen bij” enz. tot en met het woord: „beslist” vervangen door de woorden: „zullen bij met redenen omkleede conclusiën worden gedaan”.

118. Artikel 825 van genoemd wetboek wordt gelet als volgt:

„De maatregelen, welke de vrouw naar aanleiding van artikel 270 van het Burgerlijk Wetboek mag nemen tot bewaring van haar regt, zijn dezelfde als die, welke haar ingeval van aangevraagde scheiding van goederen in artikel 808 van dit wetboek zijn toegekend. Zij zal echter tot het leggen van conservatoir beslag alleen verlof kunnen bekomen in geval van gegronde vrees voor verduistering.”

119. In artikel 831 van genoemd wetboek wordt het woord: „summierlijk” vervangen door de woorden: „als eene gewone vordering.”

120. In artikel 834 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „en summierlijk behandeld”.

121. In het eerste lid van artikel 840 van genoemd wetboek wordt het woord: „summierlijk” vervangen door de woorden: „als eene gewone vordering”.

122. In artikel 842 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „en summierlijk behandeld”.

123. De artikelen 861 en 862 van genoemd wetboek worden gelezen als volgt:

„Art. 861. Indien de geroepene partij op den bepaalden tijd voor commissarissen verschijnt, zal zij het verzoek kunnen tegenspreken.

„Art. 862. Het Hof of de Regtbank onderzoekt, op rapport van commissarissen, of genoegzaam van het onvermogen des verzoekers blijkt, en staat in dat geval het verzoek toe, tenzij de regter reeds bij voorraad mogt bevinden, dat de voorgenomene vordering of verdediging klaarblijkelijk van allen grond is verbloot.”

Artikel 863 wordt ingetrokken.

Artikel 864 wordt gelezen:

„Bij toewijzing wordt aan den verzoeker een procureur of een advocaat en een procureur toegevoegd, indien hij daarvan niet reeds voorzien is, ten einde hem kosteloos bij te staan.”

124. In artikel 871 van genoemd wetboek wordt in sub 1°. het woord: „door” vervangen door de woorden: „door of namens”.

Aan artikel 872 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Ook kan aan behoeftigen vergunning worden verleend tot het kosteloos tenuitvoerleggen van regterlijke beschikkingen en executeeren van grossen.”

In artikel 873 worden de woorden: „In dat geval” vervangen door de woorden: „Zoo noodig”.

125. Bij de toepassing van wetten en wettelijke verordeningen, waarin bepalingen voorkomen, waaraan de onderscheiding tusschen de gewone en de summiere procesorde ten grondslag ligt, wordt, met afwijking van die bepalingen, deze wet gevolgd.

Overgangsbepaling.

126. Met uitzondering der bepaling van artikel 11 is deze wet niet van toepassing op gedingen, ten aanzien waarvan bij hare inwerkingtreding geen uiterlijk gewijsde bestaat.

„Art. 808k. Opheffing van het beslag op de roerende of onroerende goederen, hetzij geheel, of ten deele, wordt tegen voldoende zekerheidsstelling op verzoek van den man bevolen door den regter, voor wien de eisch tot scheiding ahangig is.

„Magtiging tot vervreemding of bezwaring van de in beslag genomen goederen kan door denzelfden regter worden verleend, onder zoodanige voorwaarden, als door hem noodig zullen worden geacht om te voorkomen, dat de belangen der vrouw daardoor worden benadeeld.

„In beide gevallen wordt de vrouw vooraf gehoord of moet blijken, dat zij tot dat einde behoorlijk is opgeroepen.

„Art. 808i. Het beslag op de roerende of onroerende goederen verhindert niet de inbeslagneming en uitwinning daarvan door derden wegens schulden vóór de inbeslagneming aangegaan.

„Het overschot van de opbrengst eener door derden vervolgd nitwinning wordt ten behoeve van de belanghebbenden geconsigneerd.

„Art. 808j. Het beslag op de roerende of onroerende goederen laat ongedeerd het aan den man toekomend genot der inkomsten, onverminderd zijne verplichtingen tegenover zijne vrouw krachtens de wet of huwelijksche voorwaarden.”

116. Aan artikel 820 van genoemd wetboek wordt toegevoegd een derde lid, luidende:

„Deze beschikkingen behouden gedurende het rechtsgeding hare kracht, totdat de regter omtrent het onderwerp dier beschikkingen mogt hebben uitspraak gedaan.”

117. In artikel 824 van genoemd wetboek worden achter het woord: „Wetboek” gevoegd de woorden: „en die tot wijziging of opheffing der presidiale beschikkingen bedoeld bij artikel 820 van dit wetboek”, en de woorden: „zullen bij” enz. tot en met het woord: „beslist” vervangen door de woorden: „zullen bij met redenen omkleede conclusiën worden gedaan”.

118. Artikel 825 van genoemd wetboek wordt gelezen als volgt:

„De maatregelen, welke de vrouw naar aanleiding van artikel 270 van het Burgerlijk Wetboek mag nemen tot bewaring van haar regt, zijn dezelfde als die, welke haar ingeval van aangevraagde scheiding van goederen in artikel 808 van dit wetboek zijn toegekend. Zij zal echter tot het leggen van conservatoir beslag alleen verlof kunnen bekomen in geval van gegronde vrees voor verduistering.”

119. In artikel 831 van genoemd wetboek wordt het woord: „summierlijk” vervangen door de woorden: „als eene gewone vordering.”

120. In artikel 834 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „en summierlijk behandeld”.

121. In het eerste lid van artikel 840 van genoemd wetboek wordt het woord: „summierlijk” vervangen door de woorden: „als eene gewone vordering”.

122. In artikel 842 van genoemd wetboek vervallen de woorden: „en summierlijk behandeld”.

123. De artikelen 861 en 862 van genoemd wetboek worden gelezen als volgt:

„Art. 861. Indien de geroepene partij op den bepaalden tijd voor commissarissen verschijnt, zal zij het verzoek kunnen tegenspreken.

„Art. 862. Het Hof of de Regtbank onderzoekt, op rapport van commissarissen, of genoegzaam van het onvermogen des verzoekers blijkt, en staat in dat geval het verzoek toe, tenzij de regter reeds bij voorraad mogt bevinden, dat de voorgenomene vordering of verdediging klaarblijkelijk van allen grond is ontbloot.”

Artikel 863 wordt ingetrokken.

Artikel 864 wordt gelezen:

„Bij toewijzing wordt aan den verzoeker een procureur of een advocaat en een procureur toegevoegd, indien hij daarvan niet reeds voorzien is, ten einde hem kosteloos bij te staan.”

124. In artikel 871 van genoemd wetboek wordt in sub 1°. het woord: „door” vervangen door de woorden: „door of namens”.

Aan artikel 872 wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

„Ook kan aan behoeftigen vergunning worden verleend tot het kosteloos tenuitvoerleggen van regterlijke beschikkingen en executeeren van grossen.”

In artikel 873 worden de woorden: „In dat geval” vervangen door de woorden: „Zoo noodig”.

125. Bij de toepassing van wetten en wettelijke verordeningen, waarin bepalingen voorkomen, waaraan de onderscheiding tusschen de gewone en de summiere procesorde ten grondslag ligt, wordt, met afwijking van die bepalingen, deze wet gevolgd.

Overgangsbepaling.

126. Met uitzondering der bepaling van artikel 11 is deze wet niet van toepassing op gedingen, ten aanzien waarvan bij hare inwerkingtreding geen niterlijk gewijsde bestaat.

Stobepaling.

127. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip. (1)
Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 7den Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.
(Uitgeg. 17 Juli 1896.)

10 Juli 1896. **BESLUIT**, waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden en welke der, in de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) genoemde, maatregelen bij het heerschen of bij het dreigen van elke dier ziekten moeten toegepast worden. S. 104.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ-
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het noodzakelijk is te herzien het Koninklijk besluit van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), waarbij nader wordt bepaald, welke ziekten van het vee voor besmettelijk worden gehouden en welke der, in de wet van den 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) genoemde, maatregelen bij het dreigen of heerschen van elke dier ziekten moeten toegepast worden, gewijzigd door het Koninklijk besluit van 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62) en aangevuld door de Koninklijke besluiten van 9 October 1889 (*Staatsblad* n°. 128), 20 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92) en 17 November 1892 (*Staatsblad* n°. 254);

Gezien de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), tot regeling van het veerartsenijkundig Staatstoezicht en de veerartsenijkundige politie, aangevuld bij de wet van 1 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 123) en gewijzigd bij de wetten van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68);

De Commissie van deskundigen, benoemd bij Koninklijk besluit van 14 April 1894, n°. 2, gehoord;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 23 Mei 1896, n°. 1777, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Juni 1896, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van den voornoem-

(1) Bij besluit van 31 Juli 1896, S. 146, bepaald op 1 Januari 1897.

den Minister van 7 Juli 1896, n°. 2183, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

§ 1. *De ziekten van het vee, welke voor besmettelijk worden gehouden.*

Art. 1. Voor besmettelijk worden gehouden de volgende ziekten van het vee:

1°. de veepest der herkauwende dieren;

2°. de longziekte (penno-pneumonia contagiosa) der runderen;

3°. het mond- en klauwzeer (besmettelijke blaaruitslag van den mond en de klauwen) bij de herkauwende dieren en de varkens;

4°. de kwade droes en huidworm bij de eenhoevige dieren;

5°. de schurft (sarcoptes-schurft en dermatocoptes-schurft) bij de eenhoevige dieren en de schapen;

6°. de schaapspokken bij de schapen en de geiten;

7°. het rotkreupel der schapen;

8°. de vlekziekte der varkens;

9°. de trichinenziekte bij de varkens;

10°. het miltvuur bij alle vee;

11°. de hondsolheid bij alle vee.

§ 2. *Maatregelen, welke tegen elke der besmettelijke veeziekten toegepast moeten of kunnen worden.*

2. Overminderd de verplichte aangifte, voorgeschreven in artikel 13, en de verwijdering en afzondering, voorgeschreven in artikel 14 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), zijn bij elke der, in artikel 1 van dit besluit genoemde, veeziekten de volgende, in de daarbij vermelde artikelen der aangehaalde wet genoemde, maatregelen toepasselijk:

1°. het plaatsen der kenteekenen (artikel 17);

2°. wanneer dit door den districtsveerarts noodig wordt geoordeeld, het merken van ziek of verdacht of hersteld vee (artikel 19);

3°. het verbod van vervoer van vee, dooreene besmettelijke ziekte aangetast of daarvan verdacht, behoudens vergunning van den burgemeester (artikel 21);

4°. wanneer dit door den districtsveerarts noodig wordt geoordeeld, de afsluiting van besmette hoeven of weiden en der naast aangelegen landerijen en erven en de ontsmetting van de kleederen der personen, die het afgesloten terrein verlaten (artikel 29);

5°. ontsmetting volgens de, bij algemeene maat-

regel van bestuur gegeven of te geven, voorschriften (artikel 81);

6°. het verbod van gedurende een termijn, bij dit besluit voor elke besmettelijke ziekte bepaald, vee te brengen in gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar vee staat of gestaan heeft, dat aan eene besmettelijke ziekte lijdt of geleden heeft (artikel 32).

3. Indien een, aan eene besmettelijke ziekte lijdend, stuk vee is gestorven, is de houder of hoeder verplicht daarvan onmiddellijk kennis te geven aan den burgemeester der gemeente, waar het gestorven dier zich bevindt.

Vee en overblijfselen van vee, dat aan eene besmettelijke ziekte lijdende is gestorven, mogen zonder vergunning van den burgemeester niet vervoerd worden en moeten door de zorg en — behoudens het bepaalde in het derde lid van dit artikel — op kosten van den eigenaar zoo spoedig mogelijk na de, in het vorige lid bedoelde kennisgeving, binnen een, door den burgemeester te bepalen termijn, worden verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

De brandstoffen en andere benodigdheden voor het verbranden te bezigen, de, bij het begraven te gebruiken, ontsmettingsmiddelen benevens — voor zooveel dit noodig is — hulp en opzicht bij het verbranden of begraven worden den eigenaar op Rijkskosten ter plaatse verstrekt.

Schadeloosstelling voor het gestorven dier of de overblijfselen daarvan wordt niet gegeven, behoudens:

a. dat in gevallen en naar den maatstaf, door den Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen, door den burgemeester op Rijkskosten eene gedeeltelijke schadeloosstelling wordt gegeven voor de huid van het dier;

b. dat de Minister van Binnenlandsche Zaken in bijzondere gevallen eene, door hem te bepalen, schadeloosstelling uit 's Rijks kas kan toekennen aan den eigenaar van een dier, dat is ingeënt en binnen een, door den Minister gestelden tijd is gestorven, volgens de verklaring van een geëxamineerden veearts, lijdende aan de ziekte, waartegen het was ingeënt.

4. Indien een stuk vee, dat, naar luid van artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), van eene besmettelijke ziekte verdacht wordt gehouden, is gestorven, mag dit zonder vergunning van den burgemeester niet vervoerd worden en is de houder of hoeder verplicht hier-

van onmiddellijk kennis te geven aan den burgemeester der gemeente, waar het gestorven dier zich bevindt.

Deze doet onverwijld door den districtsveearts het gestorven dier onderzoeken. Als bij dit onderzoek niet duidelijk blijkt, dat het dier niet door eene besmettelijke ziekte aangetast was, moet het gestorven dier of moeten de overblijfselen daarvan worden onschadelijk gemaakt, overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 van dit besluit.

§ 3. *Maatregelen tegen de veepest der herkauwende dieren.*

5. De zieke en de verdachte dieren moeten ten spoedigste worden afgemaakt en daarna verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

Totdat de dieren worden afgemaakt, moeten zij afgezonderd worden gehouden van alle ander vee.

De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen.

6. Indien zieke of verdachte dieren mochten zijn geslacht, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

7. De stal of het gebouw en, wanneer dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, ook het terrein, waar zich zieke of verdachte dieren hebben bevonden, moeten worden ontsmet.

De op het erf of op de hoeve aanwezige mestvaalt moet worden onschadelijk gemaakt.

8. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke of verdachte dieren gestaan hebben, mag geenerlei vee gebracht worden gedurende een termijn van 30 dagen, te rekenen van den dag waarop de ontsmetting van die stallen, gebouwen en terreinen en de onschadelijkmaking van de mestvaalten geheel is afgelopen.

9. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van herkauwende dieren, honden, katten en pluimgedierte en uitvoer uit den afgesloten kring van eenhoevige dieren en varkens en van melk, vleesch, onbereide huiden, horens, klauwen, haar, wol, vederen, beenderen, ongesmolten vet, van mest en allen anderen afval en van hooi, stroo en ander veevoeder, touw, koedekken en stalgereedschap.

10. Het vastleggen of vasthouden van honden kan worden geboden, met inachtneming van hetgeen bepaald is bij artikel 30 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131).

11. Binnen de door den Minister van Binnenlandsche Zaken bij aankondiging in de *Staatscourant* en zoo mogelijk in een of meer plaatselijke nieuwsbladen, aan te wijzen plaatsen of streken, is het verboden rundvee, schapen of geiten te vervoeren of te doen vervoeren, behoudens het in artikel 12 van dit besluit bepaalde omtrent vervoer:

1°. van vee naar de slachtbank;

2°. bij verhuizing van den eigenaar of houder van vee;

3°. door den koper van vee op eene openbare verkooping;

4°. van vee naar de weide en uit de weide naar den stal.

12. Vervoer van vee in de aan het slot van van artikel 11 van dit besluit bedoelde gevallen kan, den districtsveearts gehoord, plaats hebben met bijzondere vergunning van den Commissaris der Koningin in de provincie; deze kan ook den burgemeester der gemeente machtigen tot het verlenen van die vergunning.

13. Het in artikel 12 van dit besluit bedoelde vervoer mag alleen plaats hebben met een vervoerbiljet, afgegeven door den burgemeester der gemeente waar het vee zich bevindt.

Het vervoerbiljet vermeldt het getal, de soort en het signalement van het te vervoeren vee, den weg die tot aan de plaats van bestemming gevolgd moet worden, alsmede den tijd gedurende welken het biljet geldig is.

Wanneer de districtsveearts het noodig acht, moet het te vervoeren vee van een merkteeken worden voorzien.

Indien het vervoer naar eene andere gemeente plaats heeft, zendt de burgemeester, die het vervoerbiljet heeft afgegeven, een afschrift daarvan aan den burgemeester der gemeente, verwaars het vervoer geschiedt zal.

14. De slachting van het vee, bedoeld aan het slot van artikel 11, sub 1°, van dit besluit, geschiedt onder toezicht der politie binnen den tijd, door den burgemeester der gemeente, waar het vee zich na het vervoer bevindt, te bepalen.

15. Het houden van markten en openbare verkooping van alle vee is verboden in gemeenten, waarvan de aanwijzing door den Minister van Binnenlandsche Zaken, door plaatsing in de *Staats-*

courant, en zoo mogelijk in een of meer plaatselijke nieuwsbladen, ter algemeene kennis zal worden gebracht. De aanwijzing geschiedt voor een tijdvak van ten hoogste 3 maanden; op gelijke wijze kan die aanwijzing worden hernieuwd, telkens voor een niet langer tijdperk, alsmede worden ingetrokken of gewijzigd, zoo daartoe termen zijn.

Openbare verkooping van vee van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene blijft geoorloofd met schriftelijk verlot van den burgemeester en binnen een, door dezen daarbij te bepalen, termijn, nadat de districtsveearts verklaard heeft, dat daartegen geen bezwaar bestaat.

§ 4. *Maatregelen tegen de longziekte (pleuropneumonia contagiosa) der runderen.*

16. De zieke en de verdachte dieren moeten ten spoedigste worden afgemaakt.

De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 4 maanden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken kan de afmaking van Regeeringswege van verdachte dieren voor bepaalde plaatsen of streken en bepaalden, tijd doen staken.

17. Van de afgemaakte zieke dieren alsmede van de afgemaakte verdachte dieren, waarvan na de afmaking blijkt, dat zij door de ziekte waren aangetast, moeten de borst- en buikingewanden verbrand of begraven en de huiden ontsmet worden.

18. Wanneer de afmaking van verdachte dieren van Regeeringswege niet plaats heeft, zijn de eigenaars daarvan bevoegd deze, met inachtneming van de, door den districtsveearts voor te schrijven, maatregelen van voorzorg, te slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

Indien na het slachten van verdachte dieren blijkt, dat zij door de ziekte waren aangetast, moeten de borst- en buikingewanden verbrand of begraven en de huiden ontsmet worden.

19. Totdat de zieke en de verdachte dieren afgemaakt of geslacht worden, moeten zij afgezonderd worden gehouden van alle ander vee.

20. Indien zieke of verdachte dieren mochten zijn geslacht of indien eerst na het slachten blijkt, dat niet voor ziek of verdacht gehouden dieren door de ziekte waren aangetast, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld,

met dien verstande, dat de onschadelijkmaking beperkt is tot de borst- en buikgewanden.

21. De stal of het gebouw en, wanneer dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, ook het terrein, waar zich zieke of verdachte dieren bevonden hebben, moeten worden ontsmet.

22. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene runderen gebracht worden gedurende een termijn van 30 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door dood, afmaking of slachting is geëindigd, en in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

23. Bij afsluiting van besmette weiden, erven of hoeven, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en nitvoer uit den afgesloten kring van runderen en nitvoer uit den afgesloten kring van schapen, van onbereide of niet ontsmette huiden, hoornen, hoeven en klauwen van herkauwende dieren, van mest en allen anderen afval, hooi, stroo en ander veevoeder.

24. Het vastleggen of vasthouden van honden kan worden geboden, met inachtneming van hetgeen bepaald is bij artikel 30 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131).

25. Het is verboden uit, naar of binnen de kringen, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, rundvee te vervoeren of te doen vervoeren en uit of binnen die kringen de, door voornoemden Minister nader aan te wijzen, in artikel 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) bedoelde, voorwerpen.

In bijzondere gevallen, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geoordeeld, kan binnen de, in het eerste lid van dit artikel bedoelde, kringen ook verplaatsing van rundvee door den burgemeester verboden worden.

26. In de in artikel 25 bedoelde kringen wordt door veeopzichters al het rundvee in daartoe aangelegde lijsten opgeschreven.

Deze opzichters worden benoemd en ontslagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken. Bij de aanvaarding hunner bediening leggen zij in handen van den burgemeester der gemeente, die hun als standplaats is aangewezen, den volgende eed (of belofte) af:

„Ik zweer (beloof), dat ik de verplichtingen, verbonden aan de betrekking van opzichter van het vee, naar behooren vervullen zal.

Zoo waarlijk helpe mij God Almachtig. (Dit belof ik).”

27. Op de, van het rundvee van elken eigenaar afzonderlijk door de opzichters in duplo op te maken, lijsten wordt dat vee genummerd en beschreven. De lijsten worden in dubbel gehouden en door de eigenaars of, bij ontstentenis van dezen, door de houders of hoeders van het vee voor gezien onderteekend; indien zij opgeven niet te kunnen of te willen onderteekenen, maakt de veeopzichter daarvan melding op de lijsten. Een exemplaar van iedere lijst wordt aan den burgemeester toegezonden.

28. Van elke verandering in het, op de lijsten aangeteekend, getal van het rundvee door geboorte, sterven, slachting of verplaatsing binnen de kringen, volgens artikel 25 van dit besluit aangewezen, en van elke verwisseling van een der, op de lijsten beschreven, runderen met een ander geeft de eigenaar, houder of hoeder binnen 24 uren kennis aan den burgemeester, die daarvan aantekening houdt op het, bij hem berustend, exemplaar der lijsten.

29. Onmiddellijk of niterlijk binnen 12 uren na het sterven of na de slachting van een stuk rundvee, geeft de eigenaar, houder of hoeder daarvan kennis aan den opzichter, die het gestorven of geslachte dier binnen 24 uren na de aangifte moet visiteren.

Zoolang deze visitatie niet heeft plaats gehad, is het verboden de longen los te maken of eenig deel van het stuk vee te vervoeren.

30. De opzichters zijn gehouden al het rundvee, vermeld op de, door hen opgemaakte, lijsten, ten minste éénmaal 's weeks te visiteren en met de lijsten te vergelijken. Veranderingen, als in artikel 28 zijn vermeld, worden onverwijld op de lijsten aangeteekend en door de eigenaars, houders of hoeders voor gezien onderteekend.

Vermoeden de opzichters bij deze visitatie of bij die, in artikel 29 vermeld, dat een stuk rundvee aan longziekte lijdt of geleden heeft, of ontdekken zij eene verandering in de getalsterkte of eene verwisseling van het rundvee, waarvan niet, ingevolge de beide voorgaande artikelen, is kennis gegeven, zoo geven zij in het eerste geval daarvan onverwijld kennis aan den burgemeester, die handelt als in de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) is voorgeschreven, en in de beide andere gevallen maken zij op hunnen ambts- eed proces-verbaal op van de overtreding.

31. Wanneer dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, moeten de veehouders hun rundvee, dat zich in weiden of andere opene

plaatsen bevindt, op last van den burgemeester opstallen of ophokken.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Voor de, uit het opstellen of ophokken voortvloeiende, buitengewone kosten van veevoeder kan door den Minister van Binnenlandsche Zaken uit 's Rijks kas eene gedeeltelijke schadeloosstelling worden toegekend.

32. Het houden van markten, openbare verkooppings, tentoonstellingen en andere vereenigingen van rundvee is verboden in gemeenten of gedeelten van gemeenten, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen.

Openbare verkoop van rundvee van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene blijft geoorloofd met schriftelijk verlof van den burgemeester en binnen een, door dezen daarbij te bepalen, termijn, nadat de districtsveearts verklaard heeft, dat daartegen geen bezwaar bestaat.

33. De, in de artikelen 25 en 32 bedoelde, aanwijzingen worden door plaatsing in de *Staatscourant* en zoo mogelijk in een of meer plaatselijke nieuwsbladen ter algemeene kennis gebracht.

Daarbij worden tevens voorschriften gegeven omtrent uitzonderingen, die op het uitgevaardigde verbod zullen worden toegelaten.

De intrekking of wijziging van de, in de artikelen 25 en 32 bedoelde, aanwijzingen worden op dezelfde wijze ter algemeene kennis gebracht.

§ 5. *Maatregelen tegen het mond- en klauwzeer (besmettelijke blaaruitslag van den mond en de klauwen) bij de herkauwende dieren en de varkens.*

34. De zieke en de verdachte dieren moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

Wanneer, naar het oordeel van den districtsveearts, het afgezonderd houden van enkele dieren geen nut meer kan opleveren ter voorkoming van de besmetting van den geheelen koppel of wanneer er geene gelegenheid bestaat tot afzondering van een geheel verdachten koppel, geeft de burgemeester, op advies van den districtsveearts, vergunning de zieke dieren in den verdachten koppel te laten verblijven of verdachte dieren niet af te zonderen.

De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen.

35. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearts, kan afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen. Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De huiden, hoornen, hoeven en klanwen der afgemaakte zieke of verdachte dieren moeten worden ontsmet. De borst- en buikgewanden en, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geacht, ook de koppen der afgemaakte zieke of van zieke verdachte dieren moeten worden verbrand of begraven.

36. Eigenaars van zieke of verdachte dieren zijn bevoegd deze, met inachtneming van de, door den districtsveearts voor te schrijven, maatregelen van voorzorg, te slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

In dit geval zijn de voorschriften van het 2de lid van artikel 35 van toepassing.

37. De stal of het gebouw, waarin zich zieke of verdachte dieren bevonden hebben, moet na afloop van het laatste ziektegeval worden ontsmet.

38. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene herkauwende dieren en varkens gebracht worden gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door herstel of dood is geëindigd en, wat de stallen en gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

In bijzondere gevallen kan de districtsveearts bepalen, dat terstond na afloop der ontsmetting van de stallen en gebouwen wederom herkauwende dieren en varkens daarin gebracht mogen worden.

39. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van herkauwende dieren en varkens en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden, hoornen, hoeven en klauwen van herkauwende dieren, van wol, van mest en allen anderen afval en van hooi, stroo en ander veevoeder, touw, koedekken en stalgereedschap.

40. Het is verboden uit, naar of binnen de kringen, door den Minister van Binnenlandsche

Zaken aangewezen, te vervoeren of te doen vervoeren herkauwende dieren en varkens en uit of binnen die kringen de, door voornoemden Minister nader aan te wijzen, in artikel 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) bedoelde, voorwerpen.

In bijzondere gevallen, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geoordeeld, kan binnen de, in het eerste lid van dit artikel bedoelde, kringen ook verplaatsing van herkauwende dieren en varkens door den burgemeester verboden worden.

41. Wanneer dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, moeten de veehouders hun vee, dat zich in weiden of andere opene plaatsen bevindt, op last van den burgemeester opstallen of ophokken.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Voor de, uit het opstallen of ophokken voortvloeiende, buitengewone kosten van veevoeder kan door den Minister van Binnenlandsche Zaken uit 's Rijks kas eene gedeeltelijke schadeloosstelling worden toegokend.

42. Het honden van markten, openbare verkooppingen, tentoonstellingen en andere vereenigingen van herkauwende dieren en varkens is verboden in gemeenten of gedeelten van gemeenten, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen.

Openbare verkoop van herkauwende dieren en varkens van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene blijft geoorloofd met schriftelijk verlot van den burgemeester en binnen een, door dezen daarbij te bepalen, termijn, nadat de districtsveearts verklaard heeft, dat daartegen geen bezwaar bestaat.

43. In de, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, gemeenten of gedeelten van gemeenten, gelegen langs of in de nabijheid van de grenzen van eenen kring, waarnit door den genoemden Minister, krachtens artikel 40 van dit besluit, vervoer van herkauwende dieren en varkens is verboden, is het vervoer van de, eveneens door den genoemden Minister aan te wijzen, soorten van vee verboden, tenzij de vervoerder in het bezit zij of van eene schriftelijke vergunning, waarbij hem, met inachtneming van de voorschriften, gegeven krachtens artikel 44, tweede lid, van dit besluit, afwijking van het verbod van vervoer uit den afgesloten kring ten

behoefte van het vee, dat hij vervoert, is toegestaan, of van een vervoerbiljet, afgegeven door den burgemeester van de plaats van herkomst van het vee en bevattende eene nauwkeurige beschrijving van het vee door opgave van geslacht, leeftijd, kleur en blijvende bijzondere teekenen, eene opgave van de plaats van herkomst en de plaats van bestemming en van den tijd, gedurende welken het biljet geldig is, alsmede de verklaring van den burgemeester, dat het vee zich na het inwerkingtreden van de, krachtens dit artikel gedane, aanwijzing niet in den afgesloten kring heeft bevonden.

44. De, in de artikelen 40, 42 en 43 bedoelde, aanwijzingen worden door plaatsing in de *Staatscourant* en zoo mogelijk in een of meer plaatselijke nieuwbladen ter algemeene kennis gebracht.

Daarbij worden tevens voorschriften gegeven omtrent uitzonderingen, die op het uitgevaardigde verbod zullen worden toegelaten.

De intrekking of wijziging van de, in de artikelen 40, 42 en 43 bedoelde, aanwijzingen worden op dezelfde wijze ter algemeene kennis gebracht.

§ 6. *Maatregelen tegen den kwaden droes en huidsorm bij de eenhoevige dieren.*

45. De zieke dieren moeten worden afgemaakt en daarna verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

46. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearts, kan afmaking van dieren, die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen, welke zij vertoonen, worden bevolen. De afmaking van zieke dieren kan, op advies van den districtsveearts, buiten toepassing blijven.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 3 maanden.

47. Zieke dieren of dieren, die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen, welke zij vertoonen, moeten, zoo lang als zij niet worden afgemaakt, afgezonderd worden gehouden van alle ander vee.

48. Indien zieke of verdachte dieren mochten zijn geslacht of indien eerst na het slachten blijkt, dat niet voor ziek of verdacht gehouden dieren door de ziekte waren aangetast, gelden

de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

49. De plaats in den stal of het gebouw, waar een ziek of wegens ziekteverschijnselen verdacht dier gestaan heeft, moet worden ontsmet.

Waar de districtsveearts het noodig oordeelt, moet ontsmetting plaats hebben ook van andere gedeelten van den stal of het gebouw of van den geheelen stal.

50. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke of wegens ziekteverschijnselen verdachte dieren gestaan hebben, mogen geene eenhoevige dieren gebracht worden gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door dood of afmaking is geëindigd en, wat de stallen en gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

51. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van eenhoevige dieren.

§ 7. *Maatregelen tegen de schurft (sarcoptes-schurft en dermatocoptes-schurft) bij de eenhoevige dieren en de schapen.*

52. De zieke of verdachte eenhoevige dieren moeten van de overige eenhoevige dieren afgezonderd worden gehouden.

53. De zieke schapen moeten van de overige schapen afgezonderd worden gehouden.

In bijzondere gevallen kan de burgemeester, op advies van den districtsveearts, toestaan, dat de zieke schapen in de aangetaste, mits afgezonderd gehouden, kudde verblijven.

De zieke en de verdachte schapen mogen zich niet bevinden op plaatsen, waar dit door den burgemeester, op advies van den districtsveearts, ter voorkoming van besmetting, verboden is. De eigenaar, houder en hoeder zijn verplicht te zorgen, dat dit verbod wordt nageleefd.

54. De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen.

55. Eigenaars van zieke of verdachte dieren zijn bevoegd deze te slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

De huiden der geslachte dieren moeten worden ontsmet of, volgens aanwijzing van den districtsveearts, op andere wijze onschadelijk gemaakt.

56. De plaats in den stal of het gebouw, waar een ziek eenhoevig dier, en de stal of het gebouw, waarin zieke schapen gestaan hebben, moeten worden ontsmet.

57. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen onderscheidenlijk geene schapen of eenhoevige dieren gebracht worden gedurende een termijn van 5 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door herstel, dood of slachting is geëindigd en, wat de stallen en gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

In bijzondere gevallen kan de districtsveearts bepalen, dat terstond na afloop der ontsmetting van de stallen en gebouwen wederom schapen en eenhoevige dieren daarin gebracht mogen worden.

58. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: bij schurft van eenhoevige dieren, invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van eenhoevige dieren en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden van eenhoevige dieren; bij schurft van schapen, invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van schapen en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden van schapen en van ruwe wol die niet verpakt is in gesloten zakken.

§ 8. *Maatregelen tegen de schaapspokken bij de schapen en de geiten.*

59. Zieke dieren of dieren, die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen, welke zij vertoonen, moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

60. Dieren, die, zonder ziekteverschijnselen te vertoonen, van besmetting verdacht zijn, moeten door den districtsveearts of, op aanwijzing en onder toezicht van den districtsveearts, door een geëxamineerden veearts zoodra mogelijk worden ingeënt (geovineerd). De inenting (ovinatie) heeft niet plaats indien de dieren geslacht worden binnen 7 dagen, nadat zij in verdachten toestand zijn geraakt.

Totdat de dieren worden ingeënt of geslacht,

moeten zij van de overige afgezonderd worden gehouden.

De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen. Dieren, waarbij de inenting zonder merkbare uitwerking blijft, moeten tusschen den 8sten en 12den dag na de inenting herent (gerevaccineerd) worden. De inenting en de herenting geschieden op kosten van het Rijk. De ingeënte dieren worden geacht door schaapspokken te zijn aangetast, totdat de entpokken verdwenen zijn en, ingeval geene entpokken merkbaar worden, gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag der inenting of der herenting.

De inenting van niet verdachte dieren is verboden.

61. Van de verplichting tot inenting en herenting kan, in bijzondere gevallen, door den Minister van Binnenlandsche Zaken vrijstelling worden verleend.

In dat geval moeten de, bij artikel 60 van dit besluit bedoelde, verdachte dieren afgezonderd worden gehouden.

Wanneer geene vrijstelling van de inenting of herenting is verleend, zijn de eigenaars, houders en hoeders der dieren verplicht toe te laten, dat die inenting of herenting, overeenkomstig artikel 60 van dit besluit, plaats hebbe.

62. In bijzondere gevallen, ter beoordeeling van den districtsveearts, kan afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De afgemaakte dieren moeten worden verbrand, begraven of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

De bepaling van het 3de lid van dit artikel geldt niet ten aanzien van dieren, die, zonder ziekteverschijnselen te vertoonen, van besmetting verdacht zijn.

63. Indien zieke of, bij artikel 59 van dit besluit bedoelde, verdachte dieren mochten zijn geslacht, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

Van deze bepaling kan door den burgemeester, op advies van den districtsveearts, vrijstelling worden verleend ten opzichte van de ingeënte dieren, bedoeld bij het 3de lid van artikel 60 van dit besluit.

1896.

64. De stal of het gebouw, waarin zich zieke dieren bevonden hebben, moet na afloop van het laatste ziektegeval worden ontsmet.

65. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene schapen of geiten gebracht worden gedurende een termijn van 15 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door herstel, dood of afmaking is geëindigd en, wat de stallen en gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door jusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

66. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van schapen en geiten en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette huiden en klauwen, onbewerkte wol, van mest en allen anderen afval en, behoudens vergunning van den burgemeester, op advies van den districtsveearts, de uitvoer van melk en versch vleesch van schapen en geiten.

67. Het is verboden uit, naar of binnen de kringen, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, te vervoeren of te doen vervoeren schapen en geiten en uit of binnen die kringen de, door voornoemden Minister nader aan te wijzen, in artikel 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) bedoelde, voorwerpen.

In bijzondere gevallen, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geoordeeld, kan binnen de, in het eerste lid van dit artikel bedoelde, kringen ook verplaatsing van schapen en geiten door den burgemeester verboden worden.

68. Het houden van markten, openbare verkooping, tentoonstellingen en andere vereeningingen van schapen en geiten is verboden in gemeenten of gedeelten van gemeenten, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen.

Openbare verkooping van schapen en geiten van denzelfden eigenaar of behoorende tot de nalatenschap van een overledene blijft geoorloofd met schriftelijk verlot van den burgemeester en binnen een, door dezen daarbij te bepalen, termijn van ten hoogste 7 dagen, nadat de districts-

veearts verklaard heeft, dat daartegen geen bezwaar bestaat.

69. De, in de artikelen 67 en 68 bedoelde, aanwijzingen worden door plaatsing in de *Staats-courant* en zoo mogelijk in een of meer plaatselijke nieuwsbladen ter algemeene kennis gebracht.

Daarbij worden tevens voorschriften gegeven omtrent uitzonderingen, die op het uitgevaardigde verbod zullen worden toegelaten.

De intrekking of wijziging van de, in de artikelen 67 en 68 bedoelde aanwijzingen worden op dezelfde wijze ter algemeene kennis gebracht.

§ 9. *Maatregelen tegen het rotkreupel der schapen.*

70. De zieke en de verdachte schapen moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

Wanneer, naar het oordeel van den districtsveearts, het afgezonderd houden van enkele zieke dieren geen nut meer kan opleveren ter voorkoming van de besmetting van den geheelen koppel, geeft de burgemeester, op advies van den districtsveearts, vergunning de zieke dieren in den verdachten koppel te laten verblijven of verdachte dieren niet af te zonderen.

De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 15 dagen.

71. Eigenaars van zieke of verdachte dieren zijn bevoegd deze te slachten, na aangifte bij den burgemeester en onder toezicht der politie.

Van de geslachte dieren moeten de huiden ontsmet en de klauwen verbrand worden.

72. Plaatsen, waar zieke of verdachte dieren gestaan hebben, worden ontsmet, volgens aanwijzing van den districtsveearts.

73. In stallen of kooien, op erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mogen geene schapen gebracht worden gedurende een termijn van 10 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door herstel of dood is geëindigd en in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

In bijzondere gevallen kan de districtsveearts bepalen, dat terstond na afloop der ontsmetting wederom schapen in de stallen, kooien, erven of hoeven gebracht mogen worden.

Op weiden, waar zieke dieren zich bevonden hebben, mogen gedurende een termijn van 30 dagen geene schapen gebracht worden, tenzij de districtsveearts een korteren termijn, die evenwel ten minste 10 dagen moet zijn, voldoende mocht achten.

74. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in art. 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van schapen en uitvoer uit den afgesloten kring van niet ontsmette klauwen en van mest van schapen.

§ 10. *Maatregelen tegen de vlekziekte der varkens.*

75. De zieke dieren moeten van de overige afgezonderd worden gehouden.

De verdachte dieren moeten van de gezonde afgezonderd worden gehouden.

Wanneer, naar het oordeel van den districtsveearts, het afgezonderd houden van enkele zieke dieren geen nut meer kan opleveren ter voorkoming van besmetting van de overige, waarmede zij bijeen zijn, kan de burgemeester verlof verleenen om de zieke dieren bij de aldus verdacht geworden dieren te laten verblijven.

De termijn, bedoeld bij artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 10 dagen.

76. Eigenaars van zieke of verdachte dieren, die deze slachten, moeten vóór of onmiddellijk na het slachten hiervan kennis geven aan den burgemeester der gemeente, waar de zieke of verdachte dieren zich bevinden.

De ingewanden der geslachte zieke of verdachte dieren, alsmede de gestorven dieren en de overblijfselen van zoodanige dieren moeten verbrand of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt worden.

Ten aanzien der kosten, vallende op deze verbranding of onschadelijkmaking, geldt het bepaalde bij het 3de lid van artikel 3 van dit besluit.

Indien het slachten plaats heeft vóór dat het, in art. 16 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) voorgeschreven, onderzoek verricht is, moeten de ingewanden der geslachte dieren door den eigenaar voor dat onderzoek bewaard worden.

77. In bijzondere gevallen ter beoordeeling van den districtsveearts, kan de afmaking van zieke of verdachte dieren worden bevolen.

Ten aanzien van de uitoefening van deze bevoegdheid volgt de districtsveearts de bevelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Het voorschrift van het 2de lid van artikel 76 van dit besluit is in deze gevallen van toepassing.

78. Het kot of de plaats in het gebouw, waar zieke dieren zich bevonden hebben, moet na afloop van het laatste ziektegeval worden ontsmet.

79. In kotten of gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren zich bevonden hebben, mogen geene varkens gebracht worden gedurende een termijn van 10 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door herstel, dood of slachting is geëindigd, en, wat de kotten en gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

In bijzondere gevallen kan de districtsveearts bepalen, dat terstond na afloop der ontsmetting van de kotten en gebouwen wederom varkens daarin gebracht mogen worden.

80. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van varkens en uitvoer uit den afgesloten kring van varkensvleesch, strooisel, mest en allen anderen afval uit varkenskotten.

81. Inenting van varkens tegen de vlekziekte is alleen geoorloofd als de eigenaar, houder of hoeder van de in te enten dieren daartoe eene schriftelijke vergunning bekomen heeft van den burgemeester der gemeente, waar de inenting zal plaats hebben.

De vergunning wordt verleend op advies van den districtsveearts en onder de, door dezen te stellen, voorwaarden.

De ingeënte dieren worden voor ziek gehouden, totdat de uitwerking der inenting afgelopen is en, ingeval de inenting zonder merkbare uitwerking blijft, gedurende 10 dagen na de inenting.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd in bijzondere gevallen de inenting op Rijkskosten te doen plaats hebben.

§ 11. *Maatregelen tegen de trichinenziekte bij de varkens.*

82. Dieren, wier vleesch trichinen bevat, moeten, zoo dit nog bij hun leven ontdekt

wordt, worden afgemaakt; de gestorven of gedoode dieren, die trichinen blijken te bevatten, of de overblijfselen van zoodanige dieren worden verbrand of op andere wijze, door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

Totdat de dieren worden afgemaakt, moeten zij afgezonderd worden gehouden van varkens.

83. Dieren, die verdacht zijn van trichinen te bevatten, moeten worden afgemaakt en daarna onmiddellijk door den districtsveearts of, in overleg met dezen, door een ander deskundige op trichinen worden onderzocht. Indien bij dit onderzoek blijkt, dat zij trichinen bevatten, wordt met de dieren of de overblijfselen der dieren gehandeld, zooals in art. 82 van dit besluit is voorgeschreven.

In elk geval moeten van de verdachte dieren de ingewanden worden verbrand.

Totdat de dieren worden afgemaakt, moeten zij afgezonderd worden gehouden van varkens.

84. Indien zieke of verdachte dieren mochten zijn geslacht of indien eerst na het slachten blijkt, dat niet voor ziek of verdacht gehouden dieren trichinen bevatten, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

85. Het kot of het gebouw en, wanneer dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, ook het terrein, waar zich trichineuse dieren bevonden hebben, moeten worden ontsmet en aldaar gevonden ratten benevens ander ongedierte worden gedood en verbrand.

Eveneens moeten, volgens aanwijzing van den districtsveearts, worden ontsmet slachthuizen, winkels en bergplaatsen van vleesch en spek mitsgaders inrichtingen tot bewerking daarvan, waar besmet vleesch en besmette voorwerpen zijn aangetroffen.

86. In kotten en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zich trichineuse dieren hebben bevonden, mogen geene varkens gebracht worden gedurende een termijn van 10 dagen, te rekenen van den dag, waarop de ontsmetting van die kotten, gebouwen en terreinen geheel is afgelopen.

87. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van levende varkens en uitvoer uit den afgesloten kring van doode varkens en varkensvleesch, tenzij, volgens schriftelijke verklaring van den burgemeester,

door den districtsveearts of, in overleg met dezen, door een ander deskundige onderzocht en vrij bevonden van trichinen.

Uitvoer van mest en allen anderen afval is toegelaten met inachtneming der voorschriften, door den districtsveearts zoo noodig te geven.

88. Het is verboden uit, naar of binnen de kringen, door den Minister van Binnenlandsche Zaken aangewezen, varkens te vervoeren of te doen vervoeren en uit of binnen die kringen de, door voornoemde Minister nader aan te wijzen, in artikel 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) bedoelde, voorwerpen.

In bijzondere gevallen, wanneer dit door den districtsveearts noodig wordt geoordeeld, kan binnen de, in het eerste lid van dit artikel bedoelde, kringen ook verplaatsing van varkens door den burgemeester verboden worden.

89. De, in artikel 88 bedoelde, aanwijzing, wordt door plaatsing in de *Staatscourant* en zoo mogelijk in een of meer plaatselijke nieuwsbladen ter algemeene kennis gebracht. Daarbij worden tevens voorschriften gegeven omtrent uitzonderingen, die op het nitgevaardigde verbod zullen worden toegelaten.

De intrekking of wijziging van de, in artikel 88 bedoelde, aanwijzing wordt op dezelfde wijze ter algemeene kennis gebracht.

§ 12. *Maatregelen tegen het mitvuur bij alle vee.*

90. De zieke dieren moeten van het overige vee afgezonderd worden gehouden.

Insgelijks moeten van het overige vee afgezonderd worden gehouden dieren, welke verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen, die zij vertoonen.

De termijn, bedoeld bij art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), wordt gesteld op 10 dagen.

91. Indien zieke of verdachte dieren mochten zijn geslacht of indien eerst na het slachten blijkt, dat niet voor ziek of verdacht gehouden dieren door de ziekte waren aangetast, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

92. De plaats in den stal of het gebouw, waar zich zieke dieren bevonden hebben, moet onmiddellijk worden ontsmet.

Waar de districtsveearts het noodig oordeelt, moet ontsmetting plaats hebben ook van andere gedeelten van den stal of het gebouw of van

den geheelen stal alsmede van andere besmette plaatsen.

Eveneens moeten, volgens aanwijzing van den districtsveearts, worden ontsmet slachthuizen, winkels en andere plaatsen, waar besmet vleesch en besmette voorwerpen zijn aangetroffen.

93. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mag geen vee gebracht worden gedurende een termijn van 10 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door herstel, dood of afmaking is geëindigd, en in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

Het oogenblik, waarop deze termijn voor het geval van herstel begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt nitgereikt.

94. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: invoer in en uitvoer uit den afgesloten kring van vee; daár waar en zoolang en voor zoover als dit door den districtsveearts noodzakelijk wordt geacht, is verboden: uitvoer van melk uit den afgesloten kring en uit besmette, niet afgesloten hoeven, erven of weiden.

95. Inenting is alleen geoorloofd als de eigenaar van de in te enten dieren daartoe eene schriftelijke vergunning bekomen heeft van den burgemeester der gemeente, waar de inenting zal plaats hebben.

De vergunning wordt verleend op advies van den districtsveearts onder de, door dezen te stellen, voorwaarden.

De ingeënte dieren worden voor verdacht gehouden, totdat de uitwerking der inenting afgelopen is en, ingeval de inenting zonder merkbare uitwerking blijft, gedurende 10 dagen na de inenting. Waar de districtsveearts het noodig oordeelt, heeft ontsmetting plaats volgens artikel 92 van dit besluit.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is bevoegd in bijzondere gevallen de inenting op Rijkskosten te doen plaats hebben.

§ 13. *Maatregelen tegen de hondsollheid bij alle vee.*

96. De zieke dieren moeten worden afgemaakt en daarna verbrand, begraven of op andere wijze,

door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

Totdat de dieren worden afgemaakt, moeten zij afgezonderd worden gehouden van alle ander vee.

97. Dieren, die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen, welke zij vertoonen, moeten van het overige vee afgezonderd worden gehouden.

Wanneer, op advies van den districtsveearts, de burgemeester het noodig oordeelt, wordt met deze verdachte dieren gehandeld, als in het vorige artikel omtrent de zieke dieren is voorgeschreven.

98. Indien zieke of verdachte dieren mochten zijn geslacht, gelden de bepalingen, die bij de artikelen 3 en 4 van dit besluit ten aanzien van gestorven vee zijn vastgesteld.

99. De plaats in den stal of het gebouw, waar een afgemaakt of gestorven dier gestaan heeft, moet worden ontsmet.

100. In stallen en gebouwen of op weiden, erven of hoeven, waar zieke dieren gestaan hebben, mag geen vee gebracht worden gedurende een termijn van 3 dagen, te rekenen van den dag, waarop het laatste ziektegeval door dood of afmaking is geëindigd en, wat de stallen en gebouwen betreft, in elk geval eerst na den geheelen afloop der ontsmetting.

101. Bij afsluiting van besmette hoeven, erven of weiden, ingevolge het in artikel 2, sub 4°, van dit besluit bepaalde, is verboden: uitvoer uit den afgesloten kring van vee, honden en katten, alsmede van melk, afkomstig van zieke dieren en van dieren, die verdacht zijn wegens ziekteverschijnselen, welke zij vertoonen.

De honden en katten, binnen dien kring aanwezig, moeten worden gedood en de overblijfselen daarvan verbrand, begraven of op andere wijze door den districtsveearts te bepalen, onschadelijk gemaakt.

Door de bepalingen van deze paragraaf wordt in geen opzicht tekort gedaan aan de voorschriften der wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110) betreffende de hondsdotheid.

§ 14. Algemeene bepalingen.

102. Vee, dat door den districtsveearts wegens kenteekenen, die hij daaraan meent te bespeuren, volgens artikel 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), gehouden wordt voor *verdacht (van ziekte verdacht vee)*, blijft verdacht, totdat die kenteekenen opgehouden hebben te bestaan of de districtsveearts op eenigerlei wijze

de overtuiging heeft verkregen, dat het vee niet aan eene besmettelijke ziekte lijdt.

Het ophouden van den toestand van verdachtheid van aan eene besmettelijke ziekte te lijden wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

103. Vee, dat zonder kenteekenen eener besmettelijke ziekte te vertoonen, door den districtsveearts, volgens art. 22 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), gehouden wordt voor *verdacht (van besmetting verdacht vee)*, blijft verdacht gedurende een termijn van:

bij longziekte (pleuro-pneumonia contagiosa)	4 maanden.
bij mond- en klauwzeer	15 dagen.
bij kwaden droes en huidworm	3 maanden.
bij schurft	15 dagen.
bij schaapspokken	15 „
bij rotkreupel	15 „
bij vlekziekte	10 „
bij miltvuur	10 „
bij hondsdotheid van runderen	6 maanden.
bij hondsdotheid van eenhoevige dieren	4 „
bij hondsdotheid van schapen, geiten en varkens	2 „

Alle termijnen zijn te rekenen van den dag, waarop het vee, naar het oordeel van den districtsveearts, het laatst in de gelegenheid is geweest om besmet te worden.

De dag, waarop deze termijn begint te loopen, wordt door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

De termijn, gedurende welken het in het eerste lid van dit artikel bedoelde, vee verdacht wordt gehouden van besmetting, eindigt zoodra de districtsveearts op eenigerlei wijze de overtuiging heeft verkregen, dat het vee niet besmet is. In dat geval wordt het ophouden van den toestand van verdachtheid van besmetting door den districtsveearts vastgesteld bij schriftelijke en gedagteekende verklaring, die door tusschenkomst van den burgemeester aan den belanghebbende kosteloos wordt uitgereikt.

104. Wanneer vee, door eene besmettelijke ziekte aangetast of daarvan verdacht, ingevolge het in artikel 2, sub 2°, van dit besluit bepaalde, van een merkteeken is voorzien, doet de

burgemeester, op advies van den districtsveearts, dit merkteken zooveel mogelijk onkenbaar maken, als de reden voor het merken opgehouden heeft te bestaan.

105. De maatstaf, naar welken, ter uitvoering van artikel 24 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), de waardeering van vee, door eene besmettelijke ziekte aangetast, geschiedt, bedraagt bij veepest, longziekte, kwaden droes en huidworm, schaapspokken, vlekziekte, trichineziekte en hondsdoelheid 50 pCt. en bij mond- en klauwzeer 90 pCt. der waarde, die het vee in gezonden toestand zou hebben.

106. Waar in dit besluit gesproken wordt van den districtsveearts wordt daarmede ook bedoeld de districtsveearts-plaatservanger of de geëxamineerde veearts, die hem vervangt volgens de voorschriften van de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131).

107. De maatregelen, welke krachtens dit besluit bij het heerschen of bij het dreigen van de, in artikel 1, sub 3°. en 8°. genoemde, ziekten toegepast moeten worden, kunnen door den Minister van Binnenlandsche Zaken geheel of gedeeltelijk buiten toepassing worden gesteld daar, waar wegens de uitbreiding der ziekten van de handhaving der voorgeschreven maatregelen geen voldoende nut meer is te verwachten.

De uitvaardiging der daartoe te nemen beschikking alsmede hare intrekking of wijziging worden door plaatsing in de *Staatscourant* en zoo mogelijk in een of meer plaatselijke nieuwsbladen ter algemeene kennis gebracht.

108. De Koninklijke besluiten van 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), 12 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 62), 9 October 1889 (*Staatsblad* n°. 128), 20 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 92), 27 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 167), 17 November 1892 (*Staatsblad* n°. 254), en van 13 September 1894 (*Staatsblad* n°. 150) worden ingetrokken.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 10den Juli 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 28 Juli 1896.)

13 Juli 1896. WET, houdende wijziging en aanvulling van eenige bepalingen der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) tot regeling der jacht en visscherij, zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 14 en 15 April 1886 (*Staatsbladen* n°. 61 en 64). S. 106.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1895/96, n°. 97, 1—5.
Hand. id. 1895/96, *bladz.* 1464, 1465.

Hand. 1° Kamer. 1895/96, *bladz.* 430, 431, 438.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is eenige bepalingen van de wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87) tot regeling der jacht en visscherij, zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 14 en 15 April 1886 (*Staatsbladen* n°. 61 en 64) te wijzigen en aan te vullen ;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz. Art. 1. In art. 21, eerste lid, der wet van 13 Juni 1857 (*Staatsblad* n°. 87), zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 14 en 15 April 1886 (*Staatsbladen* n°. 61 en 64), worden de letters *a*, *b* en *c* gelezen als volgt :

a. kievitten of nachtegalen te vangen te doodden, te vervoeren, te verkoopen, af te leveren, of ten verkoop in voorraad te hebben ;

b. de nesten van nachtegalen te verstoren ;

c. pogingen aan te wenden om kievitten of nachtegalen te vangen of te doodden."

In het tweede lid van genoemd artikel worden de woorden: „vergunning tot het vervoer van nachtegalen worden verleend" vervangen door: „vergunning worden verleend tot hetgeen onder litt. *a* en *b* van dit artikel is verboden".

In het derde lid van genoemd artikel wordt, in plaats van „nachtegalen", gelezen: „levende kievitten of nachtegalen".

2. Aan artikel 27 der genoemde wet wordt na het achtste lid als laatste lid toegevoegd :

„De in het vorige lid bedoelde beambten hebben te allen tijde dezelfde bevoegdheid tot opsporing en staving van overtredingen van artikel 21, eerste lid, lit. *a.*"

3. In artikel 45, eerste lid, letter *c*, der genoemde wet worden achter de woorden: „de visch" ingevoegd de woorden: „de kievitten en nachtegalen, die niet overeenkomstig het laatste lid van art. 21 in vrijheid zijn gesteld", en in artikel 48, eerste lid, achter het woord: „eijeren" de woorden :

„kievitten en nachtegalen, die niet overeenkomstig het laatste lid van art. 21 in vrijheid zijn gesteld”.

4. Aan artikel 59 worden toegevoegd de woorden: „en kan worden aangehaald onder den titel van „Jagtwet.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 13den Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie,

(get.) VAN DER KAAJ.

(Uitgeg. 21 Juli 1896.)

13 Juli 1896. WET, tot bekrachtiging eener provinciale heffing in *Limburg*. S. 106.

Bij deze wet wordt tot 1 Januari 1901 bekrachtiging verleend aan de heffing ten behoeve der provincie *Limburg* van tolgeden, naar het in dit artikel genoemde tarief, voor het gebruik der provinciale wegen aan de op elk daarvan gevestigde tollén.

13 Juli 1896. WET, tot verandering van de grens tusschen de gemeente *Leiden* eenerzijds en de gemeenten *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude* anderzijds. S. 107.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de grensscheiding tusschen de gemeente *Leiden* eenerzijds en de gemeenten *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude* anderzijds te wijzigén;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De grens tusschen de gemeenten *Leiden* en *Leiderdorp* wordt veranderd als volgt:

Van het pnnt, gelegen in het midden der Slaag-sloot in het verlengde van de oostzijde der oostelijke sloot langs het verbindingspoor naar de Leidsche gasfabriek, loopt de grens in zuidelijke richting langs de oostzijde van die sloot tot op den noordoosthoek van het perceel thans kadastraal bekend als *Leiderdorp* sectie D n°. 160, daarna in zuidoostelijke richting midden door de sloot, gelegen tusschen de kadastrale percelen eenerzijds bekend als *Leiderdorp* sectie D n°. 160, 161 en 162 en anderzijds als *Leiderdorp* sectie A n°. 37, 40 en 41, tot aan het midden der ringsloot van den Slaag- of Grooten en Kleinen Stadspolder, gaat verder door het midden dier ringsloot tot in de Drift.

Daarna in zuidelijke richting door het midden der Drift in eene rechte lijn tot in het midden

van den Ouden Rijn, dat midden volgende in westelijke richting tot aan het punt, waar de Broersloot in den Ouden Rijn komt, verder door het midden van die Broersloot zuidwaarts tot in het midden van den Nieuwen Rijn en vervolgens, het midden van den Nieuwen Rijn oostwaarts volgende, tot tegenover het verlengde van den oostelijken oever der Roomburger-wetering.

2. De grens tusschen de gemeenten *Leiden* en *Oegstgeest* wordt veranderd als volgt:

Beginnende midden in den Rijn aan de westzijde van de brug over den Rijn in den spoorweg *Leiden*—*Woerden*, loopt de grens in noordelijke richting langs de westzijde van den spoorweg *Leiden*—*Woerden*, overeenkomende met de westelijke grens der kadastrale percelen *Oegstgeest* sectie F n°. 9, 7 en 6, tot aan het punt waar die spoorbaan met die van den Hollandschen *IJzeren Spoorweg* samentreft; gaat vervolgens dwars over dien spoorweg tot aan de westzijde der noordwestelijke berm-sloot in de grens der percelen, gemeente *Oegstgeest*, sectie E n°. 660 en 661 en daarna langs de noordwestzijde van den Hollandschen *IJzeren Spoorweg*, met insluiting der daarlangs loopende sloot, in noordoostelijke richting tot aan de sloot langs de westzijde der laan van het detentiehuis en langs de west- en zuidzijde dier sloot tot aan het perceel ten zuiden der gevangenis, thans *Rijks-werkinrichting* voor vrouwen, gemeente *Oegstgeest*, sectie E n°. 1531; voorts langs de oost- en zuidzijde van genoemd perceel tot in de Molensloot van den Pesthuispolder en noordwaarts door het midden dier sloot tot in de Poelwatering, wier midden in noordoostelijke richting wordt gevolgd tot in het midden van de Haarlemmer-trekvaart.

Van daar vervolgt de grens door het midden van de Haarlemmer-trekvaart in zuidelijke richting tot in het verlengde der scheisloot tusschen de kadastrale percelen *Oegstgeest*, sectie D n°. 191 en n°. 208, loopt daarna door het midden dier scheisloot tot aan den Hollandschen *IJzeren Spoorweg* en verder noordoostwaarts de westzijde van de westelijke spoorwegsloot volgende tot de noordelijke grens van genoemd perceel n°. 191; gaat dan dwars over den Hollandschen *IJzeren Spoorweg* tot in de sloot langs het verbindingspoor naar de Leidsche gasfabriek en steeds de noordoostelijke zijde van het verbindingspoor volgende, met insluiting der slooten, zooals die door grenspalen zijn verkend, tot in het midden der Slaagsloot.

3. De grens tusschen de gemeenten *Leiden* en *Zoeterwoude* wordt veranderd als volgt:

Beginnende in het midden van den Nieuwen Rijn bij het punt, waar het verlengde van de Roomburger-wetering in den Nieuwen Rijn valt, loopt de grens in zuidwestelijke richting langs de oostelijke en zuidelijke zijden van de Roomburger-wetering tot aan en over de spoorbaan Leiden—Woerden. Verder gaat de grens in noordwestelijke richting langs de westzijde der westelijke sloot langs genoemden spoorweg, welke sloot kadastraal bekend is gemeente Zoeterwoude sectie A n°. 4644, 4642, 4611 en 4610; verder dwars over den Zoeterwoudschen weg tot aan den zuidelijken hoek van het perceel, kadastraal bekend gemeente Zoeterwoude sectie F n°. 493, verder de zuidwestelijke grens van dit perceel volgende tot aan de Leidsche Vliet, dwars over deze Vliet en daarna langs de westzijde van de perceelen gemeente Zoeterwoude sectie F n°. 184, 183 en 180 tot aan het midden van de sloot aan de zuidzijde van het perceel gemeente Zoeterwoude sectie F n°. 161, verder het midden dezer sloot in westelijke en noordelijke richting volgende en noordwaarts langs de westzijde der kadastrale perceelen gemeente Zoeterwoude sectie F n°. 160, 133 en 145 (zijnde de kade langs de westzijde van de spoorweghaven) tot aan den Hoogen Rijn dijk, gaat dwars over den Rijn dijk en verder langs den muur aan de westzijde van den havenmond en in die richting tot het midden van den Rijn, dat midden oostwaarts volgende tot aan de spoorwegbrug.

4. Het grondgebied, dat aan de gemeente *Leiden* wordt toegevoegd, gaat met 1 Augustus 1896 tot die gemeente over.

5. De gemeente-eigendommen, gebouwen en werken der gemeenten *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude*, in de af te scheiden gedeelten gelegen, gaan met alle daartoe behoorende zaken tot de gemeente *Leiden* over.

De kosten van verpleging van krankzinnigen in gestichten, voor zoover zij tijdens de opening daarin woonplaats hadden in het grondgebied dat van de gemeenten *Leiderdorp* en *Zoeterwoude* naar de gemeente *Leiden* overgaat, komen van 1 Augustus 1896 af voor rekening van laatstgemelde gemeente.

Het bedrag waarop de gemeente *Leiden* krachtens art. 5, 3de lid, der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) aanspraak heeft, wordt verhoogd met de som der Rijksbijdrage in

de jaarwedden van onderwijzers, verbonden aan de scholen, gelegen op het grondgebied dat aan de gemeente *Leiden* wordt toegevoegd, verschnldigd over het dienstjaar 1895.

6. Het onderwijzend personeel, verbonden aan de op voornoemd grondgebied gelegen openbare scholen, gaat over in dienst der gemeente *Leiden*, alsof het zijne aanstelling van het bestuur dier gemeente ontvangen had.

7. De kadastrale en andere stukken, uitsluitend betrekking hebbende op het overgaande grondgebied en op hetgeen volgens artikel 5 aan de gemeente *Leiden* overgaat, worden aan haar uitgekeerd. Het bestuur dezer gemeente heeft te allen tijde het recht kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeenten *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude*, voor zoover die op dat grondgebied en op de volgens art. 5 overgaande zaken betrekking hebben, en daaruit afschriften en uittreksels op zijne kosten te vorderen.

8. De gemeente-opcenten op de personeele belasting over het dienstjaar 1896/1897 worden op het grondgebied, dat van *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude* naar *Leiden* overgaat, ten behoeve dier gemeenten geheven. Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt het $\frac{2}{3}$ gedeelte uitgekeerd aan de gemeente *Leiden*. De gemeente-opcenten op de grondbelasting worden voor zoveel het overgaand grondgebied betreft, over het dienstjaar 1896 geheven ten behoeve der gemeenten *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude*. Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt het $\frac{2}{3}$ gedeelte uitgekeerd aan de gemeente *Leiden*. De sommen, waarover de gemeenten *Leiden*, *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude* jaarlijks krachtens artikel 1 der wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169) kunnen beschikken, ondergaan door den overgang van grondgebied geene verandering.

Deze bepaling zal bij intrekking of wijziging der genoemde wet worden gezien.

9. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied dat tot de gemeente *Leiden* overgaat, worden voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad van 1 Augustus 1896 af als ingezetenen der gemeente *Leiden* beschouwd. Voor zooverre deze personen geplaatst zijn op de te *Leiderdorp*, *Oegstgeest* en *Zoeterwoude* opge maakte kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad worden zij op gemelden dag door de besturen

dier gemeenten van die lijsten geschrapt. Die besturen zenden tevens op gemelden dag uitreksels der kiezerslijsten, voor zooveel zij de bedoelde personen betreffen, aan het bestuur der gemeente Leiden, hetwelk die personen, voor zoover zij overeenkomstig het bepaalde bij artikel 1 der kieswet voor het kiesrecht in die gemeente in aanmerking kunnen komen, zoo spoedig mogelijk plaatst op de kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad.

De burgemeester van Leiden doet een uitreksel der aldus aangevulde kiezerslijsten, voor zooveel zij bedoelde personen betreffen, aanplakken en op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nederleggen en zorgt dat van dit een en ander openbare kennisgeving geschiedt.

Met den dag der kennisgeving worden de aangevulde lijsten van kracht, behoudens de wijzigingen daarin ten gevolge van rechterlijke uitspraken of bij herziening te brengen.

10. Op hen, die voor de lichte der nationale militia van 1896 in de gemeenten Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude zijn ingeschreven en gevestigd zijn op het grondgebied, dat van die gemeenten naar de gemeente Leiden overgaat, is artikel 23 der wet betrekkelijk de nationale militia toepasselijk. Voor de toepassing dier wet en der te harer uitvoering gegeven voorschriften blijven zij mitsdien beschouwd worden als militieplichtigen van eerstgenoemde gemeenten. Zij die in de gemeenten Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude voor de lichte der nationale militia van 1897 zijn ingeschreven en zij die aldaar voorkomen in het register, bedoeld in artikel 135 van voormelde wet, worden, voor zoover zij gevestigd zijn op het grondgebied, dat van die gemeenten naar de gemeente Leiden overgaat, op de registers van laatstgenoemde gemeente overgeschreven.

Op hen, die tot de schutterij der gemeenten Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude behooren en op hen, die aldaar op de ingevolge de wet van 11 April 1827 (*Staatsblad* n°. 17) op te maken schuttersrol voor 1896 gebracht zullen worden en aan wie de kennisgeving, voorgeschreven bij artikel 14, laatste lid, dier wet, zal zijn gedaan, is, voor zoover zij gevestigd zijn op het grondgebied, dat van genoemde gemeenten naar de gemeente Leiden overgaat,

artikel 27, eerste lid, van evenvermelde wet toepasselijk, met dien verstande, dat de daarbij voorgeschreven kennisgeving door hen niet wordt gedaan.

11. De notaris ter standplaats Zoeterwoude, wiens woonplaats, kantoor en verblijf bij het in werking treden dezer wet gevestigd is in het gedeelte der gemeente Zoeterwoude, dat tot de gemeente Leiden overgaat, mag zijne woonplaats, kantoor en verblijf gevestigd blijven houden in het bij de gemeente Leiden gevoegd gebied.

12. De raden der gemeenten Leiderdorp en Oegstgeest zijn op 1 September 1896 ontbonden.

Gedeputeerde Staten van Zuidholland bepalen den dag, waarop de keuze der leden van de nieuwe raden van Leiderdorp en Oegstgeest zal plaats hebben en den dag, waarop zoo noodig eene herstemming zal worden gehouden. Deze bepaling geschiedt zoodanig, dat de keuze plaats heeft in de maand Augustus en de eerste vergadering van de nieuwe raden gehouden wordt op 1 September 1896.

Het eerste derde gedeelte van de nieuwe raden van Leiderdorp en Oegstgeest en de eerste helft der wethouders treden af op den eersten Dinsdag van September 1897.

13. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 13den Juli 1896.

(get.)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

VAN HOUTEN.

(*Uitgeg.* 29 Juli 1896.)

13 Juli 1896. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van openbare wegen op het terrein „het Nieuwveld” te Nijmegen. S. 108.

13 Juli 1896. WET, tot verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1896. S. 109.

Bij deze wet wordt *art.* 84 verhoogd met f 200,000.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal der 4de afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 1,011,526 en het eindcijfer nader vastgesteld op f 14,052,476.25.

13 Juli 1896. WET, houdende nadere wijziging der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), tot regeling der militaire pensioenen bij de zeemacht. S. 110.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1895/96, n°. 115, 1—8. Hand. id. 1895/96, bladz. 1482, 1483. Hand. 1° Kamer 1895/96, bladz. 434, 435, 439.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), tot regeling der militaire pensioenen bij de zeemacht, reeds gewijzigd bij de wetten van 4 September 1853 (*Staatsblad* n°. 88), 8 Augustus 1862 (*Staatsblad* n°. 159), 24 De-

cember 1863 (*Staatsblad* n°. 166), 21 Mei 1873 (*Staatsblad* n°. 64), 1 April 1875 (*Staatsblad* n°. 33), 23 April 1879 (*Staatsblad* n°. 81), 22 April 1880 (*Staatsblad* n°. 62) en 15 Juni 1883 (*Staatsblad* n°. 79), nader te wijzigen ten aanzien van de pensioenen, toe te kennen aan het personeel van 's Rijks stoomvaartdienst;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 4. De staat A, behoorende bij de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die luidt na de daarin gebrachte wijzigingen, laatstelijk bij de wet van 15 Juni 1883 (*Staatsblad* n°. 79), wordt ten aanzien van de rubriek „officieren-machinist, machinisten en vuurstokers” nader gewijzigd, zoodat die rubriek wordt vervangen door de navolgende:

RANGEN, GRADEN EN BETREKKINGEN.	Bedrag van het jaarlijksch pensioen van de officieren en schepelingen.	Bedrag van het jaarlijksch pensioen van de weduwen en kinderen.
<i>Officieren-machinist, machinisten en stokers.</i>		
Officier-machinist der 1 ^e klasse	} 8 jaren en langer in dien rang. f 1400 4 jaren en langer in dien rang. 1300 minder dan vier jaren in dien rang. 1200	} f 600
(Luitenant ter zee der 1 ^e klasse)		
Officier-machinist der 2 ^e klasse		
(Luitenant ter zee der 2 ^e klasse)	} 4 jaren en langer in dien rang. 1000 minder dan vier jaren in dien rang. 900	} 450
Hoofdmachinist der 1 ^e klasse		
Hoofdmachinist der 2 ^e klasse	700	350
Machinist der 1 ^e klasse	600	300
Machinist der 2 ^e klasse	550	275
Adspirant-machinist	500	250
Leerling-machinist	300	170
Sergeant-stoker	250	—
Korporaal-stoker	360	200
Stoker der 1 ^e klasse	300	170
Stoker der 2 ^e en der 3 ^e klasse.	250	140
	200	110

2. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag. (1)

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 13den Juli 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WJCK.

(Uitgeg. 22 Juli 1896.)

13 Juli 1896. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van een verleend pensioen. S. 111.

13 Juli 1896. WET, tot beschikbaarstelling van gelden, wegens verstrekkingen door het Departement van Marine gedaan, voor den dienst van 1896. S. 112.

Bij deze wet worden de gelden tot een bedrag van f 93,679.39, voorhanden zijnde in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van

(1) Bij besluit van 30 Juli 1896, S. 144, bepaald op 1 November 1896.

Marine gedane verstrekkingen, ten behoeve van gemeld Departement voor den dienst van 1896 beschikbaar gesteld.

18 Juli 1896. WET, tot goedkeuring van de op 20 September 1893 te Bern onderteekende additioneele verklaring tot de internationale overeenkomst van 14 October 1890 omtrent het goederenvervoer op spoorwegen en van de op 16 Juli 1895 te Bern gemaakte additioneele schikking tot gezegde internationale overeenkomst. S. 113.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben dat door de op 20 September 1893 te Bern onderteekende additioneele verklaring tot de internationale overeenkomst van 14 October 1890 omtrent het goederenvervoer op spoorwegen en door de op 16 Juli 1895 te Bern gemaakte additioneele schikking tot gezegde internationale overeenkomst wijziging wordt gebracht in die bij de wet van 18 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 145) goedgekeurde overeenkomst;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Benig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde, den 20sten September 1893 te Bern door gevolmachtigden der Regeeringen van *Nederland, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Rusland* en *Zwitserland* onderteekende additioneele verklaring tot de tusschen genoemde Staten den 14den October 1890 gesloten internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen en de nevens deze wet in afschrift gevoegde, den 16den Juli 1895 te Bern tusschen *Nederland, Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Rusland* en *Zwitserland* gemaakte additioneele schikking tot gezegde internationale overeenkomst van 14 October 1890, betreffende de bijvoeging van aanvullingsbepalingen aan § 1 van de uitvoeringsbepalingen en de herziening van bijlage 1 der gezegde uitvoeringsbepalingen, het protocol van 16 Juli 1895 en het proces-verbaal (1) van

(1) Deze stukken, allen in de Fransche en Hoogduitsche taal, worden hierna niet opgenomen, daar de bekendmaking er van in de Nederlandsche taal, nog bij Koninklijk besluit volgt.

onderteekening der additioneele schikking met bijlage, worden goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 18den Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Buitenlandsche Zaken, (get.) J. RÖELL.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) VAN DER SLEYDEN.

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(*Uitgeg. 13 Aug. 1896.*)

18 Juli 1896. WET, tot bekrachtiging van den kosteloozen afstand van eene strook strand te *Scheveningen* aan de gemeente 's *Gravenhage*. S. 114.

18 Juli 1896. WET, houdende goedkenning van den onderhandschen verkoop van drie kribben in de *Maas*, onder *Nederhemert*, aan J. W. F. Ridder *HUIJSSSEN VAN KATTENDIJK*, te 's *Gravenhage*, e. a. S. 115.

18 Juli 1896. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug in den *Staatspoorweg Utrecht—Boziet*, over de *Dieze* te 's *Hertogenbosch*. S. 116.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 8 April 1896, L^a I, Afdeling Handel en Nijverheid;

Gelet op art. 27, laatste lid, der wet van 9 April 1875 (*Staatsblad* n°. 67);

Gezien het Koninklijk besluit van 8 September 1875 (*Staatsblad* n°. 165), tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart, ter beveiliging van de beweegbare spoorwegbruggen over de *Zuid-Willemsvaart* en over de *Dieze*;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 April 1896, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 9 Juli 1896, L^a A, Afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. met intrekking van het reglement, vastgesteld bij het voormelde Koninklijk besluit, voor zooveel dit betrekking heeft op de beweegbare spoorwegbrug over de *Dieze*, vast te stellen het reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug over de *Dieze* te 's *Hertogenbosch*,

in den Staatsspoorweg van *Utrecht* naar *Boztel*, zooals dat hiernaevens is gevoegd;

2°. te bepalen, dat dit reglement in werking zal treden den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin dit besluit is geplaatst.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 13den Juli 1896.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

(Uitgeg. 16 Juli 1896.)

REGLEMENT voor de Scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug in den Staatsspoorweg *Utrecht—Boztel*, over de *Dieze te 's Hertogenbosch*.

§ 1. Omschrijving.

Art. 1. De spoorwegbrug over de *Dieze te 's Hertogenbosch* bestaat uit drie deelen: twee vaste bruggen, elk wijd 14 M., met eene daartusschen gelegen draaibrug met twee doorvaartopeningen, elk wijd 14 M.

De hoogte van de vrije ruimte voor het doorevaren onder de vaste bruggen en onder de gesloten draaibrug wordt aangewezen op de dubbele schalen, die met de opschriften „doorvaarthoogte vaste brug” en „doorvaarthoogte draaibrug” aan de einden van de remmingwerken zijn aangebracht. Op deze schalen wordt ter hoogte van den waterspiegel afgelezen de grootste hoogte, die het meest verheven deel van de schepen mag hebben bij het doorevaren onder de vaste bruggen of onder de gesloten draaibrug.

Bij gewonen zomerstand van de *Dieze* bedraagt die hoogte ongeveer 6 M. voor de vaste bruggen en ongeveer 4.20 M. voor de draaibrug.

De breedte der doorvaartopeningen van de vaste bruggen is bij nacht en bij mist aangegeven door twee aan den onderkant der bruggen aangebrachte lantaarns, die groen licht vertoonen naar de zijde van de scheepvaart.

De richting der doorvaartopeningen van de draaibrug is bij nacht en bij mist aangeduid door:

1°. een wit licht aan het einde van elk der beide remmingwerken van den middenpijler;

2°. een wit licht ter weerszijden langs de openende draaibrug, geplaatst in het midden daarvan.

§ 2. Beveiliging van de draaibrug.

2. Alleen de brugwachter is bevoegd de brug te openen of te sluiten, of eenig deel daarvan te verzetten.

De draaibrug wordt ten dienste van de scheepvaart zooveel mogelijk geopend gehouden. Is er tijdelijk geen scheepvaart te verwachten, of kan de scheepvaart door ijs of door andere oorzaken niet plaats hebben, dan kan de brug gesloten blijven.

Met het sluiten van de brug wordt aangevangen vijftien minuten vóór het tijdstip, waarop de komst van eenen trein is bepaald of aangekondigd. Indien door weersgesteldheid of andere buitengewone omstandigheden het sluiten vermoedelijk meer tijd dan gewoonlijk kan vorderen, wordt daarmede zooveel vroeger aangevangen als voor het sluiten noodig is.

Voor werktreinen wordt de brug gesloten na aankomst bij en verzoek tot gebruik van de brug.

Bij de brug is geplaatst een seinpaal, waarlangs een rood geschilderde bol tot eene hoogte van ten minste 6.80 M. boven de spoorstaven kan worden opgehaald, en waaraan eene lantaarn, gevende groen en rood licht, ter hoogte van 3.90 M. boven de spoorstaven kan worden vertoonl.

Is de scheepvaart door de openingen van de draaibrug vrij, dan wordt dit aangeduid:

bij dag door den geheel opgehaalden rooden bol;
bij nacht door het groene licht aan den seinpaal, gekeerd naar de zijde van de scheepvaart.

Is de scheepvaart gestremd tijdens het sluiten, dan gesloten staud of het openen van de brug, dan wordt dit aangeduid:

bij dag door den neergelaten rooden bol;
bij nacht door het roode licht gekeerd naar de zijde van de scheepvaart.

Bij mist wordt bovendien bij dag tevens het nachtschein gegeven.

3. Bij het naderen van de draaibrug moeten de schippers bij de wederzijds gestelde afstandpalen, voorzien van het woord „langzaam”, de zeilen hunner schepen voorzien als bij het volgende artikel is bepaald of in de gei brengen, de ankers binnen boord brengen, den stoom geheel of gedeeltelijk afsluiten en in het algemeen de vaart van het schip zoodanig verminderen, dat het op eenen afstand van vijf en twintig

Meter uit de brug kan worden stilgehouden, ingeval de brugwachter dit noodig acht. Deze afstand wordt ter weerszijden van de brugopeningen aangegeven door merken op de remmingwerken.

Bij harden wind, bij sterken stroom van de rivier of bij snelle vaart van het schip zijn de schippers verplicht door het achteruitbrengen van eene lijn of tros of van kettingen, of door het terugwerken met stoom, de vaart van het schip te verminderen en de goede richting er van te verzekeren.

De schippers moeten door geluidseinen of door roepen den brugwachter tijdig waarschuwen, dat hun schip de draaibrug nadert.

GEDURENDE het sluiten of gesloten zijn van de draaibrug mag een schip, dat verplicht is op het openen dier brug te wachten, deze niet dichter naderen dan tot 25 Meter, aangewezen door de voormelde werken.

Eerst nadat de brugwachter toestemming heeft gegeven, wordt het schip naar de brug gestuurd en zoo langzaam voortbewogen, dat geen deel van de brug of van de remmingwerken door het stooten van het schip kan worden beschadigd.

Indien door mist of andere oorzaken de bol of de lantaarn aan den seinpaal niet duidelijk te onderscheiden of niet zichtbaar is, zullen de schepen op 50 Meter afstand van de draaibrug worden gehouden, totdat van den brugwachter vergunning tot doorvaren zal zijn verkregen.

4. Bij het doorvaren van de draaibrug worden de schepen met geringe snelheid bewogen.

Stoombooten varen te dien einde met verminderde kracht, terwijl zeilende schepen zoodanig van zeil moeten verminderen, dat zij de brug langzaam doorvaren.

De schooten moeten zooveel aangehaald en de raas gebrast of getopt worden, dat bij het doorvaren geen touwen of zeilen met de brug- of remmingwerken in aanraking kunnen komen.

Bij het doorvaren mogen van de schepen ankers of kettingen niet buiten boord hangen of liggen en andere voorwerpen niet dan zoodanig, dat zij met de brug- of remmingwerken niet in aanraking kunnen komen.

Het is verboden met haken, boomen of andere voorwerpen het hout-, muur- of ijzerwerk van de draaibrug aan te raken; de remmingwerken, schuifhouten, haalpenen of ringen zijn hiervan uitgezonderd.

Het verminderen der vaart of het vastnaken

der schepen door het uitbrengen van een anker geschiedt alleen, wanneer zulks onvermijdelijk is.

De schippers zorgen, dat geene schade wordt toegebracht aan de vaartuigen, steigers, heien, bokken of andere werktuigen, gebezigd voor herstelling of vernieuwing van de brugwerken of voor uitdieping van de rivier in of nabij de brug.

5. Het is verboden:

schepen in een der openingen van de draaibrug stil te houden;

schepen aan eenig deel der brug vast te leggen of te verhalen.

Dit laatste mag alleen geschieden aan de remmingwerken, met inachtneming van den afstand, bepaald in art. 3, zoolang de schepen verplicht zijn op het openen der brug te wachten.

6. Een schip mag binnen de merken op de remmingwerken, in art. 3 bedoeld, niet langer vertoeven dan volgens het oordeel van den brugwachter noodig is.

In de draaibrug varen de schippers elkander niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

Binnen de merken op de remmingwerken varen de schippers elkander in de richting naar de brugopening niet voorbij, dan met toestemming van den brugwachter.

Buiten de merken op de remmingwerken wachten de schippers, totdat de schepen, welke zich nader bij de brug bevinden, zijn doorgevaren.

Rijksvaartuigen, of die in dienst zijn van den Staat, stoombooten, alsmede vaartuigen dienende tot geregeld vervoer van personen of goederen worden vóór alle andere schepen doorgelaten.

7. Ingeval meer dan één schip van dezelfde zijde voor de gesloten brug komt, zullen de later aankomende op behoorlijken afstand achter de eerder aangekomene blijven, ten einde geen opstopping of verwarring te doen ontstaan.

8. Na het weder geopend zijn van de brug varen de schepen door, met vergunning van den brugwachter volgens art. 3, naar volgorde van aankomst en met inachtneming van den voorrang als in art. 6 is omschreven.

9. Wanneer een schipper weigert zijn schip in de opening van of nabij de brug, volgens de aanwijzing van den brugwachter, te stoppen, te bewegen of te verhalen, is deze, desnoods ondersteund door den sterken arm, bevoegd op kosten van den overwillige het noodige te verrichten om die aanwijzing te doen uitvoeren.

10. Wanneer een vastgeraakt schip het sluiten

van de brug voor het verkeer over den spoorweg verhindert, zijn de bestuurders van den spoorwegdienst bevoegd, onder toezicht van het hoofd van het bestuur der gemeente 's Hertogenbosch en op kosten van den gezagvoerder of eigenaar van het schip, de oorzaak of de oorzaken van die verhindering te doen opruimen.

11. Het doorvaren onder de gesloten draaibrug mag niet dan met bijzondere vergunning van den brugwachter geschieden.

§ 8. *Algemeene bepalingen.*

12. Bij het doorvaren van de spoorwegbrug gedragen de schippers zich naar de bepalingen van het Algemeen Reglement van politie voor rivieren, kanalen enz. onder bekeer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 17 April 1894 (*Staatsblad* n°. 57), en van het Bijzonder Reglement van politie voor het Nederlandsch gedeelte van de Zuid-Willemsvaart en de gekanaliseerde Dieze, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Juli 1892 (*Staatsblad* n°. 175), voor zoover in de daarbij behandelde onderwerpen niet door dit Reglement is voorzien, en naar de bevelen van den brugwachter.

13. Bij het doorvaren van de spoorwegbrug kiezen de schepen die opening van de vaste brug of van de draaibrug, welke voor hen aan stuurboordzijde gelegen is. De schippers moeten daarbij in acht nemen hetgeen in het tweede lid van art. 1 aangaande de grootste hoogte bij het doorvaren onder de vaste bruggen of onder de gesloten draaibrug wordt vermeld.

Wanneer de brugwachter bij sterken wind of hoogen waterstand, voor de veiligheid van de scheepvaart of van de brug, afwijking van deze bepaling noodig acht, is hij bevoegd de doorvaart zóó te regelen, dat elk schip de opening houdt, waarbij, naar gelang van de windstreek, het remmingwerk tot geleiding dient.

Onder deze omstandigheden is voor alle tegelijk aankomende schepen de voorrang van doorvaren toegekend aan de van de bovenzijde komende, zoodat de van de benedenzijde komende buiten de remmingwerken moeten wachten.

Indien echter onder deze omstandigheden een zeilend of stoomend schip gevaar loopt een schip, dat getrokken wordt, te ontmoeten, moet dat zeilend of stoomend schip, indien de andere brugopening vrij is, voor het schip, dat getrokken wordt, uitwijken en in die andere brugopening

passeeren. Is echter die andere brugopening niet vrij en is daar eene ontmoeting te vreezen, dan moet het schip, dat getrokken wordt, buiten het merk op de remmingwerken stoppen, totdat het zeilend of stoomend schip gepasseerd is.

Over de toepassing van dit artikel beslist de brugwachter.

14. Door schepen worden in dit reglement bedoeld alle soorten van vaartuigen en houtvloten.

Door schippers worden bedoeld zij, die op het schip of houtvlot gezag uitoefenen of met de leiding daarvan belast zijn.

Onder brugwachter worden verstaan ook die personen, welke den brugwachter vervangen of hem behulpzaam zijn.

Onder dag wordt in dit reglement verstaan de tijd tusschen zonsopgang en zonsondergang; onder nacht de tijd tusschen zonsondergang en zonsopgang.

15. Aan den brugwachter is de handhaving van de bepalingen van dit reglement opgedragen.

De brugwachter, de ambtenaren in art. 8, sub 1°. tot 6°, van het Wetboek van Strafvordering bedoeld, de ambtenaren van den Staat en van de spoorwegonderneming, aan wie het toezicht op de spoorwegbrug is opgedragen, de Koninklijke marechaussee, de Rijksveldwachters en de plaatselijke politiebeambten der gemeente 's Hertogenbosch zijn met het opsporen van de overtredingen van dit reglement belast.

16. Aan de ambtenaren van den spoorweg, met de handhaving van dit reglement belast, wordt op hunne aanvraag door het hoofd van het bestuur der gemeente 's Hertogenbosch en door alle ambtenaren, met openbaar gezag bekleed, bijstand verleend.

17. Als overtreding van deze bepalingen wordt ook aangemerkt, het niet voldoen aan eenig bevel van den brugwachter, tot uitvoering of naar aanleiding van deze bepalingen gegeven.

Behoort bij Koninklijk besluit van 13 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 116).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

13 Juli 1896. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 13 Mei 1896, n°. 88, waarbij aan den Raad der gemeente *Oldebroek* machtiging is verleend tot terugbetaling aan P. VERSTEGG Jr., te *Hattem*, van een vierde gedeelte van zijn vergunningsrecht over 1895/96. S. 117.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Juni 1896, n°. 2828, afd. B.B., tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van den 13 Mei 1896, n°. 38;

Overwegende, dat bij gemeld besluit machtiging is verleend aan den Raad der gemeente *Oldebroek*, om ingevolge raadsbesluit van 21 Maart 1896, n°. 11, uit den post voor onvoorziene uitgaven aan P. VERSTEEG Jr. te *Hattem* een vierde gedeelte van zijn vergunningsrecht over 1895/96 terug te betalen, omdat het pand, waarvoor de vergunning verleend was, in December 1895 is afgebrand;

dat artikel 7 der wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 97), gewijzigd bij de wetten van 23 April 1884 (*Staatsblad* n°. 54), 16 April 1885 (*Staatsblad* n°. 78) en 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), bepaalt, dat de vergunning wordt verleend voor een jaar;

dat artt. 6 en 7 in overeenstemming daarmede het vergunningsrecht regelen;

dat de eenige gevallen, waarin bij uitzondering niet het volle bedrag van het vergunningsrecht wordt betaald, zijn vermeld in het vierdelid van art. 6, waar bepaald is, dat het vergunningsrecht met vijf en twintig ten honderd wordt verminderd voor de localiteiten, waar geen sterke drank verkocht, noch geschenken wordt tusschen Zaterdagavond te zes en Maandagochtend te zes ure; en in het eerste lid van art. 7, waar bepaald is, dat de vergunning tusschentijds kan worden verleend en het recht alsdan tot den 30sten April daaraanvolgende bij kwartalen wordt berekend;

dat er dus alleen in deze gevallen sprake zou kunnen zijn van terugbetaling van een gedeelte van dat recht, indien gebleken was, dat het volle bedrag over het geheele jaar was betaald;

dat derhalve terugbetaling van een gedeelte van het verschuldigde vergunningsrecht voor het geval, dat het pand, waarvoor de vergunning is verleend, afbrandt, in strijd is met genoemde wet;

datmitsdien bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, hetwelk daartoe machtiging geeft, in strijd is met de wet;

Gelet op art. 166 der provinciale wet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 Juli 1896, n°. 7);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 10 Juli 1896, n°. 3201, afd. B.B.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, d.d. 13 Mei 1896, n°. 38, te vernietigen wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Soestdijk, den 13den Juli 1896.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 22 Juli 1896.)

13 Juli 1896. BESLUIT, houdende wijziging van de artt. 4 en 5 van het Koninklijk besluit van den 10den Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 1) tot regeling van den werkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmede samenhangende onderwerpen, zooals die luiden volgens het Koninklijk besluit van 30 September 1888 (*Staatsblad* n°. 152). S. 118.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 3den Juli 1896, n°. 42, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

De artt. 4 en 5 van het Koninklijk besluit van den 10den Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 1), tot regeling van den werkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmede samenhangende onderwerpen, zooals die luiden volgens het Koninklijk besluit van 30 September 1888 (*Staatsblad* n°. 152), worden gewijzigd als volgt:

Alinea 2 van artikel 4 wordt gelezen:

„Hem wordt eene jaarlijkse toelage van een duizend zeshonderd tien gulden (f 1610) toegekend te weten:

„1°. voor beloning van het personeel bij de trekkingen, dat door hem, op zijne verantwoordelijkheid, onder goedkeuring van den Minister van Financiën wordt aangesteld, en waarvan de verdeling der beloningen door hem wordt geregeld f 1520;

„2°. voor de uitkeering ten behoeve van de agenten van politie te 's Gravenhage, voor de handhaving der orde bij de trekkingen, aan den voor de ontvangst van dusdanige gelden, aangewezen ambtenaren uit te betalen f 90.

Alinea 1 van art. 5 wordt vervangen door:

„Aan de directie der Staatsloterij zijn op ver-

antwoordelijkheid van den directeur, als Rijksambtenaren werkzaam een boekhouder, een comities van trekking en twee klerken.

„Zij worden benoemd, in hunne betrekking of bezoldiging geschorst of ontslagen door den Minister van Financiën, die ook het bedrag hunner jaarwedde regelt, binnen de nader door Ons vast te stellen greuzen.

„Ten aanzien hunner dienstverrichtingen staan zij onder de onmiddellijke bevelen van den directeur der Staatsloterij. Zij worden gerangschikt in de vierde klasse van het tarief voor vergoeding van reis- en verblijfkosten, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4).”

Dit besluit treedt in werking op den 1sten October 1896.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 13den Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(*Uitgeg. 28 Juli 1896.*)

14 Juli 1896. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven, ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1896. S. 119.

Bij deze wet wordt *art. 4* verhoogd met een bedrag van f 164,500, en alzoo uitgetrokken tot een bedrag van f 669,500.

Hierdoor wordt het totaal der vestingbegrooting gebracht op f 1,051,500.

14 Juli 1896. WET, houdende goedkeuring van eene met de gemeente 's Gravenhage gesloten overeenkomst tot ruiling van grond. S. 120.

14 Juli 1896. WET, tot wijziging en aanvulling van het VIIde hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 121.

Bij deze wet wordt na wijziging van eenige artikelen het totaal der Iste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 30,827,875.77; dat der IIde Afd. op f 1,507,556.50; en dat van het geheele hoofdstuk op f 32,334,932.27.

14 Juli 1896. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor de verbetering van de Berkel. S. 122.

14 Juli 1896. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Isaac Poliakoff. S. 123.

Meijer Abraham Poliakoff. S. 124.

Christian Roelfs. S. 125.

Lina Himmen, weduwe van Franz

August Hugo Schüren. S. 126.

Adolph Leopold Carl Grosse. S. 127.

Dr. Johann Moritz Eduard Kunert.

S. 128.

Abraham von Geldern. S. 129.

Julius Franz Stremayer. S. 130.

15 Juli 1896. WET, tot verbetering van de *Vecht* in *Overijssel* en herstel van de werken van het kanaal van *Coevorden* naar de *Vecht*. S. 131.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de rivier de *Vecht* in *Overijssel* te verbeteren en te onderhouden en het herstel van de werken van het kanaal van *Coevorden* naar de *Vecht* door eene bijdrage uit 's Rijks schatkist te bevorderen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De rivier de *Vecht* in *Overijssel* wordt voor rekening van den Staat verbeterd en onderhouden.

2. Uit 's Rijks schatkist wordt aan de provincie *Overijssel* tot herstel van de werken van het kanaal van *Coevorden* naar de *Vecht* eene bijdrage verleend van ten hoogste f 85,000, onder de volgende voorwaarden:

1°. dat de werken van het kanaal door de provincie van de *Coevorder* kanaalmaatschappij worden overgenomen en voor het vervolg onderhouden;

2°. dat de ontwerpen der herstellingswerken vóór de uitvoering door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid worden goedgekeurd.

3. Voor de verbetering van de rivier de *Vecht* en voor de uitkeering van de in artikel 2 genoemde bijdrage worden de vermoedelijk noodige gelden op de Staatsbegrooting beschikbaar gesteld.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 15den Juli 1896.

(get.)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

VAN DER SLEJDEN.

(*Uitgeg. 28 Juli 1896.*)

15 Juli 1896. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1892. S. 132.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1892 wordt vastgesteld als volgt:

De nitgaaf bedraagt f 1,769,567.05.

De ontvangst bedraagt f 1,573,027.90.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo f 196,539.15, welk bedrag dientengevolge tot aanvulling der koloniale middelen is noodig geweest.

15 Juli 1896. WET, tot verhooging der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1896 ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van *Batavia* naar *Anjer*, met zijtakken van *Doeri* naar *Tangerang* en van *Tanahabang* naar *Wettevreden*. S. 133.

15 Juli 1896. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Theodor Joseph Evertz. S. 134.

Dr. Max Joseph Leopold Salzmann. S. 135.

Louis Wilhelm Robert Mack. S. 136.

Friedrich Carl Louis Krückeberg. S. 137.

Frederick Wentworth Beauclerk. S. 138.

Heinrich Alfred Kaijser. S. 139.

Jacob Kalb. S. 140.

24 Juli 1896. BESLUIT, houdende verleening van vrijdom van port.

Bij dit besluit, onder n°. 57 genomen, is vrijdom van port toegestaan voor de briefwisseling over dienstzaken van de auditeurs-militair met de burgemeesters.

27 Juli 1896. BESLUIT, houdende vaststelling der grondslagen voor de afscheiding der uitgaven voor de Zeemacht in *Nederlandsch-Indië*, te dragen door de Staatsbegrooting en de begrooting van *Nederlandsch-Indië*. S. 141.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende dat herziening wenschelijk is van het Koninklijk besluit van 16 November 1866, n°. 80 (*Indisch Staatsblad* 1867, n°. 56), houdende

vaststelling der grondslagen voor de afscheiding der uitgaven voor de Zeemacht in *Nederlandsch-Indië*;

Overwegende de wenschelijkheid om aan de samenstelling en sterkte der Zeemacht voor *Nederlandsch-Indië* meerdere vastheid te geven;

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Marine en van Koloniën van 27 Juni 1896, Kabinet n°. 27 en Litt. A¹, n°. 44^a;

Den Raad van State gehoord (advies van den 21sten Juli 1896, n°. 10);

Gezien het nader gemeenschappelijk rapport van de voornoemde Ministers van 23 Juli 1896, Kabinet n°. 18 en van 25 Juli 1896, Litt. A¹, n°. 9;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van genoemd besluit, te bepalen:

Art. 1. De samenstelling en de sterkte der scheepsmacht voor *Nederlandsch-Indië* benodigd, worden bij Koninklijk besluit op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Marine en van Koloniën, den Raad van State gehoord, vastgesteld met inachtneming van het bepaalde bij artikel 2.

2. De scheepsmacht, in *Nederlandsch-Indië* aanwezig, zal bestaan uit:

a. oorlogsbodems, geschikt om met klem *Nederland's* rechten en belangen te beschermen en het souverain gezag in den Archipel te handhaven, ook tegenover inlandsche volkeren;

b. oorlogsbodems, geschikt om het gezag in den Archipel door inlandsche volkeren te doen eerbiedigen;

c. oorlogsbodems, bestemd tot verdediging van havens of van toegangen naar havens of reeden;

d. wachtschepen en opnemingsvaartuigen.

3. De oorlogsvloot in *Nederlandsch-Indië* wordt bemand en aangevoerd door personeel van de *Nederlandsche* Zeemacht, voor zooveel noodig aangevuld met inlandsche schepelingen.

4. Ten laste der Staatsbegrooting komen, met uitzondering van het bepaalde bij artikel 5 sub b en d, alle uitgaven voor de schepen in artikel 2 sub a genoemd.

5. Ten laste der begrooting van *Nederlandsch-Indië* worden gebracht:

a. de vaste en zeetraktementen, soldijen en toelagen van het personeel der Zeemacht, dat aan den wal is geplaatst;

b. de uitgaven voor uit- en terugzending van het sub a genoemde personeel en van de officieren en verdere bemanning der oorlogschepen en vaar-

tuigen, genoemd in artikel 2, met inbegrip der traktementen, soldijen en toelagen gedurende den overtocht, voor zoover die nit- en terugzending niet geschieden kunnen door middel van oorlogsschepen, behorende tot de Nederlandsche Zee-macht;

c. alle uitgaven voor de inrichtingen aan den wal ten behoeve van den torpedodienst;

d. voor de oorlogsschepen, genoemd in artikel 2 sub a, gedurende den tijd dat zij onder het opperbevel van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* staan; alle uitgaven voor suppletie van den voorraad victualien, steenkolen, krijgs- en andere behoeften, die van het periodiek dokken, schoonmaken en schilderen, en de vaste en zeetraktementen, soldijen en toelagen, de kosten van vervoer, voeding en verpleging van het op die schepen dienend personeel;

e. voor de schepen en vaartuigen, genoemd in artikel 2 sub b, c en d:

alle kosten voor de aanschaffing, de nitrusting, het in dienst stellen en houden, het onderhoud, de herstelling en het opleggen;

alle kosten der bezoldiging, de toelagen, de voeding, het vervoer en de verpleging van de officieren en verdere bemanning dier schepen.

6. De verrekningen, welke nit dit besluit voortvloeien, worden door de Departementen van Marine en van Koloniën in onderling overleg geregeld.

7. Dit besluit treedt in werking den 1sten Januari 1897.

De Ministers van Marine en van Koloniën zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift wordt gezonden aan den Raad van State, den Minister van Financiën en de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 27sten Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WIJCK.

De Minister van Koloniën, (get.) BERGSM A.

(*Uitgeg. 31 Juli 1896.*)

27 Juli 1896. BESLUIT, tot wijziging van art. 6, 1ste lid, van het Koninklijk besluit van 29 Juni 1890 (*Staatsblad* n°. 97) tot vaststelling der Regelen voor de Rijksnormalessen, bedoeld in art. 12 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175). S. 142.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 28 Juni 1896, n°. 3846*, afdeling Onderwijs;

Gezien het Koninklijk besluit van 29 Juni 1890 (*Staatsblad* n°. 97), tot vaststelling der regelen voor de Rijksnormalessen, bedoeld in art. 12 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175);

Den Raad van State gehoord, advies van den 14 Juli 1896, n°. 17;

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister van 23 Juli 1896, n°. 4477, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Artikel 6, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 29 Juni 1890 (*Staatsblad* n°. 97) wordt gelezen als volgt:

De onderwijzers worden door Onzen voornoemden Minister, den districtsschoolopziener gehoord, benoemd, geschorst en ontslagen. De districtsschoolopziener zendt zijn hiertoe betrekkelijk advies aan Onzen voornoemden Minister toe, nadat door hem de arrondissementsschoolopziener is geraadpleegd.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na zijne afkondiging.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 27sten Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.
(*Uitgeg. 8 Aug. 1896.*)

28 Juli 1896. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 2 Februari 1895 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Liberia gesloten overeenkomst tot regeling der wederzijdsche uitlevering van misdadigers. S. 143.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 2 Februari 1895 te 's Gravenhage tusschen Nederland en Liberia gesloten overeenkomst tot regeling der wederzijdsche uitlevering van misdadigers;

Overwegende, dat genoemde overeenkomst door Ons namens de Koningin den 18den Juni 1896

is bekrachtigd, alsmede dat de akte, houdende die bekrachtiging, den 30sten Juni daaraanvolgende te *s^e Gravenhage* is uitgewisseld tegen de akte van gelijké strekking van den President der Republiek *Liberia*;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 22sten Juli 1896, n°. 7817;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde overeenkomst te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde overeenkomst vervat. Soestdijk, den 28sten Juli 1896.

(get.) EMM A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. RÖELL.

(Uitgeg. 13 Aug. 1896).

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoogst-Derzelver naam Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk, en Zijne Excellentie de President van Liberia, wenschende een verdrag te sluiten tot nitlevering van misdadigers, hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden benoemd:

Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk der Nederlanden:

jonkheer Mr. JOAN RÖELL, Minister van Buitenlandsche Zaken, de heeren Mr. WILLEM VAN DER KAAY, Minister van Justitie, en Mr. JACOB HENDRIK BERGSMAN, Minister van Koloniën;

en Zijne Excellentie de President van Liberia: den heer Dr. HENDRIK PIETER NICOLAAS MULLER, Consul-Generaal der Republiek Liberia voor het Koninkrijk der Nederlanden;

die na elkander hunne, in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, omtrent het navolgende zijn overeengekomen:

Art. I. *De Regeering der Nederlanden en de Regeering van Liberia* verbinden zich aan elkander uit te leveren die personen welke, beklaagd of veroordeeld zijnde wegens een strafbaar feit gepleegd op het grondgebied der eene partij, zullen worden gevonden op het grondgebied der andere partij, onder de omstandigheden en voorwaarden in het tegenwoordig verdrag vermeld.

II. Overeenkomstig de bepalingen van dit

verdrag, zullen worden uitgeleverd zij, die beklaagd zijn van of veroordeeld wegens een der navolgende strafbare feiten:

1°. *a*. Aanslag tegen het leven of de vrijheid van den Koning, van de regeerende Koningin, van den Regent, van den President der Republiek, of van een ander Hoofd van een bevrienden Staat, of ondernomen met het oogmerk Hen tot regeeren ongeschikt te maken;

b. Aanslag tegen het leven of de vrijheid van de niet-regeerende Koningin, van den vermoedlijken Troonopvolger of van een lid van het Koninklijk Huis;

2°. Doodslag of moord, kinderdoodslag of kindermoord;

3°. Verkrachting, dubbel huwelijk, het opzettelijk veroorzaken van de afdrijving of den dood der vrucht van eene vrouw door haar zelve of door anderen;

4°. Mishandeling, die zwaar lichamelijk letsel of den dood ten gevolge heeft, of zware mishandeling;

5°. Opzettelijke brandstichting;

6°. Oproer door twee of meer personen aan boord van een schip op de hooge zee tegen het gezag van den schipper;

7°. Inbraak, of de daarmede in de Nederlandsche wet overeenkomende strafbare feiten van diefstal gedurende den voor de nachtrust bestemden tijd, in een bewoond huis door iemand die zich den toegang heeft verschafte door middel van braak of inklimming of met geweld;

8°. Roof of het daarmede overeenkomende strafbaar feit, in de Nederlandsche wet strafbaar gesteld, onder de omschrijving van diefstal, gepleegd met geweld of door middel van bedreiging;

9°. Valschheid in geschrift, met inbegrip van officieele stukken van de Regeering of van de administratieve of rechterlijke macht, den titel of de vordering op geldswaarden of goederen aandoende of het opzettelijk gebruik maken van die valsche of vervalschte geschriften of stukken;

10°. Valsche munt en het opzettelijk in omloop brengen van valsche of vervalschte munt-speciën of muntpapier, valschheid in geschriften, schuldbrieven of certificaten van schuld van eenigen staat, provincie of gemeente, of in de daarbij behoorende dividend- of rentebewijzen, of in bankbiljetten, en het opzettelijk gebruik maken van die valsche of vervalschte stukken, het maken of vervalschen van van rijkswege uitgegeven zegels;

11°. Meineed;

12°. Omkoopning van openbare ambtenaren, voor zoover de wetten der beide Landen op dien grond uitlevering toelaten; knevelarij; verduistering door ambtenaren of daarmede gelijkgestelden;

13°. Verdruistering, gepleegd in dienstbetrekking, wanneer daartegen door de wetgevingen van beide Landen hechtenis of eene zwaardere straf wordt bedreigd;

14°. Het opzettelijk en wederrechtelijk doen zinken of stranden, vernielen, onbruikbaar maken of beschadigen van een schip, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;

15°. Wegvoering en opzettelijke onttrekking van een minderjarige aan het wettig over hem gesteld gezag tot een wederrechtelijk doel;

16°. Oplichting;

17°. Diefstal;

18°. Het opzettelijk en wederrechtelijk vernielen of belemmeren van spoorwegen, waardoor het leven van menschen in gevaar wordt gebracht;

19°. Bedriegelijke bankbreuk.

Onder de voorgaande qualificatiën zijn begrepen de poging en de medeplichtigheid, voor zoover zij strafbaar gesteld zijn bij de wetgeving van het Land aan hetwelk de uitlevering wordt gevraagd.

III. De bepalingen der tegenwoordige overeenkomst zijn niet toepasselijk op staatkundige misdrijven, uoch op strafbare feiten, met staatkundige misdrijven samenhangende, en hij, die ter zake van een der in artikel II genoemde strafbare feiten is uitgeleverd, kan in geen geval worden vervolgd of gestraft ter zake van een staatkundig misdrijf of van eenig strafbaar feit, met een staatkundig misdrijf samenhangende, vóór zijne uitlevering gepleegd.

IV. De uitgeleverde persoon zal niet mogen worden vervolgd noch gestraft in het Land, waaraan de uitlevering is toegestaan, ter zake van een strafbaar feit niet in het tegenwoordig verdrag genoemd en vóór zijne uitlevering gepleegd, noch aan een derden Staat uitgeleverd zonder de toestemming van den Staat, die de uitlevering heeft toegestaan, tenzij hij de vrijheid hebbe gehad om het eerstgenoemde Land weder te verlaten gedurende drie maanden, nadat de tegen hem ingestelde vervolging zal zijn afgelopen en hij, in geval van veroordeeling, de hem opgelegde straf zal hebben ondergaan of hem daarvan gratie zal zijn verleend.

Hij zal evenmin mogen worden vervolgd of gestraft ter zake van eene misdaad of een misdrijf, in het tegenwoordig verdrag genoemd en vóór de uitlevering gepleegd, zonder de toestemming der Regeering, die den uitgeleverde heeft overgegeven, en die, indien zij zulks wenschelijk acht, de overlegging zal kunnen vorderen van een der bescheiden in artikel XI van het tegenwoordig verdrag vermeld. Intusschen zal die toestemming niet noodig zijn, wanneer de beklagde nit eigen beweging zal hebben verzocht terecht te staan of zijn straf te ondergaan of wanneer hij binnen den bovengenoemden termijn het grondgebied van den Staat, waaraan hij is uitgeleverd, niet zal hebben verlaten.

V. De uitlevering zal geen plaats hebben, indien de vervolging of de straf, ter zake van het strafbare feit, waarvoor de uitlevering wordt aangevraagd, verjaard is naar de wetgeving van het Land, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, of wanneer de aanvraag geschiedt op grond van hetzelfde feit, waarvoor de opgeëischte persoon in het Land, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, heeft terecht gestaan, en ter zake waarvan hij aldaar veroordeeld, van rechtsvervolging ontslagen of vrijgesproken is, of zoolang hij ter zake van hetzelfde feit aldaar wordt vervolgd.

VI. Indien de persoon, wiens uitlevering krachtens de bepalingen dezer overeenkomst kan worden aangevraagd, ter zake van een strafbaar feit vervolgd wordt of veroordeeld is in het Land, waarheen hij gevluht is, zal zijne uitlevering kunnen worden uitgesteld totdat de vervolging zal zijn afgelopen of totdat hij van rechtsvervolging ontslagen of vrijgesproken zal zijn.

VII. Indien de persoon, wiens uitlevering door eene van beide contracteerende Partijen is aangevraagd, door een of meer andere Staten, krachtens bestaande verdragen wordt opgeëischt op grond van strafbare feiten, binnen het rechtsgebied dier Staten gepleegd, zal zijne uitlevering bij voorkomen worden toegestaan aan den Staat die het eerst de aanvraag gedaan heeft.

VIII. Geen van beide contracteerende Partijen is, krachtens de tegenwoordige overeenkomst, verplicht tot uitlevering harer eigene onderdanen.

IX. De kosten voortvloeiende uit de aanhouding, de gevangenhouding, het gerechtelijk onderzoek en het vervoer der beklagden, komen ten laste der Regeering, die de aanvraag om uitlevering gedaan heeft.

De uitlevering geschiedt aan boord van het vaartuig dat door den diplomatieken of consulairen ambtenaar der aanvragende Regeering is aange-
wezen en alleen in een der havens, welke voor het internationaal verkeer zijn opgesteld.

X. Al de goederen, op het oogenblik zijner aanhouding in het bezit van den voortvluchtige gevonden, welke verkregen zijn door middel van het plegen van het feit, waarvoor hij veroordeeld of waarvan hij beklaagd is, of die als bewijs of overtuigingsstukken kunnen dienen, zullen, voor zoover de wetten of het gebruik in de wederzijdsche landen zulks toelaten, te gelijk met den opgeëischte aan den opeischenden Staat worden overgegeven, met eerbiediging nochtans van rechten van derden op zoodanige goederen.

XI. De uitlevering zal worden aangevraagd langs diplomatieken of consulairen weg en alleen worden toegestaan op vertoon van het oorspronkelijke of van een gewaarmerkt afschrift:

a. hetzij van een vonnis van veroordeeling,

b. hetzij van een vonnis van in staat van beschuldigingstelling of van rechtsingang met bevel van gevangenneming,

c. hetzij van een bevel van gevangenneming, afgegeven in de vormen voorgeschreven door de wetgeving van den Staat, die de aanvraag doet, en waarbij het feit, waarvan sprake is, op zoodanige wijze wordt omschreven, dat de Staat, waaraan de uitlevering wordt gevraagd, in staat zij te beoordeelen of het volgens zijne wetgeving een geval daarstelt in het tegenwoordig verdrag voorzien, alsmede vermeldende de op het feit toepasselijke strafbepaling.

XII. Iedere bevoegde rechterlijke overheid van Nederland of van Liberia zal, op vertoon eener verklaring, afgegeven door den Minister van Buitenlandsche Zaken of door den Secretaris van Staat ten blijke dat door de Regeering van Liberia of van Nederland het verzoek gedaan is tot voorloopige aanhouding van een persoon, die veroordeeld is wegens, of beklaagd is van een aldaar gepleegd strafbaar feit, waarvoor door de tegenwoordige overeenkomst uitlevering wordt toegestaan, gerechtigd zijn een bevel nit te vaardigen tot aanhouding van dien persoon. Maar indien de formeele aanvraag niet, onder overlegging der hierboven voorgeschreven bewijsstukken zooals hierboven gezegd is, gedaan wordt door den diplomatieken of consulairen ambtenaar der Regeering van wie de aanvraag nitgaat, binnen drie maanden, te rekenen van

de dagtekening van het bevel van aanhouding, zal de aangehoudenene in vrijheid worden gesteld.

XIII. Wanneer bij vervolging ter zake van een gemeen misdrijf eene der Regeeringen het hooren van getuigen, die zich in den anderen Staat bevinden, noodig oordeelt, zal daartoe een rogatoire commissie langs diplomatieken of consulairen weg gezonden worden en zal daaraan gevolg gegeven worden met inachtneming der wetten van het land, waar de getuigen zullen worden uitgenoodigd te verschijnen. Intusschen zal in spoedeischede gevallen een rogatoire commissie rechtstreeks door de rechterlijke overheid in den eenen Staat kunnen worden toegezonden aan de rechterlijke overheid in den anderen Staat.

XIV. De doorvoer over het grondgebied van een der contracteerende Staten van een door een derde Mogendheid aan de andere Partij uitgeleverden persoon, die niet behoort tot het Land door hetwelk de doorvoer plaats heeft, zal worden toegestaan op het eenvoudig vertoon hetzij van het oorspronkelijke, hetzij van een gewaarmerkt afschrift van een der stukken genoemd in artikel XI, mits het feit, waarop de uitlevering gegrond is, in het tegenwoordig verdrag vermeld zij en niet valle onder de uitzonderingsbepalingen, en mits de doorvoer wat het medegeleide betreft, geschiede met medewerking van beamten van het Land dat den doorvoer over zijn grondgebied heeft toegestaan.

De kosten van doorvoer zullen komen voor rekening van den Staat, die de uitlevering heeft aangevraagd.

XV. De bepalingen van het tegenwoordig verdrag zullen toepasselijk zijn op de Koloniën van Nederland, voor zoover als de wetten op dat oogenblik in die Koloniën van kracht, het zullen toelaten.

XVI. De tegenwoordige overeenkomst zal in werking treden vier maanden na de uitwisseling der akten van bekrachtiging.

Te rekenen van hare inwerkingtreding, zal de tegenwoordige overeenkomst van kracht blijven tot zes maanden nadat zij door eene van beide Regeeringen zal zijn opgezegd. Deze overeenkomst zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging er van zullen zoo spoedig mogelijk te 's Gravenhage worden uitgewisseld.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden de tegenwoordige overeenkomst in

dubbel hebben onderteekend en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's Gravenhage den 2den Februari 1895.

(L.S.) (get.) J. RÖELL.

„ „ VAN DER KAAJ.

„ „ BERGSMÄ.

„ „ HENDRIK P. N. MÜLLER.

—

30 Juli 1896. BESLUIT, tot vaststelling van den datum van inwerkingtreding der wet van 13 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 110). S. 144.
Bepaald op 1 November 1896.

—

31 Juli 1896. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwijking van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 145.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwijking van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen, noodzakelijk is wegens het voorkomen van Aziatische cholera, gele koorts en pokken op enkele plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 4 Juli 1896, n°. 2253, afdeling Medische Politie, en van den Minister van Financiën van 7 Juli 1896, n°. 4, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164) en op het Koninklijk besluit van 27 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 144);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21sten Juli 1896, n°. 6);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Juli 1896, n°. 2524, afdeling Medische Politie en van den Minister van Financiën van 28 Juli 1896, n°. 74, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kledingstukken en ongewassen lijf- en beddegoed is verboden uit landen of plaatsen, door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens ten minste één dag voor dat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

De voornoemde Ministers zijn bevoegd, die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit gedoogen of noodig maken, alsmede te bepalen of en in hoever de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen; de beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

Heeft het verbod afwijking van de Aziatische cholera ten doel, dan gedragen zich de genoemde Ministers bij aanwijzingen betreffende den in- of doorvoer uit landen, die toetredten zijn tot de op 15 April 1893 te Dresden gesloten en bij de wet van 9 Juli 1894 (*Staatsblad* n°. 94) goedgekeurde internationale overeenkomst tot wering der cholera, naar de bepalingen van die overeenkomst.

2. Het tegenwoordig besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 31sten Juli 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN HOUTEN.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 15 Aug. 1896.)

—

31 Juli 1896. BESLUIT, houdende bepaling van den dag waarop de wet van 7 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 103), houdende wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Regtsverordering, in werking treedt. S. 146.
Bepaald op 1 Januari 1897.

—

3 Augustus 1896. BESLUIT, houdende aanvulling van art. 3 van het Koninklijk besluit van den 10 October 1875 (*Staatsblad* n°. 178), betreffende het doen van seinen door zeeschepen, die een loods verlangen. S. 147.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Marine en van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 18 Juni 1896, n°. 31, en van 23 Juni 1896, l^a. I, afd. Handel en Nijverheid;

Gelet op artikel 3 van het Koninklijk besluit van den 10den October 1875 (*Staatsblad* n°. 178);

Den Raad van State gehoord (advies van den 14den Juli 1896, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van voornoemde Ministers van 23 Juli 1896, bureau G, n°. 37, en van 29 Juli 1896, n°. 153, afd. Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Het bovenaangehaald artikel van voormeld Koninklijk besluit aan te vullen met de bepalingen als volgt:

„Schepen in het Engelsch kanaal, bestemd naar een der hieronder genoemde Nederlandsche zeegaten, kunnen hun verlangen om een Loods te bekomen, bovendien kenbaar maken:

a. bij dag: door het hijschen van het naamsein der haven van bestemming nit het algemeen seinboek.

b. bij nacht:

1°. voor schepen bestemd naar de zeegaten van *Texel en IJmuiden*, door het hijschen aan den achtergaffel van twee lantaarns verticaal onder elkander, waarvan de bovenste rood en de onderste wit licht vertoont;

2°. voor schepen bestemd naar de zeegaten van *Goeree, Maas en Brouwershaven*, door het hijschen aan den achtergaffel van twee lantaarns verticaal onder elkander, die beiden een wit licht vertoonen; en

3°. voor schepen bestemd naar de zeegaten der *Schelde*, door het hijschen aan den achtergaffel van twee lantaarns verticaal onder elkander, die beiden een rood licht vertoonen.

Wederkeerig hijscht het betrokken loodsvaartnig, bij nacht, gelijk sein als contra-sein.”

De Ministers van Marine en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de nitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. Soestdijk, den 3den Augustus 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WIJCK.
De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

(Uitgeg. 13 Aug. 1896.)

3 Augustus 1896. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende aanvragen om herkeuring van ingelijfde militieplichtigen krachtens art. 116 der militiewet.

Ik heb de eer hierbij U H.E.G. te doen toekomen afschrift eener aanschrijving van den Minister van Oorlog, dd. 29 Juli jl., VIIe afdeling, n°. 63, gericht aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de aanvragen om herkeuring van ingelijfden bij de militie krachtens art. 116 der wet betrekkelijk de nationale militie. (1)

(1) Die aanschrijving luidt:

Mij is medegedeeld een nitspraak, onlangs gedaan door Gedeputeerde Staten in eene der provinciën des Rijks, waarbij verklaard is, dat dit college voor eene herkeuring van een milicien ingevolge art. 116 der militiewet, geen termen aanwezig achtte o. a. omdat bedoelde milicien het gebrek, op grond waarvan de herkeuring werd gevraagd, had gekregen in en door den dienst.

Mijn ambgenoot van Binnenlandsche Zaken, door mij over de zaak geraadpleegd, acht die nitspraak juist.

Met deze uitspraak is echter niet in overeenstemming de bepaling van het 7de en het 8ste lid der beschikking van den Minister van Oorlog van den 31 Augustus 1876, n°. 71 P, welke dus niet langer kan worden bestendigd.

Uit dien hoofde en ter vervanging van bestaande voorschriften aangaande de aanvragen om herkeuring ingevolge vermeld wetsartikel, wordt door mij mits deze, het navolgende bepaald:

1°. Miliciens, die binnen vier maanden na hunne aflevering behept worden bevonden met ziekelijke gesteldheid of gebreken, welke moeilijk zijn waar te nemen of die moeten worden geconstateerd, worden opgenomen of overgebracht in de militaire ziekeninrichting in de hoofdplaats der provincie, waar zij het onderzoek, bedoeld bij art. 116 der militiewet, moeten ondergaan.

Bij nitzondering op dien regel moeten miliciens, als voren bedoeld, uit de provincie Overijssel in de ziekeninrichting te Kampen worden behandeld.

2°. De herkeuring, waarvan bij art. 116 der militiewet sprake is, moet alleen worden aangevraagd voor lotelingen, nummerwisselaars en zonder loting ingelijfden, bij wie de ziekelijke gesteldheid of gebreken vóór hunne inlijving bestonden.

3°. De aanvrage om herkeuring geschiedt steeds door den provincialen adjudant, onder overlegging van de geneeskundige verklaring op grond waarvan de herkeuring wordt gevraagd en waaruit moet blijken van het ontstaan der ziekelijke gesteldheid of gebreken.

4°. In die aanvrage moet ook worden vermeld de naam en de voornamen van dengene, wien de herkeuring geldt, zoomede de gemeente, waar-

De bij die aanschrijving o. a. ingetrokken beschikking van het Departement van Oorlog, dd. 31 Augustus 1876 Pers. en Mil. Zaken, n°. 71 P, werd kopieeljk aan den Commissaris des Konings in nwe provincie medegeedeeld bij schrijven van mijn departement van 6 September d. a. v., n°. 33, 4de afdeeling M.

De Minister van Binnenlandsche Zaken
Voor den Minister,
De Secretaris-Generaal,
(get.) A. F. VAN LIJNDEN, l.-S.-G.

6 Augustus 1896. BESLUIT, betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen. S. 148.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 8sten Juli 1896, n°. 60, Directe Belastingen;

Herzien het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), zooals dat is ge-

voor hij bij de militie is ingelijfd, en, betreft zij een loteling, het nummer, dat hem, hetzij bij de loting, hetzij bij verwisseling, is ten deel gevallen. Te dien einde zullen de provinciale adjudanten de noodige aantekeningen moeten houden nit de extract-staten model n°. 19, betrekkelijk de miliciens, bedoeld in de beschikking van 7 Juni 1862, n°. 56 B, ad art. 116 der militiewet, eerste zinsnede; zullende alsdan door den chef van den militairen geneeskundigen dienst in het garnizoen de geneeskundige verklaring worden toegezonden aan den provincialen adjndant.

Voor de miliciens, bedoeld in evenvermelde beschikking ad art. 116 der militiewet, tweede zinsnede — waaronder ook gerekend moeten worden te behooren degenen die, naar de korpsen opgezonden bij welke zij zijn ingelijfd, ingevolge punt 1 naar eene der daarbij bedoelde ziekeninrichtingen zijn overgebracht — moeten de vereischte opgaven in de kennisgeving betrekkelijk de aanvraag om herkeuring aan den provincialen adjndant worden verstrekt. Bij die kennisgeving wordt tevens gevoegd de geneeskundige verklaring, welke in dit geval door den chef van den militairen geneeskundigen dienst in het garnizoen moet worden toegezonden aan den commandeerenden officier van het korps waartoe de milicien behoort.

5°. De beschikkingen van 24 Februari 1866, n°. 9 P, 31 Augustus 1876, n°. 71 P, 26 November 1894, n°. 110 en 8 Februari 1896, n°. 41, worden ingetrokken.

wijzigd bij Koninklijk besluit van 22 April 1895 (*Staatsblad* n°. 73) en bij dat van 21 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 85);

Den Raad van State gehoord (advies van den 21 Juli 1896, n°. 7):

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister d.d. 3 Augustus 1896, n°. 12, Directe Belastingen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De staat, behoorende bij het Koninklijk besluit van 28 October 1893 (*Staatsblad* n°. 157), zooals die is gewijzigd bij art. 1 van het Koninklijk besluit van 22 April 1895 (*Staatsblad* n°. 73) en art. 1 van het Koninklijk besluit van 21 Mei 1896 (*Staatsblad* n°. 85), wordt, met betrekking tot hetgeen daarin voorkomt onder het opschrift „Provinciale Inspectie *Amsterdam*” voor zooveel de gemeente *Amsterdam* betreft, gelezen als volgt:

STANDPLAATSEN DER COMMISSIËN VAN AANSLAG.

Amsterdam.

GEMEENTEN OF GEDEELTEN VAN GEMEENTEN, TOT ELKE COMMISSIE BEHOORENDE.

Amsterdam, Directe Belastingen, 1ste kantoor.
Amsterdam.

Amsterdam, Directe Belastingen, 2de kantoor.
Amsterdam.

Amsterdam, Directe Belastingen, 3de kantoor.
Amsterdam.

Amsterdam, Directe Belastingen, 4de kantoor.
Amsterdam.

Amsterdam, Directe Belastingen, 5de kantoor.
Amsterdam.

Amsterdam, Directe Belastingen, 6de kantoor.
Amsterdam.

Amsterdam, Directe Belastingen, 7de kantoor.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening waarop het in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* is geplaatst.

De voornoemde Minister is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Soestdijk, den 6den Augustus 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 15 Aug. 1896.)

10 Augustus 1896. BESLUIT, tot intrekking van het Koninklijk besluit van 23 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 181) en tot vaststelling van een reglement voor de Rijkslandbouwschool. S. 149.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 20 Mei 1896, n°. 1279^a, afdeling Onderwijs;

Gezien het Koninklijk besluit van 23 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 181);

Overwegende:

dat artikel 22 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) voorschrijft, dat al hetgeen de toelating tot de Rijks hogere burger- en landbouwscholen, de verplichtingen van den directeur en de leeraren en de regeling van het onderwijs betreft, voor zooverre het niet door die wet is geregeld, bij algemeenen maatregel van bestuur wordt vastgesteld;

dat ten gevolge van de reorganisatie der Rijkslandbouwschool en de daarmede in verband staande regeling van het tuinbouwonderwijs, het bij bovengenoemd Koninklijk besluit vastgestelde reglement voor de Rijkslandbouwschool dient te worden gewijzigd;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28sten Juli 1896, n°. 15);

Gezien het nader rapport van den voornoemden Minister van 7 Augustus 1896, n°. 4769, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1. met intrekking van het Koninklijk besluit van 23 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 181), vast te stellen het bij dit besluit gevoegde reglement voor de Rijkslandbouwschool;

2. te bepalen dat dit besluit voor het eerst wordt toegepast op den cursus, aanvangende in September 1896.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Soestdijk, den 10den Augustus 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 20 Aug. 1896.)

Reglement voor de Rijkslandbouwschool.

§ I. Samenstelling en indeeling der school.

Art. 1. Het onderwijs aan de Rijkslandbouwschool wordt gegeven in vier geheel op zich zelf staande afdelingen:

I. De afdeling „Landbouwschool” met tweejarigen cursus. Zij is bestemd om aan leerlingen, die later den practischen landbouw zullen nitoefenen, de kennis en ontwikkeling bij te brengen, die voor eene richtige uitoefening van het landbouwbedrijf onmisbaar zijn.

Tot deze afdeling worden ook gebracht:

a. eene éénjarige voorbereidingsklasse ten behoeve van hen, die geen voldoende uitgebreid lager onderwijs hebben genoten, tevens dienende als voorbereidingsklasse voor de afdeling „Tuinbouwschool”; en

b. eene éénjarige klasse voor den Indischen landbouw, ten behoeve van hen, die, zonder breede voorontwikkeling, zich voor de Indische cultures wenschen te bekwamen; welke klasse zich, wat het leerplan betreft, aansluit aan de afdelingen „Landbouwschool” en „Tuinbouwschool”.

II. De afdeling „Tuinbouwschool”, met tweejarigen cursus. Zij is bestemd voor aanstaande kweekers, die voor hunne vorming een overzicht van het geheele vak en tevens practische opleiding wenschen te erlangen.

Tot deze afdeling wordt ook gebracht een tweejarige cursus, waarop een meer wetenschappelijk onderricht in tuinbouw wordt gegeven en die, wat het leerplan betreft, aan de „Tuinbouwschool” aansluit.

III. De afdeling „Hoogere Burgerschool”. Deze heeft een vierjarigen cursus, met dien verstande, dat bij het onderwijs in hoofdzak het leerplan wordt gevolgd van de hogere burgerschool met vijfjarigen cursus, bedoeld in artikel 17 van de wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50).

IV. De afdeling „Hoogere Land- en Boschbouwschool”. Deze omvat een tweejarigen cursus voor Nederlandschen en een tweejarigen cursus voor Indischen landbouw en is bestemd voor de opleiding van wetenschappelijk gevormde landbouwkundigen, zoowel voor Nederland als voor Nederlandsch-Indië.

Aan den tweejarigen cursus dezer afdeling, welke bestemd is voor Indischen landbouw, sluit zich aan een cursus voor de opleiding van technische ambtenaren bij het boschwezen in Nederlandsch-Indië.

§ II. *Van het beheer der school.*

2. Het beheer der school wordt, met inachtneming van de bepalingen der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), tot regeling van het middelbaar onderwijs en de te harer uitvoering door Ons of door den Minister van Binnenlandsche Zaken gegeven voorschriften en van de door dezen Minister volgens artikel 3 te geven beslissingen, gevoerd door een college van directeuren, samengesteld uit de directeuren der in artikel 1 genoemde afdelingen.

In de gevallen van artikel 16, 2de en 5de lid, treedt de benoemde plaatsvervanger ook als plaatsvervanger in het college van directeuren op.

Een der directeuren voert den titel van hoofddirecteur en is als zoodanig belast met de leiding der werkzaamheden van het college en de uitvoering zijner besluiten.

Het college van directeuren belast een zijner leden met het secretariaat, zoolang daarin niet door Ons op andere wijze is voorzien.

Uitgaande stukken van het college worden door den hoofddirecteur en den secretaris geteekend.

3. Aan de leden van het college van directeuren of aan hunne volgens artikel 16, 2de en 5de lid, aangewezen plaatsvervangers, is van al de besluiten van dit college beroep toegestaan op den Minister van Binnenlandsche Zaken.

Gelijk beroep is toegestaan aan de leeraren in de zaken hen persoonlijk betreffende.

4. Bij ongesteldheid, afwezigheid of andere verhindering van den hoofddirecteur gedurende ten hoogste drie dagen, wijst hij zelf een van de directeuren der afdelingen aan, die hem op zijne verantwoordelijkheid vervangt.

Voor langere afwezigheid nit de school vraagt de hoofddirecteur vergunning aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, die bij het verleenen daarvan, een van de directeuren der afdelingen met de waarneming van het hoofddirecteurschap belast. Om zich buitenslands te begeven, behoeft de hoofddirecteur steeds de vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken.

De hoofddirecteur doet mededeeling van eene door hem gedane opdracht aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, aan het college van directeuren en aan de plaatselijke commissie van toezicht op het middelbaar onderwijs.

Verkeert de hoofddirecteur door plotselinge ongesteldheid of door eenig ander toeval in de

onmogelijkheid om aan het voorschrift in het eerste lid van dit artikel te voldoen, dan treedt de oudste van de directeuren der afdelingen voorloopig in zijne plaats en geeft ten spoedigste van het gebeurde kennis aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan den inspecteur voornoemd, aan het college van directeuren en aan de plaatselijke commissie van toezicht op het middelbaar onderwijs.

Bij ontstentenis van den hoofddirecteur wordt een der directeuren van de afdelingen door den Minister van Binnenlandsche Zaken met de waarneming van het hoofddirecteurschap belast.

5. Het college van directeuren beslist over alle zaken, de school en hare afdelingen betreffende, voor zoover zij niet bij dit reglement aan den hoofddirecteur of aan de directeuren der afdelingen zijn opgedragen.

Over zaken, die de bijzondere afdelingen betreffen, wordt door het college van directeuren beslist na praeadvies van den directeur dier afdeling, zooveel noodig nadat door dezen het advies van de leeraren dier afdeling, hetzij gezamenlijk hetzij afzonderlijk is ingewonnen.

6. Onder leeraren eener afdeling worden verstaan zij, die volgens den rooster van lesuren, geregeld aan die afdeling onderwijs geven.

7. De directeuren zijn, ieder voor zooverre zijne afdeling betreft, belast met het administratieve beheer dier afdeling en met de leiding van het onderwijs, alsmede met het toezicht op de verzamelingen en leermiddelen, uitsluitend ten behoeve dier afdeling dienende.

Zij zijn voor het administratief beheer hunner afdeling verantwoordelijk aan het college van directeuren. Alle aankopen en bestellingen geschieden door bemiddeling of op last van den hoofddirecteur.

De hoofddirecteur is belast met het toezicht op terreinen, verzamelingen en leermiddelen, die voor meer dan ééne afdeling dienen en tevens met de hoofdleiding der practische werkzaamheden op de terreinen en in de werkplaatsen, voor gemeenschappelijk gebruik voor meerdere afdelingen bestemd.

8. De inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, kan de vergaderingen van het college van directeuren bijwonen.

Hij heeft in deze vergaderingen alleen eene raadgevende stem.

9. Het college van directeuren vergadert ten

minste éénmaal 's maands en voorts zoo dikwijls de hoofddirecteur het noodig oordeelt of het door den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, of door twee van de directeuren wordt gevraagd.

De hoofddirecteur heeft de bevoegdheid leeraren dier school tot het bijwonen der vergadering uit te noodigen ter voorlichting van het college van directeuren omtrent onderwerpen, betrekking hebbende op het vak of de vakken door die leeraren onderwezen.

De vergadering wordt belegd door den hoofddirecteur, die zorgt dat elk der leden, en in geval van bijeenroeping op aanvraag van den inspecteur voornoemd, ook deze schriftelijk daartoe wordt opgeroepen.

De vergadering mag niet beraadslagen of besluiten, zoo niet meer dan de helft harer leden tegenwoordig is.

Alle besluiten worden bij volstreckte meerderheid van stemmen opgemaakt.

Bij staken van stemmen beslist, zoo het voorstellen omtrent personen geldt, het lot, in alle andere zaken de stem van den voorzitter.

Het reglement van orde, door het college van directeuren voor zijne vergadering vast te stellen, wordt aan de goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken onderworpen.

10. Het college van directeuren en de directeuren der afdelingen, geven aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen de verlangde inlichtingen en eigen beweging steeds kennis van hetgeen meldenswaardig voorvalt.

11. De hoofddirecteur houdt een register van leerlingen, waarin, onder meer aanteekening wordt gehouden van den tijd, dien zij aan de school onderwijs genoten hebben en zoo mogelijk van de betrekking, waarin zij, na het verlaten der school werkzaam zijn.

Uittreksels van dit register, voor zooveel iedere afdeling aangaat, zijn in die afdeling aanwezig.

12. Jaarlijks vóór den laatsten October doet het college van directeuren aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, een beredeneerd verslag toekomen van den staat der school gedurende het laatste schooljaar.

Vóór 1 April wordt dit verslag aangevuld met de noodige mededeelingen aangaande de werkzaamheden van practischen aard over het afgelopen burgerlijk jaar.

§ III. *Van de directeuren der afdelingen, de leeraren en het overige personeel.*

13. De regeling van het onderwijs aan iedere afdeling geschiedt door den directeur in overleg met de leeraren. Bij verschil beslist het college van directeuren.

14. De leeraren van iedere afdeling gedragen zich in zaken, die op de schooltucht of op de inwendige huishouding der afdeling betrekking hebben, naar de beslissing van den directeur, behoudens beroep op het college van directeuren. Het beroep heeft geen schorsende kracht ten aanzien van de bevelen van den directeur.

15. De directeur van iedere afdeling draagt zorg, zoowel door bijwoning der lessen als door andere gepaste middelen, dat het onderwijs geregeld en overeenkomstig de voorschriften gegeven wordt.

16. Bij ongesteldheid, afwezigheid of andere verhindering van den directeur eener afdeling, gedurende ten hoogste drie dagen, wijst hij zelf een der leeraren aan, die hem op zijne verantwoordelijkheid vervangt.

Voor langere afwezigheid behoeft de directeur vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken, die, bij het verleenen daarvan, een der leeraren met de waarneming van het directeurschap belast. Om zich buitenslands te begeven, behoeft de directeur altijd verlof van den Minister voornoemd.

De directeur doet mededeeling van eene door hem gedane opdracht aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs belast met het toezicht op de landbouwscholen, aan het college van directeuren en aan de plaatselijke commissie van toezicht op het middelbaar onderwijs.

Verkeert de directeur door plotselinge ongesteldheid of door eenig ander toeval in de onmogelijkheid, om aan het voorschrift van het eerste lid van dit artikel te voldoen, dan treedt de oudste leeraar der afdeling voorloopig in zijne plaats en geeft ten spoedigste van het gebeurde kennis aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs belast met het toezicht op de landbouwscholen, aan het college van directeuren en aan de plaatselijke commissie van toezicht op het middelbaar onderwijs.

Bij ontstentenis van den directeur wordt een der leeraren door den Minister van Binnenlandsche Zaken met de waarneming van het directeurschap belast.

17. Onverminderd het bepaalde in artikel 20 roept de directeur van elke afdeling de leeraren hier afdeling samen, als hij dit noodig acht.

Die samenroeping geschiedt eveneens, indien drie leeraren schriftelijk het verlangen daartoe aan den directeur te kennen geven.

De vergadering der leeraren benoemt een harer leden tot secretaris.

18. Ieder leeraar is bevoegd in de vergaderingen zoodanige onderwerpen, het onderwijs en de school betreffende, ter sprake te brengen, als hij goedvindt.

19. De vergadering van leeraren eener afdeling is bevoegd tot het doen van voorstellen aan het college van directeuren, welke voorstellen, desverlangd, door dit college, vergezeld van een praeadvies, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken worden doorgezonden.

20. De directeur van elke afdeling doet zich, zoo dikwijls hij zulks noodig oordeelt, door de leeraren schriftelijk verslag geven van den toestand van het hun opgedragen onderwijs en van de vorderingen, den ijver en het gedrag der leerlingen.

Hij roept éénmaal 's maands de leeraren, die aan de afdeling onderwijs geven, bijeen, om de vorderingen, de vlijt en het gedrag der leerlingen te bespreken en geeft de noodige uitvoering aan de besluiten in die vergaderingen genomen, behoudens beroep op het college van directeuren.

Hij doet de mededeelingen betreffende vorderingen, vlijt en gedrag der leerlingen en hetgeen verder aangaande hen te vermelden is, aan anders of voogden.

21. Ieder jaar in de maand April wordt het programma der lessen voor het volgende schooljaar in elke afdeling, in eene vergadering der leeraren van die afdeling ontworpen.

De programma's worden vastgesteld door het college van directeuren en vóór 1 Mei door dit college aan de goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken onderworpen.

De programma's vermelden het getal lessen in iedere klasse aan elk vak te wijden, de namen der leeraren die het onderwijs geven, de daarbij te gebruiken boeken, den prijs van deze en, zoo veel doenlijk, voor elke klasse den omvang van het onderwijs in elk vak.

Zij worden tijdig gedrukt. Afdrucken worden door den hoofd-directeur gezonden aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met

het toezicht op de landbouwscholen, en aan de leden der plaatselijke commissie van toezicht op het middelbaar onderwijs.

22. Elk jaar, bij den aanvang van den cursus, wordt door den directeur van iedere afdeling een rooster der lesuren ontworpen.

De roosters worden door het college van directeuren vastgesteld, voor belanghebbenden verkrijgbaar gesteld en toegezonden aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen en aan de leden van de plaatselijke commissie van toezicht op het middelbaar onderwijs.

23. De directeur van elke afdeling draagt zorg, dat ieder leeraar bij den aanvang van elk studiejaar eene lijst ontvangt van hen, die zijne lessen zullen volgen.

24. De directeur van elke afdeling ontwerpt een voor die afdeling geldend huishoudelijk reglement, waarin zoodanige voorschriften, ook betreffende belooning en straf der leerlingen en beoordeeling hunner vorderingen worden opgenomen, als ter uitvoering van dit reglement noodig worden bevonden. De huishoudelijke reglementen worden door het college van directeuren vastgesteld en aan de goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken onderworpen.

25. Is een der leeraren door ongesteldheid of andere wettige reden verhinderd onderwijs te geven, dan verwittigt hij daarvan onverwijld den directeur van elke afdeling, waaraan hij onderwijs te geven heeft. Deze neemt ten spoedigste maatregelen om hem, zoo mogelijk, door een anderen der leeraren tijdelijk te doen vervangen.

Om geene andere reden mag het onderwijs worden nagelaten zonder vergunning van den directeur der afdeling.

Voor eene afwezigheid van een leeraar gedurende langer dan eene week, wordt de vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken vereischt, welke door tusschenkomst van het college van directeuren wordt gevraagd.

26. Bij ontstentenis van eenen leeraar gedurende langer dan één week, worden de volgens het programma aan hem opgedragen lesuren zoo veel doenlijk door de andere leeraren vervuld. De directeur maakt daarvan eene regeling op, waaraan de leeraren verplicht zijn zich te houden, behoudens beroep op het college van directeuren.

27. De zorg voor de verzamelingen, hulpmid-

delen en werkplaatsen, welke bij sommige vakken van onderwijs dienen, is opgedragen aan de leeraren, met dat onderwijs belast. In geval dezelfde hulpmiddelen door meer dan één leeraar bij het onderwijs gebruikt worden, beslist het college van directeuren wie met de zorg daarvoor zijn belast.

De leeraren houden een nauwkeurigen inventaris bij van de verzamelingen en verdere hulpmiddelen aan hunne zorgen toevertrouwd.

Aan het eind van elk burgerlijk jaar leggen zij den naar behooren bijgehouden inventaris over bij den directeur der afdeling, met eene schriftelijke verklaring, waarin vermeld wordt in hoeverre zich alles in goeden staat bevindt.

28. De zorg voor de bibliotheek en het bijhouden van den catalogus daarvan is opgedragen aan een bibliothecaris, die door den Minister van Binnenlandsche Zaken wordt benoemd.

Voor het gebruik der bibliotheek wordt door het college van directeuren een reglement ontworpen en door den Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld.

29. De directeuren en de leeraren behoeven vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken tot het bekleeden van openbare of bijzondere betrekkingen en tot het geven van privaot onderwijs.

30. De beambten en bedienden van iedere afdeling der school worden op het advies van het college van directeuren, gehoord den directeur der afdeling, benoemd en ontslagen door den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ IV. Van de leerlingen.

31. Behoudens het bepaalde in de artikelen 32 en 33 wordt niemand tot eenige klasse der school toegelaten dan na het afleggen van een openbaar examen, afgenomen door den directeur en de leeraren der daarbij betrokken afdeling, waaruit blijkt dat hij de kundigheden bezit, vereischt om het onderwijs in eene klasse van die afdeling met vrucht te kunnen bijwonen.

Geen leerling wordt tot eene hoogere klasse bevorderd dan ten gevolge van een bij het einde van het schooljaar door den directeur en de leeraren der daarbij betrokken afdeling te houden openbaar examen, waaruit blijkt, dat hij voldoende kundigheden bezit, om het onderwijs in die klasse te kunnen bijwonen.

De dagen, waarop de examens worden gehouden, worden door het college van directeuren tijdig bekend gemaakt. De leden der plaatselijke com-

missie van toezicht op het middelbaar onderwijs worden tot bijwoning mitgenoodigd.

32. Tot de eerste klasse van de afdeling „Tuinbouwschool” worden alleen toegelaten zij, die bij den aanvang van het schooljaar, waarin zij tot die inrichting toegang erlangen, den leeftijd van vijftien jaar hebben bereikt.

Zij, die den leeftijd van zestien jaren hebben bereikt, kunnen tot de eerste klasse der afdeling „Tuinbouwschool” zoomede tot de eerste klasse der afdeling „Landbouwschool” alleen worden toegelaten met vergunning van den Minister van Binnenlandsche Zaken. Gelijke vergunning behoeven zij, die den leeftijd van zestien jaren hebben bereikt en toegang wenschen te erlangen tot de voorbereidingsklasse bij de afdeling „Landbouwschool”.

33. Zij, die op eene hoogere burgerschool hetzij van drie- hetzij van vijfjarigen cursus het onderrecht in de eerste of tweede klasse tot het einde toe met vrucht hebben gevolgd en mitdien zij toegelaten tot de tweede of derde klasse der school, kunnen zonder examen toegang erlangen tot de tweede of derde klasse der afdeling „Hoogere Burgerschool”.

Zij, die in het bezit zijn van het diploma van met goed gevolg afgelegd eindexamen eener hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus, bedoeld in artikel 57 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50), tot regeling van het middelbaar onderwijs, benevens zij die het onderricht op de afdeling „Hoogere Burgerschool” tot het einde toe met vrucht hebben gevolgd, worden zonder examen toegelaten tot de eerste klasse der afdeling „Hoogere Land- en Boschbouwschool”.

Zij, die het onderwijs op eene hoogere burgerschool met driejarigen cursus of dat in de eerste drie klassen eener hoogere burgerschool met vijfjarigen cursus tot het einde toe met vrucht hebben gevolgd, worden zonder examen toegelaten tot de eerste klasse der afdeling „Tuinbouwschool”.

Al hetgeen voorts betrekking heeft op de toelating en de bevordering der leerlingen, zoomede op de aansluiting tusschen de verschillende afdelingen, wordt door het college van directeuren, onder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, geregeld.

34. Zij, die in een der afdelingen het onderwijs in slechts enkele vakken wenschen te volgen, kunnen door den directeur der afdeling in overleg met de betrokken leeraren van de in artikel 31 vermelde examens worden vrijgesteld.

35. Niemand wordt tot de lessen toegelaten, dan na door den hoofddirecteur te zijn ingeschreven. De inschrijving geschiedt kosteloos en wordt bij den aanvang van ieder schooljaar herhaald.

Den hoofddirecteur wordt, gehoord den directeur der betrokken afdeling, overgelaten, onverminderd het bepaalde in artikel 31, in bijzondere gevallen ook binnenstijde tot de inschrijving van nieuwe leerlingen over te gaan.

Bij de inschrijving ontvangt ieder een exemplaar van het programma der lessen.

Ieder ingeschrevene geeft aan den hoofddirecteur op of hij het volledig onderwijs dan slechts enkele lessen wenscht te volgen.

Uittreksels van de inschrijvingsregisters worden, voor zooveel iedere afdeling aangaat, aan de directeuren der afdelingen uitgereikt.

36. De bijdragen, bedoeld in artikel 38 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50) tot regeling van het middelbaar onderwijs, gewijzigd bij de wet van 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 143), worden door iederen leerling betaald bij zijne inschrijving benevens *f* 0.22 voor zegelrecht van het bewijs der inschrijving.

Enmaal betaalde bijdragen worden niet teruggegeven.

37. Gedurende de uren, waarop leerlingen eener afdeling onderwijs ontvangen in de gebouwen of op de terreinen eener andere afdeling, zijn zij onderworpen aan de voorschriften aangaande orde en tucht in het huishoudelijk reglement dier afdeling vastgesteld.

38. Ieder ingeschrevene is verplicht voor den directeur of de vergadering van leeraren of voor het college van directeuren te verschijnen, wanneer hij daartoe is opgeroepen.

39. Wanneer een leerling zich bij herhaling schuldig maakt aan wangedrag, nalatigheid of verzet of in het algemeen door zijn gedrag nadeelig werkt op zijne medeleerlingen, kan hem door de vergadering van leeraren eener afdeling, op voorstel van den directeur, het verder bijwonen der lessen worden ontzegd.

Het daartoe strekkend besluit van directeur en leeraren behoeft de goedkeuring van het college van directeuren.

Van de verwijdering wordt door den hoofddirecteur kennis gegeven aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, aan ouders of voogden van den leerling en aan dezen zelve.

40. De cursus vangt aan den eersten Maandag in September.

De vacantietijden worden voor iedere afdeling afzonderlijk vastgesteld in de in artikel 24 bedoelde huishoudelijke reglementen der afdelingen.

Behoort bij Koninklijk besluit van 10 Augustus 1896 (*Staatsblad* n°. 149).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

10 Augustus 1896. BESLUIT, waarbij met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 4 Maart 1896, n°. 21, alsnog goedkeuring wordt verleend aan de begroting der gemeente Rheden voor den dienst 1896. S. 150.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Rheden tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 4 Maart 1896, n°. 21, waarbij goedkeuring is onthouden aan de begroting dier gemeente voor 1896;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord (advies van den 15 Juli 1896, n°. 88);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 Augustus 1896, n°. 3467, afdeling Binnenlandsch bestuur;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten van Gelderland bij besluit van 4 Maart 1896, n°. 21, hunne goedkeuring hebben onthouden aan de begroting der gemeente Rheden voor 1896, omdat de raad dezer gemeente den post voor het aanleggen en bijhouden van de registers van den burgerlijken stand (Hoofdstuk I, afd. V, art. 1 der begroting van uitgaaf) van *f* 370 — welk bedrag op de begroting voor 1895 was uitgetrokken — op *f* 570 heeft gebracht, welke verhooging huns inziens onvoldoende gemotiveerd is om de overtniging van hare noodzakelijkheid te vestigen;

dat de raad tegen genoemd besluit bij Ons voorziening heeft gevraagd en daarbij aanvoert, dat door Gedeputeerde Staten in de praemisse van hun besluit ten onrechte is verwezen naar het Koninklijk besluit van 13 Juli 1895, n°. 50, daar de overwegingen, die tot dat besluit hebben gevoerd, hier niet bestaan en er ook niet uit af te leiden zijn en de bestreden post in het alg-

meen belang en dus als volkomen gewettigd aangemerkt mag worden;

Overwegende, dat — in dit opzicht in afwijking van het bij voormeld Koninklijk besluit beslist geschil — de bestreden verhooging thans van den beginne af door den raad bestemd is om aan een der ambtenaren ter secretarie voor aan den ambtenaar van den burgerlijken stand te verleenen bijstand eene toelage van f 200 's jaars te verleenen;

dat deze bijstand naar het gevoelen van den raad der gemeente *Rheden* in den loop der jaren meermalen noodzakelijk is gebleken voor eene richtige en juiste toepassing van de verschillende voorschriften nopens den burgerlijken stand;

dat de raad ten deze handelt overeenkomstig de hem bij art. 136 der gemeentewet toegekende bevoegdheid, terwijl het bedrag der toe te kennen toelage niet bovenmatig groot kan worden geacht;

dat dus de verhooging van den betrekkelijken post geen voldoende grond oplevert om aan de begrooting voor 1896 de vereischte goedkeuring te onthouden, enmitsdien die begrooting alsnog behoort te worden goedgekeurd;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 4 Maart 1896, n°. 21, alsnog goedkeuring te verleenen aan de begrooting der gemeente *Rheden* voor den dienst 1896.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en tegelijk met de in hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Soestdijk, den 10den Augustus 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.
(Uitgeg. 18 Aug. 1896.)

19 Augustus 1896. BESLUIT van den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende de schadeloosstelling te verleenen voor de huid van een dier, dat, aan eene besmettelijke ziekte lijdende, is gestorven en daarna verbrand, begraven of op andere wijze onschadelijk is gemaakt.

Dit besluit vervangt de beschikking van 16 December 1895.

De Minister van Binnenlandsche Zaken;

Gelet op artikel 3, laatste lid van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) waarin onder *a* is bepaald, dat in de gevallen en naar den maatstaf, door den Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen, door een burgemeester op Rijks kosten eene gedeeltelijke schadeloosstelling wordt gegeven voor de huid van een dier, dat, aan eene besmettelijke ziekte lijdende, is gestorven en daarna verbrand, begraven of op andere wijze, door den districts-veerarts te bepalen, onschadelijk gemaakt is;

Heeft goedgevonden, te bepalen:

1°. dat aan een eigenaar van een dier dat, aan miltvuur lijdende, is gestorven en daarna verbrand, begraven of op andere wijze onschadelijk is gemaakt — wanneer hij de te dezer zake volgens wet of wettelijk voorschrift op hem rustende verplichtingen naar behooren heeft nagekomen — door den burgemeester op Rijks kosten eene gedeeltelijke schadeloosstelling voor de huid van dat dier zal worden gegeven, bedragende het twee-de gedeelte van de waarde waar op die huid door den districts-veerarts wordt geschat;

2°. dat dit bedrag door den burgemeester van het Departement van Binnenlandsche Zaken kan worden teruggevorderd, overeenkomstig de „Voorschriften aangaande de verrekening der kosten, voortvloeiende uit de toepassing der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131)”, behoudens dat bij de desbetreffende declaratie ook moet worden overgelegd de verklaring van den districts-veerarts, waaruit blijkt, of de eigenaar van het dier de ter zake van het ziektegeval volgens wet of wettelijk voorschrift op hem rustende verplichtingen naar behooren heeft nagekomen en op welk bedrag de districts-veerarts de waarde van de huid van het dier heeft geschat;

3°. dat deze beschikking ook van toepassing zal zijn voor de gevallen van miltvuur, die vóór hare dagteekening zijn voorgekomen;

4°. dat bij andere besmettelijke veeziekten dan miltvuur, de beslissing over de toepassing van het in den aanhef dezer beschikking genoemde voorschrift voor elk geval in het bijzonder blijft voorbehouden.

Deze beschikking zal in de *Staatscourant* worden geplaatst en in afschrift aan de Algemeene Rekenkamer worden medegeedeeld.

's Gravenhage den 19den Augustus 1896.

(get.)

VAN HOUTEN.

27 Augustus 1896. BESLUIT, houdende nadere aanvulling van het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij de artikelen 5, 7 en 11 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48). S. 151.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 14 Juli 1896, n°. 185, afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Gezien art. 5, 2de lid der arbeidswet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 11 Augustus 1896, n°. 19);

Gezien het nadere rapport van voornoemden Minister van 22 Augustus 1896, I. S., afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In artikel 1 van het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176) wordt onder „XIV zijden vischnetten (Fabrieken van)” gelezen:

„Tot 1 Juli 1901 is het vergund den arbeid van een mannelijken persoon tusschen veertien en zestien jaren op zoodanige uren te doen aanvangen en te doen eindigen als het bedrijf eischt, onder voorwaarde, indien die uren andere zijn dan de in art. 5, eerste lid der arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, gewijzigd door de wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 188) genoemde, dat na een werktijd van ten hoogste 5 uren hem ten minste een half uur rust worde gegeven en dat, waar met afwisselende dag- en nachtploeg wordt gewerkt, dezelfde personen slechts om de andere week in de nachtploeg arbeid verrichten.”

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het geplaatst is.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 27sten Augustus 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

(Uitgeg. 4 Sept. 1896.)

4 September 1896. WET, tot wijziging en aanvulling der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) tot regeling van het toezigt bij het oprigten van inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken. S. 152.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1895/96, n°. 92, 1—15.

Hand. id. 1895/96, bladz. 1043-1050, 1063-1064.

Hand. 1° Kamer 1895/96, bladz. 427, 440, 441, 457, 473—475.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is verband te brengen tusschen de bepalingen der Veiligheidswet en de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) tot regeling van het toezigt bij het oprigten van inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken, gewijzigd bij de wetten van 19 December 1876 (*Staatsblad* n°. 255), 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81), in verband met artikel 75 van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) en bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), en dat het bovendien noodig is de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) aan te vullen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 2 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) worden aan IX toegevoegd de woorden: „de zuivel- en cichoreifabrieken;”

2. Tusschen de artikelen 4 en 5 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 4bis, luidende:

„Artikel 4bis. De inspecteurs, waarvan in deze wet sprake is, zijn die, bedoeld in artikel 9 der Veiligheidswet.”

3. Aan artikel 5 der genoemde wet wordt toegevoegd:

„4°. eene verklaring of de inrigting al of niet eene fabriek of werkplaats zal zijn in den zin der Veiligheidswet.”

4. Tusschen de artikelen 5 en 6 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 5bis, luidende:

„Artikel 5bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan wordt van elk der in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken een exemplaar meer overgelegd.”

5. Tusschen de artikelen 6 en 7 der genoemde wet worden ingelascht de artikelen 6bis en 6ter, luidende:

„Artikel 6bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zendt het gemeentebestuur aan den

inspecteur eene kennisgeving als bedoeld in het tweede lid van art. 6, gelijktijdig met de kennisgeving, in dat lid bedoeld. Het zendt hem tevens een exemplaar der in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken."

"Artikel 6ter. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan is de verzoeker verplicht den inspecteur alle inlichtingen te verschaffen, die deze behoeft tot eene juiste beoordeeling van de bij het verzoek overgelegde stukken."

6. Tusschen de artikelen 7 en 8 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 7bis luidende:

"Artikel 7bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan is de inspecteur bevoegd de zitting, in het vorig artikel bedoeld, bij te wonen. Het gemeentebestuur zendt hem afschrift van het in dat artikel bedoelde proces-verbaal, terwijl het laatste lid van dat artikel op hem van toepassing is.

"De inspecteur deelt zoo spoedig mogelijk schriftelijk aan het gemeentebestuur mede, of de inrigting, voor zoover zulks kan blijken uit de in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken, zal voldoen aan de eischen, krachtens artikel 6 der Veiligheidswet gesteld."

7. Tusschen de artikelen 8 en 9 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 8bis, luidende:

"Artikel 8bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zendt het gemeentebestuur binnen tweemaal 24 uren na het nemen der in het eerste lid van artikel 8 bedoelde beslissing hiervan afschrift aan den inspecteur."

8. Tusschen de artikelen 10 en 11 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 10bis, luidende:

"Artikel 10bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zendt het gemeentebestuur aan den inspecteur een exemplaar der in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken en zijn de artikelen 6ter, 7bis, tweede lid, 8bis en 12bis van toepassing."

9. Tusschen de artikelen 11 en 12 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 11bis, luidende:

"Artikel 11bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan wordt de vergunning ook geweigerd, indien de inrigting, voor zoover zulks kan blijken uit de in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken, volgens den inspecteur niet zal voldoen aan de eischen, krachtens artikel 6 der Veiligheidswet gesteld."

10. Tusschen de artikelen 12 en 13 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 12bis, luidende:

"Artikel 12bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zullen de voorwaarden, in het vorige artikel bedoeld, de naleving van de eischen, gesteld krachtens de Veiligheidswet, niet mogen onmogelijk maken.

"Het gemeentebestuur zendt, indien dit meent aan de te verlenen vergunning voorwaarden te moeten verbinden, het ontwerp van zijne te nemen beschikking ter kennisneming aan den inspecteur.

"Deze deelt zoo spoedig mogelijk schriftelijk aan het gemeentebestuur mede, of, en zoo ja, welke wijzigingen die beschikking behoeft om de naleving van de eischen, gesteld krachtens de Veiligheidswet, niet onmogelijk te maken.

"Kan het gemeentebestuur zich niet vereenigen met de opmerkingen van den inspecteur, dan treedt het, alvorens eene beslissing te nemen, met dezen in overleg, ten einde zoo mogelijk tot overeenstemming te geraken."

11. Tusschen de artikelen 14 en 16 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 15bis, luidende:

"Artikel 15bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan is ook de inspecteur tot beroep gerechtigd. Hij geeft van een door hem ingesteld beroep onmiddellijk bij aangeteekenden brief kennis aan den verzoeker. Zoo het beroep wordt ingesteld door een ander dan den inspecteur, dan geeft het gemeentebestuur dezen zoo spoedig mogelijk schriftelijk kennis van een ingesteld beroep."

12. Tusschen de artikelen 16 en 17 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 16bis, luidende:

"Artikel 16bis. Zal de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zijn in de gevallen in het vorige artikel bedoeld, de artikelen 6bis, 6ter, 7bis en 12bis van toepassing.

"Ten opzichte der beslissingen, bedoeld in het derde lid van artikel 16, geldt het in de artikelen 8bis, 10bis, 11bis, 12bis en 15bis bepaalde."

13. Tusschen de artikelen 17 en 18 der genoemde wet worden ingelascht de artikelen 17bis en 17ter, luidende:

"Artikel 17bis. Is de inrigting tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan wordt voordat nieuwe voorwaarden worden opgelegd, de inspecteur gehoord en is het laatste lid van artikel 12bis van toepassing.

"Gelijktijdig met de bekendmaking, in het derde lid van artikel 17 bedoeld, zendt het gemeente-

bestuur den inspecteur een afschrift van het daar bedoeld besluit. De artikelen 15*bis* en 16*bis* zijn op het in artikel 17, 3de lid, bedoelde beroep van toepassing."

"Artikel 17*ter*. Wanneer de toepassing van artikel 6 der Veiligheidswet mogt ten gevolge hebben, dat van den inhoud van de bij artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken of van eene bij de vergunning gestelde voorwaarde zoude moeten worden afgeweken, dan geeft de concessionaris daarvan kennis aan het gemeentebestuur.

"Wanneer de toepassing van artikel 7 der Veiligheidswet ten gevolge mocht hebben, dat van den inhoud van de bij het vorige lid bedoelde stukken of van eene bij de vergunning gestelde voorwaarde zoude moeten worden afgeweken, dan geeft de inspecteur daarvan kennis aan het gemeentebestuur, zoodra tegen het door hem gegeven voorschrift geen beroep meer kan worden ingesteld en zoodra omtrent een ingesteld beroep is beslist.

"Het gemeentebestuur beslist, of, en zoo ja, welke nieuwe voorwaarden zullen worden opgelegd. Artikel 12*bis* is dan toepasselijk.

"Op deze beslissingen zijn het tweede, derde en vierde lid van artikel 17 en het tweede lid van artikel 17*bis* van toepassing.

"Wanneer het gemeentebestuur beslist, dat geene nieuwe voorwaarden worden opgelegd, dan is de concessionaris bevoegd van de hem verleende vergunning af te wijken, voor zooveel zulks noodzakelijk is, om te voldoen aan de eischen, gesteld krachtens de Veiligheidswet."

14. Tusschen de artikelen 20 en 21 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 20*bis*, luidende:

"Artikel 20*bis*. Is de inrigting tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan geeft het gezag, dat de vergunning introk, daarvan binnen 24 uren kennis aan den inspecteur."

15. Tusschen de artikelen 21 en 22 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 21*bis*, luidende:

"Artikel 21*bis*. Is de inrigting tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan geeft het gemeentebestuur van elke sluiting of verzegeling binnen 24 uren kennis aan den inspecteur."

16. Tusschen de artikelen 22 en 23 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 22*bis*, luidende:

"Artikel 22*bis*. Nalatigheid in de voldoening aan het voorschrift van het eerste lid van artikel 17*ter* wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

"Het in dit artikel strafbaar gestelde feit wordt beschouwd als eene overtreding."

17. Artikel 23 der genoemde wet wordt gelezen als volgt:

"Hij, die opzettelijk de in het slot van artikel 19 opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zes honderd gulden, met of zonder ontzetting van het regt om ambten of bepaalde ambten te bekleeden.

"Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

"Geen vervolging heeft plaats dan op klage van den concessionaris.

"De bij dit artikel strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven."

18. Tusschen de artikelen 27 en 28 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 27*bis*, luidende:

"Artikel 27*bis*. Zal in de gevallen, in het vorige artikel bedoeld, de inrigting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zijn de artikelen 5*bis*, 6*bis*, 6*ter*, 7*bis*, 10*bis*, 11*bis*, 12*bis* en 15*bis* van toepassing."

19. Tusschen de artikelen 29 en 30 der genoemde wet wordt ingelascht artikel 29*bis*, luidende:

"Artikel 29*bis*. Is eene inrigting, als in het vorige artikel bedoeld, tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zijn ook de artikelen 17*bis*, 17*ter*, 20*bis*, 21*bis*, 22*bis* en 23 van toepassing."

20. Achter artikel 32 der genoemde wet wordt gevoegd artikel 33, luidende:

"Artikel 33. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „Hinderwet.""

21. Op Onzen last wordt de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) met de daarin door deze en andere wetten gebrachte wijzigingen en aanvullingen en met inachtneming der in van Regeeringswege uitgaande stukken gevolgde spelling in het *Staatsblad* geplaatst.

22. Deze wet treedt in werking op een ander door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 4den September 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEEDEN.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

(*Uitg.* 19 Sept. 1896.)

4 September 1896. WET, houdende nadere wijziging van het laatstelijk bij de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 132) gewijzigde artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79) „tot vaststelling van de klassen en samenstelling der arrondissementen-regtbanken, van de jaarwedden der leden van en ambtenaren bij die regtbanken, alsmede van de klassen der kantongeregten en van de jaarwedden der kantonregters en der ambtenaren bij die kantongeregten”. S. 153.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de samenstelling van de arrondissementen-rechtbanken der tweede klasse, zooals deze is vastgesteld in artikel 1 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79) „tot vaststelling van de klassen en samenstelling der arrondissementen-regtbanken, van de jaarwedden der leden van en ambtenaren bij die regtbanken, alsmede van de klassen der kantongeregten en van de jaarwedden der kantonregters en der ambtenaren bij die kantongeregten”, te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In den staat voorkomende in het laatstelijk door de wet van 20 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 132) gewijzigde artikel 1 der wet van den 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 79), wordt in de kolom aanwijzende het personeel der arrondissementen-rechtbanken 2de klasse, in plaats van „3 à 4 regters” gelezen: „3 à 5 regters”.

2. De aanvulling krachtens deze wet van het getal rechters geschiedt met inachtneming van artikel 52 der „wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Soestdijk, den 4den September 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

(*Uitgeg.* 8 Sept. 1896.)

7 September 1896. WET, tot regeling van het kiesrecht en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal. S. 154.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1894/95, n°. 200, 1—4, 1895/96, n°. 27, 1—58.

Hand. id. 1895/96, *blads.* 1056—1092, 1094—1134, 1136—1179, 1182—1194, 1196—1430, 1432—1459, 1499—1501.

Hand. 1° Kamer 1895/96, *blads.* 399—423, 443—456, 479—507.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging hebben genomen dat wettelijke bepalingen, regelende het kiesrecht en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal, door de Grondwet worden gevorderd;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

EERSTE AFDEELING.

VAN HET KIESRECHT.

§ 1. Van de kiezers.

Art. 1. De leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden gekozen door de mannelijke ingezetenen des Rijks, tevens Nederlanders, die den leeftijd van vijf en twintig jaren hebben bereikt, voor zoover zij over het laatstverloopen dienstjaar in eene of meer der Rijks directe belastingen zijn aangeslagen, het te dier zake verschuldigde voor of op den 1sten Maart voldaan hebben, en

a. over het volle laatstverloopen dienstjaar zijn aangeslagen in de grondbelasting voor een bedrag van ten minste een gulden, in de vermogensbelasting, in de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten of naar een of meer der vijf eerste grondslagen van de personeele belasting, zooals die is geregeld bij de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72); of

b. indien zij niet overeenkomstig het bepaalde sub a zijn aangeslagen, voldoen aan eene der volgende voorwaarden:

1°. dat zij als hoofden van gezinnen of als alleen wonende personen op den 31sten Januari sedert den 1sten Augustus van het vorige jaar hebben bewoond,

krachtens huur, achtereenvolgens in dezelfde gemeente niet meer dan twee huizen of gedeelten van huizen, voor elk waarvan, met of zonder bijbehorenden grond of lokalen en bijgebouwen, niet ter bewoning bestemd, de werkelijke huurprijs, per week berekend, ten minste heeft bedragen de som, voor de gemeente of het gedeelte der gemeente, waar het huis gelegen is, vermeld in de bij deze wet gevoegde tabel;

of, krachtens eigendom, vruchtgebruik of huur, eenzelfde vaartuig van ten minste 24 kubieke Meter;

2°. dat zij op den 31sten Januari sedert den 1sten Januari van het laatstverloopen jaar bij dezelfde persoon, onderneming, openbare of bij-

zondere instelling in dienstbetrekking of als inwonende zoon in het bedrijf of beroep der ouders werkzaam zijn en als zoodanig over dat jaar een inkomen hebben genoten als voor de gemeente of het gedeelte der gemeente, waar zij wonen, is vermeld in de bij deze wet gevoegde tabel;

of dat zij op den 1sten Februari in het genot zijn van een door eene openbare instelling verleend pensioen van gelijk bedrag;

met dien verstande dat voor hen, die in beide gevallen verkeerden, zoo noodig, ter bereiking van het vereischte bedrag, het inkomen en het pensioen worden samengeteld;

3°. dat zij op den 1sten Februari sedert een jaar den eigendom met recht van vrije beschikking hebben van ten minste f 100 (nominaal), ingeschreven in de Grootboeken der Nationale Schuld of van ten minste f 50, ingelegd in de Rijks-postspaarbank;

4°. dat zij hebben voldaan aan de eischen van bekwaamheid, door of krachtens de wet gesteld voor de benoembaarheid tot eenig ambt, voor de vervulling van eenige betrekking of voor de uitoefening van eenig bedrijf of beroep.

2. Onder hen, die den leeftijd van vijf en twintig jaren hebben bereikt, verstaat deze wet hen, die den leeftijd hebben bereikt vóór of op den 15den Mei.

De aanslag der vrouw in de Rijks directe belastingen geldt voor haren man; die van minderjarige kinderen wegens goederen, waarvan hun vader het vruchtgenot heeft, voor hunnen vader.

Aanslagen in de grondbelasting wegens onroerende goederen eener onverdeelde nalatenschap gelden ook voor den mede-eigenaar, wiens naam niet bij den aanslag in het kohier is vermeld, mits zijn aandeel in dien aanslag ten minste één gulden bedraagt.

Door den aanslag in de grondbelasting, in art. 1 vermeld, worden de hoofdsom en de Rijks-opcenten verstaan.

Aanslag in de vermogens- of in de bedrijfsbelasting geeft geene aanspraak op kiesrecht, indien hij het gevolg is van vene met de waarheid strijdige aangiften.

Bij de berekening van den werkelijken huurprijs wordt maandhuur tot weekhuur herleid door deeling met 4, jaarhuur door deeling met 50.

Bij de berekening van het inkomen, bedoeld in art. 1b, 2°, eerste lid, worden vrije woning

of inwoning en vrije kost en inwoning gerekend op het bedrag, voor de gemeente of het gedeelte der gemeente, waar zij genoten worden, vermeld in de bij deze wet gevoegde tabel; enkel vrije kost op het bedrag, vermeld in de laatste kolom, verminderd met dat, vermeld in de voorlaatste kolom dier tabel. Overigens komt alleen geld in aanmerking.

Indien het inkomen, bedoeld in art. 1b, 2°, als vast week-, veertiendaagsch-, maand- of jaarloon is genoten en dit loon wegens ziekte of verwonding gedurende ten hoogste twee maanden niet of niet ten volle is ontvangen, wordt het geacht tot het normale bedrag te zijn genoten.

Indien gedeelten eener gemeente in de bij deze wet gevoegde tabel afzonderlijk worden genoemd, wordt de grens tusschen die gedeelten door Ons, Gedeputeerde Staten gehoord, bepaald en wanneer verandering van omstandigheden daartoe aanleiding geeft, gewijzigd.

Van deze besluiten wordt mededeeling gedaan in de *Staatscourant*, met bijvoeging van de adviezen van Gedeputeerde Staten, voor zoover bij de besluiten van die adviezen is afgeweken.

3. Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten:

zij, wien het kiesrecht ontzegd is bij eene onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak;

zij, die in gevangenschap of hechtenis zijn;

zij, die bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren;

zij, die in het burgerlijk jaar, voorafgaande aan de vaststelling der kiezerslijsten onderstand van eene instelling van weldadigheid of van een gemeentebestuur hebben genoten.

4. Deze wet verstaat onder onderstand elke ondersteuning in geld of andere benodigdheden, tot leniging van nood aan behoeftigen verstrekt.

5. De uitoefening van het kiesrecht wordt geschorst voor de militairen beneden den graad van sergeant bij de zee- en landmacht en de daarmede gelijkgestelden:

a. ten aanzien van vrijwillig dienenden bij de zeemacht gedurende hun diensttijd;

b. ten aanzien van vrijwillig dienenden bij de landmacht voor den tijd, gedurende welken zij zich onder de wapenen bevinden;

c. ten aanzien van ingelijfd en bij de militie voor den tijd, gedurende welken zij niet met groot verlof zijn;

d. ten aanzien van hen, die behooren tot de

Koninklijke Nederlandsche Marine-reserve voor den tijd, gedurende welken zij in actieven dienst zijn.

De schorsing wordt niet toegepast ten aanzien van de bij lit. *a* en *b* bedoelde militairen, voor zooverre zij kiesgerechtigd zijn krachtens betaalde Rijks directe belasting of krachtens huur, een en ander overeenkomstig het daaromtrent bepaalde bij art. 1 dezer wet.

6. Voor de bevoegdheid tot het kiezen van leden der Provinciale Staten gelden dezelfde regelen, als die welke in de artt. 1—5 voor de bevoegdheid tot het kiezen van leden der Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn gesteld, met dien verstande, dat men bovendien ingezetenen der provincie moet zijn.

7. Voor de bevoegdheid tot het kiezen van leden van den gemeenteraad gelden dezelfde regelen, als die, welke in de artt. 1—5 voor de bevoegdheid tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn gesteld, met dien verstande, dat men bovendien ingezetenen der gemeente moet zijn, en dat zij, die niet vallen onder art. 1*a*, over het volle laatstverloopen dienstjaar in de gemeente moeten zijn aangeslagen in eene plaatselijke directe belasting tot ten minste het bedrag, voor de gemeente of het gedeelte der gemeente, waar zij wonen, vermeld in de tweede kolom der sub art. 1*b*, 1°., bedoelde tabel en hun aanslag in die belasting op den 1sten Maart ten volle moeten hebben voldaan.

§ 2. Van de lijsten der kiezers.

8. In elke gemeente wordt jaarlijks, naar aanleiding van de opgaven en van het onderzoek in de artt. 10 en volgende vermeld, door het gemeentebestuur eene lijst opgemaakt, de inwoners aanwijzende, die tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad bevoegd zijn.

Vormt eene gemeente meer dan één kiesdistrict voor de Tweede Kamer, dan kan, voor zooveel die kiesdistricten samenvallen met die voor de verkiezing van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad, voor ieder kiesdistrict eene afzonderlijke lijst worden opgemaakt.

9. De lijst vermeldt, in alphabetische volgorde, de namen der kiezers en verder hunne voornamen, de plaats en dagteekening hunner geboorte en de dagteekening hunner naturalisatie, zoo die heeft plaats gevonden, de bepaling,

waaraan zij het kiesrecht ontleenen en tot welke verkiezing zij bevoegd zijn.

In eene gemeente in kiesdistricten verdeeld en geene toepassing gegeven aan het tweede lid van art. 8, of in eene gemeente in stemdistricten verdeeld, dan wordt daarenboven melding gemaakt van de plaats hunner woning op den 1sten Februari van het jaar der vaststelling, en van het kiesdistrict en het stemdistrict, waartoe zij dientengevolge behooren.

De kiezers van wie de plaats der woning niet met zekerheid kan worden aangewezen, behooren tot het eerste kiesdistrict en tot het stemdistrict, waarin het hoofdstembureau is gevestigd, of, is in de gemeente geen hoofdstembureau gevestigd, tot het eerste stemdistrict der gemeente.

De vorm en de inrichting der kiezerslijst worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

10. Jaarlijks vóór den 15den Februari zenden de ontvangers der directe belastingen en der successierechten, ieder voor zijn ressort, aan den burgemeester door hen te waarmerken opgaven, waarin alle mannelijke inwoners der gemeente worden opgenomen, die in de gemeente over het volle laatstverloopen dienstjaar overeenkomstig art. 1*a* zijn aangeslagen, met aanteekening van hen, die het te dier zake verschuldigde op den 1sten Februari niet hebben voldaan.

Eveneens zenden gemelde ontvangers jaarlijks vóór den 15den Februari aan den burgemeester gelijke opgaven van de overige over het laatstverloopen dienstjaar in eenige Rijks directe belasting aangeslagen mannelijke inwoners der gemeente, die het te dier zake verschuldigde op den 1sten Februari niet hebben voldaan.

Van betalingen, in de maand Februari gedaan, kunnen de belanghebbenden vóór den 3den Maart aan den burgemeester doen blijken.

11. De burgemeester nodigt vóór den 8sten Februari bij kennisgeving de mannelijke inwoners der gemeente uit, om zoo zij in eene andere gemeente over het volle laatstverloopen dienstjaar in eene der Rijks directe belastingen zijn aangeslagen, wat de grondbelasting betreft in eene andere gemeente of in meer gemeenten te zamen tot een bedrag van ten minste één gulden, daarvan door overlegging den overeenkomstig het bepaalde bij art. 1*a* voor voldaan geteekende aanslagbiljetten vóór den 15den Februari te doen blijken. Deze aanslagbiljetten worden na de

vaststelling der kiezerslijsten aan belanghebbenden teruggegeven.

12. Bij dezelfde kennisgeving noodigt de burgemeester de mannelijke inwoners der gemeente, die op grond van het bepaalde bij het derde lid van art. 2 aanspraak meenen te kunnen maken om geplaatst te worden op de kiezerslijst, uit, daarvan vóór den 15den Februari aangifte te doen. Het model dezer aangifte wordt door Ons vastgesteld.

De bewijsstukken, bij zoodanige aangifte over te leggen, waartoe moeten behooren het aanslagbiljet of door den ontvanger gewaarmerkt duplicaat daarvan, eene opgaaft van het bedrag van het aandeel in den aanslag en de noodige bescheiden ten bewijze van het gemeenschappelijk bezit, worden na de vaststelling der kiezerslijsten aan belanghebbenden teruggegeven.

13. Bij de kennisgeving, in art. 11 vermeld, noodigt de burgemeester tevens de mannelijke inwoners der gemeente, die krachtens art. 16 aanspraak meenen te kunnen maken om geplaatst te worden op de kiezerslijst uit, daarvan voor zooveel noodig, vóór den 15den Februari aangifte te doen.

14. De in het voorgaand artikel bedoelde aangiften, waarvan de modellen door Ons worden vastgesteld, moeten behelzen eene opgaaft van naam en voornamen en woonplaats van den belanghebbende en eene door hem onderteekende verklaring, betreffende de vereischten in art. 16 omschreven, waarop hij zijne aangifte grondt.

In geval de belanghebbende verklaart niet in staat te zijn, zijne handteekening te stellen, kan worden volstaan met het plaatsen van een handmerk in tegenwoordigheid van den secretaris, of van een door den burgemeester aangewezen ambtenaar ter secretarie der gemeente, die van de verklaring en van het plaatsen van het handmerk in zijne tegenwoordigheid aanteekening doet op de aangifte.

Voorts moeten bij die aangiften worden overgelegd de opgaven en bewijsstukken, in de volgende artikelen genoemd.

15. In het geval, voorzien bij art. 16, 1°., tweede lid, moet worden overgelegd eene opgaaft, zoo mogelijk met aanduiding van straat en nummer, van het huis of gedeelte van het huis of wel, ingeval van eene verhuizing als aldaar bedoeld, van de huizen of gedeelten van huizen, met of zonder bijbehorenden grond en lokalen en bijgebouwen, niet ter bewoning bestemd, door den

belanghebbende van den 1sten Augustus van het laatstverloopen tot en met den 31sten Januari van het loopende jaar bewoond, van het bedrag van den huurprijs en van naam en woonplaats van den verhuurder.

16. In het geval, voorzien bij art. 16, 1°., derde lid, moet worden overgelegd eene opgaaft van den naam van het vaarttuig, van den inhoud, van den rechtstitel, krachtens welken het is bewoond en, is deze huur, van naam en woonplaats van den verhuurder.

17. In het geval van dienstbetrekking als bedoeld bij art. 16, 2°., eerste lid, moet worden overgelegd eene opgaaft van den aard der dienstbetrekking van den belanghebbende, van naam en woonplaats van den persoon bij wien, of van naam en plaats van vestiging der onderneming of der bijzondere instelling of van den naam der openbare instelling, waarbij hij van 1 Januari van het laatstverloopen tot en met den 31sten Januari van het loopende jaar in dienstbetrekking was, van het bedrag van het door hem over het laatstverloopen jaar in die dienstbetrekking genoten inkomen, benevens van vrije kost en vrije woning, voor zoover genoten.

Indien het inkomen geheel of ten deele heeft bestaan uit een vast week-, veertiendaagsch-, maand- of jaarloon, kan met de opgave van het periodiek bedrag, en van den tijd, gedurende welken dit werd genoten of wegens ziekte of verwonding niet of niet ten volle werd genoten, worden volstaan.

Door den inwonenden zoon, die de bepaling van art. 16, 2°., inroept, moet worden overgelegd eene opgaaft van den naam zijner ouders, vader of moeder, van het door hen nitgeoefend bedrijf, van de werkzaamheden, die hij daarin verrichte, van het daarvoor over het laatstverloopen jaar in geld genoten inkomen, benevens van vrije kost en vrije woning, voor zoover genoten.

In het geval, voorzien bij art. 16, 2°., tweede lid, moet worden overgelegd eene opgaaft van den naam der openbare instelling en van het bedrag van het pensioen.

18. In het geval, voorzien bij art. 16, 3°., moet worden overgelegd eene door of vanwege de directie van de Grootboeken der Nationale Schuld of den directeur der Rijkspostspaarbank afgegeven verklaring.

De verklaring van den directeur der Rijkspostspaarbank wordt den belanghebbende toegezonden op schriftelijke aanvraag met opgaaft van het

nummer waaronder en het kantoor, alwaar het spaarbankboekje is uitgegeven. In de verklaring worden dit nummer en dit kantoor vermeld.

19. In het geval, voorzien bij art. 1 *b*, 4°, moet worden overgelegd eene opgaaf van het door den belanghebbende met goed gevolg afgelegde examen en van het jaar en de plaats der aflegging.

20. Hij, die krachtens het bepaalde bij art. 1 *b*, 1°, 2°. tweede lid, 3°. of 4°, op de kiezerslijst voorkomt, wordt, tenzij hij eene der voor de kiesbevoegdheid gestelde vereischten heeft verloren of opgehouden heeft inwoner der gemeente, op welker kiezerslijst hij geplaatst is, te zijn, op de kiezerslijsten voor volgende jaren geplaatst, zonder nadere aangifte, in het geval, voorzien bij art. 1 *b*, 1°, zoolang hij alsnog hetzelfde hnis of een gedeelte van hetzelfde hnis of hetzelfde vaartuig bewoont.

Aan hem, die krachtens het bepaalde bij art. 1 *b*, 2°. eerste of derde lid, op de kiezerslijst voorkomt wordt, zoo hij nog in de gemeente woont, door den burgemeester vóór den 8sten Februari een aangiftebiljet ter invulling toegezonden.

21. De burgemeester zendt jaarlijks vóór den 1sten Februari eene lijst van hen, die krachtens het bezit van *f* 100 (nominaal), ingeschreven in de Grootboeken der Nationale Schuld overeenkomstig het bepaalde bij art. 1 *b*, 3°, op de kiezerslijst voorkomen, aan de directie der Grootboeken. Deze doet vóór den 15den Februari aan den burgemeester opgaaf van hen, die op den 1sten Februari niet meer aan de bij gemeld artikel gestelde voorwaarden voldeden.

De burgemeester zendt jaarlijks vóór den 15den Januari aan den directeur der Rijkspostspaarbank eene lijst van hen, die krachtens het bezit van *f* 50, ingelegd in de Rijkspostspaarbank, overeenkomstig het bepaalde bij art. 1 *b*, 3°, op de kiezerslijst voorkomen, met vermelding der nummers waaronder, en der kantoren, alwaar de spaarbankboekjes zijn uitgegeven. Deze doet vóór den 15den Februari aan den burgemeester opgaaf van hen, die op den 1sten Februari niet meer aan de bij gemeld artikel gestelde voorwaarden voldeden.

22. De Minister van Justitie doet jaarlijks vóór den 15den Februari aan de burgemeesters toekomen eene gewaarmerkte opgaaf van de namen in alphabetische volgorde gesteld, en van de voornamen, met vermelding van plaats en dagteekening van geboorte, van de mannelijke personen, die vóór of op den 15den Mei den leeftijd van

vijf en twintig jaren zullen hebben bereikt en bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren, of aan wie bij onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak het kiesrecht is ontzegd, en voor wie dat verlies of die ontzegging op den 1sten Februari van hetzelfde jaar voortduurde.

23. De burgemeester zendt jaarlijks na het van kracht worden der kiezerslijst aan het bestuur van elke der in de gemeente gevestigde instellingen van weldadigheid, voorkomende op de lijst, bedoeld in art. 3 der wet van 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100) een afschrift of afdruk daarvan, benevens eene afzonderlijke lijst, gemerkt A, van de namen der personen, die voor plaatsing op de kiezerslijst in aanmerking kwamen, doch wegens het genieten van onderstand van eene instelling van weldadigheid of van een gemeentebestuur niet op die lijst voorkomen. De gemelde besturen zijn verplicht jaarlijks vóór den 15den Februari aan den burgemeester eene gewaarmerkte opgave te doen toekomen van de namen van alle op deze toegezonden lijsten voorkomende personen, welke in het laatstverloopen burgerlijk jaar van hunnetwege onderstand, rechtstreeks of middellijk, hebben genoten.

Voorts zendt de burgemeester jaarlijks vóór den 22sten Februari aan de gemelde besturen eene lijst, gemerkt B, van de personen, die voor plaatsing op de kiezerslijst in aanmerking kunnen komen en niet voorkomen op de van kracht zijnde kiezerslijst of op de voormelde lijst A. Die besturen zijn verplicht jaarlijks vóór den 8sten Maart omtrent die personen gelijke opgave te doen, als in het vorig lid voorgeschreven.

24. De bevelhebbers der in eene gemeente aanwezige zee- of landmacht, doen ieder voor zooveel hem aangaat, jaarlijks vóór den 15den Februari, aan den burgemeester toekomen door hen gewaarmerkte opgaven van de namen, in alphabetische volgorde gesteld, en van de voornamen, met vermelding van plaats en dagteekening van geboorte en van de woonplaats, der manschappen beneden den in art. 5 bedoelden graad, die vóór of op den 15den Mei den leeftijd van vijf en twintig jaren zullen hebben bereikt en op wie op den 1sten Februari van hetzelfde jaar art. 5, *a*, *b*, *c* of *d*, toepasselijk is. Zij verstrekken telkenmale gelijke opgaven omtrent de personen, op wie art. 5, *a*, *b*, *c* of *d*, toepasselijk wordt, of ophoudt toepasselijk te zijn.

Van deze opgaven wordt door de burgemeesters, die ze ontvangen, ten aanzien van elk der daarin genoemde personen zoo spoedig mogelijk mededeeling gedaan aan het bestuur der gemeente zijner inwoning.

25. De burgemeester stelt een voorloopig onderzoek in:

1°. of de opgaven der ontvangers personen vermelden, wier aanslag in de vermogens- of in de bedrijfsbelasting grond oplevert tot het vermoeden, dat hij het gevolg is van eene met de waarheid strijdige aangifte;

2°. of de feiten, vermeld in de bij de artt. 15, 16, 17 en 19 bedoelde aangiften juist zijn;

3°. of zij, die krachtens art. 16, 1°, op de kiezerslijst voorkomen op den 1sten Februari alsnog aan de daarbij gestelde voorwaarden voldoen;

4°. of er onder hen, die voor plaatsing op de kiezerslijst in aanmerking kunnen komen, zich personen bevinden, die krachtens het bepaalde bij art. 3, laatste lid, van plaatsing op de kiezerslijst zijn uitgesloten.

Vóór den 8ten Maart brengt de burgemeester omtrent de uitkomsten van dit onderzoek een schriftelijk verslag uit aan het gemeentebestuur.

26. Op verzoek van den burgemeester zijn verhuurders van woningen, als bedoeld in art. 15, van vaartuigen, als bedoeld in art. 16, en de personen en de bestuurders van ondernemingen of instellingen, als bedoeld in art. 17, verplicht binnen 14 dagen inlichtingen te verschaffen ten behoeve van het in art. 25, 2°, en 3°, bedoelde onderzoek.

27. Indien ten gevolge van het onderzoek, hij art. 25 bedoeld, het gemeentebestuur besluit een persoon voorloopig niet op de kiezerslijst te plaatsen, geeft de burgemeester dezen daarvan vóór den 23sten Maart schriftelijk kennis.

28. Het gemeentebestuur stelt de kiezerslijst telken jare opnieuw vast op den 22sten Maart.

Het stelt te gelijkertijd alphabetische lijsten vast der namen en voornamen van hen, die van de kiezerslijst zijn afgevoerd en van hen, die daarop zijn gebracht, met vermelding van de verder omtrent hen in de kiezerslijst voorkomende opgaven.

De kiezerslijst wordt, met de in het voorgaande lid bedoelde lijsten, van den 23sten Maart tot en met den 21sten April op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nedergelegd en, tegen betaling der kosten, in afschrift of afdruk

verkrijgbaar gesteld. Van dit een en ander geschiedt te gelijkertijd openbare kennisgeving.

29. Tot en met den 15den April is een ieder bevoegd bij het gemeentebestuur verbetering van de door dat bestuur vastgestelde kiezerslijst te vragen, op grond dat hij zelf of een ander, in strijd met de wet, daarop voorkomt, niet voorkomt, of niet behoorlijk voorkomt.

30. Indien het verzoek om verbetering van de kiezerslijst niet den verzoeker betreft, wordt den belanghebbende door den burgemeester binnen vier en twintig uren schriftelijk hiervan mededeeling gedaan.

31. De verzoeken om verbetering van de kiezerslijst worden, met de bewijsstukken, dadelijk tot en met den 21sten April voor een ieder op de secretarie der gemeente ter inzage nedergelegd en in afschrift, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar gesteld.

Een ieder is tot tegenspraak van het verzoek bevoegd.

De tegenspraak wordt schriftelijk en uiterlijk den 23sten April aan het gemeentebestuur ingediend.

32. De burgemeester doet, ingeval verbetering van de kiezerslijst wordt gevraagd, op grond dat de verzoeker of een ander in strijd met de wet daarop niet of niet behoorlijk voorkomt, binnen 24 uren na het inkomen van het verzoek aan de besturen van elk der in art. 23 bedoelde instellingen mededeeling van den naam van dengene, wiens plaatsing op de lijst verlangd wordt.

Deze besturen zijn verplicht binnen 7 dagen aan het gemeentebestuur kennis te geven van het feit, indien het zich voordoet dat de persoon in het burgerlijk jaar, aan de vaststelling der lijst voorafgaande, van hunnentwege onderstand heeft genoten.

33. Na den 23sten April, doch vóór den 15den Mei, beslist het gemeentebestuur over de verzoeken om verbetering en worden de daarbij bevolen wijzigingen in de kiezerslijst aangebracht, met waarmerking der wijzigingen door den burgemeester en den secretaris.

De beslissing van het gemeentebestuur is met redenen omkleed en wordt in haar geheel door den burgemeester op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nedergelegd en in afschrift, tegen betaling der kosten verkrijgbaar gesteld. De burgemeester doet hiervan ten spoedigste, uiterlijk op den vijfden dag na dien der beslissing, openbare kennisgeving en deelt te gelijker tijd de beslissing,

is daarbij wijziging van de kiezerslijst bevolen, schriftelijk mede aan hem wien de wijziging betreft. Gelijke mededeeling geschiedt, wanneer het verzoek om verbetering geheel of ten deele niet is toegewezen, aan den verzoeker, zoo de gevraagde verbetering van de kiezerslijst hemzelfen betrof.

De overgelegde bewijsstukken worden na de beslissing van het gemeentebestuur aan belanghebbenden teruggegeven.

34. Van den 15den Mei tot den 15den Mei van het volgende jaar blijft de door het gemeentebestuur vastgestelde lijst, zooals die door zijne beslissingen al dan niet is gewijzigd, van kracht, behoudens de wijzigingen daarin ten gevolge van rechterlijke uitspraken, welke wijziging der lijst bevolen, te brengen en de aantekeningen omtrent schorsing, daarin te maken overeenkomstig de bepalingen dezer wet.

De kiezerslijst blijft voor een ieder op de secretarie der gemeente ter inzage nedergelegd en in afschrift of afdruk, tegen betaling der kosten verkrijgbaar.

Afschrift of afdruk van de van kracht geworden kiezerslijst wordt gezonden aan den burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict of waarin het geheele kiesdistrict gelegen is. Aan hem geschiedt ook mededeeling van de wijzigingen, welke de lijst ten gevolge van rechterlijke uitspraken ondergaat en van de krachtens art. 35 daarop gehoudene aantekeningen.

35. Het gemeentebestuur vermeldt bij eene door den burgemeester en den secretaris gewaarmerkte aantekening op de kiezerslijst achter de namen der kiezers, omtrent wie opgaven inkomen, als bedoeld in art. 24 dezer wet en die niet vallen in de termen van het laatste lid van art. 5, de schorsing van het kiesrecht en de opheffing der schorsing.

Van deze aantekening wordt telkenmale onmiddellijk mededeeling gedaan aan den kiezer, wien zij aangaat. Hij kan, acht hij zich door de schorsing bezwaard, tegen deze aantekening, binnen acht dagen na ontvangst der mededeeling, herstel verzoeken bij het gemeentebestuur, dat daaromtrent zoo spoedig mogelijk beslist. De bepalingen van art. 33 zijn hierbij van toepassing.

36. Gedurende vijf dagen, te rekenen van den dag der in artt. 33 en 35 bedoelde kennisgeving, kan door een ieder, die niet in de door het gemeentebestuur genomene beslissing berust, de zaak bij een met redenen omkleed verzoek, verzeld van de bewijsstukken en van een afschrift

der beslissing van het gemeentebestuur, worden onderworpen aan de uitspraak van den kantonrechter, binnen wiens ressortde lijst is opgemaakt.

Is eene gemeente in kiesdistricten verdeeld, en tevens in die gemeente meer dan een kantonrecht gevestigd, dan is de kantonrechter bevoegd, binnen wiens ressort hij, over wiens kiesbevoegdheid verschil is, zijne woning heeft, of, indien hij wel inwoner der gemeente is, maar niet binnen een bepaald kiesdistrict zijne woning heeft, alsdan de kantonrechter of de kantonrechters, binnen wiens of wier ressort het eerste kiesdistrict der gemeente gelegen is.

Met inachtneming der navolgende bepalingen wordt dit verzoek als eene burgerlijke zaak berecht.

37. De verzoeker laat zijn verzoekschrift met afschrift der bewijsstukken en der beslissing van het gemeentebestuur, binnen twee dagen na de indiening beteekenen aan hen, die bij het verzoek aan het gemeentebestuur partijen zijn geweest. Hij doet het exploit van beteekening ter griffie van het kantongerecht nederleggen.

38. De wederpartij kan binnen vijf dagen na deze beteekening eene memorie van antwoord aan den kantonrechter indienen, met overlegging van bewijsstukken.

39. De kantonrechter is bevoegd partijen te hooren en aan elke van haar bewijsvoering door getuigen of een eed op te leggen.

Binnen zes dagen doet hij zijne einduitspraak of geeft hij eene beschikking als bedoeld bij het eerste lid van dit artikel. In het laatste geval kan hij bij zijne beschikking tevens bij provisie wijziging der kiezerslijst bevelen.

40. De vernietiging van de ten gevolge van de artt. 36 tot 39 gedane uitspraak van den kantonrechter kan, doch alleen wegens schending of verkeerde toepassing der wet gevraagd worden aan den Hoogen Raad, door ieder, die bij die uitspraak partij is geweest.

41. Hij legt daartoe, binnen veertien dagen na den dag, waarop het vonnis van den kantonrechter is uitgesproken, ter griffie van den Hoogen Raad een verzoekschrift neder, waarin zijne gronden en eisch tot cassatie worden ontvouwd, met aanwijzing der wetsbepalingen, welke hij beweert te zijn geschonden of verkeerdelijk toegepast.

Hij legt daarbij over een afschrift van het vonnis, waarvan hij de vernietiging verlangt, en alleen die bewijsstukken, welke hij voor den kantonrechter heeft gebruikt.

Partijen zijn niet gehouden zich van de tusschenkomst van advocaten te bedienen.

42. De verzoeker laat binnen acht dagen na het nederleggen van het voormelde verzoekschrift ter griffie van den Hoogen Raad aan de wederpartij beteekenen:

1°. een afschrift van dat verzoekschrift;

2°. een afschrift van het bewijs, door den griffier van den Hoogen Raad afgegeven, van het nederleggen van dit verzoekschrift ter griffie van dien Raad;

en doet het exploit van beteekening ter zelfde griffie nederleggen.

43. De wederpartij kan, binnen veertien dagen na het ontvangen der beteekening, in het voorgaande artikel vermeld, ter griffie van den Hoogen Raad een verzoekschrift doen nederleggen, waarin hare beantwoording van den ingestelden eisch van cassatie en hare conclusie worden ontvouwd.

Zij mag daarbij geen andere bewijsstukken overleggen, dan die zij voor den kantonrechter heeft gebruikt.

44. Binnen vier en twintig uren na afloop van den in art. 43 bedoelden termijn, stelt de griffier van den Hoogen Raad al de te dier zake ontvangen en te zijner griffie nedergelegde stukken in handen van den procureur-generaal bij den Hoogen Raad.

45. Deze brengt, binnen veertien dagen daarna, zijne conclusiën ter terechtzitting van den Hoogen Raad uit.

De Hooge Raad doet binnen veertien dagen daarna zijne uitspraak.

46. Wanneer de Hooge Raad grond vindt tot vernietiging van het vonnis van den kantonrechter, beslist hij in hetzelfde arrest de hoofdzaak, zooals de kantonrechter, die het vernietigde vonnis heeft gewezen, had behooren te doen. Indien de beslissing der hoofdzaak afhangt van daadzaken of rechtspunten, welke bij de vroegere behandeling zijn onopgelost gelaten, verwijst de Hooge Raad het geding naar den kantonrechter, ten einde met inachtneming van de uitspraak van den Hoogen Raad, de hoofdzaak verder te behandelen en te beslissen.

47. De procureur-generaal bij den Hoogen Raad is, wanneer geene der partijen zich tegen het vonnis van den kantonrechter, in hare zaak gewezen, in cassatie heeft voorzien, bevoegd die cassatie, in het belang der wet, te vragen.

Het te wijzen arrest kan de rechten, door de partijen verkregen, niet benadeelen.

48. Indien er geene wederpartij is, of deze niet heeft geantwoord, komen de in art. 50 bedoelde kosten, zoo het verzoek wordt toegestaan, ten laste van den Staat.

49. Van de rechterlijke beslissing, welke wijziging van de kiezerslijst beveelt, wordt niterlijk den volgenden dag door den griffier aan het bestuur der gemeente, welker kiezerslijst daardoor wijziging behoeft, kennis gegeven.

Overeenkomstig deze rechterlijke beslissing wordt onverwijld de kiezerslijst gewijzigd, met aantekening van de rechterlijke beslissing, waarvan de wijziging een gevolg is en met waarmede door den burgemeester en den secretaris.

50. De in de vorige artikelen bedoelde verzoekschriften, stukken, voor de rechtsvordering noodig, beslissingen, uitspraken en kennisgevingen zijn vrij van zegel-, griffie- en registratiekosten.

De mededeelingen en kennisgevingen in de artt. 27, 30, 33 en 35 bedoeld, geschieden bij aangeteekenden brief.

Aangiften en stukken, waarvan de overlegging wordt gevorderd, bedoeld in artt. 10—19, kunnen door belanghebbenden, met inachtneming der door Ons te stellen voorschriften, kosteloos per post aan den burgemeester worden toegezonden.

§ 3. Van het kiezen.

51. Op den dag der verkiezing kunnen bij den burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict, of waarin het geheele kiesdistrict gelegen is, van des voormiddags negen uur tot des namiddags vier uur opgaven van candidaten worden ingeleverd.

Deze opgaven moeten inhouden den naam, de voorletters en de woonplaats van den candidaat en ondertekend zijn door ten minste veertig kiezers, bevoegd tot deelneming aan de verkiezing, waarvoor de inlevering geschiedt.

De vorm en de inrichting der opgaven worden vastgesteld bij algemeen maatregel van bestuur. Deze wijst tevens aan den tijd en de plaats, waarop formulieren kosteloos voor de kiezers verkrijgbaar moeten zijn.

52. De inlevering der opgaven geschiedt persoonlijk door een of meer der personen, die haar hebben ondertekend. De candidaat kan daarbij tegenwoordig zijn.

De burgemeester stelt een bewijs van ontvangst ter hand aan dengene, die de opgave inlevert.

53. Voldoet de opgave niet aan de door of krachtens deze wet gegeven voorschriften, dan

wordt daarvan, met mededeeling van de redenen in het bewijs van ontvangst melding gemaakt. De burgemeester is niet bevoegd eene opgave te weigeren, dan wegens het gemis van het vereischte aantal ondertekeningen.

De burgemeester doet de bij hem ingeleverde opgaven op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nederleggen. Hij doet haar zoo spoedig mogelijk in afschrift aanplakken en, tegen betaling der kosten, daarvan afschriften verkrijgbaar stellen.

54. De ingeleverde opgaven van kandidaten worden, naar de volgorde, waarin zij hij den burgemeester zijn ingeleverd, door hem genummerd. Meerdere opgaven van denzelfden candidaat verkrijgen hetzelfde nummer als de eerst ingediende dezer opgaven.

De namen, de voorletters en woonplaatsen der kandidaten worden door den burgemeester in alphabetische volgorde der namen op eene lijst gebracht. Op deze lijst wordt aanteekening gehouden van door den burgemeester, overeenkomstig art. 53 gemaakte opmerkingen.

De vorm en de inrichting dezer lijst worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

55. De burgemeester van de hoofdplaats van een kiesdistrict, hetwelk meerdere gemeenten omvat zendt aan de burgemeesters der overige gemeenten onverwijld opgave van de namen, voorletters en woonplaatsen der kandidaten in alphabetische volgorde.

Ten minste drie dagen vóór den tot stemming bepaalden tijd ontvangt elk kiezer, die bevoegd is aan de stemming deel te nemen, van den burgemeester der gemeente, op welker kiezerslijst hij voorkomt, eene kaart, bevattende eene oproeping voor de stemming. Op deze kaart worden vermeld zijn naam en voorletters, het nummer, waaronder hij op de kiezerslijst voorkomt, het lichaam, waarin eene of meer plaatsen moeten worden vervuld, het aantal te vervullen plaatsen, het stembdistrict, waartoe hij behoort, de plaats der stemming in dat district, de tijd der stemming, de namen en voorletters der kandidaten in alphabetische volgorde en de inhoud van art. 128 van het Wetboek van Strafrecht.

De vorm en de inrichting dezer kaart worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

Aan den tot deelneming aan de stemming bevoegden kiezer, die zijne kaart heeft verloren, of wien geene kaart is toegezonden, wordt op zijne aanvraag door of vanwege den burgemeester eene

kaart uitgereikt, mits hij voldoende van zijne identiteit doe blijken.

Ten minste drie dagen vóór den tot stemming bepaalden tijd geschiedt tevens openbare kennisgeving van het lichaam, waarin eene of meer plaatsen moeten worden vervuld, het aantal te vervullen plaatsen, den tijd der stemming, de namen en voorletters der kandidaten in alphabetische volgorde en den inhoud van art. 128 van het Wetboek van Strafrecht.

56. De stemming vangt aan des morgens te acht uren en duurt tot des namiddags te vijf uren.

57. Het hoofd of de bestuurder van een bedrijf of eene onderneming, waarin mannelijke personen, die den leeftijd van vijf en twintig jaren hebben bereikt, arbeid verrichten in fabrieken en werkplaatsen is verplicht te zorgen dat ieder van die personen, die bevoegd is tot de keuze mede te werken, gedurende ten minste twee achtereenvolgende uren tusschen acht uren des voormiddags en vijf uren des namiddags daartoe gelegenheid vinde.

58. Het hoofd of de bestuurder in het voorgaand artikel bedoeld, is verplicht te zorgen dat in zijne fabriek of werkplaats, op eene plaats, waar arbeid wordt verricht, gedurende twee werkdagen vóór, en op den tot stemming bepaalden tijd op eene zichtbare wijze is opgehangen eene door hem ondertekende lijst de uren, in het voorgaand artikel bedoeld, vermeldende, voor elk afzonderlijk of groepsgewijze of voor allen gezamenlijk.

Op de woorden „arbeid” en „fabrieken en werkplaatsen” is § 1 der Arbeidswet toepasselijk.

59. De stemming geschiedt ten overstaan van het stembureau in het voor iederen kiezer op de kiezerslijst aangewezen stembdistrict.

60. In elk stembdistrict is een stembureau.

Elk stembureau bestaat uit drie leden, waarvan één voorzitter is. Bovendien worden daarin minstens twee plaatsvervangende leden benoemd.

61. De raad der gemeente, waarin het stembureau zitting houdt, benoemt de leden en de plaatsvervangende leden van het stembureau uit zijn midden.

De raad evenwel eener gemeente, welke meer dan één stembdistrict bevat, kan buiten zijn midden inwoners dier gemeente tevens kiezers in het kiesdistrict, waartoe het stembureau behoort, telkens voor den tijd van twaalf maanden tot leden en plaatsvervangende leden der stembbureaux van een kiesdistrict benoemen.

62. De burgemeester is voorzitter van het hoofdstembureau der gemeente, waarin het gevestigd is. Is in eene gemeente meer dan één hoofdstembureau gevestigd, dan is de burgemeester der gemeente voorzitter van het hoofdstembureau van het kiesdistrict, waarbinnen het gemeentehuis is gelegen. In dit geval worden de voorzitters der andere hoofdstembureaux door den gemeenteraad uit zijn midden benoemd en wordt voor de stembureaux een der leden daarvan bij de benoeming als voorzitter aangewezen.

In gemeenten waarin geen hoofdstembureau is gevestigd, is de burgemeester voorzitter van het stembureau in het eerste stembedistrict.

In de gevallen bij de twee voorafgaande leden bedoeld kan de burgemeester zich laten vervangen door een lid van den gemeenteraad, daartoe door den raad aan te wijzen.

De voorzitters van alle andere stembureaux worden door den gemeenteraad zooveel mogelijk uit zijn midden benoemd. Is het getal der beschikbare gemeenteraadsleden niet toereikend om daaruit voorzitters voor alle stembureaux in de gemeente aan te wijzen, dan kan de raad daartoe inwoners van de gemeente, tevens kiezers in het kiesdistrict, waartoe het stembureau behoort, benoemen.

63. De bij de opening der zitting van het stembureau fungeerende voorzitter, leden of plaatsvervangende leden, die kiezers zijn in het district waarbinnen het stembureau zitting houdt, kunnen slechts aan dat stembureau aan de stemming deelnemen.

64. Gedurende de stemming zijn steeds de voorzitter en twee leden in het stembureau aanwezig.

Bij ziekte of noodzakelijke verhindering van den voorzitter treden die leden, naar volgorde van benoeming, als zoodanig op.

De tijdelijke vervanging der leden wordt, zoo daaraan behoefte bestaat, door den voorzitter van het stembureau geregeld.

Zijn geene plaatsvervangende leden beschikbaar, dan worden door den voorzitter uit de in het lokaal aanwezige kiezers, een of meerdere leden benoemd, voor den tijd der ontstentenis van de plaatsvervangende leden.

Van alle verwisselingen in de samenstelling van het stembureau wordt op het proces-verbaal aantekening gehouden met opgave van de reden daarvoor en van den tijd der vervanging.

65. Bij plaatselijke verordening, waarvan afkondiging geschiedt, wordt voor elk stembedistrict een geschikt stemlokaal aangewezen.

De burgemeester zorgt voor de inrichting van het lokaal.

66. Op de tafel, voor het stembureau staande, ligt een exemplaar dezer wet en der algemeene maatregelen van bestuur, die op de verkiezing betrekking hebben, en een afschrift of afdruk van de kiezerslijst.

67. De tafel is zoodanig geplaatst, dat de kiezers de verrichtingen van het bureau kunnen gadeslaan.

68. Nevens of op die tafel staat de stembus, vervaardigd naar het bij algemeenen maatregel van bestuur daarvoor vast te stellen model en gesloten met twee verschillende sleutels, waarvan de eene onder den voorzitter, de andere onder het oudste lid berust.

69. Buiten de ruimte voor het publiek bestemd, zijn in het stemlokaal een of meer geheel van elkander afgescheidene lessenaars geplaatst, waarvan de toegang zichtbaar is voor het stembureau en voor het publiek, en waaraan de invulling van het stembiljet in het geheim geschiedt.

De verdere inrichting van het stemlokaal, het aantal, de plaatsing en de inrichting der lessenaars, worden bij algemeenen maatregel van bestuur geregeld.

70. De burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen, draagt zorg, dat stembiljetten tot een met twintig ten honderd van het getal der kiesbevoegden in het district vermeerderd aantal, tijdig worden in gereedheid gebracht en in eene, aan het aantal der kiezers in elke gemeente evenredige, hoeveelheid aan de burgemeesters der gemeenten van het kiesdistrict, zoo dit meerdere gemeenten omvat, worden toegezonden in een verzegeld pak, waarop het aantal der zich daarin bevindende biljetten is vermeld. Geen andere stembiljetten mogen bij de stemming worden gebruikt.

71. De burgemeester draagt zorg, dat vóór den aanvang der stemming bij elk stembureau in zijne gemeente aanwezig zijn stembiljetten tot een met twintig ten honderd van het getal der kiesbevoegden in het stembedistrict vermeerderd aantal. Deze biljetten worden aan het bureau toegezonden in een verzegeld pak, waarop het aantal der zich daarin bevindende biljetten is vermeld.

72. Op het stembiljet zijn aan de eene zijde in alphabetische volgorde de namen gedrukt der candidaten, waarover de stemming geschiedt; aan de

keerzijde is de handteekening van den burgemeester der hoofdplaats van het kiesdistrict gestempeld.

De verdere inrichting van het stembiljet wordt geregeld bij algemeenen maatregel van bestuur.

73. Vóór den aanvang der stemming, alvorens iemand tot deelneming daaraan wordt toegelaten, opent het stembureau het pak met stembiljetten, telt de biljetten en sluit de bus, na zich te hebben overtuigd dat zij volkomen ledig is.

74. Tot de stemming wordt niemand toegelaten dan die volgens de kiezerslijst bevoegd is tot de keuze mede te werken en in het bezit is van de bij art. 55 vermelde kaart.

75. De kiezer overhandigt aan het stembureau de kaart, vermeld in art. 55.

76. De kiezer ontvangt daarop nit handen van den voorzitter het stembiljet.

De biljetten mogen niet vroeger en alleen op deze wijze aan de kiezers worden verstrekt.

De beide leden van het stembureau houden aantekening van het getal der verstrekte biljetten.

77. De kiezer begeeft zich na ontvangst van het stembiljet onverwijld naar eenen niet in gebruik genomen lessenaar en stemt aldaar door met potlood zwart te maken een wit stipje geplaatst in een stemvak voor den naam van den candidaat zijner keuze.

De voorzitter van het stembureau, na zich, zonder het stembiljet in handen te nemen, overtuigd te hebben dat het aan de buitenzijde den voorgeschreven stempel draagt, doet den kiezer het biljet in de stembus steken.

78. Een der leden van het stembureau houdt, door het stellen zijner paraphe naast den naam van den kiezer op een afschrift of afdruk van de kiezerslijst, aantekening, dat de kiezer aan de stemming heeft deelgenomen.

79. Een kiezer kan, wanneer hij zich bij de invulling van zijn biljet vergist, eenmaal een nieuw stembiljet aanvragen, mits het eerst overhandigde door hem wordt teruggegeven.

80. Wanneer blijkt dat een kiezer lichamelijk hulpbehoevend is, kan de voorzitter van het stembureau toestaan, dat hij zich doe bijstaan.

81. De kiezer, die na waarschuwing de bij deze wet of de bij den tot uitvoering daarvan genomen algemeenen maatregel van bestuur, gegeven voorschriften omtrent de stemming niet opvolgt, wordt niet tot de stembus toegelaten, en is verplicht het stembiljet, zoo hem dit reeds overhandigd is, terug te geven.

De kiezer, die tot de stembus toegelaten, wei-

gert het stembiljet in de bus te steken, is eveneens verplicht dit terug te geven.

De teruggegeven stembiljetten worden door het stembureau onmiddellijk onbruikbaar gemaakt, op de wijze bij algemeenen maatregel van bestuur te bepalen.

82. Gedurende den tijd, dat het stembureau zitting houdt, zijn de kiezers bevoegd in het stemlokaal te vertoeven, voor zoover de orde daardoor niet wordt verstoord en de voortgang der stemming niet wordt belemmerd.

De kiezers, die geen krijgslieden zijn, verschijnen daar ongewapend.

De in het stemlokaal aanwezige kiezers kunnen, zoo de stemming niet overeenkomstig de wet geschiedt, bezwaren inbrengen. Hiervan wordt door het stembureau in het proces-verbaal der stemming melding gemaakt.

83. De voorzitter van het stembureau is belast met de handhaving der orde in het stemlokaal.

Niet dan op zijne vordering en alleen tot bedwang van wanorde, mag eenige gewapende macht in het stemlokaal of zijne toegangen worden geplaatst. De burgerlijke en militaire autoriteiten zijn gehouden aan eene daartoe door den voorzitter van het stembureau gedane vordering te voldoen.

84. Bèvindt het stembureau, dat wanorde in het stemlokaal of zijne toegangen den behoorlijken voortgang der stemming onmogelijk maakt, dan wordt dit door den voorzitter verklaard. De stemming wordt daarop aanstonds geschorst en tot den volgende dag des voormiddags ten acht uren verdaagd.

De stembus wordt onmiddellijk, in tegenwoordigheid der in het stemlokaal aanwezige kiezers, gesloten en verzegeld.

Het proces-verbaal der gehoudene zitting wordt daarna opgemaakt en evenals de sleutels, de niet gebruikte en de teruggegeven stembiljetten, elke soort afzonderlijk, de ingeleverde kaarten en kiezerslijsten bedoeld in art. 78, in een verzegeld papier gesloten. Van alle deze verrichtingen wordt door het stembureau in het proces-verbaal melding gemaakt.

85. Onmiddellijk na onderteekening van het aan het slot van het vorige artikel bedoelde proces-verbaal, wordt dit met de stembus en de verzegelde pakken, door den voorzitter van het stembureau, zoo hij de burgemeester is, in bewaring genomen en anders aan den burgemeester ter bewaring overgebracht. Deze levert alles op

den dag, waarop de stemming wordt hervat, vóór den aanvang der stemming, opnieuw aan het stembureau in.

De hervatte stemming duurt tot des namiddags vijf uren.

86. Zoodra de in art. 56 of 85 voor de stemming bepaalde tijd verstreken is, wordt dit door den voorzitter van het stembureau aangekondigd en worden alleen de op het oogenblik dezer aankondiging in het stemlokaal aanwezige kiezers nog tot de stemming toegelaten.

Nadat de stemming is afgelopen wordt het aantal kiezers dat blijkens het aantal ingeleverde kaarten aan de verkiezing heeft deelgenomen, en het aantal der niet gebruikte en der teruggegeven stembiljetten opgemaakt en aan de aanwezige kiezers bekend gemaakt. Daarop wordt de kiezerslijst door het stembureau, met opgave van het aantal der daarop gestelde paraphen gewaarmerkt en worden, zoowel deze lijst, als de niet gebruikte en de teruggegeven stembiljetten, elke soort afzonderlijk, en de ingeleverde kaarten, in een verzegeld papier gesloten.

87. Onmiddellijk na de in art. 86 voorgeschreven bekendmaking en verzegeling wordt de stembus geopend.

De stembiljetten worden dooreen gemengd, geteld en vergeleken met het getal kiezers, die aan de stemming hebben deelgenomen.

88. De voorzitter opent de stembiljetten. Hij deelt, na opening van elk biljet, den naam mede van den candidaat of de candidaten op wie eene stem is uitgebracht.

De oudste der leden van het stembureau ziet het stembiljet na. De beide leden van het bureau houden aanteekening van elke uitgebrachte stem.

89. Van onwaarde zijn andere stembiljetten dan die, welke volgens deze wet en de tot hare uitvoering gegeven voorschriften mogen worden gebruikt.

Van onwaarde zijn voorts de stembiljetten:

waarop geen der candidaten is gekozen;

waarop de namen van andere personen dan de candidaten of waarop andere bijvoegingen geplaatst zijn;

waarop meer candidaten zijn gekozen dan plaatsen te vervullen zijn;

waarop de aanwijzing van eenen candidaat is geschied op eene andere wijze, dan is voorgeschreven bij art. 77;

en de stembiljetten, die eene aanduiding van den kiezer bevatten;

of die niet voorzien zijn van den voorgeschreven stempel.

Het stembureau beslist over de waarde van het stembiljet, terstond nadat het biljet is geopend.

De voorzitter maakt de redenen van twijfel en de beslissing onmiddellijk bekend. Van een en ander geschiedt aanteekening in het proces-verbaal der stemming.

90. Terstond nadat alle stembiljetten zijn geopend en de daarop uitgebrachte stemmen opgenomen, maakt de voorzitter van het stembureau het getal der geldig uitgebrachte stemmen bekend, dat in het geheel en dat op elk der candidaten is uitgebracht.

91. Daarop worden de geopende, zoowel de geldige als de van onwaarde verklaarde stembiljetten, elke soort afzonderlijk in een verzegeld papier gesloten.

De verzegeling in de artt. 84, 86 en in dit artikel voorgeschreven, wordt geregeld bij algemeen maatregel van bestuur.

Door de in het lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht.

Vervolgens wordt aanstonds proces-verbaal opgemaakt van de gehouden stemming. Hierin worden ook de ingebrachte bezwaren vermeld.

92. Het proces-verbaal der stemming wordt door alle leden van het stembureau geteekend. Het wordt met de verzegelde pakken, in de artt. 86 en 91 bedoeld, door het jongste lid van het stembureau, zoo dit niet is het hoofdstembureau van het kiesdistrict, onverwijld naar den voorzitter van het hoofdstembureau overgebracht.

93. Het hoofdstembureau houdt den volgenden dag des voormiddags te 9 uren in zijn stemlokaal eene zitting tot het vaststellen van den uitslag der verkiezing.

Is te voorzien, dat de processen-verbaal alsdan nog niet alle naar den zetel van het hoofdstembureau kunnen zijn overgebracht, dan wordt de zitting door den Commissaris der Koningin bij een met redenen omkleed besluit uiterlijk tot den tweeden op den dag der stemming volgenden dag op door hem te bepalen uur verdaagd.

De artt. 82 en 83 zijn op deze zitting toepasselijk.

De bij den voorzitter van het hoofdstembureau ingeleverde processen-verbaal blijven bij hem in bewaring tot dat de uitslag der verkiezing is vastgesteld.

94. De voorzitter van het hoofdstembureau maakt in de bij art. 93 voorgeschreven zitting

het getal bekend der bij elk stembureau in het geheel en op elken candidaat nitgebrachte geldige stemmen, van onwaarde verklaarde stembiljetten en vervolgens den dienovereenkomstig vastgestelden uitslag der verkiezing.

Door de in het lokaal aanwezige kiezers kunnen bezwaren worden ingebracht.

Zij worden in het proces-verbaal der zitting opgenomen.

95. Het hoofdstembureau kan, hetzij ambtshalve, hetzij naar aanleiding van een met opgave van redenen gedaan verzoek van een of meer kiezers eene nieuwe opneming der stembiljetten, zoowel uit alle, als uit een of meer stembedistricten, bevelen.

Het neemt daartoe een met redenen omkleed besluit. Het gaat alsdan onmiddellijk tot deze opneming over. Het is bevoegd daartoe de verzegelde pakken te openen en den inhoud te vergelijken met de processen-verbaal der stembureaux.

Bij deze opneming worden de voorschriften gevolgd der artt. 86—92, eerste zinsnede.

96. De vorm en de inrichting der in de artt. 84, 91 en 94 bedoelde processen-verbaal worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

97. Terstond nadat de uitslag der verkiezing is vastgesteld wordt het daarvan opgemaakte proces-verbaal, met de processen-verbaal der stembureaux en de overeenkomstig de artt. 86 en 91 verzegelde pakken, ingezonden aan het bestuur der gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen.

98. Het gemeentebestuur bewaart het proces-verbaal en doet afschrift daarvan terstond aanplakken en ter secretarie voor een ieder ter inzage nederleggen. Het bewaart de processen-verbaal der stembureaux en de verzegelde pakken tot dat over de toelating van den gekozene is beslist en vernietigt ze vervolgens.

Van deze vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.

TWEDE AFDEELING.

VAN DE BENOEMING VAN AFGEVAARDIGDEN TER EERSTE EN TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL EN VAN HUNNE APTREDING.

§ 1. *Van de afgevaardigden ter Eerste Kamer.*

99. Leden der Eerste Kamer kunnen alleen zijn mannelijke Nederlanders, die niet bij rechter-

lijke uitspraak de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren, noch van de verkiesbaarheid ontzet zijn, den ouderdom van dertig jaren vervuld hebben en of behooren tot de hoogstaangeslagenen in de Rijks directe belastingen of één of meer hooge en gewichtige openbare betrekkingen, door de wet aangewezen, bekleeden of bekleed hebben.

100. In elke provincie wordt door Gedeputeerde Staten eene lijst opgemaakt, hen aanwijzende, die in de op het oogenblik van het vaststellen der lijst tot den loopenden dienst behorende kohieren, in de Rijks directe belastingen, zoo in procenten als in hoofdsom, het hoogst zijn aangeslagen.

101. De aanslag der vrouw in de Rijks directe belastingen wordt beschouwd als staande ten name van haren man, die van minderjarige kinderen als staande ten name van hunnen vader, voor zooveel betreft de goederen, waarvan hij het vruchtgenot heeft.

102. Het opmaken der lijst geschiedt jaarlijks, naar aanleiding der jaarlijks vóór 15 Maart aan Gedeputeerde Staten, door de ontvangers der Rijks directe belastingen en der successierechten in te zenden, door hen gewaarmerkte opgaven, waarin alle belastingsschuldige mannen en gehuwde vrouwen op hunne tot den loopenden dienst behorende kohieren voorkomende en het bedrag waarvoor zij in elke belasting afzonderlijk zijn aangeslagen worden aangewezen.

Gedeputeerde Staten noodigen de inwoners der provincie uit, om, zoo zij in eene andere provincie dan die hunner woonplaats in de Rijks directe belastingen zijn aangeslagen, daarvan vóór 15 Maart te doen blijken.

103. Gedeputeerde Staten brengen op de lijst zoodanig getal personen, binnen de provincie wonende, dat op iedere vijftienhonderd inwoners der provincie één tot lid der Eerste Kamer uit dezen hoofde verkiesbaar zij.

104. De lijst vermeldt in alphabetische volgorde de namen der hoogstaangeslagenen en verder hunne voornamen, de plaats en dagteekening hunner geboorte, de dagteekening hunner naturalisatie, zoo die heeft plaats gevonden en het laagste gezamenlijke bedrag van aanslagen, dat tot de plaatsing op de lijst heeft geleid.

De vorm en de inrichting der lijst worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

105. De lijst wordt niterlijk op den laatsten April door Gedeputeerde Staten vastgesteld,

daarna geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant* van 5 Mei en tot en met 21 Mei voor een ieder op de provinciale griffie ter inzage nedergelegd en in afschrift of afdruk, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar gesteld.

106. Tot en met 15 Mei is een ieder bevoegd bij Gedeputeerde Staten verbetering van de lijst te vragen, op grond dat hij zelf of een ander, in strijd met de wet, daarop voorkomt, niet voorkomt of niet behoorlijk voorkomt.

107. Indien het verzoek om verbetering van de lijst een ander persoon dan den verzoeker betreft, wordt die andere persoon door of vanwege Gedeputeerde Staten, binnen vier en twintig uur, schriftelijk met het verzoek en de gronden van het verzoek in kennis gesteld.

108. De verzoeken om verbetering van de lijst worden, met de noodige bewijsstukken, dadelijk tot en met 21 Mei, voor een ieder op de provinciale griffie ter inzage nedergelegd en in afschrift, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar gesteld.

Een ieder is tot tegenspraak van het verzoek bevoegd.

De tegenspraak wordt aan Gedeputeerde Staten schriftelijk en uiterlijk den 23sten Mei ingediend.

109. Na 23 Mei, doch vóór 5 Juni, beslissen Gedeputeerde Staten over de verzoeken om verbetering van de lijst. Zij verbeteren de lijst, zooals zij vinden te behooren, met waarmerking der wijzigingen door den voorzitter en den griffier.

De beslissing van Gedeputeerde Staten is met redenen omkleed en wordt in haar geheel op de provinciale griffie voor een ieder ter inzage nedergelegd en in afschrift, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar gesteld. Gedeputeerde Staten doen hiervan openbare kennisgeving en deelen de beslissing, is daarbij wijziging van de lijst bevolen, schriftelijk mede aan hem wien de wijziging betreft. Gelijke mededeeling geschiedt, wanneer het verzoek om verbetering geheel of ten deele niet is toegewezen, aan den verzoeker, zoo de gevraagde verbetering van de lijst hem zelven betref.

De nederlegging, verkrijgbaarstelling, kennisgeving en mededeeling, in het vorige lid bedoeld, geschieden niterlijk 7 Juni.

110. Met 8 Juni wordt de nieuwe lijst van kracht en treedt zij in de plaats van de bestaande. Na dien tijd kan zij alleen ten gevolge van rechterlijke uitspraken, welke wijziging van de lijst bevelen, worden gewijzigd.

111. Gedeputeerde Staten doen de van kracht gewordene lijst plaatsen in de *Nederlandsche Staatscourant* van 15 Juni; zenden dadelijk afschrift der lijst aan den Minister van Binnenlandsche Zaken; doen haar op de provinciale griffie voor een ieder ter inzage nederleggen en in afschrift, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar stellen.

112. Gedurende vijf dagen, te rekenen van den dag der in art. 109 voorgeschreven kennisgeving, kan door een ieder die niet in de door Gedeputeerde Staten genomene beslissing berust, de zaak bij een met redenen omkleed en onderteekend verzoekschrift, vergezeld van de bewijsstukken en van een afschrift der beslissing van Gedeputeerde Staten, worden onderworpen aan de uitspraak der arrondissements-rechtbank binnen wier ressort de lijst is opgemaakt.

Bij de behandeling van dit verzoekschrift worden, ook in cassatie, de bepalingen in acht genomen, voor de behandeling der verzoekschriften tot verbetering der kiezerslijst voor de Tweede Kamer, de Provinciale Staten en den gemeenteraad voorgeschreven, met dien verstande, dat bij de arrondissements-rechtbank ook het openbaar ministerie wordt gehoord, hetwelk binnen vijf dagen conclusie neemt, en dat de arrondissements-rechtbank binnen acht dagen daarna uitspraak doet.

Partijen zijn niet gehouden zich van de tusschenkomst van procureurs te bedienen.

113. Van de rechterlijke beslissing, welke wijziging van de lijst beveelt, wordt uiterlijk den volgenden dag door den griffier kennis gegeven aan Gedeputeerde Staten der provincie, wier lijst zij betreft.

Overeenkomstig deze rechterlijke beslissing wordt onverwijld de lijst verbeterd, met aantekening van de rechterlijke beslissing, waarvan de wijziging een gevolg is, en met waarmerking door den voorzitter van Gedeputeerde Staten en den griffier der Staten. Verbeteringen, na 8 Juni aangebracht, worden door Gedeputeerde Staten onverwijld in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt.

114. De voor de toepassing der voorgaande artikelen door de ontvangers der Rijks directe belastingen en der successierechten af te geven uittreksels uit de kohieren zijn vrij van kosten.

115. De leden der Eerste Kamer worden door de Provinciale Staten gekozen, op de door de provinciale wet bepaalde wijze.

116. De gewone tijd te hunner verkiezing is de tweede Dinsdag der maand Juli.

Alsdan wordt voorzien in de vervulling van de plaatsen der leden, die met den volgenden derden Dinsdag van September naar den rooster moeten aftreden.

117. De verkiezing ter vervulling der plaatsen, die door ontslag, overlijden of om eene andere reden openvallen, geschiedt binnen dertig dagen na dat openvallen.

In geval van ontbinding der Eerste Kamer, geschiedt de verkiezing van de leden der Eerste Kamer binnen veertig dagen na de dagteekening van het besluit tot ontbinding.

118. Gedeputeerde Staten zenden ten spoedigste aan den benoemde een door den voorzitter en den griffier te teekenen uittreksel uit de notulen der Staten-vergadering, waarin hij is benoemd.

Dit uittreksel vermeldt het getal der bij de stemming tegenwoordige leden van de Staten, dat der op den benoemde uitgebrachte stemmen, en de omstandigheden, die op de geldigheid der stemmen van invloed geweest zijn. Het strekt den benoemde tot geloofsbrief.

119. De benoemde geeft, bij het bekomen van het uittreksel, een bewijs van ontvangst daarvan af en geeft binnen drie weken na de dagteekening van dat bewijs, kennis aan de Gedeputeerde Staten, of hij de benoeming aanneemt.

Hij wordt, laat hij dien tijd zonder kennisgeving voorbijgaan, geacht de benoeming niet aan te nemen.

120. Die in meer dan éene provincie is benoemd, verklaart aan de Gedeputeerde Staten dier provinciën, binnen den in het vorig artikel gestelden termijn, welke benoeming hij aanneemt.

Hij wordt, laat hij dien tijd zonder verklaring voorbijgaan, geacht geene der op hem uitgebrachte benoemingen aan te nemen.

121. Binnen veertien dagen nadat Gedeputeerde Staten kennis hebben bekomen, dat een benoemde de benoeming niet aanneemt, of nadat de in de art. 119 en 120 bepaalde tijd verstreken is, doen de Provinciale Staten eene nieuwe keuze.

122. De tot lid der Eerste Kamer benoemde legt, indien hij voorkomt op de lijsten der hoogstaangeslagenen, nevens zijn geloofsbrief, aan de Kamer over een uittreksel, voor zooveel zijn persoon betreft, van de provinciale lijst van hoogstaangeslagenen waarop hij gebracht is en eene door hem zelve af te geven verklaring,

vermeldende alle openbare betrekkingen die hij bekleedt. Indien hij niet voorkomt op de lijsten der hoogstaangeslagenen, legt hij nevens zijn geloofsbrief en de verklaring, vermeldende alle openbare betrekkingen die hij bekleedt, over een uittreksel uit de geboorteregisters of, bij gemis daarvan, eene akte van bekendheid, waaruit de tijd en plaats zijner geboorte blijken en eene verklaring, vermeldende welke der hooge en gewichtige openbare betrekkingen, bedoeld in art. 99, hij bekleedt heeft.

123. De geloofsbrief moet door den gekozene, binnen vier maanden na zijne dagteekening, bij de Kamer worden ingezonden. De griffier der Kamer doet aan den Minister van Binnenlandsche Zaken mededeeling der ingekomen geloofsbriefen.

Is de geloofsbrief niet binnen den in de vorige zinsnede bepaalden termijn ingezonden, dan wordt de plaats geacht opnieuw te zijn opengevallen.

124. De leden der Eerste Kamer kunnen ten allen tijde hun ontslag nemen. Het wordt door hen ingezonden aan de Kamer, die het ter kennis brengt van den Minister van Binnenlandsche Zaken, of, zoo de zitting der Kamer gesloten is, aan dien Minister.

125. Wanneer een lid der Eerste Kamer ophoudt Nederlander te zijn of bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over zijne goederen heeft verloren of van de verkiesbaarheid ontzet is of na zijne verkiezing een bezoldigd Staatsambt aanneemt, dat hij niet reeds tijdens die verkiezing vervulde, houdt hij op lid te zijn.

De nieuwe verkiezing geschiedt alsdan binnen dertig dagen na den dag, waarop de Minister van Binnenlandsche Zaken kennis van het feit heeft bekomen.

§ 2. Van de afgevaardigden ter Tweede Kamer.

126. Leden der Tweede Kamer kunnen alleen zijn mannelijke Nederlanders, die niet bij rechterlijke uitspraak de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren, noch van de verkiesbaarheid ontzet zijn en den ouderdom van dertig jaren hebben vervuld.

127. De leden der Tweede Kamer worden gekozen in de kiesdistricten, waarin het Rijk wordt verdeeld, door hen die op de lijst van kiezers voor deze Kamer zijn gebracht.

Eene bij deze wet gevoegde tabel regelt de verdeling des Rijks in kiesdistricten.

In elk district wordt één lid der Kamer gekozen.

128. De kiesdistricten worden, na ingewonnen

advies der Gedeputeerde Staten, door den Minister van Binnenlandsche Zaken verdeeld in stembedistricten. In de gemeente welke hoofdplaats is van het kiesdistrict of in het deel der gemeente, hetwelk een kiesdistrict nitmaakt, wordt te gelijker tijd het stembedistrict aangewezen, waarin het hoofdstembureau zitting heeft.

De verdeling geschiedt in dier voege, dat een stembedistrict in den regel niet meer dan duizend kiezers bevat en in geen geval samenvoeging van gemeenten of deelen van verschillende gemeenten plaats heeft.

129. De gewone tijd ter verkiezing der leden van de Tweede Kamer, is de eerste Dinsdag der maand Juni.

Alsdan wordt voorzien in de vervulling van de plaatsen der leden, die met den volgenden derden Dinsdag van September moeten aftreden.

130. De verkiezing ter vervulling der plaatsen, die door ontslag, overlijden of om eene andere reden openvallen, geschiedt binnen dertig dagen na dat openvallen.

In geval van ontbinding der Tweede Kamer geschiedt de verkiezing van de leden der nieuwe Kamer binnen veertig dagen na de dagteekening van het besluit tot ontbinding.

131. De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, ter vervulling eener tusschentijds in de Tweede Kamer openvallende plaats, den dag der verkiezing.

Hij bepaalt vóór elke verkiezing voor de leden van de Tweede Kamer, de dagen, waarop, zoo noodig, de stemming en de herstemming zullen geschieden. Bij de periodieke verkiezingen wordt de dag der stemming niet vroeger bepaald dan den 10den Juni.

Bij de periodieke verkiezingen geschieden de stemming en de herstemming in alle kiesdistricten op dezelfde dagen.

De stemming en de herstemming geschieden in alle stembedistricten van het kiesdistrict op dezelfde dagen.

132. Op den dag der verkiezing, zoodra de door de wet tot het inleveren der opgaven van kandidaten bepaalde tijd is afgelopen, sluit de burgemeester van de gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen, de lijst der kandidaten.

Is geen kandidaat op die lijst gebracht, dan verklaart de burgemeester dat niemand is benoemd.

Is slechts één kandidaat op die lijst gebracht,

dan verklaart de burgemeester dezen kandidaat te zijn benoemd tot lid der Kamer.

De burgemeester maakt van zijne handeling onmiddellijk proces-verbaal op, dat ter secretarie van de gemeente voor een ieder ter inzage wordt nedergelegd, in afschrift wordt aangeplakt en, tegen betaling der kosten, verkrijgbaar gesteld.

De vorm en de inrichting van het proces-verbaal worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.

133. Zijn er meer kandidaten opgegeven, dan geschiedt over hen, niterlijk binnen veertien dagen, eene stemming.

Bij eerste stemming wordt geen hunner benoemd, dan met volstreckte meerderheid van stemmen.

Bij herstemming, noodzakelijk wanneer die meerderheid bij de eerste stemming niet is verkregen, wordt men benoemd met de meeste stemmen. Indien de stemmen staken is de oudste in jaren de benoemde. In geval van gelijken ouderdom beslist het lot.

De volstreckte en de betrekkelijke meerderheid worden vastgesteld naar het aantal van waarde zijnde in de stembussen gevondene stembiljetten.

134. Wanneer bij eene eerste stemming geen volstreckte meerderheid is verkregen, wordt onmiddellijk door den voorzitter van het hoofdstembureau van het kiesdistrict eene lijst opgemaakt, bevattende de namen der twee kandidaten, die bij de eerste stemming de meeste stemmen hebben erlangd.

Komen ten gevolge van gelijk aantal stemmen meer dan twee kandidaten voor plaatsing op de lijst in aanmerking, dan worden deze allen daarop geplaatst.

De herstemming heeft plaats uiterlijk binnen veertien dagen na de eerste stemming.

135. De benoemde ontvangt onverwijld van den burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen, een afschrift van het proces-verbaal, waaruit zijne kandidaatstelling of zijne benoeming blijkt en, in geval van stemming of herstemming, van den voorzitter van het hoofdstembureau afschriften van de daarvan opgemaakte processen-verbaal.

Deze afschriften strekken den benoemde tot geloofsbrief.

136. De benoemde geeft binnen drie dagen na het bekomen van het afschrift of de afschriften een bewijs van ontvangst daarvoor af, en geeft, binnen vier weken na de dagteekening van dat

bewijs, kennis aan den burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het kiesdistrict of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen; of hij de benoeming aanneemt.

Hij wordt, laat hij dien tijd zonder kennisgeving voorbijgaan, geacht de benoeming niet aan te nemen.

137. Die in meer dan één kiesdistrict is benoemd, verklaart aan de burgemeesters der gemeenten, die hoofdplaatsen zijn van die kiesdistricten of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen, binnen den in het vorig artikel gestelden termijn, welke benoeming hij aanneemt.

Hij wordt, laat hij dien tijd zonder verklaring voorbijgaan, geacht geene der op hem uitgebrachte benoemingen aan te nemen.

138. De burgemeester der gemeente, die hoofdplaats is van het betrokken kiesdistrict of waarin het geheele betrokken kiesdistrict is gelegen, geeft onmiddellijk kennis aan den Minister van Binnenlandsche Zaken wanneer een benoemde zijne benoeming heeft aangenomen.

Gelijke kennisgeving geschiedt wanneer een candidaat vóór de stemming of zoo iemand, die in herstemming komt vóór de herstemming komt te overlijden of wanneer een benoemde zijne benoeming niet heeft aangenomen, of de in de artt. 136 en 137 bepaalde tijd verstreken is.

Binnen veertien dagen geschiedt eene nieuwe verkiezing op den dag door den Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen.

Hetzelfde vindt plaats, zoo iemand de benoeming in één district heeft aangenomen en in een ander voorkomt op de lijst der candidaten over wie eene stemming of herstemming moet geschieden in het laatstgenoemd district.

139. De burgemeesters der gemeenten, die hoofdplaatsen zijn van kiesdistricten of waarin het geheele kiesdistrict is gelegen, geven onmiddellijk aan den Minister van Binnenlandsche Zaken kennis van de lijst van candidaten over wie eene stemming of herstemming moet geschieden.

140. Wanneer het proces-verbaal van den burgemeester niemand als benoemd aanwijst, geeft deze daarvan kennis aan den Minister van Binnenlandsche Zaken. Binnen veertien dagen geschiedt eene nieuwe verkiezing op den dag, door den Minister van Binnenlandsche Zaken te bepalen.

141. De tot lid der Tweede Kamer benoemde legt, nevens zijn geloofsbrief, aan de Kamer over een nittreksel uit de geboorteregisters, bij gemis daarvan, eene akte van bekendheid, waaruit tijd

en plaats zijner geboorte blijken, en eene door hem zelve af te geven verklaring, vermeldende alle openbare betrekkingen die hij bekleedt.

142. De geloofsbrief moet door den benoemde, binnen vier maanden na zijne dagteekening, bij de Kamer worden ingezonden. De griffier der Kamer doet aan den Minister van Binnenlandsche Zaken mededeeling der ingekomen geloofsbriefen.

Is de geloofsbrief niet binnen den in de vorige zinsnede bepaalden termijn ingezonden, dan wordt de plaats geacht op den eersten dag na afloop van dien termijn opnieuw te zijn opgevalven.

143. De leden der Tweede Kamer kunnen ten allen tijde hun ontslag nemen. Het wordt door hen ingezonden aan de Kamer, die het ter kennis brengt van den Minister van Binnenlandsche Zaken, of, zoo de zitting der Kamer gesloten is, aan dien Minister.

144. Wanneer een lid der Tweede Kamer ophoudt Nederlander te zijn of een der andere in art. 126 vernelde vereischten verliest, of na zijne verkiezing een bezoldigd Staatsambt aanneemt, dat hij niet reeds tijdens die verkiezing vervulde, houdt hij op lid te zijn.

De nieuwe verkiezing geschiedt alsdan binnen dertig dagen na den dag, waarop de Minister van Binnenlandsche Zaken kennis van het feit heeft bekomen.

§ 3. *Van de aftreding der leden van de Eerste en Tweede Kamer.*

145. Een derde gedeelte van de leden der Eerste Kamer treedt om de drie jaren af.

Het eerste aftredende derde bestaat voor Noordbrabant uit 2 leden, Gelderland 2, Zuidholland 4, Noordholland 3, Utrecht 1, Friesland 1, Overijssel 1, Groningen 1, Drenthe 1 en Limburg 1, te zamen 17 leden.

Het tweede bestaat voor Noordbrabant uit 2 leden, Gelderland 2, Zuidholland 3, Noordholland 3, Zeeland 1, Utrecht 1, Friesland 1, Overijssel 1, Groningen 1, Drenthe 1 en Limburg 1, te zamen 17 leden.

Het derde bestaat voor Noordbrabant uit 2 leden, Gelderland 2, Zuidholland 3, Noordholland 3, Zeeland 1, Friesland 2, Overijssel 1, Groningen 1 en Limburg 1, te zamen 16 leden.

146. Bij ontbinding der Eerste Kamer begint de rooster van aftreding telkens opnieuw te werken, over twee jaren, te beginnen met den eerstvolgenden derden Dinsdag in September.

Bij ontbinding der Tweede Kamer treden de

leden af drie jaren na den eerstvolgenden derden Dinsdag in September.

147. Het lot bepaalt den tijd, waarop elk lid der Eerste Kamer naar den rooster aftreedt, zoverre deze dien tijd niet zelf aangewezen.

148. Die ter vervulling eener buiten den gewonen tijd van aftreding opengevallen plaats tot lid der Eerste of Tweede Kamer is verkozen, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij is verkozen, moest aftreden.

STRAFBEPALINGEN.

149. Hij die in de aangiften bij art. 13 bedoeld, opzettelijk eene valsche opgaaf doet aangaande een feit, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst afhankelijk kan zijn, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste één jaar.

150. Hij, die bij het onderzoek in art. 25 en art. 26 bedoeld, opzettelijk eene valsche opgaaf doet aangaande een feit, waarvan de plaatsing op de kiezerslijst van den persoon, dien het onderzoek geldt, afhankelijk kan zijn, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden.

151. Hij, die eene opgave, als bedoeld in art. 51 inlevert, wetende dat zij voorzien is van handteekeningen van personen, die niet bevoegd zijn tot deelneming aan de verkiezing, waarvoor de inlevering geschiedt, terwijl zonder die handteekeningen geen voldoende aantal voor eene wettige opgave zou overblijven, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of eene geldboete van ten hoogste honderd twintig gulden.

Met gelijke straf wordt gestraft hij, die wetende dat hij niet bevoegd is tot deelneming aan de verkiezing, eene voor die verkiezing ter inlevering bestemde opgave, als bedoeld bij art. 51, heeft ondertekend.

152. Hij die niet voldoet aan de verplichting, opgelegd in art. 26, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste drie gulden.

153. De bestaanders van instellingen van weldadigheid, die niet of niet behoorlijk voldoen aan de voorschriften vervat in de artt. 23 en 32, worden gestraft met eene geldboete van ten hoogste honderd gulden.

154. Overtreding van de artt. 57 en 58 dezer wet wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste veertien dagen of geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden.

155. De voorzitter, de leden en de ter ver-

vangings opgeroepen plaatsvervangende leden van het stembureau, die gedurende de stemming buiten noodzaak afwezig zijn, worden gestraft met eene geldboete van ten hoogste honderd gulden.

156. De kiezer die niet voldoet aan de bij art. 81 opgelegde verplichting tot teruggave van het stembiljet wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste drie honderd gulden of hechtenis van ten hoogste twaalf dagen.

157. De in de artt. 149, 150 en 151 bedoelde strafbare feiten worden als misdrijven, die in de artt. 152, 153, 154, 155 en 156 bedoeld, worden als overtredingen beschouwd.

158. Bij veroordeeling wegens een der in de artt. 149 en 150 omschreven misdrijven kan ontzetting van de in art. 28 n°. 3 van het Strafwetboek vermelde rechten worden uitgesproken.

SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN.

159. Wanneer de in deze wet bepaalde verrichtingen op eenen Zondag of algemeen erkenden Christelijken feestdag mochten vallen of de daarin gestelde termijnen op eenen Zondag of algemeen erkenden Christelijken feestdag mochten afloopen, treedt de eerstvolgende dag, geen Zondag of algemeen erkende Christelijke feestdag zijnde, daarvoor in de plaats.

Voor zoover de bepaling van den tijd voor die verrichtingen aan het openbaar gezag is opgedragen, worden daarvoor geene Zondagen of algemeen erkende Christelijke feestdagen aangewezen.

160. Deze wet is, voor zoover niet het tegendeel daarnit blijkt of bij de provinciale wet of de gemeentewet bijzondere regelingen zijn gemaakt, toepasselijk op de verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van de gemeenteraden.

161. Deze wet kan worden aangehaald onder den titel van „kieswet“.

162. De wet van 4 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 37), gewijzigd bij art. VII van de Additioneele artikelen der Grondwet, door de wet van 30 December 1887 (*Staatsblad* n°. 257) en door de wet van 11 Januari 1894 (*Staatsblad* n°. 5) vervalt, behalve voor zoover betreft de wijze van stemmen, waaromtrent de bepalingen van de Eerste Afdeling, § 3, van toepassing blijven, op de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal tot den 15den Mei 1897 en op de verkiezingen van leden der Provinciale Staten en der gemeenteraden tot op nadere wettelijke regeling.

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning	bedoeld in artikel			
					1b 1°	1b 2°	2	2
					Gl. ct. 1.—	Gl. ct. 300.—	Gl. ct. 37.50	Gl. ct. 200.—
Dussen	„	„	„	„				
Munster en Muilkerk	„	„	„	„				
Engelen	„	„	„	„				
Esch	„	„	„	„				
Etten en Leur (kom Etten en kom Leur).	„	„	„	„				
Fijnaart en Heiningen	„	„	„	„				
Geldrop	„	„	„	„				
Gemert (kom)	„	„	„	„				
Gestel en Blarthem (het deel grenzende aan Eind- hoven)	„	„	„	„				
Goirle (kom)	„	„	„	„				
Halsteren	„	„	„	„				
Haps	„	„	„	„				
Helmond (overig deel)	„	„	„	„				
Helvoirt	„	„	„	„				
Herpt	„	„	„	„				
Hooge en Lage Zwaluwe. Klundert.	„	„	„	„				
Linden	„	„	„	„				
Lith	„	„	„	„				
Loon op Zand	„	„	„	„				
Maashees en Overloon	„	„	„	„				
Meeuwen, Hill en Babylo- niënbroek	„	„	„	„				
St. Michielsgestel	„	„	„	„				
Mill en St. Hubert	„	„	„	„				
Nieuwkuik	„	„	„	„				
Nieuw-Vossemeer	„	„	„	„				
Oeffelt	„	„	„	„				
Oirschot (kom).	„	„	„	„				
Oisterwijk (kom)	„	„	„	„				
Ossendrecht	„	„	„	„				
Oudenbosch (overig deel). Prinsenhage (overig deel). Rosendaal en Nispen (ove- rig deel)	„	„	„	„				
Sprang	„	„	„	„				
Standdaarbuiten	„	„	„	„				
Steenbergen en Kruisland. Stratum (het deel gren- zende aan Eindhoven)	„	„	„	„				
Strijp (het deel grenzende aan Eindhoven)	„	„	„	„				
Terheiden	„	„	„	„				
Tongelre (het deel gren- zende aan Eindhoven)	„	„	„	„				
Valkenswaard	„	„	„	„				
Veghel (kom) en Midde- gaal	„	„	„	„				
Vierlingsbeek	„	„	„	„				
Vlijmen	„	„	„	„				
Wanrooy	„	„	„	„				
Willemstad	„	„	„	„				

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning	bedoeld in artikel			
					1b 1°	1b 2°	2	2
					Gl. ct. 1.—	Gl. ct. 300.—	Gl. ct. 37.50	Gl. ct. 200.—
Woensdrecht	„	„	„	„				
Woensel (het deel gren- zende aan Eindhoven)	„	„	„	„				
Wouw	„	„	„	„				
Zevenbergen.	„	„	„	„				
Zundert (kom)	„	„	„	„				
Cuyk en St. Agatha (ove- rig deel)	0.80	275.—	25.—	175.—				
Dongen (overig deel)	„	„	„	„				
Etten en Leur (overig deel) Geertruidenberg (overig deel)	„	„	„	„				
Gemert (overig deel)	„	„	„	„				
Gestel en Blarthem (ove- rig deel)	„	„	„	„				
Ginneken en Bavel (ove- rig deel)	„	„	„	„				
Goirle (overig deel)	„	„	„	„				
Mierlo (overig deel)	„	„	„	„				
Oirschot (overig deel)	„	„	„	„				
Oisterwijk (overig deel). Oosterhout (overig deel). Rosmalen (overig deel). Stratum (overig deel)	„	„	„	„				
Strijp (overig deel)	„	„	„	„				
Teteringen (dorp)	„	„	„	„				
Tongelre (overig deel)	„	„	„	„				
Veghel (overig deel)	„	„	„	„				
de Werken en Sleuwijk (overig deel)	„	„	„	„				
Werkendam (overig deel). Woensel (overig deel)	„	„	„	„				
Woudrichem (overig deel). Zundert (overig deel).	„	„	„	„				
Overige gemeenten	„	„	„	„				

Provincie Gelderland.

Arnhem (behalve de buit- tenwijken en Schaars- bergen)	2.—	500.—	100.—	325.—
Arnhem (buitenwijken)	1.75	450.—	87.50	300.—
Nijmegen (stad)	1.50	400.—	75.—	275.—
Culemborg	1.25	350.—	62.50	250.—
Nijmegen (Hatert en Hees, rondom Nijmegen)	„	„	„	„
Renkum (Oosterbeek).	„	„	„	„
Rheden (Velp)	„	„	„	„
Tiel	„	„	„	„
Ubbergen (Beek)	„	„	„	„
Wageningen (stad)	„	„	„	„
Zutphen	„	„	„	„
Apeldoorn (kom v/d hoofd- afdeeling Apeldoorn)	1.—	325.—	50.—	225.—

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning				
					bedoeld in artikel			
					1 ^o	1 ^o	2	2
Brummen (kom)	1.—	325.—	50.—	225.—				
Buurmalsen en Tricht (dorpen)	"	"	"	"				
Doesburgh	"	"	"	"				
Doetinchem (stad).	"	"	"	"				
Ede (kom)	"	"	"	"				
Geldermalsen (kom)	"	"	"	"				
Harderwijk (stad).	"	"	"	"				
Herwen en Aerdt (Tol- kamer)	"	"	"	"				
Nijmegen (overig deel)	"	"	"	"				
Renkum (dorp).	"	"	"	"				
Rheden (Steeg, Dieren en Ellekom)	"	"	"	"				
Vuren en Dalem (Dalem).	"	"	"	"				
Zalt-Bommel	"	"	"	"				
Zevenaar (stad).	"	"	"	"				
Ammerzoden	300.—	37.50	200.—					
Arnhem (Schaarsbergen).	"	"	"	"				
Barneveld (kom)	"	"	"	"				
Beesd.	"	"	"	"				
Bemmel	"	"	"	"				
Beuningen	"	"	"	"				
Bensichem	"	"	"	"				
Brakel	"	"	"	"				
Brummen (overig deel)	"	"	"	"				
Buren	"	"	"	"				
Buurmalsen (overig deel).	"	"	"	"				
Deil	"	"	"	"				
Didam (kom)	"	"	"	"				
Dodewaard	"	"	"	"				
Doorwerth	"	"	"	"				
Driel (kom Kerk-Driel)	"	"	"	"				
Druuten (kom)	"	"	"	"				
Duiven	"	"	"	"				
Echteld	"	"	"	"				
Ede (Bennekom, Veenen- daal en Lunteren)	"	"	"	"				
Elburg	"	"	"	"				
Elst	"	"	"	"				
Ermelo (dorpen Ermelo en Nunspeet)	"	"	"	"				
Ewijk.	"	"	"	"				
Geldermalsen (overig deel)	"	"	"	"				
Gent	"	"	"	"				
Groesbeek (kom)	"	"	"	"				
Hattem (stad)	"	"	"	"				
Hedel.	"	"	"	"				
Hemmen.	"	"	"	"				
Herwen en Aerdt (Lobith)	"	"	"	"				
Heteren	"	"	"	"				
Huissen	"	"	"	"				
Hummelo (dorpen Hum- melo en Laag-Keppel)	"	"	"	"				
Hurwenen	"	"	"	"				

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning				
					bedoeld in artikel			
					1 ^o	1 ^o	2	2
IJzendoorn	1.—	300.—	37.50	200.—				
Kesteren	"	"	"	"				
Lienden	"	"	"	"				
Lochem (kom)	"	"	"	"				
Maurik	"	"	"	"				
Millingen (kom)	"	"	"	"				
Nijkerk	"	"	"	"				
Pannerden	"	"	"	"				
Renkum (overig deel)	"	"	"	"				
Rheden (Spankeren)	"	"	"	"				
Rossum	"	"	"	"				
Rozendaal	"	"	"	"				
Valburg	"	"	"	"				
Voorst	"	"	"	"				
Vorden (kom)	"	"	"	"				
Vuren en Dalem (Vuren)	"	"	"	"				
Wadenoijen	"	"	"	"				
Wageningen (overig deel).	"	"	"	"				
Wamel (kom)	"	"	"	"				
Warnsveld (kom)	"	"	"	"				
Westervoort (kom)	"	"	"	"				
Wijchen (kom).	"	"	"	"				
Winterswijk (dorp)	"	"	"	"				
Wisch (Terborg)	"	"	"	"				
Zoelen	"	"	"	"				
Apeldoorn (overig deel)	0.80	275.—	25.—	175.—				
Barneveld (overig deel)	"	"	"	"				
Didam (overig deel)	"	"	"	"				
Doetinchem (stad, sche- pendom)	"	"	"	"				
Driel (overig deel)	"	"	"	"				
Druuten (overig deel).	"	"	"	"				
Ede (overig deel)	"	"	"	"				
Ermelo (overig deel)	"	"	"	"				
Groesbeek (overig deel)	"	"	"	"				
Harderwijk (overig deel).	"	"	"	"				
Hattem (overig deel).	"	"	"	"				
Herwen en Aerdt (overig deel)	"	"	"	"				
Hummelo (overig deel)	"	"	"	"				
Lochem (overig deel).	"	"	"	"				
Millingen (overig deel)	"	"	"	"				
Rheden (Laag Soeren)	"	"	"	"				
Ubbergen (overig deel)	"	"	"	"				
Vorden (overig deel).	"	"	"	"				
Wamel (overig deel)	"	"	"	"				
Warnsveld (overig deel).	"	"	"	"				
Westervoort (overig deel).	"	"	"	"				
Wijchen (overig deel)	"	"	"	"				
Winterswijk (overig deel).	"	"	"	"				
Wisch (overig deel)	"	"	"	"				
Zevenaar (overig deel)	"	"	"	"				
Overige gemeenten	"	"	"	"				

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning
		bedoeld in artikel		
	18 1°	18 2°	2	2

Provincie Noord-Holland.

	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.
Amsterdam (behalve de bij de wet van 20 Maart 1896 (<i>Staatsblad</i> n°. 39) aan Amsterdam toegevoegde, doch in deze tabel afzonderlijk genoemde voormalige deelen van Nieuwer-Amstel, Sloten en Diemen)	2.50	550.—	125.—	350.—
Amsterdam (de voormalige wijk H van Nieuwer-Amstel en het bij de wet van 20 Maart 1896 (<i>Staatsblad</i> n°. 39) aan Amsterdam toegevoegd voormalig deel van Sloten)	2.—	500.—	100.—	325.—
Haarlem	"	"	"	"
Haarlemmerliede en Spaarnwoude (in de onmiddellijke omgeving van Haarlem)	"	"	"	"
Heemstede (Meester Lotte- laan)	"	"	"	"
Ouder-Amstel (Omval)	"	"	"	"
Sloten (Sloterdijk, Baars- jes en IJpolder)	"	"	"	"
Watergraafsmeer	"	"	"	"
Weesp	1.75	450.—	87.50	300.—
Alkmaar	1.50	400.—	75.—	275.—
Velzen (IJmuiden)	"	"	"	"
Zaandam	"	"	"	"
Amsterdam (het bij de wet van 20 Maart 1896 (<i>Staatsblad</i> n°. 39) aan Amsterdam toegevoegde voormalige deel van Diemen)	1.25	350.—	62.50	250.—
Beverwijk	"	"	"	"
Bloemendaal (Bloemen- daal en Overveen)	"	"	"	"
Bussum	"	"	"	"
Diemen	"	"	"	"
Haarlemmerliede en Spaarnwoude (Halfweg). den Helder (den Helder en Nieuwe-Diep)	"	"	"	"
Hilversum	"	"	"	"
Hoorn	"	"	"	"
Koog aan de Zaan	"	"	"	"
Muiden	"	"	"	"
Purmerend	"	"	"	"
Sloten (Sloten en Osdorp).	"	"	"	"

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning
		bedoeld in artikel		
	18 1°	18 2°	2	2

	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.
Velzen (Jan Gijzenvaart).	1.25	350.—	62.50	250.—
Wormerveer.	"	"	"	"
Zaandijk	"	"	"	"
Aalsmeer.	1.—	325.—	50.—	225.—
Amsterdam (het bij de wet van 20 Maart 1896 (<i>Staatsblad</i> n°. 39) aan Amsterdam toegevoegde overige deel van Nieuwer-Amstel)	"	"	"	"
Beemster.	"	"	"	"
Bennebroek	"	"	"	"
Bloemendaal (Vogelen- zang).	"	"	"	"
Broek op Langendijk.	"	"	"	"
Buiksloot	"	"	"	"
Edam.	"	"	"	"
Enkhuizen	"	"	"	"
Haarlemmerliede en Spaarnwoude (overig d.)	"	"	"	"
Haarlemmermeer	"	"	"	"
Heemstede (overig deel)	"	"	"	"
Huizen	"	"	"	"
IJpendam	"	"	"	"
Krommenie	"	"	"	"
Landsmeer	"	"	"	"
Medemblik	"	"	"	"
Monnickendam	"	"	"	"
Naarden	"	"	"	"
Nieuwendam	"	"	"	"
Nieuwer-Amstel	"	"	"	"
Noord-Scharwoude.	"	"	"	"
Oosthuizen	"	"	"	"
Oostzaan	"	"	"	"
Oudkarspel	"	"	"	"
Ouder-Amstel (overig d.)	"	"	"	"
Ransdorp	"	"	"	"
Schoten	"	"	"	"
Spaarndam	"	"	"	"
Uitgeest	"	"	"	"
Uithoorn	"	"	"	"
Velzen (overig deel)	"	"	"	"
Weesperkarspel.	"	"	"	"
Westzaan	"	"	"	"
Wijde-Wormer	"	"	"	"
Wijk aan Zee en Duin	"	"	"	"
Wormer	"	"	"	"
Zandvoort	"	"	"	"
Zuid-Scharwoude	"	"	"	"
Abbekerk	"	300.—	37.50	200.—
Akersloot	"	"	"	"
Andijk	"	"	"	"
Ankeveen	"	"	"	"
Anna Paulowna	"	"	"	"
Assendelft	"	"	"	"

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning	
		bedoeld in artikel			
		16 1°	16 2°	2	2
's Heer Arendskerke	Gl. et 1.—	Gl. et. 300.—	Gl. et. 37.50	Gl. et. 200.—	
's Heerenhoek	"	"	"	"	
Heinkenszand	"	"	"	"	
Hoedekenskerke	"	"	"	"	
Hulst	"	"	"	"	
Kapelle	"	"	"	"	
Kats	"	"	"	"	
Kattendijke	"	"	"	"	
Kerkwerve	"	"	"	"	
Kloetinge	"	"	"	"	
Kortgene	"	"	"	"	
Koudekerke (overig deel).	"	"	"	"	
Krabbendijke	"	"	"	"	
Kruiningen	"	"	"	"	
St. Laurens (dorp)	"	"	"	"	
St. Maartensdijk	"	"	"	"	
Meliskerke	"	"	"	"	
Nieuwerkerk	"	"	"	"	
Nieuw- en St. Joosland	"	"	"	"	
Nisse	"	"	"	"	
Noordgouwe	"	"	"	"	
Noordwelle	"	"	"	"	
Oosterland	"	"	"	"	
Oostkapelle	"	"	"	"	
Oudelande	"	"	"	"	
Oud-Vossemeer	"	"	"	"	
Ouwerkerk	"	"	"	"	
Ovezande	"	"	"	"	
St. Philipsland	"	"	"	"	
Poortvliet	"	"	"	"	
Renesse	"	"	"	"	
Rilland-Bath	"	"	"	"	
Ritthem	"	"	"	"	
Sas van Gent	"	"	"	"	
Scherpenisse	"	"	"	"	
Schore	"	"	"	"	
Serooskerke (Schouwen)	"	"	"	"	
Serooskerke (Walcheren)	"	"	"	"	
Stavenisse	"	"	"	"	
Tholen	"	"	"	"	
Veere	"	"	"	"	
Vrouwenpolder	"	"	"	"	
Waarde	"	"	"	"	
Wemeldinge	"	"	"	"	
Westkapelle	"	"	"	"	
Wissekerke	"	"	"	"	
Wolphaartsdijk	"	"	"	"	
Zonnemaire	"	"	"	"	
Zoutelande	"	"	"	"	
Axel (overig deel)	0.80	275.—	25.—	175.—	
Neuzen (overig deel)	"	"	"	"	
Overige gemeenten	"	"	"	"	

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning	
		bedoeld in artikel			
		16 1°	16 2°	2	2

Provincie Utrecht.

	Gl. et	Gl. et.	Gl. et.	Gl. et.
Jutphaas (het bij de wet van 20 Maart 1896 (Staatsblad n°. 40) aan Jutphaas toegevoegde voormalige deel van Utrecht)	2.—	500.—	100.—	325.—
Oudenrijn (het bij de wet van 20 Maart 1896 (Staatsblad n°. 40) aan Oudenrijn toegevoegde voormalige deel van Utrecht)	"	"	"	"
Utrecht (behalve de bij de wet van 20 Maart 1896 (Staatsblad n°. 40) aan Utrecht toegevoegde voormalige deelen van de Bildt, Jutphaas en Oudenrijn)	"	"	"	"
Utrecht (de bij de wet van 20 Maart 1896 (Staatsblad n°. 40) aan Utrecht toegevoegde voormalige deelen van de Bildt en Jutphaas)	1.75	450.—	87.50	300.—
Amersfoort (stad)	1.50	400.—	75.—	275.—
Baarn (kom)	1.25	350.—	62.50	250.—
de Bildt (kom)	"	"	"	"
Soest (Soestdijk, Lang-eind, Middelwijk en de Kerkeburen)	"	"	"	"
Zeist (kom)	"	"	"	"
Abcoude-Baambrugge	1.—	325.—	50.—	225.—
Abcoude-Proostdijk	"	"	"	"
Breukelen-Nijenrode	"	"	"	"
Breukelen-St. Pieters (Vechtzijde)	"	"	"	"
Driebergen	"	"	"	"
Harmelen	"	"	"	"
Jutphaas (overig deel)	"	"	"	"
Loenen	"	"	"	"
Maarssen	"	"	"	"
Maarsseveen (Nieuw-)	"	"	"	"
Nigtevecht	"	"	"	"
Oudenrijn (de Meern)	"	"	"	"
Rhenen (stad)	"	"	"	"
Rijsenburg	"	"	"	"
Veenendaal (dorp)	"	"	"	"
Veldhuizen (de Meern)	"	"	"	"
Vleuten (de Meern)	"	"	"	"
Vreeland	"	"	"	"
Vreeswijk	"	"	"	"
Wijk bij Duurstede	"	"	"	"

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini-	Vrije	Vrije
		num	woning	woning
		in-	of in-	en in-
		komen	woning	woning
		bedoeld in artikel		
		1 ^o	2 ^o	2
		Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.
Willige Langerak (nabij Schoonhoven)	1.—	325.—	50.—	225.—
Achtthhoven	"	300.—	37.50	200.—
Amerongen	"	"	"	"
Amersfoort (overig deel).	"	"	"	"
Baarn (overig deel)	"	"	"	"
Benschop	"	"	"	"
Bruckelen St. Pieters (Bruckelerveen)	"	"	"	"
Bunnik	"	"	"	"
Bunschoten	"	"	"	"
Cothen	"	"	"	"
Doorn	"	"	"	"
Eemnes	"	"	"	"
Haarzuilens	"	"	"	"
Hoerkoop	"	"	"	"
Hoogland	"	"	"	"
Houten	"	"	"	"
IJsselstein	"	"	"	"
Jaarsveld	"	"	"	"
Kamerik	"	"	"	"
Kockengen	"	"	"	"
Laag-Nieuwkoop	"	"	"	"
Langbroek	"	"	"	"
Leersum	"	"	"	"
Leusden	"	"	"	"
Linschoten	"	"	"	"
Loenersloot	"	"	"	"
Loosdrecht	"	"	"	"
Lopik	"	"	"	"
Maarn	"	"	"	"
Maarsseveen (Oud)	"	"	"	"
Maartensdijk	"	"	"	"
Mijdrecht	"	"	"	"
Montfoort	"	"	"	"
Odijk	"	"	"	"
Oudenrijn (overig deel)	"	"	"	"
Polsbroek	"	"	"	"
Renswoude	"	"	"	"
Rhenen (overig deel)	"	"	"	"
Ruwiel	"	"	"	"
Schalkwijk	"	"	"	"
Snelrewaard	"	"	"	"
Stutenburg	"	"	"	"
Tienhoven	"	"	"	"
Tull en 't Waal	"	"	"	"
Utrecht (het bij de wet van 20 Maart 1896 (Staatsblad n°. 40) aan Utrecht toegevoegde voormalige deel van Oudenrijn).	"	"	"	"
Veenendaal (overig deel).	"	"	"	"
Veldhuizen (overig deel).	"	"	"	"
Vinkeveen	"	"	"	"
Vleuten (overig deel).	"	"	"	"

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini-	Vrije	Vrije
		num	woning	woning
		in-	of in-	en in-
		komen	woning	woning
		bedoeld in artikel		
		1 ^o	2 ^o	2
		Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.
Werkhoven	1.—	300.—	37.50	200.—
Westbroek	"	"	"	"
Willeskop	"	"	"	"
Willige Langerak (overig deel).	"	"	"	"
Wilnis	"	"	"	"
Woudenberg.	"	"	"	"
Zegveld	"	"	"	"
Zuilen	"	"	"	"
de Bildt (overig deel)	0.80	275.—	25.—	175.—
Soest (overig deel)	"	"	"	"
Zeist (overig deel)	"	"	"	"

Provincie Friesland.

Leeuwarden	1.50	400.—	75.—	275.—
Bolsward	1.25	350.—	62.50	250.—
Franeke (beh. Vijf- en Zevenhuizen en Uitburen).	"	"	"	"
Harlingen	"	"	"	"
Leeuwarderadeel (Huisum, Schrans en verlengde Schrans)	"	"	"	"
Sneek	"	"	"	"
Aengwirden (Heerenveen) 't Bildt	1.—	325.—	50.—	225.—
Haskerland (Nijehaske tot en met de Schans en de Joure)	"	"	"	"
Lemsterland (de Lemmer) Schoterland (Heerenveen) Utingeradeel (Akkrum)	1.—	300.—	37.50	200.—
Achtkarspen	"	"	"	"
Aengwirden (overig deel). Baarderadeel	"	"	"	"
Barradeel	"	"	"	"
Dantumadeel	"	"	"	"
Dockum	"	"	"	"
Doniawerstal	"	"	"	"
Ferwerderadeel	"	"	"	"
Franeke (Vijf- en Zevenhuizen en Uitburen)	"	"	"	"
Franekeradeel	"	"	"	"
Gaasterland	"	"	"	"
Haskerland (overig deel). Hemelumer Oldephaert	"	"	"	"
Hennaarderadeel	"	"	"	"
Hindeloopen	"	"	"	"
Idaarderadeel	"	"	"	"
IJlst	"	"	"	"
Kollumerland	"	"	"	"
Leeuwarderadeel (overig deel)	"	"	"	"
Lemsterland (overig deel).	"	"	"	"

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs		Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning
	bedoeld in artikel				
	1 ^o	2 ^o	2	2	
	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	
Menaldumadeel	1.—	300.—	37.50	200.—	
Oostdongeradeel	"	"	"	"	
Opsterland	"	"	"	"	
Ranwerderhem	"	"	"	"	
Schoterland (overig deel).	"	"	"	"	
Sloten	"	"	"	"	
Smallingerland	"	"	"	"	
Stavoreu	"	"	"	"	
Tietjerksteradeel	"	"	"	"	
Utingeradeel (overig deel).	"	"	"	"	
Westdongeradeel	"	"	"	"	
Weststellingwerf (Wol- vega)	"	"	"	"	
Wijmbritseradeel	"	"	"	"	
Workum	"	"	"	"	
Weststellingwerf (overig deel).	0.80	275.—	25.—	175.—	
Overige gemeenten	"	"	"	"	

Provincie Overijssel.

Zwolle	1.75	450.—	87.50	300.—
Deventer	1.50	400.—	75.—	275.—
Enschede	"	"	"	"
Kampen (stad)	"	"	"	"
Hengelo (kom en naaste omgeving)	1.25	350.—	62.50	250.—
Almelo (Ambt) (bij de stad)	1.—	325.—	50.—	225.—
Almelo (stad)	"	"	"	"
Borne (kom en naaste om- geving)	"	"	"	"
IJsselmuiden (kom)	"	"	"	"
Lonneker (bij Enschedé alsmede Glanerbrugge).	"	"	"	"
Losser (nabij Oldenzaal).	"	"	"	"
Oldenzaal	"	"	"	"
Steenwijk	"	"	"	"
Avereest	"	300.—	37.50	200.—
Blokzijl	"	"	"	"
Dalfsen	"	"	"	"
Delden (stad)	"	"	"	"
Diepenveen	"	"	"	"
Genemuiden	"	"	"	"
Goor	"	"	"	"
Grafhorst	"	"	"	"
Hasselt	"	"	"	"
IJsselmuiden (overig d.).	"	"	"	"
Kampen (overig deel)	"	"	"	"
Kamperveen	"	"	"	"
Markelo (karspel Goor)	"	"	"	"
Oldemarkt	"	"	"	"
Olst	"	"	"	"
Raalte	"	"	"	"
Rijssen	"	"	"	"

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs		Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning
	bedoeld in artikel				
	1 ^o	2 ^o	2	2	
	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	
Steenwijkerwold	1.—	300.—	37.50	200.—	
Vollenhove (Stad)	"	"	"	"	
Vollenhove (Ambt)	"	"	"	"	
Wijhe (behalve Marle)	"	"	"	"	
Wilsum	"	"	"	"	
Zalk en Veeccaten	"	"	"	"	
Zwartsluis	"	"	"	"	
Zwollerkerspel	"	"	"	"	
Almelo (Ambt) (overig d.)	0.80	275.—	25.—	175.—	
Borne (overig deel)	"	"	"	"	
Hengelo (overig deel)	"	"	"	"	
Lonneker (overig deel)	"	"	"	"	
Losser (overig deel)	"	"	"	"	
Markelo (overig deel)	"	"	"	"	
Wijhe (Marle)	"	"	"	"	
Overige gemeenten	"	"	"	"	

Provincie Groningen.

Groningen	2.—	500.—	100.—	325.—
Haren (Helpman)	1.75	450.—	87.50	300.—
Appingedam (Appinge- dam, het Bolwerk en Solwerd)	1.—	325.—	50.—	225.—
Delfzijl (Delfzijl en Farm- sum)	"	"	"	"
Haren (dorp)	"	"	"	"
Hoogezand	"	"	"	"
Nieuweschans	"	"	"	"
Onstwedde (Stadskanaal).	"	"	"	"
Oude Pekel-A	"	"	"	"
Sappemeer	"	"	"	"
Slochteren (Foxham)	"	"	"	"
Veendam	"	"	"	"
Wildervank	"	"	"	"
Winschoten	"	"	"	"
Zuidbroek	"	"	"	"
Appingedam (Opwierda, Marssum, Jukwerd en Tjamsweerd)	"	300.—	37.50	200.—
Delfzijl (Weiwerd, Heves- kes, Oterdum, Meed- huizen en Uitwierda).	"	"	"	"
Haren (overig deel)	"	"	"	"
Onstwedde (overig deel).	"	"	"	"
Slochteren (overig deel).	"	"	"	"
Overige gemeenten	"	"	"	"

Provincie Drenthe.

Assen	1.—	325.—	50.—	225.—
Borger (Nieuw-Buinen)	"	"	"	"
Meppel	"	"	"	"

GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning	GEMEENTE OF DEEL DER GEMEENTE.	Huur prijs	Mini- mum in- komen	Vrije woning of in- woning	Vrije kost en in- woning								
										bedoeld in artikel				bedoeld in artikel			
										1b 1°	1b 2°	2	2	1b 1°	1b 2°	2	2
Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.	Gl. ct.									
Anlo (Annerveen, Spijkerboor, Eexterveen, Annerveensch kanaal en Eexterveensch kanaal)	1.—	300.—	37.50	200.—	Beek (dorp)	1.—	300.—	37.50	200.—								
Borger (veengedeelte)	"	"	"	"	Bemelen	"	"	"	"								
Coevorden (kom)	"	"	"	"	Berg en Terblijt (overig d.)	"	"	"	"								
Emmen (Nieuw-Amsterdam)	"	"	"	"	Bergen	"	"	"	"								
Gasselte (Gasselterboerveen, Gasselterboerveenschemond, Gasselternijveen en Gasselternijveenschemond)	"	"	"	"	Bocholtz	"	"	"	"								
Gieten (Gieterveen, Bonnerveen en Bareveld)	"	"	"	"	Borgharen	"	"	"	"								
Hoogeveen (kom)	"	"	"	"	Bunde	"	"	"	"								
Nijveen	"	"	"	"	Echt (kom)	"	"	"	"								
Odoorn (veengedeelte)	"	"	"	"	Eygelshoven	"	"	"	"								
Roden (Nietap)	"	"	"	"	Eysden	"	"	"	"								
Ruinerwold	"	"	"	"	St. Geertruid	"	"	"	"								
de Wijk	"	"	"	"	Gronsveld (overig deel)	"	"	"	"								
Anlo (overig deel)	0.80	275.—	25.—	175.—	Gulpen (kom)	"	"	"	"								
Borger (overig deel)	"	"	"	"	Heerlen (overig deel)	"	"	"	"								
Coevorden (overig deel)	"	"	"	"	Horn	"	"	"	"								
Emmen (overig deel)	"	"	"	"	Horst (kom)	"	"	"	"								
Gasselte (overig deel)	"	"	"	"	Houthem	"	"	"	"								
Gieten (overig deel)	"	"	"	"	Hulsberg	"	"	"	"								
Hoogeveen (overig deel)	"	"	"	"	Itteren	"	"	"	"								
Odoorn (overig deel)	"	"	"	"	Kerkrade (overig deel)	"	"	"	"								
Roden (overig deel)	"	"	"	"	Klimmen	"	"	"	"								
Overige gemeenten	"	"	"	"	Maasniel	"	"	"	"								
					Meerssen (sectie A)	"	"	"	"								
					Mesch	"	"	"	"								
					Mheer	"	"	"	"								
					Mook	"	"	"	"								
					Nieuwenhagen	"	"	"	"								
					Ottersum	"	"	"	"								
					Oud-Valkenburg	"	"	"	"								
					Rijckholt	"	"	"	"								
					Roermond (overig deel)	"	"	"	"								
					Schaesberg	"	"	"	"								
					Schin op Geulle	"	"	"	"								
					Simpelveld	"	"	"	"								
					Sittard (kom)	"	"	"	"								
					Swalmen (kom)	"	"	"	"								
					Tegelen	"	"	"	"								
					Ubach over Worms	"	"	"	"								
					Vaals (overig deel)	"	"	"	"								
					Venlo (overig deel)	"	"	"	"								
					Venray (dorp)	"	"	"	"								
					Voerendaal	"	"	"	"								
					Weert (kom)	"	"	"	"								
					Wijre	"	"	"	"								
					Wittern	"	"	"	"								
					Beek (overig deel)	0.80	275.—	25.—	175.—								
					Echt (overig deel)	"	"	"	"								
					Gulpen (overig deel)	"	"	"	"								
					Horst (overig deel)	"	"	"	"								
					Maasbree (overig deel)	"	"	"	"								
					Sittard (overig deel)	"	"	"	"								
					Swalmen (overig deel)	"	"	"	"								
					Venray (overig deel)	"	"	"	"								
					Weert (overig deel)	"	"	"	"								
					Overige gemeenten	"	"	"	"								

Provincie Limburg.

Heer (bij Maastricht)	1.25	350.—	62.50	250.—
Maastricht	"	"	"	"
Meerssen (sectie C)	"	"	"	"
Roermond (kom)	"	"	"	"
Venlo (stad met het stads-gedeelte v/d Bantuin)	"	"	"	"
Ambij	1.—	325.—	50.—	225.—
Berg en Terblijt (Plenkert)	"	"	"	"
Gennep	"	"	"	"
Gronsveld (Hengem)	"	"	"	"
Heer (overig deel)	"	"	"	"
Heerlen (kom)	"	"	"	"
Kerkrade (Kerkrade en Holz)	"	"	"	"
Maasbree (kom v. Blerick)	"	"	"	"
Meerssen (sectiën B en D)	"	"	"	"
Oud-Vroenhoven	"	"	"	"
St. Pieter	"	"	"	"
Vaals (kom)	"	"	"	"
Valkenburg	"	"	"	"

TABEL,
bedoeld in art. 127 der Kieswet.

KIESDISTRICTEN.

Groningen.

GEMEENTEN EN GEDEELTEN VAN GEMEENTEN,
VAN DE KIESDISTRICTEN.

Groningen.

Hoogezand.

Hoogezand, Haren, Noorddijk, Bedum, ten
Boer, Slochteren.

Zuidhorn.

Zuidhorn, Aduard, Ezinge, Leens, Ulrum,
Oldehove, Grijskerk, Oldekerk, Grootegast,
Marum, Adorp, Hoogkerk, Leek, Kloosterburen,
Winsum.

Appingedam.

Appingedam, Delfzijl, 't Zandt, Bierum, Uit-
huizermeeden, Uithuizen, Usquert, Warffam,
Beurum, Baflo, Stedum, Middelstum, Kantens,
Loppersum.

Winschoten.

Winschoten, Termunten, Nieuwe Schans,
Beerta, Nieuwolda, Midwolda, Finsterwolde,
Noordbroek, Zuidbroek, Scheemda, Bellingwolde,
Wedde.

Veendam.

Veendam, Meeden, Sappemeer, Muntendam,
Oude-Pekela, Nieuwe-Pekela, Vlagtwedde, Onst-
wedde.

Assen.

Assen, Wildervank, Zuidlaren, Anlo, Gieten,
Gasselte, Roden, Peize, Eelde, Norg, Vries, Rolde.

Emmen.

Emmen, Borger, Odoorn, Schoonebeek, Dalen,
Zweeloo, Sleen, Oosterhesselen, Coevorden, Wes-
terbork, Beilen.

Leeuwarden.

Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Idaarderadeel.

Harlingen.

Harlingen, Barradeel, Wonseradeel, Bolsward,
Workum, Hindeloopen.

Franeker.

Franeker, Franekeradeel, 't Bildt, Menaldu-
madeel, Baarderadeel, Hennaarderadeel.

Sneek.

Sneek, Wijmbritseradeel, Stavoren, Hemelum-
er, Oldephaert, IJlst, Gaasterland, Sloten, Rauwer-
derhem, Doniawerstal.

Schoterland.

Schoterland, Utingeradeel, Opsterland, Has-
kerland, Aengwirden.

Dokkum.

Dokkum, Oostdongeradeel, Westdongeradeel,
Dantumadeel, Ferwerderadeel, Ameland, Schier-
monnikoog.

Tietjerksteradeel.

Tietjerksteradeel, Kollumerland, Achtkarspe-
len, Smallingerland.

Weststellingwerf.

Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Lemster-
land, Smilde, Diever, Vledder, Havelte.

Steenwijk.

Steenwijk, Steenwijkerwold, Oldemarkt, Kujare,
Blankenham, Blokzijl, Stad-Vollenhove, Ambt-
Vollenhove, Giethoorn, Wanneperveen, Zwartsluis,
Staphorst, Hasselt, Genemuiden, Nieuwleusen.

Meppel.

Meppel, Dwingelo, Nijeveen, Ruinen, Ruiner-
wold, Hoogeveen, Zuidwolde, de Wijk, Ayereest.

Zwolle.

Zwolle, Zwollerkerkspel, Dalfsen, Wijhe, Heino.

Kampen.

Kampen, Kamperveen, Grafhorst, IJsselmui-
den, Wilsum, Zalk en Veecaten, Oldebroek,
Elburg, Doornspijk, Heerde, Hattem.

Ommen.

Stad-Ommen, Ambt-Ommen, Gramsbergen,
Stad-Hardenberg, Ambt-Hardenberg, den Ham,
Hellendoorn, Vriezenveen, Raalte, Holten.

Almelo.

Stad-Almelo, Ambt-Almelo, Tnbbergen, Oot-
marsum, Denekamp, Wierden, Weerselo, Borne,
Rijssen.

Enschede.

Enschede, Oldenzaal, Losser, Haaksbergen,
Hengelo, Lonneker.

Deventer.

Deventer, Diepenveen, Bathmen, Voorst, Olst.

Lochem.

Lochem, Markelo, Goor, Stad-Delden, Ambt-
Delden, Diepenheim, Gorsse, Laren, Borculo,
Neede, Eibergen, Ruurlo, Groenlo.

Zutphen.

Zutphen, Vorden, Warnsveld, Brummen, Hen-
gelo, Steenderen, Hummelo, Doesburg.

Doetinchem.

Stad-Doetinchem, Ambt-Doetinchem, Winters-
wijk, Aalten, Lichtenvoorde, Wisch, Dinxperlo,
Zelhem, Gendringen.

Rheden.

Rheden, Zevenaar, Rozendaal, Westervoort, Duiven, Huissen, Didam, Angerlo, Bergh, Wehl, Herwen en Aerdt.

Arnhem.

Arnhem.

Elst.

Elst, Wageningen, Doorwerth, Renkum, Valburg, Heteren, Hemmen, Bommel, Gent, Panmerden, Ewijk, Beuningen.

Nijmegen.

Nijmegen, Millingen, Ubbergen, Groesbeek, Heumen.

Druten.

Druten, Overasselt, Wijchen, Balgoy, Batenburg, Bergharen, Horssen, Appeltorn, Driel, Hurwenen, Rossum, Zalt-Bommel, Ammerzoden, Brakel, Zuilichem, Poederoijen, Hedel, Kerkwijk, Cameren, Dreumel, Wamel, Heerwaarden.

Tiel.

Tiel, Zoelen, Geldermalsen, Wadenoijen, Est en Opijnen, Ophemert, Varik, Deil, Beest, Waardeburg, Haafden, Maurik, Lienden, IJzendoorn, Echteld, Dodewaard, Kesteren.

Wijk bij Duurstede.

Wijk bij Duurstede, Driebergen, Rijsenburg, Langbroek, Cothen, Werkhoven, Odijk, Houten, Schalkwijk, Tull en 't Waal, Jutphaas, Vreeswijk, IJsselstein, Lopik, Jaarsveld, Benschop, Willige Langerak, Moutfoort, Hoenkoop, Polabroek, Willeskop, Snelrewaard, Culemborg, Beusichem, Buren, Buurmalsen, Bunnik, Oudenrijn.

Ede.

Ede, Barneveld, Nijkerk, Scherpenzeel, Renswoude, Veenendaal, Rheden, Amerongen, Leersum, Hoevelaken.

Amersfoort.

Amersfoort, Bunschoten, Eemnes, Baarn, Hoogland, Soest, Stoutenburg, Leusden, Woudenberg, Maarn, Zeist, Doorn, de Bildt, Maartensdijk, Aebttienhoven, Westbroek.

Apeldoorn.

Apeldoorn, Epe (1), Ermelo, Harderwijk, Putten.

Utrecht I.

Het deel der gemeente Utrecht, gelegen oostelijk van den Krommen Rijn, de Oude Gracht en de Vecht.

(1) In de wet staat *Ede*, terwijl *Epe* is bedoeld. (Beraadsl. 1° Kamer.)

Utrecht II.

Het overige gedeelte der gemeente Utrecht.

Breukelen.

Breukelen-Nijenrode, Breukelen-St. Pieters, Nieuwveen, Nieuwkoop, Zevenhoven, Ter Aar, Abeonde-Proostdij, Abcoude-Baambrugge, Loosdrecht, Vinkeveen, Vreeland, Loenen, Loenersloot, Mijdrecht, Wilnis, Maarssen, Maarssen, Tienhoven, Zuilen, Vleuten, Laagnieuwkoop, Kockengen, Kamerik, Zegveld, Haarzuilens, Ruwiel, Harmelen, Veldhuizen, Linschoten.

Hilversum.

Hilversum, Ouder-Amstel, Watergraafsmeer, Diemen, Muiden, Naarden, Huizen, Blaricum, Larum, Bussum, Weesp, Weesperkarspel, Ankeveen, Nederhorst den Berg, Nigtevecht, Kortenhoef, 's Graveland.

Hoorn.

Hoorn, Zwaag, Berkhout, Avenhorn, Ursem, Schermerhorn, Oudendijk, Beets, Beemster, Oosthuizen, Warder, Middelle, Kwadijk, Purmerend, Edam, Katwoude, Monnikendam, Marken.

Enkhuizen.

Enkhuizen, Medemblik, Opperdoes, Twisk, Abbekerk, Hoogwoud, Winkel, Opmeer, Spanbroek, Obdam, Hensbroek, Sijbekarspel, Wognum, Nibbixwoud, Midwoud, Wervershoof, Andijk, Bovenkarspel, Grootebroek, Hoogkarspel, Venstouwen, Blokker-Schellinkhont, Wijdenes, Venhuizen, Urk.

Alkmaar.

Alkmaar, Heiloo, Bergen, Schoorl, Warmenhuizen, Harenkarspel, St. Maarten, Schagen, Wieringerwaard, Barsingerhorn, Nieuwe-Niedorp, Oude-Niedorp, Heerhugowaard, Oudkarspel, Noord-Scharwoude, Zuid-Scharwoude, Broek op Langendijk, St. Pancras, Koedijk, Oudorp, Oterleek.

den Helder.

den Helder, Texel, Vlieland, Terschelling, Wieringen, Anna Paulowna, Zijpe, Callantsoog, Petten.

Amsterdam I.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van het snijpunt der aslijnen van het Noordzeekanaal en zijkanaal H door het midden van het Noordzeekanaal tot aan het Droogdok; vervolgens langs de doorvaart van de Reenegracht tot op het snijpunt van de Prinseneilandsgracht, vervolgens langs die gracht tot langs den Spoordijk, tot aan de Westerdoks-

kade, vervolgens door het midden van de Korte Prinsengracht tot de Noordzijde van de Brouwersgracht tot den Singel en van daar tot aan de Noordzijde van de Korte Korsjespoortsteeg, langs die steeg tot aan de oostzijde van den N.Z. Voorburgwal, vervolgens langs den N.Z. Voorburgwal tot aan de doorsnede van de Raadhuisstraat, daarna de zuidzijde dier straat tot aan de doorvaart van den Singel, vervolgens langs de Oostzijde van den Singel tot de doorvaart van den Binnen-Amstel, daarna langs het noordelijk gedeelte van den Amstel tot den Zwanenburgwal, vervolgens de westzijde van den Zwanenburgwal tot de St.-Anthoniebreedstraat, deze straat langs tot over de Nieuwemarkt, oostelijk langs de Vischmarkt, door het midden (westzijde) van de Geldersche kade naar de doorsnede in het IJ tot aan den afsluitdijk, vervolgens langs dien afsluitdijk tot aan de grens der gemeente en van daar in noordwestelijke richting tot aan het beginpunt.

Amsterdam II.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn getrokken als volgt: van af den afsluitdijk naar Schellingwoude langs de doorsnede van het IJ tot aan den Oostelijken doorgang in het open havenfront langs de oostzijde van de Geldersche kade tot aan de Rechtboomsloot, langs de noordzijde van de Rechtboomsloot tot aan de Oude Schans (noordzijde) tot aan de Rapenburgwal, voorts langs den Rapenburgwal en het Entrepôtdok (Laagte Kadijk) tot aan het snijpunt van de Sarphatistraat; de noordzijde van die straat volgende tot aan de Zeeburgerstraat (noordzijde) en van daar langs de doorvaart in het Loozingskanaal en langs den Diemerdijk tot aan den Immetjeshorn en verder in noordelijke richting over het IJ langs de grens der gemeente, langs den Noorder-IJ- en Zeedijk tot aan het beginpunt.

Amsterdam III.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van af den Immetjeshorn, langs den Diemerdijk tot aan de doorvaart van het Loozingskanaal, vervolgens langs de Buitensingelgracht (zuidzijde) tot aan de Kavaleriekazerne, daarna langs de doorvaart der Muidergracht langs de zuidzijde van den Hortus Botanicus, langs de doorvaart van de Nieuwe Heerengracht (zuidzijde) tot aan den Amstel. Vervolgens door de

doorvaart van den Amstel (oostzijde) tot aan de Schulpbrug en van daar in noordelijke richting langs de grens der gemeente tot aan het beginpunt.

Amsterdam IV.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van de Zeeburgerstraat (zuidzijde) langs de noordzijde van de Sarphatistraat tot aan het snijpunt van het Entrepôtdok, vervolgens langs de doorvaart van het Entrepôtdok (zuidzijde) en den Rapenburgwal (zuidzijde) tot aan de Oude Schans, daarna langs de doorvaart van de Oude Schans (zuidzijde) tot aan de doorvaart van de Rechtboomsloot, vervolgens de zuidzijde dier Rechtboomsloot tot aan de Geldersche kade, van daar langs de Geldersche kade (oostzijde) en Nieuwemarkt (oostzijde) in zuidelijke richting naar den Zwanenburgwal, vervolgens langs den Zwanenburgwal (oostzijde) tot het snijpunt in den Amstel en van daar in westelijke richting naar het Sophiaplein; vervolgens langs dat plein (zuidzijde) door de Reguliersbreedstraat (noordzijde) langs de doorsnede van het Thorbeckeplein (oostzijde) en de Reguliersgrachten (oostzijde) tot aan het snijpunt in de Stadhouderskade. Vervolgens die kade in oostelijke richting tot aan het snijpunt in den Amstel, daarna de doorvaart (westzijde) van den Amstel tot waar men de aslijn ontmoet der Nieuwe Keizersgracht, vervolgens de Nieuwe Heerengracht (noordzijde) langs de zuidzijde van den Hortus Botanicus en de noordzijde van de Muidergracht, langs de Kavaleriekazerne tot aan het snijpunt der Buitensingelgracht, vervolgens langs de Buitensingelgracht (noordzijde) tot aan het beginpunt.

Amsterdam V.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van af het punt in den Amstel, alwaar de Stadhouderskade die rivier snijdt en vandaar langs de Stadhouderskade tot aan de doorsnede van het Vondelpark. Vervolgens de doorsnede van het Willemspark langs de Schinkelkade en voorts in de zuidelijke en oostelijke richting langs de grens der gemeente tot aan den Amstel en van daar langs den Amstel tot aan het beginpunt.

Amsterdam VI.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van af de doorvaart van den Singel bij de

Munt (zuidzijde) tot aan de Gasthuismolensteeg, door de Gasthuismolensteeg (zuidzijde) Harten-, Ree- en Laurierstraten (zuidzijden) met eene recht doorgetrokken lijn tot in de Buitensingelgracht; vervolgens langs de doorvaart van de Buitensingelgracht (noord-oostzijde) en de Stadhouderskade (noordzijde) tot tegenover de Nicolaas Witsenstraat, vervolgens door het midden dier straat (westzijde) langs de doorvaart van de Reguliersgracht (westzijde), het Thorbeckeplein (westzijde), de Reguliersbreedstraat (zuidzijde) tot aan het beginpunt.

Amsterdam VII.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van af de doorsnede der Raadhuisstraat (noordzijde) langs den N.-Z. Voorburgwal (westzijde) tot aan de Korsjespoortsteeg. Vervolgens de zuidzijde dier steeg tot aan de doorvaart van den Singel, daarna de Singel (westzijde) in noordelijke richting volgende tot aan de Brouwersgracht; vervolgens de Brouwersgracht (zuidzijde), tot aan de doorvaart van de Prinsengracht, daarna de Prinsengracht tegenover de Noordermarkt tot aan de doorsnede der Westerstraat. De Westerstraat (zuidzijde) langs het Marnixplein (zuidzijde) tot aan de doorvaart der Marnixkade. Vervolgens langs de Marnixkade en Buiten Singelgracht (oostzijde) tot waar men het verlengde van de aslijn der Laurierstraat ontmoet; verder door het midden der Laurierstraat, Reestraat, Hartenstraat en Gasthuismolensteeg (noordzijde), daarna langs de doorvaart van den Singel (westzijde) tot aan het beginpunt.

Amsterdam VIII.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van het snijpunt der aslijnen van het Noordzeekanaal en zijkanaal H, zuidwaarts langs de grens der gemeente tot aan de Haarlemmervaart. Vervolgens langs de doorvaart der Haarlemmervaart (noordzijde) tot aan het Nassauplein. Daarna langs de doorvaart der Marnixkade tot aan de Zaagbarrière, vervolgens langs de Westerstraat (noordzijde) tot aan de doorvaart der Prinsengracht (westzijde) tot aan het snijpunt der Westerdokskade. Van daar langs de Prinseneilandsgracht (westzijde) tot aan de aslijn van de Realengracht. Vervolgens langs het Realeiland tot aan de doorvaart van het Noordzeekanaal en van daar in noordelijke richting tot aan het beginpunt.

Amsterdam IX.

Het gedeelte der gemeente Amsterdam, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: van af den noordelijken hoek van het Nassauplein, langs de doorvaart der Haarlemmervaart (zuidzijde) tot aan de grens der gemeente. Vervolgens zuidwaarts die grens volgende langs de Kostverloren Wetering tot aan de doorvaart van de Schinkelkade (noordzijde). Vervolgens de doorsnede van het Willemspark en Vondelspark (noordzijde) tot aan de doorvaart van de Stadhouderskade en van daar langs de doorvaart dier kade (westzijde), Buitensingelgracht (westzijde) en de Nassaukade tot aan het beginpunt.

Haarlem.

Haarlem.

Beverwijk.

Beverwijk, Zandvoort, Bloemendaal, Schoten, Spaarndam, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Velsen, Assendelft, Westzaan, Krommenie, Wijk aan Zee en Duin, Heemskerk, Uitgeest, Castricum, Akersloot, Limmen, Egmond binnen, Egmond aan Zee.

Zaandam.

Zaandam, Koog a/d Zaan, Zaandijk, Wormerveer, Wormer, Jisp, Graft, de Rijp, Zuid- en Noord-Schermer, Wijdewormer, Oostzaan, Ilpendam, Landsmeer, Buiksloot, Broek in Waterland, Nieuwendam, Ransdorp.

Haarlemmermeer.

Haarlemmermeer, Sloten, Heemstede, Bennebroek, Aalsmeer, Uithoorn, Leimuiden, Lisse, Hillegom, Alkemade, Nieuwer-Amstel.

Leiden.

Leiden.

Katwijk.

Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Sassenheim, Voorhout, Oegstgeest, Warmond, Rijnsburg, Valkenburg, Leiderdorp, Rijnsaterwoude, Woubrugge, Oudshoorn, Koudekerk, Zoeterwoude, Voorschoten, Veur, Wassenaar.

Gouda.

Gouda, Boskoop, Moerkapelle, Waddinxveen, Moordrecht, Nieuwerkerk a/d IJssel, Ouderkerk a/d IJssel, Krimpen a/d IJssel, Krimpen a/d Lek, Gouderak, Lekkerkerk, Capelle a/d IJssel.

Bodegraven.

Bodegraven, Aarlanderveen, Hazerswoude, Alphen, Zwammerdam, Rietveld, Woerden, Waarder, Barwoutswaarder, Papekop, Lange Ruige Weide, Reeuwijk, Ondewater, Hekendorp,

Haastrecht, Vlist, Stolwijk, Schoonhoven, Bergambacht, Ammerstol, Berkenwoude.

Delft.

Delft, Hof van Delft, Pijnacker, Vrijenban, Bekel, Bleiswijk, Zevenhuizen, Bergschenhoek, Hillegersberg.

Loosduinen.

Loosduinen, 's Gravenzande, Maasland, Maasland, de Lier, Naaldwijk, Schipluiden, Monster, Wateringen, Rijswijk, Voorburg, Stompwijk, Nootdorp, Zoetermeer, Zegwaard, Benthuizen.

Schiedam.

Schiedam, Overschie, Schiebroek, Kethel, Vlaardingen, Vlaardingerrambacht.

Rotterdam I.

Het deel der gemeente, begrensd door eene lijn, loopende van het snijpunt der aslijnen, van de rivier de Maas en het Boerengat door het midden van laatstgemeld water van het Oostplein en van de Oostpoort; van daar langs de oostzijde der Boezemkolk, het stoomgemaal buitensluitende, over het midden van de Boezembrug en het Oostvestplein tot het midden van den Goudschen weg; vervolgens midden over deze straat het Goudsche plein en den Crooswijkschen weg tot aan de voormalige Kralingsche grens; verder zuid-oostwaarts ombuigende langs die grens tot het midden van de rivier de Maas en eindelijk van daar door het midden van de rivier stroomafwaarts tot het punt van begin. De voormalige gemeente Kralingen.

Rotterdam II.

Het deel der gemeente, begrensd door eene lijn, loopende van het snijpunt der aslijnen van den Goudschen weg en het Oostvestplein, westwaarts midden door de gracht van den Goudschen Singel, door de sluis aan het Conwenburghseiland en de Rotte; vervolgens langs de noordzijde der huizen, aan de Galerij tot in het midden van de Delftsche vaart; van daar door het midden van de Schiekolk en de Schie tot de grens van Hillegersberg, en verder langs die grens en die van de voormalige gemeente Kralingen tot aan het Zuid-einde van den Achterweg; vervolgens over het midden van den Crooswijkschen weg, het Goudsche plein en den Goudschen weg tot aan het punt van begin.

Rotterdam III.

Het deel der gemeente, begrensd door eene lijn, loopende van het snijpunt der aslijnen

van de Leuvehaven en de Leuvebrugsteeg midden door die steeg en de Schildersteeg tot het midden van de gracht van den Schiedamschen Singel; van daar noordwaarts midden door die gracht tot aan het midden van den Binnenweg, midden over den Binnenweg tot aan de grens der kadastrale gemeente Delfshaven; van daar langs die grens en langs de grens van Overschie tot het midden van de Schie, midden door dat water en de Schiekolk tot het midden van de Delftsche vaart; van daar benoorden langs de huizen aan de Galerij, midden door de Rotte tot tegenover het midden van de Tweede Lombardstraat; van daar het midden van die straat en van de Eerste Lombardstraat volgende tot het midden van de Boerenvischmarkt en midden over de Boerenvischmarkt en de Korte Torenstraat tot het midden van de Delftsche vaart; van daar midden over het Spui en de Vlasmarkt tot het midden van de sluis „het Spui”; vervolgens van daar midden door de Steigergracht en de Leuvehaven tot het punt van begin.

Rotterdam IV.

Het deel der gemeente, begrensd door eene lijn, loopende van het snijpunt der aslijnen van de rivier de Maas en de Leuvehaven stroomafwaarts midden door de rivier langs de voormalige Charloische- en vervolgens langs de Schiedamsche en Overschiesche grens tot het midden van de Coolsche straat; van daar langs de grens der kadastrale gemeente Delfshaven tot aan het midden van den Binnenweg, midden door den Binnenweg oostwaarts tot aan het midden van de gracht van den Schiedamschen Singel, midden door die gracht tot aan het midden van de Schildersteeg en midden door die steeg en de Leuvebrugsteeg tot aan het midden van de Leuvehaven en eindelijk van daar zuidwaarts midden door die haven tot aan het punt van begin. De voormalige gemeente Charlois.

Rotterdam V.

Het deel der gemeente, begrensd door eene lijn, loopende van het snijpunt der aslijnen van de rivier de Maas en het Boerengat, stroomopwaarts midden door de rivier; vervolgens langs de voormalige Kralingsche, de IJsselmondsche en de voormalige Charloische grens tot weder in het midden van de rivier; van daar stroomopwaarts midden door de rivier tot aan de verlengde aslijn van de

Leuvehaven, midden door die haven en de Steigergracht tot midden voor de sluis „het Spui“; van daar midden over de Vlasmarkt en het Spui tot aan het midden van de Kerte Torenstraat, midden door die straat en de Boerenvischmarkt tot aan het midden van de Eerste Lombardstraat, midden door die straat en de Tweede Lombardstraat tot midden in de Rotte; van daar midden door de sluis van het Couwenburghseiland, de gracht van den Goudschen Singel, het Oostvestplein en de Boezembrug; vervolgens beoosten langs de Boezemkolk, het stoomgemaal insluitende, midden door de Oostpoort, het Oostplein en het Boerengat tot het punt van begin.

Brielle.

Brielle, den Bommel, Ooltgensplaat, Stad aan 't Haringvliet, Oostvoorne, Vierpolders, Nieuwenhoorn, Hellevoetsluis, Nieuw-Helvoet, Rockanje, Heenvliet, Geervliet, Zwartewaal, Spijkenisse; Hekelingen, Zuidland, Abbenbroek, Ondenhoorn, Rozenburg, Pernis, Hoogvliet, Poortugaal, Goudswaard, Piershil, Zuid-Beijerland, Nieuw-Beijerland.

's Gravenhage I.

Het gedeelte der gemeente 's Gravenhage, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: beginnende aan de Laakbrug op den straatweg van 's Gravenhage naar Delft, volgende westwaarts de zuidoostzijde van de Laak of Molensloot (grensscheiding met de gemeente Rijswijk) tot de Beekwatering of Lange Laak (grensscheiding met de gemeente Loosduinen), deze noordwaarts volgende tot het punt, gelegen in de lijn, uitmakende het verlengde van de as van het zoogenaamde Uitpad in den Zusterpolder; vervolgens oostwaarts langs die lijn en de as van gemeld Uitpad tot aan den hoek bij den voormaligen molen „de Ooievaar“; verder oostwaarts door het midden der gracht van den Zuidbinnensingel en van een kort stuk Zuidwal, langs de as van Glasblazerslaan, een klein gedeelte Lange Beestenmarkt, Hamerstraat, Nieuwe Molstraat; voorts noordwaarts door de as van de Wagenstraat tot de Spuistraat, oostwaarts door de as van Spuistraat, Lange Pooten, straat ten zuiden het Plein, Korte Pooten en Heerengracht, door het midden der gracht van den Zuidoostbuitensingel tot de Rijnstraat, door de as van deze straat en rondom het noordelijkste terrein van den Staatsspoorweg, verder zuidwaarts langs de as van den Schenkweg tot

de Schenkwating (grensscheiding met de gemeente Voorburg) en eindelijk westwaarts langs deze en dit met de gemeente Rijswijk tot de Laakbrug.

's Gravenhage II.

Het gedeelte der gemeente 's Gravenhage, gelegen binnen eene lijn, getrokken als volgt: eginnaale bij den hoek van de Wagenstraat en Nieuwe Molstraat, Hamerstraat, een klein gedeelte Lange Beestenmarkt, Glasblazerslaan, door het midden van een kort stuk Zuidwal en van den Zuidbinnensingel tot aan den hoek bij den voormaligen molen „de Ooievaar“; verder westwaarts door de as van het zoogenaamde Uitpad en den Zusterpolder en in het verlengde van die as naar de Beekwatering of Lange Laak (grensscheiding met de gemeente Loosduinen), noordwaarts die grens volgende tot aan de as van de Loosduinsche weg, verder noordwaarts langs de Beeklaan (grensscheiding met de gemeente Loosduinen) tot het punt, gelegen in de lijn in het verlengde van het midden der Elandsgracht; vervolgens oostwaarts langs die lijn het midden van de Elandsgracht, de Hoogewalsgracht, Mauritskadegracht, door de as van de Kanaalstraat en door het midden van Koningskadegracht en Benoordenhoutsche wating tot de grensscheiding met de gemeente Wassenaar, deze grens eerst tot den noord-oostelijken hoek en daarna zuidwaarts tot het midden der Schenkwating volgende (grensscheiding met de gemeente Voorburg); voorts westwaarts langs laatstbedoelde grens tot de brug van den Schenkweg en door de as van den Schenkweg, rondom het noordelijkste terrein van den Staatsspoorweg, verder westwaarts door de as der Rijnstraat, door het midden der gracht van een deel Zuidoostbuitensingel en door de as van Heerengracht, Korte Pooten, straat ten zuiden het Plein, Lange Pooten en Spruistraat tot den hoek der Veenestraat en eindelijk zuidwaarts door de as van de Wagenstraat tot de hoek van de Nieuwe Molstraat.

's Gravenhage III.

Het gedeelte der gemeente 's Gravenhage, gelegen noordelijk van de lijn, aanvangende op de Beeklaan (grensscheiding met de gemeente Loosduinen), in het verlengde van het midden der Elandsgracht, oostwaarts volgende dat verlengde, het midden van de Elandsgracht, de Hoogewalsgracht, de Mauritskadegracht, de as van de Kanaalstraat en het midden van Ko-

ningskadegracht en Benoordenhoutsche watering tot den noordoostelijken hōek van de grens-scheiding met de gemeente Wessenaar.

Dordrecht.

Dordrecht, Dubbeldam, Zwijndrecht, Papendrecht, Heerjansdam.

Ridderkerk.

Ridderkerk, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, IJsselmonde, Rhoon, 's Gravendeel, Strijen, Maasdam, Puttershoek, Heinenoord, Oud-Beijerland, Mijnsheerenland, Westmaas, Klaaswaal, Numansdorp.

Gorinchem.

Gorinchem, Herwijnen, Vuren, Nederhemert, Wijk en Aalburg, Veen, Op- en Neer-Andel, Giessen, Rijswijk, Woudrichem, de Werken en Sleeuwijk, Werkendam, Schelluinen, Arkel, Kedichem, Heukelum, Asperen, Hardinxveld, Giessen-Nieuwerkerk, Giessendam, Molenaarsgraaf, Hoogblokland, Hoornaar, Noordeloos, Nieuwland.

Sliedrecht.

Sliedrecht, Vianen, Hagestein, Everdingen, Schoonrewoerd, Leerdam, Hei- en Boeikop, Leerbroek, Lexmond, Meerkerk, Ameide, Tienhoven, Langerak, Goudriaan, Nieuwpoort, Groot-Ammers, Ottoland, Peursum, Brandwijk, Blekensgraaf, Wijngaarden, Streefkerk, Nieuwlekerland, Alblasserdam, Oud-Alblas.

Middelburg.

Middelburg, Vlissingen, Veere, Oostkapelle, Domburg, Vrouwenpolder, Serooskerke, Aagtekerke, Grijskerke, Westkapelle, St. Laurens, Meliskerke, Zoutelande, Biggekerke, Oost- en West-Souburg, Koudekerke, Ritthem, Nieuwen St. Joosland, Arnhemuiden.

Oostburg.

Oostburg, Cadzand, Retranchement, Zuidzande, Sluis, Aardenburg, Eede, St. Kruis, Waterlandkerkje, IJzendijke, Breskens, Groede, Nieuwvliet, Schoondijke, Hoofdplaat, Biervliet, Neuzen, Hoek, Philippine, Westdorpe, Zaamslag, Sas van Gent, Axel.

Goes.

Goes, 's Heer-Arendskerke, 's Heer-Abtakerke, Wolphaartsdijk, Heinkenszand, 's Gravenpolder, Kattendijke, Kloetinge, Wemeldinge, Wissekerke, Colijnsplaat, Kortgene, Kats, Tholen, Oud-Vossemeer, Poortvliet, St. Annaland, Stavenisse, St. Maartensdijk, Scherpenisse, St. Philipsland.

Hontenisse.

Hontenisse, Overslag, Zuiddorpe, Koewacht, Boschkapelle, Hulst, Clinge, St. Jansteen, Stop-

peldijk, Hengstdijk, Graauw en Langendam, Ossensisse, Rilland-Bath, Waarde, Schore, Kruintingen, Krabbendijke, Yerseke, Kapelle, Borselen, Driewegen, Nisse, Ovezande, Hoedekenskerke, 's Heerenhoek, Oudelande, Ellewoutsdijk, Baarland.

Zierikzee.

Zierikzee, Haamstede, Noordwelle, Renesse, Serooskerke, Burgh, Elkerzee, Ellemeest, Brouwershaven, Zonnemaire, Duivendijke, Kerkwerwe, Noordgouwe, Dreischor, Oosterland, Nieuwerkerk, Ouwerkerk, Bruinisse, Goedereede, Ouddorp, Stellendam, Dirksland, Melissant, Middelharnis, Sommelsdijk, Oude-Tonge, Nieuwe-Tonge, Herkingen.

Bergen op Zoom.

Bergen op Zoom, Woensdrecht, Ossendrecht, Huybergen, Putte, Nieuw-Vossemeer, Wouw, Halsteren, Rosendaal en Nispen, Steenbergen en Kruisland.

Breda.

Breda, Rucphen en Vorensende, Hoeven, Etten en Leur, Prinsenhage, Terheyden.

Oosterhout.

Oosterhout, Zundert, Rijsbergen, Ginneken en Bavel, Teteringen, Dongen, 's Gravenmoer, Loon op Zand, Gilze en Reijen, Chaam, Baarle-Nassau.

Zevenbergen.

Zevenbergen, Dinteloord en Prinsland, Ouden Nieuw-Gastel, Fijnaart en Heiningen, Willemstad, Klundert, Standdaarbuiten, Oudenbosch, Hooge en Lage Zwaluwe, Geertruidenberg, Made en Drimmelen, Raamsdonk.

Waalwijk.

Waalwijk, Almkerk, Dussen, Munster en Muilkerk, Waspik, Meeuwen, Hill en Babylonienbroek, Heesbeen, Eethen en Genderen, Drongelen, Hangoort, Gansoijen en Doeveren, Besoijen, Baardwijk, Drunen, Nieuwkuyk, Vlijmen, Empel en Meerwijk, Engelen, Bokhoven, Hedikhuizen, Herpt, Oudheusden, Hensden, Capelle, Sprang, Vrijhoeve Capelle, Cromvoirt, Helvoirt, Udenhout, Berkel, Haaren.

Tilburg.

Tilburg, Oisterwijk, Moergestel, Hilvarenbeek, Goorle, Alphen en Riel, Diessen, Oost-, West- en Middelbeers.

Eindhoven.

Eindhoven, Hooge en Lage Mierde, Reusel, Bladel en Netersel, Oirschot, Mierde, Vessem, Wintelre en Knegsel, Zeelst, Strijp, Woensel,

Best, Stratum, Gestel en Blaarthem, Hoogeloon, Hapert en Casteren, Duizel en Steensel, Eersel, Luykgestel, Borkel en Schaft, Bergeyk, Dommelen, Westerhoven, Veldhoven en Mereveldhoven, Riethoven, Oerle, Valkenswaard.

Helmond.

Helmond, Tongelre, Nunen, Gerwen en Nederwetten, Zesgehnchten, Bakel en Milheeze, Deurne en Liesel, Vlierden, Geldrop, Mierlo, Lierop, Asten, Someren, Liende, Heeze, Maarheeze, Soerendonk, Sterksal en Gassel, Budel, Aalst, Waalre, Stiphout, Aarle-Rixtel.

Maastricht.

Maastricht, St. Pieter, Oud-Vroenhoven, Meerssen, Ambij, Heer, Gronsveld, Eysden.

Gulpen.

Gulpen, Mesch, Rijkholt, St. Geertruid, Mheer, Noorbeek, Slenaken, Wittem, Vaals, Bocholtz, Sempelveld, Wijlre, Valkenburg, Oud-Valkenburg, Margraten, Cadier en Keer, Bemelen, Berg en Terblijt, Houthem, Kerkrade, Voerendaal, Schin op Geulle, Heerlen, Schaesberg, Klimmen.

Sittard.

Sittard, Borgharen, Itteren, Bunde, Geulle, Elsloo, Stein, Urmond, Obbicht en Papenhoven, Grevenbicht, Limbricht, Born, Nieuwstadt, Broeksittard, Munstergelen, Geleen, Beek, Spaubeek, Schimmert, Hulsberg, Wijnandsrade, Nuth, Ulestraten, Schinnen, Amstenrade, Hoensbroek, Brunssum, Schinveld, Jabeek, Bingelrade, Merkelbeek, Oirsbeek, Eygelshoven, Ubach over Worms, Nieuwenhagen.

Roermond.

Roermond, Susteren, Roosteren, Echt, Ohé en Laak, Stevensweert, Vlodrop, Posterholt, St. Odiliënberg, Melick en Herkenbosch, Montfort, Maasbracht, Linne, Herten, Maasniel, Horn, Beegden, Heel en Panheel, Wessem, Thorn, Swalmen, Beesel.

Venlo.

Venlo, Grubbenvorst, Arcen en Velden, Broekhuizen, Meerlo, Wanssum, Venray, Bergen, Ottersum, Gennep, Mook, Sambeek, Vierlingsbeek, Maashees en Overloon, Oploo, St. Anthonis en Ledeacker, Belfeld, Tegelen.

Weert.

Weert, Hunsel, Stramproy, Nederweert, Roggel, Heythuisen, Neer, Kessel, Meijel, Helden, Sevenum, Maasbree, Horst, Buggenum, Nunhem, Haeken, Ittervoort, Neeritter, Baexem, Grathem.

Grave.

Grave, Boxmeer, Alem, Maren en Kessel, Lith, Lithoijen, Gaffen, Oss, Oijen en Teeffelen, Megen, Haren en Macharen, Dieden, Demen en Langel, Deursen en Dennenburg, Huijseling en Neerloon, Berghem, Herpen, Heesch, Schayk, Ravenstein, Beek, Velp, Escharen, Gassel, Beers, Linden, Cuyk en St. Agatha, Oeffelt, Haps, Beugen en Rijkevoort, Wanroy, Mill en St. Hubert, Nistelrode.

's Hertogenbosch.

's Hertogenbosch, Vnght, den Dnngen, Berlicum, Rosmalen, Nuland, Bortel, Esch.

Veghel.

Veghel, Uden, Zeeland, St. Michielsgestel, Schijndel, St. Oedenrode, Dinther, Heeswijk, Erp, Boekel, Gemert, Son en Brengel, Lieshout, Beek en Donk.

9 September 1896. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende art. 137 der wet op de Nationale Militie.

Ten einde bij de uitvoering der bepaling van artikel 137 der Militiewet, zooals deze na de wet van 20 April 1895 (*Staatsblad* n°. 72) luidt, eenzelfde gedragslijn te kunnen volgen als bij rechterlijke uitspraken gebruikelijk is, wensch ik bij de mededeeling, bedoeld in de tweede zinsnede van artikel 77 van het Koninklijk besluit van 8 Mei 1862 (*Staatsblad* n°. 46), te worden onderricht, of zich bij het geval, hetzij verschoonende, hetzij verzwarende omstandigheden hebben voorgedaan.

Ik heb de eer U H. Ed. Gestr. van het vorenstaande kennis te geven, met verzoek U dienovereenkomstig te gedragen.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

10 September 1896. BESLUIT, houdende goedkeuring van de op 20 Juli 1896 te *Budapest* gesloten overeenkomst, tusschen *Nederland* en *Duitschland*, omtrent eene telephoonverbinding tusschen *Amsterdam* en *Rotterdam* enerzijds en *Berlijn*, *Hamburg* en *Bremen* anderzijds, en bepaling tot plaatsing in het *Staatsblad*. S. 155.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de overeenkomst aangegaan door de afgevaardigden van *Nederland* en *Duitschland* ter internationale telegraaf-conferentie te *Budapest*,

van 20 Juli 1896 omtrent eene telephoonverbinding tusschen *Amsterdam* en *Rotterdam* eenerzijds en *Berlijn*, *Hamburg* en *Bremen* anderzijds;

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 31 Augustus 1896, n°. 2278 Tl., Posterijen en Telegraphie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de in den aanhef van dit besluit genoemde overeenkomst goed te keuren, met bepaling dat zij, tegelijk met eene Nederlandsche vertaling in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit.

Soestdijk, den 10den September 1896.

(get.)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

VAN DER SLEJDEN.

(*Uitgeg.* 16 Sept. 1896.)

VERTALING.

Verhandeld te *Budapest*, 20 Juli 1896.

Aanwezig: voor de Koninklijk Nederlandsche Post- en Rijkstelegraafadministratie: de Directeur-Generaal der Posterijen en Telegraphie HAVELAAR en de Inspecteur der Telegraphie KRUYT;

voor de Keizerlijk Duitse Rijkspost- en Telegraafadministratie de Directeur in het Rijkspostamt FRITSCHE en de geheime Postraad BILLIG.

Tot nadere bespreking van de voorwaarden, waarop eene telephoonverbinding tusschen *Amsterdam* en *Rotterdam* eenerzijds en *Berlijn*, *Hamburg* en *Bremen* anderzijds zal zijn tot stand te brengen, zijn de bovengenoemde vertegenwoordigers van de Koninklijk Nederlandsche Post- en Rijkstelegraafadministratie en van de Keizerlijk Duitse Rijkspost- en Telegraafadministratie heden in *Budapest* samengekomen, en zijn, onder voorbehoud van hoogere goedkeuring, omtrent de volgende punten overeengekomen:

1. De Koninklijk Nederlandsche Post- en Rijkstelegraafadministratie zal eene dubbele geleiding van de Duitse grens bij Nieuweschans tot *Amsterdam* op eigen kosten doen aanleggen.

De Keizerlijk Duitse Rijkspost- en Telegraafadministratie neemt op zich, om op hare eigen kosten eene dubbele geleiding van *Bremen* over *Oldenburg* tot de Nederlandsche grens bij Nieuweschans aan te leggen.

In aansluiting daaraan, zal de Duitse Ad-

ministratie eene dubbele geleiding, van *Bremen* uitgaande, zoowel naar *Berlijn* als naar *Hamburg*, de Nederlandsche Administratie eene dubbele geleiding naar *Rotterdam* beschikbaar stellen.

2. De telephoongeleiding *Amsterdam*—*Bremen* en hare aansluitende geleidingen worden zoowel op Nederlandsch als ook op Duitsch gebied langs de gewone wegen en niet langs den spoorweg aangelegd. Als geleidingsmaterieel dient koperbronsdraad van 4 mM. middellijn van ten minste 90 pCt. geleidingsvermogen.

3. De telephoonverbinding tusschen *Amsterdam* en *Rotterdam* eenerzijds en *Berlijn*, *Hamburg* en *Bremen* anderzijds is in de eerste plaats bestemd voor het wederzijdsche spreekverkeer tusschen de genoemde Nederlandsche plaatsen, benevens hunne buitenwijken en de genoemde Duitse plaatsen, benevens hunne buitenwijken.

De beide Administratiën behouden zich voor, om, in onderling overleg, het tijdpunt te bepalen, te rekenen waarvan de genoemde kantoren tot het verkeer toegelaten worden, alsmede of nog andere plaatsen in de geleiding ingeschakeld of daarmede in verbinding gebracht kunnen worden.

Het zal van in te stellen proefnemingen afhangen, of de verbinding ook nog verder zal kunnen worden uitgebreid.

4. Voor het geval, dat ééne dubbele geleiding voor eene behoorlijke afwikkeling van het verkeer niet voldoende is, wordt de aanleg van meerdere dubbele geleidingen in overweging genomen.

Zou daarentegen de geleiding door het wederzijdsch verkeer niet geheel in beslag worden genomen, dan kan de bestaande geleiding door beide Administratiën voor het binnenlandsch telephoonverkeer in zooverre benuttigd worden, als het wederzijdsch spreekverkeer daardoor niet benadeeld wordt.

5. De duur van het enkelvoudige gesprek wordt op 3 minuten vastgesteld. Het gesprek geldt als begonnen, zoodra de beide spreekposten met elkander in verbinding zijn getreden.

Het tarief voor de gesprekkeenheid bedraagt:

tusschen *Nederland* en *Bremen* 3 Fr.,

tusschen *Nederland* en *Hamburg* 3.50 Fr., en

tusschen *Nederland* en *Berlijn* 4 Fr.

Het aandeel in de taksen van de Duitse Administratie voor de gesprekkeenheid in het verkeer tusschen *Nederland* en *Bremen* bedraagt 1.50 Fr., tusschen *Nederland* en *Hamburg* 2 Fr. en tusschen *Nederland* en *Berlijn* 2.50 Fr. Het aandeel van de Nederlandsche Administratie in al deze taksen wordt op 1.50 Fr. vastgesteld.

Voor dringende gesprekken worden drievoudige taksen geheven; de grondslag van de verdeeling blijft dezelfde.

De beide betrokken Administratiën zullen, ten aanzien van de door hen te heffen bedragen, de taksen voor de gesprekkenheid, in overeenstemming met de landsmunt, afronden.

Eene verandering in de overeengekomen taksen, in het bijzonder in verband met eene vermindering van de binnenlandsche taksen of met het tot stand komen van eene kortere en goedkoopere verbinding of met een wellicht later in te richten grensverkeer, alsmede eene verandering in de overeengekomen verdeeling, kan met wederzijdsch goedvinden worden vastgesteld.

De taksen zijn te voldoen door den geabonneerde, die het gesprek heeft aangevraagd en zijn verschuldigd, zoodra de aanvraag naar den vreemden spreekpost is overgebracht. De taksen voor aangevraagde, doch, zonder toedoen van de wederzijdsche verkeersinrichtingen onuitgevoerd gebleven gesprekken, zijn bepaaldelijk ook dan te voldoen, wanneer:

a. de gevraagde geabonneerde in de vreemde plaats, bij goede gemeenschap op de geleiding, de oproeping niet beantwoordt of weigert in gesprek te treden;

b. de geabonneerde, die de aanvraag heeft gedaan, van het gesprek afziet of niet meer antwoordt, nadat de verbindingslijn voor zijn gebruik ter beschikking is gesteld.

De verlenging van een gesprek boven 3 minuten wordt slechts dan toegelaten, wanneer geen andere aanvragen voorhanden zijn. Dat de spreektijd van 3 minuten afgelopen is, wordt den geabonneerde slechts dan bepaaldelijk medegedeeld, wanneer aan andere gespreksaanvragen moet worden voldaan, of wanneer de geabonneerde bij de aanvraag van het gesprek de opheffing van de verbinding na 3 minuten uitdrukkelijk heeft verlangd.

Met betrekking tot de afrekening omtrent de taksen zullen de in de bijlage vervatte bepalingen toepassing vinden.

6. De diensturen worden (naar midden-Europeschen tijd) tot daaromtrent nader is overeengekomen, voor Amsterdam, Rotterdam, Berlijn, Hamburg en Bremen bepaald op 8 ure voorm. tot 10 ure nam.

Dagelijks bij dienstopening hebben de kantoren te onderzoeken of goede gemeenschap op de geleiding bestaat. Bovendien is de weerstand en de isolatie van de geleiding regelmatig tweemaal

in het jaar te meten. Hieromtrent, alsmede omtrent de wijze van oproepen in het gewone verkeer, worden de bijzonderheden door de wederzijdsche Administratiën bij briefwisseling vastgesteld.

Geen kantoor mag op den vastgestelden tijd den dienst sluiten, zoolang nog gesprekken in gang zijn.

In den regel moeten alle gesprekken, welke vóór de sluiting van den dienst aangevraagd zijn, nitgevoerd worden. Er bestaat evenwel geen verplichting om een kantoor langer dan 30 minuten boven den sluitingstijd voor den dienst geopend te houden.

7. De gesprekken worden in volgorde van de aanvraag, en wanneer aan beide zijden aanvragen voorhanden zijn, beurtelings uitgevoerd.

Regeerings- en dienstgesprekken worden in den zin van de voor Regeerings- en diensttelegrammen in het internationaal telegraafreglement bestaande bepalingen toegelaten en genieten in dezelfde mate als de Regeerings- en diensttelegrammen, voorrang in de uitvoering.

Het tijdpunt van het begin en het einde van elk gesprek wordt door de beide betrokken kantoren aangeteekend. Bij gebrek aan overeenstemming tusschen de wederzijdsche aantekeningen en indien eene vereffening van het verschil niet mogelijk is, geldt de aantekening van dat kantoor als juist, bij hetwelk het gesprek is aangevraagd.

8. Aan personen, die aan het verkeer op de telephoonlijn Amsterdam—Bremen en de in den aanhef genoemde aansluitende lijnen willen deelnemen, worden, desverlangd, de naamlijsten der geabonneerden in de vreemde plaatsen verstrekt.

Tot dat einde zal elke Administratie het benodigd aantal exemplaren van de naamlijsten der geabonneerden, alsmede van de eventueel later uit te geven verbeteringen en aanvullingen, tegen vergoeding der door haar betaalde kosten, voor de andere Administratie beschikbaar stellen.

9. Zoodra bezwaren voor het verkeer of storingen in de geleiding ontstaan, zullen de betrokken Administratiën, elk voor haar gebied, de noodige maatregelen ter voorziening nemen.

10. Aan elk der beide Administratiën blijft het recht voorbehouden, om, bij gelijktijdige mededeeling aan de andere Administratie, het verkeer op de geleiding geheel of ten deele te sluiten, zonder tot eenige schadeloosstelling gehouden te zijn.

Voorts zijn de beide Administratiën overeengekomen, dat zij met betrekking tot den telephoondienst, geenerlei verantwoordelijkheid op zich nemen.

De beide Administratiën behouden zich voor, het tijdpunt van de opening van het verkeer op de geleiding, bij briefwisseling, vast te stellen.

Voor de Koninklijk Nederlandsche Post- en Rijkstelegraafadministratie,

(get.) HAVELAAR.

= KRUYT.

Voor de Keizerlijk Duitsche Rijks- Post- en Telegraafadministratie,

(get.) FRITSCH.

= BILLIG.

Bepalingen omtrent de afrekening van telephoontaksen.

Te rekenen van den dag der opening van het verkeer op de telephoongeleiding Bremen—Amsterdam treden voor de afrekening van telephoontaksen in het verkeer tusschen de telephoontakoren in het Dnitsche Rijks-Telegraafgebied en in Nederland de volgende bepalingen in werking:

Door de telephoontakoren worden maandelijksche rekeningen van de ontvangen taksen opgemaakt, welke, nadat zij als bewijsstukken voor de ontvangsten gediend hebben, zonder wederzijds onderzocht en goedgekeurd te worden, aan het hogere bestuur worden gezonden. Evenzoo worden maandelijks aan die besturen gezonden de contrólerekeningen van de bij de overspreking betrokken telephoontakoren nopens de gesprekken, aangevraagd door kantoren van de andere Administratie.

Daarna worden door het genoemde bestuur, in het Duitsche Rijks-Telegraafgebied de Keizerlijke Ober-Postdirectiën, in Nederland het Hoofdbestuur der Koninklijke Nederlandsche Post- en Rijkstelegraaf te 's Gravenhage, de rekeningen opgemaakt van de bij de afzonderlijke telephoontakoren ontvangen taksen, overeenkomstig bij-

lage 1, alsmede de overzichten van de taksen, volgens de ingekomen contrólerekeningen, welke voor de aangevraagde gesprekken ter plaatse van afzending behoorden te worden gegeven (bijlage 2).

Deze bescheiden worden medegedeeld aan het bestuur, dat met het opmaken der grondslagen voor de driemaandelijksche hoofdafrekeningen is belast, namelijk door de Keizerlijk Duitsche Ober-Postdirectiën aan de Keizerlijke Ober-Postdirectie te Dusseldorp, in Nederland aan het Hoofdbestuur der Koninklijke Nederlandsche Post en Rijkstelegraaf te 's Gravenhage.

Deze besturen treden zoodanig met elkander in overleg, dat met gebruikmaking van formulieren als in bijlage 1, de rekeningen van de door iedere Administratie te betalen bedragen tusschen hen worden uitgewisseld. Het onderzoek van de daarin vermelde sommen geschiedt naar de uit de contrólerekeningen genomen opgaven. Eene vergelijking met de bij de telephoontakoren berustende overige bescheiden vindt slechts dan plaats indien tusschen de opgegeven bedragen en de uit de contrólerekeningen getrokken sommen een verschil van meer dan één procent bestaat. Hierbij kan, zoo noodig, een nauwkeurig onderzoek volgens de aanneembladen (bijlagen 3 en 4) plaats vinden.

Is het eventueel verschil kleiner, dan worden de opgegeven bedragen zonder nader onderzoek goedgekeurd.

De op deze wijze vastgestelde sommen worden ten slotte door het Keizerlijk Duitsche Postamt te Berlijn in de driemaandelijksche hoofdafrekeningen opgenomen.

Voor de Koninklijk Nederlandsche Post- en Rijkstelegraafadministratie,

(get.) HAVELAAR.

= KRUYT.

Voor de Keizerlijk Duitsche Rijks- Post- en Telegraafadministratie,

(get.) FRITSCH.

= BILLIG.

BIJLAGE 1.

REKENING van de in de maand bij de telephoonkantoren
in Duitschland voor afzonderlijke verbindingen met telephoonkantoren in
Nederland ontvangen taksen.

Volg- nummer.	Volgens opgaaf van de tele- phoonkantoren te	Voor het verkeer met	Ontvangen taksen.		Verdeeling van de taksen tusschen de Administratiën.	Aanmerkingen.
			Frs.	Cs.		

BIJLAGE 2.

OVERZICHT van de gedurende de maand bij de telephoon-
kantoren in den kring der ober-Postdirectie in N.N. van telephoonkan-
toren in Nederland aangevraagde gesprekken en de daarvoor in rekening
te brengen taksen.

Volg- num- mer.	Verkeer tusschen		Taks voor een enkel- voudig gesprek.		Aantal der gesprekken	Aantal van de in rekening te brengen eenheids- gesprekken.	Bedrag van de in rekening te brengen taksen.		Aanmerkingen.
	het aan- vragende tele- phoonkantoor te	en het telephoon- kantoor te	Frs.	Cs.			Frs.	Cs.	
			(Duitsch Aandeel.)						Dit overzicht is naar de door de telephoonkantoren opgemaakte con- trôle-rekeningen opgemaakt.

BIJLAGE 3.

Aangevraagd.				N ^o .	Uitgevoerd.			
Dag- teeke- ning.	Uur.	Minuten.	Voor- of namidd.		Uur.	Minuten.	Voor- of namidd.	
				Aangevraagd gesprek met een vreemd kantoor door een Duitsch kantoor.	van			
					tot			
Naam van den ambtenaar.					Naam van den ambtenaar.			
Gesprek tusschen	Naam van den draad.		Naam van den geabonneerde.	Plaats.	Aanmerkingen.			

BIJLAGE 4.

Aangevraagd.				N ^o .	Uitgevoerd.			
Dag- teeke- ning.	Uur.	Minuten.	Voor- of namidd.		Uur.	Minuten.	Voor- of namidd.	
				Aangevraagd gesprek aan een Duitsch kantoor door een vreemd kantoor.	van			
					tot			
Naam van den ambtenaar.					Naam van den ambtenaar.			
Gesprek tusschen	Naam van den draad.		Naam van den geabonneerde.	Plaats.	Aanmerkingen.			

12 September 1896. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende aanvragen om herkeuring van ingelijfde militieplichtigen, krachtens art. 116 der wet op de Nationale Militie.

Ten vervolge op mijn schrijven van 3 Augustus jl. Afdeling M. en S. n°. 1205 M, heb ik de eer U H.E.G. hierbij afschrift te doen toekomen van eene aanschrijving van den Minister van Oorlog dd. 8 September jl. VIIe Afd. n°. 34 gericht aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de aanvragen om herkeuring van ingelijfden bij de militie krachtens art. 116 der wet betrekkelijk de Nationale Militie. (1)

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DIJCKMEESTER.

16 September 1896. BESLUIT, ter bekendmaking van den tekst van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, zooals die is gewijzigd in verschillende wetten, laatstelijk bij de wet van 7 Juli 1896 (Staatsblad n°. 103). S. 156.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Justitie, van den 14 September 1896, n°. 101, 1ste afdeling;

(1) Deze aanschrijving luidt:

„De milicien voor wien op de wijze als bij mijne aanschrijving van 29 Juli 1896, VIIe Afd., n°. 68 is vastgesteld, krachtens artikel 116 der militiewet, herkeuring bij Gedeputeerde Staten wordt aangevraagd, moet daartoe, ingevolge het tweede lid van genoemd wetsartikel, binnen veertien dagen na ontvangst van die aanvraag voor voormeld college verschijnen.

„Opdat de herkenning binnen dien termijn kunne geschieden, ook dan wanneer de milicien wegens ziekte of gebreken niet in staat is voor Gedeputeerde Staten te verschijnen, behoort dit college van die omstandigheid tijdig te worden onderricht, ten einde e. q. den milicien te kunnen doen onderzoeken op de plaats waar hij zich bevindt.

„Mitsdien wordt door mij, na gehouden overleg met mijnen ambtgenoot van Binnenlandsche Zaken, bij deze bepaald, dat ingeval een milicien reeds tijdens de aanvraag tot bedoelde herkeuring geacht kan worden buiten staat te zullen zijn om binnen meervermelden termijn van veertien dagen voor Gedeputeerde Staten te verschijnen, door den chef van den militairen geneeskundigen dienst in het garnizoen daarvan melding moet worden gemaakt in zijne ter zake af te geven geneeskundige verklaring, onder opgave tevens van de plaats waar de milicien zich bevindt en door geneeskundigen kan worden onderzocht.”

Gelet op de wetten van 31 Mei 1843 (Staatsblad n°. 23), 7 April 1869 (Staatsblad n°. 54), 7 April 1869 (Staatsblad n°. 55), 18 April 1874 (Staatsblad n°. 68), 10 November 1875 (Staatsblad n°. 204), 26 April 1876 (Staatsblad n°. 86), 26 Juni 1876 (Staatsblad n°. 124), 30 Mei 1877 (Staatsblad n°. 138), 23 April 1879 (Staatsblad n°. 75), 26 April 1884 (Staatsblad n°. 94), 15 April 1886 (Staatsblad n°. 64), 23 December 1886 (Staatsblad n°. 280), 31 December 1887 (Staatsblad n°. 265), 8 April 1893 (Staatsblad n°. 61), 22 Jnni 1893 (Staatsblad n°. 93), 20 Januari 1896 (Staatsblad n°. 9) en 7 Juli 1896 (Staatsblad n°. 103), waarbij het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, zooals dit op 1 October 1838 is ingevoerd, achtereenvolgens is gewijzigd;

Hebben goedgevonden en verstaan, den tekst van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, zooals die bij de hierboven genoemde wetten is gewijzigd, algemeen bekend te maken, door bijvoeging van dien gewijzigden tekst in zijn geheel, bij dit besluit.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het Staatsblad zal worden geplaatst.

Soestdijk, den 16den September 1896.

(get.) EMMA.

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.
(Uitgeg. 18 Sept. 1896.)

WETBOEK

VAN

BURGERLIJKE REGTSVORDERING.

EERSTE BOEK.

Van de wijze van procederen voor de kantonregenten, arrondissements-regtbanken, hoven en den Hoogen Raad.

EERSTE TITEL.

Algemeene bepalingen.

EERSTE AFDEELING.

Van exploiten van dagvaarding, aanzegging en beteekening.

Art. 1. Elke regtsingang vangt aan met eene dagvaarding, door eenen deurwaarder, die tot het exploiteeren in de plaats bevoegd is; hij is ver-

pligt afschrift van het exploit te laten aan den persoon, of aan den woonplaats van den gedaagde.

Het afschrift zal bij dengenen die het ontvangen heeft, als oorspronkelijke dagvaarding gelden.

2. In geval de deurwaarder noch den gedaagde, noch iemand van diens huisgenooten aan zijne woonplaats vindt, zal hij het afschrift terstond ter hand stellen aan het hoofd van het plaatselijk bestuur, of aan dengenen die hem vervangt, die het oorspronkelijke stuk kosteloos met *gezien* zal moeten teekenen, en het afschrift, zoo mogelijk, aan den gedaagde zal moeten doen toekomen, zonder dat van dit laatste echter in regten zal behoeven te blijken.

De deurwaarder moet van die terhandstelling melding maken op de oorspronkelijke dagvaarding en op het afschrift van dezelve.

3. Aan elk der gedaagden moet een afschrift van het exploit gelaten worden.

Echter zal aan echtgenooten, niet van tafel en bed, of van goederen gescheiden zijnde, slechts één afschrift worden gelaten.

4. De dagvaardingen en alle andere exploiten zullen gedaan worden op de wijze als volgt:

1°. Ten aanzien van den Koning, de leden van het koninklijk huis en den Staat, aan den persoon, of in het parket van den procureur-generaal bij den hoogen raad;

2°. Ten aanzien van openbare instellingen of stichtingen en zedelijke lichamen, aan den persoon of ter woonplaats van het hoofd des bestuurs, of ter plaatse waar het bestuur deszelfs zitting of kantoor houdt;

3°. Ten aanzien van gemeenten, aan den persoon of ter woonplaats van het hoofd van het plaatselijk bestuur, of aan den persoon of de woonplaats van den geen die hem vervangt;

4°. Ten aanzien van vennootschappen van koophandel, aan haar gemeenschappelijk kantoor, en, zoo er geen is, aan den persoon of de woonplaats van een der besturende vennooten, en na de ontbinding, aan den persoon of de woonplaats van een der vereffenaars;

5°. Ten aanzien van den boedel eens gefailleerden, of van iemand die in staat van kennelijk onvermogen is verklaard, aan den persoon of de woonplaats van een der bewindvoerders;

6°. Ten aanzien van overledenen, aan de gezamenlijke erfgenamen en in éénen, zonder uitdrukking van namen of woonplaatsen, ter laatste woonplaats van den overledene; doch niet langer dan gedurende een jaar na het overlijden;

7°. Ten aanzien van hen, die geene bekende woonplaats in het koninkrijk hebben, ter plaatse van hun werkelijk verblijf.

Indien deze plaats niet bekend is, gelijk mede in geval in regten worden opgeroepen houders van aandelen in geldleeningen of maatschappijen, welke niet op naam staan, en waarvan de eigenaars uit dien hoofde onbekend zijn, zal het exploit worden aangeplakt aan de hoofden van de gehoorzaal des regters, voor wien de vordering gebragt wordt of aanhangig is, en zal een tweede afschrift moeten worden overgegeven aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij dat regterlijk collegie, die het oorspronkelijke met „gezien” zal teekenen.

Daarenboven moet het gedaan exploit worden aangekondigd in een der dagbladen van de plaats, waar de Regtbank zitting houdt, of, bij gebreke daarvan, van eene naburige plaats.

Gelijkelijk zal worden gehandeld ten aanzien van naamlooze vennootschappen, bestaande of ontbonden, bij gebreke van gemeenschappelijk kantoor, bestuurder of vereffenaar, of wanneer de bestuurder of vereffenaar geen bekende woonplaats en geen bekend werkelijk verblijf binnen het koninkrijk heeft.

Indien het exploit niet een te voeren of aanhangig regtsgeding betreft, moet het worden aangeplakt aan de hoofdeur van de gehoorzaal der Regtbank, biinnen wier ressort de verzoeker zijne woonplaats heeft, het tweede afschrift aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij die Regtbank worden overgegeven en de aankondiging in een der dagbladen van die woonplaats of, bij gebreke daarvan, van eene naburige plaats, geschieden.

8°. Ten aanzien van hen, die in de koloniën van den Staat of buiten 's lands wonen, voor zooverre zij binnen het koninkrijk geen bekend verblijf hebben, aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het regterlijk collegie, voor hetwelk de vordering moet gebragt worden of aanhangig is, en die het oorspronkelijke met „gezien” zal teekenen, en het afschrift van het exploit, ten behoeve der eerstgemelden aan het departement der koloniën, en van laatstgemelden aan dat van buitenlandsche zaken zal toezenden.

Indien het exploit niet een te voeren of aanhangig regtsgeding betreft, zal het gedaan worden aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij de Regtbank, binnen wier ressort de verzoeker zijne woonplaats heeft, welke ambtenaar

daarmede zal handelen als in het eerste lid is omschreven.

Indien in het geval van het tweede en het vierde lid van n°. 7 en in dat van het eerste lid van n°. 8, hierboven voorzien, de zaak voor den Kantonregter moet dienen of dient, zal het tweede afschrift van het exploit worden overgegeven aan den persoon of de woonplaats van het hoofd van het plaatselijk bestuur of van dengeen, die hem vervangt, welke hetzelfde, ten einde als bij de voorzeide nummers is vermeld, moet doen toekomen aan den Officier bij de Arrondissements-Regtbank, binnen welke regtsgebied het Kantongereg gevestigd is.

9°. ten aanzien van de getrouwde, niet van tafel en bed gescheiden vrouw, wat betreft de dagvaardingen en alle andere exploiten, die haar ten verzoeken van haren echtgenoot worden nitgebracht, aan haar in persoon of aan haar werkelijk verblijf, en, wanneer dit is ter woonplaats van haren echtgenoot, alsdan aan haar in persoon, of, zoo de deurwaarder haar aldaar niet vindt, aan het hoofd van het plaatselijk bestuur van die woonplaats, of aan dengene, die hem vervangt, in voege als in artikel 2 van dit wetboek is voorgeschreven, terwijl bovendien in dat geval het exploit zal moeten worden aangekondigd in een dagblad der woonplaats van den man, of bij gebreke daarvan, van eene naburige plaats en een afschrift van die aankondiging zal moeten worden aangeplakt aan de buitenzijde der hoofdeur van het door hen bewoonde huis.

Deze aankondiging zal alleen bevatten de dagteekening van het exploit, de aanwijzing van den persoon ten wiens verzoeken, en van den persoon aan wie het exploit is gedaan, de vermelding van den deurwaarder, die het gedaan heeft en van den persoon aan wien afschrift van het exploit gelaten is; voorts, indien de aankondiging eene dagvaarding betreft, de aanwijzing van den regter voor wien, en van dag en uur der terechtzitting, tegen welke gedagvaard is, en indien de aankondiging de betekening van eene regterlijke uitspraak of beschikking betreft, de aanwijzing van den regter door wien, en van den dag waarop die uitspraak of beschikking genomen is.

Het aangeplakte afschrift der aankondiging zal op het verzoek van de vrouw door den deurwaarder onmiddellijk moeten verwijderd worden.

Indien de vrouw haar werkelijk verblijf niet heeft ter woonplaats van den man en de deur-

waarder aan dat werkelijk verblijf niemand aantreft, zal artikel 2 moeten worden toegepast.

Indien de vrouw geen bekend verblijf binnen het koninkrijk heeft, zal het exploit moeten geschieden op de wijze, bij n°. 7 van dit artikel omschreven.

5. Het exploit van dagvaarding zal moeten behelzen:

1°. Den dag, de maand en het jaar; den voor naam, den naam en de woonplaats des eischers, met opgave van de door hem gekozen woonplaats in de gemeente waar de regter zitting houdt;

2°. Den voornaam, den naam en de woonplaats van den denrwaarder, den naam en de woonplaats van den gedaagde, en de vermelding van den persoon aan wien afschrift van het exploit van dagvaarding gelaten is.

Indien de eischende of verwerende partij eene corporatie, maatschap of handelsvereniging is, zal deze hare benaming in de plaats van naam en voornaam moeten worden uitgedrukt;

3°. De middelen en het onderwerp van den eisch, met eene duidelijke en bepaalde conclusie;

4°. De aanwijzing van den regter die van de zaak moet kennis nemen;

6°. Den dag en het uur waarop de gedaagde in regten moet verschijnen.

Het exploit en het afschrift daarvan zullen door den deurwaarder moeten worden geteekend.

6. In alle gedingen waarin de Koning als eischer optreedt, zal het exploit geschieden, en de zaak worden voortgezet, ten name van en door zoodanigen gemagtigde als hij zal aanwijzen.

Alle gedingen tegen den Koning worden voortgezet ten name van zoodanigen gemagtigde als hij zal aanwijzen. Indien zoodanige gemagtigde ten beteekenden regtsdage niet verschijnt, wordt indien daartoe termen bestaan, het verstek verleend en vonnis gewezen ten name van den Procureur-Generaal bij den Hoogen Raad.

7. De gewone termijn van dagvaarding is voor hen, die in het koninkrijk wonen of hun verblijf houden: voor den Kantonregter van ten minste vijf dagen en voor de regterlijke collegiën van ten minste acht dagen.

In spoedeisende zaken kan de Kantonregter op mondeling verzoek des eischers vergunnen, den termijn van dagvaarding te verkorten, in welk geval de vergunning aan het hoofd van het exploit gesteld en hiermede gelijktijdig geregistreerd wordt.

Evenzeer kan de president van het regterlijk collegie in spoedeisende zaken op mondeling of

schriftelijk verzoek des eischers den termijn van dagvaarding verkorten; in het eerste geval wordt gehandeld, zooals hierboven ten aanzien van den Kantonregter is bepaald, terwijl in het laatste geval de president zijn beschikking op het request plaatst.

8. De dag van het exploit en de dag van verschijning worden niet mede gerekend onder den algemeenen termijn, bepaald voor dagvaardingen, aanzeggingen en beteekeningen.

Deze termijn zal met ten minste *acht dagen* verlengd worden, wanneer de gedaagde binnen het regtsgebied van een ander gerechtshof woont dan waarin de regter, welke van den eisch moet kennis nemen, zitting houdt.

9. In het geval in het tweede lid van artikel 4, n°. 7 uitgedrukt, zal de termijn van dagvaarding zijn ten minste *twee maanden*.

10. Wanneer de gedaagde niet in het koninkrijk woont, is de termijn:

van ten minste eene maand, zoo hij woont in Groot-Brittannie en Ierland, Frankrijk, België, Luxemburg, Duitschland, met uitzondering van Oostenrijk, of Zwitserland;

van ten minste twee maanden, zoo hij woont elders in Europa;

van ten minste drie maanden, zoo hij woont in de niet-Europesche kustlanden der Middellandsche of der Zwarte Zee;

van ten minste drie maanden, zoo hij woont in eene der kolonien Suriname of Curacao;

van ten minste zes maanden, zoo hij woont op Java, Sumatra of Madura;

van ten minste vijf maanden, zoo hij woont buiten Europa in een der hierboven niet vermelde landen aan deze zijde van de Straat van Malakka, de Straat Sunda en de Kaap Hoorn;

van ten minste acht maanden, zoo hij woont in een der hierboven niet vermelde landen aan gene zijde van de Straat Malakka, de Straat Sunda en de Kaap Hoorn, dezen daaronder begrepen.

11. Indien een exploit aan iemand, buiten het koninkrijk woonachtig, aan zijnen persoon binnen het koninkrijk gedaan wordt, of indien deze in eene bepaalde zaak, woonplaats binnen hetzelfde heeft gekozen, gelden de termijnen voor ingezetenen vastgesteld, naar gelang van den afstand der plaats waar het exploit aan hem gedaan wordt.

12. Wanneer meer personen wegens dezelfde vordering op verschillende termijnen moeten gedagvaard worden, zullen allen gedagvaard worden tegen den dag van verschijning, voor den verst verwijderd wonenden bepaald.

13. De dagvaardingen, aanzeggingen of oproeping, om tegenwoordig te zijn bij deze of gene akte van procedure of van instructie, zullen alleen de plaats, den dag en het uur van de eerste terechtzitting of rol moeten uitdrukken; zij zullen niet behoeven herhaald te worden, ofschoon de terechtzitting op eenen anderen dag verlegd of voortgezet worde.

14. Geenerlei exploit zal op eenen zondag mogen gedaan worden, ten ware uit krachte van de vergunning van den kanton-regter of voorzitter van het collegie. Indien de laatste dag van den termijn, binnen welken het exploit geschieden kan, op eenen zondag invalt, zal hetzelfde des anderen daags kunnen gedaan worden.

15. Geenerlei exploit of ten uitvoerlegging van vonnissen zal kunnen geschieden vóór zeven uren des morgens, en na acht uren des avonds, ten ware de kanton-regter of voorzitter van het collegie, in zaken welke buitengewonen spoed vereischen, daartoe verlof mogt hebben verleend.

16. Geen exploit mag door eenen deurwaarder worden gedaan voor zijne bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie onbepaaldelijk, en in de zijdlinie tot den graad van broeders- en zusterskinderen ingesloten. In geval van beletsel uit dien hoofde, zal het exploit worden gedaan door eenen deurwaarder daartoe door den regter aan te wijzen. De kanton-regter zal, in geval er geen ander deurwaarder in het kanton aanwezig is, eenen bepaalden persoon tot het doen van het exploit aanwijzen.

17. Indien een exploit door toedoen van den deurwaarder nietig verklaard wordt, zal hij in de kosten van het exploit en van de vernietigde procedure verwezen kunnen worden, onverminderd de schaden en interessen van de partij, naar de omstandigheden.

TWEDE AFDEELING.

Van de terechtzittingen.

18. De terechtzittingen worden in het openbaar gehouden, op den voet van de voorschriften van artikel 20 der Wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie.

19. De regter kan in alle gevallen, en in elken stand der zaak, wanneer dezelve hem voor minnelijke schikking vatbaar schijnt, het zij op verzoek van partijen of van ééne derzelve, het zij ambts-halve, partijen gelasten om in persoon of door of met derzelve praktizijns, voor zich of voor

een of meer regters-commissarissen te verschijnen, ten einde eene vereeniging te beproeven.

Indien eene minnelijke schikking tot stand komt, wordt, wanneer partijen zulks verlangen, een proces-verbaal opgemaakt en geteekend door partijen, of dezelve tot dat einde bijzonderlijk gemagtigden, waarin de verbindtenissen, die partijen ten gevolge dier schikking op zich nemen, worden uitgedrukt.

De uitgifte van dit proces-verbaal geschiedt in excentoriatoren vorm.

Indien geen minnelijke schikking tot stand komt, bepaalt de regter den dag, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.

20. De partijen mogen hare eigene zaak bepleiten, echter zal de regtbank of het hof de magt hebben haar dit te ontzeggen, in geval dezelve bevinden dat zij door drift of door onbedrevenheid buiten staat zijn hare zaak met de vereischte betamelijheid, en met die duidelijheid, die tot des regters onderrigt noodig is, voor te dragen.

21. De partijen mogen hare zaken doen bepleiten door een bij het regtscollegie toegelaten procureur, onverminderd het voorschrift van art. 99 en de bepalingen omtrent de wijze van procederen in cassatie.

Wordt het bepleiten der zaak aan een niet als procureur toegelaten advocaat opgedragen, dan moeten niettemin, behalve in cassatie, de dingtalen door een procureur worden gevoerd.

22. De partijen en hare praktijzins zullen gehouden zijn de zaak voor den regter met bezadigheid te bepleiten, en in alles den eerbied in acht te nemen en te bewaren, dien men aan de justitie schuldig is. Wanneer zij zich daarin te buiten gaan, zal de regter hen dit herinneren.

23. De toehoorders zullen de teregtzittingen met ongedekten hoofde bijwonen, en voorts een betamelijk ontzag en stilzwijgen bewaren, al wat de president tot handhaving der goede orde beveelt, zal stiptelijk en terstond ten uitvoer gelegd worden.

24. In geval een of meer personen gedurende de openbare teregtzitting de stilte storen, of teekens van goed- of afkeuring geven, of, het zij ter gelegenheid van de verdediging der partijen, het zij ter gelegenheid dat de regters of het openbaar ministerie het woord voeren, het zij bij de aanmaning of waarschuwing van den voorzitter, het zij bij het uitspreken van vonnissen of bevelschriften, op welk eene wijze ook, geraas maken of beweging verwekken, en zij, op de waarschuwing

van den deurwaarder, zich niet dadelijk stil houden, zal hun gelast worden te vertrekken, en die zich daartegen verzet zal aangehouden en terstond in een huis van arrest in bewaring gesteld worden voor den tijd van vier en twintig uren; zij zullen aldaar ingenomen worden op vertoon van het bevelschrift van den kanton-regter of voorzitter van het collegie.

Dit bevel zal op het andientieblad vermeld worden.

25. Indien het geraas of de beweging veroorzaakt is door eenen deurwaarder, of bediende van het regterlijk collegie, zal hij, boven en behalve de voorzeide straf, door dat collegie in zijne bediening geschorst mogen worden. Deze schorsing zal den tijd van zes weken niet mogen te boven gaan, en aan geen hooger beroep onderworpen zijn.

26. Wanneer de opschudding op de teregtzitting van eene arrondissements-regtbank, een geregtshof of den Hoogen Raad vergezeld is geweest van beleedigingen of bedreigingen jegens de regters of de regterlijke ambtenaren, welke het kenmerk van misdrijf dragen, zullen de daders dadelijk op dezelfde teregtzitting, zonder eenige dagvaarding, kunnen worden teregt gesteld en, nadat de feiten tot klaarheid gebragt zijn, na verhoor van het openbaar ministerie, kunnen worden veroordeeld.

27. Indien de beoordeeling van het feit de bevoegdheid van den regter te boven gaat, zal de regter, na, zoo daartoe gronden zijn, den dader te hebben doen vatten, proces-verbaal van het ter teregtzitting voorgevallene opmaken, en dat stuk aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie ter verdere vervolging opzenden.

28. Indien de beleedigingen of bedreigingen tegen regters of ambtenaren van het openbaar ministerie in het waarnemen hunner bedieningen, doch buiten de teregtzittingen, hebben plaats gehad, zullen deze mede, na, zoo daartoe gronden zijn, de daders te hebben doen vatten, proces-verbaal van het voorgevallene opmaken, en hetzelfde aan den bevoegden ambtenaar van het openbaar ministerie ter verdere vervolging opzenden.

DERDE AFDEELING.

Van de regters en van het wraken derzelve.

29. De regters in werkelijken dienst, de procureurs-generaal, de advocaten-generaal, de officieren van justitie of hunne substituten, de griffiers en substituu-griffiers, zullen zich niet mogen belasten met het verdedigen van de zaken der partijen,

het zij mondeling, het zij schriftelijk, het zij onder den naam van consultatie, zelfs niet voor andere hoven of regtbanken dan die bij welke zij hunne functien waarnemen.

Echter zullen zij bij alle hoven en regtbanken hunne eigene zaken en die hunner vronwen, bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie, en hunner pupillen mogen bepleiten.

Zij zullen ook geene scheidslieden mogen zijn.

30. Geen regter zal mogen gewraakt worden, dan om de navolgende redenen:

1°. Indien hij persoonlijk belang bij het geschil heeft;

2°. Indien hij aan eene der partijen in bloedverwantschap of in zwagerschap bestaat tot in den vierden graad ingeloten;

3°. Indien er, binnen het jaar vóór de wraking, tegen eene der partijen of derzelver echtgenoot of nabestaanden en aangehuwden in de regte linie, eene vervolging wegens misdrijf op zijn beklag of door zijn toedoen heeft plaats gehad;

4°. Indien hij een schriftelijk advies in de zaak gegeven heeft;

5°. Indien hij, hangende het geding, van iemand die bij de zaak belang heeft, geschenken heeft ontvangen, of dezelve aan hem zijn beloofd, en hij deze belofte heeft aangenomen;

6°. Indien de regter, zijne vrouw, hunne bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie, een verschil over een gelijksoortig onderwerp hebben, als hetwelk tusschen partijen in geschil is;

7°. Indien er een burgerlijk regtsgeding tusschen den regter, zijne vrouw, hunne bloedverwanten of aangehuwden in de regte linie, en eene der partijen hangende is;

8°. Indien de regter voogd, toezieende voogd, curator, of toezieende curator, vermoedelijke erfgenaam of begiftigde is van eene der partijen, of indien eene der partijen zijn vermoedelijke erfgenaam is;

9°. Indien hij is bewindvoerder van eenige stichting, maatschappij of ligchaam van bestuur, welke partij in de zaak is;

10°. Indien er eene hooge graad van vijandschap bestaat tusschen hem en eene der partijen;

11°. Indien er tusschen den regter en eene der partijen sedert den aanleg van het regtsgeding, of binnen zes maanden voor de wraking, hebben plaats gehad beledigingen of bedreigingen.

31. Ieder regter, uitgezonderd de kanton-regter, die weet dat er eenige reden van wraking tegen hem bestaat, zal gehouden zijn dezelve aan het

collegie waarin hij zitting heeft op te geven, hetwelk beslissen zal of hij zich van de zaak onthouden moet.

32. De redenen om welke een regter kan gewraakt worden zijn toepasselijk op het openbaar ministerie, wanneer hetzelfde geen hoofdpartij in het geschil is, mitsgaders op de griffiers en substituent-griffiers.

De wraking dezer ambtenaren geschiedt op dezelfde wijze als die der regters.

33. De partij die een regter wraken wil, moet de wraking met redenen bekleed voorstellen, op straffe van verlies van het regt daartoe, uiterlijk vóór den aanvang der pleidooijen, of, indien de zaak in geschrifte wordt behandeld, vóór den afloop der termijnen, ten ware de redenen of aanleiding tot de wraking later mogten zijn ontstaan.

Met uitzondering van het laatste geval, moet de wraking van eenen regter-commissaris geschieden vóór dat hij zijne werkzaamheden als zoodanig aanvangt.

De akte van wraking zal moeten geteekend zijn door de partij, of derzelver bijzonderen en bij authentieke akte daartoe gevolmagtigde, en zal aan den griffier worden ter hand gesteld, die, na een bewijs van ontvangst daarvan gegeven te hebben, dezelve onmiddellijk aan den gewraakten regter zal mededeelen.

34. De regter zal gehouden zijn, binnen den termijn van twee dagen, onder de akte eene schriftelijke verklaring te stellen, houdende, of berusting in de wraking, of weigering om zich van de kennisneming der zaak te onthouden, met zijn antwoord op de middelen in de akte uitgedrukt.

35. Indien de gewraakte regter in de wraking berust, moet hij zich van de zaak onthouden.

36. Indien hij in de wraking niet berust, zal het hof of de regtbank de redenen van wraking onderzoeken, en dezelve bewezen en gegrond bevindende, de wraking toestaan.

37. Indien de wrakende partij vermeent meer dan ééne reden van wraking tegen denzelfden regter te hebben, moet zij allen te gelijk voordragen.

38. Indien eene partij meer dan één lid van hetzelfde regterlijk collegie wil wraken, kan zij de tweede of verdere wraking niet voordragen voor dat over de voorgaande beslist is.

39. Geen der leden van het regterlijk collegie mag zich verschoonen om aan de raadplegingen

over en de beslissing van de wraking deel te nemen.

40. In geval van het wraken van een' kanton-regter, zal de akte van wraking en van des regters verklaring door den griffier, ter begeerte van de eerst gereede partij, verzonden worden aan den officier van justitie bij de arrondissements-regtbank waaronder het kanton-geregte behoort, ten einde daarover door de regtbank beslist worde.

41. Indien ten gevolge van toegelaten wraking of van toegegeven reden van verschooning, noch de kanton-regter, noch zijne plaatsvervangers van een geschil kunnen kennis nemen, zal de meest gereede partij zich aan de arrondissements-regtbank wenden met verzoek om eenen anderen kanton-regter binnen haar rechtsgebied, tot beslissing van het geding, aan te wijzen.

42. De uitspraak in zake van wraking is in geen geval aan hooger beroep, revisie of cassatie onderworpen.

43. (*Vervallen*).

VIERDE AFDEELING.

Van vonnissen in het algemeen.

44. Indien de eischer of de gedaagde ten beatekende dage niet verschijnt, wordt gehandeld zoo als bij de zesde afdeeling van dezen titel is bepaald.

45. Indien partijen verschijnen, worden zij over en weder in hunne belangen gehoord, met in-achtneming van de voorschriften der volgende titels van dit boek.

De regter zal, na het voldingen en bepleiten der zaak, zich de stukken doen overgeven en het zij dadelijk, het zij op eenen naderen door hem te bepalen regtdag, uitspraak doen.

46. De regter kan, alvorens de zaak definitief te beslissen, eene preparatoire of eene interlocutoire uitspraak doen.

Voor preparatoir worden gehouden vonnissen en bevelschriften welke gegeven zijn tot instructie der zaak, en welke strekken om het proces in staat van wijzen te brengen, zonder dat zulks op de zaak ten principale van eenigen invloed kan zijn.

Voor interlocutoir worden gehouden vonnissen en bevelschriften, waarbij de regter, alvorens regt te doen, een bewijs, een onderzoek of eene instructie beveelt, waarvan de beslissing der zaak zelve kan afhankelijk zijn.

47. Indien er geene uitspraak heeft plaats

gebad uiterlijk drie maanden na het eindigen der pleidooijen en het hooren der conclusien van het openbaar ministerie (in zaken waarin dezelve worden vereischt), hebben partijen of eene derzelve de bevoegdheid om te vorderen dat de zaak andermaal worde bepleit.

Indien de regter den dag heeft bepaald waarop de uitspraak zal plaats hebben en partijen met elkander in onderhandeling tot een minnelijk vergelijk zijn getreden, kunnen zij den regter verzoeken de uitspraak gedurende eenen bepaalden tijd uit te stellen.

48. De regters moeten bij hunne beraadslagingen van ambtswege de rechtsgronden aanvullen welke niet door de partijen mogten zijn aangevoerd.

49. Indien de regter eene verschijning van partijen beveelt, zal hij den dag en het uur daartoe bij het vonnis bepalen.

50. Elk vonnis waarbij een eed wordt opgelegd, zal de daadzaken uitdrukken waarop de eed gedaan moet worden, en de eedsaflegging zal geschieden in tegenwoordigheid van de tegenpartij, of deze behoorlijk opgeroepen.

Indien eene partij aan welke een eed is opgelegd, door hare wederpartij is opgeroepen om dien af te leggen, en zij niet verschijnt, zal zij geacht worden den eed te hebben geweigerd, behoudens haar verzet, in geval zij bewijst uit hoofde van een wettig beletsel te zijn verhinderd geweest.

51. Indien er een provisionele eisch gedaan is, en de zaak zoo ten principale als op de provisie in staat van wijzen is, zal de regter op beide bij één en hetzelfde vonnis uitspraak kunnen doen.

52. De voorloopige tenuitvoerlegging der vonnissen niettegenstaande hooger beroep of verzet zal bevolen worden:

1°. indien de uitspraak berust op een antientieken titel;

2°. indien zij berust op een onderhandsch geschrift, hetwelk erkend is door dengene, tegen wien men zich daarop beroept, of hetwelk regtens voor erkend wordt gehouden, welke erkenning mede aangenomen wordt, in geval regt wordt gedaan bij verstek;

3°. indien er is een voorsafgegane veroordeeling bij een vonnis, hetwelk voor geen verzet of hooger beroep vatbaar is.

Het wordt aan het oordeel van den regter overgelaten dit bevel te geven met of zonder borgtocht.

53. De voorloopige ten uitvoerlegging der vonnissen niettegenstaande hooger beroep of verzet kan bevolen worden met of zonder borgtocht, in gevallen, betreffende:

1°. Verzegeling en ontzegeling of boedelbeschrijving;

2°. Dringende reparaties;

3°. Ontruiming van het gehuurde, wanneer er geen schriftelijk bewijs van bestaande, vernieuwde of verlengde huur aanwezig is, of wanneer de huur geëindigd is;

4°. De benoeming van sequestrators, commissarissen en bewaarders;

5°. Het aannemen van borgen en achterborgen;

6°. De benoeming van voogden, curators en andere bewindvoerders en het doen van derzelve rekening;

7°. Jaargelden of uitkeeringen tot levensonderhoud en in het algemeen voldoening eener bepaalde geldsom;

8°. Alle provisionele toewijzingen;

9°. Bezitregt;

En verder in alle die bijzondere gevallen in welke de wet zulks heeft toegelaten of voorgeschreven.

54. Indien de register de voorloopige ten uitvoerlegging niet bevolen heeft, kan hij zulks niet bij nader vonnis doen, onverminderd nogtans het regt van partijen om in hooger beroep dit te vorderen.

55. De voorloopige ten uitvoerlegging kan geene plaats hebben ten aanzien der kosten, al waren die ook in de plaats van schaden en interessen toegewezen.

56. Al wie bij vonnis in het ongelijk gesteld wordt, zal in de kosten verwezen worden. Echter zullen de kosten in het geheel of ten deele gecompenseerd mogen worden tusschen echtgenooten, bloedverwanten in de rechte linie, broeders en zusters of aangehuwden in denzelfden graad, mitsgaders indien de partijen over en weder op eenige punten in het ongelijk zijn gesteld. Ook zal de register de kosten, die noodeloos werden aangewend of veroorzaakt, kunnen laten voor rekening der partij, die ze aanwendde of veroorzaakte.

Bij provisionele, praeparatoire en interlocutoire vonnissen kan de uitspraak over de kosten tot het eindvonnis worden voorbehouden.

Het bedrag der kosten, waarin de verliezende partij wordt verwezen, wordt, voor zooveel die kosten vóór de uitspraak en niet door haar zelve zijn gemaakt, bij het vonnis bepaald.

In zaken waarin de wet de verrichtingen van advocaten of procureurs vereischt of toelaat, worden onmiddellijk na het voldingen of bepleiten der zaak of na het nemen der conclusie door het openbaar ministerie, door de procureurs en in cassatie door de advocaten, de rekeningen der kosten aan den register overgelegd. Bij gebreke daarvan geschiedt de bepaling van het bedrag der kosten nitsluitend volgens de begrooting des registers.

57. Van de kosten der tegenpartij kunnen in de zaken, bij de voorlaatste zinsede van het vorig artikel bedoeld, geene andere bij de uitspraak ten laste van de in het ongelijk gestelde partij worden gebracht, dan de salarissen en verschotten van den procureur der tegenpartij, indien alléén een procureur voor haar werkzaam was.

Werd hare zaak mede door een advocaat behandeld, dan wordt zijn salaris onder de bij het eerste lid bedoelde kosten begrepen, met dien verstande, dat in geen geval, wegens het behandelen der zaak door een advocaat, aan de in het ongelijk gestelde partij door de tegenpartij meer kosten in rekening kunnen worden gebracht, dan indien alléén een procureur met de behandeling ware belast geweest.

Ten aanzien van de zaken in cassatie komen in plaats van de salarissen en verschotten van den procureur, die ten laste van de in het ongelijk gestelde partij kunnen gebracht worden, de salarissen en verschotten van één advocaat, onverminderd de bepaling van het tweede lid van art. 418.

Voor het overige betaalt elke partij haar eigene kosten.

De salarissen worden berekend overeenkomstig bij de wet vastgestelde tarieven.

58. De advocaten, procureurs en deurwaarders, die zich in hunne bediening te buiten mogten gaan, en alle diegenen, welke de belangen van het beheer dat hnn is toevertrouwd verwaarloozen, zullen persoonlijk en uit hunne eigene beurs geheel of gedeeltelijk in de kosten verwezen mogen worden, en zelfs tot vergoeding van schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn, zonder die op hunne principalen te kunnen verhalen.

59. Het vonnis, zoodanig als hetzelve door den register wordt uitgesproken, moet behelzen:

1°. De namen en de woonplaats der partijen, en de namen der procureurs, indien partijen die gehad hebben;

2°. De slotsom der conclusie van het openbaar

ministerie in de gevallen waarin hetzelfde is gehoord geworden; en

3°. De gronden der uitspraak, zoo wat de daadzaken als het regtpunt, ieder afzonderlijk, betreft, en de beslissing.

Aan het slot van hetzelfde worden vermeld de namen der registers, welke over de zaak hebben geoordeeld, en die van den ambtenaar van het openbaar ministerie, welke daarbij is tegenwoordig geweest.

60. Het vonnis wordt door den griffier op het audientieblad gebragt, en door den president en den griffier uiterlijk binnen tweemaal vier en twintig uren onderteekend.

Bij de kanton-geregten moet de kanton-regter verrigten al wat bij dit artikel aan den president is opgedragen.

61. Indien de president zich in de onmogelijkheid bevindt om op het audientie-blad te teekenen, wordt zulks verrigt door het oudste lid hetwelk over de zaak gezeten heeft. Indien de griffier zich in de onmogelijkheid bevindt, wordt daarvan uitdrukkelijk op het audientie-blad melding gemaakt. Indien de kanton-regter zich in de onmogelijkheid bevindt om op het audientie-blad te teekenen, zal daarvan door den griffier op dat blad melding worden gemaakt.

62. De expeditie of uitgifte van het vonnis wordt zonder medewerking der partijen opgemaakt, en behelst, behalve hetgeen bij artikel 59 is vermeld:

1°. De conclusien der partijen, en wanneer die bij den kanton-regter niet schriftelijk zijn genomen, alsdan de daarvan door den griffier gehoudene aantekeningen; te dien einde wordt een afschrift van de schriftelijke conclusien, of, wanneer die niet schriftelijk zijn genomen, van de gehondene aantekeningen, door den griffier aan het audientie-blad gehecht;

2°. De vermelding dat het vonnis in het openbaar is uitgesproken;

3°. Den dag der uitspraak.

63. (*Vervallen*).

64. De griffiers zijn verplicht om op aanvraag der partijen aan haar zoodra mogelijk expeditie van het vonnis uit te reiken, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden zijn.

65. Alle vonnissen, welke wederkerige verplichtingen aan beide partijen opleggen, of waaruit regten en verplichtingen ten behoeve of ten laste van beide partijen voortvloeijen, kunnen door

elke van dezelve in haar belang worden ten uitvoer gelegd.

66. De vonnissen en bevelschriften, in artikel 46 bedoeld, behoeven niet beteekend te worden, tenzij dit ingevolge de bepalingen van het tweede boek van dit wetboek tot verhaal van geldelijke verplichtingen, welke de wederpartij krachtens dezelve te vervullen heeft, noodig mogt zijn.

67. (*Vervallen*).

VIJFDE AFDEELING.

Van vrijwaring.

68. Indien de verweerder vermeent gronden te hebben, om iemand in vrijwaring op te roepen en hij die oproeping niet heeft gedaan vóór den dag, waarop de zaak heeft moeten dienen, zal hij zijne daartoe strekkende, met redenen omkleede conclusie vóór alle weren moeten nemen op den dag, voor het voordragen der verwering bepaald.

In die conclusie zal het, met afwijking van het bepaalde in het tweede lid van artikel 141, geoorloofd zijn de exceptie van onbevoegdheid op te nemen, en zal deze, zoo dit niet geschied is, voor gedekt gehouden worden, tenzij de regter onbevoegd is uit hoofde van het onderwerp des geschils.

Indien de eischer vermeent gronden te hebben om iemand in vrijwaring op te roepen, zal hij het verzoek daartoe bij met redenen omkleede conclusie moeten doen ten dage bepaald voor het dienen van repliek.

Indien het verzoek toegewezen wordt, zal de regter eenen voldoende termijn verleen, naarmate van den afstand van des waarborgs woonplaats en den dag bepalen, waarop zoowel de oorspronkelijke zaak, als die in vrijwaring weder ter rolle zal worden opgeroepen.

Het vonnis, waarbij de dagvaarding in vrijwaring is toegestaan, zal aan den waarborg niet behoeven beteekend te worden. De dagvaarding zal den inhoud van hetzelfde moeten behelzen, en daarbij zal moeten worden overgegeven kopij der stukken, welke aan of door den eischer in vrijwaring beteekend zijn.

Indien het verzoek afgewezen wordt, bepaalt de regter bij die beslissing den dag, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.

69. Indien het verzoek tot vrijwaring op den bovengemelden regtdag niet gedaan is, of indien de dagvaarding tot vrijwaring niet gedaan is binnen

den bepaalden tijd, zal er zonder uitstel in de oorspronkelijke zaak worden voortgeprocedeerd.

70. In geval van vrijwaring wegens onderzetting of andere zakelijke regten, zal de waarborg altijd de zaak van den gewaarborgde mogen overnemen, welke buiten proces zal gesteld worden, indien hij zulks vordert, voor dat er eenig vonnis tusschen hem en zijn oorspronkelijke wederpartij is gewezen.

Echter zal de gewaarborgde, wanneer hij zulks verkiest, in het proces kunnen blijven tot bewaring van zijn regt; ook zal de wederpartij van den gewaarborgde tot bewaring van het zijne mogen vorderen dat de gewaarborgde in de zaak blijve.

71. De vonnissen tegen de waarborgden gewezen, bij het vorige artikel vermeld, zullen tegen den gewaarborgde worden ten uitvoer gelegd.

Het zal voldoende zijn het vonnis aan de gewaarborgden te beteekenen, het zij dezelve buiten proces gesteld zijn geworden, of dat zij in het proces gebleven zijn, zonder dat er eenige andere eisch of regtsvordering noodig is.

Wat de kosten, schaden en interessen betreft, zal de vereffening daarvan en de ten uitvoerlegging niet dan tegen den waarborg geschieden kunnen.

Echter zal, ingeval van kennelijk onvermogen van den waarborg, de gewaarborgde de kosten moeten dragen, indien hij niet buiten proces gesteld is geworden, gelijk ook de schaden en interessen, indien de regter oordeelt dat daartoe gronden zijn.

72. In zaken van eenvoudige vrijwaring, zal de waarborg zich slechts mogen voegen, zonder de zaak van den gewaarborgde over te nemen.

73. In geval de oorspronkelijke eisch en die ter vrijwaring te gelijk in staat van wijzen zijn, zal daarop gezamenlijk regt gedaan worden; is dit het geval niet, dan wordt de hoofdzaak, wanneer de oorspronkelijke eischer of verweerder dit vordert, afzonderlijk beslist.

74. Die ter zake van vrijwaring gedagvaard zijn, zullen gehouden zijn, voor den regter, voor wien de oorspronkelijke zaak aanhangig is, te procederen, zelfs wanneer zij ontkennen mogten waarborgen te zijn; doch indien duidelijk bleek dat de oorspronkelijke eisch alleen gedaan is om hen van hunnen eigen regter af te trekken, zullen zij derwaarts verwezen worden.

ZESDE AFDEELING.

Van vonnissen bij verstek en van verzet.

75. Indien de eischer ten beteekenden regtdage niet verschijnt, zal er verstek tegen hem verleend worden, en de verweerder zal van de instantie worden ontslagen, met verwijzing van den eischer in de kosten. In dit geval zal er geen verzet mogen plaats hebben, maar zal de eischer den aanleg op nieuw kunnen beginnen, na voorafgaande betaling dier kosten van het verstek.

76. Indien de gedaagde niet verschijnt, en de voorgeschreven termijnen en formaliteiten in acht genomen zijn, zal er tegen hem verstek verleend worden, en de conclusien van den eischer zullen toegewezen worden, ten ware zij den regter onregmatig of ongegrond voorkomen.

77. Elk verstek zal bij het uitroepen van de zaak op de terechtzitting verleend worden; echter zal de regter de stukken ter tafel kunnen doen nederleggen, om op de conclusien van den eischer op eene volgende terechtzitting uitspraak te doen.

78. Alle uitgeroepene en niet verschijnende partijen zullen in een en hetzelfde vonnis van verstek begrepen moeten zijn.

79. Indien van meerdere gedaagden één of meer niet verschijnen, wordt de zaak ten opzichte van de verschijnenden aangehouden en tegen de niet-verschijnenden verstek verleend. Ieder der verschenen partijen heeft het regt om dit verstek aan de niet-verschenen partijen te doen beteekenen, met oproeping van alle partijen tegen den dag waarop zij de zaak opnieuw ter rolle wil doen dienen. Voor deze oproeping moeten in acht genomen worden de voor dagvaardingen voorgeschreven termijnen.

Tusschen al de partijen wordt uitspraak gedaan bij een en hetzelfde vonnis, hetwelk als een vonnis op tegenspraak gewezen wordt beschouwd, en waartegen geen verzet wordt toegelaten.

80. De vonnissen bij verstek gewezen, zullen niet ten uitvoer gelegd kunnen worden, dan na verloop van acht dagen na de beteekening aan de partij in persoon of ter harer woonplaats; op de wijze als bij artikel 2 en 4 voor de dagvaarding is bepaald.

In alle gevallen van dringende noodzakelijkheid, zal de ten uitvoerlegging vóór den afloop van dezen termijn bij het vonnis mogen bevolen worden.

81. De gedaagde die bij verstek veroordeeld is, zal daartegen verzet mogen doen. Het verzet

moet worden gedaan binnen veertien dagen na de beteekening van het vonnis of van eenige nit kracht daarvan opgemaakte of ter uitvoering daarvan strekkende acte aan den veroordeelde in persoon, of na het plegen door dezen van eenige daad, waarnit noodzakelijk voortvloeit, dat het vonnis of de aangevangen tenuitvoerlegging hem bekend is.

Buiten de gevallen, in het vorige lid voorzien, is het verzet ontvankelijk totdat het vonnis is ten uitvoer gelegd.

De veroordeelde, die in het vonnis heeft berust, kan daartegen niet meer in verzet komen.

82. Het vonnis wordt gerekend ten uitvoer gelegd te zijn:

in geval van geregtelijke tenuitvoerlegging op de roerende goederen, na den verkoop;

in geval van arrest onder derden op nit te keeren gelden, na de uitbetaling van deze aan den arrestant;

in geval van geregtelijke uitwinning van onroerende goederen, op den veertienden dag na den aanslag of de aanplakking der in de artikelen 515 en 517 vermelde billetten;

in geval van echtscheiding of scheiding van tafel en bed, nadat het aan den gedaagde beteekend is en openbaar gemaakt op de wijze, bij artikel 828 van dit wetboek voorgeschreven, en zoowel negentig dagen na de beteekening, als dertig dagen na de laatste aankondiging, bedoeld in artikel 811 8°, zijn verloop.

Het verzet binnen de bovengezegde termijnen, en in de hierna voorgeschrevene vormen gedaan zijnde, stuit de ten uitvoerlegging, indien dezelve niet bevolen is niettegenstaande het verzet.

83. Het exploit van verzet zal summierlijk behelzen de middelen van de partij, en dagvaarding aan den persoon of ter gekozen woonplaats van den oorspronkelijken eischer.

De oorspronkelijke eischer heeft de bevoegdheid om, overeenkomstig artikel 136 van dit wetboek, tegen een vroegeren dan den in het exploit van verzet uitgedrukten regtsdag op te roepen.

84. Het verzet zal ook kunnen gedaan worden, het zij bij buitengeregtelijke akte, het zij ter gelegenheid van de beteekening van het vonnis, of van elke andere akte, dienende om dat vonnis ten uitvoer te leggen, behalve de aanplakking der aanslag-biljetten bij artikel 82 vermeld, onder verplichting van den opposant om zijn verzet, overeenkomstig het vorige artikel, en binnen drie dagen te herhalen.

De deurwaarder die met de ten uitvoerlegging

belast is, zal, op straffe van kosten, schaden en interessen, gehouden zijn van het verzet mededing te maken op zijn proces-verbaal.

85. De partij, welke verzet heeft gedaan, heeft de bevoegdheid om daarvan ter griffie op een daartoe bestemd register te doen aanteekening houden, met vermelding der namen van de partijen, de dagteekening van het vonnis bij verstek gewezen, en die van het gedaan verzet.

86. Geen vonnis bij verstek kan tegen eenen derde worden ten uitvoer gelegd, dan acht dagen na deszelfs beteekening aan den defaillant in persoon of te zijner woonplaats, en met overlegging van de verklaring des griffiers, dat er op zijne registers geen verzet tegen het vonnis is aange-teekend.

87. De opposant die zich voor de tweede maal bij verstek laat vonnissen, zal niet meer ontvangen worden tot het doen van een nieuw verzet.

88. (*Vervallen*).

89. De kosten van het verstek, die van het vonnis daaronder begrepen, mitsgaders die, welke als het gevolg der niet verschijning van den defaillant kunnen worden beschonwd, komen ten laste van den defaillant, ten ware het verstek verleend ware op eene dagvaarding, die nietig verklaard wordt.

89a. De gedaagde, tegen wien verstek verleend is, heeft, zoolang ten profijte daarvan het vonnis nog niet gewezen is, de bevoegdheid om ten dienende dage alsnog in regten te verschijnen, waardoor de gevolgen van het tegen hem verleend verstek vervallen, behalve ten aanzien van de daardoor veroorzaakte kosten, waarop artikel 89 van dit wetboek toepasselijk is.

ZEVENDE AFDEELING.

Van nietigheid.

90. Geenerlei exploit of akte van regtspleging kan nietig verklaard worden, indien de wet de nietigheid van dezelve niet uitdrukkelijk bevolen heeft.

91. (*Vervallen*).

92. Al hetgeen in de artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12, 14, 15 en 16 is voorgeschreven, moet op straffe van nietigheid worden in acht genomen.

Bij niet verschijning van den gedaagde, kan de regter geen verstek tegen deuzelven verleenen, en zal de regter de nietigheid uitsprekende, den eischer veroordeelen in de kosten.

93. (Vervallen).

94. Indien de gedaagde op de dagvaarding verschijnt en de nietigheid van het exploit inroept, kan de regter die exceptie verwerpen, wanneer het verzuim of de overtreding van dien aard wordt bevonden, dat de gedaagde daardoor in zijne verdediging niet is benadeeld, en alzoo geen belang heeft zich van de nietigheid te bedienen.

De regter zal echter in die gevallen, zoo daartoe gronden zijn, de aanvulling van het verzuim of de verbetering der onregelmatigheden ten koste van den aanlegger bevelen.

95. Indien echter het exploit niet door eenen bevoegden deurwaarder is beteekend, is de regter verplicht de nietigheid daarvan in alle gevallen uit te spreken.

96. De kosten der akte van rechtspleging, die nietig of overbodig zijn, zullen ten laste komen van de procureurs of de deurwaarders, die zich zoodanige akten veroorloofd hebben, en zullen die regtsbedienden bovendien, naar vereisch van zaken, deswege tot vergoeding van schaden en interessen aansprakelijk zijn, en zelfs in hunne bediening kunnen geschorst worden.

TWEDE TITEL.*Bijzondere bepalingen betrekkelijk de wijze van procederen voor den kanton-regter.*

97. In zaken die zuiver personeel zijn, of tot roerende goederen betrekking hebben, zal de dagvaarding geschieden voor den regter in wiens kanton de gedaagde woonachtig is.

Indien er meer gedaagden zijn, voor den regter in wiens kanton een hunner woonachtig is, ter keuze van den eischer.

Indien de gedaagde geene woonplaats heeft, zal hij gedagvaard worden voor den regter van het kanton van zijn werkelijk verblijf; indien hij geen werkelijk verblijf in het koninkrijk heeft, voor den kanton-regter van den eischer.

Indien de gedaagde openbaar ambtenaar is, doch zijne vorige woonplaats heeft behouden, voor den kanton-regter van die woonplaats of van dien van de plaats in welke hij zijne ambtsverrigtingen nitoeft, ter keuze van den aanlegger. Indien er meer eischers zijn, die in verschillende kantons woonachtig zijn, voor den kanton-regter der woonplaats van een hunner, te hunner keuze.

Indien de Staat eischer of gedaagde is, wordt als zijne woonplaats beschouwd de plaats waar de Regeering haren zetel heeft.

98. De dagvaarding moet geschieden voor den regter van het kanton waarin het goed gelegen is, indien de regtsvordering strekt:

1°. Tot vergoeding van schade het zij door menschen, het zij door dieren toegebracht aan land, houtgewas, boom-, tuin- of veldvruchten;

2°. Tot zoodanig herstel aan huizen, woningen, gebouwen en pachthoeven, hetwelk volgens de wet tot laste van den huurder komt;

3°. Tot vergoeding van schade door den huurder aan het verhuurde goed toegebracht;

4°. Tot ontruiming van huizen, gebouwen, woningen, pakhuizen, stallen, zolders, kelders, pachthoeven, landerijen, tuin- en andere gronden, mitagaders tot ontbinding van huur, in de gevallen waarin de kanton-regter, volgens artikel 41 en 42 der wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, bevoegd is.

Indien onroerende goederen, te welker aanzien de regtsvordering plaats heeft, in verschillende kantons gelegen zijn, geschiedt de dagvaarding voor den regter van het kanton onder welks gebied de hoofdplaats der bebouwing behoort, en bij gebreke van zulk eene hoofdplaats voor een der regters binnen wiens kanton een of ander gedeelte der goederen gelegen is, ter keuze van den aanlegger.

99. Ten dage en ure bij de dagvaarding bepaald, of tusschen partijen bestemd, zullen zij in persoon of bij gemagtigde voor den kanton-regter verschijnen. De aanlegger zal zijnen eisch en de gedaagde zijne verdediging voordragen, zonder beteekening van eenige schriftelijke dingtalen.

De kanton-regter zal, zoo mogelijk, de zaak op de eerste teregtzitting beslissen, of de uitspraak naar eene volgende teregtzitting verwijzen.

100. Wanneer eene der partijen verklaart een stuk als valsch of vervalscht te beschouwen, het schrift of eene handteekening ontkent, of verklaart die niet te erkennen, zal de regter daarvan akte geven, het stuk waarmerken, en de zaak naar den regter verwijzen, die daarvan, naar aanleiding van de vijfde afdeling van den volgende titel, kennis moet nemen, en die te gelijk over de hoofdzaak bij een en hetzelfde eindvonnis uitspraak kan doen, indien de zaak voor zoodanige beslissing vatbaar is.

101. In geval de kanton-regter zich naar eene plaats in geschil begeeft, het zij tot bezigtiging, het zij tot het hooren van getuigen of van deskundigen, zal hij vergezeld zijn van den griffier,

die de minuut van het vonnis, waarbij de ver-
rigting bevolen is, zal mede brengen.

De deskundigen zullen bij hetzelfde vonnis ten
getale van drie worden benoemd, ten ware beide
partijen mogten verzoeken dat het onderzoek slechts
aan éénen deskundige worde opgedragen. Zij
worden door de meest gereede partij gedagvaard,
met vermelding van de plaats, den dag en het
uur en van het dispositief van het vonnis, ten
aanzien der bevolene verrigting.

De deskundigen zullen voor den aanvang hun-
ner verrigtingen worden beëdigd op straffe van
nietigheid.

De kanton-regter kan op de plaats zelve, na
afloop der bevolen verrigting, en na verhoor van
partijen, dadelijk nitspraak doen.

102. In zaken aan beroep onderworpen, zal
door den griffier proces-verbaal worden opge-
maakt, hetwelk het bericht van de deskundigen
zal inhouden en van den door hen afgelegden
eet doen blijken.

Het proces-verbaal zal door den kanton-regter,
den griffier en de deskundigen geteekend worden,
en indien deze laatste niet teekenen kunnen, zal
daarvan melding worden gemaakt.

In zaken niet aan hooger beroep onderworpen,
wordt geen proces-verbaal opgemaakt, maar wordt
in het vonnis vermeld de eedsaflegging van de
deskundigen en de slotsom van hun bericht.

103. Indien partijen het omtrent de daadzaken
niet eens zijn, het bewijs bij getuigen door de wet
is toegelaten, en de daadzaken tot de beslissing
der zaak kunnen leiden, zal de kanton-regter, op
verzoek van eene der partijen, getuigen-verhoor
bevelen.

Hij kan zulks in dat geval ook ambtshalve
bevelen, indien hij tot de bealissing der zaak
zulks dienstig en noodig acht.

Het vonnis zal vermelden de daadzaken welke
moeten worden bewezen, mitsgaders de plaats
waar, en den dag en het uur waarop de getuigen
zullen worden gehoord.

104. Het tegenbewijs staat van regtswege vrij.
Dit verhoor wordt gehouden op de plaats, den dag
en het uur, bij het vonnis of dadelijk na afloop
van het verhoor der voor het bewijs gehoorde
getuigen te bepalen.

Indien een der partijen verlenging van de in
dit of het vorig artikel bedoelde termijnen ver-
zoekt, zal dit incident dadelijk, zonder eenige
voorziening daartegen, beslist worden.

105. De getuigen zullen in persoon of ter

hunner woonplaats worden gedagvaard, ten minste
drie dagen vóór den dag van het verhoor. Deze
termijn zal met éénen dag voor elke zes uren
afstands worden vermeerderd.

De dagvaarding zal melding maken van het
vonnis, van de plaats, van den dag en van het
uur der verschijning, en de daadzaken behelzen,
welke bewezen moeten worden.

106. De namen en woonplaatsen der getuigen
worden ten minste drie dagen vóór het verhoor
aan de wederpartij beteeekend.

Daarbij zal, indien het vonnis, hetwelk het
getuigenverhoor beveelt, niet uitgesproken is in
tegenwoordigheid van de partij, afschrift van
het vonnis worden overgegeven, zoo dit niet
reeds vroeger is geschied.

Indien partijen bij de uitspraak van het vonnis
tegenwoordig zijn, zal van die tegenwoordigheid
op het audientieblad worden melding gemaakt.

107. Ten bepaalden dage zullen de getuigen,
alvorens hunne getuigenis af te leggen, op straffe
van nietigheid, elk op de wijze zijner godsdienstige
gezindeheid, den eed of de belofte doen van de
geheele waarheid en niets dan de waarheid te
zullen zeggen.

De kanton-regter zal hun derzelve namen,
voornamen, beroep, ouderdom en woonplaats of
verblijf afvragen, mitsgaders of zij aan partijen
of eene derzelve in den bloede of door aanhuwe-
lijking bestaan, en zoo ja in welken graad, en
of zij loon- of huisbedienden van dezelve zijn.

108. Partijen moeten hunne wrakingen vóór
het afleggen der getuigenissen voordragen. De
getuige wordt deswege gehoord en de regter doet
uitspraak, zonder hooger beroep.

Indien de wraking wordt geldig verklaard, zal het
getuigenis van den gewraakten niet worden afgenomen.

108a. Indien een getuige, behoorlijk opge-
roepen, niet verschijnt, of indien dezelve weigert
te antwoorden, of ook indien een getuige is ge-
wraakt geworden, kan de belanghebbende partij
aan den regter eenen naderen termijn verzoeken.

109. De getuigen zullen ieder afzonderlijk op
de teregtzitting gehoord worden, het zij de par-
tijen tegenwoordig zijn of niet, en zullen geen
geschreven opstel mogen voorlezen.

De partijen zullen de getuigen niet in de reden
mogen vallen, maar de kanton-regter kan ten
verzoeken van de partijen, en zelfs van ambts-
wege, aan elken getuige, na het afleggen van
zijne getuigenis, zoodanige vragen doen als hij
zal noodig oordeelen.

110. In zaken die in het hoogste ressort worden beslist, zal geen proces-verbaal worden opgemaakt, maar het vonnis zal moeten inhouden, behalve de vermelding der opgaven, verklaringen en eedsaflegging bij artikel 107 aangeduid, de wrakingen en de antwoorden op dezelve, en den summieren inhoud van de afgelegde getuigenissen.

111. In zaken aan hooger beroep onderworpen, wordt door den griffier een proces-verbaal van het getuigen-verhoor opgemaakt; hetzelfde bevat al hetgeen hierboven bij artikel 110 is vermeld, met dit onderscheid alleen, dat de verklaringen der getuigen zich niet tot den summieren inhoud bepalen, maar in derzelve geheel moeten worden opgenomen.

Dit proces-verbaal zal aan ieder getuige worden voorgelezen voor dat gedeelte hetwelk hem betreft. Hij zal daarin zoodanige veranderingen en bijvoegingen mogen maken, als hem goedgeunkt, en welke onder of op den kant van zijne getuigenis zullen opgeschreven worden. Dit zal aan hem worden voorgelezen.

De getuige zal zijne verklaring teekenen, of er zal melding gemaakt worden dat hij niet kan teekenen.

Het proces-verbaal zal wijders worden onder-teekend door den regter en den griffier.

112. De kanton-regter zal uitspraak doen onmiddellijk na het afleggen der getuigenissen, en na verhoor van partijen of van die welke tegenwoordig is, of op eene volgende door hem te bepalen teregtzitting.

113. Indien de getuige schadeloosstelling vordert, zal dezelve worden begroot door den regter op het afschrift der dagvaarding, waarvan zal melding gemaakt worden in het proces-verbaal.

114. In geval de getuigen niet op ééne dag gehoord kunnen worden, zal de regter het verdere hooren tot een' naderen dag en uur uitstellen, en er zal noch aan de getuigen, noch aan de partij, eenige nieuwe dagvaarding geschieden, ofschoon ook deze laatste niet verschenen ware.

115. De partij die meer dan vijf getuigen over hetzelfde feit zal hebben doen hooren, zal de kosten der verdere getuigenissen aan hare wederpartij niet kunnen in rekening brengen.

116. De gedagvaarde getuige welke niet verschijnt, of verschenen zijnde, weigert den eed of zijne verklaring af te leggen, zal worden veroordeeld tot vergoeding der vergeefs aangewende onkosten.

Hij zal op nieuw worden gedagvaard te zijnen koste.

117. Indien de op nieuw gedagvaarde getuige andermaal in gebreke blijft te verschijnen, of het afleggen van den eed of van zijne verklaring weigert, zal hij ten tweeden male worden veroordeeld in de vergeefs aangewende kosten, en daarenboven in de schade en interessen der partijen.

De regter kan bevelen dat de gebrekeige getuige door de openbare magt worde voor hem gebragt om aan zijne verpligting te voldoen.

Indien de getuige ook dan weigerachtig blijft om zijne verklaring af te leggen, zal de regter ten verzoeke der belanghebbende partij kunnen bevelen dat hij ten koste dier partij in gijzeling zal worden gesteld, tot dat hij aan zijne verpligting zal hebben voldaan.

118. Indien de getuige bewijst dat hij door goede redenen verhinderd is geweest om op den bepaalden dag te verschijnen, zal de regter hem, na het afleggen van zijne verklaring, ontheffen van alle de tegen hem geweene veroordeelingen.

119. Indien de getuige wettiglijk verhinderd is, uit hoofde van ziekte of anderzins, om voor den regter te verschijnen, zal de laatstgenoemde zich bij hem vervoegen tot het ontvangen van zijne verklaring.

Indien de getuige in dat geval, buiten het rechtsgebied van den kanton-regter woont, zal de regter verzoek doen aan den regter van de woonplaats des getuige om denzelven op de aan hem opgegevene vraagpunten te hooren. Van deze onder-vraging zal door laatstgemelden regter proces-verbaal worden opgemaakt, waarvan het oorspronkelijke zal worden ingezonden.

Indien de getuigen buiten 's lands wonen, kan de regter aan een door hem aan te wijzen autoriteit van het land hunner woonplaats verzoeken het verhoor te houden, of dat verhoor opdragen aan den Nederlandschen consulaire ambtenaar, tot wiens ressort de woonplaats dier getuigen behoort.

De regter zal dan tevens den termijn bepalen, die in acht genomen moet worden bij het beteekenen aan de wederpartij van dag, uur en plaats, waarop dit verhoor zal gehouden worden en mede den dag vaststellen, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.

Het proces-verbaal van dit getuigen-verhoor heeft gelijke kracht als dat van den Nederlandschen regter.

120. Buiten hetgeen bij artikel 107 omtrent het afleggen van den eed is voorgeschreven, zal het nalaten van eene of andere der formaliteiten

bij artikel 103 en volgende vermeld, alleen dan nietigheid des verhoors van den getuige ten gevolge hebben wanneer de belanghebbende partij daardoor in zijn verdediging is benadeeld, en de begane ongeregeldeheid niet kan worden hersteld; in het tegenovergesteld geval kan de belanghebbende partij van den regter, zoo daartoe gronden zijn, de bevoegdheid bekomen om de begane ongeregelheden te zijnen koste te herstellen.

121. De kanton-regter vergezeld van zijnen griffier, kan in alle gevallen, op alle plaatsen van zijn regtsgebied, en zonder voorafgaande teekeningen of dagvaardingen, de verklaringen ontvangen van de getuigen, welke, door de beide partijen gezamenlijk medegebragt, uit eigene beweging voor hem verschijnen.

Het proces-verbaal zal worden opgemaakt in voege voorschreven bij artikel 110 en 111.

122. Wanneer overeenkomstig artikel 41 der wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, de ontruiming wordt gevorderd van huizen, gebouwen, woningen, pakhuizen, stallen, zolders en kelders, of van pacht-hoeven, tot het bedrag in bovengemeld artikel uitgedrukt, en de huurder geen schriftelijk bewijs van bestaande, vernieuwde of verlengde huur voortbrengt en in gebreke blijft het perceel te ontruimen, kan de kanton-regter op mondelinge aanvraag der belanghebbende partij, overeenkomstig artikel 7 van dit wetboek, de dagvaarding der wederpartij bevelen, zelfs van uur tot uur, en den zondag ingesloten.

Indien de eischer niet woonachtig is in de gemeente waar het verhuurde gelegen is, moet hij bij de dagvaarding in die gemeente woonplaats kiezen.

123. De kanton-regter kan alsdan de onmiddellijke ten uitvoerlegging van zijn vonnis tot ontruiming bij voorraad bevelen, niettegenstaande hooger beroep of verzet met of zonder borgstelling, en zulks op de minute, ook vóór derzelver registratie en zonder andere formaliteit dan de vertooning dier minute ter woonplaats van de veroordeelde partij.

124. De ontruiming zal daarna zonder verdere aanmaning of andere formaliteiten door den deurwaarder, bijgestaan door twee daartoe door den kanton-regter te benoemen getuigen, worden ten uitvoer gelegd, behoudens de beteekening der minute van het vonnis des noods zonder voorafgaande registratie, binnen vier en twintig uren aan de veroordeelde partij, en onverminderd de ten uit-

voerlegging van den verderen inhoud van hetzelfde op de gewone wijze.

125. De bepalingen in den derden titel voorkomende, opzigtelijk de voorloopige verzoeken en exceptien, de wrakingen van deskundigen, het hooren van partijen, de incidentele vorderingen, de reconventie, het schorsen en hervatten van het rechtsgeding, het doen van afstand der instantie, het vervallen der instantie, en de voeging en tusschenkomst, gelijk mede de bepalingen van den negenden titel van dit boek, handelende van verzet door derden, en die van den zesden titel van het tweede boek, handelende van het vereffenen van kosten, schaden en interessen mitsgaders van de kosten van den processe, zijn te dezen toepasselijk.

DERDE TITEL.

Van de manier van procederen, bijzonder betrekkelijk tot de arrondissements-regtbanken, de hoven en den hoogen raad, regt doende in eersten aanleg.

EERSTE AFDEELING

Van de dagvaardingen.

126. De verweerder zal in zuiver persoonlijke zaken, of in die welke roerend goed betreffen, worden gedagvaard voor den regter van zijne woonplaats.

Indien hij geene bekeude woonplaats in het koninkrijk heeft, voor den regter van zijn werkelijk verblijf.

Indien hij mede geen erkend verblijf in het koninkrijk heeft, voor den regter van de woonplaats des eischers.

Indien worden opgeroepen houders van aandelen in geldleeningen of maatschappijen welke niet op naam staan en waarvan de eigenaren uit dien hoofde onbekend zijn, zullen zij insgelijks voor den regter van de woonplaats des eischers worden gedagvaard.

Indien er in de boven gemelde gevallen meer eischers zijn, voor den regter van de woonplaats van één hunner, ter hunner keuze.

Indien de verweerder openbaar ambtenaar is, doch zijne vorige woonplaats heeft behouden, voor den regter van die woonplaats of voor dien van de plaats waarin hij zijne ambtsverrigtingen uitoefent, ter keuze van den aanlegger.

Bijaldien er meer verweerders zijn, voor den

regter van de woonplaats van een hunner, ter keuze van den aanlegger.

In zaken van aanspraak op een onroerend goed zelf, voor den regter onder wiens regtsgebied het goed waarover het geschil loopt gelegen is.

Indien de onroerende goederen in verscheidene arrondissementen gelegen zijn, zullen de voorschriften worden gevolgd van de laatste zinsnede van artikel 98.

In zaken van gemengden aard, behoudens hetgeen in dit artikel volgt ten aanzien van zaken van erfenis, voor den regter onder wiens regtsgebied het onroerend goed gelegen is, of voor dien alwaar de verweerder zijne woonplaats heeft, ter keuze van den aanlegger.

In zaken van maatschap of vennootschap, zoo lang zij duurt, voor den regter der plaats alwaar zij gevestigd is, en na de ontbinding, het zij voor denzelfden regter, het zij voor dien van de woonplaats van een der vereffenaars.

In zaken van erfenis:

1°. Wegens onderlinge vorderingen der erfgenamen tot aan de boedelscheiding ingesloten en wegens vernietiging eener gemaakte boedelscheiding;

2°. Wegens vorderingen die door des overledenen schuldeischers, vóór de boedelscheiding, gedaan zouden mogen worden; en

3°. Wegens vorderingen, betrekkelijk tot de uitvoering van beschikkingen ter zake van overlijden, tot aan het eindvonnis toe;

voor den regter binnen wiens regtsgebied de erfenis is opgevallen.

In zaken van faillissement of van kennelijk onvermogen, voor de regtbank die den schuldenaar in staat van faillissement of van kennelijk onvermogen heeft verklaard, en wier uitspraak tevens rechtsgevolgen heeft; indien de faillietverklaring door eenen hooger regter is uitgesproken, voor de regtbank uit wier leden de regter-commissaris is benoemd.

In zaken van vrijwaring, voor den regter voor wien de oorspronkelijke vordering aanhangig is.

In zaken van het doen van rekening, ten aanzien der van rechtswege aangestelde rekenplichtigen, voor de regters welke dezelve hebben benoemd, en ten aanzien van voogden en curators, voor de regtbank binnen welker regtsgebied de voogdij of curatele is opgedragen; of in beide gevallen, voor de regtbank van de woonplaats der verweerders, ter keuze van den aanlegger.

Indien er woonplaats is gekozen, voor den

regter dier gekozene woonplaats, of voor den regter van de werkelijke woonplaats des verweerders, ter keuze van den aanlegger.

In zaken wegens kosten en verdiensten door praktijzens of deurwaarders gevorderd wordende, voor den regter waar de kosten gemaakt zijn.

Indien de Staat eischer of gedaagde is, wordt als zijne woonplaats beschouwd de plaats waar de Regeering haren zetel heeft.

127. Een vreemdeling kan, zelfs wanneer hij in Nederland zijn verblijf niet houdt, voor den Nederlandschen regter worden gedagvaard ter zake van verbindtenissen door hem jegens eenen Nederlander, het zij in Nederland, of in een vreemd land aangegaan.

Deze bepaling is ook op dagvaardingen voor de kanton-geregten toepasselijk.

128. In zakelijke regtsvorderingen of in regtsvorderingen van eenen gemengden aard, zal het vaste goed in de dagvaarding bij deszelfs ligging, en, zoo veel mogelijk, bij deszelfs naam en aard worden omschreven.

129. De persoonlijke regtsvordering is dezoodanige, welke tot onderwerp heeft de vervulling eener persoonlijke verbindtenis, uit overeenkomst of uit de wet voortvloeiende.

De zakelijke regtsvordering is dezoodanige, waarbij de eigendom van eene zekere en bepaalde zaak, of wel eenig ander zakelijk regt geëischt wordt.

De gemengde regtsvordering is dezoodanige welke te gelijk persoonlijk en zakelijk is, te weten:

De vordering tot verkrijging eener erfenis;

Die tot boedelscheiding;

Die tot deeling van gemeenschap;

Die tot afpaling van bij elkander gelegene erven.

130. De regtsvordering over het bezitregt, en die over het regt tot de zaak (*pepitoir*), zullen nooit vereenigd mogen worden ingesteld.

131. Die eene regtsvordering over het regt tot de zaak zelve heeft ingesteld, is niet meer ontvankelijk tot het instellen eener regtsvordering over het bezitregt.

132. De verweerder in zake van het bezitregt zal geene regtsvordering over het regt tot de zaak zelve mogen instellen, zoo lang die ten aanzien van het bezitregt niet is afgeloopen.

Wanneer hij in de laatstgemelde is veroordeeld, zal hij niet ontvankelijk zijn ten aanzien van het regt op de zaak zelve, dan na volkomen te hebben voldaan aan de tegen hem uitgesproken veroordeeling; ten ware de uitvoering van het vonnis in gebreke gebleven of vertraagd ware door de

schuld van de partij die hetzelfde verkregen had; in welk geval de regter voor wien de regtsvordering tot het regt op de zaak zelve behoort, eenen termijn kan bepalen na verloop van welken die regtsvordering kan worden ingesteld.

133. De aanlegger is gehouden bij het exploit van dagvaarding procureur te stellen, op straffe van nietigheid.

De woonplaats, waarvan in artikel 5, n°. 1 van dit Wetboek gesproken wordt, wordt geacht gekozen te zijn bij dien procureur, ten ware de aanlegger eene andere keuze had uitgedrukt.

Alle akten der procedure tot aan het eindvonnis, zullen aan die woonplaats worden be- teekend, en zal de procureur verplicht zijn de memorien en schrifturen te teekenen, waarvan in dezen titel en in den volgenden wordt melding gemaakt.

De aanlegger zal voorts bij het exploit moeten overleggen afschrift van de stukken waarop de eisch gegrond is. Bij gebreke van deze afschriften, zullen diegene welke de aanlegger gehouden is, hangende den loop van het regtsgeding, te geven, niet mogen berekend worden onder de kosten, ten ware die stukken door de verdediging van den gedaagde mogten noodzakelijk worden of daaruit voortvloeijen, of ten ware door den regter mogt bevolen zijn dat de zaken zullen worden geïnstrueerd bij geschrifte.

134. De eischer is bevoegd tot den afloop der zaak zijnen eisch te wijzigen of te verminderen, zonder nochtans het onderwerp van den eisch te mogen veranderen of te vermeerderen.

TWEDE AFDEELING.

Van de verovering en het voldingen der zaak.

135. De procureur van den eischer doet de zaak op de rol inschrijven niet later dan daags vóór den in de dagvaarding uitgedrukten of overeenkomstig het volgend artikel vervroegden regtsdag.

Indien hij in zaken, waarin de dagvaarding op korte termijnen gedaan is, dientengevolge niet in staat is aan dit voorschrift te voldoen, doet hij de zaak zoo spoedig mogelijk inschrijven.

136. De verweerder kan den termijn, waarop hij gedagvaard is, verkorten door bij een aan den procureur des eischers beteekende akte, tevens inhoudende procureurstelling, dezen tegen een vroegeren dan den in de dagvaarding opgegeven regtsdag op te roepen.

Die oproeping moet op straffe van nietigheid

geschieden op een termijn van ten minste vijf dagen vóór den in die akte uitgedrukten dag.

Zijn er medegedaagden, dan moet de oproeping, voor zooveel zij niet mede van hen uitgaat, bij deurwaarders-exploit ook aan hen gedaan worden, met inachtneming van zoodanigen termijn tusschen dat exploit en den vervroegden dag van verschijning, als waarop ieder hunner, als gedaagde, volgens de wet zou kunnen aanspraak maken.

Wordt door meer dan één gedaagde, niet gezamenlijk optredende, van het regt van anticipatie gebruik gemaakt, dan geldt, met inachtneming van het tweede en het derde lid van dit artikel, de oproeping tegen den vroegsten regtsdag.

137. Behoudens het geval in het vorig artikel bedoeld, verklaart de procureur, die voor den verweerder optreedt, dit bij de oproeping der zaak ter terechtzitting.

Van deze verklaring geschiedt aanteekening in het audientieblad.

De verweerder wordt geacht zijne woonplaats te hebben gekozen bij dien procureur.

138. Tegen den verweerder, voor wien zich geen procureur stelt, wordt verstek verleend en verder gehandeld, zooals in de zesde afdeling van den eersten titel is bepaald.

139. Indien de in artikel 135 van dit wetboek bedoelde inschrijving niet heeft plaats gehad, is de procureur van den verweerder bevoegd, onder overlegging van de dagvaarding en van de oproeping bij anticipatie, zoo die geschied is, de zaak ter terechtzitting op de rol te doen inschrijven.

Tegen den niet-verschenen eischer wordt verstek verleend en verder gehandeld, zooals in de zesde afdeling van den eersten titel is bepaald, tenzij ingeval van anticipatie de voorschriften van artikel 136 niet zijn in acht genomen.

140. Ten dienenden dage of op eenen naderen te bepalen dag wordt door den procureur des eischers zijne met redenen omkleede conclusie van eisch voorgedragen en bij afschrift aan den procureur des verweerders gelijktijdig ter terechtzitting overgegeven.

141. Daarna draagt tenzelfden dage of op eenen naderen te bepalen dag de procureur van den verweerder zijne verwering voor, bij met redenen omkleede conclusie, waarvan hij een afschrift aan den procureur des eischers gelijktijdig ter terechtzitting overgeeft.

Hij is gehouden alle exceptiën en zijn antwoord ten principale tegelijk voor te dragen, op

straffe van verval der niet voorgedragene exceptiën, en, indien niet ten principale geantwoord is, van het regt om zulks te doen.

Echter zullen erfgenamen, weduwen en vrouwen, hetzij nit den echt, hetzij van tafel en bed of van goederen gescheiden, die in termen van beraad zijn, hunne verwering tot een beroep daarop kunnen bepalen.

142. Nadat de conclusie van antwoord ter terechtzitting is voorgedragen, wordt aan den procureur van den eischer op zijn verlangen gelegenheid gegeven tot het nemen eener conclusie van repliek, welke de procureur van den verweerder des verkiezende kan beantwoorden met eene conclusie van dupliek.

De regter kan op eenparig verzoek van partijen het nemen van nog meer conclusiën toestaan.

143. De termijnen voor het nemen der conclusiën worden door den regter bepaald in overeenstemming met hetgeen de partijen verlangen. In geval van verschil tusschen partijen beslist de regter, daarbij ook lettende op den tijd, welken de belanghebbende partij mogt aantoonen te behoeven, ten einde zich de noodige bewijsstukken te verschaffen.

144. Na het wisselen der conclusiën worden partijen toegelaten tot de pleidooijen of wordt daarvoor een nadere dag bepaald, tenzij partijen op de stukken regt verlangen.

De regter is bevoegd bij de pleidooijen aan de partijen of hare praktijzins ophelderingen te vragen omtrent den inhoud van hunne schriftelijke of mondelinge voordragten.

145. Indien de eisch overeenkomstig het tweede lid van artikel 7 van dit wetboek is ingesteld op korten termijn, wordt ten dienenden dage door den procureur des eischers de met redenen omkleede conclusie van eisch voorgedragen en gelijktijdig ter terechtzitting afschrift daarvan aan dien des gedaagden overgegeven.

Deze draagt terstond en met gelijke overgifte van afschrift zijne verwering voor, bij met redenen omkleede conclusie van antwoord, en partijen worden des verlangd daarna dadelijk tot de pleidooijen toegelaten.

De regter kan tot het nemen der conclusiën of tot de pleidooijen, op verzoek van eene der partijen in haar belang of ook ambtshalve, eenig uitstel bevelen.

146. Partijen kunnen hunnen gestelden procureur niet herroepen zonder tevens een anderen te stellen; zoolang zulks niet geschied is, blijft 1896.

het rechtsgeding voortgaan op naam des eerst gestelden.

147. De partij, die zich bij conclusie op eenig stuk beroept, is verplicht daarvan, tegelijk met het afschrift harer conclusie, afschrift te geven, tenzij zulks reeds bij de dagvaarding geschied is, of de procureur der wederpartij verklaart geen afschrift te verlangen. Bovendien is zij verplicht, indien de wederpartij bij akte van procureur tot procureur verklaart inzage te verlangen van het stuk zelf, dit hetzij ter griffie neder te leggen, hetzij tegen receptis aan den procureur der wederpartij over te geven.

Indien eene partij, nadat de dag voor het honden der pleidooijen bepaald is, nog eenig stuk in het geding wenscht te brengen, geschiedt dit door mededeeling van afschrift aan den procureur der wederpartij met gelijktijdige nederlegging van het stuk ter griffie, of overgifte daarvan tegen receptis.

Indien ten aanzien van eenig stuk aan eenig voorschrift van dit artikel niet is voldaan, of zóó laat, dat de wederpartij dientengevolge buiten staat is, daarop voldoende te antwoorden, zal zij alleen bij de pleidooijen zich op die omstandigheid kunnen beroepen. De regter zal alsdan zoodanig stuk terzijde kunnen leggen en daarmede bij zijne beslissing geen rekening behoeven te houden.

De stukken zullen ongezegeld en ongeregistreerd ter griffie nedergelegd kunnen worden.

148. De stukken moeten worden teruggegeven binnen acht dagen na dagteekening van het receptis of van de kennisgeving aan de wederpartij, dat de stukken ter griffie zijn nedergelegd.

149. Indien de stukken niet zijn teruggegeven binnen dien termijn, zal de gebrekkige bij een bevelschrift van den president daartoe worden genoodzaakt, zelfs bij lijfswang, onverminderd vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn.

150. (*Vervallen*).

151. (*Vervallen*).

DERDE AFDEELING.

Van voorloopige verzoeken en van de exceptie van onbevoegdheid.

152. Alle vreemdelingen, eischers zijnde, of in eene aangelegde regtszaak zich voegende, of tusschenkomende, zijn gehouden ten verzoeken van de wederpartij, alvorens deze eenige wren van regten of tegenzeggen behoeft te doen, zekerheid te stellen voor de betaling der kosten en der

schaden en interessen, in welke zij zonden kunnen verwezen worden.

De partij, welke het stellen van zekerheid verzoekt, wordt niet geacht daardoor de competentie van den regter te hebben erkend.

153. Het vonnis waarbij het stellen van zekerheid bevolen wordt, zal de som uitdrukken, tot beloop waarvan de zekerheid moet worden verstrekt. De eischer of tusschenkomende partij welke deze som zal geconsigneerd hebben, of welke zal bewezen hebben dat zijne onroerende goederen, gelegen in de Nederlanden, voldoende zijn om de vastgestelde som daaraan te kunnen verhalen, zal worden ontslagen van het stellen van zekerheid, mits hij, in het laatste geval, op die goederen eene hypotheekaire inschrijving toesta.

154. Die voor eenen regter geroepen is welke onbevoegd is om van het geschil kennis te nemen, zal mogen vorderen dat de regter zich onbevoegd verklaare.

155. (*Vervallen*).

156. Ingeval de regter onbevoegd mogt zijn uit hoofde van het onderwerp des geschils, is hij, ook al is de exceptie van onbevoegdheid niet voorgesteld, ambtshalve gehouden zich onbevoegd te verklaren.

157. Indien een geding, hetwelk tot de kennisneming behoort van den kanton-regter, bij de arrondissements-regtbank is aanhangig gemaakt, en de gedaagde de exceptie van onbevoegdheid niet heeft voorgesteld, zal de arrondissements-regtbank, als gewone regter, de zaak aan zich behouden en daarin in het hoogste ressort regt spreken.

158. In zaken welke reeds te voren door eene dagvaarding voor eenen anderen regter zijn aanhangig gemaakt tusschen dezelfde personen en over hetzelfde onderwerp, of welke reeds door dezelfde personen en over hetzelfde onderwerp aan scheidsmannen zijn opgedragen en voor dezelve aanhangig zijn, of in geval het geschil aan eene zaak verknocht is, die reeds voor eenen anderen regter of scheidsmannen aanhangig is, mag de verwijzing gevraagd worden naar dien anderen regter of naar de benoemde scheidsmannen. Dit moet geschieden bij met redenen omkleede conclusie vóór alle weren, op den dag voor het voordragen der verwering bepaald.

Die verwijzing kan ook door den eischer gevorderd worden, maar alleen bij de conclusie van eisch.

159. Ingeval voor enzelfden regter tusschen dezelfde personen en over hetzelfde onderwerp te

gelijk zaken aanhangig zijn, of voor denzelfden regter verknochte zaken aanhangig zijn, kan daarvan de voeging worden gevraagd.

Indien dit gevorderd wordt door den gedaagde, is daarop toepasselijk het voorlaatste lid van het vorig artikel.

Die voeging kan ook door den eischer gevorderd worden, maar alleen bij de conclusie van eisch.

160. (*Vervallen*).

161. (*Vervallen*).

VIERDE AFDEELING.

Van de behandeling bij geschrifte.

162. Indien eene zaak niet vatbaar schijnt voor eene mondelinge voordragt, kan de regter, het zij op verzoek van eene der partijen, het zij ambtshalve, bevelen, dat zij bij geschrifte worde behandeld, om op het rapport van eenen daartoe te benoemen regter te worden afgedaan.

163. (*Vervallen*).

164. Binnen veertien dagen na de nitspraak van hetzelfde, zal de eischer aan den verweerder eene schriftuur, inhoudende zijne middelen en conclusie, doen beteekenen en afschrift daarvan doen overgeven: dezelve zal eindigen met eenen staat van stukken tot staving daarvan bijgebragt.

Deze schriftuur en stukken zullen binnen vier en twintig uren na de beteekening ter griffie worden overgelegd.

De akte van overlegging moet worden beteekend.

165. Binnen de veertien dagen na de beteekening dier schriftuur, zal de verweerder inzage nemen en afschrift kunnen vragen der ter griffie overgelegde stukken, en zal zijn antwoord, houdende zijne middelen en conclusie, aan den eischer doen beteekenen, onder hetwelk zal worden gesteld een staat van stukken tot staving daarvan bijgebragt.

Dit antwoord en deze stukken zullen insgelijks, met aanbod van afschrift, door hem worden overgelegd ter griffie, binnen vier en twintig uren na de beteekening en de akte van overlegging zal worden beteekend.

166. Binnen gelijke termijnen kunnen de partijen schrifturen van re- en dupliek aan elkander doen beteekenen, welke op gelijke wijze, met de daartoe behoorende stukken, ter griffie moeten worden overgelegd.

167. In de gevallen der beide voorgaande artikelen, kunnen de partijen elkander onderling in der minne stukken mededeelen, onder receptis; artikel 149 is hier toepasselijk.

168. Geene verdere schrifturen of stukken, welke partijen daarna mogten willen overleggen of aan elkander mededeelen, kunnen in de begroting der kosten worden aangenomen.

169. Bijaldien binnen den hier boven bepaalden termijn, eene der partijen hare stukken niet overgelegd of medegeedeeld, noch ook hare schrifturen heeft doen beteekenen, kan de zaak worden beoordeeld op de stukken van de andere partij.

170. Na afsloop van den hier-boven bepaalden termijn, zal de griffier, ter begeerte van de meest gereede partij, de schrifturen en stukken aan den rapporteur ter hand stellen, die dezelve tegen renersaal zal overnemen.

171. Bijaldien uit eenigen hoofde de rapporteur buiten staat is zijn rapport te doen, zal er een ander op de teregtzitting worden benoemd, ten verzoeke van de meest gereede partij.

172. Bijaldien het proces moet worden medegeedeeld aan het openbaar ministerie, zal de rapporteur zorgen dat deze mededeeling in tijds geschiede, opdat het vonnis daardoor niet worde vertraagd.

173. Het openbaar ministerie, na kennis genomen te hebben der stukken, zal dezelve binnen den kortst mogelijken termijn aan den rapporteur doen terug komen.

174. Het rapport zal op de teregtzitting worden gedaan, en zal daarvan op eene vorige teregtzitting aankondiging gedaan worden.

De rapporteur zal de daadzaken en de middelen opnemen, zonder zijn gevoelen te uiten.

De partijen mogen het woord niet voeren: zij kunnen alleenlijk aan den president schriftelijke aantekeningen ter hand stellen; indien zij vermeenen dat de eene of de andere daadzaak onvolledig of niet juist door den rapporteur is voorgedragen.

Het openbaar ministerie zal worden gehoord in zaken waarin zulks volgens de wet wordt vereischt of toegelaten.

De regter zal uitspraak doen op eene door hem te bepalen teregtzitting.

175. Na het rapport zal de rapporteur de stukken ter griffie terug bezorgen en zijn renersaal terug nemen.

VIJFDE AFDEELING.

Van de geschillen over de echtheid of onechtheid van geschriften en het geregteijk onderzoek deswege.

176. Er zal een geregteijk onderzoek plaats kunnen hebben naar de echtheid of onechtheid

van geschriften, waarvan partijen zich willen bedienen:

1°. Wanneer de partij, welke men beweert een onderhandsch geschrift geschreven of onderteekend te hebben, ontkent hetzelfde te hebben geschreven of onderteekend;

2°. Wanneer de partij, tegen wie men gebruik maakt van een onderhandsch geschrift door een' derde geschreven of geteekend, verklaart het geschrift of de onderteekening van dengenen, dien men beweert zulks geschreven of geteekend te hebben, niet te erkennen;

3°. Wanneer eene der partijen beweert dat een stuk valsch of vervalscht is.

177. In de gevallen bij n°. 1 en 2 van het voorgaande artikel vermeld, zal de partij, welke de echtheid van het door haar overgelegde, doch door hare wederpartij betwiste geschrift staande wil houden en zich daarvan wil bedienen, kunnen vorderen dat zij worde toegelaten om de echtheid van hetzelfde, het zij door bescheiden, het zij door deskundigen of door getuigen, te staven.

178. In het geval bij n°. 3 van het voorlaatste artikel vermeld, zal de partij welke beweert dat een overgelegd stuk valsch of vervalscht is, kunnen vorderen om tot bewijs daarvan te worden toegelaten, het zij door bescheiden, het zij door deskundigen, het zij door getuigen.

Zij zal echter daartoe niet worden toegelaten, dan na alvorens ter griffie van de regtbank te hebben overgelegd eene akte door haar zelve geteekend, of wel door eenen bijzonderen gevolmagtigde, daartoe bij authentieke akte bepaaldeijk gemagtigd, en inhoudende de stellige verklaring dat het bewuste stuk door haar voor valsch of vervalscht wordt gehouden, mitsgaders de daadzaken, omstandigheden en bewijsmiddelen, door welke zij zich voorstelt die valscheit of vervalsching te zullen bewijzen.

179. In de gevallen bij de twee laatste artikelen vermeld, zal de meest gereede partij het gereken geschil aan des regters onderzoek en uitspraak onderwerpen, bij eenvoudige akte van procureur tot procureur.

180. Ten dage dienende, zal de partij, welke het stuk heeft overgelegd, moeten verklaren of zij zich daarvan wil bedienen.

Indien zij weigert te antwoorden, of verklaart zich van het stuk niet te willen bedienen, wordt hetzelfde buiten het geding gehouden.

Indien zij niet verschijnt, beveelt de regter

eene tweede oproeping, te beteekenen op de wijze als bij het vorige artikel is vermeld.

Bij niet-verschijning op die tweede oproeping, bij weigering om te antwoorden, of bij verklaring dat zij zich van het stuk niet wil bedienen, wordt hetzelfde buiten het geding gehouden.

181. Bijaldien de partij verklaart dat zij zich van het stuk denkt te bedienen, zal de andere partij moeten verklaren, of zij er bij blijft om, het zij het geschrift of de handteekening te ontkennen, het zij dezelve niet te erkennen, het zij het stuk van valsheid te betichten.

Indien zij weigert te antwoorden of niet volhardt bij hare eerste verklaring, zal het stuk in het geding worden toegelaten.

Indien zij niet verschijnt, handelt de regter, zoo als bij het derde lid van het vorige artikel is vermeld.

Bij niet-verschijning op de tweede oproeping, bij weigering om te antwoorden, of bij niet-volharding in hare eerste verklaring, wordt het stuk in het geding toegelaten.

182. Bij verschijning van beide partijen en volharding bij hare vroegere beweringen, beveelt de regter dat ten dage door hem te bepalen, doch ten minste na veertien dagen, over de echtheid of onechtheid des stuks geregteijk onderzoek zal plaats hebben, en voor zoo verre hij niet gevoeglijk zelf dat onderzoek kan verrigten, benoemt hij te dien einde eenen regter-commissaris benevens drie deskundigen.

Voor zoo verre echter partijen mogten kunnen overeenkomen in de keus der deskundigen, zal de regter daarin kunnen berusten.

Deze uitspraak zal tevens den last inhouden dat het betwiste stuk, behoorlijk omschreven en door den voorzitter en den griffier gewaarmerkt, ter griffie overgebracht en aldaar bewaard worde, behoudens het vermogen van partijen om van hetzelfde, mitsgaders van de akte van omschrijving en overbrenging ter griffie, aldaar, visie of afschrift te kunnen nemen.

183. Ten bepaalden dage moeten de partijen voor den regter of voor den regter-commissaris verschijnen, ten einde overeen te komen wegens de stukken van vergelijking.

Indien eene der partijen niet verschijnt, beveelt de regter eene nadere oproeping tegen eenen te bepalen dag. Wanneer op dien dag de partij, welke van het stuk wil gebruik maken, niet verschijnt, wordt het stuk buiten het geding gehouden.

Bij niet-verschijning van de wederpartij, ver-

klaart de regter dat het stuk wordt gehouden voor erkend.

Indien beide partijen voor de eerste reizē wegblijven, kan de regter den aanleg in het stuk van valsheid dadelijk vervallen verklaren of eene tweede verschijning bevelen.

184. Bijaldien de partijen niet overeenkomen over de stukken van vergelijking, zal de regter geene andere als zoodanige mogen aannemen, dan :

1°. Authentieke akten;

2°. Onderhandsche geschriften door de partijen erkend;

3°. Het overige gedeelte van het overgelegde stuk, bijaldien het verifiëren alleen een gedeelte daarvan betreft; of,

4°. Hetgeen de partij gehouden zal zijn te schrijven, achtervolgens mondelinge vóórzegging en in tegenwoordigheid van den regter of regter-commissaris.

De weigering van schrijven kan ten gevolge hebben de erkenning van het stuk.

185. In geval de stukken ter vergelijking dienende in handen van openbare of andere bewaarders zijn, zal de regter of regter-commissaris bevelen dat de houders dier stukken dezelve overbrengen, op den door den regter of regter-commissaris vastgestelden dag en uur, en ter plaatse waar het onderzoek gedaan zal worden, op straffe dat de openbare bewaarder van zoodanige stukken bij lijfswang, en de andere langs den gewonen weg van regten, daartoe genoodzaakt zullen worden, behoudens ook het middel van lijfswang ten aanzien der laatste, in geval daartoe termen zijn.

186. In geval de stukken ter vergelijking niet overgebracht kunnen worden, of de woonplaats der houders te zeer verwijderd is, wordt het aan het doorzicht van den regter overgelaten, op het verflag van den regter-commissaris, en na het openbaar ministerie gehoord te hebben, te bevelen dat het onderzoek zal geschieden bij den regter ter plaatse alwaar de houder woonachtig is of van de naast daaraan gelegene plaats, of wel dat binnen eenen bepaalden termijn de stukken ter griffie ingezonden zullen worden, op zoodanige wijze als de regter zal voorschrijven.

187. Bijaldien, in dit laatste geval, de houder een openbaar persoon is, zal hij vooraf een afschrift van de stukken maken, hetwelk tegen het oorspronkelijke vergeleken en geteekend zal worden door den voorzitter der regtbank van zijn arrondissement, die daarvan proces-verbaal zal

opmaken. Dat afschrift zal door den bewaarder bij zijne oorspronkelijke stukken of minuten gelegd worden, om in de plaats te treden van het oorspronkelijke stuk of stukken, tot op de terugzending van het laatstgemelde, en hij zal daarvan grossen en nitgiften mogen uitleveren, met vermelding van het proces-verbaal daarvan opgemaakt.

De kosten worden door den eischer van verificatie aan den bewaarder te goed gedaan, volgens de begroting of waardering daarvan te doen door den regter die het proces-verbaal heeft opgemaakt, naar hetwelk het bevel van ten uitvoerlegging uitgevaardigd zal worden.

188. De meest gereede partij zal hij exploit doen oproepen de deskundigen, indien er zoodanigen benoemd zijn, en de bewaarders, om zich te laten vinden ter plaatse, ten dage en ure, bij het bevelschrift van den regter of regter-commissaris bepaald, en wel de deskundigen om den eed af te leggen, en om eenen aanvang te maken met het onderzoek en om hun berigt op te maken, voorts de bewaarders, ten einde over te leggen de stukken van vergelijking, en van dit alles zal proces-verbaal worden opgemaakt.

De partij zal worden opgeroepen, bij eene akte betekend ter gekozene woonplaats, ten einde daarbij tegenwoordig te zijn.

189. Wanneer de stukken door de houders vertoond zijn, wordt het aan het doorzigt van den regter of regter-commissaris overgelaten te bevelen, dat zij ter bewaring van gezegde stukken bij het doen van het onderzoek tegenwoordig zullen blijven, en dezelve bij elke daartoe noodige zitting terug nemen en wederom leveren, of wel te bevelen dat de stukken in handen van den griffier ter bewaring gesteld zullen worden.

In het laatste geval, zal de honder, indien hij een openbaar persoon is, afschrift daarvan mogen nemen, zoo als bij artikel 187 gezegd is, en zulks, ofschoon de plaats, waar het onderzoek geschiedt, buiten het arrondissement ligt waarin de honder het regt heeft akten te maken.

In dat geval geschiedt de vergelijking bij den voorzitter der arrondissements-regtbank onder welks gebied het stuk zich tijdelijk bevindt.

190. De deskundigen zullen beëdigd worden.

De stukken zullen hun worden medegedeeld, waarna zij hun berigt schriftelijk en met redenen bekleed nitbrengen.

De bepalingen van artikel 225, 227, 229, 232, 235 en 236 zijn ten deze mede toepasselijk.

191. Als getuigen kunnen worden gehoord de

zoodanigen welke het geschrift hebben zien schrijven of teekenen, of die kennis hebben van de daadzaken, welke dienen kunnen om de waarheid te ontdekken.

De ontkende stukken of die welke niet erkend zijn, of beticht zijn van valsheid, worden hun vertoond, door hen gewaarmerkt, en verder worden nagekomen de voorschriften op het getuigenverhoor.

192. Wanneer het onderzoek is afgelopen, zal de meest gereede partij de zaak op de terechtzitting brengen, en voortprocederen bij eenvoudige akte van procureur tot procreur.

193. Indien uit het geding vermoedens van valsheid of van vervalsching tegen nog levende personen ontstaan, beveelt de regter dat de stukken in handen van het openbaar ministerie worden gesteld, ten einde bij den bevoegden regter in strafzaken te worden onderzocht.

Het burgerlijk geschild blijft geschorst tot na de beslissing van den regter in strafzaken.

194. Wanneer de burgerlijke regter bij het afdoen van de beweerdde valsheid, het ter zijde leggen, verscheuren of doorhalen, in het geheel of ten deele, of zelfs het verbeteren en in orde brengen der valsche of vervalscht verklaarde stukken beveelt, zal de uitvoering van dit punt van het vonnis opgeschorst blijven, zoo lang de termijn om in hooger beroep te komen, request civiel of cassatie te verzoeken, voor den veroordeelde loopende is, of hij niet in het vonnis berust heeft.

195. Het vonnis waarbij uitspraak gedaan wordt over de echtheid of de onechtheid van het betwiste geschrift, zal tevens moeten bevelen den termijn, binnen welken, en de wijze waarop de door de partijen, getuigen of bewaarders, overgelegde stukken moeten worden terug gegeven.

196. (*Vervallen*).

197. (*Vervallen*).

198. (*Vervallen*).

ZESDE AFDEELING.

Van getuigen-verhoor.

199. Indien partijen het over de daadzaken niet eens zijn, en het bewijs door getuigen bij de wet is toegelaten, zal de regter op verzoek van eene der partijen, een getuigen-verhoor bevelen.

Hij kan dit ook ambtshalve bevelen, indien hij tot de beslissing der zaak zulks dienstig en noodig acht.

Het tegen-bewijs wordt van regtwege toegelaten.

200. Het getuigen-verhoor wordt bevolen en belegd overeenkomstig de bepalingen, voorgescreven bij den tweeden titel van dit boek, met uitzondering van het bepaalde bij het eerste en het tweede lid van artikel 119 en bij artikel 121, en met dien verstande, dat de in artikel 106 bedoelde overgifte van afschrift van het vonnis zal geschieden, ook al is de procureur der wederpartij bij het uitspreken van het vonnis tegenwoordig geweest.

Indien de getuigen te verre verwijderd wonen of verhinderd worden om te kunnen opkomen, kan de regter het verhoor opdragen aan eenen regter-commissaris of aan den kanton-regter van derzelver woonplaats.

Indien de getuigen wonen buiten het regtsgebied van het regterlijk-collegie, kan dit het verhoor opdragen aan de arrondissements-regtbank of den kanton-regter van derzelver woonplaats.

In de gevallen, bedoeld in het tweede en het derde lid van dit artikel, is het bepaalde bij het vierde lid van artikel 119 toepasselijk en wordt van het verhoor altijd proces-verbaal opgemaakt. Niettemin vervalt het voorschrift betreffende de in artikel 119 bedoelde beteekening, indien het verhoor ten huize van den getuige plaats heeft.

201. Wanneer in zaken van bezitregt, het bezit of de stoornis ontkend wordt, zal het verhoor van getuigen, dat dienaangaande bevolen wordt, zich niet mogen uittrekken tot het regt op de zaak zelve (het *petitioir*).

202. Na afloop van het getuigenverhoor, of indien dit achterwege blijft, bepaalt de regter den dag, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.

203. Behoudens het bepaalde bij het derde lid van artikel 119 en bij het tweede en derde lid van artikel 200, en voor zooveel ontslag, overlijden, ziekte van langdurigen aard of eene andere dergelijke oorzaak het niet noodzakelijk maakt, zullen regters, die het getuigenverhoor niet hebben bijgewoond, niet mogen medewerken tot de uitspraak over de zaak, waarin dat verhoor gehouden is.

Van de afwijking van dezen regel en de oorzaak daarvan wordt in de uitspraak melding gemaakt. De noodzakelijkheid der afwijking wordt nitalutend door het collegie, dat haar toepast, beoordeeld, zonder dat daartegen eenige voorziening openstaat.

204 t/m 218 (vervallen).

ZEVENDE AFDEELING.

Van geregtelijke plaatsopneming en bezigtiging.

219. Indien het hof of de regtbank, het zij op verzoek van partijen, het zij ambtshalve, zulks noodig acht, kan bij vonnis worden bevolen, dat een of meerder leden welke over de zaak hebben gezeten, verzeld van den griffier, zich zullen begeben op de plaats welke in oogenschouw moet worden genomen, ten einde derzelve staat en gelegenheid op te nemen, en daarvan eene akte van bevinding uit te brengen, het zij alleen, het zij met behulp van deskundigen.

Op gelijke wijze en met gelijk doeleinde kan bij vonnis bevolen worden eene bezigtiging van roerende zaken, die niet of bezwaarlijk ter terechtzitting kunnen worden overgebracht.

Het vonnis bepaalt den tijd der plaatsopneming of den tijd en de plaats der bezigtiging, den termijn, binnen welken het in artikel 220 bedoelde proces-verbaal ter griffie moet zijn nedergelegd, en de terechtzitting, waarin partijen zullen worden toegelaten om voort te procederen.

220. De griffier zal proces-verbaal der handelingen, welke op de plaats zijn voorgevallen, opmaken.

221. De reiskosten zullen door de partij, te wier verzoeken de opneming of bezigtiging geschiedt, voorgeschoten en ter griffie overgebracht worden.

Indien de regter de plaats-opneming of bezigtiging ambtshalve beveelt, zal hij tevens bevelen door wien de kosten zullen worden voorgeschoten.

ACHTSTE AFDEELING.

Van berigt van deskundigen.

222. Indien het hof of de regtbank, het zij op verzoek van partijen, het zij ambtshalve, zulks noodig acht, kan bij vonnis worden bevolen, dat een onderzoek of opneming door deskundigen worde bewerkstelligd.

Dit vonnis zal het voorwerp van het onderzoek of van de opneming duidelijk nitdrukken, benevens de benoeming van drie deskundigen.

Indien echter beide partijen verzoeken dat het onderzoek zal gedaan worden door slechts éénen deskundige, zal er niet meer dan één worden benoemd.

223. Indien partijen op de terechtzitting over-

eengekomen zijn omtrent den persoon, of de drie personen welke zij als deskundigen verlangen, zullen deze bij hetzelfde vonnis worden benoemd.

Indien partijen over de personen niet zijn overeengekomen, zal het vonnis bevelen dat partijen dezelve binnen acht dagen na de uitspraak zullen noemen, en dat bij gebreke van dien tot de bevolene verrigting zal worden overgegaan door deskundigen bij hetzelfde vonnis ambtshalve te benoemen.

Binnen den bovengemelden termijn zullen partijen, wanneer zij omtrent de benoeming van deskundigen zijn overeengekomen, daarvan verklaring ter griffie doen.

224. Bij het vonnis in het voorgaande artikel gemeld zal bepaald worden de dag en het uur der eedsaflegging van de benoemde deskundigen.

Echter zal het hof of de regterbank mogen bevelen dat die eed worde afgelegd voor den regter van het kanton waarin de bevolene verrigting moet plaats hebben.

Na verloop van den in het voorgaande artikel bepaalden termijn zal de meest gereede partij de deskundigen oproepen om den eed af te leggen bij een exploit, dat de regterlijke opdracht inhoudt: deze oproeping zal gedaan worden ten minste drie dagen voor den dag tot het afleggen van den eed bepaald. Partijen behoeven bij de eedsaflegging niet tegenwoordig te zijn.

225. De deskundigen van ambtswege benoemd, kunnen gewraakt worden nit denzelfden hoofde als de getuigen.

De deskundigen door partijen aangewezen, kunnen niet gewraakt worden dan uit hoofde van oorzaken, welke na de benoeming en voor de aflegging van den eed mogten zijn opgekomen.

De wraking moet altijd vóór de eedsaflegging worden voorgesteld. De deskundige wordt, zoo hij verschijnt, gehoord; de regter doet uitspraak zonder hooger beroep.

226. De wraking moet worden voorgesteld binnen drie dagen na de benoeming, bij eenvoudige akte, houdende de gronden der wraking, en de bewijzen daartoe strekkende, of het aanbod om de wraking met getuigen te staven.

In het laatste geval kan de regter het bewijs door getuigen bevelen. Na verloop van voormelden termijn wordt de wraking niet meer toegelaten.

227. In geval de wraking aangenomen wordt, zal of zullen bij hetzelfde gewijste van ambtswege

een of meer nieuwe deskundige personen, in plaats van den gewraakten of de gewraakte, benoemd worden.

228. De regter bepaalt bij eene in het proces-verbaal der eedsaflegging op te nemen beslissing, na verhoor der deskundigen en der partijen, voor zooverre deze tegenwoordig zijn, de plaats, den dag en het uur, waar en wanneer de deskundigen tot het onderzoek zullen overgaan, den termijn binnen welken zij hun schriftelijk berigt ter griffie zullen inleveren en de teregtzitting bestemd tot de voortzetting der zaak.

Wanneer op dien dag het berigt van deskundigen nog niet mogt zijn ingekomen, zal de regter op verzoek van partijen of eene van haar een naderen dag tot de voortzetting der zaak kunnen bepalen.

229. Indien een benoemde deskundige de benoeming niet aanneemt, of ten opgegeven dage en ure niet verschijnt het zij ter aflegging van den eed, het zij tot de bevolene verrigting, zullen partijen dadelijk overeenkomen om eenen anderen in zijne plaats te benoemen; bij gebreke van dien, kan de regter de benoeming ambtshalve doen.

De benoemde die, na den eed te hebben afgelegd, de aangenomen verrigting niet uitvoert, kan door den regter die hem benoemd heeft verwezen worden in alle de kosten door de nalatigheid veroorzaakt, en zelfs tot vergoeding van schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn.

230. Het afschrift van de regterlijke uitspraak en de benoedigde stukken zullen aan de deskundigen worden ter hand gesteld.

Partijen zullen bij het onderzoek aan de deskundigen zoodanige voordragten en vorderingen mogen doen, als zij zullen goed vinden, en daarvan zal melding gemaakt worden bij het berigt.

231. De deskundigen maken, na raadpleging, hun berigt met redenen bekleed schriftelijk op, bij meerderheid van stemmen.

In geval van verschil van gevoelen, mogen zij echter de onderscheidene gevoelens met de gronden van dien opgeven, zonder bekend te maken welk het persoonlijk gevoelen van ieder van hen is.

Het berigt wordt gedagteekend en door allen onderteekend.

Indien geen der deskundigen zich daartoe in staat bevindt, wordt hetzelfde door den griffier van het kanton-geregte van de plaats waar de werkzaamheden zijn verrigt, opgemaakt en door hem medegeteekend.

232. De deskundigen zullen gehouden zijn, op

straffe van schaden en interessen, het berigt op de griffie van het hof of van de regtbank, die de opneming bevolen heeft, over te brengen binnen den volgens artikel 228 van dit wetboek bepaalden termijn; de griffier zal van die overbrenging doen blijken.

Hunne vacaties zullen door den voorzitter aan den voet van de minuut begroot worden, en daarvan zal een bevelschrift van ten uitvoerlegging uitgegeven worden, ten laste van de partij die de opneming verzocht heeft, of die dezelve, in geval zij van ambtswege bevolen is geweest, vervolgd heeft.

233. Bij weigering of vertraging van hetgeen in het eerste lid des vorigen artikels is voorgescreven, kunnen de deskundigen door de meest gereede partij bij den regter welke hen heeft benoemd, worden gedagvaard ten einde zelfs bij lijfswang tot het ter griffie nederleggen van het berigt te worden veroordeeld.

De regter doet uitspraak, de verschenen deskundigen gehoord, zonder voorafgaande conclusiën.

234. (*Vervallen*).

235. Indien de regter in het berigt de vereischte inlichting niet bevindt, kan hij ambts-halve andere deskundigen benoemen, welke aan de vroegere zoodanige ophelderingsvragen als zij oirbaar achten.

236. De regter is in geen geval verplicht het door de deskundigen geuit gevoelen te volgen, indien zijne overtuiging daartegen strijdt.

NEGENDE AFDEELING.

Van het hooren der partijen.

237. Partijen mogen bij incidentele conclusie verzoeken om elkander op ter zake dienende en niet tot iets anders betrekkelijke vraagpunten te doen hooren. De conclusie zal de feiten en vraagpunten inhouden.

Indien eene partij, nadat de dag voor het houden der pleidooijen reeds bepaald is, zoodanig verhoor nog wenscht te vragen, zal zij daartoe aan den regter een verzoekschrift moeten inleveren, de feiten en vraagpunten inhoudende, en dit aan de wederpartij doen beteekenen. De behandeling van dit verzoek zal alsdan, zonder nadere conclusie van de verzoekende partij, geschieden tegelijk met die pleidooijen, als wanneer de wederpartij gerechtigd zal zijn op dat verzoek mondeling en ook bij conclusie te antwoorden.

Indien de wederpartij in een der gevallen, bij het eerste of tweede lid van dit artikel bedoeld, de gestelde feiten erkent, zal het verhoor vervallen.

238. De regter zal naauwkeurig onderzoeken of de vraagpunten tot het geschil betrekkelijk zijn; hij zal de zoodanigen, die hij als strikvrage beschouwt, ter zijde stellen, of het verhoor der partij, zoo daartoe termen zijn, geheel van de hand wijzen.

De regter zal dit laatste evenzeer kunnen doen, indien in het geval in het tweede lid van artikel 237 omschreven, het verzoek zoo laat is geschied, dat de wederpartij buiten staat is, zich daarover uit te laten.

239. Indien de regter het hooren der partijen toestaat, zal hij bij een vonnis gelasten dat dezelve, voor hem in de raadkamer, ten bepaalden dage en ure verschijnen, ten einde op vraagpunten te worden gehoord.

240. In geval van verwijderde woonplaats of van wettige verhindering, zal het hof of de regtbank, na het hooren der partij te hebben toegestaan, den regter van het kanton van derzelver woonplaats daartoe mogen magtigen.

241. De partij zal in persoon, zonder eenig geschreven opstel te mogen voorlezen, antwoorden op de vragen, welke aan hem door den regter luidens het vonnis of ook ambtsalve zullen worden gedaan.

De partij, die het verhoor heeft verzocht, kan daarbij tegenwoordig zijn evenals de procureurs en advocaten van beide partijen.

Door de verzoekende partij of hare praktijzins zullen door tusschenkomst van den voorzitter, nitsluitend over het onderwerp in de vraag genoemd, naar aanleiding van de gegeven antwoorden vragen mogen worden gedaan; in geval van verzet der wederpartij kan de regter weigeren de vraag te doen, zonder dat daartegen eenige voorziening is toegelaten.

242. De besturen van openbare instellingen, stichtingen en zedelijke lichamen zullen een hunner leden benoemen om op de aan hen bij vonnis gestelde vraagpunten te antwoorden; zij zullen te dien einde eenen bijzonderen last geven, waarbij de antwoorden opgegeven en waarachtig verklaard zullen worden; deze last mag worden voorgelezen.

De partij behoudt het vermogen om de bestuurders van zoodanige instellingen, stichtingen en zedelijke lichamen over feiten die hen persoonlijk betreffen, te doen hooren, ten einde daarop bij den regter

zoodanig te worden acht geslagen als bevonden zal worden te behooren.

243. Het proces-verbaal van ondervraging zal worden opgemaakt door den griffier en aan den ondervraagde worden voorgelezen, welke daarin vervolgens nog kan maken zoodanige veranderingen en bijvoegingen in zijne antwoorden, als hij zal noodig oordeelen, en welke zullen geschreven worden aan het einde of op den kant van het verhoor. Hiervan zal hem insgelijks voorlezing worden gedaan, en het proces-verbaal zal worden getekend door den ondervraagde, den president, of den kanton-regter en den griffier.

244. Indien, zonder wettige verhindering, de partij niet verschijnt, of indien zij weigert te antwoorden, zal daarvan melding gemaakt worden ten processe-verbaal, en de daadzaken over welke de vragen loopen, zullen kunnen worden gehouden voor erkend.

Indien echter de niet verschenen zijnde partij zich nog vóór de nitspraak ten principale daartoe aanmeldt, kan zij worden gehoord onder verpligting tot betaling der kosten, door haar wegblijven veroorzaakt, mitsgaders van schaden en interessen, zoo daartoe gronden zijn.

245. In geval ten dage tot het hooren bepaald, de partij van wettige verhindering blijken doet, zal de regter eenen anderen dag tot het hooren bepalen.

246. De antwoorden door de partij op de vraagpunten gegeven, zullen slechts in het aanhangig geding mogen dieuen, en in geen geval als eene erkenning mogen worden beschouwd, ten opzichte van andere zaken.

TIENDE AFDEELING.

Van incidentele vorderingen.

247. Incidentele vorderingen worden ten dienen dage ter audientie gedaan bij gemotiveerde conclusiën.

Op die tusschengeschillen zijn de bepalingen der artikelen 141, 143, 144 en 147 tot en met 149 van dit wetboek toepasselijk.

De regter kan op eenparig verzoek van partijen het nemen van conclusiën van repliek en van dupliek toestaan.

248. Alle incidentele vorderingen worden in eens gedaan.

De kosten van dezulke welke naderhand mogten worden gedaan en waarvan de oorzaken reeds te

gelijker tijd met de vroegere bestonden, mogen niet worden terug gevorderd.

249. De incidentele vorderingen zullen eerst en vooraf worden uitgewezen, indien de zaak het medebrengt. Voorzoo veel de zaak het toelaat, zal de regter bij de beslissing op het incident tevens den dag bepalen, waarop de zaak weder ter rolle zal worden opgeroepen.

In zaken waarin schriftelijke behandeling bevolen is, zal het tusschen-geschil op de teregtzitting worden gebracht, om daarover te worden uitspraak gedaan zoo als bevonden zal worden te behooren.

ELFDE AFDEELING.

Van reconventie.

250. De gedaagde is bevoegd om in alle zaken eisch in reconventie te doen, uitgezonderd:

1°. Wanneer de eischer in conventie is opgetreden in eene qualiteit, en de reconventie hem persoonlijk zoude betreffen, en wederkeeriglijk;

2°. Wanneer de regter voor wien de eisch in conventie aanhangig is, onbevoegd is om kennis te nemen van de reconventie met betrekking tot het onderwerp van het geschil;

3°. In zaken van bezitregt, wanneer de eisch in reconventie het regt op de zaak zelve (*petitioir*) zoude betreffen;

4°. In zaken van verschil over de ten uitvoerlegging van een vonnis.

Indien in eersten aanleg geen eisch in reconventie is gedaan, kan dezelve in hooger beroep niet meer gedaan worden.

251. De eisch in reconventie moet dadelijk bij het antwoord van den verweerder in conventie worden gedaan.

252. De zaken in conventie en in reconventie zullen te gelijk voldongen en bij een en hetzelfde eindvonnis beslist worden, ten ware het hof of de regtbank mog bevinden dat de eene vroeger dan de andere kon worden afgedaan, in welk geval zulks zal vermogen plaats te hebben, blijvende niettemin de alsdan nog onafgedane eisch in conventie of reconventie bij hetzelfde hof of dezelfde regtbank aanhangig tot het eindvonnis daarin te vallen.

253. Het hooger beroep wordt toegelaten, indien het beloop van den eisch in conventie, gevoegd bij dien in reconventie, te boven gaat de regtsmagt van den regter, om in het hoogste ressort regt te spreken.

Wanneer niettemin de beide gedingen mogten zijn gesplitst, en daarin afzonderlijk gevonnisd, zullen de gewone regelen opzigtelijk de bevoegdheid tot hooger beroep worden gevolgd.

TWAALFDE AFDEELING.

Van het schorsen en het hervatten van het regtsgeding.

254. De loop van een regtsgeding wordt geschorst:

- 1°. Door den dood van eene der partijen;
- 2°. Door verandering van den persoonlijken staat van eene der partijen;
- 3°. Door het ophouden der betrekkingen waarin zij het geding voerde;
- 4°. Door den dood of door het verlies van de betrekking van den gestelden procureur.

255. In geen dezer gevallen zal de schorsing plaats hebben of de beslissing van het regtsgeding opgehouden worden, wanneer hetzelfde in staat van wijzen is.

In de drie eerste gevallen in het voorgaande artikel vermeld, wordt, wat deze schorsing betreft, een regtsgeding gehouden in staat van wijzen te zijn, zoodra de conclusien op de terechtzitting zijn genomen.

In het laatste geval na den afloop der pleidooijen.

In eene behandeling bij geschrifte staat de volledigheid der instructie, of het verlopen zijn der wettelijke termijnen daarmede gelijk.

256. De oorzaak der schorsing van het regtsgeding moet, indien hetzelfde niet is in staat van wijzen, van wege de belanghebbenden aan de partij worden beteekend, en zonder zoodanige beteekening, kan het regtsgeding, al mogten zoodanige oorzaken bestaan, worden voortgezet.

Alle procedures na deze beteekening, zijn nietig en zonder eenig gevolg. Alleen in het vierde geval van artikel 254 wordt die beteekening niet gevorderd en heeft de schorsing van zelve plaats.

257. De beteekening in het vorige artikel vermeld moet de verklaring behelzen dat het regtsgeding wordt hervat op de laatste gedingstukken, benevens eene nieuwe procureur-stelling.

258. Indien de beteekening dit een en ander niet inhoudt, heeft de wederpartij het regt om op de gewone wijze te dagvaarden tot hervatting van het regtsgeding, achtereenvolgens de laatste gedingstukken.

Hetzelfde heeft plaats in het geval dat de ge-

stelde procureur, die overleden is of zijne betrekking heeft verloren, niet is vervangen.

259. Het regtsgeding wordt hervat en zoodanige procureur vervangen bij eene eenvoudige beteekende akte.

260. (*Vervallen*).

261. Indien op de dagvaarding tot hervatting van het regtsgeding verstek wordt verleend, zal, als het profijt van hetzelfde, het regtsgeding hervat worden verklaard, achtereenvolgens de laatste gedingstukken.

Bij het niet vervangen zijn van den procureur, zal bij verstek ten principale dadelijk kunnen worden regt gedaan.

262. Het verzet tegen de nitspraken bij verstek in het vorige artikel vermeld, zal zelfs in eene behandeling bij geschrifte op de terechtzitting kunnen worden behandeld.

DERTIENDE AFDEELING.

Van ontkenenis van geregtelijke verrigtingen.

263. Indien gedurende den loop van een geding, in naam van eene der partijen, eenige aanbiedingen zijn gedaan en aangenomen, erkenningen hebben plaats gehad, toestemmingen zijn gegeven en aangenomen, zonder dat die partij daartoe eene bijzondere en bepaalde schriftelijke volmagt gegeven heeft, zal deze zoodanige verrigtingen in het geregt kunnen ontkennen, en bij eene eenvoudige akte, beteekend zoo wel aan den procureur van de wederpartij, als aan den procureur wiens daden zijn ontkend, den regter kunnen verzoeken dat die daden zullen worden beschouwd als niet gepleegd, en dat alle daarnit voortgevloeide akten van den processe, en vonnissen, gewezen om de zaak in staat van wijzen te brengen, zullen worden verklaard van onwaarde.

De beteekening aan den procureur geldt voor dagvaarding tot verwerping op de ontkenenis.

Dezelve moet den dag van verschijning in regten aanwijzen.

264. In gevalle de procureur uit zijne bediening is getreden, zal de ontkenenis aan zijne woonplaats door eenen deurwaarder worden beteekend, en indien de procureur overleden is, aan zijne erfgenamen, met dagbeteekening voor den regter voor welken de zaak hangende is, en aan de partijen in de zaak worden bekend gemaakt bij akte van procureur tot procureur.

265. De ontkenenis moet altijd gebragt worden voor den regter voor welken de ontkend wordende

verrigting in regten is gebragt, ofschoon ook de zaak waarin zij voorvalt voor eenen anderen regter hangende is.

Zij zal aan partijen in de hoofdzaak moeten worden beteekend, en deze moeten in het geding van ontkentenis opgeroepen worden.

266. Het geding in de hoofdzaak wordt geschorst tot aan het vonnis van ontkentenis, op straffe van nietigheid.

De regter kan echter de ontkennde partij bevelen dat zij het geding van ontkentenis binnen zekeren te bepalen tijd voortzette, of dat anders zal worden regt gedaan.

267. Indien de ontkentenis eene zaak betreft, waarover geen rechtsgeding hangende is, moet de eisch worden gebragt voor den bevoegden regter van den verweerder.

268. Indien de ontkentenis deugdelijk verklaard wordt, zal de ontkennde verrigting en het vonnis hetwelk daarop mogt zijn gewezen of hetgeen in de bepalingen van het vonnis betrekking heeft tot de punten waarover de ontkentenis gaat, nietig en van onwaarde zijn.

269. Bijaldien echter in de zaak reeds een eindvonnis is gevallen, en zoo de termijnen van appel nog niet zijn verlopen, kan de partij de nietigheid der in het voorgaande artikel vermelde akten en vonnissen doen uitspreken in appel en de zaak ten principale doen vervolgen.

270. Bijaldien dat eindvonnis is gewezen in het hoogste ressort, of in kracht van gewijsde zaak gegaan is, zal de benadeelde partij tot op het oogenblik dat het vonnis ten uitvoer gelegd is, van den regter, die hetzelfde heeft gewezen, de intrekking daarvan kunnen vorderen.

Hangende het geding daarover, wordt de ten uitvoerlegging van het vonnis geschorst.

271. De procureur tegen wien de eisch tot ontkentenis wordt toegewezen, zal jegens den eis cher en jegens de andere partij in de kosten, schaden en interessen verwezen worden, zoo daartoe gronden zijn.

Hij kan ook, naarmate van het vergrijp, door den regter in zijne bediening worden geschorst of daarvan ontzet.

Indien de eis cher in het ongelijk wordt gesteld, zal hij ter vergoeding van kosten, schaden en interessen verwezen worden, zoo daartoe gronden zijn.

272. Indien eene der partijen ont kent, dat de voor haar opgetreden procureur van haar daartoe opdracht gekregen heeft, zijn de bepalingen dezer afdeeling toepasselijk.

VEERTIENDE AFDEELING.

Van verwijzingen naar een ander gerecht en van jurisdictie-quaestien.

273. Indien ten gevolge van toegelaten wraking of van toegelaten reden van verschooning, de leden der hoven of der regtbanken niet meer in genoegzamen getale zijn om van het geschil kennis te nemen, zal de eisch tot verwijzing naar een ander hof of eene andere regtbank, in het eerste geval aan den hoogen raad, en in het laatste geval aan het gerechtshof kunnen worden gedaan.

274. De eisch zal vóór de pleidooi, en, in zaken van schriftelijke behandeling, vóór den geheelen afloop der instructie worden ingesteld bij een verzoekschrift, inhoudende de middelen. Hetzelve zal worden beteekend aan de wederpartij, met aanmaning om daarop, binnen veertien dagen, te dienen van antwoord met middelen, en daarna ter griffie van het hof of van den hoogen raad worden nedergelegd.

Het antwoord van de wederpartij zal binnen gelijken termijn insgelijks ter griffie worden gebragt.

De loop van het rechtsgeding zal worden geschorst van den dag der beteekening in het tweede lid van dit artikel vermeld.

275. Na afloop des termijns, zal het hof of de hooge raad, uitspraak doen over den eisch, en, zoo daarvoor redenen zijn, den regter aanwijzen die van het geschil zal moeten kennis nemen.

276. De twee voorgaande artikelen zijn insgelijks toepasselijk op de behandeling van jurisdictie-quaestien, welke bij de Wet op de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie, respectievelijk aan de beslissing der arrondissements-regtbanken, der hoven en van den hoogen raad zijn opgedragen.

VIJFTIENDE AFDEELING.

Van het doen van afstand der instantie.

277. De eis cher kan onder betaling der kosten afstand doen van de instantie, mits zulks geschiede vóór het antwoord.

Na het antwoord, kan de afstand slechts plaats hebben met de toestemming der wederpartij.

278. De afstand kan gedaan worden het zij op de terechtzitting, indien partijen in persoon tegenwoordig of hunne procureurs van volmagt daartoe voorzien zijn, het zij met gelijke volmagt bij een-

voudige akte van procureur tot procureur be-
teekend.

Zij kan op gelijke wijze worden aangenomen.

Dezelve brengt van regtswege mede:

1°. Dat alles over en weder in denzelfden staat
is terug gebragt, als waarin de zaak was vóór
de dagvaarding;

2°. Verplichting van de partij welke afstand
heeft gedaan, tot betaling der kosten, waartoe
zij zal worden genoodzaakt op het enkel bevel-
schrift van den voorzitter, gesteld aan den voet
van de waardeering der kosten.

Dit bevelschrift zal bij voorraad ten uitvoer
kunnen worden gelegd.

ZESTIENDE AFDEELING.

Van het vervallen der instantie.

279. Alle instantie vervalt, indien de zaak
binnen drie jaren tijds niet is voortgezet.

Die termijn zal worden vermeerderd met zes
maanden, in gevallen waarin eisch tot hervatting
van de zaak kan plaats hebben.

280. De tijd, tot het vervallen der instantie
vereischt, loopt tegen den staat, de openbare
instellingen, minderjarigen, en, in het algemeen,
tegen alle personen, zonder onderscheid, behou-
dens het verhaal van alle de eerstgemelde tegen
hunne bewindvoerders en voogden.

281. De instantie vervalt niet van regtswege.
De vervallen-verklaring kan worden voorgelaten
door behoorlijke proces-akten door eene der par-
tijen verrigt, vóór dat de eisch tot vervallen-
verklaring is gedaan.

282. Het vervallen van de instantie zal worden
uitgesproken op de terechtzitting op eene eenvoudige
akte, aan de partij beteekend, of ter harer woon-
plaats.

De vervallen-verklaring van de instantie ver-
nietigt geenszins de actie, maar alleen het aan-
gevangen regtsgeding; de kosten van het laatste
worden ten gevolge dier vervallen-verklaring,
voor gecompenseerd gehouden.

283. Bij het op nieuw instellen der actie zijn
de partijen over en weder gerechtigd om wederom
gebruik te maken van de eeden, geregtelijke
erkenntissen en verklaringen, door haar in den
loop van het vorige regtsgeding afgelegd, mits-
gaders van de verklaringen van gestorven ge-
tuigen, wanneer dezelve blijken uit processen-
verbaal in behoorlijken vorm opgemaakt.

284. Door het vervallen van de instantie in

hooger beroep, verkrijgt het vonnis, waarvan
men in beroep gekomen is, kracht van gewijsde
zaak.

ZEVENTIENDE AFDEELING.

Van voeging en tusschenkomst.

285. Een ieder welke een belang heeft in een
regtsgeding, hangende tusschen andere partijen,
kan vorderen daarin zich te mogen voegen of te
mogen tusschenkomen.

286. Dit incident wordt aangebragt bij conclusie
ter terechtzitting ten dienenden dage vóór of op
dien, waarop de laatste conclusie in het aanhangig
regtsgeding wordt genomen.

In zaken van schriftelijke behandeling wordt
het incident aangebragt bij aan beide partijen be-
teekende akte met exploit van oproeping om ter
terrechtzitting te verschijnen.

287. De conclusie, waarbij tevens procureur
moet worden gesteld, houdt de opgave in van den
voornaam, den naam en de woonplaats van den-
gene, door wien de vordering geschiedt, en
van de gronden, waarop zij berust, alles op
straffe van nietigheid. Hij wordt geacht bij den
gestelden procureur woonplaats te hebben gekozen,
ten ware in de conclusie eene andere keuze mogt
zijn uitgedrukt.

288. Wanneer de regter, het incident beslissende,
partijen beveelt voort te procederen, bepaalt hij
bij hetzelfde vonnis den dag, waarop zij gehou-
den zullen zijn tot dat einde ter terechtzitting te
verschijnen.

ACHTTIENDE AFDEELING.

Van het kort geding voor den president der arrondissements-regtbank.

289. In alle zaken waarin, uit hoofde van
onverwijlden spoed, eene onmiddellijke voorziening
wordt vereischt, het zij ten aanzien van de ten
uitvoerlegging van een vonnis of van eenen
executorialen titel, het zij in geval van verschil
over verzegeling of ontzegeling, het zij ten aan-
zien van de verplichting eens kantons-regters tot
het staan over eenige wettelijke akte, welke geen
uitstel kan lijden, of wegens dergelijke verplig-
tingen van notarissen, en voorts in alle gevallen,
waarin het belang van partijen eenige onverwijde
voorzieningen bij voorraad vordert, kan de verde-
ring worden ingebragt op eene terechtzitting te

dien einde door den president te houden op de daartoe door hem bepaalde vaste dagen.

Bij nog meer spoed vereischende omstandigheden, kan de dagvaarding worden bevolen op den dag en het uur, den zondag ingesloten, op mondelinge aanvraag der belanghebbende partij, door hem voor elk geval te bepalen.

De president kan in dit geval ook gelasten, dat de terechtzitting te zijnen huize zal worden gehouden.

290. In het laatste geval geeft de president mondelingen last aan eenen deurwaarder tot het doen der dagvaarding, waarvan deze in het hoofd van zijn exploit melding maakt.

Partijen kunnen, in de gevallen bij het vorig artikel vermeldt, ook vrijwillig voor den president in kort geding verschijnen.

291. Indien aan den president op de terechtzitting blijkt dat zonder groot of onherstelbaar nadeel de zaak nitstel gedooft om, het zij op de gewone wijze, het zij op korten termijn, voor de regtbank zelve te worden behandeld, of wanneer de zaak niet vatbaar is om op het kort geding genoegzaam te worden toegelicht, verwijst hij partijen naar de gewone wijze van rechtspleging, of verleent aan den aanlegger verlof tot dagvaarding op korten termijn voor de regtbank in zaken waarin dezelve bevoegd is.

292. De beslissingen bij voorraad brengen geen nadeel toe aan de zaak ten principale.

293. De president is bevoegd de ten uitvoerlegging zijner uitspraken te bevelen bij voorraad, met of zonder borgtocht, niettegenstaande verzet of hooger beroep in de gevallen, waarin het hooger beroep is toegelaten.

294. Het verzet wordt gebragt voor de arrondissements-regtbank.

295. Het hooger beroep kan dadelijk na de uitspraak worden ingesteld, het zij dezelve al dan niet bij voorraad kan worden ten uitvoer gelegd.

Het wordt gebragt voor het gerechtshof.

Hetzelve is niet meer ontvankelijk na verlof van veertien dagen, te rekenen van den dag van de uitspraak.

296. De minuten der uitspraken van den president worden ter griffie ingeschreven in een afzonderlijk register en door den president en den griffier onderteeekend.

297. Indien zulks in het belang der zaak noodzakelijk is, kan de president de ten uitvoerlegging bevelen op de minuut van de uitspraak, des noods zonder voorafgaande registratie.

VIERDE TITEL.

Van rechtspleging in zaken van koophandel.

298. Zaken van koophandel worden behandeld op de gewone terechtzitting en gelden daarin de gewone regelen van rechtspleging, voor zooverre daarvan niet bij dezen titel is afgeweken.

299. (*Vervallen*).

300. De regter kan, op verzoek van eene der partijen, de behandeling eener zaak van koophandel laten voorafgaan aan die van andere zaken.

301. De gewone termijn van dagvaarding in zaken van koophandel is van ten minste twee vrije dagen, indien de gedaagde woont binnen de gemeente alwaar de regter zitting houdt, voor welken hij geroepen is.

Die termijn is van ten minste vier vrije dagen, indien de gedaagde binnen eene andere gemeente van hetzelfde arrondissement woonachtig is.

Die termijn is van ten minste zes vrije dagen, indien de gedaagde woont binnen een ander arrondissement onder het rechtsgebied van hetzelfde gerechtshof.

Wanneer de gedaagde binnen het rechtsgebied van een ander gerechtshof woont dan waarin de regter, welke van den eisch moet kennis nemen, zitting houdt, zal de termijn zijn van tien vrije dagen. Overigens zullen ten opzichte van de bovengemelde termijnen de verdere algemeene bepalingen, voorkomende in den eersten titel van dit boek, worden in acht genomen.

302. In zaken die spoed vereischen, kan de Kantonregter of de president van het regterlijk collegie, op verzoek des eischers, overeenkomstig artikel 7, verlof verleenen om van dag tot dag en zelfs van uur tot uur te dagvaarden.

303. De president kan zels aan den houder van eenen wisselbrief, welke van non-betaling is geprotesteerd, verlof verleenen, om conservatoir beslag te leggen op de roerende goederen van den trekker, de acceptanten en de endossanten.

304. Gelijk verlof kan door hem verleend worden aan den houder van een order-biljet of van eene assignatie, van non-betaling geprotesteerd, op de roerende goederen van den trekker, de acceptanten en de endossanten, doch alleen ten laste van diegenen welke kooptieden zijn.

305. Zoodanig verlof kan almede worden verleend wegens andere schuldvorderingen uitdaden van koophandel voortspruitende, indien van de deugdelijkheid der schuldvordering summierlijk

blijkt, en er gegronde vrees bestaat, voor verduistering van des schuldenaars roerende of onroerende goederen.

306. Bij het verleend verlot wordt het bedrag der schuldvordering, tot welker verzekering het beslag gevraagd wordt, nitgedrukt.

307. De president kan in de gevallen bij artikel 305 vermeld, alvorens het verlot te verleenen, vorderen, dat de eischer zekerheid stelle voor de kosten, schaden en interessen welke door het beslag zouden kunnen worden veroorzaakt.

308. Bij het verzoekschrift tot verkrijging van het verlot in de vijf vorige artikelen bedoeld, moet woonplaats worden gekozen binnen de gemeente waar het beslag gelegd wordt.

309. Het beslag vervalt van rechtswege indien niet binnen drie dagen, nadat hetzelfde is gelegd, een eisch tot van waardeverklaring is ingesteld.

Dien onverminderd kan hij tegen wien het verlot, bij de artikelen 303, 304 en 305 vermeld, verleend is, onverwijld daartegen opkomen voor de regtbank.

310. De regtbank is verplicht na verhoor van partijen het beslag onverwijld op te heffen, indien summierlijk van de ondeugdelijkheid der vordering of van het noodelooze of ondoelmatige van het beslag voor de zekerheid van den eischer mogt blijken.

Die opheffing moet altijd geschieden, tegen genoegzame zekerheid.

311. De nitspraak van de regtbank wegens het conservatoir beslag kan worden ten uitvoer gelegd, niettegenstaande verzet of hooger beroep.

312. In zeezaken of die daarmede zijn gelijk gesteld, wanneer er partijen zijn die geene vaste woonplaats hebben, en voorts in zaken wegens scheepstuig, scheepsvoorraad, scheepsgezellen, timmeringen aan schepen die zeilree liggen, en andere zaken die onmiddellijk voorziening bij voorraad vereischen, kan de dagvaarding van dag tot dag, en van nur tot nur, zonder bevelschrift, gedaan worden, en het verstek kan dadelijk worden beslist.

313. Alle dagvaardingen aan scheepsboord geëxploiteerd voor eenen schipper, officier of scheepsgezel of voor eenen passagier, zijn van waarde.

314. De eischer kan te zijner keuze dagvaarden: Voor den regter binnen wiens rechtsgebied de verweerder woonachtig is;

Voor den regter binnen wiens rechtsgebied de verbindtenis is aangegaan;

Voor den regter binnen wiens rechtsgebied de waar is geleverd;

Voor den regter binnen wiens rechtsgebied de betaling had moeten geschieden.

315. Ook buiten de gevallen vermeld bij artikel 55 kan in handelszaken de voorloopige ten uitvoerlegging bevolen worden onder borgtocht of aanwijzing van voldoende zekerheid.

316. Vonnissen op verstek gewezen, kunnen worden ten uitvoer gelegd één dag na de beteekening en tot dat er verzet worde gedaan.

317. Indien er verdeling bij averij-grosse moet plaats hebben, zullen deskundigen, ten verzoeke van eene der partijen door de Arrondissements-Regtbank worden benoemd, ten ware partijen het omtrent de keuze zijn eens geworden.

318. De schipper, of, bij gebreke van denzelfden, de scheepsreeders, zijn gehouden, binnen acht dagen nadat de deskundigen, het zij door partijen, het zij door de regtbank, zullen zijn benoemd, ter griffie der arrondissements-regtbank over te leggen:

1°. Het manifest der lading, inhoudende het getal, de merken en nummers der koopmanschappen, den naam der bevrachters, inladers en dien van dengenen aan welke de koopmanschappen zijn geconsigneerd;

2°. Den staat en de grootte van het schip, en melding van de verdiende vracht.

In denzelfden tijd, moeten de eigenaars der lading ter griffie overleggen eenen staat der waarde, welke de goederen zoo ten tijde der lading als ten tijde der lossing hadden.

De partijen zullen, des gevorderd, de waarheid van den inhoud der door haar overgelegde stukken met eede bevestigen.

319. Nadat de deskundigen zullen zijn beeedigd, zal de griffier hun de stukken ter griffie nedergelegd, tegen bewijs van ontvangst, overgeven. De deskundigen zullen tot de verdeling overgaan, overeenkomstig de voorschriften van het Wetboek van Koophandel, zelfs dan wanneer eene der partijen hare stukken niet ter griffie mogt hebben nedergelegd.

320. Het verslag van de deskundigen zal met de door hen ontvangene stukken ter griffie worden ingeleverd.

De eerste gereede partij zal daarvan homologatie verzoeken bij de regtbank, welke, partijen gehoord of behoorlijk opgeroepen zijnde, zal vonnissen.

321. De bepalingen in dezen titel voorkomende

zijn mede toepasselijk op handelszaken, welke bij den kanton-regter moeten worden aangebragt.

Echter zal het verlof tot het leggen van conservatoir beslag van den president der arrondissements-regtbank moeten gevraagd worden en de oppositie tegen dat beslag door de arrondissements-regtbanken bealst worden, hoe gering ook het bedrag wezen moge der vordering, waarover geschil is.

Ook de benoeming van deskundigen tot de verdeeling van averij-grosse benevens de homologatie van hun rapport zal altijd door de arrondissements-regtbank geschieden.

VIJFDE TITEL.

Van het openbaar Ministerie.

322. Het openbaar Ministerie is altijd op de teregtzitting tegenwoordig.

323. Wanneer het openbaar ministerie als hoofdpartij werkzaam is, zal het de gewone wijze van regtsvordering volgen.

324. Het openbaar ministerie zal gehoord moeten worden in de zaken welke betreffen:

1°. De openbare orde, den Staat, de domeinen, de provincien, de gemeenten, de armeninrigtingen en andere openbare stichtingen;

2°. Den staat der personen, de aanvullingen en verbeteringen der akten van den burgerlijken stand;

3°. De exceptie wegens onbevoegdheid van den regter;

4°. Jurisdictie-geschillen, wraking van regters, het verwijzen uit hoofde van bloedverwantschap of aanhuwelijking, en de regtsweigeringen;

5°. Vrouwen door hare mans niet gemagtigd;

6°. Minderjarigen, onder curatele gestelden, afwezenden en in het algemeen, alle personen die door eenen curator verdedigd worden;

7°. Echtscheidingen, en de scheidingen van tafel en bed, of van goederen;

8°. Beroep in cassatie;

9°. Revisie;

10°. Requesten civiel;

11°. Geschillen over de echtheid of onechtheid van geschriften;

12°. Ontkenten van geregtelijke verrigtingen;

13°. Geschillen over ten uitvoerlegging van lijfswang en over ontslag nit de gijzeling;

14°. Verzoek tot boedelafstand;

En voorts in alle zaken waarin zulks door de wet is voorgeschreven.

325. Het openbaar ministerie zal bovendien mededeeling mogen vorderen van alle zaken waarin het zulks in deszelfs betrekking noodig zal oordeelen.

De regter zal de mededeeling ook van ambtswege mogen bevelen.

326. (*Vervallen*).

327. Het openbaar ministerie zal onmiddellijk na de pleidooijen of op eene daartoe te bepalen nadere teregtzitting conclusien nemen.

328. De partijen of hunne verdedigers zullen, onder geen voorwendsel, na de conclusien van het openbaar ministerie, het woord bekomen.

Alleen mogen zij eenvoudige aantekeningen tot wederlegging der feiten, waarin zij zonden mogen oordeelen dat het openbaar ministerie gedwaald heeft, onmiddellijk aan den president ter hand stellen.

ZESDE TITEL.

Van prorogatie van rechtspraak aan het gerechtshof.

329. In alle voor hooger beroep aan het gerechtshof vatbare geschillen, in welke dading of compromis kan plaats hebben, staat het aan partijen vrij, mits daaromtrent bij eene akte zijnde overeengekomen, die geschillen bij den aanvang van het geding dadelijk ter kennis te brengen van het gerechtshof, hetwelk in hooger beroep over dezelve uitspraak zonde hebben gedaan.

330. Voogden, curators of bewindvoerders zijn hiervan niet nitgesloten mits daarbij in achtnemende de verplichtingen aan hen bij de wet opgelegd.

331. Voor het gerechtshof gelden, bij deze regtsgedingen, de voorschriften, ten aanzien van het regtsgeding in eersten aanleg.

Hetzelve doet nitspraak in het eerste en hoogste ressort, behoudens request civiel of cassatie, indien daartoe gronden zijn.

ZEVENDE TITEL.

Van het regtsgeding in hooger beroep bij de arrondissements-regtbanken, de hoven en den hoogen raad.

EERSTE AFDEELING.

Van de zaken aan hooger beroep onderworpen.

332. De partijen kunnen in hooger beroep komen van vonnissen, gewezen bij kanton-regters, regtbanken en hoven, in zaken waarin deze allen

niet anders dan in het eerste ressort kunnen oordeelen.

333. In geschillen over onbevoegdheid, zal het beroep ontvankelijk zijn, ofschoon ook de regter, wiens bevoegdheid betwist wordt, mogt kunnen kennis nemen in het hoogste ressort van de zaak ten principale.

334. Elke partij welke zal berust hebben in een vonnis, kan niet meer ontvankelijk zijn om daarvan te komen in hooger beroep.

335. Van veroordeelingen bij verstek valt geen hooger beroep, doch indien de oorspronkelijke eischer van het vonnis in hooger beroep komt, zal de gedaagde alle zijne verdedigingen insgelijks in het hooger beroep kunnen doen gelden, zelfs bij wege van incidenteel beroep, zonder van het middel van verzet in eersten aanleg meer te kunnen gebruik maken.

In het geval echter bij het slot van artikel 79 voorkomende, zal de achterblijvende partij zich in hooger beroep kunnen voorzien, mits vooraf bij voorraad, tegen het stellen van zekerheid, aan het vonnis voldoende, dan zelfs wanneer bij dat vonnis de voorloopige ten uitvoerlegging niet mogt bevolen zijn.

336. Het beroep van een praeparatoir vonnis zal niet mogen worden ingesteld dan binnen denzelfden termijn, en gelijktijdig met het beroep van het eindvonnis.

Dit beroep zal ontvankelijk zijn, zelfs wanneer het praeparatoir vonnis, zonder voorbehouding van dengenen die er zich mede bezwaard acht, was ten uitvoer gelegd.

337. Van vonnissen, waarbij eene provisie wordt toegestaan of geweigerd, kan hooger beroep worden ingesteld voordat het eindvonnis gealagen is.

Hetzelfde kan plaats vinden ten aanzien van incidentele en interlocutoire vonnissen, tenzij de regter daarbij verklaard hebbe, dat het hooger beroep daarvan niet dan tegelijk met het eindvonnis zal kunnen worden ingesteld.

338. (*Vervallen*).

TWEDE AFDEELING.

Van den termijn van beroep.

339. De termijn van beroep zal zijn van drie maanden, te rekenen van den dag der uitspraak van het vonnis.

De gedaagde in hooger beroep kan echter van zijne zijde incidenteel beroep instellen, zelfs na verloop van dezen termijn en na berusting

in het vonnis. Het incidenteel beroep wordt, op straffe van verval, ingesteld bij de conclusie van antwoord.

De afstand van het principaal beroep doet het ingesteld incidenteel beroep niet vervallen.

340. (*Vervallen*).

341. Bij overlijden van de in het ongelijk gestelde partij gedurende den loop van den termijn voor het hooger beroep, kan het beroep door hare erfgenamen of regtverkrijgenden nog worden ingesteld binnen drie maanden na het overlijden, of, zoo zij van het regt van beraad gebruik maken, binnen eene maand na afloop van den daarvoor gestelden termijn.

342. Het hooger beroep van een vonnis, hetwelk niet bij voorraad kan worden ten uitvoer gelegd, kan niet worden ingesteld binnen de eerste acht dagen na den dag van deszelfs uitspraak: indien het hooger beroep binnen dat tijdvak plaats heeft, wordt de appellant niet ontvankelijk verklaard, behoudens zijn vermogen om zijn beroep te herhalen, indien de termijn niet verstreken is.

De uitvoering der vonnissen, welke niet bij voorraad kunnen worden ten uitvoer gelegd, wordt gedurende de acht dagen geschorst.

DERDE AFDEELING.

Van de rechtspleging in hooger beroep en de gevolgen van hetzelfde.

343. Het hooger beroep wordt aangevangen door eene dagvaarding in denzelfden vorm en met dezelfde vereischten als die in eersten aanleg, zonder dat zij, behalve in het geval dat de dagvaarding eene nieuwe vordering behelst, zoodanig als hij artikel 348 is toegelaten, de middelen, op welke het hooger beroep gegrond is, behoeft uit te drukken noch daarbij afschrift der stukken behoeft te worden gevoegd; zij wordt op dezelfde wijze beteekend.

De bepalingen van de zevende afdeeling van den eersten titel van dit boek zijn ook op het hooger beroep toepasselijk.

344. (*Vervallen*).

345. Het hooger beroep van beschikkingen op requesten wordt bij den hooger regter insgelijks bij requeste aangebragt.

Hetzelfde moet worden ingesteld door dengeen, die zoodanige beschikking heeft verkregen, binnen twee maanden na de dagteekening der beschikking, en binnen twee maanden na derzelver beteekening door de overige belanghebbenden.

346. (*Vervallen*).

347. In hooger beroep zal worden geprocedeerd op de wijze, als voor den eersten aanleg is voorgescreven, met dit onderscheid alleen, dat slechts eene conclusie van eisch en eene conclusie van antwoord ter rolle worden genomen.

Niettemin zal ingeval van incidenteel beroep of indien door den verweerder eene exceptie tegen het principaal beroep wordt aangevoerd, den appelland, op zijn verlangen, een termijn verleend worden om het incidenteel beroep of de voorgestelde exceptie bij conclusie te beantwoorden.

348. In hooger beroep kan geen nieuwe eisch worden gedaan, ten zij het zake ware:

1°. Van interesssen, renten, huren en andere zaaksgevolgen, sedert het vonnis van eersten aanleg verschenen of ontstaan;

2°. Van kosten, schaden en interesssen wegens geleden nadeel sedert dat vonnis;

3°. Van eenen eisch bij voorraad.

De oorspronkelijke verweerder kan echter nienwren van regten, eene verdediging ten principale opleverende, inbrengen, tenzij dezelve in het geding ter eerster instantie zijn gedekt, waaronder niet begrepen is het geval, dat het regt om ten principale te antwoorden ingevolge artikel 141 vervallen is, doch zal dezelve, al mogt hij ten principale worden in het gelijk gesteld, niettemin kunnen worden veroordeeld in de kosten der procedures tot op het voordragen dier weren van regten gevallen, indien hij dezelve in eersten aanleg had kunnen doen gelden.

349. Zoo wel in het principaal als in het incidenteel beroep, kunnen de nieuwe vorderingen en verweringen, waarvan in het voorgaande artikel is gesproken, gedaan worden bij met redenen omkleede conclusiën.

350. Het hooger beroep schorst de ten uitvoerlegging van het vonnis, indien daarbij niet is bepaald, dat hetzelfde bij voorraad zal worden ten uitvoer gelegd in de gevallen waarin dit is toegelaten.

351. Indien de ten uitvoerlegging bij voorraad niet gelast is in de gevallen, waarin dit bij de wet is bevolen of toegelaten, zal de gedaagde in beroep alnog bij eene conclusie, de ten uitvoerlegging bij voorraad kunnen vorderen, ten dage tot de eerste teregtzitting bepaald.

352. Wanneer buiten de gevallen bij de wet voorzien de provisionele ten uitvoerlegging van een vonnis bevolen is, kan de appelland op de teregtzitting verzoek doen dat de executie worde

gestaakt; hij kan ook zijne wederpartij tot dat einde na bekomene vergunning bij dagvaarding op korte termijnen oproepen.

353. De bepalingen van den derden titel van dit boek, betrekkelijk de inschrijving ter rolle, de procureur-stelling, de anticipatie, de voorloopige verzoeken en exceptiën, de behandeling bij geschrift, de geschillen over de echtheid of onechtheid van geschriften, het getuigen-verhoor, de geregtelijke plaatsopneming en bezigtiging, de berigten van deskundigen, het hooren van partijen, de incidenteele vorderingen, de schorsing en hervatting van het regtsgeding, de ontkenenis van geregtelijke verrigtingen, het doen van afstand van de instantie, het vervallen derzelve, de voeging en tusschenkomst, zijn in hooger beroep toepasselijk.

Niettemin zijn de artikelen 152 en 153 niet anders van toepassing dan behoudens de navolgende bepalingen:

De oorspronkelijke gedaagde, eischer wordende in hooger beroep, is niet gehouden tot de in die artikelen bedoelde zekerheidstelling.

De gedaagde in hooger beroep is daartoe evenmin gehouden, zelfs niet bij het instellen van incidenteel beroep.

De in eersten aanleg gestelde zekerheid blijft ook verbonden voor de kosten van hooger beroep.

De zekerheidstelling wordt gevorderd vóór alle weren van regten.

354. In geval het vonnis is bekrachtigd, zal hetzelfde ten uitvoer worden gelegd bij den regter die in eersten aanleg heeft uitspraak gedaan.

In geval het vonnis is te niet gedaan, het zij voor het geheel of voor een gedeelte, zal de uitspraak in hooger beroep ten uitvoer gelegd worden bij den regter die dezelve gewezen heeft, of bij dien welke bij deze uitspraak daartoe zal zijn aangewezen; behoudens de gevallen van vordering tot nietigverklaring, van gijzeling in-zaken van gedwongene onteigening en andere, in welke de wet regtsamagt opdraagt.

355. In geval van beroep van een interlocutoir vonnis, of van een vonnis bij hetwelk niet anders dan op een tusschengeschil uitspraak gedaan is, zal de regter in beroep, wanneer hij het vonnis bekrachtigt, de zaak verwijzen naar den regter van eersten aanleg om op de hoofdzaak te worden beslist.

Niettemin zal de regter in beroep, de hoofdzaak in het hoogste ressort zelve afdoen op onderlinge vordering van alle de partijen, en hij zal hetzelfde ook kunnen doen indien het geding in

dien staat is, dat daarover bij een en hetzelfde eindvonnis kan worden beslist.

356. Wanneer een interlocoir vonnis zal zijn te niet gedaan, kan de regter in hooger beroep de zaak tot zich trekken en in het hoogste ressort ten principale vonnissen.

Bij de te nietdoening van een vonnis op een tusschengeschil geweest, zal de regter in hooger beroep dit insgelijke doen in het eerste, en hij kan dit doen in het tweede der beide gevallen, in het laatste lid van het voorgaande artikel gemeld.

357. Wanneer in het geval van het tweede lid van artikel 68 een vonnis bekrachtigd wordt, waarbij de regter van eersten aanleg zich bevoegd heeft verklaard om van de zaak kennis te nemen, zal de regter in hooger beroep dezelve aan hem verwijzen, om ten principale te worden beslist, ten zij partijen begeerd mogten hebben, dat de hoogere regter de hoofdzaak zal afdoen.

358. Indien de eerste regter zich onbevoegd had verklaard en deze uitspraak wordt te niet gedaan, zal de hoogere regter de zaak ten principale naar denzelfden regter verwijzen, uitgezonderd:

1°. Wanneer beide partijen vorderen dat de hoogere regter de zaak aan zich zal houden;

2°. Wanneer de hoogere regter naar den aard van het geding gronden vindt tot verwijzing der zaak naar eenen anderen regter.

In het laatste geval zal die verwijzing gedaan worden aan eenen regter van eersten aanleg, binnen het rechtsgebied van het gerechtshof daartoe bij de uitspraak te noemen.

Indien het hooger beroep van de uitspraak van eenen kanton-regter is ingesteld, zal de zaak, in het onder n°. 2 vermeldte geval, worden verwezen naar eenen anderen kanton-regter in hetzelfde arrondissement.

ACHTSTE TITEL.

Van revisie.

359. Partijen kunnen ingevolge de Wet op de samenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie in revisie komen van arresten, door den hoogen raad in eersten aanleg geweest.

360. Dit beroep in revisie wordt echter niet toegelaten in die zaken, waarin, zoo zij voor den gewonen regter gebragt hadden kunnen worden, door dezen in het hoogste ressort zou zijn beslist, noch in zake van rechtswegering.

In die gevallen oordeelt de Hooge Raad in eersten aanleg bij arrest.

361. De bepalingen der eerste en tweede afdeelingen van den zevenden titel van dit boek zijn op het middel van revisie toepasselijk.

362. De partij welke in revisie wil komen, moet, alvorens hare wederpartij te doen dagvaarden, haar voornemen daartoe bij requeste aan den hoogen raad te kennen geven en bepaling vragen van eenen dag, tegen welchen zij, met in achtneming der termijnen voor de dagvaardingen voorgeschreven, hare wederpartij kan doen dagvaarden.

363. De hooge raad zal daarop onverwijld beschikken en bij een eenvoudig appointment op het request dien dag bepalen.

Hij zal tevens twee raden-commissarissen uit dezelfde midden benoemen, ten overstaan van welke de dingtalen, voor zoo verre dezelve door partijen ter terechtzitting moeten worden gebragt en behandeld, zullen worden gevoerd.

364. In revisie zullen alleen de vormen voor de rechtspleging in hooger beroep voorgeschreven bij de artikelen 343, 345, 348, 349, 350, 351, 352 en 353 van de derde afdeeling van den zevenden titel van dit boek, toepasselijk zijn.

365. De termijn van dagvaarding kan niet worden vervoegd en het geding zal gevoerd worden als in eersten aanleg.

366. Ingeval door partijen in revisie op de terechtzitting voor raden-commissarissen eenig voorloopig verzoek wordt gedaan of eenige exceptie wordt voorgesteld, of tusschen partijen eenig incident opkomt, hetwelk eene regterlijke beslissing vordert, wordt zoodanig geschil voor raden-commissarissen voldongen, en verwijzen deze de partij naar eene terechtzitting van den hoogen raad, zamengesteld als bij artikel 368 is bepaald.

367. De zaak ten principale wordt mede voor raden-commissarissen voldongen, en nadat door partijen conclusien zijn genomen, heeft gelijke verwijzing plaats.

368. Ten dage dienende houdt de hooge raad, zamengesteld uit elf leden, de president of de raadsheer die hem vervangt daaronder begrepen, eene openbare terechtzitting.

De zeven leden welke van de zaak in eersten aanleg hebben kennis genomen, zullen over het geding in revisie vonnissen.

De hooge raad zal tot op het bepaald getal raadsheeren worden aangevuld door de oudste leden welke niet wettig mogen verhinderd zijn.

Er zal op gelijke wijze worden voorzien in de aanvulling van een of meer der eerste regters,

ingeval van overlijden, wraking, uit hoofde van eene oorzaak sedert het vroeger gewijsde ontstaan, of wettig beletsel.

369. De procureurs der partijen dragen ten dage dienende, vóór den aanvang der pleidooijen, de slotsom hunner genomen conclusien nogmaals voor.

370. Een der raden-commissarissen, ten welker overstaan het geding gevoerd is, doet summier rapport van den loop van hetzelfde.

371. De hooge raad doet in revisie uitspraak in voege als ten aanzien van het hooger beroep bij de hoven is bepaald.

372. Verzoeken om verstek worden almede aan de uitspraak op de teregtzitting van den hoogen raad in voege vermeld verwezen en, na gehoorde conclusie van de verschenen partij, en des noods na gehouden pleidooi beslist.

373. De bepaling van artikel 355 is ook in revisie toepasselijk.

374. In het geval van artikel 356 en 358 zal de hooge raad in revisie de zaak altijd tot zich trekken, en ten principale uitspraak doen.

375. De bepaling bij artikel 357 is mede in revisie toepasselijk.

NEGENDE TITEL.

Van verzet door derden.

376. Derden zijn bevoegd zich te verzetten tegen een vonnis hetwelk hunne regten benadeelt, indien zij noch in persoon, noch wettiglijk vertegenwoordigd, of indien zij welke zij vertegenwoordigen, in het regtsgeding niet zijn geroepen, of door voeging of tusschenkomst geene partij zijn geweest.

377. Dit verzet wordt beoordeeld door den regter, bij wien zoodanig vonnis is geweest. Het wordt aangebragt door eene dagvaarding tegen alle de partijen tusschen welke hetzelfde is gevallen, en de algemeene voorschriften wegens de wijze van procederen zijn op dit verzet toepasselijk.

378. Indien zoodanig vonnis aan eenen derde is tegengeworpen in een regtsgeding, en het verzet daartegen is ingesteld op den voet van het vorige artikel, staat het vrij aan den regter voor wien dat regtsgeding aanhangig is, indien daartoe gronden bestaan, de schorsing van hetzelfde toe te staan, tot dat het ingestelde verzet zal zijn uitgewezen.

379. De regter die over een verzet van derden oordeelt, kan, indien daartoe gronden bestaan,

de uitvoering van het aangevallen vonnis schorsen, tot dat het verzet zal zijn uitgewezen.

380. Bij wettiging van het verzet wordt het vonnis, waartegen dit gerigt is geweest, alleen in zoo verre verbeterd als het de regten van derden heeft benadeeld, ten zij het onsplitsbare der gevallene uitspraak eene geheele vernietiging daarvan noodzakelijk mogt maken.

381. (*Vervallen*).

TIENDE TITEL.

Van requeste civiel.

382. De vonnissen op tegenspraak in het laatste ressort gewezen, en die welke op verstek gewezen en niet meer vatbaar voor verzet zijn, kunnen herroepen worden, op het verzoek van degenen die partij geweest, of geroepen zijn, om de volgende redenen:

1°. Indien de beslissing berust op na derzelver uitspraak ontdekt bedrog of arglist der wederpartij in de procedures gepleegd of een opgelegde eed door den strafregter is verklaard valschelijk te zijn afgelegd, tenzij het geldt den beslissenden eed in artikel 1966, 1°. Burgerlijk Wetboek bedoeld;

2°. Indien uitspraak is gedaan omtrent zaken welke niet waren geëischt;

3°. Indien meer is toegewezen dan geëischt was geworden;

4°. Indien verzuimd is op een der gedeelten van den eisch uitspraak te doen;

5°. Indien tusschen dezelfde partijen, op dezelfde gronden en door denzelfden regter, tegenstrijdige vonnissen in het hoogste ressort gewezen zijn;

6°. Indien in hetzelfde vonnis tegenstrijdige beschikkingen zijn;

7°. Indien gevonnisd is op stukken die na het vonnis voor valsch erkend of valsch verklaard zijn;

8°. Indien men, na het vonnis, stukken van eenen beslissenden aard nader in handen heeft bekomen, welke door toedoen van de wederpartij waren achter gehouden.

383. Minderjarigen zullen daarenboven tot het verzoeken van zoodanige herroeping nog ontvankelijk zijn, indien zij niet verdedigd zijn geweest.

384. Indien er slechts grond is om herroeping te verzoeken van een gedeelte van het vonnis, zal dat gedeelte alleen worden herroepen, ten zij de andere deelen van het vonnis daarvan afhangen.

385. Het requeste civiel zal beteekend worden

met dagvaarding binnen drie maanden, te rekenen van den dag waarop het vonnis, waarover men zich beklaagt, is uitgesproken of, zoo dit bij verstek gewezen is, van den dag, waarop het niet meer vatbaar is voor verzet.

Deze termijn gaat in het geval van artikel 383 eerst in op den dag der meerderjarigheid.

386. Indien de partij die in het ongelijk is gesteld overleden mogt zijn binnen de hier-boven genoemde termijnen, is de bepaling van artikel 341 toepasselijk.

387. Indien het request civiel gegrond is op valsheid, bedrog, arglist of het ontdekken van nieuwe stukken, zullen de termijnen slechts loopen van den dag af, op welchen, het zij de valsheid, het zij het bedrog of de arglist bekend, of de stukken ontdekt zullen zijn, mits, in die laatste gevallen, die dag bij geschrifte konne bewezen worden.

388. Indien er strijdigheid van vonnissen plaats heeft, loopt de termijn sedert de uitspraak van het laatste vonnis of, zoo dit bij verstek gewezen is, van den dag, waarop het niet meer vatbaar is voor verzet.

389. Het request civiel wordt aan denzelfden regter ingediend, welke het beklagde vonnis heeft gewezen.

Indien het beklagde vonnis wordt overgelegd in eene zaak hangende voor eene andere regtbank, kan deze, naar de omstandigheden, in de behandeling dier zaak voortgaan of dezelve schorsen.

390. Het request civiel zal worden ingediend door eene dagvaarding in den gewonen vorm, en beteekend worden aan de partij of aan hare woonplaats.

Hetzelve zal de middelen behelzen waarop het verzoek gegrond is; geene andere middelen dan deze kunnen, noch op de terechtzitting, noch bij schrifture, worden aangevoerd.

391. (*Vervallen*).

392. Het request civiel verhindert de ten uitvoerlegging van het beklagde vonnis niet, en deze zal door geen regterlijk bevel belet kunnen worden.

393. (*Vervallen*).

394. Indien het request civiel wordt aangenomen, zal het vonnis worden herroepen en de partijen in denzelfden staat teruggebracht, in welchen zij vóór het vonnis waren; hetgeen, ten gevolge van de veroordeeling bij het vonnis uitgesproken, genoten of ontvangen is, zal worden terug gegeven.

Indien het request civiel wordt aangenomen ter zake van strijdigheid van vonnissen, wordt bij de nitapraak bevolen dat het eerst gewezen vonnis alleen van kracht zal zijn.

395. Het geschil ten principale waarover het herroepen vonnis zal gewezen zijn, zal gevoerd worden voor dezelfde regtbank, die over het request civiel gevonnisd heeft.

396. Na een eerst request civiel, het zij hetzelfde aangenomen of verworpen zij, zal men geen tweede kunnen indienen, het zij tegen het vonnis op het request civiel gewezen, het zij tegen het vonnis hetwelk, na de aanneming van dat request, ten principale zal hebben beslist.

397. Men kan geen gebruik maken van het middel van request civiel tegen de vonnissen van kanton-regters, dan alleen in het geval van n°. 1 en 7 van artikel 382.

ELFDE TITEL.

Van de wijze van procederen in cassatie.

398. Het beroep in cassatie moet worden ingesteld binnen drie maanden, te rekenen van den dag waarop het arrest of vonnis waartegen wordt opgekomen, is uitgesproken.

In de gevallen waarin de wet voor het hooger beroep eenen korteren termijn heeft voorgeschreven, wordt ook de termijn voor het beroep in cassatie verkort, en gesteld op het dubbeld van den termijn in die gevallen voor het hooger beroep bepaald.

De regter mag of moet de voorloopige ten uitvoerlegging van een vonnis of arrest niettegenstaande cassatie bevelen in dezelfde gevallen en op dezelfde wijze waarin hem is toegelaten of bevolen de voorloopige ten uitvoerlegging te gelasten, niettegenstaande verzet of hooger beroep.

Buiten de gevallen waarin de regter, de voorloopige ten uitvoerlegging heeft bevolen, heeft het beroep in cassatie eene schorsende kracht.

399. De bepalingen van artikel 334, 336, 337 en 341 van dit Wetboek zijn ook op het regts-geding in cassatie toepasselijk.

400. Die, het zij in het eerste en het hoogste ressort, het zij in hooger beroep, bij verstek veroordeeld is, kan geen beroep in cassatie doen.

401. De partij welke zoodanig vonnis heeft verkregen tegen eenen defaillant, en welke nit hoofde van de geheele of gedeeltelijke ontzegging van zijnen eisch, of uit hoofde van andere bezwaren tegen hetzelve, vermeent grond te hebben tot cassatie van zoodanig vonnis, moet dezelve

instellen en zijne partij doen oproepen in cassatie, even als of deze geen defaillant ware geweest, en tevens van het exploit aankondiging doen in een der openbare dagbladen van de plaats waar de hooge raad zitting houdt en van de plaats waar het voorschreven vonnis is gewezen, of bij gebreke van zoodanig dagblad, in dat van eene nabij gelegene plaats.

402. Indien het bestreden vonnis, het zij bij verstek tegen den gedaagde in cassatie, het zij na deszelfs tegenspraak, wordt te niet gedaan, doet de hooge raad in cassatie uitspraak, overeenkomstig artikel 105 en 106 der Wet op de regterlijke organisatie, met in achtneming van de bepalingen in dezen titel voorgeschreven.

403. Indien in het geval van artikel 401 de cassatie wordt verworpen, kan de eischer die het bestreden vonnis of arrest bij verstek daartegen heeft verkregen, hetzelfde ten nitvoer leggen, behoudens het verzet van den veroordeelde bij verstek, binnen den bij de wet bepaalden tijd.

404. Indien in het geval van datzelfde artikel het beroep in cassatie van een vonnis bij verstek gedaan binnen den nog loopenden termijn van verzet des defaillants, kan deze alsnog, zoolang hij zich niet op de zaak in cassatie heeft ingelaten, van zijn regt van verzet tegen het bestreden vonnis gebruik maken.

405. In dat geval vervalt het regtsgeding in cassatie, doch de cassatie kan tegen het vonnis op het verzet gewezen, op nieuw door den vorigen beroeper worden ingesteld, indien deze vermeent daartoe gronden te hebben.

406. Het beroep in cassatie wordt ingesteld bij eene dagvaarding in denzelfden vorm en met dezelfde vereischten als in eersten aanleg, behoudens de volgende wijzigingen:

Art. 5, n°. 3, blijft ten deze buiten toepassing.

De dagvaarding bevat eene omschrijving der middelen van cassatie met aanwijzing hetzij van de op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen of van de wettelijke voorschriften, die de eischer beweert te zijn verzuimd, geschonden of verkeerdelijk te zijn toegepast, hetzij van de beveerde overschrijding van regtsmagt en de daartoe betrekkelijke wetsbepalingen.

De eischer is gehonden in het exploit van dagvaarding een advocaat bij den Hoogen Raad aan te wijzen, die hem in het geding zal ver- tegenwoordigen, op straffe van nietigheid.

Hij wordt geacht woonplaats te hebben gekozen

bij dien advocaat, tenzij het exploit eene andere binnen de gemeente 's Gravenhage gekozen woon- plaats uitdrukt.

407. De verweerder kan den termijn, waárop hij gedagvaard is, verkorten door bij een aan de gekozen woonplaats des eischers beteekend exploit dezen tegen een vroegeren dan den in het exploit van dagvaarding opgegeven regtsdag op te roepen.

408. De advocaat bij den Hoogen Raad, die voor den verweerder optreedt, verklaart dit bij de oproeping der zaak ter terechtzitting.

Van deze verklaring geschiedt aanteekening in het zittingblad.

De verweerder wordt geacht woonplaats te hebben gekozen bij zijnen advocaat. Hij kan echter ook eene andere woonplaats, mits binnen de gemeente 's Gravenhage, in het zittingblad opgeven.

409. De feitelijke grondslag der middelen van cassatie kan alleen worden bewezen door het aan- gevallen arrest of vonnis en, voor zoover zij be- treffen vormen, op straffe van nietigheid voor- geschreven, ook door de stukken, waaruit van dat verzuim kan blijken.

410. De verweerder, van zijne zijde in cassatie wenschende te komen, doet dit, op straffe van verval, bij zijne conclusie van antwoord.

Die conclusie bevat alsdan eene omschrijving der middelen van cassatie met aanwijzing als in artikel 406 vermeld.

De verweerder is in dit incidenteel beroep ontvankelijk ook na verloop van de in artikel 398 gestelde termijnen en zelfs na berusting in het arrest of vonnis.

Artikel 409 geldt ook voor het incidenteel beroep.

De afstand van het principaal beroep doet het ingesteld incidenteel beroep niet vervallen.

411. Wanneer de verweerder niet reeds op den eersten regtsdag zijne conclusie van antwoord neemt, wordt hem tot dat einde, op zijn verlangen, een termijn van hoogstens vier weken verleend.

Hij is gehouden alle exceptien met zijn antwoord ten principale te verenigen, op straffe van verval.

Alleen de in artikel 141, derde lid, bedoelde exceptie wordt ook in cassatie, op straffe van verval, afzonderlijk vóór alle weren van regten, be- halve de vordering tot zekerheidstelling, voorge- dragen.

412. In geval van incidenteel beroep of indien door den verweerder eene exceptie tegen het principaal beroep wordt aangevoerd, wordt den

eischer, op zijn verlangen, een termijn van hoogstens vier weken verleend om het incidenteel beroep of de voorgestelde exceptie bij conclusie te beantwoorden.

Is het een of ander het geval niet, dan wordt onmiddellijk na het nemen der conclusie van antwoord de dag van pleidooi bepaald, tenzij partijen, onder overlegging der stukken, daarop regt vragen.

413. Partijen zijn gehouden de stukken, waarop zij zich beroepen, elkander over en weder mede te deelen in afschrift of door nederlegging van het oorspronkelijke ter griffie gedurende minstens drie dagen.

414. De gronden door den gedaagde aangevoerd kunnen niet anders worden bewezen dan op de wijze bij artikel 409 hierboven vermeld.

415. De artikelen 152 en 153 zijn van toepassing in cassatie.

Niettemin is de oorspronkelijke verweerder, eischer wordende in cassatie, niet gehouden tot de in die artikelen bedoelde zekerheidstelling.

De verweerder in cassatie is daartoe evenmin gehouden, zelf niet bij het instellen van incidenteel beroep.

De in vroegere instantien gestelde zekerheid blijft ook verbonden voor de kosten van cassatie.

De zekerheidstelling wordt gevorderd vóór alle weren van regten.

416. De vordering tot zekerheidstelling en alle andere incidentele vorderingen worden ingesteld bij conclusie ter rolle.

De verweerder op het incident neemt in dezelfde of in eene nadere door den Hoogen Raad te bepalen teregtzitting zijne conclusie van antwoord op het incident, dat door den Hoogen Raad, na partijen, zoo zij dit verlangen, in de mondelinge toelichting harer conclusien en het openbaar ministerie te hebben gehoord, afzonderlijk wordt beslist.

417. Overlegging ter griffie of mededeeling in afschrift van de volmagt van den volgens art. 406 of art. 408 aangewezen advokaat kan door de wederpartij worden gevorderd.

Hij blijft de partij vertegenwoordigen zoolang door haar geen ander advokaat bij den Hoogen Raad is aangewezen bij aan de wederpartij beteekend exploit, of hij zelf aan deze laatste bij beteekend exploit of ter teregtzitting heeft aangezegd, dat hij zich aan de verdere behandeling der zaak onttrekt.

418. Ten dage dienende, wordt de zaak bij

den hoogen raad bepleit, en vervolgens het openbaar ministerie gehoord.

De pleidooijen kunnen ook gehouden worden door andere dan de volgens de artt. 406 en 408 aangewezen advokaten, zonder dat de daaruit ontstaande vermeerdering van kosten in de uitspraak over de kosten begrepen is.

419. Na gehoudene raadpleging doet de hooge raad uitspraak, het zij dadelijk, het zij op eenen daartoe te bepalen dag.

Hij zal zich te dien opzichte regelen naar de voorschriften van artikel 105 en 106 der Wet op de regterlijke organisatie.

Geen andere middelen van cassatie komen bij de uitspraak in aanmerking dan die, welke overeenkomstig het bepaalde bij de artikelen 406 en 410 zijn voorgesteld.

420. Bij de toepassing van artikel 105 van de in het vorige artikel vermelde Wet, zal de hooge raad in acht nemen de regelen bij de volgende artikelen aangeduid.

421. Indien het arrest wordt vernietigd ter zake van onbevoegdheid, verwijst de hooge raad partijen daar en waar het behoort.

422. Indien een interlocutoir vonnis wordt vernietigd, verwijst de hooge raad het geding, volgens den aard der zaak, naar den regter welke in eersten aanleg of in hooger beroep heeft kennis genomen, ten einde met in achtneming van de uitspraak van den hoogen raad, de hoofdzaak verder te behandelen en te beslissen.

423. Indien een arrest wordt vernietigd ter zake van overschrijding van regtsmagt, of van verkeerde toepassing of schending der wet, beslist de hooge raad de hoofdzaak even en in diervoege als de regter, welke het vernietigd arrest heeft gewezen, had behooren te doen, met in achtneming der bepaling in het volgende artikel voorgeschreven.

424. Indien de definitieve beslissing der hoofdzaak afhangt van, daadzaken of van regtspunten, welke bij de vroegere behandeling zijn onopgelost gelaten, verwijst de hooge raad het geding op den voet en de wijze bij artikel 422 omschreven.

425. Er wordt geen verzet toegelaten tegen arresten door den Hoogen Raad bij verstek in cassatie gewezen, dan alleen wanneer er gronden waren tot nietigverklaring van de dagvaarding of het beroep was ingesteld na verloop van den wettelijken termijn en mits het verzet geschiedde binnen veertien dagen na beteekening van het arrest.

426. Indien de hooge raad, krachtens artikel 105 der Wet op de regterlijke organisatie, in de zaak zelve heeft regt gedaan, gelden ten aanzien van de ten uitvoerlegging van het vonnis de bepalingen van artikel 354.

427. Behalve de gevallen waarin bij de Wet op de regterlijke organisatie voorziening in cassatie is toegelaten, zal men zich in cassatie kunnen voorzien, indien door verschillende hoven of regtbanken in het hoogste ressort tegenstrijdige vonnissen gewezen zijn tusschen dezelfde partijen en op dezelfde gronden door partijen aangevoerd.

De hooge raad het laatstgewezen arrest of vonnis vernietigende, zal gelasten dat het eerste naar zijnen vorm en inhoud zal worden ten uitvoer gelegd.

428. Het beroep in cassatie tegen beschikkingen op request wordt bij den Hoogen Raad insgelijks bij request aangebracht.

De artikelen 334, 336, het tweede lid van artikel 337, het tweede lid van art. 345, het tweede lid van art. 398 en art. 409 zijn op dit beroep van toepassing.

429. Het verzoekschrift bevat eene omschrijving der middelen van cassatie met aanwijzing als in art. 406 vermeld.

Geene andere middelen komen bij 's Hoogen Raads beslissing in aanmerking.

Ten aanzien van die beslissing gelden de bepalingen van de artikelen 421, 422, 423 en 424.

TWEDE BOEK.

Van de ten uitvoerlegging van vonnissen en authentieke akten.

EERSTE TITEL.

Algemeene regelen omtrent geregelijke ten uitvoerlegging van vonnissen en authentieke akten.

430. De grossen van de vonnissen in de Nederlanden gewezen, zullen kunnen worden ten uitvoer gelegd in het geheele rijk.

Zij moeten aan het hoofd voeren de woorden: *In naam des Konings.*

Zij zullen moeten worden beteekend aan den persoon zelve, of te zijner woonplaats, of op de wijze bij artikel 4 van dit Wetboek voorgeschreven.

431. Behalve in de gevallen uitdrukkelijk bij de wet vermeld, kunnen geene vonnissen door

vreemde regters of regtbanken gewezen binnen het koninkrijk worden ten uitvoer gelegd.

De gedingen kunnen op nieuw bij den Nederlandschen regter worden behandeld en afgedaan.

In de hierboven gemelde uitgezonderde gevallen wordt het vonnis van vreemde regters of regtbanken niet in dit rijk ten uitvoer gelegd, dan na een op verzoekschrift verkregen verlov van executie in den vorm bij het voorgaande artikel gemeld, van de regtbank van het arrondissement in hetwelk zoodanig vonnis moet worden ten uitvoer gelegd.

Bij het verzoeken en verleenen van dit verlov, wordt de zaak zelve niet aan een nieuw onderzoek onderworpen.

432. Geen vonnis waarvan de voorloopige ten uitvoerlegging niet is bevolen kan tegen eenen derde worden ten uitvoer gelegd, noch daaraan door dien derde worden voldaan, dan acht dagen na deszelfs beteekening aan de partij die in het ongelijk is gesteld, en met overlegging van de verklaring des griffiers, dat er op zijne registers geen hooger beroep of cassatie tegen het vonnis is aangetekend.

433. De partij welke in hooger beroep gekomen is of zich in cassatie heeft voorzien, heeft de bevoegdheid om daarvan ter griffie van het kollegie dat het beklagde vonnis heeft uitgesproken, aantekening te doen honden, met vermelding der namen van de partijen, de dagteekening van het vonnis en die van het hooger beroep of van de cassatie.

434. De overhandiging van het vonnis, welks uitvoering men begeert, aan den deurwaarder, magtigt denzelven in die zaak tot het doen van de geheele executie, uit dat vonnis voortvloeiende, met uitzondering alleen van die bij lijfswang, waartoe eene bijzondere volmagt vereischt wordt.

435. De geschillen over de ten uitvoerlegging van vonnissen van de kanton-regters, moeten voor de arrondissements-regtbanken worden gebracht.

436. Aan de grossen van authentieke akten, binnen dit koninkrijk verleden, en aan het hoofd voerende de woorden: *In naam des Konings*, wordt dezelfde kracht toegekend als aan de vonnissen der regterlijke magten, en zijn de bepalingen van artikel 430, het eerste lid van artikel 431 en artikel 434 insgelijks daarop toepasselijk.

437. Het staat aan den executant van een vonnis of akte vrij te gelijker tijd beslag op de roerende en onroerende goederen van de veroordeelde of verbondene partij te leggen.

438. De weerspraak of het verzet van den geëxecuteerde stuit den aanvang of de voortzetting der executie niet, behoudens de bevoegdheid van den geëxecuteerde, om daarop door den president der arrondissements-regtbank bij kort geding te doen beslissen.

TWEDE TITEL.

Van de geregtelijke ten uitvoerlegging op roerende goederen.

EERSTE AFDEELING.

Van beslag op roerende goederen.

439. Geen executoriaal beslag op roerende goederen zal mogen worden gelegd, dan uit kracht van een vonnis of van eene authentieke akte in executoriale vorm.

Hetzelve moet zijn voorafgegaan van een exploit van eenen deurwaarder, houdende bevel om binnen twee dagen aan het vonnis of aan de akte te voldoen.

Indien bij het beteekenen van het vonnis of van de akte tevens het voorgeschrevene bevel is gedaan, wordt geen afzonderlijk bevel vereischt.

Bij het bevel of de beteekening moet de woonplaats worden gekozen door den executant, tot aan het uiteinde der executie, binnen de gemeente waar de executie moet plaats hebben, ten ware hij binnen die gemeente mogt woonachtig zijn, en zulks op straffe van nietigheid van het exploit.

De schuldenaar kan aan deze gekozen woonplaats alle beteekeningen laten doen, zelfs van werkelijk aanbod, van verzet en van hooger beroep.

440. Na verloop dier twee dagen, kan het beslag worden gedaan. Hetzelve geschiedt bij exploit van eenen deurwaarder die houder is van het stuk, dat ten uitvoer moet worden gelegd.

Hetzelve zal, behalve de gewone formaliteiten der exploiten, inhouden een herhaald bevel om te voldoen aan hetgeen, waarvoor het beslag gelegd wordt.

De deurwaarder zal worden bijgestaan door twee getuigen, wier namen, beroep en woonplaats hij in het proces-verbaal vermelden zal: zij zullen het oorspronkelijke stuk en de afschriften teekenen.

441. Dit beslag kan niet worden gedaan dan voor eene bepaalde schuld of vordering. Indien dezelve niet is vereffend, worden alle verdere vervolgingen gestaakt, tot dat de vereffening is geschied.

442. Indien de persoon, tegen wien het beslag gedaan wordt, niet onmiddellijk betaalt, of voldoet aan hetgeen waarvoor de inbeslagneming is gedaan, met de kosten, kan de deurwaarder voorloopig, het zij in het huis, het zij aan de deur van den gearresteerde, bewaarders stellen, ten einde het verduisteren der goederen te beletten.

443. De deurwaarder zal dadelijk, of uiterlijk op den volgenden dag overgaan tot de meer bijzondere aanduiding der goederen welke hij in beslag neemt, en zal hij dezelve op de daarvan door hem te vervaardigen akte of proces-verbaal nauwkeurig beschrijven, met opgave van derzelver getal, gewigt en maat, overeenkomstig derzelver aard; de partij die de in beslagneming laat doen, mag bij het in beslag nemen niet tegenwoordig zijn.

444. Bijaldien de deuren gesloten zijn, of de opening daarvan geweigerd wordt, gelijk mede bijaldien geweigerd wordt eenige kamer of stuk huisraad te openen, mitsgaders wanneer bij niet-tegenwoordigheid van den persoon tegen wien het beslag geschiedt, er niemand gevonden wordt om hem te vertegenwoordigen, zal de deurwaarder zich vervoegen bij het hoofd, of een lid van het gemeentebestuur dat hem vervangt, of bij eenen commissaris van politie daartoe door den burgemeester aangewezen, in wiens tegenwoordigheid de opening der deuren en van het huisraad zal gedaan worden. Van de tegenwoordigheid van dezen ambtenaar, en van hetgeen in zijn bijzijn, uit kracht van dit en de beide volgende artikelen, zal zijn verrigt, zal melding gemaakt worden in het proces-verbaal van beslag, hetwelk, nadat hetzelve zal gesloten zijn, door denzelfden zal ondertekend worden.

445. Indien er bij de inbeslagneming gereede penningen worden gevonden, zal het getal en de muntsoort vermeld worden; de deurwaarder zal dezelve benevens al het geldswaarde hebbende papier ter griffie overbrengen, ten ware de executant en de geëxecuteerde, benevens de opposanten (indien er die zijn) omtrent eene andere plaats van bewaring mogten zijn overeengekomen.

446. Indien er bij de inbeslagneming andere papieren worden gevonden, zal de deurwaarder dezelve moeten verzegelen.

447. Geen beslag op roerende goederen mag, nit welken hoofde ook, gedaan worden:

1°. Op zaken, welke de wet verklaart voor onroerend goed door bestemming;

2°. Op het noodige bed en beddegoed van de

personen tegen welke het beslag gedaan wordt, of van hnnne bij hen inwonende kinderen, noch op de kleederen, waarmede de eerstgenoemde en hnnne kinderen gekleed en gedekt zijn;

3°. Op de toerusting van personen in krijgsdienst, volgens hunnen dienst en graad;

4°. Op de gereedschappen van ambachtlieden en werklieden, tot hun persoonlijk bedrijf behoorende;

5°. Op den in het huis voorhanden zijnde voorraad van spijs en drank, dienende tot de behoefte van het huisgezin, gedurende eene maand.

448. Insgelijks kan er geen beslag gelegd worden:

1°. Op de boeken betrekkelijk tot het beroep van den persoon tegen wien het beslag gedaan wordt, tot de som van twee honderd gulden, te zijner keuze;

2°. Op de werknigen en gereedschappen, dienende tot enig onderwijs, of beoefening van kunsten en wetenschappen, ten bedrage van dezelfde som, en te zijner keuze;

3°. Bindelijk, op eene koe, of twee zwijnen, of twee geiten of vier schapen, ter keuze van dengenen tegen wien het beslag gedaan wordt, met het benoodigde stroo en voeder voor dat vee gedurende eene maand.

Echter zullen de zaken in dit artikel opgenoemd, kunnen worden in beslag genomen:

1°. Wegens levensbehoeften, verstrekt aan den persoon tegen wien het beslag gedaan is;

2°. Wegens de gelden verschuldigd aan personen welke die voorwerpen vervaardigd, hersteld of verkocht hebben;

3°. Wegens huren en pachten van onroerende goederen waarin of waarop de gemelde zaken voorhanden zijn.

449. Het proces-verbaal zal behelzen opgave van den dag en van het uur waarop de in beslag genomene goederen zullen verkocht worden.

Indien die opgave niet dadelijk kan geschieden, zal de deurwaarder zulks bij beteekende akte nader kunnen doen, niterlijk binnen driemaal vier en twintig uren na het opmaken van voorschreven proces-verbaal.

450. De deurwaarder zal eenen geschikten bewaarder aanstellen.

Tot bewaarders over het goed zullen niet aangesteld mogen worden de arrestant of zijne echtgenoot, zijne bloed- en aanverwanten, tot den zesden graad ingesloten, noch zijne bedienden; maar daarentegen zullen met toestemming van den arrestant, de persoon tegen wien het beslag

gedaan is, zijne echtgenoot, bloed- of aanverwanten en huisgenooten, wanneer zij er in bewilligen, tot bewaarders kunnen worden aangesteld.

451. Indien beesten of werktuigen voor den landbouw, of vruchten te velde welke reeds van den grond zijn afgescheiden, zijn in beslag genomen, kan de kanton-regter, op verzoek van den executant, en na verhoor of behoorlijke oproeping van den geëxecuteerde, eenen geschikten persoon aanstellen, ten einde voor de bebouwing of inzameling zorg te dragen.

452. Het proces-verbaal zal oogenblikkelijk op de plaats zelve opgemaakt worden; het zal op het oorspronkelijke en op het afschrift door den bewaarder geteekend worden. In geval hij niet teekenen kan, zal daar melding van gemaakt worden. Afschrift van het proces-verbaal zal hem worden gelaten.

453. Afschrift van het proces-verbaal van inbeslagneming zal worden beteekend aan den persoon tegen wien het beslag gedaan is, of te zijner woonplaats. Bijaldien dezelve niet tegenwoordig is, zal de beteekening gedaan worden aan den ambtenaar die de deuren zal hebben geopend.

454. De bewaarder mag de in beslag genomene goederen niet gebruiken, verhuren of uitleenen, op straffe van gemis van zijn bewaarloon, en van schaden en interessen, tot betaling van welke hij bij lijfswang kan worden genoodzaakt.

455. Indien de in beslag genomene goederen eenige voordeelen of inkomsten voortgebracht hebben, is hij op dezelfde wijze als bij het vorige artikel tot verantwoording verpligt.

456. Die eigenaar beweert te zijn der in beslag genomene goederen, of van een gedeelte daarvan, kan zich tegen den verkoop verzetten bij eene middelen inhoudende dagvaarding van den arrestant en van den persoon, tegen wien het beslag gedaan is, en aan den bewaarder beteekend: alles op straffe van nietigheid.

De regtbank van het arrondissement, in hetwelk het beslag gedaan is, zal deswege uitspraak doen.

De eischer, welke in het ongelijk gesteld wordt, zal worden veroordeeld, bijaldien daartoe redenen zijn, tot vergoeding van schaden en interessen aan den beslaglegger.

457. De schuldeischers van dengenen wiens goederen zijn in beslag genomen, kunnen, nit welken hoofde ook, zelfs niet uit hoofde van verschuldigde huur, eenige andere oppositie doen dan tegen de afgifte der kooppenningen. Die oppositie moet worden gedaan vóór den verkoop,

en zal behelzen de gronden waarop zij bernst, het beloop der som waarvoor dezelve wordt gedaan, of indien dat beloop niet is uitgemaakt of verevend, het bedrag waarop dezelve door den opposant wordt geschat.

Die oppositie moet beteekend worden aan den arrestant en aan den deurwaarder met den verkoop belast, met keuze van woonplaats ter plaatse alwaar het beslag gelegd is; alles op straffe van nietigheid der oppositie en vergoeding van schaden en interessen tegen den deurwaarder, zoo daartoe termen zijn.

Oppositie welke na den verkoop zijn beteekend, zijn nietig en van onwaarde, en worden bij de verdeeling niet in aanmerking genomen.

458. De opposant kan geene andere vervolging aanvragen dan tegen de partij, welker goederen zijn in beslag genomen, ten einde vonnis tegen haar te verkrijgen; tegen den opposant zullen geene procedures worden gevoerd, behoudens het onderzoek der wettigheid van zijne oppositie ter gelegenheid van de verdeeling der penningen.

459. Indien een deurwaarder wil beslag leggen, en bevindt dat de goederen reeds bevorens zijn in beslag genomen, zal hij niet op nieuw beslag kunnen leggen: doch hij heeft het vermogen om de in beslag genomene goederen met het proces-verbaal te vergelijken, hetwelk aan hem te dien einde door den bewaarder moet worden vertoond. Hij zal alsdan kunnen beslag leggen op de goederen welke niet in het proces-verbaal zijn begrepen, en aan den eersten arrestant bevel doen om alles gezamenlijk te verkoopen binnen den termijn bij artikel 462 bepaald; het proces-verbaal van vergelijking geldt als oppositie tegen de afgifte der kooppenningen.

460. Indien de arrestant in gebreke blijft om binnen den termijn bij artikel 462 vermeld, den verkoop tot stand te brengen, kan ieder opposant, die eenen executorialen titel heeft, overgaan tot de vergelijking van de in beslag genomen goederen op het afschrift van het proces-verbaal van inbeslagneming, hetwelk de bewaarder gehouden is aan hem te vertoonen, mitsgaders tot de aanvulling der voorwerpen, welke niet bij de vroegere inbeslagneming mogten zijn opgeschreven, en dadelijk daarna tot den verkoop der goederen; alles na het doen van een bevel aan den arrestant beteekend, doch zonder dat er een eisch tot subrogatie zal gevorderd worden.

461. Indien de arrestant het beslag opeeft, of indien hetzelfde te zijnen aanzien, uit welken

hoofde ook, buiten het geval van nietigheid in den vorm, wordt opgeheven, blijft het beslag stand houden ten aanzien van elken opposant, die eenen executorialen titel heeft, en zoodanig opposant heeft het vermogen in het vorige artikel gegeven.

Het regt van alle overige opposanten op de nitdeeling der kooppenningen, blijft wijders, in de gevallen bij dit en het vorige artikel uitgedrukt, in zijn geheel.

462. De verkoop der in beslag genomene goederen mag geen plaats hebben vóór acht dagen, en moet geschieden binnen veertien dagen, te rekenen van den dag der inbeslagneming; in beide gevallen op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen.

Deze termijn kan verkort of verlengd worden bij onderlinge toestemming van partijen en der opposanten, indien er zoodanige zijn, of ook door een bevel van den regter.

463. De verkoop zal in het openbaar gehouden worden op de plaats der inbeslagneming zelve, ten zij de partijen, en de opposanten onderling anders mogten overeenkomen, of de regtbank, ten verzoeke van de eene of andere derzelve, en wanneer de omstandigheden zulks vorderen, eene andere meer geschikte plaats mogt bepalen.

464. In de gemeenten binnen welke de verkoop zal geschieden, zullen, ter plaatse daartoe bestemd, biljetten worden aangeslagen, houdende aanduiding van de plaats, den dag en het uur van den verkoop, mitsgaders van den aard der voorwerpen, doch zonder bepaalde stuksgewijze beschrijving derzelve.

De biljetten worden bovendien aangeslagen aan het huis van den geëxecuteerde.

465. Het aanslaan der biljetten moet geschieden na het sluiten van het proces-verbaal of na het beteekenen der akte in het tweede lid van artikel 449 vermeld, en zulks ten minste vier dagen vóór den verkoop; ten ware die termijn door de regtbank mogt zijn verkort.

466. De verkoop zal daarenboven worden bekend gemaakt in een dagblad van de plaats alwaar de verkoop zal geschieden, en bij gebreke van zoodanig dagblad, in dat eener naburige plaats.

Deze bekendmaking wordt echter niet vereischt, indien het bedrag der in beslag genomen goederen blijkbaar minder dan vier honderd gulden bedraagt.

De verkoop zal in de gemeente waarin dezelve plaats moet hebben, worden afgekondigd, volgens plaatselijk gebruik bij vrijwilligen verkoop.

467. De deurwaarder zal aan den voet van zijn

proces-verbaal van beslag moeten aanteekening doen van den gedanen aanslag der biljetten en van de afkondiging van den verkoop, indien zoodanige afkondiging heeft plaats gehad.

468. Geen zilver of goud mag verkocht worden, ten zij de gehalte en het gewigt daarvan zij opgegeven.

469. De verkoop wordt gehonden bij opbod en de toewijzing zal geschieden aan den meest-biedende en tegen gereede betaling.

De deurwaarder is bevoegd te vorderen, dat hem door elkenieder de geboden koopsom worde ter hand gesteld en deze onder zich te houden, totdat het voorwerp is toegewezen.

Stelt eenieder, na de in het vorig lid bedoelde vordering de geboden koopsom aan den deurwaarder niet ter hand, dan wordt het bod niet aangenomen en die persoon gedurende de geheele verkooping niet meer alsieder toegelaten.

Indien de deurwaarder gebruik heeft gemaakt van de hem bij het tweede lid toegekende bevoegdheid en er, nadat eenieder in gebreke is gebleven de geboden koopsom aan den deurwaarder ter hand te stellen, geen hooger bod wordt verkregen, blijft de hoogsteieder, wiens bod is aangenomen, daaraan gehouden en wordt hem het goed toegewezen.

Bij gebreke van betaling zal het goed terstond weder verkocht worden ten laste van hem wien het toegewezen is.

470. Wanneer de waarde der in beslag genomene goederen het beloop van hetgeen waarvoor de inbeslagneming geschied is en waarvoor de oppositie gedaan zijn, te boven gaat, zal men niet verder gaan dan tot verkoop van hetgeen genoegzaam is om de noodige som ter betaling der schulden en kosten op te brengen.

Te dien einde, kan de schuldenaar tegen wien het beslag gedaan is, de orde regelen, volgens welke de goederen zullen worden geveild.

471. Indien onder de in beslag genomene goederen worden gevonden inschulden, waarvan bij titels of bescheiden blijkt, kan tot verkoop van zoodanige inschulden worden overgegaan, even als ten aanzien van andere roerende goederen is bepaald, of wel, voor zoo verre die inschulden opeischbaar zijn, bij beslag onder derden worden geprocedeerd, op de wijze als bij de volgende afdeeling is bepaald.

472. Dit beslag wordt in allen gevallen mede betekend aan den derden schuldenaar, met ver-

bod van betaling aan den geëxecuteerde, op straffe van onwaarde der gedane betaling.

473. In geval van verkoop, moeten de titels op de biljetten worden omschreven, met opgave van het bedrag der inschuld, van den naam der schuldenaars, van den aard van den titel, van de renten welke daarbij mogten zijn bepaald, en van al hetgeen verder kan dienstig zijn, om derzelve waarde te doen kennen.

474. De deurwaarders zijn verantwoordelijk voor den koopschat, en moeten in hnnne processen-verbaal de namen en woonplaatsen der koopers opteekenen.

Zij zijn insgelijks verplicht den koopschat ter griffie over te brengen, ten ware de partijen omtrent eene andere plaats van bewaring mogten zijn overeengekomen.

Zij mogen in de veilconditie niet stellen, dat de koopers een zeker gedeelte boven den koopschat moeten betalen, het zij onder den naam van kosten of anderszins.

Zij mogen geene som ontvangen boven den prijs waarvoor het goed verkocht is, op straffe van ter zake van knevelarij te worden vervolgd.

TWEDE AFDEELING.

Van executoriaal beslag onder derden.

475. Het beslag op inschulden welke de geëxecuteerde van derden mogt te vorderen hebben, of op goederen van hem, welke onder derden mogten berusten, moet, behalve de gewone vereischten van exploiten, inhouden de keuze van woonplaats binnen de gemeente, waaronder die derde woont, met bevel om het beslagene onder zich te houden, op straffe van onwaarde der gedane betaling of afgifte.

Afschrift van het exploit zal aan den derden beslagene worden gegeven, met afschrift van het vonnis of den executorialen titel waarvan de tenuitvoerlegging geschiedt.

476. Binnen acht dagen na het doen van dit beslag, moet hetzelfde, op straffe van nietigheid, aan den geëxecuteerde worden betekend, zonder dat tegen dezen eene deugdelijkverklaring wordt vereischt.

477. Binnen acht dagen na de betekening in het vorige artikel vermeld, kan de geëxecuteerde, indien hij meent daartoe gronden te hebben, tegen dit beslag in verzet komen, en doet in dat geval zijn verzet binnen acht dagen daarna aan den derden beslagene beteekenen.

Deze laatste termijn zal met acht dagen worden verlengd, indien de derde beslagene binnen het rechtsgebied van een ander gerechtshof woont.

Het verzet moet worden gebragt voor den bevoegden regter van den geëxecuteerde.

478. Indien het verzet van den geëxecuteerde bevonden wordt gegrond te zijn, en hij dienvolgens opheffing van het beslag bekomt, zal de executant, indien daartoe gronden zijn, worden veroordeeld tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, ten behoeve van den geëxecuteerde.

479. Indien de geëxecuteerde het verzet in artikel 477 gemeld, niet heeft gedaan, of indien hetzelfde, gedaan zijnde, is afgewezen, wordt de derde beslagene (in het laatste geval met betekening van het afwijzend vonnis) gedagvaard om verklaring te doen op dezelfde wijze, en met dezelfde gevolgen, als bij de artikelen 740 en volgende is bepaald.

DERDE AFDEELING.

Van de verdeeling van de opbrengst der executie.

480. Indien er geen schuldeischer is die verzet gedaan heeft, wordt aan den beslaglegger, na aftrek der kosten van executie, de som betaald welke hem verschuldigd is, tot het bedrag van de opbrengst der executie.

Indien er overschot is, wordt hetzelfde aan den geëxecuteerde verantwoord.

481. Bijaldien binnen de acht dagen, te rekenen van den afloop des verkoops, de persoon die het beslag gelegd heeft, en de geëxecuteerde en de opposanten niet kunnen overeenkomen over de verdeeling der penningen, zal degene tegen wien het beslag gedaan is, zoo wel als degene die hetzelfde gelegd heeft, of de meest gereede opposant, verzoek doen aan den president der regtbank, waaronder de verkoop plaats gehad heeft, dat er een regter-commissaris benoemd worde, ten overstaan van wien de verdeeling zal moeten plaats hebben.

Dit verzoek zal in een daartoe ter griffie aangelegd register worden gedaan.

482. Binnen de veertien dagen, te rekenen van den dag waarop de benoeming van den regter-commissaris zal zijn beteekend aan dengenen tegen wien het beslag is gedaan, mitagaders aan de opposanten, zullen de schuldeischers, op straffe van in de verdeeling niet te worden begrepen, gehouden zijn aan dien regter-commissaris ter hand te stellen hunne titels. Zij zullen woon-

plaats bij eenen procureur moeten kiezen, en door dezen doen overleggen en teekenen eene schriftelijke vordering, ten einde, het zij als bevoorregte, het zij als concurrente schuldeischers te worden gerangschikt.

483. Na verloop der veertien dagen bij het voorgaande artikel bepaald, zal de regter-commissaris, naar aanleiding van de overgelegde stukken, eenen staat opmaken van verdeeling.

484. De staat wordt door den regter-commissaris ter griffie nedergelegd en van dat nederleggen binnen acht dagen daarna door hem, die de rangregeling vervolgt, aan de overige in artikel 481 bedoelde partijen bij exploit van eenen deurwaarder kennis gegeven met vermelding van dag en uur, waarop alle partijen zich bij den regter-commissaris zullen kunnenervoegen tot het voorstellen hunner wederspraak.

485. Indien binnen den tijd van veertien dagen na de in het vorige artikel vermelde kennisgeving, geene wederspraak is gedaan, zal de regter-commissaris zijn proces-verbaal sluiten, en bij bevelschrift den honder der penningen gelasten tot uitbetaling aan de schuldeischers van hetgeen hun, volgens den staat, toekomt.

Deze bevelschriften worden uitgegeven in den vorm, bij artikel 430 bepaald.

De wederspraak wordt gedaan op het proces-verbaal van den regter-commissaris.

486. In geval van tegenspraak zal de regter-commissaris degenen, die zich bezwaard achten, zonder andere aanmaning, naar de teregtzitting, welke hij bepalen zal, verwijzen.

487. Het beroep kan onmiddellijk geschieden en moet worden ingesteld binnen veertien dagen na de uitspraak van het vonnis.

Het beroep moet worden beteekend aan den procureur der wederpartij, en moet inhouden de dagvaarding, benevens de nitdrukking der bezwaren van de beroepende partij.

Op dit beroep zullen geene andere worden gedagvaard, dan die bij de wederspraak partijen zijn geweest.

De beteekening van het beroep moet mede geschieden aan den griffier der regtbank, welke het vonnis gewezen heeft.

488. Het vonnis in beroep zal, ten verzoeken van de eerst gereede partij, worden beteekend aan den griffier, welke dat vonnis aan den regter-commissaris zal ter hand stellen.

489. Na deze beteekening zal de regter-commissaris, indien er geen beroep in cassatie is

gedaan, zijn proces-verbaal sluiten, en de uitgifte bevelen van het bevelschrift tot betaling, overeenkomstig artikel 485.

490. Na het sluiten van het proces-verbaal van verdeling, hebben de belanghebbenden onderling geen regt meer tot de interessen van hetgeen aan hen is aanbedeeld.

DERDE TITEL.

Van de geregtelijke uitwinning van onroerende goederen

EERSTE AFDEELING.

Algemeene bepalingen.

491. De schuldeischer van een vonnis of anderen executorialen titel voorzien, kan de onteigening bij executie vorderen:

1°. Van onroerende goederen welke in den handel zijn, met derzelver toebehooren, voor zoo verre dit laatste als onroerend goed beschouwd wordt;

2°. Van het vruchtgebruik derzelve goederen en hnn toebehooren;

3°. Van de regten van opstal en erfpacht;

4°. Van de grondrenten, het zij in geld, het zij in *natura* verschuldigd;

5°. Van het tiendregt;

6°. Van het regt van beklemming.

492. Niettemin kan het aandeel van eenen medeerfgenaam in de onroerende goederen eener nalatenschap, door zijne personele schuldeischers niet ter koop aangeslagen worden, voor dat de boedel door verdeling gescheiden is, welke scheiding zij, zults geraden oordeelende, mogen vorderen.

493. Indien een met hypotheek bezwaard goed aan eenen derde is overgegaan, executeert de hypotheekaire schuldeischer het goed tegen den derden bezitter, behoudens zijne verpligting tot het doen van een bevel aan den schuldenaar, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 1242 en 1243 van het Burgerlijk Wetboek.

494. De schuldeischer kan met den verkoop van onroerende goederen, die aan hem niet gehypothekeerd zijn, niet voortgaan, dan in geval de aan hem gehypothekeerde goederen ontoereikende zijn.

495. De verkoop geschiedt voor de regtbank van het arrondissement waarin het goed gelegen is.

496. De verkoop van goederen, in onderscheidene arrondissementen gelegen, kan niet gedaan worden,

dan van het eene goed na het andere, ten ware die goederen tot eene en dezelfde bebouwing behoorden.

Die verkoop wordt gedaan bij de regtbank onder welker ressort de hoofdplaats der bebouwing gelegen is, of, bij gebreke van zulk eene hoofdplaats, dat gedeelte der goederen hetwelk, volgens het register der grondlasten, de meeste inkomsten opbrengt.

497. Indien de goederen aan den schuldeischer gehypothekeerd en de niet gehypothekeerde goederen of de goederen in onderscheiden arrondissementen gelegen, een gedeelte van eene en dezelfde bebouwing uitmaken, wordt de verkoop van beide te gelijk vervolgd, indien de schuldenaar zich niet daartegen verzet, en men berekent den prijs volgens den regel van artikel 1264 van het Burgerlijk Wetboek.

498. Indien de schuldenaar door authentieke huurcedullen of onderhandsche huurcedullen, die eene zekere dagtekening bekomen hebben vóór de inbeslagneming bewijst, dat de zuivere en vrije inkomsten van zijne onroerende goederen, gedurende één jaar, tot betaling van de verschuldigde hoofdsom, interessen en kosten, voldoende zijn, en indien hij aanbiedt dezelve aan den schuldeischer bij delegatie over te dragen, kan de geregtelijke vervolging door de regtbank worden geschorst, behoudens derzelver hervatting, indien er eenig belet of belemmering in de betaling opkomt.

De regtbank zal echter deze schorsing niet toestaan, indien daardoor aan den schuldeischer een merklijk nadeel zoude worden toegebracht.

499. De gedwongen verkoop van onroerende goederen, kan alleen vervolgd worden voor eene bepaalde en verevende schuld of vordering.

Indien de schuld of vordering betrekkelijk is tot zaken welke geldelijk beloop of waarde nog niet is bepaald, is de geregtelijke vervolging van waarde, maar de verkoop kan eerst na de verevening geschieden.

500. Die bij overdragt eigenaar geworden is van eenen titel of bewijs van schuld, kracht van executie hebbende, kan tot de uitwinning van vaste goederen niet overgaan, dan nadat van de overdragt aan den schuldenaar bij insinuatie kennis gegeven is.

501. De geregtelijke vervolging kan niet vernietigd worden op grond dat de schuldeischer dezelve begonnen zoude hebben voor eene grootere som dan hij te vorderen had.

TWEDE AFDEELING.

Van het in beslag nemen van onroerende goederen.

502. Het beslag op onroerende goederen moet worden voorafgegaan door een bevel van betaling, hetwelk bij exploit van den deurwaarder aan den schuldenaar zal gedaan worden.

Hetzelve zal melding maken van den titel uit krachte waarvan de vervolging plaats heeft, en zal inhouden de keus van woonplaats, in de plaats waar de regtbank die van de zaak moet kennis nemen, zitting houdt; hetzelve zal uitdrukken dat bij gebreke van betaling zal worden overgegaan tot het in beslag nemen van de onroerende goederen van den schuldenaar.

Indien bij het beteekenen van het vonnis of van de akte tevens het voorgeschrevene bevel is gedaan, wordt geen afzonderlijk bevel vereischt.

503. Geen beslag zal op onroerende goederen gedaan mogen worden dan twee dagen na het bevel; indien de schuldeischer een jaar na het bevel laat verloopen, zal hij gehouden zijn het bevel te hernieuwen.

504. Na verloop van voorschreven termijn, zal het beslag gedaan worden bij een proces-verbaal van den deurwaarder, hetwelk zal inhouden:

1°. De vermelding dat de deurwaarder zich op het goed begeven heeft, en de vermelding van den voornaam, naam en de woonplaats van den inbeslagnemer en van den schuldenaar;

2°. De vermelding van den titel uit krachte van welchen de vervolging plaats heeft;

3°. Den aard van de in beslag genomen onroerende goederen, hunne ligging, naar aanleiding der kadastrale indeeling, en, indien het landelijke eigendommen zijn, de grootte van dezelve, zoo veel mogelijk;

4°. De aanwijzing der regtbank waarvoor de verkoop zal geschieden, en de keuze van woonplaats bij eenen procureur bij dezelve.

505. Afschrift van het proces-verbaal der inbeslagneming zal gelaten worden aan dengenen, tegen wien het beslag gedaan is.

Hetzelve zal overgeschreven worden in de registers van den bewaarder der hypotheeken binnen den kring van wiens kantoor de in beslag genomen goederen gelegen zijn, met aanteekening van het uur, van den dag, de maand, en het jaar, waarin die overschrijving is gevraagd.

De bewaarder der hypotheeken zal van dit uur, dien dag, die maand en dat jaar ook melding

maken op het oorspronkelijke stuk, hetwelk hem zal worden aangeboden.

Te rekenen van den dag dier overschrijving, zal de partij, tegen welke het beslag gedaan is, de in beslag genomen onroerende goederen niet mogen vervreemden, hypotheekeren of verhuren; overeenkomsten, in strijd met dat verbod aangegaan, kunnen tegen den inbeslagnemer niet worden ingeroepen. De huurcontracten vóór dien dag aangegaan, zullen van kracht zijn, zoo zij niet zijn gemaakt om de regten van den schuldeischer te verkorten.

De door artikel 671 van het Burgerlijk Wetboek gevorderde overschrijving van vroeger opgemaakte akten of de inschrijving van vroeger verleende hypotheeken, na den dag der overschrijving van het proces-verbaal der inbeslagneming, kan aan de regten van den inbeslagnemer geen nadeel toebrengen.

506. Gedurende de inbeslagneming, zal de partij, tegen welke dezelve gedaan is, als geregtelijke bewaarder, in het bezit blijven van de in beslag genomen en niet verhuurde of verpachte goederen.

Dezelve zal geen hout mogen hakken of eenige vermindering van waarde aan het goed mogen toebrengen, op straffe van schade en interessen, te betalen zelfs bij lijfswang.

De regtbank zal echter, op het met redenen bekleed verzoek van eenen of meer schuldeischers, eenen anderen bewaarder mogen benoemen, wiens werkzaamheden zullen eindigen op den dag van de overschrijving van het vonnis van toewijzing.

507. De vruchten, welke na de overschrijving van de inbeslagneming ingezameld zijn, of in staat zijn om ingezameld te kunnen worden, zullen voor onroerend goed gehouden worden, en de schuldeischers zullen de tak en wortelvaste te veld staande vruchten en gewassen kunnen doen inzamelen of verkoopen; de nog niet betaalde huur- en pachtpenningen zijn van regtswege in het beslag begrepen, en worden, na de aanzegging bij deurwaardersexploit aan den huurder of pachter, betaald aan den schuldeischer, ten einde dezelve met de opbrengst van het vaste goed, naar den rang der schuldvorderingen, kunnen worden verdeeld.

508. In geval van beding bij artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek vermeld, zal de executant het door hem gedaan beslag uiterlijk binnen vier dagen na de overschrijving in artikel 505 vermeld, aan den schuldeischer die dit beding

gemaakt heeft, aan de door denzelfden op de registers der hypotheeken gekozene woonplaats, doen beteekenen en daarvan aanteekening doen houden ter griffie der Regtbank, waaronder het beslag is gelegd.

509. Indien deze, krachtens het voorzeide artikel 1223, uit hoofde der niet voldoening door den schuldenaar aan de jegens hem aangegane verplichtingen, bevoegd is om het verbonden perceel te doen verkoopen, en hij van dit zijn regt wil gebruik maken, geschiedt de verkoop op de wijze bij bovengemeld artikel van het Burgerlijk Wetboek bepaald.

Hij is echter gehouden om, behalve de formaliteiten bij dat artikel voorgeschreven, den dag van den verkoop, ten minste dertig dagen vóór de toewijzing, aan den executant te doen beteekenen, ten ware met den verkoop reeds vóór de in beslagneming een aanvang was gemaakt.

510. Hij is verder gehouden om de opbrengst van het verkochte voorwerp, na aftrek van het aan hem verschuldigde ter zake der vordering waarvoor hij zijn regt uitoefent, met de interessen en kosten, ter griffie van de regtbank, waaronder het beslag gelegd is, over te brengen en daarvan aan den executant binnen vier dagen kennis te geven aan de door denzelfden gekozene woonplaats.

511. Indien de schuldeischer bevoegd en geneigd is om van dit aan hem toegekend regt gebruik te maken, zal hij verplicht zijn zelfs binnen veertien dagen, na de beteekening van het beslag niet opgave van den termijn binnen welken door hem tot den verkoop zal worden overgegaan, kenbaar te maken aan den procureur van den executant, welke bij gebreke van dien, bevoegd zal zijn om met de executie voort te gaan.

512. Indien deze termijn te lang mogt zijn gesteld of wel indien de schuldeischer mogt in gebreke blijven, om binnen denzelfden tot den verkoop over te gaan, kan de executant hem in regten oproepen ten einde door den regter een termijn worde bepaald, binnen welken hij zal verplicht zijn tot den verkoop over te gaan, en na verloop van welken, hij, bij gebreke van dit te doen, van zijn regt daartoe zal zijn verstoken en de executant bevoegd zijn om met de executie voort te gaan.

513. Bijaldien meer schuldeischers den verkoop eischen van dezelfde goederen, zal de toeschatting plaats hebben, op de vervolging van diengenen welke het eerst het proces-verbaal van beslag, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 505, zal

hebben doen overschrijven, en zullen de andere beslagleggers verplicht zijn op te honden met hunne vervolging.

De regtbank kan echter, bij wege van subrogatie, de voorkeur geven aan eenen schuldeischer welke later het beslag gelegd heeft:

1°. Bijaldien er plaats heeft arglist van den schuldeischer die het eerste beslag heeft gelegd, of zamenspanning van denzelfden met de partij tegen welke het beslag gedaan is;

2°. Bijaldien de eerste beslaglegger verwaarloost het in acht nemen van eenige formaliteiten, of de voorgeschrevene termijnen heeft laten verlopen, zonder de daden te doen van vervolging. In het eerste geval, kan de schuldeischer, nit hoofde van de arglist of zamenspanning, tot schadevergoeding worden veroordeeld.

Dit tusschen opkomend geschil zal worden aangebragt bij akte van procureur tot procureur.

Het beroep van het daarop te wijzen vonnis zal niet meer ontvankelijk zijn na verloop van acht dagen sedert deszelfs uitspraak.

Degene in wiens plaats een ander bij dat vonnis zal zijn gesubrogeerd, zal gehouden zijn de stukken aan laatstgemelden tegen recief over te geven, en zullen hem zijne wettiglijk gemaakte kosten niet betaald worden dan na de toewijzing van den verkoop.

514. Ten minste veertig dagen na de overschrijving van het proces-verbaal van beslag, zal openlijk bij gedrukte biljetten worden bekend gemaakt, dat de verkoop der in beslag genomene goederen, aan den meestbiedende of hoogst afmijnende zal plaats hebben.

515. De aanslag-biljetten zullen inhouden:

1°. De plaats, den dag en het uur waarop de verkoop en toewijzing zullen plaats hebben;

2°. Den aard der te verkoopen goederen, derzelve ligging en omschrijving, volgens de kadastrale indeeling, en derzelve grootte zoo veel mogelijk indien het landelijke goederen zijn;

3°. De begrooting der opkomsten, volgens den grondslag van het register der grondbelasting; het bedrag der huren, zoo hetzelfde bekend is;

4°. De vermelding van den voornaam, naam en de woonplaats van den executant en den persoon tegen wien het beslag gedaan is;

5°. De lasten waarmede het vaste goed mogt zijn bezwaard, ten dage der overschrijving van het proces-verbaal van beslag;

6°. Eenem inzet welken de executant gehouden is te doen, en welke de plaats vervangt van het eerste bod.

516. De executant zal zich door den bewaarder der hypotheeken doen afgeven een extract van alle de bestaande inschrijvingen op de in beslag genomen goederen, op het tijdstip der overschrijving van het beslag, en hij zal hetzelfde nederleggen ter griffie van de regtbank.

Een exemplaar van het gedrukte aanslag-biljet zal worden beteekend aan den persoon tegen wien het beslag gedaan is, en aan ieder ingeschreven schuldeischer, ter gekozen woonplaats, in zijne inschrijving vervat.

De executant zal de veilconditiën ter griffie nederleggen ten minste dertig dagen vóór den verkoop.

517. De aanslag of aanplakking der afkondigingen zal gedaan worden:

1°. Buiten aan het huis van den schuldenaar en aan de in beslag genomen gebouwen, zoo die er zijn;

2°. Op plaatsen welke bestemd zijn tot openbare aanplakking in de gemeente alwaar de persoon tegen wien het beslag gedaan is, woonachtig is; in de plaats alwaar de goederen gelegen zijn, en in die alwaar de regtbank zitting houdt, voor welke de verkoop wordt voortgezet;

3°. Aan het gebouw en in de gehoorzaal van de regtbank welke de toewijzing doen moet. Er zal ter griffie van deze regtbank een exemplaar worden overgelegd om te dienen bij de toewijzing.

518. Van het aanslaan der biljetten zal moeten blijken bij eene akte, waaraan een exemplaar van het biljet vastgehecht zal zijn. Bij deze akte zal de deurwaarder verklaren dat de aanplakking geschied is op de plaatsen bij de wet voorgeschreven, zonder die plaatsen, een voor een, op te noemen.

519. (*Vervallen*).

520. Alle geschillen over de veilconditiën moeten binnen acht dagen, nadat deze ter griffie zijn nedergelegd, aanhangig worden gemaakt tegen de eerstvolgende teregtzitting na den dag van het exploit met inachtneming van den wettelijken termijn, op straffe van verval.

521. Binnen acht dagen na de aanplakking, en in geval van gerezene geschillen, binnen acht dagen na de beslissing, zal in een der dagbladen der gemeente, binnen welke de verkoop zal geschieden, en bij ontstentenis van zoodanig dagblad, in dat eener naburige plaats, eene bekeudmaking worden gedaan, houdende:

1°. Vermelding van den naam, voornaam en de woonplaats van den executant en van den persoon tegen wien het beslag gedaan is;

2°. Den aard der te verkoopen goederen, derzelver ligging naar aanleiding der kadastrale indeeling, en de grootte zoo veel mogelijk, bijaldien het landelijke goederen zijn;

3°. De plaats, den dag en het uur, waar en wanneer de toewijzing zal plaats hebben.

522. Ten minste dertig dagen na de aanplakking zal er worden overgegaan tot den verkoop en de toewijzing der in beslag genomen goederen voor de regtbank van het arrondissement waarin dezelve gelegen zijn.

Het vonnis van verkoop en toewijzing zal niet zijn onderhevig aan hooger beroep.

523. De verkoop en toewijzing zullen op de teregtzitting der regtbank plaats hebben, eerst bij opbod en vervolgens bij afslag.

Ten minste drie dagen vóór den aanvang van den verkoop, zal een door den president der regtbank getaxeerde staat der kosten, waarvan in artikel 527 van dit Wetboek melding wordt gemaakt, worden aangeplakt in de gehoorzaal der regtbank.

Alvorens tot den verkoop over te gaan, worden de veilconditiën door den griffier voorgelezen.

Het bedrag van de som waarvoor men zal mogen opbieden en afslaan, zal des noods door de regtbank worden bepaald.

De opbieder is niet meer verbonden, zoodra een nieuw opbod is gedaan, al ware dit laatste van nieuwwaarde verklaard.

Bij den afslag wordt het goed aan den eersten afmijner toegewezen.

Indien op dezelfde som door meer dan een mogt worden gemijnd, oordeelt de regtbank wie de eerste afmijner is. Indien bij de regtbank daaromtrent twijfel bestaat, kan deze dadelijk eenen vernieuwden afslag bevelen.

524. De opbiedingen en de afmijning geschieden door tussschenkomst van procureurs bij de regtbank aangesteld, of door notarissen, hun beroep uitoefenende binnen het arrondissement der regtbank.

Zij kunnen niet worden genoodzaakt zich als gevolmagtigden te wettigen, maar zijn verplicht binnen de vier en twintig uren welke daarop volgen, aan den voet van het proces-verhaal der toewijzing te verklaren voor wien zij geboden hebben; bij gebreke waarvan zij zullen worden gehouden voor zich zelve gekocht te hebben, en als zoodanig te voldoen aan alle de lasten en gevolgen der toewijzing.

525. De persoon tegen wien het beslag gedaan is kan geen koper zijn; de verklaring dat

het opbod of de afmijning voor hem en ten zijnen voordeele gedaan is, is van onwaarde. Een ieder welke voor denzelven kooper mogt zijn geworden, blijft persoonlijk en onmiddellijk verantwoordelijk voor de schaden en interessen, tot betaling waarvan hij, zelfs bij lijfswang, zal kunnen worden genoodzaakt.

Diegenen, welke koopers geworden mogten zijn voor rekening van personen, welke kennelijk onvermogen zijn, zullen daarvoor zelfs bij lijfswang, aansprakelijk en verantwoordelijk zijn, voor hen zelve en voor hunne eigene rekening, niettegenstaande de verklaring dat zij voor eenen ander het opbod of de afmijning gedaan hebben.

526. De executant blijft kooper voor den inzet indien geen hooger opbod of afmijning plaats heeft.

527. De kosten van executie en van toewijzing zullen bij voorregt worden betaald nit den kooprijks.

528. Indien door den achterevoigenden verkoop en de toewijzing van meerdere onroerende goederen in dezelfde inbeslagneming vervat, de prijs van het verkochte toereikende is om den executant en de opposanten met de kosten te voldoen, zal de schuldenaar zich kunnen verzetten tegen den verkoop der overige goederen, mits daartoe eisch doende op de teregtzitting.

Indien die eisch niet op de teregtzitting is gedaan, is de verkoop van waarde.

529. De eigendom der toegewezen goederen gaat op den kooper over, nit kracht van de overschrijving van het vonnis van toewijzing, hetwelk aan hem niet zal worden nitgegeven dan nadat hij aan den griffier het bewijs zal hebben geleverd van voldaan te hebben aan de voorwaarden des verkoops.

De geëxecuteerde zal tot ontruiming kunnen genoodzaakt worden op de wijze bepaald bij artikel 124.

530. Bij gebreke van den kooper om te voldoen aan de voorwaarden van den verkoop zal men te zijnen laste, op verzoek van een ieder die in de zaak belang heeft, overgaan tot de herveiling en toewijzing, en de bepalingen van artikel 514 en volgende of, indien de verkoop op de wijze als bij artikel 537*a* is voorgeschreven heeft plaats gehad, de artikelen 537*d* en volgende zullen toepasselijk zijn.

531. In geval echter degene, wien het goed bovrens was toegewezen, bewees dat hij aan de voorwaarden had voldaan, en de som, door de regtbank tot betaling der kosten van herveiling 1896.

bepaald, in geregteijke bewaring bragt, zal niet voortgegaan mogen worden tot eenen nieuwen verkoop en toewijzing.

532. De gebrekege kooper is bij lijfswang aansprakelijk wegens het verschil tusschen den prijs waarvoor hem het goed was toegewezen en dien van de herveiling, zonder dat hij nogtans het meerdere dat de herveiling zou mogen opgebracht hebben, zal kunnen vorderen; dit meerdere zal aan de schuldeischers, of, zoo deze niet meer te vorderen hebben, aan dengenen tegen wien het beslag gedaan is, betaald worden.

533. Indien de formaliteiten om tot den verkoop te komen, voorgeschreven bij de vorige artikelen of bij de artikelen 537*d* en volgende, niet mogten in acht genomen zijn, kunnen diegenen tegen welke het beslag gedaan is, of de ingeschreven schuldeischers vorderen dat dezelve vervuld worden, maar zij zullen in deze vordering niet ontvankelijk zijn, zoo zij dezelve niet gebragt hebben op de teregtzitting ten minste twintig dagen vóór dien welke tot de toewijzing is bepaald.

Het hooger beroep tegen het te wijzen vonnis moet worden ingesteld, binnen acht dagen na den dag der nitspraak, tegen de eerstvolgende teregtzitting na den dag van het exploit met inachtneeming van den wettelijken termijn.

534. Wanneer, in het geval van het voorgaande artikel, de regtbank beveelt dat eene verzuimde formaliteit zal hersteld worden, zullen alle formaliteiten welke daarna hebben plaats gehad, op nieuw moeten vervuld worden, en zullen de kosten vallen ten laste van dengenen die dezelve heeft veroorzaakt.

535. De overschrijving van het vonnis van toewijzing geeft aan den kooper geene andere regten op den eigendom, dan die welke degene tegen wien het beslag gedaan is, heeft gehad.

536. De schuldeischers van hem wiens onroerende goederen zijn in beslag genomen, kunnen tot aan de toewijzing verzet doen tegen de afgifte der kooppenningen.

Dat verzet moet, behalve de vereischten van de gewone exploiten, inhouden de gronden waarop het berust, en keuze van woonplaats in de gemeente alwaar het beslag gelegd is, indien de opposant aldaar niet woonachtig is.

Het wordt beteekend aan den arrestant, en aan deszelfs procureur, en de opposant doet daarvan aanteekening houden ter griffie.

Alles op straffe van nietigheid.

537. De bepalingen van artikel 458 zijn ook ten deze toepasselijk.

537a. Met afwijking van het bepaalde in de artikelen 522 en 523 van dit wetboek kan ten verzoeke der eerstgereede partij of van iederen ingeschreven schuldeischer, de Regtbank bevelen, dat de verkoop niet ter teregtzitting, maar ten overstaan van een door haar aan te wijzen notaris zal geschieden, en zal alsdan de veiling moeten plaats hebben op de wijze, als bij artikel 1255 van het Burgerlijk Wetboek is voorgeschreven, met uitzondering alleen, dat de tegenwoordigheid van den Kantonregter niet vereischt wordt.

537b. Dit verzoek zal niet vroeger dan twintig dagen na de overschrijving van het procesverbaal van beslag kunnen worden ingediend, tenzij vóór dien tijd de hypothecaire schuldeischer, die het beding van artikel 1223 van het Burgerlijk Wetboek gemaakt heeft, schriftelijk mogt hebben verklaard, van zijn regt geen gebruik te willen maken, of de eerst ingeschreven hypotheek genomen zij tot zekerheid van een der verbindtissen, bedoeld in artikel 1259 van het Burgerlijk Wetboek.

De verzoekende partij zal gehonden zijn van de indiening van het verzoek kennis te geven aan de wederpartij en de overige beslagleggers, die door den regter kunnen worden gehoord.

Tegen de beslissing op het verzoek is geen voorziening toegelaten.

537c. In geval het verzoek wordt toegestaan blijven de bepalingen van deze afdeeling, met uitzondering van de artikelen 514 tot en met 519, 521 tot en met 524, 526 tot en met 528 en het eerste lid van artikel 529 van dit wetboek, van toepassing, en zullen de eventueel reeds vóór de indiening van het verzoek gemaakte kosten van aanplakking en bekendmaking der geregtelijke verkooping en die van de bekendmaking van het vervallen dier verkooping door de verzoekende partij moeten worden gedragen en betaald.

Het verzoek zal niet worden ingewilligd voordat die kosten, tot een door den voorzitter begroot bedrag, ter griffie zijn gedeponeed.

537d. De notaris over de verkooping staande zal binnen veertien dagen, nadat hem van de door den regter gedane aanwijzing is kennis gegeven, ter griffie van de Regtbank waaronder het beslag gelegd is, een authentiek afschrift der veilconditiën nederleggen.

Hij zal daarbij overleggen een door den be-

waarder der hypotheken afgegeven staat van alle de bestaande inschrijvingen op de in beslag genomen goederen, op het tijdstip der overschrijving van het beslag, of een door dezen afgegeven getuigschrift, dat op die goederen geene hypothecaire inschrijvingen bestaan.

537e. Bij de veilconditiën zullen de kosten, met uitzondering van die in artikel 537c genoemd, gebragt worden voor rekening van den koper.

537f. De betaling der kooppenningen zal moeten geschieden ter griffie van de Regtbank, waaronder het beslag is gelegd.

537g. Op geschillen over de veilconditiën is artikel 520 toepasselijk.

537h. De verkooping zal niet kunnen geschieden dan na verloop van dertig dagen, nadat de veilconditiën ter griffie zijn nedergelegd en de verkooping minstens veertien dagen te voren door aanplakking volgens plaatselijk gebruik en door aankondiging in een dagblad der gemeente, binnen welke de verkooping zal geschieden, en bij ontstentenis van zoodanig dagblad in dat eener naburige gemeente, zal zijn bekend gemaakt.

In die bekendmaking zal moeten worden vermeld, dat de verkooping krachtens regterlijk bevel geschiedt.

537i. De eigendom der toegewezen goederen gaat over op den koper door de overschrijving van een afschrift of uittreksel van het procesverbaal van toewijzing, welk afschrift of uittreksel echter aan hem niet zal worden afgegeven dan op vertoon van het door den griffier geteekend bewijs, dat de kooppenningen door hem zijn voldaan of ingevolge de bepalingen van artikel 1257, 3de lid en artikel 1260 van het Burgerlijk Wetboek, onder hem zijn verbleven.

537j. Indien door den achterevoigenden verkoop en de toewijzing van meerdere onroerende goederen in dezelfde beslagneming vervat, de prijs van het verkochte toereikende is om den executant en de opposanten, met de kosten, te voldoen, is de notaris, over den verkoop staande, gehonden met den verkoop der overige goederen niet voort te gaan, tenzij de schuldenaar verklare dien voortgang te verlangen.

DERDE AFDEELING.

Van opvordering van eigendom.

538. Zij die vóór de toewijzing het geheel of een gedeelte der in beslag genomen goederen als

hun eigendom willen opvorderen, kunnen zulks doen, door zich als tusschenkomende partijen in de executie te stellen.

539. De tusschenkomst zal geschieden bij een verzoekschrift hetwelk zal inhouden:

1°. Eene naauwkeurige opgaaft van het teruggevorderde voorwerp;

2°. De middelen en conclusien;

3°. Den dag en het uur waarop de partijen in regten moeten verschijnen.

Afschrift van hetzelfde zal beteekend worden aan den executant aan de bij het proces-verbaal van inbeslagneming gekozen woonplaats, en aan den persoon tegen wien het beslag gedaan is, of aan zijne woonplaats.

De titels en bewijsstukken van eigendom van den eischer bij tusschenkomst zullen ter griffie worden overgelegd, alwaar de partijen er inzage en afschrift van kunnen nemen, en het exploit van beteekening zal melding maken van die overlegging.

540. Zoo dikwijls er eene opvordering van eigendom plaats heeft, zal de verkoop van de teruggevorderde goederen geschorst worden.

541. Indien de opvordering van eigendom slechts een gedeelte der in beslag genomene goederen betreft, kan de regtbank, of overgaan tot den verkoop der overige goederen, of wel de schorsing van het geheel bevelen.

542. Ten dage dienende, zal de regtbank uitspraak doen over de opvordering van eigendom, en geen beroep van dat vonnis zal ontvankelijk zijn na verloop van den veertienden dag na de uitspraak.

543. Wanneer de verkoop vertraagd is door eene opvordering van eigendom, kan men met den verkoop niet voortgaan, dan na vernieuwde bekendmaking en aanplakking der biljetten, overeenkomstig artikel 516 en volgende van dezen titel. De kosten vallen ten lasten van dengenen die in zijne opvordering van eigendom is in het ongelijk gesteld.

Hij zal daarenboven, zoo daartoe gronden zijn, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen jegens den arrestant worden veroordeeld.

VIERDE AFDEELING.

Van executoriaal beslag op de grondrenten.

544. Behoudens de navolgende wijzigingen, zullen bij de executie op grondrenten, vermeld in artikel 784 van het Burgerlijk Wetboek, de-

zelfde formaliteiten worden in acht genomen als bij de inbeslagneming en verkoop van andere onroerende goederen.

545. Het beslag op grondrenten zal door exploit van eenen denwaarder worden beteekend aan den schuldenaar en bovendien aan den rentpligtige.

546. De rentpligtige kan door den executant worden opgeroepen om verklaring te doen van den aard en de hoegrootheid der verschuldigde rente.

In dat geval, zal die verklaring geschieden overeenkomstig de voorschriften en met de gevolgen vermeld in de derde afdeling van den vierden titel des derden boeks van dit Wetboek.

547. Door het bovengemeld exploit, worden ook de reeds verschenen en de nog te verschijnen renten, tot het uiteinde der executie toe, in beslag genomen.

548. De verkoop zal worden voorafgegaan door eene aankondiging, welke zal moeten inhouden:

1°. De voornamen en namen van den persoon die het beslag doet, van den persoon tegen wien het beslag gedaan wordt, en van den rentpligtige;

2°. De aanduiding van het goed waarop de rente gevestigd is;

3°. Het bedrag der rente;

4°. De vermelding der hypotheekaire inschrijvingen, indien er zoodanige op de grondrente genomen zijn;

5°. Den inzet welken de executant gehouden is te doen;

6°. De plaats, den dag en het uur van den verkoop.

549. De aankondiging zal worden angeplakt:

1°. Aan de woning van den persoon tegen wien het beslag geschiedt;

2°. Op de plaatsen daartoe bestemd, in de gemeente waar de rentpligtige woonachtig is, en in die waar de verkoop moet plaats hebben;

3°. Aan het gebouw van de regtbank ten overstaan van welke de verkoop geschiedt. Er zal ter griffie van deze regtbank een exemplaar worden overgelegd om te dienen bij de toewijzing.

550. Indien de in beslag genomene rente de som van vijf en twintig gulden te boven gaat, zal eene dergelijke aankondiging, binnen acht dagen na de aanplakking geschieden in een der dagbladen, op de wijze voorgeschreven bij artikel 521.

VIJFDE AFDEELING.

Over de regeling van den voorrang en de verdeling van den koopprijs.

551. Indien de schuldeischers en de partij, tegen welke het beslag gedaan is, zich niet hebben

verstaan over de verdeeling der kooppenningen of van het in artikel 510 bedoelde overschot, zal de meest gereede schuldeischer, of de kooper, of de partij, tegen welke het beslag gedaan is, de benoeming van eenen regter-commissaris kunnen verzoeken, voor wien tot regeling van den voorrang zal overgegaan worden.

552. Te dien einde wordt ter griffie een register van toewijzingen gehouden, waarop degene, die de regeling van voorrang begeert, zijne verklaring moet stellen. De regtbank benoemt alsdan eenen regter-commissaris, en deze stelt zijn bevelschrift onder de verklaring van den verzoeker.

553. Die de regeling van den voorrang vervolgt zal het bevelschrift van den regter-commissaris ligten, welke het proces-verbaal van regeling zal openen op den dag door hem bepaald, bij hetwelk zal gevoegd worden het uittreksel van alle de bestaande inschrijvingen en der overgeschreven beslagen, af te geven door den bewaarder der hypotheeken, alsmede eenen staat der schuldeischers, welke verzet hebben gedaan.

554. Uit kracht van het bevelschrift zal de verzoeker de schuldeischers ter door hem gekozen woonplaats doen oproepen, ten einde, binnen eene maand na het exploit hunne bescheiden aan den regter-commissaris in te leveren, met de vordering om in de rangregeling begrepen te worden. Hij zal te gelijker tijd woonplaats bij eenen procureur moeten kiezen, ter plaatse waar de regtbank hare zitting houdt. De regter-commissaris zal van de overgelegde bescheiden en vordering in zijn proces-verbaal melding maken.

555. Nadat de verzoeker zal hebben doen blijken dat de bij het vorige artikel bepaalde termijn verstreken is, zal de regter-commissaris, uit de overgelegde stukken, de rangregeling opmaken, en in het proces-verbaal de plaats, den dag en het uur aanwijzen, waarop de partijen moeten verschijnen.

556. De verzoeker zal zoo wel aan de geëxecuteerden, als aan de schuldeischers, aan hunne bij het doen van eisch ter rangschikking gekozene woonplaats doen beteekenen, dat de rangregeling is opgemaakt, en een ieder daarvan visie ter griffie kan nemen, met aanmaning om voor den regter-commissaris op de bepaalde plaats, dag en uur te verschijnen, ten einde op het proces-verbaal de door den regter-commissaris gedane plaatsing tegen te spreken, indien daartoe gronden zijn.

557. In geval er geene tegenspraak gedaan

wordt, zal de regter-commissaris de rangregeling sluiten, en de kosten vereffenen, welke als bevoorrecht zullen worden gebragt. Hij zal de afgifte der borderellen van plaatsing van degenen die batig geplaatst zijn, en de doorhaling der inschrijvingen en der overgeschreven beslagen (1) van de niet batig geplaatsten bevelen.

Tot de bevoorregte kosten behooren het salaris en de verschotten van de procureurs, die bij het beslagleggen en bij de rangregeling voor partijen zijn opgetreden.

Deze borderellen, mitsgaders die welke bij het volgende artikel worden vermeld, worden uitgegeven, overeenkomstig de voorschriften van artikel 430.

558. In geval van tegenspraak, zal de regter-commissaris degenen die zich bezwaard achten, zonder andere aanmaning, naar de teregtzitting, welke hij bepalen zal, verwijzen. Niettemin zal hij de rangregeling van de inschulden, welke boven de betwiste bevoorrecht zijn, vaststellen, en de afgifte van de borderellen van plaatsing van die schuldeischers bevelen.

De zaak wordt hierna, op rapport van den regter-commissaris, na genomene conclusien en des noods gehoudene pleidooijen, uitgewezen.

Geen beroep van het vonnis zal ontvankelijk zijn, indien het niet binnen de veertien dagen na de uitspraak van hetzelfde ingesteld is.

559. Veertien dagen na het uitwijzen der gedane tegenspraak, en in geval van beroep of cassatie, veertien dagen na de beteekening van het gewezen arrest aan den griffier, zal de commissaris de orde der schulden waarover tegenspraak gevallen is, en van die, welke na deze moeten volgen, bepaaldelijk vaststellen; en zulks achtervolgens hetgeen bij artikel 577 is voorgeschreven. De interessens en renten der schuldeischers die batig geplaatst zijn, zullen ophouden tusschen hen onderling berekend te worden, behoudens elks regt tegen den schuldenaar.

560. De schuldeischers die na de hierboven bepaalde termijnen, doch vóór de sluiting der rangregeling, stukken mogten overleggen of tegenspraak doen, zullen hunne te laat gedane overlegging of tegenspraak kunnen doen gelden, tegen betaling der kosten, seabden en interessens, nit die vertragung voortspruitende.

561. De bewaarder der hypotheeken zal gehouden zijn de doorhalingen te doen op het bloote

(1) Zie de noot bij artikel 567. (Officiële aant.)

vertoon, het zij van het bevel van den regter, het zij van de akte van toestemming van den schuldeischer.

562. Na de betaling der hypotheekaire schulden en der kosten, zal het overschot der kooppenningen worden verdeeld tusschen de personele schuldeischers, die verzet hebben gedaan; en zoo er geen zoodanige zijn, aan den schuldenaar worden nitgekeerd; alles overeenkomstig de bepalingen van de derde afdeeling van den vorigen titel.

VIERDE TITEL.

Van executoriaal beslag op en verkoop van schepen.

563. Geen executoriaal beslag op schepen kan gelegd worden, dan krachtens een vonnis of anderen executorialen titel.

Hetzelve moet worden voorafgegaan door een bevel, vier en twintig uren bevorens te beteekenen aan den persoon of de woonplaats van den eigenaar of boekhouder, of op de wijze, bij artikel 4 van den eersten titel van het eerste boek voorgeschreven.

Indien er echter vrees bestaat dat het schip spoedig naar eene andere plaats zal vertrekken, kan de schuldeischer, na daartoe verlof te hebben bekomen van den president der regtbank, binnen welker arrondissement hetzelve is liggende, ook zonder voorafgaand bevel, tot de in beslagneming overgaan.

564. Het beslag op schepen moet worden gedaan aan boord van dezelve.

De deurwaarder zal daarbij vergezeld zijn van twee getuigen, wier namen, beroep en woonplaats hij in het proces-verbaal zal vermelden, en die het oorspronkelijke stuk en de afschriften zullen teekenen.

Het moet beteekend worden aan den persoon des eigenaars of boekhouders, of aan deszelfs woonplaats, met overlegging van een afschrift des titels, indien dezelve niet reeds is beteekend.

Indien het beslag gedaan wordt voor eene op het schip bevoorregte schuld, of wel voor eene schuld, waarvoor het schip, volgens de afschriften van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel aansprakelijk is, kan het proces-verbaal van inbeslagneming aan boord aan den schipper worden beteekend.

565. De deurwaarder moet in zijn proces-verbaal van inbeslagneming uitdrukken:

Den voornaam, naam, het heroep en de woonplaats van den schuldeischer;

Den titel uit kracht van welken hij executeert; De sommen waarvan hij de betaling vordert;

De keuze van woonplaats door den schuldeischer gedaan, in de plaats waar het schip is liggende, en bij eenen procureur in de plaats waar de arrondissements-regtbank, voor welke de verkoop wordt vervolgd, zitting houdt;

De namen van den eigenaar of boekhouder, indien de een of ander bekend is, en van den schipper;

Den naam, de soort en de ruimte van het schip; De algemeene beschrijving van de sloepen, booten, tuigage, gereedschappen, wapenen, krijgsmiddelen en levensmiddelen.

Hij moet voorts eenen bewaarder aan boord stellen, na de noodige maatregelen te hebben genomen om het vertrek van het schip te beletten.

566. Het proces-verbaal van inbeslagneming van schepen, grooter dan tien lasten, zal worden overgeschreven in de registers vermeld in den eersten en laatsten titel van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel.

Na den dag dier overschrijving, zullen geene nieuwe pand- of verband-brieven op het in beslag genomen schip meer mogen worden afgegeven.

Vroeger afgegeven pand- of verband-brieven kunnen na den dag dier overschrijving niet meer worden ingeschreven.

567. Indien de scheeps-eigenaar of de boekhouder woont binnen het arrondissement van de regtbank waaronder het beslag gedaan is, moet de arrestant hem binnen drie dagen afschrift van het proces-verbaal van beslaglegging doen beteekenen. (1)

Die termijn is van acht dagen, indien hij woont binnen een ander arrondissement onder het rechtsgebied van hetzelfde gerechtshof, en van veertien dagen, indien hij binnen het rechtsgebied van een ander gerechtshof woont.

Indien hij bñteu het Koninkrijk woont of onbekend is, wordt de beteekening aan den schipper of deszelfs plaatsbekleeder gedaan.

Bij gebreke van een en ander, wordt de beteekening aan het schip aangeplakt.

568. Er zullen twee afkondigingen worden

(1) De in art. 97 der wet van 7 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 103) vastgestelde wijziging van art. 567, 1ste lid, herust op een schrijffout; bedoeld is art. 557, 1ste lid, te wijzigen. Zie stukken 1ste Kamer Staten-Generaal, zitting 1895—1896 n°. 4 bladz. 16 en n°. 4a bladz. 22. (Officiële aant.)

gedaan en wel van acht tot acht dagen aan de beurs, zoo die ter plaatse des verkoops bestaat, en op het voornaamste openbaar plein van de plaats alwaar het schip is liggende.

Eene kennisgeving wordt daarenboven geplaatst in een dagblad van de gemeente, alwaar de regtbank zitting houdt voor welke de inbeslagneming vervolgd wordt en bij gebreke van zoodanig dagblad, in dat eener naburige plaats.

569. Binnen twee dagen na elke afkondiging, moeten biljetten worden aangeplakt:

Aan den mast van het in beslag genomen schip;

Aan het gebouw van de regtbank;

Aan de beurs, zoo die aldaar bestaat, en ter plaatse waar het schip is liggende.

570. De afkondigingen en biljetten moeten inhouden:

Den voornaam, naam, het beroep en de woonplaats van dengenen die executeert;

De titels uit kracht van welke hij de vervolging doet;

Het beloop der aan hem verschuldigde som;

De keus van woonplaats door hem gedaan in de plaats der zitting van de regtbank, en in de plaats waar het schip is liggende;

Den naam en de woonplaats van den eigenaar of boekhouder van het in beslag genomen schip, indien de een of ander bekend is;

Den naam van het schip, en indien hetzelfde uitgerust is, dien van den schipper;

De scheepsnimte;

De plaats waar hetzelfde is liggende;

De eerste inzet van den executant;

De plaats, den dag en het uur, waar en wanneer de toewijzing zal plaats hebben.

De dagen van teregtzitting op welke de opbiedingen zullen worden ontvangen, en de toewijzing zal worden gedaan.

571. Twee dagen na de eerste afkondiging, zal degene die de inbeslagneming vervolgt, een afschrift van de biljetten beteekenen aan de schuldeischers, ingeschreven in het daartoe bestemde register, vermeld in den eersten en laatsten titel van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel, en wel aan de door hen bij die inschrijving gekozene woonplaats.

572. Veertien dagen na de tweede afkondiging, zullen de verkoop en toewijzing voor de arrondissement-regtbank, ter openlijke teregtzitting gedaan worden, op dezelfde wijze als bij den verkoop van onroerende goederen plaats heeft.

De bepalingen van de artikelen 537a tot en

met *j* van dit wetboek zijn ook hier van toepassing.

573. Indien het beslag gelegd is op schuiten, sloepen of andere vaartuigen van tien lasten of minder, zal de verkoop geschieden als van andere roerende goederen, na afkondiging op de plaats waar het vaartuig is liggende, gedurende drie achtereenvolgende dagen, met aanplakking aan den mast, of bij gebreke van dien op eene andere in het oog vallende plaats van het vaartuig.

574. Degene aan wien een schip, van welke grootte ook, is verkocht en toegewezen, is gehouden de kooppenningen binnen acht dagen te betalen, of zonder kosten in geregtelijke bewaring te brengen ter griffie van de arrondissement-regtbank, op straffe van lijfswang.

Bij gebreke van betaling of van het in bewaring brengen, zal het vaartuig weder ten verkoop worden aangeslagen, en toegewezen na verloop van drie dagen na eene nieuwe afkondiging en aanplakking, ten laste van den eersten koper, welke insgelijks bij lijfswang verbonden is voor het te kort, mitgaders voor de schaden en interesten en de kosten.

575. Door den geregtelijken verkoop wordt het schip ontlast van alle bevoorregte schulden waarvoor hetzelfde was verbonden.

576. De eischen tot reclame zullen ter griffie van de regtbank worden ingebracht vóór de toewijzing.

Indien dezelve eerst na de toewijzing worden ingebracht, zullen zij van regtswege gehouden worden voor oppositie tegen de nitbetaling der kooppenningen.

577. Hij, die de reclame instelt, of de opposant, vervolgt zijn regt voor de regtbank, indien hij zulks verlangt op korten termijn.

578. Geen verzet van schuldeischers tegen de nitbetaling der kooppenningen wordt toegelaten na de toewijzing of verkoop.

579. De schuldeischers die verzet doen zijn gehouden den titel van hunne inschuld ter griffie over te leggen, binnen de acht eerstkomende dagen nadat zij verzet gedaan hebben, en zonder aanmaning; bij gebreke van dien, zal men voortgaan tot de nitbetaling der kooppenningen, zonder hen daarin te begrijpen.

580. De rangschikking der schuldeischers en de verdeling der penningen worden gedaan tusschen de bevoorregte schuldeischers, in de orde voorgeschreven in den eersten en den laatste titel van het tweede boek van het Wetboek van

Koophandel; en fusesen de andere schuldeischers, in de evenredigheid hunner inschulden.

Elk schuldeischer wordt geplaatst voor de hoofdsom, interessen en kosten.

581. De bepalingen vervat in de vijfde afdeeling van den derden titel van het tweede boek, zijn mede toepasselijk op de verdeling van de opbrengst van bij executie verkochte schepen boven de tien lasten.

Ten aanzien der verdeling van de opbrengst van kleinere schepen, gelden de bepalingen van de derde afdeeling van den tweeden titel van het tweede boek.

582. Een zeeschip of zoodanig schip of vaartuig dat volgens den laatsten titel van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel met een zeeschip is gelijk gesteld, gereed zijnde om onder zeil te gaan, kan niet worden in beslag genomen, ten zij voor schulden, gemaakt ten behoeve van de reis die hetzelfde gaat ondernemen; en zelfs kan zoodanige inbeslagname belet worden door borgstelling voor die schulden.

Het schip wordt geacht zeilree te zijn, zoodra de schipper van de noodige papieren is voorzien om te kunnen vertrekken.

583. Schuldeischers van eenen medereeder van een schip of vaartuig, van welken aard het ook moge zijn, kunnen hetzelfde niet in beslag nemen of verkoopen, maar zij kunnen de scheepsportie van hunnen schuldenaar in beslag nemen en verkoopen.

De inbeslagname van eene scheepsportie geschiedt door een exploit, beteekend aan de schuldenaar en aan den boekhouder der reederij.

De verkoop van eene scheepsportie zal geschieden overeenkomstig de regelen in dezen titel voorgeschreven, met inachtneming van het onderscheid tusschen het bedrag der scheepslasten; behoudens dat de biljetten op het vaartuig niet zullen worden aangeplakt.

584. De bepalingen van artikel 500 en 501, van het tweede lid van artikel 522, en van artikel 529, zijn ook op het beslag op en den verkoop van schepen toepasselijk.

VIJFDE TITEL.

Van lijfswang en van deszelfs ten uitvoerlegging.

EERSTE AFDEELING.

Van lijfswang.

585. Lijfswang heeft alleen plaats in de gevallen, bij dit en het volgende artikel aangeduid:

1°. Wegens stellionaat, hetwelk bestaat:

wanneer men een onroerend goed, van hetwelk men weet de eigenaar niet te zijn, verkooft of door onderzetting verbindt;

wanneer men met onderzetting bezwaarde goederen als vrij aanbiedt, of mindere onderzettingen opgeeft dan die met welke die goederen bezwaard zijn;

2°. In geval van herstelling in het bezit, na en ten gevolge van feitelijke ontzetting, voor de teruggave van vruchten, welke de overweldiger wederregtelijk, gedurende het bezit heeft genoten, en voor de aan de regthebbenden toegewezen vergoeding van kosten, schaden en interessen;

3°. Wegens bewaargeving uit noodzaak;

4°. Voor de teruggave van penningen, welke gesteld zijn in bewaring van daartoe op openbaar gezag aangestelde personen;

5°. Voor de uitlevering van zaken, welke in handen zijn gesteld van sequesters, commissarissen en andere bewaarders;

6°. Tegen alle openbare ambtenaren, voor de vertooning van hunne minuten, wanneer dezelve in regten bevolen is;

7°. Tegen notarissen, deurwaarders en andere openbare ambtenaren, voor de teruggave der aan hen, ter zake van hunne ambtsverrigtingen, toevertrouwde titelen, en van de penningen, welke zij in dezelve hoedanigheid voor hunne meesters hebben ontvangen;

8°. Voor de vergoeding van kosten, schaden en interessen, de som van een honderd en vijftig gulden te boven gaande, waartoe iemand jegens de beleedigde partij is veroordeeld, ter zake van een strafbaar feit of eene onregmatige daad;

9°. Voor het slot van rekening, verschuldigd door voogden, curators, geregtelijke bewaarders en beheerders van gemeentelijke en andere openbare gestichten, die tot het doen van rekening en verantwoording verplicht zijn, en voor alle teruggaven, welke, tengevolge van gemelde rekening, moeten plaats hebben;

10°. Tegen alle vreemdelingen, welke geene vaste woonplaats binnen het Koninkrijk hebben, voor alle schulden, zonder uitzondering, ten behoeve van Nederlanders aangegaan;

11°. In alle gevallen, waarin de wet nitdrukkelijk den lijfswang toelaat;

Tegen gehuwde of ongehuwde vrouwen wordt de lijfswang alleen toegelaten in de gevallen bij n°. 1, 2, 3, 5, 8 en 10, hierboven voorzien;

Tegen personen welke den wllen ouderdom

van zeventig jaren hebben bereikt, heeft in burgerlijke zaken alleen lijfswang plaats in de gevallen bij n°. 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 vermeld.

586. Lijfswang heeft mede plaats:

1°. Tegen alle kooplieden voor handels-schulden, zelfs voor de zoodanigen, tot welke zij verbonden zijn jegens personen die geene kooplieden zijn;

De order-briefjes, assignatien en andere handels-papieren, door eenen koopman onderteekend, worden geacht voor zijnen handel te zijn aangegaan, indien daarin geene andere oorzaak is nitgedrukt.

2°. Tegen alle personen zonder onderscheid die eenen wisselbrief hebben geteekend, als trekkers, acceptanten of endossanten, of denzelven door den borgtogt, *aval* genaamd, gewaarborgd hebben;

3°. Tegen personen, geene kooplieden zijnde, welke orderbriefjes, assignatien of andere handels-papieren hebben geteekend, of wel zoodanige wisselbrieven, welke, naar luid van artikel 102 des Wetboeks van Koophandel, slechts voor gewone schuldbekentenissen worden gehonden, doch alleen indien de bovengenoemde personen zich verbonden hebben ter zake van koophandel;

4°. Tegen alle personen, zonder onderscheid, voor de uitvoering van contracten van zeehandel of van dien welke daarmede bij de wet is gelijk gesteld.

Tegen gehuwde en ongehuwde vrouwen, geene openbare koopvrouwen zijnde, zijn de bepalingen van n°. 2, 3 en 4 van dit artikel niet toepasselijk.

587. In geen geval wordt lijfswang aan kinderen en verdere afstammelingen toegestaan, tegen hunne bloed- en aanverwanten in de opgaande linie.

588. Behalve in de gevallen bij de twee vorige artikels vastgesteld, of die welke in het vervolg van tijd bij de wet mogten worden bepaald, kan geen lijfswang plaats hebben: alle hiermede strijdige overeenkomsten zijn van regtswege nietig, zelfs wanneer die buiten 's lands zijn aangegaan.

589. Lijfswang mag nimmer worden ten uitvoer gelegd, dan uit krachte van een vonnis, waarbij dezelve is uitgesproken.

590. Verzet, hooger beroep of cassatie, belet geenszins het ten uitvoer leggen van den lijfswang uitgesproken bij een vonnis, hetwelk bij voorraad kan worden ten uitvoer gelegd; mits in dit geval zekerheid worde gesteld voor de vergoeding van kosten, schaden en interessen, waartoe de arrestant mogt worden veroordeeld.

591. Niemand kan ter zake van dezelfde schuld langer dan vijf jaren in gijzeling worden gehouden.

Buiten de gevallen bij het laatste lid van ar-

tikel 585 van dezen titel vermeld, houdt de lijfswang in burgerlijke zaken op, zoodra de schuldenaar den vollen ouderdom van zeventig jaren heeft bereikt.

592. Bij de uitoefening van lijfswang is de schuldeischer verplicht iedere dertig dagen voor te schieten eene toereikende som tot onderhoud van den schuldenaar, volgens een door den Koning vastgesteld tarief.

Indien de schuldeischer in gebreke blijft voor den een en dertigsten dag aan deze verplichting te voldoen, zal de schuldenaar zijn ontslag kunnen vorderen, mits voegende bij zijn verzoek een getuigschrift door den cipier afgegeven, waaruit blijkt dat het onderhoud niet voorgeschoten is.

Indien evenwel de schuldeischer, die in gebreke is gebleven om het onderhoud voor te schieten, dit voorschot nog doet voor dat de schuldenaar zijn ontslag gevraagd heeft, is die vordering niet meer ontvankelijk.

593. De schuldenaar kan in gijzeling aanbevolen worden door anderen, die insgelijks regt hebben om lijfswang tegen hem nit te oefenen.

Die gevangenisstraf of hechtenis ondergaat of zich wegens een strafbaar feit in verzekerde bewaring bevindt, kan ook worden aanbevolen, en hij zal, krachtens de aanbeveling, worden aangehouden, niettegenstaande zijn ontslag in de strafzaak mogt bevolen, of de tijd van zijne gevangenis mogt geëindigd zijn.

594. De nietigheid der gijzeling heeft, om welke reden dezelve ook moge zijn uitgesproken, geenszins de nietigheid der aanbevelingen ten gevolge.

595. Die de aanbeveling heeft gedaan, is gehonden, des gevorderd zijnde, bij gelijke deelen tot de betaling van het onderhoud van den gearresteerde bij te dragen, en, in dat geval, mogen de gelden tot onderhoud verstrekt, niet zonder deszelfs toestemming door den arrestant worden terng genomen.

Die vordering kan gedaan worden voor de regtbank van het arrondissement, in hetwelk de gegijzelde in gevangenis is gesteld.

596. De schuldenaar die op eene wettige wijze is in gijzeling gesteld, verkrijgt zijn ontslag:

1°. Door de toestemming van den schuldeischer die hem heeft doen gijzelen, en van degenen die hem aanbevolen hebben, indien er zoodanige zijn;

Deze toestemming tot ontslag van den schuldenaar kan gegeven worden, het zij voor eenen

notaris, hetzij in het register waarin de ge-gijzelden zijn ingeschreven;

2°. Door de betaling of geregtelijke bewaar-geving der gelden, welke zoo wel aan den schuldeischer, dien den lijfswang uitgeoefend heeft, als aan degenen die hem aanbevolen hebben, verschuldigd zijn, mitsgaders van de verschenen interessen, van de vereffende kosten, van de kosten der gijzeling, en van de gelden tot zijn onderhoud voorgeschoten;

3°. Door boedelafstand.

597. De schuldenaar wiens gijzeling nietig is verklaard of bij gebreke van voorschot tot zijn onderhoud is ontslagen, kan voor dezelfde schuld niet wederom in gijzeling worden gesteld, dan ten minste één dag na deszelfs ontslag.

598. Door de uitoefening van den lijfswang wordt het vervolgen en ten uitvoerleggen van beslag op de goederen geenszins belet, noch geschorst.

Evenmin wordt door de ten uitvoerlegging van beslag op goederen, de uitoefening van den lijfswang belet of geschorst.

TWEDE AFDEELING.

Van de ten uitvoerlegging van lijfswang.

599. Geen lijfswang kan worden ten uitvoer gelegd dan eenen dag na de beteekening van het vonnis, waarbij de opneming in de gijzeling is bevolen.

De president van de arrondissements-regtbank kan echter, indien daartoe gronden zijn, verlof verleenen tot de dadelijke ten uitvoerlegging van den nitgesproken lijfswang.

Deze beteekening zal behelzen een bevel om te betalen en de keus van eene woonplaats in de gemeente waarin de regtbank, waardoor het vonnis gewezen is, zitting houdt.

600. De schuldenaar mag niet worden gegijzeld:

1°. In de aan den godsdienst gewijde gebouwen gedurende den eeredienst;

2°. Op de plaats en gedurende den tijd der zittingen van gestelde magten;

3°. Op de beurs, gedurende den beurstijd;

4°. In het huis door hem bewoond, of in eenig bijzonder huis, dat niet voor een iegelijk open staat, ten ware de deurwaarder vergezeld zij door den kanton-regter in de gemeente waar deze zijne woonplaats heeft, en in andere gemeenten, door het hoofd van het gemeente-bestuur of den genen die hem vervangt;

5°. Zoo lang een vrijgeleide duurt, waarvan de tijd moet bepaald worden door den regter die hetzelfde heeft afgegeven, ten einde den schuldenaar voor zich te doen verschijnen.

601. De gijzeling kan worden ten uitvoer gelegd, ook op zondag en op zoodanige uren, waarop anders, volgens artikel 15 van dit wetboek, het doen van exploiten niet wordt toegelaten.

602. Het proces-verbaal van gijzeling moet, behalve de gewone vereischten van een exploit, bevatten:

1°. Herhaling van het bevel tot betaling;

2°. De keus van eene woonplaats in de gemeente alwaar de schuldenaar in de gijzeling wordt gesteld.

De deurwaarder zal door twee getuigen worden bijgestaan.

603. In geval van feitelijken wederstand, kan de deurwaarder eene wacht aan de deuren plaatsen, ten einde de ontsnapping van den schuldenaar te voorkomen, en de hulp van de openbare burgerlijke magt in te roepen; onverminderd de vervolging tot straf, indien daartoe gronden zijn.

604. In geval de schuldenaar zich tegen de wettigheid der gijzeling verzet, en vordert dat er eene onverwijde nitspraak geschiede, zal hij dadelijk worden gebragt voor den voorzitter van de regtbank van het arrondissement, in hetwelk de gijzeling geschied is, dewelke onverwijld en bij voorraad uitspraak zal doen.

Het bevelschrift van den voorzitter moet op het proces-verbaal van den deurwaarder worden gesteld, en terstond worden ten uitvoer gelegd.

605. De gegijzelde schuldenaar die geen verzet doet, of wiens verzet wordt afgewezen, zal worden overgebragt in de gevangenis der plaats zijner aanhouding, en indien aldaar geene gevangenis bestaat, in die eener naastbijgelegene gemeente, en is de denwaarder verplicht van de in gevangenisstelling dadelijk eene akte op te maken en te onderteekenen.

De deurwaarder en alle anderen die den schuldenaar mogten overbrengen, ontvangen of vasthouden in eene plaats, niet wettiglijk tot bewaring van gegijzelden verordend, zullen vervolgd worden ter zake van willekeurige gevangenhouding.

606. De akte van ingevangenisstelling van den gegijzelde moet vermelden:

1°. Het vonnis waarbij de lijfswang is uitgesproken;

2°. Den naam, voornaam en de woonplaats van den schuldeischer;

3°. De keus van eene woonplaats in de gemeente alwaar de schuldenaar in de gijzeling wordt gezet;

4°. De namen en de woonplaats van den gegijzelde;

5°. Het voorschot van onderhoud voor ten minste dertig dagen;

6°. Eindelijk, de vermelding dat zoo wel van die akte als van het proces-verbaal van gijzeling door den deurwaarder zelven aan den gegijzelde afschriften zijn overhandigd, hetgeen onmiddellijk zal moeten plaats hebben.

607. De cipier moet de akte van ingevangenisstelling in zijne registers overschrijven, mitsgaders een uittreksel van het vonnis waarbij de gijzeling wordt bevolen, en het dispositief in dezelfs geheel.

Indien de deurwaarder in gebreke blijft om dat vonnis te vertoonen, moet de cipier weigeren den schuldenaar te ontvangen.

608. De vereischten, voor de gijzeling voorgeschreven, moeten voor de aanbevelingen worden in acht genomen; evenwel zal de deurwaarder van geene getnigen worden vergezeld, en behoeft degene die de aanbeveling doet, geen onderhoud uit te keeren, indien hetzelfde reeds voorgeschoten is.

609. In het geval van artikel 596, n°. 2, zal de verschuldigde som aan den cipier in bewaring worden gegeven, zonder dat daartoe eenig registerlijk bevel vereischt wordt.

In geval van weigering van den cipier om die penningen in bewaring te nemen, zal hij op korten termijn voor de regtbank der plaats worden gedagvaard, krachtens een daartoe verleend verlof.

610. In geval het ontslag bevolen is bij gebreke van voorschot van onderhoud, mag de schuldeischer den schuldenaar niet wederom doen gijzelen, dan na hem de kosten tot bekoming van zijn ontslag gedaan, te hebben vergoed, of dezelve op zijne weigering, onder den cipier in bewaring gesteld en tevens zes maanden onderhoud te hebben vooruitgeschoten.

Men zal de formaliteiten welke de gijzeling voorafgegaan zijn, niet behoeven te hervatten.

611. Bij gebreke van inachtneming der hierboven voorgeschreven formaliteiten, kan de schuldenaar de nietigverklaring der gijzeling eischen, en deze vordering zal, even als die tot ontslag, gebragt worden voor de regtbank van het arrondissement alwaar hij in gijzeling is gesteld.

De vordering tot nietigverklaring, welke grond is op middelen, rakende de zaak ten prin-

cipale, moet gebragt worden voor de regtbank welke met de uitvoering van het vonnis belast is.

De dagvaarding zal mogen geschieden op korten termijn, en ter woonplaatse, op het register van den cipier gekozen: de schuldeischer zal kunnen veroordeeld worden tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden aanwezig zijn.

ZESDE TITEL.

Van het vereffenen van kosten, schaden en interessen, mitsgaders van de kosten van den processe.

612. De regter die eene partij verwijst tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, moet het beloop daarvan in het vonnis bepalen; indien hij dit beloop niet heeft kunnen bepalen, moet daarvan door de wederpartij worden opgemaakt een staat, en dezelve ter gekozene woonplaats der partij worden beteekend; de tot bewijs strekkende bescheiden zullen tegen recief aan de partij worden medegeedeeld of ter griffie nedergelegd.

613. Binnen veertien dagen na de beteekening, is de verweerder gehonden een aanbod van zoodanige som tot vergoeding van kosten, schaden en interessen te doen, als hij zal te rade worden.

614. Indien partijen zich niet kunnen verstaan, zal het geschil, bij eene eenvoudige akte van procureur tot procureur op de teregtzitting worden gebragt.

615. De vorenstaande bepalingen zijn insgelijks toepasselijk op de taxatie der proceskosten, waarin eene der partijen verwezen is, welke in voege voorgeschreven worden vereffend met uitzondering van die, bedoeld in het derde lid van art. 56.

ZEVENDE TITEL.

Van het stellen van zekerheid.

616. Het vonnis, waarbij bevolen wordt zekerheid te stellen, zal den termijn bepalen, binnen welchen dezelve zal moeten zijn gesteld, en dien, binnen welchen dezelve zal moeten zijn aangenomen of betwist.

617. De zekerheid zal moeten worden aangeboden bij eene enkele akte van procureur tot procureur beteekend. Dezelve zal op gelijke wijze worden aangenomen.

618. Indien de genoegzaamheid der zekerheid betwist wordt, is de partij die tegenspraak doet,

verpligt de zaak binnen den bij het vonnis bepaalden termijn ter terechtzitting te brengen, in den bij het vorig artikel bepaalden vorm.

619. Indien de zekerheid bestaat in eenen borg, en die borg aangenomen of toegelaten wordt, zal hij zich ter griffie schriftelijk verbinden bij eene akte, welke op bevelschrift van den president, uitgegeven in den vorm, bij artikel 430 voorgescreven, zal kunnen worden ten nitvoer gelegd.

DERDE BOEK.

Van rechtspleging van onderscheiden aard.

EERSTE TITEL.

Van de uitspraken van scheidsmannen.

EERSTE AFDEELING.

Van het compromis en van de benoeming der scheidsmannen.

620. Ieder kan de geschillen omtrent de regten waarover hij de vrije beschikking heeft, aan de uitspraak van scheidsmannen onderwerpen.

Allen die op regterlijk gezag zijn aangesteld, of die overeenkomstig de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek, of van dat van Koophandel geregeltelijke magtiging tot het aangaan eener dading, of tot verkoop van goederen behoeven, mogen, zonder dergelijke magtiging, in hunne betrekking geene zaken aan de beslissing van scheidsmannen onderwerpen.

Men kan zich zelfs vooraf verbinden om geschillen welke in het vervolg mogten kunnen opkomen, aan de uitspraak van scheidsmannen te onderwerpen.

621. Men kan, op straffe van nietigheid, geen compromis aangaan ter zake van giften en legaten tot levensonderhoud, huisvesting of kleding, van scheidingen tusschen echtgenooten, hetzij uit den echt, hetzij van tafel en bed, hetzij van goederen, van geschilpunten die den staat van eenen persoon aangaan, noch van eenige andere geschillen waarover de wet geene dading toelaat.

622. Behoudens de bepalingen van artikel 29 van dit Wetboek kan ieder die lasthebber kan wezen ook tot scheidsmann worden benoemd.

Hiervan zijn uitgezonderd vrouwen en minderjarigen.

623. De akte van compromis moet in geschrifte worden gesteld en door de partijen geteekend;

indien de partijen niet teekenen kunnen, zal dezelve voor eenen notaris en getuigen worden opgemaakt.

Dezelve zal bevatten de onderwerpen van geschil en de voornamen, namen en woonplaats van de partijen, mitsgaders de namen en woonplaats van den scheidsmann of der scheidsmannen, welke steeds in oneffen getal moeten zijn.

Alles op straffe van nietigheid.

624. Indien, in het geval bij het derde lid van artikel 620 voorzien, de partijen bij het ontstaan van het geschil niet onderling kunnen overeenkomen over de keus, zullen de scheidsmannen benoemd worden, ten verzoeke van de meest gereede partij, door den regter welke bevoegd zoude zijn geweest om kennis te nemen van het geschil, bijaldien het compromis geen plaats had gehad.

625. Het compromis zal den termijn bepalen binnen welchen de zaak, aan de scheidsmannen onderworpen, zal moeten beslist zijn; en bijaldien zulks niet bepaald is geworden, zal de last aan de scheidsmannen opgedragen, zes maanden voortduren, te rekenen van den dag dat zij hunne benoeming hebben aangenomen.

Gedurende dien termijn, kunnen de scheidsmannen niet herroepen worden dan met eenstemmig overleg van partijen.

626. De scheidsmannen welke niet door den regter zijn benoemd, kunnen niet worden gewraakt, ten zij om redenen na de benoeming opgekomen.

De scheidsmannen door den regter benoemd, kunnen, indien de partijen uitdrukkelijk of stilzwijgend in hunne benoeming hebben berust, niet worden gewraakt, tenzij om redenen later opgekomen.

De redenen van wraking zijn dezelfde als voor de regters; zij zullen summierlijk worden beoordeeld door de regtbank bij artikel 624 aangewezen.

627. De aanneming van den last der scheidsmannen geschiedt schriftelijk.

Dezelve kan op de akte van hunne benoeming worden gesteld.

628. De scheidsmannen welke hunnen last hebben aangenomen, kunnen zich daaraan vervolgens niet meer onttrekken, ten zij om redenen door den regter goed te keuren. Zij kunnen worden veroordeeld tot vergoeding van schaden en interessen jegens de partijen, bijaldien zij zonder wettige redenen geene uitspraak hebben gedaan binnen den termijn daartoe bepaald.

TWEDE AFDEELING.

Van het geding voor scheidsmannen.

629. Het geding zal gevoerd worden op de wijze en binnen de termijnen bij het compromis, en, bij gebreke daarvan, door de scheidsmannen bepaald.

630. Na afloop van die termijnen, zullen de scheidsmannen gehouden zijn alleen op de ingediende memorien en stukken regt te doen.

631. Bijaldien geene der partijen eenig stuk heeft ingediend, kunnen de scheidsmannen ten verzoeke van dezelve, eenen nieuwen termijn bepalen, of verklaren dat hun last geëindigd is.

632. Alle bevelen bij voorraad, door de scheidsmannen afgegeven, en elke door hen gemaakte schikking nopens den aanleg van het geding, zullen zonder verdere formaliteiten kunnen worden ten uitvoer gelegd, te rekenen van den dag waarop de scheidsmannen daarvan aan partijen kennis gegeven hebben.

633. Indien er geregelijk onderzoek moet plaats hebben over de ecbtheid of onechtheid van geschrift, of indien eenig tusschengeschil van eenen lijfstraffelijken aard in de zaak voorkomt, zullen de scheidsmannen de partijen naar den gewonen regter verwijzen.

In dat geval zullen de termijnen hunnen loop hernemen van den dag dat het vonnis of arrest op het incident gewezen, in kracht van gewijsde zal zijn gegaan.

634. De bepaling van het tweede lid van artikel 633 is mede van toepassing wanneer door scheidsmannen op een incident wordt uitspraak gedaan, of door hen eene interlocoutoire uitspraak wordt gegeven. Zij mogen zelfs in het laatste geval den voor de eind-uitspraak gestelden termijn verlengen.

635. Indien een getuigen-verhoor door de scheidsmannen is bevolen, en de getuigen niet vrijwillig verschijnen, of weigeren den eed of hunne verklaring af te leggen, zal de meest gereede partij zich bij requeste wenden tot de regtbank van het arrondissement waarin dat getuigen-verhoor is bevolen, met verzoek om eenen regter-commissaris te benoemen voor wien het getuigen-verhoor zal worden gehouden op dezelfde wijze als in gewone zaken.

Inmiddels wordt de loop der termijnen geschorst tot dat het getuigen-verhoor zal zijn afgelopen.

DERDE AFDEELING.

Van de uitspraak der scheidsmannen.

636. De scheidsmannen zullen naar de regelen des regts uitspraak doen, ten ware het compromis hun de bevoegdheid mogt toegekend hebben om als goede mannen naar billijkheid te oordeelen.

637. De uitspraak moet inhouden:

De voornamen, namen en woonplaats van de partijen;

De slotsom harer wederzijdsche beweringen;

De beweegredenen en de beslissing.

Dezelve wordt gedagteekend met vermelding van de plaats waar de beslissing is gevallen en door ieder der scheidsmannen ondertekend.

638. Bijaldien de minderheid weigert te teekenen zullen de andere scheidsmannen daarvan melding maken, en de beslissing zal dezelfde kracht hebben als of dezelve door allen geteekend was.

639. Binnen de acht dagen, te rekenen van den dag der beslissing, zal de minuut daarvan door een der scheidsmannen worden nedergelegd ter griffie van de regtbank van het arrondissement, binnen hetwelk de beslissing is gevallen.

De akte van nederlegging zal geschreven worden aan den voet of op den kant van de nedergelegde minuut, en geteekend worden door den griffier, alsmede door hem welke de nederlegging gedaan heeft.

De griffier zal die akte moeten opmaken; geene kosten zoo dier akte als van registratie, noch eenige voorschotten te dier zake, mogen van de scheidsmannen worden gevorderd, doch zullen alleen door partijen zelve moeten worden verstrekt, of op dezelve kunnen worden verhaald.

640. De scheidsmannen zijn gehonden om met en benevens hunne beslissing tevens ter griffie neder te leggen de oorspronkelijke akte van hunne benoeming, of een authentiek afschrift daarvan.

641. Geene uitspraak van scheidsmannen van welken aard ook is voor verzet vatbaar.

642. De beslissing van scheidsmannen zal worden ten uitvoer gelegd uit kracht van een bevelschrift van den president der arrondissements-regtbank gemeld bij artikel 639.

Dit bevel zal geschreven worden op de minuut en worden overgeschreven op de nitgifte daarvan.

643. Indien de beslissing van eene zaak in eersten aanleg bij den gewonen regter behandeld, in hooger beroep aan scheidsmannen wordt opgedragen, zal de uitspraak van deze worden neder-

gelegd ter griffie van het regterlijk kollegie, hetwelk in hooger beroep van de zaak had moeten kennis nemen, en het bevelschrift zal door den president van dat kollegie gegeven worden.

644. De beslissing van scheidsmannen, voorzien met het bevelschrift van den voorzitter der daartoe bevoegde regtbank, zal worden ten uitvoer gelegd langs den gewonen weg van executie.

645. Het regterlijk kollegie door welks voorzitter dit bevel gegeven is, zal kennis nemen van de geschillen rakende de ten uitvoerlegging van de beslissing der scheidsmannen.

VIERDE AFDEELING.

Van de voorziening tegen de beslissing van scheidsmannen.

646. Geen beroep van eene beslissing van scheidsmannen zal worden toegelaten, zoo het vermogen daartoe bij het compromis niet is voorbehouden.

Deze voorbehouding zal echter nietig zijn, wanneer zij mogt plaats hebben omtrent zaken in welke de regter, voor wien het geschil anderszins had moeten gebragt zijn, zonder beroep zonde hebben moeten vonnissen.

647. Het beroep van de beslissing van scheidsmannen zal worden gebragt voor den regter die over hetzelfde kennis zonde hebben genomen, indien de uitspraak was gedaan door den gewonen regter, ter plaatse waar de nederlegging ter griffie is geschied.

648. Geene voorziening in cassatie, noch het regtmiddel van request civiel zullen kunnen worden ingesteld tegen eene beslissing van scheidsmannen, zelfs niet al hadden de partijen dit bedongen.

649. De beslissing van scheidsmannen kan, wanneer zij niet vatbaar is voor beroep, als nietig bestreden worden, in de volgende gevallen:

1°. Indien de beslissing gewezen is buiten de grenzen van het compromis;

2°. Indien de beslissing gewezen is op een compromis hetwelk van onwaarde of vervallen is;

3°. Indien dezelve gewezen is door eenige scheidsmannen welke niet bevoegd waren te vonnissen in afwezigheid van de andere;

4°. Indien er uitspraak gedaan is over zaken welke niet zijn geëischt, of wanneer daarbij meer is toegekend dan gevorderd is;

5°. Indien de beslissing inhoudt tegenstrijdige bepalingen;

6°. Indien de scheidsmannen hebben nagelaten

uitspraak te doen over een of meer der punten aan hun oordeel, ten gevolge van het compromis, onderworpen;

7°. Indien de vormen der procedures welke zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid, zijn overtreden, doch dit alleen in het geval wanneer, bij een uitdrukkelijk beding bij het compromis, de scheidsmannen verplicht zijn geworden de regelen der gewone procesorde na te komen;

8°. Indien er beslist is op stukken welke, na de beslissing van scheidsmannen, voor valsch zijn erkend of als zoodanig verklaard;

9°. Indien, na de beslissing, afdoende stukken, door toedoen van de partij terug gehouden, mogten gevonden zijn;

10°. Indien de beslissing beruist op ontdekt bedrog of arglist, in de procederes gepleegd.

650. De eisch tot vernietiging zal niet ontvankelijk zijn, ten zij dezelve zij ingesteld binnen de drie maanden, te rekenen van den dag der nederlegging ter griffie van de uitspraak van scheidsmannen.

Echter zal, in de gevallen opgenoemd onder n°. 8, 9 en 10 van het vorige artikel, de termijn van drie maanden niet beginnen te loopen dan van den dag waarop, het zij de valscheit, het zij het bedrog of de arglist, zijn gebleken, of de stukken ontdekt zijn, met dien verstande dat in deze gevallen geen ander dan schriftelijk bewijs ten aanzien van dien dag zal worden toegelaten.

651. De eisch tot vernietiging zal gedaan worden bij exploit van dagvaarding, houdende verzet tegen het bevel van uitvoering.

652. Deze eisch zal worden gebragt voor de regtbank door welker voorzitter het bevel tot uitvoering gegeven is.

De regtbank zal over dien eisch uitspraak doen, en de partijen kunnen zich, zoo daartoe gronden zijn, tegen dit vonnis voorzien, even als in gewone rechtszaken.

653. Indien de scheidsmannen den lijfswang tegen de veroordeelde partij in het hoogste ressort hebben nitgesproken, en deze vermeent dat de wet dit dwangmiddel, in het gegeven geval, niet toelaat, kan zij, bij den regter in artikel 652 vermeld, de vernietiging van dat gedeelte der uitspraak vorderen, binnen den termijn en op de wijze bij artikel 650 en 651 voorgeschreven en zulks niettegenstaande alle daarmede strijdige bepalingen, welke bij de akte van compromis mogten zijn gemaakt.

VIJFDE AFDEELING.

Van het uiteinde der gedingen voor scheidsmannen.

654. De dood van eene der partijen zal de gevolgen van het compromis of van het beding in het laatste lid van artikel 620 vermeld, niet doen ophouden; de magt der scheidsmannen zal ook niet geacht worden daardoor te zijn herroepen.

De loop der termijnen van het compromis, zal echter ten aanzien van de erfgenamen van den overledene worden geschorst, tot na het einde der termijnen van boedelbeschrijving en van het regt van beraad.

655. De last der scheidsmannen houdt op door derzelver beslissing.

656. Dezelve houdt insgelijks op:

1°. Door verloop van den termijn bij het compromis bepaald, of hangende het geding, door partijen verlengd;

2°. Na verloop van zes maanden, te rekenen van de dagteekening der akte van aanneming indien geen andere termijn bepaald is;

3°. Door de herroeping der scheidsmannen eenstemmig door partijen gedaan.

657. De last der scheidsmannen houdt insgelijks op door den dood, de aangenomen wraking of het ontslag van eenen of meer hunner.

Indien echter het tegendeel niet is bedongen, zullen in die gevallen, of door partijen, of, zoo deze deswege niet onderling kunnen overeen komen, op de vordering van eene of van beide de partijen, door den regter bij artikel 624 aangewezen, nieuwe scheidsmannen worden benoemd, met last om het geding op de laatste akten voort te zetten.

T W E E D E T I T E L.

Van procedures betrekkelijk erfenissen.

EERSTE AFDEELING.

Van de verzegeling.

658. In de gevallen waarin, na overlijden, verzegeling moet plaats hebben, geschiedt zulks door den kanton-regter van de plaats waarin verzegeld moet worden, in tegenwoordigheid van den griffier.

Hij zal zich te dien einde van een daartoe bestemd zegel bedienen.

Hij stelt eenen bewaarder van de gelegde zegels

aan, en benoemt daartoe bij voorkeur den persoon door de belanghebbenden aangeboden, indien deze hem toeschijnt de vereischten daartoe te bezitten.

659. De verzegeling kan worden gevorderd:

1°. Door den overgebleven echtgenoot en door alle degenen welke mogten beweren eenig regt te hebben tot de nalatenschap of de gemeenschap;

2°. Door de schuldeischers der nalatenschap, voorzien van eenen executorialen titel, of anders na sommier onderzoek van de gegrondheid hunner vordering en van hun belang bij eene verzegeling, op een verlov van den president der arrondissements-regtbank;

3°. Ingeval de personen onder n°. 1 vermeld niet tegenwoordig mogten zijn, door diegenen die in dienst waren van den overledene, of met hem te zamen woonde;

4°. Door de uitvoerders van den uitersten wil;

5°. Door de naastbestaanden van belanghebbende minderjarigen, of onder curatele gestelden, indien deze van genee voogden of curators voorzien of hunne voogden of curators niet tegenwoordig zijn.

660. De verzegeling heeft ambtshalve plaats in geval de minderjarige of onder curatele gestelde in eene nalatenschap belang- of medebelanghebbende, geen voogd of curator heeft, of indien de voogd of curator of de echtgenoot van den overledene of een der erfgenamen niet tegenwoordig is, of indien de overledene is openbare bewaarder van eenige zaken.

In dit laatste geval, zal de verzegeling geen plaats hebben dan ten aanzien der voorwerpen in deze bewaardhouding begrepen.

De verzegeling uit hoofde van niet tegenwoordigheid zal echter geen plaats hebben, indien de niet tegenwoordige bij schriftelijke volmagt eenen gemagtigde heeft aangesteld, ten einde hem in de nalatenschap of nalatenschappen, welke hem mogten te beurt vallen, te vertegenwoordigen, en deze zich tegen de verzegeling verzet.

661. Van de verzegeling moet door een proces-verbaal blijken, hetwelk zal inhouden:

1°. De vermelding van den dag en het uur, mitsgaders van de beweegreden der verzegeling.

Indien deze magt gevorderd of gedaan zijn, eerst na de begrafenis, moet ook daarvan de reden worden opgegeven;

2°. Den voornaam, naam en de woonplaats van hem op wiens vordering de verzegeling gedaan magt zijn, en de keuze van woonplaats in

de gemeente waar de verzegeling gedaan is, indien hij daar niet woont;

3°. De magtiging van den voorzitter, indien dezelve verleend is, of wel de vermelding van den executoriaal titel, nit kracht waarvan de vordering is gedaan;

4°. De verschijning en de vorderingen der partijen;

5°. De opgave der plaatsen en der voorwerpen waarop het zegel gezet is, en eene korte beschrijving der goederen welke buiten verzegeling zijn gebleven;

6°. De namen, de woonplaats en het beroep van den bewaarder;

7°. Den eed bij de sluiting der verzegeling, welke moet worden afgelegd door degenen welke het huis bewonen, alwaar de verzegeling is gedaan, dat zij niets verduisterd hebben, noch gezien hebben, noch weten dat er iets verduisterd is, het zij middellijk of onmiddellijk.

662. Indien bij de verzegeling eenige niet verzegelde uiterste wil mogt worden gevonden, zal daarvan in het proces-verbaal melding worden gemaakt, en indien eene zoodanige onderhandsche beschikking wordt gevonden als bedoeld is bij artikel 982 van het Burgerlijk Wetboek, zal bovendien daarmede worden gehandeld overeenkomstig artikel 983 van hetzelfde Wetboek.

663. Bijaldien er bij de verzegeling verzegelde papieren gevonden zijn, zal de kanton-regter van den uitwendigen toestand daarvan doen blijk, gelijk mede van het zegel en van het opschrift, zoo er een is; hij zal voorts den omslag met de tegenwoordige partijen waarmerken, bijaldien dezelve kunnen schrijven, en dag en uur opgeven waarop het pakket door hem zal worden geopend. Hij zal van alles melding maken in zijn proces-verbaal, hetwelk door de partijen zal worden getekend, zoo niet, zal er melding gemaakt worden van hunne weigering of onvermogen.

Indien nit het opschrift of anderzins blijkt dat de papieren niet tot de nalatenschap behooren, dat derzelve opening is verboden, of dat de overledene deswege eene bijzondere bestemming heeft aangeduid, zal de kanton-regter na oproeping der belanghebbenden, die papieren gesloten aan hen overgeven, indien niemand zich daartegen verzet; of anderzins bevelen dat dezelve ongeopend ter griffie van het kanton-geregt zullen worden overgelegd, ten einde naderhand te worden uitgereikt aan wien zal bevonden worden te behooren.

664. Ten bepaalden dage, en zonder dat er

eenige dagvaarding noodig is, zal de kanton-regter de pakketten openen welke niet behooren tot degene waarvan in het laatste lid van het vorige artikel wordt gehandeld; hij zal van den staat daarvan doen blijk, en de voorloopige overlegging daarvan ter griffie van het kanton-geregt ter beschikking van de belanghebbenden bevelen.

Alles onverminderd de formaliteiten bij den twaalfden titel des tweeden boeks van het Burgerlijk Wetboek, ten aanzien van het openen van geheime niterste willen voorgeschreven.

665. Indien iemand zich tegen de verzegeling verzet, of indien men bij dezelve beletselen ontmoet, of ook indien zich, het zij vóór, het zij gedurende de verzegeling zwarigheden opdoen, zal daarover in kort geding door den president der arrondissements-regtbank worden beslist. Te dien einde zal de verzegeling worden gestaakt, en zullen door den kanton-regter, buiten of naar gelang van omstandigheden zelfs binne het huis bewaarders worden gesteld, en hij zal de zaak onmiddellijk aan de beslissing van den president onderwerpen.

De kanton-regter kan echter, indien de zaak geen uitstel gedooft, bij voorraad daarover beschikken, behoudens zijne verpligting om dezelve naderhand aan de beslissing van den president te onderwerpen.

666. Indien er in den boedel gene roerende goederen hoegenaamd worden gevonden, zal de kanton-regter daarvan bij eene op te maken akte doen blijk.

Wanneer er zich in den boedel roerende goederen bevinden, welke gebruik noodzakelijk is voor de huisgenooten, of die niet gevoelig kunnen worden verzegeld, zal de kanton-regter daarvan proces-verbaal opmaken, bevattende eene summier beschrijving dier niet verzegelde voorwerpen.

Indien handelpapier in den boedel gevonden wordt, hetwelk niet buiten schade zoude kunnen worden verzegeld, zal de kanton-regter daarvan eene beschrijving doen in zijn proces-verbaal, en hetzelfde aan de belanghebbenden uitreiken.

TWEDE AFDEELING.

Van het verzet tegen de ontzegeling.

667. Diegenen welke regt hebben om tegenwoordig te zijn bij het opmaken van den inventaris, kunnen tegen het ligten der zegels in hunne afwezigheid verzet doen.

668. Het verzet tegen het ligten der zegels zal gedaan worden bij eene geschrevene of mondelinge verklaring van den opposant, dewelke hij op het proces-verbaal van verzegeling zal doen inschrijven, en welke verklaring bevatten zal de redenen van verzet en keus van woonplaats in de gemeente waar de verzegeling plaats heeft, zoo de opposant daar niet woont.

DERDE AFDEELING.

Van ontzegeling.

669. Het zegel mag niet worden opgeheven, behalve in het geval van dringende noodzakelijkheid, waaromtrent de kanton-regter beslist, dan na drie volle dagen sedert de begrafenis, indien hetzelfde vóór de begrafenis gelegd is, of sedert dat het zegel gelegd is, indien dit eerst na de begrafenis heeft plaats gevonden.

670. Indien de erfgenamen of eenigen van hen minderjarig en zonder voogden zijn, zal er tot de ontzegeling niet mogen worden overgegaan, alvorens in derzelve voogdij voorzien is geworden.

671. Alle degenen welke volgens artikel 659 van dit Wetboek recht hebben om verzegeling te laten doen, kunnen ook de ontzegeling vorderen; uitgezonderd alleen zij welke het zegel hebben doen leggen krachtens n°. 3 van dat artikel.

672. De formaliteiten om tot ontzegeling te kunnen overgaan, zijn:

1° De vordering daarvan, op het verbaal van verzegeling aangeteekend met keuze van woonplaats in de gemeente waar de verzegeling gedaan is, indien de verzoeker aldaar niet woont en indien zulks niet reeds geschied is;

2° Een bevel van den kanton-regter, den dag en het uur voor de ontzegeling bepalende;

3° Eene aanmaning om bij de ontzegeling tegenwoordig te zijn, welke ten minste vier en twintig uren voor de ontzegeling gedaan moet worden aan den overgebleven echtgenoot, aan de vermoedelijke erfgenamen, voor zoo verre die bekend zijn, aan de uitvoerders van den nitersten wil, aan de schuldeischers op wier vordering de verzegeling gedaan is, en aan allen welke tegen eene ontzegeling buiten hunne tegenwoordigheid zijn opgekomen.

De aanmaning zal gedaan worden aan de gekozene woonplaats voor de laatstgenoemde schuldeischers en opposanten, en het zal overigens niet noodig zijn dezelve te laten doen aan de overige opgenoemde personen, indien zij buiten het arron-

dissement woonachtig zijn, doch de kanton-regter zal voor hen te hunnen koste, eenen notaris of ander vertrouwd persoon stellen om hen, bij hunne afwezigheid, bij de opheffing der zegels en de beschrijving des boedels te vertegenwoordigen.

673. De overgeblevene echtgenoot, de vermoedelijke erfgenamen, of degenen die hen vertegenwoordigen, en de uitvoerders van den uitersten wil, kunnen bij alle de zittingen van ontzegeling en boedelbeschrijving tegenwoordig zijn.

Het staat den kanton-regter vrij om na de eerste zitting, de overige, volgens het voorgaande artikel, geroepenen bij de volgende zittingen niet anders toe te laten dan gezamenlijk door eenen gemagtigde, en te hunnen koste, vertegenwoordigd, omtrent wien zij zonder uitstel zullen overeenkomen of die anders door den kanton-regter zal worden benoemd.

Indien een dezer belanghebbenden echter bijzondere of tegenstrijdige belangen mogt beweren, kan hij op vergunning van den kanton-regter, in persoon blijven verschijnen of wel zich te zijnen koste, door eenen bijzonderen gemagtigde laten vertegenwoordigen.

674. De ontzegeling wordt gedaan door den kanton-regter in tegenwoordigheid van den griffier.

Indien de kanton-regter, na daartoe gedane vordering, mogt weigeren de zegels op te heffen, zal dit verschil door den voorzitter der arrondissements-regtbank in kort geding worden uitgemaakt.

675. Het proces-verbaal van ontzegeling moet bevatten:

1° De vermelding van dag en uur waarop die gedaan wordt;

2° Den naam en woonplaats of gekozene woonplaats van hem die de ontzegeling gevorderd heeft;

3° De vermelding van het bevel tot ontzegeling;

4° De vermelding der aanmaning bij n°. 3 van artikel 672 voorgeschreven;

5° De verschijning en alle de vorderingen of beweringen van partijen;

6° De herkenning van de zegels, en de bevinding derzelve als gaaf en ongeschonden. Indien zij dit niet mogten zijn, de vermelding van den toestand waarin zij worden gevonden en van de maatregelen welke door den kanton-regter dien ten gevolge noodig geoordeeld en genomen mogten zijn;

7° De benoeming van eenen notaris en van schatters, indien daartoe gronden zijn, door de belanghebbenden te kiezen, of bij verschil door

den kanton-regter te benoemen, mitgaders de eedsaflegging der schatters;

8°. De opgave der zwaarigheden en verschillen bij de ontzegeling ontstaan, waarop eene nitspraak zal moeten vallen. In dat geval verwijst de kanton-regter partijen voor den president der arrondissements-regtbank in kort geding.

Het bevelschrift, houdende diens beslissing, wordt op het proces-verbaal van ontzegeling ter neder geschreven.

676. Indien bij opheffing der zegels de reden van derzelver legging niet is vervallen, en bij die opheffing eene boedelbeschrijving moet plaats vinden, worden de zegels opgeheven naar gelang deze beschrijving gedaan wordt; aan het einde van elke zitting worden dezelve wedér op het nog niet beschrevene doch reeds ontzegelde, gelegd.

677. In geval de reden der verzegeling vervalt eer de ontzegeling is geschied of terwijl deze geschiedt, worden de zegels in eens opgeheven en houdt de verdere tegenwoordigheid op van den kanton-regter bij de boedelbeschrijving, indien deze gedaan mogt worden.

VIERDE AFDEELING.

Van inventarisatie of boedelbeschrijving.

678. Boedelbeschrijving zal na de opheffing der zegels, indien daaromtrent de belanghebbenden eenstemmig zijn, onderhands kunnen worden opgemaakt in alle de gevallen waarin de wet niet uitdrukkelijk het tegendeel mogt hebben bepaald.

De akte van boedelbeschrijving door partijen ondertekend, moet ter griffie van het kanton-geregte waar het sterfhuis gevallen is, na door partijen voor den kanton-regter beëdigd te zijn, worden overgebracht, op dezelfde wijze als dit ten aanzien van minderjarigen bij artikel 444 van het Burgerlijk Wetboek is vastgesteld.

679. Alle degenen welke volgens artikel 659 van dit Wetboek het regt hebben om verzegeling te laten doen, hebben het regt om bij ontzegeling de inventarisatie of boedelbeschrijving te vorderen, uitgezonderd alleen zij welke het zegel hebben doen leggen krachtens n°. 3 van dat artikel.

680. Indien bij de opheffing der zegels tot eene boedelbeschrijving wordt overgegaan, zal dit in de tegenwoordigheid geschieden van de personen opgenoemd bij n°. 3 van artikel 672, en op den voet gelijk dat aldaar voor de ontzegeling is bepaald.

681. In de gevallen waarin ook buiten ver-

zegeling, eene boedelbeschrijving in de wet wordt voorgeschreven, of waarin eene boedelbeschrijving op eene ontzegeling volgt, zal de boedelbeschrijving behalve de formaliteiten van alle openbare onderhandsche akten moeten bevatten:

1°. De voornamen, namen en woonplaatsen van de tegenwoordige of vertegenwoordigde personen en van hunne vertegenwoordigers; van de niet-tegenwoordige, indien zij bekend en daartoe opgeroepen zijn, en van de schatters;

2°. De opgave der plaats waar de beschrijving gedaan is, en de goederen zijn gevonden;

3°. De korte beschrijving der goederen met de vermelding der waardeering van de roerende goederen;

4°. De opgave van de muntspeciën, alsmede van de hoedanigheden, het gewigt en de keur van het goud- en zilverwerk;

5°. De opgave van aantekenings-boeken of registers, zoo er die zijn. Indien de beschrijving notarieel wordt opgemaakt, zullen deze op de eerste en laatste bladzijde door den notaris worden gewaarmerkt, en indien de boedelbeschrijving onderhands is, zal dit door eenen der belanghebbenden, bij overeenkomst daartoe te kiezen, worden gedaan;

6°. De vermelding der gevondene titels en de schriftelijke verbindtenissen ten laste of bate des boedels;

7°. De vermelding van den eed bij het sluiten der boedelbeschrijving, het zij in handen van den notaris het zij in handen van den kanton-regter afgelegd, door hen die vóór dezelve in het bezit der goederen zijn geweest, of het huis bewoond hebben, waarin dezelve zich bevinden, dat zij niets hebben verduisterd, noch gezien hebben, noch weten dat iets verduisterd is; en eindelijk

8°. Dat gehandeld is met in den boedel gevondene testamenten en met papieren niet tot de nalatenschap behoorende, overeenkomstig het voorschrift van artikel 662, 663 en 664, en de vermelding aan wien de effecten en papieren des boedels zijn overgegeven, het zij krachtens de wet, het zij volgens overeenkomst der belanghebbenden.

682. Indien bij de boedelbeschrijving zwaarigheden of verschillen ontstaan, zullen de partijen, benevens de notaris die dezelve mogt opmaken, zich vervoegen voor den voorzitter der arrondissements-regtbank van de plaats waar de boedelbeschrijving gedaan wordt, om daarop in kort geding bij voorraad te doen beslissen.

VIJFDE AFDEELING.

Van den verkoop der roerende goederen.

683. Indien alle de erfgenamen meerderjarig zijn, en het vrije beheer hunner goederen hebben, zal de verkoop der roerende goederen, behoorende tot eene nalatenschap, kunnen worden gedaan op zoodanige plaats en wijze als de belanghebbenden zullen overeenkomen.

684. Wanneer er verkoop moet plaats hebben van roerende goederen waarin minderjarigen, onder curatele gestelden of afwezigen belang hebben, of wanneer de erfgenamen niet eenstemmig zijn, zal de verkoop in het openbaar door eenen bevoegden ambtenaar worden gedaan, overeenkomstig de plaatselijke gebruiken.

685. Indien echter alle belanghebbenden daarin toestemmen, zal de kanton-regter, ook wanneer onder de belanghebbenden minderjarigen of onder curatele gestelden zijn, naar gelang der omstandigheden kunnen toelaten dat de verkoop geschiede op eene der andere wijzen voorgeschreven bij artikel 447 van het Burgerlijk Wetboek.

686. Wanneer de verkoop in het openbaar moet geschieden, zal de kanton-regter, op verzoek van eene der partijen, kunnen bevelen dat tot dezelve worde overgegaan.

Hij zal daartoe den dag bepalen, en den openbaren ambtenaar aanwijzen door wien dezelve zal worden gedaan, zoo de partijen deswege niet zijn overeengekomen.

Hij zal tevens gelasten dat van dit een en ander aan de overige belanghebbenden kennis worde gegeven op zoodanige wijze en binnen zoodanigen tijd als hij naar de omstandigheden zal vermeenen te behooren.

687. De verkoop zal plaats hebben zoo wel in afwezigheid, als in tegenwoordigheid der belanghebbende partijen.

688. In geval er zwarigheden rijzen, zal daarop door den voorzitter der arrondissements-regtbank bij voorraad in kort geding worden beslist.

ZESDE AFDEELING.

Van den verkoop der onroerende goederen.

689. Bijaldien de onroerende goederen alleen aan meerderjarigen toebehooren, die het vrije beheer hunner goederen hebben, zullen dezelve verkocht kunnen worden, op zoodanige wijze als dezelve zullen overeenkomen.

690. Wanneer er verkoop moet plaats hebben van onroerende goederen voor het geheel of ten deele toebehoorende aan minderjarigen, onder curatele gestelden of afwezigen, of ook wanneer de erfgenamen niet eenstemmig zijn, zal die verkoop plaats hebben op de wijze voorgeschreven bij artikel 453 van het Burgerlijk Wetboek.

691. Wanneer alle de belanghebbenden er in toestemmen, zal, ook in geval dat minderjarigen of onder curatele gestelden onder die belanghebbenden zijn, de arrondissements-regtbank, naar gelang der omstandigheden, kunnen toelaten dat de verkoop der onroerende goederen geschiede op de wijze, voorgeschreven bij artikel 454 van het Burgerlijk Wetboek.

692. Indien de verkoop in het openbaar moet geschieden, zal de arrondissements-regtbank, op verzoek van eene der partijen, kunnen bevelen dat tot dezelve worde overgegaan.

Indien partijen deswege niet overeengekomen zijn, zal zij daartoe den dag bepalen en den notaris benoemen ten wiens overstaan de verkoop zal geschieden. Zij zal tevens gelasten dat van dit alles aan de overige belanghebbenden kennis worde gegeven, op zoodanige wijze en binnen zoodanigen tijd als zij naar gelang der omstandigheden zal vermeenen te behooren.

693. De verkoop zal zoo wel buiten als in tegenwoordigheid der belanghebbende partijen plaats kunnen hebben.

694. In geval er zwarigheden ontstaan, zal daarop door den president der arrondissements-regtbank bij voorraad en bij kort geding worden beslist.

ZEVENDE AFDEELING.

Van de verdeeling.

695. De regtsvordering tot boedelscheiding wordt voor de regtbank van het arrondissement ingesteld bij dagvaarding in den gewonen vorm.

696. Het vonnis waarbij eene boedelscheiding wordt bevolen, zal inhouden de benoeming van eenen notaris, ten wiens overstaan dezelve zal worden tot stand gebracht, indien de belanghebbenden zich over de kenze van den notaris niet kunnen verstaan.

Daarbij kan de dag bepaald worden, waarop partijen gehouden zullen zijn te verschijnen, zonder dat het in dat geval noodig zal zijn dezelve op te roepen.

697. Bijaldien in den loop der werkzaamheden

van de scheiding zwaarigheden ontstaan, zal de notaris daarvan een afzonderlijk proces-verbaal opmaken, behelzende de beweringen van partijen.

Een afschrift van hetzelfde zal door hem gebragt worden ter griffie, en de meest gereede partij zal hare wederpartij voor de arrondissement-regt-bank doen dagvaarden.

698. Wanneer, gedurende de werkzaamheden der scheiding, het noodig bevonden wordt, dat eenige roerende goederen verkocht worden, wordt daartoe overgegaan, overeenkomstig de voorschriften van het Burgerlijk Wetboek en der vijfde afdeling van dezen titel.

699. De notarissen zijn verplicht aan elk der partijen zoodanige afschriften of extracten van de akte van scheiding af te geven als de belanghebbenden zullen vorderen.

ACHTSTE AFDEELING.

Van het voorregt van boedelbeschrijving.

700. Bijaldien de erfgenaam die zich beraadt, overeenkomstig artikel 1073 des Burgerlijken Wetboeks, zich wil doen magtigen tot den verkoop van roerende goederen tot de nalatenschap behorende, zal hij te dien einde verzoek doen aan de regtbank van het arrondissement, in wier regtsgebied de nalatenschap is opge gevallen.

701. Wanneer er moet worden overgegaan tot den verkoop van roerende of onroerende goederen van de nalatenschap, zal de erfgenaam, welke dezelve onder voorregt van boedelbeschrijving zal hebben aanvaard, gehouden zijn zich te gedragen naar de voorschriften, vervat in artikel 1080 van het Burgerlijk Wetboek.

702. Indien een beneficiaire erfgenaam, op de daartoe aan hem gedane sommatie van schuldeischers of belanghebbenden, weigert of nalaat de zekerheid te stellen, vermeld in artikel 1081 Burgerlijk Wetboek, kan hij daartoe, na verloop van acht dagen, in regten worden geroepen, en indien hij alsdan weigerachtig blijft of niet verschijnt, zal door de arrondissement-regtbank een curator worden benoemd, om te handelen zoo als bij het tweede lid van voorschreven artikel is voorgeschreven.

703. De regtsvorderingen welke een beneficiaire erfgenaam ten laste der nalatenschap mogt hebben, zullen door hem tegen de overige erfgenamen worden ingesteld, en indien er geene andere erfgenamen zijn, of indien die regtsvorderingen door allen worden ingesteld, zal dit geschieden tegen

eenen curator over de onder voorregt van boedelbeschrijving aanvaarde nalatenschap, die op dezelfde wijze zal worden benoemd als de curator over eene onbeheerde nalatenschap.

NEGENDE AFDEELING.

Van den curator over eene onbeheerde nalatenschap.

704. De curator van eene onbeheerde nalatenschap, die zal willen overgaan tot den verkoop van roerende of onroerende goederen tot die nalatenschap behorende, zal gehouden zijn na te komen de formaliteiten, ten aanzien van den verkoop van goederen, aan minderjarigen toebehorende, voorgeschreven bij artikel 684, 685 en 690 hierboven.

DERDE TITEL.

Van boedelafstand.

705. Boedelafstand geschiedt, wanneer een schuldenaar, die zich buiten staat bevindt zijne schulden te betalen, alle zijne goederen aan zijne schuldeischers overlaat.

706. Boedelafstand behoeft de vrijwillige aanname van de schuldeischers. Hij heeft geen ander gevolg dan hetgeen voortspuit uit de bepalingen van de overeenkomst zelve tusschen hen en den schuldenaar aangegaan; behoudens de bepaling van artikel 708 hier-onder.

707. (*Vervallen*).

708. Boedelafstand draagt den eigendom aan de schuldeischers niet over, zij geeft hun alleenlijk het regt om de goederen ten hunnen voordeele te doen verkoopen, en er de vruchten van te trekken tot de verkooping toe.

Hetgeen na de voldoening van alle de schuldeischers mogt overschieten van de opbrengst van den verkoop zal aan den schuldenaar worden uitgekeerd.

709 tot en met **720.** (*Vervallen*).

VIERDE TITEL.

Van middelen tot bewaring van zijn regt.

EERSTE AFDEELING.

Van het beslag tot revindicatie van roerende goederen.

721. Ieder, die regt heeft tot revindicatie of reclame van roerend goed, kan dit in beslag nemen.

722. Tot dit beslag mag niet worden overgegaan, dan krachtens een bevelschrift door den voorzitter der regtbank uitgevaardigd, op een verzoekschrift, waarbij de goederen kortelijk moeten zijn omschreven, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen, zoo wel tegen de partij, als tegen den deurwaarder, die tot inbeslagneming, zonder zoodanig bevelschrift, zal zijn overgegaan.

723. De voorzitter kan verlot verleenende om dit beslag zelfs op zondag te doen.

724. Indien degene bij wien de goederen, welke men wil in beslag nemen, zich bevinden, de denren weigert te openen, of zich tegen de inbeslagneming verzet, zal men zich onverwijd vervoege tot den president der arrondissements-regtbank, en ter plaatse waar geene regtbank gevestigd is, tot den kantonregter, doch inmiddels het beslag moeten staken, onverminderd de bevoegdheid van den arrestant om eene wacht aan de deur te plaatsen.

725. Dat beslag zal in denzelfden vorm geschieden als de inbeslagneming bij executie van roerende goederen.

726. Binnen acht dagen na het beslag zal er een eisch worden ingesteld tot van-waarde verklaring van het beslag. Deze eisch, mitsgaders de eisch tot opheffing van het beslag, zullen gebragt worden voor den bevoegden regter van den persoon tegen wien de inbeslagneming gedaan is.

De dagvaarding, waarbij de eisch is ingesteld, zal, indien deze niet is gerigt tegen hem, bij wien de goederen in beslag zijn genomen, binnen acht dagen nadat zij is gedaan, aan laatstgenoemde worden beteekend.

Indien de eisch tot van-waardeverklaring niet is ingesteld en de dagvaarding, in het geval in het vorig lid bedoeld, niet is beteekend binnen de daarvoor gestelde termijnen, vervalt het beslag van regtswege.

TWEEDER AFDEELING.

Van de inbeslagneming of arrest in handen van den schuldenaar.

727. De president van de arrondissements-regtbank kan aan iederen schuldeischer, die summierlijk van de deugdelijkheid zijner schuldvordering doet blijken, en aantoot dat er gegronde vrees bestaat voor verduistering door den schuldenaar van diens roerende of onroerende goederen, verlot verleenende om conservatoir beslag te leggen

op de roerende goederen van dien schuldenaar; hij kan ook, daartoe gronden vindende, laatstgemelden vooraf in kort geding in zijn belang hooren.

728. Bij het verleend verlot, wordt het bedrag der schuldvordering tot welker verzekering het beslag verleend wordt, uitgedrukt.

729. De president kan, dit verlot verleenende, tevens gelasten, dat het beslag niet zal mogen geschieden dan onder het stellen van zekerheid voor de kosten, schaden en interessen, welke door het beslag zouden kunnen worden veroorzaakt.

In dat geval moet de zekerheid worden aangeboden bij het exploit van in beslagneming, en zal het den gearresteerde vrijstaan om, de aangeboden zekerheid niet voldoende achtende, zich deswege voor den president in kort geding te voorzien. Desniettemin zal alsdan het beslag voorloopig kunnen worden gelegd.

730. De formaliteiten, voorgeschreven voor de inbeslagneming bij executie van roerende goederen, zijn ook ten deze toepasselijk.

731. Degeen tegen wien het verlot tot inbeslagneming zijner roerende goederen verleend is, kan onverwijd daartegen opkomen, het zij in kort geding voor den president, het zij voor de arrondissements-regtbank.

732. De opheffing van het beslag zal worden gelast, indien door den schuldenaar genoegzame zekerheid wordt gesteld voor de schuldvordering, waarvoor het beslag is gelegd, alsmede, indien na verhoor van partijen, summierlijk van de ondeugdelijkheid der vordering of van het onnoodige van het beslag mogt blijken.

Van regtswege vervalt dit beslag, indien de eisch tot van-waarde verklaring niet is ingesteld binnen acht dagen nadat hetzelfde is gelegd.

In alle deze gevallen kan de arrestant worden verwezen tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden aanwezig zijn.

733. De ten uitvoerlegging der bevelschriften en der uitspraken van den president, in de vorige artikelen vermeld, kan worden bevolen met of zonder borgtocht niettegenstaande verzet, hooger beroep of cassatie.

734. De eisch tot van-waarde verklaring van het beslag zal worden gebragt voor de arrondissements-regtbank, welke bevoegd is, om over de schuldvordering, voor welke het beslag gedaan is, kennis te nemen.

DERDE AFDEELING.

Van arrest onder derden.

735. Behoudens het geval in de tweede afdeeling van den tweeden titel des tweeden boeks van dit Wetboek vermeld, kan ieder schuldeischer, uit kracht van authentieke of onderhandsche bescheiden, beslag leggen, onder handen van derden, op de gelden en goederen aan zijnen schuldenaar verschuldigd of toebehoorende of zich tegen derzelve afgifte verzetten.

Indien er geene bescheiden bestaan, kan de president der regtbank van het arrondissement, waarin de schuldenaar woont, en zelfs die van het arrondissement, waarin derden, onder welke gelden en goederen zich bevinden, woonachtig zijn, op een verzoekschrift verlof geven tot het arrest.

De bepalingen van artikel 729 zijn in dit geval mede toepasselijk.

Het arrest zal echter kunnen worden opgeheven tegen behoorlijke borgstelling voor het bedrag der som, voor welke hetzelfde gedaan is.

736. Ieder exploit van arrest moet bevatten de omschrijving van de bescheiden of de vermelding van 's regters verlof, mitsgaders de som waarvoor de in beslagneming gedaan is.

Niet vereffende vorderingen en de kosten waarin de schuldenaar zal kunnen worden veroordeeld, worden door den regter voorloopig begroot.

Het exploit moet insgelijks bevatten de verkiezing van eene woonplaats ter plaatse alwaar de derde, onder wien beslag gelegd is, woonachtig is, indien de inbeslagnemer aldaar zijne woonplaats niet heeft.

Alles op straffe van nietigheid van het gedaan arrest.

737. Het exploit van eene inbeslagneming onder ontvangers of andere bewaarders van openbare kassen of gelden, moet gedaan worden aan die ambtenaren, of degenen die zich aan het hoofd van het kantoor bevinden, en door deze op het oorspronkelijke voor *gezien* worden geteekend. In geval van weigering, moet de deurwaarder daarvan melding maken.

738. Binnen acht dagen na het doen van het beslag, is de arrestant, op straffe van nietigheid van het arrest verplicht hetzelfde aan den schuldenaar te beteekenen, en denzelven te dagvaarden

tot van-waarde verklaring voor de regtbank van het arrondissement waarin hij woont, die ook kennis zal nemen van den eisch tot opheffing van het arrest.

De bovengemelde termijn zal met acht dagen worden verlengd, wanneer de schuldenaar niet woont binnen het regtsgebied van het geregtschhof, waarbinnen de schuldeischer woont.

De arrestant is daarenboven verplicht, mede op straffe van nietigheid van het arrest, afschrift van de dagvaarding tot van-waarde verklaring aan den derden gearresteerde te beteekenen binnen acht dagen, nadat die dagvaarding is uitgebragt.

739. Indien de schuldenaar opheffing van het arrest bekomt zal de arrestant worden veroordeeld tot vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden aanwezig zijn.

740. Indien de inbeslagneming van-waarde verklaard is, zal het vonnis aan den derde, onder wien het beslag is gelegd, binnen den tijd van eene maand, na de uitspraak worden beteekend; wanneer de arrestant dien termijn laat verlopen, zullen de betalingen door dien derde gedaan, van-waarde zijn.

741. Te gelijk met de beteekening van het vonnis, waarbij het beslag is van-waarde verklaard, moet de derde gearresteerde voor deszelfs bevoegden regter worden gedagvaard, ten einde verklaring te doen van hetgeen hij van den gearresteerde onder zich heeft, of aan hem verschuldigd is; voorts om te worden veroordeeld, om dat, wat dienvolgens blijken zal aan den gearresteerde toe te komen, af te geven, of ter executie over te geven, ten behoeve van den arrestant, ten einde daaraan diens vordering te verhalen, en om, bij gebreke van het doen der voormelde verklaring, te worden verwezen tot de voldoening van het bedrag der vordering, waarvoor het beslag is dengdelijk verklaard, met de interessen en de kosten, even als ware hij daarvan zuivere schuldenaar.

Bij deze dagvaarding worden de gewone termijnen in acht genomen.

742. De verklaring zal met redenen moeten omkleed zijn; zij zal inhouden: eenen staat der gelden of roerende goederen, welke de derde gearresteerde onder zich heeft; de vermelding van de oorzaak, en van het bedrag van deszelfs schuld; van de betalingen op rekening, zoo die mogten hebben plaats gehad, en van de wijze van schuld-kwijting indien de derde gearresteerde beweert niets meer schuldig te zijn, en in allen gevalle

de andere inbeslagnemingen welke onder hem mogten zijn gedaan.

743. Zij wordt ten dage dienende ter andientie gedaan en moet schriftelijk, door of namens den derden gearresteerde ondertekend, worden overgegeven.

744. Indien de derde gearresteerde zijne verklaring nitbrengt, en deze wordt deugdelijk bevonden, en indien hij niet betwist de gevraagde veroordeeling tot afgifte, moeten hem alle de kosten aan zijne zijde gevallen, worden goedgedaan, en hij kan niet verplicht worden tot eenige af- of overgifte, dan tegen voldoening of onder korting derzelve.

745. Indien de derde gearresteerde vermeent wettige gronden te hebben, om het doen der verklaring tegen te spreken, zal hij, indien zijne gronden worden verworpen, verwezen worden, om alsnog, op eenen bepaalden dag, zijne verklaring uit te brengen, tevens met verwijzing in de kosten.

746. Indien hij op de dagvaarding ter verklaring, of op den dag bij het vorige artikel vermeld, nalatig blijft in het nitbrengen der verklaring, wordt tegen hem verleend verstek, en hij, uit kracht daarvan, verwezen in het bedrag der vordering waarvoor het beslag gedaan is, met de interessen en kosten; even als ware hij daarvan zuivere schuldenaar.

747. Tegen dit vonnis is het hem echter toegestaan in verzet te komen, mits aanbiedende om de kosten te voldoen; en indien alsdan, na gedane verklaring, blijkt dat hij aan den genen, tegen wien beslag gedaan is, niets verschuldigd is, of dat hij van dezen niets onder zich heeft, zal hij op het verzet worden ontlast van de tegen hem gevallen verwijzing in het bedrag der vordering waarvoor het beslag is gedaan.

748. Indien op dit verzet blijkt dat hij minder dan het bedrag der vordering van den arrestant onder zich heeft of verschuldigd is, volstaat hij met de voldoening of afgifte daarvan, benevens de vergoeding der door zijne nalatigheid geleedene kosten, schaden en interessen.

749. De arrestant kan den derde, onder wien het beslag gelegd is, noodzaken de waarheid zijner verklaring met eede te bevestigen.

750. (*Eerste lid vervallen*).

Indien bij betwisting der verklaring de derde gearresteerde in het ongelijk gesteld wordt, zal de verklaring door den regter worden verbeterd, en de derde gearresteerde alzoo worden verwezen tot

voldoening of afgifte van hetgeen zal zijn gebleken door hem verschuldigd te zijn of onder hem te bernsten.

Hij kan in dat geval bovendien worden veroordeeld tot vergoeding der kosten, schaden en interessen.

751. De gelden welke alzoo blijken van den gearresteerde onder den derde te berusten of door dezen aan den gearresteerde verschuldigd te zijn, zullen door den derden gearresteerde aan den arrestant worden uitbetaald, tot het bedrag van de aan hem bij het vonnis van deugdelijk verklaring toegewezen vordering, en des noods op den derden gearresteerde, uit kracht van het tegen hem gewezen vonnis, bij executie worden verbaald.

752. Op gelijke wijze kan de derde gearresteerde worden gedwongen tot afgifte der gearresteerde goederen, welke zijn gebleken onder hem te berusten: deze worden bij executie verkocht, en de kooppenningen aan den arrestant tot het bedrag van het aan hem verschuldigde nitbetaald.

753. Oppositie tegen de afgifte van de opbrengst van de in beslag genomene goederen wordt niet toegelaten.

754. Indien echter, vóór dat het vonnis tot afgifte tegen den derden gearresteerde, overeenkomstig de vordering bij artikel 741 vermeld, is gewezen, meerdere inbeslagnemingen door andere schuldeischers, onder den derden gearresteerde, zijn gedaan, zal het vonnis tot afgifte worden geacht, ten behoeve van allen te zijn gewezen, en het gearresteerde of de opbrengst van dien, onder allen worden verdeeld, naar het bedrag waarvoor elke vordering zal zijn deugdelijk verklaard, op de wijze, als in de derde afdeling van den tweeden titel des tweeden boeks van dit Wetboek is bepaald. De derde gearresteerde zal tot de afgifte niet kunnen worden verplicht voor dat alle de onder hem gedane beslagnemingen zullen zijn van-waarde verklaard of opgeheven.

Ieder arrestant, wiens arrest is van-waarde verklaard, kan, wanneer andere arrestanten hunne vordering tot deugdelijk verklaring niet vervolgen op de termijnen van regtspleging bij dit Wetboek voorgeschreven, in het tot dat einde hangend geding tusschen komen, en incidenteel vorderen, dat een termijn van afdoening worde gesteld, na verloop waarvan het arrest, voor zoo verre het alsdan niet deugdelijk zal zijn verklaard, als opgeheven zal beschouwd worden.

755. Indien deze schuldeischers mogten ver-

meenen niet te kunnen bernsten in de verklaring, door den derden gearresteerde gedaan, of door den regter verbeterd, kunnen zij, behoudens hun regt van tusschenkomst, hangende het geding nopens de verklaring, den derden gearresteerde alsnog oproepen tot nadere verklaring en verwijzing, overeenkomstig artikel 741; mits daartoe andere gronden en bewijsmiddelen bijbrengende, dan in het afgeloopene geding met andere schuldeischers zijn gebezigd.

756. Dit beslag zal niet gelegd mogen worden:

1°. Op de goederen, welke de wet verklaard heeft voor geene inbeslagneming vatbaar te zijn;

2°. Op in regten toegewezen gelden tot onderhoud;

3°. Op gelden en jaarwedden tot onderhoud, welke door den erfater of schenker voor geene inbeslagneming vatbaar zijn verklaard.

Evenwel kunnen de voorwerpen, in n°. 2 en 3 begrepen, worden in beslag genomen wanneer zij mogten dienen tot verhaal van onderhoud waarop de arrestant zelf aanspraak heeft.

757. Bezoldigingen en pensioenen wegens ambten of bedieningen kunnen niet in beslag worden genomen dan voor zoodanig gedeelte, en op zoodanige wijze, als door de bijzondere wetten wordt bepaald.

757a. Het beslag in deze afdeeling vermeld kan door den schuldeischer, nit kracht van authentieke of onderhandsche bescheiden, ook gelegd worden onder zich zelve.

Echter zal het beslag krachtens onderhandsche bescheiden niet kunnen worden gelegd, dan na op het daartoe ingeleverd verzoekschrift verkregen verlot van den president der Regtbank van het Arrondissement, waarin de beslaglegger woont.

Het arrest zal kunnen worden opgeheven tegen behoorlijke borgstelling of betaling van het bedrag der som, voor welke hetzelfde gedaan is.

757b. Het arrest wordt gelegd bij een exploit gedaan aan dengene, ten wiens laste het arrest gelegd wordt.

Dit exploit moet bevatten de omschrijving van de bescheiden en, indien het onderhandsche bescheiden zijn, bovendien de vermelding van 's regters verlot, voorts eene naauwkeurige vermelding van de goederen of schuldvorderingen waarop, en van de som waarvoor de inbeslagneming gedaan wordt.

Niet vereffende vorderingen en de kosten, waarin de gearresteerde zal kunnen worden veroordeeld, worden door den regter voorloopig begroot.

Het exploit moet wijders inhouden dagvaarding

voor de Regtbank van het Arrondissement, waarin de gearresteerde woont, tot van-waardeverklaring van het arrest en tot aanwijzing van hetgeen daar- onder valt. Deze Regtbank zal ook kennis nemen van den eisch tot opheffing van het arrest.

De artikelen 739, 756 en 757 zijn ook op dit arrest van toepassing.

757c. De regter zal over de geheele bij de dagvaarding gedane vordering bij één vonnis uitspraak doen, tenzij hij mogt bevinden, dat een deel daarvan vroeger dan het andere kan worden afgedaan, in welk geval zulks zal mogen geschieden.

Indien de vordering geheel of gedeeltelijk wordt toegewezen, zal de arrestant bevoegd zijn op datgene wat volgens het vonnis onder het arrest valt, het hem verschuldigde te verhalen overeenkomstig de bepalingen der artikelen 751, 752 en 753 van dit wetboek.

757d. Indien echter, voordat een vonnis gegeven is, krachtens hetwelk verhaal kan plaats hebben, meerdere inbeslagnemingen door andere schuldeischers onder den arrestant zijn gedaan, zal dat vonnis ten aanzien van allen gelden, en zullen overigens de artikelen 754 en 755 van dit wetboek toepasselijk zijn, met dien verstande dat aan deze schuldeischers het in artikel 755 bedoelde regt toekomt, indien zij beweren, dat meer dan waarop de arrestant beslag heeft gelegd, onder hem berust of door hem verschuldigd is.

Evenzoo zal, indien voordat het beslag van artikel 757a gelegd is, onder den in dat artikel bedoelden schuldeischer door andere schuldeischers beslag is gelegd, het bepaalde in de artikelen 754 en 755 ook aan eerstgenoemden schuldeischer ten goede komen.

VIERDE AFDEELING.

Van pandbeslag voor huren en pachten.

758. De verhuurders van gebouwen en landelijke eigendommen, het zij daarvan eene huurcedul is opgemaakt of niet, kunnen éénen dag, na gedaan bevel, zonder verlot van den president, der arrondissements-regtbank, of ook dadelijk, zonder voorafgaand bevel met zoodanig verlot, voor verschenen huren in beslag doen nemen, de goederen welke bij artikel 1186 en 1188 van het Burgerlijk Wetboek voor de huurpenningen verbonden zijn verklaard.

759. De goederen van denzelfden aard, voor

zoo veel die aan onder-huunders toebehooren, kunnen in beslag genomen worden voor huren, door den eersten huurder verschuldigd, maar zij zullen opheffing van het beslag bekomen, wanneer zij bewijzen dat zij zonder arglist hebben betaald.

Zij kunnen geene betalingen doen gelden bij voorraad gedaan, dan voor zoo ver zulks geschied is overeenkomstig artikel 1618 des Burgerlijken Wetbocks.

760. Het beslag zal gedaan worden op gelijke wijze als het beslag op roerende goederen; de persoon tegen wien het beslag gelegd is, kan worden aangesteld tot bewaarder, ten zij het vruchten gelde, welke nog tak- of wortelvast zijn; in welk geval, de veldwachter bij voorkeur tot bewaarder zal worden benoemd.

761. Indien beesten, of werktuigen voor den landbouw, of vruchten te velde, welke reeds van den grond zijn afgescheiden, of de zoodanige welke nog tak- en wortelvast zijn, in beslag zijn genomen, kan de kanton-regter, op verzoek van den executant, en na verhoor of behoorlijke oproeping van den geëxecuteerde, eenen geschikten persoon aanstellen, ten einde voor de bebouwing en inzameling der vruchten zorg te dragen.

762. Indien vruchten te velde, het zij dezelve reeds van den grond zijn afgescheiden, het zij dezelve tak- en wortelvast zijn, in beslag worden genomen, zal het proces-verbaal van inbeslagneming moeten inhouden de opgave van ieder stuk gronds waarop dezelve zich bevinden, deszelfs inhoud zoo na mogelijk, zijne ligging en ten minste twee belendingen, alsmede de soort der vruchten.

763. De in pandbeslag genomen goederen kunnen niet worden verkocht, dan nadat het beslag bij vonnis van de arrondissements-regtbank, en na oproeping van dengenen tegen wien hetzelfde is gelegd, zal zijn van-waarde verklaard.

Indien het beslag, overeenkomstig artikel 1188 van het Burgerlijk Wetboek, onder eenen derde is gedaan, zal ook dezen geroepen worden om hetzelfde van-waarde te hooren verklaren.

Het beslag vervalt van regtswege, indien de eisch tot van-waardeverklaring niet is ingesteld binnen acht dagen, nadat het is gelegd.

VIJFDE AFDEELING.

Van beslag tegen schuldenaren die geene bekende woonplaats hebben en tegen vreemdelingen.

764. Ieder schuldeischer, zelfs die geen schriftelijk bewijs in handen heeft, kan zonder voorafgaand

bevel, maar met vergunning van den president der regtbank van het arrondissement waarin zich de goederen bevinden, en zelfs van den kanton-regter in plaatsen waar geene arrondissements-regtbank zitting heeft, beslag doen leggen op de goederen van zijnen schuldenaar indien deze geene bekende woonplaats binnen het rijk heeft.

765. De formaliteiten, in dit Wetboek voorgeschreven ten aanzien van het executoriaal beslag op roerende goederen, zijn op dit beslag toepasselijk.

766. De arrestant zelf is van regtswege bewaarder der in beslag genomen goederen, ingeval deze zich onder hem bevinden: zoo niet, wordt daarover een bewaarder aangesteld.

767. De voorschriften van het eerste lid van artikel 763, gelden ook voor dit beslag en de eisch tot van-waarde verklaring wordt ingesteld voor de regtbank, binnen welker rechtsgebied het beslag gelegd is.

768. Vreemdelingen, welke geen vast verblijf binnen het koninkrijk hebben, kunnen, zonder dat er een vonnis ten hunnen laste bestaat, op bevel van den voorzitter der arrondissements-regtbank, bij voorraad worden gegijzeld, ter zake eener vervallen en opeisbare schuld jegens eenen Nederlander aangegaan.

De formaliteiten, bij de tweede afdeeling van den vijfden titel van het tweede boek van dit Wetboek voorgeschreven, zijn ook op deze gijzeling toepasselijk.

769. De opheffing der in beslagneming en gijzeling, in deze afdeeling bij de artikelen 764 en 768 vermeld, kan worden gevorderd tegen het stellen van behoorlijke borgtogt of andere voldoende zekerheid voor de schuld met de interesten en kosten.

770. De in beslagneming en gijzeling houden van regtswege op, of de gestelde zekerheid vervalt, indien de eisch tot van-waardeverklaring niet is ingesteld binnen acht dagen, nadat de goederen in beslag zijn genomen, of de schuldenaar is gegijzeld.

Hetzelfde geldt ten aanzien van de inbeslagneming, indien zij onder derden is gedaan, wanneer de dagvaarding tot van-waardeverklaring niet binnen acht dagen, nadat zij is uitgebragt, is beteekend aan deugene, bij wien de goederen in beslag genomen zijn.

ZESDE AFDEELING.

Van het beslag op onroerend goed.

770a. In de gevallen, voorzien bij de arti-

kelen 303, 304, 305, 727 en 764 van dit wetboek, kan ook verlof verleend worden om beslag te leggen op een of meer bepaald aan te wijzen onroerende goederen van den schuldenaar.

Op dit beslag zijn van toepassing de bepalingen van de laatste zinsede van artikel 727 en de artikelen 728, 729, 731, 732, 733 en 734 van dit wetboek.

770b. Het beslag wordt gelegd in den vorm en met de gevolgen in de artikelen 504, 505 en 506 van dit wetboek vermeld, met deze uitzondering, dat de deurwaarder zich niet op het in beslag te nemen onroerend goed behoeft te begeven en dat in plaats van den titel, in artikel 504, 2°. genoemd, het verlof moet worden vermeld, uit krachte waarvan de inbeslagneming geschiedt.

Bovendien moet in het proces-verbaal van inbeslagneming op straffe van nietigheid worden aangewezen de regter, voor wien de vordering tot van-waardeverklaring zal worden ingesteld.

770c. De arrestant is verplicht om binnen veertien dagen, nadat dit beslag is gelegd, de door hem ingestelde vordering tot van-waardeverklaring tegen vertoon der dagvaarding te doen aantekenen ter griffie van het in het proces-verbaal van beslag genoemd regterlijk collegie in een tot dat doel te houden register.

770d. Zoodra na van-waardeverklaring van het beslag overgegaan wordt tot uitvoering van het vonnis, wordt dat beslag als een executoriaal beslag aangemerkt en geschiedt de verkoop overeenkomstig de bepalingen van de tweede afdeling van den derden titel van het tweede boek van dit wetboek.

De termijn van artikel 508 gaat in op den dag, waarop het vonnis van van-waardeverklaring wordt betekend.

770e. Onverminderd het bepaalde in artikel 732 van dit wetboek is de arrestant, die het gelegd beslag niet binnen den daartoe gestelden termijn door eene vordering tot van-waardeverklaring vervolgt, verplicht, op straffe van vergoeding van kosten, schade en interessen, zoo daartoe gronden zijn, de overschrijving in de openbare registers te doen doorhalen, binnen acht dagen, nadat de termijn voor het instellen der vordering tot van-waardeverklaring is verstreken.

770f. Indien de arrestant niet voldaan heeft aan het voorschrift van het vorig artikel, wordt de overschrijving van het proces-verbaal van

inbeslagneming in de openbare registers doorgehaald nit kracht van eene verklaring van den griffier van het overeenkomstig het tweede lid van artikel 770b, in het proces-verbaal van beslag aangewezen regterlijk collegie, vermeldende, dat binnen den in het vorig artikel vermelden termijn bij hem geen aantekening is geschied van het instellen der vordering tot van-waardeverklaring.

De doorhaling der overschrijving in de openbare registers zal evenzeer geschieden:

1°. nit kracht van de toestemming tot doorhaling der overschrijving van hem, ten wiens verzoeken zij is geschied, blijkende in voege als bepaald in artikel 1240 Burgerlijk Wetboek;

2°. uit kracht van het vonnis, houdende last tot opheffing van het beslag.

Buiten de toestemming der belanghebbenden wordt de overschrijving niet doorgehaald dan met inachtneming der bepaling van artikel 432 van dit wetboek met deze wijziging, dat de termijn van acht dagen na de beteekening van het vonnis vervangen wordt door dien van ééne maand na de uitspraak.

3°. uit kracht van eene verklaring van den griffier, vermeldende, dat van de instantie is afstand gedaan of dat dezelve is vervallen.

Indien de zaak naar een ander regterlijk collegie verwezen is, moet de hier bedoelde verklaring, met vermelding van het vonnis der verwijzing, worden afgegeven door den griffier van het collegie, waar de zaak ten gevolge der verwijzing behandeld is.

770g. De akte, waarbij tot de doorhaling wordt gemachtigd of een authentiek afschrift van zoodanige akte, alsmede de verklaringen, in het vorig artikel vermeld, blijven onder den hypotheekbewaarder berusten.

Een authentiek nittreksel van het vonnis houdende last tot opheffing van het beslag wordt hem ter hand gesteld.

V I J F D E T I T E L.

Van het doen van rekening en verantwoording.

771. Rekenplichtigen, die nalatig zijn in het doen van rekening, worden daartoe door de belanghebbenden, bij gewone dagvaarding, opgeroepen, en het geding wordt op de gewone wijze gevoerd.

772. Bij het vonnis, waarbij het doen van rekening gelast wordt, moet de tijd worden bepaald, binnen welken dit geschieden moet, en

een regter-commissaris benoemd, ten wiens overstaan de rekening zal worden gedaan.

De regter-commissaris bepaalt den dag, waarop de rekening zal worden gedaan.

Indien de rekenpligtige in gebreke blijft om op den bepaalden dag te verschijnen, of rekening te doen, zal hij, indien dit geëischt is, daartoe worden genoodzaakt, door de in beslagneming en den verkoop zijner goederen, tot zoodanig bedrag, als bij het vonnis zal worden bepaald.

De lijfswang kan ook tegen hem worden nitgesproken, indien de regter zulks noodig oordeelt.

773. Indien in hooger beroep een vonnis wordt vernietigd, waarbij een eisch tot het doen van rekening en verantwoording was afgewezen, zal de rekening gedaan en beoordeeld worden voor den regter, voor wien de eisch is ingesteld geweest, of voor zoodanigen anderen regter, als bij de nitspraak in hooger beroep daartoe zal worden aangewezen.

774. De rekening moet de werkelijke ontvangsten en nitgaven bevatten. In geval de ontvangsten de uitgaven te boven gaan, kan degene, aan wien de rekening gedaan wordt, van den regter-commissaris vorderen een bevelschrift tot de nitbetaling van dat meerdere; zonder dat hij geacht wordt daardoor de rekening te hebben goedgekeurd. Dit bevelschrift zal worden uitgegeven in den vorm vermeld in artikel 430.

775. De rekening zal aan de wederpartij worden beteekend, en de tot bewijs strekkende bescheiden tegen recief, of door middel van de griffie, worden medegedeeld. Deze beteekening zal binnen een termijn, door den regter-commissaris bij het doen der rekening vast te stellen, moeten geschieden.

Deze bescheiden zullen ongeregistreerd kunnen worden overgelegd.

Ingeval binnen voorzgeden termijn de beteekening niet heeft plaats gehad, zijn op den rekenpligtige van toepassing het derde en het vierde lid van artikel 772 van dit wetboek.

776. Indien zij, aan wie de rekening gedaan moet worden, verschillende procureurs hebben gesteld, en echter hetzelfde belang hebben, zal de hierboven vermelde beteekening en mededeeling alleen aan den oudsten procureur gedaan worden.

Indien zij echter verschillende belangen hebben, zal die mededeeling afzonderlijk geschieden aan ieder der door hen gestelde procureurs.

777. Binnen den tijd van eene maand na de beteekening zal degene, aan wien de rekening gedaan

wordt, dezelve goedkeuren, of anders aan zijne wederpartij eene schriftuur van debat doen beteekenen, ten zij de regter-commissaris, om billijke redenen, aan hem een langer uitstel verleend hebbe.

Binnen eenen gelijken termijn, na de beteekening der schriftuur van debat zal het aan hem, die de rekening gedaan heeft, vrijstaan aan zijne wederpartij eene memorie van contra-debat te doen beteekenen tot regtvaardiging van zijne rekening en oplossing van de daar tegen ingebragte bedenkingen. De wederzijdsche bescheiden zullen aan het slot der memorie worden vermeld, en zal daarvan mededeeling worden gegeven, tegen recief of door middel van de griffie.

Ook deze bescheiden zullen ongeregistreerd kunnen worden overgelegd.

778. Veertien dagen ten langste na de beteekening van deze memorie van contra-debat, of dadelijk na het verloop van den daartoe verleenden termijn, zal de regter-commissaris, ten verzoeken van de eerst gereede partij, gelasten dat partijen, op den dag en het uur bij het bevelschrift bepaald, voor hem zullen verschijnen, ten einde zich omtrent de betwiste artikelen te verklaren, en, ware het mogelijk, het daaromtrent eens te worden. Indien partijen niet kunnen overeenstemmen, zal de regter-commissaris van alles proces-verbaal opmaken, hij zal op den door hem te bepalen dag zijn verslag ter terechtzitting nitbrengen, en partijen zullen gehouden zijn zich, zonder nadere aanmaning, aldaar te bevinden, ten einde hare belangen moudeling te kunnen voordragen.

779. Bij het vonnis, dat op het debat van rekening valt, zal het bedrag van den geheelen ontvang en uitgaaf opgemaakt, en het saldo bepaald worden.

780. Geene herrekening zal toegestaan worden op grond van misslagen van berekening, weglatingen, valsche of dubbel gebragte posten, maar het zal partijen alleen vrijstaan daarvan de herstelling voor dezelfde regters te vorderen.

781. Indien hij, aan wien de rekening gedaan moet worden, verzuimd heeft zijne schriftuur van debat te doen beteekenen, of later op de bij artikel 778 bepaalde wijze, zijne belangen voor te dragen, wordt uitspraak gedaan op de overgelegde stukken, zonder dat tegen deze nitspraak verzet wordt toegelaten.

Indien, ten gevolge van deze nitspraak, de rekenpligtige eenige gelden verschuldigd is, zal hij dezelve, tot dat zij worden opgevorderd,

zonder daarvoor interessen verschuldigd te zijn, onder zich kunnen behouden.

782. Alle rekenplichtigen, die verlangen rekening te doen, kunnen bij weigering of nalatigheid van de belanghebbenden, om dezelve op te nemen en te sluiten, deze op de gewone wijze daartoe doen dagvaarden voor den regter waarvoor de rekenplichtige tot het doen van rekening zou kunnen worden geroepen.

783. In dit geval, wordt tot het benoemen van eenen regtercommissaris, ten wiens overstaan de rekening kan geschieden, en tot het opnemen, debatteren en sluiten derzelve geprocedeerd, op de gewone wijze, en met in achtneming der bijzondere voorschriften van dezen titel.

784. Indien echter beneficiaire erfgenamen, curators in nalatenschappen, welke onder het voorregt van boedelbeschrijving zijn aanvaard, curators in onbeheerde nalatenschappen of andere rekenplichtigen, verlangen rekening te doen, en dezelve moet gedaan worden, het zij aan eene massa van belanghebbenden, het zij aan belanghebbenden welke slechts ten deele bekend zijn, het zij er eindelijk afwezig onder dezelve behooien, vervoegen zich de rekenplichtigen bij reqlieste tot den regter in artikel 782 vermeld, met verzoek om bepaling van eenen hekwaren termijn, tegen welken alle, zoo bekende als onbekende of afwezige belanghebbenden bij openbare dagvaarding zullen worden opgeroepen.

785. Die termijn wordt, nadat het openbaar ministerie is gehoord, bepaald naar gelang van den vermoedelijken afstand der woon- of verblijfplaatsen van de belanghebbenden, en tevens bevolen dat de dagvaarding, naar mate der meerdere of mindere belangrijkheid der zaak, het zij eens het zij meermalen, zal worden geplaatst in een of meer dagbladen, bij het bevel aan te wijzen, en tevens, dat afschrift daarvan worde aangeplakt aan de vergaderplaats van het regterlijk kollegie.

786. Het bevel houdt in den last om daarenboven de bekende belanghebbenden op te roepen, bij circulaire brieven, door middel der griffie; de verzoeker duidt te dien einde, bij zijn verzoekschrift, de namen en woonplaatsen derzelve aan.

787. De rekenplichtige legt zijne te doene rekening met de bescheiden, tegen recief gedurende den loop des termijns, ter griffie neder, ter inzage der belanghebbenden, en kondigt zulks aan in de dagvaarding en in de circulaire.

Deze bescheiden zullen ongeregistreerd kunnen worden overgelegd.

788. Ten dage dienende, wordt, tot het einde bij artikel 783 nitgedrukt, tusschen de verschijnende partijen, op de gewone wijze, en met in achtneming der verdere bijzondere bepalingen van dezen titel, geprocedeerd.

789. Tegen alle andere zoo bekende als onbekende, belanghebbenden, wordt verstek verleend en voor het profijt van dien, eene tweede oproeping bevolen, op gelijke wijze als bij de artikelen 785 en 786 is voorgeschreven, en zal de zaak ten opzichte der gedaagden die verschenen zijn, worden aangehouden, tot den dag waarop dezelve op nieuw moet dienen om alsdan tusschen deze te worden voortgeprocedeerd, en tegen alle anderen een tweede verstek te erlangen.

790. Het eindvonnis daarna te vellen is tusschen alle partijen verbindende, en geen verzet daartegen wordt aan de defaillanten toegelaten.

791. Indien er rangregeling moet plaats hebben, geschiedt dezelve overeenkomstig de voorschriften daaromtrent in dit Wetboek voorkomende.

792. De rekenplichtigen kunnen zich, hangende de geschillen over de rangregeling, ontlasten van het onder hen berustende saldo, door overstorting in de kas der geregtelijke consignatien, en die overstorting kan ook op de vordering van belanghebbenden bevolen worden.

793. Indien, in de gevallen bij artikel 784 vermeld, op de dagvaarding aldaar voorgeschreven, niemand verschijnt, wordt verstek verleend, en voor het profijt van dien, eene tweede dagvaarding en oproeping bevolen, en indien daarop mede niemand verschijnt, de rekening gesloten, en het saldo zoodanig bepaald als de regter overeenkomstig de bescheiden regtmatig oordeelt. Tegen dit vonnis wordt geen verzet toegelaten.

ZESDE TITEL.

Van eenige bijzondere regtsplegingen.

EERSTE AFDEELING.

Van aanbieding van betaling en geregtelijke bewaargering of consignatie.

794. Het proces-verbaal van aanbod van betaling moet de zaken of den aard der geldspecien welke men aanbiedt behelzen.

Hetzelve moet geschieden aan den persoon of de woonplaats van den schuldeischer, en in hetzelfde moet vermeld worden het antwoord van den

schuldeischer of indien hij afwezig is van den persoon aan wien het aanbod is gedaan.

Dit antwoord wordt door den schuldeischer of bij deszelfs afwezigheid door den persoon die het antwoord gegeven heeft ondertekend.

Indien de schuldeischer of de persoon die het antwoord gegeven heeft weigeren te teekenen of verklaren zulks niet te kunnen doen, moet daarvan melding worden gemaakt in het proces-verbaal hetwelk door den notaris of deurwaarder moet worden gedagteekend en geteekend en waarvan afschrift aan den persoon of de woonplaats van den schuldeischer moet worden gelaten, alles op straffe van nietigheid.

Ingeval de notaris of deurwaarder noch den schuldeischer, noch iemand van diens huisgenooten aan zijne woonplaats vindt, handelt hij als in artikel 2 van dit Wetboek is bepaald.

795. Indien de aangeboden zaak of geldsom door den schuldeischer niet wordt aangenomen, mag de schuldenaar dezelve in geregelijke bewaring stellen, mits in acht nemende hetgeen voorgeschreven is in de tweede afdeeling van den vierden titel des derden boeks van het Burgerlijk Wetboek.

796. De eisch tot van-waarde of tot nietigverklaring der gedane aanbiedingen of der bewaargeving wordt als eene gewone vordering behandeld. (1) Indien zoodanige aanbieding of bewaargeving in eene hangende zaak voorkomt, wordt zij als een incident behandeld.

797. De vrijwillige of geregelijke bewaargeving verkort geenszins de regten welke uit gedane inbeslagneming, zoo die heeft plaats gehad, zijn ontstaan, en moet aan de arrestanten en opposanten worden beteekend.

TWEDE AFDEELING.

Van de magtiging eener getrouwde vrouw.

798. Indien een man, hetzij omdat hij onder curatele gesteld is, of om andere redenen zich in de onmogelijkheid bevindt om zijne vrouw te magtigen, of indien hij een tegenstrijdig belang heeft, moet de vrouw, die magtiging noodig heeft, om deze te verkrijgen een verzoekschrift indienen aan den kanton-regter, die daarop zijne beschikking stelt.

(1) Door eene schrijffout komt het woord „behandeld” volgens art. 112 der wet van 7 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 103) tweemaal achter elkaar in art. 796 voor. (Officiële aant.)

799. Indien de vrouw beweert, dat de man die de magtiging kon geven dezelve weigert, kan de regtbank op het verzoek geen nitspraak doen, dan na den man te hebben gehoord, of nadat hij behoorlijk zal zijn opgeroepen.

800. Wanneer in een regtsgeding tegen eene getrouwde vrouw, de man is opgeroepen om haar te magtigen, en deze niet verschijnt, zal de regter die magtiging verleenen.

DERDE AFDEELING.

Van het sluiten des huwelijks.

801. Bij sluiting des huwelijks moet het verzet gedaan worden bij eene akte, zoo wel aan den ambtenaar van den burgerlijken stand, als aan de partij tegen welke het verzet gerigt is, door eenen deurwaarder beteekend.

Deze akte zal bevatten de gronden van het verzet, en de hoedanigheid welke aan den opposant regt geeft om tegen het huwelijk op te komen.

Dezelve zal insgelijks bevatten de kens van eene woonplaats in de gemeente of gemeenten waar het huwelijk moest voltrokken worden; alles op straffe van nietigheid.

802. De eisch tot opheffing van het verzet moet op de gewone wijze worden aangebragt en behandeld voor de arrondissements-regtbank, binnen welke ressort woonplaats is gekozen, en welke daarop met den meest mogelijken spoed beslissen zal.

Indien woonplaats is gekozen onder het ressort van meer dan eene arrondissements-regtbank, zal de zaak worden aangebragt voor eene dier regtbanken ter keuze van den aanlegger.

803. Van het vonnis, waarbij op de vordering tot opheffing van het verzet tegen het huwelijk is nitspraak gedaan, kan onmiddellijk het hooger beroep geschieden en moet het worden ingesteld binnen veertien dagen na de uitspraak; en ook voor het hooger beroep geldt de bepaling des vorigen artikels.

VIERDE AFDEELING.

Van de scheiding van goederen.

804. Geen regtsgeding tot scheiding van goederen zal door de vrouw kunnen worden aangevangen, zonder autorisatie van den president der regtbank van het arrondissement binnen hetwelk haar man woonachtig is.

805. Tot dat einde zal de vrouw welke scheiding van goederen vraagt, zich tot den president wenden

met een verzoekschrift hare gronden bevattende, en zal deze bij bevelschrift op hetzelfde geplaatst, partijen gelasten om op eenen bepaalden dag en een bepaald uur in persoon voor hem te verschijnen, ten einde tusschen dezelve, zoo inogelijk, eene bevrediging door zijne tusschenspraak te bewerken.

Van dit bevelschrift en verzoekschrift zal ten minste drie dagen vóór den bepaalden dag van verschijning een afschrift aan den man betekend worden.

806. Ingeval de vrouw ten bepaalden dage niet verschijnt, zonder van eenige wettige redenen te doen blijken, wordt haar verzoek beschonwd als vervallen.

Indien partijen, beide verschenen zijnde, niet vereenigd hebben kunnen worden, of indien de man behoorlijk geroepen, niet is verschenen, verleent de president aan de vrouw de gevraagde autorisatie tot dagvaarding voor de regtbank.

Van den nitslag dezer verschijning wordt een proces-verbaal opgemaakt.

807. De eisch tot scheiding zal openbaar worden bekend gemaakt, door middel van aankondigingen, angeplakt in de gehoorzaal en aan het gebouw van de regtbank, en geplaatst in een der dagbladen van de provincie, of bij gebreke daarvan, in dat eener naburige provincie.

Die aankondigingen moeten behelzen:

1°. De vermelding van den eisch tot scheiding van goederen, en de dagteekening daarvan;

2°. De namen, voornamen, het beroep en de woonplaats der echtgenooten.

De aanpakking geschiedt door eenen deurwaarder en deze zal daarvan proces-verbaal opmaken.

808. De maatregelen, welke de vrouw naar aanleiding van artikel 245 van het Burgerlijk Wetboek mag in het werk stellen, zijn de verzegeeling, boedelbeschrijving en waardering van goederen, conservatoir beslag op de roerende goederen van de gemeenschap of van de vrouw, en conservatoir beslag op de onroerende goederen der gemeenschap, overeenkomstig de bepalingen van de tien volgende artikelen.

808a. Het verlof om een of meer dezer maatregelen te nemen zal aan den president der Regtbank kunnen worden gevraagd bij of na het indienen van het verzoekschrift in artikel 805 bedoeld.

De president kan alvorens die bewilliging te verleenen, indien hij dit noodig oordeelt, den man oproepen.

808b. Op het beslag op de roerende goederen van de gemeenschap of van de vrouw zijn toepasselijk de tweede zinsnede van het eerste lid en het derde lid van artikel 440, de artikelen 443, 444, 447, 448, het eerste lid van artikel 450, de artikelen 452, 453, 454 en 733 van dit wetboek.

Tot bewaarders van het goed zullen niet mogen worden aangesteld de arrestante, noch de kinderen of kleinkinderen der beide echtgenooten of van een hinner, tenzij met nitdrukkelijke toestemming van den gearresteerde.

808c. Onder het beslag zullen niet begrepen worden de roerende goederen, welke door den gearresteerde worden aangetoond, niet tot de gemeenschap of niet aan de vrouw te behooren, alles behoudens ieders regt, waarover hetzij krachtens artikel 808d, hetzij bij de toepassing van het laatste lid van artikel 808e, de beslissing des registers kan worden ingeroepen.

808d. Die eigenaar beweert te zijn der in beslag genomene goederen of van een gedeelte daarvan, kan tegen de inbeslagneming opkomen op de wijze in artikel 456 bedoeld.

808e. Het vonnis houdende afwijzing van den eisch tot scheiding beveelt tevens de opheffing van het beslag.

Bij toewijzing der scheiding houdt het beslag op door de werkelijke verdeling der goederen van de gemeenschap of door de afgifte aan de vrouw van hare goederen.

808f. Op het beslag op de onroerende goederen van de gemeenschap is het bepaalde bij het eerste lid van artikel 770b toepasselijk.

808g. De overschrijving van het beslag op de onroerende goederen wordt in de openbare registers doorgehaald:

1°. uit kracht van de toestemming der vrouw tot doorhaling van de overschrijving, blijkende in voege als bepaald in artikel 1240 van het Burgerlijk Wetboek.

2°. uit kracht van het vonnis houdende afwijzing van den eisch tot scheiding of last tot opheffing van het beslag. Buiten de toestemming der belanghebbenden wordt de overschrijving niet doorgehaald dan met inachtneming der bepaling van artikel 432 van dit wetboek met deze wijziging, dat de termijn van acht dagen na de teekening van het vonnis vervangen wordt door dien van ééne maand na de uitspraak.

3°. uit kracht van eene verklaring van den griffier bij het regterlijk collegie, waar de eisch

tot scheiding laatstelijk aanhangig was, dat van de instantie is afstand gedaan of dat dezelve is vervallen.

4°. ambtshalve door den hypotheekbewaarder bij de overschrijving van de akte van scheiding der huwelijksgemeenschap of een uittreksel daarvan.

Artikel 770_g van dit wetboek is ook hier van toepassing.

808A. Opheffing van het beslag op de roerende of onroerende goederen, hetzij geheel, of ten deele, wordt tegen voldoende zekerheidsstelling op verzoek van den man bevolen door den regter, voor wien de eisch tot scheiding aanhangig is.

Magtiging tot vervreemding of bezwaring van de in beslag genomen goederen kan door denzelfden regter worden verleend, onder zoodanige voorwaarden, als door hem noodig zullen worden geacht om te voorkomen, dat de belangen der vrouw daardoor worden benadeeld.

In beide gevallen wordt de vrouw vooraf gehoord of moet blijken, dat zij tot dat einde behoorlijk is opgeroepen.

808i. Het beslag op de roerende of onroerende goederen verhindert niet de inbeslagneming en uitwinning daarvan door derden wegens schulden vóór de inbeslagneming aangegaan.

Het overschot van de opbrengst eener door derden vervolgdte uitwinning wordt ten behoeve van de belanghebbenden geconsigneerd.

808j. Het beslag op de roerende of onroerende goederen laat ongedeerd het aan den man toekomend genot der inkomsten, onverminderd zijne verplichtingen tegenover zijne vrouw krachtens de wet of huwelijksche voorwaarden.

809. Behoudens de voorzieningen, strekkende tot bewaring van regt, mag er op den eisch van scheiding geen vonnis worden uitgesproken, dan eene maand nadat de hierboven voorgeschrevene formaliteiten zullen zijn in acht genomen.

810. De enkele bekentenis van den man geldt niet als bewijs, al ware het ook dat er geene schuldeischers mogten zijn.

811. De scheiding van goederen zal openbaar worden aangekondigd :

1°. Door een uittreksel van het vonnis, hetwelk gedurende een jaar angeplakt zal zijn in de gehoorzaal der regtbank van het arrondissement, alwaar de man zijne woonplaats heeft;

2°. Door het aanplakken van een gelijk uittreksel in de gemeente alwaar de man zijne woonplaats heeft, op de plaatsen alwaar zulks te doen gebruikelijk is;

3°. Door de driemaal herhaalde plaatsing van zoodanig uittreksel in een der dagbladen der provincie, of, bij gebreke van dien, in een dagblad van eene naburige provincie, en zulks met tusschenpozing van eene maand telken reize.

Dat uittreksel moet bevatten de dagteekening van het vonnis en de aanduiding der regtbank, door welke hetzelfde gewezen is; de namen, voor- en achternamen, het beroep en de woonplaats der echtgenooten.

812. De vrouw mag niet begiennen het vonnis ten uitvoer te leggen dan van den dag af, waarop de bij het voorgaande artikel voorgeschrevene formaliteiten zullen vervuld zijn, zonder dat zij echter behoefte te wachten tot dat de termijn van een jaar, vastgesteld bij n°. 1 van het voorgaande artikel, verlopen zij.

813. Indien de vereischten, in deze afdeling voorgeschreven, in acht genomen zijn, zal, nadat de termijn, waarvan in het voorgaande artikel gesproken wordt, verschenen is, het vonnis van scheiding ook ten aanzien van de schuldeischers van den man geldig zijn.

814. De van de goederen gescheiden vrouw, die van de gemeenschap wil afstand doen, moet deswege hare verklaring afleggen ter griffie van de regtbank, door welke op de eisch van scheiding is regt gesproken.

815. De akte, waarbij de gemeenschap van goederen wordt hersteld, moet op dezelfde wijze worden bekend gemaakt als bij artikel 811, n°. 2 en 3, ten aanzien der scheiding van goederen is voorgeschreven.

VIJFDE AFDELING.

Van echtscheiding.

816. De echtgenoot, die eenen eisch tot echtscheiding wil doen, is verplicht aan de regtbank in te dienen een verzoekschrift, bevattende de opgave der daadzaken en der te nemen conclusien, met bijvoeging der tot bewijs strekkende stukken.

Dit verzoekschrift moet aan den voorzitter, of aan den regter die deszelfs plaats vervult, overhandigd worden door den eischenden echtgenoot in persoon, aan welken de voorzitter zoodanige bedenkingen zal voorhouden, als hij zal oordeelen te behooren.

Indien de eischer wettiglijk verhinderd is om zich bij den president te vervoegen, zal deze zich naar deszelfs woonplaats begeven, om hem zijne bedenkingen onder het oog te brengen.

Indien de eischer woonachtig is buiten de plaats alwaar de regtbank is gevestigd, kan de president dit aan den kantonregter opdragen, welke daarvan een proces-verbaal zal opmaken en dit zonder verwijl aan hem inzenden.

817. Indien de eischer volhardt, zal de voorzitter aan den voet of kant van het verzoekschrift gelasten, dat beide echtgenooten op eenen bepaalden dag en uur voor hem zullen verschijnen.

Een afschrift van dat bevel zal door den griffier aan den verweerder worden toegezonden.

818. De echtgenooten zijn gehouden in persoon te verschijnen, zonder zich door nabestaanden, of raadslieden te kunnen doen bijstaan.

819. Op den bepaalden dag maakt de president aan beide echtgenooten of aan den eischer, indien deze alleen verschenen is, zoodanige aanmerkingen als hij raadzaam oordeelt om eene verzoening te weeg te brengen. Ingeval de eischer niet verschijnt zonder van eenige wettige reden te doen blijken, wordt het verzoek van echtscheiding gehouden voor vervallen.

Van den uitslag van deze verschijning wordt een proces-verbaal opgemaakt.

820. De president kan, bij niet-vereeniging, de vrouw magtigen in hetzelfde proces-verbaal, om bij voorraad haren intrek te nemen in zoodanig huis, als partijen zullen zijn overeengekomen of als hij van ambtswege zal aauwijken, en tevens bevelen dat de goederen tot haar dagelijks gebruik strekkende, aan haar zullen worden ter hand gesteld. Ingeval hij bij voorraad bepalen bij wien der echtgenooten de kinderen inmiddels zullen verblijven.

De president zal ook, daartoe gronden vindende, de som kunnen bepalen welke voorloopig door den echtgenoot zal worden verstrekt, tot onderhoud van de vrouw en de kinderen welke bij laatstgemelde mogten verblijven.

Deze beschikkingen behouden gedurende het regtsgeding hare kracht, totdat de regter omtrent het onderwerp dier beschikkingen mogt hebben uitspraak gedaan.

821. Indien de president de echtgenooten niet heeft kunnen vereenigen, verleent hij aan den eischer verlof om bij gewone dagvaarding den eisch tot echtscheiding in te stellen.

Indien de vrouw eischeres is, zal zij dien eisch moeten instellen binnen veertien dagen na het daartoe verleende verlof; bij gebreke van dien zullen de voordeelen vervallen, welke haar krachtens het vorige artikel mogten zijn toegekend.

822. De zaak zal behandeld worden in denzelfden vorm, welke voor andere vorderingen is vastgesteld; zij zal met gesloten deuren worden bepleit, doch het vonnis zal in het openbaar worden uitgesproken.

823. Indien er gronden zijn om bewijs bij getuigen toe te laten, zal het verhoor der getuigen op de teregtzitting, doch met gesloten deuren, plaats hebben.

824. De incidentele vorderingen, gedaan naar aanleiding van artikel 268 en 269 van het Burgerlijk Wetboek en die tot wijziging of opheffing der presidiale beschikkingen bedoeld bij artikel 820 van dit wetboek, zullen bij met redenen omkleede conclusiën worden gedaan.

825. De maatregelen, welke de vrouw naar aanleiding van artikel 270 van het Burgerlijk Wetboek mag nemen tot bewaring van haar regt, zijn dezelfde als die, welke haar ingeval van aangevraagde scheiding van goederen in artikel 808 van dit wetboek zijn toegekend. Zij zal echter tot het leggen van conservatoir beslag alleen verlof kunnen bekomen in geval van gegronde vrees voor verduistering.

826. De formaliteiten voor de echtscheiding voorgeschreven, zijn mede toepasselijk op de vordering tot scheiding van tafel, bed en bijwoning, wegens bepaalde oorzaak.

827. Het voorschrift van artikel 1951 van het Burgerlijk Wetboek is toepasselijk, zoo wel bij de vordering tot scheiding van tafel, bed en bijwoning wegens bepaalde oorzaak, als bij de vordering van echtscheiding; met deze bepaling echter voor de beide regtsgedingen, dat de ouders en kinderen der echtgenooten zich van het geven van getuigenis zullen kunnen versoonen.

828. De vonnissen, waarbij echtscheiding of de scheiding van tafel en bed uitgesproken wordt, moeten openbaar worden gemaakt, op de wijze bij artikel 811 hiervoren vastgesteld.

ZESDE AFDEELING.

Van de aanvulling of verbetering van de akten van den burgerlijken stand.

829. Degene die, krachtens artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek, de aanvulling of verbetering van eene akte van den burgerlijken stand in regten wil doen bevelen, moet daartoe aan de regtbank, waarvan in artikel 71 van hetzelfde Wetboek is melding gemaakt, een met redenen bekleed verzoekschrift indienen.

830. Indien de regtbank beveelt dat de belanghebbende partijen zullen opgeroepen worden, geschiedt zulks bij dagvaarding, of indien het verzoek gedaan wordt in een aanhangig regtsgeleding bij akte van procureur tot procureur.

831. De zaak zal op den bepaalden dag ter rolle gebragt en als eene gewone vordering behandeld worden.

832. Het vonnis is aan hooger beroep onderworpen, al ware ook de verzoeker van aanvulling of verbetering alleen in het geding.

In het laatstgemelde geval zal het hooger beroep worden vervolgd op een eenvoudig verzoekschrift.

ZEVENDE AFDEELING.

Van dwanguitgifte van akten.

833. Die zich in den loop van een geding een afschrift of uittreksel wil doen afleveren van eene akte, waarin hij geene partij is geweest; moet zijnen eisch tot dwanguitgifte doen bij eene eenvoudige akte van procureur tot procureur.

834. De eisch zal ten dage bij de akte bepaald, op de terechtzitting gebragt worden.

835. De ten uitvoerlegging van het vonnis, niettegenstaande verzet of hooger beroep, kan, indien de regter daartoe gronden vindt, bevolen worden.

836. Op de vertooning van het vonnis moet het afschrift of uittreksel der akte door den notaris of bewaarder worden afgeleverd, en daarvan proces-verbaal door hem worden opgemaakt.

Partijen kunnen bij het opmaken van dat proces-verbaal tegenwoordig zijn, en hunne aanmerkingen in hetzelfde bijvoegen.

837. Indien er geschillen deswege mogten ontstaan, zullen dezelve op eenen bij het proces-verbaal bepaalden dag en zonder eenige nadere aanzegging ter rolle worden gebragt; de bewaarder der akte zal dezelve moeten medebrengen, indien gronden daartoe aanwezig zijn.

De regtbank zal in dat geval, na de oorspronkelijke akte met het afschrift of het uittreksel vergeleken te hebben, deswege uitspraak doen.

De kosten van het proces-verbaal, en die van de reis of verplaatsing des bewaarders, benevens die van het afschrift of uittreksel, moeten door den eischer voorgeschoten worden.

838. De griffiers en andere bewaarders van openbare registers moeten daarvan, zonder regterlijk bevel, tegen betaling der hun toekomende

regten, afschrift of uittreksel afleveren aan alle degenen die zulks vorderen, op straffe van vergoeding van kosten, schaden en interessen. Niettemin zullen aan hen die geene partijen in de zaak zijn geweest geene uitgiften van arresten of vonnissen in strafzaken kunnen worden uitgereikt, zonder magtiging van den voorzitter van het hof of de regtbank, welke dezelve geveld heeft, en het verzoek daartoe zal alleen worden toegestaan op het bewijs, dat de verzoeker daarbij belang heeft.

839. De notarissen of andere houders van minuten of akten moeten daarvan tegen betaling der kosten afschrift uitreiken, zoo wel aan de onmiddellijk belanghebbende personen, als aan hunne erfgenamen of regtverkrigenden.

In geval van weigering, kunnen zij daartoe veroordeeld worden, met vergoeding van kosten, schaden en interessen, indien daartoe gronden aanwezig zijn, en zelfs bij lijfswang.

840. Het geschil deswege wordt als eene gewone vordering behandeld, en de regter kan, indien hij daartoe gronden vindt, de ten uitvoerlegging van het vonnis bij voorraad bevelen, niettegenstaande verzet of hooger beroep.

Ten aanzien van de schadevergoeding echter is dit laatste alleen toegestaan tegen voldoende zekerheid.

841. De partij, welke zich eene tweede of verdere grosse wil doen afgeven, zal tot dat einde een verzoekschrift indienen bij de regtbank van het arrondissement waarin de bewaarder zijne woonplaats heeft; zij moet, krachtens het bevelschrift dat daarop vallen zal, bevel doen aan den bewaarder om op eenen bepaalden dag en nur de afgifte te doen en aan de belanghebbende partijen, om bij de afgifte tegenwoordig te zijn; aan den voet van de tweede grosse moet melding worden gemaakt van dat bevelschrift, mitsgaders van de som voor welke het stuk ten uitvoer kan worden gelegd, indien de schuldvordering gedeeltelijk is voldaan of afgestaan.

842. In geval van tegenspraak wordt het geschil voor de regtbank gebragt.

843. Aan dezelfde partij mag geene tweede of verdere uitgifte in executorialen vorm van een vonnis gedaan worden, dan krachtens een bevelschrift van den voorzitter der regtbank, door welke hetzelfde gewezen is; en moeten hieromtrent daarenboven worden in acht genomen de vormen welke voorgeschreven zijn ter bekoming van tweede grossen van akten.

ACHTSTE AFDEELING.

Van regtsweigering.

844. Er bestaat regtsweigering, indien de regters weigeren op verzoekschriften te beschikken, of een voor hen aanhangig regtsgeding te bealissen.

845. Het bewijs van regtsweigering wordt daar-gesteld door twee geregtelijke aanmaningen aan de regters gedaan in den persoon van den griffier, en beteekend van drie tot drie dagen ten minste, ten aanzien van de kanton-regters, en van acht tot acht dagen ten minste, ten aanzien der andere regters. Alle deurwaarders, daartoe verzocht, zijn gehouden deze aanmaningen te doen, op straffe van afzetting.

De regter kan, zes dagen na de tweede aan-maning, tot vergoeding van kosten, schaden en interessen worden vervolgd.

846. De regtsvordering uit hoofde van regts-weigering tegen eenen kanton-regter, tegen eene arrondissement-regtbank, of tegen iemand van hare leden, zal gebragt worden in het eerste en hoogste ressort voor het geregtshof.

De regtsvordering tegen een geregtshof, of tegen een van deszelfs leden, mitgaders tegen een lid van den hoogen raad, zal gebragt worden voor den hoogen raad.

847. De voorgeschreven regtsvordering zal worden aangelegd bij wege van een verzoekschrift ingediend bij het hof hetwelk er kennis van moet nemen.

Het verzoekschrift zal, behalve door den pro-cureur ook geteekend worden door den verzoeker of zijnen bij authentieke en bijzondere volmagt daartoe gemagtigde en welke volmagt bij het verzoekschrift zal worden gevoegd; alles op straffe van nietigheid.

De bewijsstukken, indien er eenige zijn, zullen er worden bijgevoegd, en de verzoeker zal woon-plaats kiezen in de plaats daar het hof zitting houdt.

848. Het hof zal bevelen dat het verzoekschrift worde medegedeeld aan den regter tegen wien het gerigt is. Daartoe zal een afschrift van dat bevel en van het verzoekschrift, met de daarbij gevoegde bewijsstukken, binnen eenen termijn van veertien dagen, ter griffie van dien regter worden beteekend.

849. Binnen veertien dagen na die beteekening, is deze regter gehouden zijne middelen van ver-1896.

dediging in te brengen bij een schriftelijk ant-woord ter griffie van het hof, dat over de aan-klagte oordeelt, en dat antwoord aan den verzoeker te beteekenen.

850. De regters, tegen welke de vordering gerigt is, zullen zich, gedurende het onderzoek daarvan, onthouden van de kennisneming van het bij hen aanhangig geding, waarin de beweerde regtsweigering heeft plaats gehad, mitgaders van alle zaken, welke hij, die vordering heeft gedaan, bij hunne regtbank mogt aanhangig hebben, op straffe van nietigheid der vonnissen.

Zij zullen zich, op gelijke wijze en mede op straf van nietigheid, moeten onthouden van de kennisneming der bij hunne regtbank aanhangige zaken waarin naastbestaanden in de regte linie van hem die de vordering gedaan heeft of deszelfs echtgenoot partij zijn, indien zulks door deze wordt gevorderd.

851. Het hof, waarvoor de vordering wegens regtsweigering aanhangig is gemaakt, zal op de stukken, na den afloop van de hiervoren bepaalde termijnen, uitspraak doen, ten zij hetzelve het indienen van nadere memorien mogt toelaten.

Die memorien zullen beteekend worden op dezelfde wijze als bij de artikelen 847 en 848 is voorgeschreven.

852. Indien de regtsvordering gegrond is, zal de regter worden veroordeeld tot vergoeding van kosten, schaden en interessen jegens den verzoeker.

Het geding waarin eene regtsweigering heeft plaats gehad, zal, zoo daartoe gronden zijn, naar eenen anderen regter worden verwezen.

853. (*Vervallen*).

NEGENDE AFDEELING.

Van overtredingen van ambtenaren van den burgerlijken stand, notarissen en andere ambtenaren.

854. De overtredingen van ambtenaren van den burgerlijken stand, notarissen en andere ambte-naren, waarvan, volgens de wet, de burgerlijke regter kennis neemt, zullen, zoo wel in eersten aanleg als in hooger beroep, op dezelfde wijze als strafzaken ter kennisneming van de arron-dissements-regtbank worden vervolgt en beregt.

TIENDE AFDEELING.

Van de toelating om kosteloos te procederen.

855. Aan zoodanige personen, welke, eischende of verwerende, in regten mogten willen optreden,

en die van hun onvermogen om proces-kosten te dragen kunnen doen blijken, kan door den regter, bij wien het regtsgeding of geschil moet worden aangevangen of hangende is, vergunning worden verleend om kosteloos te procederen.

Arme of onvermogene vreemdelingen, mitsgaders buitenlandsche armen-directien of kerkbesturen zijn hiervan uitgesloten, ten zij bij uitdrukkelijke overeenkomst anders mogt zijn bedongen.

856. Die vergunning wordt verzocht, bij requeste op ongezegeld papier geschreven, en door eenen procureur, des noods door den president daartoe aangewezen, ondertekend, indien het verzoek aan een hof of aan eene arrondissements-regtbank is gericht.

857. Hetzelve bevat de voordragt der daadzaken en summier opgave van de gronden der vordering of verdediging des verzoekers.

858. Bij hetzelve moet worden overgelegd een certificaat van het onvermogen des verzoekers, afgegeven door het hoofd van het bestuur zijner woonplaats, op het getuigenis, het zij van wijk- of buurtmeesteren, het zij van ten minste twee bekende en geloofwaardige manspersonen.

859. Het hof of de regtbank beveelt, bij eenvoudig appointement op het request, de oproeping van de wederpartij des verzoekers tegen eenen bekwamen termijn, voor twee commissarissen uit haar midden, bij het appointement benoemd, en voegt, naar gelang der zaak, aan den verzoeker, eenen procureur of eenen advocaat en procureur toe, om hem op de comparitie bij te staan.

860. Het request en appointement wordt van wege den verzoeker, door eenen deurwaarder ten minste vier dagen vóór den bepaalden dag der comparitie, aan den persoon of aan de woonplaats der wederpartij, kosteloos beteekend, met achterlating van een afschrift van hetzelve.

Dit exploit zal gratis worden geregistreerd en, even als het daarvan te geven afschrift, vrij van zegel zijn.

861. Indien de geroepene partij op den bepaalden tijd voor commissarissen verschijnt, zal zij het verzoek kunnen tegenspreken.

862. Het Hof of de Regtbank onderzoekt, op rapport van commissarissen, of genoegzaam van het onvermogen des verzoekers blijkt, en staat in dat geval het verzoek toe, tenzij de regter reeds bij voorraad mogt bevinden, dat de voorgenomene vordering of verdediging klaarblijkelijk van allen grond is ontbloot.

863. (*Vervallen*).

864. Bij toewijzing wordt aan den verzoeker een procureur of een advocaat en een procureur toegevoegd, indien hij daarvan niet reeds voorzien is, ten einde hem kosteloos bij te staan.

865. Indien de verkrijger der kosteloze toelating in eersten aanleg is in het ongelijk gesteld, zal hij in hooger beroep of in cassatie, niet kosteloos kunnen procederen, alvorens van den hooger regter op nieuw daartoe te zijn toegelaten, op dezelfde wijze als voor den eersten aanleg is voorgeschreven.

Indien hij echter in eersten aanleg in het gelijk is gesteld, behoeft hij geene nadere toelating om in hooger beroep of cassatie kosteloos te procederen, en wordt hem alleen op zijn verzoek een advocaat en procureur toegevoegd.

866. Alle exploiten zullen worden gedaan door eenen deurwaarder, woonachtig in het kanton, binnen hetwelk het exploit moet geschieden, of indien er geen is, door eenen deurwaarder uit een nabij gelegen kanton.

867. Het vonnis van toelating om kosteloos te procederen, mitsgaders al de akten, welke hetzelve zijn voorafgegaan, zijn vrij van zegel en zullen gratis worden geregistreerd; ook zullen daarvan geene salarissen van deurwaarders, procureurs of advocaten kunnen worden berekend, noch in eenig geval, het zij op den verzoeker, het zij op de wederpartij, kunnen worden verhaald.

868. Het gevolg van de verleende toelating om kosteloos te procederen, is, dat de geregtelijke akten van de zijde des verkrijgers in debet voor zegel zullen worden gevisceerd en geregistreerd, en dat ook de daarop verschuldigde griffie-regten en judiciële boeten in debet zullen worden gesteld, mitsgaders dat aan hem, die de toelating verkregen heeft, geen salaris van praktizijns of deurwaarders, aan zijne zijde gevallen, kan worden in rekening gebracht. (1)

869. Indien de wederpartij van hem die de toelating verkregen heeft in het ongelijk gesteld, en dienvolgens in de kosten verwezen wordt, zullen de salarissen van praktizijns en deurwaarders, mitsgaders de griffie-, zegel- en registratie-regten en judiciële boeten op denzelfden kunnen worden verhaald, even als of er niet kosteloos ware ge-procedeerd. (1)

(1) Bij de wet van 31 December 1856 (*Staatsblad* n°. 165) zijn de griffie-regten afgeschaft en ten gevolge van de wet van 7 April 1869 (*Staats-*

870. Indien daarentegen de verkrijger der toelating bij eindvonnis in het ongelijk gesteld, en in de kosten verwezen wordt, staat het de wederpartij vrij, om de kosten van hare zijde gevallen, op hem, zoo mogelijk, te verhalen.

871. Indien er grond is, om bij eenen kanton-regter kosteloos te procederen, gelden ook daar de vorenstaande bepalingen, onder de navolgende wijzigingen:

1°. Dat het verzoekschrift alleen door of namens den verzoeker behoeft te zijn onderteekend;

2°. Dat de wederpartij voor den kanton-regter wordt opgeroepen, en door dien wordt gehandeld en beslist overeenkomstig de artikelen 860, 861, 862 en 863;

3°. Dat geene toevoeging van praktizijn, bij artikel 864 vermeld, plaats heeft.

872. Indien in het algemeen behoeftigen in dezen titel omschreven, buiten eigenlijk regts-geding, eenige geregteijke magtiging, goedkeuring of andere regterlijke beschikking op eenvoudige requesten of andere aanvragen behoeven, kunnen zij, voorzien van het bewijs van onvermogen, bij artikel 858 vermeld, hunne requesten daartoe strekkende, met overlegging van dat bewijs, op ongezegeld papier indienen, en zal de beschikking vrij zijn van zegel en gratis worden geregistreerd, en wijders vrij van alle andere kosten aan hen worden uitgereikt.

Ook kan aan behoeftigen vergunning worden verleend tot het kosteloos tenuitvoerleggen van regterlijke beschikkingen en executeeren van grossen.

873. Zoo noodig wordt aan de behoeftigen, indien zij niet van eenen procureur voorzien zijn, door den president een procureur aangewezen en toegevoegd.

874. Armen-inrigtingen, besturen van gods- en gasthuizen, benevens de kerkbesturen der verschillende godsdienstige gezindheden binnen het rijk, kunnen op gelijke wijze met gelijk gevolg als in dezen titel, ten aanzien van onvermogenen is bepaald, kosteloze toelating vragen en erlangen, zonder verplicht te zijn tot overlegging van een bewijs van onvermogen.

blad n°. 55) zijn judiciële boeten niet meer in onze regtspleging bekend.

Hoewel de in de artikelen 868 en 869 voorkomende woorden betreffende griffie-regten en judiciële boeten niet uitdrukkelijk zijn ingetrokken, moeten de daarin vervatte voorschriften als vervallen worden beschouwd. (Officiële aant.)

875. De uitspraken der hoven, regtbanken en kanton-regters, aangaande de toelating om kosteloos te procederen, zijn aan geen hooger beroep onderworpen.

ELFDE AFDEELING.

Van voorloopig getuigen-verhoor.

876. Wanneer in de gevallen, waarin bij de wet het bewijs door getuigen is toegelaten, vóór dat nog een geding ahangig is of vóór dat in een ahangig geding het verhoor kan plaats hebben, gevaar bestaat, dat dit bewijsmiddel zoude verloren gaan, hetzij uit hoofde van ouderdom of ziekte der personen, die als getuigen zouden moeten worden gehoord, hetzij uit hoofde dat zij hebben voorgenomen het land te verlaten, hetzij om andere dergelijke, door den regter te beoordeelen, redenen, kan de belanghebbende bij verzoekschrift vragen, dat onverwijld een getuigen-verhoor zal worden bevolen.

877. Het verzoek wordt gedaan aan de regtbank van het arrondissement waarin de personen, die men als getuigen wil doen hooren, of het grootste getal van dezelve woonachtig zijn.

Het verzoekschrift houdt in:

1°. De redenen, welke een voorloopig getuigen-verhoor noodzakelijk maken;

2°. De daadzaken, welke men wil bewijzen;

3°. De namen en woonplaatsen der personen, die men als getuigen wil doen hooren.

878. Indien de regtbank het verzoek toestaat, bepaalt zij den dag en het uur, waarop het getuigen-verhoor zal plaats hebben, en benoemt een harer leden als regter-commissaris, voor wien hetzelfde zal moeten worden gehouden.

879. De bepalingen van artikel 105, 107, 108, 109, 111, 113, 114, 116, 117, 118, 119, in verband met artikel 214, zijn mede op dit getuigen-verhoor toepasselijk, met uitzondering van hetgeen aldaar ten aanzien van de wederpartij is bepaald.

880. De verklaringen der getuigen, in een voorloopig verhoor afgelegd, mogen niet als bewijs worden aangenomen, zoolang het mogelijk is, hen op de gewone wijze in het geding te hooren.

881. Indien zulks door overlijden of afwezigheid der getuigen, of uit hoofde van andere dergelijke redenen, niet meer mogelijk mogt zijn, zal het proces-verbaal ingevolge artikel 879 opgemaakt, in het geding mogen worden overgelegd. Aan hetzelfde zal zoodanige bewijskracht

worden toegekend, als de regter naar de omstandigheden zal vermeenen te behooren.

Het tegenbewijs wordt van rechtswege toegelaten.

ZEVENDE TITEL.

(Vervallen).

24 September 1896. BESLUIT, tot aanvulling van het bij Koninklijk besluit van 22 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 118) gewijzigde Koninklijk besluit van 30 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 125), houdende aanwijzing van de buitenlandsche instellingen en getuigenschappen, bedoeld in art. 85 *bis* der wet regelende het hooger onderwijs, vastgesteld bij de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 141). S. 157.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 7 Augustus 1896, n°. 4801^s, afdeeling Onderwijs;

Gelet op art. 85 *bis* der wet van 28 April 1876 (*Staatsblad* n°. 102), gewijzigd bij de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 141);

Gezien de Koninklijke besluiten van 30 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 125) en 22 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 118);

Gezien de adviezen van ieder der senaten der Rijksuniversiteiten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 September 1896, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister van 21 September 1896, n°. 5632, afdeeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. In artikel 1 A van het bij Koninklijk besluit van 22 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 118) gewijzigde Koninklijk besluit van 30 Juli 1886 (*Staatsblad* n°. 125) wordt na het sub 5°, bepaalde ingevoegd, als volgt:

„6°. het getuigenschrift van met goed gevolg afgelegd eindexamen der afdeeling A van het Stantsgymnasium te Pretoria;

7°. het getuigenschrift van met goed gevolg afgelegd „examen de maturité des études gymnasiales (Reifeprüfung für Gymnasialstudien) in het Groot-Hertogdom Luxemburg.”

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na zijne afkondiging.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Neder-*

landsche Staatscourant zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten September 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 3 Oct. 1896.)

25 September 1896. BESLUIT, tot schorsing van het besluit der Staten van Groningen dd. 10 September jl., n°. 5, waarbij Mr. H. C. A. THIEME A.CZN. is benoemd tot lid van Gedeputeerde Staten van dat gewest. S. 158.
Geschorst tot 10 November 1896. Zie het besluit van 29 October 1896, S. 167.

26 September 1896. BESLUIT, tot nadere wijziging van het Koninklijk besluit van den 15den October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskrnit en andere ontplofbare stoffen, zooals het is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van den 10den October 1894 (*Staatsblad* n°. 162). S. 159.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het wenschelijk is eenige bepaling van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van ontplofbare stoffen, zooals het is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 10 October 1894 (*Staatsblad* n°. 162) te herzien;

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 13 Maart 1896, L. Z, afdeeling Handel en Nijverheid;

van Justitie van 13 Maart 1896, n°. 1315, (2de afdeeling A);

van Oorlog van 13 Maart 1896, n°. 3, (IVde afdeeling);

van Marine van 13 Maart 1896, n°. 20, Bureau D), en

van Financiën van 13 Maart 1896, n°. 43, (afdeeling Invoerrechten en Accijnzen);

Gelet op art. 1 der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81);

Den Raad van State gehoord (advies van den 12 Mei 1896, n°. 17);

Gezien de nadere voordracht van de voornoemde

Ministers van 13 Augustus 1896, n°. 171, afdeeling Handel en Nijverheid; van den 10den September 1896, n°. 94, 2de afd. A; van den 15den September 1896, IVde afd., n°. 53; van 18 September 1896, Bureau D, n°. 29, en van 23 September 1896, n°. 59, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen als volgt:

Eenig artikel.

In het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), zooals het is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 10 October 1894 (*Staatsblad* n°. 162), worden de volgende wijzigingen gebracht:

I. In het eerste lid van art. 5 wordt achter „4” ingevoegd: „en behoudens hetgeen in art. 6 § 1, is voorgeschreven.”

II. Art. 6 wordt gelezen als volgt:

§ 1. Met zeeschepen, zoowel stoom- als zeilschepen, is vervoer van ten hoogste 30,000 K.G. ontplofbare stof toegelaten. Zijn die schepen tevens openbare middelen tot vervoer van personen, dan geldt die toelating alleen voor buskruit en munitien, waarin buskruit voorkomt.

§ 2. Met stoomvaartuigen, geen zeeschepen, zijnde, is, wanneer zij niet zijn openbare middelen tot vervoer van personen, vervoer van ten hoogste 100 K.G. ontplofbare stof toegelaten. Echter is met deze schepen geoorloofd, het vervoer, van metaalpatronen voor handvuurwapenen, bevattende ten hoogste 30,000 K.G. ontplofbare stof, mits die patronen zijn geborgen in eene daartoe afzonderlijk afgeschoten bergplaats of kruutkamer, welke ten minste vier meter van de stookplaatsen en de ketelruimte verwijderd en behoorlijk afgeschoten is, en welke in geval van brand gemakkelijk onder water kan gezet worden.

III. Het eerste lid van art. 7 wordt vervangen door het volgende:

De bepalingen vervat in hoofdstuk II, §§ 2 en 3 en in de artikelen 44, 45, 46, 47 en 48, en in hoofdstuk III zijn niet van toepassing op het vervoer van ontplofbare stoffen met zeeschepen tusschen de zee en de plaatsen door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen, (1) noch gedurende het verblijf dier schepen op die plaatsen zelve.

(1) Bij beschikking van genoemden Minister van 17 October 1896 zijn aangewezen: A. *Buiten-*

Bij lading of lossing van ontplofbare stoffen, in of uit zeeschepen, op de in het vorig lid bedoelde plaatsen of tusschen deze plaatsen en de zee, behooren echter de voorschriften betreffende vergunning en geleide te worden in acht genomen.

IV. In art. 10 wordt in plaats van:

„alsmede de ambtenaren en beambten der rivier, kanaal- en havenpolitie en de opzieners en schippers van de visscherijpolitie op de Schelde en de Zeenwsche stroomen”, gelezen:

„alsmede de ambtenaren van den Rijkswaterstaat, die van het loodswezen, de opzieners en schippers van de visscherijpolitie op de Schelde en de Zeenwsche stroomen en de havenmeesters in dienst van het Rijk”.

V. Achter het eerste lid van art. 18 wordt een nieuw lid ingevoegd van dezen inhoud:

Onder transport is in dit artikel en in de artikelen 22, 24, 25 en 26 ook te verstaan overlading.

VI. Het opschrift van hoofdstuk IV wordt gelezen:

„Van den in-, nit- en doorvoer van ontplofbare stoffen.”

VII. Art. 62 wordt gelezen als volgt:

„Van en naar zee is de in-, uit- en doorvoer van ontplofbare stoffen alleen vergund langs de plaatsen en wegen door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen”. (1)

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van Justitie, van Oorlog, van Marine en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden

huizen; B. de Oostpunt van Rozenburg; C. Amsterdam en Rotterdam.

Beide laatstgenoemde plaatsen evenwel alleen voor zooveel betreft het vervoer van buskruit en munitien, waarin buskruit voorkomt naar zee, mits deze stoffen zijn geborgen in eene ten genoegen van den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie, behoorlijk ingerichte kruutkamer, welke in geval van brand gemakkelijk onder water kan worden gezet, en onverminderd voorts de bepalingen bij algemeene of bijzondere politiereglementen voor die havens vastgesteld.

(1) Als voren, *Delfzijl, Helder, IJmuiden, Hellevoetsluis*, den nieuwen waterweg van *Rotterdam* naar zee, het kanaal van *Terneuzen*, de *Westerschelde*.

Beide laatstgenoemde wegen echter alleen voor zooveel betreft doorvoer zonder overlading van *België* naar zee en omgekeerd.

geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 26sten September 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WIJCK.

De Minister van Financiën,
(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 13 Oct. 1896.)

28 September 1896. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de den 20sten September 1893 te *Bern* ondertekende additioneele verklaring tot de internationale overeenkomst van den 14den October 1890 betreffende het goederenvervoer op spoorwegen. S. 160.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de den 20sten September 1893 te *Bern* ondertekende additioneele verklaring tot de internationale overeenkomst van den 14den October 1890 betreffende het goederenvervoer op spoorwegen, waarvan de Fransche tekst alsmede eene vertaling daarvan in afdruk aan dit besluit gehecht zijn;

Overwegende dat gezegde additioneele verklaring is goedgekeurd bij de wet van 13 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 113);

Gezien het den 21sten September 1896 te *Bern* ondertekende proces-verbaal betreffende de nederlegging der akten van bekrachtiging van Nederland en van Duitschland van voorzegde additioneele verklaring in de archieven van den Zwitserschen Bond;

Gezien het den 16den Juli 1895 te *Bern* ondertekende proces-verbaal der nederlegging in voornoemde Staatsarchieven van de akten van bekrachtiging der voorzegde additioneele verklaring van de andere Staten;

Overwegende dat die verklaring, blijkens laatstgenoemd proces-verbaal, in werking treedt op den dag der ondertekening van eerstgenoemd proces-verbaal dat is op den 21sten September 1896;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 25sten September 1896, n°. 9942, Afdeling Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van meergenoemde additioneele verklaring

met de vertaling daarvan te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in bedoelde additioneele verklaring van den 20sten September 1893 vervat.

Het Loo, den 28sten September 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) J. RÖELL.

(Uitgeg. 30 Sept. 1896.)

VERTALING.

ADDITIONEELE VERKLARING tot de Internationale Overeenkomst van den 14den October 1890 omtrent het goederenvervoer op spoorwegen.

Vermits de Regeeringe van Nederland, van Duitschland, van Oostenrijk-Hongarije, van België, van Frankrijk, van Italië, van Luxemburg, van Rusland en van Zwitserland het doelmatig hebben geacht, met nauwkeurigheid de wijze van toetreding tot de overeenkomst, geteekend te *Bern* den 14den October 1890, te bepalen, zijn de ondergeteekenden, daartoe door hunne Regeeringen behoorlijk gemachtigd, omtrent het volgende overeengekomen:

De Staten, die geen deel genomen hebben aan de overeenkomst van den 14den October 1890, omtrent het goederenvervoer op spoorwegen, kunnen verzoeken daartoe toe te treden. Zij zullen zich te dien einde wenden tot de Zwitsersche Regeering.

Gezegde Regeering zal dit verzoek overbrengen aan het Centraal Bureau, ten onderzoek en zij zal vervolgens deszelfs voorstellen mededeelen aan de toetredende Staten.

Indien overeenstemming verkregen wordt, zal de Zwitsersche Regeering aan den belanghebbende Staat akte geven van de aanvaarding der toetreding, die zij eveneens ter kennis zal brengen van de toetredende Regeeringen.

De toetreding zal van kracht worden eene maand na den datum van de kennisgeving, door de Zwitsersche Regeering. Zij brengt van rechtswege aanvaarding van al de bepalingen der overeenkomst met zich.

De tegenwoordige verklaring zal worden bekrachtigd en de uitwisseling der akten van bekrachtiging zal plaats hebben te *Bern*, zoodra

dit doenlijk zal zijn, in den vorm aangenomen, voor de overeenkomst zelve. Zij zal in werking treden te dagteekenen van den dag van de uitwisseling der akten van bekrachtiging en zal denzelfden duur hebben als de overeenkomst.

Ter oirconde waarvan de ondergeteekenden de tegenwoordige akte hebben opgesteld, die zij van hunne zegels hebben voorzien.

Gedaan te Bern, in negen exemplaren, den 20sten September 1893.

voor Nederland	(L.S.) (get.)	JAN SCHOLTEN.
„ Duitschland	„ „	BUSCH.
„ Oostenr.-Hongarije	„ „	DE SILLER.
„ België	„ „	JOORIS.
„ Frankrijk	„ „	ARAGO.
„ Italië	„ „	PEIROLERI.
„ Luxemburg	„ „	FRANCK.
„ Rusland	„ „	A. HAMBURGER.
„ Zwitserland	„ „	LACHENAL.

28 September 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende uitvoering van art. 14 der Faillissementswet.

Bij art. 14 der Faillissementswet wordt aan de griffiers bij de rechtbanken de verplichting opgelegd om van elke faillietverklaring onverwijld kennis te geven aan de administratie der posterijen en der telegraphie. Het is mij gebleken dat niet door alle griffiers aan die verplichting op gelijke wijze uitvoering wordt gegeven. Terwijl door sommige hunner de kennisgeving wordt gericht tot het hoofdbestuur der posterijen en telegraphie, richten andere griffiers haar rechtstreeks aan het postkantoor en het telegraafkantoor van de woonplaats des gefailleerden. Daar nit de bewoordingen der wet evenmin als uit hare geschiedenis blijkt op welke dier beide wijzen aan genoemde verplichting moet worden voldaan, en eene kennisgeving rechtstreeks aan het postkantoor en het telegraafkantoor waaronder de woonplaats des gefailleerden ressorteert, mij voorkomt het best te beantwoorden aan het blijkens art. 99 der genoemde wet beoogde doel, schijnt het mij raadzaam dat voortaan door alle griffiers ook op die wijze aan gemelde hunne verplichting worde voldaan. Alleen dan wanneer de gefailleerde hier te lande geene woonplaats heeft, zal, ter voldoening aan het wettelijk voorschrift, de kennisgeving behooren te worden gericht tot het hoofdbestuur der posterijen en telegraphie.

Ik verzoek U W.E.G. de griffiers bij de rechtbanken binnen Uw ressort met het bovenstaande in kennis te stellen.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

12 October 1896. BESCHIKKING van den Minister van Binnenlandsche Zaken, houdende vaststelling van voorschriften en modellen, in zake voorschot-declaratiën, voortvloeiende uit de toepassing der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131) laatstelijk gewijzigd bij de wet van 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68). *Deze voorschriften vervangen die welke in November 1890 zijn gegeven.*

VOORSCHRIFTEN aangaande de verrekking der kosten, voortvloeiende uit de toepassing der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68), tot voorziening tegen besmettelijke veeziekten, voor zoover die kosten ten laste van het Rijk komen, en aangaande de verantwoording van de opbrengst van uit kracht van die wet te houden verkooppingen.

De ziekten van het vee, welke voor besmettelijk worden gehouden en waarop de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68) van toepassing is, zijn, volgens het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) de volgende:

- 1°. de veepest der herkauwende dieren;
- 2°. de longziekte (pleuro-pneumonia contagiosa) der runderen;
- 3°. het mond- en klauwzeer (besmettelijke blaaruitlag van den mond en de klauwen) bij de herkauwende dieren en de varkens;
- 4°. de kwade droes en de huidworm bij de eenhoevige dieren;
- 5°. de schurft (sarcoptes-schurft en dermatocoptes-schurft) bij de eenhoevige dieren en de schapen;
- 6°. de schaapokken bij de schapen en de geiten;
- 7°. het rotkrenpel der schapen;
- 8°. de vlekziekte der varkens;
- 9°. de trichinenziekte bij de varkens;
- 10°. het miltvur bij alle vee;
- 11°. de hondsdoelheid bij alle vee.

Dat besluit bevat tevens de maatregelen die bij het dreigen of heerschen van elk dier ziekten moeten worden toegepast.

Uitgaven.

§ 1. De uitgaven, die een gevolg zijn van de toepassing van bovenbedoelde maatregelen, komen, voor zoover uit gemeld besluit het tegendeel niet blijkt, ten laste van het Rijk.

Tot die waarvan de betaling plaats vindt door tusschenkomst der gemeenten behoren o. a.:

1°. de schadeloosstelling voor *onteigend vee* en *onteigende* voorwerpen;

2°. de kosten van taxatie van *onteigend vee* en voorwerpen;

3°. de kosten van het afmaken en verbranden of op andere wijze vernietigen van *onteigend vee* en die van het verbranden of op andere wijze vernietigen van *onteigende* voorwerpen;

4°. schrijffoon van hoogstens f 2 per onteigening, indien het schrijfwerk niet door den burgemeester is verricht;

5°. de kosten der werktuigen voor het merken van vee en van de kenteekenen bedoeld in art. 17 der wet;

6°. de kosten van ontammeting en afrastering;

7°. de kosten voor aanschaffing van brandstoffen en andere benodigdheden voor het verbranden van aan eene besmettelijke ziekte gestorven vee en van de bij het begraven te gebruiken ontammetingsmiddelen, benevens de kosten voor verleende hulp en gehouden toezicht bij dat verbranden en begraven;

8°. de kosten van vernietiging van zieke en verdachte dieren, die door den eigenaar geslacht zijn, van niet voor ziek of verdacht gehouden dieren, waarvan na slachting blijkt, dat zij door eene besmettelijke ziekte waren aangetast, in beide gevallen wanneer het vleesch voor consumtie niet geschikt geoordeeld wordt, zoomede van de overblijfselen van zoodanige dieren die voor consumtie zijn goedgekeurd;

9°. de door den Minister van Binnenlandsche Zaken, op voorstel van den districtsveearts, te bepalen gedeeltelijke schadeloosstelling voor de huid van het dier, dat aan eene besmettelijke ziekte is gestorven;

10°. vergoeding aan den eigenaar, in bijzondere gevallen, tot een door den Minister van Binnenlandsche Zaken, op voorstel van den districtsveearts, te bepalen bedrag voor een dier, dat is ingeënt en binnen een door den Minister gestelden termijn is gestorven aan de ziekte waartegen het was ingeënt, volgens de verklaring van een geëxamineerden veearts;

11°. de door den Minister van Binnenlandsche Zaken krachtens de artt. 31 en 41 van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104) toe te kennen gedeeltelijke schadeloosstelling voor de, uit het opstallen of ophokken van vee voortvloeiende, buitengewone kosten van veevoeder;

12°. bij *inbeslagneming* van vee en voorwerpen, de kosten van taxatie, en zoo vernietiging heeft plaats gehad, ook de kosten dier vernietiging;

13°. de schadevergoeding voor het gebruik van grond voor het begraven of verbranden van aan eene besmettelijke ziekte gestorven of wegens zoodanige ziekte afgemaakt vee, indien de begraving of verbranding onmogelijk is op het erf of op het land waar het dier gestorven of afgemaakt is, of indien het in een stal of in eene schuur is gestorven of afgemaakt en geen gemeentegrond voor het verbranden of begraven beschikbaar is;

14°. de kosten voortvloeiende uit het optreden van den kantonrechter bij verschil omtrent het bedrag der vorenbedoelde schadevergoedingen.

§ 2. Ter betaling van gemelde uitgaven worden aan den burgemeester op zijne aanvraag de noodige gelden uit de gemeentekas voorgeschoten.

Ter terugbekoming daarvan zendt de burgemeester zoo spoedig mogelijk een voorschot-declaratie, volgens model A, in triplo aan 's Konings Commissaris in de provincie. Twee exemplaren dier declaratie worden, na door 's Konings Commissaris van eene verklaring van onderzoek en goedkeuring te zijn voorzien, gezonden aan het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Indien de burgemeester ten genoegen van 's Konings Commissaris aantoonde, dat de gemeentekas ontoereikend is tot het doen der bij sub 1°.—4°. , 6°. , 7°. en 13°. van § 1 bedoelde betalingen, dan worden hem de daarvoor noodige gelden ter goede rekening uit 's rijks kas verstrekt (art. 28 der wet). Na ontvangst van het zoeven bedoeld bericht van den burgemeester, zendt 's Konings Commissaris aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een aanvraag om crediet, vermeldende de som die benodigd is en de gemeente die het geldt. 's Konings Commissaris ontvangt daarna zoo spoedig mogelijk van genoemden Minister bericht, dat het crediet is geopend ten kantore van den betrokken betaalmeeester, waarna door 's Konings Commissaris aan den burgemeester een mandaat van betaling wordt uitgereikt. Van zoodanige verstrekking van geld wordt door den burgemeester binnen twee maanden rekening en

verantwoording afgelegd, rechtstreeks aan de Algemeene Rekenkamer bij aanvraag om décharge, in triplo opgemaakt, volgens model 1^a. B¹, met overlegging van een verzamelstaat, model 1^a. B², hier bijgevoegd. Zijn niet alle ter goede rekening ontvangen gelden gebruikt, dan is het overschot bij den betaalmeeester te storten, en de deswege te ontvangen quitantie van storting in de aanvraag in uitgaaf te brengen en daarbij over te leggen.

Door 's Konings Commissaris wordt elke maand aan den Minister van Binnenlandsche Zaken opgave gedaan van de in de vorige maand gedane verstrekkingen.

§ 3. Bij declaratiën of aanvragen om décharge, uitgaven bevattende in zake *onteigening*, moeten worden overgelegd:

1°. het advies in originali van den districtsveearts of van een zijner plaatsvervangers of bij ontstentenis van dezen van een geëxamineerden veearts, tot onteigening en de verder te nemen maatregelen;

2°. het besluit van den burgemeester tot onteigening, dat tot benoeming van den deskundige en het proces-verbaal van besëdiging (modellen 1^a. C, D en E);

3°. de verklaring van taxatie (model 1^a. F);

4°. het proces-verbaal van aanbidding en genoegenneming (model 1^a. G);

5°. de quitantie der betaalde schadeloosstelling (model 1^a. H);

6°. eene verklaring van den burgemeester of van een gemeentebeamte (model 1^a. I) waaruit blijkt, dat met het onteigende is gehandeld overeenkomstig het advies van den districtsveearts of van hem door wien hij vervangen is;

7°. bijaldien desinfectie is voorgeschreven, eene verklaring van den districtsveearts of van zijn plaatsvervanger, waaruit blijkt, dat de desinfectie behoorlijk heeft plaats gehad;

8°. de quitantiën tot staving der uitgaven;

9°. bij niet genoegenneming met de taxatie de stukken (modellen 1^a. J en K) benevens de benoeming van deskundigen door den kantonrechter.

Mocht de uitbetaling der schadeloosstelling niet kunnen plaats hebben, omdat de eigenaar van het onteigende den getaxeerden prijs bij aanbidding heeft geweigerd of omdat de eigenaar afwezig is (in welk geval hij, ten opzichte der bepalingen van art. 24 der wet, vervangen wordt door zijnen gemachtigde of zoo deze ontbreekt door den horder of hoeder van het vee) of op grond van over-

treding van bepalingen der wet, hetzij wegens verzuimde aangifte of afzondering, hetzij dat de eigenaar zijn vee opzettelijk in verdachten toestand heeft gebracht of doen brengen, dan wordt de getaxeerde waarde tegen quitantie bij den gemeentevanger gedeponoord en die som op de declaratie in rekening of in de aanvraag om décharge in uitgaaf gebracht.

Vervolgens wordt in vorenbedoelde gevallen gehandeld overeenkomstig het daaromtrent bepaalde in de artikelen 26 en 27.

Bij overtreding van de bepalingen gesteld bij de artikelen 13 en 14 der wet, moet niet alleen de schadeloosstelling voor het vee waarmede de overtreding heeft plaats gehad bij den gemeentevanger worden gesequestreerd, maar ook die voor daarmede samenhangende onteigeningen, zoolwel van vee als van goederen van denzelfden eigenaar.

§ 4. Bij inbeslagneming van voorwerpen en vee moet in de gevallen, in de artt. 36 en 37 der wet genoemd, de waarde worden getaxeeerd.

Worden in beslag genomen vee of voorwerpen vernietigd, dan wordt de getaxeerde waarde, uit de gemeentekas voorgeschoten, bij den gemeentevanger in bewaring gegeven en het bedrag voorts bij declaratie aan het Rijk in rekening gebracht.

Ingeval het vee of de voorwerpen worden vrijgegeven tegen betaling door den eigenaar van de getaxeerde waarde, en van hetgeen voor het onderhoud van het vee besteed is, dan wordt het bedrag daarvan bij den gemeentevanger gedeponoord.

De kosten van taxatie, vernietiging en desinfectie worden, op de wijze als hiervoren ter zake van onteigening is voorgeschreven, van het Rijk teruggevorderd.

Bij declaratiën wegens uitgaven in zake inbeslagneming zijn over te leggen: afschrift van het procesverbaal van inbeslagneming; het advies van den districtsveearts, van diens plaatsvervanger of van een geëxamineerden veearts, hoe met het in beslag genomene gehandeld moet worden; de verklaring van taxatie; zoo de waarde in rekening wordt gebracht, de quitantie van den gemeentevanger, en zoo vernietiging heeft plaats gehad eene verklaring van den burgemeester of van een gemeentebeamte, waaruit zulks blijkt.

§ 5. Bij het houden van verkooping van vleesch en huiden, afkomstig van onteigend en in beslag genomen vee, en van onteigende en in

beslag genomen voorwerpen, nit kracht der Koninklijke besluiten van 11 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 75) en 11 Juli 1874 (*Staatsblad* n°. 109), is daarvan geen aangifte noodig bij den ontvanger der registratie en domeinen.

De verkoopingcn worden zoo mogelijk in het openbaar gehouden. Van de verkooping wordt opgemaakt een proces-verbaal, waarvoor is te bezigen gezegeld papier van minstens 50 cents in hoofdsom.

Is eene openbare verkooping, om welke reden ook, niet gewenscht, dan geschiedt de onderhandsche verkoop bij een gezegelde en geregistreerde overeenkomst, en zoo geen schriftelijke overeenkomst kan worden gesloten, dan wordt de verkoop en de opbrengst daarvan door den burgemeester ~~geconstateerd~~ bij eene verklaring, onder aanbod van eede, welk stuk vrij is van zegel en van de formaliteit van registratie. Die verklaring is in te richten volgens model 1^a. L.

In alle gevallen worden tot goedmaking der kosten opcenten op de hoofdsom bedongen.

Van alle verkoopingcn moet door den burgemeester rechtstreeks aan de Algemeene Rekenkamer rekening en verantwoording worden afgelegd, volgens bijgevoegd model 1^a. M, in te zenden in triplo.

Ten aanzien van de opbrengst van in beslag genomen vee en voorwerpen is te handelen overeenkomstig de voorschriften vervat in de artikelen 36, 37 en 38 der wet. Bij die artikelen is tevens bepaald hoe gehandeld moet worden met de getaxeerde waarde, die aan den gemeententvanger in bewaring is gegeven.

Indien de eigenaar van in beslag genomen en verkocht vee en in beslag genomen en verkochte voorwerpen, na vrijpraak of ontslag van rechtsvervolging, het te zijner beschikking liggende geld niet heeft opgevorderd, is van toepassing het voorschrift van art. 38 der wet.

§ 6. Uitgaven in zake onteigening en die in zake verkoop mogen niet vermengd worden, zoodat in declaratiën of aanvragen om décharge niet mogen worden in rekening gebracht kosten, die op den verkoop betrekking hebben, en daartegenover ook niet in de rekening en verantwoording wegens verkoop, kosten in zake onteigening.

Bewijzen van uitgaaf.

§ 7. De in declaratiën in rekening en in aan-

vragen om décharge en rekening en verantwoording in uitgaaf gebracht wordende uitgaven van f 3 en daarboven wegens leverantiën of bewezen diensten, moeten door quitantiën worden gestaafd.

Bij het gebruik van een plakzegel voor quitantiën boven de f 10 moet de handteekening over het zegel worden geschreven en is tevens daarop te stellen het tijdstip waarop het is gebruikt, door vermelding van dag, maand en jaar.

Quitantiën en alle andere stukken moeten door belanghebbenden ondertekend worden. Indien belanghebbenden niet kunnen schrijven en de uitbetaling de som van f 300 te boven gaat, dan moet de betaling, zoomede de minnelijke schikking bij schadeloosstellingen, ten koste der belanghebbenden bij notariële akte plaats hebben.

Beloopt de schadeloosstelling f 300 of minder dan kan de handteekening door een + merk worden vervangen, gesteld in tegenwoordigheid van en gewaarmerkt door twee personen, vreemd aan de aanbidding en betaling.

Bij onderteekening van stukken door derden moet eene gezegelde, gelegaliseerde en geregistreerde procuratie worden overgelegd, waaruit de bevoegdheid tot teekenen blijkt.

Quitantiën wegens leverantiën of werkzaamheden zijn steeds zoodanig te specificceeren met vermelding van eenheidsprijzen, dat het in rekening gebrachte bedrag voor verificatie vatbaar is; het jaar waarin en de dagteekening waarop de leverantiën of werkzaamheden zijn gedaan, is mede in die stukken te vermelden.

Eene getrouwde vrouw kan zonder bijstand van haar man geen bewijs van kwijting geven, behoudens de uitzonderingen bij het Burgerlijk Wetboek gesteld.

In schrift mag geen rature plaats hebben en geene veranderingen worden gemaakt, tenzij met behoorlijke waarmeding.

Elke declaratie moet bevatten alle tot het daarin bedoelde onderwerp betrekkelijke uitgaven.

De stukken krachtens de wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68), opge-maakt, zijn vrij van zegel- en registratierecht; onder die vrijstelling zijn echter niet begrepen de processen-verbaal en onderhandsche overeenkomsten in zake verkoopingcn en evenmin quitantiën wegens bewezen diensten en gedane leverantiën, indien zij het bedrag van f 10 te boven gaan.

MODEL A.

DECLARATIE van
Burgemeester der gemeente
ten laste van het Rijk, wegens gedane
voorschotten uit de gemeentekas, uit kracht
van de wet van den 20 Juli 1870 (Staats-
blad n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die
15 April 1896 (Staatsblad n°. 68).

BETAALD:

Aan (a)	
wegens schadevergoeding voor aan	
hem bij besluit van den	
onteigend (b) en voor-	
werpen, blijkens bijlage n°. . .	
Aan	
wegens waardeering van voormeld (b)	
en voorwerpen, blijkens	
quitantie-bijlage n°.	

Te zamen f

Aldus opgemaakt door mij Burgemeester der
 gemeente tot een bedrag
 van , verklarende ondergetee-
 kende deze declaratie te zijn deugdelijk en onver-
 golden, zoomede dat

, den 18

De Burgemeester voornoemd,

Bovenstaande declaratie gezien en na onderzoek
 goedgekeurd tot een bedrag van
 door mij Commissaris des Konings
 in de provincie den 18

- (a) Naam en woonplaats.
- (b) Vee of paarden.

MODEL B.
 Departement van
 Binnenlandsche Zaken.

Hoofdstuk V.
 DIENST 18 Aanvraag om Décharge.

Art.

- (1)
- (2)

erkent ter goede rekening ontvangen te hebben
 tot het doen van uitgaven tot afwering van het
 gevaar, waarmede besmettelijke veeziekten den
 veestapel bedreigen, de Assignatie n°.

groot. f

Dienst (3)

Totaal bedrag der ontvang f

Terwijl de door hem gedane uitgaven,
 gespecificeerd op bijgaande verzameling
 ingevolge de bijgevoegde bewijzen, be-
 dragen. f

(*) Quitantie van storting

dd. n°.

Zoodat is Quitto.

18

(4)

N°. Dienst 18
 Hoofdstuk V.
 Art.

De Algemeene Rekenkamer ontlast den
 rendent, tengevolge der bovenstaande aan-
 vrage en op grond der overgelegde bewijzen,
 voor de som van

's Gravenhage, 18

De Algemeene Rekenkamer,

Ter ordonnantie van de Kamer,

In te vullen:

- (1) Naam.
- (2) Kwaliteit.
- (3) Dienstjaar.
- (4) Onderteekening.

(*) NB. Indien niet het geheele verstrekte
 bedrag is gebruikt, moet het overige gedeelte
 worden gestort bij een der betaalmesters en de
 quitantie van storting worden overgelegd, zooals
 hier blijkt.

MODEL F.

De ondergeteekende als deskundige daarvoor door den Burgemeester der gemeente benoemt, verklaart op heden te hebben gewaardeerd, overeenkomstig de bepalingen van art. 24 der wet van den 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), zooals dat is gewijzigd bij de wet van 15 April 1896 (*Staatsblad* n°. 68), en met inachtneming van het bepaalde bij art. 105 van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104), het navolgende (a) vee, als:

(b)

welk (c) , toebehoorende aan , veehouder te volgens besluit van den Burgemeester van den $\frac{\text{is}}{\text{zijn}}$ onteigend en in beslag genomen, om te worden afgemaakt en vernietigd. , den

(a) door (benaming der ziekte) aangetast. van (" " ") verdacht.

Bij de waardeering moet worden in acht genomen, dat voor verdacht vee en de onteigende voorwerpen de volle waarde en voor vee, door eene besmettelijke ziekte aangetast, overeenkomstig art. 105 van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 104), 50 pCt. en bij mond- en klauwzeer 90 pCt. der waarde, die het in gezonden toestand zou hebben, wordt berekend.

(b) de navolgende voorwerpen, als:

(c) vee of paarden, of vee en voorwerpen of paarden en voorwerpen.

MODEL G.

PROCÈS-VERBAAL.

De BURGEMEESTER der gemeente heeft op heden aan den veehouder wonende te , overeenkomstig art. 24 der wet van den 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), zooals dat is gewijzigd bij de wet van 15 April 1896

(*Staatsblad* n°. 68), aangeboden de som van (a) , en zulks voor aan hem bij besluit

van den	onteigend (b)	als:
1°. geschat op	f	
Voor de navolgende onteigende voorwerpen, als:		
1°. geschat op	"	

Makende te zamen de genoemde som van f zijnde (c) der waarde van en het volle bedrag van de waarde der voorwerpen, waarop zij door den daartoe benoemden deskundige bij proces-verbaal van den zijn geschat, met welke aanbieding de ondergeteekende heeft verklaard genoeg te nemen.

De Veehouder, De Burgemeester,

(a) Het bedrag in letters uit te drukken.

(b) Aantal stuks vee of paarden.

(c) Het volle bedrag of 50 of 90 pCt.

MODEL H.

Ik ondergeteekende van beroep veehouder, wonende te verklaar bij deze te hebben ontvangen van den Burgemeester der gemeente eene som van in voldoening van de (a) waarde van stuks en van de volle waarde van de navolgende voorwerpen, als:

op dat bedrag geschat door (b)

welk als (c) (d) onteigend, in beslag genomen en afgemaakt $\frac{\text{is}}{\text{zijn}}$, volgens besluit van den Burgemeester van den , dienende deze tot kwitantie zonder reserve. , den

(a) volle of 50 of 90 pCt. der

(b) den deskundige

de deskundigen de eerste daartoe door den Burgemeester, de beide laatsten daartoe door den Kantonsrechter te benoemen.

(c) door (benaming der ziekte) aangetast. van (" " ") verdacht.

(d) met de boven omschreven voorwerpen (zoo die er zijn).

MODEL I.

De ondergeteekende, ^{Burgemeester}_{Veldwachter} der gemeente
verklaart op den eed bij den aanvang
zijner bediening gedaan, dat op heden in zijne
tegenwoordigheid (a)

welk vee en voorwerpen toebehoord hebben aan

veehouder te _____, en door ^{hem}_{den} Burge-
meester dezer gemeente bij besluit van den

18 _____, op grond der wet van 20 Juli 1870
(Staatsblad n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die
van 15 April 1896 (Staatsblad n°. 68), zijn in
beslag genomen en onteigend.

_____ den 18 _____

(a) In te vullen op welke wijze vee en voor-
werpen zijn vernietigd.

MODEL J.

De BURGEMEESTER der gemeente
Overwegende, dat
te _____ geen genoegen heeft genomen
met de waardeering van het bij besluit van den
_____ onteigend en ter afmaking en ver-
nietiging in beslag genomen (a)
toebehoorende aan
van beroep veehouder, wonende te
zijnde (b)

Gelet op art. 24, 4de lid, der wet van den
20 Juli 1870 (Staatsblad n°. 131), zooals dat
artikel is gewijzigd bij de wet van 15 April 1896
(Staatsblad n°. 68);

Verzoekt den Kantonrechter te
te willen benoemen twee deskundigen, om met
den door hem, Burgemeester, aangewezen des-
kundige _____ bij meerderheid
te beslissen over de waarde van bovenbedoeld vee.

_____ den 18 _____
De Burgemeester voornoemd,

(a) door (benaming der ziekte) aangetast.
van (" " ") verdacht.

(b) omschrijving van het vee en de voorwerpen.

MODEL K.

De ondergeteekende
als deskundige daarvoor door den Burgemeester
der gemeente _____ en de mede-onder-
geteekenden

als deskundigen daarvoor door den Kantonrechter
te _____ benoemd, verklaren op heden te
hebben gewaardeerd, overeenkomstig de bepalingen
van art. 24 der wet van den 20sten Juli 1870
(Staatsblad n°. 131), zooals dat is gewijzigd bij
de wet van 15 April 1896 (Staatsblad n°. 68)
en met inachtneming van het bepaalde bij art. 105
van het Koninklijk besluit van 10 Juli 1896
(Staatsblad n°. 104), het navolgende (a)

vee, als:

(b)

welk (c) _____, toebehoorende
aan _____

veehouder te _____, volgens besluit
van den Burgemeester van den _____
in
_____ zijn
onteigend en in beslag genomen, om te worden
afgemaakt en vernietigd.
_____ den _____

(a) door (benaming der ziekte) aangetast.
van (" " ") verdacht.

Bij de waardeering moet worden in acht ge-
nomen, dat voor verdacht vee en de onteigende
voorwerpen de volle waarde en voor vee, door
eene besmettelijke ziekte aangetast, overeenkomstig
art. 105 van het Koninklijk besluit van 10 Juli
1896 (Staatsblad n°. 104), 50 pCt. en bij mond-
en klauwzeer 90 pCt. der waarde, die het in
gezonden toestand zou hebben, wordt berekend.

(b) de navolgende voorwerpen, als:

(c) vee of paarden, of, vee en voorwerpen, of,
paarden en voorwerpen.

MODEL L.

De BURGEMEESTER der gemeente
verklaart op den eed bij den aanvang zijner be-
diening afgelegd, dat (omschrijving van hetgeen
verkocht is) door hem uit de hand ^{is}_{zijn} verkocht
voor eene som van _____

_____ den 18 _____
(Handteekening.)

MODEL M.

REKENING EN VERANTWOORDING

welke bij deze aan de Algemeene Rekenkamer is doende

(1)

Burgemeester der gemeente (2)

wegens den verkoop (3)

(4)

In te vullen:

(1) Naam van den Burgemeester. (2) Naam der gemeente. (3) Hetgeen verkocht is.

(4) Waarvan afkomstig.

18	ONTVANG.	UITGAAF.
De rendant brengt in ontvangst wegens de opbrengst van :		De rendant brengt in uitgaaf: <i>Aan</i> voor
		Gestört bij den betaalmeeester te blijkens bijgevoegde quitantie van storting dd. n°. . .
TOTAAL. . . f		TOTAAL. . . f

N.B. Indien het verkoop betreft van in beslag genomen vee, goederen, dan heeft de storting van het zuiver overschot niet plaats bij een betaalmeeester, maar — zoo het vee betreft, na aftrek der kosten van onderhoud — wordt het gedeponceerd bij den gemeente-ontvanger tegen quitantie, die bij de rekening en verantwoording moet worden overgelegd.

BORDEREL.

ONTVANG	UITGAAF
f	f
De ontvang bedraagt f	
" uitgaaf " "	
	<u>Dus gelijk.</u>

Verklarende ik ondergeteekende, op den eed bij de aanvaarding mijner bediening aan den lande gedaan, dat in deze rekening is in ontvang gebracht al hetgeen door mij is ontvangen of moeten ontvangen en verantwoord worden, zonder te dezer zake iets te hebben verzwegen of achtergehouden; dat verder in deze rekening niets wordt in uitgaaf gebracht ter kwader trouw of hetgeen niet alzo werkelijk door mij is uitgegeven; terwijl ik verder verklaar, voor de gedane betalingen geen giften of gaven te hebben genoten of te zullen genieten, directelijk of indirectelijk, maar zoodanig te hebben betaald, als zulks volgens de orders van den lande behoort te geschieden.

, den

(Handtekening.)

18

19 October 1896. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de Stoomwet (Wet van 15 April 1896, *Staatsblad* n°. 69) in werking treedt. S. 162.

Bepaald op 1 December 1896.

19 October 1896. BESLUIT, tot uitvoering der Stoomwet (Wet van 15 April 1896, *Staatsblad* n°. 69). S. 163.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 14den Juli 1896, n°. 186, afdeling Arbeid en Fabriekswezen; Gezien de Stoomwet (Wet van 15 April 1896, *Staatsblad* n°. 69);

Den Raad van State gehoord (advies van den 18 Augustus 1896, n°. 18);

Gezien het nader rapport van genoemden Minister van 10 October 1896, n°. 185, afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 24 September 1869 (*Staatsblad* n°. 154) tot uitvoering der wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97):

HOOFDSTUK I.

Van de vergunning tot het in werking brengen van stoomketels.

Art. 1. Hij, die eene vergunning tot het in werking brengen van een stoomketel verlangt, wendt zich schriftelijk tot den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

De aanvraag behelst eene opgaaft van:

- a. den naam en de woonplaats van den vervaardiger;
- b. het doel, waartoe de ketel zal gebruikt worden;
- c. het materiaal, waaruit de ketel vervaardigd is;
- d. de uitgestrektheid van het verwarmingsoppervlak van den ketel, waaronder gerekend wordt te behooren het oppervlak boven de roosters gelegen en dat waarlangs de verbrandingsproducten naar den schoorsteen gaan;
- e. de afmetingen der veiligheidskleppen of veiligheidsbuizen en de wijze van belasting der kleppen;
- f. de toestellen, dienende om het waterpeil waar te nemen en op behoorlijke hoogte te houden;
- g. de toestellen, dienende om watergebrek aan te kondigen;
- h. de grootste werkelijke stoomdrukking, dat is

het verschil tusschen de drukking, welke de stoom en die, welke de dampkring tegen de wanden van den ketel uitoefenen, uitgedrukt in kilogrammen op den vierkanten centimeter, waaronder de aanvrager den ketel wenschte te doen werken;

- i. de plaats, waar de ketel voor het onderzoek en de beproeving gereed staat.

Bij de aanvraag moet eene duidelijke teekening zijn gevoegd, tevens vermeldende de afmetingen en de wanddikte van den ketel.

2. Voor het gebruik van ketels, die geheel of ten deele van gegoten ijzer zijn vervaardigd, wordt geene vergunning verleend.

3. Wanneer de aanvrager het onderzoek en de beproeving in het buitenland wenschte te doen geschieden, dan kan de Minister tot dat onderzoek en die beproeving een ambtenaar aanwijzen.

De kosten van het onderzoek en de beproeving, te berekenen naar een door den Minister vast te stellen tarief, worden door den aanvrager gedragen.

4. Het onderzoek en de beproeving geschieden voor dat de ketels ingemetseld of bekleed zijn. Zij moeten in een voor onderzoek en beproeving geschikten toestand geplaatst zijn.

De ambtenaar is bevoegd om, ingeval van twijfel omtrent den aard van het materiaal eene proefneming voor te schrijven, tenzij de aard van het materiaal blijkt uit eene verklaring, waarmede de ambtenaar genoegen neemt.

5. De beproeving geschiedt door waterpersing en duurt zoolang als noodig is om de verschillende deelen van den ketel behoorlijk te kunnen onderzoeken.

6. De beproevingsdruk bedraagt bij de eerste beproeving:

- a. voor eene gewenschte werkelijke stoomdrukking van niet hooger dan vijf kilogram op den vierkanten centimeter het tweevoud van die drukking, met dien verstande dat het verschil tusschen den beproevingsdruk en de gewenschte werkelijke stoomdrukking niet kleiner zij dan een half kilogram op den vierkanten centimeter;
- b. voor eene gewenschte werkelijke stoomdrukking van vijf tot tien kilogram op den vierkanten centimeter vijf kilogram daarboven;
- c. voor eene gewenschte werkelijke stoomdrukking van tien kilogram of hooger op den vierkanten centimeter anderhalf maal die drukking.

7. Tot de redenen, waarom de uitkomsten van het onderzoek en de beproeving onvoldoende kunnen worden verklaard, behooren de gevallen, dat de ketel gedurende de beproeving eene zichtbare ver-

vorming heeft ondergaan of dat er andere belangrijke gebreken aan den dag zijn gekomen.

8. De ketel moet voorzien zijn van een merk, bestaande uit eene met vier koperen boutjes met verzonken kopjes vastgehechte koperen plaat — van acht bij veertien centimeter — waarop duidelijk en duurzaam zijn uitgedrukt:

a. de cijfers, die aanwijzen de grootste werkelijke drukking in kilogrammen op den vierkanten centimeter, waaronder de ketel mag werken;

b. zoo mogelijk het jaar, waarin de ketel vervaardigd is, de naam en de woonplaats van den vervaardiger.

Zijn de uitkomsten der beproeving gunstig, zoo stempelt de ambtenaar de bevestigingsboutjes met het Rijkswapen.

9. Hebben het onderzoek en de beproeving eene voldoende uitkomst opgeleverd en is ook het toebehooren van den ketel in orde bevonden, zoo wordt door den ambtenaar aan den gebruiker namens den Minister eene voorloopige akte van vergunning uitgereikt.

10. Levert, hetgeen ontbreekt aan den ketel of zijn toebehooren, geen dadelijk gevaar op, zoo kan de ambtenaar in de voorloopige akte van vergunning den termijn bepalen, binnen welken aan door hem te stellen voorwaarden moet zijn voldaan.

Wordt door den gebruiker binnen den bepaalde termijn niet voldaan aan de voorwaarden, dan is de ambtenaar bevoegd, de akte in te trekken of in bijzondere gevallen den termijn te verlengen.

11. De akte van vergunning vermeldt:

a. den naam en de woonplaats van den gebruiker;

b. het doel, waartoe de ketel zal gebruikt worden;

c. zoo mogelijk het jaar, waarin de ketel vervaardigd is, den naam en de woonplaats van den vervaardiger;

d. de werkelijke drukking in kilogrammen, die de stoom in den ketel op den vierkanten centimeter niet mag te boven gaan;

e. den vorm, de afmetingen en de wanddikte van den ketel;

f. de uitgestrektheid van het verwarmingsoppervlak;

g. de middellijn en het aantal der veiligheidskleppen of veiligheidsbuizen, de wijze van belasting der kleppen en de hoogte der buizen;

h. het aantal en den aard der voedingstoestellen;

i. de toestellen, dienende om het waterpeil, een watergebrek en de stoomdrukking aan te geven;

k. den dag, waarop het onderzoek en de beproeving, krachtens welke de akte wordt uitgereikt, hebben plaats gehad;

l. zoo noodig, de toepassing, die van art. 71 is gemaakt.

Bij de akte wordt eene aantekeningslijst gevoegd, waarop de ambtenaar bij een later onderzoek den toestand van den ketel en diens toebehooren vermeldt.

12. Wanneer een stoomketel aan een anderen gebruiker overgaat, dan wordt op aanvraag de akte van vergunning op diens naam overgeschreven.

Deze bepaling is niet van toepassing op vervoerbare stoomketels, die tijdelijk verhuurd zijn.

Bij beschadiging of verloren gaan eener akte van vergunning wordt op aanvraag eene nieuwe akte uitgereikt.

13. Voor nieuw vervaardigde stoomketels, die buiten het Rijk in Europa zullen gebruikt worden of waarvan de plaats, waarop zij zullen gebruikt worden, nog onbekend is, wordt indien het onderzoek en de beproeving een voldoende uitslag opgeleverd hebben in plaats van eene akte van vergunning een bewijs uitgereikt van den uitslag van het onderzoek en de beproeving. Dit bewijs geeft geen recht den ketel in werking te brengen.

De in dit artikel bedoelde ketels moeten op de stempelplaat, bedoeld bij art. 8, voorzien zijn van een volgnummer.

14. Onder vervoerbare stoomketels worden in dit besluit verstaan ketels van werk-, tram- en straatlocomotieven, brandspuiten, baggervaartuigen, heitoestellen, kranen en die, welke slechts tijdelijk gebruikt en gemakkelijk verplaatst kunnen worden.

Op deze ketels moet hevestigd zijn eene koperen plaat, waarop duidelijk en duurzaam is uitgedrukt een volgnummer en den naam van hem, aan wien de akte van vergunning is verleend.

Vervoerbare stoomketels, in eene inrichting als vaste geplaatst, worden niet meer als vervoerbare beschouwd.

15. Hij, die een aan een derde toebehoorenden vervoerbaren stoomketel in werking wenscht te brengen, vraagt daartoe verlof aan den Burgemeester der gemeente, waarin de ketel zal gebruikt worden.

Deze verleent dat verlof indien:

a. hem is overgelegd de voor den ketel uitgereikte akte van vergunning en aantekeningslijst;

b. uit de sub a bedoelde lijst blijkt, dat de

ketel bij een, binnen de laatste twaalf maanden ingesteld onderzoek in orde is bevonden;

c. de ketel is voorzien van de plaat, bedoeld bij art. 14.

16. Meerdere ketels in ééne inrichting moeten elk van een volgnummer voorzien zijn.

HOOFDSTUK II.

Van het toebehooren van stoomketels.

17. Elke stoomketel moet voorzien zijn van ten minste twee veiligheidskleppen of veiligheidsbuizen.

Een der kleppen of een der buizen is afgesloten en alleen voor den gebruiker of diens gemachtigde toegankelijk.

De kleinste waarde voor de middellijn van de openingen der kleppen en der buizen mag niet kleiner zijn dan twee centimeter en wordt berekend volgens de formule:

$$m = 2.6 \sqrt{\frac{w}{d + 0.62}}$$

In deze formule is:

m. de middellijn in centimeters,

w. het verwarmingsoppervlak in vierkante meters,

d. de werkelijke stoomdrukking in kilogrammen op den vierkanten centimeter, behoudens dat deze stoomdrukking nooit hooger dan 8.8 kilogrammen genomen wordt.

Het gebruik eener klep, waarvan de middellijn der opening kleiner is dan de waarde volgens bovenstaande formule, dan worden toegestaan indien blijkt, dat met volle stoomdrukking, volle vuren, volle luchtaanvoer en met gesloten voeding en stoomafsluiters in twintig minuten de stoomdrukking in den ketel niet hooger oploopt dan tien honderd boven de toegestane drukking.

De hoogte der veiligheidsbuizen boven den gemiddelden waterstand wordt geregeld volgens de werkelijke stoomdrukking en bedraagt tien meter voor een kilogram werkelijke stoomdrukking op den vierkanten centimeter.

18. Is een ketel van meer dan twee veiligheidskleppen voorzien, dan moet de som van de gezamenlijke doorsneden der klep-openingen ten minste gelijk zijn aan de som van de doorsneden, die de openingen moeten hebben, wanneer een ketel van slechts twee veiligheidskleppen voorzien is.

Het 5de lid van art. 17 blijft in dit geval van toepassing, behoudens dat in plaats van één,

twee der kleppen beurtelings te zamen genomen voldoende zijn om den stoom te doen ontsnappen.

Ten minste één der kleppen moet afgesloten zijn. Een afgesloten klep of, bijaldien meerdere kleppen zijn afgesloten, deze kleppen te zamen, moeten voldoen aan de bepalingen van art. 17.

19. Voor ketels, die een gemeenschappelijke stoomhouder hebben, niet afzonderlijk kunnen gebruikt worden en toereikende gemeenschap hebben, zijn twee veiligheidskleppen voldoende. Voor de berekening van de middellijn van de openingen der kleppen, wordt dan in de formule van art. 17 voor w genomen de som der verwarmingsoppervlakken der ketels.

20. De veiligheidskleppen en zittingen moeten uit een doeltreffend metaal of allooï zijn vervaardigd.

De breedte der zittingen moet ten hoogste het twintigste gedeelte van de middellijn der opening bedragen, maar mag niet grooter zijn dan vier millimeter.

Bij schuine zittingen mag de helling geene klemming kunnen veroorzaken.

21. De veiligheidskleppen moeten door gewichten worden gedrukt, hetzij rechtstreeks, hetzij door middel van een hefboom.

Wordt een klep door twee of meer gewichten gedrukt, dan moeten deze uit gelijkvormige schijven bestaan.

Wanneer naar het oordeel van den ambtenaar het gebruiken van één gewicht niet wenschelijk is, dan moeten twee of meer schijven worden gebezigd.

De afgesloten kleppen moeten door den machinist of stoker gemakkelijk kunnen worden gelicht. Voor ketels van vaartuigen moet dit in de machinekamer of in de stookplaats kunnen geschieden.

Bij het berekenen van de op de kleppen aan te brengen drukking wordt de middellijn der opening twee millimeter grooter aangenomen dan zij werkelijk is.

22. Uitzonderingen ten opzichte van het belasten met gewichten zijn toegelaten:

a. voor ketels van zeevaartuigen of van vaartuigen hoofdzakelijk bestemd om in de zeegaten dienst te doen, van werk-, tram- en straatlocomotieven, van brandspuiten of voor dergelijke vervoerbare ketels, die hoofdzakelijk onder stoom moeten vervoerd worden; bij deze ketels is het geoorloofd de veiligheidskleppen door middel van veeren te drukken, hetzij rechtstreeks, hetzij door middel van een hefboom;

δ. voor niet in alinea a genoemde vervoerbare ketels, bij welke het geoorloofd is een der veiligheidskleppen door middel van een veer, doch niet rechtstreeks te belasten.

Kleppen, rechtstreeks met veeren gedrukt, moeten voldoen aan de in art. 17 bepaalde stoomproef; zij moeten voorzien zijn van een lossen hefboom met gewicht om de belasting of het spanningsvermogen der veer op de klep te kunnen onderzoeken en regelen, tenzij bij kleppen van kleine middellijn of waarvan de veeren eene geringe spanning hebben, zulks rechtstreeks met gewicht kan geschieden.

De kleppen moeten zoodanig ingericht zijn, dat zij bij het breken der veer niet weggeslingerd kunnen worden.

23. Al de veiligheidskleppen en veiligheidsbuizen moeten zoodanig geplaatst zijn, dat zij, wanneer de ketel in werking is, gemakkelijk kunnen onderzocht worden.

Indien de middellijn der kleppen kleiner is dan vier centimeter, moet de geleiding boven de zitting zijn aangebracht.

24. Voor ketels, waarvan de inhoud kleiner is dan zeshonderd kubieke decimeter en waarvan de werkelijke drukking niet meer bedraagt dan een half kilogram op den vierkanten centimeter, is één veiligheidsklep of één veiligheidsbuis voldoende.

Het tweede lid van art. 17 is alsdan niet van toepassing.

25. De kleppen, hefboomen en lichttoestellen moeten zoodanig ingericht zijn, dat zij gemakkelijk beweegbaar zijn en dat de kleppen, wanneer zij voldoen aan het bepaalde in het 3de lid van art. 17, ten minste vier millimeter kunnen lichten.

Voor kleppen, waarvoor eene kleinere middellijn wordt toegestaan, wordt de lichthoogte geregeld bij de stoomproef.

Worden de kleppen door veeren gedrukt, dan moet de veerkracht dezer zoodanig zijn, dat de kleppen twee millimeter kunnen lichten voor dat de drukking op de klep met een kilogram op den vierkanten centimeter toeneemt.

De veeren moeten zoodanig ingericht zijn, dat zij niet hooger dan tot de in de akte van vergunning toegestane spanning kunnen aangeschroefd worden.

26. Het is verboden bij veiligheidskleppen gebruik te maken van gewichten, veeren of hefboomen, die niet onderzocht en goedgekeurd zijn.

27. Is aan een stoomketel geen veiligheidsbuis

aanwezig en bedraagt de grootste werkelijke geoorloofde stoomdrukking minder dan een half kilogram op den vierkanten centimeter, dan moet de ketel voorzien zijn van eene luchtklep of van een ander toestel, waardoor de buitenlucht toegang tot den ketel verkrijgt zoodra de drukking van den stoom minder dan die van den dampkring bedraagt.

28. Elke ketel moet voorzien zijn van een manometer, die de drukking van den stoom duidelijk en juist aanwijst.

Dit toestel moet, indien het een kwikmanometer is, ten minste één halve dampkringsdrukking en, indien het een metaalke manometer is, ten minste twee dampkringsdrukkingen hooger kunnen aanwijzen, dan de in de akte van vergunning vermelde maximum stoomdrukking.

De manometer moet door middel van een gebogen en waterhoudende pijp met den ketel verbonden zijn, maar mag niet aan eene stoomafvoerbuis zijn aangebracht.

Hij, die den ketel bedient, moet den manometer gemakkelijk kunnen raadplegen; het nummer der schaal, dat door den wijzer niet mag overschreden worden, moet duidelijk gemerkt zijn.

Ketels, die voor en achter gestookt worden, moeten op elke stookplaats van een manometer zijn voorzien.

29. Elke ketel moet voorzien zijn van een kraan met flens van veertig millimeter middellijn en vijf millimeter dikte, zoodanig dat de manometer van den ambtenaar met den ketel in verbinding kan gesteld worden.

De verbinding van de kraan aan den ketel moet plaats hebben door middel van een gebogen of waterhoudende pijp.

Het is geoorloofd de kraan met flens aan een der manometers aan te brengen.

30. Voor ketels, die een gemeenschappelijken stoomhouder hebben, niet afzonderlijk gebruikt kunnen worden en toereikende gemeenschap hebben, is één manometer voldoende.

31. Er wordt geen manometer vereischt voor ketels, die van eene veiligheidsbuis voorzien zijn.

32. Elke ketel moet voorzien zijn van:

a. een waterpeilglas met koperen afsluit- en doorblaaskranen of kleppen en voorzien van een schermplaat of koker, zoodanig ingericht, dat het waterpeil goed waarneembaar blijft;

δ. twee proefkranen, tenzij er twee waterpeilglazen aanwezig zijn;

c. een zelfwerkend middel, waardoor watergebrek in den ketel wordt kenbaar gemaakt.

33. De onder *a* en *b* van het vorige artikel vermelde toestellen moeten van elkander onafhankelijk zijn, tenzij de gemeenschappelijke buis en de opening in den ketel elk eene middellijn van ten minste vijfzig millimeter heeft.

De openingen der kranen of kleppen moeten eene middellijn hebben van ten minste zes millimeter en onder stoom doorgestoken kunnen worden.

Hebben zij afzonderlijk gemeenschap met den ketel door middel van pijpen, dan moeten deze zooveel mogelijk recht zijn en eene middellijn van ten minste dertig millimeters hebben.

De stand van het waterpeilglas moet zoodanig zijn, dat het water niet lager dan vijfzig millimeter boven de in art. 36 vermelde strook zichtbaar blijft; de eene proefkraan of klep moet halverwege die strook en het waterpeil en de tweede evenveel boven dat waterpeil zijn geplaatst.

Ketels, die voor en achter gestookt worden, moeten op elke stookplaats van een waterpeilglas en twee proefkranen of kleppen zijn voorzien.

34. Ketels met inwendige vuurplaatsen moeten boven elk dezer zijn voorzien van een koperen bout, met lood of een ander metaal of allooï gevuld, dat smelt alvorens de plaat gevaarlijk overhit wordt; de bout moet aangebracht worden waar de vlam het felst is of op ongeveer drie vierde der roosterlengte, en indien de vuurtoppen hellend zijn dan op het hoogste punt.

Voor ketels met eene inwendige vuurplaats en met verhoogde vlamkast moet de bout aangebracht zijn in het midden van den vlamkasttop; en indien er meerdere vuurplaatsen zijn, dan moet in elk uiteinde der gemeenschappelijke vlamkast of in elk der uiterste vlamkasten een bout geplaatst worden.

De kleinste doorsnede van de vulling moet ten minste een vierkante centimeter zijn voor elken vierkante meter roosteroppervlakte, doch mag niet kleiner zijn dan een halve vierkante centimeter.

Ketels met uitwendige vuurplaatsen of van eene bijzondere inrichting moeten van een ander doeltreffend middel zijn voorzien.

35. Het in art. 32 sub *b* voorgeschrevene is niet van toepassing op stoomketels, waarvan de inhoud niet grooter is dan zeshonderd kubieke decimeter.

36. Het hoogste deel van den ketel, dat met de producten der verbranding in aanraking komt, moet op den ketel nabij het peilglas door een

koperen strook aangegeven worden; bij stoomvaartuigen moet deze strook dwarsscheeps aan weerszijden van den ketel zijn aangebracht.

Onder het hoogste deel van den ketel is niet begrepen het opgaande gedeelte, waarlangs de verbrandingsproducten naar den schoorsteen worden geleid.

De bovenvermelde strook behoeft niet aangebracht te worden op ketels, die eene zoo geringe hoeveelheid water kunnen bevatten, dat eene scheuring geene ernstige gevolgen kan hebben.

37. Alle stoomketels zijn met ten minste één zelfwerkend voedingstoestel verbonden behoudens die, waarvan het verwarmingsoppervlak minder dan vijf vierkante meter bedraagt. Voor deze ketels is eene handperspomp voldoende.

Bovenstaande bepaling is niet van toepassing op ketels van:

a. locomotieven, die met twee zelfwerkende voedingstoestellen moeten zijn verbonden, waarvan een in werking moet kunnen blijven als het werktuig stil staat;

b. stoomvaartuigen, die van minstens twee dier toestellen, als onder *a* vermeld, moeten voorzien zijn en van eene handpomp, tenzij een der zelfwerkende voedingstoestellen tevens als handpomp kan gebruikt worden of dat er een afzonderlijke ketel aanwezig is, waardoor het zelfwerkend toestel kan worden gedreven om den hoofdketel of de ketels, indien deze buiten werking zijn, tot op het vereischte peil van water te voorzien.

Is het verwarmingsoppervlak minder dan vijf vierkante meter, zoo zijn één zelfwerkend voedingstoestel en ééne handpomp voldoende.

De zelfwerkende voedingstoestellen van ketels in vaartuigen moeten elk afzonderlijk met den ketel gemeenschap hebben.

Onder zelfwerkende voedingstoestellen worden verstaan stoompompen, injecteurs en toestellen, welke niet uitsluitend met de hand bewogen worden.

38. Elk der in het vorige artikel bedoelde zelfwerkende voedingstoestellen en handpompen, behoudens de handpompen sub *b* van het vorige artikel vermeld, moet in staat zijn, alleen werkende den ketel of de ketels van eene voldoende hoeveelheid vloeistof te voorzien.

39. Elk voedingstoestel of elke voedingspijp moet onmiddellijk aan den ketel verbonden zijn met eene kraan en zelfsluitende klep, beide van koper vervaardigd. De kraan moet tusschen ketel en klep zijn geplaatst.

Worden verschillende ketels door één voedings-

toestel gevoed zoo is elke ketel van een dergelijke kraan en klep voorzien.

Het gebruik van afsluitkleppen in plaats van kranen, is geoorloofd, mits tusschen de afsluit- en zelfsluitende klep een proefkraan is aangebracht.

40. Elke ketel moet voorzien zijn van een koperen pakkingspaukraan, hetzij onmiddellijk, hetzij door een koperen buis met den ketel verbonden. Deze buis moet vrij en zichtbaar zijn.

41. Elke stoomafvoerpip moet aan den ketel voorzien zijn van een afsluiter, bij voorkeur zoodanig ingericht, dat deze op de stookplaats of in de machinekamer of op het dek van stoomvaartuigen kan gesloten worden.

De stoomverbindingspijpen van de ketels onderling en die van den ketel met het stoomwerktuig moeten zoodanig ingericht zijn, dat de uitzetting geen nadeel kan toebrengen; zij moeten van een of meer aftapkranen zijn voorzien.

Stoompijpen van ketels in stoomvaartuigen mogen niet van gegoten ijzer zijn.

42. De spui-, voedings- of andere kranen aan den ketel moeten zoodanig zijn ingericht, dat de pluggen bij het breken der pakking- of opsluitbouten niet weggeslingerd kunnen worden.

Deze bepaling is niet van toepassing op kranen, waarvan de middellijn der aanvoeropening niet grooter dan dertig millimeter is.

43. Elke ketel moet behalve van de noodige slijkgaten, zoo de inrichting dit toelaat, voorzien zijn van een gat, ten minste veertig bij dertig centimeter groot, en versterkt door een geslagen ijzeren of stalen ring. De deksels der man- of slijkgaten moeten, zoo mogelijk, inwendig aangebracht zijn en zoodanig sluiten, dat tot dichtmaking slechts zeer dunne stof wordt vereischt. Zij mogen niet van gegoten ijzer zijn.

44. Van ingemetselde ketels moeten de zijkanalen zoo mogelijk voorzien zijn van openingen van gelijke doorsneden als deze.

45. Het ruim, waarin de stoomketels van stoomvaartuigen zijn geplaatst, moet door dichte ijzeren schotten van de voor de reizigers bestemde afdeelingen zijn afgesloten.

Deze bepaling is niet van toepassing op vaartuigen, die geen dek hebben.

HOOFDSTUK III.

Van de regelen, bij het gebruik van stoomketels in acht te nemen.

46. De gebruiker van een stoomketel draagt zorg:

a. dat de ketel met toebehooren in behoorlijken staat van onderhoud verkeert;

b. dat er steeds een of meer glazen buizen ter vervanging van het waterpeilglas beschikbaar zijn voor hem, die den ketel bedient;

c. dat het smeltbaar metaal of allooï van het zelfwerkend middel, bedoeld onder c van art. 32 ten minste eenmaal 's jaars vernieuwd wordt;

d. dat de akte van vergunning en de aantekeningenslijst te allen tijde ter inzage van den ambtenaar zijn voor een vasten ketel op eene zichtbare plaats in de nabijheid van den ketel, voor een ketel van een stoomvaartuig in een der kajuiten en voor een vervoerbare ketel onder berusting van hem, die den ketel bedient.

Hij, die den ketel bedient, draagt zorg:

1°. dat de veiligheidskleppen gemakkelijk beweegbaar blijven, dat zij niet vastgezet worden en dat de belasting er van niet overschrijde die, welke vermeld is in de akte van vergunning;

2°. dat het waterpeil gehonden wordt ten minste tien centimeter boven de in art. 36 vermelde strook en voor stoomvaartuigen ten minste vijftien centimeter daarboven.

47. De gebruiker van een stoomketel is verplicht den bevoegden ambtenaar kennis te geven van:

a. den aard van elk gebrek, dat aan den ketel is ontstaan;

b. elke wijziging en van den aard van elke herstelling, die de ketel heeft ondergaan;

c. het tijdstip, waarop de ketel zal worden ontbloot of, indien het een ketel van een stoomvaartuig betreft, het tijdstip, waarop deze zal gelicht worden;

d. het zinken en het lichten van het stoomvaartuig, waarin de ketel geplaatst is;

e. het afbranden van het gebouw, waarin de ketel geplaatst is.

HOOFDSTUK IV.

Van het op stoomketels uit te oefenen toezicht.

48. De ambtenaren, belast met het toezicht op en het onderzoek en de beproeving van stoomtoestellen, dragen den titel van hoofdingenieur, ingenieur, aspirant-ingenieur of opzichter voor het stoomwezen.

Het toezicht op den dienst wordt onder den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid opgedragen aan een hoofdingenieur.

De opzichters zijn werkzaam onder de bevelen

van den hoofdingenieur, de ingenieurs of aspirant-ingenieurs. Zij ontleenen de bij de Stoomwet en de bij dit besluit aan hen toegekende bevoegdheid aan een schriftelijken of mondelingen last van den hoofdingenieur, ingenieur of aspirant-ingenieur, onder wiens bevelen zij werkzaam zijn.

49. Om benoembaar te zijn tot ingenieur of tot aspirant-ingenieur moet men het na te noemen examen met goed gevolg hebben afgelegd, een leeftijd hebben bereikt, die voor een ingenieur drie en twintig jaar en voor een aspirant-ingenieur twintig jaar bedraagt, en lichamelijk geschikt zijn bevonden.

50. Het in het voorgaand artikel bedoeld examen, af te nemen door eene door Ons te benoemen Commissie, omvat:

a. grondige kennis van de Nederlandsche taal;
b. de wiskunde, zoo ver als deze gevorderd wordt bij het examen B, art. 64 der wet van 2 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 50);

c. de beginselen van de theoretische en toegepaste mechanica, waaronder ook de leer van den wederstand der bouwstoffen;

d. de natuur- en scheikunde en hare voorname toepassingen, meer in het bijzonder de leer der dampen;

e. kennis van stoom- en andere werktuigen, meer in het bijzonder theoretische en praktische kennis van stoomtoestellen;

f. theoretische en praktische kennis der materialen, waaruit stoomtoestellen worden vervaardigd;

g. het werktuigkundig teekenen, meer in het bijzonder het teekenen van stoomtoestellen;

h. kennis van de Stoomwet en van de ter uitvoering daarvan genomen wettelijke verordeningen.

51. Zoo noodig kan door Ons tijdelijk in de behoeften van den dienst worden voorzien door het aanstellen van tijdelijke ingenieurs of aspirant-ingenieurs.

52. Om benoembaar te zijn tot opzichter moet men niet ouder zijn dan dertig jaar, lichamelijk geschikt zijn bevonden en ten overstaan van eene door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te benoemen commissie blijken hebben gegeven van eene voldoende praktische kennis van stoomtoestellen.

53. Elke in gebruik zijnde stoomketel wordt ten minste eenmaal in de twee jaren inwendig onderzocht; bij welk onderzoek de ketel buiten werking gebracht moet worden en deze opnieuw kan worden beproefd.

Het inwendig onderzoek van stoomketels van

stoomvaartuigen geschiedt ten minste eenmaal 's jaars.

54. Aan den gebruiker wordt ten minste drie weken te voren schriftelijk kennis gegeven van den dag, waarop het inwendig onderzoek of de beproeving van den ketel zal plaats hebben.

De kennisgeving van het inwendig onderzoek of der beproeving wordt zoo noodig door den Burgemeester uitgereikt.

Bestaat er bij den gebruiker bezwaar tegen het tijdstip van het inwendig onderzoek of van de beproeving, dan is deze bevoegd zijn bezwaar ten minste twee weken te voren schriftelijk ter kennis te brengen van den bevoegden ambtenaar. Meent deze geen anderen dag te kunnen aanwijzen, zoo kan de gebruiker zich tot den Minister wenden, die alsdan beslist.

55. Indien een stoomvaartuig of een vervoerbaar stoomtoestel gedurende een langer tijdsverloop buiten 's lands is geweest dan de termijn, bepaald bij art. 53, zoo is de gebruiker verplicht, zoodra het vaartuig of het stoomtoestel hier te lande is teruggekeerd, den bevoegden ambtenaar daarvan zoo spoedig mogelijk kennis te geven.

56. De ambtenaar is bevoegd den ketel te doen lichten en het metselwerk of de bekleding, zoodmede de pijpen of steunen geheel of gedeeltelijk te doen verwijderen.

De lastgeving daartoe geschiedt schriftelijk.

57. Is een stoomketel eenmaal beproefd en goedgekeurd, zoo geschieden de latere beproevingen onder eene werkelijke drukking, die anderhalf maal de in de akte van vergunning toegestane werkelijke drukking bedraagt, met dien verstande dat het verschil tusschen den beproevingsdruk en de toegestane werkelijke drukking niet kleiner zij dan een half kilogram op den vierkanten centimeter.

Is de ambtenaar van meening, dat de herstelling van den ketel zoodanig is geweest, dat deze als een nieuwe beschouwd en als zoodanig beproefd moet worden, dan deelt hij zulks den gebruiker schriftelijk mede.

58. Moet eene herbeproeving van den ketel plaats hebben of een onderzoek, waarbij de stoomketel buiten werking gesteld moet worden, dan draagt de gebruiker zorg:

a. dat alle deelen van den ketel, zoo van binnen als van buiten, alsmede de omringende rookkanalen voldoende gereinigd zijn en dat roosterijzers, vuurbruggen en dergelijke voorwerpen, die het onderzoek zouden kunnen belemmeren, verwijderd zijn;

b. dat de ketel met het oog op de gezondheid van den ambtenaar voldoende is afgekoeld;

c. dat, indien de ketel in verbinding is met een of meer onder stoom zijnde ketels, de stoom- en spuisluitingen zoodanig zijn voorzien, dat geen gevaar voor den ambtenaar kan ontstaan;

d. dat een schoon ketelpak voorhanden is.

59. Blijkt bij het onderzoek of bij eene herbeproeving van een goedgekeurden stoomketel, dat deze niet meer onder de toegestane drukking veilig kan werken en blijft de gebruiker in gebreke binnen den door den ambtenaar te bepalen termijn de noodige herstellingen aan te brengen, dan wordt de akte van vergunning door den Minister ingetrokken.

60. Een ketel wordt geacht dadelijk gevaar op te leveren indien:

a. de dikte van een of meer platen of der steunen aanmerkelijk is afgenomen;

b. er scheuren zijn ontstaan;

c. de ketel eene vervorming heeft ondergaan;

d. de wijze van sluiting der man- of slijkgaten geen genoegzamen waarborg voor de veiligheid oplevert;

e. de ketel belangrijk met ketelsteen of zout is bezet;

f. de veiligheidstoestellen in slechten toestand of in strijd met de bestaande voorschriften verkeren.

HOOFDSTUK V.

Van stoomtoestellen, andere dan stoomketels.

61. De in art. 1 der Stoomwet bedoelde stoomtoestellen andere dan stoomketels zijn:

a. voorwarmers, dienende om de temperatuur van het voedingswater te verhoogen en waarvan de middellijn der pijpen, waaruit zij zijn samengesteld, meer dan vijftien centimeter bedraagt;

b. stoomverhitters, dienende om de temperatuur van den stoom te verhoogen;

c. stoomvaten, waarin stoom uit een stoomketel wordt aangevoerd en waarvan de inhoud, uitgedrukt in kubieke decimeters, vermenigvuldigd met de drukking, die de stoom tegen de wanden uitoefent, uitgedrukt in kilogrammen op den vierkant centimeter, het getal zeshonderd overschrijdt.

Het gebruik der onder *a* en *b* vermelde toestellen, geheel of gedeeltelijk van gegoten ijzer vervaardigd, is verboden, behoudens het geval,

dat de middellijn der pijpen minder dan twintig centimeter bedraagt.

62. Hij, die eene vergunning tot het in werking brengen van een der in art. 61 bedoelde toestellen verlangt, wendt zich schriftelijk tot den Minister.

Ten aanzien van het toestel behelst de aanvraag eene opgaaf van:

a. hetgeen sub *a*, *b*, *c*, *e* en *i* van art. 1 ten aanzien van een ketel is bepaald;

b. de grootste werkelijke stoomdrukking in kilogrammen op den vierkant centimeter, waaronder de stoomketels, waarmede de toestellen verbonden zijn, werken alsmede de grootste werkelijke stoomdrukking, waaronder de aanvrager de toestellen, sub *c* art. 61 vermeld, wenscht te doen werken.

Bij de aanvraag moet eene duidelijke teekening gevoegd zijn, tevens vermeldende de afmetingen en wanddikte van het toestel.

63. Op het onderzoek en de beproeving van een in art. 61 bedoeld toestel zijn de artikelen 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 57 van toepassing, behoudens dat de afmetingen der stempelplaat, bedoeld in art. 8, acht bij vijf centimeter moeten zijn, dat deze plaat met twee koperen boutjes bevestigd moet worden en dat de plaat der sub *c* van art. 61 bedoelde toestellen tevens van een volgnummer, door den ambtenaar op te geven, voorzien moet worden.

64. De in art. 61 bedoelde toestellen moeten van de volgende veiligheidstoestellen zijn voorzien:

a. de voorwarmers van:

1°. een veiligheidsklep van ten minste vijf centimeter middellijn, met gewicht belast, hetzij rechtstreeks, hetzij door middel van een hefboom;

2°. een koperen pakkingspijpkraan;

3°. een zelfsluitende klep aan de voedinginlaatopening;

4°. de noodige man- of slijkgaten;

b. de stoomverhitters van:

1°. een veiligheidsklep als sub *a* vermeld, wanneer het toestel kan afgesloten worden van den stoomketel;

2°. een of meer wateraftapkranen;

3°. de noodige man- of slijkgaten;

c. de stoomvaten van:

1°. één veiligheidsklep of veiligheidsbuis, wanneer de toegestane werkelijke stoomdrukking minder is dan die van den stoomketel, waaruit de stoom aangevoerd wordt, tenzij de inhoud van het toestel groeter is dan twee kubieke meter of dat de toegestane

stoomdrukking minder is dan de helft van die in den stoomketel, in welk geval het toestel van twee veiligheidskleppen of veiligheidsbuizen moet voorzien zijn.

De middellijn der kleppen moet zoo groot zijn, dat bij volledige opening van den afsnitter en bij de hoogst toegestane stoomdrukking in den ketel de spanning in het toestel niet hooger kan rijzen dan tien ten honderd boven die waarvoor het mag werken. Dit wordt geacht het geval te zijn wanneer de vrije doortocht der klepopening ten minste een vierde grooter is, dan de nauwste doortocht der stoomaanvoerpip;

2°. een manometer;

De manometer en de sub *c* 1°. bedoelde veiligheidsklep of kleppen moeten op het toestel zelf of op de stoomaanvoerpip zijn aangebracht en de mondingen zoo noodig beschermd worden, zóó dat de in het toestel aanwezige stoffen geene verstopping kunnen veroorzaken. Worden verschillende toestellen door ééne stoomleiding gevoed, dan is een manometer en een of twee veiligheidskleppen naar gelang van den inhoud of van de stoomdrukking, waaronder zij werken, voldoende;

3°. man- en kleinere gaten, zoo de inrichting het vereischt;

4°. de in art. 27 bedoelde luchtklep, indien er aan het toestel geen veiligheidsbuis aanwezig is en indien de toegestane werkelijke stoomdrukking minder bedraagt dan een half kilogram op den vierkanten centimeter.

65. De veiligheidstoestellen moeten voldoen aan de voorschriften van de artikelen 20, 21, 23, 25, 26, 28, 29 en 43, behoudens dat die van stoomtoestellen, als bedoeld in art. 61, aan boord van zeevaartuigen in gebruik, overeenkomstig de bepalingen van art. 22 met veeren mogen gedrukt worden, en dat de manometer slechts ééne dampkringsdrukking meer behoeft aan te wijzen dan de in de akte van vergunning toegestane stoomdrukking.

66. Elk in gebruik zijnd stoomtoestel, als bedoeld in art. 61, wordt ten minste eenmaal in de vier jaar inwendig onderzocht, indien de inrichting het toelaat; is zulks niet het geval of geschiedt het onderzoek na eene belangrijke herstelling of acht de ambtenaar het om andere redenen noodig, zoo wordt het toestel herbeproofd.

De artikelen 54, 56, 57, 58 en 59 zijn dan van toepassing.

67. De gebruiker van een stoomtoestel, als bedoeld in art. 61, zorgt dat.

a. de toestellen met toebehooren in behoorlijken staat van onderhoud verkeeren;

b. de akte van vergunning en de aanteekeninglijst te allen tijde ter inzage van den ambtenaar aanwezig zijn;

c. wanneer aan een stoomtoestel een belangrijk gebrek is ontstaan, daaraan eene belangrijke herstelling geschied of eene wijziging aangebracht is, den bevoegden ambtenaar daarvan kennis wordt gegeven.

68. Hij, die een stoomtoestel, als bedoeld in art. 61, bedient, zorgt dat de veiligheidskleppen gemakkelijk beweegbaar blijven, dat die nooit vastgezet worden en dat de belasting ervan de in de akte van vergunning vermelde niet overschrijdt.

69. De akte van vergunning vermeldt:

a. den naam en woonplaats van den gebruiker;

b. het volgnummer van het toestel;

c. het doel, waartoe het toestel zal gebruikt worden;

d. het jaar, waarin het toestel vervaardigd is, en den naam en de woonplaats van den vervaardiger;

e. de werkelijke drukking in kilogrammen, die de stoom in het toestel op den vierkanten centimeter niet mag te boven gaan;

f. de in den ketel, waaruit de stoom wordt aangevoerd, toegelaten stoomdrukking;

g. de kleinste middellijn der stoomaanvoerpip;

h. de veiligheidstoestellen, waarvan het toestel is voorzien, alsmede de middellijn en de wijze van belasting der veiligheidskleppen;

i. den dag, waarop het onderzoek en de beproeving, krachtens welke de akte wordt uitgereikt, hebben plaats gehad;

k. de afmetingen, de wanddikte en den vorm van het toestel en ten aanzien van een toestel, als bedoeld sub *c* van art. 61, bovendien den inhoud eveneens in kubieke decimeters.

Bij de akte wordt eene aanteekeninglijst gevoegd, waarop de ambtenaar bij een later onderzoek den toestand van het stoomtoestel met toebehooren vermeldt.

HOOFDSTUK VI.

Algemeene bepalingen en uitzonderingen.

70. Indien blijkt, dat een stoomtoestel buiten

dienst is gesteld, dat het meer dan drie jaar buiten 's lands is geweest of dat de gebruiker weigert te voldoen aan de voorschriften van dit besluit, dan kan de Minister de akte van vergunning intrekken.

71. Geeft na onderzoek van een stoomtoestel de ambtenaar of de in art. 7 der Stoomwet genoemde Commissie aan den Minister te kennen, dat om de bijzondere inrichting of bestemming van een stoomtoestel of van een vaartuig, of dat om andere gegronde redenen geheele, gedeeltelijke of voorwaardelijke ontheffing van een of meer der in dit besluit, krachtens art. 6 der Stoomwet, voorkomende bepalingen wenschelijk is, dan is de Minister bevoegd die te verleenen.

72. Voor stoomvaartuigen, welke den 1sten October 1869 in de vaart waren, kan de Minister geheel, gedeeltelijk of voorwaardelijk vrijstelling verleenen van het bepaalde in het eerste lid van art. 45.

73. Dit besluit is niet van toepassing op uitsluitend tot huishoudelijk gebruik dienende stoomtoestellen, waarvan de inhoud, uitgedrukt in kubieke decimeters, vermenigvuldigd met de drukking, die de stoom tegen de wanden uitoefent, uitgedrukt in kilogrammen op den vierkanten centimeter, het getal zes honderd niet overschrijdt.

74. Het bepaalde in art. 8 is niet van toepassing op stoomketels, voor het gebruik waarvan vóór den 1sten April 1870 eene akte van vergunning was uitgereikt.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 19den October 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEYDEN.

(Uitgeg. 11 Nov. 1896.)

19 October 1896. BESLUIT, tot aanvulling der bepalingen betreffende het groot-ambtenaars-examen voor den Indischen dienst, behoorende bij het Koninklijk besluit van 20 Juli 1893 (*Staatsblad* n°. 117). S. 164.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Koloniën van 12 September 1896, Litt. D, n°. 24;

Den Raad van State gehoord (advies van den 6 October 1896 n°. 24);

Gezien het nader rapport van den Minister van Koloniën van 15 October 1896, Litt. D, n°. 12;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met aanvulling der bepalingen betreffende het groot-ambtenaars-examen voor den Indischen dienst, behoorende bij het Koninklijk besluit van 20 Juli 1893, n°. 29 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 117 en *Indisch Staatsblad* n°. 257), te bepalen als volgt:

Voor elke maal dat een candidaat zich voor een der beide gedeelten van het groot-ambtenaars-examen voor den Indischen dienst aanmeldt, moet hij een examengeld van vijf en twintig gulden in 's lands kas storten.

Het bewijs der storting moet bij het request om tot het examen te worden toegelaten worden overgelegd.

Dit examengeld wordt het eigendom van den Lande, tenzij de candidaat op grond der daarvoor geldende bepalingen niet tot aflegging van het examen wordt toegelaten, in welk geval de som wordt teruggegeven.

De Minister van Koloniën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 19den October 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) BERGSM A.
(Uitgeg. 23 Oct. 1896.)

19 October 1896. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van een nieuw tarief naar 't welk bij vervoer of overlading van ontplofbare stoffen door particulieren, vergoeding voor het toezicht door geleiders aan het Rijk is verschuldigd.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid:

Gelet op het bepaalde bij art. 26, eerste lid, van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187), gewijzigd en aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 10 October 1894 (*Staatsblad* n°. 162) en 26 September 1896 (*Staatsblad* n°. 159), houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen:

Heeft goedgevonden:

met intrekking van het tarief, vervat in de beschikking van 29 December 1893, n°. 171, Afdeling Handel en Nijverheid, 1ste onderaf-

deeling, vast te stellen het navolgende tarief, volgens hetwelk bij vervoer of overlading van ontplofbare stoffen door particulieren, vergoeding voor het toezicht door geleiders aan het Rijk verschuldigd is.

In geval van vervoer over een afstand van minder dan honderd vijf en twintig (125) kilometer een gulden (ƒ 1) voor elke hoeveelheid van zeventienhonderd (700) kilogram (bruto) ontplofbare stof, met een minimum van vijf gulden (ƒ 5), en bij vervoer per scheepsgelegenheid met een maximum van zestig gulden (ƒ 60) per schip.

In geval van vervoer over een afstand van honderd vijf en twintig (125) kilometer en daarboven, één gulden vijf en zeventig cents (ƒ 1.75) voor elke hoeveelheid van zeventienhonderd (700) kilogram (bruto) ontplofbare stof, met een minimum van tien gulden (ƒ 10), en bij vervoer per scheepsgelegenheid met een maximum van zestig gulden (ƒ 60) per schip.

In geval van overlading, tenzij reeds voor het daaraan voorafgaand of daarop volgend vervoer van de over te laden ontplofbare stof vergoeding verschuldigd is, vijftig cent (ƒ 0.50) voor elke hoeveelheid van zeventienhonderd (700) kilogram (bruto) ontplofbare stof, met een minimum van twee gulden vijftig cents (ƒ 2.50) en een maximum van dertig gulden (ƒ 30).

Onderdeelen van bovengenoemde gewichten worden gerekend voor het volle gewicht.

De afstanden tusschen begin- en eindpunten van het vervoer worden berekend overeenkomstig den afstandswijzer, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 Maart 1862 (*Staatsblad* n°. 27) en de daarbij behorende, door den Minister van Oorlog vastgestelde afstandstafelen.

Dit tarief treedt in werking 2 November 1896. 's Gravenhage, 19 October 1896.

De Minister voornoemd,
(get.) VAN DER SLEIDEN.

19 October 1896. BESCHIKKING van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende nadere vaststelling van eene algemeene instructie voor de geleiders van ontplofbare stoffen, in verband met het besluit van 26 September 1896 (*Staatsblad* n°. 159).

ALGEMEENE INSTRUCTIE voor de geleiders van ontplofbare stoffen.

Art. 1. De geleiders zijn belast met den dienst van de transporten ontplofbare stoffen, waarvoor

op grond van art. 18 van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) gewijzigd en aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 10 October 1894 (*Staatsblad* n°. 162) en 26 September 1896 (*Staatsblad* n°. 159) door den Commissaris der Koningin in de betrokken provincie vergunning is verleend.

Zij zijn mede belast, ingevolge art. 8 der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81), met het opsporen van overtredingen van die wet en van het Koninklijk besluit, overeenkomstig het aangehaalde wetsartikel en de aanwijzingen die zij als beambten der Rijkspolitie van de bevoegde autoriteit zullen ontvangen.

Ingeval van inbeslagneming van ontplofbare stoffen of van vervoermiddelen, overeenkomstig art. 3 der wet dragen zij zorg dat het in beslag genomene onverwijd ter beschikking worde gesteld van den burgemeester der plaats, waar de inbeslagneming geschiedt, onverminderd hunne verplichting om van hunne bevinding dienaangaande proces-verbaal op te maken en in te leveren ter plaatse waar zulks behoort.

2. De geleiders zijn verdeeld in geleiders der eerste en der tweede klasse.

Één hunner kan den titel hebben van hoofd-geleider.

3. De jaarwedde der geleiders wordt door den Minister geregeld.

Ter zake van dienstreizen ontvangen zij vergoeding voor kosten van reis- en verblijf, behoudens de beperkingen die daaromtrent zijn of nader zullen worden vastgesteld.

Ingeval van dienstverrichting aan boord van schepen hebben zij recht op huisvesting aan boord daarvan.

Voeding gedurende de transporten en bewaking blijft steeds te hunnen laste.

4. De geleiders staan onder bevel van een commandant, die den dienst regelt en wiens aanwijzingen daaromtrent stipt worden opgevolgd.

5. De geleiders zijn gevestigd te Arnhem, met uitzondering van twee hunner die te Maassluis zijn gestationeerd.

Zonder toestemming van den commandant mogen zij zich, niet anders dan voor dienstzaken, van hunne standplaatsen verwijderen; voor eene langere verwijdering dan 2 dagen wordt, voor de geleiders te Arnhem de toestemming van den Commissaris der Koningin in Gelderland en voor de geleiders te Maassluis, die van den Commissaris der Koningin in Zuidholland vereischt.

6. De bevelvoerende geleider zorgt, dat hem vóór den aanvang der reis of der overlading van wege den afzender worde ter hand gesteld de quitantie waaruit blijkt, dat de ter zake van het transport verschuldigde vergoeding is voldaan, tenzij bij averij of onverwachte begeleidingen de vergoeding daarvan door den betrokken Commissaris der Koningin nader dient te worden geregeld.

7. De geleiders houden zich gedurende het bevelvoeren en bewaken onafgebroken op in de nabijheid der te vervoeren stoffen. Zij gedragen zich overeenkomstig het Koninklijk besluit en de voorwaarden van vergunning door den Commissaris der Koningin afgegeven en zien toe, dat deze door de vervoerders worden nageleefd. In het bijzonder wordt aan de naleving hunnerzijds van de artt. 5, laatste alinea, 16, 5de alinea, 28 en 38 van het Koninklijk besluit de hand gehouden.

Overigens worden de aanwijzingen van den bevelvoerenden geleider stipt opgevolgd.

Deze overtuigt zich, na elke overlading, dat in de geleidde vervoermiddelen geene ontplofbare stoffen zijn achtergebleven.

8. Zij bejegenen de schippers en voerlieden waarmede zij in aanraking komen op gepaste wijze, doch dragen zorg dat bij de overladingen door hen en ook door het werkvolk de grootste voorzichtigheid worde in acht genomen.

9. Zij dragen op de dienstreizen de voorgeschreven dienstpet en zorgen voor eene voegzame, zoo mogelijk uniforme kleeding.

10. Na afloop van een transport of na overgave daarvan aan de te Maassluis gestationeerde geleiders, keeren de geleiders uit Arnhem zoo spoedig mogelijk naar hunne standplaats terug.

11. De bevelvoerende geleider is voorzien van een exemplaar der wet van 26 Mei 1884 (*Staatsblad* n°. 81), en van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) zooals het luidt na de daarin bij de Koninklijke besluiten van 10 October 1894 (*Staatsblad* n°. 162) en 26 September 1896 (*Staatsblad* n°. 159) gebrachte wijzigingen, van de instructie en van de door den Commissaris der Koningin verleende vergunning. Hij zorgt tevens voor de noodige schrijfschefften.

12. Het in art. 25 van het Koninklijk besluit bedoelde verslag wordt door den bevelvoerenden geleider uitgebracht binnen 12 uren, nadat hij in de standplaats is teruggekeerd of na ontvangst van het bericht, dat de overlading heeft plaats gehad.

De indiening van dit verslag heeft plaats door tusschenkomst van den commandant.

13. Het is den geleiders verboden giften van welken aard ook, aan te nemen van de afzenders van transporten of van hunne gemachtigden, van de bij de transporten gebezigde voerlieden en schippers of van hunne onderhoorigen.

14. Misbruik of veelvuldig gebruik van sterken drank is den geleiders verboden.

Het is hun evenzeer verboden sterken drank bij de transporten mede te nemen.

15. Op wangedrag of plichtverzuim volgt schorsing of ontslag.

16. Heeft, ingevolge art. 24, laatste alinea van het Koninklijk besluit, een transport plaats onder militair geleide, zoo is daarop toepasselijk het bepaalde in de artt. 7, 8, 11, 12, eerste alinea, 13 en 14 van deze instructie.

17. Bij gemengd burger- en militair geleide, is het bevel over het geheel aan den eerstaanwezenden burgergeleider, tenzij het militair geleide onder bevel staat van eenen officier, in welk geval het bevel over het geheel aan dezen is.

18. Behoudens het bepaalde bij art. 7 dezer instructie, wordt door de geleiders in het bijzonder gelet op de volgende bepalingen:

1°. dat ook in de zeeschepen, waarin wordt overgeladen; behalve wanneer zij zich bevinden tusschen de zee en de plaatsen door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen of op die plaatsen zelve (1) geene ontstekingsmiddelen of licht ontvlambare stoffen aanwezig zijn, waarvan het gelijktijdig vervoer, met hetzelfde vervoermiddel bij artt. 30 en 31 van het Koninklijk besluit is verboden; en dat met zeeschepen, welke tevens openbare middelen tot vervoer van personen zijn, geen andere ontplofbare stoffen mogen worden vervoerd, dan buskruit en munitien waarin buskruit voorkomt;

2°. dat langs Rotterdam de schepen met ontplofbare stoffen, van 100 Meter boven de fabriek te Feijenoord tot 100 Meter beneden het petroleum-entrepôt te Charlois, gesleept worden; dat zij voor de gemeente Rotterdam niet vertoeven en niet door de Koningshaven, maar onder de vaste Spoor- en Willemsbrug doorvaren;

3°. dat transporten van Muiden over de Zuiderzee niet eerder van de buskruitfabriek vertrekken,

(1) Zie de aantekening op het besluit van 26 September 1896, S. 159.

vóórdat de zekerheid is verkregen, dat men zich in die gemeente niet meer behoeft op te houden;

dat, indien bij hoog buitenwater niet kan worden gescht, de vaartnigen naar de ligplaats bij Hoogerlust moeten worden vervoerd, evenals reeds gescht zijde schepen, die bij opkomend slecht weder bezwaar maken zee te kiezen, wanneer althans gelegenheid bestaat ze weder naar binnen te schtten;

dat kruitschepen, waarvoor de gelegenheid niet bestaat om ze weder naar binnen te schtten en over het algemeen alle binnenkomende kruitschepen, die niet dadelijk naar binnen gescht kunnen worden, bij ongunstig weder geene andere veilige ligplaats kunnen vinden, dan die binnen de groene wallen tegenover het Muiderslot (ook genaamd in den hoek achter de West-batterij), daarvoor alleen bij bepaalde noodzakelijkheid door den Burge-meester aangewezen;

dat bij gunstig weder binnenkomende kruitschepen, die niet dadelijk naar binnen gescht worden, ligplaats nemen binnen de niteinden der leidammen van den mond der haven van Mniden, op de plaats aldaar door borden aangewezen;

dat, van Naarden komende kruitschepen, die niet dadelijk op de Vecht kunnen gescht worden, moeten blijven liggen aan de Noordzijde der vaart, langs de kade van den Noordpolder, omstreeks 100 M. ten westen van den watermolen van den Zuidpolder;

4°. dat de bepalingen vervat in hoofdstuk II § § 2 en 3 en in de artikelen 44, 45, 46, 47 en 48 en in hoofdstuk III niet van toepassing zijn op het vervoer van ontplofbare stoffen met zeeschepen tusschen de zee en de plaatsen door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen, (1) noeh gedurende het verblijf dier schepen op die plaatsen zelve;

dat echter bij lading of lossing van ontplofbare stoffen in of uit zeeschepen, op de in het vorige lid bedoelde plaatsen of tusschen deze plaatsen en de zee, de voorschriften betreffende vergunning en geleide moeten worden in acht genomen. De geleiders mogen bij inlading van ontplofbare stoffen in de zeeschepen, die schepen niet verlaten vóór dat zij zich overtuigd hebben, dat alle toegangen tot die gedeelten der schepen, waarin de ontplofbare stoffen geladen zijn, behoorlijk zijn gesloten of verzegeld.

(1) Zie de aantekening op het besluit van 26 September 1896, S. 159.

Vastgesteld bij beschikking van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 15 Januari 1892, n°. 174 en 19 October 1896, Litt. E (Afdeling Handel en Nijverheid, 1° Onderafdeling).

Mij bekend,
De Secretaris-Generaal, (get.) DE BOSCH KEMPER.

20 October 1896. BESLUIT, hondende beschikking op het beroep, ingesteld door F. G. Baron VAN LIJNDEN VAN HEMMEN, te *Hemmen* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, dd. 31 October 1894, n°. 24, betreffende den ligger der wegen en voetpaden van de gemeente *Heteren*. S. 165.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkinge op het beroep, ingesteld door F. G. Baron VAN LIJNDEN VAN HEMMEN, te *Hemmen* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, dd. 31 October 1894, n°. 24, betreffende den ligger der wegen en voetpaden van de gemeente *Heteren*;

Den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 27 November 1895, n°. 113);

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 15 October 1896, n°. 121, afdeling Waterstaat;

Overwegende, dat tegen den ligger A der wegen en voetpaden in de gemeente *Heteren*, door F. G. Baron VAN LIJNDEN VAN HEMMEN de volgende bezwaren zijn ingediend:

1°. dat van den op dien ligger onder n°. 8 omschreven weg, genaamd de *Hemmensche Zandweg*, geen onderhoudsplichtige is vermeld; dat toch blijkens de invulling van kolom 14 van den ligger, deze weg over zijn geheele lengte ter breedte van 2,5 M. met grind is verhard en dat nu wel is waar, volgens kolom 19, het onderhoud berust op de dorpspolders *Indoornik*, *Lakemond* en *Randwijk*, elk voor een aangewezen gedeelte doch dat blijkens de invulling van kolom 27 het onderhoud van den weg door de besturen der genoemde dorpspolders slechts omvat het gewoon onderhoud van den weg, zooals die vóór het jaar 1769 bestond, dns niet van den weg, zooals deze thans verhard bestaat, maar toen de weg een kleiweg was, nu bijna 1½ eeuw geleden;

2°. dat in kolom 27 betreffende den genoemden weg mede is vermeld, dat de slooten voor de helft behooren tot den weg, terwijl het pootrecht

der aangrenzende eigenaren op den weg pleit voor het vermoeden, dat de slooten eigendom zijn der aangrenzende eigenaren en dat dit eigendom zich uitstrekt tot aan en voorbij de bepoting;

dat Burgemeester en Wethouders van *Heteren*, ten aanzien van het eerste bezwaar, hebben opgemerkt, dat, aangezien in kolom 10 van den bestaanden ligger A betrekkelijk het onderhoud van den *Hemmenschen Zandweg* is aangeteekend:

„De dorpspolderbesturen van *Randwijk*, *Lakemond* en *Indoornik* zijn tot het gewoon onderhoud verplicht, zooals dezelve vóór 1769 bestond.” Burgemeester en Wethouders van meening zijn, dat die bepaling weder in den door hen opnieuw ontworpen ligger A moet worden opgenomen, en wat het tweede bezwaar betreft, dat de bedoelde slooten ook in den bestaanden ligger A voor de helft bij den *Hemmenschen Zandweg* zijn gemeten en Burgemeester en Wethouders mitsdien achten dat zij tot den weg behoorende gerekend moeten blijven worden, tenzij het tegendeel worde *bewezen*;

dat, naar aanleiding van deze opmerkingen van Burgemeester en Wethouders, de reclaant in een nader bij Gedeputeerde Staten ingediend bezwaarschrift heeft aangevoerd, dat het opmaken van de nieuwe liggers toch niet is voorgeschreven om daarin alles uit de bestaande over te nemen en dat waar vroeger alleen het resultaat der meting van de slooten werd vermeld, thans een stap verder wordt gegaan en op grond dier vermelding nu de conclusie wordt getrokken, dat het eigendom van het gemetene *niet* toekomt aan de aangrenzende eigenaren, maar bij den weg behoort; dat in een stuk als de ligger vooral ook met het oog op art. 18 van het Wegenreglement, het gemeentebestuur niet als uitgemaakt heeft te constateeren, wat op zijn minst genomen voor tegenspraak vatbaar is en met meer recht van het gemeentebestuur het bewijs van het vermelde in kolom 27 kan worden gevraagd dan van reclaant;

dat Gedeputeerde Staten bij hun besluit van 31 October 1894, n°. 24, wat het eerste bezwaar betreft, overwegen, dat noch het gemeentebestuur van *Heteren* noch een der dorpspolders verplicht is den weg als grindweg te onderhouden; dat de bewering als zoude thans ingevolge art. 19, 2de lid, van het Wegenreglement de gemeente *Heteren* onderhondsplichtige zijn van den weg als grindweg onjuist is, daar het geval, bij de aangehaalde bepaling van het reglement bedoeld, zich in casu niet voordoet; dat toch, nu bij Konink-

lijk besluit van 26 April 1868, n°. 28, is beslist, dat de eigenaar van de heerlijkheid *Hemmen* niet verplicht is den weg als grindweg te onderhouden, daarmede tevens is beslist dat er geen verplichting bestaat om den weg als grindweg te onderhouden „waardoor de dorpspolders, *Randwijk*, *Lakemond* en *Indoornik*, als van ouds weer onderhoudsplichtigen van den weg zijn, maar natuurlijk als zandweg”; dat alzoo ook met het oog op de eerste alinea van art. 19 van meergemeld reglement de onderhoudsplicht in den ontworpen ligger A juist is omschreven; en wat het tweede bezwaar aangaat, dat reclaant in de vermelding op den ligger, dat de slooten voor de helft tot den weg behooren, ten onrechte eene beslissing ziet omtrent den eigendom der slooten, daar de ligger niet vermeld, wie eigenaar is van den weg en dus bedoelde vermelding onmogelijk kan beslissen, wie eigenaar van de slooten is; dat dan ook die vermelding geen andere bedoeling heeft dan te doen uitkomen dat de slooten voor de helft op den ligger zijn gebracht en dus *in zoover* zijn beschouwd als te behooren tot den weg, doch geenszins praediciëeren op den eigendom der slooten;

dat Gedeputeerde Staten mitsdien bij hun voormeld besluit hebben verklaard, dat aan het ingediende bezwaarschrift voor zooveel betreft de boven omschreven bezwaren niet kan worden voldaan;

dat reclaant tegen deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen, verzoekende met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten, voor zoover daarbij aan zijne bezwaren niet is voldaan, alsnog die bezwaren gegrond te verklaren en dienovereenkomstig den ligger te wijzigen;

Overwegende omtrent het eerste bezwaar, dat de verplichting tot onderhoud van den *Hemmenschen Zandweg* van ouds rust op de Dorpspolders *Randwijk*, *Lakemond* en *Indoornik*, welke verplichting destijds bestond in het onderhouden van den weg als zandweg;

dat wel is waar op dien weg herhaaldelijk door anderen dan de onderhoudsplichtigen vrijwillig grind is gebracht en wel in die mate, dat de ligger van die verharding melding behoort te maken, zooals ook is geschied, doch dat door het feit dier begrinding de verplichting tot onderhoud niet is opgeheven, noch in haren aard en omvang verandering heeft ondergaan;

dat derhalve terecht door Gedeputeerde Staten de drie genoemde dorpspolders als onderhouds-

plichtigen van den weg zijn aangewezen met de vermelding dat het onderhoud omvat het gewone onderhoud van den weg, zooals die vóór 1769 bestond;

dat niet gezegd kan worden dat met deze vermelding geen onderhoudsplichtige is aangewezen van den weg, zooals die thans bestaat, omdat al moge door de bedoelde begrinding de aardebaan zijn verhard geworden, daarmede voor de aanwijzing van den onderhoudsplichtige geen rekening mag worden gehouden, nu die begrinding geheel vrijwillig door anderen dan de onderhoudsplichtigen is geschied en dus voor de toepassing van het Geldersche Wegenreglement als een tijdelijke toestand is te beschouwen;

dat echter te dien opzichte de tegenwoordige ligger niet geheel volledig is, immers behoort te constateeren, dat de op den weg aanwezige grind daarop onverplicht door anderen dan de onderhoudsplichtigen is aangebracht;

datmitsdien de vermelding in kolom 27 omtrent dit punt aanvulling behoort;

Overwegende omtrent het tweede bezwaar, dat Gedeputeerde Staten terecht overwegen dat de ligger niet beslist omtrent den eigendom in casu der slooten;

dat het echter juist om die reden geen zin heeft in den ligger te vermelden, dat de slooten voor de helft tot den weg behooren en die vermeldingmitsdien behoort achterwege te blijven;

Gezien het Reglement op de wegen, voetpaden en tramwegen in *Gelderland*, vastgesteld door de Staten dier provincie bij besluit van 21 November 1888, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 10 April 1889, n°. 52 en afgekondigd in het provinciaal blad van *Gelderland* van 1889, n°. 59;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met gedeeltelijke vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 31 October 1894, n°. 24, te bepalen, dat uit kolom 27 van den ligger A der wegen en voetpaden van de gemeente *Heteren*, voor zooveel betreft den weg, daarop ouder n°. 8 omschreven, de vermelding, dat de slooten voor de helft tot den weg behooren, vervalt en in die kolom alsnog zal worden aangeteekend dat de op den weg aanwezige grind daarop onverplicht door anderen dan de onderhoudsplichtigen is aangebracht.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van voornoemden Minister in de *Staatscourant*

zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 20sten October 1896.

(get.)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

VAN DER SLEJDEN.

(*Uitgeg.* 3 Nov. 1896.)

20 October 1896. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende franco verzending van dienstbrieven.

Stukken, die door Nederlandsche consulaire ambtenaren ten behoeve van in het buitenland vertoevenden worden aangevraagd, worden doorgegaans door de autoriteiten hier te lande ongefrankeerd verzonden. De dientengevolge in het buitenland geheven strafporto's worden door de consulaire ambtenaren voldaan, maar kunnen door hen niet worden verhaald, wanneer de stukken strekken ten behoeve van onvermogens. In dat geval worden die porto's door hen aan den Staat in rekening gebracht.

Ten einde dergelijke noodelooze kosten in het vervolg te voorkomen, acht de Minister van Buitenlandsche Zaken het wenschelijk, dat stukken, die door Nederlandsche consulaire ambtenaren worden aangevraagd ten behoeve van in het buitenland vertoevende onvermogens, gefrankeerd worden verzonden.

De te dien einde gemaakte kosten kunnen aan het Departement van Buitenlandsche Zaken in rekening worden gebracht.

Ik heb de eer U H.Ed.Gestr. te verzoeken in het vervolg dienovereenkomstig te handelen en den inhoud dezes ter kennis van de burgermeesters in Uw gewest te brengen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DIJCKMEESTER.

20 October 1896. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1897.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167) en 15 Octo-

ber 1873 (*Staatsblad* n°. 137), waarbij de stem-
pelmerken en het afkeuringsmerk voor den jk
der maten en gewichten zijn vastgesteld en op
art. 9 van het bij Koninklijk besluit van 12 Sep-
tember 1874 (*Staatsblad* n°. 128) vastgestelde
reglement betreffende de samenstelling, het onder-
zoek en den jk der gasmeters.

Heeft goedgevonden:

1°. te bepalen, dat het goedkeuringsmerk ge-
durende het jaar 1897 te bezigen, zal zijn:

bij den jk en herijk der maten en gewichten
de letter *g* in den gewonen schrijfvorm;

bij den jk en herijk van gasmeters de *Konink-
lijke Kroon*;

2°. ter algemeene kennis te brengen, dat het
merk van het ijkkantoor, waar de eerste stempeling
heeft plaats gehad, volgens de Ministerieele be-
schikkingen van 25 Januari 1873, n°. 174 en
22 November 1878, n°. 47 beide, afdeling
Handel en Nijverheid, 1ste onderafdeeling, voor
de nagenoemde ijkkantoren bestaat uit het cijfer
achter den naam van elk kantoor uitgedrukt:

's Hertogenbosch 1, Breda 2, Arnhem 3, Nij-
megen 4, 's Gravenhage 5, Rotterdam 6, Leiden 7,
Dordrecht 8, Amsterdam 9, Alkmaar 10, Middel-
burg 12, Utrecht 14, Leeuwarden 15, Zwolle 16,
Groningen 17, Assen 18, Maastricht 19.

's Gravenhage, den 20 October 1896.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BOSCH KEMPER.

21 October 1896. BESLUIT, betreffende de lich-
ting der nationale militie van het jaar 1897.
S. 166.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog,
van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van
14 October 1896, VIIe Afd., n°. 52, van 16 Oc-
tober 1896, n°. 1543 M, afdeling Militie en

Schutterrijen, en van 17 October 1896, Bureau B,
n°. 30;

Gelet op de wet van 19 Augustus 1861
(*Staatsblad* n°. 72), betreffende de nationale
militie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De lichte der militie van het jaar
1897 bedraagt 11,000 man, waarvan 600 man
voor den dienst ter zee bestemd worden.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke
provincie in die lichte te dragen, wordt aangewezen in de vierde kolom van den staat, bij dit besluit behoorende.

3. De lotelingen, voor den dienst ter zee te
bestemmen, worden daartoe gekozen uit degenen,
die zich overeenkomstig artikel 150 van voren-
genoemde wet, zooals dat artikel tijdelijk is ge-
wijzigd bij de wet van 4 April 1892 (*Staats-
blad* n°. 56), waarvan de duur der werking is
verlengd bij de wet van 20 April 1895 (*Staats-
blad* n°. 68), aangemeld hebben om bij de zee-
militie te dienen.

Het aantal, door elke provincie te leveren in
het voor den dienst ter zee bestemde deel der
lichte, wordt voor zoover mogelijk bepaald
naar de verhouding, welke bestaat tusschen het
getal dergenen, die zich in de provincie voor
den dienst bij de zeemilitie hebben aangemeld,
en het gezamenlijk getal van hen, die in het
geheele Rijk zich daarvoor hebben opgegeven.

De Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche
Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel
hem betreft, belast met de uitvoering van dit
besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 21sten October 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) SCHNEIDER.

*De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.)* VAN HOUTEN.

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WIJCK.
(*Uitgeg.* 3 Nov. 1896.)

Behoort bij het Koninklijk besluit van 21 October 1896 (*Staatsblad* n°. 166).

STAAT, aanwijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichte der nationale militie van 1897, ten bedrage van 11,000 man.

PROVINCIE.	Aantal ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is berekend.	UITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	Opmerkingen.
Noordbrabant	5165	1251 $\frac{40867^*}{45383}$	1252	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland	5336	1293 $\frac{15781}{45383}$	1293	
Zuidholland	9407	2280 $\frac{3760}{45383}$	2280	
Noordholland	8330	2019 $\frac{1723}{45383}$	2019	
Zeeland	2030	492 $\frac{1564}{45383}$	492	
Utrecht	2071	501 $\frac{44117^*}{45383}$	502	
Friesland	3286	796 $\frac{21132^*}{45383}$	797	
Overijssel	2993	725 $\frac{20325}{45383}$	725	
Groningen	2813	681 $\frac{37177^*}{45383}$	682	
Drenthe	1301	315 $\frac{15355}{45383}$	315	
Limburg	2651	642 $\frac{25114^*}{45383}$	643	
TOTAAL	45383	10995 $\frac{226915}{45383}$	11000	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
De Minister van Marine,

(get.)

SCHNEIDER.
VAN HOUTEN.
VAN DER WIJCK

21 October 1896. BESLUIT, houdende vaststelling van een reglement voor de winterscholen (Landbouwonderwijs).

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 19 October 1896, n°. 6029, afd. Onderwijs;

Gezien het Koninklijk besluit van 10 Augustus 1893, n°. 16;

Hebben goedgevonden en verstaan:
met intrekking van het bij genoemd Koninklijk

besluit vastgestelde Reglement voor de winterscholen, ten behoeve dier inrichtingen vast te stellen het Reglement, zooals het hiernevens is gevoegd.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 21sten October 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

VAN HOUTEN.

Reglement voor de winterscholen.

§ 1. Van het onderwijs.

Art. 1. Het doel van het onderwijs, dat op de winterschool wordt verstrekt, is, om aankomende landbouwers in de gelegenheid te stellen op weinig kostbare wijze de noodige theoretische kennis van het landbouwbedrijf te verkrijgen.

2. Het onderwijs draagt in hoofdzaak den stempel van vakonderwijs. Er zal daarbij rekening worden gehouden met de behoeften van de provincie, waar de school is gevestigd.

3. De cursus op de winterschool duurt twee winterhalfjaren. Deze vangen aan in de maand October en eindigen in de maand Maart of April.

§ 2. Van het toezicht.

4. Door den Minister van Binnenlandsche Zaken wordt, op voordracht van Gedeputeerde Staten van het gewest, binnen hetwelk de winterschool is gevestigd, eene plaatselijke commissie van ten minste vijf leden benoemd, welke met het toezicht op die inrichting is belast.

Deze commissie bezoekt ten minste tweemaal 's jaars, hetzij gezamenlijk, hetzij door eene commissie uit haar midden, de winterschool. Zij verschaft den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, alle inlichtingen die hij verlangt, en richt aan den Minister van Binnenlandsche Zaken de voorstellen, die zij in het belang van het onderwijs noodzakelijk acht.

Zij doet jaarlijks, bij het einde van den cursus, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken een beredeneerd verslag toekomen van den toestand der winterschool en zendt afschriften daarvan aan Gedeputeerde Staten van het gewest en het bestuur der gemeente, waar de winterschool is gevestigd, alsmede aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen.

§ 3. Van den directeur en de leeraren.

5. Aan het hoofd der winterschool staat, met den titel van directeur, de Rijkslandbouwleeraar of Rijkstuinbouwleeraar in het gewest, binnen hetwelk die inrichting is gevestigd. Onder toezicht van den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, voert hij het beheer der school.

6. De directeur geeft aan den inspecteur van 1896.

het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, de verlangde inlichtingen en uit eigen beweging steeds kennis van hetgeen meldenswaardigs voorvalt.

7. Jaarlijks vóór 15 Mei doet de directeur den voornoemden inspecteur een beredeneerd verslag toekomen van den staat der school, gedurende het laatste schooljaar.

8. Bij ongesteldheid, afwezigheid of ontstentenis van den directeur, wordt hij vervangen door den leeraar in de landbouwkundige vakken, tenzij de Minister daartoe een anderen leeraar aanwijst.

Voor afwezigheid van langer dan drie dagen behoeft de directeur verlof van den Minister.

De directeur doet van zijne vervanging mededeeling aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen en aan de commissie van toezicht. Is hij daartoe door eene of andere reden buiten staat, dan geschiedt dit door dengene, die hem krachtens het eerste lid van dit artikel vervangt.

9. De leeraren gedragen zich in zaken, die op de schooltucht of op de inwendige huishouding der school betrekking hebben, naar de beslissing van den directeur, behoudens beroep op den Minister. Het beroep heeft geen schorsende kracht ten aanzien van de bevelen van den directeur.

10. Is een der leeraren door ongesteldheid of andere wettige reden verhinderd onderwijs te geven, dan verwittigt hij daarvan onverwijld den directeur. Deze neemt ten spoedigste maatregelen om hem tijdelijk te doen vervangen.

Om geen andere reden mag het onderwijs worden nagelaten, zonder vergunning van den directeur.

Voor eene afwezigheid van een leeraar, gedurende langer dan eene week, wordt de vergunning van den Minister geëischt, welke door tusschenkomst van den directeur wordt gevraagd.

11. Bij ontstentenis van een leeraar, gedurende langer dan eene week, worden de volgens het programma aan hem opgedragen lesuren zooveel doenlijk door de andere leeraren vervuld. De directeur maakt daarvan eene regeling op, waaraan de leeraren verplicht zijn zich te houden, behoudens beroep op den Minister.

12. De directeur en de leeraren behoeven de vergunning van den Minister tot het bekleeden van openbare of bijzondere betrekkingen en tot het geven van privaat onderwijs.

13. Ieder jaar in de maand April wordt het programma der lessen voor het volgend schooljaar door den directeur in overleg met de leeraren

vastgesteld en vóór 1 Mei aan de goedkeuring van den Minister onderworpen.

Het programma vermeldt het getal lesuren, wekelijks in iedere klasse aan elk vak te wijden, de namen der leeraren, die het onderwijs geven, de daarbij te gebruiken boeken, en zooveel doenlijk, voor elke klasse den omvang van het onderwijs in elk vak.

14. Het programma wordt tijdig afgedrukt. Afdrukken worden gezonden aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, en aan de leden der commissie van toezicht.

15. Uiterlijk veertien dagen na den aanvang van den cursus wordt een door den directeur vastgestelde rooster van lesuren voor belanghebbenden verkrijgbaar gesteld en aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, en de leden van de commissie van toezicht toegezonden.

16. De directeur houdt een register der leerlingen, waarin onder meer aanteekening wordt gehouden van den tijd, dien zij aan de school onderwijs hebben genoten en, zoo mogelijk, van de betrekking waarin zij, na het verlaten der school, werkzaam zijn.

17. De zorg voor de verzamelingen en hulpmiddelen, welke bij sommige vakken van onderwijs dienen, is opgedragen aan den leeraar met dit onderwijs belast.

Ingeval dezelfde hulpmiddelen door meer dan één leeraar bij het onderwijs worden gebruikt, bealst de directeur, wie met de zorg daarvoor zal zijn belast.

De leeraren houden een nauwkeurigen catalogus bij van de verzamelingen en verdere hulpmiddelen aan hunne zorgen toevertrouwd.

18. De directeur heeft het algemeen toezicht over het gebouw, schoolmeubelen, verzamelingen en andere hulpmiddelen bij het onderwijs.

Geen aankoop of bestellingen geschieden dan door bemiddeling of op last van den directeur, na voorafgaande machtiging van den Minister.

19. De directeur stelt, onder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, een huishoudelijk reglement vast, waarin zoodanige voorschriften, ook betreffende belooning en straf der leerlingen en beoordeeling hunner vorderingen, worden opgenomen, als ter uitvoering van dit reglement noodig worden bevonden.

§ IV. Van de leerlingen.

20. Tot de school worden alleen toegelaten zij, die bij den aanvang van het schooljaar, waarin zij tot die inrichting toegang erlangen, den leeftijd van zestien jaar hebben bereikt en die door het afleggen van een openbaar examen, afgenomen door den directeur en de leeraren, de bewijzen leveren, dat zij de kundigheden bezitten, vereischt, om het onderwijs met vrucht te kunnen volgen. Eenige kennis van de practijk van den landbouw wordt vereischt.

Geen leerling wordt tot het tweede studiejaar bevorderd, dan ten gevolge van een bij het einde van het eerste schooljaar door den directeur en de leeraren der school te houden openbaar examen, waaruit blijkt, dat hij voldoende kundigheden bezit om het onderwijs in het tweede studiejaar te kunnen volgen.

De dagen, waarop deze examens worden gehouden, worden door den directeur tijdig bekend gemaakt. De leden der commissie van toezicht worden door hem tot bijwoning uitgenoodigd.

Aan het einde van het tweede studiejaar wordt, ten overstaan van de leden der commissie van toezicht en van den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, van de leerlingen een examen afgenomen, ter verkrijging van een diploma, waaruit blijkt, dat zij het onderwijs op de winterschool, tot het einde toe, met vrucht hebben gevolgd.

21. Zij, die het onderwijs in slechts enkele vakken wenschen bij te wonen, kunnen door den directeur, in overleg met de betrokken leeraren, van de in het voorgaande artikel vermelde examens worden vrijgesteld.

Zij worden in dat geval als toehoorders beschouwd.

22. Niemand wordt tot de lessen toegelaten, dan na door den directeur te zijn ingeschreven.

De inschrijving geschiedt kosteloos en wordt bij den aanvang van ieder schooljaar herhaald.

Den directeur wordt overgelaten, onverminderd het bepaalde in artikel 20, in bijzondere gevallen binnenstijds tot de inschrijving van nieuwe leerlingen over te gaan.

Bij de inschrijving ontvangt ieder een exemplaar van het gedrukte programma der lessen.

Ieder ingeschrevene geeft aan den directeur op, of hij het volledig onderwijs dan slechts enkele lessen wenscht te volgen.

23. Het bedrag van het schoolgeld wordt vast-

gesteld door den Minister van Binnenlandsche Zaken, met dien verstande, dat het per cursus niet meer dan f 20 bedraagt. Het wordt door iederen leerling betaald bij zijne inschrijving, benevens f 0.22¹ voor zegelrecht van het bewijs der inschrijving.

Eenmaal betaalde bijdragen worden niet teruggeven.

Leerlingen die zich door bijzonderen aanleg onderscheiden, doch onvermogen zijn schoolgeld te betalen, kunnen daarvan door den Minister van Binnenlandsche Zaken worden vrijgesteld op de voorwaarden betreffende de kosteloze toelating van leerlingen op de Rijks hogere burgerscholen, behoorende bij Koninklijk besluit van 9 April 1892 (*Staatsblad* n°. 85).

24. Voor kost en inwoning moet door de leerlingen zelf worden gezorgd. De directenr licht hen daarbij voor.

25. De directeur treedt met ouders en voogden in overleg omtrent de plaats waar de leerlingen, op de voor hen meest doelmatige wijze de zomermaanden zullen doorbrengen. Zij worden daar, zoo mogelijk, door den directeur bezocht en staan met hem in briefwisseling.

Van hunne bevindingen gedurende de zomermaanden houden zij aantekening en bij terugkomst op de school dienen zij een uitvoerig verslag in.

26. De leerlingen zijn gehoorzaamheid verschuldigd zoowel aan den directeur als aan de andere leeraren. In geval van wangedrag kunnen zij tijdelijk of voor goed worden verwijderd door den directeur, in overleg met de commissie van toezicht. Hiervan wordt mededeeling gedaan aan den inspecteur van het middelbaar onderwijs, belast met het toezicht op de landbouwscholen, die op zijn beurt hiervan kennis geeft aan den Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ V. Van de vacantiën.

27. Er is slechts ééne vacantie en wel van Kerstmis tot Nieuwjaar.

Behoort bij Koninklijk besluit van 21 October 1896, n°. 36.

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

26 October 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende bespoediging der berechting van zaken.

Herhaaldelijk is zoowel in den boezem der ver- tegenwoordiging als daarbuiten de vraag gerezen of bij de verschillende rechtbanken en kantongerechten de zaken met bekwamen spoed worden behandeld en afgedaan, en of wijziging hetzij van art. 27 van het bij Koninklijk besluit van 14 Sept. 1838 (*Staatsblad* n°. 36) vastgesteld Reglement I, hetzij van de ingevolge die bepaling vastgestelde bijzondere reglementen, aan eene bespoediging van de berechting der verschillende zaken, zoowel burgerlijke als strafzaken, bevorderlijk zou kunnen zijn. Het valt toch niet te ontkennen, dat zoowel gemeld art. 27 als de bedoelde bijzondere reglementen het meerendeel sedert tal van jaren ongewijzigd geldt en vele zelfs sedert het jaar 1877 geene wijziging hebben ondergaan, en zulks niettegenstaande sedert dien bij de rechtbanken het aantal zaken eenigermate en bij de kantongerechten hoogst belangrijk is vermeerderd. In het bijzonder treft het daarbij de aandacht, dat in vele der bijzondere reglementen wel is bepaald welke dag der week tot het houden van de terechtzittingen voor de burgerlijke, en welke tot het houden van de terechtzittingen voor de strafzaken is bestemd, maar daarin geen voorschrift voorkomt krachtens hetwelk iedere week zoowel voor burgerlijke als voor strafzaken eene zitting behoort te worden gehouden, indien er zaken ter behandeling zijn. Het gevolg daarvan is dat bij sommige collegiën niet iedere week twee zittingen, de eene voor de behandeling van burgerlijke, de andere voor de behandeling van strafzaken bestemd, worden gehouden, en dat somtijds zaken die voor berechting vatbaar zijn, tot een later tijdstip worden uitgesteld, hetgeen niet alleen niet vereenigbaar schijnt met de onmiskenbare bedoeling van het eerste lid van meergemeld art. 27, dat zoowel in burgerlijke als in strafzaken iedere week ten minste ééne zitting zal worden gehouden, indien er zaken te behandelen zijn, maar bovendien weinig bevorderlijk is aan den vooral bij strafzaken zoo gewenschte spoed in de behandeling en afdoening.

Ik verzoek U W.E.G. de aandacht van de tot Uw ressort behoorende rechtbanken en kantongerechten op het bovenstaande te vestigen en deze colleges uit te noodigen om, zoo mij ter bevordering van eene snellere berechting der zaken, in de bijzondere reglementen voor hunne colleges wijzigingen noodig of wenschelijk achten, mij daarmede door Uwe tusschenkomst in kennis te stellen.

Tevens houd ik mij aanbevolen voor eene mededeeling van de veranderingen die hnn ter bevordering van gemeld doel, in meergemeld art. 27 wenschelijk mochten toeschijnen.

Ten slotte noodig ik U W.E.G. uit mij de beschouwingen mede te deelen, waartoe een en ander U aanleiding zou mogen geven.

Een enz.

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

29 October 1896. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit der Staten van *Groningen* van 10 September 1896, n°. 5, waarbij Mr. H. C. A. THIEME A.CZN. is benoemd tot lid van Gedeputeerde Staten van dat gewest. S. 167. IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordacht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 2 October 1896, n°. 4547, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit der Staten van *Groningen*, van 10 September 1896, n°. 5, waarbij Mr. H. C. A. THIEME A.CZN. is benoemd tot lid van Gedeputeerde Staten van dat gewest;

Overwegende dat die benoeming heeft plaats gehad bij eene herstemming tusschen de heeren Mr. THIEME voornoemd en SMIT;

dat met inbegrip der beide in herstemming komende leden ter vergadering aanwezig waren 44 leden, die alle, met uitzondering van den heer THIEME, aan de stemming hebben deelgenomen en dat van de 43 stemmen 22 op den heer THIEME, 21 op den heer SMIT bleken uitgebracht te zijn;

dat artikel 73 der Provinciale wet den leden der Staten verbiedt mede te stemmen over zaken, die hem persoonlijk aangaan;

dat het in dat artikel bedoelde persoonlijk belang ook geacht moet worden aangewezen te zijn bij eene benoeming, waarbij bepaald aangewezen personen in aanmerking komen, wat bij eene herstemming het geval is;

dat de heer SMIT alzoo in strijd met artikel 73 der Provinciale wet aan de herstemming heeft deelgenomen, en dat zijne deelneming aan de stemming op den uitslag daarvan invloed heeft kunnen hebben;

dat derhalve de vernietiging van het genomen besluit noodzakelijk is;

Gelet op artikel 166 der Provinciale wet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 October 1896, n°. 20);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 October 1896, n°. 4952, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

bovenvermeld besluit van de Staten van *Groningen* van 10 September 1896, n°. 5, te vernietigen wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 29sten October 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 31 Oct. 1896.)

29 October 1896. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 19 Mei 1894 te *Lissabon* tusschen *Nederland* en *Portugal* gesloten overeenkomst tot regeling der wederzijdsche uitlevering van misdadigers. S. 168. IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 19 Mei 1894 te *Lissabon* tusschen *Nederland* en *Portugal* gesloten overeenkomst tot regeling der wederzijdsche uitlevering van misdadigers;

Overwegende dat genoemde overeenkomst door Ons, namens de Koningin, den 2den Juni 1896 is bekrachtigd, alsmede dat de akte, houdende die bekrachtiging, den 19den Augustus daaraanvolgende te 's Gravenhage is uitgewisseld tegen de akte van gelijke strekking van den Koning van *Portugal*;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 26sten October 1896, n°. 10999, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde overeenkomst met hare vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde overeenkomst vervat. 's Gravenhage, den 29sten October 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) J. RÖELL.

(Uitgeg. 30 Oct. 1896.)

VERTALING.

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden en in Hoogstderzelver naam Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk, en Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven, in gemeenschappelijk overleg overeengekomen zijnde een nieuw verdrag te sluiten betreffende de uitlevering van misdadigers, hebben te dien einde tot Hunne gevolmachtigden beuoemd, te weten:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, en in Hoogstderzelver naam Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk: den heer JACOB DIRK CAREL BARON VAN HECKEREN VAN KELL, Hoogstderzelver Minister-Resident bij Zijne Zeer Getrouwe Majesteit; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven: den heer ERNST RUDOLF HINTZE RIBEIRO, behoorende tot den Raad van Zijne Zeer Getrouwe Majesteit, Staatsraad, Grootkruis der Orde van den Toren en het Zwaard, van de Militaire Orde van Christus, der Orde van den Nederlandschen Leeuw enz., enz., enz., Voorzitter van den Raad en Minister en Staatssecretaris bij de Departementen van Financiën en van Buitenlandsche Zaken; die, na elkander hunne volmachten te hebben medegedeeld, welke in goeden en behoorlijken vorm zijn bevonden, omtrent de navolgende bepalingen zijn overeengekomen:

Art. 1. De Regeering der Nederlanden en de Regeering van Portugal verbinden zich, volgens de voorschriften bij de volgende artikelen vastgesteld, met uitzondering hunner onderdanen, wederkeerig aan elkander uit te leveren de personen, welke veroordeeld of beklaagd zijn ter zake van een der feiten hieronder vermeld, gepleegd buiten het grondgebied van den Staat aan welken de uitlevering wordt aangevraagd:

1°. a. aanslag tegen het leven of de vrijheid van den Koning, van de regeerende Koningin, van den Regent, of van een ander Hoofd van een bevrienden Staat of ondernomen met het oogmerk Hen tot regeeren ongeschikt te maken;

b. aanslag tegen het leven of de vrijheid van de niet-regeerende Koningin, van den vermoedelijke Troonopvolger, of van een Lid van het Vorstelijk Huis;

2°. doodslag of moord, kinderdoodslag of kindermoord;

3°. bedreigingen schriftelijk en onder eene be-

paalde voorwaarde gedaan, in de gevallen voorzien bij de wetgeving der beide landen;

4°. het opzettelijk veroorzaken van de afdrijving der vrucht van eene vrouw door haar zelve of door anderen;

5°. mishandeling die zwaar lichamelijk letsel of den dood ten gevolge heeft, mishandeling met voorbedachten rade of zware mishandeling;

6°. verkrachting; feitelijke aanranding van de eerbaarheid; het feit van buiten echt vleesche-lijke gemeenschap te hebben met een meisje of eene vrouw beneden den leeftijd van zestien jaren of met eene vrouw boven dien leeftijd, wanneer de schuldige weet dat zij in staat van bewuste-loosheid of onmacht verkeert; ontuchtige handelingen, wanneer de schuldige weet dat de persoon met welke hij ze pleegt in staat van bewuste-loosheid of onmacht verkeert, of wanneer die persoon den leeftijd van zestien jaren niet heeft bereikt; verleiding van een persoon beneden dien leeftijd tot het plegen of dulden van ontuchtige handelingen of buiten echt van vleeschelijke gemeenschap met een derde;

7°. opwekking van minderjarigen tot het plegen van ontuchtige handelingen en iedere daad welke ten doel heeft de ontucht van minderjarigen te begunstigen, strafbaar volgens de wetten der beide landen;

8°. dubbel huwelijk;

9°. oplichting of wegvoering, verberging, weg-making of onderschuiving van een kind;

10°. oplichting of wegvoering van minderjarigen;

11°. het namaken of vervalschen van munt-speciën of muntpapier met het oogmerk om die muntspeciën of dat muntpapier als echt en on- vervalscht nit te geven of te doen uitgeven of het opzettelijk in omloop te brengen van valsche of vervalschte muntspeciën of muntpapier;

12°. het namaken of vervalschen van van Rijks- wege uitgegeven zegels en rijksmerken of van meesterteekenen door de wet gevorderd, in de gevallen voorzien bij de wetgeving der beide landen;

13°. valscheit in geschriften en het met opzet gebruik maken van het valsche of vervalschte geschrift, voor zoover de wetten der beide landen op dien grond uitlevering toelaten; het in voor- raad hebben of invoeren uit het buitenland van biljetten eener krachtens wettige verordeningen opgerichte circulatiebank met het oogmerk om die als echt en onvervalscht uit te geven, inge- val de dader, toen hij die stukken ontving, met de valscheit of vervalsching bekend was;

14°. meeneed;

15°. omkoopng van openbare ambtenaren in de gevallen voorzien bij de wetgeving der beide landen; knevelarij; verduistering door ambtenaren of daarmede gelijkgestelden;

16°. opzettelijke brandstichting, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen of levensgevaar voor een ander te duchten is; brandstichting met het oogmerk om zich of een ander, ten nadeele van den verzekeraar of van den wettigen houder van een bodemerijbrief, wederrechtelijk te bevoor-deelen;

17°. opzettelijke en wederrechtelijke vernieling van een gebouw hetwelk in zijn geheel of gedeeltelijk aan een ander toebehoort of van een gebouw of getimmerde, indien daarvan gemeen gevaar voor goederen of levensgevaar voor een ander te duchten is;

18°. openlijk geweld met vereenigde krachten tegen personen of goederen;

19°. het opzettelijk en wederrechtelijk doen zinken of doen stranden, vernielen, onbruikbaar maken of beschadigen van een schip, indien daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is;

20°. muiterij en verzet van passagiers aan boord van een schip tegen den schipper en van mindere schepelingen jegens hunne meerderen in rang;

21°. het opzettelijk doen ontstaan van gevaar voor een spoor trein;

22°. diefstal;

23°. oplichting;

24°. misbruik van eene handteekening in blanco;

25°. verduistering;

26°. bedriegelijke bankbreuk.

Onder de voorgaande qualificatiën zijn begrepen de poging en de medeplichtigheid, voor zoover zij strafbaar gesteld zijn bij de wetgeving van het land, aan hetwelk de uitlevering wordt gevraagd.

2. De uitlevering zal geen plaats hebben:

1°. ingeval het feit in een derden Staat is gepleegd en de Regeering van dien Staat de uitlevering aanvraagt;

2°. wanneer de aanvraag daartoe geschiedt op grond van hetzelfde feit, waarvoor de opgeëischte persoon in het land, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, heeft terecht gestaan en ter zake waarvan hij aldaar is veroordeeld, van rechtsvervolgng ontslagen of vrijgesproken;

3°. indien de vervolging of de opgelegde straf naar de wetgeving des Lands, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, verjaard is vóór de

aanhouding van den opgeëischten persoon of, zoo er nog geene aanhouding heeft plaats gehad, vóór de oproeping om door de rechtbank te worden gehoord.

3. De uitlevering zal geen plaats hebben zolang de opgeëischte persoon in het land, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, vervolgd wordt ter zake van hetzelfde feit.

4. Indien de opgeëischte persoon vervolgd wordt of straf ondergaat wegens een ander misdrijf, dan dat waarvoor zijne uitlevering wordt aangevraagd, zal zijne uitlevering niet worden toegestaan, dan na afloop der vervolging ingesteld in het Land waaraan de uitlevering wordt aangevraagd en, ingeval van veroordeeling, nadat hij de hem opgelegde straf zal hebben ondergaan of hem daarvan gratie zal zijn verleend.

Indien evenwel, volgens de wetten van het land dat de uitlevering aanvraagt, dat tijdsverloop de verjaring der vervolging ten gevolge zou kunnen hebben, zal zijne uitlevering worden toegestaan, tenzij er bijzondere redenen mochten aanwezig zijn die er zich tegen verzetten en onder gehoudenheid tot terugzending van den uitgeleverde, zoodra de vervolging in genoemd land zal zijn afgelopen.

5. De uitgeleverde persoon zal niet mogen worden vervolgd noch gestraft in het Land, waaraan de uitlevering is toegestaan, ter zake van een strafbaar feit niet in het tegenwoordig verdrag genoemd en vóór zijne uitlevering gepleegd, noch aan een derden Staat uitgeleverd zonder de toestemming van den Staat, die de uitlevering heeft toegestaan, tenzij hij de vrijheid hebbe gehad om het eerstgenoemde land weder te verlaten gedurende ééne maand nadat de tegen hem ingestelde vervolging zal zijn afgelopen en hij, in geval van veroordeeling, de hem opgelegde straf zal hebben ondergaan of hem daarvan gratie zal zijn verleend.

Hij zal evenmin mogen worden vervolgd of gestraft ter zake van eenig strafbaar feit in het tegenwoordig verdrag genoemd en vóór de uitlevering gepleegd zonder de toestemming der Regeering, die den uitgeleverde heeft overgegeven, en die, indien zij zulks wenschelijk acht, de overlegging zal kunnen vorderen van een der bescheiden in art. 7 van het tegenwoordig verdrag vermeld. Intusschen zal die toestemming niet noodig zijn, wanneer de beklagde uit eigen beweging zal hebben verzocht terecht te staan of zijn straf te ondergaan of wanneer hij binnen

den bovengenoemden termijn het grondgebied van den Staat, waaraan hij is uitgeleverd, niet zal hebben verlaten.

6. De bepalingen van het tegenwoordig verdrag zijn niet toepasselijk op staatkundige misdrijven. Hij die, ter zake van eender in artikel 1 genoemde gemeene feiten, is uitgeleverd, kan derhalve in geen geval worden vervolgd of gestraft in den Staat, waaraan de uitlevering is toegestaan, ter zake van een staatkundig misdrijf door hem gepleegd vóór zijne uitlevering, noch van eenig feit met zoodanig staatkundig misdrijf samenhangende, tenzij hij de vrijheid hebbe gehad het land weder te verlaten gedurende ééne maand nadat de tegen hem ingestelde vervolging zal zijn afgelopen en hij, in geval van veroordeeling, de hem opgelegde straf zal hebben ondergaan of hem daarvan gratie zal zijn verleend.

7. De uitlevering zal worden aangevraagd langs diplomatieken weg en alleen toegestaan worden op vertoon van het oorspronkelijke of van een gewaarmerkt afschrift hetzij van een vonnis van veroordeeling, hetzij van een beschikking tot in staat van beschuldigingstelling of van eene beschikking waarbij rechtsingang is verleend met bevel tot gevangenneming, hetzij van een bevel van gevangenneming, afgegeven in de vormen voorgeschreven door de wetgeving van den Staat, die de aanvraag doet, en waarbij het feit waarvan sprake is op zoodanige wijze wordt omschreven dat de Staat, waaraan de uitlevering wordt gevraagd, in staat zij te beoordeelen of het volgens zijne wetgeving een geval daarstelt in het tegenwoordig verdrag voorzien, alsmede vermeldende de op het feit toepasselijke strafbepaling.

8. De op en bij den opgeëischte in beslag genomen goederen zullen worden overgegeven aan den opeischenden Staat, indien de bevoegde macht van den Staat, waaraan de uitlevering wordt aangevraagd, de overgave daarvan heeft bevolen.

9. In afwachting van de aanvraag om uitlevering langs diplomatieken weg zal de voorloopige aanhouding van den persoon, wiens uitlevering volgens het tegenwoordige verdrag kan gevraagd worden, kunnen verzocht worden;

van de zijde van Nederland, door elken officier van justitie of door elken rechter van instructie (rechter-commissaris);

van de zijde van Portugal, door iederen rechter in eersten aanleg.

De voorloopige aanhouding is onderworpen aan de vormen en de regels voorgeschreven door de

wetgeving van den Staat, waaraan de uitlevering gevraagd wordt.

10. De vreemdeling, die krachtens de bepalingen van het voorgaand artikel voorloopig is aangehouden, zal, ten ware hij uit anderen hoofde behoorde in hechtenis te blijven, in vrijheid worden gesteld, indien niet binnen twintig dagen na de dagteekening van het bevel van voorloopige aanhouding de aanvraag tot uitlevering langs diplomatieken weg geschied is, onder overlegging der hescheiden bij het tegenwoordig verdrag voorgeschreven.

11. Wanneer bij vervolging ter zake van een gemeen misdrijf eene der Regeeringen het hooren van getuigen, die zich in den anderen Staat bevinden, noodig oordeelt, zal daartoe eene rogatoire commissie langs diplomatieken weg gezonden worden en zal daaraan gevolg gegeven worden met inachtneming der wetten van het land, waar de getuigen zullen worden uitgenoodigd te verschijnen. Intusschen zal in spoedeisende gevallen eene rogatoire commissie rechtstreeks door de rechterlijke overheid in den eenen Staat kunnen worden toegezonden aan de rechterlijke overheid in den anderen Staat.

Elke rogatoire commissie strekkende tot aanvraag van een getuigenverhoor zal van eene Fransche vertaling vergezeld moeten gaan.

12. Indien, in eene strafzaak een gemeen misdrijf betreffende, de persoonlijke verschijning van een getuige in het andere land noodig is of verlangd wordt, zal zijne Regeering hem verzoeken aan de tof hem te richten uitnoodiging gevolg te geven en, in geval hij daaraan voldoet, zullen hem reis- en verblijfkosten worden toegekend volgens de tarieven en reglementen van kracht in het land, waar het verhoor zal moeten plaats hebben, behoudens het geval dat de aanvragende Regeering het noodig zal achten hogere schadevergoeding aan den getuige toe te kennen.

Een getuige van welke nationaliteit ook, die in een van beide Staten opgeroepen vrijwillig voor de rechters van den anderen Staat verschijnt, zal aldaar niet kunnen worden vervolgd of aangehouden ter zake van vroeger door hem begane strafbare feiten of tegen hem wegens misdrijf uitgesproken veroordeelingen, zelfs niet onder voorwendsel van medeplichtigheid aan de feiten die het onderwerp uitmaken van het geding, waarin hij als getuige optreedt.

13. Wanneer in eene strafzaak een gemeen misdrijf betreffende, de confrontatie van mis-

dadigers, gedetineerd in den anderen Staat, of wel de mededeeling van overtuigingsstukken of van bescheiden, welke zich in handen bevinden der autoriteiten van het andere land, nuttig of noodig zal worden geoordeeld, zal de daartoe strekkende aanvraag langs diplomatieken weg geschieden en zal daaraan gevolg gegeven worden, tenzij er bijzondere redenen mochten bestaan die er zich tegen verzetten en onder gehoudeheid tot terugzending van de misdadigers en van de stukken.

14. De doorvoer over het grondgebied van een der contracteerende Staten, van een door eene derde Mogendheid aan de andere Partij uitgeleverden persoon, die niet behoort tot het land door hetwelk de doorvoer plaats heeft, zal worden toegestaan op het eenvoudig vertoon hetzij van het oorspronkelijke hetzij van een gewaarmerkt afschrift, van een der stukken genoemd in art. 7, mits het feit, waarop de uitlevering gegrond is, in het tegenwoordig verdrag vermeld zij en niet valle onder de bepalingen voorzien bij de artt. 2 en 6, en mits de doorvoer, wat het medegeleide betreft, geschiede met medewerking van beamtten van het land dat den doorvoer over zijn grondgebied heeft toegestaan.

De kosten van doorvoer zullen komen voor rekening van den Staat die de uitlevering heeft aangevraagd.

15. De wederzijdsche Regeeringen doen over en weder afstand van alle aanvraag om terugbetaling van de kosten van onderhoud, van vervoer en andere die, binnen de grenzen van haar wederzijdsch grondgebied, zouden kunnen voortvloeien uit de uitlevering van beklagde, in staat van beschuldiging gestelde of veroordeelde personen, evenals van die voortvloeiende uit de tenuitvoerlegging van rogatoire commissiën, uit het vervoer en de terugzending van misdadigers ter confrontatie en uit de toezending en terugzending der overtuigingsstukken of der bescheiden.

Ingeval het vervoer over zee verkieslijk mocht worden geacht, zal de uit te leveren persoon worden overgebracht naar de haven aan te wijzen door den diplomatieken of consulairen agent van den Staat, die de uitlevering heeft aangevraagd, en op wiens kosten hij zal worden ingescheept.

16. De bepalingen der tegenwoordige overeenkomst zullen toepasselijk zijn op de koloniën en buitenlandsche bezittingen der beide Hooge Contracteerende Partijen, doch, gegrond zijnde op de wetgeving van het Moederland, zullen die

bepalingen wederzijds slechts worden opgevolgd voor zooverre zij verenigbaar zullen zijn met de wetten in die koloniën en bezittingen van kracht.

De aanvraag tot uitlevering van den misdadiger, die de wijk genomen heeft naar eene kolonie of buitenlandsche bezitting van de andere Partij, zal ook rechtstreeks kunnen gericht worden tot den Gouverneur of eersten ambtenaar der andere kolonie of bezitting, voor zooverre de beide koloniën of buitenlandsche bezittingen gelegen zijn in Azië of in Oost-Afrika.

De genoemde Gouverneurs of eerste ambtenaren zullen de bevoegdheid hebben om hetzij de uitlevering toe te staan, hetzij de aangelegenheid aan hunne Regeering te onderwerpen.

17. Het tegenwoordig verdrag zal eerst in werking treden te rekenen van den twintigsten dag na zijne afkondiging in de vormen bij de wetten der beide landen voorgeschreven.

Te rekenen van zijne inwerkingtreding zal het verdrag van 3 April 1878 ophouden, van kracht te zijn en vervangen worden door het tegenwoordig verdrag, dat van kracht zal blijven tot zes maanden na verklaring in tegenovergestelden zin door eene der beide Regeeringen gedaan.

Het zal worden bekrachtigd en de akten van bekrachtiging zullen te 's Gravenhage binnen den termijn van tien maanden of, zoo mogelijk, eerder worden uitgewisseld.

Ten blijke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden het tegenwoordig verdrag hebben ondertekend en van hunne zegels voorzien.

In dubbel opgemaakt te Lissabon den negentienden dag der maand Mei van het jaar onzes Heeren achttien honderd vier en negentig.

(get.) CAREL VAN HEECKEREN. (L.-S.)

ERNESTO RODOLPHO HINTZE
RIBEIRO. (L.-S.)

3 November 1896. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer van gemethyleerd gedistilleerd. S. 161.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, dd. 3 October 1896, n°. 88, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 2 der wet van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 80);

Herzien het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89);

In aanmerking nemende, dat het wenschelijk is, de formaliteiten te vereenvoudigen, die bij het vervoer van gemethyleerd gedistilleerd zijn in acht te nemen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 October 1896, n°. 16);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Financiën van den 2 November 1896, n°. 25, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art 1. In het tweede lid van art. 19 van het Koninklijk besluit van 14 September 1872 (*Staatsblad* n°. 89) wordt in de plaats van „*één liter*” gelezen „*vijf liter*.”

2. Aan evengemeld art. 19 wordt het volgende toegevoegd:

„Aan handelaren en neringdoenden, die de bij het vorig artikel bedoelde aangifte hebbengedaan wordt toegestaan met gemethyleerd gedistilleerd te venten of door hun bedienden te doen venten zonder geleibijet voor het vervoer, mits de volgende voorschriften worden in acht genomen.

De vervoerder moet zijn voorzien van een zakboek, waarin de medegenomen hoeveelheid gemethyleerd gedistilleerd is vermeld en waarin dadelijk elke aflevering door hem wordt ingeschreven met opgaaf van hoeveelheid en van den naam van den koper.

Het zakboek wordt ingericht en bijgehouden overeenkomstig de voorschriften van den Minister van Financiën en moet gedurende het vervoer op aanvraag dadelijk aan ambtenaren der accijnzen vertoond worden.

De hoeveelheid, die tegelijk wordt meegenomen, mag niet minder dan *vijftig liter* en niet meer dan *twee honderd liter* bedragen. De Minister van Financiën kan in bijzondere gevallen afwijking hiervan toelaten.

Zakboeken, waaromtrent de voorschriften niet zijn in acht genomen of waarmede de vervoerd wordende hoeveelheid gemethyleerd gedistilleerd niet overeenstemt, kunnen niet dienen tot dekking van het vervoer.”

3. Aan het slot van art. 23 van voormeld Koninklijk besluit wordt in plaats van „of voorhanden te hebben” gelezen: „, voorhanden te hebben of overeenkomstig art. 19 met zakboek te vervoeren of te doen vervoeren.”

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staats-*

blad zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 3den November 1896.

(*get.*)

E M M A.

De Minister van Financiën,

(*get.*)

SPEYNGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 10 Nov. 1896.)

9 November 1896. BESLUIT, betreffende de handhaving van de reglementen van politie voor de rivieren, kanalen, havens, aluizen, bruggen en daartoe behoorende werken onder beheer van het Rijk. S. 169.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 7 October 1896, n°. 128, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) tot vaststelling van bepalingen omtrent 's Rijks Waterstaatswerken;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 October 1896, n°. 18);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 4 November 1896, n°. 130, afdeling Waterstaat:

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Waar in het Algemeen Reglement van politie voor de rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 13 Augustus 1891 (*Staatsblad* n°. 158) zooals dit door latere besluiten is of zal worden gewijzigd, en in andere reglementen van politie voor de genoemde waterstaatswerken, de handhaving dier reglementen krachtens de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) is opgedragen aan „ambtenaren van den Waterstaat” zijn daaronder ook te verstaan: de adjunct-opzichters van den Rijks-Waterstaat.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Pagny-les-Corbières, den 9den November 1896.

(*get.*)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*)

VAN DER SLEYDEN.

(*Uitgeg.* 19 Nov. 1896.)

11 November 1896. BESLUIT, tot vernietiging van art. 24 van het op den 8sten Februari 1896 door den gemeenteraad van *Aardenburg* vastgestelde reglement van politie. S. 170.
IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 12 October 1896, n°. 4630, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van art. 24 van het op 8 Februari 1896 door den gemeenteraad van *Aardenburg* vastgestelde reglement van politie voor die gemeente;

Overwegende, dat genoemd artikel luidt:

„Behoudens de stipte inachtneming van de maatsregelen, door het openbaar gezag voorgescreven ter verzekering van de veiligheid van verkeer, zijn de ondernemers verplicht, te zorgen, dat bij het doorrijden van de treinen van den stoomtram door wijk stad in de richting naar Maldegem van af 100 meters vóór de Westpoort tot 100 meters voorbij den weg naar St. Kruis en bij het doorrijden in de richting naar Breskens van af 100 meters vóór den weg naar St. Kruis tot 100 meters voorbij de Westpoort, onmiddellijk voor den trein een geschikt manspersoon uitga.

„Het is verboden om in wijk stad wagons — niet door een locomotief voortbewogen —, langs de tramlijnen te laten loopen, tenzij onmiddellijk voorafgegaan door een geschikt persoon”;

dat art. 29 van het Reglement op de tramwegen in *Zeeland* aan bestuurders van tramwagens voorschrijft, voetgangers, ruiters, bestuurders van rij- en voertuigen, geleiders of drijvers van paarden of ander vee, wier paarden, vee, rij- of voertuigen of die zelve zich bewegen bij, op of tusschen de spoorstaven, bijtijds te waarschuwen;

dat art. 30, § 4, van dat reglement bepaalt, dat Gedeputeerde Staten, op verzoek van den ondernemer, zullen voorschrijven welke signalen als waarschuwingsteekenen zullen gelden;

dat mitsdien het geven van voorschriften nopens de veiligheid van verkeer langs de trambanen is erkend een zaak van provinciaal belang te zijn en als zoodanig in genoemd provinciaal reglement is geregeld;

dat art. 150 der Gemeentewet verbiedt, dat de plaatselijke verordeningen treden in hetgeen van provinciaal belang is;

dat bovenvermeld artikel van het reglement

van politie van de gemeente *Aardenburg* derhalve in strijd is met art. 150 der Gemeentewet;

Gelet op artt. 153—155 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 October 1896, n°. 7);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 6 November 1896, n°. 6022, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

art. 24 van het op 8 Februari 1896 door den raad vastgestelde reglement van politie van de gemeente *Aardenburg* te vernietigen wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Pugny-les-Corbières, den 11den November 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 18 Nov. 1896.)

11 November 1896. BESLUIT, houdende aanwijzing van de ambtenaren en beampten, belast met de handhaving van het Reglement van politie voor de sloop- en vlootvaart op de *Merwede*, de *Noord* en de *Nieuwe Maas*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 97), zooals dit door latere besluiten is of zal worden gewijzigd. S. 171.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 7den October 1896, n°. 127, afdeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) tot vaststelling van bepalingen omtrent 's Rijks waterstaatswerken;

Den raad van State gehoord (advies van den 30 October 1896, n°. 8);

Gelet op de nadere voordracht van den voornoemden Minister van 6 November 1896, n°. 121, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art 1. De handhaving van het Reglement van politie voor de sloop- en vlootvaart op de *Merwede*, de *Noord* en de *Nieuwe Maas*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 Mei 1892 (*Staatsblad* n°. 97), zooals dit door latere besluiten is of zal worden gewijzigd, is opgedragen aan:

de ambtenaren en beambten der Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren van den Waterstaat die van het loodswezen, van de ambulante recharche te water, die, belast met het toezicht op de visscherij en de kanaalbeambten.

In bovenstaande aanwijzing worden verstaan: onder ambtenaren van den Waterstaat: de inspecteurs, hoofd-ingenieurs, aspirant-ingenieurs, opzichters en adjunct-opzichters van den Rijkswaterstaat, zoomede de Rijksbakenmeesters;

onder kanaalbeambten: de havenmeesters, sluis- en hulpsluismeesters, sluis- en hulpsluis-, brug-, pont-, kanaal- en dijkwachters, sluis- en brugknechten, in dienst van het Rijk.

2. De in art. 1 genoemde ambtenaren en beambten zijn bevoegd tot de handelingen, omschreven in art. 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69); de ambtenaren van den Waterstaat en de havenmeesters tot die, omschreven bij art. 8 van genoemde wet.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en aan den Raad van State in afschrift medegedeeld zal worden.

Pugny-les-Corbières, den 11den November 1896.

(get.)

E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.)

VAN DER SLEYDEN.

(*Uitgeg.* 19 Nov. 1896.)

16 November 1896. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wetten van den 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62) en van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 172.

16 November 1896. BESLUIT, houdende wijziging van het Koninklijk besluit van den 26sten Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 168) tot vaststelling van gewijzigde bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee. S. 173.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMM A, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Marine van 15 Januari 1896, Bureau B, n°. 26;
van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 5 Februari 1896, L. B, Afdeling Handel en Nijverheid;

van Buitenlandsche Zaken van 5 Februari 1896, Afdeling II, n°. 514;

van Financiën van 5 Februari 1896, n°. 73, Invoerrechten en Accijnzen; en

van Justitie van 30 Januari 1896, n°. 193, 2de Afdeling A;

Den Raad van State gehoord (advies van den 5 Mei 1896, n°. 19);

Gezien de nadere rapporten van voornoemde Ministers van 16 October 1896, Bureau B, n°. 46, van 26 September 1896, n°. 160, afdeling Handel en Nijverheid, 2 November 1896, 2de afdeling, n°. 10658, 10 November 1896, 2de afdeling A n°. 146, 6 November 1896, n°. 96, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op art. 1 der wet van 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 86);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 10 van het Koninklijk besluit van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 168) wordt gelezen als volgt:

§ 1. Visschersvaartuigen onder stoom of zeilende, zijn, behoudens het bepaalde in § 7 hierna, verplicht de lichten te voeren in de artikelen 3, 4 en 6 voorgeschreven.

§ 2. Een visschersvaartuig bezig met de uitoefening der drijfnetvisscherij, moet, zoolang de netten in hun geheel of gedeeltelijk te water zijn, twee helder witte lichten voeren, zoodanig ingericht, dat zij rondom een gelijkmatig en onafgebroken licht doen schijnen, hetwelk bij donkeren nacht en goed zicht op een afstand van ten minste 3 zeemijlen (van 60 in 1 grad) zichtbaar is.

Eén daarvan moet geplaatst zijn op een hoogte boven den roep gemeten van niet minder dan 6 meter en niet meer dan 7.80 meter, terwijl de verticale afstand tusschen dit licht en het lager geplaatste niet minder mag bedragen dan 1.80 meter en niet meer dan 3 meter.

De horizontale afstand tusschen beide lichten, waarvan het lagere vóór het hoogere moet zijn geplaatst, gemeten in de richting van de kiel, mag niet minder dan 1.50 meter en niet meer dan 3 meter zijn.

Bovendien mag, ter voorkoming van aanvaring, aan de zijde van het vaartuig, waar de netten meer uitstaan dan recht voor het schip, een groen of rood pyrotechnisch licht worden getoond, dat gedurende ten minste 30 seconden moet branden, met dien verstande evenwel, dat het groene licht alleen aan stuurboords- en het roode licht alleen aan bakboordszijde mag worden getoond.

De in deze § bedoelde vaartuigen moeten van de in het vorige lid genoemde pyrotechnische lichten voorzien zijn.

Het bij de uitoefening der drijfnetvisscherij

vereischte arbeidslicht bij de haringkribben mag niet hooger geplaatst zijn dan op 1.50 meter boven den romp.

§ 3. Een visschersvaartuig, bezig met de uitoefening der beugvisscherij, moet voeren:

a. terwijl het de beug schiet:

de lichten, in de artikelen 3 en 6 voorgeschreven, naar gelang het een stoom- of zeilschip is benevens een helder wit licht, niet hooger geplaatst dan 1 meter boven den romp;

b. terwijl het de beug overzeilt:

de lichten in de artikelen 3 en 6 voorgeschreven;

c. terwijl het de beug inhaalt of daaraan op speellijnen verbonden is:

de onder letter a van deze § voorgeschreven lichten, benevens nog een helder wit licht, niet hooger geplaatst dan ter hoogte van de zijdelichten.

De in deze § voorgeschreven witte lichten moeten rondom een gelijkmatig en onafgebroken licht doen schijnen, hetwelk bij donkeren nacht en goed zicht op een afstand van ten minste 3 zeemijlen (van 60 in 1 graad) zichtbaar is.

§ 4. Een visschersvaartuig, bezig met de uitoefening der kolvisscherij, moet de lichten voeren in § 3, c. van dit artikel vastgesteld.

§ 5. Een visschersvaartuig dat bezig is met eene korre of schrobnet te visschen, waaronder verstaan wordt een vischtuig, dat over den bodem der zee gesleept wordt, moet voeren:

I. Wanneer het een stoomvaartuig is:

a. aan of voor den top van den voormast een lantaarn, toonende een wit licht vooruit, een groen licht aan stuurboordszijde en een rood licht aan bakboordszijde.

Deze lantaarn moet zoodanig zijn ingericht en aangebracht, dat het witte licht gelijkmatig en onafgebroken schijnt over een boog van den horizon van 4 streken (van recht voornit tot 2 streken aan elke zijde); het groene licht aan stuurboordszijde gelijkmatig en onafgebroken schijnt over een boog van den horizon van 8 streken [van 2 streken van voren tot 2 streken achterlijker dan dwars]; het roode licht aan bakboordszijde gelijkmatig en onafgebroken schijnt over een boog van den horizon van 8 streken [van 2 streken van voren tot 2 streken achterlijker dan dwars];

b. ten minste 2 meter en ten hoogste 4 meter beneden de driekleurige lantaarn, een helder wit licht, zoodanig ingericht, dat het rondom een gelijkmatig en onafgebroken licht doet schijnen.

II. Wanneer het een zeilvaartuig is:

een helder wit licht, zoodanig ingericht, dat het rondom een gelijkmatig en onafgebroken licht doet schijnen.

Bovendien moet, wanneer gevaar voor aanvaring bestaat, aan de zijde van het vaartuig waar het net uitstaat, een groen of rood pyrotechnisch licht worden getoond, dat ten minste 30 seconden moet branden, met dien verstande evenwel, dat het groene licht alleen aan stuurboords- en het roode alleen aan bakboordszijde mag worden getoond.

De in deze § sub II bedoelde vaartuigen moeten van de in het vorige lid genoemde pyrotechnische lichten voorzien zijn.

De in deze § genoemde lichten, met uitzondering van de pyrotechnische, moeten bij donkeren nacht en goed zicht op een afstand van ten minste 2 zeemijlen (van 60 in 1 graad) zichtbaar zijn.

§ 6. Een visschersvaartuig ten anker liggende, of waarmede, ten gevolge van het in het ongereede raken van het vischtuig of door eenig ander ongeval niet kan gemanoeuvreed worden, moet, waar dit het best gezien kan worden, doch niet hooger dan 6 meter boven den romp, een helder wit licht voeren, zoodanig ingericht, dat het rondom een gelijkmatig en onafgebroken licht doet schijnen en bij donkeren nacht en goed zicht op een afstand van ten minste 1 zeemijl (van 60 in 1 graad) zichtbaar is.

Bovendien mag het, indien hulp verlangd wordt, twee schitterlichten te gelijk vertoonen.

§ 7. Blazers, botters, schokkers en onoverdekte vaartuigen — zoowel visschersvaartuigen als andere — zijn niet verplicht de lichten te voeren in de artikelen 3 en 6 voorgeschreven.

Zij zijn, indien zij ze nochtans voeren, bevoegd dit te doen op de wijze in artikel 7 voorgeschreven, en indien zij ze niet voeren, verplicht om bij het naderen van of tot eenig achip een helder brandende lantaarn, met een groen glas aan de eene en een rood glas aan de andere zijde, tijdig genoeg te vertoonen, om eene aanvaring te voorkomen, en zoodanig, dat het groene licht niet aan bakboordszijde en het roode licht niet aan stuurboordszijde gezien kan worden.

Indien zij hanne visscherij uitoefenen, ten anker liggend, of door eenig ongeval niet kunnen manoeuvreren, moeten zij een helder wit licht voeren, zoodanig ingericht, dat het rondom een gelijkmatig en onafgebroken licht doet schijnen.

en bij donkeren nacht en goed zicht op een afstand van ten minste 1 zeemijl (van 60 in 1 graad) zichtbaar is.

§ 8. Visschersvaartuigen en de andere in de vorige § genoemde vaartuigen mogen, behalve de lichten welke volgens deze voorschriften gevoerd moeten worden, nu en dan een schitterlicht toonen, indien zij dit noodig achten, om de aandacht te trekken.

§ 9. Een visschersvaartuig moet, wanneer het onder stoom of zeilende is en bezig met vissen, dit bij dag aan naderende schepen kenbaar maken door het voeren van eene mand ter plaatse, waar deze het best gezien kan worden.

De Ministers van Marine, van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van Buitenlandsche Zaken, van Financiën en van Justitie zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en aan den Raad van State medegedeeld.

Pugny-les-Corbières, den 16den November 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WIJCK.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEYDEN.

De Min. van Buitenlandsche Zaken, (get.) J. RÖELL.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

(*Uitgeg. 12 Dec. 1896.*)

16 November 1896. BESLUIT, houdende het verlenen van vrijstelling van port voor de briefwisseling over dienstzaken van den hoofdofficier belast met de mandateering, met de gemeentebesturen enz.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Gelet op artikel 1 van het Koninklijk besluit van 19 December 1892 (*Staatsblad* n°. 284);

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 10 November 1896, n°. 2952 E, Post. en Tel.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Vrijstelling van port te verlenen voor de briefwisseling over dienstzaken van den hoofd-officier belast met de mandateering met de gemeentebesturen, de betaalmeesters en de provinciale directeuren der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit

besluit, waarvan afschrift zal worden toegezonden aan de Ministers van Oorlog, Financiën en Buitenlandsche Zaken.

Pugny-les-Corbières, den 16den November 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEYDEN.

18 November 1896. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op den 16den Juli 1895 te Bern onderteekende additioneële schikking tot de internationale overeenkomst van den 14den October 1890, betreffende het goederenvervoer op spoorwegen (*Staatsblad* 1892, n°. 258), alsmede van het protocol en van het proces-verbaal van onderteekening, beiden behoorende bij die schikking en mede gedagteekend van den 16den Juli 1895. S. 174.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de (a) additioneële schikking dd. Bern 16 Juli 1895, tot aanvulling van § 1 der uitvoeringsbepalingen der internationale overeenkomst van den 14den October 1890 betreffende het goederenvervoer op spoorwegen en tot vervanging van bijlage I dier uitvoeringsbepalingen (*Staatsblad* 1892, n°. 258, bl. 244, en bl. 252—268) het (b) protocol en het (c) proces-verbaal van onderteekening, beiden behoorende bij voorsz. schikking en mede gedagteekend van den 16den Juli 1895, van welke schikking, protocol en proces-verbaal de tekst met vertaling in afdruk aan dit besluit gehecht is;

Overwegende, dat voorsz. akten zijn goedgekeurd bij de wet van den 13den Juli 1896 (*Staatsblad* n°. 113);

Overwegende, dat de Nederlandsche akte van bekrachtiging van voorsz. akten den 21sten September 1896 in de archieven van den Zwitserschen Bond is nedergelegd;

Gezien de van den 23sten October 1896 gedagteekende kennisgeving van den Zwitserschen Bondsraad, waarbij wordt medegedeeld in de eerste plaats, dat thans al de betrokken Staten hunne akten van bekrachtiging in de Staatsarchieven te Bern hebben nedergelegd en in de tweede plaats, dat voorsz. drie akten op 23 November 1896 in werking zullen treden;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken van den 13den November 1896, n°. 11224, A. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde drie akten met hare vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in meergenoemde akten vervat.

Pugny-les-Corbières, den 18den November 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. ROËLL.

(Uitgeg. 20 Nov. 1896.)

VERTALING.

ADDITIONEELE SCHIKKING tot de Internationale Overeenkomst van den 14den October 1870, betreffende de bijvoeging van aanvullingsbepalingen aan § 1 van de Uitvoeringsbepalingen en de herziening van bijlage 1 der gezegde Uitvoeringsbepalingen.

De Regeeringen van België, van Duitschland, van Oostenrijk-Hongarije, van de Fransche Republiek, van Italië, van Luxemburg, van Nederland, van Rusland en van Zwitserland hebben de nuttigheid erkend om, met gemeen goedvinden, minder strenge bepalingen aan te nemen dan zijn vastgesteld voor het vervoer der voorwerpen vermeld in § 1 der Uitvoeringsbepalingen van de Internationale Overeenkomst van den 14den October 1890 omtrent het goederenvervoer op spoorwegen, en in de bijlage 1 der gezegde bepalingen.

Dientengevolge zijn de ondergeteekenden, behoorlijk gemachtigd, omtrent het volgende overeengekomen:

Art. I. § 1 der Uitvoeringsbepalingen van de Internationale Overeenkomst van den 14den October 1890 zal aangevuld worden door de volgende voorschriften, die ingevoegd zullen worden tusschen 3°. en 4°. van genoemde paragraaf:

Evenwel zullen *goud* en *zilver in baren*, *platina*, *geldswaarden* hetzij in *munt* of in *papier*, *documenten*, *edelgesteenten*, *echte paarden*, *kleinoodiën*, en *andere kostbare voorwerpen*, *kunstvoorwerpen*, als *schilderijen*, *bronzen*, *oudheden*, tot het internationale verkeer worden toegelaten, vergezeld van den in de Bernsche Conventie voorgeschreven internationalen vrachtbrief, en wel hetzij overeenkomstig eene tusschen de Regeeringen der betrokken Staten gemaakte schikking, hetzij volgens tariefsbepalingen door de daartoe gemachtigde

spoorwegbesturen ontworpen en door alle bevoegde autoriteiten goedgekeurd.

Onder de kostbare voorwerpen zijn bijv. *be-grepen kanten* en *borduurwerken*.

Eveneens worden *lijken*, vergezeld van den internationalen vrachtbrief, onder de volgende voorwaarden tot het internationale verkeer toegelaten:

- a. Het vervoer geschiedt als ijsgoed.
- b. De vracht moet bij de aanbieding ten vervoer betaald worden.
- c. Het lijk moet gedurende het vervoer door een daartoe aangewezen persoon begeleid worden.
- d. Het vervoer van lijken is binnen het gebied van elk Staat aan de aldaar bij de wet of verordening vastgestelde politievoorschriften onderworpen, voor zoover niet ten aanzien van dit vervoer tusschen de betrokken Staten bijzondere regelen getroffen zijn.

2. De bijlage 1 der Uitvoeringsbepalingen zal voortaan het volgende inhouden:

BIJLAGE 1.

Bepalingen aangaande de goederen, welke voorwaardelijk ten vervoer worden toegelaten.

I. *Knalsteinen voor spoorwegen* moeten vast in papiersnippers, zaagsel of gips gepakt of op eenige andere wijze zoo vast en afzonderlijk nevens elkander gelegd zijn, dat de blikken hulzen noch elkander, noch andere voorwerpen kunnen raken. De kisten, waarin zij gepakt zijn, moeten bestaan uit sterke, ten minste 26 m.M. dikke, goed aaneengeploegde planken, door houtschroeven verbonden; deze kisten moeten geplaatst zijn in eene tweede kist, even stevig als de eerste; daarbij mag de buitenste kist geen grootere ruimte innemen dan 0.06 M³.

De aanneming ten vervoer geschiedt slechts dan, wanneer de vrachtbrieven voorzien zijn van eene ambtelijke verklaring, dat de verpakking is geschied overeenkomstig deze voorschriften.

II. *Slaghoedjes voor vuurwapenen*, *zundspiegels*, *niet ontplofbare ontstekingsmiddelen*, en *patroonhulzen* voorzien van het ontstekingsmiddel moeten zorgvuldig in stevige kisten of vaten gepakt zijn. Elk collo moet van buiten duidelijk gemerkt zijn met het woord „slaghoedjes” of „zundspiegels” enz. al naar gelang van den inhoud.

III. *Strijkhoutjes of lucifers* en andere *strijk-ontstekingsmiddelen* (als strijkwasjes of kaarsjes,

strijkzwam enz.) moeten zorgvuldig gepakt zijn in emballage van zwaar ijzerblik of in zeer stevige houten kisten, beide van niet meer dan 1.2 M³ inhoud en zóó vast gepakt, dat de ruimte der emballage geheel gevuld zij. Op de houten kisten moet de inhoud van buiten duidelijk zijn aangeduid.

Bij *strijkhoutjes of lucifers, welke koppen een mengsel van gelen phosphorus en chloorzure potasch bevatten*, mag het gehalte der ontvlambare massa, in chemisch drogen toestand, aan phosphorus niet meer dan 10 pct. en aan chloorzure potasch niet meer dan 40 pct. bedragen. Bij elke zending van zoodanige lucifers moet eene verklaring van den fabrikant gevoegd zijn, dat deze grenzen niet zijn overschreden.

IV. Voor *zekerheidslonten*, d. i. vuurkoord, dat uit eene dunne dichte slang bestaat, die slechts eene betrekkelijk geringe hoeveelheid buskruit bevat, gelden de voorschriften in III (1ste zinsnede) vermeld.

V. *Buchersche extincteurs* in blikken hulzen worden slechts ten vervoer toegelaten in kistjes, inhoudende ten hoogste 10 K.G. aan gewicht en die van binnen met papier beplakt en bovendien in eveneens van binnen beplakte grootere kisten besloten zijn.

VI. *Gewone (witte of gele) phosphorus*, moet in gesoldeerde blikken bussen, met water aangevuld, die ten hoogste 30 K.G. bevatten, vastgepakt zijn in stevige kisten. Die kisten moeten bovendien twee stevige handvatten hebben, mogen niet meer dan 100 K.G. wegen en behooren uitwendig gemerkt te zijn met de woorden: „gewonen, gelen (witten) phosphorus” en „boven”.

Amorphe (roode) phosphorus moet gepakt zijn in goed gesoldeerde blikken bussen, welke geplaatst zijn in stevige kisten met zaagsel opgevuld. Deze kisten mogen niet meer dan 90 K.G. wegen en moeten van buiten gemerkt zijn met de woorden: „rooden phosphorus”.

VII. *Ongezuiverd, ongekristalliseerd zwavelnatrium* wordt slechts ten vervoer aangenomen, wanneer het gepakt is in volkomen dicht blikken vaatwerk; *gezuiverd gekristalliseerd zwavelnatrium*, wanneer het in waterdicht vaatwerk gepakt is. IJzer of mangaanhoudende stoffen, die tot gaszuivering hebben gediend, worden, voor zoover zij niet in dik blikken vaatwerk gepakt ten vervoer worden aangeboden, slechts in ijzeren wagens ten vervoer aangenomen. Voor het geval die wagens niet van goed sluitende ijzeren deksels

voorzien zijn, moet de lading geheel gedekt zijn met dekkleeden, welke zoodanig zijn geprepareerd, dat zij bij rechtstreeksche aanraking met vlammen, niet ontbranden. De afzender en de geadresseerde moeten zelve voor het laden en lossen zorgen. Bovendien moet de afzender, op verlangen van de spoorwegonderneming, zelf de dekkleeden verstrekkén.

Onder gelijke voorwaarden als ongezuiverd, ongekristalliseerd zwavelnatrium worden *natroncokes* (een bij de bereiding van koolteeroliën verkregen nevenproduct) ten vervoer aangenomen.

VIII. *Celloidine*, een door onvolkomen verdamping der in collodium aanwezige alcohol verkregen preparaat, dat het aanzien heeft van zeep en in hoofdzaak uit collodiumwol bestaat, wordt slechts ten vervoer aangenomen, wanneer de afzonderlijke stukken of platen zoodanig ingepakt zijn, dat het verdrogen volkomen verhinderd wordt.

VIIIa. *Zwavelaether* wordt slechts vervoerd hetzij in:

1°. dichte emballage uit sterk, behoorlijk geklonken of geweld plaatijzer van een inhoud van ten hoogste 500 K.G. of

2°. volkomen dicht gesloten metalen of glazen flesschen, van ten hoogste 60 K.G. bruto-gewicht, bij welke inpakking het volgende moet in acht genomen zijn:

a. worden meer dan één flesch in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

b. bij inpakking van slechts één flesch moet deze in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende inpakkingsmateriaal gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materieel bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn.

Plaatijzeren of andere metalen vaatwerk mag op elke 1.55 liter inhoud slechts 1 K.G. vloeistof bevatten. Zoo mag bijv. eene metalen flesch, die 15.50 liter kan inhouden, niet meer dan 10 K.G. zwavelaether bevatten.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

IX. *Vloeistoffen, die zwavelaether in groote hoeveelheid bevatten* (Hoffman's droppels en collodium) mogen slechts verzonden worden in vol-

komen dicht gesloten metalen of glazen flesschen, bij welker inpakking het volgende moet in acht genomen zijn:

1°. worden meer dan ééne flesch met deze praeparaten in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

2°. bij inpakking van slechts ééne flesch, moet deze in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende inpakkingsmaterieel gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materieel bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas gedrenkt zijn. Het bruto-gewicht mag per collo niet meer bedragen dan 60 K.G.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

X. *Zwavelkoolstof* (zwavelalcohol) wordt uitsluitend in open wagens zonder dekkleeden vervoerd en slechts:

1°. in dichte emballage uit sterk, behoorlijk geklonken plaatijzer van een inhoud van ten hoogste 500 K.G.;

2°. of in blikken emballage van ten hoogste 75 K.G. bruto, welke van boven en van onderen met ijzeren banden versterkt is. Die voorwerpen moeten of door gevlochten manden of door kuipen omgeven of in kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere los samenhangende stoffen gepakt zijn;

3°. of in glazen flesschen, die in stevige houten kisten, geplaatst en met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of dergelijke los samenhangende stoffen vast omringd zijn.

Blikken emballage mag op elke 0.825 liter inhoud slechts 1 K.G. vloeistof bevatten.

Zwavelkoolstof mag, tot eene hoeveelheid van ten hoogste 2 K.G., met andere, onvoorwaardelijk tot het vervoer per spoorweg toegelaten goederen tot één collo vereenigd worden, indien de zwavelkoolstof zich in dicht gesloten blikken flesschen bevindt, die met de andere voorwerpen in eene stevige kist door middel van stroo, hooi, zemelen, zaagsel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn. Zulk een collo mag slechts in open wagens zonder dekkleeden vervoerd worden en in den vrachtbrief moet uitdrukkelijk vermeld zijn, dat het collo zwavelkoolstof bevat.

XI. *Houtgeest*, gezuiverd of ongezuiverd, en *aceton* worden, voor zoover zij niet in bijzonder daarvoor gebouwde wagens (ketelwagens) of in vaten ten vervoer worden aangeboden, slechts in metalen of glazen emballage ten vervoer toegelaten. Die metalen of glazen pakmiddelen moeten ingepakt zijn op de wijze, als onder IX bepaald is.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

XII. *Bries* (kalk nit de zuiveringskisten der gasfabrieken) wordt slechts op open wagens vervoerd.

XIII. *Chloorzure kali en andere chloorzure zouten* moeten zorgvuldig gepakt zijn in dichte, inwendig met papier beplakte vaten of kisten.

XIV. *Pikrinezuur* wordt slechts dan vervoerd, wanneer een bij de spoorwegonderneming bekende scheikundige op den vrachtbrief eene verklaring heeft gesteld, houdende dat het aangeboden pikrinezuur niet gevaarlijk is.

Lood mag voor het inpakken van pikrinezuur niet gebezigd worden, noch met pikrinezuur gelijktijdig in een wagen vervoerd worden. Wagens, die van binnen met lood zijn bekleed of daarmee gedekt zijn, mogen voor dit vervoer niet gebezigd worden.

XV. Voor *vloeibare minerale zuren* van allerlei aard (in het bijzonder zwavelzuur, vitrioololie, zoutzuur, salpeterzuur, koningswater) zoowel als voor *chloorzwavel* gelden de volgende voorschriften:

1°. wanneer deze stoffen in ballons, flesschen of kruiken verzonden worden, moeten die voorwerpen dicht gesloten, goed gepakt geplaatst zijn in daarvoor bijzonder ingerichte, van sterke en gemakkelijke handvatsels voorziene kuipen of gevlochten manden.

Wanneer zij in metalen, houten of caoutchouc verpakking verzonden worden, moeten deze pakmiddelen volkomen dicht en van goede sluitingen voorzien zijn;

2°. behoudens de bepalingen van n°. XXXV moeten deze stoffen steeds afzonderlijk geladen worden en mogen zij niet in denzelfden wagen met andere chemicaliën worden vervoerd;

3°. de voorschriften van 1 en 2 gelden ook voor die pakmiddelen, waarin de genoemde voorwerpen vervoerd zijn. Zoodanige pakmiddelen behoeven steeds te worden opgegeven, als gediend te hebben voor het vervoer van die zuren.

XVI. Voor *bijtende loog* (bijtende natronloog, sodaloog, bijtende kaliloog, potaschloog) voor *bezinksel uit de olieraffinaderijen* en voor *bromium*

gelden de bepalingen van n°. XV, 1 en 3 (met uitzondering van de in 3 aangehaalde bepaling van 2).

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

XVII. Voor het vervoer van *rood rookend salpetersuur* gelden de bepalingen van n°. XV, met dien verstande dat de ballons en flesschen in hunne verpakking omgeven moeten zijn met gedroogd bergmeel, of andere daarvoor geschikte droge poederachtige stof tot eene hoeveelheid, welke ten minste gelijk staat aan den inhoud der ballons of flesschen.

XVIII. *Waterrij zwavelzuur* (anhydride of vaste vitrioololie) mag slechts vervoerd worden;

1°. in goed gesoldeerde, sterke bussen van ijzerblik;

2°. of in sterke ijzeren of koperen flesschen, waarvan de halzen luchtdicht met stopverf gesloten en bovendien met een omhulsel van klei voorzien zijn.

De bussen en flesschen moeten omgeven zijn van eene fijn verdeelde anorganische stof als slakkenwol, bergmeel, asch of iets dergelijks en voorts in stevige houten kisten vastgepakt zijn.

Overigens gelden de bepalingen van n°. XV, 2 en 3.

XIX. Voor *vernissen en vernishoudende verf*, zoomede *vluchtige en vette oliën* en voor alle *soorten van aethers*, met uitzondering van *zwavelaether* (zie n°. VIII a) en van *petroleumaether* (zie n°. XXII) voor absoluten *alcohol*, *wijngeest* (spiritus), *voorloop* en andere dergelijke niet in n°. XI genoemde geestrijke vochten of mengsels gelden, wanneer zij in ballons, flesschen of kruiken aangeboden worden, de bepalingen van n°. XV, 1, eerste zinsnede.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

XX. *Petroleum, ongezuiverd en gezuiverd*, voor zooverre zij bij 17.5° Celsius een specifiek gewicht van ten minste 0.780 heeft of bij een barometerstand van 760 millimeters (herleid tot den gemiddelden zeespiegel) in het toestel van ABEL, beneden 21° Celsius geen ontvlambare gassen ontwikkelt (testpetroleum); de *oliën uit bruinkolenteer bereid*, voor zoover zij ten minste het bovengenoemd specifiek gewicht hebben (zoogenaamde solarolie, photogeen enz.);

Steenkolenteeroliën (benzol, toluol, xylol, cumol, enz.) zoomede *valsche, bittere amandelolie* (essence de mirbane of nitro-benzol); zijn aan de volgende onderworpen:

1896.

1°. Deze stoffen mogen, voor zooverre daartoe geen bijzonder gebouwde wagens (ketelwagens) gebruikt worden, slechts vervoerd worden:

a. in bijzondere, goede duurzame vaten,

b. of in dichte en wederstand biedende metalen pakmiddelen,

c. of in pakmiddelen van glas of steen; in dit geval echter met inachtneming van de volgende voorschriften:

aa. worden meer dan ééne flesch of kruik in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

bb. bij inpakking van slechts ééne flesch of kruik moet deze in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende inpakingsmateriaal gevuld is; het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas gedrenkt zijn. Het bruto-gewicht mag per collo niet meer bedragen dan 60 K.G. wanneer van glazen pakmiddelen wordt gebruik gemaakt, en dan 75 K.G., indien pakmiddelen van steen gebezigd worden.

2°. De gedurende het transport beschadigde colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud voor rekening van den afzender zoo goed mogelijk verkocht.

3°. Het vervoer geschiedt slechts op open wagens. Eene inkleding op vracht-, volg- of doorvoerlijst of wel op transitopaspoort, welke het vervoer onder dekkleden en het plombeeren derzelve noodig maakt, wordt niet toegelaten.

4°. De bepalingen van 3°. hierboven gelden ook voor de vaten en andere pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn. Deze pakmiddelen moeten steeds als zodanig aangegeven worden.

5°. Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

6°. Uit den vrachtbrief moet blijken, dat de stoffen in de zinsneden 1 en 2 genoemd, een specifiek gewicht hebben van ten minste 0.780 of dat de petroleum aan de in de zinsnede vermelde bepaling betreffende het ontvlammingspunt voldoet. Ontbreekt die verklaring in den vrachtbrief, dan gelden de voorwaarden van vervoer van n°. XXII (betreffende petroleumaether enz.)

XXI. *Petroleum, ongezuiverd en gezuiverd, petroleum-naphta en distillatie-producten uit pe-*

troleum en *petroleum-naphta*, voor zooverre deze stoffen bij 17.5° Celsius een specifiek gewicht van minder dan 0.780 en meer dan 0.680 hebben (benzine, ligroïne, en poetsolie) gelden de volgende bepalingen:

1°. Deze stoffen mogen, voor zoover daartoe geen bijzonder gehoude wagens (ketelwagens) gebruikt worden, slechts vervoerd worden:

a. in bijzonder goede, duurzame vaten,
b. of in dichte en weerstandbiedende metalen pakmiddelen,

c. of in pakmiddelen van glas of steen; in dit geval echter met inachtneming van de volgende voorschriften:

aa. worden meer dan ééne flesch of kruik in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen ingepakt zijn;

bb. bij inpakking van slechts ééne flesch of kruik, moet deze in eene stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende inpakkingsmateriaal gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn. Het bruto-gewicht mag per collo niet meer dan 40 K.G. bedragen.

2°. De gedurende het transport beschadigde colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud, voor rekening van den afzender, zoo goed mogelijk verkocht.

3°. Het vervoer geschiedt slechts met open wagens. Eene inklering op vracht-, volg- of doorvoerlijst of wel op transito-paspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren derzelve noodig maakt, wordt niet toegelaten.

4°. De bepalingen in 3 hierboven, gelden ook voor de vaten en andere pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn. Deze pakmiddelen moeten steeds als zoodanig aangegeven worden.

5°. Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

6°. Bij het laden en lossen mogen manden of kuipen met glazen flesschen niet op wagens vervoerd noch op den schouder of op den rug, maar slechts aan de handvatten, die aan de pakmiddelen aanwezig zijn, gedragen worden.

7°. De manden en de kuipen moeten op eene veilige wijze in de spoorwegwagens worden geplaatst en aan de wanden bevestigd. Zij mogen

niet op of boven elkander, maar slechts in eene laag naast elkander worden geladen.

8°. Elk afzonderlijk collo moet van een duidelijke op rooden grond gedrukt opschrift: „Gevaar voor brand” voorzien zijn. De manden en kuipen met flesschen of kruiken moeten bovendien uitwendig voorzien zijn van het opschrift: „Moet met de hand gedragen worden”. Tegen den wagen moet een roode etquette, waarop vermeld staat: „Voorzichtig rangeeren” geplakt worden.

9°. Uit den vrachtbrief moet blijken dat de in de 1ste zinsnede van dit nummer vermelde stoffen bij 17.5° Celsius een specifiek gewicht van minder dan 0.780 en meer dan 0.680 hebben. Ontbreekt die verklaring op den vrachtbrief, dan gelden de voorwaarden van vervoer van n°. XXII (betreffende petroleumæther enz.).

XXII. Voor *petroleumæther* (gasoline, neoline, enz.) en de andere uit *petroleum-naphta* of *bruinkolenteer bereide licht ontvlambare stoffen*, voor zooverre die bij 27.5° Celsius een specifiek gewicht van 0.680 of minder hebben, gelden de volgende bepalingen:

1°. Deze stoffen mogen slechts vervoerd worden:

a. in dichte en weerstandbiedende metalen pakmiddelen,

b. of in pakmiddelen van glas of steen; doch aldaan slechts met inachtneming van de volgende voorschriften:

aa. worden meer dan ééne flesch of kruik in één collo vereenigd, dan moeten zij in stevige houten kisten met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere dergelijke los samenhangende stoffen vastgepakt zijn;

bb. bij inpakking van slechts ééne flesch of kruik, moet deze in een stevige mand of kuip gepakt zijn, die van handvatsels en van een goed bevestigd deksel voorzien en met voldoende inpakkingsmateriaal gevuld is. Het deksel moet, wanneer het uit stroo, riet, biezen of dergelijk materiaal bestaat, met leem- of kalkwater of eene gelijksoortige stof, onder bijvoeging van waterglas, gedrenkt zijn. Het bruto-gewicht mag per collo niet meer bedragen dan 40 K.G.;

c. in luchtdicht gesloten ketelwagens.

2°. De gedurende het transport beschadigde colli worden onverwijld gelost en met den nog voorhanden inhoud voor rekening van den afzender, zoo goed mogelijk verkocht.

3°. Het vervoer geschiedt slechts op open wagens. Eene inklering op vracht-, volg- of doorvoerlijst

of wel op transito-paspoort, welke het vervoer onder dekkleeden en het plombeeren derzelven noodig maakt, wordt niet toegelaten.

4°. De bepalingen in 3 hierboven, gelden ook voor de pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn. Deze pakmiddelen moeten steeds als zoodanig aangegeven worden.

5°. Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

6°. Bij het laden en lossen mogen manden of kuipen met glazen flesschen niet op wagens vervoerd, noch op den schouder of op den rug, maar slechts aan de handvatten, die aan de pakmiddelen aanwezig zijn, gedragen worden.

7°. De manden en de kuipen moeten op eene veilige wijze in de spoorwegwagen worden geplaatst en aan de wanden bevestigd. Zij mogen niet op of boven elkander, maar slechts in eene laag naast elkander worden geladen.

8°. Elk afzonderlijk collo moet van een duidelijk op rooden grond gedrukt opschrift: „Gevaar voor brand”, voorzien zijn. De manden en kuipen met flesschen of kruiken moeten bovendien uitwendig voorzien zijn van het opschrift: „Moet niet op of boven elkander worden.” Tegen den wagen moet eene roode etiquette, waarop vermeld staat: „Voorzichtig rangeeren” geplakt worden.

XXIII. Het vervoer van *terpentijnolie* en andere kwalijk riekende oliën, alsmede geest van salmomiak heeft slechts in open wagens plaats. Deze bepaling geldt ook voor de vaten en andere pakmiddelen, waarin deze stoffen vervoerd zijn. Van die pakmiddelen moet steeds worden opgegeven, dat zij tot vervoer van die stoffen gediend hebben.

Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

XXIV. Niet vloeibare arsenikpraeparaten, met name arsenikzuur of rattenkruid, gele arsenik of operment (Koningsgeel), roode arsenik of realgar, schervenkobalt of vliegensteen enz., worden slechts dan ten vervoer aangenomen, wanneer:

1°. op elk collo in leesbare letters met zwarte olieverf de woorden: „Arsenik (vergif)” zijn aangebracht,

2°. en de inpakking als volgt heeft plaats gehad:

a. in dubbele kisten of vaten, waarbij de bodems der vaten van binnen met hoepels en de deksels der kisten van buiten met hoepels of ijzeren banden voorzien zijn. De binnenste kisten of vaten moeten van sterk, droog hout gemaakt en van binnen met dicht geweven linnen of eene andere dergelijke dicht geweven stof beplakt zijn,

b. of in zakken van geteerd linnen, die in enkelvoudige vaten van sterk en droog hout gepakt zijn,

c. of in gesoldeerde blikken bussen, die met stevige houten mantels bekleed zijn, waarvan de bodems van binnen met hoepels zijn voorzien.

XXV. Voor vloeibare arsenikpraeparaten, in het bijzonder opgelost arsenikzuur, gelden de bepalingen van XXIV, 1 en van XV, 1 en 3 (met uitzondering van de in 3 aangehaalde bepaling van 2).

XXVI. Andere vergiftige metaalpraeparaten (vergiftige metaalverven, metaalzouten enz.), waaronder in het bijzonder gerekend worden, kwikzilverpraeparaten, als: sublimaat, calomel, wit en rood precipitaat, cinnaber of vermiljoen, wijders koperzouten en koperkleurstoffen als: koper-vitriool, spaansch groen, groene en blauwe koper-verfstoffen, verder loodpraeparaten, als: loodglit (massikot), menie, loodsuiker en andere loodzouten, loodwit en andere loodverven, ook stofzink of zinkgrijs, zoomede zinkasch en antimoonasch mogen slechts ten vervoer worden aangeboden in dichte, van sterk en droog hout vervaardigde kisten of vaten met hoepels of ijzeren banden versterkt. Deze hoepels of banden moeten zoodanig zijn, dat door de bij het vervoer niet te vermijden schokken, stooten enz. verstuiwing der stoffen niet plaats heeft.

XXVII. Gist, zoowel vloeibaar als droog, moet in niet luchtdicht gesloten verpakking ten vervoer worden aangeboden. Indien een spoorwegbestuur de aanbieding in andere verpakking veroorlooft, is het er toe gerechtigd van den afzender te verlangen, dat hij zich verbindt:

1°. van elke vordering tegen den spoorweg af te zien, voor het geval dat zulke zendingen door aansluitende spoorwegen niet aangenomen worden;

2°. alle schaden, die andere goederen of het spoorwegmaterieel ten gevolge van deze wijze van vervoer mochten lijden, voor zijne rekeuing te nemen, en zulks na overlegging eener eenvoudige rekening van kosten, welker juistheid hij in ieder opzicht bij voorbaat erkent;

3°. geene vorderingen in te dienen wegens beschadiging of verliezen, ten gevolge van de bedoelde wijze van vervoer, hetzij aan de verpakking hetzij aan den inhoud overkomen.

Op geperste gist zijn bovenstaande beperkende voorschriften niet van toepassing.

XXVIII. Zwaartsel en andere poederachtige roet-

soorten worden slechts ten vervoer toegelaten in dichte verpakking (zakken, vaten, kisten en soortgelijke), die zekerheid tegen doorstuiven aanbiedt.

Bevindt zich het roet in versch gegloeiden toestand, dan moet als verpakking gebezigd worden kleine tonnetjes of klein vaatwerk, van binnen dichtgeplakt met papier, linnen of soortgelijke stoffen en gepakt in duurzame manden.

Uit den vrachtbrief moet blijken of het roet zich al dan niet in versch gegloeiden toestand bevindt. Is dienaangaande niets vermeld, zoo wordt het als versch gegloeid behandeld.

XXIX. *Gemalen houtskool en houtskool in korrels* wordt slechts ingepakt vervoerd.

Is zij versch gegloeid, zoo moeten voor het inpakken gebruikt worden:

a. luchtdicht gesloten verpakking van zwaar ijzerblik;

b. of luchtdichte vaten, vervaardigd uit onderscheiden lagen zeer sterk en stijf gevernisd bordpapier (zoogenaamde Amerikaansche vaten), waarvan de beide einden van ijzeren hoepels voorzien zijn, en waarvan de bodems, bestaande uit sterk afgedraaid hout, door middel van ijzeren houtschroeven aan de ijzeren hoepels geschroefd zijn, en waarvan de voegen met papier of linnen strooken zorgvuldig zijn beplakt.

Wordt gemalen houtskool of houtskool in korrels ten vervoer aangeboden, dan moet uit den vrachtbrief blijken of zij al of niet versch gegloeid is. Ontbreekt zoodanige opgave in den vrachtbrief, dan wordt het eerste aangenomen en het vervoer alleen in de voorgeschreven verpakking toegelaten.

XXX. *Strengen zijde, sterk bezwangerd met zwavellood en andere dergelijke praeparaten en doorgaande onder den naam van cordonnet, souple, bourre de soie- en chappe-zijde*, worden slechts in kisten gepakt ten vervoer aangenomen. Bij kisten van meer dan 12 cM. hoogte binnenwerks, moeten de zich daarin bevindende lagen zijde van elkander gescheiden zijn door eene ledige ruimte van 2 cM. hoogte. Deze ledige ruimte wordt gevormd door houten roosters, samengesteld uit latten van 2 cM. breedte en even zooveel hoogte, die zich op 2 cM. afstand van elkander bevinden en door twee dunne dwarslatten aan de einden verbonden zijn. In de zijwanden der kisten behooren gaten te zijn, die ten minste 1 cM. breed zijn en op de ledige ruimte tusschen de latten nitkomen, zoodat men eene stang door de kist heen kan steken. Opdat die gaten niet bedekt en daardoor buiten werking

geraken kunnen, moeten aan den buitenrand aan elke zijde twee latten vastgespijkerd worden.

Wordt zijde ten vervoer aangeboden, dan moet uit den vrachtbrief blijken of zij al of niet tot de bovenbedoelde soorten behoort. Ontbreekt deze opgave in den vrachtbrief, dan wordt het eerste verondersteld en wordt het vervoer slechts toegelaten in de voorgeschreven verpakking.

XXXI. *Wol, haar, kunststool, katoen, zijde, vlas, hennep, jute*, in ruwen toestand, in den vorm van afval van spin- en weefwerk, als lompen of poetslappen; voorts *touw, drijfriemen van katoen en van hennep, arcaden of harnaslussen en wapenlussen* (omtrent gebruikt poetskatoen zie de derde zinsnede) worden, wanneer zij met vet doortrokken of vernist zijn, slechts in gesloten wagens of onder dekkleden in open wagens vervoerd.

De genoemde goederen worden steeds als met vet doortrokken of vernist behandeld, indien het gedeelte niet uit den vrachtbrief blijkt.

Gebruikt poetskatoen wordt slechts in stevige, dichtgesloten vaten, kisten of dergelijke verpakking ten vervoer toegelaten.

XXXII. *Aan bederf onderhevige dierlijke afval*, zooals: *ongezouten versche huiden, vet, peeren, beenderen, horens, hoeven, ongekalkt versch lijmlleder*, zoowel als alle andere goederen, die een bijzonder onaangename reuk verspreiden of walging wekken — met uitzondering echter van de onder n°. LII en LIII genoemde — worden slechts onder de volgende bepalingen aangenomen en vervoerd:

1°. Voldoend gereinigd en drooge beenderen, gegerste talk, hoornen zonder kern, d. i. zonder het hoornachtige uitwas van het voorhoofsbeen, in drogen toestand, hoeven — dat wil zeggen de hoornen schoenen van herkauwende dieren en zwijnen zonder beenderen en weeke deelen — worden indien zij in stevige zakken gepakt zijn, ten vervoer als stukgoed aangenomen.

2°. De hierboven in 1°. niet genoemde goederen van deze soort worden ten vervoer als stukgoed alleen toegelaten, wanneer zij in sterke, dichtgesloten vaten, kuipen of kisten gepakt zijn. De vrachtbrieven moeten nauwkeurig de in de vaten, kuipen of kisten gepakte goederen aanwijzen. Het vervoer heeft slechts in open wagens plaats.

3°. Versche peezen, ongekalkt versch lijmlleder, zoome de afval van beide, voorts ongezouten versche huiden en ongereinigde, niet van huid-eu vleeschvezels ontdane beenderen zijn, bij

wagenladingen ten vervoer aangeboden, aan de volgende bepalingen onderworpen:

a. in het tijdperk van 1 Maart tot en met 31 October moeten deze goederen in stevige, onbeschadigde zakken gepakt zijn, die zoodanig met verdund karbolzuur bevochtigd zijn, dat de rottige stank van den inhoud niet bespeurd wordt. Elke zending moet gedekt zijn met een kleed van stevige stof (zoogenaamd hoplinnen) dat met verdund karbolzuur gedrenkt is, terwijl dit met een groot, waterdicht, niet geteerd dekkleed geheel overdekt moet zijn. Deze kleeden moeten door den afzender geleverd worden;

b. in de maanden November, December, Januari en Febrnari behoeven de goederen niet in zakken gepakt te zijn. De zendingen moeten echter eveneens met een kleed van stevige stof (hoplinnen) en dit weder met een groot, waterdicht, niet geteerd dekkleed geheel bedekt zijn. Het onderste kleed moet, zoo noodig, op zoodanige wijze met verdund karbolzuur gedrenkt zijn, dat rottige stank niet bespeurd wordt. De kleeden moeten door den afzender geleverd worden;

c. zendingen, waarbij de verspreiding van stank niet door het gebruik van karbolzuur kan worden voorkomen, moeten op zoodanige wijze in stevige, dicht gesloten vaten of kuipen gepakt worden, dat de reuk van den inhoud niet door de emballage kan heendringen.

4°. Het vervoer bij wagenladingen van de hierboven in 3°. niet genoemde goederen van deze soort geschiedt in open wagens onder dekkleeden. De dekkleeden moet de afzender leveren.

5°. De spoorwegonderneming kan vooruitbetaling der vracht vorderen.

6°. De zakken, vaten en kleeden, waarin en waaronder goederen van deze soort vervoerd zijn, worden tot het vervoer slechts toegelaten, wanneer zij door volkomen behandeling met karbolzuur ontsmet zijn.

7°. De kosten van mogelijk noodige ontsmetting komen ten laste van den afzender of den geadresseerde.

XXXIII. *Zwavel* wordt alleen vervoerd in gesloten wagens of in open wagens onder dekkleeden.

XXXIV. *Voorwerpen, welke door vonken uit de locomotief licht kunnen ontbranden*, zooals: hooi, stroo (ook mais-, rijst- en vlasstroo), biezen, riet (behalve Spaansch riet of bind-rotting), schors, turf (behalve zoogenaamd machinale of geperste turf), houtskolen in (ongebroken) stukken (zie n°. XXIX), plantaardige spinstoffen en afval van

dergelijke stoffen, papiersnippers, houtmeel (zaagsel), houtstof voor het maken van papier, houten spaanders enz., zoomede de waren die door vermenging van petroleumafval, harsen en dergelijke stoffen met los samenhangende brandbare stoffen verkregen zijn; verder *gips, ongebluschte kalk* en *tras* worden, oningepakt, niet anders dan volkomen gedekt tot het vervoer toegelaten, en onder voorwaarde dat de afzender en de geadresseerde zelve voor het laden en lossen zorgen. Daarenboven moet de afzender, indien de spoorwegonderneming het verlangt, zelve het noodige voor de bedekking dier waren verschaffen.

XXXV. Wanneer de in VIIIa, IX, XI, XV, XVI, XIX, XX, XXI, XXII en XXIII, zoomede in L genoemde scheikundige praeparaten in hoeveelheden van niet meer dan 10 K.G. van elke soort verzonden worden, is het geoorloofd de in VIIIa, IX, XI, XVI (met uitzondering van bromium), XIX, XX, XXI, XXII en XXIII, zoomede de in L genoemde goederen enerzijds, en de in XV (met inbegrip van bromium tot een gewicht van 100 gram) anderzijds, zoowel met elkander als met andere, onvoorwaardelijk ten vervoer toegelaten goederen, in één collo te vereenigen. Die goederen moeten in dicht gesloten glazen of blikken flesschen met stroo, hooi, zemelen, zaagsel, bergmeel of andere los samenhangende stoffen vast in lagen gepakt zijn en in den vrachtbrief met name genoemd worden.

XXXVI. *Ge vulde patronen voor handvuurwapenen*, die zwart of ander buskruit bevatten, voor zover die andere buskruitsoorten in de aan het spoorwegvervoer deelnemende Staten toegelaten worden en wel:

1°. *Metaalpatronen, waarvan de hulzen uitsluitend van metaal zijn vervaardigd;*

2°. en *Patronen, waarvan de hulzen slechts gedeeltelijk uit metaal bestaan*, worden onder de volgende voorwaarden vervoerd:

a. Bij de metaalpatronen moeten de projectielen zoo vast aan de metalen hulzen verbonden zijn, dat zij niet kunnen loslaten en de ontplofbare stoffen niet uitgestort kunnen worden. Patronen, waarvan de hulzen bestaan uit bordpapier en een inwendigen of uitwendigen mantel van metaal, behooren zoo te zijn samengesteld, dat de geheele hoeveelheid der ontplofbare stof in het metalen benedendeel is en afgesloten door een prop of spiegel. Het bordpapier der patronen moet van zoodanige hoedanigheid zijn, dat van breken gedurende het vervoer geen sprake kan zijn.

b. De patronen moeten in de eerste plaats vastgepakt zijn in blikken emballage, kleine houten kistjes of stevige kartonnen dozen en wel zóó, dat zij daarin niet kunnen verschuiven. Die afzonderlijke pakmiddelen moeten vervolgens vast naast en boven elkander gepakt worden in goed bewerkte, stevige houten kisten, met eene wanddikte van ten minste 15 mM. en open gebleven ruimten moeten met bordpapier, papierafval, werk of houtwol — alles volkomen droog — zoo vast aangevuld worden, dat van schudden gedurende het vervoer geen sprake kan zijn. Zijn de kisten inwendig met blik bekleed, zoo behoeven de houten wanden slechts 10 mM. dik te zijn.

c. Het gewicht van eene met patronen gevulde kist mag niet meer bedragen dan 100 K.G. Kisten, waarvan het bruto-gewicht meer dan 10 K.G. bedraagt, moeten, ten einde beter gehanteerd te kunnen worden, voorzien zijn van handvatsels of lijsten.

d. De kisten mogen niet met ijzeren spijkers gesloten zijn. Zij moeten van een, den inhoud duidelijk aanwyzend opschrift voorzien zijn. Bovendien moeten zij voorzien zijn van afsluiting door middel van looden zegels of van een op twee schroefkoppen van het deksel aangebracht zegel, of van een teeken houdende het fabrieksmerk, en geplakt over het deksel en de zijwanden van de kist.

e. De afzender moet in den vrachtbrief eene door hem ondertekende verklaring stellen, waarin ook het merk der looden of andere zegels of het fabrieksmerk moet voorkomen.

De verklaring moet luiden:

„De ondergeteekende verklaart, dat de in dezen vrachtbrief vermelde, met het merk . . . gesloten zending, wat den aard en de inpakkingswijze betreft, voldoet aan n°. XXXVI van Bijlage 1 van de internationale overeenkomst omtrent het goederenvervoer op spoorwegen.”

XXXVII. *Slaghoedjes voorzien van kogels of hagel (Flobertpatronen).*

1°. Flobertpatronen, voorzien van kogels, moeten in bordpapieren of blikken dozen, in houten kistjes of in stevige linnen zakjes gepakt zijn.

2°. Flobertpatronen, voorzien van hagel, moeten in blikken emballage, houten kistjes of stevige kartonnen dozen zoodanig vastgepakt zijn, dat zij daarin niet kunnen verschuiven.

De afzonderlijke pakken, Flobertpatronen inhoudende, moeten zorgvuldig gepakt zijn in stevige kisten of vaten, terwijl elk collo naar gelang van

den inhoud voorzien moet zijn van een etquette met het opschrift: „Flobert-kogelpatronen” of „Flobert-hagelpatronen”. Het gewicht van eene kist of van een vat mag niet meer bedragen dan 100 K.G.

Voor Flobert-slaghoedjes zonder kogels of hagel gelden, wat de wijze van inpakking betreft, dezelfde voorschriften als voor Flobertpatronen met hagel.

XXXVIII. *Vuurwerk, vervaardigd van geperst meelpulver en soortgelijke mengsels*, wordt onder de volgende voorwaarden vervoerd:

1°. Het mag geen mengsels van chloorzure zouten met zwavel en salpeterzure zouten noch van chloorzure kali met ferro-cyankali (bloedloozout) bevatten; het mag evenmin bijtend sublimaat, eenigerlei ammoniakzout, stofzink, magnesiumpoeder, of in het algemeen eenige stof bevatten, die door wrijving, door drukking of door een slag licht tot ontvlammen gebracht kan worden, of die voor zelfontbranding vatbaar is. Het mag integendeel slechts uit geperst meelpulver of uit dergelijke hoofdzakelijk uit salpeter, zwavel en kool bestaande mengsels, eveneens in geperste toestand, samengesteld zijn. Elk stuk vuurwerk mag niet meer dan 30 gram aan korrelig buskruit bevatten.

2°. Het gezamenlijk gewicht van de ontvlambare stoffen, die het in één collo te zamen gepakt vuurwerk mag bevatten, mag niet meer bedragen dan 20 K.G., terwijl het daarin aanwezige buskruit in korrels niet mag te boven gaan 2.5 K.G.

3°. Elk stuk vuurwerk moet afzonderlijk gepakt zijn, hetzij in eene kartonnen doos, die met stevig papier omwikkeld is, hetzij in bordpapier of stevig pakpapier: de ontstekingsplaats van elk stuk vuurwerk moet zóó met papier of katoen beplakt zijn, dat het verstuiven van de lading onmogelijk is. De voor het vervoer gebruikte kisten moeten geheel volgepakt zijn; daarin opengebleven ruimten moeten zóó met strooi, hooi, werk, papierafval of dergelijke stoffen aangevuld zijn, dat ook in geval van schudden van verplaatsing der pakken geen sprake kan zijn. De voor de aanvulling gebruikte stoffen moeten volkomen rein en droog zijn, daarom mag versch gemaaid hooi of vettig werk bij voorbeeld niet voor het vastleggen der stukken vuurwerk gebruikt worden. Andere voorwerpen mogen niet met het vuurwerk in één kist gepakt worden.

4°. De kisten moeten vervaardigd zijn van stevige planken, ten minste 22 mM. dik; de

zijwanden moeten met zwaluwstaarten aan elkander verbonden zijn, de bodem en het deksel moeten daarentegen met voldoende lange houtschroeven bevestigd zijn, van binnen moeten de kisten geheel beplakt zijn met stevig, taai papier. De buitenkant der kisten moet geheel vrij zijn van sporen of overblijfselen van de lading van het vuurwerk. De inhoud der kisten mag niet meer bedragen dan 1.2 M³., het bruto gewicht niet meer dan 75 K.G. per kist. Uitwendig moeten de kisten voorzien zijn van het opschrift: „Vuurwerk van meelpulver” en van den naam van den afzender. Ook moeten bij de zendingen verklaringen gevoegd zijn aangaande de soort van het daarin aanwezige vuurwerk, als: vuurpijlen, vuurraderen, kamervuurwerk, enz.

5°. Bij elke zending moet eene door den afzender opgestelde, van overheidswege gelegaliseerde verklaring gevoegd zijn, waaruit blijkt, dat de hierboven in 1—4 gegeven voorschriften zijn nageleefd.

XXXIX. *Geperst schietkatoen met ten minste 15 pCt. watergehalte*, wordt onder de volgende voorwaarden vervoerd:

1°. Het moet in waterdichte, duurzame emballage, met stevige wanden, vastgepakt zijn. De emballage moet voorzien zijn van het duidelijke opschrift: „Nat geperst schietkatoen”. Het bruto-gewicht van elk collo mag niet meer dan 90 K.G. bedragen.

2°. Schietkatoen wordt niet ten vervoer als ijsgoed aangenomen. Met personentreinen mag het nooit vervoerd worden en met gemengde treinen slechts op die lijnen, waar geene goederentreinen loopen.

3°. Op den vrachtbrief moet de afzender, wiens handteekening van overheidswege gelegaliseerd moet zijn, de verklaring stellen, dat de aard en de wijze van inpakking van het te verzenden schietkatoen aan bovenstaande voorschriften voldoen.

4°. Het schietkatoen mag slechts met zulke goederen in één wagen vervoerd worden, welke niet licht ontvlambaar zijn.

5°. Patronen voor handvuurwapenen, vuurwerk, vuurkoord of lonten mogen niet met schietkatoen in denzelfden wagen geplaatst worden;

6°. Indien voor het vervoer van schietkatoen open wagens gebruikt worden, zoo moeten deze van dekkleden voorzien zijn.

XI. *Vlokvormig schietkatoen en collodiumwol* worden ten vervoer aangenomen, indien zij een watergehalte van ten minste 35 pCt. bezitten en

gepakt zijn in luchtdichte emballage die op hare beurt vastgepakt is in stevige houten kisten.

Op den vrachtbrief moet door den afzender en door een aan de spoorwegonderneming bekende scheikundige, wier handteekeningen van overheidswege gelegaliseerd moeten zijn, eene verklaring gesteld zijn dat de aard en de wijze van inpakking der goederen aan bovenstaande voorschriften voldoen.

XLI. *Knalbonbons* (zoogenaamde pistaches) worden ten vervoer toegelaten, indien zij zich bij 6 tot 12 stuks te zamen in kartonnen doozen bevinden, welke vervolgens in houten kisten te zamen gepakt zijn.

XLII. *Met schellak bereid Bengaalsch vuur* (Bengaalsch kamervuurwerk) zonder lonten, genitreeerd papier, salonkaarsen, lichtgevend slangen, lucifers met Bengaalsch vuur en soortgelijk vuurwerk moet in emballage van stevig ijzerblik of van vastgeploegd hout, van geen grooteren inhoud dan 1.2 M³. met zorg en zoo vastgepakt zijn, dat er in de pakmiddelen geen open ruimte blijft. Buiten op de emballage moet de inhoud vermeld zijn.

XLIII. *Klappers* worden vervoerd met inachtneming van de volgende voorschriften:

1°. Zij moeten bij ten hoogste 1000 stuks samen tusschen zaagsel gepakt worden, in kartonnen doozen, die met papier omwikkeld moeten zijn. Zij mogen per 1000 stuks niet meer dan 0.5 gram knalzilver bevatten.

2°. De doozen moeten in pakmiddelen van sterk ijzerblik of in stevige houten kisten, beide van niet meer dan 0.5 M³. inhoud, zonder bijvoeging van andere voorwerpen op zoodanige wijze gepakt zijn, dat tusschen de wanden van het pakmiddel en zijn inhoud een afstand blijft bestaan van ten minste 30 m.M., welke ruimte met zaagsel, stroo, werk of eene soortgelijke stof opgevuld moet zijn, zoodat beweging of verschuiving der doozen, zelfs in geval van schokken, onmogelijk is.

3°. Op de emballage moet, naast de vermelding van den inhoud, eene duidelijke aanwijzing voorkomen van den afzender en van de fabriek.

4°. Bij elke zending moet eene verklaring gevoegd zijn, inhoudende dat de hierboven in 1—3 gegeven voorschriften opgevolgd zijn; deze verklaring moet door den fabrikant en door een bij de spoorwegonderneming bekend scheikundige onderteekend zijn.

XLIV. *Vloeibaar gemaakte gasen-koolzuur*,

stikstofoxidule, ammoniak, chloor waterrij zwaveligzuur en chloorkooloxyde (phosgeen) worden slechts onder de volgende voorwaarden ten vervoer toegelaten:

1°. Deze waren mogen slechts ten vervoer worden aangeboden in emballage van gesmeed of gegoten ijzer of van gegoten staal; chloorkooloxyde (phosgeen) bovendien ook in koperen emballage. De pakmiddelen moeten:

a. van overheidswege beproefd zijn en daarbij eene inwendige drukking, welke in 2 nader aangegeven wordt, uitgehouden hebben zonder blijvende vormverandering te ondergaan of lekkage te vertoonen. Deze beproeving moet voor koolzuur, stikstofoxidule en ammoniak om de drie jaar, voor chloor, zwaveligzuur en chloorkooloxyde elk jaar herhaald worden;

b. van eene van overheidswege op eene goed zichtbare plaat duurzaam bevestigde aanwijzing voorzien zijn, betreffende het gewicht der ledige emballage, met inbegrip van de klep met beschuttende kap of van de stop, betreffende de hoeveelheid vloeistof in kilogrammen, die volgens de bepalingen van 2 de vulling van het pakmiddel mag uitmaken, en betreffende den dag der laatste beproeving;

c. voorzien zijn van kappen tot beschutting der kleppen, van hetzelfde materieel als de emballage vervaardigd en daarop vastgeschroefd.

De koperen emballage voor chloorkooloxyde (phosgeen) mag echter ook van gesmeed ijzeren kappen voorzien zijn.

Aan de pakmiddelen moet uitwendig eene inrichting zijn aangebracht welke het rollen verhindert.

De emballage voor chloorkooloxyde (phosgeen) mag in plaats van met kleppen, ook gesloten worden door middel van daarin geschroefde stoppen, welke niet door eene kap beschut behoeven te zijn. Deze stoppen moeten echter zoo vast sluiten, dat de inhoud der emballage niet door den reuk kenbaar is.

Indien de pakmiddelen stevig in kisten gepakt zijn, is het niet noodig kappen tot beschutting der kleppen aan te brengen, evenmin als inrichtingen, die het rollen beletten.

2°. De inwendige drukking, waaronder elke beproeving der pakmiddelen moet geschieden en de grootste hoeveelheid vloeistof, welke de pakmiddelen mogen bevatten, bedragen:

a. voor koolzuur en stikstofoxidule: 250 atmosferen en 1 K.G. vloeistof op elke 1.43 liter

inhoud der emballage. Zoo mag bijv. een pakmiddel, dat 13.40 liter inhoud heeft, niet meer dan 10 K.G. vloeibaar koolzuur of stikstofoxidule bevatten;

b. voor ammoniak: 100 atmosferen en 1 K.G. vloeistof op elke 1.86 liter inhoud der emballage;

c. voor chloor: 50 atmosferen en 1 K.G. vloeistof op elke 0.9 liter inhoud;

d. voor zwaveligzuur en chloorkooloxyde (phosgeen): 30 atmosferen en 1 K.G. vloeistof op elke 0.8 liter inhoud.

3°. Colli, inhoudende vloeibaar gemaakte gassen, moeten zonder stooten of schokken behandeld worden; ook mogen zij niet aan de inwerking der zonnestralen of van kachelwarmte blootgesteld worden.

4°. Voor het vervoer mogen slechts gesloten wagens of daarvoor bijzonder gebouwde ketelwagens gebruikt worden; in het laatste geval moeten deze wagens uitwendig met hout bekleed zijn.

XLV. Samengeperste zuurstof, samengeperste waterstof en samengeperst lichtgas worden onder de volgende voorwaarden vervoerd:

1°. Deze gassen mogen ten hoogste onder eene spanning van 200 atmosferen samengeperst zijn en moeten ten vervoer aangeboden worden in stalen of gesmeed ijzeren cylindere, zonder naad, welke ten hoogste 2 M. lang zijn en eene middellijn (binnenwerks) van ten hoogste 21 cM. mogen hebben. Deze pakmiddelen moeten:

a. van overheidswege beproefd zijn onder eene drukking, welke het dubbel bedraagt van die, waaronder de ten uitvoer aangeboden gassen verkeerden, zonder blijvende vormverandering te ondergaan of lekkage te vertoonen. Deze beproeving moet om de drie jaar herhaald worden;

b. van eene van overheidswege op eene goed zichtbare plaats op duurzame wijze bevestigde aanwijzing voorzien zijn van de hoogst toegelaten spanning en van den dag der laatste beproeving;

c. voorzien zijn van kleppen, die, indien zij in den hals van den cylinder aangebracht zijn, beschut moeten zijn door eene in den hals geschroefde metalen stop, ten minste 25 mM. hoog, die buiten den rand van dien hals zijwaarts niet mag uitsteken, of, indien de kleppen zich buiten den hals bevinden en de cylindere zonder verdere omhulling aangeboden worden, beschut moeten zijn door daarop vastgeschroefde kappen van staal, gesmeed ijzer of smeedbaar gietijzer;

d. indien zij in wagenladingen, zonder verdere omhulling aangeboden worden, op zoodanige wijze

geladen zijn, dat van rollen geen sprake kan wezen. Niet bij wagenladingen aangeboden pakmiddelen moeten uitwendig voorzien zijn van een inrichting, die het rollen onmogelijk maakt.

Worden zij in kisten gepakt ten vervoer overgegeven, dan moeten deze op duidelijke wijze voorzien zijn van het opschrift: „samengeperste zuurstof”, „samengeperste waterstof” of „samengeperst lichtgas”.

2°. Elke zending moet aangeboden worden door een persoon in het bezit van en vertrouwd met het gebruik van een juist wijzenden manometer. Hij moet, wanneer dit verlangd wordt, den manometer op elk der aangeboden cylinders aanbrengen, opdat de beambte die met het aannemen der goederen belast is, zich, door het aflezen van den manometer, zal kunnen overtuigen, dat de voorgeschreven hoogste spanning niet overschreden is. De uitkomsten van deze proef moeten door den bedoelden beambte in het kort op den vrachtbrief vermeld worden.

3°. Colli inhoudende samengeperste gassen mogen niet gegooïd worden, noch aan de inwerking der zonnestralen of van kachelwarmte blootgesteld worden.

4°. Voor het vervoer mogen alleen gesloten wagens gebruikt worden; slechts dan mag de verzending in open wagens geschieden, indien de aanbieder plaats heeft in voor het vervoer langs heirwegen bijzonder ingerichte voertuigen, welke met dekkleden gedekt zijn.

XLVI. *Chloormethyl* wordt alleen vervoerd op open wagens in stevige luchtdicht gesloten metalen vaten, die van overheidswege aan eene beproefing van 12 atmosferen onderworpen en gestempeld zijn. Gedurende de maanden April tot en met October moeten zoodanige zendingen door den afzender van dekkleden voorzien worden, tenzij de pakmiddelen in houten kisten gepakt zijn.

XLVII. *Phosphortrichloride*, *phosphoroxchloride* en *acethylchloride* mogen slechts vervoerd worden:

1°. in looden of koperen emballage, welke volkomen dicht is en voorzien van eene goede sluiting;

2°. of in glazen flesschen; in dit geval echter niet dan met inachtneming van de volgende voorschriften:

a. Voor het vervoer mogen alleen flesschen van dik glas gebruikt worden, welke met nauwkeurig afgeslepen glazen stoppen gesloten zijn.

Om de glazen stoppen moet paraffine gegoten zijn en ten einde deze afsluiting te beschutten moet eene kap van perkamentpapier boven over den hals van de flesch gebonden zijn.

b. De flesschen moeten, indien hun inhoud meer dan 2 K.G. weegt, gepakt zijn in metalen emballage, voorzien van handvatsels; zij moeten daarin zóó geplaatst worden, dat zij op een afstand van 30 mM. der wanden blijven; de opengebleven ruimte moet met gedroogd bergmeel volkomen aangevuld zijn, zoodat van beweging der flesschen geen sprake kan zijn.

c. Flesschen, waarvan de inhoud niet meer dan 2 K.G. weegt, worden ook ten vervoer toegelaten in stevige houten kisten, welke van handvatsels voorzien moeten zijn en door tusschenschotten in even vele afdelingen verdeeld moeten zijn, als flesschen verzonden worden. Er mogen niet meer dan vier flesschen in ééne kist gepakt zijn, de flesschen moeten daarin zóó geplaatst zijn, dat zij op een afstand van 30 mM. der wanden blijven; de opengebleven ruimte moet met gedroogd bergmeel volkomen aangevuld zijn, zoodat van beweging der flesschen geen sprake kan zijn.

d. Op de deksels der in b en c bedoelde pakmiddelen moet, behalve eene vermelding van den inhoud, ook het tot aanduiding van glas gebruikelijke teeken voorkomen.

XLVIII. *Phosphorpentachloride* (*phosphorsuperchloride*) is aan de hierboven in n°. XLVII gegeven voorschriften onderworpen, met dien verstande echter, dat de in 2b voorgeschreven wijze van inpakking eerst vereischt wordt voor flesschen, waarvan de inhoud meer dan 5 K.G. weegt. Voor flesschen met geringeren inhoud kan volstaan worden met de in 2c aangegeven wijze van inpakking.

XLIX. *Waterstofdioxyde* moet in niet luchtdicht gesloten emballage ten vervoer worden aangeboden; het wordt alleen in gesloten wagens of onder dekkleden in open wagens vervoerd.

Indien die stof verzonden wordt in ballons, flesschen of kruiken, dan moeten deze goed opgesloten gepakt zijn in stevige kisten of manden die van handvatsels voorzien zijn.

L. *Praeparaten, bereid uit terpentijnolie of spiritus met hars*, bij voorbeeld *spiritusvernissen* en *siccatieven*, zijn aan de volgende voorschriften onderworpen:

1°. Worden deze praeparaten in ballons, flesschen of kruiken verzonden, zoo moeten deze

pakmiddelen dicht gesloten en goed opgesloten gepakt zijn, in kisten of manden, welke voorzien moeten zijn van sterke inrichtingen om het gemakkelijk hanteren te bevorderen. Heeft de verzending plaats in pakmiddelen van metaal, hout of caontchone, zoo moeten deze volkomen dicht en van eene goede sluiting voorzien zijn.

2°. De nit terpentijnolie en hars bereide praeparaten, die een onaangename reuk verspreiden, mogen slechts in open wagens vervoerd worden.

3°. Omtrent de samenpakking met andere goederen, zie n°. XXXV.

LI. *Met vet of olie gedrenkt papier en daaruit vervaardigde kokers* mogen slechts hetzij in gesloten wagens hetzij onder dekkleden in open wagens vervoerd worden.

LII. *Stalmest, zoomede andere faecale stoffen en beer* worden alleen bij wagenladingen en onder de volgende voorwaarden ten vervoer aangenomen:

1°. Het laden en lossen moet vanwege den afzender en den geadresseerde geschieden; deze moeten ook telkenmale zorg dragen voor het reinigen der laadplaatsen, met inachtneming van de dienaangaande door de spoorweg-onderneming te stellen regelen.

2°. Droge losse stalmest wordt in open wagens vervoerd onder dekkleden, die door den afzender geleverd moeten worden.

3°. Andere faecale stoffen en beer mogen, voor zoover voor het vervoer daarvan geene bijzondere inrichtingen bestaan, slechts zeer stevige, dicht gesloten pakmiddelen en op open wagens of in ketelwagens vervoerd worden. In elk geval moeten er maatregelen genomen worden, die het ontsnappen der vaste en der vloeibare stoffen verhinderen en het verspreiden van den stank zooveel mogelijk voorkomen. Hierop moet ook bij het laden en lossen gelet worden.

4°. Deze stoffen mogen niet met andere goederen te zamen geladen worden.

5°. De spoorweg-onderneming mag de vooruitbetaling van den vrachtprijs bij de aanbieding ten vervoer vorderen.

6°. Indien ontsmetting noodig is komen de kosten daarvan voor rekening van den afzender of van den geadresseerde.

7°. Het vervoer van deze stoffen is overigens in elken Staat onderworpen aan de aldaar geldende politievoorschriften.

LIII. *Versche kalvermagen* worden slechts ten vervoer toegelaten in waterdichte emballage en onder de volgende voorwaarden:

1°. Zij moeten van alle overblijfselen van voedsel ontdaan zijn en in die mate gezont, dat voor elke maag 15 tot 20 gram keukenzout gebrnikt is geworden.

2°. Bij het inpakken moet op den bodem van het pakmiddel en op de magen die de bovenste laag vormen, eene ongeveer 1 cM. dikke laag zout gestrooid worden.

3°. In den vrachtbrief moet door den afzender de verklaring worden afgelegd dat de voorschriften van 1 en 2 nageleefd zijn.

4°. De spoorweg-onderneming mag de vooruitbetaling van den vrachtprijs, bij de aanbieding ten vervoer vorderen.

5°. Indien ontsmetting van den wagen noodig is, komen de kosten daarvan voor rekening van den afzender of van den geadresseerde.

SLOTBEPALINGEN.

Ingevolge van § 1, laatste zinsnede, der Uitvoeringsbepalingen, kunnen goederen welke volgens 4°. van bedoelde paragraaf van het vervoer zijn nitgesloten, voorwaardelijk ten vervoer worden toegelaten, of mildere bepalingen, dan de in Bijlage 1 voor de voorwaardelijk ten vervoer toegelaten goederen voorgeschreven, worden vastgesteld voor het verkeer tusschen twee of meer der contracteerende Staten:

1°. op grond van eene tusschen de Regeeringen der betrokken Staten te sluiten overeenkomst;

2°. of op grond van tariefsbepalingen der betrokken spoorwegen, mits:

a. het vervoer der bedoelde goederen en daarop toe te passen voorschriften volgens de reglementen voor het binnenlandsch vervoer veroorloofd zijn;

b. en de door de daartoe gemachtigde spoorwegbesturen te ontwerpen tariefsbepalingen door alle bevoegde overheden goedgekeurd worden.

3. De tegenwoordige schikking zal beschouwd worden een integreerend deel uit te maken van de Internationale Overeenkomst van den 14den October 1890 en zal denzelfden duur hebben als die overeenkomst.

Deze schikking zal worden bekrachtigd; de akten van bekrachtiging zullen te Bern worden nitgewisseld, in den vorm aangenomen voor de Overeenkomst, niterlijk den 15den December 1895, en de schikking zal in werking treden eene maand na de nederlegging van de akten van bekrachtiging.

Ter oirkunde waarvan de ondergeteekenden de

tegenwoordige schikking hebben opgesteld en die van hunne zegels hebben voorzien.

Gedaan te Bern, den 16den Juli 1895.

	Voor Nederland:
(w.g.)	GEVERS.
"	Voor Duitschland:
"	BUSCH.
"	Voor Oostenrijk-Hongarije:
"	Prins RAOUL WREDE.
"	Voor België:
"	GARNIER HELDEWIER.
"	Voor Frankrijk:
"	CAMILLE BARRÈRE.
"	Voor Italië:
"	PETROLERI.
"	Voor Luxemburg:
"	FRANCK.
"	Voor Rusland:
"	A. HAMBURGER.
"	Voor Zwitserland:
"	A. LACHENAL.

VERTALING.

PROTOCOL.

Na te zijn overgegaan tot de onderteekening van de op heden gedagteekende Schikking betreffende de Uitvoeringsbepalingen van de internationale overeenkomst van den 14den October 1890, hebben de ondergeteekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, verklaard dat zij, met het oog op het spoedeischende dezer regeling en de gewichtige belangen, welke daarbij op het spel staan, er mede instemmen, dat indien slechts eenige der toetredenen Staten hunne akten van bekrachtiging op den 16den December 1895 hebben nedergelegd, desniettegenstaande de onderwerpelijke Schikking van den 1sten Januari 1896 af als bijzondere overeenkomst (§ 1, laatste lid, der Uitvoeringsbepalingen) tusschen deze Staten in werking trede.

De Bondsraad zal aan de tot de overeenkomst toetredenen Staten, vóór den 20sten December 1895 een gelijkluidend afschrift doen toekomen van het proces-verbaal van nederlegging van de akten van bekrachtiging der Mogendheden, die deze formaliteit zullen hebben volbracht. Hem blijft bovendien opgedragen aan de tot de Overeenkomst van den 14den October 1890 toetredenen Staten kennis te geven van de latere overhandiging der bedoelde akten van bekrachtiging door de Staten die de nederlegging daarvan na den 15den De-

cember 1895 zullen hebben verricht. De bepalingen van de heden onderteekende Overeenkomst zullen voor elk van de laatstbedoelde Staten van kracht worden eene maand na de dagteekening van de door Zwitsersche Regeering verrichte kennisgeving.

Men is het er bovendien omtrent eens dat, wanneer al de tot de Overeenkomst van den 14den October 1890 toetredenen Staten de van heden gedagteekende Schikking zullen hebben bekrachtigd, de tegenwoordige Bijlage 1 der Uitvoeringsbepalingen van de bedoelde Overeenkomst voor goed buiten werking zal treden en vervangen zal worden door de bepalingen, opgenomen in het artikel 2 der Schikking, waarop dit Protocol betrekking heeft.

Gedaan te Bern, den 16den Juli 1895, in negen exemplaren.

(Volgt de onderteekening.)

VERTALING.

PROSES-VERBAAL VAN ONDERTEEKENING.

De ondergeteekenden, behoorlijk gemachtigd, vertegenwoordigende de tot de Internationale Overeenkomst van den 14den October 1890 toetredenen Staten, zijn den 16den Juli 1895, te 3 uren, in het Bondspaleis bijeengekomen, ten einde over te gaan tot de onderteekening van de additioneele Schikking betreffende de bijvoeging van aanvullingsbepalingen aan § 1 van de Uitvoeringsbepalingen van de bovengenoemde Overeenkomst en de herziening van Bijlage 1 der gezegde Uitvoeringsbepalingen.

Na de diplomatieke akten van de Schikking en van het daaraan gehechte Protocol, die gereed gemaakt zijn in een getal gelijk aan dat der contracteerende Staten, te hebben vergeleken en deze in goeden en behoorlijken vorm te hebben bevonden, hebben zij er hunne handteekeningen en hunne zegels op gesteld.

De additioneele Schikking is, overeenkomstig de gevestigde diplomatieke gewoonte, gesloten en geteekend geworden in de Fransche taal.

Een Duitsche tekst is gehecht aan het tegenwoordige proces-verbaal van onderteekening en men is het er omtrent eens dat deze tekst dezelfde waarde zal hebben als de Fransche tekst voor zooveel het vervoer op spoorwegen betreft, waarbij een land betrokken is, waar het Duitsch uitsluitend of naast andere talen als de in zaken gebruikelijke taal gebezigd wordt.

Men is het er eveneens omtrent eens dat de voorafgaande bepalingen zoowel mede betrekking hebben op het geheel van de Internationale Overeenkomst van den 14den October 1890, als op de additioneele Verklaringen en Schikkingen tot deze Overeenkomst.

Zijne Excellentie de heer A. des Barons PEIROLERI, Minister van Italië, spreekt vervolgens, in naam van Zijne Regeering, den wensch uit:

„1°. Dat de gemeenschappelijke voorschriften, „betrekking hebbende op het vervoer van kostbare voorwerpen en van kunstvoorwerpen, zoo „spoedig mogelijk volledig zullen worden vastgesteld, met aanduiding zoowel van de voorwaarden van verpakking, die door de afzenders „zullen moeten worden in acht genomen, als „van de grenzen der verantwoordelijkheid, die op „de spoorwegbesturen ten gevolge van het aannemen van zoodanige zendingen zal rusten.

„2°. Dat voor het vervoer van lijken eveneens „soortgelijke bepalingen zullen worden vastgesteld, op den grondslag van gelijkmaking der „wetten en politie-reglementen in de tot de „Internationale Overeenkomst toetredten Staten „met betrekking tot dit vervoer van kracht.

„3°. Dat ten einde de toepassing te vergemakkelijken van de voorschriften betreffende de „voorwaardelijk ten vervoer toegelaten voorwerpen, „eene permanente commissie van deskundigen „worde in het leven geroepen, overeenkomstig „hetgeen het Bernsche Centraal Bureel in zijn „rapport aan den Bondsraad van den 19den April „1893 heeft voorgesteld. Deze commissie zoude „belast moeten worden met:

„a. het opstellen van een nieuwen vorm van „de Bijlage 1, zoodanig dat al de goederen, die „ten aanzien van de bezwaren of van het gevaar „die zij bij de behandeling en bij het vervoer „kunnen opleveren, van gelijken of overeenkomstigen aard zijn, in groepen bij elkander „worden gevoegd met bepaling voor elke groep „van de voorwaarden van verpakking en verzending;

„b. het naar gelang van de zich openbarende „behoefte rangschikken van de nog niet vermelde „goederen in de groepen, waarvan de voorwaarden van vervoer op die goederen behooren „te worden toegepast.”

Op het voorstel van den heer Directeur van het Centraal Bureel, die de zitting bijwoont, geven de ondergeteekenden aanden heer PEIROLERI

akte van deze verklaring en besluiten zij om deze ter fine van onderzoek te verzenden naar het Centraal Bureel, overeenkomstig artikel 57, 4°. van de Overeenkomst van den 4den October 1890, opdat daaraan het gevolg gegeven worde dat zal behooren.

Gedaan te Bern, den 16den Juli 1896, in negen exemplaren.

(Volgt de onderteekening.)

19 November 1896. BESLUIT, hondende nadere bepalingen omtrent vrijdom van invoerrecht voor goederen, die uit het buitenland terugkomen. S. 175.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.,
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van den 3den October 1896, n°. 87, Invoerrechten en Accijnzen;

In aanmerking nemende, dat in het belang van handel en nijverheid vereenvoudiging wenschelijk is van de formaliteiten tot het verkrijgen van vrijdom van invoerrecht voor goederen, die, na te zijn uitgevoerd, weder uit het buitenland terugkomen;

Gezien art. 3 der wet van 15 Augustus 1862 (Staatsblad n°. 170), en de Koninklijke besluiten van 6 October 1862 (Staatsblad n°. 182) en 26 October 1895 (Staatsblad n°. 174);

Den Raad van State gehoord (advies van den 30sten October 1896 n°. 9);

Gelet op het nader rapport van den genoemden Minister van den 14den November 1896, n°. 36, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Onverminderd het bepaalde bij de artt. 1 en 2 van het Koninklijk besluit van 6 October 1862 (Staatsblad n°. 182), kan indien de belanghebbende dit wenscht, de vrijdom van invoerrecht, bedoeld bij art. 3 der wet van 15 Augustus 1862 (Staatsblad n°. 170), ook worden verkregen op den voet der volgende bepalingen.

2. De belanghebbende levert bij den Inspecteur der invoerrechten van de losplaats, waar de goederen zijn aangebracht, eene aanvraag van den vrijdom in.

Die aanvraag bevat eene duidelijke omschrijving van de goederen en hunne verpakking en vermeldt bovendien:

den dag waarop, het vervoermiddel waarmede en het land en de plaats waarheen de goederen werden afgezonden:

den naam van den geadresseerde, die de goederen terugzond of de aanneming daarvan weigerde;

de reden der terugkomst volgens de onderscheidingen van art. 3 der genoemde wet van 15 Augustus 1862;

de brieven en andere stukken, waaruit de identiteit der goederen en de reden der terugkomst kunnen blijken, welke stukken zooveel mogelijk bij de aanvraag zijn over te leggen.

De aanvraag wordt overigens ingericht overeenkomstig de door den Minister van Financiën te geven algemeene voorschriften.

3. De aanvraag wordt ten spoedigste door den Inspecteur onderzocht. Van daarin vermelde bewijsstukken, die niet geschikt zijn om overgelegd te worden, kan hij inzage nemen of door een daartoe door hem aan te wijzen ambtenaar doen nemen bij den belanghebbende.

Is de Inspecteur van oordeel dat de vrijdom kan worden verleend, dan geeft hij dienovereenkomstig de noodige bevelen aan de bij de zaak betrokken ambtenaren.

Wijst de Inspecteur de aanvraag af, dan geeft hij den belanghebbende daarvan kennis.

In beide gevallen worden de overgelegde bewijsstukken, desverlangd, teruggegeven.

Van de afwijzing der aanvraag kan de belanghebbende in beroep komen bij den Directeur der invoerrechten en, zoo noodig, bij den Minister van Financiën.

4. De bepalingen van dit besluit zijn niet van toepassing op gouden en zilveren werken, omtrent welke het Koninklijk besluit van 26 October 1895 (*Staatsblad* n°. 174) van kracht blijft.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Pugny-les-Corbières, den 19den November 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 2 Dec. 1896.)

23 November 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende afgifte door de burgemeesters van binnenlandsche paspoorten.

Het is mij gebleken dat bij het afgeven van binnenlandsche paspoorten meermalen verzuimd

wordt den bij dat paspoort bedoelden persoon zijne handteekening daarop te doen stellen. Het gevolg daarvan is dat een ander dan de in het paspoort vermelde zich ook daarvan kan bedienen door met zijn schrift een met den pas overeenstemmende naamteekening op het stuk te plaatsen; het vaak onbestemde signalement zal in talrijke gevallen niet tot de ontdekking van die valsheid leiden.

Het indertijd voor binnenlandsche paspoorten vastgesteld model, waarop een vak voorkomt, blijkens de daarbij geplaatste aanwijzing, bestemd voor de handteekening van den houder, is, daar het anders onmogelijk zou zijn het signalement van den aanvrager in het paspoort op te nemen, kennelijk ontworpen in de veronderstelling, dat de aanvrager persoonlijk voor den Burgemeester of voor den door dezen daartoe aangewezen ambtenaar ter gemeente-secretarie verschijnt en aldaar in diens tegenwoordigheid op het stuk zijne handteekening stelt, hetzij bij de afgifte na de invulling, hetzij ten einde onnoodig terugkomen te vermijden onmiddellijk bij de aanvraag op het blanco model.

Het is dus noodzakelijk, dat binnenlandsche paspoorten alleen worden afgegeven, wanneer de aanvrager persoonlijk daartoe ter secretarie verschijnt, en dat geen zoodanig paspoort worde uitgereikt dan nadat het door den aanvrager op de daarvoor bestemde plaats van zijne handteekening is voorzien, tenzij dit laatste onmogelijk is, omdat de aanvrager verklaart zijn naam niet te kunnen teekenen. In dit geval zal van deze verklaring, alsmede van de reden van verhindering uit het stuk zelf behoeven te blijken door eene aanteekening van den betrokken ambtenaar. Het bovenstaande is daarom van zooveel belang, omdat in den regel een binnenlandsch paspoort gebruikt wordt om zich in het buitenland te legitimeeren en daar geen gelegenheid bestaat zekerheid te verkrijgen of de gestelde handteekening echt is.

Ik heb dientengevolge de eer U H.E.G. uit te noodigen maatregelen te willen treffen, dat door de Burgemeesters in Uwe provincie overeenkomstig het vorenstaande wordt gehandeld.

De Minister van Justitie,

(get.)

VAN DER KAAJ.

28 November 1896. BESLUIT, tot uitvoering van de artikelen 9, 12, 14 en 104 der Kieswet. S. 176.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 3 October 1896, n°. 4628, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Den Raad van State gehoord (advies van 30 October 1896, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 24 November 1896, n°. 5138, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Gelet op artt. 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 en 104 der Kieswet;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De kiezerslijst wordt opgemaakt overeenkomstig het bij dit besluit gevoegd model. (Model I.)

In de tweede kolom van de lijst worden de namen, in de derde kolom de voornamen der kiezers vermeld. De volgorde der namen is alphabetisch en wordt bij gelijkheid van geslachtsnaam door den eersten voornaam bepaald. In deze volgorde worden zij in de eerste kolom genummerd.

Naar gelang de kiezer bevoegd is deel te nemen, hetzij aan de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad, of alleen aan de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, worden achter zijn naam in de daarvoor bestemde onderdeelen van de vierde kolom de letters K. S. G., K. S. of K. geplaatst.

In de vijfde kolom worden de bepalingen van art. 1 der Kieswet aangeduid met: *a*, *b* 1°, *b* 2°, *b* 3°, of *b* 4°. Bij hen, die hun kiesrecht aan eigendom, vruchtgebruik of hunn van een vaartuig ontleenu, wordt aan de aanduiding *b* 1°. nog een *v*, bij hen, die hun kiesrecht geheel of gedeeltelijk aan het genot van pensioen ontleenen, aan de aanduiding *b* 2°. nog een *p* toegevoegd.

In de zesde kolom wordt ingeval van schorsing van de nitoeffening van het kiesrecht de letter S. geplaatst.

In de zevende kolom wordt de woonplaats in de gemeente van den kiezer, op 1 Februari des jaars, op de aldaar gebruikelijke wijze aangeduid (wijk, straat, huisnummer, dorp, gehucht, enz.). Daarbij kunnen verkortingen worden gebezigd als *s* voor „straat”, *p* voor „plein” en dergelijke, mits zij niet schaden aan de duidelijkheid der

aanwijzing. Is de plaats der woning niet met zekerheid bekend, dan wordt in deze kolom de letter *o* geplaatst. In gemeenten, die nit één stembedistrict bestaan, wordt invulling van deze kolom niet vereischt.

In de achtste kolom wordt het stembedistrict en ingeval de lijst geldt voor meerdere kiesdistricten tevens het kiesdistrict vermeld. In laatstbedoeld geval wordt de kolom in tweeën onderverdeeld en het cijfer van het kiesdistrict in Romeinsche cijfers in het eerste, dat van het stembedistrict in gewone cijfers in het tweede onderdeel der kolom geplaatst.

In de kolommen „Dagteekening der geboorte” en „Dagteekening der naturalisatie” kunnen de maanden Jannari, Februari, Augustus, September, October, November en December worden aangeduid respectievelijk door Jan., Febr., Ang., Sept., Oct., Nov. en Dec.

Wanneer eene aanwijzing in eenige kolom op meerdere achtereenvolgende regels van dezelfde bladzijde geheel gelijkkluidend is, behoeft alleen de eerste overeenkomstig de bovenstaande bepalingen te geschieden en kan in de volgende regels daarnaar door aanhalingsteekens worden verwezen.

2. De volgnummers, namen en verdere aantekeningen omtrent hen, die ten gevolge van verbetering der kiezerslijst door het gemeentebestuur of door rechterlijke uitspraak, na den 22sten Maart van de kiezerslijst worden afgevoerd, worden doorgehaald met waarmeding door den burgemeester en den secretaris, die in de kolom „Waarmeding der wijzigingen” hunne paraphe stellen.

3. De volgnummers, namen en verdere aantekeningen omtrent hen, die ten gevolge van verbetering der kiezerslijst door het gemeentebestuur of door rechterlijke uitspraak, na den 22sten Maart op de kiezerslijst worden gebracht, worden gesteld aan den voet van de bladzijde der kiezerslijst, waarop zij naar alphabetische volgorde behooren voor te komen. Aan den voet van elke bladzijde wordt daartoe eene voldoende ruimte opengelaten. De volgnummers van hen, die aldus op de kiezerslijst zijn gebracht, worden aangeduid door het nummer, geplaatst voor den naar alphabetische volgorde onmiddellijk voorafgaanden naam, met toevoeging van de letters *a*, *b*, *c*, enz.

4. In het afschrift of den afdruk der kiezerslijst, bedoeld bij art. 66 der Kieswet wordt in de eerste kolom vóór elk volgnummer eene vol-

doende ruimte opengelaten voor het stellen der paraphen overeenkomstig art. 78 dier wet.

5. Op afschriften of afdrukken wordt de dag vermeld, tot welken de veranderingen daarin zijn opgenomen. Zij behoeven den oorspronkelijken inhoud, waar deze is verbeterd, niet te behelzen. Latere veranderingen kunnen daarin worden bijgeschreven met opgave van den dag, tot welken de bijschrijving is geschied.

6. Voor de aangiften, bedoeld bij art. 12 der Kieswet, wordt vastgesteld het bij dit besluit gevoegde model. (Model II.)

7. Voor de aangiften, bedoeld bij art. 13 en 14 der Kieswet worden vastgesteld de bij dit besluit gevoegde modellen. (Modellen III—X.)

8. De modellen, in de twee voorgaande artikelen bedoeld, worden ter secretarie der gemeente kosteloos verkrijgbaar gesteld.

9. De lijst van hoogstaangeslagenen in de

Rijks directe belastingen, bedoeld in art. 104 der Kieswet, wordt ingericht overeenkomstig het bij dit besluit gevoegd model. (Model XI.)

10. De besluiten van 28 November 1887 (*Staatsblad* n°. 211) en 7 Februari 1894 (*Staatsblad* n°. 30) worden ingetrokken.

11. Dit besluit treedt in werking op den 1sten Januari 1897.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

Venetië, den 28sten November 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 16 Dec. 1896.)

Model I.
1897/1898.

KIEZERSLIJST.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.		
Volgnommer.	N A A M.	VOORNAMEN.	Kiesgerechtigd voor de			Kraachtens welke bepaling van art. 1 der Kieswet.	Schorsing.	Woonplaats op 1 Februari.	N ^o . van het stemdistrict.	Geboorteplaats.	Dagteekening der geboorte.	Dagteekening der naturalisatie.	Waarneming der wijzigingen.	Aanmerkingen.
			Kamer.	Staten.	Gemeenteraad.									

N.B. Op de eerste bladzijde moet worden aangeduid voor welke gemeente en, bij toepassing van het tweede lid van art. 8 der kieswet, voor welk kiesdistrict de lijst geldt. Wordt de lijst opgemaakt voor eene gemeente, die meerdere kiesdistricten omvat, in haar geheel, dan is kolom 8 te splitsen als volgt:

8.	
Nommer van het	
Kiesdistrict.	Stemdistrict.

Deze lijst aldus vastgesteld den
22sten Maart 1897.
Burgemeester en Wethouders van
., Burgemeester.
., Secretaris.

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (Staatsblad n°. 176).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

Aanwijzing voor de invulling der aangifte.

- (1) Naam en voornamen.
- (2) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
- (3) Namen en voornamen van den erfflater.
- (4) Dagteekening van het overlijden.
- (5) Naam, voornamen en woonplaats volgens het aanslagbiljet.
- (6) Handteekening.
Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Model II.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1a in verband met art. 2, derde lid, der Kieswet.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
 wonende (2)
 verklaart, dat hij is mede-eigenaar in de onroerende goederen, behoorende tot de onverdeelde nalatenschap van (3)
 overleden den (4)
 voor welke goederen (5)
 blijktens nevensgaand gekwiteerd ^{aanslagbiljet} _{duplicaat-aanslagbiljet} over het volle laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen in de grondbelasting.

Aangezien zijn aandeel in dien aanslag, voor zoover betreft de hoofdsom en Rijks-opcenten bedraagt, verzoekt hij geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den

(6)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) VAN HOUTEN.

Aanwijzing voor de invulling der
aangifte.

- (1) Naam en voornamen.
- (2) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
 - (a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.
 - (b) Door te halen wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.
- (3) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
- (4) De tusschen haakjes geplaatste woorden door te halen ingeval geen grond of lokalen en bijgebouwen, als vermeld, bij het huis behooren.
- (5) Naam en woonplaats (gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer) van den verhuurder.
 - (6) Bedrag van den $\frac{\text{wekelijks}}{\text{maandelijks}} \frac{\text{verschuldigten}}{\text{jaarlijks}}$ huurprijs.
 - (7) Week, maand, jaar.
 - (8) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Model IIIA.
Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1 b 1°,
tweede lid der Kieswet (bewoning van **één** huis of gedeelte van een huis).

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2) $\frac{\text{hoofd van een gezin}}{\text{alleenwonend persoon}}$
verklaart:

- (a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;
- (b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;
dat hij echter voldoet aan het vereischte, gesteld bij art. 1 b 1°, tweede lid der Kieswet;
dat hij toch op den 31sten Januari dezes jaars sedert 1 Augustus van het ~~voorige~~ ^{voorgaande} jaar bewoonde $\frac{\text{een huis}}{\text{een gedeelte van een huis}}$ te (3) welk $\frac{\text{huis}}{\text{gedeelte}}$ (met den daarbij behoorenden grond en lokalen en bijgebouwen, niet ter bewoning bestemd (4) hij in huur heeft gehad van (5)
tegen een werkelijken huurprijs van (6) per (7) ;
Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.
Te, den
(8)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (Staatsblad n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

Aanwijzing voor de invulling der aangifte.

- (1) Naam en voornamen.
- (2) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
 - (a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.
 - (b) Door te halen, wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.
- (3) Naam der gemeente.
- (4) Wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
- (5) De tusschen haakjes geplaatste woorden door te halen ingeval geen grond of lokalen en bijgebouwen, als vermeld, bij het huis behooren.
- (6) Naam en woonplaats (gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer) van den verhuurder.
 - (7) Bedrag van den $\frac{\text{wekelijks}}{\text{maandelijks}} \frac{\text{verschuldigten}}{\text{jaarlijks}}$ huurprijs.
 - (8) Week, maand, jaar.
 - (9) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2delid, der Kieswet.

27*

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1 b 1°, tweede lid der Kieswet (bewoning van twee huizen of gedeelten van huizen).

Model III B.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1) wonende (2)

. $\frac{\text{hoofd van een gezin}}{\text{alleenwonend persoon}}$ verklaart:

(a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in *geene* der Rijks directe belastingen is aangeslagen;

(b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereischte, gesteld bij art. 1 b, 1°. tweede lid der Kieswet; dat hij toch in de gemeente (3) sedert 1 Augustus van het vorige jaar tot heeft bewoond een $\frac{\text{huis}}{\text{gedeelte van een huis}}$ (4)

welk $\frac{\text{huis}}{\text{gedeelte}}$ (met den daarbij behoorenden grond en lokalen en bijgebouwen, niet ter bewoning bestemd) (5) hij in huur heeft gehad van (6) tegen een werkelijken huurprijs van (7) per (8) en sedert laatstgemelden datum tot op den 31sten Januari dezes jaars een $\frac{\text{huis}}{\text{gedeelte van een huis}}$ (4) welk $\frac{\text{huis}}{\text{gedeelte}}$ (met den daarbij behoorenden grond en lokalen en bijgebouwen, niet ter bewoning bestemd) (5) hij in huur heeft gehad van (6) tegen een werkelijken huurprijs van (7) per (8)

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den (9)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (Staatsblad n°. 176).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

28 NOVEMBER 1896.

415

Aanwijzing voor de invulling der
aangifte.

(1) Naam en voornamen.

(2) Woonplaats.

(a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.

(b) Door te halen, wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.

(3) Naam en woonplaats (gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer) van den verhuurder.

De woorden „hem verhuurd door” door te halen, ingeval de aanvrager is eigenaar of vruchtgebruiker van het vaartuig.

(4) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Model IV.
Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij
art. 1 b 1°, derde lid, der Kieswet.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2) hoofd van een gezin
alleenwonend persoon

verklaart:

(a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;

(b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereischte, gesteld bij art. 1 b 1°, derde lid der Kieswet;

dat hij toch op 31 Januari dezes jaars sedert 1 Augustus van het vorige jaar als

eigenaar
vruchtgebruiker heeft bewoond een vaartuig, genaamd
huurder

. groot kubieke Meter, hem verhuurd
door (3)

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den

(4)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) VAN HOUTEN.

Aanwijzing v/d invulling der aangifte.

- (1) Naam en voornamen.
- (2) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
 - (a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.
 - (b) Door te halen, wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.
- (3) Aard der dienstbetrekking.

(4) *Naam en woonplaats* (gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer) van den *persoon*, bij wien de aanvrager in dienstbetrekking was.

Naam en plaats van vestiging der onderneming of bijzondere instelling, bij welke de aanvrager in dienstbetrekking was.

Naam der openbare instelling, bij welke de aanvrager in dienstbetrekking was.

(5) Bedrag van het inkomen.

Indien het inkomen, als vast week-, veertiendaagsch-, maand- of jaarloon is genoten en dit loon wegens ziekte of verwonding gedurende ten hoogste twee maanden niet of niet ten volle is ontvangen, wordt het geacht tot het normale bedrag te zijn genoten. Deze omstandigheid te vermelden, ingeval het werkelijk genoten loon niet reeds het volgens de wet vereichte bedrag bereikt.

Indien het inkomen geheel of ten deele heeft bestaan uit een vast week-, veertiendaagsch-, maand- of jaarloon, kan met de opgave van het periodiek bedrag, en van den tijd, gedurende welken dit werd genoten of wegens ziekte of verwonding niet of niet ten volle werd genoten, worden volstaan.

(6) Vrije woning of inwoning.

Vrije kost en inwoning.

Vrije kost.

(7) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Model V.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1 b 2°, eerste lid, eerste gedeelte, der Kieswet.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2)
verklaart:

(a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;

(b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereichte, gesteld bij art. 1 b 2°, eerste lid, eerste gedeelte der Kieswet;

dat hij toch op 31 Januari dezes jaars sedert 1 Januari van het vorige jaar als (3)
. in dienst was van (4)
. en in die dienstbetrekking over het laatstverloopen jaar heeft genoten een inkomen in geld van (5)
. benevens (6)

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den

(7)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (ggt.) VAN HOUTEN.

Aanwijzing voor de invulling der aangifte.

- (1) Naam en voornamen.
 - (2) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
 - (a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.
 - (b) Door te halen, wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.
 - (3) Aard van het bedrijf.
 - (4) Naam van vader, moeder of ouders.
 - (5) Aard der werkzaamheden, door den zoon verricht.
 - (6) Bedrag van het inkomen (als bij model V).
 - (7) Vrije woning of inwoning.
 - Vrije kost en inwoning.
 - Vrije kost.
- Indien kostgeld werd betaald, op te geven het bedrag daarvan.
- (8) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Model VI.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1 b 2°, eerste lid, tweede gedeelte, der Kieswet.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2)
verklaart:

- (a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;
- (b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch de aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereischte, gesteld bij art. 1 b 2°, eerste lid, tweede gedeelte, der Kieswet;

dat hij toch op 31 Januari dezes jaars sedert 1 Januari van het vorige jaar als inwonende zoon werkzaam was in het bedrijf van (3) uitgeoefend door

zijn vader
zijne moeder, genaamd (4) dat hij daarin verrichtte
zijne ouders

de navolgende werkzaamheden (5) en dat hij daarvoor over het laatstverloopen jaar een inkomen heeft genoten in geld van (6) benevens (7)

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den

(8)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

Aanwijzing voor de invulling der aangifte.

- (1) Naam en voornamen.
- (2) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
 - (a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.
 - (b) Door te halen, wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.
- (3) Naam der openbare instelling.
- (4) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1b 2°, tweede lid, der Kieswet.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2)
verklaart:

- (a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;
- (b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{valten}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereichte gesteld bij art. 1 b 2°, tweede lid, der Kieswet;
dat hij toch op 1 Februari van het loopende jaar in het genot was van een pensioen ten bedrage van f hem verleend door (3)

Reden, waarom hij verzoekt op de kiezerslijst te worden geplaatst.

Te, den
(4)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken, (*get.*) VAN HOUTEN.

28 NOVEMBER 1896.

419

Aanwijzing voor de invulling der
aangifte.

- (1) Naam en voornamen.
- (2) Gemeente, wijk, "dorp," gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.
- (a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.
- (b) Door te halen wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.
- (3) Aard der dienstbetrekking.
- (4) Naam en woonplaats enz. (als bij model V).
- (5) Aard van het bedrijf.
- (6) Naam van vader, moeder of ouders.
- (7) Aard der werkzaamheden, door den zoon verricht.
- (8) Bedrag van het inkomen (als bij model V).
- (9) Vrije woning of inwoning.
Vrije kost en inwoning.
Vrije kost.
- (10) Naam der openbare instelling.
- (11) Handteekening.
- Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij
art. 1 b 2°, derde lid, der Kieswet.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2)
verklaart:

(a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;

(b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet ^{valt}_{vallen} onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereischte gesteld bij art. 1 b 2°, derde lid, der Kieswet;

dat hij toch op 31 Januari dezes jaars sedert 1 Januari van het vorige jaar:

als (3) in dienst was van (4)
. en in die dienstbetrekking [als inwonende
zoon werkzaam was in het bedrijf van (5)
. uitgeoefend door
zijn vader
zijne moeder, genaamd (6) dat hij daarin verrichtte
zijne ouders
de navolgende werkzaamheden (7)
. en dat hij als zoodanig] over het laatstverloopen jaar heeft genoten
een inkomen van (8) benevens (9)
. dat hij voorts op 1 Februari van het loopend jaar in het genot was van
een pensioen ten bedrage van f, hem verleend door (10)

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den

(11)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,
De Minister van Binnenlandsche Zaken, (gel.) VAN HOUTEN.

Aanwijzing voor de invulling der aangifte.

(1) Naam en voornamen.

(2) Gemeente, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.

(a) Door te halen, wanneer de aangever *wel* in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.

(b) Door te halen, wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der Rijks directe belastingen is aangeslagen.

(3) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Model IX A.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1 b 3°, der Kieswet (inschrijving in de Grootboeken).

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2)
verklaart:

(a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;

(b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereischte, gesteld bij artikel 1 b 3° der Kieswet; dat hij toch blijkens nevensgaande verklaring op 1 Februari van het loopend jaar sedert een jaar den eigendom met recht van vrije beschikking had van ten minste: f. 100 (nominaal), ingeschreven in de Grootboeken der Nationale Schuld.

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den

(3)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

28 NOVEMBER 1896.

421

Aanwijzing voor de invulling der
aangifte.

(1) Naam en voornamen.

(2) Gemeente, dorp, gehucht, buurtschap,
straat, huisnummer.

(a) Door te halen, wanneer de aangever *wel*
in eene of meerdere der Rijks directe
belastingen over het laatstverloopen
dienstjaar is aangeslagen.

(b) Door te halen, wanneer de aangever over
het laatstverloopen dienstjaar in *geen* der
Rijks directe belastingen is aangeslagen.

(3) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening
in staat is, kan worden volstaan met een
ter Secretarie der Gemeente te stellen hand-
merk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

Model IX B.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij
art. 1 b 3°, der Kieswet (inlegging in de Rijkspostspaarbank).

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2)
verklaart:

(a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aan-
geslagen;

(b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen
aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft vol-
daan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereischte gesteld bij art. 1 b 3°, der Kieswet;

dat hij toch blijkens nevensgaande verklaring op 1 Februari van het loopend jaar sedert een
jaar den eigendom met recht van vrije beschikking had van ten minste f 50, ingelegd in de
Rijkspostspaarbank.

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te, den

(3)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

Aanwijzing voor de invulling der aangifte.

Aangifte voor plaatsing op de kiezerslijst krachtens het bepaalde bij art. 1 b 4°, der Kieswet.

(1) Naam en voornamen.

(2) Gemeente, wijk, dorp, gehucht, buurtschap, straat, huisnummer.

(a) Door te halen, wanneer de aangever wel in eene of meerdere der Rijks directe belastingen over het laatstverloopen dienstjaar is aangeslagen.

(b) Door te halen, wanneer de aangever over het laatstverloopen dienstjaar in geen der Rijks directe belastingen is aangeslagen.

(3) Omschrijving van het examen.

(4) Handteekening.

Ingeval de aangever niet tot handteekening in staat is, kan worden volstaan met een ter Secretarie der Gemeente te stellen handmerk volgens art. 14, 2de lid, der Kieswet.

GEMEENTE

De ondergeteekende (1)
wonende (2)
verklaart:

(a) dat hij over het laatstverloopen dienstjaar in geene der Rijks directe belastingen is aangeslagen;

(b) dat hij behoort tot de over het laatstverloopen dienstjaar in de Rijks directe belastingen aangeslagenen en het door hem ter zake van zijn aanslag(en) verschuldigde heeft voldaan, doch die aanslag(en) niet $\frac{\text{valt}}{\text{vallen}}$ onder artikel 1 a der Kieswet;

dat hij echter voldoet aan het vereischte, gesteld bij art. 1 b 4° der Kieswet; daar hij in het jaar te
met goed gevolg heeft afgelegd het examen (3)

Reden, waarom hij verzoekt geplaatst te worden op de kiezerslijst.

Te den

(4)

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 November 1896 (Staatsblad n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

28 NOVEMBER 1896.

423

Model XI.

LIJST van hoogstaangeslagenen in
de Rijks directe belastingen in de
provincie.

*vastgesteld bij besluit van Gedeputeerde Staten
dier provincie van)*

Jaar ;

de bevolking der provincie bedraagt ;

het aantal hoogstaangeslagenen bedraagt ;

Volnummer.

1. (Naam) (Voornamen) (Woonplaats)
(Geboorteplaats) (Dagteekening der
geboorte).
(Dagteekening der naturalisatie, zoo
deze heeft plaats gevonden).
2. (Naam) enz.

Het laagste gezamenlijke bedrag van aanslagen,
dat tot de plaatsing op de lijst heeft geleid, is f . . .

Behoort bij Koninklijk besluit van 28 Novem-
ber 1896 (*Staatsblad* n°. 176).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) VAN HOUTEN.

30 November 1896. Bij besluit van 30 Novem-
ber 1896, n°. 48, is vrijstelling van brief-
port verleend voor de briefwisseling over
dienstzaken van de adjunct-inspecteurs van
den arbeid met de ambtenaren van het
openbaar ministerie bij de kantongerechten;
de brigadiers-majoor en de brigade-commandan-
ten der Rijksveldwach; de districts-
commandanten der Koninklijke maréchaussee;
de burgemeesters en de commissarissen van
politie.

3 December 1896. BESLUIT, tot vernietiging van
art. 1 en art. 6, litt. a en c der politie-
verordening van de gemeente *Wonseradeel*.
S. 177.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnen-
landsche Zaken van 3 September 1896, n°. 3813,
afdeeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging
van art. 1 en art. 6, litt. a en c der politie-
verordening voor de gemeente *Wonseradeel*;

Overwegende, dat art. 1 luidt: „Het is houders
van koffiehuzen, tapperijen, kroegen en dergelijke
inrichtingen verboden, hunne huizen en lokalen,
tusschen des avonds elf en des morgens zes uren
voor het publiek geopend of toegankelijk te hebben.

„Het is aan ieder, die niet is huisgenoot van
den houder van inrichtingen, als in alinea 1
van dit artikel genoemd, daar geen nachtverblijf
heeft als logeergast, of wiens tegenwoordigheid
daar niet wordt vereischt, verboden, zich ge-
durende voormelden tijd in die huizen en lokalen
te bevinden.

„Dispensatie van de verbodsbepalingen in dit
artikel kan door den burgemeester schriftelijk
worden verleend”;

dat art. 6 litt. a dier verordening luidt: „Het
is verboden in het openbaar bij dag rumoer of
burengerucht te verwekken”;

en art. 6 litt. c: „Het is verboden in het
openbaar Godslasteringen te uiten”;

dat art. 135 der Gemeentewet aan den Raad
slechts de bevoegdheid toekent, tot het maken
van de verordeningen, die in het belang der
openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden
vereischt, en van andere betreffende de huis-
houding der gemeente, en de Raad mitsdien de
bevoegdheid mist tot het maken der bepaling
van art. 1, welke zich uitstrekt tot een onder-
werp, dat niet betreft de openbare orde, zedelijk-
heid of gezondheid, noch de huishouding der
gemeente;

dat, wel ter handhaving der openbare orde
verordeningen kunnen worden vastgesteld betrek-
kelijk voor het publiek toegankelijke localiteiten,
maar die bevoegdheid niet mag worden nitgebred
tot andere localiteiten, al bevinden deze zich in
hetzelfde huis, en de toegang tot — en het ge-
bruik van — laatstgenoemde localiteiten niet bij
gemeentelijke verordeningen kan worden verboden
of van het goedvinden van den burgemeester
afhankelijk gesteld;

dat, wat het bepaalde bij art. 6, a betreft,
het Wetboek van Strafrecht in art. 431 het ver-
wekken van rumoer of burengerucht, waardoor
de nachtrust kan worden verstoord, strafbaar
stelt, en de wetgever alzoo blijkens die bepaling
het onderwerp als eene zaak van Rijksbelang
heeft beschouwd en daarin heeft voorzien;

dat art. 150 der Gemeentewet verbiedt, dat
plaatselijke verordeningen treden in hetgeen van
algemeen rijks- of provinciaal belang is;

dat, wat art. 6, c, aangaat, onder de boven-

omschreven bevoegdheid van den gemeenteraad ook het waken tegen Godslastering niet begrepen is; dat mitadien genoemde artikelen in strijd zijn met de wet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 20 October 1896, n°. 19);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 November 1896, n°. 4979, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan:

art. 1 en art. 6, litt. a en c der politieverordening voor de gemeente *Wonseradeel* te vernietigen wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Pallanza, den 3den December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN HOUTEN.

(*Uitgeg.* 11 Dec. 1896.)

7 December 1896. WET, tot invoering van de nieuwe regeling der personeele belasting. S. 178.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is het tijdstip te bepalen, waarop de heffing der personeele belasting volgens de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) zal aangenomen, en eenige daarmede in verband staande bepalingen vast te stellen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De heffing der personeele belasting volgens de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) vangt aan op 1 Januari 1897.

2. § 1. Op de aanslagen in de belasting op het personeel over het dienstjaar 1896—1897 wordt de belasting over de laatste vier maanden ambts-halve afgeschreven.

Het te veel betaalde wordt volgens door den Minister van Financiën vast te stellen regelen teruggegeven of verrekend.

§ 2. Voor de toepassing van art. 45, §§ 3 en 4, der wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) over het dienstjaar 1896—1897 blijft bewoning van woonhuizen en belastbaar gebruik van paarden na 31 December 1896 buiten aanmerking.

3. De niet ten behoeve van 's Rijks kas ge-

heven opcenten op de belasting op het personeel over het dienstjaar 1896—1897 worden, voor zoover geïnd na 31 December 1896, niet ter beschikking gesteld of uitgekeerd zoodra de provincie of gemeente het bedrag heeft genoten, dat haar over de eerste acht maanden volgens de kohieren toekomt.

4. Behoudens voor de belasting, welke in 1896 is verschuldigd geworden, vervallen op het tijdstip, in art. 1 vermeld, de wetten van:

29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4),

29 December 1835 (" " 43),

24 April 1843 (" " 15),

9 " 1869 (" " 59),

4 " 1870 (" " 60),

en 15 " 1891 (" " 88).

5. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Op denzelfden dag treedt in werking de wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Pallanza, den 7den December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 12 Dec. 1896.)

7 December 1896. WET, tot het verlenen van vergoeding wegens mindere opbrengst van gemeentepcenten op de personeele belasting. S. 179.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is vergoeding te verlenen aan gemeenten, die aan opcenten op de hoofdsom der personeele belasting over 1897 minder ontvangen dan zij, in geval van heffing der belasting krachtens de wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 88), vermoedelijk zouden hebben ontvangen over 1897—1898;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. § 1. Aan de gemeenten, die over 1897 opcenten op de hoofdsom der personeele belasting heffen, wordt door het Rijk vergoed hetgeen zij over dat belastingjaar te dier zake minder ontvangen dan zij, in geval van heffing der belasting krachtens de wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4), laatstelijk gewijzigd bij die van

15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 88), vermoedelijk zouden hebben ontvangen over 1897—1898.

§ 2. Voor de berekening der vergoeding wordt aangenomen, dat de hoofdsom der belasting over 1897—1898, vergeleken met 1896—1897, in dezelfde verhouding zou zijn toegenomen als over 1896—1897, vergeleken met 1895—1896.

Voorts wordt aangenomen, dat over 1896—1897 tuschen de geheele hoofdsom en de hoofdsom der primitieve, eerste- en tweedekwartaalskohieren dezelfde verhouding zou hebben bestaan als over 1895—1896.

Indien, naar de berekening volgens het vorige lid, de hoofdsom over 1896—1897 lager zou zijn geweest dan over 1895—1896, wordt aangenomen, dat zij over 1897—1898 even hoog zou zijn geweest als over 1896—1897.

2. § 1. Vergoeding wordt niet verleend, indien de hoofdsom over 1897—1898, naar de berekening volgens art. 1, niet meer dan vijftig gulden hooger zou zijn geweest dan over 1897.

Evenmin wordt vergoeding verleend, indien de gemeente over 1896—1897 geene opcenten heeft geheven.

§ 2. Heft de gemeente over 1897 meer opcenten dan over 1896—1897, dan wordt de vergoeding berekend naar het aantal opcenten over 1896—1897.

3. § 1. Indien aan eene gemeente vergoeding is verleend, wordt het aandeel harer opcenten in de kwade posten over 1897 gesteld op het bedrag, waarop het vermoedelijk zou zijn bepaald over 1897—1898, in geval van heffing der belasting krachtens de in art. 1 vermelde wet, wanneer zij over dit dienstjaar het aantal opcenten had geheven, waarnaar de vergoeding is berekend.

§ 2. Voor de berekening van bedoeld aandeel wordt aangenomen, dat de kwade posten in hoofdsom over 1897—1898, vergeleken met 1895—1896, in dezelfde verhouding zouden zijn toe- of afgenomen als over 1895—1896, vergeleken met 1893—1894.

4. Voor gemeenten, welker grondgebied in het tijdvak van 1 Mei 1893 tot 31 December 1897 is gewijzigd, worden de vergoeding volgens art. 1 en het aandeel, bedoeld in art. 3, door Ons vastgesteld op de bedragen, waarop zij vermoedelijk zouden zijn berekend, indien de grensverandering vóór eerstgemelden dag had plaats gevonden.

5. In afwachting, dat de hoofdsom der personele belasting over 1897 vaststaat, kunnen op

rekening voorloopige uitkeeringen worden gedaan tot het door den Minister van Financiën te bepalen bedrag.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Pallanza, den 7den December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,
SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 11 Dec. 1896.)

7 December 1896. WET, tot verhooging en wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1896. S. 180.

Bij deze wet wordt achter artikel 75 geplaatst: Art. 75bis. Inrichting van het voormalig Groot-Arsenaal te Grave tot een gesticht voor rustige krankzinnigen f 25,000.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal der 5de Afd. en het eindcijfer van dit hoofdstuk verhoogd met f 25,000.

7 December 1896. WET, tot wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1895. S. 181.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 50 met f 13,000. Art. 176 met f 128.62.

b. verminderd:

Art. 147 met f 13,128.62.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen en vermindering wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 1,273,640; dat der 5de Afd. op f 9,878,808.11^s en dat der 6de Afd. op f 727,308.62.

7 December 1896. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor het in onderlinge verbinding brengen van de beide deelen der Elandstraat te 's Gravenhage, in verband met de doortrekking dier straat van de Toussaintkade tot de Afzanderijvaart aldaar, en het dempen der Elandsloot. S. 182.

7 December 1896. WETTEN, tot afwijking van den regel, gesteld bij art. 241 der gemeentewet, betreffende de heffing van plaatselijke belastingen ten behoeve van de gemeente: (S. 183—189.)

Hellevoetsluis, zoo noodig tot 31 December 1897, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twaalf gulden per hectoliter, ad vijfzig percent sterkte. S. 183.

Middelharnis, zoo noodig tot 31 December 1897, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twaalf gulden per hectoliter, ad vijfzig percent sterkte. S. 184.

Vlieland, zoo noodig tot 31 December 1897, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twintig gulden per hectoliter, ad vijfzig percent sterkte. S. 185.

den Helder, zoo noodig tot 31 December 1897, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste vijftien gulden per hectoliter, ad vijfzig percent sterkte. S. 186.

Urk, zoo noodig tot 31 December 1897, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twintig gulden per hectoliter, ad vijfzig percent sterkte. S. 187.

Terschelling, zoo noodig tot 31 December 1897, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste tien gulden per hectoliter, ad vijfzig percent sterkte. S. 188.

Vlissingen, zoo noodig tot 31 December 1897, van eene belasting op het gemaal, voor zooveel de tarwe betreft, tot een bedrag van ten hoogste één gulden per honderd kilogram en op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twintig gulden per hectoliter, ad vijfzig percent sterkte. S. 189.

7 December 1896. WET, tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1897. S. 190.

Bij art. 1 wordt de begrooting vastgesteld op f 256,448.50.

Bij artt. 2, 3, 4 en 5 worden de gewone middelen tot dekking aangewezen.

7 December 1896. WET, houdende nadere wijziging van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64). S. 191.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1895/96, n°. 148, 1—5; 1896/97, n°. 12, 1.

Hand. id. 1896/97, bladz. 79—87.

Hand. 1^e Kamer 1896/97, bladz. 21, 23, 24, 30.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), nader te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz. Art. I. Artikel 10 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) wordt gelezen als volgt:

„In de verpleging zoowel van de krankzinnigen, wier onderhoud komt ten laste van het Rijk, als van hen, wier plaatsing in een krankzinnigen-gesticht door den daartoe bevoegden rechter in strafzaken, overeenkomstig het 2de lid van artikel 18, wordt gelast, wordt voorzien hetzij door inrichting van één of meer Rijksgestichten hetzij door overeenkomsten met de besturen van andere gestichten. Bovendien kan in de verpleging van eerstbedoelde krankzinnigen worden voorzien door overeenkomsten met particulieren.

Voor zoover in het Rijksgesticht of de Rijksgestichten de plaatsruimte dit toelaat, kunnen aldaar ook behoeftige krankzinnigen voor rekening van gemeentebesturen worden opgenomen.

De voorwaarden der opneming en verpleging worden vastgesteld bij algemeenen maatregel van bestuur.”

II. Het laatste lid van artikel 40 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96) wordt gelezen als volgt:

„De kosten van verpleging in een Rijksgesticht worden aan de personen of gemeenten, sub *b*, *c* en *d* genoemd, in rekening gebracht.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Pallanza, den 7den December 1896.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) VAN HOUTEN.

De Min. van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.
(*Uitgeg. 15 Dec. 1896.*)

7 December 1896. WET, tot wijziging van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895. S. 192.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 4de Afd. gebracht op f 2,131,284.40; dat der 5de Afd. op f 1,687,517; dat der 2de Afd. op f 6,360,950, en dat der 3de Afd. op f 5,124,015.50.

7 December 1896. WET, houdende overgang van gronden van het Kroondomein, onder de gemeente *Westdorpe*, tot het Staatsdomein, ten behoeve van de verbetering van de Oostelijke waterleiding van het kanaal van *Ter Neuzen*. S. 193.

7 December 1896. WET, tot bekrachtiging eener door de Indische Regeering getroffen dading. S. 194.

7 December 1896. WET, houdende naturalisatie van:
Constance Coleta Sloodmaekers,
weduwe van Georges Charles Ed-
mond Dufrené. S. 195.

7 December 1896. WET, tot wijziging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1895. S. 196.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van een artikel het totaal der 4de Afd. gebracht op f 339,500, en dat der 6de Afd. op f 999,500.

7 December 1896. WET, houdende bekrachtiging van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, betreffende personeel weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij. S. 197.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1895/96, n°. 120, 1—9; 1896/97, n°. 20, 1—4.

Hand. id. 1896/97, bladz. 274—276.

Hand. 1^e Kamer 1896/97, bladz. 21, 26—28.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, dat het personeel weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, dat op de voorwaarden, vermeld in art. 6 der bij de wet van 20 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134) bekrachtigde overeenkomst tusschen den Staat en de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, in den dienst der Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen is overgegaan, verzekerd zij voor het geval van onderdom, invaliditeit en overlijden en te dien einde, voor zooveel dit nog niet is geschied, van die voorwaarden afstand doe; dat daartoe samenwerking van den Staat en de Maatschappij tot Exploitatie

van Staatsspoorwegen noodzakelijk is en dat de dienaangaande door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid met laatstgenoemde Maatschappij gesloten overeenkomst bij de wet behoort te worden bekrachtigd.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Wordt bekrachtigd de in afschrift bij deze wet gevoegde overeenkomst, betreffende personeel weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, als daartoe door Ons gemachtigd, onder dagteekening van 31/30 October 1896 aangegaan met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Pallanza, den 7den December 1896.

(*get.*)

EMMA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*)

VAN DER SLEIDEN.

(*Uitgeg. 17 Dec. 1896.*)

AFSCHRIFT.

OVEREENKOMST, *betreffende personeel weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij.*

Tusschen:

den Staat der Nederlanden, ten deze vertegenwoordigd door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, daartoe gemachtigd door Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes, ter eenre, en

de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, vertegenwoordigd door haren directeur-generaal, ter andere zijde,

is:

naar aanleiding van art. 6 der overeenkomst tusschen den Staat en de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij en van art. 79 van de overeenkomst tusschen den Staat en de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, beide gedateerd 21 Januari 1890 en bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134), behoudens bekrachtiging bij de wet, het volgende overeengekomen:

Art. 1. Onafhankelijk van de doorlopende gelegenheid, welke de contractante ter andere openstelt voor hare ambtenaren, beambten en

werklieden, weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, om onder afstand van alle rechten en aanspraken, ontleend aan art. 6 der overeenkomst tusschen deze Maatschappij en den Staat op 21 Januari 1890 gesloten, tot haar gewoon personeel over te gaan, worden deze ambtenaren, beambten en werklieden voor zooveel zij:

a. vóór 1 April 1897 van deze gelegenheid nog geen gebruik hebben gemaakt,

b. op 1 April 1897 den leeftijd van 60 jaar nog niet hebben bereikt, en

c. bij den overgang een hooger bedrag in het pensioenfonds van het personeel van contractante ter andere, ingevolge art. 13 van het reglement voor dat fonds, zouden hebben te storten dan zij uit het ondersteuningsfonds voor het dienstpersoneel bij de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij genoten hebben;

mits zich dienaangaande vóór 1 Maart 1897 verklarende, in de gelegenheid gesteld met ingang van 1 April 1897 tot het gewone personeel van contractante ter andere over te gaan, en daarbij in bovengenoemd pensioenfonds deelgerechtigd te worden, tegen storting door contractante ter andere van de som voor hunne toetreding tot dit fonds gevorderd, indien zij:

1°. onverminderd de kortingen op de bezoldiging, welke van de leden van het fonds worden of zullen worden gevorderd, volgens het reglement, zooals het thans luidt of bij eventueele wijziging later zal luiden, zich verbinden tot het ondergaan van eene wekelijksche, halfmaandelijksche of maandelijksche korting, gedurende vier jaren op hunne bezoldiging, gelijkstaande onderscheidenlijk met $\frac{1}{300}$, $\frac{1}{90}$ of $\frac{1}{30}$ van hetgeen zij uit het ondersteuningsfonds voor het dienstpersoneel bij de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij genoten hebben, ten einde in vier jaren aan contractante ter andere zonder eenige rente te vergoeden het door haar te hunnen behoeve in het pensioenfonds gestorte bedrag;

2°. tevens afstand doen van hunne aanspraken op het nieuw gevormde ondersteuningsfonds voor het dienstpersoneel der voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, gelijk ook van alle rechten en aanspraken, van welken aard ook, welke zij ontleenen aan voormeld art. 6 der overeenkomst tusschen den Staat en genoemde Maatschappij, gesloten op den 21sten Januari 1890, bekrachtigd bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134).

1896.

2. De Staat verbindt zich vóór of op 1 Juni 1897 aan contractante ter andere uit te keeren het verschil tusschen de door deze krachtens art. 1 gedane storting en onderscheidenlijk het 208-voud der wekelijksche, het 96-voud der halfmaandelijksche, of het 48-voud der maandelijksche korting, bedoeld in dat artikel, sub 1°.

3. De Staat verbindt zich vóór of op 1 Juni 1897 uit te keeren:

1°. aan de ambtenaren, beambten en werklieden van contractante ter andere, weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, die vóór 1 April 1897 onder afstand van alle rechten en aanspraken, ontleend aan art. 6 der overeenkomst tusschen deze Maatschappij en den Staat op 21 Januari 1890 gesloten, tot het gewone personeel van contractante ter andere zijn overgegaan, ook indien zij sedert dien overgang zijn ervool onslagen, of — indien zij nà hun overgang zijn overleden — aan hunne erfgenamen,

a. indien zij bij dien overgang eene storting eens hebben verricht, het bedrag dier storting boven de som, die zij uit het ondersteuningsfonds voor het dienstpersoneel bij de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij genoten hebben;

b. indien hun is toegestaan de bij dien overgang aan het pensioenfonds verschuldigde storting in termijnen te verrichten, het bedrag sub a bedoeld, gedeeld door het geheele aantal dier termijnen en vermenigvuldigd met het aantal termijnen welke daarvan reeds op 1 April 1897 gestort zijn;

2°. aan contractante ter andere, ten behoeve van de sub 1°. b van dit artikel bedoelden, die op 1 April 1897 nog in haren dienst zijn, het bedrag sub a bedoeld, gedeeld door het geheele aantal der termijnen, tot welker storting zij zich bij hinnen overgang hebben verbonden, en vermenigvuldigd met het aantal termijnen, welke daarvan op 1 April 1897 nog gestort moeten worden.

4. Contractante ter andere verbindt zich met ingang van 1 April 1897 aan hare in art. 3, sub 2°, bedoelde ambtenaren, beambten en werklieden, de nog verschuldigde termijnen der storting slechts in rekening te brengen na hetgeen zij ingevolge art. 3, sub 2°, zal ontvangen gelijkelijk over deze termijnen in mindering te hebben gebracht.

5. Contractante ter andere verbindt zich om op geen andere vergoeding der door haar volgens art. 1, sub 1°, gedane stortingen aanspraak te

28

maken, dan die, welke de aldaar geregelde kortingen haar mochten kunnen opleveren, en geene voltooiing van de in art. 3, sub *b*, bedoelde storting te zullen vorderen, wanneer zij, die deze storting nog gedeeltelijk hebben te verrichten, mochten overlijden of worden ontslagen.

6. Contractante ter andere verbindt zich aan hare ambtenaren, beambten en werklieden, als in art. 1 *a* bedoeld, die op 1 April 1897 den leeftijd van 60 jaar zullen hebben bereikt of overschreden, voor zooverre zij uit het ondersteuningsfonds voor het dienstpersioneel bij de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij minder genoten hebben dan de som, welke zij ingevolge artikel 13 van het reglement voor het pensioenfonds van het personeel van contractante ter andere bij den overgang in dat fonds zouden hebben te storten, de gelegenheid te geven, met zich dienaangaande vóór 1 Maart 1897 verklarende, met ingang van 1 April 1897, onder afstand van alle rechten en aanspraken ontleend aan art. 6 der overeenkomst tusschen den Staat en de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij op 21 Januari 1890 gesloten, tot haar gewone personeel over te gaan, zonder tot deelneming in het pensioenfonds verplicht te zijn en zonder aanspraak uit dien hoofde op periodieke of andere uitkeering bij ontslag of overlijden.

7. De Staat verbindt zich om te zijner tijd aan de ambtenaren, beambten en werklieden, die gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid in het vorig artikel bedoeld, en aan hunne nagelaten betrekkingen het $\frac{2}{3}$ -deel uit te keeren van het pensioen, dat hun volgens het thans geldende reglement van het pensioenfonds van het personeel van contractante ter andere zoude verschuldigd zijn, indien de daarbij betrokken ambtenaren, beambten en werklieden bij hunnen overgang tot het gewone personeel van contractante ter andere tevens leden van dat pensioenfonds waren geworden.

8. De Staat verbindt zich om met ingang van 1 Juni 1897 het $\frac{2}{3}$ deel van het pensioen, dat volgens het thans geldende reglement van het pensioenfonds van het personeel van contractante ter andere aan de hierna te noemen personen zoude verschuldigd zijn, indien de daarbij betrokken ambtenaren, beambten en werklieden op het tijdstip van hun ontslag of overlijden tot het gewone personeel van contractante ter andere waren overgegaan, uit te keeren:

a. aan de vóór 1 April 1897 wegens 65-jarigen

leeftijd of invaliditeit eervol ontslagen ambtenaren, beambten en werklieden van contractante ter andere, weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, die geen afstand hadden gedaan van de rechten en aanspraken, ontleend aan art. 6 van de tusschen deze Maatschappij en den Staat op 21 Januari 1890 gesloten overeenkomst, voor zoover zij uit het ondersteuningsfonds voor het dienstpersioneel bij de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij minder genoten hebben dan de som, welke zij ingevolge art. 13 van het reglement voor het bovengenoemde pensioenfonds bij den overgang op het genoemde tijdstip, in verband met de door contractante ter andere gestelde algemeene regels voor de toe te kennen bezoldiging bij overgang, zouden hebben moeten storten, en aan hunne nagelaten betrekkingen;

b. aan de nagelaten betrekkingen van de vóór 1 April 1897 in den dienst overleden ambtenaren, beambten en werklieden van contractante ter andere, weleer in dienst bij de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, die geen afstand hadden gedaan van de rechten en aanspraken, ontleend aan art. 6 van de tusschen deze Maatschappij en den Staat op 21 Januari 1890 gesloten overeenkomst, voor zoover zij uit het ondersteuningsfonds voor het dienstpersioneel bij de Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij minder genoten hebben dan de som, welke zij ingevolge art. 13 van het reglement voor het bovengenoemde pensioenfonds bij den overgang op het genoemde tijdstip, in verband met de door contractante ter andere gestelde algemeene regels voor de toe te kennen bezoldiging bij overgang, zouden hebben moeten storten.

9. Alle kosten en rechten op deze overeenkomst vallende komen ten laste van de Maatschappij.

10. De overeenkomst vervangt die, tusschen partijen gesloten dd. $\frac{13 \text{ Januari } 1896.}{11 \text{ December } 1895.}$

Aldns in tweevoud overeengekomen te 's Gravenhage, den $\frac{31 \text{ October } 1896.}{30 \text{ October } 1896.}$
Utrecht,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

De Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen,

(get.) J. L. CLUYSENAER, *Directeur-Generaal.*
„ J. T. GERLINGS, *Secretaris.*

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal van het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) DE BOSCH KEMPER.

7 December 1896. WET, tot verhooging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 198.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen het totaal der 5de Afd., zoomede het eindeijfer van dit hoofdstuk *verhoogd* met f 110,000.

7 December 1896. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895. S. 199.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 8 met f 3,200. Art. 13 met f 25,000.

Art. 23 met f 3,000. Art. 34 met f 3,600.

Art. 61 met f 3,000. Art. 118 met f 2,000.

Art. 118 met f 125. Art. 120 met f 1,200.

Art. 129 met f 9,000. Art. 145 met f 2,000.

Art. 163 met f 1,200. Art. 170 met f 7,500.

B. *Postdienst.* Art. 187 en 188 met f 31,000.

D. *Vereenigde post- en telegraafdienst.* Art. 204 met f 11,000.

F. *Rijkspostspaarbank.* Artt. 208—213 met f 5,000.

b. ingelascht:

Art. 117*bis.* Verbouwing van het Departement van Marine f 3,500.

Art. 133*bis.* Bouw van het hoofdgebouw op het station Nijmegen f 71,100.

c. verminderd:

Art. 78 met f 135,425.

B. *Postdienst.* Art. 180 en 184 met f 47,000.

Ten gevolge van voorschreven wijzigingen wordt het totaal der 2de Afdeling van genoemd hoofdstuk *verminderd* met f 10,700, met welk bedrag het totaal der 3de Afdeling wordt *verhoogd*.

7 December 1896. WET, tot verhooging en aanvulling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 200.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 10 met f 150,000. Art. 63 met f 30,000.

Art. 107 met f 20,000.

B. *Postdienst.* Art. 191 met f 9,400.

b. ingelascht:

Art. 107*bis.* Tot den dienst van 1894 behoorende en verhoogde bijdrage in de kosten van onderhoud der haven van Middelharnis f 15,875.17^s.

Art. 107*ter.* Tot den dienst van 1894 behoorende bijdrage in de kosten van onderhoud der

haven van Stellendam f 5,685.71^s.

Art. 107*quater.* Bijdrage aan de gemeente Hasselt in de kosten van den bouw eener brug over het Zwartewater f 7,000.

Ten gevolge van voorschreven verhooging en aanvulling wordt het totaal der 2de Afd. *verhoogd* met f 228,560.89; dat der 5de Afd. met f 9,400 en het eindeijfer met f 237,960.89.

7 December 1896. WET, tot beschikbaarstelling van gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1896. S. 201.

Bij deze wet worden de gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, in 's Rijks schatkist ten bedrage van f 132,034.12^s voorhanden, ten behoeve van dat Departement, tot het doen van betalingen voor den dienst van 1896 beschikbaar gesteld.

7 December 1896. WET, tot wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895. S. 202.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 8,941,762; dat der 8ste Afd. op f 770,405; dat der 13de Afd. op f 2,280,459 en dat der 15de Afd. op f 692,510.

7 December 1896. WET, tot wijziging van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 203.

Bij deze wet wordt na vermindering van eenige artikelen het totaal der 3de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 3,219,015; dat der 4de Afd. op f 6,385,778; dat der 8ste Afd. op f 865,315; dat der 16de Afd. op f 706,654 en dat der 18de Afd. op f 2,364,600.

7 December 1896. WET, tot aanvulling en verhooging van het *zevende* hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1896. S. 204.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen het totaal der 8ste Afd. gebracht op f 1,452,223; dat der 9de Afd. op f 8,606,344.20; en het eindeijfer op f 19,415,499.28^s.

7 December 1896. WET, tot goedkeuring van de nitgifte in erfpacht van grond tusschen den Staatsspoorweg en *het Scheur* onder 's Gravenzande, aan G. DU RY VAN BEEST HOLLE en J. G. VAN WINGERDEN. S. 205.

7 December 1896. WET, tot goedkeuring van de uitgifte in erfpacht van grond tusschen den Staatsspoorweg en *het Scheur* onder 's Gravenzande aan: a. J. SCHIPPERS; ð. M. DE NIET, en c. P. DE NIET. S. 206.

7 December 1896. WET, tot wijziging der bepalingen omtrent de Raden van beroep voor de vermogensbelasting en voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten. S. 207.
Bijl. Hand. 2° Kamer 1896/97, n° 78, 1—4.
Hand. id. 1896/97, bladz. 280.
Hand. 1° Kamer 1896/97, bladz. 22, 26, 31.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
 WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de bepalingen omtrent de Raden van beroep voor de vermogensbelasting en voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De wet van den 27sten September 1892 (*Staatsblad* n° 223) wordt gewijzigd en aangevuld, zooals in de hierna volgende paragrafen is aangegeven:

§ a. De laatste acht leden van artikel 29 worden gelezen als volgt:

„Op dezelfde wijze wordt voor ieder lid ten minste één plaatsvervanger benoemd en bij ontslag of overlijden in eene vacature voorzien.

„Om de twee jaren treden één der leden en zijne plaatsvervangers af volgens rooster door den Raad op te maken.

„De aftredenden zijn herbenoembaar. Zoowel genoemde colleges als de Minister kunnen ieder een door hen benoemd lid of plaatsvervanger ook tusschentijds bij een met redenen omkleed besluit ontslaan.

„De voorzitter van den Raad en zijn plaatsvervanger worden door Ons benoemd en ontslagen. Zij hebben alleen raadgevende stem.

„Rijksambtenaren, ressorteerende onder het Departement van Financiën, zijn niet tot voorzitter, lid of plaatsvervanger benoembaar.

„De Raad kiest uit zijn midden een secretaris, vergadert op plaats en tijd door den voorzitter te bepalen, en beslist bij meerderheid van stemmen. Zijn meer dan twee verschillende gevoelens uitgebracht, dan beslist de voorzitter welk dier gevoelens zal worden gevolgd.

„Op verzoek van den Raad kan de Minister

van Financiën een ambtenaar aanwijzen om den secretaris bij te staan.”

§ ð. De eerste elf woorden van artikel 30 worden gelezen als volgt:

„De voorzitter en de leden van den Raad en hunne plaatsvervangers”.

§ c. De woorden „(lid, plaatsvervangend lid)” in het eedsformulier, voorkomende in artikel 30, worden gelezen als volgt:

„(lid, (plaatsvervangend voorzitter), (plaatsvervangend lid)”.

2. De wet van den 2den October 1893 (*Staatsblad* n° 149) wordt gewijzigd en aangevuld zooals in de hierna volgende paragrafen is aangegeven:

§ a. De eerste elf woorden van artikel 26 worden gelezen als volgt:

„De voorzitter en de leden van den Raad en hunne plaatsvervangers.”

§ ð. De woorden „(lid, (plaatsvervangend lid)” in het eedsformulier, voorkomende in artikel 26, worden gelezen als volgt:

„(lid, (plaatsvervangend voorzitter), (plaatsvervangend lid)”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Pallanza, den 7den December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg. 17 Dec. 1896.*)

7 December 1896. WET, tot wijziging van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895. S. 208.

Bij deze wet wordt *art. 30* verhoogd met f 1.46^s, daarentegen wordt *art. 29* met gelijk bedrag verminderd.

7 December 1896. WET, tot wijziging van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895. S. 209.

Bij deze wet wordt *art. 11* verhoogd met f 2387.49^s, daarentegen wordt *art. 4* met gelijk bedrag verminderd.

7 December 1896. WET, tot wijziging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1895. S. 210.

7 December 1896. WET, houdende goedkeuring der ruiling van grond op den *Lagen Hof*, onder *Made en Drimmelen*, met A. VOLKER LZ., te *Slidrecht*. S. 211.

7 December 1896. WET, houdende nadere bepalingen omtrent de heffing en de verzekering van de invoerrechten en accijnzen. S. 212.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de bevoegdheid te bestendigen om bij algemeenen maatregel van bestuur afwijkingen toe te staan van sommige wettelijke voorschriften omtrent invoer, uitvoer, doorvoer, vervoer en nederlagen van goederen; Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Het eerste en het tweede lid van art. 1, alsmede art. 2 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), zooals eerstgemeld lid is aangevuld bij art. 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), blijven na 31 December 1896 van kracht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Pallanza, den 7den December 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 16 Dec. 1896.)

7 December 1896. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop aan de gemeente *Schoonhoven* van de helft van het recht van veer over *de Lek* tusschen *Schoonhoven* en *Gelkenes*, alsmede van den veerdam op den linkerover. S. 213.

7 December 1896. WET, houdende nadere regeling van het aandeel der geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* in de ten behoeve dier middelen door het Rijk in het jaar 1883 ter leen opgenomen gelden. S. 214.

Bij deze wet wordt het aandeel van de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* in de geldleening krachtens de wet van den 16den Maart 1883 (*Staatsblad* n°. 34) ten laste van den Staat aangegaan, welk aandeel laatstelijk werd geregeld bij de wet van den 16den April 1887 (*Staatsblad* n°. 58), ten gevolge van de conversie van drie en een half ten honderd in drie ten honderd rentegevende nationale schuld krachtens de wet van den 30sten December 1895 (*Staatsblad* n°. 236), nader bepaald op f 44,000,000.

7 December 1896. BESLUIT, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij de artikelen 6 en 7 der Veiligheidswet. S. 215.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 19 September 1896, L^a. F, afdeling Arbeid en Fabriekswezen; Gezien de artt. 6 en 7 van de Veiligheidswet (wet van den 20sten Juli 1895, *Staatsblad* n°. 137); Den Raad van State gehoord (advies van den 27 October 1896, n°. 21);

Gezien het nader rapport van genoemden Minister van 3 December 1896, L^a. A, afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Hebben goedgevonden en verstaan ten aanzien van de fabrieken en werkplaatsen in den zin der Veiligheidswet te bepalen als volgt:

Eischen, waaraan fabrieken en werkplaatsen ingevolge art. 6 der Veiligheidswet moeten voldoen.

§ 1. *De vrije luchtruimte voor elken arbeider in verband met de hoogte van de werkllokalen.*

Art. 1. De werkllokalen in fabrieken en werkplaatsen worden ten aanzien van de in deze paragraaf te noemen eischen onderscheiden in twee categorieën.

Tot de eerste categorie behooren:

A. die, waar in den regel:

1. arsenicumverbindingen worden bereid;
2. cyanverbindingen, die giftig zijn, worden bereid of verwerkt of ontstaan;
3. kwik of kwikverfoeliesel wordt verwerkt of sublimaat of kwikhondende verstoffen worden bereid;
4. loodwit, loodsuiker, menie of chromaatstoffen worden bereid;
5. Spaansch groen wordt bereid;
6. witte phosphor wordt verwerkt;
7. zinkwit wordt bereid;
8. schadelijke dampen ontstaan, als die van ammoniak, arseen-, chloor- of fluorwaterstof, chloor, houtgeest, kooloxyd, loodoxyd, nitreuse verbindingen, phosphor, zinkoxyd, zwaveligzuur, zwavelkoolstof, zwavelwaterstof;

B. die, waar de dampkringslucht verontreinigd kan worden door stof van:

1. borstelmakerijen en bezembinderijen;
2. bronzerijen in letter- en steendrukkerijen;

3. kaarderijen van vezelstoffen;
4. kalk-, cement-, tras-, krijtmalerijen en -zeefterijen;
5. kalkblusscherijen;
6. lettergieterijen en steriotypie-inrichtingen;
7. letterzetterijen;
8. lompensorteerderijen;
9. ruwerijen;
10. schorsmalerijen;
11. sigarenmakerijen;
12. slijperijen langs den drogen weg van metalen, glas of andere stoffen;
13. specerijmalerijen en -zeefterijen;
14. steenhouwerijen;
15. stroohulzenfabriecken;
16. viltmakerijen;
17. vlas- of hennepbrakerijen, -zwingelarijen en -hekelarijen.

De overige werklokalen behooren tot de tweede categorie.

Art. 2. De in art. 1, sub *A* en *B*, vermelde werklokalen in fabrieken en werkplaatsen, in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, moeten, indien de gemiddelde hoogte 3 M. of meer bedraagt, eene vrije luchtruimte voor elken arbeider van ten minste 6 M³. hebben.

Bedraagt de gemiddelde hoogte 2.10 M. of meer, maar minder dan 3 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan de uitkomst der formule:

$$L = \frac{2.40 h}{h - 180}.$$

Bedraagt de gemiddelde hoogte minder dan 2.10 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan 25 M³.

Art. 3. De in art. 1, sub *A* en *B*, vermelde werklokalen in fabrieken en werkplaatsen, niet in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, moeten, indien de gemiddelde hoogte 3 M. of meer bedraagt, eene vrije luchtruimte voor elken arbeider van ten minste 7 M³. hebben.

Bedraagt de gemiddelde hoogte 2.10 M. of meer, maar minder dan 3 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan de uitkomst der formule:

$$L = \frac{2.80 h}{h - 180}.$$

Bedraagt de gemiddelde hoogte minder dan 2.10 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan 25 M³.

Art. 4. De niet in art. 1, sub *A* en *B*, vermelde werklokalen in fabrieken en werkplaatsen,

in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, moeten, indien de gemiddelde hoogte 3 M. of meer bedraagt, eene vrije luchtruimte voor elken arbeider van ten minste 5 M³. hebben.

Bedraagt de gemiddelde hoogte 2.10 M. of meer, maar minder dan 3 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan de uitkomst der formule:

$$L = \frac{2 h}{h - 180}.$$

Bedraagt de gemiddelde hoogte minder dan 2.10 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan 20 M³.

Art. 5. De niet in art. 1, sub *A* en *B*, vermelde werklokalen in fabrieken en werkplaatsen, niet in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, moeten, indien de gemiddelde hoogte 3 M. of meer bedraagt, eene vrije luchtruimte voor elken arbeider van ten minste 6 M³. hebben.

Bedraagt de gemiddelde hoogte 2.10 M. of meer, maar minder dan 3 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan de uitkomst der formule:

$$L = \frac{2.40 h}{h - 180}.$$

Bedraagt de gemiddelde hoogte minder dan 2.10 M., dan mag de vrije luchtruimte voor elken arbeider niet kleiner zijn dan 20 M³.

Art. 6. Onder gemiddelde hoogte wordt in deze paragraaf verstaan de gemiddelde hoogte tusschen den vloer en de zoldering of — waar geene zoldering bestaat — het dak.

In de formules, die in de artt. 2, 3, 4 en 5 voorkomen, geeft *L* de vrije luchtruimte in kubieke meters en *h* de hoogte in centimeters aan.

Art. 7. Voor de toepassing van de artt. 2, 3, 4 en 5 worden de lokalen, die zoodanig in open verbinding staan met een werklokaal, dat de gemeenschap niet kan worden afgesloten, geacht een geheel uit te maken met dat werklokaal, indien de opening, welke de gemeenschap vormt, eene doorsnede heeft van ten minste zooveel malen 800 cM². als het aantal arbeiders in bedoelde lokalen bedraagt, met dien verstande, dat de doorsnede in geen geval kleiner zij dan 1.80 M².

Art. 8. Het in de artt. 2, 3, 4 en 5 bepaalde is niet van toepassing op open loodsen en luchtige getimmerten.

§ 2. De luchtoverschening.

Art. 9. 1. Door luchtverschening mag in de werklokalen geen hinderlijke tocht ontstaan.

2. Het koolzuurgehalte der lucht in de werklokalen mag niet meer bedragen dan 4 ‰ , tenzij het koolzuurgehalte wordt vermeerderd door verbrandingsproducten, in welk geval het ten hoogste 6 ‰ mag bedragen.

Het in dit artikel sub 2 voorgeschrevene geldt niet voor gist- en spiritusfabrieken, branderijen en brouwerijen.

§ 8. De verlichting.

Art. 10. 1. De werklokalen moeten gedurende den werktijd zooveel mogelijk gelijkmatig zijn verlicht.

2. In werklokalen moet, ter plaatse waar arbeid wordt verricht, het directe zonlicht kunnen worden afgesloten.

3. Op plaatsen, waar het bedrijf wordt uitgeoefend van:

- a. borduren,
- b. diamanten of andere edelgesteenten bewerken,
- c. goud of zilver smeden,
- d. graveeren of houtsnijden,
- e. instrumenten maken,
- f. letterzetten,
- g. machinaal breien,
- h. naaien,
- i. teekenen,
- k. stikken,
- l. uurwerken maken of herstellen,

moet de verlichting overeenkomen met eene lichtsterkte van ten minste 15 Londensche normaalkaarsen op 1 M. afstand en op plaatsen, waar andere bedrijven worden uitgeoefend, die goed licht vereischen, moet de verlichting overeenkomen met eene lichtsterkte van ten minste 10 Londensche normaalkaarsen op 1 M. afstand.

§ 4. Het voorkomen van brand en van ongevallen bij brand.

Art. 11. 1. De schoorsteenen en rookgeleidingen moeten naar den eisch van goed werk van onbrandbaar materiaal zijn vervaardigd; geen houtwerk, zelfs niet bekleed of bemetseld, mag daarin aanwezig zijn.

2. De rookgeleidingen of inrichtingen, waardoor warmte wordt voortgebracht of verspreid, uitgezonderd die tot verwarming door stoom of warm water, moeten op zoodanigen afstand van houtwerk of andere brandbare stoffen zijn geplaatst, dat geen gevaar voor ontbranding bestaat; op een afstand van ten minste 0.3 M. boven deze rookgeleidingen en inrichtingen moet eene bescherming van ijzergaas of van ander onbrandbaar materiaal

worden aangebracht, indien daarboven gedroogd wordt en er gevaar bestaat, dat daarop vallende voorwerpen in brand geraken.

3. De lokalen, waar het bedrijf eene hitte van meer dan 40°C . vereischt, moeten brandvrij gebouwd of op doelmatige wijze met onbrandbare stof bekleed zijn, tenzij de verwarming geschiedt door stoom of warm water.

4. De van brandbaar materiaal vervaardigde vloer onder vuurhaarden, ovens, fornuizen of andere vuurplaatsen moet bekleed zijn met metaalwerk of eenig ander brandvrij en slecht warmtegeleidend materiaal; die vloerbekleding moet aan alle zijden uitsteken en wel aan de zijde, waar open vuur brandt of waar gestookt wordt, tot ten minste 0.3 M. Voor kachels en kleine fornuizen mag de vloerbekleding ook uit ijzer of eenig ander brandvrij materiaal bestaan, mits tusschen de onderzijde van den kachel of het fornuis en de bekleding eene luchtlaag is, waarvan de hoogte ten minste 0.02 M. bedraagt.

5. In de werklokalen moeten de met olie of vet gedrenkte poetslappen of dergelijke, aan zelfontbranding onderhevige, voorwerpen brandvrij worden geborgen.

6. In de werklokalen, waar aether, naphta, benzine of andere vluchtige vloeistoffen, welke dampen met lucht ontplofbare mengsels kunnen vormen, worden gebezigd, mogen deze vloeistoffen niet anders aanwezig zijn dan in metalen vaten en tot geene grootere hoeveelheid dan voor direct gebruik noodig is.

7. In de werklokalen, waar door den aard der te verwerken stoffen gevaar voor ontploffing kan ontstaan, mag nimmer vuur of ander dan voldoende geïsoleerd kunstlicht aanwezig zijn.

8. De lichtvlammen, die op een afstand van 0.75 M. of minder van brandbare zolderingen zijn geplaatst, moeten van warmtekerende schermen zijn voorzien; de brandbare voorwerpen, die op zoodanigen afstand van lichtvlammen zijn geplaatst dat gevaar voor ontbranding bestaat, moeten doelmatig zijn beschut.

Art. 12. 1. In fabrieken en werkplaatsen, niet in werking gebracht vóór 1 Januari 1897 en waar in den regel meer dan 50 personen verblijven, moet de trap of, wanneer er meerdere zijn, elke trap zijn ingesloten door wanden, van steen of van eenig ander onbrandbaar materiaal vervaardigd.

2. De breedte der trap, of wanneer er meerdere zijn, de gezamenlijke breedte der trappen moet bedragen:

a. ten minste 1.20 M., wanneer meer dan 50 doch niet meer dan 100 personen in den regel daarvan gebruik maken om van of naar hunne werklokalen te gaan, met dien verstande dat voor fabrieken en werkplaatsen, in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, eene breedte van 1 M. voldoende is;

b. ten minste 1.50 M., wanneer meer dan 100 personen in den regel daarvan gebruik maken om van of naar hunne werklokalen te gaan, met dien verstande dat voor fabrieken en werkplaatsen, in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, eene breedte van 1.25 M. voldoende is.

De gangen en deuren moeten, waar zij aan eene trap aansluiten, ten minste gelijke breedte hebben als sub a en b voor zoodanige trap is bepaald.

3. De weg, waarlanga een werklokaal bij brand moet worden ontruimd, mag niet versperd zijn zoolang in dat lokaal iemand aanwezig is.

4. In fabrieken en werkplaatsen, waar in den regel meer dan 50 personen verblijven en waarin werklokalen zijn, waarvan de vloer meer dan 3.50 M. boven den begane grond is gelegen en waar de belendingen geene goede gelegenheid tot ontvluchting aanbieden, moet behalve de hoofdtrap eene tweede trap of eene doelmatige noodtrap buiten het lokaal aanwezig zijn.

5. In werklokalen, behalve de zoodanige, waar eene buitendeur aanwezig is en die gelijkstraats of lager dan de begane grond zijn gelegen, moet zich ten minste één raam bevinden, dat niet van traliën of dergelijke vaste belemmeringen is voorzien, tenzij naar de regelen van het burgerlijk recht het aanbrengen van traliën aan alle ramen verplichtend is gesteld. Het raam, of wanneer dit een vast raam is waarvan de roeden niet gemakkelijk zijn te verbreken, de ruiten daarvan, moeten bij brand gelegenheid aanbieden tot redding.

6. Indien de inrichting geene tweede trap bevat en de belendingen geene goede gelegenheid tot ontvluchting aanbieden bij brand, moet in werklokalen, die gelegen zijn boven de gelijkstraatsche verdieping, ten minste één raam, of wanneer dit een vast raam is waarvan de roeden niet gemakkelijk zijn te verbreken, moeten de ruiten daarvan, bij brand gelegenheid aanbieden tot redding.

7. Werklokalen, waar in den regel meer dan 50 personen verblijven, moeten indien aldaar of in de ondergelegen verdieping licht brandbare stoffen worden bewerkt of aanwezig zijn, voorzien zijn van ten minste ééne deur, die naar buiten draaibaar of, indien dit niet mogelijk is, zijwaarts verschuifbaar is; zijn die werklokalen gelijkstraats

gelegden, dan moeten deze ten minste twee uitgangen hebben, zoo mogelijk aan verschillende zijden van het werklokaal, tenzij ten minste één raam geopend kan worden en de ontvluchting daardoor niet wordt belemmerd. Het omtrent het aanwezig zijn van eene deur voorgeschrevene geldt voor werklokalen, in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, slechts in zoover als het voldoen daaraan mogelijk is.

8. De buitendeur van fabrieken en werkplaatsen, waar in den regel meer dan 50 personen verblijven moet naar buiten draaibaar of, indien dit niet mogelijk is, zijwaarts verschuifbaar zijn:

a. wanneer in de fabrieken en werkplaatsen licht brandbare stoffen worden bewerkt of aanwezig zijn;

b. wanneer de fabrieken en werkplaatsen niet in werking zijn gebracht vóór 1 Januari 1897.

9. In fabrieken en werkplaatsen, niet in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, waar in den regel meer dan 50 personen verblijven moeten, indien aldaar of in de ondergelegen verdieping licht brandbare stoffen worden bewerkt of aanwezig zijn, de liftkokers, die voor de werklokalen zijn bestemd, daar buiten geplaatst, of waar dit niet mogelijk is, van brandvrij materiaal vervaardigd en met brandvrije deuren gesloten zijn.

10. In of nabij de werklokalen, waar licht brandbare of ontplofbare stoffen worden bewerkt, aanwezig zijn of ontstaan, moeten brandblusmiddelen beschikbaar zijn.

§ 5. *Kleedkamers en schaftlokalen.*

Art. 13. 1. Wanneer mannen en vrouwen in dezelfde lokalen of in hetzelfde lokaal arbeid verrichten en voor den aanvang van den arbeid zich verkleeden, moeten uitsluitend voor vrouwen bestemde kleedkamers beschikbaar zijn. Deze bepaling is niet van toepassing, wanneer uitsluitend bovenkleeren worden afgelegd. Wanneer in fabrieken en werkplaatsen, in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, geene voldoende localiteit voor kleedkamers aanwezig is, moet eene naar seksen gescheiden gelegenheid, waar de kleeren kunnen worden opgeborgen, aanwezig zijn.

2. De kleeren, afgelegd door personen, die de in art. 1 A sub 1 tot en met 7 genoemde werklokalen binnegaan, moeten opgeborgen kunnen worden buiten die werklokalen in eene binnenshuis gelegen, naar seksen gescheiden, gelegenheid.

Art. 14. In de in art. 1 A genoemde werklokalen mag niet worden geschaft en de daarin arbeidende personen moeten, wanneer zij in de

fabriek of werkplaats schaften, daartoe gelegenheid hebben in een doelmatig, behoorlijk verlicht, zindelijk gehouden, naar seksen gescheiden en 's winters voldoende verwarmd lokaal, dat niet in directe verbinding mag staan met de bovenbedoelde werklokalen.

§ 6. *De privaten.*

Art. 15. 1. Voor de arbeiders moeten naar seksen gescheiden en met het oog op de zedelijkheid geen aanstoot gevende privaten — ten minste één voor elke 30 of minder vrouwen en ten minste één voor elke 50 of minder mannen — en voor de mannen een voldoende aantal urinoirs beschikbaar zijn.

2. Voor personen, die geregeld in zeer warme lokalen arbeid verrichten, moeten de privaten en urinoirs tochtvrij en binnendoor te bereiken zijn.

3. De privaten en urinoirs in fabrieken en werkplaatsen, in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, moeten — tenzij deze waterclosets zijn, die geen stank verspreiden — buiten de werklokalen zijn geplaatst of daarvan zijn gescheiden door zoodanig geventileerde portalen dat geen hinderlijke stank in de werklokaleu waarneembaar is. Indien noch het een noch het ander kan geschieden, dan moeten de privaten en urinoirs geventileerd en de afvoerpijpen van doelmatige luchtkeeringen zijn voorzien.

4. De privaten en urinoirs in fabrieken en werkplaatsen, niet in werking gebracht vóór 1 Januari 1897, moeten — tenzij deze waterclosets zijn, die geen stank verspreiden — buiten de werklokalen zijn geplaatst of daarvan zijn gescheiden door zoodanig geventileerde portalen dat geen hinderlijke stank in de werklokalen waarneembaar is. (1)

Verplichtingen, waaraan hoofden of bestuurders van fabrieken en werkplaatsen ingevolge art. 7 der Veiligheidswet moeten voldoen.

§ 7. *Bevorderen van zindelijkheid.*

Art. 16. 1. In fabrieken en werkplaatsen, niet vóór 1 Januari 1897 in werking gebracht, moeten de vloeren in de werklokalen, die genoemd zijn in art. 1 sub A en B of waarin aan bederf onderhevige stoffen worden verwerkt, doel-

(1) N°. 4 is als verbetering van het *Staatsblad* hier ingelascht.

matig zijn vervaardigd en zoodanig zijn ingericht, dat zij behoorlijk rein gehouden en zoo noodig ontsmet kunnen worden.

2. Waar de aard van het bedrijf zich daartegen niet verzet, moeten de vloeren der werklokalen worden geschrobd of gedweild telkens na den tijd, die bepaald is in het overeenkomstig art. 8. der Veiligheidswet nitgevaardigde reglement.

3. De vloeren der werklokalen, waar voor 'den arbeid veel water wordt gebruikt, moeten zoodanig zijn ingericht, dat het water goed kan afloopen.

4. De werklokalen met hunne aanhoorigheden — de privaten en urinoirs daaronder begrepen — moeten zooveel mogelijk zindelijk en stofvrij worden gehouden.

5. Het bij de bewerking ontstane afval, inzonderheid indien dit aan bederf onderhevig is, moet spoedig verwijderd worden.

6. De wanden en de zolderingen der werklokalen moeten ten minste eenmaal in de 15 maanden naar den aard en behoorlijk worden gewit, afgewasschen of op andere wijze gereinigd.

7. In fabrieken en werkplaatsen, waar werklokalen zijn, die behooren tot de in art. 1 A genoemde of waar de arbeiders aan groote warmte, stof of vnil zijn blootgesteld, moeten doelmatige, binnenshuis gelegen, naar seksen gescheiden waschgelegenheden aanwezig zijn.

§ 8. *Bevorderen van eene dragelijke temperatuur.*

Art. 17. 1. Het werklokaal, waarin een bedrijf wordt uitgeoefend, dat van de personen weinig lichaamsbeweging vordert, moet gedurende het koude jaargetijde behoorlijk zijn verwarmd, voor zoover de aard van het bedrijf zich niet daartegen verzet.

2. Het pannen dak, dat een werklokaal begrenst, behalve wanneer dat lokaal een open loods of luchtig getimmerte is of wanneer het eene gemiddelde hoogte van meer dan 4 M. boven den vloer heeft, moet behoorlijk beschoten zijn, tenzij de aard van het bedrijf zich daartegen verzet.

3. De te warme lucht moet doelmatig worden afgevoerd, voor zoover de aard van het bedrijf zulks toelaat.

§ 9. *Verwijderen van schadelijke dampen, gassen en stof.*

Art. 18. 1. Voor de gezondheid schadelijke gassen, dampen of stof, moeten zooveel mogelijk uit de werklokalen worden afgevoerd. Waar een

krachtwerktuig beschikbaar is, behoort die afvoer zoo noodig machinaal te geschieden.

2. In de werklokalen, waaruit de sub 1 bedoelde afvoer niet voldoende kan geschieden, moeten voor de arbeiders doelmatige respirators, indien daardoor de nadeelige gevolgen kunnen voorkomen worden, ter beschikking worden gesteld.

§ 10. *Voorkomen van ongevallen door werktuigen, werktuigdeelen, drijfwerken, gereedschappen of elektrische geleidingen, door vallen, door vallende voorwerpen, kokende of bijtende vloeistoffen, gloeiende of gesmolten metalen of door ontplofbare stoffen.*

Art. 19. 1. De minder dan 1.80 M. van den werkvloer verwijderd en bewegende en gevaar veroorzakende deelen van:

a. krachtwerktuigen als vliegwheels, krukken, uitstekende zuigerstangen en waterraderen;

b. werktuigen als door een krachtwerktuig gedreven vliegwheels van drukpersen en van andere werktuigen en als raderen bij voorbeeld van boorbanken, van lieren, van hijschkransen;

c. werktuigen en drijfwerken als laagliggende krukken, assen, riemschijven, spieën, stelschroeven en andere gevaarlijke deelen, moeten doelmatig zijn beschermd.

2. De doorgangen tusschen de werktuigen moeten voldoende breed zijn en vrij worden gehouden van alles wat voor het verkeer gevaar kan veroorzaken.

3. Zware drijfriemen, kettingen en touwen, wanneer het afvallen daarvan bij hoog drijfwerk gevaar kan veroorzaken, moeten doelmatig zijn ondervangen.

4. De arbeiders bij weefgetouwen, waarvan de spoelen meer dan 80 slagen per minuut maken, moeten doelmatig tegen het gevaar van het uitvliegen der spoel zijn beschermd.

5. De arbeiders bij werktuigen, waarvan de snijdende, snelloopende of plettende deelen gevaar kunnen veroorzaken, bij voorbeeld bij cirkel- en lintzagen, frees-, steek-, schaaf- en snijmachines bij het bewerken van hout in gebruik, stroosnijmachines, lompensnijders, papiersnijwerktuigen, hakmeswerktuigen, metaalscharen, stempelwerktuigen, duivels (wolven) der spienerijen, kalanders en walsen, moeten, voor zoover de praktijk middelen aan de hand geeft om gevaar te voorkomen, zijn beveiligd.

6. Waar door het afvliegen van splinters, schilfers of vonken gevaar bestaat voor oogver-

wondingen, moeten doelmatige veiligheidsbrillen worden verschaft.

7. Gereedschappen, die gevaar kunnen veroorzaken, moeten in goeden staat van onderhoud verkeeren.

8. Slijpsteen en andere werktuigen, die door een krachtwerktuig in beweging worden gebracht en die gevaar voor uiteenvliegen opleveren, moeten steeds in goeden staat van onderhoud verkeeren en doelmatig zijn beschermd, terwijl hunne omtreksnelheid de voor een veilig gebruik toe te laten maat niet mag overschrijden.

9. De werktuigen, die door een krachtwerktuig in beweging kunnen worden gebracht, moeten onafhankelijk daarvan kunnen worden stilgezet, terwijl, indien dit door een riemuitzetter geschiedt, deze behoorlijk vastgezet moet kunnen worden.

10. Zware afgeworpen drijfriemen moeten zoo mogelijk zoodanig worden opgehangen, dat de riem niet op de in beweging zijnde as rust.

11. Indien het drijfwerk van verschillende bedrijven door één krachtwerktuig wordt gedreven, moet in elk dier bedrijven het drijfwerk afzonderlijk en doelmatig kunnen worden stilgezet of afgekoppeld of, wanneer dit niet mogelijk is, uit elk der bedrijven den machinist een sein kunnen worden gegeven om het krachtwerktuig onmiddellijk te stoppen.

12. Van uit elk werklokaal, waarvan het drijfwerk niet in dat lokaal kan worden stilgezet en waarin het krachtwerktuig niet is geplaatst, moet den machinist een sein kunnen worden gegeven om het krachtwerktuig onmiddellijk te stoppen.

13. Vóór het in gang zetten van een krachtwerktuig moet steeds een sein worden gegeven, dat duidelijk waarneembaar is overal, waar door dat krachtwerktuig drijfwerk of werktuigen worden gedreven.

14. Het smeren van drijfwerk en het opleggen der riemen — waar zulks gevaar kan opleveren — moet bij stilstand geschieden, tenzij de aard van het bedrijf dit niet toelaat, in welk geval het smeren zoodanig moet kunnen geschieden, dat het — bij inachtneming der gewone voorzichtigheid — weinig of geen gevaar oplevert.

15. Krachtwerktuigen, waarvan de kruk over het doode punt moet worden gebracht om ze in gang te kunnen zetten, moeten zoodanig zijn ingericht, dat het verzetten van het vliegwiel zonder gevaar kan geschieden.

16. De gemeenschappelijke stoomleiding en de gemeenschappelijke spui- en voedingsleidingen van

meerdere stoomketels moeten, wanneer een of meer dier ketels worden schoongemaakt of hersteld, terwijl de overige in gebruik zijn, geheel worden afgekoppeld, tenzij twee goed werkende afsluiters tusschen de stoomleiding en elk der in rust zijnde ketels den stoom veilig afsluiten of wel in de stoomleiding tusschen den afsluiter en elk der buiten gebruik zijnde ketels een stopflens geplaatst is.

17. In fabrieken en werkplaatsen, waar drijfwerk of werktuigen door een krachtwerktuig in beweging worden gebracht of waar kokende of bijtende vloeistoffen, gloeiende of gesmolten metalen of ontplofbare stoffen worden verwerkt, moeten doelmatige middelen voor eerste hulp bij ongevallen aanwezig zijn.

18. De werktuigen en toestellen, die electrisch arbeidsvermogen voortbrengen of voor het gebruik geschikt maken, moeten doelmatig zijn opgesteld en zoodanig onderhouden worden, dat gevaarlijke vonken, vuur- of lichtverschijnselen zooveel mogelijk worden vermeden.

19. De hulpmiddelen, waardoor het electrisch arbeidsvermogen naar de verbruikstoestellen wordt overgebracht en over deze laatste wordt verdeeld, moeten doelmatig zijn samengesteld, ingericht en opgesteld.

20. Het gebruik van blanke geleidraden voor electrische stroomen, waar zulks gevaar zou kunnen opleveren, is verboden.

21. De isolatie der blanke en omkleede geleidraden, de afstand van deze tot wanden zoowel buiten als binnen gebouwen, de hoogte boven den grond en de onderlinge afstand dier draden moeten voldoende zijn; de doorsnede der geleidraden moet in verband met de sterkte der stroomen voldoende zijn om gevaren te voorkomen; de bovengrondsche geleidraden, voor zoover deze buiten gebouwen zijn aangebracht, moeten van een voldoende aantal bliksemafleiders zijn voorzien.

22. De werktuigen en toestellen, waarin het electrisch arbeidsvermogen wordt verbruikt, moeten doelmatig zijn aangebracht, bevestigd of opgesteld.

23. De deelen bij werktuigen, geleidingen of andere inrichtingen, waar bij het gebruik van electrische wisselstroomen spanningen van 250 Volt of meer, en bij het gebruik van gelijk gericht stroomen spanningen van 500 Volt of meer bestaan, moeten, voor zoover het gebruik zulks veroorlooft, optoegankelijk zijn gemaakt.

24. De isolatie-weerstand van het geheele geleidingsnet en van elk zijner hoofddeelen moet voldoende zijn.

25. In de electrische geleidingen moet een voldoende aantal doelmatige veiligheidsverbindingen zijn geplaatst en behoorlijk worden onderhouden.

26. De electrische inrichtingen moeten periodiek worden onderzocht en de uitkomsten dezer onderzoekingen moeten nauwkeurig worden aangeteekend.

27. De steigers met toebehooren moeten voldoen aan den eisch van goed en veilig werk.

28. De bordessen en gaanderijen, vloer- en wandopeningen benevens de plaats, waar eene lift neerkomt, moeten, indien zulks ter voorkoming van gevaar wenschelijk is, doelmatig zijn beschut.

29. De werkvloeren moeten in goeden staat van onderhoud verkeeren.

30. De trappen moeten ten minste aan eene zijde van eene stevige leuning of een stevig traptouw en de in art. 12 sub 2 bedoelde trappen aan beide zijden van eene stevige leuning of een stevig traptouw zijn voorzien.

31. De ladders, die verplaatsbaar zijn, moeten van beveiligingsmiddelen tegen uitglijden zijn voorzien.

32. De personenliften moeten in goeden staat van onderhoud verkeeren en van doelmatige veiligheidsmiddelen zijn voorzien, inzonderheid van de zoodanige, die beletten dat de liftbak kan nederstorten of dat de daarin vervoerd wordende personen door nedervallende voorwerpen kunnen worden gekwetst.

33. Met eene personenlift mag geen grooter aantal personen en met eene goederenlift niet meer gewicht aan goederen vervoerd worden dan een veilig gebruik toelaat. Het maximum aantal personen of het maximum gewicht aan goederen, dat vervoerd mag worden, moet bij de lift, zoo mogelijk op den liftbak, duidelijk vermeld staan.

34. Bij elken toegang tot eene goederenlift, waarmede ook personeu zouden kunnen worden vervoerd, moet duidelijk vermeld staan, dat personen niet van die lift gebruik mogen maken.

35. Op hijschkransen en andere hefwerktuigen moet het maximum hefvermogen duidelijk vermeld staan; de bewegende deelen van die werktuigen als kettingen, palraden en remmen moeten steeds in goeden staat van onderhoud verkeeren.

36. De vaste kuipen of bakken, waarin zich kokende, heete of bijtende, vloeistoffen, gloeiende of gesmolten metalen bevinden, de onbedekte grondkuipen, reservoirs en putten, voor zoover die gevaar kunnen opleveren, moeten zoo mogelijk door op 0.90 M. hoogte aangebrachte gordingen of door andere doelmatige middelen zijn omschut.

37. In de werklokalen, waar ontplofbare stoffen

worden bereid of bewerkt, moet ten minste ééne deur zijn, die naar buiten openstaat; de ramen mogen slechts verstrooid zonlicht doorlaten; gereedschappen van ijzer of staal mogen niet worden gebruikt, tenzij en voor zoover zulks voor de nit-oefening van het bedrijf onvermijdelijk is; er mag niet meer ontplofbare stof aanwezig zijn, dan voor de bewerking of voor direct gebruik noodig is en de lokalen moeten overigens voldoen aan de eischen, die daarvoor te stellen zijn.

38. De ketels, bussen of andere toestellen, die sterk samengeperste of vloeibaar gemaakte gassen inhouden en die gevaar bij ontploffing kunnen opleveren, moeten, wanneer zij zich bevinden in een werklokaal, ten minste eene vijfvoudige zekerheid aanbieden tegen ontploffing, en zij moeten zoo noodig aan een onderzoek of eene beproeving kunnen worden onderworpen; bij die toestellen moeten de ter verzekering van een veilig gebruik dienende middelen zijn aangebracht, welke steeds in goeden staat van onderhoud moeten verkeerren, terwijl die toestellen nooit geheel gevuld mogen zijn met vloeibaar gemaakte gassen, noch mogen worden blootgesteld aan groote zonnewarmte of vuurhitte.

§ 11. *Het verblijven in ruimten, waar het onvermijdelijk is, dat hooge of lage temperaturen, schadelijke dampen, gassen of stof voorkomen.*

Art. 20. In ovens, eesten, droogstoven en drooginrichtingen, waarin eene temperatuur van meer dan 40° C. pleegt te heerschen of in werklokalen, als bedoeld in art. 1 A en in art. 1 B sub 4, 5 en 12, waaruit de schadelijke dampen of het stof niet voldoende afgevoerd zijn of kunnen worden, mogen personen niet langer verblijven dan door den inspecteur is voorgeschreven in het ingevolge art. 8. der Veiligheidswet uitgevaardigde reglement.

§ 12. *Het verstrekken van goed drinkbaar water.*

Art. 21. Door den inspecteur kunnen voorschriften worden gegeven tot het verstrekken van goed drinkbaar water in de gevallen, dat niet in of nabij de fabrieken en werkplaatsen aan hen, die daarin verblijven, op hunne aanvraag goed drinkbaar water, gekookte of andere geschikte niet geestrijke drank in voldoende hoeveelheid wordt verstrekt.

Stotbepalingen.

Art. 22. De inspecteur kan ten aanzien van het in de §§ 7 tot en met 12 bepaalde en eveneens, wanneer naar zijn oordeel het in de paragrafen voorgeschrevene niet of niet voldoende wordt nageleefd, aan hoofden of bestuurders van fabrieken en werkplaatsen nadere voorschriften geven.

Art. 23. Dit besluit treedt in werking een jaar na den dag zijner afkondiging.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Pallanza, den 7den December 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEYDEN.

(Uitgeg. 31 Dec. 1896.)

7 December 1896. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de Veiligheidswet in werking treedt. S. 216.

Bepaald op 1 Januari 1897.

10 December 1896. BESLUIT, houdende bepaling van den dag, waarop de wet van 21 Maart 1896 (*Staatsblad* n°. 50), tot instelling van eenen Militairen Pensioenraad, in werking treedt. S. 217.

Bepaald op 1 Januari 1897.

10 December 1896. BESLUIT, houdende beschikking op het beroep ingesteld door W. J. VAN SANDICK te 's Gravenhage, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuidholland over zijn bezwaarschrift ter zake de verkiezing op 1 April 1896 in het 1ste kiesdistrict van *Delfland*. S. 218.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep ingesteld door W. J. VAN SANDICK te 's Gravenhage, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 11 Augustus 1896, n°. 56, houdende beschikking op zijn bij dat College ingediend bezwaar tegen de bealissing der Vereenigde Vergadering van *Delfland*, van 23 April 1896, naar aanleiding van beweerde onwettigheid van het stembureau dat bij de verkiezing op 1 April 1896 in het 1ste kiesdistrict van *Delfland* te *Delft* heeft gefungeerd; Den Raad van State, afdeling voor de ge-

schillen van bestuur, gehoord (advies van 18 November 1896, n°. 128);

Op de voorzigt van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 7den December 1896, n°. 106, afdeling Waterstaat;

Overwegende, dat bij de op 1 April 1896 plaats gehad hebbende verkiezing van een hoofd- ingeland en een hoofd- ingelandplaatsvervanger in het 1ste kiesdistrict van het hoogheemraadschap *Delfland*, in het stembureau heeft zitting gehad J. VAN STOLK;

dat W. J. VAN SANDICK tegen die verkiezing voorziening heeft gevraagd bij de Vereenigde Vergadering van *Delfland* op grond dat J. VAN STOLK was noch ingeland, noch bestuurder in het waterschap;

dat de Vereenigde Vergadering desuiettemin tot toelating der gekozenen besloten heeft, tegen welk besluit W. J. VAN SANDICK in beroep is gekomen bij Gedeputeerde Staten van *Zuidholland*, welk College bij besluit van 11 Augustus 1896 het ingesteld beroep ongegrond heeft verklaard, op deze overweging dat J. VAN STOLK tot lid van het stembureau was benoemd als directeur der naamlooze vennootschap „*de Nederlandsche Cementsteenfabriek te Vrijenban*”, die zelve tot de ingelanden van *Delfland* behoort en door haar directeur zoo in als buiten rechten vertegenwoordigd wordt;

dat W. J. VAN SANDICK van deze beslissing van Gedeputeerde Staten bij Ons in beroep gekomen, eene nadere beslissing heeft verzocht;

Overwegende, dat voor de bovenvermelde verkiezing bij besluit van 20 Februari 1896 door dijkgraaf en hoogheemradeu onder anderen tot lid van het stembureau was benoemd J. VAN STOLK te 's Gravenhage, directeur der naamlooze vennootschap „*de Nederlandsche Cementsteenfabriek te Vrijenban*”, als vertegenwoordigende die vennootschap in en buiten rechten;

dat art. 34, 2de lid van het Reglement voor het hoogheemraadschap van *Delfland* tot leden van het stembureau benoembaar stelt alle *ingelanden*, dat zijn grondbezitters van *Delfland* en tot dezen, blijkens het gaarderboek, behoort de evengenoemde vennootschap, welke niet anders dan in de persoon van haren directeur kon — maar dan ook als zoodanig recht had — in het stembureau zitting te nemen;

dat alzoo in dit noch in enig ander opzicht van onregelmatigheid, die bij de verkiezing zou hebben plaats gehad, is gebleken;

Gezien het Reglement voor het hoogheemraadschap van *Delfland*;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Met bevestiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* van 11 Augustus 1896 en van de beslissing der Vereenigde Vergadering van het hoogheemraadschap van *Delfland* van 23 April 1896, het daartegen door appellant ingebracht bezwaar te verklaren ongegrond.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en tegelijk met het rapport van voornoemden Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

's Gravenhage, den 10den December 1896.

(get.)

E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

VAN DER SLEYDEN.

(Uitgeg. 20 Dec. 1896.)

10 December 1896. RESOLUTIE, houdende instructie tot uitvoering der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting.

I. Beschrijving. Aangifte.

§ 1. Ter verzameling van de noodige gegevens voor de regeling der aanslagen naar den toestand op 15 Januari wordt telken jare eene *algemeene* beschrijving verricht.

Voor zooveel de eerste drie grondslagen betreft, behoort de beschrijving zich mitsdien uit te strekken tot alle perceelen, niet geheel onder art. 4, § 1, vallende, tenzij het geen twijfel lijdt, dat de belastbare huurwaarde blijft beneden de grens van art. 12.

Bovendien tot de zeker weinig voorkomende perceelen, voor welker gebruik alleen naar den grondslag mobilaair (nl. ter zake van rijtuigen of pleziervaartuigen) belasting is te heffen.

§ 2. Er zijn tweeërlei beschrijvingsbiljetten: modellen A en B.

Model A dient tot aangifte door den belastingplichtige op den voet van het VIIIste hoofdstuk der wet.

Model B is bestemd om door den beschrijver te worden ingevuld telkens wanneer geen beschrijvingsbiljet wordt *uitgeroekt*.

Immers volgens de wet is uitreiking van be-

schrijvingsbiljetten in 't algemeen niet verplichtend, doch alleen voorgeschreven ten aanzien van hen, die naar den grondslag dienstboden of paarden belastingplichtig worden geacht.

§ 3. De voor de invulling van het biljet model B vereischte gegevens tracht de beschrijver te verkrijgen in de eerste plaats door ze zich mondeling te doen opgeven. Daarbij worde echter niet uit het oog verloren, dat het — ook wat de gevolgen voor den belastingplichtige betreft — geene *aangifte* geldt, maar eene *opneming* door den beschrijver. Mitsdien behoeven mondelinge opgaven niet onvoorwaardelijk te worden gevolgd, maar moet integendeel de beschrijver te rade gaan met hetgeen hem langs anderen weg mocht zijn bekend geworden en met hetgeen hij zelf waarneemt.

§ 4. Uitreiking van een beschrijvingsbiljet, waar geen belastingplicht naar den 4den of 5den grondslag bestaat, kan achterwege blijven, indien zij niet noodig is om betrouwbare inlichtingen te verkrijgen.

Zoo is uitreiking van een biljet in den regel overbodig, indien de belasting naar den grondslag haardsteden niet wordt geheven, mits de huurprijs bekend is (zooals o. a. dikwijls het geval zal zijn ten opzichte van blokken van gelijksoortige woningen) of er geen huurprijs is of wel de pacht van land daarin is begrepen.

Doch ook in vele gevallen, waarin de belasting naar den grondslag haardsteden wel wordt geheven, behoeft geen beschrijvingsbiljet te worden uitgereikt, voor zooveel dit niet voor den grondslag huurwaarde noodig is. Namelijk omdat men zich kan vergewissen hoeveel vertrekken in den zin der wet verward worden en niet is aan te nemen, dat dit aantal in den loop van het jaar grooter zal worden.

In al deze gevallen kan er niettemin aanleiding zijn om een beschrijvingsbiljet uit te reiken, doordien de opgaaf van het aantal kinderen, dat tot vermindering der belasting strekt, niet wordt vertrouwd.

Door de uitreiking van een beschrijvingsbiljet wordt de belanghebbende verplicht tot aangifte, voor welker juistheid hij aansprakelijk is en waardoor hij wordt onderworpen aan de bepaling van art. 46.

§ 5. De beschrijving geschiedt vanwege den ontvanger. Deze doet telken jare aan den directeur eene voordracht van geschikte personen, die als zijne gemachtigden het werk zullen verrichten.

In de eerste plaats komen hiervoor in aanmerking deurwaarders der directe belastingen en boekhouders of klerken van den ontvanger.

Ook kommizien kunnen zonder speciale vergunning van het Hoofdbestuur als gemachtigde optreden, indien dit zonder nadeel voor den dienst kan geschieden; zij genieten alsdan dezelfde belooning als de deurwaarders.

In plaats van een gemachtigde kan de ontvanger zich zelven voordragen.

De voordracht wordt door den ontvanger uiterlijk 1 December aan den inspecteur ingezonden en door dezen met zijn advies uiterlijk 15 December aan den directeur overgelegd.

§ 6. Met de beschrijving wordt zoo spoedig mogelijk aangevangen, evenals met het terughalen van uitgereikte biljetten. Intusschen mag geen terughaling plaats vinden vóór 16 Januari of vóór den 5den dag na dien der uitreiking.

Geschiedt de uitreiking na 15 Januari, dan kan de belanghebbende het biljet terstond invullen en teruggeven.

§ 7. De beschrijvingsbiljetten model B worden dadelijk bij de opneming ingevuld en gefarfeerd. Hiervoor mag gebruik worden gemaakt van potlooden, waarmede onuitwischaar schrift wordt verkregen. Dit geldt ook voor de ontvangbewijzen, bij de inlevering van biljetten model A op verzoek af te geven.

§ 8. De beschrijver geeft de verlangde inlichtingen en is desgevraagd bij de invulling van uitgereikte biljetten behulpzaam.

Het blijft den gemachtigden ten stelligste verboden daarvoor belooning, in welken vorm ook, aan te nemen.

§ 9. Wanneer te vergeefs is getracht een uitgereikt beschrijvingsbiljet terug te halen, doet de ontvanger den belastingplichtige eene waarschuwing toekomen om het biljet binnen een aangewezen termijn te zijnen kantore in te leveren.

Bij het bepalen van dien termijn is in acht te nemen, dat hij niet kan eindigen vóór den 20sten dag na dien der uitreiking van het biljet (art. 42, 1ste lid).

§ 10. Met het houden eener beschrijvingslijst wordt op den bestaanden voet voortgegaan. Het formulier der dagelijksche afsluiting is:

„Gesloten, voor zooveel betreft de uitreiking of invulling der biljetten, den 189 .

De ontvanger (of) De gemachtigde.”

§ 11. Tot uitvoering van het slot van art. 47 zenden de ontvangers bij den aanvang van elk

jaar een genoegzaam aantal beschrijvingsbiljetten (model A) naar de secretariën der onder hun taan toor ressorteerende gemeenten.

II. Voorbereiding van den aanslag.

§ 12. De inspecteur doet uiterlijk 15 December de noodige voorstellen aan den directeur om voor de verschillende gemeenten of, zoo noodig, voor verschillende onderdeelen van gemeenten ambtenaren aan te wijzen voor de opnemingen volgens art. 50, § 1.

Hij zoekt de colleges van zettters tijdig één of meer hunner leden of andere personen aan te wijzen voor de schatting der huurwaarden (art. 50, § 1) en treedt met die colleges in overleg voor de aanwijzing volgens art. 50, § 2.

Voor zooveel noodig wordt de aandacht er op gevestigd, dat laatstgemelde wetsbepaling inspecteur en zettters geheel vrij laat in de keuze van personen.

§ 13. De aanwijzingen, waartoe de inspecteur medewerkt, geschieden schriftelijk (Personeele belasting n°. 1). Zij worden door hem bij uittreksel (of afschrift) aan de aangewezen personen medegedeeld en blijven onder zijne berusting.

Ook voor aanwijzingen, die de zettters alleen buiten hun college doen, is het wenschelijk, dat zij schriftelijk geschieden, opdat de betrokken persoon desverreicht zijne bevoegdheid kunne aantoonen.

§ 14. Zoodra de beschrijving in eene gemeente of in een afzonderlijk te behandelen deel eener gemeente is afgelopen, maakt de ontvanger lijsten op voor de noodige schattingen van huurwaarden en mobilair (Personeele belasting n°. 2 en 3), welke lijsten aan den inspecteur worden ingezonden.

§ 15. Het ligt geenszins in de bedoeling, dat telken jare eene algemeene schatting van de huurwaarde der in art. 10 bedoelde perceelen zou geschieden. Alleen bij rijzing of daling van het peil der huurprijzen in eene gemeente of ook in bepaalde straten, buurten of andere gedeelten eener gemeente zal daar ter plaatse eene algemeene herschatting onvermijdelijk zijn.

Overigens draagt de ontvanger voor deze perceelen de huurwaarde voor, waarnaar de aanslag laatstelijk is geregeld, tenzij eene bijzondere reden nieuwe opneming noodig mocht maken.

De meest voorkomende redeneu zijn:

dat een perceel door bijbouw, gedeeltelijke vernieuwing enz. verandering heeft ondergaan, waar-

door een niet geheel onbelangrijke invloed op de huurwaarde is uitgeoefend;

dat een gedeelte van een perceel voor 't eerst of niet langer tot onbelastbare doeleinden wordt gebezigd;

dat splitsing van een perceel volgens art. 33 voor het eerst of op andere wijze dan voorheen moet plaats hebben of zoodanige splitsing komt te vervallen.

Gewoonlijk zal derhalve het aantal opnemingen voor den eersten grondslag niet groot kunnen zijn.

Hetzelfde is van toepassing ten aanzien van den grondslag mobilair.

Immers als regel moet gelden, dat de opneming voor een perceel alleen wordt herhaald:

wanneer het een anderen gebruiker heeft gekregen;

wanneer, om welke reden ook, wordt vermoed dat de waarde van het mobilair, dat voor de belasting in aanmerking komt, eene niet onbeduidende vermeerdering of vermindering heeft ondergaan, of

wanneer splitsing volgens art. 33 moet worden ingevoerd, opgeheven of gewijzigd.

§ 16. Bij de opmaking der lijst Personeele belasting n°. 2, wordt het volgende in acht genomen.

Onder huurprijs wordt verstaan de huurprijs, bedoeld in art. 9, § 2, dus na verhooging of vermindering met hetgeen krachtens bijzonder beding ten laste van den huurder of ten laste van den verhuurder is. Zoodanige verhooging of vermindering wordt in de kolom van aanmerkingen in het kort aangeduid, b. v.: „waterleiding f...”.

De reden, waarom de opgegeven huurprijs niet als de huurwaarde is aan te merken, wordt eveneens beknopt ingevuld (kol. 5). Acht de ontvanger schatting noodig, omdat hij van meening is, dat de huurprijs niet onder normale omstandigheden is bedongen, dan teekent hij aan: „abnormaal”. In andere gevallen, waarin schatting of nieuwe schatting moet geschieden, vult hij in b. v.: „werkplaats”, wanneer art. 9, § 4b, van toepassing is, of: „moestuin” in het geval van art. 9, § 4d. Perceelen, die met landerijen te zamen voor één prijs zijn gehuurd, kunnen worden aangeduid met: „hoeve”.

Perceelen, waarvan een gedeelte als een afzonderlijk perceel moet worden behandeld (art. 33), worden, indien beide gedeelten zijn op te nemen, tweemaal vermeld. De huurprijs behoeft natuurlijk slechts eenmaal te worden ingevuld, waarbij

de afzonderlijk op te nemen gedeelten door eene accollade kunnen worden vereenigd.

De afzonderlijke perceelen worden in kol. 2 aangeduid met *M* (gemeubeld verhuurd gedeelte), *L* (gedeelte, uitsluitend dienende voor de nit-oefening van het logementhoudersbedrijf), *W* (gedeelte, uitsluitend tot winkel of lokaal tot uitstalling dienende) of *H* (gedeelte, bewoond door een huisbewaarder). Deze aanwijzing vervangt ingeval van hun de invulling van kolom 5.

Tenzij de inspecteur zelf aan de opneming mocht deel nemen, stelt hij de lijst in handen van den daarvoor aangewezen ambtenaar.

Na de opneming wordt de daartoe betrekkelijke kolom ingevuld. De huurwaarde van perceelen of gedeelten, vallende onder art. 11, § 2, wordt dadelijk voor 1/2 of 1/3 ingeschreven.

Vervolgens wordt de lijst door den ambtenaar en den vertegenwoordiger van het zettterscollege ondertekend en door eerstgenoemde aan den ontvanger gezonden.

§ 17. Voor de lijst Personeele belasting n°. 3 geldt eveneens wat hiervoren is bepaald nopens dubbele inschrijving van perceelen, vallende onder art. 33, en nopens de aanwijzing met *M*, *L*, *W* of *H*.

De inspecteur stelt deze lijst in handen van twee deskundigen. Dezen vullen het resultaat van hun werk in de daarvoor aangewezen kolom in — de waarde der stoffeering van perceelen en gedeelten van perceelen, bedoeld in art. 11, § 2, dadelijk voor de helft — en leveren de lijst ondertekend bij den ontvanger in.

§ 18. Terstond na de inzending der lijsten Personeele belasting n°. 2 en 3, wordt het register van aanslagen (Personeele belasting n°. 4) door den ontvanger aangelegd en voor zooveel mogelijk gereed gemaakt.

Voor gedeelten van gemeenten, welke volgens art. 5 in verschillende klassen zijn gerangschikt, worden afzonderlijke registers aangelegd.

Het aantal haardsteden, dienstboden en paarden wordt, met inachtneming van de onderscheidingen der wet, ingevuld volgens den inhoud der beschrijvingsbiljetten. Tegelijkertijd echter vermeldt de ontvanger mogelijke bedenkingen in de voor zijne aantekeningen bestemde kolom van het register.

Eveneens wordt gehandeld ten opzichte van het aantal kinderen, kleinkinderen en pupillen, die volgens art. 6 voor vermindering der belasting in aanmerking komen.

Ambtswoningen, waarvoor de belastbare huurwaarde volgens art. 11, § 1, wordt ingevuld, worden in de kolom van aanmerkingen als zoodanig aangeduid, met vermelding van de laatstelijk bepaalde huurwaarde volgens art. 10 en van de in art. 11, § 1, bedoelde inkomsten.

De kolom, betreffende het aantal maanden, waarover de aanslag loopt, behoeft in de primitieve registers niet te worden ingevuld, mits nit den titel blijke, dat het register enkel voljaarsaanslagen bevat.

§ 19. Nadat de lijsten Personeele belasting n°. 2 en 3 weder bij den ontvanger zijn ingekomen, neemt hij de uitkomsten der schattingen in het register over.

In de kolom, welke betrekking heeft tot den grondslag mobilair, wordt niet steeds de geschatte waarde aangetekend, doch de laagste waarde der betrekkelijke klasse van het tarief, vastgesteld bij art. 19.

§ 20. Het register wordt met de beschrijvingsbiljetten, de beschrijvingslijst en de schattingslijsten (Personeele belasting n°. 2 en 3) aan den inspecteur gezonden. Deze overtuigt zich van de juiste invulling en zorgt, zoo noodig, voor herstel van abuizen.

§ 21. De voorschriften der §§ 14 tot en met 20 gelden mede ten aanzien der beschrijvingsbiljetten, die na afloop der algemeene beschrijving worden ingeleverd (model A) of ingevuld (model B).

De inzending der lijsten Personeele belasting n°. 2 en 3 heeft dan plaats binnen 3 dagen na het einde van elk der kwartalen, aanvangende met 1 Januari, 1 April, 1 Juli en 1 October. De inschrijving der hiervoren bedoelde biljetten in de beschrijvingslijst geschiedt doorlopend, behoudens afsluiting bij het einde van het kwartaal.

Onverminderd de bepaling van § 18, 2de lid, wordt na afloop van elk kwartaal slechts één register van aanslagen aangelegd. Om de verificatie van het kohier te vergemakkelijken, behooren de aanslagen over een zelfde aantal maanden zooveel mogelijk dadelijk op elkaar te volgen.

Voor registers van niet meer dan tien artikelen wordt alleen een titel en een binnenvel gebruikt.

III. Aanslag.

§ 22. Iedere beslissing nopens den aanslag komt, behoudens de bepaling van art. 52, toe aan het college van zettters met den inspecteur. Van de schatting der huurwaarde, zelfs door een

lid van het college met den inspecteur verriicht, kan desnoods worden afgeweken, evenals van de schattingen van mobilair, welke slechts tot voorlichting dienen.

§ 23. De aanslagen worden door den inspecteur en het college van zeters vastgesteld in het register Personeele belasting n°. 4.

Wordt daarbij in eenig opzicht afgeweken van hetgeen door den ontvanger werd ingevuld, dan wordt de wijziging of bijvoeging beknopt, maar duidelijk, in de blijkens haar opschrift daarvoor bestemde kolom aangeteekend.

Van die kolom wordt mede gebruik gemaakt om den aanslag in te schrijven, dien inspecteur en zeters opleggen bij gebreke der aangifte, waartoe de belastingplichtige gehouden was (art. 49, § 1, 2° lid) en wanneer zij een vroeger vastgestelden aanslag naar den 2den, 4den of 5den grondslag ambtshalve verhoogen (art. 51).

Is de aanslag uit eene bekeuring voortgevloeid, dan wordt in de kolom van aanmerkingen vermeld: „ontdoken rechten.”

§ 24. Blijkt na den aanslag, dat de vermindering volgens art. 6 te hoog is gesteld, dan wordt, ook ingeval van bekeuring, een geheel nieuwe, verbeterde aanslag uitgetrokken. De oorspronkelijke aanslag of, zoo noodig, een daarmede gelijkstaand gedeelte van den nieuwen aanslag wordt later op den staat van oninbare posten gebracht krachtens machtiging van den inspecteur op een bij den staat over te leggen duplicaat-aanslagbiljet.

§ 25. Indien voor een aanslag nader onderzoek wordt vereischt, wordt de post doorgehaald en in een volgend of afzonderlijk register ingeschreven.

IV. Kohier.

§ 26. Na de regeling der aanslagen wordt het register met de daarbij overgelegde bescheiden aan den ontvanger teruggezonden.

Deze brengt de kolommen, dienende tot inschrijving van de elementen der aanslagen, in overeenstemming met de door inspecteur en zeters bepaalde afwijkingen en bijvoegingen. Dit geschiedt met rooden inkt zoodanig, dat hetgeen oorspronkelijk werd ingevuld, duidelijk leesbaar blijft.

Hierbij worde er op gelet, dat verandering van het bedrag der huurwaarde verdere wijzigingen noodig kan maken (verg. artt. 7, 15 en 18).

§ 27. De ontvanger maakt vervolgens uit het register het kohier (Personeele belasting n°. 5) 1896.

op, waarna ook de *Inhoud* van het register kan worden voltooid.

De kolommen, betreffende het aantal maanden, waarover de aanslag loopt, en de hoofdsom over dat tijdvak, behoeven in de primitieve kohieren niet te worden ingevuld, mits uit den titel blijke, dat het kohier enkel voljaarsaanslagen bevat.

Bij de splitsing der opercenten op den titel worden die voor de gemeente zuiver berekend over het totaal der hoofdsom van het kohier. Het overblijvende wordt voor de provincie uitgetrokken.

§ 28. Het kohier wordt met het register aan den inspecteur gezonden, die het werk onderzoekt en, zoo noodig, voor verbetering zorgt.

Het register blijft ter inspectie berusten; het kohier wordt ter executeurverklaring aan den directeur overgelegd.

§ 29. Na ontvangst van het afgekondigd kohier draagt de ontvanger zorg, dat de aanslagbiljetten spoedig en met de meeste nauwkeurigheid worden geschreven en binnen den bij art. 55 bepaalden termijn worden uitgereikt.

Hij stelt op den titel van het kohier eene verklaring, waaruit blijkt op welken dag de uitreiking dier biljetten is afgelopen.

§ 30. De voorschriften der resolutiën van 28 September 1869, n°. 10 (*Verzameling* n°. 165) en 17 December 1870, n°. 18 (*Verzameling* n°. 185) betreffende de registers der inspecteurs van de elementen en de bedragen der kohieren en de daaruit te vervaardigen opgaven worden als volgt gewijzigd.

Het daarvoor te bezigen materieel wordt in de nieuwe serie Personeele belasting opgenomen onder nos. 6, 7 en 8.

De inzending der opgaven aan den directeur heeft plaats vóór 1 Mei, volgende op het belastingjaar.

De inzending der staten van het totaal der kohieren door de directeurs ten behoeve der Algemeene Rekenkamer geschiedt vóór 1 Juni, op het belastingjaar volgende.

V. Elementregister.

§ 31. In de registers van de elementen der aanslagen (Personeele belasting n°. 10) worden voortaan niet ingeschreven de perceelen die, ofschoon tot belastbaar gebruik dienende, ten gevolge van geringe huurwaarde voor de heffing der belasting buiten aanmerking blijven. Hierop wordt echter eene uitzondering gemaakt indien dergelijke perceelen gedeelten zijn van een perceel, dat op

grond van art. 33 wordt gesplitst, en de gebruiker voor een ander gedeelte is aangeslagen.

§ 32. Daar zooveel mogelijk de volgorde der perceelen naar de plaatselijke indeeling moet worden bewaard, behooren ook die perceelen te worden ingeschreven, welke tijdelijk buiten gebruik zijn, doch later in de belasting kunnen worden betrokken.

§ 33. Voor gedeelten van gemeenten, volgens de bij de wet gevoegde tabel tot verschillende klassen behorende, worden afzonderlijke element-registers aangelegd.

§ 34. De bijwerking der element-registers geschiedt jaarlijks, voor zooveel de primitieve aanslagen betreft, vóór 1 November. De daartoe benodigde registers van aanslagen worden den ontvanger op zijne aanvraag door den inspecteur toegezonden.

De aanslagen op de aanvullingsregisters worden in het element-register bijgewerkt vóór dat eerst-gemelde schriften volgens § 28 worden ingezonden.

Nadat de inhoud van een register Personeele belasting n°. 4 is overgenomen, wordt de daartoe betrekkelijke aantekening op den titel door den ontvanger ingevuld en geparafeerd.

Het register van bekende verhuringen vervalt.

VI. *Bezwaarschriften.*

§ 35. Bij de directeurs en inspecteurs worden registers (Personeele belasting nos. 11 en 12) gehouden voor de inschrijving van bezwaarschriften.

§ 36. De bij den directeur ingekomen bezwaarschriften worden aan den betrokken inspecteur gezonden.

Alle bezwaarschriften kunnen ook bij den inspecteur en bij den ontvanger worden ingeleverd. Alsdan wordt terstond daarop aangetekend: „Ingekomen bij den inspecteur (ontvanger) te . . . den . . .” De dag der inlevering wordt beschouwd als de dag van indiening bij den directeur. Bezwaarschriften, bij den ontvanger ingeleverd, worden door dezen ten spoedigste aan den inspecteur overgelegd.

§ 37. Elk bezwaarschrift wordt ter inspectie van een omslagvel (Personeele belasting n°. 13) voorzien en aan den ontvanger gezonden.

De ontvanger brengt binnen 14 dagen advies uit en zendt de stukken, na bijvoeging van het beschrijvingsbiljet en een duplicaat-aanslagbiljet, door aan den voorzitter van het college van zeters.

Nadat het bezwaarschrift met het advies van het

zeterscollege bij den inspecteur is teruggekomen, brengt deze, mede binnen 14 dagen, zijn advies uit en zendt het ter beslissing aan den directeur.

§ 38. Voor de mededeeling zijner uitspraak aan den aangeslagene maakt de directeur gebruik van het model Personeele belasting n°. 14.

Het ontvangbewijs, ook te bezigen in de gevallen, bedoeld in art. 63, § 5, en art. 65, § 5, wordt in de serie Personeele belasting opgenomen onder n°. 22.

§ 39. Heeft de belanghebbende den termijn van beroep ongebruikt laten verstrijken, dan stelt de directeur zijne uitspraak, na uitvoering voor zooveel nodig, in handen van den inspecteur ter kennisneming, aantekening in het register van bezwaarschriften en terugzending.

Hiertoe kan terstond worden overgegaan, indien grotere vermindering van den aanslag dan door den directeur werd verleend is buitengesloten.

De inspecteur deelt de uitspraak mede aan den ontvanger ter aantekening, voor zooveel nodig, in het register der elementen, en aan het college van zeters.

§ 40. De voorzitters der raden van beroep ontvangen rechtstreeks van het Departement van Financiën het noodige materieel Personeele belasting n°. 15, tot inschrijving van de bij hen ingekomen bezwaarschriften.

§ 41. Is den directeur een bezwaarschrift volgens art. 60, § 1, ter beoordeeling gezonden, dan wint hij desverreicht het nader advies van den inspecteur in en zorgt zooveel mogelijk, dat het bezwaarschrift uiterlijk binnen 3 weken door den voorzitter van den raad van beroep wordt terugontvangen.

Indien den directeur blijkt, dat het beroep te laat werd ingesteld, legt hij bij de terugzending aan den voorzitter het bewijs der aantekening of het ontvangbewijs, bedoeld in § 3 van art. 56, over.

Ingeval de belanghebbende of zijn gemachtigde is opgeroepen om zijne bezwaren voor den raad mondeling toe te lichten, doet de directeur zich bij de behandeling der zaak door den betrokken inspecteur of — is deze verhinderd — door een ander inspecteur vertegenwoordigen. Bijaldien het den directeur in zeer bijzondere gevallen wenschelijk mocht toeschijnen, kan hij den rijksadvocaat uitnoodigen hem voor den raad te vertegenwoordigen.

Met de afschriften van uitspraken, welke de directeur volgens art. 61 ontvangt, wordt gehandeld overeenkomstig § 39, 1ste en 3de lid.

§ 42. Komt eene uitspraak van den raad van beroep den directeur voor niet op de wet grond of daarmede in strijd of wel van bijzonder belang te zijn, dan zendt hij het afschrift na terugontvangst van den inspecteur, vergezeld van alle daartoe betrekkelijke stukken, met zijne beschouwingen aan den Minister.

VII. *Ontheffingen.*

§ 43. Aan de directiën en inspectiën wordt van alle aangiften en verzoekschriften tot het verkrijgen van ontheffing aanteekening gehouden in registers Personeele belasting n°. 16 en 17.

§ 44. Verzoeken volgens art. 65, § 3, kunnen zoowel schriftelijk als mondeling worden gedaan. Van een mondeling verzoek maakt de ambtenaar, tot wien het wordt gericht, een beknopt relaas op, dat verder als een verzoekschrift wordt geïnstrueerd.

§ 45. De bepalingen der §§ 36 en 37 gelden mede voor de behandeling van aangiften en verzoekschriften op grond van artt. 63 en 65, met dien verstande, dat de uitzending geschiedt met een omslagvel Personeele belasting n°. 18.

Voor de mededeeling der uitspraak aan den belanghebbende dient het materieel Personeele belasting n°. 20.

§ 46. Aangiften volgens art. 63, § 3 worden door den inspecteur zonder omslagvel aan den ontvanger gezonden, terwijl van den inhoud van iedere aangifte mededeeling wordt gedaan aan de ambtenaren van den actieven dienst en de deurwaarders. Dezen leveren binnen 8 dagen na afloop van het jaar, voor iedere gemeente afzonderlijk, een verslag nopens hunne bevinding bij den ontvanger in.

Binnen 14 dagen na afloop van het jaar zendt de ontvanger alle aangiften met een staat (Personeele belasting n°. 19) aan het college van zitters ter gewone behandeling. Het verslag der ambtenaren wordt met de overige bescheiden daarbij overgelegd.

De directeur kan voor elke gemeente uitspraak doen bij ééne beschikking, die iederen belanghebbende bij uittreksel (Personeele belasting n°. 21) wordt medegedeeld.

Bijaldien de aanspraak op ontheffing reeds dadelijk voldoende vaststaat — zooals het geval kan zijn bij opbreking van het huisgezin of vertrek naar het buitenland — worden de aangiften niet na afloop van het jaar, doch terstond op den voet van § 45 geïnstrueerd en afgedaan.

§ 47. Is hij, door of namens wien eene aangifte of een verzoekschrift is ingediend, naar eene andere gemeente dan die van den aanslag verhuisd, dan wordt door den inspecteur, voor zooveel noodig en naar gelang van omstandigheden, het bericht van den ontvanger, het rapport van de ambtenaren van den actieven dienst en het advies van het zettterscollege over de nieuwe woonplaats ingewonnen. De inspecteur maakt daartoe gebruik van de tusschenkomst van zijn betrokken ambtgenoot.

§ 48. De uitspraken van den directeur volgens artt. 63 § 5 en 65 § 5, worden zoodra valt aan te nemen, dat de termijn van beroep ongebruikt is voorbijgegaan, na uitvoering, voor zooveel noodig, aan den inspecteur gezonden ter kennisneming, aanteekening in het register Personeele belasting n°. 17 en terugzending.

Hiertoe kan terstond worden overgegaan, indien meerdere ontheffing dan door den directeur werd verleend is buitengesloten.

Op gelijke wijze wordt gehandeld met de mededeeling van beslissingen volgens artt. 64, 66 en 67.

VIII. *Toezicht.*

§ 49. De deurwaarders en de ambtenaren van den actieven dienst, voor zoover niet uitsluitend belast met dienstverrichtingen betreffende de invoerrechten en accijnzen, houden een waakzaam oog op het in gebruik nemen van perceelen na 15 Januari.

Telkens wanneer zij bevinden, dat na dien dag een perceel is betrokken en hun niet blijkt, dat het eene verhuizing in den zin van art. 38, 2de lid, geldt, wordt kennis gegeven aan den ontvanger, die zorg draagt, dat een beschrijvingsbiljet wordt uitgereikt en teruggehaald (model A) of een biljet wordt ingevuld (model B).

Het vorige lid is niet van toepassing ten aanzien van de perceelen, die voor het loopende jaar op grond van art. 12 niet in de belasting zijn betrokken, tenzij verandering van omstandigheden alsnog tot een aanslag kan leiden.

§ 50. Wat de grondslagen dienstboden en paarden betreft, blijven de deurwaarders en ambtenaren van den actieven dienst voortdurend belast met het toezicht, dat onder de vroegere wetgeving door hen is gehouden.

§ 51. De in de vorige paragraaf genoemde ambtenaren worden voorts belast met de opnemingen van haardsteden volgens art. 70 § 3.

Te dien einde ontvangen twee hunner van den

inspecteur, met de noodige lastgevingen (Personeele belasting n°. 25), eene lijst der te bezoeken perceelen (Personeele belasting n°. 26).

Na de opneming en invulling hunner bevinding leveren zij de lijst in bij den ontvanger, die haar — bijgewerkt overeenkomstig de aanwijzingen van het model — aan den inspecteur doet toekomen. Indien verschillen geconstateerd zijn, legt hij de betrekkelijke beschrijvingsbiljetten daarbij over.

Voor zooveel den inspecteur blijkt, dat de wet is overtreden, doet hij de ambtenaren, die de opneming hebben gedaan, daarvan proces-verbaal opmaken.

IX. *Vervolging. Transactie.*

§ 52. De voorschriften der resolutie van 17 Januari 1894, n°. 22 (*Verzameling* n°. 23), gewijzigd bij die van 28 Mei 1896, n°. 37 (*Verzameling* n°. 54), zijn van toepassing ten aanzien van alle overtredingen in zake personeele belasting; eveneens de §§ 78, 2de lid, 79 tot en met 82 der instructie, vastgesteld bij resolutie van 27 Februari 1894, n°. 43 (*Verzameling* n°. 21).

§ 53. Het sluiten van transactiën blijft op den bestaanden voet aan de directeurs opgedragen.

De daarvan op te maken akten deelen in de vrijstelling van zegel volgens art. 71.

X. *Algemeene voorschriften.*

§ 54. Gedurende de primitieve beschrijving en aanslagsregeling worden op dezelfde wijze als voorheen opgaven gedaan betreffende den stand der werkzaamheden.

De laatste staat (Personeele belasting n°. 9, vroeger Directe belastingen n°. 1) wordt op 1 Mei aan het Departement ingezonden.

§ 55. De boeking der gedurende elk kalenderjaar uitgevaardigde ordonnantiën geschiedt in registers Personeele belasting n°. 23 (voorheen n°. 20).

Voor de registers en staten, bedoeld in de resolutie van 28 Februari 1866, n°. 112 (*Verzameling* n°. 41) wordt, voor zooveel de personeele belasting betreft, gebruik gemaakt van het materieel Personeele belasting n°. 24.

Sub 2°. der resolutie wordt in het eerste lid in plaats van: „kolommen 1—4 en 13” gelezen, „kolommen 1—4 en 9”.

§ 56. De inspecteur doet zich, zoo noodig: voor de werkzaamheden met het zettterscollege in ééne of meer gemeenten van zijn dienstkring vervangen.

Hiervoor kunnen de ontvangers binnen het ressort van hun kantoor worden voorgedragen. Voor zoover de gelegenheid daartoe bestaat, kan ook een surnummerair tijdelijk als waarnemend adjunct-inspecteur aan den inspecteur worden toegevoegd.

De machtiging volgens art. 54 wordt met bepaalde voorstellen tijdig aangevraagd.

Voor de opdracht der bedoelde werkzaamheden aan adjunct-inspecteurs en ambtenaren, die als zoodanig fungeeren, wordt geen machtiging vereischt.

§ 57. Aanwijzingen van ambtenaren voor de uitvoering der wet, zoowel volgens art. 50, § 1, 1ste lid, als volgens art. 54, en van deskundigen als bedoeld in art. 50, § 2, geschieden telkens voor een belastingjaar. Het verdient aanbeveling, dat hetzelfde worde in acht genomen ten opzichte van de personen, die volgens het 2de lid van art. 50, § 1, het college van zettters vertegenwoordigen.

§ 58. Alle onder de vroegere wetgeving ingestelde modellen der serie Personeele belasting vervallen; eveneens de n°. 1, 2 en 3 van de serie Directe belastingen.

§ 59. De beschrijvingsbiljetten, beschrijvingslijsten, ontvangbewijzen van beschrijvingsbiljetten en waarschnwingen tot inlevering van het beschrijvingsbiljet worden door de ontvangers verstrekt. Van de daarvoor vast te stellen modellen zal een voldoende aantal afdrukken aan de directeurs worden gezonden ter uitreiking aan de inspecteurs en ontvangers in hunne directie. Eerst-gemelde hoofdamttenaren zien toe, dat voor de beschrijvingsbiljetten geen ander dan deugdzzaam en sterk papier worde gebezigd.

§ 60. De vroeger in de *Verzameling* opgenomen administratieve voorschriften betreffende de personeele belasting blijven van kracht, voor zoover zij niet met de bepalingen dezer instructie of met nadere voorschriften in strijd zijn.

XI. *Slotbepalingen.*

§ 61. Ten opzichte van het eerste belastingjaar onder de nieuwe wet is het volgende in acht te nemen.

Op de primitieve lijsten Personeele belasting n°. 2 worden alle beschreven perceelen gebracht, derhalve ook die, waarvan de huurprijs zonder eenige wijziging als de belastbare huurwaarde kan gelden. Van die perceelen behoort natuur-

lijk geen opneming te geschieden, maar zij moeten voor de schatting der overige de noodige punten van vergelijking leveren.

Van het vorenstaande kan echter worden afgeveken waar geheele blokken van gelijksoortige huizen niet in de termen van schatting vallen. Alsdan is het voldoende, dat één dier huizen als type wordt opgegeven.

Ambtswoningen zijn niet van de schatting uitgezonderd, ook al wordt art. 11, § 1, ingeroepen. Door de schatting toch moet blijken hoeveel het minimum volgens het derde lid dier paragraaf is.

De primitieve lijsten Personeele belasting n°. 3 moeten vanzelf alle beschreven perceelen bevatten, met nitzondering alleen van die, welker belastbare huurwaarde de grens van art. 18 niet te boven gaat, tenware volgens het 2de of 3de lid van art. 17, § 1, de waarde van rijtuigen of pleziervaartuigen bij die der stoffeering mocht zijn te voegen.

Voorts is hierbij te letten op de bepaling van art. 33, § 1, dat het in de daar bedoelde gevallen van de belastbare huurwaarde van het geheele perceel afhangt of ter zake van de beide gedeelten de belasting naar den grondslag mobilair al dan niet wordt geheven.

Daar dikwijls eerst door schatting der huurwaarde kan blijken of het maximum van art. 18 al dan niet wordt overschreden, verdient het aanbeveling, althans voor grotere gemeenten, de lijsten Personeele belasting n°. 2 en 3 op doelmatige wijze in een aantal deelen te splitsen, daar anders te veel tijd verloren zou gaan alvorens met de opneming van het mobilair wordt begonnen.

In verschillende gemeenten zal het aantal perceelen, waarvan geene opneming wordt vereischt (doordien de belastbare huurwaarde op het bedrag van den huurprijs kan worden gesteld en de belasting naar den grondslag mobilair niet wordt geheven), niet onaanzienlijk zijn. Waar dit geval zich voordoet, worden voor die perceelen zoo spoedig mogelijk afzonderlijke registers en kohieren opgemaakt, opdat de uitreiking der aanslagbiljetten aan de betrokken belastingplichtigen geen noodelooze vertraging ondervinde.

Voor gelijkkluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal,

(get.) F. v. RANDWIJCK, l^o. S.-G.

—

11 December 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de dienaren van politie in eene gemeente, waar de commissaris van politie is geschorst, tijdens die schorsing wettig kunnen worden benoemd „door den burgemeester alléén”, in welk geval art. 191, 4e lid der gemeentewet, van toepassing is en dat de in art. 17 Strafvordering bedoelde tijdelijke aanstelling van een persoon tot vervanging van den commissaris van politie niet verder gaat dan voorziening in den bij dat wetboek omschreven dienst van dezen ambtenaar.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als 1^e middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van art. 191, 3^e en 4^e lid, van de gemeentewet (wet van 29 Junni 1851, *Staatsblad* n°. 85), gewijzigd — doch niet in het artikel — bij wetten van 7 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 79), 28 Juli 1881 (*Staatsblad* n°. 102) enz., in verband met de artt. 16 en 17 Strafvordering, zulks doordien het hof, feitelijk aannemende dat de appellant bij een besluit van 13 December 1892 door den burgemeester van Groningen uit zijne betrekking van hoofd-inspecteur van politie in de gemeente Groningen is ontslagen, en dat tijdens dat ontslag de commissaris van politie in die gemeente in zijne betrekking was geschorst, rechtens heeft beslist, dat de gemeente Groningen tijdens het ontslag van appellant verkeerd zou hebben in het geval, waarin voorzien is bij art. 191, alinea 4, der gemeentewet, en appellant mitsdien bij besluit van den burgemeester alleen volkomen wettig is ontslagen;

O. daaromtrent:

dat zoowel art. 191 der gemeentewet als art. 16 Strafvordering onderscheid maken tusschen gemeenten waar geen commissaris van politie is, en die waar zulk een ambtenaar wel is, en de beoordeeling van het cassatiemiddel dus afhangt van de vraag, onder welke categorie eene gemeente behoort, waar wel een commissaris van politie benoemd is, maar deze in zijne betrekking is geschorst;

dat deze vraag bij het bestreden arrest terecht is beantwoord in dien zin, dat zoodanige gemeente, zoolang de schorsing duurt, behoort onder die, waar geen commissaris van politie is;

dat toch deze uitdrukking zoo algemeen moge-

lijk is, en men niet zeggen kan, dat ergens een commissaris van politie is, wanneer er of eene vacature is, of wel de benoemde ambtenaar door schorsing of eenig ander wettig beletsel onbevoegd of buiten staat is om als zoodanig werkzaam te zijn;

dat de tegenovergestelde opvatting tot het ongerijmde gevolg zou leiden, dat in gemeenten, die in een der bedoelde gevallen verkeeren, maatregelen als bedoeld zijn in het 3^e lid van art. 191 der gemeentewet, waaronder kunnen zijn, die geen uitstel gedoogen, in het geheel niet genomen zouden kunnen worden;

dat het eerste middel derhalve is ongegrond;

O. dat als subsidiair middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van art. 17 Strafvordering in verband met de artt. 16, 18, 21, 26, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 en 54 van dat Wetboek, art. 11 aanhef en litera 3 en 4 van datzelfde Wetboek en de artt. 190 en 191 der gemeentewet (wet van 29 Juni 1851, *Staatsblad* n°. 85), zulks doordien het hof — feitelijk aannemende dat, toen de appellant door den burgemeester van Groningen ontslagen werd, de commissaris van politie in die gemeente in zijne betrekking was geschorst, maar dat na die schorsing de inspecteur van politie BLEEKER, bij besluit van den burgemeester tijdelijk was belast met de waarneming van de functiën van den commissaris van politie aldaar — in rechte heeft beslist, dat de tijdelijke aanwijzing van genoemden BLEEKER alleen berustte en kon berusten op art. 17 Strafvordering, en Mitsdien slechts zou hebben gegolden de nasporing van politie-overtredingen, maar niet hetgeen overigens aan den commissaris van politie is opgedragen;

O. daaromtrent:

dat de bewoordingen van art. 17 Strafvordering zoowel als zijne plaatsing duidelijk aantoonen, dat de daar bedoelde tijdelijke aanstelling van een persoon tot vervanging van den commissaris van politie niet verder gaat dan voorziening in den bij genoemd Wetboek omschreven dienst van dezen, zonder dat de aldus aangestelde wordt gelijkgesteld met een commissaris van politie, en zonder dat de verdere rechten en verplichtingen van dezen op hem overgaan;

dat bij het bestreden arrest dus terecht is beslist, dat, niettegenstaande de aanstelling van zoodanig persoon, de gemeente Groningen, althans ten aanzien van de in het derde lid van art. 191 der gemeentewet bedoelde maatregelen,

verkeerde in het geval bij het 4^e lid van dat artikel voorzien;

dat derhalve ook het subsidiair voorgedragen middel is ongegrond;

Verwerpt het beroep in cassatie en veroordeelt den eischer in de kosten daarop gevallen.

12 December 1896. BESLUIT, houdende bepaling van den dag waarop de wet van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 152) in werking treedt. §. 219.

Bepaald op 1 Januari 1897.

14 December 1896. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wetten van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62) en van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 220.

14 December 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het verbod om in de wateren eener gemeente te liggen met een vaartuig, dat alleen of hoofdzakelijk tot woning dient, niet is in strijd met art. 4 der Grondwet en ligt binnen den kring der bevoegdheid van den gemeentelijken wetgever; dat waar niet nit eenige wetsbepaling, zooals art. 188 der gemeentewet, het tegendeel volgt, de opdracht tot het verleenen van vrijstelling van gebods- of verbodsbepalingen in plaatselijke politieverordeningen aan den burgemeester alleen, is in strijd met de wet en dat waar zoodanige opdracht als in strijd met de wet rechtskracht mist, hetzelfde gelden moet van het verbod, waaraan zij onafscheidelijk is verbonden.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie, luidende:

Schending der artt. 166 der algemeene politieverordening voor de gemeente Bolsward van 14 Juli 1893, 216 en 253 Strafvordering, door niet-toepassing;

Overwegende dat den gerequireerde bij dagvaarding is ten laste gelegd dat hij op 26 Juni 1896, des voormiddags ten omstreeks half twaalf ure, met een vaartuig, dat niet zoozeer wordt gebruikt voor de eigenlijke vaart, als wel enkel en alleen dient tot woning, eene ligplaats had in de Sneekervaart, binnen de gemeente Bolsward;

O. dat die feiten bij het bestreden vonnis

bewezen, doch niet strafbaar verklaard zijn, dit laatste op grond dat, hoewel ze zijn strafbaar gesteld bij art. 166 der algemeene politie-verordening voor de gemeente Bolsward, dat artikel geen verbindende kracht heeft; dat toch het gemeentebestuur niet bevoegd is dit voor te schrijven, omdat door dergelijke bepalingen, in strijd met art. 4 der Grondwet, tengevolge van gemeente-verordeningen, aan personen, hetzij ingezetenen of vreemdelingen het verblijf in de gemeente, en als gevolg daarvan ook in het Rijk zou kunnen worden ontzegd;

O. dat hiertegen bij de toelichting van het middel van cassatie is aangevoerd: dat deze redeneering niet opgaat; dat immers, waar alleen het publiek terrein, het gemeentewater gelegen in de gemeente, dat niet aan privaatspersonen in eigendom toebehoort, door gemelde politie-verordening kan zijn bedoeld, er in elke gemeente door dit verbod nog ruimte genoeg overblijft, waar hetzij om niet hetzij ouder bezwarenden titel bij overeenkomst aan daar bedoelde schepen eene ligplaats en den op- of inwonenden eene verblijfplaats kan worden uitgekeerd;

O. dienaangaande, dat het eerste lid van art. 166 der in het middel van cassatie genoemde algemeene politie-verordening voor de gemeente Bolsward luidt:

„Het is verboden in de wateren gelegen in de gemeente te liggen met een schip of vaartuig, van welken aard ook, dat niet zoozeer wordt gebruikt voor de eigenlijke vaart als wel enkel en alleen of hoofdzakelijk dient tot woning”;

O. dat deze bepaling geen verbod inhoudt aan ingezetenen of vreemdelingen om in de gemeente Bolsward te wonen of te verblijven, maar alleen het daarvan geheel verschillend verbod om met een woonschip in een water in die gemeente gelegen te liggen;

dat art. 4 der Grondwet niets inhoudt, waarmede laatstgemeld verbod in strijd zou zijn; dat de gemeenteraad krachtens art. 144 der Grondwet en art. 135 der gemeentewet bevoegd was bij gemeente-verordening zoodanig verbod uit te vaardigen;

O. echter dat het eerste lid van art. 166 in verband staat met het derde lid van datzelfde artikel, luidende:

„De burgemeester kan in bijzondere gevallen van dit verbod tijdelijke ontheffing verlenen onder zoodanige voorwaarden als hij zal bepalen”;

O. dat krachtens eene gemeente-verordening

ontheffing te verlenen van een daarin vervat gebod of verbod behoort tot het nitvoeren van zoodanige verordening, hetwelk bij art. 179 aanhef en a. der gemeentewet aan burgemeester en wethouders is opgedragen; en alzoo in den regel en waar niet uit eenige wetsbepaling, zooals art. 108 der gemeentewet, het tegendeel voortvloeit, tot hunne uitsluitende bevoegdheid behoort; dat hieruit volgt dat de gemeenteraad niet bevoegd was aan den burgemeester alleen toe te kennen eene macht, die volgens de wet slechts aan burgemeester en wethouders gezamenlijk toekomt; dat derhalve gezegd derde lid verbindende kracht mist;

O. dat verder uit hetzelfde derde lid blijkt, dat de gemeenteraad in het eerste lid geen volstrekt verbod heeft willen vaststellen, maar alleen een verbod met het voorbehoud in het derde lid omschreven;

O. dat, waar zoodanig voorbehoud is gemaakt het verbod met het voorbehoud oplevert eene onplitsbare wilsverklaring, met het rechtsgevolg dat, indien het voorbehoud verbindende kracht mist, zoodanige kracht ook aan het verbod moet worden ontzegd;

O. dat derhalve het ten laste gelegde feit niet strafbaar is krachtens het tweede lid van art. 166 der meergenoemde verordening, terwijl het evenmin strafbaar is gesteld bij eenige wet of wettige verordening;

O. dat mitdien het voorgestelde middel niet tot cassatie kan leiden van het bestreden vonnis, waarbij het voormelde feit op andere gronden niet strafbaar is verklaard;

Verwerpt het beroep in cassatie.

14 December 1896. BESLUIT, houdende nadere bepalingen omtrent afschrijving van accijns op geslacht wegens uitvoer van versch vleesch. S. 221.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, d. d. 21 November 1896, n°. 82, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 3 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 103);

Overwegende dat verlaging wenschelijk is van het getal nuchtere kalveren, waarvan het vleesch in verschen staat met afschrijving van den accijns kan worden uitgevoerd;

Gelet op art. 1 der wet van 4 April 1870

(*Staatsblad* n°. 61), art. 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), de wetten van 30 December 1882 (*Staatsblad* n°. 253), 31 December 1884 (*Staatsblad* n°. 259), 25 December 1887 (*Staatsblad* n°. 221), 31 December 1890 (*Staatsblad* n°. 195) en 29 December 1893 (*Staatsblad* n°. 248);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 December 1896, n°. 9);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Financiën van 11 December 1896, n°. 46, In voerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Eenig artikel.

Met afwijking in zoover van de eerste zinsnede van art. 3 der wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 103), wordt het aantal nuchtere kalveren, dat in de daarbij bedoelde aangifte tot slachten begrepen moet zijn, verminderd van *twintig* tot *tien*.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 14den December 1896.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Financiën,

(*get.*) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 24 Dec. 1896.)

15 December 1896. BESLUIT, ter plaatsing in het *Staatsblad* van de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), zooals die is gewijzigd en aangevuld door de wetten van 19 December 1876 (*Staatsblad* n°. 255), 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81) in verband met art. 75 van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) en bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 152). S. 222.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ E M M A, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 12 December 1896, L^a A, afdeling Arbeid en Fabriekswezen en van Oorlog van 12 December 1896, 1° afdeling, n°. 55;

Gezien art. 21 der wet van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 152);

Hebben goedgevonden en verstaan:

te bepalen, dat de wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), zooals die is gewijzigd en aangevuld door de wetten van 19 December 1876 (*Staatsblad* n°. 255), 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81) in verband met art. 75 van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) en bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 152) in het *Staatsblad* zal worden opgenomen.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Oorlog zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst. 's Gravenhage, den 15den December 1896.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) VAN DER SLEIDEN.

De Minister van Oorlog, (*get.*) SCHNEIDER.
(*Uitgeg.* 25 Dec. 1896.)

WET van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95), zooals die is gewijzigd en aangevuld door de wetten van 19 December 1876 (*Staatsblad* n°. 255), 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 81), in verband met artikel 75 van het Koninklijk besluit van 15 October 1885 (*Staatsblad* n°. 187) en bij de wetten van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) en van 4 September 1896 (*Staatsblad* n°. 152). (*Hinderwet*).

Art. 1. Het is verboden inrichtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken, op te richten zonder vergunning, welke, behoudens de bij deze wet gemaakte uitzonderingen, door het gemeentebestuur wordt gegeven.

2. De in art. 1 bedoelde inrichtingen zijn:

I. die, bij welke stoom, gassen of dampen van hooge spanning worden gebezigd; met name de inrichtingen, gedreven door stoom- en gaskrachtwerktuigen en door werktuigen met vloeibaar koolzuur; die tot voortbrenging van ijs of koude door ammoniak, aether of samengeperste lucht, en die tot vervaardiging van koolzuurhoudende wateren.

Hiervan zijn uitgezonderd:

a. de stoomwerktuigen in vaartuigen, de locomotieven, de zoogenaamde locomobielen tot tijdelijk gebruik bij de uit-

voering van bouwwerken en bij den landbouw, de stoomkranen, stoombrandspuiten en dergelijke vervoerbare stoomwerktuigen;

δ. die inrichtingen, bij welke de spanning, door stoom, gassen of dampen te weeg gebracht, in verband met den inhoud van het daartoe gebezigd werktuig, eene grens niet overschrijdt, door Ons bij maatregel van inwendig bestuur aan te geven.

II. die, bestemd tot vervaardiging, verwerking en bewaring van buskruit en andere ontplofbare stoffen (fulminaten, picraten, chloraten en de zoogenaamde nitroverbindingen, met name schietkatoen, pyroxilin, nitro-glycerine, dynamiet en dnalin).

Hiertoe behooren de fabrieken en bewaarplaatsen van vuurwerken.

III. die, bestemd tot vervaardiging van chemicalia, met name die tot bereiding van koolzure, dubbel koolzure en zwavelzure soda, soda-hydraat; zwavel-, zont-, salpeter-, zuring- en arsenigzuur; ammonia en ammoniakzouten; bleekpoeders en bleekwateren; de lood-, zink- en kwikverbindingen (waaronder begrepen zijn de lood- en zinkwitfabrieken); de cyaanverbindingen (waaronder begrepen zijn de bloedloogzouten); en van phosphorus (waaronder begrepen is de lucifersfabricatie);

IV. die, bestemd tot verkrijging, verwerking en bewaring van vluchtige producten, met name alkohols, aethers, vluchtige oliën, zwavelkoolstof, vluchtige koolwaterstoffen (waaronder begrepen zijn de benzine, steenolie of petroleum en petroleum-naphtha);

V. die, bestemd tot de droge distillatie van plantaardige en dierlijke zelfstandigheden en de verwerking van de daardoor verkregen producten, met name de gasfabrieken; de been- en ivoorzwartbrand-rijen; de zwartsel- en drukinktfabrieken; de steenkolencoaks-, turfcoaks- en houtkoolbrand-rijen; de fabrieken van gasolie, turfolie, photogeen, solarolie en creosoot (waaronder begrepen zijn de inrichtingen tot creosoteering van hout, de teer- en asphaltkokerijen, de fabrieken van kleur-

stoffen uit de producten der droge distillatie, de zoogenaamde anilinekleuren);

VI. die, bestemd tot de bereiding der vetten en harsen, met name de vetmelterijen, de kaarsenfabrieken, de zeepziederijen, de olie-, traan-, verf-, vernis-, harpnis- en lakkokerijen, de patentolie- en harsoliefabrieken, de fabrieken tot het ontvetten van wol en van de residus der olie-slagerijen;

VII. die, bestemd tot bewaring en verwerking van afval, met name asch, vuilnis, bagger, roet, bloed, beenderen, hoornen, lompen, guano, mest en meststoffen (waaronder begrepen zijn de pondretten en kunstguano's), zoomede de bloeddrogerijen en lijmsfabrieken;

VIII. de monterijen, bronwerijen, brand-rijen, distilleerderijen, azijnfabrieken en likeurstokerijen;

IX. de beetwortelsuikerfabrieken, suikerraffinaderijen, stijffel-, aardappelmeel-, aardappel- en vruchtenstroopfabrieken en bakkerijen; de zuivel- en cichoreifabrieken;

X. de slachterijen, vilderijen, penserijen, drogerijen, rookerijen en zouterijen van dierlijke stoffen (met name vleesch, visch, huiden, darmen, lebben); de leerlooierijen en bewaarplaatsen van huiden en vellen;

XI. de porselein- en aardewerkfabrieken, steen-, pannen-, plavuis- en tegelbakkerijen, glasblazerijen, kalk- en gipsbrand-rijen en kalkblusscherijen, benevens de bewaarplaatsen van ongebluschte kalk;

XII. de metaalsmelterijen, gieterijen, smederijen (anker-, grof-, kachel-, hoef-, sloten- en andere); de metaalklopperijen, pletterijen, stoomketel- en andere ketelmakerijen; machiniefabrieken; de geschutgieterijen en boorderijen en geweerfabrieken, koper- en blikslagerijen, alsmede de affineerderijen van goud en zilver;

XIII. de eesten tot verschillende doeleinden (waaronder begrepen zijn de meestoven en drogerijen van sigaren);

XIV. de koren-, cacao-, mont-, pel-, schors-, grnt-, tras-, houtzaag- en oliemolens;

XV. de klopperijen van visch, katoen, wol, haar, vederen, huiden, schors en tapjten;

XVI. de orseille- (lakmoes) en garancinefabrieken, ververijen, katoendrukkerijen en wasscherijen en snelbleekerijen;

XVII. de scheepstimmerwerven, steenhouwerijen en zagerijen, molenmakerijen en kuiperijen;
 XVIII. de schietinrichtingen.

3. Wij behouden Ons voor, zoo noodig, de aanwijzing der inrichtingen in art. 2 bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur aan te vullen.

Zoodanige maatregel van inwendig bestuur vervalt, indien de daarbij bepaalde aanvulling niet binnen een jaar na de afkondiging van dien maatregel bekrachtigd is door de wet.

Wanneer een voorstel van zoodanige wet binnen het jaar bij de Staten-Generaal is ahangig gemaakt, kan door Ons deze termijn eenmaal met zes maanden worden verlengd.

4. Bij plaatselijke verordening kan de gemeenteraad:

1°. wijken, buurten of straten aanwijzen, waar een of meer uitdrukkelijk genoemde inrichtingen, in art. 2 bedoeld, zonder voorafgaande vergunning kunnen worden opgericht;

2°. in het belang der openbare orde, veiligheid of gezondheid eene bepaalde plaats of gedeelte der gemeente aanwijzen voor het oprichten, hebben of gebruiken van eene der in art. 2 genoemde inrichtingen, met verbod om elders in de gemeente het bedrijf of de bedrijven niet te oefenen, waartoe de oprichting of het gebruik van die inrichting vereischt wordt. Deze bevoegdheid strekt zich evenwel niet uit tot de inrichtingen, die onder geen ander nommer dan I van art. 2 vallen.

Plaatselijke verordeningen, in dit artikel bedoeld, gelden voor een bepaalden daarin genoemden tijd, die 20 jaren niet mag te boven gaan.

Zij kunnen, voor dat die tijd is afgeloopen, telkens worden hernieuwd.

4bis. De inspecteurs, waarvan in deze wet sprake is, zijn die, bedoeld in artikel 9 der Veiligheidswet.

5. Bij het verzoek om vergunning worden overgelegd:

1°. eene nauwkeurige beschrijving, in dubbel, van de plaats waar de inrichting zal worden gesteld, eene opgave van hetgeen in de inrichting zal worden verricht, [vervaardigd of verzameld, benevens van de beweegkracht, die daarbij wordt aangewend;

2°. eene plattegrond-teekening, in dubbel, op eene schaal van minstens een of twee honderd vijftig, aanduidende de uit- en inwendige samenstelling der inrichting en toebehooren;

3°. een uittreksel uit de kadastrale leggers, aanduidende de gebouwen of lokalen, bestemd tot ziekenverpleging, uitoefening van den openbaren eeredienst of scholen, binnen een kring van twee honderd meter van het gebouw of lokaal der inrichting gelegen;

4°. eene verklaring of de inrichting al of niet eene fabriek of werkplaats zal zijn in den zin der Veiligheidswet.

5bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan wordt van elk der in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken een exemplaar meer overgelegd.

6. Van elk verzoek om vergunning tot oprichting van eene inrichting, in art. 2 genoemd, geeft het gemeentebestuur ten spoedigste schriftelijk kennis aan de eigenaars en gebruikers van elk der perceelen, onmiddellijk grenzende aan dat, waar de inrichting zal worden opgericht, en van de gebouwen of lokalen, bedoeld in art. 5, sub 3.

Het verzoek met de bijlagen, genoemd in dat artikel, wordt ter visie gelegd op de secretarie en het gemeentebestuur geeft daarvan gelijktijdig op de in de gemeente gebruikelijke wijze, alsmede door aanplakking op het terrein voor de inrichting bestemd, kennis aan het publiek.

Valt een gedeelte van een gebouw of lokaal binnen den kring, bedoeld in art. 5, sub 3°, dan wordt het geheele gebouw of lokaal gerekend binnen dien kring te liggen.

Strekt de kring zich in andere gemeenten uit, dan geschiedt ook daar openbare aankondiging.

6bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zendt het gemeentebestuur aan den inspecteur eene kennisgeving als bedoeld in het tweede lid van art. 6, gelijktijdig met de kennisgeving, in dat lid bedoeld. Het zendt hem tevens een exemplaar der in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken.

6ter. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan is de verzoeker verplicht den inspecteur alle inrichtingen te verschaffen, die deze behoeft tot eene juiste beoordeeling van de bij het verzoek overgelegde stukken.

7. Op den veertienden dag na de openbare kennisgeving wordt op de daarin aangewezen plaats en uur gelegenheid gegeven om, ten overstaan van het gemeentebestuur of een of meer zijner leden, bezwaren tegen het oprichten der inrichting in te brengen.

Daarbij worden zoowel de verzoekers als zij,

die bezwaren inbrengen, in de gelegenheid gesteld de bezwaren mondeling en schriftelijk toe te lichten.

Van het op de zitting voorgevallene wordt proces-verbaal opgemaakt.

Zooval de verzoeker, als zij, die bezwaren inbrengen, kunnen gedurende drie dagen vóór het tijdstip, in het eerste lid van dit artikel bedoeld, op de secretarie der gemeente van de ter zake ingekomen schrifturen kennis nemen.

7bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan is de inspecteur bevoegd de zitting, in het vorig artikel bedoeld, bij te wonen. Het gemeentebestuur zendt hem afschrift van het in dat artikel bedoelde proces-verbaal, terwijl het laatste lid van dat artikel op hem van toepassing is.

De inspecteur deelt zoo spoedig mogelijk schriftelijk aan het gemeentebestuur mede, of de inrichting, voor zoover zulks kan blijken uit de in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken, zal voldoen aan de eischen, krachtens artikel 6 der Veiligheidswet gesteld.

8. Binnen eene maand na het in art. 7 bedoelde onderzoek beslist het gemeentebestuur over het verzoek, en geeft daarvan onmiddellijk aan den verzoeker en gelijktijdig, door aankondiging, aan het publiek kennis.

Kan de beslissing binnen den in het eerste lid van dit artikel bepaalden tijd niet genomen worden, dan wordt zij, bij een met redenen omkleed en af te koudigen besluit, verdaagd, hetwelk aan den verzoeker wordt medegedeeld.

Het gemeentebestuur zorgt, dat in de gevallen, bij art. 6, laatste lid, voorzien, de beslissing ook in de andere gemeenten worde bekend gemaakt.

8bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zendt het gemeentebestuur binnen tweemaal 24 uren na het nemen der in het eerste lid van artikel 8 bedoelde beslissing hiervan afschrift aan den inspecteur.

9. De vergunning wordt schriftelijk verleend, en gesteld ten name van den verzoeker en zijne rechtverkrigenden.

Aan de vergunning wordt een exemplaar van de in art. 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken, van wege het gemeentebestuur gewaarmerkt, gechocht.

10. Indien er binnen den afstand van 100 meter van het gebouw of lokaal, waarin het bedrijf, waarvoor de inrichting bestemd is, zal worden uitgeoefend, geene percelen aan anderen, dan de

aanvragers, toebehoorende of bij anderen in gebruik, en binnen den afstand van 200 meter, bedoeld in art. 5, n°. 3, geene gebouwen of lokalen van aldaar bedoelde soorten zijn, wordt deze omstandigheid eenvoudig door het gemeentebestuur verklaard aanwezig te zijn en op het verzoek beschikt, zooals bevonden wordt te behooren.

10bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zendt het gemeentebestuur aan den inspecteur een exemplaar der in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken en zijn de artikelen *6ter*, *7bis*, tweede lid, *8bis* en *12bis* van toepassing.

11. In geval van weigering der vergunning worden de redenen, die daartoe geleid hebben, in het besluit vermeld.

Tot weigering kunnen alleen leiden de bezwaren, ontleend aan vrees voor:

a. gevaar;

b. schade aan eigendommen, bedrijven of de gezondheid;

c. hinder van ernstigen aard, waartoe behoort het ter bewoning ongeschikt maken van woonhuizen of gedeelten van woonhuizen, het belemmeren van het gebruik van de lokalen en gebouwen, in art. 5, 3°., bedoeld, ieder overeenkomstig de bestemming, die het gebouw of lokaal, tijdens het verzoek werd gedaan, had, en het verspreiden van vuil of van walgelijke uitdampingen.

Vrees voor mededinging in eenig bedrijf, door belaaghebbeden geuit, kan geene reden tot weigering zijn.

11bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan wordt de vergunning ook geweigerd, indien de inrichting, voor zoover zulks kan blijken uit de in artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken, volgens den inspecteur niet zal voldoen aan de eischen, krachtens artikel 6 der Veiligheidswet gesteld.

12. Indien door het stellen van voorwaarden aan het bezwaar van gevaar, schade of hinder kan worden te gemoet gekomen, wordt de vergunning voorwaardelijk verleend.

Indien, na het verlenen eener voorwaardelijke vergunning, blijken mocht, dat de naleving der gestelde voorwaarden niet noodig mocht zijn, kan het gemeentebestuur den concessionaris geheel of gedeeltelijk daarvan ontslaan, na aan belanghebbenden, ten wier behoeve de voorwaarden zijn gesteld, gelegenheid te hebben gegeven hunne bezwaren in te brengen.

Eenzoo kunnen Wij den concessionaris geheel of gedeeltelijk ontslaan van de naleving van voorwaarden, welke bij eene door Ons verleende vergunning zijn opgelegd. Belanghebbenden worden alsdan vooraf gehoord, na op Onzen last door den burgemeester te zijn opgeroepen.

Kan over de gevolgen eener inrichting, tijdens de aanvraag om vergunning, niet met voldoende zekerheid worden geoordeeld, zoo wordt eene vergunning voor een bepaalden proeftijd verleend. Van de aanvraag om verlenging van proeftijd, of om definitieve vergunning na afloop van den proeftijd, wordt de in art. 6 vermelde kennisgeving en openbare aankondiging gedaan, en vervolgens het onderzoek, in art. 7 bedoeld, herhaald.

Art. 8 is op dit geval van toepassing.

12bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zullen de voorwaarden, in het vorige artikel bedoeld, de naleving van de eischen, gesteld krachtens de Veiligheidswet, niet mogen onmogelijk maken.

Het gemeentebestuur zendt, indien dit meent aan de te verlenen vergunning voorwaarden te moeten verbinden, het ontwerp van zijne te nemen beschikking ter kennisneming aan den inspecteur.

Deze deelt zoo spoedig mogelijk schriftelijk aan het gemeentebestuur mede, of, en zoo ja, welke wijzigingen die beschikking behoeft om de naleving van de eischen, gesteld krachtens de Veiligheidswet, niet onmogelijk te maken.

Kan het gemeentebestuur zich niet vereenigen met de opmerkingen van den inspecteur, dan treedt het, alvorens eene beslissing te nemen, met dezen in overleg, ten einde zoo mogelijk tot overeenstemming te geraken.

13. Bij de vergunning wordt een termijn gesteld, binnen welchen de inrichting voltooid en in werking gebracht moet zijn. Bij niet inachtneming van den termijn vervalt de vergunning, tenzij het bestuur dat haar verleend heeft, haar nog eenmaal vóór het verstrijken van den termijn, met een nieuwen termijn heeft verlengd.

14. Eene nieuwe vergunning is noodig, om:

1°. de inrichting uit te breiden of eene andere wijze van bewerking, welke verandering van den aard der inrichting ten gevolge heeft, in te voeren;

2°. eene inrichting, welke vier jaren heeft stil gestaan, op nieuw in werking te brengen;

3°. eene inrichting, welke door eenig onheil, dat het gevolg is van den aard of het gebruik maken der inrichting, is verwoest, te herstellen.

15. Van de beslissing, ingevolge de artikelen 8,

12 en 14 genomen, staat beroep bij Ons open binnen veertien dagen na de afkondiging bij artikel 8 bedoeld. Tot dat beroep zijn gerechtigd de verzoeker en de belanghebbende, ieder voor zoover hij in het ongelijk is gesteld.

Hij, die het beroep instelt, geeft daarvan gelijktijdig kennis aan het gemeentebestuur, hetwelk zorgt voor onverwijld openbare kennisgeving. Zoo het beroep wordt ingesteld door een ander dan den verzoeker, moet aan dezen bij exploit worden kennis gegeven van het beroep.

Onze beslissing wordt, na verhoor van den Raad van State (afdeeling geschillen van bestuur), binnen drie maanden nadat het beroep is ingesteld, bij een met redenen omkleed besluit genomen, ten ware zij vooraf bijzonderlijk besluit mocht verdaagd zijn.

15bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan is ook de inspecteur tot beroep gerechtigd. Hij geeft van een door hem ingesteld beroep onmiddellijk bij aangeteekenden brief kennis aan den verzoeker. Zoo het beroep wordt ingesteld door een ander dan den inspecteur, dan geeft het gemeentebestuur dezen zoo spoedig mogelijk schriftelijk kennis van een ingesteld beroep.

16. Indien eene inrichting, voor welke oprichting vergunning vereischt wordt, in twee of meer gemeenten eener provincie zal liggen, dan wordt de vergunning door Gedeputeerde Staten, de besturen dier gemeenten gehoord, verleend of geweigerd. Van die beslissing van Gedeputeerde Staten staat beroep bij Ons open. Liggen de gemeenten in verschillende provinciën, dan wordt de beslissing door Ons genomen, na Gedeputeerde Staten te hebben gehoord.

Alvorens advies uit te brengen, handelen Gedeputeerde Staten en de gemeentebesturen overeenkomstig het bepaalde bij de artt. 6 en 7.

Ten opzichte der beslissingen, door Ons en Gedeputeerde Staten te nemen, zoo mede van het beroep tegen de door Gedeputeerde Staten genomen beslissingen, geldt hetgeen voor die gevallen bij de artt. 8—15 aanzien der gemeentebesturen is bepaald.

16bis. Zal de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zijn in de gevallen, in het vorige artikel bedoeld, de artikelen *6bis*, *6ter*, *7bis* en *12bis* van toepassing.

Ten opzichte der beslissingen, bedoeld in het derde lid van artikel 16, geldt het in de artikelen *8bis*, *10bis*, *11bis*, *12bis* en *15bis* bepaalde.

17. Het bestuur, dat de vergunning geeft, kan aan den concessionaris nieuwe voorwaarden opleggen, indien de ondervinding de noodzakelijkheid daarvan mocht aantoonen.

Geene nieuwe voorwaarden worden opgelegd dan bij een met redenen omkleed besluit, nadat de concessionaris is gehoord of behoorlijk opgeroepen.

Van het besluit van een gemeentebestuur of van Gedeputeerde Staten kan de concessionaris, binnen 14 dagen nadat het hem is bekend gemaakt, bij Ons in beroep komen.

Artt. 15 en 16 zijn op dit beroep toepasselijk.

17bis. Is de inrichting tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan wordt voordat nieuwe voorwaarden worden opgelegd, de inspecteur gehoord en is het laatste lid van artikel 12bis van toepassing.

Gelijktijdig met de bekendmaking, in het derde lid van artikel 17 bedoeld, zendt het gemeentebestuur den inspecteur een afschrift van het daar bedoeld besluit. De artikelen 15bis en 16bis zijn op het in artikel 17, 3de lid, bedoelde beroep van toepassing.

17ter. Wanneer de toepassing van artikel 6 der Veiligheidswet mocht ten gevolge hebben, dat van den inhoud van de bij artikel 5, sub 1 en 2, bedoelde stukken of van eene bij de vergunning gestelde voorwaarde zoude moeten worden afgeweken, dan geeft de concessionaris daarvan kennis aan het gemeentebestuur.

Wanneer de toepassing van artikel 7 der Veiligheidswet ten gevolge mocht hebben, dat van den inhoud van de bij het vorige lid bedoelde stukken of van eene bij de vergunning gestelde voorwaarde zoude moeten worden afgeweken, dan geeft de inspecteur daarvan kennis aan het gemeentebestuur, zoodra tegen het door hem gegeven voorschrift geen beroep meer kan worden ingesteld en zoodra omtrent een ingesteld beroep is beslist.

Het gemeentebestuur beslist, of, en zoo ja, welke nieuwe voorwaarden zullen worden opgelegd. Artikel 12bis is dan toepasselijk.

Op deze beslissingen zijn het tweede, derde en vierde lid van artikel 17 en het tweede lid van artikel 17bis van toepassing.

Wanneer het gemeentebestuur beslist, dat geene nieuwe voorwaarden worden opgelegd, dan is de concessionaris bevoegd van de hem verleende vergunning af te wijken, voor zooveel zulks noodzakelijk is, om te voldoen aan de eischen, gesteld krachtens de Veiligheidswet.

18. Het gemeentebestuur houdt behoudens de uitzonderingen, in artikel 24 vermeld, toezicht dat aan de voorwaarden, bij de vergunning of later gesteld, worde voldaan.

19. De leden van het gemeentebestuur en de door dat bestuur aan te wijzen gemeente- en politieambtenaren hebben, behoudens de uitzonderingen in artikel 24, te allen tijde vrijen toegang tot de inrichtingen, bedoeld in art. 2. Zij hebben de bevoegdheid van de overtredingen dezer wet proces-verbaal op den ambtseel op te maken. Wordt hun de toegang geweigerd, dan verschaffen zij zich dien des noods met inroeping van den sterken arm.

Is de inrichting enkel door eene woning toegankelijk, dan treden zij deze, tegen den wil van den bewoner, niet binnen, dan op schriftelijken last van den burgemeester.

Hiervan wordt door hen binnen tweemaal vier en twintig uren proces-verbaal opgemaakt en aan den ingezetenen, wiens woning is binnengetreden, in afschrift medegedeeld.

Zij, die krachtens dit artikel eene inrichting binnentreden, zijn, op verzoek van den concessionaris, verplicht tot geheimhouding van hetgeen het daarin uitgeoefende bedrijf betreft, voor zoo verre dit niet met de naleving der gestelde voorwaarden in verband staat.

20. Worden de gestelde voorwaarden niet opgevolgd, dan kan het gemeentebestuur de vergunning intrekken. Indien de vergunning verleend is door Ons of door Gedeputeerde Staten, geeft het gemeentebestuur aan het gezag, dat de vergunning verleend heeft, kennis van de niet-naleving der voorwaarden en beslist dit, na onderzoek, over de intrekking.

Van het besluit tot intrekking, door het gemeentebestuur of door Gedeputeerde Staten genomen, kan de concessionaris binnen veertien dagen aan Ons voorziening vragen. Hierbij gelden de artt. 15 en 16.

Hangende Onze beslissing kunnen de werkzaamheden van de inrichting op Ons bevel worden geschorst.

20bis. Is de inrichting tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan geeft het gezag, dat de vergunning introk, daarvan binnen 24 uren kennis aan den inspecteur.

21. Het voortzetten der werkzaamheden in eene inrichting wordt door het gemeentebestuur verboden, en des noods wordt de inrichting gesloten of worden de daarin aanwezige werktuigen

verzegeld, wanneer de inrichting zonder de vereischte vergunning in werking is.

De belanghebbende kan hiertegen binnen veertien dagen aan Ons voorziening vragen.

Het tweede en derde lid van art. 15 zijn hierbij van toepassing.

21bis. Is de inrichting tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan geeft het gemeentebestuur van elke sluiting of verzegeling binnen 24 uren kennis aan den inspecteur.

22. Het hoofd der onderneming wordt gestraft:

a. met eene geldboete van vijftig cents tot twee honderd gulden of eene hechtenis van een dag tot zestig dagen, indien hij zonder de vereischte vergunning, of op eene andere plaats dan in de vergunning is aangewezen, eene in art. 2 omschreven inrichting in werking brengt of houdt, in strijd handelt met het verbod, bedoeld in art. 4, sub 2, of in een der gevallen, vermeld in art. 20 (3de lid) en 21, met de werkzaamheden voortgaat;

b. met eene geldboete van vijftig cents tot honderd gulden of eene hechtenis van een dag tot veertien dagen, indien hij in strijd met de gestelde voorwaarden handelt.

Bij de ontdekking van een der in dit artikel genoemde strafbare feiten kunnen de aanwezige gevaarlijke of schadelijke stoffen in beslag worden genomen, en bij het veroordeelend vonnis kan vernietiging of onbruikbaarmaking van die stoffen worden bevolen.

22bis. Nalatigheid in de voldoening aan het voorschrift van het eerste lid van artikel 17ter wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste eene maand of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Het in dit artikel strafbaar gestelde feit wordt beschouwd als eene overtreding.

23. Hij, die opzettelijk de in het slot van artikel 19 opgelegde geheimhouding schendt, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste zeshonderd gulden, met of zonder ontzetting van het recht om ambten of bepaalde ambten te bekleeden.

Hij, aan wiens schuld schending van die geheimhouding te wijten is, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste drie honderd gulden.

Geen vervolging heeft plaats dan op klachte van den concessionaris.

De bij dit artikel strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als misdrijven.

Uitzonderingen en overgangsbepalingen.

24. De inrichtingen, bedoeld sub II van art. 2, daaronder niet begrepen de fabrieken en bewaarplaatsen van vuurwerken, staan onder het toezicht van Onzen Minister van Oorlog.

Genoemde Minister wijst de ambtenaren en officieren aan, op welke de bepalingen van art. 19 van toepassing zijn, en die, krachtens deze aanwijzing, de bevoegdheid verkrijgen van de overtredingen dezer wet, ten aanzien van de in dit artikel bedoelde inrichtingen, proces-verbaal op te maken.

Door Ons kunnen bij algemeenen maatregel van inwendig bestuur plaatsen worden aangewezen, waar inrichtingen, in het eerste lid bedoeld, kunnen worden opgericht en in werking gebracht, zelve zonder vergunning der betrokken gemeentebesturen of collegiën van Gedeputeerde Staten.

25. In de gevallen, bedoeld in de artt. 20 en 21, ten opzichte van de in het vorig artikel genoemde inrichtingen, zendt Onze Minister van Oorlog het proces-verbaal der gepleegde overtreding aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die het betrokken bestuur tot uitvoering van de bij die artikelen voorgeschreven maatregelen uitnodigt.

26. Inrichtingen, bedoeld in art. 2, kunnen door een departement van algemeen bestuur met Onze goedkeuring worden opgericht, zonder vergunning van het gemeentebestuur.

Het hoofd van het departement zendt in dat geval de stukken, in art. 5 genoemd, aan het gemeentebestuur, dat voor de naleving van art. 6 zorgt.

Binnen eene maand na de openbare kennisgeving wordt op vooraf aan te wijzen plaats en uur gelegenheid gegeven om, ten overstaan eener commissie uit Gedeputeerde Staten, bezwaren tegen het oprichten van de inrichting in te brengen.

Van die bezwaren wordt proces-verbaal opge maakt, hetwelk, met het advies der commissie, aan het departement wordt toegezonden. Over aangevoerde bezwaren wordt door Ons, den Raad van State (afdeeling voor de geschillen van bestuur) gehoord, beslist.

Bij Onze beslissing, krachtens dit artikel te nemen, behoeven plaatselijke verordeningen in art. 4, sub n°. 2, bedoeld, niet te worden in acht genomen.

27. Voor het oprichten van eene inrichting, bedoeld in art. 2, door het bestuur eener gemeente of

van een waterschap wordt de vergunning van Gedeputeerde Staten; voor het oprichten van zoodanige inrichting door eene spoorwegmaatschappij, door een provinciaal bestuur of door het bestuur van een waterschap, dat in meer dan ééne provincie is gelegen, Onze vergunning gevorderd.

In beide gevallen zijn de artt. 5—7 en 9—14 van toepassing.

Het proces-verbaal, in art. 7 bedoeld, wordt onverwijld aan Onzen Commissaris in de provincie gezonden, de stukken, in art. 9 vermeld, door den genoemden Commissaris gewaarmerkt, en de ontheffing van voorwaarden, in art. 12, 2de lid, bedoeld, wordt door Ons of Gedeputeerde Staten verleend, naar gelang de vergunning aan Ons of aan Gedeputeerde Staten is gevraagd.

Van de beslissing door Gedeputeerde Staten, volgens het eerste lid van dit artikel genomen, staat hooger beroep aan Ons open. Artt. 15 en 16 zijn daarbij van toepassing.

27bis. Zal in de gevallen, in het vorige artikel bedoeld, de inrichting tevens zijn eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zijn de artikelen *5bis*, *6bis*, *6ter*, *7bis*, *10bis*, *11bis*, *12bis* en *15bis* van toepassing.

28. Het Koninklijk besluit van 31 Januari 1824 (*Staatsblad* n°. 19) en andere Koninklijke besluiten, die omtrent het daarbij geregelde onderwerp hebben goldend, zijn afgeschaft.

Niettemin wordt op de verzoeken om vergunning, bij het in werking treden dezer wet ingediend, voor zoover die vergunning ingevolge deze wet wordt vereischt, door het bestuur, hetwelk daartoe volgens de tot dusver van kracht zijnde Koninklijke besluiten bevoegd was, beslist.

Daarbij wordt tevens bepaald, binnen welken termijn de inrichting in werking moet zijn gebracht, op straffe van het vervallen der vergunning.

29. Op inrichtingen, tot welker oprichting krachtens de vóór het in werking treden dezer wet geldende Koninklijke besluiten vergunning is verleend, zijn de artt. 14, 17, 18, 19, 20 en 21 van toepassing, en ten aanzien van overtredingen van die artikelen gepleegd, artt. 22 en 23.

29bis. Is eene inrichting, als in het vorige artikel bedoeld, tevens eene fabriek of werkplaats in den zin der Veiligheidswet, dan zijn ook de artikelen *17bis*, *17ter*, *20bis*, *21bis*, *22bis* en *23* van toepassing.

30. Vergunningen tot oprichting van inrich-

tingen, krachtens de vroeger geldende Koninklijke besluiten verleend vóór het in werking treden dezer wet, vervallen, zoo zij niet binnen één jaar na de afkondiging dezer wet in werking zijn gebracht, ten ware in de vergunning een lagere termijn was gesteld of het gezag dat de vergunning verleend heeft, vóór den afloop van den termijn een nieuwen termijn toestaat.

31. Algemeene bepalingen vóór het in werking treden dezer wet bestaande, waarbij in eenige gedeelten van gemeenten of plaatsen het uitoefenen van bedrijven of het hebben van inrichtingen is vrijgelaten zonder bijzondere vergunning, blijven van kracht gedurende vijf jaren na het in werking treden dezer wet, ten ware zij vóór dien tijd worden vervangen door plaatselijke verordeningen krachtens art. 4 dezer wet uit te vaardigen.

32. Door deze wet wordt geene verandering gebracht in de bestaande wetten en verordeningen omtrent mijnen, steengroeven en daarmede in verband staande fabrieken en werkplaatsen, omtrent het bonwen in en langs rivieren, op en aan dijken en andere waterkeerende werken en op het onderhouden en instandhouden van wegen, vaarten en wateringen, omtrent het hebben van magazijnen of nederlagen op onvrij territorium, omtrent het bouwen, planten en maken van werken op zekeren afstand van vestingwerken, noch ook omtrent het gebruik van stoomtoestellen.

33. Deze wet kan welken aangehaald onder den titel van „Hinderwet.”

15 December 1896. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende openstelling van ijkkantoren voor den ijk van gasmeters.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gezien het Koninklijk besluit van 12 September 1874 (*Staatsblad* n°. 128) tot vaststelling van een reglement betreffende de samenstelling, het onderzoek en den ijk van gasmeters;

Heeft goedgevonden:

1°. In te trekken, met ingang van 20 dezer, de beschikkingen van 20 September 1878 en 22 October 1881, houdende openstelling van de ijkkantoren te 's Hertogenbosch en Leeuwarden voor den ijk van gasmeters;

2°. Ter kennisse te brengen van belanghebbenden, dat, met ingang van het snb 1 genoemde tijdstip, voor den ijk van gasmeters geopend zijn

de ijkantoren te 's Gravenhage, Rotterdam, Dordrecht, Amsterdam en Zwolle.

's Gravenhage, den 15den December 1896.

De Minister voornoemd,
(get.) VAN DER SLEIJDEN.

18 December 1896. BESLUIT, tot uitvoering van art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72). S. 223.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 2 November 1896, n°. 59, afdeling Directe Belastingen;

Gelet op art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), tot regeling der Personeele belasting;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 November 1896, n°. 2);

Gezien het nader rapport van den Minister van Financiën van 16 December 1896, n°. 79, afdeling Directe Belastingen.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De lijsten, bedoeld in art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), worden door de directeurs der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen voor iedere gemeente afzonderlijk opgemaakt. Behoort eene gemeente tot verschillende ontvangkantoren der directe belastingen, dan wordt voor ieder kantoor eene afzonderlijke lijst opgemaakt.

Van elke lijst doet de directeur een afschrift toekomen aan het gemeentebestuur. Het afschrift wordt dadelijk na ontvangst op de secretarie der gemeente voor een ieder ter inzage nedergelegd, waarvan te gelijkertijd openbare kennisgeving geschiedt.

Het afschrift wordt geregeld bijgehouden met de aanvullingen en wijzigingen der lijst, die de directeur te dien einde aan het gemeentebestuur mededeelt.

Van elke lijst wordt een tweede afschrift ten kantore van den ontvanger der directe belastingen voor een ieder ter inzage nedergelegd en met de aanvullingen en wijzigingen der lijst geregeld bijgehouden.

Indien eene inrichting van de lijst wordt afgevoerd, geeft de directeur daarvan onverwijld kennis aan het betrokken bestuur.

2. De beslissing van den directeur op het verzoek van het bestuur eener inrichting om plaatsing of herplaatsing dier inrichting op de be-

trekkelijke lijst wordt aan dat bestuur in afschrift medegedeeld, aangegevend per post of tegen dagteekend ontvangstbewijs.

Het bestuur kan van die beslissing bij Ons in beroep komen binnen dertig dagen nadat het afschrift hem is toegezonden.

Als datum van toezending geldt die der aantekening per post of die van het ontvangstbewijs.

Het beroep geschiedt door indiening van eene met redenen omkleede memorie.

3. In geval van plaatsing of herplaatsing eener inrichting op de lijst wordt, voor zooveel noodig, de aanslag in de personeele belasting door den directeur vernietigd of verminderd, mits het verzoek, bedoeld in het eerste lid van art. 2, niet later is gedaan dan drie maanden na de afkondiging van het kohier.

4. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 18den December 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(*Uitgeg.* 23 Dec. 1896.)

19 December 1896. BESLUIT, houdende vergunning aan Dr. E. WIERSMA, arts, en F. HORREUS DE HAAS, weduwe W. TONCKENS, te Groningen, tot oprichting van een krankzinnigengesticht aldaar, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 224.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 17 December 1896, n°. 4416, afdeling Medische Politie;

Gelet op de artikelen 7 en 8 der wet van 7 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), gewijzigd bij artikel 10, sub 46°, der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Aan Dr. E. WIERSMA, arts, en F. HORREUS DE HAAS, weduwe W. TONCKENS, te Groningen, wordt vergunning verleend het huis, gelegen aan den Noorderhaven aldaar, L. n°. 2, gedurende het tijdvak, eindigende 31 December 1899,

overeenkomstig de door hen overgelegde teekening, in te richten tot een krankzinnigengesticht ter verpleging van niet meer dan 3 mannelijke en 4 vrouwelijke patiënten.

2. In elk, voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek, wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

3. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versehe lucht in de, voor de verpleegden bestemde, dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt opgedragen aan ten minste één geneeskundige, die in of nabij het krankzinnigengesticht gevestigd moet zijn.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 19den December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 24 Dec. 1896.)

19 December 1896. BESLUIT, betreffende de nitloting en aflossing van de 3 pCts. schuldbekentenissen, uitgegeven krachtens de wet van 30 December 1895 (*Staatsblad* n°. 236). S. 225.

Van de schuldbekentenissen, uitgegeven krachtens de wet van den 30sten December 1895 (*Staatsblad* n°. 236), tot een nominaal bedrag van f 123,909,900 worden, ten dienste van hare uitlotingen, naar de volgorde harer nummers, verdeeld in 10,326 reeksen, waarvan de laatste omvat een kapitaal van f 9,900 en elk der overige een kapitaal van f 12,000.

De reeksen van de nummers der schuldbekentenissen, die in onderdeelen van f 500 en van f 100 zijn uitgegeven, worden onderscheiden door bijvoeging op de eerste van de letters A en B en op de laatste van de letters a—k.

19 December 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende uitvoering van art. 14 der faillissementswet. 1896.

In mijne circulaire d.d. 28 September l.l., 1ste afdeling, n°. 134, werd de meening uitgesproken, dat door de griffiers bij de rechtbanken aan hunne verplichting om van elke faillietverklaring onverwijld kennis te geven aan de administratie der posterijen en der telegraphie, behoort te worden voldaan door die kennisgevingen, behoudens het geval dat de gefailleerde hier te lande geen woonplaats heeft, rechtstreeks te richten aan het postkantoor en het telegraafkantoor waaronder de woonplaats des gefailleerden ressorteert. Intusschen bevindt zich ter woonplaats van den gefailleerde somtijds noch een post- en een telegraafkantoor noch een vereenigd post- en telegraafkantoor. In die gevallen schijnt het raadzaam, dat de kennisgeving worde gericht aan het post- en het telegraafkantoor of aan het vereenigd post- en telegraafkantoor ter plaats van de rechtbank die de faillietverklaring heeft uitgesproken. In dat geval zal het kantoor waaraan de kennisgeving gericht is, deze verzenden aan dat post- en telegraafkantoor, dat voor de nitreiking van voor den gefailleerde bestemde brieven enz. zorg heeft te dragen. Ter beoordeeling of in eenige gemeente zoodanig kantoor gevestigd is, gaan hiernaevens lijsten vermeldende de namen der plaatsen alwaar zich een postkantoor en een telegraafkantoor of een vereenigd post- en telegraafkantoor bevinden.

Ik verzoek U W.E.Gestr. de griffiers bij de rechtbanken binnen Uw ressort, onder uitreiking van een exemplaar van voormelde lijst, met het bovenstaande in kennis te stellen.

De Minister van Justitie,

(get.) VAN DER KAAJ.

19 December 1896. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de arrondissementsrechtbanken betreffende uitvoering van art. 99 der faillissementswet.

Ingevolge art. 99 der faillissementswet is de administratie der posterijen en der telegraphie, na van den griffier eener rechtbank ontvangen kennisgeving van eene faillietverklaring verplicht den curator in het faillissement de brieven en de telegrammen voor den gefailleerde bestemd af te geven, tot dat o. a. de rechter-commissaris in het faillissement haar van die verplichting ontslaat.

Met het oog daarop heb ik, ingevolge ter zake gepleegd overleg met den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, de eer den rechters in Uw college, die als rechter-commissaris in een

faillissement optreden, beleefdelyk in overweging te geven om, wanneer zij termen vinden om de administratie der postzijen en der telegraphie van genoemde verplichting te ontslaan, de daartoe betrekkelijke kennisgeving te richten aan het postkantoor en aan het telegraafkantoor of aan het vereenigd post- en telegraafkantoor ter plaatse waar de gefailleerde woont, en indien aldaar een postkantoor of een telegraafkantoor ontbreekt en geen vereenigd post- en telegraafkantoor gevestigd is, aan het postkantoor of aan het telegraafkantoor of wel aan het vereenigd post- en telegraafkantoor ter plaatse waar de rechtbank gevestigd is. Laatstbedoelde kantoren zullen dan de kennisgeving verzenden aan het kantoor, dat voor de uitreiking van voor den gefailleerde bestemde brieven enz. heeft zorg te dragen. Indien bij een rechter-commissaris onzekerheid bestaat of in de plaats waar de gefailleerde woont, een kantoor als hier bedoeld gevestigd is, zal zekerheid daaromtrent kunnen worden verkregen door kennisneming van de aan den griffier van elke rechtbank door mij toegezonden lijst, vermeldende de namen der plaatsen waar een post- en een telegraafkantoor of een vereenigd post- en telegraafkantoor zich bevindt.

De Minister van Justitie,

(get.) VAN DER KAAJ.

21 December 1896. BESLUIT, tot vaststelling van het formulier voor het beschrijvingsbiljet voor de Personeele belasting. S. 226.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 21 November 1896, n°. 53, afdeling Directe Belastingen;

Gelet op art. 40 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72) tot regeling der personeele belasting;

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 December 1896, n°. 7);

Gezien het nader rapport van den Minister van Financiën van 18 December 1896, n°. 53, afdeling Directe Belastingen.

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Voor het beschrijvingsbiljet voor de personeele belasting wordt vastgesteld het bij dit besluit behoorend formulier.

Bij de uitreiking van een beschrijvingsbiljet worden daarbij aantekeningen gevoegd tot voorlichting bij de invulling. In het biljet wordt naar die aantekeningen verwezen.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 21sten December 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitgeg.* 24 Dec. 1896.)

GEMEENTE
 straat n^o Afd. n^o
 gracht n^o Wijk n^o
 plein n^o Buurt n^o

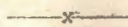
Uitgereikt 189
 Beschrijvingslijst n^o
 Register n^o

Belastingjaar 189 .

BESCHRIJVINGSBILJET VOOR DE PERSONEELE BELASTING.

(Wet van 16 April 1896, *Staatsblad* n°. 72).

Aangifte van

I. Welk perceel (of welke perceelen) hebt Gij in gebruik in bovenvermelde gemeente?

(Aan te wijzen door straat of wijk enz. en huisnummer. Ingeval er meer dan één perceel is, moeten de volgende opgaven voor elk perceel afzonderlijk worden gedaan.)

N.B. Perceelen, die *geheel* buiten de belasting vallen, moeten niet worden opgegeven.

Huurwaarde.

II. Is het perceel door U gehuurd?

Zoo ja, hoeveel bedraagt de huur per jaar?

Moet bij de opgegeven huur iets worden opgeteld of moet daarvan iets worden afgetrokken? Zoo ja, waarom en hoeveel?

Indien er reden is om den huurprijs niet of niet voor het volle bedrag als de huurwaarde aan te merken, worde die reden hiernaast opgegeven

Haardsteden.

III. Hoe groot is het aantal haardsteden?

Als regel geldt, dat eene haardstede wordt gerekend voor elk vertrek, waar op één of meer dagen vóór 1 April of na 31 October eene kachel staat of eene inrichting is om zonder kachel het vertrek te verwarmen, indien de kachel of inrichting kan worden in gebruik genomen zonder dat eenig metsel- of pleisterwerk geheel of gedeeltelijk wordt verwijderd of beschadigd.

**Vermindering van belasting naar de grondslagen
 huurwaarde, haardsteden en mobilair.**

**Ambts-
 woningen.**

Ingeval het perceel eene ambtswoning is, waarvan de belastbare huurwaarde zich behoort te regelen naar de jaarlijksche inkomsten, aan het ambt of de betrekking van den belastingplichtige verbonden, geve deze het bedrag dier inkomsten hiernaast op.

Gemeubeld verhuurde kamers, logementen, winkels, badhuizen.

Indien een gedeelte van een perceel gemeubeld wordt verhuurd of uitsluitend dient tot uitoefening van het logementhoudersbedrijf, tot winkel (of lokaal tot uitstalling) of tot openbare badinrichting, is de belasting lager dan gewoonlijk. Wie op deze vermindering aanspraak heeft, geve hiernaast op welk der genoemde gevallen zich voordoet. Tevens worde voor het betrokken gedeelte afzonderlijk het aantal haardsteden opgegeven.

N.B. Deze haardsteden moeten begrepen zijn in het aantal, dat ter beantwoording van vraag III is ingevuld.

Inwonende kinderen.

Wie aanspraak meent te hebben op vermindering wegens inwonende kinderen, geve hiernaast op het aantal eigen of aangehuwde kinderen, kleinkinderen en pupillen, die met hem het perceel bewonen, ongehuwd zijn en op 1 Januari van het belastingjaar den vollen ouderdom van 20 jaar nog niet hadden bereikt.

Zij, die tijdelijk elders verblijven tot het verkrijgen van onderwijs, worden als inwonend beschouwd.

Dienstboden.

IV. Hoeveel personen hebt Gij in dienst, die gebe- *a.* mannelijke?
zigt worden tot persoonlijke of huiselijke diensten *b.* vrouwelijke?

N.B. Dienstboden, welke buiten de belasting vallen, moeten niet in de opgaaft worden begrepen.

Hier kan worden opgegeven hoeveelen van de personen, bedoeld bij de beantwoording der vorenstaande vraag, vallen onder eene der volgende categorieën, waarvoor de belasting tot een lager bedrag wordt berekend (voor zooveel noodig, bij te voegen: *mannelijke* of *vrouwelijke*):

a. Vrouwelijke dienstboden, die op 1 Januari van het belastingjaar den vollen ouderdom van 21 jaar nog niet hebben bereikt.

b. Koetsiers van praktizeerende genees-, heel- en verloskundigen en veeartsen

c. Personen, die *doorgaans* en *hoofdzakelijk* werkzaam zijn in het beroep of bedrijf van den belastingplichtige of ten behoeve van eene inrichting, als bedoeld in art. 4, § 1 *c* en *d*, der wet, waaraan de belastingplichtige als inwonend bestuurder, leeraar of beambte is verbonden.

d. Huisbewaarders of huisbewaarsters, bij afwezigheid van het gezin eene woning bewarende, onverschillig of zij, ook bij voorbijgaande aanwezigheid van leden des gezins, enkele malen andere persoonlijke of huiselijke diensten verrichten

e. Jagers, uitsluitend voor de jacht dienende

Paarden.

V. Hoeveel paarden worden door U gehouden?

N.B. Paarden, welke buiten de belasting vallen, moeten niet in de opgaaft worden begrepen.

Hier kan worden opgegeven hoeveelen van de paarden, bedoeld bij de beantwoording der vorenstaande vraag, vallen onder eene der volgende categorieën, waarvoor de belasting tot een lager bedrag wordt berekend:

a. Paarden van praktizeerende genees-, heel- en verloskundigen en veeartsen

b. Paarden in gemengd gebruik

(Hieronder alleen te verstaan paarden, die *doorgaans* en *hoofdzakelijk*

worden gebezigd voor de uitoefening van een beroep of bedrijf van den belastingplichtige, mits niet het bedrijf van rijtuigverhuurder, ondernemer van personenvervoer, verhuurder van rijpaarden, manegehouder of paardenkooper.)

c. Paarden, uitsluitend of hoofdzakelijk gebezigd voor de uitoefening van het bedrijf van rijtuigverhuurder, ondernemer van personenvervoer, verhuurder van rijpaarden of manegehouder

d. Paarden van paardenkooiers, die niet tevens een bedrijf, onder c genoemd, uitoefenen

Algemeene Vragen.

VI. Welke personen wonen bij U in buiten de leden van Uw gezin en Uwe dienstboden?

VII. Welk is Uw beroep of bedrijf?

Indien de aangever na 15 Januari belastingplichtig is geworden of indien hij aangifte doet, omdat door verandering van den toestand naar den grondslag dienstboden of paarden de belasting hooger is geworden, geve hij hier op:

Het tijdstip, waarop de belastingplichtigheid is aangevangen of de toestand is veranderd

De belasting of de verhooging wordt alsdan niet over het geheele jaar, doch naar tijdagelang berekend.

Deze aangifte naar waarheid gedaan.

Te den 189 .

(Handteekening van den aangever.)

N.B. Vorenstaande vragen moeten duidelijk, stellig en zonder voorbehoud naar waarheid worden beantwoord, ook al meent de belanghebbende, dat hij niet belastingplichtig is.

Het antwoord moet worden ondertekend.

Voor zoover het biljet niet reeds vroeger is teruggehaald, moet het uiterlijk op den 20sten dag na dien der uitreiking worden ingeleverd ten kantore van den Ontvanger der Directe Belastingen te

Behoort bij Koninklijk besluit van 21 December 1896
(Staatsblad n°. 226).

Mij ekend,

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

21 December 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de vrijstelling, ontheffing of dispensatie van eene gebods- of verbodsbepaling eener plaatselijke verordening is, waar zij uit kracht van een voorschrift der verordening geschiedt, eene daad van uitvoering, die ingevolge art. 179a der gemeentewet in den regel behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van burgemeester en wethouders.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending of verkeerde toepassing van art. 135 der gemeentewet;

Overwegende dat de requirant was gedagvaard ter zake dat hij den 24 April 1896, des middags te 4 $\frac{1}{2}$ uur te Rotterdam aan het van Hogendorpsplein, zonder vergunning van burgemeester en wethouders dier gemeente een handwagen heeft geplaatst en alzoo de straat ten gebruike heeft ingenomen;

O. dat dit feit, ten laste van den requirant bij het bestreden vonnis bewezen verklaard, is gequalificeerd, gelijk blijkt uit het hoofd van dit arrest, alzoo als bij art. 20 der verordening op de straatpolitie te Rotterdam strafbaar gestelde overtreding van art. 3 dezer verordening, luidende: „Het is verboden de straat ten gebruike in te nemen, tenzij met schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders en overeenkomstig de voorwaarden door hen daarbij bepaald”;

O. dat de verbindende kracht van dit artikel door den requirant bij zijne memorie wordt bestreden, op grond dat door de woorden „en overeenkomstig de voorwaarden door hen daarbij bepaald”, de geheele verordening wordt ter zijde gesteld en daarvoor zonder eenige beperking in de plaats treedt de wil van burgemeester en wethouders die zoodoende datgene verrichten wat des gemeenteraads is, wat in strijd is met de gemeentewet;

O. daaromtrent, dat op de macht, den gemeenteraad in de artt. 134 en 135 der gemeentewet toegekend om in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid verordeningen — waaronder hier zijn te verstaan algemeen werkende, door afkondiging ter algemeene kennis te brengen voorschriften — vast te stellen, niet door ongeoorloofde delegatie inbreuk wordt gemaakt, indien van zekere in die verordeningen genoemde verbods- of gebodsbepalingen door het daarbij aange-

wezen gezag in bijzondere gevallen eene al of niet aan bepaalde voorwaarden gebonden vrijstelling, ontheffing of dispensatie wordt verleend;

dat immers die vrijstelling, waar zij krachtens een voorschrift der verordening wordt verleend, is eene daad van uitvoering, die ingevolge art. 179a der gemeentewet in den regel behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van burgemeester en wethouders;

dat er alzoo geen strijd bestaat tusschen art. 3 der Rotterdamsche verordening op de straatpolitie en de artt. 134 en 135 der gemeentewet, en het middel, dat op dien bewerden strijd berust, is ongegrond;

Verwerpt het beroep.

21 December 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de vraag of eene plaatselijke verordening treedt in hetgeen van provinciaal belang is uitsluitend staat ter beslissing van de administratieve inacht.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, namens den requirant voorgesteld bij memorie:

Schending en verkeerde toepassing van art. 11 der bij besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van 19 Augustus 1890 n°. 57/2 bekennde gemaakte verordening betreffende het leggen van spoorstaven in de openbare wegen en haar gebruik;

Overwegende dat ten laste van den requirant bij het bestreden vonnis is bewezen verklaard, dat hij in de gemeente Hillegom op 5 Februari 1896 als vertegenwoordiger te Hillegom van de Noord-Zuid-Hollandsche stoomtramweg-maatschappij Haarlem-Leiden niet had gezorgd, dat toen des namiddags te omstreeks 4 uur 15 minuten op voornoemden dag een locomotief de remise van genoemde stoomtramweg-maatschappij binnen reed, iemand van het trampersoneel met eene witte vlag, lantaarn of ander duidelijk zichtbaar teeken op den publieken weg aanwezig was, om aankomende rijtuigen of personen te waarschuwen;

O. dat het middel rust op de bewering dat aan het op dit bewezen feit toegepaste art. 107 van de algemeene politieverordening der gemeente Hillegom alle rechtskracht had moeten zijn ontzegd omdat door art. 11 van het in het middel genoemde provinciaal reglement van Zuidholland aan den plaatselijken wetgever niets anders ter nadere regeling was overgelaten dan het maken van be-

palingen omtrent de snelheid van rijden door de bebouwde kommen der gemeenten, terwijl omtrent de veiligheid van den weg in genoemde provinciale verordening bepalingen voorkomen, waarin de plaatselijke wetgever derhalve geenszins treden mag;

O. daaromtrent, dat de toegepaste verordening der gemeente Hillegom, als vastgesteld 30 Juli 1895 en afgekondigd 3 September daaraanvolgende, eene latere dagteekening heeft dan de ingeroepen provinciale verordening van Zuidholland, betreffende het leggen van spoorstaven in de openbare wegen en haar gebruik, welke oorspronkelijk is vastgesteld bij besluit der Staten van 20 Juli 1886, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 4 September 1886, n°. 20, is gewijzigd bij besluit der Staten van 16 November 1888, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 10 Januari 1889, n°. 15, en is afgekondigd in het provinciaal blad van Zuidholland van 1886, n°. 58, en van 1889, n°. 9;

dat, volgens het middel, de latere plaatselijke verordening van Hillegom is getreden in hetgeen van provinciaal belang is, doch die vraag, volgens art. 150 in verband met art. 153 der gemeentewet, uitsluitend ter beslissing staat van de administratieve en alzoo niet van de rechterlijke macht;

dat mitsdien het middel is ongegrond;

O. ambtshalve, dat alleen de requirant is gekomen in hooger beroep;

dat hij derhalve, ingevolge art. 248 Strafvordering, toepasselijk krachtens art. 256 van datzelfde Wetboek tot geene zwaardere straf kon worden veroordeeld dan hem door den eersten rechter was opgelegd, en met deze artikelen in strijd is de veroordeeling bij het bestreden vonnis tot eene geldboete van f 1, nu de kantonrechter eene geldboete van 50 cent had opgelegd;

Vernietigt het bestreden vonnis, doch alleen voor zoover de opgelegde straf betreft;

Te dien aanzien rechtdoende krachtens art. 105 R. O.:

Gezien de artt. 107, 108 en 197 der algemeene politie-verordening der gemeente Hillegom van 30 Juli 1895, alsmede art. 23 Strafrecht;

Veroordeelt den requirant tot betaling eener geldboete van 50 cent;

Bepaalt den duur der vervangende hechtenis op 1 dag;

Verwerpt overigens het beroep.

23 December 1896. BESLUIT, houdende vaststelling van een tarief voor zet- en drukloonen voor de Algemeene Landsdrukkerij voor de jaren 1897 en 1898. S. 227.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 21 December 1896, n°. 8489, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Gelet op artikel 17 van het reglement op de inrichting en het beheer der Algemeene Landsdrukkerij, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 4 Februari 1876 (*Staatsblad* n°. 39);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen: dat gedurende de jaren 1897 en 1898 het loon der zettters en drukkers ter Algemeene Landsdrukkerij zal worden berekend naar het tarief, aan het tegenwoordig besluit gehecht.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 23sten December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

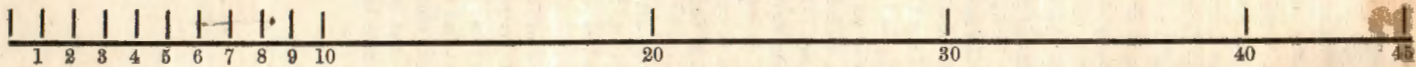
(Uitgeg. 30 Dec. 1896.)

TARIEF VOOR ZET- EN DRUKLOONEN.

TARIEF VOOR ZETLOONEN. 1ste AFDEELING. *Boekwerk en daarvan afgeleid wordende werken.*

LETTERSORT.	VOOR WERKEN IN:								
	PLANO, per vorm.		FOLIO, per blad van 4 pagina's.		KWARTO, per blad van 8 pagina's.		OCTAVO, per blad van 16 pagina's.		Groot octavo, roijaal of imperial papier, 8 pagina's per vorm.
	Klein formaat.	Groot formaat.	Klein formaat.	Groot formaat.	Klein formaat.	Groot formaat.	Klein formaat.	Groot formaat.	
Tekst (15 punten en grooter) . .	f 1.—	f 2.50	f 2.—	f 2.60	f 2.50	f 3.—	f 2.80	f 3.—	
Augustijn (14—12 punten) . .	2.—	3.50	2.40	3.60	3.—	4.—	3.60	4.—	3.50
Mediaan (11½—11 punten) . .	2.50	4.—	2.80	4.60	3.50	5.—	3.90	4.50	4.—
Dessendiaan (10½—10 punten).	—	—	4.—	5.60	4.—	6.—	4.20	5.—	4.50
Garmond (9½—9 punten) . . .	—	—	5.—	8.—	6.—	8.—	6.50	7.50	7.—
Brevier (7½ punten)	—	—	7.—	10.—	7.50	10.—	7.50	8.50	9.—
Colonel (7 punten)	—	—	8.—	11.—	9.50	12.50	8.50	9.50	10.—
Nonparel (6—5 punten)	—	—	9.50	12.50	10.—	13.—	9.50	12.—	10.50

MAATSTAF DER MEDIAANBEREKENING.

De breedte folio klein formaat is 34 med.; groot formaat is 46 med. || De maximum lengte folio klein formaat is 70 med.; groot formaat is 86 med.
 " " kwarto " " " 34 " " " " 40 " || " " " kwarto " " " 56 " " " " 60 "
 " " octavo " " " 24 " " " " 27 " " " " 40 " " " " 50 "
 " " groot octavo, roijaal of imperiaal. 30 " || " " " groot octavo, roijaal of imperiaal. 52 "

Het 8° wordt met 50 cents per blad op ieder 2 medianen verbreedening verhoogd, evenzoo het folio en kwarto, van af nonparel tot en met garmond met 50 cents, dessendiaan met 40 cents, mediaan met 30 cents, augustijn met 20 cents en tekst met 10 cents.

De aangegeven breedte of lengte der bladzijden, eene mediaan breeder of langer wordende, valt in de categorie voor verhooging van twee medianen.

Bij missives, circulaires of ander smoutwerk en mede bij plano-vormen is deze verhooging niet van toepassing.

OPHELDERINGEN

omtrent de toepassing van het loon.

1°. Door boekwerk wordt verstaan alle werk in folio, kwarto en octavo, hetwelk uit meer dan één blad bestaat, welke vereenigd zijnde, het geheele werk uitmaken. Ook zal als boekwerk beschouwd worden zoodanig werk in bovengenoemde formaten gedrukt, hetwelk bestaat in één blad of in een regelmatig gedeelte daarvan, hetzij $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, of $\frac{1}{4}$ blad.

2°. Onder klein formaat wordt verstaan schrijfpapier tot 37/46 centimeter; onder groot formaat zijn begrepen het klein mediaan 41/53 centimeter; groot mediaan post 44/56 centimeter; drukmediaan handpapier 47/55 centimeter; dito machinaal 47/56 centimeter; groot mediaan 45/59 centimeter; rojiaal 50/62 centimeter; superrojiaal 50/69 centimeter en imperiaal 55/76 centimeter.

3°. Alle werk in folio, kwarto, groot-octavo en octavo zal per pagina berekend worden, volgens het bovenstaande loon.

4°. Voor het maken van witte (blanco) pagina's in folio, kwarto, groot-octavo en octavo zal hoogstens $\frac{1}{8}$ loon per pagina berekend worden.

5°. Groote nooten zullen berekend worden naar de lettersoort waarmede zij gezet zijn.

Bij die berekening zal men de geheele hoeveelheid der nooten bladsgewijze bijeenstellen, de evenredigheid daarvan tot het overige gedeelte verminderen en zooveel meer betalen als het loon der lettersoort van de nooten hooger is dan dat van de letter, waarmede het werk gezet is.

6°. Voor kleine nooten, hetzij op één of meer bladzijden voorkomende, zal in eens per blad betaald worden 40 cents boven het loon, per half blad 20 cents, per kwart blad 10 cents.

7°. Voor additiën langs de bladzijden worden berekend: in plano per vorm 10 cents, in folio per pagina 10 cents, in kwarto en octavo per blad 30 cents.

8°. Voor doorlopend tabellarisch werk, waarvan de hoofden voor meer dan 4 bladen gebruikt worden zal eene evenredige vermindering van loon plaats hebben.

9°. Missives, circulairea enz. met anglaise of schrijffletter gezet, worden als dessendiaan letter berekend.

10°. In plano vormen, van af schrijf tot en met grootmediaan, kolomwerk voorkomende, verhoogt het loon met f 0.30 voor twee kolommen per vorm en f 0.50 voor meer kolommen.

11°. Voor extra correctie zal van 20 tot en met 25 cents per uur berekend worden.

12°. Voor kleine veranderingen op de pers f 0.05 à f 0.10.

13°. Groote veranderingen zullen als extra correctie berekend worden.

14°. Voor het verloopen in den haak zal $\frac{1}{2}$ loon berekend worden.

15°. Voor zetwerk dat in ander formaat moet worden overgebracht en samengesteld, zal $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, of $\frac{1}{8}$ loon berekend worden.

16°. Het maken van het formaat en in formaat brengen is onder het zetloon begrepen.

17°. Voor veranderingen in registers (folio's) f 0.05.

IIde AFDEELING. *Tabelwerk.*

PAPIERSOORT.	Oningevuld:			Ingevuld:		
	per vorm.	per pagina.	per $\frac{1}{4}$ vorm.	per vorm.	per pagina.	per $\frac{1}{4}$ vorm.
Dubbel olifants	f 9.—	f 4.50	f 2.25	f 12.—	f 6.—	f 3.—
Anderhalf "	8.—	4.—	2.—	11.—	5.50	2.75
Basterd "	7.—	3.50	1.75	10.—	5.—	2.50
Imperiaal	6.—	3.—	1.50	9.—	4.50	2.25
Superrojiaal	4.50	2.25	1.20	8.—	4.—	2.—
Rojiaal	3.—	1.50	1.—	6.50	3.25	1.65
Groot mediaan	2.50	1.25	0.80	5.—	2.50	1.25
Klein "	2.—	1.—	0.70	4.—	2.—	1.—
Schrijf	1.50	0.75	0.60	2.50	1.25	0.75

OPHELDERINGEN.

Oningevuld tabelwerk bestaat uit hoofden met gedrukte staande liniën, alsmede transport- en totaalliniën; de woorden: „transport”, „totaal” en dergelijken met of zonder rand.

Ingevuld tabelwerk bestaat uit hoofden, staande en dwarsliniën, ingevuld met woorden, cijfergetallen of dergelijken, mede met of zonder rand.

a. Voor hoofden van staten, enz., die geliniëerd moeten worden, zal men de helft of twee derden berekenen van het loon voor oningevuld tabelwerk per vorm bepaald.

b. Voor overdrukken zal een derde van het loon voor oningevuld worden berekend.

c. Bij oningevuld tabelwerk meer dan ééne hoofdverdeling in een vorm of bladzijde voorkomende, wordt als ingevuld berekend.

Bij ingevuld tabelwerk wordt per vorm één gulden, per bladzijde vijftig cents voor elke hoofdverdeling meer boven het loon betaald.

d. Dwaars gezet tabelwerk wordt met 25 cents per pagina verhoogd.

e. Voor titels van staten en tabellen zal betaald worden:

- Schrijfformaat f 0.50
- Klein mediaan tot en met roijaal . . . 0.70
- Grootere formaten 1.—

Voor een enkelen regel als titel of hoofd, een hoofd-cijfer of costos, zal 20 of hoogstens 30 cents berekend worden.

f. Diploma's, akten enz. met geïllustreerde randen of liniën worden als tabel ingevuld berekend.

g. Geïllustreerde omslagen voor boekwerken, bestaande uit twee pagina's, alsmede de rug, worden als volgt berekend:

- Gewoon octave f 1.50
- Kwarto of octavo, imperiaal of roijaal. 2.—
- Folio en groot folio. 2.50

h. Bij tabelwerk worden geene nooten of additiën berekend.

i. Voor het verlopen van tabelwerk zal $\frac{1}{2}$ of hoogstens $\frac{3}{4}$ loon worden berekend.

IIIde AFDEELING.

Ingevuld tabelwerk, voorkomende in boekwerken, of als tabellarische of statistische opgaven, enz.

LETTERSORT.	VOOR WERKEN IN:						
	FOLIO, 4 pagina's per blad.		KWARTO, 8 pagina's per blad.		OCTAVO, 16 pagina's per blad.		Groot octavo, 8 pa- gina's per vorm roijaal en imperiaal.
	Klein formaat.	Groot formaat.	Klein formaat.	Groot formaat.	Klein formaat.	Groot formaat.	
Van af augustijn tot en met dessendiaan.	f 5.—	f 8.—	f 6.—	f 9.—	f 8.—	f 11.—	
Garmond	6.50	9.—	8.—	10.—	9.—	12.—	8.—
Brevier tot en met nonparel.	8.—	12.—	10.—	13.—	12.—	16.—	12.—

Tabelwerk als het hierbedoelde gedrukt wordende op kleiner gedeelte van een vel papier dan $\frac{1}{4}$ vel, zal het zetloon evenals $\frac{1}{8}$ of $\frac{1}{16}$ vel betaald worden. Doch wanneer dit tabelwerk in een blad kwarto en octavo minder dan een kwart blad beslaat, zal hetzelfde berekend worden naar boven aangegeven maatstaf.

IVde AFDEELING.

Werkzaamheden, die als vast loon worden berekend.

Nederlandsche Staatscourant, bestaande uit twee vormen f 10.—

Bevat die courant een kwart, een half, drie kwart of een heel vel reeds gezet werk, dan wordt voor dat reeds gezet werk hoogstens half loon berekend.

De bijvoegsels worden mede naar dezen maatstaf berekend.

Bijvoegsels, bestaand uit twee vormen, die geheel gezet moeten worden . . . f 12.—

Wekelijksche prijscourant per pagina . . . 2.50

Voor elke pagina verandering . . . 0.20

Staatsblad per blad garmond van 16 blz. . . 7.50

Wordt voor het Staatsblad gebruik gemaakt van aanwezig zetsel, dan wordt een kwart of hoogstens de helft van het loon berekend.

Missives op 8°. of groot 8°. . . . 0.50

Hoofden van resolutiën, besluiten of missives 0.40

Aanvraag tot betaling 1.00

Omslag voor bescheiden 0.55

Een kaartje zonder rand 0.40

Een kaartje met rand 0.50

Een apostille 0.40

Een requ of dergelijke 0.30

Een adres 0.30

Hoofden van resolutiën, besluiten of missives met additiën, en adressen aan den voet 0.60

Meer dan één apostille, requ of dergelijke, op één of half vel voorkomende, wordt als vorm of pagina van de lettersoort, waartoe zij behoort, berekend.

Hierbij is mede bij folio of kwarto bepaalde verbreding niet van toepassing.

Algemeene bepalingen.

1°. Bij elke vermindering of vermeerdering van het loon zal de afdeeling, waarbij deze heeft plaats gehad, op den lastbrief bij de opgave der kosten vermeld worden.

2°. Eene verhooging van loon zal kunnen worden toegelegd bij alle werk van eene buitengewone moeite of bewerking.

Deze verhooging blijft beperkt tusschen de grenzen van $\frac{1}{15}$ en $\frac{1}{15}$ van het vastgestelde loon.

3°. Voor alle werken, welke opgepakt of in vormen staan, zal bij eene nieuwe lastgeving tot drukken, voor het verbeteren en gereedmaken voor de pers, naar evenredigheid van het werk, daaraan gedaan, $\frac{1}{6}$, $\frac{1}{4}$ of $\frac{1}{3}$ loon berekend worden, of wel voor dien arbeid in rekening worden gebracht een loon van hoogstens 25 cents per uur.

4°. Bij werkzaamheden van buitengewonen vorm of bewerking, die niet bij het tarief zijn omschreven, zal met den Directeur in overleg worden getreden.

5°. Bij groote oplagen of in spoed vereischende gevallen heeft de Directeur de bevoegdheid, de vormen, daarvoor benoodigd, twee- of meer malen te doen zetten.

6°. De Directeur is bevoegd en verplicht, de vastgestelde loonen in evenredigheid te verminderen in alle gevallen, wanneer het werk het medebrengt.

TARIEF VAN DRUKLOONEN.

SOORT VAN HET PAPIER.	VAN 1 TOT EN MET				
	100	200	500	700	1000
	AFDRUKKEN.				
Formaat, grooter dan imperiaal	f 0.65	f 0.75	f 0.90	f 1.20	f 1.40
Imperiaal tot en met roijaal	0.35	0.40	0.50	0.65	0.90
Groot mediaan tot en met schrijf	0.30	0.35	0.40	0.55	0.55

OPHELDERINGEN.

1°. Wanneer alleen op één vorm aan eene zijde van het blad moet gedrukt worden, hetgeen men *schoondruk* noemt, alsdan zal het bovenstaande loon worden toegepast naar de hoeveelheid bladen of vellen papier, die geleverd zijn.

2°. Wanneer op één vorm aan beide zijden van het blad moet gedrukt worden, hetgeen men *schoon- en weerdruk* noemt, alsdan zal het getal drukkens berekend worden volgens het tarief, zoodat bijv. voor 100 bladen schrijfpapier aan beide zijden op één vorm zal gerekend worden 200 afdrucken en dus 35 cents.

3°. Wanneer het blad aan elke zijde op een afzonderlijken vorm of (hetgeen gelijk staat) op twee vormen aan beide zijden moet gedrukt worden (hetgeen ook schoon- en weerdruk genoemd wordt), alsdan zal men het dubbel van het bovenstaande loon berekenen van de hoeveelheid bladen of vellen papier, die geleverd zijn, zoodat bijv. voor 100 bladen schrijfpapier, op twee vormen aan beide zijden bedrukt, 60 cents of tweemaal het loon van 100 afdrucken zal moeten betaald worden.

4°. Overdruk van register- of staatwerk zal even hoog als gewoon drukwerk berekend worden.

5°. Bij alle getallen afdrucken boven de 1000 berekent men naar volle duizendtallen, welke in de geheele hoeveelheid werk zijn; wanneer de geheele opslag met geen vol duizental uitkomt, dan wordt het overblijvende berekend naar dat getal, hetwelk in een der bovenstaande kolommen voorkomt.

6°. Voor eene kleine verandering op de pers zal 5 à 10 cents berekend worden.

7°. Voor eene groote verandering per uur hoogstens 25 cents.

8°. Wanneer met gekleurden inkt gedrukt wordt, zal daarvoor 35 cents voor de eerste honderd tot en met 500 afdrucken meer betaald worden en voor iedere 500 afdrucken meerder 10 cents.

9°. De algemeene bepalingen bij het tarief der zetloonen voorgeschreven, zijn, wat artt. 1, 2 en 5 betreft, ook op de drukloonen toepasselijk.

10°. Bij oplagen van meer dan 5000 exemplaren kan eene vermindering van loon worden toegepast van $\frac{1}{15}$ tot $\frac{5}{15}$ van het tarief.

Behoort bij Koninklijk besluit van 23 December 1896 (*Staatsblad* n°. 227).

Mij bekend,

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

23 December 1896. BESLUIT, tot regeling van den werkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, gewijzigd door de wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 138) en art. 9 der veiligheidswet (wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 137) bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren. S. 228.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 14 November 1896, I^a. E, afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Gezien § 3 en de artikelen 18, 19 en 20 der arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n°. 48, gewijzigd door de wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 138), § 4 en de artikelen 21, 22 en 23 der veiligheidswet (wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n°. 137 en het Koninklijk besluit van den 2 April 1896, *Staatsblad* n°. 63);

Den Raad van State gehoord (advies van den 15 December 1896, n°. 6);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van 21 December 1896, I^a. F, afdeling Arbeid en Fabriekswezen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Tot regeling van den werkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der arbeidswet en art. 9 der veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren, de volgende bepalingen vast te stellen, welke hunne instructie zullen uitmaken.

Art. 1. De bij art. 12 der arbeidswet en de bij art. 9 der veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren dragen den titel van inspecteur of adjunct-inspecteur van den arbeid.

2. Voor het toezicht op de uitvoering van de arbeidswet en van de veiligheidswet wordt het Rijk verdeeld in zes arbeidsinspectiën, waarvan de 1ste omvat de provincie Limburg en Noordbrabant; de 2de de provincie Zeeland en dat gedeelte der provincie Zuidholland, dat gelegen is bezuiden den rechter oever van de Lek, de Nieuwe Maas, het Scheur en den Nieuwen Waterweg, benevens de gemeente Rotterdam; de 3de de provincie Utrecht en dat gedeelte der provincie Zuidholland, dat gelegen is benoorden den rechter oever van de Lek, de Nieuwe Maas, het Scheur en den Nieuwen Waterweg, met uitzondering van de gemeente Rotterdam; de 4de de provincie Noordholland benevens het niet tot eenige provincie behoorende watergebied des Rijks; de 5de

de provinciën *Gelderland* en *Overijssel*; de 6de de provinciën *Drenthe*, *Friesland* en *Groningen*.

3. Het toezicht wordt in iedere arbeidsinspectie uitgeoefend door eenen inspecteur, onder wiens bevelen een of meer adjunct-inspecteurs werkzaam kunnen worden gesteld.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid wijst elken inspecteur en adjunct-inspecteur de arbeidsinspectie aan, waarin hij bevoegd zal zijn, benevens eene standplaats binnen die inspectie. Van deze aanwijzingen doet de Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

4. Alvorens hun ambt te aanvaarden leggen de inspecteurs en de adjunct-inspecteurs in handen van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, naar de wijze hunner godsdienstige gezindheid, den eed of de belofte af van ijverig, nauwgezet en onpartijdig de plichten te zullen nakomen, welke hun ambt medebrengt.

5. De inspecteurs en adjunct-inspecteurs kleeden geen ander ambt of andere bediening zonder Onze toestemming en nemen middellijk noch onmiddellijk deel aan bedrijven of ondernemingen van fabrieks- of ambachtsnijverheid.

6. Om zich gedurende langer dan twee dagen buiten hunne arbeidsinspectie te begeven, behoeven de inspecteurs verlof of opdracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die voor den tijd van ziekte, verlof, afwezigheid of ontstentenis eenen der andere inspecteurs kan aanwijzen als ook in die arbeidsinspectie bevoegd. Van die aanwijzing doet de Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

7. De adjunct-inspecteurs behoeven, om zich voor niet langer dan vier dagen buiten de arbeidsinspectie, waarin zij werkzaam zijn gesteld, te begeven, verlof of opdracht van den inspecteur. Verlof voor langeren termijn wordt door tusschenkomst van den inspecteur verleend door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, die voor den tijd van ziekte, verlof, afwezigheid of ontstentenis eenen der andere adjunct-inspecteurs kan aanwijzen, als ook in die arbeidsinspectie bevoegd. Van die aanwijzing doet de Minister zoodra mogelijk mededeeling in de *Staatscourant*.

8. Bij de uitoefening van hun ambt zijn de inspecteurs en de adjunct-inspecteurs steeds voorzien van eene hun door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid af te geven legitimatiekaart.

9. De inspecteurs en adjunct-inspecteurs volgen

de bevelen op hun door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid gegeven.

10. De inspecteurs houden toezicht op de verrichtingen der onder hunne bevelen staande adjunct-inspecteurs.

11. De inspecteurs zijn belast met het toezicht op de uitvoering van de arbeidswet en van de veiligheidswet en van de naar aanleiding van die wetten uitgevaardigde Koninklijke besluiten en ministerieele voorschriften. Zij bezoeken daartoe de plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen.

12. De adjunct-inspecteurs staan den inspecteur bij in het vervullen van zijne taak en worden door hem meer in het bijzonder belast met het bezoeken der plaatsen die aan hun toezicht zijn onderworpen en met het opsporen van overtredingen van de in art. 11 bedoelde wetten en Koninklijke besluiten. Zij volgen de bevelen op van den inspecteur en geven hem zoowel mondeling als schriftelijk de door hem verlangde inlichtingen.

13. De inspecteurs trachten zooveel mogelijk overeenstemming te bevorderen tusschen de eischen der wetgeving en de belangen van alle bij den arbeid betrokken personen.

In geval van twijfel omtrent de juiste beteekenis van eenige bepaling, voorkomende in eene wet, in een Koninklijk besluit of in een ministerieel voorschrift, vragen zij het oordeel van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

14. De inspecteurs onthouden zich van het geven van algemeene voorschriften bij wijze van reglementen, instructiën of circulaires.

15. De inspecteurs en de adjunct-inspecteurs houden aantekening van de door hen bezochte plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen, en van hunne bevinding aldaar.

16. De inspecteurs zenden aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid op door dezen aan te geven tijdstippen afschriften van de kennisgevingen en van de rapporten van burgemeesters, die bij hen ingevolge art. 19 der veiligheidswet inkomen en een verslag omtrent het nader onderzoek, hetwelk door hen mocht zijn ingesteld.

17. De inspecteurs dienen den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid desgevraagd van bericht en advies en kunnen hem voorstellen doen.

Zij dienen desgevraagd den Commissaris der Koningin en den burgemeester van advies in zake door deze ambtenaren ingevolge de arbeidswet te verlenen vergunningen.

18. Ter bevordering van eene gelijkvormige toepassing der arbeidswet en der veiligheidswet treden de inspecteurs met elkander in overleg. Zij kunnen tot dat doel vergaderingen houden, waarin als voorzitter en secretaris optreden door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen inspecteurs. De secretaris zendt binnen acht dagen een uittreksel van het in de vergadering verhandelde aan den Minister.

Tot hetzelfde doel komen de inspecteurs eens in de drie maanden of zooveel meer als de Minister noodig oordeelt, daartoe door dezen opgeroepen, aan diens Departement bijeen tot het houden eener bespreking met den Minister of met een of meer door hem aangewezen ambtenaren.

19. Wordt den inspecteur of adjunct-inspecteur de toegang geweigerd tot de plaatsen, die aan hun toezicht zijn onderworpen, dan roepen zij de hulp in van den burgemeester der gemeente of van eenen anderen ter plaatse bevoegden hulp-officier van justitie.

20. De inspecteurs en de adjunct-inspecteurs zenden de door hen ter zake van overtredingen opgemaakte processen-verbaal aan den bevoegden ambtenaar van het Openbaar Ministerie, terwijl de inspecteurs gelijktijdig een uittreksel van het door hen opgemaakte proces-verbaal doen toekomen aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid; de adjunct-inspecteurs aan den inspecteur. Deze laatste zendt het uittreksel van het door den adjunct-inspecteur opgemaakte proces-verbaal aan den Minister.

21. Het Koninklijk besluit van den 2den April 1896 (*Staatsblad* n°. 63) tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der arbeidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren wordt ingetrokken.

22. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant* waarin het geplaatst is.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 23sten December 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) VAN DER SLEJDEN.

(Uitgeg. 30 Dec. 1896.)

24 December 1896. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provincieën, betreffende de uitoefening van de buitenlandsche zeevaart door ingelijfdcn bij de militie te land (Art. 129 der militiewet).

In het belang van ingelijfdcn bij de militie te land, die de buitenlandsche zeevaart uitoefenen, wensch ik de bevoegdheid tot het verleen van de toestemming tot uitoefening der buitenlandsche zeevaart uit te breiden, in dien zin: dat zij zich uitstrekke over *alle* verlofgangers der militie te land; dat die toestemming in sommige gevallen voor meer dan ééne reis kan worden verleend; en dat de verlofganger gehouden zij bij terugkomst zich aan te melden, niet bij U, gelijk tot dusver, doch bij den burgemeester zijner woonplaats.

Uit dien hoofde heb ik de eer, U Hoogedelgestreng te machtigen om, in gewone tijden, aan de ingelijfdcn bij de militie te land, die zich krachtens artikel 131 der militiewet met verlof bevinden, voor zooveel zij aan U zullen hebben aangetoond, in de gelegenheid te zijn om het beroep van zeevarende buitenslands uit te oefenen, daartoe, namens den Minister van Oorlog, de vereischte schriftelijke toestemming te verleen.

Ter voorkoming zooveel mogelijk dat van de verleende vergunning misbruik worde gemaakt en ten einde men onderricht zij, op welken bodem de belanghebbende zich tot het doen van eene nieuwe zeereis heeft verbonden of waar hij zich, niet wederom vertrekende, ophoudt, zal de toestemming behooren te worden verleend, onder gehoudenheid van den belanghebbende, om zich bij zijne terugkomst dadelijk weder bij den burgemeester zijner woonplaats aan te melden, en voor elke volgende zeereis, zoolang hij geen paspoort zal hebben bekomen, eene nieuwe vergunning aan te vragen.

Ook kan bij uitzondering op dien regel aan miliciens-verlofgangers, wenschende te varen op stoomschepen van lijnen die een geregelden dienst hebben op vreemde havens, door U worden toegestaan meer dan ééne reis met schepen van dezelfde lijn te doen tot een gezamenlijken duur van hoogstens zes maanden en onder gehoudenheid zich na afmonstering van het schip en in elk geval na de laatste reis binnen de zes maanden terstond aan te melden bij den burgemeester van hunne woonplaats.

Overigens zal voorschreven toestemming niet

mogen worden verleend, wanneer de verlofganger, vóór of tijdens zijne aanvraag, in werkelijken dienst is opgeroepen en het zich niet laat voordien, dat hij van de reis zou zijn teruggekeerd voordat hij in werkelijken dienst moet opkomen.

De Minister van Oorlog,
(get.) SCHNEIDER.

28 December 1896. WET, tot verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegroting voor het dienstjaar 1896. S. 229.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk verhoogd:
Art. 88 met f 26,000. Art. 115 met f 26,303.
Art. 138 met f 28,000.

Ten gevolge van voorschreven verhooging wordt het totaal der 5de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 10,177,660.25 en het eindcijfer verhoogd met f 80,303.

28 December 1896. WET, tot wijziging van eenige artikelen der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 230.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1895/96, n°. 124, 1—7; 1896/97, n°. 10, 1, 2.

Hand. id. 1896/97, bladz. 59—78.

Hand. 1^e Kamer. 1896/97, bladz. 21, 35, 56, 58—60.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EEMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is gebleken de artikelen 2, 15, 16, 42bis, 54bis, 65, 65ter en 66 der wet tot regeling van het lager onderwijs van 17 Augustus 1878 (Staatsblad n°. 127), zooals die is gewijzigd bij de wetten van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175) en 13 September 1895 (Staatsblad n°. 159) te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 2 der wet van 17 Augustus 1878 (Staatsblad n°. 127), zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175), wordt tusschen „r. de beginselen der landbouwkunde” en „s. de gymnastiek” ingelascht: „r bis. die der tuinbouwkunde”.

2. In artikel 15 der wet van 17 Augustus 1878 (Staatsblad n°. 127), zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175), wordt onder a in plaats van: „h, i, k, q, r en t”, gelezen: „h, i, k, q, r, r bis en t”, en

onder b in plaats van: „h, i, j, k, q, r, s en t” gelezen: „h, i, j, k, q, r, r bis, s en t”.

3. In artikel 16 der wet van 17 Augustus 1878 (Staatsblad n°. 127) zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175), wordt aan het tweede lid toegevoegd eene zinsnede luidende:

„Van de verplichting tot het geven van onderwijs in het vak, vermeld in artikel 2, onder j, kan door Gedeputeerde Staten, den districtsschoolopziener gehoord, telkens voor ten hoogste vijf jaren, vrijstelling worden verleend.”

4. In artikel 42bis der wet van 17 Augustus 1878 (Staatsblad n°. 127), zooals het is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175), wordt zoowel in het eerste als in het tweede lid van het artikel in plaats van: „h, i, k, q, r en t”, gelezen: „h, i, k, q, r, r bis en t”.

5. In artikel 54bis, zooals dat artikel is vastgesteld bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175) en gewijzigd bij de wet van 13 September 1895 (Staatsblad n°. 159), wordt in het eerste lid, sub 2°, in plaats van: „a—j, alsmede k”, gelezen: „a—i, alsmede k”.

6. In artikel 65, eerste lid, der wet van 17 Augustus 1878 (Staatsblad n°. 127), zooals dat artikel is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175), wordt in plaats van: „l, m, n, p, r en s”, gelezen: „l, m, n, p, r, r bis en s”.

7. In artikel 65ter, zooals dat artikel is vastgesteld bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175), wordt in plaats van de zinsnede: „voor het examen, vermeld in artikel 65, onder b, in elk der vakken, genoemd onder l, m, n, p, r en s in artikel 2, vijf gulden”, gelezen: „voor het examen, vermeld in artikel 65, onder b, in elk der vakken, genoemd onder l, m, n, p, r, r bis en s, in artikel 2, vijf gulden”.

8. Aan artikel 66 der wet van 17 Augustus 1878 (Staatsblad n°. 127), wordt als tweede lid toegevoegd de volgende zinsnede:

„De akten van bekwaamheid als onderwijzer en als hoofdonderwijzer, in Nederlandsch-Indië afgegeven, — voor zooveel die zijn verkregen wegens het met goed gevolg afleggen van examens, afgenomen met gelijke eischen en, zooveel doenlijk, volgens dezelfde regelen, als voor die examens in Nederland volgens deze wet zijn vastgesteld — worden gelijkgesteld met de gelijksoortige akten, die in Nederland worden uitgereikt.”

9. Het tweede lid van artikel 6 der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) vervalt. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.
(*Uitgeg.* 29 Dec. 1896.)

28 December 1896. BESLUIT, tot nadere aanvulling der voorschriften, gegeven bij Koninklijk besluit van 18 April 1890 (*Staatsblad* n°. 64) en aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 20 December 1893 (*Staatsblad* n°. 215), 24 December 1894 (*Staatsblad* n°. 238) en 23 December 1895 (*Staatsblad* n°. 226) tot uitvoering van art. 24 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175). S. 231.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 1 December 1896, n°. 7376^a, afd. Onderwijs;

Gelet op art. 24, 54bis en 88 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wetten van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) en 13 September 1895 (*Staatsblad* n°. 159);

Gezien de Koninklijke besluiten van 18 April 1890 (*Staatsblad* n°. 64), 20 December 1893 (*Staatsblad* n°. 215), 24 December 1891 (*Staatsblad* n°. 238) en 23 December 1895 (*Staatsblad* n°. 226);

Den Raad van State gehoord, advies van 22 December 1896, n°. 32;

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister van 24 December 1896, n°. 8018, afd. Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Voor de bijzondere scholen, die over 1893, 1894 en 1895 genoten hebben de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet op het lager onderwijs, en ook over 1896 voor die Rijksbijdrage in aanmerking komen, is, indien zij op 1 Januari 1897 niet voldoen aan de voorschriften van art. 2 van het Koninklijk besluit van 18 April 1890 (*Staatsblad* n°. 61), voor zoover zij ook over 1897 aanspraak maken op eene Rijksbijdrage gedurende dat jaar, de naleving dier voorschriften niet verplichtend, mits:

1°. het aantal kinderen, hetwelk op 15 Januari 1894 als werkelijk schoolgaande bekend stond, sedert die dagteekening niet is of wordt vermeerderd in zoodanige mate, dat daardoor vermeerdering van het aantal onderwijzers gevorderd wordt, zonder dat in deze vermeerdering is voorzien;

2°. voor zoover voor die scholen ingevolge de voorschriften van het Koninklijk besluit van 18 April 1890 (*Staatsblad* n°. 64) met 1 Januari 1897 het te kort aan onderwijzend personeel met één wordt vermeerderd, dit te kort tot 1 Juli 1897 niet meer dan twee en van dien dag af niet meer dan één bedrage;

en voor zoover voor die scholen, ten gevolge van evengenoemd Koninklijk besluit, op 1 Januari 1897 geen nieuwe vermeerdering van onderwijzend personeel noodig is of ten gevolge van dat besluit op dien dag een te kort aan onderwijzend personeel ontstaat, het aantal kinderen het cijfer, waarvoor het aanwezig getal onderwijzers voldoende is, met niet meer dan dertig overschrijde;

en 3°. het aantal onderwijzers, op het tijdstip van het in werking treden van het tegenwoordig besluit aan elke dier scholen verbonden, niet worde verminderd.

2. Dit besluit treedt in werking op den tweeden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het geplaatst is.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 28sten December 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.
(*Uitgeg.* 30 Dec. 1896.)

28 December 1896. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 29^a der algemeene politieverordening voor Helmond in geen opzicht is in strijd met art. 17 van het reglement van politie op het gebruik der openbare wegen in Noordbrabant en dat de vraag of eene gemeentelijke verordening treedt in hetgeen, als door eene provinciale verordening geregeld, geacht moet worden van algemeen provinciaal belang te zijn, door art. 150, 2° lid, der gemeentewet aan 's rechters oordeel is onttrokken.

De Hooge Raad enz.;

Gelet op het middel van cassatie, namens den req. voorgesteld bij memorie:

Schending door niet toepassing, van art. 29a der gemeenteverordening van Helmond van den 20 Juni 1896 j^o. de artt. 150 en 153 der gemeentewet; verkeerde toepassing van art. 216 Strafvord. en art. 5 der wet houdende algemeene bepalingen;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis be-
wezen is verklaard, dat de gerequireerde den 22 Juli 1896, des namiddags omstreeks 10½ uur, te Helmond in de openbare Waardstraat, zijnde kom der gemeente, als machinist een door hem bestuurden tramtrein heeft doen rijden, terwijl niet een tot het trampersoneel behoorend persoon, ja zelfs niemand, tusschen de rails op een afstand van hoogstens 2 meter voor de locomotief vooruitliep met eene snelheid van hoogstens 100 meter in de minuut;

O. dat de twee eerste leden van art. 17 van het reglement van politie op het gebruik der openbare wegen in de provincie Noordbrabant van 18 November 1889 aldus luiden:

„Het vervoer op stoomtramwegen mag met geen grootere snelheid geschieden dan tot het bij de wet van 9 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 124) bepaalde maximum van 15 kilometer per uur.

„In de bebouwde kommen der gemeente mag niet gereden worden dan met eene snelheid van hoogstens 7.5 kilometer per uur”;

terwijl de raad der gemeente Helmond in zijne vergadering van 20 Juni 1896 in de algemeene politieverordening voor die gemeente van 10 Mei 1890 heeft opgenomen eene nieuwe bepaling, als art. 29a der verordening aangeduid, van dezen inhoud:

„De machinist, die binnen de kom der gemeente den door hem bestuurden stoomtram doet voortbewegen, zonder dat een tot het trampersoneel behoorend persoon tusschen de rails, op een afstand van hoogstens twee meters vóór de locomotief vooruitloopt met eene snelheid van hoogstens 100 meter in de minuut, wordt gestraft met eene geldboete van ten hoogste f 25”;

O. dat het uitgesproken ontslag van rechtsvervolging hierop is gegrond, dat laatstgemelde bepaling zoodanig in strijd is met die van een hooger wetgever, in casu art. 17 van het provinciaal reglement, dat deze daardoor geheel hare kracht en uitwerking zou missen, weshalve die bepaling der gemeenteverordening buiten toepassing

moet worden gelaten krachtens het beginsel ook in art. 5 der wet houdende algemeene bepalingen opgesloten, dat aan de verordeningen eens hooger wetgevers door die eens lagere niet kan worden gederogerd; terwijl het ten laste gelegde feit bij geen wet of andere wettelijke verordening strafbaar is gesteld;

O. dat deze gronden van beslissing te recht bij de memorie van cassatie worden bestreden;

O. toch, dat al moge in het 2° lid van art. 17 van bovengemeld Provinciaal reglement de bevoegdheid opgesloten liggen om het vervoer op stoomtramwegen met eene snelheid van 7.5 kilometer per uur te doen plaats hebben, nit niets blijkt, dat dit voorschrift ten doel zou hebben die bevoegdheid als een recht aan de ondernemers der exploitatie van genoemde wegen toe te kennen;

O. dat de strekking van dat voorschrift veel meer uitsluitend daarin bestaat, met betrekking tot het rijden met stoomtrammen binnen de kommen der gemeenten een doeltreffenden veiligheidsmaatregel in het leven te roepen, van welk standpunt het alleszins aannemelijk is, dat de provinciale wetgever, zich richtende naar hetgeen hem daartoe in den regel voldoende was voorgekomen, de bedoelde bepaling heeft vastgesteld zonder de vrijheid der gemeentebesturen, die naar aanleiding van plaatselijke omstandigheden meer voorzorgen noodig mochten achten, aan banden te willen leggen;

O. voorts, dat de kantonrechter ten onrechte meent, dat door art. 29a der plaatselijke politieverordening art. 17 van het Provinciaal reglement geheel zijne kracht en uitwerking zoude missen, daar het vaststellen van eerstgemeld voorschrift niet heeft kunnen teweegbrengen, dat, indien door het sneller rijden dan art. 17 van het reglement veroorlooft, dat artikel wordt overtreden, de op die overtreding bij de laatste zinsnede van art. 33 van hetzelfde reglement gestelde straf van ten hoogste f 75 niet zou moeten worden toegepast;

O. dat meergemeld art. 17 alzoo blijft in volle kracht, en art. 29a der algemeene politieverordening voor Helmond daarmede in geen opzicht is in strijd; terwijl de vraag of die gemeentelijke verordening treedt in hetgeen, als door eene provinciale verordening geregeld, geacht moet worden van algemeen provinciaal belang te zijn, door art. 150, 2° lid, der gemeentewet aan 's rechters oordeel is onttrokken;

O. dat alzoo het voorgestelde middel van casuatie is gegrond;

Vernietigt het vonnis door den kantonrechter te Helmond op 27 Augustus 1896 in deze zaak gewezen;

Rechtdoende ten principale uit kracht van art. 105 R. O.;

Gezien art. 29a der algemeene politieverordening voor de gemeente Helmond van 10 Mei 1890, met gemeld artikel aangevuld op 20 Juni 1896, benevens art. 23 Strafrecht;

Verstaat, dat het ten laste van den gerequireerde bij het bestreden vonnis bewezen verklaarde feit moet worden gequalificeerd: „het als machinist binnen de kom der gemeente Helmond den door hem bestuurden stoomtram doen voortbewegen, zonder dat een tot het trampersoneel behoorend persoon tusschen de rails op een afstand van hoogstens 2 meter vóór de locomotief voortloopt met eene snelheid van hoogstens 100 meter in de minuut”;

Verklaart den gerequireerde daaraan schuldig;

Veroordeelt hem te dier zake in eene geldboete van f 2, bij gebreke van betaling binnen twee maanden na den dag waarop dit arrest kan worden ten uitvoer gelegd, te vervangen door hechtenis van een dag.

29 December 1896. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker. S. 232.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1896/97, n° 84, 1—6.

Hand. id. 1896/97, bladz. 284—297.

Hand. 1° Kamer 1896/97, bladz. 22, 24, 35—41, 60—73, 77, 79—88.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, in afwachting van nadere regeling van den accijns op de suiker, maatregelen te nemen ter verzekering van de opbrengst van dien accijns in het jaar 1897;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Met wijziging van art. 9 der wet van 11 Januari 1894 (*Staatsblad* n°. 6) wordt de aanslag, bepaald bij art. 56, eerste lid der wet van 7 Juli 1867 (*Staatsblad* n°. 69), voor het geheele werkjaar 1896/97 verhoogd met *zestien en een half ten honderd*.

Voor de sappen, waarvoor bij het in werking komen dezer wet reeds aanslag op de rekening van den fabrikant heeft plaats gehad, wordt de

hoeveelheid suiker, waarvoor hij deswege te min is aangeslagen, in één post gebracht op zijne rekening over de maand, waarin de wet in werking komt en wordt de rekening, voor zooveel dezen post betreft, aangezuiverd op denzelfden tijd en op dezelfde wijzen als waren de sappen in die maand verwerkt.

2. Indien de opbrengst van den accijns in 1897 minder bedraagt dan f 9,100,000, wordt het aan die som ontbrekende bij wijs van omslag verhaald op de beetwortelsuikerfabrikanten, die in het werkjaar 1896/97 den aanslag hebben gekozen naar den grondslag, vermeld in art. 1, letter b der voormelde wet van 7 Juli 1867.

Geen omslag heeft plaats indien de gezamenlijke hoeveelheid droge witte broodsuiker, waarvoor die fabrikanten in dat werkjaar zijn aangeslagen, met inbegrip van de verhoogingen, voorgeschreven krachtens art. 77 derzelfde wet, 61,000,000 kilogram niet te boven gaat. Bij een hooger aanslagstotaal bedraagt de omslag ten hoogste f 3.78 per 100 kilogram voor het meerdere.

Voor dezen omslag gelden de bepalingen der artt. 11 en 12 der voormelde wet van 11 Januari 1894.

3. Voor de toepassing dezer wet worden onder de opbrengst van den accijns in 1897 niet begrepen bedragen, die in een ander jaar opvorderbaar zijn geworden of die volgens de voormelde wet van 11 Januari 1894 zijn omgeslagen.

4. Onverminderd het bepaalde bij art. 39 der genoemde wet van 7 Juli 1867, moet de fabrikant binnen 30 dagen na het in werking komen dezer wet zekerheid stellen voor het accijnsbedrag, dat hij volgens art. 2 verschuldigd kan worden. Is aan dit voorschrift niet tijdig voldaan, dan mag geen suiker uit zijne fabriek worden uitgeslagen totdat de zekerheid gesteld is. Uitslag in strijd met dit verbod is strafbaar volgens art. 8 der meergenoemde wet van 11 Januari 1894.

Het bepaalde bij het tweede lid van art. 14 dier wet is op de voormelde zekerheid van toepassing.

5. Deze wet komt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 29sten December 1896.

(get.)

EMMA.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.

(*Uitg.* 31 Dec. 1896.)

30 December 1896. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) S. 233. (verkort.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* (*Staatsblad* 1895, n°. 145), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afdeling: Regeering en Hooge Colleges	f	36,600
2 ^e " Departement van Justitie	"	44,800
3 ^e " Departement van Financiën	"	9,465,213
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	1,330,596
5 ^e " Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	870,055
6 ^e " Departement van Burgerlijke Openbare Werken	"	4,787,450
7 ^e " Departement van Oorlog	"	6,812,790
8 ^e " Departement van Marine	"	4,096,988
9 ^e " Bijdragen van <i>Nederlandsch-Indië</i> aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven		<i>Memorie.</i>
		f 27,444,292

30 December 1896. WET, houdende vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië.*) S. 234. (verkort.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* (*Staatsblad* 1895, n°. 145), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afdeling: Regeering en Hooge Colleges	f	1,127,980
2 ^e " Departement van Justitie	"	5,487,684
3 ^e " Departement van Financiën	"	9,158,929
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	29,871,737
5 ^e " Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	14,801,688
6 ^e " Departement van Burgerlijke Openbare Werken	"	23,537,955
7 ^e " Departement van Oorlog	"	25,657,688
8 ^e " Departement van Marine	"	4,940,856
		f 114,584,517

30 December 1896. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897. (Hoofdstuk I. *Middelen en inkomsten in Nederland.*) S. 235. (verkort.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* (*Staatsblad* 1895,

n°. 145), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, enz.

Art. 2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in artikel 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien door eene geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Jannari 1897.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1897.

1. Verkoop van koffie	f	9,620,045
2. Verkoop van kinabaast	„	117,216
3. Verkoop van Banka-tin.	„	5,506,675
4. Aandeel in de winst van de Billiton-maatschappij over het boekjaar 1896—1897	„	115,000
5. Terugbetaling door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteeren van den spoorweg van <i>Samarang</i> langs <i>Soerakarta</i> naar <i>Djokjokarta</i> , van de krachtens de concessie door den Staat aan haar voorgeschoten gelden, benevens aandeel in de winst, door de exploitatie verkregen	„	890,000
6. Ontvangsten van civielen of algemeenen aard	„	52,125
7. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Oorlog in <i>Nederlandsch-Indië</i>	„	40,100
8. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Marine in <i>Nederlandsch-Indië</i>	„	91,867
9. Uitkeering nit het voordeelig slot der algemeene rekening wegens de ontvangsten en uitgaven van <i>Nederlandsch-Indië</i> over den dienst van 1890	„	400,000
	f	16,833,028

30 December 1896. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897. (Hoofdstuk II. *Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië.*) S. 236. (*verkort.*)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* (*Staatsblad* 1895, n°. 145), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1897, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd, enz.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1897.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

*Raming voor het dienstjaar 1897.**Regeering en Hooge Colleges.*

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd	f	500
<i>Departement van Justitie.</i>		
2. Ontvangsten van het hulpbureau voor den industrielen eigendom.	»	2,200
3. Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën	»	200,000
4. Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken	»	32,000
5. Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der wees- en boedelkamers.	»	121,000
6. Betaling voor het afleggen van de examens ter verkrijging van de bevoegdheid tot uitoefening van het notaris-amt	»	1,000
7. Opbrengst van den arbeid der gevangenen	»	150,000
8. Voor het verstrekken van voeding aan gegijzelden	»	30,000
<i>Departement van Financiën.</i>		
9. Verpachte middelen	»	21,520,800
10. Opbrengst der exploitatie van het opiummiddel in eigen beheer	»	2,146,000
11. In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband.	»	15,156,000
12. Haven- en ankerageelden	»	284,000
13. Loods- en kaaigelden in de haven van Tandjong Priok	»	96,000
14. Loods- en steigergelden in de Emmahaven	»	19,000
15. Personeele belasting	»	902,000
16. Patentrecht	»	1,300,000
17. Verponding en belasting van de specerijperken op de Banda-eilanden.	»	1,892,000
18. Openbare verkooping	»	715,000
19. Zegelrecht	»	1,216,000
20. Recht van overschrijving van vaste goederen	»	546,000
21. Belasting op rijtuigen	»	265,000
22. Recht van successie en overgang onder Europeanen en met hen gelijkgestelden.	»	78,000
23. Licentiën tot het houden van Chineesche speel- of dobbeltafels.	»	9,000
24. Belasting op het slachten van rundvee, buffels, paarden en veulens in de Preanger regentschappen en in het district Gandasoli van de residentie Krawang.	»	76,000
25. Belasting op het bedrijf	»	2,901,000
26. Bijzondere belastingen in de Buitenbezittingen	»	2,364,050
27. Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	»	342,000
28. Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan burgerlijke laud-dienaren en aan gepensioneerden verstrekt	»	700 000
<i>Departement van Binnenlandsch Bestuur.</i>		
29. Bijdrage tot de kosten van bestuur van de landschappen en eilanden onder Menado langs de noordkust van Celebes.	»	56,700
29a. Examengelden van candidaten voor het groot-ambtenaars-examen voor den Indischen dienst.	»	1,000
30. Hoofdgeld van de heerdienstplichtigen in de gouvernementlanden van Java en Madura, met uitzondering van de residentie Batavia (equivalent voor afgeschafte heerdiensten).	»	3,049,000
31. Kadaster	»	75,000
32. Landelijke inkomsten en andere grondlasten	»	17,339,000
		Transporteere f 73,585,250

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belasting enz. zijn onder het bedrag der inkomsten begrepen.

	Per transport	f 73,585,250
33.	Afstand van grond	„ 1,340,400
34.	Registratie van werkcontracten gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw-, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	„ 60,000
34a.	Retributie van ondernemingen van landbouw en nijverheid ter vergoeding van de uitgaven voor het toezicht op de waterverdeling tusschen de daarbij belanghebbenden	„ 8,000
35.	Koffie	„ 8,549,300
36.	Verkoop van kina-enten en zaad	„ 500
37.	Verhuur van vogelnestgrotten, voor zoover niet verpacht.	„ 48,700
38.	Verhuur der vindplaatsen van schildpadeieren aan het zuider zeestrand in de afdeling Soekaboemi (Preanger regentschappen)	„ 1,300
39.	Verhuur van de vischvijvers te Tello en te Sambong Djawa (gouvernement Celebes en onderhoorigheden).	„ 500
40.	Boschwezen	„ 2,378,800
41.	Terugbetaling van het aan Pangeran Adipati Ario Mangkoe Negoro V verleend renteloos voorschot	„ 100,000

Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.

42.	Onderwijs	„ 467,500
43.	Verkoop van producten uit den cultuurtuin van 's lands plantentuin te Buitenzorg	„ 800
44.	Landsdrukkerij	„ 200,000
45.	Vergoeding voor de verpleging van krankzinnigen in de daarvoor bestemde gestichten	„ 37,000
46.	Parc vaccinogène	„ 1,400
47.	IJK van maten en gewichten	„ 3,800
48.	Belasting op het honden van loterijen	„ 43,000
49.	Tin	„ 609,800
50.	Steenkolen	„ 1,496,000
51.	Zout	„ 8,558,000
52.	Vast recht en cijns van concessieën tot winning van delfstoffen	„ 31,000

Departement der Burgerlijke Openbare werken.

53.	Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	„ 16,000
54.	Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaartu	„ 16,000
55.	Vergoeding voor het gebruik van de loskraan aan het havenkanaal te Samarang.	„ 3,000
56.	Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoomtoestellen en van vernieuwde akten van vergunning tot gebruik dier toestellen	„ 15,000
57.	Canon van het in erfpacht gegeven gedeelte van het tot de haven van Tandjong Priok behoorende terrein	„ 3,000
58.	Vergoeding door den erfpachter van een gedeelte van het tot de haven van Tandjong Priok behoorende terrein voor het gebruik van het 4000 tons dok.	„ 51,000
59.	Brieven- en pakketpost	„ 1,240,000
60.	Binnenlandsche paardenpost	„ 800
61.	Telegraphie	„ 760,000
62.	Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten van de particuliere telephonen.	„ 19,000
63.	Spoorwegen	„ 9,687,000

Departement van Oorlog.

64.	Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps.	„ 6,000
-----	--	---------

Transporteere f 109,337,350

	Per transport . . .	f 109,337,350
65. Boeten en andere ontvangsten voortspruitende uit contracten van aanneming en uit leverantiën	"	20,000
66. Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen door patiënten, voor eigen rekening opgenomen.	"	80,000
67. Artillerie-constrctiewinkel	"	200
68. Topographisch burean en lithographisch etablissement	"	5,000
69. Verkoop en verhuur van voor 's lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	"	243,000
70. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige vaste en andere goederen. "	"	80,000
71. Stoomtramweg in Atjeh.	"	73,000
72. Terugbetaling van voorschotten vóór dit dienstjaar aan militaire en tot het Departement van Oorlog behoorende burgerlijke landsdienaren verstrekt	"	400,000
73. Andere ontvangsten	"	25,000
<i>Departement van Marine.</i>		
74. Loodsgelden, met uitzondering van die in de Emmahaven en in de haven van Tandjong Priok.	"	190,000
75. Vergoeding voor het kenren van stoomschepen	"	7,000
76. Vergoeding door vreemde oorlogschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, drijvende droge dokken, ketelbok, pont en kiellichter, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen. "	"	10,000
77. Steigergelden en huur van kolenloodsen en opalagterreinen te Tandjong Priok. "	"	48,000
78. Verkoop van zeekaarten uit het depot en de onderdepots.	"	4,000
79. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	"	10,000
80. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen, permanente of tijdelijke werken, zoomede schepen en vaartuigen en hun inventaris	"	55,000
81. Terugbetaling, van voorschotten vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt. "	"	15,000
82. Korting op de traktementen van de ambtenaren bij het marine-etablissement te Soerabaja bij verplicht gebruik van eene gouvernementswoning	"	27,000
83. Andere ontvangsten	"	6,000
<i>Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.</i>		
84. Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement	"	20,000
85. Verkoop van onbruikbaar geworden en overtollige goederen uit alsvooren.	"	35,000
86. Alle andere ontvangsten.	"	250,000
		f 110,940,550

30 December 1896. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1895. (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland.*) S. 237.

30 December 1896. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1895. (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië.*) S. 238.

30 December 1896. WET, tot nadere wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1895. S. 239.

30 December 1896. WET, tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1897. S. 240.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1897, voor zooveel de *uitgaven* betreft, definitief vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e	Afdeeling: Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst	f	154,172.50
2 ^e	" Justitie en Politie	"	347,145.—
3 ^e	" Schutterij te Paramaribo	"	7,550.—
4 ^e	" Administratie van Financiën	"	188,989.50
5 ^e	" Immigratie en kolonisatie	"	94,760.—
6 ^e	" Eerediensten, onderwijs, armensorg en burgerlijke geneeskundige dienst	"	487,521.85
7 ^e	" Bouwdepartement	"	408,776.—
8 ^e	" Koloniale vaartuigen, betonning, bakening, seinwezen en brandweer	"	296,876.75
9 ^e	" Pensioenen, wachtgelden, onderstanden en toelagen	"	209,706.18 ^s
10 ^e	" Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—
		f	2,245,497.78 ^s

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijving van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

- A. Directe en indirecte belastingen.
- B. Inkomsten van onderscheiden aard.
- C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist tot aanvulling van de koloniale geldmiddelen.

30 December 1896. WET, tot voorziening in het kas-tekort van den Indischen dienst over 1897. — S. 241.

Bij deze wet wordt de Minister van Financiën bevoegd verklaard om, bij het openen van kredieten aan den Minister van Koloniën gedurende het jaar 1897, het bedrag der volgens artikel 33 der wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië (*Staatsblad* 1895, n°. 145) in 's Rijks schatkist gestorte gelden te boven te gaan met eene som van f 37,000,000.

De Minister van Financiën zal in dat voorshot aan de Indische kas mogen voorzien door uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, met inachtneming van de daaromtrent bestaande of nog vast te stellen wettelijke bepalingen.

30 December 1896. WET, houdende nadere wijziging van den staat, vastgesteld bij artikel 2 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 77), tot vaststelling van het rechtsgebied en de zetels der arrondissements-regtbanken en kantongeregten binnen het ressort van het gerechtshof te Amsterdam, en gewijzigd bij de wet van 6 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 31). — S. 242.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat

de bij de wet van 20 Maart 1896 (*Staatsblad* n°. 39) vastgestelde grenswijziging der gemeenten *Amsterdam, Sloten, Diemen en Nieuwer-Amstel* het wenschelijk maakt wijziging te brengen in den staat, vastgesteld bij artikel 2 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 77) en gewijzigd bij de wet van 6 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 31);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. In den staat, vastgesteld bij artikel 2 der wet van 9 April 1877 (*Staatsblad* n°. 77) en gewijzigd bij de wet van den 6 Mei 1878 (*Staatsblad* n°. 31), wordt de grensbepaling van het kantongerecht *Amsterdam* n°. 1 gelezen als volgt:

De grenslijn van het tot dit kanton behorende gedeelte der gemeente *Amsterdam* is getrokken uit een punt in den Binnen-Amstel ten westen van het midden van de Halvemaansteeg tegenover het midden van de Kloveniersburgwal, van daar door het midden van de Kloveniersburgwal tot de Nieuwmarkt, over de Nieuwmarkt tot en lange de oostzijde van de St. Anthonie-waag, ten westen en ten noorden van de Zeevischmarkt tot het midden van de Geldersche Kade, door het midden van de Geldersche Kade en van de Geldersche Kade waterkeering; van daar in de rigting van het midden van den oostelijken doorgang naar het Openhavenfront, door het midden van dien doorgang, in oostelijke rigting langs de noordzijde der de Ruyterkade en van den toegangsweg naar de oostelijke handelskade,

langs de zuidelijke, westelijke en noordelijke grenzen van de oostelijke handelskade tot het zuidelijk aanvangspunt van den Schellingwouderdijk en van daar langs de westzijde van dien dijk, van de stoomgemalen en van de Oranjesluzen tot aan de grens der gemeente (de steigers, havens, gebouwen en getimmerten, grenzende aan de vooromschreven lijn, waar die eene oeverlijn aanwijst, in het kanton begrepen), aldaar dien dijk, langs de grens der gemeente, over en verder die grens volgende tot aan het midden van den Amstel, van daar in noordelijke rigting door het midden van den Amstel (de drijvende zwemschool en badinrigting in het kanton begrepen), en door het midden van den Binnen-Amstel tot aan het uitgangspunt.

Watergraafsmeer.

Diemen.

In denzelfden staat wordt de grensbepaling van het kantongerecht *Amsterdam* n°. 2 gelezen als volgt:

De grenslijn van het tot dit kanton behoorend gedeelte der gemeente *Amsterdam* is getrokken uit het uitgangspunt van de grenslijn van kanton n°. 1 in oostelijke rigting langs die grenslijn tot aan de grens der gemeente midden in den Amstel (de drijvende zwemschool en badinrigting niet in het kanton begrepen) van daar langs die grens naar den westelijken oever van den Amstel en verder, de grens der gemeente volgende, tot aan het midden van de Overtoomsche vaart (bij de Dubbele buurt), door het midden van die vaart tot het midden van de Singelgracht, door het midden van die gracht tot het midden van de Leidsche gracht, door het midden van die gracht tot aan de Heerengracht, van daar die gracht dwarsover naar en door de Beulingstraat, het Singel dwarsover tot en over het Spui tot aan het Rokin, het Rokin dwarsover in de rigting van de zuidzijde van de brug over de Grimburgwal tot het midden van het Rokin, door het midden van het Rokin en door het midden van den Binnen-Amstel tot het uitgangspunt.

Nieuwer-Amstel.

Onder-Amstel.

Uithoorn.

In denzelfden staat wordt de grensbepaling van het kantongerecht *Amsterdam* n°. 3 gelezen als volgt:

De grenslijn van het tot dit kanton behoorend gedeelte der gemeente *Amsterdam* is getrokken uit het uitgangspunt van de grenslijn van kanton

n°. 1 in westelijke rigting langs de grenslijn van kanton n°. 2 tot de grens der gemeente in de Kostverlorenvaart (bij de Dubbele buurt), van daar in noordelijke rigting die grens volgende tot het midden van de ontworpen de Clercqstraat, door de ontworpen de Clercqstraat en de de Clercqstraat, door de (gedempte) Rozengracht, over het midden van de brug over de Prinsengracht, van daar over de Westermarkt tot en over het midden van de brug over de Keizersgracht voor de Raadhuisstraat, door die straat, den Nieuwezijdsvoorburgwal in noordelijke rigting tot aan de Mozes en Aäronstraat, langs de zuidzijde van die straat, over den Dam tot het westen van en langs de Beurs, de noordzijde van de Beurs tot de oostzijde van het Damrak, langs de oostzijde van het Damrak, in westelijke rigting langs de zuidzijde van de Nieuwebrug in noordelijke rigting langs de oostzijde van de doorvaart door die brug tot de noordzijde van die brug en verder in westelijke rigting langs de noordzijde van de Prins Hendrikade tot den Korten Singel, de oeverlijn van dien singel in noordelijke rigting volgende, langs de noordwestzijde van de westelijke doorvaart, in westelijke rigting langs de noordzijde van de de Ruyterkade, langs de oostzijde van den Westerdokdijk, langs de noordoostzijde van de Honthaven, en voorts langs den zuidelijken boord van het Noordzeekanaal tot de grens der gemeente ten westen van de petroleumhaven, aldaar langs die grens het kanaal over en voorts, die grens volgende, tot de westzijde van den Schellingwouderdijk, van daar in zuidelijke rigting langs de grenslijn van kanton n°. 1 tot het uitgangspunt (de steigers, havens, gebouwen getimmerten grenzende aan de vorenomschreven lijn, waar die een oeverlijn aanwijst, niet in het kanton begrepen).

Bniksloot.

Nieuwendam.

Ransdorp.

In denzelfden staat wordt de grensbepaling van het kantongerecht *Amsterdam* n°. 4 gelezen als volgt:

De grenslijn van het tot dit kanton behoorend gedeelte der gemeente *Amsterdam* is getrokken van de grens der gemeente ten westen van de petroleumhaven, in oostelijke rigting langs de grenslijn van kanton n°. 3 tot de grens der gemeente langs de Kostverlorenvaart bij de Baarsjes (de steigers, havens, gebouwen en getimmerten grenzende aan de vorenomschreven lijn, waar die

eene oeverlijn aanwijst, in het kanton begrepen), en in noordelijke rigting die grens volgende tot het uitgangspunt.

Sloten.

2. Deze wet is niet van invloed op de bij haar in werking treden bij de kantongerechten te *Amsterdam* aanhangige zaken, noch op de reeds gedane dagvaardingen en oproeping om voor die kantongerechten te verschijnen.

3. Deze wet treedt in werking op den vijfden dag na dien harer afkondiging.

Laaten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

(Uitgeg. 9 Jan. 1897.)

30 December 1896. WET, tot goedkeuring van de op 18 September 1895 te *Mannheim* tusschen de wederzijdsche gevolmachtigden der Regeeringen van *Nederland, Baden, Beijeren, Elzas-Lotharingen, Hessen en Pruisen* vastgestelde additioneele verklaring betreffende de uitlegging van de artikelen 32 tot 40 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, d.d. 17 October 1868, goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37). S. 243.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is goedkeuring te verleenen aan de op 18 September 1895 te *Mannheim* tusschen de wederzijdsche gevolmachtigden der Regeeringen van *Nederland, Baden, Beijeren, Elzas-Lotharingen, Hessen en Pruisen* vastgestelde additioneele verklaring betreffende de uitlegging van de artikelen 32 tot 40 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, d.d. 17 October 1868, goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (*Staatsblad* n°. 37);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Eenig artikel.

Wordt goedgekeurd de nevens deze wet in afschrift gevoegde additioneele verklaring betreffende de uitlegging van de artikelen 32 tot 40 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, den 18 September 1895 te *Mannheim* vastgesteld tusschen de wederzijdsche gevolmachtigden der Regeeringen

van *Nederland, Baden, Beijeren, Elzas-Lotharingen, Hessen en Pruisen.*

Laaten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 30sten December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) J. ROELL.

De Minister van Justitie,

(get.) VAN DER KAAJ.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEYDEN.

De Minister van Financiën,

(get.) SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 8 Febr. 1897.)

VERTALING.

ADDITIONEEL ARTIKEL der herziene Rijnvaart-akte van 17 October 1868.

Vermits over de uitlegging van eenige artikelen der herziene Rijnvaart-akte van 17 October 1868, eenige punten van twijfel waren ontstaan, hebben de gezamenlijke Oeverregeeringen besloten dien twijfel op te heffen, door in aansluiting aan het slotprotocol, vastgesteld bij het ondertekenen der vermelde akte, eene additioneele verklaring vast te stellen.

Met dat doel zijn de hiertoe door hunne Regeeringen gevolmachtigde Rijnvaart-commissarissen, namelijk:

voor *Nederland*: de Inspecteur van den Waterstaat WILHELMUS FRANÇOIS LEEMANS;

voor *Baden*: de Ministerial Director Geheimrath KARL SCHENKEL;

voor *Beijeren*: de Geheimrath Dr. OTTO FREIHERR VON VÖLDERNDORFF WARADEIN;

voor *Elzas-Lotharingen*: de Regierungsrath JOHANN BAPTIST TRAUT;

voor *Hessen*: de Geheimrath KARL VON WEENER;

voor *Pruissen*: de Geheime Oberregierungsrath CARL GAMP;

heden alhier in de zittingzaal der Centrale-Commissie voor de Rijnscheepvaart vergaderd, en hebben het volgende besloten:

Met betrekking tot de artt. 32—40 der herziene Rijnvaart-akte van 17 October 1868 wordt vastgesteld, dat de overeenkomstig de Strafwetgeving der Oeverstaten uitgevaardigde en uitvoerbare „richterliche Strafbefehle" en „polizeiliche Strafverfügungen" met de in bovengenoemde artikelen der Rijnvaart-akte vermelde strafrechtelijke

vonnissen en beslissingen gelijkstaan, met dien verstande, dat deze „Strafbefehle“ en „Strafverfügungen“ eerst kunnen worden ten uitvoer gelegd na verloop van ten minste eene week, nadat de beteekening aan dengene, wien de straf is opgelegd, heeft plaats gehad en voor dezen de mogelijkheid is opengesteld om binnen dien termijn door het aantekenen van verzet, volgens de regelen der gewone procedure eene behandeling en beslissing door den rechter voor de Rijnvaart uit te lokken.

Dit besluit, waarvan een exemplaar aan ieder der bovengenoemde gevolmachtigden is uitgereikt, treedt in werking zoodra het door de gezamenlijke betrokken Regeeringen bekrachtigd is geworden.

Gedaan te Mannheim, den 18den September 1895.

(get.) LEEMANS.
 „ SCHENKEL.
 „ Dr. OTTO FREIHERRE V. VÖL-
 DERNDORFF WARADEIN.
 „ TRAUT.
 „ V. WERNER.
 „ GAMP.

30 December 1896. BESLUIT, houdende regeling der jaarwedde van de ambtenaren, verbonden aan de archiefdepôts des Rijk's, zoo te 's Gravenhage als in de provinciën.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
 WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 28 December 1896, n°. 3099, afdeling Kunsten en Wetenschappen; Gezien het Koninklijk besluit van 31 December 1872, n°. 29;

Overwegende, dat het wenschelijk is de jaarwedden te regelen van de ambtenaren, verbonden aan de archiefdepôts des Rijk's, zoo te 's Gravenhage als in de provinciën;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 31 December 1872, n°. 29, wordt ingetrokken.

2. De algemeene Rijk's-archivaris wordt benoemd op eene jaarwedde van drie duizend gulden (ƒ 3000), welke na 2, 4, 6, 8 en 10 jaren onafgebroken dienst in den rang, telkens met twee honderd gulden (ƒ 200) te verhoogen is.

3. De Rijk's-archivarissen in de provinciën en de adjunct-archivarissen te 's Gravenhage worden benoemd op eene jaarwedde van twee duizend gulden (ƒ 2000), welke na 4, 8, 12, 16 en

20 jaren onafgebroken dienst in den rang, telkens met twee honderd gulden (ƒ 200) te verhoogen is.

Voor den Rijk's-archivaris in Noordholland, zoolang deze in het genot van vrije woning is, en voor den Rijk's-archivaris in Friesland, zoolang deze tevens bezoldigd bibliothecaris der provincie Friesland is, wordt het bedrag waarop zij benoemd worden respectievelijk op ƒ 1600 en op ƒ 1500 bepaald.

4. De commiezen-chartermeeesters worden benoemd op eene jaarwedde van een duizend gulden (ƒ 1000) welke na elke twee jaren onafgebroken dienst in den rang, telkens met een honderd gulden (ƒ 100) te verhoogen is, tot een maximum van twee duizend gulden (ƒ 2000).

5. De adjunct-commiezen worden benoemd op eene jaarwedde van een duizend gulden (ƒ 1000), welke na 2, 4, 6, 8 en 10 jaren onafgebroken dienst in den rang, telkens met een honderd gulden (ƒ 100) te verhoogen is.

6. De klerken, beambten en amanuenses worden benoemd op eene jaarwedde van vierhonderd gulden (ƒ 400) welke na 3, 6, 9, 12, 15 en 18 jaren onafgebroken dienst in den rang, telkens met een honderd gulden (ƒ 100) te verhoogen is.

Dit artikel is niet toepasselijk op hen, die tevens tot congieerge zijn aangesteld.

7. De bij de vorige artikelen bedoelde verhoogeningen worden slechts toegekend bij gebleken geschiktheid en dienstijver en nadat daarop bij de vaststelling der Staatsbegrooting is gerekend.

8. De thans genoten jaarwedden, welke hooger mochten zijn dan in deze regelen is vastgesteld, blijven gehandhaafd.

9. Dit besluit treedt in werking op 1 Januari 1897.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belaat met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

's Gravenhage, den 30sten December 1896.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) VAN HOUTEN.

31 December 1896. WET, houdende wijziging van de artikelen 379, 380, 383 en 384 van het Wetboek van Koophandel. S. 244.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1894/95, n°. 166; 1895/96 n°. 12; 1896/97, n°. 7, 5.

Hand. id. 1896/97, blads. 88—110.

Hand. 1° Kamer 1896/97, blads. 21, 24, 41—42, 108—107.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de artikelen 379, 380, 383 en 384 van het Wetboek van Koophandel te herzien;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De aanhef van artikel 379 van het Wetboek van Koophandel wordt gelezen als volgt:

„Elke schipper is gehouden, behoudens de gevallen vermeld in artikel 383, uiterlijk binnen drie dagen — den Zondag, en buitenslands de aldaar algemeen erkende feestdagen niet medegerekend — na den dag zijner aankomst in eene haven, zijn journaal te vertoonen en eene verklaring van zijne reis af te leggen, inhoudende:”

2. Artikel 380 van het Wetboek van Koophandel wordt gelezen als volgt:

„De vertooning geschiedt en de verklaring wordt afgelegd:

„In eene vreemde haven buiten dit land, ten overstaan van den Nederlandschen consul of van het daartoe bevoegde gezag;

„In eene haven van het Koninkrijk der Nederlanden, ten overstaan van den kantonregter of een der kantonregters in de gemeente waartoe de haven behoort, en in de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen ten overstaan van het daartoe bevoegde gezag.”

3. Artikel 383 van het Wetboek van Koophandel wordt gelezen als volgt:

„De schipper is, in geval van schipbreuk, van het inloopen in eene noodhaven of van schade, gehouden op de eerste plaats zijner aankomst:

„1°. uiterlijk op den eersten dag — den Zondag, en buitenslands de aldaar algemeen erkende feestdagen niet medegerekend — na den dag zijner aankomst, zijn journaal te vertoonen en daarop het exhibitum te doen stellen;

„2°. te gelijk of daarna, doch uiterlijk binnen den in artikel 379 bepaalde termijn, van de genoemde ongevallen verklaring af te leggen.

„De vertooning geschiedt aan, en de verklaring wordt afgelegd ten overstaan van de in artikel 380 aangewezen openbare magt.

„De verklaring wordt afgelegd door den schipper met een voldoende aantal personen van de bemanning ten genoegen van de openbare magt, die de verklaring ontvangt.”

4. Artikel 384 van het Wetboek van Koophandel wordt gelezen als volgt:

„Alle verklaringen welke tot bewijs van ge-

ledene verliezen, rampen, schaden of van eenige vordering, hoe ook genaamd, moeten strekken, moeten door hen, welke dezelve hebben afgelegd, met eede bevestigd zijn of worden voor de daartoe bevoegde magt, welke den schipper, de officieren en scheepsgezellen en zelfs de passagiers betrekkelijk de daadzaken en omstandigheden kan onderwerpen en daartoe kan oproepen.

„Het tegenbewijs wordt aan alle belanghebbenden vrijgelaten.

„Bij getuigenbewijs blijven ten aanzien van hen die tijdens de ongevallen tot de equipage of de passagiers van het schip behoorden, de artikelen 1947 en 1950 van het Burgerlijk Wetboek buiten toepassing, doch kunnen de in eerstgemeld artikel genoemde personen zich van het afleggen van getuigenis versoonen.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Justitie,

(get.)

VAN DER KAAJ.

(Uitgeg. 5 Jan. 1897.)

31 December 1896. WET, tot wijziging der Kieswet. S. 245.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1896/97, n°. 117, 1—6.

Hand. id. 1896/97, bladz. 550.

Hand. 1° Kamer 1896/97, bladz. 34, 88, 107.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, twee in de tabellen der wet van den 7den September 1896 (*Staatsblad* n°. 154) voorkomende fouten te verbeteren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In de bij de Kieswet behoorende *Tabel, bedoeld in de artikelen 1 en 2 der Kieswet*, wordt tusschen *Wijmbritseradeel* f 1.—, f 300.—, f 37.50, f 200.— en *Workum* f 1.—, f 300.—, f 37.50, f 200.— ingevoegd: *Wonsradeel* f 1.—, f 300.—, f 37.50, f 200.—.

In dezelfde tabel vervallen de woorden: „Leiderdorp (stadsgedeelte) f 1.75, f 450.—, f 87.50, f 300.—;”

„Oegsteest (stadsgedeelte) f 1.75, f 450.—, f 87.50, f 300.—;”

„Zoeterwoude (stadsgedeelte) f 1.75, f 450.—, f 87.50, f 300.—;”

„Amsterdam (het bij de wet van 20 Maart 1896,

Staatsblad n°. 39) aan Amsterdam toegevoegde overige deel van Nieuwer-Amstel) f 1.—, f 325.—, f 50.—, f 225.—" en wordt in plaats van „Leiderdorp (overig deel)", gelezen: „Leiderdorp"; in plaats van „Oegstgeest (overig deel)": „Oegstgeest"; in plaats van „Zoeterwoude (overig deel)": „Zoeterwoude".

2. In de bij de Kieswet behorende *Tabel, bedoeld in artikel 127 der Kieswet*, wordt in de kolom „Gemeenten en gedeelten van gemeenten van de kiesdistricten" in plaats van „Apeldoorn, Ede, Ermelo, Harderwijk, Putten", gelezen: „Apeldoorn, Epe, Ermelo, Harderwijk, Putten"; in plaats van „Someren, Liende, Heeze": „Someren, Leende, Heeze" en in plaats van „Ravenstein, Beek, Velp": „Ravenstein, Reek, Velp".

3. Deze wet treedt in werking den 1sten Januari 1897.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 5 Jan. 1897.)

31 December 1896. WET, tot afwijking van de regels der gemeentewet omtrent plaatselijke belastingen ten behoeve van de gemeenten *Alkmaar, Edam, Hoorn en Purmerend*. S. 246.

Bij deze wet kunnen ten behoeve der gemeenten *Alkmaar, Edam, Hoorn en Purmerend* behoudens Koninklijke goedkeuring, van 1 Januari 1897, zoo noodig tot 31 December 1899, wik- en weegloonen tot een bedrag van ten hoogste zestig cent per honderd kilogram worden geheven.

31 December 1896. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 247—257.

De vereischte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing ten behoeve der provinciën:

Noordbrabant: van *twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *twee en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1897, en van *zeventien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 247.

Gelderland: van *zeven* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *vijf* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1897, en van *vijf en een halven*

opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 248.

Zuidholland: van *negen* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1897, en van *zes* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 249.

Noordholland: van *zeven* opcenten op de hoofdsom der grondbelasting over 1897, en van *vijf* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 250.

Zeeland: van *acht en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *twee en dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1897, en van *achtien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 251.

Utrecht: van *zes* opcenten op de hoofdsom der grondbelasting over 1897, en van *zes* opcenten op de hoofdsom der belasting op het personeel over den dienst 1897. S. 252.

Friesland: van *een en dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1897, en van *een en twintig en een halven* opcent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 253.

Overijssel: van *twaalf* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1897, en van *twaalf* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 254.

Groningen: van *acht en twintig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1897, en van *acht en twintig* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 255.

Drenthe: van *twee en dertig* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1897, en van *zestien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 256.

Limburg: van *zestien* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van *negentien* opcenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1897, en van *dertien* opcenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over 1897. S. 257.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1897.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, 31 December 1896.

(get.) E M M A.

De Min. van Binnenl. Zaken, (get.) VAN HOUTEN.

(Uitgeg. 6 Jan. 1897.)

31 December 1896. WET, houdende wijziging van de wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 104) tot regeling van 1°. de bevordering en het ontslag van de officieren der Koninklijke Nederlandsche Marine-reserve; 2°. de pensionneering van officieren, onderofficieren en minderen der Koninklijke Nederlandsche Marine-reserve en van hunne weduwen en kinderen. S. 258.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1896/97, n°. 122, 1—5.

Hand. id. 1896/97, *bladz.* 551.

Hand. 1° Kamer 1896/97, *bladz.* 34, 74, 88, 107.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is de wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 104) tot regeling van 1°. de bevordering en het ontslag van de officieren der Koninklijke Nederlandsche Marine-reserve; 2°. de pensionneering van officieren, onderofficieren en minderen der Koninklijke Nederlandsche Marine-reserve en van hunne weduwen en kinderen, te wijzigen ten aanzien van de pensioenen toe te kennen aan het personeel der reserve voor 's Rijks stoomvaartdienst;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De in artikel 22 der wet van 12 Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 101) bedoelde staat, aangevende het bedrag der pensioenen, wordt vervangen door den staat, welke bij deze wet is gevoegd.

2. De eerste alinea van artikel 26 der gemelde wet wordt gelezen als volgt:

„Het volgens de artikelen 22, 23, 24 en 25 berekende pensioensbedrag wordt verhoogd voor elk jaar, in actieven dienst bij de zeemacht doorgebracht in 's Rijks overzeesche bezittingen en koloniën en tusschen de keerkringen, voor de officieren met vijf en zeventig gulden, voor de onderofficieren met den graad van sergeant en hooger met vijftien gulden, voor de korporaaals en minderen met zeven gulden vijftig cents.”

3. Deze wet wordt geacht te zijn in werking getreden met 1 November 1896.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1897.

(get.)

EMMA.

De Minister van Marine, (get.) VAN DER WIJCK.

(Uitgeg. 4 Jan. 1897.)

STAAT van het bedrag der pensioenen van de officieren, onderofficieren en minderen der Koninklijke Nederlandsche Marine-reserve en der pensioenen van hunne weduwen en kinderen.

RANGEN, GRADEN EN QUALITEITEN.	BEDRAG VAN HET JAARLIJKSCH PENSIEN:		Bedrag van het jaarlijksch pensioen der weduwen en kinderen.
	ingeval het pensioen wordt verleend krachtens art. 14 sub 1, voor elk dienstjaar.	ingeval het pensioen wordt verleend krachtens art. 14 sub 2.	
Luitenant ter zee der 1ste klasse	f 8.—	f 1,200.—	f 600.—
Buitengewoon luitenant ter zee der 1ste klasse.	—	1,200.—	600.—
Luitenant ter zee der 2de klasse	8.—	900.—	450.—
Adelborst der 1ste klasse.	—	800.—	
Buitengewoon adelborst	—	600.—	350.—
Hoofdmachinist der 1ste klasse	7.—	700.—	
Hoofdmachinist der 2de klasse	6.—	600.—	300.—
Machinist der 1ste klasse.		550.—	275.—
Machinist der 2de klasse.	5.—	500.—	250.—
Aspirant-machinist.		300.—	170.—
Leerling-machinist	—	250.—	140.—
Sergeant-stoker	5.—	360.—	200.—
Korporaal-stoker.		300.—	170.—
Stoker der 1ste klasse.	4.—	250.—	140.—
Stoker der 2de klasse.		200.—	110.—
Matroos	4.—	200.—	110.—
Torpedist		200.—	110.—

31 December 1896. WET, tot wijziging der Arbeidswet. S. 259.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1896/97, n° 100, 1—7. Hand. id. 1896/97, bladz. 550.

Hand. 1° Kamer 1896/97, bladz. 55, 74, 107.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den arbeid op Zondag van vrouwen in boter- en kaasfabrieken te regelen;

Gezien art. 7 der Arbeidswet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenige bepaling.

In art. 7 der Arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, *Staatsblad* n° 48, gewijzigd door de wet van 20 Juli 1895, *Staatsblad* n° 138) wordt tusschen het eerste en het tweede lid een nieuw lid ingevoegd, luidende:

„Dit verbod is niet van toepassing op den, bij algemeenen maatregel van bestuur, met name te noemen arbeid van vrouwen, boven den leeftijd van zestien jaren, in boter- en kaasfabrieken, voor zooverre daarbij de voorwaarden worden in acht genomen, voor alle of voor bepaalde gemeenten, bij dien algemeenen maatregel te stellen.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1896.

(get.) EMMA.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) VAN DER SLEYDEN.

(*Uitgeg. 7 Jan. 1897.*)

31 December 1896. WET, houdende goedkeuring van eene akte van ontbinding van eene overeenkomst van koop en verkoop, betreffende een terrein van de gemeente *Amsterdam* aan de Raadhuisstraat aldaar. S. 260.

31 December 1896. WET, houdende regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren, voor het jaar 1897. S. 261.

Bij art. 1 dezer wet worden de uitgaven vastgesteld als volgt:

Art. I. Tractement van den directeur en van de ambtenaren en boden, toelage van den con-

ciërg, benevens schrijffoonen aan tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen. f 18,450

Art. II. Bureel- en lokaalbehoef-
ten, benevens drukwerk. 3,700

Art. III. Toelagen en presentie-
gelden voor commissarissen. 1,000

Art. IV. Reis- en verblijfkosten
van commissarissen, van den direc-
teur en van de ambtenaren. 800

Art. V. Reis- en verblijfkosten
en vacatiegelden van de leden van
den Pensioenraad voor Burgerlijke
Ambtenaren. 2,200

Art. VI. Onderhoud, assurantie-
premie en bewakingskosten door de
gemeente-brandweer van het gebouw
waarin de bureelen zijn gevestigd,
alsmede onderhoud van den stal,
het koetshuis en van den tuin achter
dat gebouw. 730

Art. VII. Pensioenen. 700,000

Art. VIII. Aankoop van inschrij-
vingen op de Grootboeken van de
Nationale Schuld. 952,970

Art. IX. Restitutie van ingehou-
den kortingen, bedoeld bij de 5de
alinea van artikel 17 der wet van
9 Mei 1890 (*Staatsblad* n° 79),
gewijzigd bij de wet van 30 Sep-
tember 1893 (*Staatsblad* n° 145). 2,000

Art. X. Kosten van uitbreiding
en verbouwing van het gebouw
waarin de bureaux van het fonds
zijn gevestigd, alsmede van de ver-
bouwing van den stal en het koets-
huis gelegen in den tuin achter dat
gebouw en alle met de uitbreiding
en verbouwing in verband staande
uitgaven. 48,500

Art. XI. Onvoorziene uitgaven. 3,000

f 1,733,350

Bij art. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking aangewezen.

31 December 1896. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop van het Capucijnessenklooster met aanhoorigheden en van Kroondomein te *Haren*, onder *Megen*, aan de vereeniging „*Capucijnessen te Haren*”, gevestigd aldaar. S. 262.

31 December 1896. WET, houdende vaststelling van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1897. S. 263.

Bij deze wet wordt het Iste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1897, betreffende het *Huis der Koningin*, vastgesteld zooals het hierna verkort volgt:

Art. 1. Inkomen van de Koningin	f	600,000.—
„ 2. Inkomen van de Koningin-Weduwe	„	150,000.—
„ 3. Onderhoud der Koninklijke paleizen	„	50,000.—
	f	800,000.—

31 December 1896. WET, houdende vaststelling van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1897. S. 264.

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk A der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1897, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^o Afd.: Interesten, enz.	f	29,935,245.84
2 ^o „ Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld	„	2,708,500.—
	f	32,643,745.84

31 December 1896. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1897. S. 265.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State, enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1897, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1° de Rijks- directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten, hierna genoemd:

- a. de *grondbelasting*,
- b. de *personeele belasting*,
- c. de *belasting op bedrijfs- en andere inkomsten*,
- d. de *vermogensbelasting*,
- e. de *accijnzen*,
- f. de rechten en boeten van *zegel, registratie, hypotheek, successie en overgang bij overlijden*,
- g. de rechten op den *invoer en het formaat-zegel*, in gebruik bij de heffing van die rechten,
- h. de *waarborg en belasting der gouden en zilveren werken*;
- 2° de inkomsten der *domeinen, wegen en vaarten*;
- 3° de opbrengst der *posterijen*;

- 4° de opbrengst der *Rijkstelegrafen*;
- 5° de opbrengst der *Staatsloterij*;
- 6° de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jacht en visscherij*;
- 7° de opbrengst der *loodsgelden*;
- 8° het recht op de *mijnen*;
- 9° het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de *exploitatie der Staatsspoorwegen*;
- 10° de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten, te weten:
 - a. *vijftig opcenten* op de rechten en boeten van *zegel*, met uitzondering van die, genoemd bij de letters a, b en c van art. 13 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij art. 2 der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264),
 - b. *acht en dertig opcenten* op de rechten en boeten van *successie* en van *overgang bij overlijden*,
 - c. *vijftig opcenten* van het *formaatzegel*, in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,
 - d. *vijftien opcenten* van het recht op de *mijnen*, voor *kwade posten* en *collecteloon*;
 - 11° *essaailoon*, in geval van verbreking van *gouden en zilveren werken* en voor *gehalte-proeven*, welke gene betaling van belasting ten gevolge hebben;
 - 12° de *verschillende ontvangsten en toevallige baten* hierna omschreven:
 - a. de baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der *posterijen*,
 - b. de baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der *Rijkstelegrafen*,

c. de toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenen betreffende,

d. de inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen,

e. de inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrichtingen te *Veenhuizen*, *Hoorn* en nabij *Leiden*,

f. de inkomsten ingevolge de wet van den 30sten September 1893 (*Staatsblad* n°. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken,

g. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verlag der Handelingen van de Staten-Generaal*,

h. de opbrengst van het *Staatsblad*,

i. het batig slot van het Fonds der Algemeene Landsdrukkerij,

j. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

k. de justeerloozen van gewichten,

l. de consulaatrechten,

m. de baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenijsschool,

n. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits-ziekenhuis te *Leiden*,

o. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het Rijkskranksinnigengesticht te *Medemblik*,

p. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

q. de vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de directe belastingen,

r. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

s. de opbrengst van het door de landmeters van het kadaster voor particulieren verrichte werk, na aftrek van het hun daarvan toekomende gedeelte,

t. de boeten van verschillenden aard,

u. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen, bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende,

v. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1894 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1894—1895,

w. de kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die, ingevolge art. 49 der wet van den 29sten Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4), ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken,

1896.

x. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen,

y. de leges aan de schatkist vervallen,

z. de verjaarde renten,

aa. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen,

bb. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

cc. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wetten van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78) en van den 20sten Juli 1895 (*Staatsblad* n°. 136),

dd. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen,

ee. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 65ter der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van den 8sten December 1889 (*Staatsblad* n°. 175),

ff. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijksschoolen van onderwijzers,

gg. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor tekenonderwijzers en aan de Rijkschool voor kunstnijverheid,

hh. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool, de Polytechnische School en de winterscholen,

ii. de bijdrage van de gemeente *Gouda* in de kosten van uitbreiding der Rijks hogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus, en de bijdrage van de gemeente *Rotterdam* in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

jj. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en de betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102),

kk. de bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten,

ll. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en aan de Cadettenschool,

mm. de bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de marine, van aspirant-administrateurs te *Willemsoord* en van leerlingen-machinist te *Hellevoetsluis*,

nn. de teruggaven en renten van voorschotten,

oo. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

pp. de uitkeeringen van *België*:

1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van den 5den November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (*Staatsblad* n°. 3), wegens de vuurgelden op de Westerschelde;

2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van den 31sten October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), voor werken voor de uitloozing der Vlaamsche wateren;

qq. de nitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting,

rr. de teruggave van de nit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijkspostspaarbank,

ss. de teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van den 11den Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 123), over 1895 te veel is genoten,

tt. de ontvangsten wegens houtgeest gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

uu. de toevallige baten voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen,

vv. alle andere ontvangsten niet tot de voren genoemde behoorende;

13°. de *bijdrage van Nederlandsch-Indië* aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1897;

14°. het *aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld;

15°. het *aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor renten en aflossing van drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld;

16°. de in artikel 2 bedoelde *bijdrage* uit het *Fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen*;

17°. het *aandeel van den Staat*, ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 122), in de *winsten der Nederlandsche Bank*,

zijnde een *vierde* gedeelte der over het boekjaar 1896—1897 en *drie vierde* gedeelten der over het boekjaar 1897—1898 behaalde winsten;

18°. de *leges*, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (*Staatsblad* n°. 246).

2. Het voordeelig slot der rekening van het Fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen, over het jaar 1896 en de in 1897 te ontvangen kooprijzen van domeinen en afkooprijzen van tiendrecht, jacht- en vischrecht en grondrenten, eenwigdurende erfpachten en dergelijke praestatiën, worden, tot een gezamenlijk bedrag van *tweehonderd zestig duizend gulden*, toegevoegd aan de middelen tot goedmaking der uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor 1897.

3. Naar aanleiding van art. 35 der wet van den 21sten April 1810 (*Bulletin des Lois* n°. 283) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1897 bepaald op *twee en een half ten honderd* der zuivere opbrengst.

4. In de som welke aan de middelen en inkomsten bij artikel 1 dezer wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten, tot een bedrag van ten hoogste *zeven millioen driehonderd vijftig duizend gulden*.

5. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1897.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 31sten December 1896.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 31 Dec. 1896.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1897.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1897.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Directe belastingen.</i>	
<i>a.</i> Grondbelasting	f 12,200,000.—
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	" 40,000.—
	f 12,160,000.—
<i>b.</i> Personeele belasting	f 9,500,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	" 150,000.—
	" 9,350,000.—
<i>c.</i> Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten	f 4,900,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen, teruggaven en oninbare posten	" 280,000.—
	" 4,620,000.—
<i>d.</i> Vermogensbelasting	f 6,975,000.—
af: ontheffingen, kwijtscheldingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten, welke in 1897 worden betaald	" 25,000.—
	" 6,950,000.—
<i>B. Accijnzen.</i>	
<i>a.</i> Suiker	f 9,100,000.—
<i>b.</i> Wijn	" 1,820,000.—
<i>c.</i> Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	" 26,400,000.—
<i>d.</i> Zout	" 1,500,000.—
<i>e.</i> Biereu en azijnen	" 1,250,000.—
<i>f.</i> Geslacht	" 3,000,000.—
	" 43,070,000.—
<i>C. Indirecte belastingen.</i>	
<i>a.</i> Zegelrechten	f 2,756,000.—
50 opercenten op zegelrechten	" 533,000.—
	f 3,289,000.—
<i>b.</i> Registratierechten	" 4,600,000.—
<i>c.</i> Hypotheekrechten	" 425,000.—
<i>d.</i> Rechten van successie en van overgang bij overlijden	f 3,700,000.—
33 opercenten op die rechten	" 3,306,000.—
	" 12,006,000.—
	" 20,320,000.—
<i>D. Rechten op den invoer.</i>	
<i>a.</i> Rechten op den invoer	f 8,200,000.—
<i>b.</i> Formaatzegel	f 10,000.—
50 opercenten op het formaatzegel	" 5,000.—
	" 15,000.—
	" 8,215,000.—
Transporteere	f 104,685,000.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 104,685,000.—
<i>E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.</i>		
<i>a.</i>	Belasting (hoofdsom en opcenten)	f 225,000.—
<i>b.</i>	Essaailoon in geval van verbreking der werken en voor ge- halteproeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben. „	900.—
		„ 225,900.—
<i>F. Domeinen.</i>		
<i>a.</i>	Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz.	f 1,675,000.—
<i>b.</i>	Inkomsten van het domein van Oorlog.	60,000.—
<i>c.</i>	Inkomsten van de groote wegen	340,000.—
<i>d.</i>	Inkomsten van vaarten, veren en havens	375,000.—
		„ 2,450,000.—
<i>G.</i>	Opbrengst der posten	8,624,000.—
<i>H.</i>	Opbrengst der Rijkstelegrafen	1,404,000.—
<i>I.</i>	Opbrengst der Staatsloterij	659,000.—
<i>J.</i>	Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij	128,000.—
<i>K.</i>	Loods gelden.	1,600,000.—
<i>L. Recht op de mijnen.</i>		
	Vast recht	f 300.—
	Proportioneel recht	4,800.—
	10 opcenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810	510.—
	5 opcenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 39 van het decreet van 6 Mei 1811	255.—
		„ 5,865.—
<i>M.</i>	Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen.	„ 3,885,000.—
<i>N. Verschillende ontvangsten en toevallige baten.</i>		
<i>a.</i>	Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der posten. f	14,000.—
<i>b.</i>	Baten en opkomsten, voortvloeiende uit den dienst der Rijkstelegrafen.	78,000.—
<i>c.</i>	Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenis en betreffende	1,800.—
<i>d.</i>	Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen „	142,100.—
<i>e.</i>	Inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrich- tingen te Veenhuizen, Hoorn en nabij Leiden	189,150.—
<i>f.</i>	Inkomsten, ingevolge de wet van 30 September 1893 (Staats- blad n°. 146), houdende bepalingen op de fabrieks- en handelsmerken. „	8,000.—
<i>g.</i>	Opbrengst van de Nederlandsche Staatscourant en het Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal	36,000.—
<i>h.</i>	Opbrengst van het Staatsblad.	6,000.—
<i>i.</i>	Batig slot van het fonds der Algemeene Landsdrukkerij	15,000.—
<i>j.</i>	Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken. „	15,000.—
<i>k.</i>	Justeerlooien van gewichten	13,500.—
<i>l.</i>	Consulaatrechten	54,000.—
<i>m.</i>	Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veerartsenij- school	23,000.—
	Transporteere	f 595,550.—
		f 123,666,765.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.	
Per transport	595,550.—	ƒ 123,666,765.—
n. Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits- ziekenhuis te <i>Leiden</i>	4,000.—	
o. Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Rijkskrank- zinnigengesticht te <i>Medemblik</i>	59,000.—	
p. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken.	488,800.—	
g. Vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invoer- ding van opcenten op de directe belastingen.	272,000.—	
r. Ontvangsten wegens verrichtingen betreffende het kadaster	54,000.—	
s. Opbrengst van het door de landmeters van het kadaster voor particulieren verrichte werk, na aftrek van het hun daarvan toe- komende gedeelte.	26,375.—	
t. Boeten van verschillenden aard	160,000.—	
u. Aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de personeele belasting, de rechten op den invoer en de accijnzen vallende	28,000.—	
v. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1894 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1894—1895.	514,000.—	
w. Kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die ingevolge de wet van 29 Maart 1833 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4) ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken.	55,000.—	
x. Kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen aan de schatkist vervallen.	18,000.—	
y. Leges aan de schatkist vervallen.	155,000.—	
z. Verjaarde renten	17,000.—	
aa. Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ ten honderd, ingeschreven kapitalen	22,000.—	
bb. Inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld.	24,000.—	
cc. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, inge- volge de wetten van den 9den Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 78) en van den 20sten Juli 1895 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 136)	500,000.—	
dd. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen	194,000.—	
ee. Betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 65ter der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van den 8sten December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175).	30,000.—	
ff. Schoolgelden van leerscholen verbonden aan de Rijkskweek- scholen van onderwijzers	12,080.—	
gg. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijksschool voor kunstnijverheid.	4,450.—	
hh. Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool, de Polytechnische school en de winterscholen.	123,400.—	
Transporteere	3,356,655.—	ƒ 123,666,765.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP	PER MIDDEL OF INKOMST.	
	Per transport f	3,356,655.—	f 123,666,765.—
ii. Bijdrage van de gemeente <i>Gouda</i> in de kosten van uitbreiding der Rijks hogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus en bijdrage van de gemeente <i>Rotterdam</i> in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen		11,700.—	
jj. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en betalingen voor het afleggen van examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (<i>Staatsblad</i> n°. 102)		226,000.—	
kk. Bijdragen van kweekelingen der Rijks-academie van beeldende kunsten.		4,500.—	
ll. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en aan de Cadettenschool		74,000.—	
mm. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine, van aspirant-administrateurs te <i>Willemsoord</i> en van leerlingen-machinist te <i>Hellevoetsluis</i>		39,820.—	
nn. Teruggaven en renten van voorschotten		225.—	
oo. Opbrengst van verkochte Rijksgoedereen en eigendommen		300,000.—	
pp. Uitkeeringen van België:			
1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (<i>Staatsblad</i> n°. 3), wegens de vungelden op de <i>Wester-Schelde</i> f		10,000.—	
2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (<i>Staatsblad</i> n°. 63), voor werken voor de uitloozing der <i>Vlaamsche wateren</i>		58,300.—	
		68,300.—	
qq. Uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntinrichting		<i>Memorie.</i>	
rr. Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de <i>Rijkspostspaarbank</i>		210,000.—	
ss. Teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die gewijzigd is bij de wet van den 11den Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n°. 123), over 1895 te veel is genoten		100,000.—	
tt. Ontvangsten wegens hontgeest, gebezigd tot vermeniging van gedistilleerd, en wegens stoffen, gebezigd tot vermeniging van zout.		75,000.—	
uu. Toevallige baten voortvloeiende uit den aanleg van <i>Staatspoorwegen</i>		66,000.—	
vv. Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende.		320,000.—	
			4,852,200.—
O. <i>Bijdrage van Nederlandsch-Indië</i> aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1897.			<i>Memorie.</i>
P. <i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld.			<i>Memorie.</i>
	Transporteere f		128,518,965.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . .	f 128,518,965.—
Q. <i>Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de nitgaven voor rente en aflossing van drie ten honderd rentegevende schuld	„ 1,540,000.—
R. De in artikel 2 der Middelenwet bedoelde <i>bijdrage</i> uit het <i>Fonds voort-spruitende uit kooprijzen van domeinen</i>	„ 260,000.—
S. <i>Aandeel van den Staat</i> , ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (<i>Staatsblad</i> n°. 122), in de winsten der Nederlandsche Bank, zijnde een vierde gedeelte der over het boekjaar 1896/1897 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1897/1898 behaalde winsten.	„ 925,000.—
T. <i>Leges</i> , geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n°. 80), gewijzigd bij die van den 29sten December 1893 (<i>Staatsblad</i> n°. 246).	„ 150,000.—
Totaal.	f 131,393,965.—

31 December 1896. BESLUIT, tot instelling van raden van beroep voor de nitspraak op bezwaarschriften betreffende de Personeele belasting en aanwijzing van hunne standplaatsen. S. 266.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën van 7 December 1896, n°. 83, afdeling Directe Belastingen;

Gelet op art. 58 der wet van 16 April 1896 (*Staatsblad* n°. 72), tot regeling der personeele belasting;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22 December 1896, n°. 33);

Gezien het nader rapport van genoemden Minister van den 29sten December 1896, n°. 98, afdeling Directe Belastingen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Eenig artikel.

Er zal voor de uitspraak op bezwaarschriften betreffende de personeele belasting een raad van beroep zijn in elke der volgende provinciën en gedeelten eener provincie met de daarbij vermelde standplaats:

1°. het gedeelte der provincie *Noordbrabant*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *'s Hertogenbosch*, *Oss*, *Tilburg*, *Eindhoven*, *Helmond* en *Gennep*; standplaats *'s Hertogenbosch*;

2°. het gedeelte der provincie *Noordbrabant*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Roosendaal*, *Breda*, *Bergen op Zoom* en *Waalwijk*; standplaats *Breda*;

3°. het gedeelte der provincie *Gelderland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Arnhem*, 1ste en 2de afdeling, *Lobith* en *Doetinchem*; standplaats *Arnhem*;

4°. het gedeelte der provincie *Gelderland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Nijmegen*, *Tiel* en *Zaltbommel*; standplaats *Tiel*;

5°. het gedeelte der provincie *Gelderland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Zutphen*, *Harderwijk* en *Groenlo*; standplaats *Zutphen*;

6°. het gedeelte der provincie *Zuidholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Rotterdam*, 1ste, 2de en 3de afdeling, en *Schiedam*; standplaats *Rotterdam*;

7°. het gedeelte der provincie *Zuidholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *'s Gravenhage*, 1ste en 2de afdeling, *Delft* en *Vlaardingen*; standplaats *'s Gravenhage*;

8°. het gedeelte der provincie *Zuidholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Leiden*, *Alphen* en *Gouda*; standplaats *Leiden*;

9°. het gedeelte der provincie *Zuidholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Dordrecht*, *Zwijndrecht*, *Hellevoetsluis* en *Gorinchem*; standplaats *Dordrecht*;

10°. het gedeelte der provincie *Noordholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Amsterdam*, 1ste, 2de, 3de, 4de, 5de, 6de en 7de kantoor; standplaats *Amsterdam*;

11°. het gedeelte der provincie *Noordholland*, behorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Haarlem* en *Hilversum*; standplaats *Haarlem*;

12°. het gedeelte der provincie *Noordholland*,

behoorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Helder* en *Alkmaar*; standplaats *Alkmaar*;

13°. het gedeelte der provincie *Noordholland*, behoorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Hoorn* en *Zaandam*; standplaats *Hoorn*;

14°. de provincie *Zeeland*; standplaats *Middelburg*;

15°. de provincie *Utrecht*; standplaats *Utrecht*;

16°. het gedeelte der provincie *Friesland*, behoorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Leeuwarden*, *Harlingen* en *Veenwouden*; standplaats *Leeuwarden*;

17°. het gedeelte der provincie *Friesland*, behoorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Sneek* en *Heerenveen*; standplaats *Heerenveen*;

18°. het gedeelte der provincie *Overijssel*, behoorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Zwolle*, *Deventer*, *Kampen* en *Ommen*; standplaats *Zwolle*;

19°. het gedeelte der provincie *Overijssel*, behoorende tot de inspectiën der directe belastingen te *Almelo* en *Enschede*; standplaats *Hengelo*;

20°. de provincie *Groningen*; standplaats *Groningen*;

21°. de provincie *Drenthe*; standplaats *Assen*;

22°. de provincie *Limburg*; standplaats *Roermond*.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 31sten December 1896.

(get.)

E M M A.

De Min. van Financiën, (get.) SPRENGER VAN EYK.
(Uitgeg. 8 Jan. 1897.)

31 December 1896. BESLUIT, tot nadere verlenging van den termijn, gesteld in art. 3 van het Koninklijk besluit van 8 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 40), houdende bepalingen omtrent het bewaren der oude rechterlijke archieven, welke dagteekenen van vóór de invoering der Fransche wetgeving. S. 267.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Justitie en van Financiën, van 8 December 1896, n°. 2924, afdeling Kunsten en Wetenschappen, van 9 December 1896, n°. 111, 1ste afdeling en van 17 December 1896, n°. 37, Registratie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 29 December 1896, n°. 14);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister, ook namens de Ministers van Justitie en van Financiën, van 30 December 1896, n°. 3146, afdeling Kunsten en Wetenschappen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de volgende wijziging te brengen in het Koninklijk besluit van 8 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 40), achtereenvolgens gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 31 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 168), 9 October 1883 (*Staatsblad* n°. 141), 20 April 1889 (*Staatsblad* n°. 39), 29 December 1891 (*Staatsblad* n°. 246) en 19 Augustus 1895 (*Staatsblad* n°. 150):

„De overbrenging in art. 1 bedoeld, moet volvoerd zijn vóór 1 Januari 1898.”

De Ministers voornoemd zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in de *Nederlandsche Staatscourant* en in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, om twee dagen daarna te werken, terwijl het in afschrift gezonden zal worden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 31sten December 1896.

(get.)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) VAN HOUTEN.

De Minister van Justitie, (get.) VAN DER KAAJ.

(get.)

De Minister van Financiën,

(get.)

SPRENGER VAN EYK.

(Uitgeg. 17 Jan. 1897.)

VERBETERING.

Bladz. 110 voor „3de klasse Zwolle” moet worden gelezen: „4de klasse Zwolle”.

„ 319 het woord „de” in het opschrift der vierde afdeling, vervalt.

„ 320 in art. 559 moet voor „artikel 577” worden gelezen: „artikel 557”.

„ 330 in art. 661 n°. 1 moet voor „beweegreden” worden gelezen: „beweegredenen”.

„ 338 in het laatste lid van art. 750 moet voor „der” worden gelezen: „van”.

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1896.

Arbeid van jeugdige personen en vrouwen. Besluit tot regeling van den werkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der arbeidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren. S. 63. 2 April.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de bepalingen der arbeidswet ook gelden ten aanzien van de echtgenooten van den werkgever, die buiten eenig dienstcontract hem vrijwillig behulpzaam is in de uitoefening van zijn bedrijf. 29 Juni.

— Besluit houdende nadere aanvulling van het besluit van 9 December 1889, S. 176, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij de artt. 5, 7 en 11 der wet van 5 Mei 1889 (Stbl. n°. 48). S. 151. 27 Aug.

— Besluit tot regeling van den werkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der arbeidswet (wet van 5 Mei 1889, S. 48, gewijzigd door de wet van 20 Juli 1895, S. 138) en art. 9 der veiligheidswet (wet van 20 Juli 1895, S. 137) bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren. S. 228. 23 Dec.

— Wet tot wijziging der arbeidswet. S. 259. 31 Dec.

Archieven. Besluit houdende regeling der jaarwedde van de ambtenaren, verbonden aan de archiefdepôts des Rijks, zoo te 's Gravenhage als in de provinciën. 30 Dec.

— Besluit tot nadere verlenging van den termijn, gesteld in art. 3 van het besluit van 8 Maart 1879, S. 40, houdende bepalingen omtrent het bewaren der oude rechterlijke archieven, welke dagteekenen van vóór de invoering der Fransche wetgeving. S. 267. 31 Dec.

Begraafplaatsen enz. Besluit houdende handhaving van een in beroep van eene beschikking van burgemeester en wethouders der gemeente Zutphen, genomen besluit van Ged. Staten van de provincie Gelderland, waarbij verlof wordt verleend tot den aanleg eener bijzondere begraafplaats te Zutphen. 7 Jan.

Begrootingen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1896:

II.	S. 14. 5 Febr.
III.	15. 5 Febr.
IV.	16. 5 Febr.
V.	17. 6 Febr.
VI.	18. 6 Febr.
VII B.	19. 7 Febr.
VIII.	22. 7 Febr.
IX.	23. 8 Febr.
X.	25. 8 Febr.
XI.	20. 7 Febr.

— Als voren voor 1897:

I.	S. 263. 31 Dec.
VII A.	264. 31 Dec.

— Wetten tot verhooging of wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1895:

II.	S. 208. 7 Dec.
IV.	10. 20 Jan.
	196. 7 Dec.
V.	181. 7 Dec.
VI.	192. 7 Dec.
VII A.	209. 7 Dec.
VII B.	210. 7 Dec.
VIII.	202. 7 Dec.
IX.	199. 7 Dec.

— Als voren voor 1896:

V.	S. 109.	13 Juli.
	180.	7 Dec.
	229.	28 Dec.
VII A.	121.	14 Juli.
VII B.	204.	7 Dec.
VIII.	203.	7 Dec.
IX.	198.	7 Dec.
	200.	7 Dec.
X.	48.	20 Mrt.
— Wetten tot:		
Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1897.	S. 265.	31 Dec.
Beschikbaarstelling van gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1896.	S. 201.	7 Dec.
Als voren voor het Departement van Marine, voor den dienst van 1896.	S. 112.	13 Juli.
Vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1896.	S. 21.	7 Febr.
Verhooging dier begrooting.	S. 119.	14 Juli.
Vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1897.	S. 190.	7 Dec.
Machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van niet in uitgaaf aangenomen pensioenen.	S. 45.	20 Mrt.
	111.	13 Juli.
Vaststelling der begrooting van het Fonds voort-spruitende uit de kooprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1896.	S. 13.	4 Febr.
Regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor Weduwen en Weezen van Burgerlijke Ambtenaren, 1896.	S. 12.	4 Febr.
Als voren 1897.	S. 261.	31 Dec.
Aanwijzing der middelen en inkomsten tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1897. (Hoofdstuk I. Middelen en inkomsten in Nederland.)	S. 235.	30 Dec.
Als voren. (Hoofdstuk II. Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië.)	S. 236.	30 Dec.
Vaststelling der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1897. (Hoofdstuk I. Uitgaven in Nederland.)	S. 233.	30 Dec.
Als voren. (Hoofdstuk II. Uitgaven in Nederlandsch-Indië.)	S. 234.	30 Dec.

Wijziging der begrooting van Nederlandsch-Indië voor het jaar 1895:

Hoofdstuk I.	S. 237.	30 Dec.
II.	238.	30 Dec.
Voorziening in het kas-tekort voor den Indischen dienst over 1897.	S. 241.	30 Dec.
Vaststelling der koloniale huishoudelijke begrooting voor Suriname voor 1896.	S. 24.	8 Febr.
Als voren voor 1897.	S. 240.	30 Dec.
Verhooging en wijziging der koloniale huishoudelijke begrooting voor Suriname:		
voor 1896.	S. 47.	20 Mrt.
voor 1895.	239.	30 Dec.
Vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor Suriname over het dienstjaar 1892.	S. 132.	12 Juli.
Verhooging der begrooting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1896 ten behoeve van den aanleg van een spoorweg van Batavia naar Anjer, met zijtakken van Doeri naar Tangerang en van Tanahabang naar Weltevreden.	S. 133.	15 Juli.
Belastingen. (Directe) Besluit betreffende de aanwijzing der kringen van de commissiën van aanslag voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten en van hare standplaatsen.	S. 85.	21 Mei.
	148.	6 Aug.
— Besluit betreffende collegiën van zettels voor 's Rijks directe belastingen.	S. 95.	12 Juni.
— Wet tot wijziging der bepalingen omtrent de Raden van beroep voor de vermogensbelasting en voor de belasting op bedrijfs- en andere inkomsten.	S. 207.	7 Dec.
Belasting. (Personeele) Wet tot regeling der Personeele belasting	S. 72.	16 April.
— Wet tot invoering van de nieuwe regeling der personeele belasting.	S. 178.	7 Dec.
— Resolutie houdende instructie tot uitvoering der wet van 16 April 1896.	S. 72,	tot regeling der personeele belasting.
		10 Dec.
— Besluit tot uitvoering van art. 4, § 2, der wet van 16 April 1896 (Staatsblad n ^o . 72).	S. 223.	18 Dec.
— Besluit tot vaststelling van het formulier voor het beschrijvingsbiljet voor de Personeele belasting.	S. 226.	21 Dec.
— Besluit tot instelling van raden van beroep voor de uitspraak op bezwaarschriften betrekke-		

lijk de Personeele belasting en aanwijzing van hunne standplaatsen. S. 266. 31 Dec.

Belastingen. (Plaatselijke) Wet tot het verleenen van vergoeding wegens mindere opbrengst van gemeentepcenten op de personeele belasting. S. 179. 7 Dec.

— Wetten tot afwijking van bij de gemeentewet gestelde regels, betreffende heffing van plaatselijke belastingen ten behoeve van de gemeenten:

Hellevoetsluis.	S. 183.	7 Dec.
Middelharnis.	184.	7 Dec.
Vlieland.	185.	7 Dec.
den Helder.	186.	7 Dec.
Urk.	187.	7 Dec.
Terschelling.	188.	7 Dec.
Vlissingen.	189.	7 Dec.
Alkmaar.	246.	31 Dec.
Edam.		
Hoorn.		
Purmerend.		

Belastingen. (Provinciale) Wetten houdende bekrachtiging van provinciale belastingen in:

Zeeland.	S. 41.	20 Mrt.
	251.	31 Dec.
Groningen.	42.	20 Mrt.
	255.	31 Dec.
Limburg.	106.	13 Juli.
	257.	31 Dec.
Noordbrabant.	247.	31 Dec.
Gelderland.	248.	31 Dec.
Zuidholland.	249.	31 Dec.
Noordholland.	250.	31 Dec.
Utrecht.	252.	31 Dec.
Friesland.	253.	31 Dec.
Overijssel.	254.	31 Dec.
Drenthe.	256.	31 Dec.

Bevolkingregisters. Missive van den Minister van Oorlog aan de autoriteiten der landmacht, betreffende de bevolkingregisters. 2 Juni.

Bruggen. Besluit tot vaststelling van een reglement voor de scheepvaart ter beveiliging van de spoorwegbrug in den Staatsspoorweg Utrecht—Boxtel, over de Dieze te 's Hertogenbosch. S. 116. 13 Juli.

Buskruit. Besluit waarbij, met wijziging van het besluit van 1 Juni 1886, S. 109, houdende aanwijzing van een terrein in de gemeente Muiden, waar eene bewaarplaats van buskruit kan worden opgericht en in werking gebracht, dat terrein tevens wordt aangewezen

voor eene bewaarplaats van rookzwak buskruit en voor met nat schietkatoen gegelatineerde nytro-glycerine. S. 8. 20 Jan.

— Besluit tot nadere wijziging van het besluit van 15 October 1885, S. 187, houdende vaststelling van voorschriften omtrent het vervoer, den in-, uit- en doorvoer, verkoop en opslag van buskruit en andere ontplofbare stoffen, zooals het is gewijzigd bij het besluit van 10 October 1894 (Stbl. n°. 162). S. 159. 26 Sept.

— Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van een nieuw tarief naar 't welk bij vervoer of overlading van ontplofbare stoffen door particulieren, vergoeding voor het toezicht door geleiders aan het Rijk is verschuldigd. 19 Oct.

— Beschikking van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende nadere vaststelling van eene algemeene instructie voor de geleiders van ontplofbare stoffen, in verband met het besluit van 26 September 1896 (Staatsblad n°. 159). 19 Oct.

Consulaten. Besluit tot wijziging en aanvulling van het besluit van 29 Aug. 1894, S. 146, ter uitvoering van art. 1 der wet, houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten en van de consulaire rechtsmacht (Staatsbladen 1887 n°. 138 en 1888 n°. 204). S. 81. 13 Mei.

— Besluit tot aanvulling van art. 14 van het Consulair Reglement van 27 Juni 1874 (Staatsblad n°. 74). S. 90. 6 Juni.

Dijksbesturen enz. Besluit houdende beschikking op het beroep ingesteld door W. J. VAN SANDICK te 's Gravenhage, tegen de uitspraak van Ged. Staten van Zuidholland over zijn bezwaarschrift ter zake de verkiezing op 1 April 1896 in het 1ste kiesdistrict van Delfland. S. 218. 10 Dec.

Domeinen van den Staat. Besluit tot wijziging der Instructie van den administrateur van het kroondomein. S. 75. 27 April.

— Wetten tot goedkeuring van: kosteloozen afstaud van eene strook strand te Scheveningen aan de gemeente 's Gravenhage. S. 114. 13 Juli.

verkoop van drie kribben in de Maas, onder Nederhemert, aan J. W. F. Ridder HUIJZEN VAN KATTENDIJK, te 's Gravenhage, e. a. S. 115. 13 Juli.

- ruiling van grond met de gemeente 's Gravenhage. S. 120. 14 Juli.
- overgang van gronden van het Kroondomein, onder de gemeente Westdorpe, tot het Staatsdomein, ten behoeve van de verbetering van de Oostelijke waterleiding van het kanaal van Ter Neuzen. S. 193. 7 Dec.
- uitgifte in erfpacht van grond tusschen den Staatsspoorweg en het Scheur onder 's Gravenzande. S. 205. 7 Dec.
206. 7 Dec.
- ruiling van grond op den Lagen Hof, onder Made en Drimmelen, met A. VOLKER Lz., te Sliedrecht. S. 211. 7 Dec.
- verkoop aan de gemeente Schoonhoven van de helft van het recht van veer over de Lek tusschen Schoonhoven en Gelkenes, alsmede van den veerdam op den linkeroever. S. 213. 7 Dec.
- ontbinding van eene overeenkomst van koop en verkoop, betreffende een terrein van de gemeente Amsterdam aan de Raadhuisstraat aldaar. S. 260. 31 Dec.
- verkoop van het Capucijnessen klooster met aanhoorigheden en van Kroondomein te Haren, onder Megeen, aan de vereeniging „*Capucijnessen te Haren*,” gevestigd aldaar. S. 262. 31 Dec.
- Entrepôt.** Besluit omtrent opslag van goederen in fictief entrepôt. S. 30. 22 Febr.
- Fabrieken enz.** Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door J. R. NOLLES en P. J. COOVELS, te Helmond, tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, waarbij aan het gemeentebestuur van Helmond vergunning is verleend tot uitbreiding der gemeente-gasfabriek aldaar. S. 3. 3 Jan.
- Wet tot wijziging en aanvulling der wet van 2 Juni 1875, S. 95, tot regeling van het toezigt bij het oprigten van inrigtingen, welke gevaar, schade of hinder kunnen veroorzaken. S. 152. 4 Sept.
- Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de wet van 4 September 1896, S. 152, in werking treedt. S. 219. 12 Dec.
- Besluit ter plaatsing in het Staatsblad van de wet van 2 Juni 1875, S. 95, zooals die is gewijzigd en aangevuld door de wetten van 19 December 1876, S. 255, 26 April 1884, S. 81, in verband met art. 75 van het besluit van 15 October 1885, S. 187, en bij de wetten van 15 April 1886, S. 64, en van 4 September 1896 (Staatsblad n°. 152). S. 222. 15 Dec.
- Fabrieken en werkplaatsen.** Besluit tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij de artikelen 6 en 7 der Veiligheidswet. S. 215. 7 Dec.
- Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de Veiligheidswet in werking treedt. S. 216 7 Dec.
- Besluit tot regeling van den werkkring en de bevoegdheden van de bij art. 12 der Arbeidswet en art. 9 der Veiligheidswet bedoelde inspecteurs en verdere ambtenaren. S. 228. 23 Dec.
- Faillissement, enz.** Wet houdende bepalingen omtrent het in werking treden van de wet op het faillissement en de surséance van betaling, de wijziging van bestaande wetten in verband daarmede en den overgang van de oude wetgeving tot de nieuwe. S. 9. 20 Jan.
- Besluit houdende voorschriften ter uitvoering van art. 19 der Faillissementswet. S. 97. 17 Juni.
- Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende uitvoering van art. 14 der Faillissementswet. 28 Sept. 19 Dec.
- Missive van den Minister van Justitie aan de arrondissementen-rechtbanken, betreffende uitvoering van art. 99 der Faillissementswet. 19 Dec.
- Gedistilleerd.** Besluit houdende nadere bepalingen omtrent het vervoer van gemethyleerd gedistilleerd. S. 161. 3 Nov.
- Gemeentebestuur.** Besluit houdende beslissing dat een raadsbesluit om gelden nit te leenen de goedkenning van Gedeputeerde Staten niet behoeft. 21 Febr.
- Besluit tot schorsing van de besluiten van den raad der gemeente Nienwer-Amstel, waarbij vergunning is verleend voor den aanleg van een tramweg en voor het leggen, hebben en houden van leidingen voor electriche strooming. S. 33. 26 Febr.
- Besluit tot schorsing van het besluit van Ged. Staten van Gelderland, waarbij aan den raad der gemeente Oldebroek machtiging is verleend tot terugbetaling aan P. VERSTEEG JR. te Hattem, van een vierde gedeelte van zijn vergunningsrecht over 1895/96. S. 86. 22 Mei.
- Vernietiging van dat besluit. S. 117. 13 Juli.

- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing, dat private personen enkel aan het publiek recht niet alleen geen rechtsgrond kunnen otleenen om een gemeentebestuur tot de zorg voor de veiligheid van een publiek vaarwater te noodzaken, maar evenmin om wegens nalatigheid in die zorg tegen dat bestuur eene actie tot schadevergoeding in te stellen, zoodat de gemeente niet gehouden is tot schadevergoeding wegens verzuim van de aan burgemeester en wethouders in art. 179 $\frac{1}{2}$ der gemeentewet opgedragen zorg. 29 Mei.
- Wet tot wijziging van art. 71 der wet van 6 Juli 1850, S. 39 en van art. 39 der wet van 29 Juni 1851, (Staatsblad n°. 85). S. 88. 28 Mei.
- Besluit waarbij met vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 4 Maart 1896, n°. 21, alsnog goedkenning wordt verleend aan de begroting der gemeente Rheden voor den dienst 1896. S. 150. 10 Aug.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende franco verzending van dienstbrieven. 20 Oct.
- Gemeentegrenzen.** Wet tot verandering van de grens tusschen de gemeente Amsterdam eenerzijds en de gemeenten Sloten, Diemen en Nieuwer-Amstel anderzijds. S. 39. 20 Mrt.
- Wet tot verandering der grens tusschen de gemeente Utrecht eenerzijds en de gemeenten de Bilt, Jutphaas en Oudenrijn anderzijds. S. 40. 20 Mrt.
- Wet tot verandering van de grens tusschen de gemeente Leiden eenerzijds en de gemeenten Leiderdorp, Oegstgeest en Zoeterwoude anderzijds. S. 107. 13 Juli.
- Gemeenteverordeningen.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat het in verband met den zin der uitdrukking „openbare verordeningen” in art. 625 van het Burgerlijk Wetboek, den gemeenteraad niet vrijstaat bij wijze van bijzondere regeling voor een concreet geval het eigendomsrecht te beperken en uit dien hoofde art. 1, 1ste en 2de lid, der verordening op het bouwen en sloopen in de gemeente Arnhem verbindende kracht mist. 20 Jan.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende o. a. beslissing dat aan de niet-naleving van art. 178 der gemeentewet niet het gevolg is verbonden, dat de politieverordening, sedert welker inwerkingtreding vijf jaren zijn verlopen, van rechtswege heeft opgehouden te gelden; dat eene bepaling in eene plaatselijke verordening, die den burgemeester de bevoegdheid geeft om den sluitingstijd van localiteiten te wijzigen en daaraan voorwaarden te verbinden, is in strijd met de artt. 134 en 135 der gemeentewet, enz. 17 Febr.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat een verbod in eene plaatselijke verordening om zonder verlof van den burgemeester gedrukte stukken op of langs de wegen te venten mist verbindende kracht, als in strijd met art. 7 der Grondwet. 23 Mrt.
- Besluit tot vernietiging van art. 60 der algemeene politieverordening der gemeente Herkingen. S. 79. 13 Mei.
- Als voren van art. 58 der gemeente Melissant. S. 80. 13 Mei.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 164* der algemeene politieverordening van Amsterdam niet verder reikt dan om in bijzondere gevallen ontheffing te verleenen van een naar de bedoeling des gemeentewetgevers niet onvoorwaardelijk verbod omtrent den sluitingstijd van koffiehuisen enz., en dat de burgemeester, de in dat artikel bedoelde vergunning verleende, eene daad van uitvoering der gemeentelijke verordening verricht, die met het oog op het eerste lid van art. 188 der gemeentewet aan den burgemeester alleen kan worden opgedragen. 18 Mei.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende art. 179 $\frac{1}{2}$ der gemeentewet en art. 427, n°. 6 Strafrecht, in verband met art. 36 der verordening op de straatpolitie te Utrecht. 1 Juni.
- Besluit tot vernietiging van art. 24 van het op 8 Februari 1896 door den gemeenteraad van Aardenburg vastgestelde reglement van politie. S. 170. 11 Nov.
- Besluit tot vernietiging van art. 1 en 6, litt. a en c der politieverordening van de gemeente Wonseradeel. S. 177. 3 Dec.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat het verbod om in de wateren eener gemeente te liggen met een vaartuig, dat alleen of hoofdzakelijk tot woning dient, niet is in strijd met art. 4 der Grondwet en ligt binnen den kring der bevoegdheid van den gemeentelijken wetgever, enz. 14 Dec.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., hou-

- dende beslissing dat de vraag of eene plaatselijke verordening treedt in hetgeen van provinciaal belang is, uitsluitend staat ter beslissing van de administratieve macht. 21 Dec.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de vrijstelling, ontheffing of dispensatie van eene gebods- of verbodsbepaling eener plaatselijke verordening is, waar zij uit kracht van een voorschrift der verordening geschiedt, eene daad van uitvoering, die ingevolge art. 179a der gemeentewet in den regel behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van burgemeester en wethouders. 21 Dec.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 29a der algemeene politieverordening voor Helmond in geen opzicht is in strijd met art. 17 van het reglement van politie op het gebruik der openbare wegen in Noordbrabant en dat de vraag of eene gemeentelijke verordening treedt in hetgeen, als door eene provinciale verordening geregeld, geacht moet worden van algemeen provinciaal belang te zijn, door art. 150, 2° lid, der gemeentewet aan 's rechters oordeel is onttrokken. 28 Dec.
- Geslacht.** Besluit houdende nadere bepalingen omtrent afschrijving van accijns op geslacht wagens uitvoer van versch vleesch. S. 221. 14 Dec.
- Havens.** Besluit tot vaststelling van een bijzonder reglement van politie voor het Afsluitingskanaal, de Houthaven en Maritieme binnenhaven, behoorende tot 's Rijks werf te Willemsoord. S. 62. 1 April.
- Besluit houdende vaststelling van reglementen van politie voor 's Rijks Marinehavens. S. 93. 11 Juni.
- Besluit tot vaststelling van een reglement van politie voor de vissershavens te IJmuiden. S. 96. 15 Juni.
- Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van een reglement voor het gebruik van de vischhal op de vissershavens te IJmuiden, in verband met het besluit van 15 Juni 1896 (Staatsblad n°. 96). 20 Juni.
- Indië. (Nederlandsch)** Besluit tot aanvulling van het besluit van 27 Augustus 1880, S. 166, regelende de vervolging van en het verhaal op ambtenaren in Nederlandsch-Indië, die den Lande schade hebben toegebracht. S. 34. 18 Mrt.
- Besluit tot aanvulling der bepalingen betreffende het groot-ambtenaars-examen voor den Indischen dienst, behoorende bij het besluit van 20 Juli 1893 (Stbl. n°. 117). S. 164. 19 Oct.
- Wet tot bekrachtiging eener door de Indische Regeering getroffen dading. S. 194. 7 Dec.
- Wet houdende nadere regeling van het aandeel der geldmiddelen van Nederlandsch-Indië in de ten behoeve dier middelen door het Rijk in het jaar 1883 ter leen opgenomen gelden. S. 214. 7 Dec.
- Jacht en Visscherij.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., betreffende de verbodsbepaling van art. 25e der wet tot regeling der jacht en visscherij. 2 Mrt.
- Wet houdende wijziging en aanvulling van eenige bepalingen der wet van 13 Juni 1857, S. 87, tot regeling der jacht en visscherij, zooals die is gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 14 en 15 April 1886 (Staatsbladen n°. 61 en 64). S. 105. 13 Juli.
- Kanalen.** Besluit tot nadere wijziging van het bij besluit van 23 Mei 1892, S. 106, vastgesteld bijzonder reglement van politie voor de Drentsche Hoofdvaart en het Veenhuizerkanaal (Norg- en Kolonievvaart). S. 5. 15 Jan.
- Kanselarij-leges.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat onder de betalingen bedoeld in n°. 9 van het tarief gevoegd bij de wet van 9 Mei 1890, S. 106, allen zijn begrepen zoodanige betalingen, die desnoods in rechte zouden gevorderd kunnen worden door hem van wien de leges gegeven worden en dat leges krachtens gemelde bepaling derhalve niet verschuldigd zijn ter zake van door den Staat betaalde schadeloosstelling wegens onteigening van grond en huur van mede onteigend goed. 7 Febr.
- Kiesrecht.** Wet tot regeling van het kiesrecht en de benoeming van afgevaardigden ter Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal. S. 154. 7 Sept.
- Wijziging dier wet. S. 245. 31 Dec.
- Besluit tot uitvoering van de artikelen 9, 12, 14 en 104 der Kieswet. S. 176. 28 Nov.
- Koophandel.** Besluit tot vaststelling van een Algemeen reglement voor de Kamers van Koophandel en Fabrieken. S. 76. 4 Mei.
- Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, tot vaststelling van het

- model voor de aangifte tot plaatsing op de kiezerslijst voor eene kamer van koophandel en fabrieken. 16 Mei.
- Wet houdende wijziging van de artikelen 379, 380, 383 en 384 van het Wetboek van Koophandel. S. 244. 31 Dec.
- Krankzinnigen.** Besluit tot intrekking van het besluit van 20 Maart 1895, S. 33, houdende wijziging van het besluit van 26 Juli 1893, S. 129, waarbij aan A. J. CAMPBELL vergunning is verleend tot oprichting van een krankzinnigengesticht te Haarlem aan de Nieuwe Gracht. S. 4. 6 Jan.
- Besluit houdende intrekking van het besluit van 11 Februari 1892, S. 40, en nadere wijziging van het besluit van 14 Februari 1890, S. 25, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het krankzinnigengesticht te Franeker. S. 66. 10 April.
- Besluit tot wijziging van het besluit van 15 Mei 1885, houdende vergunning aan de Vereeniging tot Christelijke verzorging van krankzinnigen en zenuwlijders in Nederland, gevestigd te Utrecht, tot oprichting van een krankzinnigengesticht op het landgoed „Veldwijk”, gemeente Ermelo, alsmede bepaling van het maximum van het aantal verpleegden en het minimum van het getal geneeskundigen. S. 91. 8 Juni.
- Besluit houdende intrekking van het besluit van 13 Mei 1895, S. 85 en nadere wijziging van het besluit van 13 Februari 1892, S. 43, waarbij aan de Vereeniging tot opvoeding en verpleging van idioten en achterlijke kinderen, gevestigd te Utrecht, vergunning is verleend, op het landgoed 's Heeren Loo te Ermeio een gesticht voor idioten op te richten. S. 94. 11 Jnni.
- Wet houdende nadere wijziging van de wet van 27 April 1884, S. 96, tot regeling van het Staatstoezicht op krankzinnigen, gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (Staatsblad n°. 64). S. 191. 7 Dec.
- Besluit houdende vergunning aan Dr. E. WIERSMA, arts, en F. HORREUS DE HAAS, weduwe W. TONCKENS, te Groningen, tot oprichting van een krankzinnigengesticht aldaar, alsmede bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum der geneeskundigen. S. 224. 19 Dec.
- Krijgsschool.** Besluit tot nadere wijziging van het reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 99. 25 Juni.
- Landsdrukkerij.** Besluit houdende vaststelling van een tarief voor zet- en drukloon voor de Algemene Landsdrukkerij voor de jaren 1897 en 1898. S. 227. 23 Dec.
- Loodswezen.** Besluit houdende aanvulling van art. 3 van het besluit van 10 October 1875, S. 178, betreffende het doen van seinen door zeeschepen, die een loods verlangen, S. 147. 3 Aug.
- Loterij.** Besluit houdende wijziging van de artt. 4 en 5 van het besluit van 10 Januari 1886, S. 1, tot regeling van den werkkring van den directeur der Staatsloterij en van eenige daarmee samenhangende onderwerpen, zooals die luiden volgens het besluit van 30 September 1888 (Stbl. n°. 152). S. 118. 13 Juli.
- Maatschappijen.** Wet tot goedkeuring van het contract met de Naamlooze Vennootschap „de Koninklijke West-Indische maildienst,” wegens het uitvoeren van eene vaart van Amsterdam naar Paramaribo en Curaçao en terug. S. 44. 20 Mrt.
- Maten en gewichten.** Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1897. 20 Oct.
- Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende openstelling van ijkkantoren voor den ijk van gasmeters. 15 Dec.
- Militair-onderwijs.** Besluit tot wijziging van het Reglement voor de Cadettenschool. S. 26. 11 Febr.
- Militaire zaken.** Wet houdende bepaling ter uitvoering van art. 152, 2° lid, der Grondwet. S. 71. 15 April.
- Militie. (Nationale)** Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende ontheffing van den militiedienst (art. 127 alinea 1, der wet op de nationale militie). 6 Jan.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende zeemilitie. 20 Jan.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende art. 134 der wet op de nationale militie. 31 Jan.

— Missive van den Minister van Justitie aan de procureursgeneraal, fungeerend directeuren van politie te 's Gravenhage, Amsterdam en Leeuwarden, betreffende het verleenen van vergunning tot uitoefening van de buitenlandsche zeevaart of de visscherij aan zeemiliens-verlofgangers. 14 Febr.

— Besluit waarbij, met vernietiging van de hem betreffende uitspraken van Gedeputeerde Staten van Noordholland en van den militieraad, alsnog vrijstelling van militiedienst wegens broederdienst wordt verleend aan den loteling A. C. VAN DER HORST uit Haarlem. S. 38. 13 Mrt.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de getuigschriften model n°. 14, bedoeld bij art. 31 van het besluit van 8 Mei 1862 (Staatsblad n°. 46). 1 Juni.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende aanvragen om herkeuring van ingelijfde militieplichtigen krachtens art. 116 der militiewet. 8 Aug. 12 Sept.

— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende art. 137 der wet op de Nationale Militie. 9 Sept.

— Besluit betrekkelijk de lichte der nationale militie van het jaar 1897. S. 166. 21 Oct.

— Missive van den Minister van Oorlog aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende de uitoefening van de buitenlandsche zeevaart door ingelijfden bij de militie te land (Art. 129 der militiewet). 24 Dec.

Muntwezen. Besluit tot wijziging van het bedrag der uit te geven muntbiljetten van f 10 en f 50. S. 28. 17 Febr.

Naturalisatie. Wetten houdende naturalisatie van:

Beauckerk. F. W.	S. 138.	15 Juli.
Boelkes. J. A.	57.	21 Mrt.
Cohen. J.	58.	21 Mrt.
Belking. C. von	52.	21 Mrt.
Eisen. J.	56.	21 Mrt.
Elling. A. H. A.	55.	21 Mrt.
Evertz. T. J.	134.	15 Juli.
Geldern. A. von	129.	14 Juli.
Grosse. A. L. C.	127.	14 Juli.
Himmen. L., weduwe van F. A. H. Schüren.	S. 126.	14 Juli.

Holtel. H. B.	S. 58.	21 Mrt.
Kajset. H. A.	139.	15 Juli.
Kalb. J.	140.	15 Juli.
Krückeberg. F. C. L.	137.	15 Juli.
Knert. Dr. J. M. E.	128.	14 Juli.
Mack. L. W. R.	136.	15 Juli.
Poliakoff. I.	123.	14 Juli.
Poliakoff. M. A.	124.	14 Juli.
Roelfs. C.	125.	14 Juli.
Salzmann. Dr. M. J. L.	135.	15 Juli.
Slootmaekers. C. C., weduwe van G. C. E. Dufrene.	S. 195.	6 Dec.
Stremayer. J. F.	130.	14 Juli.
Trebels. M. J.	53.	21 Mrt.
Wilmer. C. T. A.	54.	21 Mrt.

Onderwijs. (Lager) Besluit houdende beschikking op het beroep, ingesteld door den raad der gemeente Rijswijk, tegen de besluiten van Ged. Staten van Noordbrabant betreffende jaarwedden van onderwijzers. S. 102. 1 Juli.

— Besluit tot wijziging van art. 6, 1sted lid, van het besluit van 29 Juni 1890, S. 97, tot vaststelling der Regelen voor de Rijksnormaallessen, bedoeld in art. 12 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175). S. 142. 27 Juli.

— Wet, tot wijziging van eenige artikelen der wet tot regeling van het lager onderwijs. S. 230. 28 Dec.

— Besluit tot nadere aanvulling der voorschriften, gegeven bij besluit van 18 April 1890 (Staatsblad n°. 64) en aangevuld bij de besluiten van 20 December 1893, S. 215, 24 December 1894, S. 238 en 23 December 1895, S. 226, tot uitvoering van art. 24 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175). S. 231. 28 Dec.

Onderwijs. (Middelbaar) Besluit tot in-trekking van het besluit van 23 Juli 1884, S. 181, en tot vaststelling van een reglement voor de Rijkslandbouwschool. S. 149. 10 Ang.

— Besluit houdende vaststelling van een reglement voor de winterscholen (Landbouwonderwijs). 21 Oct.

Onderwijs. (Hooger) Besluit houdende nadere wijziging van het bij de besluiten van 4 Juni 1878, S. 86, 22 Juli 1893, S. 119, 28 Juli 1894, S. 140 en 26 April 1895, S. 77, gewijzigde besluit van 27 April 1877, S. 87, waarbij de in de artikelen 84, 88 en 92 der

- wet van 28 April 1876, S. 102, bedoelde examens en promotiën zijn vastgesteld. S. 78. 13 Mei.
- Besluit tot aanvulling van het bij besluit van 22 Juli 1883, S. 118, gewijzigde besluit van 30 Juli 1886, S. 125, houdende aanwijzing van de buitenlandsche instellingen en getuigschriften, bedoeld in art. 85bis der wet regelende het hooger onderwijs, vastgesteld bij de wet van 23 Juli 1885 (Staatsblad n°. 141). S. 157. 24 Sept.
- Onteigening.** Wetten en besluiten betreffende onteigening ten algemeenen nutte van eigendommen voor;
- een spoorweg van Rotterdam naar Zuid-Beijerland met zijtak naar Oud-Beijerland. S. 49. 21 Mrt.
- het maken van een weg langs den binnenteen van den Westelijken dijk van den Zuid-Spaarndammer polder onder Spaarndam. S. 59. 23 Mrt.
- van een weg van nabij den Steenen Paal aan den Assendelftschen dijk tot den dorpsweg van Assendelft. S. 60. 23 Mrt.
- den aanleg van openbare wegen op het terrein „het Nieuwveld” te Nijmegen. S. 108. 13 Juli.
- de verbetering van de Berkel. S. 122. 14 Juli.
- onderlinge verbinding van de beide deelen der Elandstraat te 's Gravenhage, in verband met de doortrekking dier straat van de Toussaintkade tot de Afzanderijvaart aldaar, en het dempen der Elandsloot. S. 182. 7 Dec.
- Paspoorten.** Missive van den Minister van Justitie aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende afgifte door de burgemeesters van binnenlandsche paspoorten. 23 Nov.
- Pensioenen.** Wet houdende instelling van eenen Militairen Pensioenraad. S. 50. 21 Mrt.
- Wet houdende nadere wijziging der wet van 28 Augustus 1851, S. 127, tot regeling der militaire pensioenen bij de zeemacht. S. 110. 13 Juli.
- Besluit tot vaststelling van den datum van inwerkingtreding der wet van 13 Juli 1896, (Staatsblad n°. 110). S. 144. 30 Juli.
- Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de wet van 21 Maart 1896, S. 50, tot instelling van eenen Militairen Pensioenraad, in werking treedt. S. 217. 10 Dec.
- Politie.** Arrest van den Hoogen Raad der

Ned., houdende beslissing dat de dienaren van politie in eene gemeente, waar de commissaris van politie is geschorst, tijdens die schorsing wettig kunnen worden benoemd „door den burgemeester alléén”, in welk geval art. 191, 4° lid der gemeentewet, van toepassing is, enz.

11 Dec.

Posterij. Besluiten houdende vrijstelling van briefport.

4 Febr.

24 Juli.

30 Nov.

— Besluit houdende wijziging van de afmetingen van pakketten in het verkeer met het buitenland. S. 82. 16 Mei.

— Besluit houdende wijziging van de afmetingen en vaststelling van het recht voor expressebestelling van pakketten in het binnenlandsch verkeer. S. 83. 16 Mei.

— Besluit houdende het verlenen van vrijstelling van port voor de briefwisseling over dienstzaken van den hoofdofficier belast met de mandateering, met de gemeentebesturen enz. 16 Nov.

Provinciaal bestuur. Wet tot wijziging van art. 71 der wet van 6 Juli 1850, S. 39 en van art. 39 der wet van den 29 Juni 1851 (Staatsblad n°. 85), S. 88.

28 Mei.

— Besluit tot schorsing van het besluit der Staten van Groningen, waarbij Mr. H. C. A. THIEME A.C.Z.N. is benoemd tot lid van Gedeputeerde Staten van dat gewest. S. 158.

25 Sept.

Vernietiging van dat besluit. S. 167. 29 Oct.

Rechten van in-, uit- en doorvoer.

Besluit houdende bepalingen omtrent vrijstelling van invoerrecht voor aether sulfuricus, benoodigd bij de vervaardiging van glansgoud, bestemd tot het versieren van porselein, en aardewerk. S. 35. 11 Mrt.

— Besluit houdende aanwijzing van heerbanen, en vestiging van een kantoor van in-, uit- en doorvoer te Neder-Canne (gemeente Oud-Vroenhoven). S. 37. 13 Mrt.

— Besluit houdende nadere bepalingen omtrent toekenning van vrijdom van invoerrecht voor natrium acetaat en calcium acetaat. S. 65.

9 April.

— Besluit houdende aanwijzing van den spoorweg van de Pruisische grens, nabij Kerkrade, naar Sittard als heerbaan en vestiging van een kantoor van in-, uit- en doorvoer in de gemeente Kerkrade. S. 67. 10 April.

- Besluit houdende nadere bepalingen omtrent vrijdom van invoerrecht voor goederen, die uit het buitenland terugkomen. S. 175. 19 Nov.
- Wet houdende nadere bepalingen omtrent de heffing en de verzekering van de invoerrechten en accijnzen. S. 212. 7 Dec.

Rechtswezen. Wet houdende wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering. S. 103. 7 Juli.

- Besluit houdende bepaling van den dag waarop de wet van 7 Juli 1896, S. 103, houdende wijzigingen in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering in werking treedt. S. 146. 31 Juli.

- Wet houdende nadere wijziging van het laatstelijk bij de wet van 20 Juli 1895, S. 132, gewijzigde artikel 1 der wet van 9 April 1877 (Staatsbl. n°. 79). S. 153. 4 Sept.

- Besluit ter bekendmaking van den tekst van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, zooals die is gewijzigd in verschillende wetten, laatstelijk bij de wet van 7 Juli 1896 (Staatsblad n°. 103). S. 156. 16 Sept.

- Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende bespoediging der berechting van zaken. 26 Oct.

- Wet houdende nadere wijziging van den staat, vastgesteld bij art. 2 der wet van 9 April 1877, S. 77, „tot vaststelling van het regtsgebied en de zetels der arrondissements-regtbanken en kantongeregten binnen het ressort van het gerechtshof te Amsterdam,” en gewijzigd bij de wet van 6 Mei 1878 (Staatsblad n°. 31). S. 242. 30 Dec.

Rijnvaart. Besluit houdende aanwijzing van de ambtenaren en beambten belast met de handhaving van de bepalingen der Herzienne akte omtrent de Rijnvaart van 17 October 1868, voor zooveel noodig goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869, S. 37, een van de op die akte gegronde politiereglementen. S. 74. 27 April.

- Wet tot goedkeuring van de vastgestelde additioneele verklaring betreffende de uitlegging van de artt. 32 tot 40 der herziene akte omtrent de Rijnvaart, d.d. 17 Oct. 1868, goedgekeurd bij de wet van 4 April 1869 (Staatsblad n°. 37). S. 243. 30 Dec.

Rivieren. Besluit tot vaststelling van een regle-

ment van politie op het ankeren op de rivieren bij Dordrecht. S. 64. 4 April.

- Wet tot verbetering van de Vecht in Overijssel en herstel van de werken van het kanaal van Coevorden naar de Vecht. S. 131. 15 Juli.
- Besluit houdende aanwijzing van de ambtenaren en beambten, belast met de handhaving van het reglement van politie voor de scheep- en vlotvaart op de Merwede, de Noord en de Nieuwe Maas, vastgesteld bij besluit van 6 Mei 1892, S. 97, zooals dit door latere besluiten is of zal worden gewijzigd. S. 171. 11 Nov.

Scheepvaart. Besluit houdende bepalingen nopens het doen van waarnemingen aan den mond van het Noordzeekanaal, het leveren van berichten daaromtrent en het doen van waarschuwingen. S. 73. 21 April.

- Besluit betreffende de handhaving van de reglementen van politie voor de rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken onder beheer van het Rijk. S. 169. 9 Nov.

- Besluit houdende wijziging van het besluit van 26 Juli 1885, S. 163, tot vaststelling van gewijzigde bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee. S. 173. 16 Nov.

Schuld. (Nationale) Besluit houdende bepalingen ter uitvoering van de wet van 30 Dec. 1895 (Staatsblad n°. 236). S. 1. 2 Jan.

- Besluiten houdende machtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen volgens de wetten van 4 April 1870, S. 62 en van 5 Dec. 1881 (S. n°. 185.) S. 2. 3 Jan. 36. 12 Mrt. 92. 8 Juni. 172. 16 Nov. 220. 14 Dec.

- Besluit houdende bepalingen nopens de aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 11. 22 Jan.

- Besluit houdende bepalingen nopens het tijdstip en de wijze van den overgang van het thans bestaande Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld in een Grootboek van drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 27. 13 Febr.

- Besluit betreffende de verwisseling van drie ten honderd rentegevende schuldbekentenissen, uitgegeven krachtens de wet van 30 Dec. 1895, S. 236, tegen inschrijving op het Grootboek der drie ten honderd rentegevende Nationale Schuld. S. 31. 22 Febr.

— Besluit betreffende de uitloting en aflossing van de 3 pCta. schuldbekeutenissen, uitgegeven krachtens de wet van 30 Dec. 1895 (Staatsblad n°. 266). S. 225. 19 Dec.

Schutterij. Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de bode bij den schuttersraad bevoegd is den door den schuttersraad veroordeelden schutter te arresteeren tot het doen ondergaan van het dezen overeenkomstig art. 11 der schutterijwet opgelegde pro-voostarrest. 20 Jan.

Spaarbanken. Besluit tot aanvulling en nadere wijziging van het bij besluit van 15 Mei 1883, S. 45, gewijzigde besluit van 10 Jan. 1881, S. 2, strekkende tot uitvoering van de wet van 25 Mei 1880, S. 88, tot instelling eener Rijkspostspaarbank, gewijzigd en aangevuld bij de wet van den 20 Juli 1895 (Staatsblad n°. 135) S. 77. 8 Mei.

— Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de wet van 20 Juli 1895, S. 135, tot wijziging en aanvulling der wet van 25 Mei 1880, S. 88, tot instelling eener Rijkspostspaarbank, in werking treedt. S. 84. 16 Mei.

— Besluit ter bekendmaking van den tekst der wet van 25 Mei 1880, S. 88, tot instelling eener Rijkspostspaarbank, en van het besluit van den 10 Jan. 1881, S. 2, zooals die is aangevuld en gewijzigd respectievelijk door de wet van 20 Juli 1895, S. 135, en door de besluiten van den 15 Mei 1883, S. 45 en 8 Mei 1896 (Staatsblad n°. 77). S. 87. 23 Mei.

Spoorwegen. Wet houdende bekrachtiging van eene overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen, betreffende personeel weleer in dienst bij de voormalige Ned. Rijnspoorwegmaatschappij. S. 197. 7 Dec.

Statistiek. Missive van den Minister van Justitie aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende gerechtelijke statistiek. 16 Jan.

— Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende de invulling der telkaarten voor de gerechtelijke statistiek. 28 April.

Stoomwezen. Wet houdende regeling van het toezicht op het gebruik van stoomtoestellen. S. 69. 15 April.

— Besluit houdende bepaling van den dag, waarop de Stoomwet in werking treedt. S. 162. 19 Oct.

— Besluit tot nitvoering der Stoomwet (Wet van 15 April 1896, Stbl. n°. 69). S. 163. 19 Oct.

Strafrecht en Strafvordering. Besluit tot instelling van strafregisters. S. 29. 19 Febr.

— Besluit tot invoering van anthropometrische signalement-kaarten. S. 32. 22 Febr.

— Wet houdende regeling betrekkelijk de gerechtskosten in strafzaken. S. 70. 15 April.

— Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende het tijdstip waarop strafvonnissen ten uitvoer kunnen worden gelegd. 22 Mei.

Suiker. Besluit houdende nadere bepalingen omtrent den uitvoer van suikerhoudende eetwaren en dranken. S. 6. 15 Jan.

— Wet houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker. S. 232. 29 Dec.

Suriname. Wet houdende goedkeuring van eene koloniale verordening tot het aangaan van eene geldleening voor productieve werken in de kolonie Suriname. S. 46. 20 Mrt.

Tollen. Besluit tot schorsing van het besluit van den raad der gemeente Groenlo van den 9 Maart 1896, waarbij is bepaald, dat de inwoners van de buurtschap genaamd Zwolle, onder Groenlo, vrijdom van tol zullen genieten op de wegen naar Eibergen en Zwiibroek, uitsluitend voor het brengen van koren naar de molens in Groenlo en voor het halen van brood van de bakkers aldaar. S. 61. 31 Mrt.

Tractaten. Duitschland. Overeenkomst betreffende de verbetering en het onderhoud van de Beneden-Niers en het Geldersche Nierskanaal. S. 7. 17 Jan.

— Portugal. Verklaring met bijlagen A en B en bijbehorend Protocol, tot voorloopige regeling der handelsbetrekkingen tusschen Nederland en Portugal. S. 89. 29 Mei.

— Zuid-Afrikaansche Republiek. Uitlevering van misdadigers. S. 101. 26 Juni.

— Additioneele verklaring tot de internationale overeenkomst van den 14 October 1890 omtrent het goederenvervoer op spoorwegen en van de op 16 Juli 1895 te Bern gemaakte additioneele schikking tot gezegde internationale overeenkomst. S. 113. 18 Juli.

160. 28 Sept.
174. 18 Nov.

— Liberia. Wederzijdsche uitlevering van misdadigers. S. 143. 28 Juli.

— Duitschland. Overeenkomst omtrent eene telephoonverbinding tusschen Amsterdam en Rotter-

